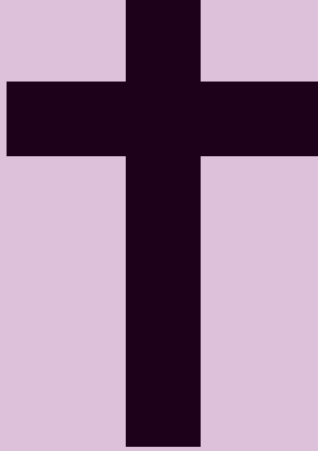

Anötö ndê Yom Lêḡsêm
Wakuc

Bugawac: Anötö ndê Yom Lêḡsêm Wakuc New Testament

Anötö ndê Yom Lênsêm Wakuc

Bugawac: Anötö ndê Yom Lênsêm Wakuc New Testament

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048

Contents

MATYU	1
MAK	38
LUK	61
JON	98
APOSEL	127
ROM	163
1 KORIN	181
2 KORIN	200
GALESIA	213
EPESAS	220
PILIPAI	226
KOLOSI	231
1 TESALONIKA	235
2 TESALONIKA	239
1 TIMOTI	242
2 TIMOTI	248
TAITUS	252
PILEMON	255
HIBRU	257
JEMS	271
1 PITA	276
2 PITA	282
1 JON	286
2 JON	291
3 JON	292
JUD	293
REVELESEN	295

Matyu ndê jawawê nayaham Yom whê jawawê nayaham dindéc sa-nga

Matyu inj Yisu ndê ngacsêngomi 12 si danj, ma inj ndê naê danj bu Liwai (Mak 2:14). Têj njamata-nga inj kôm gwelenj whinj gavman Rom-nga ma kôm mone takis-nga yêc lau Israel-nga. Ma tinjambu Yisu kégalêm inj sa ti ndê ngacsêngom danj.

Matyu inj ngac Israel-nga, ma inj to jawawê nayaham dindéc gic inj dau ndê lau Israel-nga jawawê. Inj to tu bu whê sa bu Mesaya nanj Anötö gic bata bu êjkinj têtj lau Israel-nga, nanj Yisu dau. Matyu kôc yom daêsam yêc lau Israel si buku dabunj (nanj dasam bu Yom Lêjsêm Akwa) bu puc yom nanj inj to pi Yisu, nanj dôj, ma bu tôc asê bu yom hoj nanj propet akwa-kwa sêto pi Mesaya dau, nanj njandô sa pi Yisu. Ma Matyu to yom daêsam pi yom nanj Yisu sôm ma kêdôhônj têtj lau, ma pi gêtj nanj inj kôm.

Njawawê nayaham dindéc gic waê lau Israel-nga tawasê dom, magoc gic waê lau nom-nga hoj. Njahu bu Matyu to yom daêsam pi †Anötö ndê gôlinj (kingdom), ma whê sa bu Anötö tac whinj bu lau hoj sêsôc inj ndê gôlinj njapu, ma sêti inj ndê balêkoc. Tôm yom nanj Yisu sôm têtj lau Israel-nga, ma Matyu to yêc 4:17, nanj yêc bocdec bu: Anötö ndê gôlinj menj kêpinj su. Bocdinanj anem daôm kwi ma ahu mêtê sac sinj.

*Yisu ndê apai njadênanj
(Luk 3:22-38)*

¹ Yisu †Kilisi ndê apai si njadênanj dindéc. Inj sa akêtj Dawid ndê, ma Dawid sa akêtj Abraham ndê.

² Abraham ndê atu inj Aisak. Ma Aisak ndê atu inj Jakob. Jakob ndê atui †Juda ti inj ndê asidôwai. ³ Juda gêm Tama ma injlu sêkwê balê lu asê, nanj Peres lu Sera. Peres ndê atu inj Hesron, ma Hesron ndê atu inj Ram. ⁴ Ram ndê atu inj Aminadab. Aminadab ndê atu inj Nason, ma Nason ndê atu inj Salmon. ⁵ Salmon gêm Rahab, ma injlu sêkwê Boas asê. Boas gêm Rut, ma injlu sêkwê Obed asê. Ma Obed inj Jessi damba. ⁶ Ma Jessi ndê atu inj Kij Dawid.

Dawid gêm Betsiba, nanj munjnga ti Uria ndê awhê, ma Dawid lu Betsiba sêkwê Solomon asê. ⁷ Solomon ndê atu inj Rehoboam. Ma Rehoboam ndê atu inj Abaisa. Abaisa ndê atu inj Asa. ⁸ Asa ndê atu Yehosapat, ma Yehosapat ndê atu inj Yehoram. Yehoram ndê atu inj Usiah.

⁹ Usiah ndê atu Yotam, ma Yotam ndê atu Ahas. Ahas ndê atu inj Heseekaya. ¹⁰ Heseekaya ndê atu inj Manase, ma Manase ndê atu Amon. Amon ndê atu inj Josaya. ¹¹ Ma Josaya ndê atui, nanj Yekonaya ti ndê asii. Têtj Josaya ndê têtj lau Babilon-nga sênggaho lau †Israel-nga su, ma sêkôc njac sa si sêndôc gamej apa Babilon-nga gitôm lau gapocwalô-nga.

¹² Têtj ndoc lau Israel-nga sêmbo gamej Babilon-nga, nanj Yekonaya kwê Sealtial asê. Tinjambu lau Israel-nga sêmbo akêtj gamej Babilon-nga sêmber, ma Sealtial kwê Serubabel asê. ¹³ Serubabel ndê atu inj Abiud, ma Abiud ndê atu Eliakim. Eliakim ndê atu inj Aso. ¹⁴ Ma Aso ndê atu Sadok. Sadok ndê atu inj Akim, ma Akim ndê atu inj Eliud. ¹⁵ Eliud ndê atu inj Eleasa, ma Eleasa ndê atu Matan. Matan ndê atu inj Jakob, ¹⁶ ma Jakob ndê atu inj Josep. Josep gêm Maria nanj kôc Yisu, ngac nanj sêsam bu Kilisi.

¹⁷ Bocdinanj, têtj Abraham ndê têtj ma menj têtj Kij Dawid ndê têtj, Yisu ndê apangaci 14 sêmbo. Ma têtj Dawid ndê têtj ma menj têtj ndoc lau Israel-nga sêndôc Babilon, nanj inj ndê apai 14 tiyham sêmbo. Ma têtj ndoc lau Israel-nga sêndôc Babilon, e menj têtj ndoc Maria kôc Kilisi, nanj apai 14 tiyham sêmbo.

Yisu ndê dinda kôc inj

¹⁸ Yisu Kilisi dinda kôc inj njaminj dau dec. Nac sêhê inj dinda Maria têtj Josep su, magoc injlu sêmbo sêwhinj dau dom, ma sêlic bu Maria daê. Inj daê akêtj Njalau Dabunj ndê. ¹⁹ Josep, nanj sêmasanj yom bu nem Maria, nanj ngac gitêtj, ma bu kôm inj maya sa dom, dec gauc gêm bu hu inj sinj gelec.

²⁰ Inj kôc gauc dinanj su, goc Pômdau ndê anela danj hoc dau asê têtj inj nj mbê, ma sôm, “Josep, Dawid ndê apangac, tôc daôm dom bu kôc Maria sa ti am nem awhê, bu Njalau Dabunj dau kêtj balêkoc nanj mbo inj njatac njalôm. ²¹ Maria oc kôc balê danj, ma am oc sam inj ndê naê bu †Yisu, njahu bu inj oc nem inj ndê lau si yêc njac si sac njagêyô.”

²² Gêtj hoj dinanj hóc asê ma bocdinanj Pômdau ndê yom nanj propet Aisaya hoc asê muj su, nanj njandô sa. Inj hoc yom dau asê bocdec bu:

²³ Alic su nanj. Awhê akinj danj oc daê e kôc balêkoc ngac danj, ma njac oc sêsam inj ndê naê bu Imanuel. [Ais 7:14]

(Njaê ‘Immanuel’ dau njahu bu ‘Anötö mbo whinj yac.’)

²⁴ Têtj ndoc Josep tapo sa, nanj inj kôm gitôm Pômdau ndê anela gic atu inj, ma kôc Maria sa menj mbo inj ndê andu ti inj

ndê awhê. ²⁵ Inju sêmbô sêwhin dandi, magoc Josep gic ahê Maria mbo e gitôm in kôc balêkoc dau su. Ma in sam in ndê ñaê bu Yisu.

2

Lau tiguaç sêñsalê Yisu

¹ Yisu dinda kôc in yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-nga, têtj têtj Kij ðHerod gêm gôlin mbo. Tinambu lau apa ñatô sêhóc asê Jerusalem. Ñac lau tiguaç tu sêñyalê tata-nga, ma sêmeñ akêñ gameñ ac pi-nga. ² Sêhóc asê ma sêndac, "Balêkoc nan bu ti lau Israel si kin, nan dinda kôc in yêc nde? Yac alic tata wakuc dan pô yac mba gameñ dec kêtj puc yac bu in hóc asê su. Ma yac amên bu atoc in sa ti apôn handuc têtj in."

³ Ñac si yom dinañ kôm Kij Herod sô ma gauc gêm yom daêsam. Ma lau Jerusalem-nga hoñ boc-dinañ. ⁴ Goc Herod kêgalêm lau Israel si ðdabuñsiga atu-tu ti lau nan sêndôhôn yomsu, nan sa sêpitigeñ, ma ndac ñac, "Mac nem ðMesaya dinda oc kôc in yêc malac bocke?" ⁵ Ma sêô in ndê yom ma sêsôm, "In dinda oc kôc in yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-nga. Propet akwa dan to yom pi in mun su bocdec bu:

⁶ O malac Betlehem yêc gameñ nan ðJuda ndê toñ sêwêkainj. Malac atu-tu hoñ nan sêyêc Juda ndê gameñ, nan ñadan hóc gêlêc am su dom, ñahu bu gôlinwaga nan oc sa yêc am, nan oc ti ñac atu tu yob anej lau Israel-nga." [Mai 5:2]

⁷ Herod ngô yom hoñ dinañ su, ma kêtj ñac sêsa si. Goc in gic lau tiguaç dinañ sa tiyham gelec, ma kip yom sa yêc ñac, bu bêc bocke tata dau meñ hóc asê ma ñac sêlic. Ñac sic miñ yom hoñ têtj in su, ⁸ ma in kêkin ñac bu sêtêñ malac Betlehem sêndi, ma sôm têtj ñac, "Andi anjalê balêkoc dau, ma têtj ndoc mac atap in sa, nan goc ambu amên akêñ ñawaê têtj aô bu aô daun waloc, ma watoc in sa."

⁹ Lau dinañ sêngô Herod ndê yom su, ma sêsa si. Ma tata nan sêlic su yêc ñac si gameñ ac pi-nga, nan wê ñac gi e kalhac andu nan balêkoc yêc, nan ñahô solop.

¹⁰ Ñac sêlic tata dau dec kôm ñac atac ñayham atu. ¹¹ Sêsôc andu dau si, ma sêlic balêkoc lu dinda Maria. Ma sêpôn haduc têtj balêkoc dau ma sêtoc in sa. Goc ñac sêkac si talhi sa, ma sêkêñ si awalañ nan ñaôli atu-tu têtj in kainj gitôm gol, ma a ñakwi ñamalu ti gêtj ñamalu ñayham. ¹² Têtj ndoc dinañ Anôtô kêtj puc ñac ña mbê bu sêmbu sêtêñ Herod sêndi dom. Bocdinañ sêlhô sêsa señ dau-nga dan, ma sêmbu sêtêñ ñac si gameñ si.

Josep lu Maria ma Yisu sêsip Isip si

¹³ Têtj têtj lau tiguaç dinañ sêhu ñac sin su, Pômdau ndê anela dan suñ mbê têtj Josep ma sôm, "Herod kêsalê balê dau bu ndic in ndu. Bocdinañ tisa, ma kôc balê lu dinda sa ma asip Isip andi. Ambo dinañ e tôm aô wakêtj puc mac." ¹⁴ Josep ngô anela ndê yom su, goc tisa têtj ôbwêc dinañ ma kôc balê lu dinda sa, ma sêsip Isip si. ¹⁵ Ma ñac sêmbô gameñ dinañ, e Herod mbac ndu su. Ma ñalêñ dau dinañ dec Pômdau ndê yom nan propet dan hoc asê mun su, nan ñandô sa. Yom dau bocdec bu:

Aô kagalêm anej atungac sa akêñ gameñ Isip-nga meñ. [Hos 11:1]

Herod gic balêkoc dedec ndu

¹⁶ Têtj ndoc Josep kôc Maria lu Yisu sa sêsip Isip si, nan Herod hôñ lau tiguaç bu sêkêtj ñawaê têtj in pi balê dau. Magoc ñac sêmeñ dom, dec in kêyalê bu ñac sêñsau in, ma in tac ñandê atu. Goc kêkin in ndê lau sin-nga sêtêñ Betlehem si, ma sic balêkoc ñac dedec hoñ ndu yêc malac Betlehem, ma yêc gameñ ñamakê-nga whin. In tap ñawaê sa su yêc lau tiguaç, pi bêc nan tata hóc asê ñac-nga, ma bocdinañ ñac sic balêkoc ñac dedec e gi tap ñac nan si yala tilu, nan hoñ ndu. ¹⁷ Ma tu dinañ-nga yom nan propet Jeremaya to, nan ñandô sa. In to yom bocdec bu:

¹⁸ Lau sêtan dangibo atu yêc malac Rama.* Raket ndê lau wakuc sêtan ñac si balêkoc nan singa su. Ma lau dan sêtôm bu sênem malô ñac dom. [Jer 31:15]

Josep kôc Yisu lu dinda sêmbu sêmeñ

¹⁹ Tinambu Herod mbac ndu, ma yêc Isip, Pômdau ndê anela hoc dau asê têtj Josep ña mbê, ²⁰ ma sôm têtj in, "Tisa ma kôc balê lu dinda sa, ma ambu atêñ gameñ Israel-nga andi. Lau nan sêkôm bu sêndic balê dau ndu, nan hoñ sêmbac ndu su." ²¹ Goc Josep tisa, kôc balê lu dinda sa, ma ñac sêmbu sêtêñ Israel si. ²² Tigeñ Josep ngô bu Akelaus gêm gôlin gameñ Judia-nga ô damba Herod su, dec tôte dau bu mbu têtj gameñ Judia-nga ndi. Ma Pômdau kêtj puc in ña mbê bu têtj gameñ Galili-nga ndi. ²³ Goc ñac sêtêñ Galili si, ma sêndôc malac dan ñaê Nasaret. Ma bocdinañ yom nan propet akwa-kwa sêto mun su, nan ñandô sa pi Yisu. Ñac sêto yom yêc bocdec bu, "Lau oc sêsam in bu ñgac Nasaret-nga."

* 2:18 Rama - malac saun dan nan yêc kêpin Jerusalem.

3

Jon, Ngac Kéku Lau-nga kemasarj Yisu ndé serj

(Mak 1:2-8; Luk 3:2-17)

¹ Tiñambu Jon, Ngac Kéku Lau-nga hóc asé gamej Judia-nga, ma gém mêtê mbo gamej sawa. ² Inj sôm tēj lau, "Anötö ndê gôlinj mej kēpij su. Bocdinarj anem daôm kwi ma ahu mêtê sac sij." ³ Gēñ dau kékuc yom narj propet Aisaya hoc asé munj su bocdec bu:

Namalac danj ta yom mbo gamej sawa, bocdec bu, 'Amasarj Pômdau ndé serj tisolop. Amasarj nem njalôm bu akóc inj sa.' [Ais 40:3]

⁴ Jon sôc njakwê narj sêmasarj nja kamel njamliclhu, ma kic pinjkap yéc inj njampêbalê. Ma inj gēñ gēñ bambalinj gitôm wakô ma lēp.

⁵ Lau daésam sêsa sêtēñ Jon si. Nac lau akēñ malac atu Jerusalem ma malac honj yéc gamej Judia-nga, ma lau narj sêndóc Bu Jordan njamakê. ⁶ Nac sêhoc si sac asé tēj Jon, ma inj kēku njac yéc Bu Jordan. ⁷ Ma lau †Palésai ti lau †Sadiusi daésam sêsa sêtēñ gamej narj Jon kéku lau mbo, narj si. Tēj ndoc Jon géluc njac inj sôm njac bocdec bu, "Mac mboc njacui mac! Tu sake-nga mac alhó amenj? Mac akóc gauc pi Anötö ndê tac njandê narj lau propet sêkēñ puc yac bu oc mej sa, dec gauc gém bu amenj ma alinj sanju njambwa, a? ⁸ Anjô! Akôm mêtê njayham narj tóc asé bu mac am daôm kwi yomandô. ⁹ Ma asôm tēj daôm dom bu, 'Abraham apai yac, ma tu dinarj-nga Anötö oc kóc yac sa.' Aô wasôm tēj mac bu Anötö gitôm bu nem hoc honj dindec kwi sêti Abraham ndê atui sêô mac. ¹⁰ A honj narj sem njandô njayham dom, narj kwahic dec Anötö kēñ ki njamata tēj njawakac, ma inj oc lēñ su ma tuc pi ya ndi.

¹¹ "Aô wasôm tēj mac honj bu njac danj oc mej êñkuc aô, narj ndê njac lai hóc géléc anej su. Aô njac njambwa, gitôm dom bu wati inj ndê njac akinj tu wakenj inj ndê atapa-nga. Aô dec kaku mac nja bu njambwa, narj tóc asé bu mac am daôm kwi su. Tigen inj njac dau oc êñku mac nja Njalau Dabunj ti ya. ¹² Inj mej bu êñsahê lau, gitôm njac narj whê wit njandô ti njac kóc, goc gic njandô sa sôc andu gēñ njandô-nga gi, ma tuc njac sip ya narj sa njapan, narj gi."

Jon kéku Yisu

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

¹³ Tēj dinarj Yisu mej akēñ gamej Galili-nga ma hóc asé Jon yéc Bu Jordan. Inj tac whinj bu Jon êñku inj. ¹⁴ Magoc Jon gic yao dau tēj inj ma sôm, "Am bu êmku aô, oc njayham. Bocke dec am sôm bu aô wanju am?" ¹⁵ Tigenj Yisu ô Jon ndé yom ma sôm,

"Am tec dom. Kwahic dec am êmku aô, bu tanjuc lēñ solop narj Anötö kēmasarj gwanarj su." Yisu sôm su ma Jon gôlóc bu êñku inj. ¹⁶ Yisu gēlinj sanju su ma pi akēñ bu mej. Ma undambê kac sa, ma inj géluc Anötö ndê Njalau sip mej gitôm balusi ma sac inj njahô. ¹⁷ Ma awha danj sa akēñ undambê, narj sôm bu, "Aô Atunjac atac whinj-nga dau dindec. Aô gatisambuc inj njandô."

4

Sadarj kêtôm Yisu

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Tiñambu Njalau Dabunj wê Yisu sa gamej sawa gi, bu †Sadarj êntôm inj. ² Yisu gēñ gēñ danj dom tôm acsalô 40 ma ôbwêc 40, ma tiñambu gēñ yô inj njandô. ³ Ma tēj dinarj Sadarj hóc asé inj ma sôm tēj inj, "Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinarj sôm tēj hoc dindec bu sênem dau kwi ti gēñ danerj-nga." ⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, "Mba! Sêto Anötö ndé yom yéc bocdec bu, 'Gēñ danerj-nga njambwa kēñ lau sêndóc tali dom. Nac danja wambu yom honj narj Anötö sôm, dec njac oc sêndóc tali.' "

⁵ Goc Sadarj kóc inj sa pi malac dabunj Jerusalem gi, ma kēñ inj kalhac †lôm dabunj njapoc lólóc. ⁶ Ma sôm tēj inj, "Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinarj pwê sip ndi. Am oc tisac dom, bu sêto yom yéc bocdec bu, 'Pômdau oc êñkinj ndé anjela bu sêyob am, ma sêpê am sa lólóc bu am tinj gahim pi hoc danj dom.' " ⁷ Magoc Yisu sôm tēj inj, "Mba! Sêto yom danj tiyham yéc bocdec bu, 'Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.' "

⁸ Goc Sadarj kóc inj sa, ma lu sêpi lóc balinj danj si. Ma gamej honj narj kinj nom-nga sem gôlinj, ma kinj dau si awa ti gēñ njayham-njayham honj, narj Sadarj tóc tēj Yisu. ⁹ Ma sôm, "Am bu pōñ hamduc tēj aô ma nem akinj aô, goc wakēñ gēñ honj dec sip am amam." ¹⁰ Magoc Yisu sôm tēj inj, "Mba, Sadarj! Am kóc daôm sa ndi! Sêto yom yéc bocdec bu, 'Pōñ hamduc tēj Pômdau am nem Anötö, ma nem akinj inj tawase.' " ¹¹ Tēj dinarj Sadarj hu inj sij, ma anjela sêmerj ma sem akinj inj.

Yisu gic hu ndé gwelēñ

¹² Tiñambu †Herod kēkinj ndê lau sij-nga si ma sêkóc Jon dōñ, ma sêkēñ inj ndóc gapocwalô. Ma tēj ndoc Yisu ngô njawaê, goc inj mbu tēj gamej Galili-nga gi. ¹³ Inj gi ndóc malac Nasaret dom, magoc inj gi ndóc Kapenaom, malac narj yéc kēpiñ Bugicton Galili-nga. Munj-nga andô †Jakob ndê atu lu, Sebulun lu Naptali sêwékainj nom yéc gamej dinarj. ¹⁴ Njalēñ dinarj yom narj propet Aisaya to munj su, narj njandô sa. Yom dau bocdec bu:

15-16 Nawê atu dan meñ pô lau nan sêndôc Sebulun lu Naptali si gameñ nan yêc kêpiñ bugicton, ma yêc Bu Jordan ñamakê. Gameñ Galili-nga dinan sêsam bu lau apa si gameñ, ma lau nan sêndôc dinan, nan sêmbo tòm lau nan ñasec atu kôm ñac ahuc, ma tòm lau nan sêmpiñ bu sêmbac ndu. Magoc kwahic dec sêlic ñawê atu su. [Ais 9:1-2]

17 Têñ ndoc dinan Yisu gic hu ndê gwelen nem mêtê lau-nga, ma in hoc yom asê têt lau bocdec bu, “Anötö ndê göliñ meñ kêpiñ su. Bocdinañ anem daôm kwi, ma ahu mêtê sac sin.”

Yisu mbwêc lau hale tu sêñkuc in-nga
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)

18 Têñ bêc dan Yisu kêsêlêñ mbo Bugicton Galili-nga ñamakê. Ma in gêlic Saimon nan ndê ñaê dan Pita, lu asi Andru. Inlu sêkêñ wasañ sêmbo, bu inlu ñgac sêkôc i-nga lu. 19 Goc Yisu sôm têt inlu, “Amlu amey ankcuc aô, ma aô wakêñ amlu ahê ñamalac sêmen sêñkuc aô, tòm nan kwahic dec amlu ahê i.” 20 Ma ñagahô inlu sêtec si wasañ yêc, ma sêñkuc in.

21 Sêñsêlêñ si, ma Yisu gêlic Sebedi ndê atu lu, nan Jems lu Jon. Sêndôc wan sêwhin damba Sebedi, ma sêpô si wasañ kic sêmbo. Yisu mbwêc inlu bu sêmen sêñkuc in, 22 ma ñagahô inlu sêhu damba ti wan sin, ma sêñkuc Yisu.

Yisu gêm lau gêmbac sa

23 Dinan su, goc Yisu kêsêlêñ golom-golom malac yêc gameñ Galili-nga. In kêdôhôn lau mbo flôm wê-nga, ma gêm mêtê ñawaê ñayham pi Anötö ndê göliñ. Ma in kôm lau ti gêmbac tidau-tidau hon ñayham sa. 24 Ñawaê pi gêñ dau gêm gameñ Siria-nga hon ahuc, ma tu dinan-nga lau sêkôc ñac si lau gêmbac hon sêtêñ Yisu si, ma in kôm ñac ñayham sa. Lau nan sêhôn ñandê atu, lau ti ñalau sac, lau bôliñ, ma lau denjen ti mboloctê, lau ti ñawapac hon dinan in gêm ñac sa. 25 Ma lau daêsam sêsa si ma sêñkuc in. Ñatô sêmen akêñ gameñ Galili-nga, ma ñatô akêñ gameñ Dekapolis-nga.* Ma ñatô sêmen akêñ malac Jerusalem ma malac hon yêc gameñ Judia-nga, ma ñatô sêmen akêñ Bu Jordan ñadanga.

5

Yisu gêm mêtê mbo lôc
(Luk 6:20-23)

1 Têñ bêc dan Yisu gêlic bu lau daêsam sêñkuc in, goc pi lôc dan gi. In ndôc sic,

* 4:25 Dekapolis - ñaê dinan danem kwi bu ‘malac amanlu.’ Malac amanlu dinan sêyêc Bugicton Galili-nga ñagamen têt ac pi-nga.

ma in ndê tsêñomi sêtigasuc in. 2 Ma in gic hu kêdôhôn ñac ma sôm,

3 “Anötö ndê mwasin gic waê lau nan sêñgwinin dau yêc in ango-nga. In gêlic ñayham bu kôc ñac sa sêmbo in ndê göliñ ñapu.

4 Anötö ndê mwasin gic waê lau nan sêndôc ti ñalôm ñawapac. In oc kôm ñac si ñalôm timalô.

5 Anötö ndê mwasin gic waê lau ti lêt malô ma yom malô. Bu ñac oc sêwêkain gameñ nom-nga sambob.

6 Anötö ndê mwasin gic waê lau nan atac whin ndu andô bu sêsa lêt gitêñ en. In oc nem ñac sa sêti lau gitêñ ñandô.

7 Anötö ndê mwasin gic waê lau nan tawalô lau. In oc tawalô ñac.

8 Anötö ndê mwasin gic waê lau ti ñalôm ñawasi. Ñac oc sêlic Anötö.

9 Anötö ndê mwasin gic waê lau nan sêñsalê lêt tu sêmbo ti yom malô-nga. In oc sam ñac bu in dau atui awhê ma ñgac.

10 Anötö ndê mwasin gic waê lau nan sêtap kisa sa tu sêsa Anötö ndê lêt gitêñ-nga. In gêlic ñayham bu kôc ñac sa sêmbo in ndê göliñ ñapu.

11 “Têñ ndoc lau sêkêñ kisa mac ma sêpu mac ti sêñgöliñ yom sac daêsam pi mac tu mac ankcuc aô-nga, nan ahêgo daôm dom. Bu Anötö oc êmwasin mac. 12 Atac ñayham ma atisambuc, bu Anötö oc kêt ñaôli ñayham têt mac yêc undambê. Ma gauc nem bu ñalêñ tigen, lau sêkêñ kisa Anötö ndê lau propet nan sêmbo mun su.”

Anötö ndê lau sêtôm gwêc so ma sêtôm ñawê

13 Ma Yisu sôm, “Dakêñ gwêc so sip gêñ daney-nga bu dakôm gêñ dau ñayham. Ma mac ambo lau nom-nga ñalôm atôm gwêc so. Tigen gwêc so bu ñamakic niñga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêñ nde? In tisac su, ma tambalin sin niñga, ma lau sêkwê dôñ.

14 “Ma mac ambo nom atôm ñawê bu pô gameñ. Malac dan bu yêc lôc, oc tôm dom bu sin dau kwi. 15 Ma têt ndoc datuj lam asê, oc tanjatôc ña suc ahuc dom. Tanjin sa bu ñawê pô gameñ hon. 16 Bocdinañ, akôm mêtê ñayham yêc lau hon ango-nga, nan gitôm mac nem ñawê bu pô gameñ. Ma lau oc sêlic mac nem mêtê ñayham, ma sêmpiñ Damam undambê-nga.”

Yisu sôm yom pi yomsu ma propet si yom

17 “Gauc nem dom bu aô gameñ tu wasen Anötö ndê yom nan Moses ti lau propet sêto yêc, nan su-nga. Aô gameñ tu wasen

su-nga dom, tigej tu wakôm yom dau njandô sa-nga. ¹⁸ Yomandô, aô wasôm têtj mac bu undambê ti nom bu ninnga, magoc yom njalhô sauñ danj oc ninnga yêc yomsu dom e aô dauñ wancid dabinj gêtj hoj. ¹⁹ Asa nañ kégili yomsu nañ héganôñj gêtj sauñ andô danj, me kédôhônj lau njatô bu sêkôm bocdinañ, nañ ti ñamalac waêmbe yêc Anötô ndê gôlinj njapu. Magoc asa nañ danja wambu Anötô ndê yomsu, ma kédôhônj lau njatô bu sêkôm bocdinañ, nañ ti ñamalac tiwaê yêc Anötô ndê gôlinj njapu. ²⁰ Angô! Lau Palésai ti ñkédôhônj-waga yomsu-nga sêñsahê njanga bu sêti lau gitêtj, tigej aô wasôm têtj mac, bu mac bu ati lau gitêtj ahôc gêlêc ñac dom, dec oc tôm dom bu mac ambo Anötô ndê gôlinj njapu.”

Yomsu dandic ñamalac ndu-nga njahu

²¹ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Mac anyalê yom nañ Anötô kêtj têtj abañi bocdec bu, ‘*Ndic ñamalac ndu dom.*’ Ma ‘Asa nañ bu ndic ñamalac ndu, nañ oc tap ñagêyô sa.’ ²² Tigej kwahic dec aô wasôm têtj mac, bu asa nañ tac njandê têtj ñamalac danj, nañ oc tap ñagêyô sa gitôm inj nañ gic ñamalac ndu. Ma mac nem ñagôlinj danj sôm bu lau atu-tu sêmatôc ñamalac nañ sam ndê asidôwa bu ñamalac gauc mbasi-nga. Magoc aô wasôm têtj mac, bu asa nañ sôm yom kainj dinañ, nañ gitôm bu tap ñagêyô lambwam-nga sa.

²³ “Bocdinañ têtj ndoc am bu lic om ma bu kêtj nem da têtj Anötô, ma bu gauc nem yom danj yêc amlu ñamalac danj ñasawa, ²⁴ nañ goc hu nem da siñ yêc alta ñamakê ma sa ndi tap ñamalac dau sa. Gêtj ñamata-nga amlu amasañ yom nañ yêc amlu ñasawa, goc mbu ndi ma kêtj nem da têtj Anötô.

²⁵ “Ma am nem têtj bu yêc ñamalac danj, ma inj bu wê am têtj ñgac êmatôc yom-nga ndi, nañ êmasañ yom têtj inj ñagahô, têtj ndoc amlu anjêlêñ ambo senj. Ma bocdinañ ñgac dau oc kêtj am têtj ñgac êmatôc yom-nga dom. Bu mba, mboe ñgac êmatôc yom-nga oc kêtj am têtj ñgac yob gapocwalô-nga, ma inj êmbalinj am sôc gapoc-walô ndi. ²⁶ Aô wasôm yom njandô têtj am, am oc ndôc gapocwalô njapanj e am ndic nem têtj hoj pacndê.”

Yomsu mockainj-nga njahu

²⁷ “Ma mac anyalê yom nañ Moses to bocdec bu, ‘*Kôm gêtj mockainj-nga dom.*’

²⁸ Tigej kwahic dec aô wasôm têtj mac, ñgac danj bu tahê awhê danj e njalôm ñagalac, nañ gitôm inj kôm mêtê mockainj-nga têtj inj su, yêc inj ndê njalôm.

²⁹ “Am tanôm danja bu hê am têtj sac, goc kip tanôm dinañ sa ma êmbalinj ninnga. Am tanôm danj bu ninnga, nañ hôc gêlêc am tanôm lu yêc ma hê am bu kôm sac, ma tinjambu Anötô kêtj am sip ya lambwam-nga ti ñamlic sambuc ndi. ³⁰ Ma amam danja bu tim am, goc tim kic ma êmbalinj ninnga. Amam danj bu ninnga, nañ hôc gêlêc am mbo ti amam lu-lu ma kôm sac su, ma tinjambu sip ya lambwam-nga ti ñamlic sambuc ndi.”

Awhê lu ñgac sêhu dau siñ dom

³¹ “Ma Moses to yom danj bocdec bu, ‘*Ñgac danj nañ gauc gêm bu hu nawhê siñ, nañ kêtj bapia sêhu dau siñ-nga têtj nawhê, goc hu inj siñ.*’ ³² Tigej aô wasôm têtj mac, bu yom tigej yêc bu ñgac hu inj nawhê siñ, nañ awhê dau kôm mêtê mockainj-nga whinj ñgac danj. Ñgac danj bu hu nawhê siñ njambwa, nañ kôm inj ti awhê mockainj-nga. Ma ñgac wakuc danj bu nem awhê dau, nañ kôm mêtê mockainj-nga* whinj.”

Dasôm yom tidônj goc dakôm njandô sa

³³ “Mac anyalê yom danj tiyham nañ Anötô kêtj têtj abañi bocdec bu, ‘*Yom bocke nañ mac amatij tidônj, nañ akôm popoc dom,*’ ma ‘*Yom nañ mac bu apuc dôñ bu yomandô yêc Pômdau anjô-nga, nañ akôm njandô sa.*’ ³⁴⁻³⁵ Magoc aô wasôm têtj mac, bu asôm yom danj tu apuc nem yom dôñ-nga dom. Asôm yom pi undambê me pi nom tu bu apuc nem yom dôñ-nga dom, njahu bu Anötô inj undambê ti nom njadau. Ma asôm yom pi Jerusalem dom, bu Anötô kèyalinj malac dau sa ti inj ndê kinj atu ndê malac. ³⁶ Ma asôm yom pi nem ñagôlinj dom, bu mac atôm dom bu akôm nem kèclauñ danj tisêp me tiyec. ³⁷ Asa bu lôc bu kôm gêtj danj, nañ sôm ‘*Aêc, aô wakôm,*’ ma bu kôm dom goc sôm, ‘*Mba, aô wakôm dom.*’ Yom njatô bocke nañ mac asôm tu apuc yom dau dôñ-nga, nañ mej akêtj Sadañ ndê.”

Daô sac nañ sêkôm têtj yac, nañ dom

³⁸ “Ma mac anyalê yom nañ Moses to bocdec bu, ‘*Ñamalac danj bu ndic am tanôm tisac, nañ ndic inj ndê ô. Ma asa nañ tuc nem njalhôm danj ðulu, nañ tuc inj ndê ðulu ô.*’ ³⁹ Tigej aô wasôm têtj mac bu akôm mêtê sac ô mêtê sac nañ lau sêkôm

* **5:32** Lau njatô gauc gêm bu yom dau njahu bocdec. Ñgac danj bu hu ndê nawhê siñ njambwa, ma awhê dau bu mbo tawasê, dec lau njatô oc gauc nem bu inj nakweñ hu inj siñ tu inj kôm mêtê mockainj-nga whinj ñgac danj, ma bocdinañ ñac oc sêlic inj tôm awhê mockainj-nga. Ma lau njatô gauc gêm bu yom dau njahu bocdec. Têtj ndoc awhê dinañ nakweñ hu inj siñ, goc inj oc nem ñgac wakuc. Tigej Anötô gêlic bu inj nakweñ hu inj siñ njambwa, dec injlu si yom sênem dau-nga gacgenj yêc. Bocdinañ awhê dau lu nakweñ wakuc sêkôm mêtê mockainj-nga yêc Anötô anjô-nga.

têñ mac, nañ dom. Dañ bu tap am sip alim andô danğa, nañ kêñ danğa bu in ndic whin. ⁴⁰ Ma ñgac dañ bu wê am têt lau sêmatôc yom-ña, ma in tac whin bu am nemlhi in ña am nem gêt saun dañ, goc kêñ nem gêt atu têt in whin. ⁴¹ Ma lau †Rom-ña si ñgac sin-ña dañ bu kac yom am bu hoñ in ndê wapa señ ñasawa apê, goc hoñ wapa dau êmsêlêñ señ ñasawa baliñ whin in ndi. ⁴² Êmgamin nem gêt têt lau nañ sêteñ gêt têt am, nañ dom, ma dañ bu ndac am bu nem in sa ña gêt dañ, nañ puc dômwêm in dom."

Atac whin nem ñacyo
(Luk 6:27-36)

⁴³ "Ma mac anyalê yom nañ Moses to bocdec bu, '*Atac whin nem lau menpañ am-ña,*' ma yom nañ lau sêsôm bocdec bu, '*Atac tec nem ñacyo.*' ⁴⁴ Tigeñ aô wasôm têt mac bu atac whin nem ñacyo, ma atej mbec tu lau nañ sêkêñ kisa mac-ña. ⁴⁵ Mac bu akôm boc-dinañ, goc Damam undambê-ña oc sam mac bu in atui awhê ma ñgac. In dau kêñ ndê ac pi pô lau sac ti lau ñayham, ma kêñ u gic lau gitêt ti lau nañ sêsa lêt giso. ⁴⁶ Lau sac ma lau nañ sêkôc takis-ña atac whin lau nañ atac whin ñac, ma sêtec lau nañ sêtec ñac. Mac bu aņkuc ñac si mêtê, dec tu sake-ña Anôtô oc lic mac ñayham? ⁴⁷ Lau sambuc sêtoc dau si asidôwai sa, magoc sêtec lau ñatô. Bocdinañ mac bu atoc nem asidôwai tawasê sa, dec tu sake-ña Anôtô oc lic mac ñayham hôc gêlêc lau sambuc? ⁴⁸ Akôc gauc pi yom hoñ dinañ, ma akôm mêtê solop eñ, tôm Damam undambê-ña ndê mêtê."

6

Yom pi sakin gitêt ñatô

¹ Ma Yisu gic têt yom ma sôm, "Ayob daôm bu akôm nem sakin anem akin Anôtô-ña tu bu lau sêlic e sêmpin mac-ña dom. Mac bu akôm tu lau sêmpin mac-ña, oc atap nem ñaôli dañ sa yêc Damam undambê-ña dom."

Mêtê dakêt gêt têt lau-ña

² "Bocdinañ têt ndoc am bu nem lau ñalôm sawa sa, nañ goc sêc gêt dau ahuc. Ndic dahuc tañ bu kêñ puc lau dom. †Lau sêtim yom lau-ña nañ sêtoc dau sa, nañ sêkôm bocdinañ yêc lôm wê-ña ti malac lôm, bu lau sêlic e sêmpin ñac. Yomandô aô wasôm têt mac bu lau si sêmpin ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. ³ Tigeñ têt ndoc am bu kêñ gêt têt lau ñalôm sawa, nañ sin ma kêñ gelec têt ñac, ma yob bu lau dañ sêñgô ñayom dom. ⁴ Bocdinañ am nem mêtê kôm yac lau-ña

oc yêc sin dau. Ma Damam nañ gêlic gêt nañ yêc sin, nañ oc kêñ ñaôli têt am."

Mêtê dateñ mbec-ña
(Luk 11:2-4, 9-13)

⁵ "Ma têt ndoc am bu teñ mbec, nañ teñ tôm lau sêtim yom lau-ña dom. Ñac atac whin bu sêteñ mbec sêlhac lôm wê-ña ti señ ñamakê, tu bu lau sêlic ma sêmpin ñac-ña. Yomandô aô wasôm têt mac bu lau si sêmpin ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. ⁶ Têt têt am bu teñ mbec, nañ goc sôc nem andu ñalôm ma sêc gatam ahuc, ma teñ mbec têt Damam yêc malam nañ lau dañ sêlic dom. Ma Damam nañ kêtalê gêt nañ yêc sin dau, nañ oc kêñ ñaôli têt am.

⁷ "Ma têt têt mac bu atej mbec, nañ atej mbec baliñ tôm lau sambuc dom. Ñac gauc gêm bu mbec dau oc ñandô sa tu ñac si yom ñalhô daêsam-ña. ⁸ Aņkuc ñac si gêbôm dom, bu Damam kêtalê gwanaj sa, gêt nañ mac apônda.

⁹ Bocdinañ atej mbec bocdec bu: Damañ, am nañ mbo undambê. Am nem ñaê lau sênem dabuj nañ.

¹⁰ Mweñ ti lau hoñ si Pômdau. Kêt lau danğa wambu nem yom ñapep yêc nom, gitôm yêc undambê.

¹¹ Kêt yac mba gô têt ac dindec.

¹² Suc yac mba sac ñatôp kwi, tôm yac asuc lau nañ sêkôm sac têt yac, nañ si sac ñatôp kwi.

¹³ Yob yac têt lêtôm bu tap yac sa dom, ma têt ñgac sac Sadañ bu kôm yac ñayom dom.

¹⁴ Mac bu asuc lau nañ sêkôm sac têt mac, nañ si sac kwi, goc Damam undambê-ña oc suc mac nem kwi bocdinañ. ¹⁵ Magoc mac bu asuc lau si sac kwi dom, dec Damam oc suc mac nem kwi dom bocdinañ."

Mêtê dahu gêt daneñ-ña sin tu danem akin Anôtô-ña

¹⁶ "Ma têt têt mac bu ahu gêt daneñ-ña sin tu anem akin Anôtô-ña, nañ akôm aņôm andô masin-masin tôm lau sêtim yom lau-ña sêkôm, nañ dom. Lau dinañ sêkôm aņgô andô tisac, bu lau sêlic ma sênyalê bu ñac sêhu gêt daneñ-ña sin ma tu dinañ-ña sêmpin ñac. Yomandô aô wasôm têt mac bu lau si sêmpin ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. ¹⁷ Bocdinañ têt têt mac ahu gêt daneñ-ña sin tu anem akin Anôtô-ña, nañ alin bu ma amasan daôm ñapep. ¹⁸ Ma ñalêñ dinañ lau dañ oc sênyalê dom bu mac ahu gêt daneñ-ña sin. Tigeñ mac nem Damam nañ mbo sin dau, nañ kêtalê gêt hoñ nañ yêc sin dau, ma bocdinañ oc kêñ nem ñaôli têt mac."

*Tarjsalé awa ñandô undambê-nga
(Luk 12:33-34)*

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Andic nem awa ti wapa sa lhac nom dom, bu sop oc neñ, ma u oc nôm gêñ dau tibalé, ma lau kañ oc sênem kañ sa. ²⁰ Apo gêñ undambê-nga sa ti nem awa ñandô, ma sop ti u oc señ su dom, ma gitôm dom bu lau kañ sêsôc sêndi bu sênem kañ. ²¹ Aô gasôm yom dinar, ñahu bu gameñ bocke nañ mac nem awa yêc, nañ mac nem ñalôm ti gauc oc sap dôñ ñapan.”

*Ñamalac si tandô gitôm ya ñawê
(Luk 11:33-36)*

²² “Ñamalac si tandô gitôm ya ñawê nañ tóç señ têtñ ñac. Bocdinañ mac nem tanôm bu wê mac asa lêtñ ñayham, goc mac nem ñamlic ñagêñ hoñ oc yêc ñawê ñalôm eñ. ²³ Magoc tanôm bu wê mac asa lêtñ sac-nga, goc mac gacgeñ ambo ñasec ñalôm. Bocdinañ mac bu gauc nem bu ambo ñawê ñalôm, magoc asa lêtñ ñasec-nga, nañ dec ñasec gêm mac ahuc sambuc.”

Danem akij ñadau lu dom

²⁴ “Ñamalac dau gitôm dom bu nem akij ñadau lu, bu inñ oc tec dan, ma atac whiñ dan, me sap dan dôñ ma pu dan. Ma mac bocdinañ, gitôm dom bu mac atoc Anötô ma awa nom-nga lu-lu sa ti mac nem ñadau.”

*Dahêgo dauñ dom
(Luk 12:22-32)*

²⁵ “Tu dinar-nga dec ahêgo daôm dom tu gêñ aneñ-nga ti anôm-nga, me tu ñakwê asôc-nga. Anötô kêtñ mac ambo tamli, ma gêñ dinar inñ gêñ atu. Gêñ danen-nga inñ gêñ atu dom. Ma Anötô kêtñ mac nem ñamlic ñagêñ hoñ, ma gêñ dinar inñ gêñ atu. Ñakwê asôc-nga inñ gêñ atu dom.

²⁶ “Akôc gauc pi mbac. Ñac sêsô gêñ dom, sêhoñ gêñ ñandô ma sic sa sôc andu gêñ ñandô-nga dom. Tigeñ Damam undambê-nga gôlôm ñac. Ma inñ tac whiñ mac ñamalac hóc gêlêc mbac hoñ su. ²⁷ Ma mac nem asa bu hêgo dau, dec oc tôm bu ndic têtñ ndê têm mbo tali-nga?

²⁸ “Tu sake-nga mac nem ñalôm ñawapac tu ñakwê asôc-nga? Akôc gauc pi ñaola ñayham nañ sêpo sêlhac kwan ñalôm, nañ sêkôm gwelen ti sêmasañ ñakwê dom. ²⁹ Tigeñ aô wasôm têtñ mac bu Kir Solomon inñ sôc ñakwê ñayham andô, magoc inñ ndê gôlôn ti ñawasi hóc gêlêc ñaola dinar dan su dom. ³⁰ O mac lau nañ akêtñ whiñ gwalec, angô! Kwan ti ñaola nom-ng a sêlhac bêt daêsam dom, ma lau oc sêkêtñ ya neñ su. Magoc Anötô kêtñ gêñ dau ti ñadalô ñayham, ma yob ñapep. Ma bocdinañ anjalé bu yom

ñandô, inñ oc yob mac, ma kêtñ ñakwê têtñ mac whiñ. ³¹ Bocdinañ ahêgo daôm dom ma asôm bu ‘Danen sake?’ me ‘Danôm sake?’ me ‘Dasôc ñakwê bocke?’ lec dom. ³² Lau sambuc nañ sêñyalé Anötô dom, nañ sêhêgo dau tu gêñ hoñ dinar-nga, tigeñ Damam undambê-nga kêtñyalé su bu mac apônda gêñ hoñ dinar. ³³ Gêñ ñamata-nga akôm ñannga bu atap malam sa yêc Anötô ndê gôlôn ñapu, ma bu asa inñ ndê lêtñ gitêtñ. Ma inñ oc yob mac tu gêñ nom-nga-nga whiñ.

³⁴ “Bocdinañ ambo ti nem ñalôm ñawapac tu gêñ lañsê-nga dom. Ahu siñ yêc e lañsê dau hóc asê. Ñawapac bêt tigeñ-nga nañ gitôm bêt tigeñ dinar.”

7

*Dapu lau ñambwa dom
(Luk 6:37-42)*

¹ Ma Yisu sôm, “Alic lau sac ñambwa tu ñac si lêtñ ti sakij-nga dom, dec Anötô oc lic mac sac tu nem-nga dom. ² Bu Anötô oc êñsahê mac tôm mac anjahê lau, ma nem dôhôn mac nem lêtñ ti sakij tôm dôhôn nañ mac am dôhôn lau si.

³ “Tu sake-nga am hêgo daôm tu gêñ golop saun nañ yêc nem asidôwa tandô, tigeñ gêñ golop atu nañ yêc am daôm tanôm, nañ gêlic apu? ⁴ Ma bocke am sôm têtñ nem asidôwa, ‘Aô bu wakôc gêñ golop nañ yêc am tanôm, nañ sa.’ Tigeñ gêñ golop atu pôc daôm nem tanôm ahuc? ⁵ Am ngac tim yom lau-nga! Kôc gêñ golop atu sa yêc daôm tanôm muñ e tanôm ñawa sa, nañ goc kôc gêñ golop saun dinar sa yêc nem asidôwa tandô.”

Dayob Anötô ndê gêñ dabuñ ñapep

⁶ “Akêtñ gêñ dabuñ têtñ giam dom, b u oc sêkac dau kwi ma sêseñ mac. Ma ambaliñ nem gôlôn ñayham têtñ bôt dom, bu oc sêkwê popoc.”

Anötô inñ ñadau bu kêtñ gêñ têtñ yac-nga

⁷ “Ateñ gêñ têtñ Anötô, dec oc akôc ñandô, anjalé inñ ti ndê lêtñ, ma oc atap sa, ma bu amati gatam oc lêtñ su têtñ mac. ⁸ Bu Anötô kêtñ gêñ têtñ lau hoñ nañ sêndac inñ, ma lau hoñ nañ sêñsalé inñ ti ndê lêtñ, nañ oc sêtap sa, ma ñac nañ sêmati gatam nañ oc lêtñ su têtñ ñac.

⁹ “Mac dambai angô! Nem balé dan bu teñ gô têtñ am, dec am oc kêtñ hoc têtñ inñ, a? ¹⁰ Ma bu teñ i oc kêtñ mboc sac têtñ inñ, a? ¹¹ Mba! Mac lau sac, tigeñ atoc nem balêkoc sa ña gêñ ñayham. Magoc Damam nañ mbo undambê inñ gitêtñ eñ, ma oc kêtñ gêñ ñayham-ñayham eñ têtñ lau nañ sêteñ inñ. ¹² Akôm mêtê ñayham têtñ lau hoñ, gitôm mêtê ñayham nañ mac atac whiñ bu sêkôm têtñ mac. Yom hoñ nañ

Moses ti lau propet sêto, nanj hêganônj yac dakôm mêtê nÿayham bocdinañ.”

Yom seņ lu-ņga

¹³ “Anjahê ñanġa bu atap gameñ andôc tamli ñapan-ņga sa, magoc anyalê bu gatam gameñ dinañ-ņga inġ gatam saunġ. Bu gameñ andinġam-ņga dê yêc, ma seņ têñ gameñ dau inġ seņ atu, ma ñagatam atu bocdinañ. Lau daêsam sêsa seņ atu dinañ, ma oc sêsôc gatam atu dau. ¹⁴ Magoc gameñ dandôc tanġli ñapan-ņga ñagatam inġ gatam saunġ, ma seņ têñ gameñ dinañ inġ seņ atu dom, ma lau daêsam oc sêtap sa dom.”

Yom pi propet tasanġ

¹⁵ “Ayob daôm tu propet tasanġ-ņga. Ñac sêtôm giam pôm nanj sêmpanġ dau ahuc ña domba ñamlic, tu bu sêti gasuc domba-ņga ma sêsen ñac su. Ñalêñ tigenġ propet tasanġ oc sêtêñ mac sêloc tu sêñsau mac-ņga. ¹⁶ Anjahê ñac si lêñ dec tôm bu mac anyalê bu ñac lau tasanġ. Ñalêñ tigenġ, yac dalic a ñandô ma tanyalê a dau bu ñayham me sac. Oc tôm dom bu dahinġ ñandô ñayham yêc a sac. ¹⁷ Yomandô! A ñayham sem ñandô ñayham, ma a sac sem ñandô sac. ¹⁸ A ñayham danġ gitôm dom bu nem ñandô sac, ma a sac gitôm dom bu nem ñandô ñayham. ¹⁹ Ma a hoñ nanj sem ñandô sac, nanj oc sêlêñ su ma sêtuc pi ya ndi, ma ya neñ su. ²⁰ Bocdinañ anjahê propet si lêñ, ma anyalê ñac bu propet ñayham me sac.”

Pômdau kêyalê inġ ndê lau su

²¹ “Lau daêsam sêsam aô bu, ‘Pômdau,’ tigenġ ñac hoñ oc sêtap gameñ undambê-ņga sa dom. Mba! Lau nanj danġa wambu Damanġ undambê-ņga ñapep, ma sêkôm mêtê tôm inġ atac whinġ, nanj oc sêtap undambê sa. ²² Têñ Anôtô ndê bêc êmatôc lau-ņga, nanj lau tasanġ daêsam oc sêsôm têñ aô bu, ‘Pômdau, Pômdau! Yac ahoc yom asê atôm propet, ma atinġ ñalau sac su ma akôm gêñ dalô daêsam am am anjôm. Bocdinañ kôc yac sa.’ ²³ Tigenġ aô wasôm têñ ñac bu, ‘Aô kayalê mac dom sambuc mac lau sac. Alhô su yêc aô!’ ”

Yom gôlinġ pi ñgac lu nanj sêkwê andu (Luk 6:46-49)

²⁴ “Lau nanj sêñġô aneñ yom ma sêkôm ñandô sa, nanj sêtôm ñgac tiguaç nanj kwê ndê andu kalhac nom ñanġa ma kêñ hoc kêgapiñ alhô dôñ. ²⁵ Têñ ndoc u gic e bu hêc, ma mbu puc ñadinda hôc pi andu dau, nanj andu dau ku sa dom bu hoc kêgapiñ dôñ. ²⁶ Magoc lau nanj sêñġô aneñ yom ma sêkôm ñandô sa dom, nanj sêtôm ñgac gauc mba nanj kwê ndê andu kalhac nom babalê. ²⁷ Ma u gic ti bu hêc, ma mbu

puc ñadinda hôc pi andu dau, goc ku sa ma tisac sambuc.”

²⁸ Yisu gic bata ndê yom dinañ, ma lau hoñ sêhêdaê tu inġ ndê yom-ņga. ²⁹ Nahu bu yom nanj inġ kêdôhônġ têñ ñac nanj yom ti ñaclai, hôc gêlêc lau Israel-ņga si kêdôhônġwaga yomsu-ņga si yom hoñ su.

8

Yisu kôm ñgac ti gêmbac leprasi ñayham sa

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-14)

¹ Yisu sip akêñ lôc meñ, ma lau daêsam sêñkuc inġ. ² Ma ñgac danġ ti gêmbac ñleprasi têñ inġ gi, goc pônġ haduc ma sôm, “Pômdau. Am bu tac whinġ dec gitôm bu am oc kôm aô ñamlic ñawasi sa.” ³ Yisu kêmatôc amba sa gi ma kêmaseç inġ, ma sôm, “Aô atac whinġ, dec wasôm têñ am bu ñamlic ñawasi sa.” Ma ñagahô enġ gêmbac hu inġ sinġ, ma inġ ñamlic ñayham sa. ⁴ Ma Yisu sôm têñ inġ, “Am ñġô! Gêñ nanj kwahic dec hôc asê am, nanj sôm asê têñ lau danġ dom. Tigenġ têñ ñdabunsiga ndi, tôc daôm têñ inġ bu lic bu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kêñ da tôm yomsu nanj Moses kêñ têñ yac. Ma ñalêñ dinañ lau hoñ oc sêñyalê bu am ñamlic ñayham sa.”

Ñgac bata sinġ-ņga danġ kêñ whinġ ñanġa (Luk 7:1-10)

⁵ Tinġambu Yisu sôc malac Kapenaom gi. Ma ñgac bata Rom-ņga danġ, nanj gêm gôlinġ lau sinġ-ņga 100, nanj têñ inġ gi ma ndac inġ bu nem inġ sa. ⁶ Inġ sôm, “Pômdau, aneñ ñgac akiñ danġ ndôc bôlinġ. Inġ yêc andu ñapanġ ma kêsahê ñandê atu.” ⁷ Ma Yisu sôm têñ inġ, “Aô oc waloc ma wakôm inġ ñayham sa.” ⁸ Tigenġ ñgac bata dau ô yom ma sôm, “Pômdau, am ñgac atu ma aô ñgac apa, dec mayanġ dauñ bu am sôc aneñ andu. Tigenġ aô kayalê su bu am ñgac ti ñaclai atu, ma bocdinañ dec am bu ndic atu yom, goc aneñ ñgac akiñ oc ñayham sa. ⁹ Bu aô dauñ danġanġ wambu lau nanj si ñaclai hôc gêlêc aô neñ, ma aneñ lau sinġ-ņga danġa wambu aô. Aô bu wasôm têñ danġ, ‘Am ndii’ goc inġ oc ndi. Ma bu wasôm têñ danġ, ‘Am mwenġ,’ goc inġ oc meñ. Ma bu wasôm têñ aneñ ñgac akiñ bu kôm gêñ danġ, goc inġ oc kôm.”

¹⁰ Yisu ñġô ñgac bata ndê yom ma hêdaê, ma sôm têñ lau nanj sêñkuc inġ bu, “Yomandô wasôm têñ mac, bu yêc lau Israel hoñ aô gatap ñac si danġ nanj kêñ whinġ ñanġa gitôm ñgac Rom-ņga dindec, nanj sa dom. ¹¹ Anġô! Lau daêsam nanj lau Israel dom, nanj oc sêmeñ akêñ nom ñabatijnġ hoñ, ma sêtap mwasiñ atu sa yêc undambê sêwhinġ Abraham, Aisak ma Jakob. ¹² Tigenġ lau Israel daêsam nanj gauc gêm bu sic waê bu sêndôc undambê, nanj

Anötö oc êmasuc ñac su sêndöc gameñ ñasec-nga, ma sêtañ ti lhö êñsin pi dau.”

¹³ Yisu sôm yom dinañ têtñ lau hoñ su, goc sôm têtñ ñac bata, “Am lhö mbu ndi. Aö oc wakôm am nem ñac akin dinañ ñayham sa, tòm am kêtñ whin.” Ma têtñ ndoc dau dinañ gêmbac hu ñac akin dau sinj, ma in ñayham sa.

*Yisu kôm lau daêsam ñayham sa
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Tinjambu Yisu têtñ Pita ndê andu gi ma gêlic Pita lawawê gêmbac lic ñandê atu ma yêc. ¹⁵ Yisu têtñ in gi ma kêmasec in amba, goc gêmbac hu in sinj. Ma in tisa, ma ndê gêtñ daner-nga ma kêtñ têtñ Yisu.

¹⁶ Têtñ telha dinañ ac gi sip su, g oc lau malac-nga sêkôc lau daêsam nañ ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nañ sa sêtêtñ Yisu si. Ma in gic atu yom, goc ñalau sac sêhu lau dau sinj, ma in kôm lau gêmbac hoñ ñayham sa.

¹⁷ Nalêtñ dau dinañ yom nañ propet Aisaya sôm su nañ dec ñandô sa. Mun-nga in ti yom pi Mesaya bocdec bu:

In hôc yac neñ ñawapac tu nem yac sa-
nga. [Ais
53:4]

*Lêtñ tanhuc Yisu-nga
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Têtñ bêc dañ Yisu gêlic lau daêsam sênghihi in ahuc, goc sôm têtñ ndê ñagacsênomi bu sêlom bugicton ma sêpi danja sêndi. ¹⁹ S êmasarñ dau sêmbo ma kêdôhôn-waga yomsu-nga dan menj ma sôm têtñ in, “Kêdôhôn-waga, aö bu wanhuc am, wawhin am watêtñ gameñ bocke nañ am oc ndi.” ²⁰ Ma Yisu ô in ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuñ yêc, ma mbac lôlôc-nga si ñaic yêc, tigenj ñamalac ndê Atu dau ndê mala yêc bêc-nga mba.”

²¹ Ma sênjom dañ sôm têtñ in, “P ômdau, aö bu wanhuc am, magoc gêtñ ñamata-nga aö wandi wambo wawhin aneñ lau e anshuhñ damañ su nañ.” ²² Tigenj Yisu sôm, “Mba! Am bu gauc nem bu êmkuc aö, nañ gêtñ ñamata-nga. Tec lau batê sênshuhñ lau batê.”

*Yisu kôm bu ñamponj timalô
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Yisu sôm yom dinañ su, goc pi wañ dañ gi. Ma in ndê ñac-sênomi sênkuc in ma sêpi wañ sêwhin. ²⁴ Sêlac si, ma mbu puc atu ma gêli bu ñamponj sa gic sip wañ, e kêtñ in bu wañ pac. Tigenj Yisu yêc bêc yêc wañ. ²⁵ Dec sêtêtñ in si, sêuh in sa ma sêsôm, “Pômdau, nem yac sa, bu yac oc dapac dandinaj.” ²⁶ Magoc Yisu sôm têtñ ñac, “O mac lau nañ akêtñ whin gwalec. Tu sake-nga mac atôc daôm?” Goc in tisa ma sôm yom ñanja têtñ mbu ti bu

ñamponj, ma gameñ ñaneñ sa. ²⁷ Ma ñac hoñ sêhêdaê ma sêsôm têtñ dandi, “Ei! In ñac kain bocke? Bu gêtñ hoñ sêsôc in ndê yom ñapu, ma mbu ti bu sêwhin.”

*Yisu soc ñalau sac su yêc ñac lu
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Ñac sêhêc asê bugictonj ñadanga ma sêsôc lau Gadala-nga si gameñ si. Ma yêc dindê ñac lu sêsa akêtñ ôm sêhôn-nga ma sêtêtñ Yisu si. Inlu ñac lu nañ ñalau sac sêmbo inlu ñalôm, ma sêkôm inlu sêti ñac pôm. Ma bocdinañ lau hoñ sêtôc inlu ma sêmbo ahê inlu, ma inlu sêndöc ôm sêhôn-nga ñapanj. ²⁹ Têtñ ndoc inlu sêhêc asê Yisu, nañ ñalau sac nañ sêmbo inlu ñalôm, nañ sêmbwêc bocdec bu, “O Anötö ndê Atu! Am bu kôm sake têtñ yac? Têm bu Anötö êmatôc yac-nga yêc dôñ yêc. Ma bocke am kwahic dec mweñ bu kôm yac ñayom?”

³⁰ Bôc tonj atu dañ señ gêtñ sêmbo ahê gameñ nañ ñac sêlhac. ³¹ Goc ñalau sac sêten Yisu bu, “Am bu soc yac su, nañ kêtñ yac asip bôc ñalôm.” ³² Ma in sôm têtñ ñac, “Andi!” Goc sêhu ñac lu dinañ sinj ma sêsôc bôc ñalôm si. Ma bôc hoñ sêti sêsip salic sac, sêsip bugictonj ñalôm si, ma bu kô ñac sêmbac ndu. ³³ Lau sêyob bôc-nga sêlic gêtñ dau, goc sêlhô sêsa malac si, ma sic minj têtñ lau malac-nga pi gêtñ hoñ dinañ, ma pi gêtñ nañ Yisu kôm têtñ ñac lu ti ñalau sac. ³⁴ Ma lau malac-nga hoñ sêsa sêtêtñ Yisu si, ma têtñ ndoc sêlic in, nañ sêten in bu hu ñac si gameñ sinj.

9

*Yisu kôm ñac bôlinj dañ ñayham sa
(Mak 2:3-12; Luk 5:17-26)*

¹ Goc Yisu pi wañ gi ma gic bugictonj kic, ma têtñ in ndê malac Kapenaom gi. ² Ma lau gameñ dinañ-nga sêmbalanj ñac bôlinj dañ yêc sac dañ ma sêtêtñ Yisu si. In gêlic bu ñac sêkêtñ whin in, dec sôm têtñ ñac bôlinj dau, “Aneñ balê, atac ñayham sa. Kwahic dec aö oc wasuc am nem sac kwi.”

³ Kêdôhôn-waga yomsu-nga ñatô s êngô Yisu ndê yom dau, goc sêsôm têtñ dandi, “Ñgac dê ndê yom sac sambuc! Anötö tigenj gitôm bu suc sac kwi.” ⁴ Yisu kêyalê ñac si gauc, goc ndac ñac, “Tu sake-nga mac gauc gêm yom sac yêc nem ñalôm?” ⁵ Mac akêtñ whin dom bu aneñ ñaclai yêc bu wasôm têtñ ñac dau bu, ‘Aö wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinañ aö wasôm têtñ in bu, ‘Tisa ma êmsêlêtñ.’ ⁶ Ma têtñ ndoc mac alic bu aneñ yom dinañ ñandô sa, bu anyalê bu Anötö kêtñ ñaclai têtñ ñamalac ndê Atu yêc nom, bu suc ñamalac si sac kwi whin.” Goc Yisu sôm têtñ ñac bôlinj bu, “Tisa ma hôc nem mbô sa, ma lhö têtñ

nem andu ndi!" ⁷ Goc ngac dau tisa ma kôlhô têtê ndê andu gi. ⁸ Ma lau daésam nanj sêlic gêtê dau sêhêdaê nhandô, ma sêmpinj Anötô nanj kêtê njaclai bocdinañ têtê njamalac.

Yisu kêgalêm Matyu bu êñkuc inj
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Yisu kêsêlêñ gi ma gêlic ngac danj njaê Matyu nanj ndöc ndê mala kôc takis-nga. Ma inj sôm têtê inj, "Êmkuc aô!" Goc Matyu tisa ma kêkuc inj.

¹⁰ Tinjambu Yisu gêtê gêtê ndöc Matyu ndê andu njalôm, ma lau daésam sêmenj ma señj gêtê sêndöc sêwhinj Yisu ti ndê ngacsêñjomi. Nac lau sêkôc takis-nga ti lau natô nanj lau Palêsai sêsam njac bu lau sac. ¹¹ Ma lau Palêsai natô sêlic gêtê dinañ, goc sêndac inj ndê ngacsêñjomi bocdec bu, "Tu sake-nga mac nem kêdôhônjwaga gêtê gêtê ndöc whinj lau sac dindê?" ¹² Yisu ngô njac si yom dau ma sôm, "Lau nanj sêlic dau bu gêmbac mba, nanj oc sêñsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêñsalê dokta. ¹³ Gac nem Anötô ndê yom nanj propet akwa danj to yêc bocdec bu, 'Gêñ atu nanj aô atac whinj, nanj bu mac tamwalô lau, hóc gêlêc domba hoñ nanj mac bu andic ndu ma akêñ ti da, nanj su.' Andi ma akôc gac pi yom dau e anyalê njahu njapep. Bu aô gamenj bu wanjalêm lau nanj sêlic dau bu lau gitêtê, nanj sa dom. Aô gamenj bu wanjalêm lau sac sa, bu sênem dau kwi ma sêsoc Anötô ndê gôlinj njapu."

Yao gêtê danen-nga-nga
(Mak 2:18-20; Luk 5:33-35)

¹⁴ Ma Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê sêñjomi natô sêtêñ Yisu si ma sêndac inj bu, "Bocke dec yac ti lau Palêsai akêñ bêc natô bu anej gêtê dom tu gac nem Anötô-nga, tigenj am nem ngacsêñjomi señj gêtê tôm bêc hoñ?" ¹⁵ Ma Yisu sôm têtê njac, "Njac nem awêhê-nga danj bu êñgalêm lau sa sêmbö sêwhinj inj tu sênenj mwasiñ nem awêhê-nga, dec oc tôm dom bu sêhu gêtê danen-nga siñ ma sêndöc ti njalôm njawapac têtê ndoc ngac dau mbo whinj njac. Mba! Ma bocdinañ anej ngacsêñjomi sêmbö sêwhinj aô ti atac njayham, ma sêhu gêtê danen-nga siñ dom. Tigenj ndoc oc menj nanj lau oc sêkôc aô su yêc njac, ma têtê têtê dinañ njac oc njalôm njawapac ma sêñkuc lêtê dahu gêtê danen-nga siñ-nga."

Yisu ndê yom gitôm gêtê wakuc
(Mak 2:21-22; Luk 5:36-39)

¹⁶ Ma Yisu sôm, "Yac dasi po wakuc pi njakwê akwa nanj kic, nanj dom. Bu po wakuc oc hóc njakwê akwa kic e tisac sambuc. ¹⁷ Ma têtê ndoc lau sêmasanj wain wakuc, nanj sêkêc sip bôc njamlic wain-nga akwa dom. Mba! Njac bu sêkôm, goc

wain wakuc oc hóc njamlic akwa kôc. Ma wain oc wê ninga, ma njamlic dau oc tisac. Bocdinañ lau sêkêc wain wakuc sip bôc njamlic wakuc, ma lu-lu oc sêyêc njayham."

Yisu kôm awê lu njayham sa
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ngac bata danj menj pônj haduc têtê inj ma sôm, "Anejj atunjwê kwahic dec mbac ndu su, magoc am bu mwej ma kêtê amam sac inj, dec inj oc mbo tali tiyham." ¹⁹ Goc Yisu tisa ma inj ti ndê ngacsêñjomi sêwhinj ngac dau si.

²⁰ Sêñsêlêñj sêmbö, ma awê danj tigasuc inj kalhac inj dômbwê ma kêmasêc inj ndê njakwê njadali. Awêhê dau hóc njawapac gêm dac-nga njapanj gitôm yala 12 su, dec ²¹ gac gêm yêc dau bu, "Aô bu wamasec inj ndê njakwê njambwa, dec oc kôm aô njayham sa tiyham." ²² Yisu kac dau kwi e gêlic inj, goc sôm, "Anejj bawhê, atac pa su. Am njayham sa tiyham tu am nem kêtê whinj aô-nga." Ma têtê ndoc dau dinañ awêhê dau njayham sa.

²³ Ma tinjambu Yisu gi e hóc asê ngac bata dau ndê andu, ma gêlic bu lau toñj atu sêmbö. Natô sêyü gasuc ma natô sêtanj ti njanta atu. ²⁴ Goc sôm, "Alhô su, bu bawhê dau mbac ndu dom. Inj yêc bêc nanj yêc." Magoc njac sêmbwac inj. ²⁵ Dec Yisu sôm bu sêsoc njac sêsa sêndi, goc sôc gi kêmbawhê sip amba, ma inj tisa. ²⁶ Ma yom dau njawaê tiapa sambuc yêc gamenj dinañ.

Yisu kôm ngac tapec lu njayham sa

²⁷ Dinañ su, goc Yisu kêsêlêñ gi. Ma njac tapec lu sêñkuc inj ma sêmbwêc, "O †Dawid ndê Atu, tamwalô alu!" ²⁸ Magoc Yisu kêsêlêñ gi sôc andu danj, dec njac lu dinañ sêtêñ inj si, ma inj ndac, "Amlu akêñ whinj bu anej njac lai yêc bu wakôm amlu njayham sa, me mba?" Ma injlu sêsôm, "Aêc, Pômdau!" ²⁹ Goc Yisu kêmasêc injlu tandô, ma sôm bu, "Tu amlu akêñ whinj aô-nga, dec gêtê nanj amlu andac, nanj oc njandô sa." ³⁰ Ma injlu tandô po asê. Goc Yisu gic yao injlu bu sêsôm gêtê dau njayom asê têtê lau danj dom. ³¹ Magoc injlu sêsa si, ma sêkôm inj ndê waê sa e tiapa gêm gamenj dinañ ahuc.

Yisu kôm ngac awha mba sôm yom asê

³² Njac sêsa si ma lau natô sêtêñ Yisu sêmenj. Njac sêkôc ngac danj, nanj njalau sac kôm inj awha mba. ³³ Yisu soc njalau sac sa awê gi su, goc awha mba dau sôm yom asê. Lau daésam dinañ sêsenj amba ma sêsôm bu, "Yac dalic gêtê danj bocdec yêc Israel dom andô." ³⁴ Magoc lau Palêsai sêsôm bu, "Inj kôc njac lai yêc njalau sac si njadau Sadañ, dec tinj njalau sac su."

Yisu tawalô lau

³⁵ Ma Yisu kêsêlêñ golom-golom malac atu ti saun. Inj kêdôhôn lau mbo lôm wê-nga, ma hoc ñawaê ñayham pi Anötö ndê gölinj asê. Ma inj kôm lau ti gêmbac tidau-tidau honj ñayham sa.

³⁶ Magoc têtj ndoc inj gêlic lau daêsam nanj sêñkuc inj, nanj tawalô ñac. Nahu bu inj gêlic ñac sêtôm domba nanj si ñgac yob ñac-nga mba, dec giam pôm sêtê ñac salinj-salinj ñapanj. ³⁷ Goc inj sôm têtj inj ndê ñgacsêñjomi, "Gêñ ñandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic ñandô sa-nga daêsam dom. ³⁸ Bocdinanj atenj mbec têtj ôm ñadau bu êñkinj lau gwelenj-nga sêsoc inj ndê ôm ma sêndic gêñ ñandô sa."

10

*Yisu kêyalinj ñapospel 12 sa
(Mak 3:16-19; Luk 6:12-16)*

¹ Yisu ta inj ndê ñgac-sêñjomi 12 sêtêñ inj si, ma kêtj ñaclai têtj ñac bu sêsoc ñalau sac su yêc lau, ma bu sêkôm gêmbac honj ñayham sa. ² Aposel 12 dau si ñaê bocdec. Ñgac ñamata-nga inj Saimon nanj sêsam bu Pita, lu inj asi Andru, ma Sebedi ndê atu lu Jems lu Jon, ³ P ilip ma Batolomeas, Tomas ma ñgac kôc takis-nga Matyu, ma Alpayas ndê atu Jems, Tadaus, ⁴ Saimon nanj sêsam bu 'Ñgac †Selot,' ma Judas Iskeriot nanj tinjambu hoc Yisu asê.

Yisu kêkinj aposel 12 sêsa si bu sênem mêtê lau

(Mak 6:7-11; Luk 9:1-5)

⁵ Yisu kêkinj lau 12 dinanj sêsa si bu sênem mêtê, ma gic yomsu ñac bocdec bu, "Asôc lau apa ti lau †Samaria-nga si malac danj dom, ⁶ tigenj gêñ ñamata-nga atêtj domba Israel-nga nanj singa su, nanj andi. ⁷ Anem mêtê ma asôm têtj lau bu Anötö ndê gölinj menj kêpinj su. ⁸ Akôm lau gêmbac ñayham sa, ma akôm lau ti gêmbac leprasi ñamlic ñawasi sa. Auñ lau batê sêtisa, ma asoc ñalau sac su yêc lau. Anötö kêtj ñaclai têtj mac ñaôli mba, ma bocdinanj anem lau sa ñambwa. ⁹⁻¹⁰ Ma têtj ndoc mac anjêlêñ andi, nanj gauc nem wapa señ-nga dom. Anjêlêñ amam sawa, akôc mone dom, ampwic talhi dom, akôc ñakwê aô daôm-nga ti atapa dom, ma ahôc tôc dom. Ñalêñ solop bu lau sêlôm lau nanj sem gwelenj mêtê-nga ma sêpuc ñac dônj ja gêñ dinanj, nanj ti ñac si ñaôli ô gwelenj.

¹¹ "Malac bocke mac bu asôc andi, nanj anjêlêñ ñamalac ñayham nanj toc Anötö sa ñapep, bu ambo awhinj inj e mac ahu malac dau sij. ¹² Têtj ndoc mac api inj ndê andi andi, nanj anem mbec inj ndê lau ja mbec yom malô-nga. ¹³ Ma ñac lau dau bu lau gitêtj, goc yom malô oc yêc ñac. Ma ñac bu lau gitêtj dom, goc mac nem mbec yom

malô-nga oc gacgenj yêc mac-nga. ¹⁴ Ma lau malac danj bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc ahu malac me andu dinanj sij ma atonj kop su yêc gahim. ¹⁵ Aô wasôm têtj mac bu têtj Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, lau malac dinanj-nga oc sêtap ñagêyô sac sambuc sa, hóc gêlêc ñagêyô nanj inj oc kêtj têtj lau Sodom ti Gomora-nga têtj têtj nambu-nga, nanj su."

*Yisu ndê lau oc sêtap kisa sa
(Mak 13:11-13; Luk 21:12-17)*

¹⁶ "A ñgôc su nanj! Aô wanjinj mac asa andi, atôm domba nanj sêsip giam pôm si gamenj. Bocdinanj akôc gauc ñapep ma akôm nem gwelenj, ma akôm mêtê ñayham enj e lau danj gitôm dom bu sêpu mac. ¹⁷ Ayob daôm têtj lau nanj sêkêtj whinj aô dom, bu ñac oc sêkêtj mac atêtj lau sêmatôc yom-nga andi, ma sêhi mac ña sô yêc ñac si lôm wê-nga. ¹⁸ Tu mac anjêc aô-nga dec ñac oc sêkêtj mac alhac gölinjwaga ti kinj si anjêgô-nga. Ndoc dinanj ti mac nem ndoc bu awhê anenj yom sa têtj lau atu-tu dinanj, ma têtj lau akêñ gamenj honj, nanj whinj. ¹⁹ Ma têtj ndoc sêkôc mac dônj, nanj ahêgo daôm dom tu yom asôm-nga. Anötö oc nem mac sa tu asôm yom-nga. ²⁰ Ma yom nanj mac sa bu asôm, nanj mac nem yom dom. Damam undambê-nga oc kêtj inj ndê Ñalau puc mac dônj, ma hóc nem awham sa.

²¹ "Têtj ndoc ñawapac-nga dinanj, lau nanj sêkêtj whinj dom oc sêhoc si asidôwai sêkêtj whinj aô-nga asê bu sêndic ñac ndu, ma dambai oc sêkôm têtj atui boc-dinanj. Balêkoc oc sêli dau sa têtj damba ti dindai, ma sêkêtj ñac sêtêñ lau bu sêndic ñac ndu. ²² Ma lau sambob oc atac tec mac tu aô-nga. Magoc asa nanj bu lhac ñanja ma hu aô sij dom, nanj oc tap Anötö ndê mwasiñ nem inj si-nga sa. ²³ Ma lau bu sêkêtj kisa mac, goc ahu ñac si malac sij ma atêtj malac danj andi. Yom ñandô aô wasôm têtj mac! Mac nem gwelenj anem mêtê ñawaê ñayham-nga yêc malac Israel-nga honj oc pacndê dom, e Ñamalac ndê Atu menj sa tiawê."

Lau nanj sêñkuc Yisu oc sêhóc ñawapac gitôm inj dau

(Luk 6:40)

²⁴ "Kwapuc danj oc hóc gêlêc gwalam akwa nanj kêdôhôn inj, nanj dom. Ma ñgac akinj oc hóc gêlêc inj ndê ñadau dom. ²⁵ Kwapuc bu tôm ndê gwalam akwa ma ñgac akinj bu tôm ndê ñadau, goc tôm. Lau sêpu gölôwac ñadau aô ma sêsam aô bu †Belsebal, ma bocdinanj ñac oc sêkôm têtj ñadau ndê lau mac, hóc gêlêc su."

*Atôc lau nom-nga dom
(Luk 12:2-7)*

²⁶ “Magoc atôc daôm tu lau nanj sêkên kisa mac-nga dom. Nahu bu gên hoj nanj lau sem ahuc, me yêc sinj dau, nanj oc menj sa tiawê. ²⁷ Yom nanj aô gasôm têtj mac têtj ôbwêc, nanj asôm asê têtj acsalô, ma yom nanj aô gac yom sê têtj mac, nanj asôm tiatu alhac malac lôm. ²⁸ Atôc lau nanj bu sêndic mac ndu-nga dom, bu nac gitôm dom bu sêsenj mac gatôm su whinj. Atôc lau dom, magoc atôc Anôtô ma asôc inj nâpu. Bu mba, goc inj gitôm bu kêtj mac namlîc ti gatôm lu-lu sêsip lambwam sêndi e sêninga gacgej.

²⁹ “Akôc gauc pi mbac kecsoc nanj lau sêlic bu gên nambwa. Tigenj Anôtô gêlic gêj sauñ dinanj bu gên nambwa dom, ma inj bu lôc dom, dec danj oc ninja dom. ³⁰⁻³¹ Bocdinañ ahêgo daôm dom, bu Anôtô tac whinj mac hôc gêlic mbac kecsoc daêsam su. Inj kêyalê mac e pi sa, gitôm inj sê mac nem kêclauñ hoj sa timala.”

Dasêc Yisu ahuc dom
(Luk 12:8-9)

³² “Asa nanj sôm asê yêc namlalac anjô-nga bu inj kêtj whinj aô, nanj aô wasôm inj ndê njaê asê yêc Damanj undambê-nga anjô-nga. ³³ Tigenj asa nanj sêc inj ndê kêtj whinj aô-nga ahuc yêc namlalac anjô-nga, nanj wasêc inj ahuc yêc Damanj anjô-nga bocdinañ.”

Tanjuc Yisu ti dahôc nâwapac
(Luk 12:49-53; 14:26-27; 9:48)

³⁴ “Gauc nem bu aô gamej bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aô-nga dec lau oc sêwhê dau kôc ma sêkên kisa dau. ³⁵ Tu aô-nga dec damba lu atunjac oc sêkên kisa dau, ma dinda lu atuwê, ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkên kisa dau bocdinañ. ³⁶ Ngac danj oc tap inj ndê nacyo sa yêc inj dau ndê lau.

³⁷ “Asa nanj tac whinj damba me dinda me atunjac me atuwê hôc gêlic inj ndê atac whinj aô su, nanj oc tôm dom bu ti anej danj. ³⁸ Ma asa nanj tec bu hôc inj ndê a gicso dau* ma ênjuc aô, nanj tôm dom bu ti anej danj bocdinañ. ³⁹ Lau nanj takwê gêj nom-nga napanj tu puc nac si namlîc dôn-nga, nanj oc sêninga. Magoc asa nanj bu hu gêj nom-nga sinj tu aô-nga, nanj oc mbo tali napanj.

⁴⁰ “Lau nanj sêkôc mac sa, nanj gitôm sêkôc aô dauñ sa, ma nac nanj sêkôc aô sa, nanj sêkôc Anôtô nanj kêkinj aô gamej, nanj sa. ⁴¹ Asa nanj toc anej propet danj sa, ma kôc inj sa tu inj ti propet gêm aô anjôn-nga, nanj Anôtô oc kêtj ngagêyô nâyaham têtj inj gitôm inj kêtj têtj propet dau. Ma asa nanj toc namlalac gitêj danj sa, ma kôc inj sa tu

anej njaê-nga, nanj Anôtô oc kêtj ngagêyô nâyaham têtj inj gitôm inj kêtj têtj ngac gitên dau. ⁴² Ma asa nanj kôm gêj sauñ bocke bu nem lau nanj sênjuc aô, nanj sa, tôm inj kêtj bu nalhuc têtj ngac sêndôm, nanj Anôtô oc êjlninj inj sinj dom. Inj oc kêtj ngagêyô nâyaham têtj inj yomandô.”

11

¹ Yom hoj dinanj Yisu sôm têtj inj ndê ngacsênomi 12 tu êndôhôn nac-nga. Inj gic bata yom dau, goc kêsêlêj golom-golom malac nanj sêyêc gamej Galili-nga dinanj, ma gêm mêtê ti kêdôhôn lau.

Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-nga
(Luk 7:18-35)

² Têtj ndoc dinanj Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndôc gapocwalô, ma inj ngô njaewê pi gêj hoj nanj Kilisi kôm. Bocdinañ inj kêkinj inj ndê sênomi natô sêtêj Yisu si, ³ ma sêndac inj bocdec bu, “Anôtô gic bata têtj yac bu oc ênjkinj Mesaya. Am daôm dinanj, me yac oc akêtj batanj ngac danj tiyaham?”

⁴ Yisu ô yom ma sôm, “Ambu andi ma asôm yom têtj Jon pi mêtê nanj mac anjô aô gahoc asê, ma pi gêj nanj mac alic aô gakôm. ⁵ Lau tapec sêlic gamej tiyaham, lau bôlinj sênsêlêj tiyaham, lau ti gêmbar leprasi namlîc nâwasi sa, lau dangasuj bic sênggô yom, lau batê sêtisa, ma lau nalôm sawa sênggô njaewê nâyaham. ⁶ A ngô! Lau nanj atac lu-lu tu aô-nga dom, nanj oc sêtap Anôtô ndê mwasinj sa.”

⁷ Jon ndê sênomi sêsa si, ma Yisu sôm yom pi Jon têtj lau toj atu nanj sêmbo sêwhinj inj. Inj ndac nac bocdec bu, “Têtj ndoc mac asa atêj Jon yêc gamej sawa a, dec gauc gêm bu atap namlalac kainj bocke sa? Mac bu alic ngac gauc babalê gitôm gakoc nanj mbu kêwic, a? ⁸ Mac asa a bu alic ngac danj nanj sôc nâkwê nâyaham, a? Mba! Lau nanj sêsôc nâkwê nâyaham, nanj sêmbo gamej nâyaham gitôm kinj si andu. ⁹ Bocdinañ aô wandac mac, mac asa a bu alic sake? Bu alic propet danj? Yomandô! Inj propet danj, ma inj hôc gêlic propet hoj su. ¹⁰ Propet akwa danj to yom nanj Anôtô sôm têtj Mesaya bocdec bu, ‘Aô wanjkinj anej ngac ahêj-nga munj am, bu êmasanj am nem senj.’ Y om pi ngac ahêj-nga dau hêganônj Jon solop. ¹¹ Yêc namlalac nom-nga, danj hôc gêlic Jon, Ngac Kêku Lau-nga su dom. Tigenj aô wasôm yom nandô têtj mac, bu lau hoj nanj sêmbo Anôtô ndê gôlinj nâpu, lau tiwaê, ma lau waêmbar boc-dinañ, nanj hoj sêhôt gêlic Jon su yêc Anôtô anjô-nga.

* 10:38 Yisu ndê yom pi a gicso dau, nanj nahu bu tamasanj dauñ tôm bêc hoj bu dahôc nandê ti nâwapac tu inj-nga e tôm dambac ndu tôm inj dau mbac ndu.

12-13 “Mun-nga, Moses ti propet akwa-kwa sêhoc yom asê gwanaj pi Anötö ndê gôlinj. Ma njac si yom njandô sa dom, e Jon mej ma gêm metê bu Anötö ndê gôlinj mej kêpinj. Tênj ndoc Jon gic hu yom dau e mej têtj kwahic dec, Anötö ndê gôlinj kêsôwec gi tiatu, ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötö ndê gôlinj naju. 14 Anötö gic bata bu ênjkinj propet danj munj Mesaya, nanj gitôm propet Elaija. Ma aô wasôm têtj mac bu yomandô, Jon inj propet dau dinanj. Mac akêtj whinj yom dinanj, me mba? 15 Mac bu danjamsunj yêc, nanj anjgô anej yom!”

16 “Lau têtj dindec-nga njac lau kainj bocke? Njac sêtôm balêkoc nanj sêkôc whê sêmbo malac lôm, nanj sêtucdinj njac si silip njatô ma sêsôm, 17 “Têtj ndoc nanj yac ac onj bu datê wê, nanj mac atec. Ma têtj ndoc yac am wê danjgibo-nga, nanj mac atec bu atanj awhinj.” 18 Ma lau têtj dindec-nga bocdinanj. Jon mej ma gêtj gêtj ti nômj gêtj njayham dom, ma sêsôm bu njalau sac mbo inj ndê njalôm. 19 Ma Njamalac ndê Atu mej nômj ti gêtj gêtj njayham, tigenj sêsôm bu inj njac gêtj gêtj ti nômj wainj njawahô-nga, ma bu inj hê silip têtj lau sac ti lau sêkôc takis-nj ga. Bocdinanj, mac lau têtj dindec-nga atôm balêkoc nanj sêkôm tô aninj njapanj. Tigenj Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêtj honj, ma inj ndê lau sênjyalê bu inj ndê lêtj inj lêtj solop.”

Yisu sôm yom pi lau nanj sem dau kwi dom
(Luk 10:13-15)

20 Têtj dinanj Yisu gic hu pu lau nanj sêndôc malac njatô. Njahu bu inj kôm gêtj dalô daêsam yêc njac anjgô-nga, tigenj njac sem si njalôm kwi dom. 21 Inj sôm, “Oyaê mac lau Korasin ti lau Betsaida-nga. Mac ac waê bu atap Anötö ndê atac njandê sa. Lau apa nanj sêndôc Taya ma Saidon, nanj bu sêlic gêtj dalô nanj aô gakôm yêc mac anôm-nga, dec oc tômj sênem dau kwi wandêc su, ma sêndôc ti sêtanj si sac. 22 Tigenj mac akôm dom, dec wasôm têtj mac bu têtj ndoc Anötö êmatôc lau-nga, nanj inj oc kêtj njagêyô sac sambuc têtj mac, hóc gêlêc njagêyô nanj inj oc kêtj têtj lau Taya ti Saidon-nga, nanj su.

23 “Ma mac lau Kapenaom-nga. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa andôc undambê, a? Aô wasôm mba! Inj oc êmasuc mac su asip lambwam andi. Lau Sodom bu sêlic gêtj dalô gitôm mac alic su, dec oc tômj sêhu si sac sinj ma sêndôc njayham e kwahic dec. 24 Aô wasôm têtj mac bu Anötö oc kêtj njagêyô sac têtj mac, hóc gêlêc njagêyô nanj inj oc kêtj têtj lau Sodom-nga.”

Yisu kêpinj Damba
(Luk 10:21-22)

25 Têtj ndoc dinanj Yisu têtj mbec ma sôm, “O Damanj, undambê ti nom njadau. Aô wampinj am bu am tôc nem yom njandô asê têtj lau nanj sênjgwininj dau, ma sinj kwi têtj lau nanj gauc gêm bu njac lau tiguauc ma sênjyalê gêtj honj. 26 Aêc, Damanj, am kôm bocdinanj kékuc am daôm nem atac whinj.”

27 Goc Yisu sôm, “Damanj kêtj gêtj honj sip aô amanj. Lau danj sênjyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê inj. Ma lau danj sênjyalê Damba dom, tigenj inj ndê Atu kêyalê inj, ma lau nanj Atu dau atac whinj bu tôc inj asê têtj njac, nanj sênjyalê Damba.”

Yisu gêm malô lau kwapac

28 “Mac lau honj nanj ahóc njawapac ma kwampac, nanj atêtj aô amenj, ma aô wakêtj mac asê awham su. 29 Amenj ma akôm aô nejn gwelenj awhinj aô, ma aô oc wandôhônj mac. Aô njac malô ma gatoc dauj sa dom, ma mac oc atap malam anjwhanj daôm-nga sa yêc aô. 30 Njahu bu gwelenj nanj mac akôm awhinj aô, nanj njadehe dom, ma aô wakêtj mac ahóc njawapac atu dom.”

12

Yisu inj Pômdau bêc Sabat-nga
(Mak 2:23-3:6; Luk 6:1-11)

1 Têtj têtj dinanj njabêc †Sabat-nga danj, nanj Yisu ti ndê njac sênjnomi sênj sêlênj sêmbo lôcwha nanj gic ômj wit-nga danj kic. Ma gêtj yô njac sênjnomi, dec sêkôc wit njandô ma senj. 2 Lau Palêsai njatô sêlic, goc sêsôm têtj inj, “Lic su nanj. Am nem njac sênjnomi sêkôc wit njandô ma yomsu gic yao bu dakôm gwelenj kainj dinanj têtj bêc Sabat-nga dom.” 3 Goc Yisu ô njac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nanj sêto yêc, pi gêtj nanj Kinj Dawid ti ndê lau sêkôm têtj ndoc gêtj yô njac. Mac asam su, me? 4 Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma kôc bolom dabunj nanj lau sêkêtj ti da, nanj Moses kêtj yao bu dabunjsiga tawasê sênenej, ma lau bambalinj sênenej dom. Ma Dawid ti ndê lau senj, magoc lau danj sênjgôlinj yom pi Dawid ma sêsôm bu inj kêtjilj yomsu lec dom.

5 “Ma gêtj danj tiyham, nanj mac asam su yêc Moses ndê yomsu. Têtj bêc Sabat-nga honj dabunjsiga sêkôm gwelenj yêc lôm dabunj, ma gwelenj dinanj kêtjilj yomsu Sabat-nga. Magoc lau sênjgôlinj yom pi njac dom.

6 “A ô wasôm têtj mac, bu gwelenj nanj aô gamejn tu wakôm-nga, nanj hóc gêlêc sakinj lôm dabunj-nga honj su. 7 Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec, ‘Gêtj atu nanj aô atac whinj, nanj hóc gêlêc mac nem da honj su, nanj bu mac tamwalô lau.’ Mac anjyalê yom dau

ñahu dom. Mac bu anyalê, dec gitôm dom bu mac anyôlin yom pi lau nanj sêkôm gêñ so danj dom. ⁸ Bu Ñamalac ndê Atu inj gêñ honj ñadau, ma inj Pômdau bêc Sabat-nga whin.”

Yisu kôm ñgac amba balê ñayham sa têtj bêc Sabat-nga

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yisu kêsêlên gi, ma sôc ñac si lôm wê-nga gi. ¹⁰ Ma yêc dinanj, ñgac amba tibalê danj ndôc. Lau Palêsai sêñsalê yom tu sêñgôlinj pi Yisu-nga, goc sêndac inj, “Yac bu dakôm ñamalac danj ñamlic ñayham sa têtj bêc Sabat-nga, oc tanjgili yomsu Sabat-nga, me mba?” ¹¹ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Mac nem domba danj, bu penj sip sê ñjalôm têtj bêc Sabat-nga, nanj mac oc akôm sake? Mac oc akôc sa. ¹² Aêc! Ma ñamalac sêhóc gêlêc domba su! Bocdinañ yac bu dakôm ñayham ma danem lau sa têtj bêc Sabat-nga, oc daso yomsu Sabat-nga dom.” ¹³ Goc Yisu sôm têtj ñgac dau, “Êmatôc amam!” Ma inj kêmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham, gitôm inj amba danja. ¹⁴ Tigenj lau Palêsai sêsa si ma sem yomgalôm pi lêtj sêndic Yisu ndu-nga.

Yisu inj Anôtô ndê Ñgac Akinj

¹⁵ Yisu kêyalê lau Palêsai si gauc, goc hu gameñ dinanj sinj. Lau daêsam sêñkuc inj, ma inj kôm ñac si gêm bac honj ñayham sa. ¹⁶ Tigenj inj gic yao bu sêsôm inj ñahu asê dom. ¹⁷ Ñalêtj dinanj yom nanj propet Aisaya sôm pi Mesaya munj su, nanj ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

¹⁸ Alic anej ñgac akinj dindec, nanj aô kayalinj inj sa. Aô atac whin inj kêlêc, ma anej ñjalôm tisambuc inj. Wakêñ anej Ñalau nem inj ahuc, ma inj oc hoc yom gitêtj matôc-nga asê têtj lau akêñ gameñ nom-nga honj.

¹⁹ Inj oc sôm yom tac ñandê-nga me mbwêc ñanja dom. Ma lau danj oc sêñgô inj whasuj yêc malac lôm dom.

²⁰ Gakoc timdec inj oc pônj dulu dom, ma ya ñawê nanj tisaunj, nanj inj oc yu ndu dom.* Ma inj oc kôm bocdinañ e nditôm inj ndê yom gitêtj matôc-nga nem nom sambuc ahuc.

²¹ Ma lau akêñ gameñ nom-nga honj oc sêkêñ bata bu Anôtô nem ñac si tu inj ndê ñaê-nga. *[Ais 42:1-4]*

Yisu ndê ñaclai ñahu

(Mak 3:23-27; Luk 11:14-22)

²² Têtj têtj dinanj lau sêwê ñgac danj nanj ñalau sac kôm inj tandô t ipec ma awha

mba, nanj sêtêtj Yisu sêmeñ. Yisu soc ñalau sac dinanj su, goc kôm ñgac dau ñayham sa, ma inj gêlic gameñ ma sôm yom asê.

²³ Lau honj sêhêdaê tu Yisu-nga, ma sêsôm, “Mboe †Dawid ndê Atu inj ñgac dau dec, me?” ²⁴ Tigenj lau Palêsai sêñgô ñawaê, dec sêpu Yisu ma sêsôm, “Inj kôc ñaclai yêc ñalau sac si ñadau †Belsebal, dec inj soc ñalau sac su.” ²⁵ Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm, “Lau gameñ danj, me malac danj, me gôlôwac danj, bu sêwhê dau kôc, dec ñac oc sêlhac ñanja dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu. ²⁶ Ma Sadañ bocdinañ. Inj bu soc dau ndê ñalau sac su, dec inj kêtj kisa dau, ma inj ndê ñaclai oc ñinja.

²⁷ “Mac asôm bu aô gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêñyoni nanj sêsoc ñalau sac sêwhin, nanj mac anyôlinj yom dau pi ñac whin, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! ²⁸ Tigenj aô gasoc ñalau sac ña Ñalau Dabunj ndê ñaclai, dec anyalê bu Anôtô ndê ñaclai bu nem gôlinj gêñ honj, nanj hóc asê mac su.

²⁹ “Ñgac danj oc sôc ñgac ti licwalô atu danj ndê andu ma êñgaho inj ndê wapa su ñalêtj bocke? Gêñ ñamata-nga inj sô ñgac dau dôñ, goc kôc inj ndê wapa su. Ma Sadañ inj gitôm ñgac ti licwalô atu.

³⁰ “Asa nanj kalhac whin aô dom, nanj ti anej ñacyo. Ma asa nanj gic lau sa sêtêtj aô sêmeñ dom, nanj soc ñac su yêc aô. ³¹ Tu dinanj-nga aô wasôm têtj mac bu ñamalac nanj kac ndê ñjalôm kwi ma hu ndê sac sinj, nanj Anôtô oc suc inj ndê sac ti yom sac-sac honj kwi. Tigenj yom sac nanj ñamalac danj bu sôm pi Ñalau Dabunj, nanj Anôtô oc suc kwi dom.† ³² Asa nanj bu sôm yom sac pi Ñamalac ndê Atu, tigenj tinjambu kac ndê ñjalôm kwi, nanj Anôtô oc suc inj ndê sac kwi. Magoc asa nanj bu sôm yom sac pi Ñalau Dabunj, nanj Anôtô oc suc inj ndê sac kwi têtj têtj dindec-nga dom, ma têtj têtj jambu-nga dom bocdinañ.”

Lau si mêtê whê ñac sa bu ñayham me sac

(Luk 6:43-45)

³³ Ma Yisu sôm, “A ñayham sem ñandô ñayham. Ma a sac sem ñandô sac. Dalic a ñandô, dec tanyalê a bu ñayham me sac. ³⁴ Mac lau sac atôm mboc ñatui! Mac atôm bu asôm yom ñayham danj dom! Bu lau sêsôm yom kêkuc gauc ti mêtê nanj hóc ñac si ñjalôm ahuc. ³⁵ Gauc ti mêtê ñayham hóc lau ñayham si ñjalôm ahuc, dec sêsôm yom ñayham. Ma gauc ti mêtê sac hóc lau sac si ñjalôm ahuc, dec sêsôm yom sac. ³⁶ Aô wasôm yom ñandô têtj

* **12:20** Yom pi gakoc timdec ma ya ñawê nanj mbac, nanj hêganônj lau nanj sêkêñ whin ñanja dom. † **12:31** Lau Palêsai sêsôm bu Yisu kôc ñaclai yêc Sadañ ndê ma soc ñalau sac su, ma Yisu tóç asê bu yom dau gitôm yom sac sambuc nanj sêsôm pi Ñalau Dabunj.

mac. Tinjambu Anötö oc êmatôc lau pi yom sac ti yom nambwa hoj nanj nac sêsôm. ³⁷ Lau nanj si yom nayaham, nanj inj oc sam nac bu lau gitên, magoc nac nanj si yom sac, nanj oc sêtap inj ndê matôc sa.”

Lau sêndac Yisu bu kôm gêj dalô
(Luk 11:29-32)

³⁸ Goc lau Palêsai ti kédôhônj-waga yomsu-nga natô sêsôm têtj Yisu, “Kédôhônjwaga, yac bu alic am kôm gêj dalô atu bu whê nem nahu sa.” ³⁹ Ma Yisu sôm, “Mac lau têtj dindec-nga, mac lau sac nanj apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêtj bambalinj gitôm lau mockainj-nga. Mac andac bu alic gêj dalô, magoc Anötö oc kêtj gêj dalô tigenj têtj mac alic, tôm gêj dalô nanj inj kôm pi propet Jona. ⁴⁰ Jona mbo i atu njalôm gitôm acsalô tö ti ôbwêc tö. Ma bocdinaj Namalac ndê Atu oc yêc nom njalôm nditôm acsalô tö ti ôbwêc tö. ⁴¹ Têtj ndoc Jona gêm mêtê lau Ninewa, nanj sêkac si njalôm kwi. Ma ngac nanj hóc gêtêc Jona su dec mbo, tigenj mac am daôm kwi dom. Tu dinaj-nga têtj bêc matôc-nga, lau Ninewa oc sêtisa akêtj lau batê sêwhinj mac lau têtj dindec-nga, ma nac oc sêhoc mac nem sac asê. ⁴² Munjnga, Kwin Siba-nga[‡] kêsêlêtj senj balinj bu ngô Kinj Solomon ndê yom ti gauc atu. Ma kwahic dec ngac nanj hóc gêtêc Solomon su, nanj mbo dec. Magoc mac akêtj danjam inj dom. Tu dinaj-nga, têtj bêc matôc-nga, Kwin dau oc tisa whinj mac lau têtj dindec-nga, ma hoc mac nem sac asê.”

Nalau sac sênsalê mala nanj yêc nambwa

(Luk 11:24-26)

⁴³ “Têtj ndoc nalau sac danj sa yêc njamalac danj, nanj gitôm inj kêtj mbo gamej sawa ma kêsalê mala êjwhanj dau-nga. Tigenj têtj ndoc inj tap sa dom, ⁴⁴ nanj inj oc sôm têtj dau, ‘Aô wambu wandi wasôc andu nanj aô gahu sinj su.’ Ma inj oc mbu ndi ma tap sa bu njamalac dau ndê njalôm yêc nambwa, gitôm andu nanj sêmasanj nawasi sa. ⁴⁵ Dec inj oc sa ndi, wê j alau 7 nanj sac sambuc sêhoc gêtêc inj su, nanj sêmenj, ma hoj sêsôc njamalac dau ndê njalôm sêndi, ma sêmbô dinaj. Bocdinaj njawapac nanj tap njamalac dau sa, nanj hóc gêtêc njawapac njamata-nga-nga su. Ma nalênj tigenj mac lau sac têtj dindec-nga, oc atap njawapac atu sa têtj têtj nambu-nga.”

Yisu dinda ti asii

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Lau daêsam sêmbô andu danj sêwhinj Yisu têtj ndoc inj sôm yom dinaj mbo, ma

inj dinda ti asii sêmenj sêlhac awê, ma bu sêsôm yom têtj inj. ⁴⁷ Goc njamalac danj kêtj njawê têtj inj ma sôm, “Am dinam ti asimi sêlhac awê ma bu sêsôm yom têtj am.” ⁴⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Anej dinaj asa, ma asiñi nac lau asa?” ⁴⁹ Goc inj tôc amba têtj ndê ngacsêngomi, ma sôm, “Aô dinaj ti asiñi dau dindec. ⁵⁰ Bu lau nanj danjga wambu Damanj undambê-nga ndê yom, nanj nac aô asiñi ti lhuñwêi ma dinañi.”

13

Yom gôlinj pi ngac kêbalip wit nawhê
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Têtj bêc dinaj Yisu hu andu sinj ma sa gi ndôc Bugictonj Galili-nga njamakê. ² Ma lau daêsam sêkac sa sêngihi inj ahuc e njasawa mbasi. Tu dinaj-nga dec inj pi gi ndôc wanj danj nanj poc kêtj baô. Ma lau hoj dinaj sêlhac baô. ³ Goc Yisu sôm yom gôlinj daêsam têtj nac. Inj sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Ngac danj sa gi bu êmbalip wit nawhê yêc inj ndê ôm. ⁴ Ma têtj ndoc inj kêbalip gêj dau, nanj natô sêpenj sêsip senj, dec mbac sêmenj ma senj su. ⁵ Ma njawhê natô sêpenj sêsip gamej hoc-hoc, nanj nom njagec sac hoc njahô nambwa. Nawhê dau sêsip nom njalôm gacgej si dom, dec sêpo sêpi sêmenj njagahô. ⁶ Magoc tinjambu ac pec njagatôm ma gêm bôlinj. Nahu bu nom njayham mba tu njawakac sip ndi-nga. ⁷ Ma wit njawhê natô sêpenj sêsip kwanj ti njakwa njalôm, magoc têtj ndoc sêpo sêpi sêmenj, nanj kwanj pi whinj e yan ndu. ⁸ Ma natô sêpenj sêsip nom njayaham ma sêpo sêpi njayaham e sem njandô. Natô sem njandô 30, ma natô sem 60 ma natô sem njandô 100. ⁹ Asa bu danjgasanj yêc, nanj ngô anej yom.”

Yom gôlinj nahu

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Tinjambu Yisu ndê ngac-sêngomi sêtigasuc inj ma sêndac, “Tu sake-nga am sôm yom têtj lau nja yom gôlinj?” ¹¹ Ma inj ô yom ma sôm, “Anötö ndê gôlinj nalênj nahu sip njalôm gi. Inj kêtjalinj mac sa bu anyalê nahu dau, magoc lau nanj sêkêtj whinj aô dom, nanj oc tôm dom bu sênyalê. ¹² Asa nanj kôc Anötö ndê yom sa sip ndê njalôm e tidônj, nanj Anötö oc kêtj gauc têtj inj ênjêc, e inj ênyalê yom dau timala enj. Magoc asa nanj yom dau tidônj inj dom, nanj Anötö oc kôc gêj hoj su yêc inj. ¹³ Tu dinaj-nga aô wasôm yom têtj lau nja yom gôlinj. Nac sêlic gêj njapanj, tigenj nac si gauc sa dom, ma nac sêngô yom njapanj,

[‡] 12:42 Matyu to yom pi Kwin akêtj gamej njapu-nga (South). Yom dau hêganônj Kwin Siba-nga, nanj ndê minj sêto yêc 1 Kinj 10:1-13. Kwahic dec dasam gamej Siba-nga bu ‘Arabia.’

tigen ñac sênyalê ñahu dom. ¹⁴ Yom nan propet Aisaya hoc asê mun su, nan dec ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

Ñac sêngô aneñ yom ñapan, magoc sênyalê ñahu dom. Ma sêlic gêñ nan aô gakôm nan ñapan, tigen ñac si gauc sa dom.

¹⁵ Lau dau si ñalôm ñadandi. Ñac si dan gasun hóc ahuc, ma ñac sêpóc si tandô ahuc. Bu bocdinañ dom, dec oc tòm bu tandô sêlic ma dan gasun sêngô, ma sênyalê aô tidôn yêc ñac si ñalôm e sênem dau kwi, ma aô wakôm ñac ñayham sa.” [Ais 6:9-10]

¹⁶ Ma Yisu sôm têt ñgacsêñomi, “Aô wampin mac nem tanôm ti dan gasun, bu mac alic gêñ atu-tu nan aô gakôm, ti anğô aneñ yom. ¹⁷ Aô wasôm yom ñandô têt mac bu propet ti lau gitêt daêsam nan sêmbô mun su, nan sêkêt bata bu sêlic gêñ nan mac alic su, magoc sêlic dom. Ma sêkêt bata bu sêngô yom nan mac anğô su, tigen sêngô dom.”

Yisu whê yom gôlin wit ñawhê-nya ñahu sa

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Dec akêt danam ma wawhê yom gôlin ñgac kêbalip wit ñawhê-nya sa. ¹⁹ Yom pi ñawhê nan sêpeñ sêsip señ, nan hêganônñ lau nan sêngô yom pi Anôtô ndê gôlin, magoc sênyalê ñahu dom. Bocdinañ Sadañ dau meñ kégaho yom dau su yêc ñac si ñalôm. ²⁰ Ma yom pi ñawhê nan sêpeñ sêsip gameñ hoc-hoc, nan hêganônñ lau nan sêngô Anôtô ndê yom, ma sêkóc sa ñagahô ma ti atac ñayham. ²¹ Magoc tòm ñawhê dinañ ñawakac sip gi dom, nan yom dau tidôn yêc lau dinañ si ñalôm dom. Sêlhac ñasawa sauñ, tigen têt ndoc sêtap ñawapac sa me lau sêkêt kisa ñac tu Anôtô ndê yom-nya, nan sêhu si sêkêt whin sin ñagahô eñ. ²² Ma yom pi ñawhê nan sêpeñ sêsip kwar ti ñakwa ñalôm, nan hêganônñ lau nan sêngô Anôtô ndê yom, magoc yom dau gêm ñandô yêc ñac si ñalôm dom. Ñahu bu ñac sêhêgo dau pi gêñ nom-nya ñapan, ma sêsa lêt atac whin mone-nya e gêñ kain dinañ kôm Anôtô ndê yom ahuc. ²³ Ma yom pi ñawhê nan sêpeñ sêsip nom ñayham ma sem ñandô 30, me 60, me 100, nan hêganônñ lau nan sêngô yom ma sênyalê ñahu, ma sem ñandô daêsam.”

Yom gôlin pi wahô

²⁴ Yisu sôm yom gôlin dan tiyham bocdec bu, “Aô bu wawhê Anôtô ndê gôlin sa ñalêñ bocdec. Ñgac dan kêbalip wit ñawhê ñayham sip ndê ôm. ²⁵ Magoc têt ndoc lau sêyêc bêc, nan in ndê ñacyo meñ, ma kêbalip wahô ñawhê sip ôm dau

whin wit ñawhê ñayham, goc kôlhô gi. ²⁶ Tinambu wit ñawhê po pi meñ, ma têt ndoc ñandô sa, nan lau sêlic bu wahô pi meñ whin. ²⁷ Goc ôm ñadau ndê lau akin sêtêt in si ma sêsôm, ‘Ñadau, yac alic bu am kêbalip ñawhê ñayham sip nem ôm. Magoc wahô dec meñ akêt nde?’ ²⁸ Ma in ô yom ma sôm, ‘Ñacyo dan kôm gêñ dau.’ Ma sêndac in, ‘Am tac whin bu yac asa andi ayê wahô dau sa, me?’ ²⁹ Ma in sôm, ‘Mba! Bu mboe mac ayê wahô ma apuc wit sa whin. ³⁰ Atec lu-lu sêlhac sêwhin dau ma sêtiatu e ndoc sêndic gêñ ñandô sa-nya. Têt dinañ aô oc wasôm têt lau sêndic gêñ ñandô sa-nya bu sêndic wahô sa mun, goc sêkic dôn ma sêkêt pi ya ndi. Ma tinambu sêndic wit ñandô sa pi aneñ andu gêñ ñandô-nya.’ ”

Yom gôlin pi gêñ ñawhê sauñ
(Mak 4:31-32; Luk 13:18-19)

³¹ Ma in sôm yom gôlin dan têt ñac bocdec, “Anôtô ndê gôlin gitôm a soc ñawhê, nan ñgac dan só sip in ndê ôm. ³² Ñawhê dau in gêñ sauñ-têc, tigen tinambu oc po pi meñ e ti a atu hóc gêlêc gêñ ôm-nya hoñ, ma mbac lolôc-nya oc sêmeñ sêhê si ñaic yêc ñasangac.”

Yom gôlin pi yist
(Luk 13:20-21)

³³ Ma in sôm yom gôlin dan tiyham bocdec, “Anôtô ndê gôlin gitôm yist, nan awhê dan kêt sip plawa lôn atu dan ma kêgalun e kôm plawa hoñ sun.”

Yisu sôm yom gôlin daêsam
(Mak 4:33-34)

³⁴ Yom hoñ nan Yisu sôm têt lau toñ atu dinañ, nan in sôm ña yom gôlin ñambwa. Ma in sôm yom ñalêñ dan dom. ³⁵ Ma bocdinañ propet ndê yom bocdec ñandô sa:

Aô wasôm aneñ yom ña yom gôlin, ma gêñ nan yêc sin dau têt têt Anôtô kêt undambê ti nom e meñ, nan kwahic dec wasôm asê. [BW 78:2]

Yom gôlin wahô-nya ñahu

³⁶ Goc Yisu hu lau hoñ sin ma sôc andu gi. Ma in ndê ñgacsêñomi sêtêt in si ma sêndac, “Gitôm bu am whê yom gôlin wahô-nya ñahu sa têt yac?” ³⁷ Ma Yisu sôm, “Ñgac nan kêbalip ñawhê ñayham, nan ñamalac ndê Atu. ³⁸ Ma in ndê ôm, nan nom sambuc lec. Yom pi ñawhê ñayham hêganônñ lau nan sêmbô Anôtô ndê gôlin ñapu, ma wahô hêganônñ ñalau sac si ñadau ndê lau. ³⁹ Ma ñacyo nan kêbalip wahô ñawhê, nan Sadañ dau. Ndoc sêndic gêñ ñandô sa-nya, nan tòm bêc ñambu-nya, ma lau sêndic gêñ ñandô sa-nya, nan Anôtô ndê añela. ⁴⁰ Têt bêc ñambu-nya, lau sac oc sêsip ya atu ñalôm sêndi, ñalêñ tigen tòm wahô nan lau si

sa ma sêkên pi ya gi. ⁴¹ Njamalac ndê Atu oc ênkinj ndê anjela, ma ñac oc sêkôc gêj lêtôm-nga ti lau honj nanj sêkôm sac, nanj su yêc Anötö ndê lau. ⁴² Ma ñac oc sêmbalinj ñac sêsip ya atu ñalôm sêndi, ma ñac oc sêtanj atu ti lhô ênsinj pi dau. ⁴³ Têj dinanj lau gitêj si ñawasi ti ñawê oc pô gamej gitôm ac, yêc ñac si Damba ndê gamej undambê-nga. Mac bu danjamsunj yêc, nanj anjô anej yom.”

Yom gôlinj lu pi Anötö ndê gôlinj

⁴⁴ “Anötö ndê gôlinj ñamwasinj gitôm awa ñayham andô danj nanj yêc sinj dau yêc nom danj ñalôm. Njamalac nanj tap awa dau sa, nanj oc sinj kwi tiyham, ma lhô ndi ti atac ñayham atu ma kên ndê gêj honj têtj lau sênemlhi, goc nemlhi nom dinanj bu kôc awa dau sa.

⁴⁵⁻⁴⁶ “Ma Anötö ndê gôlinj ñamwasinj gitôm yac ñapa ñaôli atu. Ngac tidulu gêj-nga nanj kêsâlê yac ñapa ñayham tu êmasanj gôlônj-nga, nanj bu tap yac ñapa ñayham andô dau sa, dec inj oc lhô ndi ma kên ndê gêj honj têtj lau sênemlhi, goc nemlhi yac ñayham dau.”

Yom gôlinj pi wasanj

⁴⁷⁻⁴⁸ “M a yom gôlinj danj tiyham. Nalêj nanj Anötö kêgalêm lau sa bu s êmbô inj ndê gôlinj ñapu, nanj gitôm wasanj nanj lau sêkênj sip gwêc, ma i tidau-tidau sêsip wasanj dau si e menjhu. Goc lau sêhê sa pi baô gi. Ma sêndôc sic ma sênyalinj i ñayham-ñayham sa sip dalu, ma i sac-sac, nanj sêmbalinj sinja. ⁴⁹ Ma ñalêj tigenj têtj bêc ñambu-nga, anjela oc sêmenj ma sêwhê lau sac ti lau gitêj kôc. ⁵⁰ Nac oc sêmbalinj lau sac sêsip ya atu ñalôm sêndi, ma ñac oc sêtanj ti lhô ênsinj pi dau.”

Awa akwa ma awa wakuc

⁵¹ Yisu gic bata yom dinanj, goc ndac inj ndê ngacsênjomi, “Mac anyalê anej yom honj dindec ñahu, me mba?” Ma sêlôc, “Aêc.” ⁵² Goc inj sôm têtj ñac, “Kêdôhônjwaga yomsu-nga nanj sênyalê Anötö ndê gôlinj ñahu tidônj whinj, nanj sêtôm bu sêwhê yom akwa sa têtj lau, ma yom wakuc whinj. Ma bocdinanj ñac sêtôm andu ñadau danj nanj gic awa daêsam sa, dec tôc awa akwa ti awa wakuc asê têtj lau.”

Yisu ndê lau sêkôc inj sa dom
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Yisu sôm yom gôlinj honj dinanj pacndê, goc hu gamej dinanj sinj. ⁵⁴ Inj mbu têtj inj ndê malachu gi, ma kêdôhônj lau mbo ñac si lôm wê-nga. Dec ñac sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ei! Gauc ñayham ti ñaclai bu kôm gêj dalô atu-tu, nanj ñgac dec tap sa yêc nde?” ⁵⁵ Inj k apenta ndê atu! Inj dinda inj Maria, ma inj asij Jems, Josep,

Saimon, ma Judas. ⁵⁶ Ma inj ndê lhuwêi sêmbô sêwhinj yac. Bocdinanj gêj honj dindec inj kôc sa yêc nde?” ⁵⁷ Ma ñac atac lu-lu tu inj-nga. Magoc Yisu sôm têtj ñac, “Lau honj sêtoc propet danj sa, tigenj yêc propet dau ndê malachu, inj dau ndê lau sêtoc inj sa dom.” ⁵⁸ Ma tu ñac sêkênj whinj inj dom-nga, dec inj kôm gêj dalô atu-tu daêsam yêc ñac si gamej dom.

14

Herod Antipas ngô ñawaê pi Yisu
(Mak 6:14-16; Luk 9:7-9)

¹ Têtj ndoc dinanj †Herod, nanj gêm gôlinj gamej Galili-nga, nanj ngô ñawaê pi Yisu. ² Ma inj sôm têtj inj ndê lau akinj bu, “Ngac dê mboe Jon, Ngac Kêku Lau-nga nanj tisa akêj lau batê-nga. Ma tu dinanj-nga inj kôc ñaclai bu kôm gêj dalô atu-tu dinanj.”

Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndu ñaminj

(Mak 6:17-29)

³⁻⁴ Muñ-nga, Herod gêm inj ndê asi Pilip ndê awê Herodias ti ndê awê, dec Jon sôm têtj inj, “Am kôm gêj so sambuc.” Tu dinanj-nga Herod kêkinj ndê lau bu sêkôc Jon dôj ma sêkênj inj ndôc gapocwalô. ⁵ Herod tac whinj bu ndic Jon ndu, tigenj inj tôc lau daêsam nanj sêlic Jon bu propet danj. ⁶ Têtj ndoc danj sêndê mwasiñ tu Herod ndê bêc dinda kôc inj-nga, ma Herodias atuwê tê wê yêc mwasiñ dau ñalôm. Herod gêlic ma tac ñayham atu, ⁷ dec inj kêmatinj yom têtj inj ma sôm, “Yomandô aô wasôm têtj am. Gêj bocke am bu tac whinj nanj sôm, ma aô oc wakêj têtj am.” ⁸ Goc bawhê dau sa gi gêlic dinda Herodias. Inj dinda tec Jon, dec sôm têtj bawhê bu ndac Herod bocdec bu, “Aô tac whinj bu am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, ma kên inj ndê ñagôlônj sip pele danj ma kênj têtj aô, bu walic pi tanônj bu inj mbac ndu ñandô.” ⁹ Têtj ndoc Herod ngô yom dinanj, inj ndê ñalôm ñawapac atu. Tigenj tu inj kêmatinj yom yêc lau honj anjô-nga, dec inj sôm têtj inj ndê lau sinj-nga bu sêkôm tôm bawhê dau tenj. ¹⁰ Inj kêkinj ñac sêsôc gapoc-walô si, ma sêtim Jon ndê kachu kic. ¹¹ Ma sêkênj ñagôlônj sip pele danj, ma sêkôc sêmenj ma sêkênj têtj bawhê. Goc bawhê dau kôc sa gi kênj têtj dinda gêlic. ¹² Tinjambu Jon ndê sênjomi sêmenj sêkôc inj ñamlanj sa ma si sênjsuhunj. Goc sêtêj Yisu si ma sic minj têtj inj.

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)

¹³ Têtj ndoc Yisu ngô ñawaê pi Jon, nanj inj pi wanj danj gi bu pi bugictonj ñadanja, ma lhô têtj gamej sawa danj ndi

ma mbo tawasê. Magoc lau malac-nga sêngô nawaê bu in pi wan dau gi, ma daêsam sêwê sêmbo baô ma sênkuc in. ¹⁴ Têñ ndoc Yisu sôc baô gi, nan gêlic lau daêsam dinan ma tawalô ñac. Ma in kôm nac si gêmbac ñayham sa.

¹⁵ Têñ telha, kêpiñ bu ac ndi sip, goc ñgacsêñgomi sêtêñ in sêmen ma sêsôm, "Gamen dec gameñ sawa, ma ac gi su. Kêñ lau sêlhô sêtêñ malac sêndi bu sênemli si gêñ sêneñ-nga." ¹⁶ Magoc Yisu sôm, "Mba! Oc tòm bu sêneñ gêñ yêc dec. Mac daôm akêñ gêñ têtñ ñac sêneñ." ¹⁷ Ma sêsôm, "Yac oc akôm ñalêñ nde, bu yac mba bolom amanñan ma i lu solop dec yêc." ¹⁸ Goc in sôm, "Akôc gêñ dau sa amey." ¹⁹ Ma in sôm têtñ lau bu sêndôc sic sêndôc kwan. In kôc bolom amanñan ma i lu, tatac undambê goc gêm mbec ma pô bolom kôc-kôc. Ma in kêñ têtñ ñgacsêñgomi, ma sic sam têtñ lau. ²⁰ Ñac hoñ señ gitôm, ma ñgac-sêñgomi sic gêñ ñadêlé sa sip gatop 12 e meñhu. ²¹ Lau nan señ gêñ dau, nan si lauñgac ñanamba gitôm 5,000. Ma lauwhê ti balêkoc daêsam sêmbo sêwhin.

*Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)*

²² Dinan su, goc Yisu kêkiñ ndê ñgacsêñgomi sêpi wan bu sêmuñ in sêmbu sêpi bugicton ñadanga sêndi. Ma in dau gagcêñ mbo, bu kêñ lau sêlhô sêndi. ²³ Sêlhô si su, goc in pi lôc tawasê gi bu teñ mbec. Ñasec sa, ma in tawasê mbo. ²⁴ Magoc wan dau sa awê tibalij gi su, ma mbo ñadinda gêli bu sa e gic sip wan.

²⁵ Têñ ôbwêc lôm, Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô têtñ ñac gi. ²⁶ Magoc têtñ ndoc ñgacsêñgomi sêlic in kêsêlêñ mbo bu ñahô, nan sêtôc dau ti sêmbwêc, ma sêsôm, "Êê! Ñalau dan!" ²⁷ Goc Yisu sôm têtñ ñac, "Atôc daôm dom! Ñalôm pêtñ dôñ, bu aô dauñ dec." ²⁸ Goc Pita sôm, "Pômdu, bu am daôm dinan, nan goc sôm aô wan sêlêñ wambo bu ñahô watêñ am waloc." ²⁹ Ma Yisu sôm, "Mweñ!" Goc Pita sip yêc wan, ma kêsêlêñ mbo bu ñahô têtñ in gi. ³⁰ Magoc mbo ñadinda kôm in têtñ dau atu ma in kwê bu solon tigen. Goc in mbwêc, "Pômdu, nem aô sa!" ³¹ Ñagahô Yisu kêmatoç amba gi, hê in sa ma sôm, "O am ñgac kêñ whin babalê-nga. Bocke ma am atac lu-lu tu aney ñaclai-nga?" ³² Goc inlu sêpi wan si, ma mbo timalô. ³³ Ma ñgacsêñgomi nan sêndôc wan sêpôn haduc ma sêmpin in ma sêsôm, "Yomandô, am Anôtô ndê Atu!"

*Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac
Genesaret
(Mak 6:53-56; Jon 6:22-25)*

³⁴ Sêlac wan si e sêsôc baô yêc malac Genesaret. ³⁵ Ma têtñ ndoc lau malac-nga sêlic bu Yisu meñ, nan sêkêñ nawaê têtñ gameñ ñamakê-nga hoñ, ma lau sêkôc si lau gêmbac hoñ sa sêtêñ in sêmen. ³⁶ Ñac sêteñ bu sêmasac in ndê ñakwê ñadali ñambwa, ma lau hoñ nan sêmasac in, nan ñayham sa.

15

*Gêñ nan kôm ñamalac ñadômbwi sa
yêc Anôtô anjô-nga
(Mak 7:1-23)*

¹ Têtñ dinan lau Palêsai ti kêdôhônwaga yomsu-nga ñatô sêmen akêñ Jerusalem sêtêñ Yisu si, ma sêndac in, ² "Tu sake-nga am nem ñgacsêñgomi sêkôm ñagôlin nan lau andô sic dulu têtñ yac, nan popoc? Têtñ ndoc sêneñ gêñ, nan sêñgwasij amba muñ su dom." ³ Ma Yisu ô ñac si yom bocdec bu, "Ma bocke? Tu sake-nga mac atoc lau andô si ñagôlin sa ma akôm Anôtô ndê yomsu popoc?" ⁴ Anôtô dau sôm, "Toc damam lu dinam sa, ma in sôm tiyham bu, 'Asa nan sôm yom sac pi in damba me dinda, nan oc sêndic in ndu.'" ⁵ Tigen mac anjuc yomsu dau dom. Ñgac dan ndê awa me gêñ bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc in sôm têtñ inlu, "Oc tòm dom bu wanem amlu sa, bu gêñ dindec aô wakêñ ti da têtñ Anôtô," ⁶ goc mac alic ñayham bu in toc damba sa dom. Bocdinan mac asen Anôtô ndê yom nan sôm bu atoc damam lu dinam sa, nan popoc, tu bu anjuc lau andô si ñagôlin. ⁷ Mac lau atim yom lau-nga! Yom nan propet Aisaya hoc asê muñ su, nan hêganôn mac solop. In sôm bu, ⁸ "Lau dindec sêtoc aô sa ña whasun ñambwa, tigen ñac si ñalôm yêc dan dau-nga. ⁹ Ñac nem akij aô ñandô dom, ma yom nan sêndôhôn têtñ lau, nan ñamalac si yomsu ñambwa.'" "

¹⁰ Goc Yisu ta lau hoñ ma sôm, "Anjô ma anyalê ñapep. ¹¹ Gêñ daney-nga nan sip ñamalac whasun, nan kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anôtô anjô-nga dom. Tigen yom nan sa akêñ ñamalac whasun, nan kôm ñac ñadômbwi sa." ¹² Têtñ dinan Yisu ndê ñgacsêñgomi sêtigasuc in ma sêsôm têtñ in, "Lau Palêsai sêngô am nem yom dinan, dec kôm ñac sêlic sac. Am kêyalê, me mba?" ¹³⁻¹⁴ Goc in sôm têtñ ñac, "Ahêgo daôm tu ñac-nga dom! Atec ñac. Lau hoñ nan dança wambu Daman undambê-nga ndê yom dom, nan sêtôm wahô nan in oc puc sa ti ñawakac. Ñac bu sêtôc señ têtñ lau ñatô, magoc ñac tandô pec. Ma ñgac tapec dan bu wê tapec dan, inlu lu-lu oc sêpeñ sêsip sê."

¹⁵ Dec Pita sôm, "Gitôm bu am whê yom gôlin dinan ñahu sa têtñ yac?" ¹⁶ Goc Yisu

ndac, “Ma bocke? Têñ nde mac oc anyalê? ¹⁷ Alic! Gêñ narj sip ñamalac whasuj, narj sip inj ñatac ñalôm gi, ma tinjambu sa meñ tiyham. ¹⁸ Tigenj yom sac narj sa ñamalac whasuj, narj sa akêñ inj ndê ñalôm, ma sac narj yêc ñamalac ñalôm, dec kôm inj ñadômbwi sa yêc Anötö angô-nga. ¹⁹ Gauc sac, mêtê sêndic ñamalac ndu-nga, mêtê mockaiñ-nga narj lau narj sem dau sa su, ma lau narj sem dau sa su dom, narj sêkôm, mêtê sênem kanj gêñ-nga, yom tasanj, ma yom sêpu lau-nga, ²⁰ narj yêc ñamalac ñalôm, narj kôm ñac ñadômbwi sa. Tigenj yac bu tanjwasinj amanj dom ma danenj gêñ, dec oc kôm yac ñadômbwi sa yêc Anötö angô-nga dom.”

Awhê Kanan-nga kên whinj ñanja
(Mak 7:24-30)

²¹ Yisu hu malac dinanj sinj, ma inj ti ndê ñgacsêñomi sêtêñ malac Taya ma Saidon ñagameñ ñamakê-nga si. ²² Ma awhê Kanan-nga danj, narj ndôc gameñ dinanj, narj têt inj meñ ma mbwêc, “O Pômdau, †Dawid ndê Atu, tamwalô aô. Nalau sac kên ñawapac atu têtj aô atunwê, ma kôm inj tisac.” ²³ Yisu gêm dôñ ma ô yom danj dom, goc ñgacsêñomi sêtigasuc inj ma sêsôm, “Kên inj lhô ndi, bu inj kékuc yac ma mbwêc yom ñapanj.” ²⁴ Ma inj sôm, “Awhê dau inj awhê Israel-nga dom. Anötö kêkinj aô bu wanem lau Israel-nga sa, bu ñac sêtôm domba narj sinja su.”

²⁵ Têtj dinanj awhê dau meñ pônj haduc têtj inj ma ndac tiyham, “Pômdau, nem aô sa.” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Solop dom bu dakôc balêkoc si gêñ danenj-nga su ma tambalinj têtj giam sênej.” ²⁷ Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, tigenj giam narj sêndôc ñadau ndê tebo ñapu, narj señj gêñ ñapopoc narj peñ yêc tebo.” ²⁸ Yisu ñgô yom dinanj ma sôm, “O awhê, am kên whinj ñanja. Aô oc wakôm tôm am ndac.” Ma têtj acgatu ñasawa dau dinanj, awhê dau ndê atuwê ñayham sa.

Yisu gôlôm lau 4,000
(Mak 8:1-10)

²⁹ Yisu kôlhô gi ma kêsêlêñ whinj ndê ñgacsêñomi mbo Bugictonj Galili-nga ñamakê. Goc inj pi lôc danj gi ma ndôc sic. ³⁰ Ma lau daêsam sêwê sêtêñ inj sêmej. Ñac sêkôc lau gahi sac, lau tapec, l au bôlinj, awha mba, ti lau gêmbac daêsam, ma sêkêñ ñac sêyêc Yisu angô-nga. Ma inj kôm ñac honj ñayham sa. ³¹ Têtj ndoc lau sêlic awha mba sêsôm yom asê, ma lau gahi sac ti lau bôlinj sêñsêlêñ tiyham, ma tapec si tandô ñawa sa, narj sêhêdaê ñandô. Ma sêmpinj Anötö Israel-nga.

³² Yisu ta inj ndê ñgacsêñomi sêmej, goc sôm têtj ñac, “Aô tanjwalô lau dindec, bu sêmbô sêwhinj aô gitôm bêc tô su. Ñac

si gêñ danenj-nga pacndê, ma aô gatec bu wakêñ ñac sêlhô sêndi ti gêñ yô ñac, mbo ñac tagôlô yêc señ.” ³³ Magoc ñgacsêñomi sêsôm, “Bocke? Gameñ dec gameñ sawa, ma danemlihi bolom yêc ndê, bu dakêñ têtj ñac sênej?” ³⁴ Ma Yisu ndac, “Mac nem bolom hinga ndôc?” Ma sêsôm, “Bolom 7 ma i mwambwa ñatô.” ³⁵ Goc Yisu sôm têtj lau bu sêndôc sic. ³⁶ Dec inj k ôc bolom 7 ma i sa ma gêm danje, p ô kôc-kôc, ma kên têtj ñgacsêñomi, ma ñac sic sam têtj lau. ³⁷ Ñac honj señj e gitôm, ma tinjambu ñgacsêñomi sic gêñ ñadêlê sa sip gatop 7 e menju. ³⁸ Lau daêsam señj gêñ dinanj e gitôm. Ñac si laungac ñanamba gitôm 4,000, ma lauwê ti balêkoc sêmbô sêwhinj.

³⁹ Tinjambu Yisu kên lau honj sêlhô si, goc inj ti ndê ñgacsêñomi sêpi wanj danj ma sêtêñ malac Magadan ñagameñ si.

16

Lau Palêsai sêndac gêñ dalô
(Mak 8:11-13)

¹ Lau Palêsai ti lau Sadiusi ñatô sêtêñ Yisu sêmej bu sêñsahê inj. Ñac sêndac inj bu kôm gêñ dalô bu têt asê bu inj kôc ñaclai yêc Anötö ndê. ² Dec inj sôm, “Mac bu alic umbonj tikoc, goc mac asôm bu ‘Ac oc pi ñayham.’ ³ Ma mac bu alic umbonj tiyec, goc mac asôm, ‘U oc ndic.’ Mac alic gêñ dalô umbonj-nga dinanj, ma anyalê ñahu. Ma bocke dec mac anyalê gêñ dalô daêsam narj aô gakôm têtj ñasawa dindec, narj ñahu dom? ⁴ Mac lau sac narj apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêtj bambalinj gitôm lau mockaiñ-nga. Mac anyalê gêñ dalô, tigenj Anötö oc kên gêñ dalô tigenj têtj mac alic, gitôm gêñ dalô narj inj kôm pi Jona.” Yisu sôm yom dinanj su, goc hu ñac sinj ma kôlhô gi.

Yisu puc lau Palêsai ti lau Sadiusi si giso asê

(Mak 8:14-21)

⁵ Têtj ndoc Yisu ti ñgacsêñomi sêmbu akêñ bugictonj ñadanga sêmej, narj ñgacsêñomi sêkôc bolom dom, sêñlhinj dau sinj. ⁶ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Ayob daôm ñapep tu lau Palêsai ti lau Sadiusi si yist.” ⁷ Goc ñac sem yomgalôm sêwhinj dandi ma sêsôm, “Inj sôm yom dinanj ñahu bu yac dakôc bolom dom.” ⁸ Magoc Yisu kêyalê ñac si yom dau, dec sôm, “O mac lau narj akêñ whinj gwalec! Tu sake-nga mac am yomgalôm awhinj daôm, ma gauc gêm bu aô gasôm yom pi yist, ñahu bu mac nem bolom mba? ⁹ Bocke mac nem gauc sa pi gêñ honj narj aô gakôm, narj dom? Gauc nem bolom amanjanj narj gakêñ têtj lau 5,000 señj. Tinjambu mac ahonj ñadêlê sa sip gatop hinga? ¹⁰ Ma têtj ndoc lau 4,000

senj bolom amañdan ñandôlu, nanj ñadêlê sip gatop hinga? ¹¹ Aô gasôm yom pi bolom kainj dinañ dom, ma bocke dec mac anyalê anej yom ñahu dom? Ayob daôm ñapep pi lau Sadiusi ti lau Palêsai si yist.” ¹² Têñ dinañ ñac si gauc sa. Ma sênyalê bu inj ndê yom hêganônj yist bolom-ñga dom. Sênyalê bu inj kênj puc ñac bu sêyob dau pi yom nanj lau Sadiusi ti lau Palêsai sêndôhônj têtj lau.

*Pita hoc Yisu ñahu asê
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêhóc asê gameñ nanj sêsam bu Sisaria Pilipai, ma inj ndac ñac, “Lau sêsôm sake pi Ñamalac ndê Atu? Sêsôm bu inj asa?” ¹⁴ Ma sêsôm, “Lau ñatô sêsôm bu am Jon, Ñgac Kêku Lau-ñga, ma ñatô sêsôm bu am Elaija, ma ñatô sêsôm bu am Jeremaya me propet akwa-kwa si danj.”

¹⁵ Goc Yisu ndac ñac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?” ¹⁶ Ma Saimon Pita ô yom ma sôm, “Am Mesaya, Anötô Tali Ñadau ndê Atu am.” ¹⁷ Dec Yisu sôm, “O Saimon, Jona ndê atu, aô awhañ hóc am, bu ñamalac danj hoc yom dau asê têtj am dom. Damanj undambê-ñga kênj gauc dinañ têtj am.” ¹⁸ Aô wasôm têtj am, bu am Pita, ma aô wandic anej gôlôwac dabunj sa sêlhac hoc dau ñahô.* Ma ñaclai lambwam-ñga gitôm dom bu ku ñac dulu. ¹⁹ Ma aô wakêñ ki têtj am bu yob gatam lau sêsóc Anötô ndê gôlinj ñapu-ñga. Ma gêñ bocke nanj am bu êmbwala su yêc nom, nanj wambwala su yêc undambê. Ma gêñ bocke nanj am bu sô dôñ yêc nom, nanj wasô dôñ yêc undambê bocdinañ.” ²⁰ Yisu sôm yom dinañ su, goc gic yao inj ndê ñgacsêñomi ti ñanjga, bu sêsôm asê têtj lau bu inj Mesaya dau dom.

*Yisu sôm gwananj bu inj oc hóc ñandê
(Mak 8:31-33; Luk 9:22)*

²¹ Têtj têtj dinañ Yisu gic hu sôm yom têtj ndê ñgacsêñomi, pi gêñ nanj oc hóc asê inj. Inj whê sa bu inj gic waê bu têtj Jerusalem ndi, ma lau bata Israel-ñga ti dabunjsiga atu-tu, ma kêdôhônjwaga yomsu-ñga oc sêkêñ ñawapac daêsam têtj inj e lau sêndic inj ndu. Ma têtj bêt titô-ñga Anötô oc uñ inj sa mbo tali tiyham. ²² Goc Pita kôc inj sa ñasawa saunj gi, ma sôm inj hocdec bu, “Pômdau, mba! Tu Anötô-ñga, oc mba! Gêñ dinañ oc tap am sa dom andô!” ²³ Yisu kac dau kwi ma sôm têtj Pita, “Sadanj, kôc daôm sa lhô su! Am gauc gêm bu lhac aô

ahuc, a? Am kêyalê Anötô ndê lêtj dom, am bu êmkuc ñamalac si gauc ñambwa.”

*Lau nanj sêñkuc Yisu oc sêhóc ñawapac
(Mak 8:34-9:1; Luk 9:23-27)*

²⁴ Goc inj sôm têtj inj ndê ñgac-sêñomi, “Asa nanj tac whinj bu êñkuc aô, nanj êñgwininj dau ma hóc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aô. ²⁵ Bu asa nanj tac whinj bu sap gêñ nom-ñga dôñ ñapanj tu mbo tali-ñga, nanj oc ñinja. Magoc asa nanj bu hu gêñ nom-ñga sinj tu êñkuc aô-ñga, nanj oc ñinja dom. ²⁶ Ñamalac danj bu po gêñ nom-ñga horj sa, magoc inj dau gatu bu ñinja, dec gêñ nom-ñga horj dinañ oc tôm dom bu nem inj sa. Gêñ ñayham bocke yêc, nanj gitôm bu dakêñ têtj Anötô ô yac neñ gatuñ? ²⁷ Tinambu Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ ti Damba ndê ñaclai ti ñawasi undambê-ñga, ma whinj añela horj. Têtj dinañ inj oc kênj ñagêyô têtj ñamalac horj tôm ndi, êñkuc mêtê nanj ñac sêkôm. ²⁸ Aô wasôm yom ñandô têtj mac! Lau ñatô nanj sêlhac dec, nanj oc gageñ sêmbo tali e sêlic Ñamalac ndê Atu meñ ti ndê ñaclai nem gôlinj-ñga.”

17

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Bêc 6 ginja su, goc Yisu kôc Pita, ma Jems lu asi Jon sêwhinj inj, ma ñac tawasê sêpi lôc balinj danj si. ² Yêc dindê sêlic Yisu ndê ñamlic kainj danj sa. Inj angô andô ñawê sa gitôm ac pô gameñ, ma inj ndê ñakwê ñawasi sêp sambuc. ³ Ma sêlic Moses lu Elaija sêhoc dau asê ma inlu sem yomgalôm sêwhinj Yisu. ⁴ Goc Pita sôm têtj Yisu, “Pômdau, ñayham kêlêc bu dambo dec. Am bu tac whinj, goc aô wakwê bac tó bu mac ambo-ñga, am nem bac danj, Moses ndê danj, ma Elaija ndê bac danj.” ⁵ Inj sôm yom dau mbo, ma dao ti ñawê atu danj sip meñ ma kêgatôc ñac ahuc. Ma awha danj sa yêc dao ñalôm, nanj sôm, “Aô neñ atunğac dau dindêc. Aô gatisambuc inj, ma atac whinj inj ndu andô. Angô inj ndê yom manj!” ⁶ Têtj ndoc ñgac-sêñomi tó sêñğô awha dinañ, nanj sêtôc dau ñalêñ sac, ma sêhu dau angô andô sip nom. ⁷ Magoc Yisu têtj ñac gi, kêmasêc ñac ma sôm, “Atisa ma atôc daôm dom.” ⁸ Ma sêhóc tandô sa ma sêlic bu Yisu tawasê mbo.

*Gêndac pi Elaija
(Mak 9:11-13)*

* **16:18** Yêc Yom Grik Pita ndê ñaê sêsam bu ‘Petros,’ ma hoc sêsam bu ‘petra.’ Lau ñatô gauc gêm bu Yisu ndê yom pi hoc nanj inj ndê gôlôwac dabunj oc sêlhac ñahô, nanj hêganônj yom nanj Pita hoc asê pi Yisu. Bu Pita hoc yom asê ma sôm bu Yisu inj Mesaya, Anötô Atu, ma yom dau ti gôlôwac dabunj horj si yom sêkêñ whinj-ñga ñahu.

⁹ Tiñambu ñac sêsip akêñ lôc dau sêmen, ma Yisu kên yao ñac bocdec bu, "Andic miñ pi gêñ nan mac alic nan dom, e Ñamalac ndê Atu tisa akêñ lau batê-nga." ¹⁰ Ma ñgacsêñgomi tō dinañ sêndac in bocdec bu, "Lau †Skraib nan sêndôhôn yomsu, nan sêsôm bu Elaija oc meñ hōc asê muñ, ma tiñambu Mesaya oc meñ. Yom dau ñahu bocke?" ¹¹ Goc Yisu ô yom ma sôm, "Elaija gic waê bu meñ ma êmasañ gêñ hoñ tisolop." ¹² Ma aō wasôm têt mac, bu Elaija meñ su, tigen lau sêñyalê in dom. Ma sêkôm mêtê sac têt in tòm ñac atac whin. Ma ñalêñ tigen Ñamalac ndê Atu oc sip ñac si amba, ma sêkêñ ñandê atu têt in." ¹³ Têt dinañ ñac si gauc sa bu Yisu ndê yom pi Elaija hêganôn Jon, Ñgac Kêku Lau-nga.

Yisu soc ñalau sac su yêc balê danj
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Têt têt ñac sêmbu sêmen, nan sêtap lau toñ atu sa, ma ñgac danj têt Yisu gi ma pôn haduc. ¹⁵ Ma in sôm, "Pômdau, tamwalô aneñ balê ma nem in sa. In hōc ñawapac atu danj, ma ndoc daêsam kôm in titoñ e peñ sip ya me bu." ¹⁶ Aō gakôc in gatêt nem ñgac-sêñgomi ga, magoc ñac sêtôm dom bu sêkôm in ñayham sa." ¹⁷ Ma Yisu sôm, "O mac lau sac! Aō gambo gawhin mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêt danj? Aō wambo wawhin mac tu wanem mac sa-nga ñapan dom! Mac nem akêñ whin mbasi. Akôc balê dau sa amej." ¹⁸ Goc Yisu hec yom ñalau sac nan mbo balê dau ñalôm, ma soc in sa awê gi, ma ñagahô enj balê dau ñayham sa.

¹⁹ Tiñambu ñgacsêñgomi sêtêt Yisu si, ma sêndac in gelec, "Tu sake-nga yac atôm dom bu aseñ ñalau sac dinañ su?" ²⁰ Ma in ô yom ma sôm, "Mac atôm dom, bu mac akêñ whin Anôtô ndê ñaclai gitôm dom. Yomandô aō wasôm têt mac, bu mac nem akêñ whin bu nditôm gêt sauj andô danj, tòm soc ñamatu sauj, dec oc tòm bu mac asôm têt lôc danj bu puc dau sa ma têt gameñ wakuc ndi, goc lôc dau oc ndi. Akêñ whin, ma mac oc atôm bu akôm gêt hoñ. [²¹ Yac bu dasoc ñalau sac kain dinañ su, goc gêt ñamata-nga dahu gêt danen-nga sijn tu gauc nem Anôtô-nga, ma daten mbec ñannga.]"

Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Tiñambu Yisu ndê ñgac-sêñgomi sêkac dau sa yêc gameñ Galili-nga, ma in sôm têt ñac, "Tiñambu oc sêkêñ Ñamalac ndê

Atu sip lau ñatô amba. ²³ Ñac oc sêndic in ndu, magoc têt hêc titô-nga Anôtô oc uñ in sa mbo tali tiyham." Yisu ndê yom dinañ kôm ñgacsêñgomi si ñalôm ñawapac ñandô.

Takis Lôm Dabuñ-nga

²⁴ Tiñambu Yisu ti ndê ñgac-sêñgomi sêhōc asê malac Kapenaom, ma lau nan sêkōc takis lôm dabuñ-nga,* nan sêtêt Pita si ma sêndac in bocdec bu, "Bocke? Mac nem kêdôhônwaga oc kêt mone nemlhi takis lôm dabuñ-nga, me mba?" ²⁵ Ma Pita sôm, "Hecen, in oc nemlhi."

Têt ndoc Pita sôc andu gi, nan in gic miñ yom dau têt Yisu dom, magoc Yisu dau ndac in, "Saimon, am gauc gêm sake? Kin nom-nga sêkōc takis yêc lau asa? Sêkōc yêc ñac dau si atui, me sêkōc yêc lau ñatô?" ²⁶ Goc Pita ô yom ma sôm, "Ñac sêkōc takis yêc lau ñatô." Ma Yisu sôm, "Bocdinañ yomsu takis-nga hêganôn Kin ndê atui dom. ²⁷ Tigen yham dom bu ñac sêlic yac sac. Bocdinañ sa ndi ma kêt gam yêc bugictoñ. Ma i ñamata-nga nan am hê sa, nan kac i dau whasuj sa, ma am oc tap mone sa gitôm bu nemlhi hêclu neñ takis lôm dabuñ-nga. Kôc sa, ma kêt têt ñac."

18

Asa ti ñamalac ñamata-nga?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Têt ndoc dinañ ñgac-sêñgomi sêtêt Yisu si, ma sêndac in bocdec bu, "Lau nan sêmbu Anôtô ndê gôlinj ñapu, nan si asa ti ñamalac ñamata-nga?" ² Goc Yisu ta balêkoc sauj danj meñ, ma kêt in kalhac ñac ñalhu. ³ Ma in sôm, "Anem daôm kwi ma angwinin daôm e atôm balêkoc sauj. Bu mba, nan wasôm yom ñandô têt mac bu mac atôm dom bu asôc Anôtô ndê gôlinj ñapu. ⁴ Asa nan bu êngwinin danj nditôm balêkoc dindec, nan ti ñamalac ñamata-nga yêc Anôtô ndê gôlinj ñapu. ⁵ Ma asa nan kôc balêkoc sauj danj gitôm in dindec, nan sa tu aneñ ñaê-nga, nan gitôm in kôc aō dauñ sa."

Puc pi lêtôm

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Ma Yisu sôm, "Ñamalac danj bu tim balêkoc sauj dindec si danj nan kêt whin aō bu kôm mêtê sac, nan kôm giso atu. Oc ñayham bu dasô hoc atu danj pi in kachu, ma tambalin in sip gwêc tim ndi, ma gwêc kô in mbac ndu. Ma boc-dinañ oc tôm dom bu in tim balêkoc dau, ma tiñambu tap Anôtô ndê matôc sa.

* **17:24** Tôm yala tigen-tigen launçag Israel-nga hoñ nan si yala hōc gêlêc 20, nan semlhi takis lôm dabuñ-nga. Takis dau gitôm lau Griik si mone drakma lu, gitôm ñaôli nan sêkôc tu gwelenj bêc lu-nga. Alic Eks 30:13; ma 38:26.

7 “Aö wasôm têtj mac, bu gêtj lêtôm-
 nga oc sêmej, ma sêkêtj ñawapac têtj
 lau nom-nga. Tigej asa nañ bu kôc gêtj
 lêtôm-nga dañ meñ, nañ oc tap Anötö ndê
 matôc sa. Oyaê! 8 Bocdinañ am amam me
 gahim dañ bu wê am bu kôm sac, goc tim
 kic. Oc ñayham bu am sôc undambê ma
 ndôc tamli ti amam gatuc me gahim gatuc,
 hôc gêlêc nañ am kôm sac ti lic sambuc e
 Anötö tuc am sip ya nañ sa ñapañ, nañ
 ndi. 9 Ma am nem tanôm bu wê am bu
 kôm sac, goc kip sa ma êmbaliñ niñga.
 Am bu mbo tamli ndôc undambê ti tanôm
 tigej, nañ hôc gêlêc am mbo ti tanôm lu
 ma kôm sac, dec tiñambu Anötö tuc am sip
 ya lambwam-nga ndi.”

Yom gôliñ pi domba nañ giñga
 (Luk 15:4-7)

10 “Ma ayob daôm ñapep bu alic lau
 saun dindêc gitôm gêtj ñambwa dom.
 Aö wasôm têtj mac, bu ñac si añela
 nañ sêmbo undambê, nañ sêlhac Damañ
 undambê-nga ndê añgô andô-nga. [11
 Ñamalac ndê Atu meñ bu nem lau nañ
 giñga su, nañ si.]

12 “Akôc gauc pi ñgac dañ nañ yob
 domba 100. Têtj ndoc domba dañ bu
 êñsêlêñ bambaliñ e ndi niñga, nañ in
 oc kôm sake? In oc hu 99 sinj sêmbo, ma
 ndi êñsalê dañ nañ giñga. 13 Aö wasôm
 têtj mac bu têtj ndoc in tap sa, nañ in
 ndê atac ñayham tu domba tigej dinañ-nga
 oc hôc gêlêc in ndê atac ñayham pi 99 nañ
 sêmbo, nañ su. 14 Ma bocdinañ, mac nem
 Damam undambê-nga tec bu lau saun dañ
 sêniñga.”

Lêñ tamatôc asidôwai si yom-nga

15 “Am nem asidôwa dañ bu kôm sac
 têtj am, goc am tamwasêm têtj in ndi, ma
 sôm in ndê giso asê têtj in. In bu ñgô am
 nem yom ma kac ndê ñalôm kwi, dec amlu
 apitigej tiyham ma ambo ti yom malô.
 16 Magoc in bu ñgô dom, dec kôm tôm
 yac neñ ñagôliñ, nañ sôm bu yom nañ
 lau lu me tö sêpuc dôñ, nañ dakôc sa ti
 yom ñandô. Boc-dinañ kôc ñamalac tigej
 me lu sêwhiñ am, tu bu sêpuc am nem
 yom dôñ-nga, ma atêñ nem asidôwa dau
 andi. 17 Ma asidôwa dau bu sôc lau dinañ
 si yom ñapu dom, nañ sôm yom dau asê
 têtj gôlôwac dabun hoñ. Ma in bu tec bu
 sôc gôlôwac dabun si yom ñapu, nañ goc
 alic in gitôm ñgac sambuc me ñgac kôc
 takis-nga nañ kêyalê Anötö dom.

18 “Aö wasôm yom ñandô têtj mac. Gêtj
 bocke nañ mac ambwala su yêc nom, nañ
 wambwala su yêc undambê. Ma gêtj

bocke nañ mac asô dôñ yêc nom, nañ wasô
 dôñ yêc undambê bocdinañ.

19 “Ma gêtj dañ tiyham. Mac nem
 ñamalac lu me tö bu ñalôm tigej bu atên
 gêtj dañ têtj Damañ undambê-nga, nañ in
 oc kêtj têtj mac. 20 Ñahu bu gameñ bocke
 nañ mac nem ñamalac lu me tö akac daôm
 sa tu aneñ ñaê-nga, nañ aö oc wambo
 wawhiñ mac.”

Dasuc asidôwai si sac kwi mañ

21 Pita têtj Yisu gi, ma ndac in bocdec bu,
 “Pômdau, sôm têtj aö. Aneñ asidôwa dañ
 bu kôm sac têtj aö ñapañ, nañ wasuc in
 ndê sac kwi tidim hiñga? Nditôm 7, me
 tidim hiñga?” 22 Goc Yisu sôm, “Aö wasôm
 têtj am, bu tidim 7 dom. Suc in ndê sac kwi
 tidim 77 ma hôc gêlêc. Sê sa dom!

23 “Añgô su nañ! Aö bu wawhê sa têtj
 mac, lêñ dasuc sac kwi-nga nañ gic waê
 lau nañ sêmbo Anötö ndê gôliñ ñapu. Kiñ
 dañ mbo, ma in tac whiñ bu êmasañ yom
 whiñ in ndê lau akiñ nañ si têtj yêc in.
 24 In gic hu gweleñ dau, ma sêkêtj ñgac
 dañ kalhac in añgô-nga, nañ ndê têtj atu
 andô, gitôm mone talent 10,000.* 25 Ñgac
 dinañ gitôm dom bu ô ndê têtj, goc Kiñ dau
 sôm bu sêkêtj in ti in ndê awhê ma balêkoc
 ma in ndê gêtj hoñ bu lau sênemli ô têtj
 dau. 26 Dec ñgac akiñ dau hu dau sip gi
 pôn haduc têtj Kiñ, ma teñ in bocdec bu,
 ‘Kêtj ñasawa têtj aö, ma waô gêtj hoñ!’
 27 Goc Kiñ tawalô in, ma hu yom têtj-nga
 sinj, ma kêtj in sa gi.

28 “Tigej tiñambu ñgac dau tap ñgac
 akiñ dañ sa, nañ ndê têtj saun yêc in, gitôm
 mone ñdenarii 100.† In gôlô ñgac dau dôñ,
 hôc in sip kachu, ma sôm, ‘Am ndic nem
 têtj aö!’ 29 Ma ñgac dau hu dau sip
 gi pôn haduc ma teñ in bocdec bu, ‘Kêtj
 ñasawa têtj aö ma waô neñ têtj.’ 30 Tigej
 in tec, ma kêtj ñgac dau ndôc gapocwalô e
 in ô têtj hoñ pacndê. 31 Lau akiñ ñatô sêlic
 gêtj dinañ, dec ñalôm ñawapac ñandô, ma
 sêlêñ Kiñ si ma sic miñ gêtj hoñ têtj in.
 32 Goc in ta ñgac akiñ dau ma sôm têtj
 in, ‘Am ñgac sac! Am teñ aö bu tañwalô
 am, dec aö gahu am nem yom têtj-nga sinj.
 33 Tu sake-nga am tamwalô ñgac dinañ
 dom, gitôm aö tañwalô am?’ 34 Goc in
 tac ñandê atu, ma kêtj ñgac akiñ dau têtj
 lau gapocwalô-nga, bu sêndic in ñamlic
 ñandê ma ndôc gapocwalô e in ndic ndê
 têtj sambuc su.”

35 Yisu gic bata yom gôliñ dau, goc sôm,
 “Mac bocdinañ, asuc nem asidôwai si sac
 kwi ma gauc nem tiyham dom. Bu mba,
 dec aneñ Damañ undambê-nga oc kôm têtj

* 18:24 Lau Grik si mone nañ sêsam bu talent, nañ ñaôli atu andô - talent tigej gitôm K5-6,000. Bocdinañ ñgac dau
 ndê têtj hôc gêlêc 5 milien kina. † 18:28 Ñgac dau ndê têtj gitôm K5-600.

mac gitôm Kinj dinañ kôm têtj ndê ñgac akîj.”

19

*Anötö tec bu awhê lu ñgac sêhu dau siñ
(Mak 10:1-12)*

¹ Yisu sôm yom dau su, goc hu gameñ Galili-ña ga siñ, ma têtj gameñ Judia-ña ga nañ yêc Bu Jordan ñadañga têtj ac pi-ña ga, nañ gi. ² Lau daêsam sêñkuc in, ma yêc gameñ dinañ in kôm ñac si gëmbac ñayham sa.

³ Ma lau Palêsai ñatô sêtêtj in si bu sêtîm in, dec sêndac in bocdec bu, “Yom dañ yêc, nañ tòm bu ñgac dañ hu ndê awhê siñ, me mba? Inj oc êñgîli yomsu, me mba?” ⁴ Goc in sôm, “Mac añañlê Anötö ndê yom nañ sêto yêc, me mba? Yom dau sôm bu, *‘Têtj têtj ñamata-ña Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ñgac.’* ⁵ Ma yom dañ tiyham sôm, *‘Tu dinañ-ña ñgac dañ oc hu damba lu dinda siñ, ma sap in ndê awhê dôñ. Ma inlu sêti gêtj tigen.’* ⁶ Yom dau whê sa bu inlu sêmbô sêtôm ñamalac lu dom, inlu sêti gêtj tigen yêc Anötö añañgô-ña ga. Bocdinañ yham dom andô bu ñamalac sêkac gêtj nañ Anötö dau kêtj pitigen, nañ su.”

⁷ Goc sêndac in, “Bocdinañ dec tu sake-ña ga Moses to yomsu dañ, nañ sôm bu ñgac dañ gitôm bu to bapia hu nawhê siñ-ña ga, goc hu in siñ?” ⁸ Ma Yisu ô yom bocdec bu, “Moses kâyalê bu mac nem ñalôm ñadandi, dec sôm bu ñgac dañ gitôm bu hu ndê awhê siñ. Tigen têtj têtj ñamata-ña ga Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ñgac tu bu sêhu dau siñ-ña ga dom. ⁹ Aô wasôm têtj mac, bu yom tigen yêc bu ñgac dañ hu ndê awhê siñ, nañ awhê dau kôm mêtê mockaiñ-ña ga whiñ ñgac dañ. Ma ñgac dañ bu hu ndê awhê siñ tu gêtj dau-ña ga dañ-ña ga, ma nem awhê wakuc, nañ kôm mêtê mockaiñ-ña ga yêc Anötö añañgô-ña ga.”

¹⁰ Têtj dinañ Yisu ndê ñgac-sêñgomi sêsôm têtj in, “Bu bocdinañ, dec mboe oc ñayham bu lau sênem dau dom, a? Oc ñawapac atu bu awhê lu ñgac sêsôc yom dau ñapu.” ¹¹ Magoc in sôm, “Mba! Anötö kêmasañ awhê lu ñgac bu sênem dau. Magoc lau tigen-tigen in kêmasañ ñac bu sênem awhê me ñgac dom. ¹² Lauñgac ñatô dindai sêkôc ñac, nañ sêtôm dom bu sênem awhê. Ma lauñgac ñatô nañ sêsê ñac bu sênem awhê dom. Ma ñatô sêkêtj dau sambuc tu gweleñ ñawaê ñayham-ña ga tu bu sêpo Anötö ndê gôliñ sa, ma tu dinañ-ña ga dec sem awhê dom. Am asa nañ gitôm bu kôc yom dindac sa ma sôc ñapu, nañ kôc sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Lau ñatô sêkôc si balêkoc sêtêtj Yisu si. ñac tac whiñ bu in kêtj amba sac ñac, ma terj mbec pi ñac. Tigen ñgacsêñgomi sêsôm dinda ti dambai. ¹⁴ Goc Yisu sôm, “Atec balêkoc sêtêtj aô sêmênj. Alhac ñac ahuc dom, bu Anötö ndê gôliñ gic lau nañ sêtôm balêkoc sauñ dindac, nañ ñawaê.” ¹⁵ Ma in kêtj amba sac ñac hoñ ma gêm mbec ñac, goc tisa ma kôlhô gi.

*Ñgac ti lêlôm
(Mak 10:17-22; Luk 18:18-23)*

¹⁶ Ma ñgac dañ têtj Yisu gi, ma ndac in bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aô wakôm gêtj ñayham bocke, dec tinjambu Anötö oc kôc aô sa wandôc tañli yêc undambê?” ¹⁷ Yisu ô yom ma sôm, “Tu sake-ña ga am ndac aô bu gêtj sake in gêtj ñayham? Anötö tawasê in ñayham. Am bu ndôc tamli yêc undambê, nañ dañam wambu yomsu nañ Anötö kêtj têtj Moses.” ¹⁸ Goc ñgac dau ndac, “Yomsu hoñ, me yomsu bocke?” Ma Yisu sôm, “Yomsu bocdec bu, *‘Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêtj mockaiñ-ña ga dom. Nem kañ gêtj dom. Sôm yom tasan pi lau dom.’* ¹⁹ Toc damam lu dinam sa, ma *‘Tac whiñ lau ñatô gitôm am tac whiñ daôm.’* ²⁰ Goc in sôm, “Yomsu hoñ dinañ aô kakuc gambo. Ma gêtj sake yêc tu wakôm-ña ga?” ²¹ Ma Yisu sôm, “Am bu ti ñgac gitêtj, nañ sa ndi ma kêtj nem gêtj hoñ têtj lau sênemlihi, ma kêtj ña-awa têtj lau ñalôm sawa. Ma bocdinañ dec êmyalê bu am nem awa ñandô yêc undambê. Ma tinjambu mweñ ma êmkuc aô.” ²² ñgac dau in ndê yala daêsam dom, ma têtj ndoc in ñgô Yisu ndê yom dinañ, goc in kôlhô ti ñalôm ñawapac gi. Ñahu bu in ñgac ti lêlôm.

*Puc pi awa ti wapa
(Mak 10:23-31; Luk 18:24-30)*

²³ Goc Yisu sôm têtj ndê ñgac-s êñgomi, “Yomandô wasôm têtj mac, b u lau ti lêlôm oc tòm dom bu sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu ñagahô, ñahu bu ñac si awa ti wapa hê ñac kwi. ²⁴ Angô! Bôc atu dañ gitôm kamel, oc tòm bu sôc so ñalasalê ñagahô hóc gêlêc ñgac ti lêlôm dañ, nañ bu sôc Anötö ndê gôliñ ñapu.” ²⁵ Têtj ndoc ñgacsêñgomi sêñgô yom dinañ dec sêhêdaê ñandô, ma sêndac Yisu, “Bu bocdinañ dec asa oc tòm bu tap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ña ga sa? Oc ñawapac atu!” ²⁶ Magoc Yisu tahê ñac ma sôm, “Gêtj nañ ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nañ Anötö gitôm bu kôm.”

²⁷ Ma Pita ô yom ma sôm, “Yac ahu gêtj hoñ siñ tu añañkuc am-ña ga. Bocdinañ yac oc atap mwasiñ bocke sa?” ²⁸ Dec Yisu sôm têtj ñac hoñ, “Yomandô wasôm têtj

mac, bu têt ndoc nambu-nga nanj gêt honj sêtiwakuc, nanj Namalac ndê Atu oc ndôc inj ndê pônj Kir-nga ti njaclai ma njawasi atu. Ma mac lau nanj anjuc aô, nanj oc andôc pônj 12, ma anem gôlinj lau Israel-nga si tonj 12. ²⁹ Ma lau honj nanj sêhu andu me damba lu dinda, me asidôwai ma balêkoc, me nom sinj tu aô-nga, nanj Anôtô oc kênj gêt kainj dinanj daêsam têt njac ô. Ma tinjambu inj oc kênj njac sêwêkainj gamenj sêndôc tali njapanj-nga.

³⁰ “Magoc lau daêsam nanj sêti lau njamata-nga têt têt kwahic dec-nga, nanj oc sêti lau nambu-nga, ma lau nambu-nga oc sêti lau njamata-nga.”

20

Yom gôlinj pi lau nanj sem gwelenj yêc ôm wain-nga.

¹ Goc Yisu sôm, “Anjô yom gôlinj dindec pi Anôtô ndê gôlinj, oc whê anej yom dinanj sa. Njag danj mbo, nanj wêkainj ôm wain-nga atu danj. Inj tisa têt bêbêc ganduc ma sôc malac lôm gi, ma kêsalê lau tu sênem gwelenj yêc inj ndê ôm-nga. ² Inj tap lau njatô sa, ma sôm bu inj oc nemlhi njac nj mone gitôm †denarias tigenj tu gwelenj bêc tigenj-nga. Goc inj kêkinj njac sêsôc inj ndê ôm si. ³ Ma têtj acgatu gitôm 9 kilok, inj sa gi gêlic lau njatô sêlhac njambwa sêlhac malac lôm. ⁴ Ma inj sôm têtj njac, ‘Andi akôm gwelenj yêc anej ôm wain-nga, ma aô oc wakênj njadli solop têtj mac ô nem gwelenj.’ ⁵ Goc sêsôc ôm si ma sem gwelenj. Ma inj kôm bocdinanj têtj ac kalhac lhu ma têtj 3 kilok telha-nga. Inj gi tap lau sa, ma kêkinj njac si sêkôm gwelenj. ⁶ Ma têtj 5 kilok telha-nga inj sa gi tap lau njatô sa, nanj sêlhac njambwa. Ma inj sôm têtj njac, ‘Tu sake-nga mac ambo njambwa têtj acsalô sambuc dindec?’ ⁷ Ma sêsôm, ‘Lau danj sêmenj sêkênj gwelenj têtj yac tu akôm-nga dom.’ Goc inj sôm, ‘Mac andi anem gwelenj yêc anej ôm.’

⁸ “Têtj ac gi sip, goc ôm njadau sôm têtj inj ndê njac njamata-nga, ‘M bwêc lau nanj sem gwelenj sêmbo, nanj sêmenj, ma kênj njac si njadli têtj njac. Nemlhi lau nanj sêmenj têtj 5 kilok telha-nga nanj munj, goc tinjambu nemlhi lau nanj sêmenj têtj bêbêc.’ ⁹ Ma lau nanj njadau kôc njac sa têtj 5 kilok, nanj sêkôc denarias tigenj-tigenj ti njac si njadli tôm gi. ¹⁰ Tu dinanj-nga dec lau nanj sic hu gwelenj têtj bêbêc, sêkênj bata bu oc sêkôc njadli hóc gêlêc denarias tigenj su. Magoc njac honj sêkôc denarias tigenj. ¹¹ Têtj dinanj njac sic hu sêtuclinj njadau, ¹² ma sêsôm, ‘Lau nanj sêmenj tinjambu, nanj sem gwelenj gitôm njasawa apê, ma yac am gwelenj atu ma ac pec yac acsalô sambuc dindec. Magoc yac honj akôc njadli

kainj tigenj.’ ¹³ Magoc njadau sôm têtj njac si danj, ‘O anej silip! Bocke dec am sôm bu aô gakôm gêtj so têtj am? Bêbêc lec am gôlôc bu kôc denarias tigenj ti am nem njadli gwelenj-nga. ¹⁴ Boc-dinanj kôc nem njadli sa, ma lhô ndi. Aô tac whinj bu wakênj njadli têtj lau nambu-nga gitôm aô gakênj têtj am. ¹⁵ Mone dindec anej gêtj, ma wakôm tôm aô atac whinj. Bocke dec am gêlic sac bu aô njac wamwasinj lau-nga.’”

¹⁶ Goc Yisu sôm têtj ndê njac-sênjomi, “Bocdinanj, lau nambu-nga oc sêti lau njamata-nga, ma lau nj amata-nga oc sêti lau nambu-nga.”

Yisu sôm tijham bu inj oc mbac ndu (Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)

¹⁷ Tinjambu Yisu ma lau nanj sênjuc inj, sênsêlênj sêmbo serj bu sêpi malac Jerusalem sêndi. Ma Yisu wê njac-sênjomi 12 sêsa si sêmbo dau-nga, ma sôm têtj njac, ¹⁸ “Kwahic dec yac oc dapi malac Jerusalem dandi, ma njag danj oc kênj Namalac ndê Atu sip dabunj-siga atu-tu ti kêdôhônjwaga yomsu-nga amba. Njag oc sêkic yom bu sêndic inj ndu, ¹⁹ ma sêkênj inj sip lau Rom-nga amba. Ma lau Rom-nga oc sêsu inj susu, ma sêndic inj njamlic njandê atu, goc sêndic inj ndu pi a gicso dau. Ma têtj bêc titô-nga, Anôtô oc unj inj sa mbo tali tijham.”

Jems lu Jon bu sêhóc gêlêc njac-sênjomi njatô

(Mak 10:35-45)

²⁰ Têtj ndoc dinanj Jems lu Jon dinda bu tenj gêtj danj têtj Yisu nem injlu awha, goc kôc Sebedi ndê atu lu dinanj sa sêtênj Yisu si, ma pônj haduc yêc inj anjgô-nga. ²¹ Ma Yisu ndac, “Am tac whinj sake?” Goc awê dau sôm, “Aô tac whinj bu am toc anej atunj lu dindec sa, ma sôm bu injlu sêndôc sêwhinj am têtj ndoc am ndôc nem pônj kinj-nga ma nem gôlinj lau. Kênj danj ndôc amam andô-nga, ma danj ndôc gasê-nga.” ²² Dec Yisu sôm têtj injlu, “Amlu anjyalê gêtj nanj amlu andac, nanj dom. Amlu atôm bu anôm gêtj sip laclhu njawapac-nga nanj aô wanôm, a?” Ma injlu sêsôm, “Aêc, alu atôm.” ²³ Ma Yisu sôm, “Yomandô, amlu oc ahôc njawapac gitôm aô wahôc. Magoc aô dec oc wanjyalinj lau sa bu sêndôc aô amanj andô-nga me gasê-nga, nanj dom. Anenj Damanj ti njadau bu ênjyalinj lau sa bu sêndôc dinanj.”

²⁴ Têtj ndoc njac-sênjomi amanjlu sênjgô yom dau njawaê, dec kôm njac atac njandê têtj Jems lu Jon. ²⁵ Goc Yisu mbwêc njac sêtênj inj si, ma sôm, “Mac anjyalê bu lau sambuc si gôlinjwaga sêtoc dau sa têtj njac si lau, ma njac si lau bata sênjgwininj lau nanj sêmbo njac njapu. ²⁶ Tigenj mac anjuc njac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem

asa nanj tac whin bu ti njamalac tiwaê yêc Anôtô angô-nga, nanj nem akiñ mac.
²⁷ Aêc! Asa nanj bu ti mac nem njamalac njamata-nga, nanj êngwiniñ dau ma ti mac nem ngac akiñ nambwa. ²⁸ Nalêñ tiger Njamalac ndê Atu mej bu lau sênem akiñ inñ dom. Inñ mej bu nem akiñ lau, ma bu kênj dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac natôp.”

*Yisu kôm ngac tapec lu nayham sa
 (Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Têñ ndoc Yisu ti inñ ndê ngac-sênjomi sêhu malac Jeriko sinj, nanj lau daêsam sênkuc inñ. ³⁰ Ngac tapec lu sêndôc señ njamakê, ma sênngô nawaê bu Yisu kêsêlêñ mej, goc sêmbwêc, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.” ³¹ Goc lau sêsôm inñ bu sênem dau dônj. Magoc inñ sêmbwêc ti nanja, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.” ³² Yisu kwê dôñ kalhac ma ta inñ sêmênj. Ma inñ ndac, “Amlu atac whin bu wakôm sake têtj amlu?” ³³ Ma sêo yom ma sêsôm, “Pômdau, alu atac whin bu tanônj nayham sa.” ³⁴ Dec Yisu tawalô inñ, ma kêmasec inñ tandô. Ma ngagahô inñ tandô nayham sa, ma sênkuc inñ.

21

*Yisu hôc asê Jerusalem
 (Mak 11:1-10; Luk 19:29-38; Jon 12:12-15)*

¹ Nac sêsuj sa Jerusalem ma sêhôt asê malac Betpaji yêc Lôc Olib. Ma Yisu kêkiñ ndê ngacsênjomi si ngac lu, ² ma sôm têtj inñ, “Amlu asôt malac dindê andi, ma amlu oc atap donki dinda danj sa, nanj sêsô dôñ kalhac, whin donki dau natu. Anjapwêc su, ma akôc sa atêñ aô amênj. ³ Ma njamalac danj bu ndac amlu pi gêtj dau, nanj asôm têtj inñ bu, ‘Pômdau tac whin bu donki lu dindê sênem inñ sa,’ ma ngagahô inñ oc kênj donki lu dau têtj amlu.”

⁴ Nalêñ dinanj dec yom nanj propet akwa danj sôm, nanj nandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec:

⁵ Asôm têtj lau †Sayon-nga bu, “Alic su nanj! Mac nem Kij têtj mac mej. Inñ ngac malô, ma inñ mej ndôc donki natu danj nahô.” [Sek 9:9; Ais 62:11]

⁶ Ngacsênjom lu dinanj sêsôt malac si, ma sêkôm tôm Yisu sôm. ⁷ Sêwê donki dinda lu natu sêtêtj Yisu si, ma sêkênj ngac si nkwê awê-nga sac donki, ma Yisu pi gi ndôc nahô. ⁸ Ma lau daêsam sêhê si nkwê yêc señ, ma sêhêako a njalauj

ma sêkênj yêc señ. ⁹ Ma lau tonj atu nanj sênjsêlêñ sêmuñ Yisu, ti lau nanj sênkuc inñ, nanj sêmbwêc, “Hosana têtj Dawid ndê Atu. Anôtô nem mbec inñ nanj mej gêm Pômdau angô. Hosana têtj Anôtô lôlôc-nga.”

¹⁰ Têtj ndoc Yisu sôt malac Jerusalem gi, nanj lau malac-nga honj gauc gêm yom daêsam ma sêndac, “Inñ asa dê?” ¹¹ Ma lau daêsam sênngô ngac si yom ma sêsôm, “Inñ Yisu, propet atu nanj mej akênj malac Nasaret yêc gamenj Galili-nga.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuj
 (Mak 11:15-18; Luk 19:45-46)*

¹² Yisu sôt lôm dabuj njabatêm-ndô gi, ma soc lau nanj sic dulu gêtj ti semlhi gêtj, nanj su. Ma inñ tac lau nanj sêo mone, * nanj si tebo sa, ma lau nanj sêkênj balusi† tu lau sênemlhi-nga, nanj inñ kêbalip ngac si gêtj honj ginja. ¹³ Ma inñ sôm, “Sêto Anôtô ndê yom yêc, nanj sôm, ‘Anej andu gic waê bu lau sêteñ mbec sêmbo-nga.’ Tigenj mac akôm Anôtô ndê andu ti lau nanj si gamenj.”

¹⁴ Lau bôlinj tu lau tapec sêtêtj Yisu si yêc lôm dabuj njamakê, ma inñ kôm nac nayham sa. ¹⁵ Ma balêkoc nanj sêmbo gamenj dinanj, n anj sêmbwêc yom bocdec, “Hosana têtj Dawid ndê Atu!” Magoc têtj ndoc dabujnsiga atu-tu ma kêdôhônjwaga yomsu-nga sêlic gêtj dalô nanj Yisu kôm, ma sênngô balêkoc dau si yom, dec kôm ngac atac nandê atu. ¹⁶ Ma sêndac inñ, “Am ngô balêkoc dindêc sêmbwêc yom so, me?” Ma inñ sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Anôtô kêyalinj balêkoc ti lau sauñ sa, tu bu sêhoc inñ ndê waê asê-nga.’”

¹⁷ Tinjambu Yisu hu ngac sinj ma sa yêc malac Jerusalem gi, ma têtj ôbwêc dinanj inñ yêc malac Betani.

*Yisu pucbo a kiñ danj
 (Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Têtj bêbêc ganduc Yisu kêsêlêñ bu mbu têtj Jerusalem ndi, ma gêtj yô inñ. ¹⁹ Ma inñ gêlic a kiñ danj kalhac señ njamakê, goc têtj a dau gi ma kêsâlê a nandô. Tigenj a dau nandô mba, inñ tap njalauj nambwa sa. Dec inñ pucbo a dau ma sôm, “Am oc nem nandô tiyham dom!” Ma ngagahô a dau mbac. ²⁰ Têtj ndoc ngacsênjomi sêlic gêtj dau, dec sêhêdaê ma sêndac dandi, “Bocke dec a dindê mbac ngagahô?” ²¹ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yom nandô têtj mac. Akênj whin, ma atac lu-lu pi Anôtô ndê njac lai dom. Ma mac oc atôm bu akôm tôm nanj

* **21:12** Lau sêmênj akênj gamenj balinj bu sêlic om atu-atu yêc malac Jerusalem, ma bu sêkênj da ya ti sêtoc Anôtô sa yêc lôm dabuj. Nac gitôm dom bu sênemlhi gêtj bu sêkênj ti da, me sênemlhi takis lôm dabuj-nga nja mone akênj ngac si gamenj, ma bocdinanj lau natô sêkôm gwelenj yêc lôm dabuj ma sêo ngac si mone nja mone nanj gitôm bu sênemlhi gêtj-nga. † **21:12** Lau njalôm sawa nanj gitôm dom bu sênemlhi domba bu sêkênj ti da, nanj semlhi balusi bu sêkênj ti da. (Alic Lev 5:7; 12:6; 14:22; ma Luk 2:22-24).

aô gakôm têtj a dindê. Ma mac oc atôm bu akôm gêtj dalô atu-tu nâtô whiñ. Oc nditôm mac asôm têtj lôc dindê bu, 'Puc daôm sa, ma sip gwêc nâlôm ndi,' ma gêtj dau oc nândô sa. ²² Mac bu akêtj whiñ, goc gêtj narj mac atenj têtj Anötô, narj inj oc kêtj têtj mac."

*Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Yisu têtj lôm dabuj gi, ma kêdôhôn lau mbo lôm ñamakê, ma dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêtêtj inj si. Ma sêndac inj, "Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêtj hoñ narj am kôm? Asa kêtj têtj am?" ²⁴ Ma inj sôm, "Gêtj ñamata-nga aô wakêtj gêndac danj têtj mac. Mac aô anenj yom muñ, goc wasôm anenj ñaclai ñahu asê têtj mac. ²⁵ Mac asôm têtj aô, asa kêtj ñaclai têtj Jon, dec inj kêku lau? Anötô kêtj ñaclai têtj inj, me mba?"

Goc ñac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêsôm têtj dandi, "Yac bu dasôm bu Anötô kêtj ñaclai têtj Jon, goc inj oc ndac yac, 'Tu sake-nga mac akêtj whiñ Jon dom?' ²⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ñamalac nom-nga si gauc ñambwa, dec lau oc sêkôm yac ñayom, ñahu bu sêlic Jon bu Anötô ndê propet danj." ²⁷ Bocdinañ sêsôm têtj Yisu, "Yac aňyalê dom." Ma inj sôm têtj ñac, "Ma bocdinañ aô wasôm anenj ñaclai ñahu asê têtj mac dom."

Yom gôliñ pi balê lu

²⁸ Goc Yisu sôm têtj ñac, "Akôc gauc pi yom dindec. Ngac danj ti inj ndê atu lu sêmbo. Têtj bêc danj inj ndac balê danj bocdec bu, 'Anenj balê, kwahic dec aô bu wandac am bu sôc ôm wain-nga ndi ma nem gwelenj.' ²⁹ Ma balê dau sôm, 'Mba, aô gatec! Tigenj tiñambu inj kac ndê ñâlôm kwi, ma sôc ôm gi ma gêm gwelenj. ³⁰ Ma damba gi tap balê tilu-nga sa, ma ndac inj bu nem gwelenj ôm-nga. Ma inj sôm, 'Aêc, oc wandi.' Tigenj tiñambu inj tec ma gi dom."

³¹ Dec Yisu ndac ñac, "Mac gauc gêm sake? Balê lu si asa kôm tôm damba tac whiñ?" Ma sêsôm, "Balê ñamata-nga." Goc inj sôm têtj ñac, "Yomandô aô wasôm têtj mac. Lau narj sêkôc takis ma lauwhê señ-nga sêsôc Anötô ndê gôliñ ñapu, sêhóc gêlêc mac lau dabuñsiga ti lau bata su. ³² Bu Jon hóc asê mac bu tóc lêtj gitêtj têtj mac, tigenj mac akêtj whiñ inj dom. Lau narj sêkôc takis ma lauwhê señ-nga sêkêtj whiñ inj ndê yom ma sem dau kwi. Ma têtj têtj mac alic gêtj narj lau dau sêkôm, narj mac am daôm kwi dom, ma akêtj whiñ dom."

*Yom gôliñ pi lau sêyob ôm wain-nga
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Ma Yisu sôm, "Aňgô yom gôliñ danj tiyham. Ngac danj sô ôm wain-nga danj, sô tunj kêgihi, kêmasañ gameñ sêmasañ wain ñakwi-nga, ma kwê andu baliñ danj, bu lau sêl hac ma sêtjip lau kanj. Goc inj kêtj ôm dau têtj lau nâtô sêyob, ma kôlhô gi mbo gameñ danj. ³⁴ Têtj ndoc sêhoñ ôm dau nândô sa-nga, narj inj kêkinj lau akinj nâtô sêtêtj lau sêyob ôm-nga si, bu sêkêtj wain nândô nâtô têtj ñac. ³⁵ Magoc ñac sêlô lau akinj dau dôn. Sic ngac akinj danj ñamlic nândê, sic danj ndu, ma sêtuc danj ña hoc. ³⁶ Ma tiñambu ôm ñadau kêkinj lau akinj tonj hic atu tiyham, magoc lau narj sêyob inj ndê ôm, narj sêkôm mêtê kainj tigenj têtj ñac. ³⁷ Tiñambu inj kêkinj inj ndê atunjac têtj ñac gi, bu inj gauc gêm bu ñac oc sêtoc inj ndê atu dau sa. ³⁸ Tigenj têtj têtj lau sêyob ôm-nga sêlic ñadau ndê atu dau kêsêlêñ meñ, narj sêsôm têtj dandi, 'Balê kêlê oc wêkainj ôm dindec ti ndê gêtj lêtj sêm. Bocdinañ dandic inj ndu, ma dakôc ôm dindec su ti yac neñ.' ³⁹ Goc sêlô inj dôn ma sêhê inj sa awê gi, ma sic inj ndu."

⁴⁰ Yisu gic bata yom gôliñ dau, ma ndac, "Têtj ndoc ôm ñadau mbu meñ, narj inj oc kôm sake?" ⁴¹ Ma sêsôm têtj inj, "Ôm ñadau oc ndic lau sac dinañ ndu, ma kêtj ndê ôm têtj lau nâtô sêyob. Ma ñac oc sêkêtj ôm nândô têtj inj têtj ndoc sêhoñ nândô sa-nga." ⁴² Goc Yisu sôm têtj ñac, "Gauc nem yom narj sêto yêc bocdec bu, 'Hoc narj lau sêkwê andu-nga sêtêc, narj kwahic dec ti hoc ñamata-nga yêc andu dau. Pômdau kôm gêtj dau, ma yac alic ñayham.' Mac asam yom dau su, me mba?" ⁴³⁻⁴⁴ [Asa narj peñ tu hoc dinañ-nga, narj oc niñga, ma hoc dau bu peñ pi ñamalac, dec oc sec inj popoc.] Bocdinañ aô wasôm têtj mac, bu Anötô oc señ ñac su bu ayob lau narj sêmbo inj ndê gôliñ ñapu, narj tiyham dom. Ma inj oc êñyalinj lau nâtô sa bu sêyob inj ndê lau, narj oc sêkôm gwelenj ñapep ma sênem nândô ñayham."

⁴⁵ Dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sêñgô Yisu ndê yom gôliñ dinañ, ma sêñyalê bu yom dau hêganônj ñac. ⁴⁶ Dec sêñsalê lêtj bu sêkôc inj dôn, magoc sêtoc lau, bu lau hoñ sêlic inj bu propet danj.

22

*Yom gôliñ pi mwasiñ atu
(Luk 14:16-24)*

¹ Ma Yisu sôm yom gôliñ danj tiyham têtj ñac bocdec bu, ² "Ñalêñ narj Anötô kêgalêm lau sa bu sêmbo inj ndê gôliñ ñapu, narj bocdec. Kij danj kêmasañ mwasiñ atu danj tu inj ndê atunjac narj bu nem awhê-nga. ³ Ma inj kêkinj inj ndê

lau akiñ bu sêkêñ ahenj lau nanj sic waê bu sênej mwasiñ dau. Magoc ñac hoñ sêtec bu sêmenj. ⁴ Goc inj kêkiñ lau akiñ ñatô ma sôm, 'Mac asa andi asôm têtj lau nanj aô kagalêm ñac sa su, bu aô kamasanj gêtj hoñ pacndê su. Aneñ lau sic makao tốp ñayham ndu su, bocdinañ dec amenj aneñ mwasiñ dau.' ⁵ Tigeñ lau hoñ sêtec inj ndê yom dau, ma sêmbo si gêtj. Ñatô sêsôc ôm si, ma ñatô sem si gwelêñ awa-ña. ⁶ Ma ñatô sêlô Kiñ ndê lau akiñ dôñ, sêkôm ñatô ñayom, ma sic ñatô ndu. ⁷ Goc Kiñ dau tac ñandê atu. Ma inj kêkiñ inj ndê lau siñ-ña ma ñac sic lau sac dinañ ndu. Ma sêkêñ ya gêtj ñac si malac hoñ su.

⁸ "Goc inj sôm têtj ndê lau akiñ, 'Aô kamasanj gêtj hoñ su. Magoc aô galic lau nanj aô kagalêm ñac sa, nanj gitôm dom bu sênej mwasiñ dau. ⁹ Bocdinañ asa señ malac-ña andi, ma anjalêm lau bocke nanj mac bu atap sa, nanj sa sêmenj ma sênej mwasiñ dau.' ¹⁰ Goc ñac sêsa señ si ma sêñsalê lau, ma sêhoñ lau daêsam sa, lau ñayham ma lau sac sêwhiñ sêmenj, e andu ñalôm atu sênej mwasiñ-ña menhu.

¹¹ "Têtj ndoc Kiñ menj bu lic inj ndê ñaclej dinañ, dec inj gêlic ñgac danj nanj sôc ñakwê mwasiñ-ña dom. ¹² Ma inj ndac, 'Bocke dec am sôm mwenj, magoc am sôc ñakwê mwasiñ-ña dom?' Ma ñgac dau ndê yom mba. ¹³ Goc Kiñ sôm têtj inj ndê lau akiñ, 'Mac asô inj ndê amba ti gahi dôñ, ma atac inj sa awê ndi mbo gameñ ñasec-ña. Yêc dê lau oc sêtarj atu ti lhô êñsiñ pi dau.' "

¹⁴ Goc Yisu gic bata yom dau ma sôm, "Anôtô kêgalêm lau daêsam sa, magoc inj oc kôc ñac hoñ sa dom."

Lau bu sêtîm Yîsu pi yom takis-ña
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Têtj dinañ lau Palêsai sêsa si, ma sêmasanj yom bu sêtîm Yîsu bu sôm yom so danj. ¹⁶ Goc sêñkiñ ñac si lau ñatô sêwhiñ lau Israel-ña ñatô nanj sêpuc Herod ma lau Rom-ña si gôliñ dôñ, nanj sêtêtj inj si, ma sêsôm têtj inj, "Kêdôhônwaga, yac anyalê bu am ñgac sôm yom ñandô-ña, ma bu am whê Anôtô ndê lêtj sa ti yom ñandô. Ma am gauc gêm lau si waê dom, magoc toc ñac hoñ sa ñalêtj tigeñ. ¹⁷ Boc-dinañ sôm asê têtj yac. Solop bu dakêñ takis têtj †Sisa, me mba?"

¹⁸ Yîsu kêyalê su bu ñac bu sêtîm inj, dec sôm, "Mac lau daêtîm-ña! Tu sake-ña mac bu atîm aô? ¹⁹ Atôc mone anemlihi takis-ña danj têtj aô." Goc sêkêñ denarias tigeñ têtj inj. ²⁰ Ma inj ndac ñac, "Asa ndê ñagatu ti ñaê yêc mone dindec?" ²¹ Ma sêsôm, "Sisa ndê." Goc inj sôm, "Bocdinañ

atoc Sisa sa ña gêtj nanj gic inj ñawaê, ma atoc Anôtô sa ña gêtj nanj gic inj ñawaê." ²² Têtj ndoc sêñgô Yîsu ndê yom dinañ, nanj sêhêdaê tu inj ndê gauc-ña, ma sêhu inj siñ ma sêlhô si.

Lau Sadiusi bu sêtîm Yîsu pi yom datisa akêñ lau batê-ña

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Têtj bêc dinañ lau ñatô akêñ Sadiusi si toñ sêtêtj Yîsu si bu sêkêñ gêndac têtj inj. Lau dau sêkêñ whiñ bu dom lau batê oc sêtisa tiyham. ²⁴ Ma sêsôm têtj inj, "Kêdôhônwaga, Moses to yom pi ñgac nanj gêm awhê sa su magoc mbac ndu ma inj ndê balêkoc mba. Moses ndê yom sôm têtj yac bu ñgac dau ndê asi nem awhê sawa dau, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ña. ²⁵ Têtj ndoc danj, asidôwa 7 sêmbo sêwhiñ yac. Ñgac ñamata-ña gêm awhê sa magoc inj mbac ndu ma balêkoc mba. Ma ñgac tilu-ña gêm dôwa ndê awhê sawa. ²⁶ Magoc inj mbac ndu, ma ñalêtj tigeñ ñgac titô-ña sip e gi têtj ñgac ñambu-ña ñac sem awhê sawa, magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. ²⁷ Ma tiñambu awhê dau mbac ndu. ²⁸ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tiyham tôm lau ñatô sêsôm, goc awhê dau oc ti asidôwa 7 dinañ si asa nawhê? Bu ñac hoñ sem inj su têtj ndoc sêmbo tali."

²⁹ Goc Yîsu ô yom ma sôm, "Mac akôc gauc so, bu mac anyalê Anôtô ndê yom ti inj ndê ñaclai dom. ³⁰ Têtj têm ñambu-ña nanj lau batê sêtisa, nanj lau oc sênem dau dom. Ñac oc sêmbo sêtôm anjela undambê-ña. ³¹ Ma yom danj tiyham tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem Anôtô dau ndê yom, nanj mac asam su. ³² Inj sam dau bu Abraham, ma Aisak, ma Jakob si Anôtô. Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ña Anôtô sam dau bu lau tô dinañ si Anôtô? Inj lau batê si Anôtô dom, inj lau tali si Anôtô." ³³ Ñalêtj dinañ Yîsu kêdôhônj lau, ma lau hoñ nanj sêñgô inj ndê yom dinañ sêhêdaê.

Yomsu ñamata-ña

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Lau Sadiusi sêñgô Yîsu ndê yom dinañ ma ñac si yom mba. Ma lau Palêsai sêñgô gêtj dau ñawaê, goc ñac si lau ñatô sêtêtj Yîsu si. ³⁵ Ñac si danj inj gwalam akwa yomsu-ña ma inj bu êñsahê Yîsu dec ndac inj bocdec bu, ³⁶ "Kêdôhônwaga, yêc Moses ndê buku, yomsu bocke ti yomsu ñamata-ña?" ³⁷ Ma Yîsu ô yom ma sôm, "Yomsu nanj sôm, 'Am atac whiñ Pômdau am nem Anôtô, ti nem ñalôm sambuc, ma ti gatôm sambuc, ma ti nem gauc sambuc.' ³⁸ Yomsu dinañ tiñamata ma hôc gêlêc yomsu ñatô hoñ su. ³⁹ Ma yomsu tilu-ña nanj gitôm ñamata-ña, nanj sôm, 'Atac

*whij nem asidôwai gitôm am atac whij daôm.*⁴⁰ Yomsu lu dinañ sêpiñ yom hoñ nañ Moses ti lau propet sêto, nañ dôñ sêpitigeñ.”

Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya (Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Lau ñatô akêñ Palêsai si toñ sêlhac dinañ, dec Yisu ndac ñac,⁴² “Mac asôm sake pi Mesaya? In asa ndê atungac?” Ma sêsôm têt in bu, “Mesaya in Dawid ndê Atu.”⁴³ Goc Yisu sôm, “Ma bocke Dawid dau sam Mesaya bu in dau ndê Pômdau? Ñalau Dabuñ puc Dawid dôñ, dec in to yom yêc bocdec bu,⁴⁴ ‘Anôtô sôm têt aneñ Pômdau, “Am ndöc aô aman andô-nga e nditôm aô wakêñ nem ñacyo sêsôc am gahim ñapu.”’⁴⁵ Bocdinañ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke mac asam Mesaya bu Dawid ndê Atu?”⁴⁶ Ma ñac si dañ gitôm dom bu ô in ndê yom. Ma tiñambu lau hoñ sêtöc dau bu sêkêñ gêndac têt in tiyham.

23

Yisu pu lau bata Israel-nga

(Mak 12:38-39; Luk 13:34-35; 20:45-46)

¹ Goc Yisu sôm têt lau daêsam nañ sêkac dau sa sêmbo, ma têt in ndê ñgacsêñjomi bu,² “Lau Palêsai ti lau †Skraib sêndôhôn Anôtô ndê yomsu têt lau, tôm Moses kôm têt têt ñamata-nga.³ Bocdinañ asôc ñac ñapu, ma anğô ñac si yom. Magoc anğuc ñac si metê dom, bu ñac lau sêtim yom lau-nga. Sêsôm yom ñayham-ñayham, magoc ñac dau sêñkuc si yom dau dom.⁴ Ma yomsu daêsam nañ sêkêñ têt lau, nañ kêt ñawapac atu têt ñac, magoc ñac dau sêkôm gêt dañ tu sênem lau dau sa-nga dom.

⁵ “Ma gêt hoñ nañ ñac sêkôm, nañ sêkôm yêc lau si anğô-nga tu sêtöc dau sa-nga. Yomsu ti apan nañ sêkic pi dau, nañ sêmasañ atu-tu tu lau sêlic-nga, ma sêsôc ñakwê ti ñabala baliñ.*⁶ Ñac atac whij bu sêndöc lau tiwaê si pôn yêc lau si mwasiñ ñalôm, ma yêc lôm wê-nga.⁷ Ñac tac whij bu lau sêhê mwalêc ñac yêc malac lôm, ma bu lau hoñ sêtöc ñac sa ma sêsam ñac bu ‘Kêdôhônwaga.’

⁸ “Magoc anğuc ñac si metê dom. Mac hoñ ambo nom atôm asidôwai, ma mac nem kêdôhôn-waga tigeñ mbo. Tu dinañ-nga solop dom bu lau sêsam mac bu ‘Kêdôhônwaga.’⁹ Ma asam lau nom-nga bu mac nem damami dom, bu mac nem

Damam tigeñ mbo undambê.¹⁰ Ma mac nem ñadau tigeñ mbo, nañ Mesaya, dec solop dom bu lau sêsam mac bu ñac si ñadau.¹¹ Asa nañ gêm akiñ mac, nañ ti ñamalac ñamata-nga yêc Anôtô anğô-nga.¹² Bu asa nañ toc dau sa, nañ Anôtô oc êñgwiniñ in, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anôtô oc toc in sa.

¹³ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-nga! Mac nem lêt kalhac lau ahuc bu sêsôc Anôtô ndê gôliñ ñapu dom. Mac daôm asôc in ñapu dom, ma lau nañ tac whij bu sêsôc in ñapu, nañ mac alhac ñac ahuc. [¹⁴ Oyaê mac lau Skraib ti lau Palêsai, mac lau atim yom lau-nga. Mac ateñ mbec baliñ bu atoc daôm sa yêc lau si anğô-nga, magoc têt ndoc lau sêlic mac dom, nañ mac anşau lauwê sawa bu anğaho ñac si andu su. Tu dinañ-nga Anôtô oc kêt ñagêyô sac sambuc têt mac.]

¹⁵ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-nga! Mac anşêlêñ señ baliñ yêc b aô ma yêc gwêc, bu atap sênom dañ sa tu êñkuc mac-nga. Mac Sadar ndê lau mac! Ma têt ndoc mac ahê sêñom dañ kêtuc mac, nañ mac akôm in ti Sadar ndê balêkoc dañ, hóc gêlêc mac daôm su.

¹⁶ “Oyaê! Mac bu atoc señ têt lau ñatô, magoc mac daôm tampec. Têt ndoc lau sêsôm yom pi lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôñ-nga, nañ mac asôm bu ñac si yom in yom ñambwa. Magoc têt ndoc sêsôm yom pi gôlôn gol nañ yêc lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôñ-nga, nañ mac asôm bu yom dau tidôn su, ma gitôm dom bu sêseñ su.¹⁷ Mac lau tampec, gauc mbasi. Gêt sake hóc gêlêc su? Gol, me lôm dabuñ nañ kôm gol dau ti gêt dabuñ?¹⁸ Ma lau bu sêsôm yom pi alta nañ kalhac lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôñ-nga, nañ mac asôm bu ñac si yom in yom ñambwa. Magoc ñac bu sêsôm yom pi da nañ kalhac alta ñahô, nañ mac asôm bu yom dau tidôn.¹⁹ Mac lau tampec! Gêt sake ti gêt ñamata-nga? Da, me alta nañ kôm da dau ti dabuñ?²⁰ Asa nañ sôm yom pi alta, nañ sôm pi alta ma pi gêt hoñ nañ kalhac alta ñahô whij.²¹ Ma asa nañ sôm yom pi lôm dabuñ, nañ sôm pi lôm dau, ma pi Anôtô nañ ti lôm dabuñ ñadau, nañ whij.²² Ma asa nañ sôm yom pi undambê, nañ sôm pi Anôtô ndê pôn atu, ma pi Anôtô nañ ndöc pôn ñahô, nañ whij.

²³ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai. Mac lau atim yom lau-nga! Mac awhê gêt

* **23:5** Lau Palêsai sêto yomsu ñatô sip bapia ma sêkêñ sip apan saun, goc sêkic pi si sêcbala ti amba têt ndoc sêteñ mbec. Ñac gauc gêm bu Anôtô gic yomsu ñac bu sêkôm bocdinañ - alic Eks 13:9, 16; Diut 6:4-9; ma 11:13-21. Ma sêsôc ñakwê ti ñabala bu sêtöc asê bu ñac lau sem akiñ Anôtô-nga - alic Nam 15:37-41. Magoc lau Palêsai ti lau Skraib sêmasañ apan atu, ma ñakwê ti ñabala baliñ, tu bu sêtöc dau sa ma sêhóc gêlêc lau ñatô su-nga.

sauņ-sauņ ôṁ-ṅga hoj kôc gi toj amanlu, ma akêṅ toj daṅ ti da. Magoc mac ahu mêtê ṅandô yomsu-ṅga siṅ. Mêtê atu hêganôṅ mac tamwalô lau, ma amatôc lau si yom ṅalêṅ gitêṅ, ma akôm nem yom ṅandô sa. Mêtê hoj dinaṅ iṅ gêṅ atu! Solop bu mac akôm gêṅ sauņ-sauņ tôm yomsu sôm, magoc akôm gêṅ atu-tu whiṅ.

²⁴ “Mac lau tampec naṅ akôm bu atôc seṅ têtṅ lau ṅatô. Mac atôm lau naṅ sêhêgo dau bu sêṅgati gêṅ golop atêc naṅ poc bu ṅahô, naṅ sa, magoc gêṅ ṅadômbwi atu naṅ poc bu dau ṅalôm, naṅ sêlic apu.

²⁵ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ṅga! Mêtê tamgatu gêṅ ti aneṅ gêṅ ṅawahô-ṅga hôc mac nem ṅalôm ahuc. Bocdinaṅ mac atôm laclhu ti pele naṅ sêṅgwasin ṅadômbwê-ṅga ṅambwa ṅawasi sa. ²⁶ O lau Palêsai, mac lau tampec! Gêṅ ṅamata-ṅga aṅgwasin laclhu ti pele ṅalôm ṅawasi sa, goc gêṅ awê-ṅga oc ṅawasi sa bocdinaṅ.

²⁷ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ṅga! Mac atôm sêhô naṅ sêsê pen pi gi e ṅawasi sêp sambuc ma lau sêlic ṅayham. Magoc yêc sêhô dau ṅalôm lau batê si ṅakwa ti gêṅ mbôp meṅhu.

²⁸ Ma mac lau daôm bocdinaṅ. Lau sêlic gêṅ awê-ṅga naṅ mac akôm, dec gauc gêm bu mac lau gitêṅ. Magoc yêc mac nem ṅalôm, mêtê tasanṅ ma mêtê aṅgili yomsu-ṅga hôc mac ahuc.

²⁹ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom-ṅga! Mac amasanṅ sêhô ti gôlôn atu, tu bu atoc lau propet ti lau gitêṅ naṅ mac apami sic ndu muṅ su, naṅ sa. ³⁰ Ma mac asôm bu mac bu ambo têtṅ apami si têtṅ, dec mac oc aṅkuc ṅac si lêtṅ sêkêc propet dau si dac siṅ-ṅga dom. ³¹ Mac nem yom dinaṅ têtṅ asê bu mac asa akêṅ lau Israel-ṅga naṅ sic lau propet ndu. ³² Bocdinaṅ dec mac akôm mêtê sac tôm apami sêkôm. ³³ Mac mboc, ma mboc ṅatui mac! Gitôm dom bu mac awê Anôtô ndê matôc sa. Iṅ oc êṅkiṅ mac asip lambwan andi.

³⁴ “Aṅgô! Aô waṅkiṅ lau propet ma lau tigauc, ma lau ṅatô bu sêndôhôn mac. Magoc mac oc andic ṅac lic ṅandê yêc mac nem lôm wê-ṅga, ma ambulu ṅac alom-alom malac. Ma ṅac si lau ṅatô mac oc andic ndu, ma andic ṅatô pi a gicso dau sêndi. ³⁵ Bocdinaṅ mac oc atap ṅagêyô sa tu lau gitêṅ hoj si dac, naṅ apami sêkêc siṅ-ṅga. Abel iṅ ṅac ṅamata-ṅga, ma Berekaya ndê atu Sekaria iṅ ṅac ṅambu-ṅga.† Sekaria iṅ ṅac naṅ sic ndu yêc lôm dabuṅ ma alta naṅ kalhac lôm dau ṅasactô, naṅ ṅalhu. ³⁶ Yomandô wasôm

têtṅ mac. Mac lau têtṅ dindec-ṅga oc atap matôc sa pi lau hoj dinaṅ si dac.

³⁷ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anôtô ndê lau propet ndu, ma lau gitêṅ naṅ iṅ kêkiṅ têtṅ mac, naṅ mac atuc ṅa hoc ndu. Ndoc daêsam aô tac whiṅ bu wandic mac sa asôc Anôtô ndê gôliṅ ṅapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ṅatu sa sêsôc ṅamakê ṅapu. Tigeṅ mac atec. ³⁸ Bocdinaṅ Anôtô oc hu mac ti mac nem andu siṅ. ³⁹ Aô wasôm têtṅ mac, bu mac oc alic aô tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiṅ Mesaya naṅ meṅ gêm Pômdau aṅgô.’”

24

Yisu sôm yom pi lôm dabuṅ Jerusalem-ṅga

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Yisu hu lôm dabuṅ ṅagameṅ siṅ ma bu êṅsêlêṅ ndi, ma iṅ ndê ṅgacsêṅgomi sêtêṅ iṅ si. Ma sêsôm yom pi lôm dabuṅ ma pi gêṅ ṅayham hoj naṅ lau sêkwê yêc gameṅ dinaṅ. ² Magoc iṅ sôm, “Mac alic gêṅ hoj dindec. Aô wasôm yom ṅandô têtṅ mac, bu ṅacyo oc sêseṅ hoc hoj dindec su e hoc daṅ ndôc hoc daṅ ṅahô tiyham dom.”

Gêṅ wapac têtṅ ṅambu-ṅga-ṅga

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Tiṅambu Yisu ndôc Lôc Olib, ma iṅ ndê ṅgacsêṅgomi tawasê sêtêṅ iṅ si, ma sêndac, “Sôm têtṅ yac, ṅawapac naṅ am sôm yom pi, naṅ oc hóc asê Jerusalem têtṅ têtṅ bocke? Ma gêṅ sake oc kêtṅ puc yac bu am oc mbu mweṅ, ma bu bêc ṅambu-ṅga oc hóc asê?” ⁴ Goc iṅ sôm, “Ayob daôm ṅapep bu lau daṅ sêṅsau mac dom. ⁵ Bu lau daêsam oc sêṅsau bu sênem aô aṅjôn ma sêsôm, ‘Aô Mesaya daṅ dec!’ Ma ṅac oc sêṅsau lau daêsam. ⁶ Ma têtṅ ndoc mac aṅgô ṅawaê bu lau sic siṅ têtṅ dau me sêmasaṅ dau tu sêndic siṅ-ṅga, naṅ asô dom. Bu gêṅ hoj dinaṅ gic waê bu meṅ hóc asê, magoc têtṅ ṅambu-ṅga yêc dôṅ yêc. ⁷ Kiṅ nom-ṅga oc sêkêṅ kisa dau, ma lau gameṅ daṅ oc sêndic siṅ têtṅ lau gameṅ daṅ. Ma têtṅ têtṅ atu oc sêkôm gameṅ ṅatô tisac. ⁸ Gêṅ hoj dinaṅ oc ndic hu ṅawapac têtṅ ṅambu-ṅga-ṅga gitôm awhê naṅ kêsahê balêkoc tuṅ iṅ ma gêṅ dau gic hu ṅandê atu naṅ iṅ oc hóc tu kôc balêkoc-ṅga.

⁹ “Têtṅ ndoc dinaṅ lau oc sêkôc mac dôṅ ma sêkôm mac ṅayom, ma sêndic mac nem ṅatô ndu. Lau nom-ṅga hoj oc atac tec mac tu mac aṅkuc aô-ṅga. ¹⁰ Têtṅ têtṅ dinaṅ lau daêsam oc sêhu si sêkêṅ whiṅ aô siṅ, ma ṅac oc sêhoc si lau ṅatô asê ma sêtec dandi. ¹¹ Ma propet tasanṅ daêsam oc

† 23:35 Yisu sôm yom dinaṅ hêganôṅ lau gitêṅ hoj naṅ lau Israel sic ndu, naṅ sêto ṅamin yêc Yom Lêṅsêm Akwa. Abel iṅ ṅac ṅamata-ṅga - alic Gen 4:8, ma Sekaria iṅ ṅac ṅambu-ṅga - alic 2 Kr 24:20-22.

sêhóc asê ma sênsau lau daêsam. ¹² Mêtê sac oc ênsôwec tiatu e lau daêsam oc sêhu mêtê atac whiņ asidôwai-ņga siņ. ¹³ Magoc asa naņ bu lhac ņanga ma hu aô siņ dom e ndê têm pacndê, naņ oc tap Anötö ndê mwasiņ nem iņ si-ņga sa. ¹⁴ Ma béc ņambu-ņga oc hóc asê dom, e lau sêhoc ņawaê ņayham pi Anötö ndê góliņ asê, tôm nom ņagameņ sambob, ma lau hoņ sêņgô su.”

*Ņawapac gameņ Judia-ņga
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Propet Daniel hoc yom asê gwanaj su, pi gêņ sac sambuc* naņ lau oc sêkêņ lhac lôm dabuņ, naņ oc kôm gameņ tisac.” (Asa naņ sam yom dindec, naņ kóc gauc pi ņapep, bu ņahu yêc siņ dau.) ¹⁶ “Têņ ndoc mac alic gêņ sac dinaņ, naņ mac lau hoņ naņ ambo gameņ Judia-ņga alhô api gameņ lóc-ņga andi. ¹⁷ Alhô ņagahô, ma gauc nem mac nem gêņ daņ dom. Lau naņ sêndóc andu ņasactô, naņ sêsóc andu ņalôm bu sêkóc ņac si gêņ daņ sa dom. ¹⁸ Ma ņac naņ sêmbô ôm, naņ bocdinaņ. Sêkac dau kwi bu sêkóc si gêņ ņatô dom. ¹⁹ Oyaê. Lauwhê tidaê, ma ņac naņ sêkêņ su têņ balêkoc, naņ oc sêtap ņawapac atu sa têņ têm dinaņ. ²⁰ Ateņ mbec bu têm ņawapac-ņga dinaņ tap ma sa têņ ndoc uhô-ņga me têņ béc Sabat-ņga daņ dom. ²¹ Bu ņawapac têm dinaņ-ņga oc hóc gêlêc ņawapac hoņ su. Têņ têm ņamata-ņga e meņ têņ kwahic dec, ņawapac atu kain dinaņ daņ hóc asê su dom. Ma tiņambu ņawapac kain dinaņ oc hóc asê tiyham dom. ²² Anötö oc tawalô lau naņ iņ kêyalij ņac sa su, ma tu dinaņ-ņga iņ oc kêņ têm ņawapac-ņga dau tiapê. Bu mba, ma têm d au tibalij, goc lau hoņ oc sêniņga.

²³ “Têņ têm dinaņ, lau daņ bu sêsôm têņ mac bu, ‘Alic, Mesaya dec meņ,’ me ‘Mesaya dau dê,’ naņ akêņ whiņ ņac dom. ²⁴ Bu lau naņ sênsau bu ņac Mesaya, ma propet tasan oc sêhóc asê sêmeņ, ma sêkôm gêņ dalô atu-tu bu sênsau lau. Ma ņac oc sênsahê bu sêtim lau naņ Anötö kêyalij ņac sa, naņ sêwhiņ. ²⁵ Anğô ņapep, bu aô gasôm gêņ hoņ dindec têņ mac gwanaj. ²⁶ Bocdinaņ, lau bu sêsôm, ‘Mesaya kêlê mbo gameņ sawa,’ naņ asa andi dom. Ma bu sêsôm, ‘Mesaya kelec mbo andu daņ ņalôm,’ naņ akêņ whiņ dom. ²⁷ Ņamalac ndê Atu oc mbu meņ ņagahô eņ, gitôm sickac naņ gic hep tigeņ, ma umboņ ņasawa sambuc ņawê sa.

²⁸ Mac bu alic macmpon sêņgihi sêmbô, naņ anyalê bu gêņ daņ mbac ndu yêc. Ma bocdinaņ gêņ hoņ dindec kêņ puc mac pi ndoc Ņamalac ndê Atu mbu meņ-ņga.”

*Ņamalac ndê Atu ndê béc mbu meņ-ņga
(Mak 13:24-31; Luk 21:25-33)*

²⁹ “T êņ ndoc ņawapac-ņga dinaņ pacndê, goc ac oc nem ganduc, ma ayô oc ņawê sa dom. Gêņ ti ņaclai naņ sêlhac umboņ oc wiwic sa, ma tata oc sêpeņ akêņ umboņ. ³⁰ Têņ ndoc dinaņ lau titoņ-titoņ nom-ņga hoņ oc sêlic gêņ dalô yêc umboņ, naņ kêņ puc ņac bu Ņamalac ndê Atu oc mbu meņ, ma ņac hoņ oc sêtaņ daņgibo atu. Ma ņac oc sêlic Ņamalac ndê Atu dau meņ ndóc dao ņahô ti ņawasi ma ņaclai atu. ³¹ Goc iņ oc êņkiņ iņ ndê aņela sêndic dahuc taņ atu, ma sêsa sêtêņ nom ņabatij ti undambê ņabatij hoņ, bu sêndic lau naņ iņ kêyalij ņac sa su, naņ sa.

³² “Gauc nem a laņ. Têņ ndoc mac alic ņalaun wakuc bu léc, naņ anyalê bu ndoc ac-ņga meņ kêpiņ. ³³ Ma bocdinaņ têņ ndoc mac alic gêņ naņ aô gasôm yom pi, naņ anyalê bu Ņamalac ndê Atu ndê béc mbu meņ-ņga meņ kêpiņ su, gitôm iņ meņ kalhac gatam nem andu-ņga. ³⁴ Yomandô! Lau têm dinaņ-ņga oc sêmbac ndu dom e gêņ hoņ dinaņ hóc asê. ³⁵ Undambê ti nom oc niņga, magoc aneņ yom daņ oc niņga dom. Gêņ hoņ oc ņandô sa tôm aô gasôm.”

*Lau daņ sêņyalê Yisu ndê béc mbu meņ-ņga dom
(Luk 17:26-36)*

³⁶ Ma Yisu sôm, “Ņamalac daņ kêyalê béc me acgatu naņ Ņamalac ndê Atu oc mbu meņ, naņ dom. Aņela undambê-ņga sêņyalê dom, ma Anötö ndê Atu kêyalê dom. Damba tawasê kêyalê. ³⁷ Têņ ndoc Ņamalac ndê Atu mbu meņ, naņ lau oc sêmbô tôm lau sêmbô têņ Noa ndê têm. ³⁸⁻³⁹ Têņ ndoc dinaņ, lau sêņliņ dau siņ ma seņ ti sêndôm gêņ, ma sem dandi e Noa sôc waņ gi, ma bu sur meņ ma seņ ņac hoņ su siņga. Ma lau nom-ņga oc sêmbô ņalêņ tigeņ dinaņ, têņ Ņamalac ndê Atu ndê béc mbu meņ-ņga. ⁴⁰ Ņgac lu oc sêkôm gwelêņ sêmbô ôm, ma Anötö oc kóc iņlu si daņ sa, ma hu daņ siņ. ⁴¹ Ma awhê lu oc sêndê gêņ sêmbô, ma iņ oc kóc daņ sa, ma hu daņ siņ.

⁴² “Bocdinaņ amasan daôm ņapep, bu mac am gauc béc bocke mac nem Pômdau oc mbu meņ. ⁴³ Gauc nem yom dindec. Andu ņadau daņ, bu êņyalê ndoc naņ ņgac kaņ daņ oc meņ, naņ iņ oc yob iņ ndê

* **24:15** Alic Dan 9:27; 11:31; ma 12:11. Daniel ndê yom hêganôn anötö tasan Seus ndê gwam naņ Antiokus Epipanes kêļ kalhac lôm dabuņ têņ yala 168BC. Yisu ndê yom tóc asê bu gêņ kain dinaņ oc hóc asê tiyham têņ têm ņambu-ņga. Lau ņatô gauc gêm bu yom dau hêganôn lau Rom-ņga naņ seņ lôm dabuņ popoc têņ yala 70AD. Ma lau ņatô gauc gêm bu yom dau hêganôn gêļ naņ sêto yom pi yêc 2 Tes 2:4; ma Rev 13:14-15.

andu bu ngac kanj dau sôc meñ dom. ⁴⁴ Ma bocdinañ, amasañ daôm tôm bêc honj, bu Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ têtj ndoc nañ mac akêtj batam, nañ dom.”

Yom gôlinj pi ngac akinj ñayham ma sac (Luk 12:42-46)

⁴⁵ Ma Yisu sôm, “Ngac akinj ñayham ma ti gauc, inj ngac kainj bocdec. Inj ndê ñadau bu lhô têtj gameñ danj ndi, goc inj oc kêtj inj yob lau akinj ñatô, ma kêtj gêtj daner-nga têtj ñac tôm ñandoc. ⁴⁶ Ma têtj ndoc ñadau mbu meñ, ma tap inj sa kôm inj ndê gwelenj ñapep mbo, nañ inj oc lic inj ñayham ma kôm ñayham têtj inj. ⁴⁷ Yomandô! Ñadau oc kêtj inj yob inj ndê wapa honj. ⁴⁸ Magoc ngac akinj sac oc sôm têtj dau, ‘Anej ñadau oc mbu meñ ñagahô dom.’ ⁴⁹ Goc inj oc ndic lau akinj ñatô, ma sa ndi nôm ti neñ gêtj whinj lau nañ sênôm gêtj êñinj ñac-nga ñapan. ⁵⁰ Ñadau oc mbu meñ hóc asê têtj bêc ti acgatu nañ ngac akinj dau kêtj bata, nañ dom. ⁵¹ Ma inj oc kêtj ñagêtjô sac sambuc têtj inj, ma soc inj su ndi mbo whinj lau sêtim yom lau-nga. Yêc dindê lau oc sêñsahê ñandê atu e sêtanj ma lhô êñsinj pi dau ñapan.”

25

Yom gôlinj pi lauwê akinj amanju

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Têtj ndoc Ñamalac ndê Atu mbu meñ bu nem gôlinj gêtj honj, nañ lau ñatô oc sêmasañ dau ñapep, ma lau ñatô oc mba. Oc tôm lauwê akinj amanju nañ sêkôc si lam ma sêsa si bu sêhônj ngac nem awhê-nga, nañ sêkêtj bata bu oc meñ. ² Ñac si amanjanj ñac lauwê tiguauc, ma amanjanj ñac lauwê gauc mbasi. ³ Lauwê gauc mbasi dinanj sêkôc si lam, magoc sêkôc buya ñatô whinj dom. ⁴ Ma lauwê tiguauc sêkôc si lam, ma sêkôc buya ñatô sip bu akôp tôhônj. ⁵ Ñac sêhônj ngac nem awhê-nga sêmbô, magoc inj hóc asê ñagahô dom e ñac kwapac sa, ma sêyêc bêc.

⁶ “Timaninju goc ngac aher-nga danj ta yom bocdec bu, ‘Oê! Ngac dau meñ! Asa andi ma akôc inj sa.’ ⁷ Goc lauwê akinj sêtisa, ma sêmasañ ñac si lam. ⁸ Ma amanjanj gauc mbasi dinanj sêndac lauwê tiguauc bocdec, ‘Akêtj buya ñatô têtj yac, bu yac mba lam sêmbac.’ ⁹ Magoc ñac sêô yom ma sêsôm, ‘Mba! Mboe buya oc tôm yac honj dom. Magoc mac andi alic lau nañ sêkêtj buya tu lau sênemlhi-nga, ma anemlhi nem.’ ¹⁰ Magoc têtj ndoc sêlhô si bu sênemlhi buya, goc ngac nem awhê-nga meñ hóc asê. Ma lauwê akinj nañ sêmasañ dau gwananj, nañ sêwhinj inj sêsôc inj ndê gameñ inj,

bu sênerj mwasiñ awhê-nga. Goc inj gic gamat ahuc. ¹¹ Tinjambu lauwê akinj gauc mbasi dinanj sêmbu sêmerj ma sêmbwêc, ‘Ñadau! Ñadau! Lêc gamat su têtj yac.’ ¹² Magoc ñadau sôm, ‘Mba! Aô wasôm yomandô bu kayalê mac dom!’” ¹³ Yisu gic bata yom gôlinj dinanj ma sôm, “Bocdinañ anem ali ma ayob daôm ñapep, bu mac anyalê bêc ti acgatu nañ aô oc wambu wameñ, nañ dom.”

Yom gôlinj pi mone gol (Luk 19:12-27)

¹⁴ Ma Yisu sôm yom gôlinj danj tiyham pi têtj ñambu-nga bocdec bu, “Ngac tiwaê danj bu sa têtj gameñ baliñ danj ndi. Bocdinañ inj mbwêc inj ndê lau akinj, ma kêtj ndê gêtj ñatô têtj ñac bu sêyob e inj mbu meñ. ¹⁵ Inj kêtj mone gol nañ sêsam bu talent* têtj ñac, kêkuc ñac si licwalô ti ñac si gauc. Inj kêtj talent amanjanj têtj ñac danj, ma talent lu têtj danj, ma talent tigenj têtj danj. Goc inj hu ñac sinj ma kôlhô gi. ¹⁶ Ma ngac akinj nañ kôc mone amanjanj, nañ gi kôm gweleñ pi mone dau e t ap mone amanjanj tiyham sa. ¹⁷ Ma inj nañ kôc mone lu nañ kôm bocdinañ, ma tap mone lu tiyham sa. ¹⁸ Magoc ngac nañ kôc mone tigenj, nañ sa gi kwê sê danj ma sinj ñadau ndê mone kwi yêc sê dau ñalôm.

¹⁹ “Ñasawa hic baliñ gi su, goc lau akinj dinanj si ñadau mbu meñ, ma bu ñgô ñac si yom pi mone dau. ²⁰ Ma ngac nañ kôc mone amanjanj, nañ kôc amanjanj nañ inj tap sa, nañ whinj ma sôm, ‘Pômdu, am kêtj mone amanjanj têtj aô gayob, ma lic, aô gakôc amanjanj tiyham.’ ²¹ Goc ñadau sôm, ‘O anej ngac ñayham, am kôm ñayham. Am yob gêtj amanjanj ñapep, dec wakêtj am yob gêtj daêsam. Mwerj ma mbo whinj aô ti atac ñayham.’ ²² Ma ngac akinj nañ kôc mone lu, nañ meñ ma sôm, ‘Pômdu, am kêtj mone lu têtj aô gayob, ma aô gakôc mone lu tiyham whinj.’ ²³ Ma ñadau sôm, ‘O anej ngac akinj ñayham, am kôm ñayham. Am yob gêtj lu ñapep, dec wakêtj am yob gêtj daêsam. Mwerj ma mbo whinj aô ti atac ñayham.’

²⁴ “Têtj dinanj ngac nañ kôc mone tigenj, nañ meñ ma sôm, ‘Pômdu, aô kayalê bu am ngac lêlê-nga dom, ma bu am oc kêtj batam bu ndic gêtj ñandô sa yêc gameñ nañ am daôm kêbalip gêtj ñawê me só gêtj dom. ²⁵ Bocdinañ aô gatôc dauñ ma kasalê lêñ bu am nem mone ninja dom, dec gasa ga gasinj kwi yêc nem ñalôm. Lic, gêtj dau kelec.’ ²⁶ Goc ñadau ô yom ma sôm, ‘Am ngac sac solop! Am ngac oyom. Am kêyalê su bu aô oc wandic gêtj ñandô sa yêc gameñ nañ aô gasô gêtj dom. ²⁷ Bocdinañ am gitôm bu kêtj anej meñ

* 25:15 Alic yom pi talent yêc Mat 18:24.

têñ lau sêyob mone-nga bu sêyob e aô wambu wamen, dec oc tòm bu sêkên mone ñagec sac mone dau ñahô, ma aô wakôc honj sa.' ²⁸ Goc ñadau sôm têñ in ndê lau ñatô, 'Akôc mone su yêc in, ma akên têñ ñgac nañ kôc mone amanju. ²⁹⁻³⁰ Ma atin ñgac akin sac dindéc sa awê ndi bu mbo gameñ ñasec-nga nañ lau sêtañ, ma ñalhô êñsinj pi dau. Bu asa nañ yob gêñ nañ gakên sip in amba, nañ ñapep, nañ wakên gêñ ñatô tiyham têñ in whin, ma in ndê gêñ oc ti daêsam. Magoc asa nañ yob ndê gêñ ñapep dom, nañ wakôc in ndê gêñ honj su.'

Pômdau oc whê lau kôc têñ bêc ñambu-nga

³¹ Goc Yisu sôm, "Têñ ndoc ñamalac ndê Atu mbu meñ whin añela honj, nañ in oc ndôc in ndê pônj kin-nga ti in ndê ñaclai ma ñawasi atu undambê-nga. ³² Ñac oc sêndic ñamalac honj sa sêlhac in añgô-nga. Ma in oc whê ñac kôc gitôm ñgac yob domba-nga, nañ whê in ndê domba ti naniñ kôc. ³³ In oc kên domba sêlhac in amba andô-nga, ma naniñ sêlhac gasê-nga.

³⁴ "Dec Kinj atu dau oc sôm têñ lau nañ sêlhac in amba andô-nga, 'Amenj mac lau nañ Damanj gêlic mac ñayham. Ma andôc mac nem malam yêc gameñ undambê-nga, nañ Damanj kêmasanj tu mac-nga têñ ndoc in kên undambê ma nom. Dinañ ti mac nem gêñ lêñsêm. ³⁵ Yom dinañ ña-ñandô in bocdec. Têñ ndoc aô gêñ yô aô, nañ mac akên gêñ aô gan. Ma têñ ndoc bu yô aô, nañ mac akên bu têñ aô ganôm. Aô ñgac apa, ma mac akôc aô sa ma ayob aô. ³⁶ Anenj ñakwê mba, ma mac akên têñ aô. Aô gêmbac, ma mac am yaom aô. Aô gandôc gapocwalô, ma mac amenj ac aô kési.'

³⁷ "Ma têñ dinañ lau gitên oc sêo yom ma sêndac, 'Pômdau, bocke? Têñ nde yac alic am gêñ yô am me bu yô am, ma yac akên gêñ daner-nga me bu têñ am? ³⁸ Ma têñ nde yac alic am ñgac apa, ma akôc am sa, me am pônnda ñakwê, ma akên têñ am? ³⁹ Ma têñ nde yac alic am gêmbac me am ndôc gapocwalô, dec yac amenj alic am?' ⁴⁰ Goc Kinj atu dau oc ô yom ma sôm, 'Alic lau sêkên whin-nga honj nañ sêti anenj asinj ti lhuñwêi. Yomandô wasôm têñ mac, bu gêñ bocke nañ mac akôm têñ ñac si ñamalac tiwaê me ñamalac waêm-ba danj, nañ gitôm mac akôm têñ aô dauñ.'

⁴¹ "Goc in oc sôm têñ lau nañ sêlhac in amba gasê-nga, 'Mac lau atap Anötô ndê atac ñandê sa-nga! Alhô su yêc aô, asip ya nañ sa ñapanj andi. Ya dau, Anötô kêmasanj gic Sadañ ti in ndê añela sac

ñawaê. ⁴² Yom dinañ ña-ñandô in bocdec. Aô gêñ yô aô, magoc mac akên gêñ daner-nga têñ aô dom. Ma bu yô aô, magoc mac akên têñ aô dom. ⁴³ Aô ñgac apa, magoc mac akôc aô sa dom. Aô gapônnda ñakwê, ma mac akên têñ aô dom. Aô gêmbac, ma gandôc gapocwalô, magoc mac amenj alic aô dom.'

⁴⁴ "Ma ñac oc sêndac, 'Pômdau, bocke? Têñ nde yac alic am gêñ yô am, bu yô am, am ñgac apa, am pônnda ñakwê, gêmbac kôm am, me am ndôc gapocwalô, ma yac am am sa dom?' ⁴⁵ Ma in oc sôm, 'Yomandô wasôm têñ mac, bu têñ ndoc mac alic anenj lau tiwaê me lau waêm-ba danj nañ pônnda dau, magoc am in sa dom, nañ gitôm mac am aô dauñ sa dom.'

⁴⁶ "Têñ dinañ in oc êñkin ñac sêtên gameñ sêhóc ñandê-nga sêndi, bu sêmbo ñapanj. Magoc lau gitên in oc kôc ñac sa sêndôc tali ñapanj."

26

Lau bata sêkic yom bu sêndic Yisu ndu (Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

¹ Yisu sôm yom honj dinañ su, goc sôm têñ in ndê ñgacsênjomi, ² "Bêc lu yêc dônj yêc tu lau Israel-nga sêlic om atu ðPasowa-nga. Ma lau oc sêkên ñamalac ndê Atu sip lau amba, bu sêndic in ndu pi a gicso dau."

³ Têñ ndoc dinañ dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sic dau sa sêmbo ðdabuñsiga ñamata-nga Kayapas ndê andu. ⁴ M a ñac sêñsalê lêñ bu sêkôc Yisu dônj gelec ma sêndic in ndu. ⁵ Magoc ñac sêsôm, "Dakôm têñ Mwasinj Pasowa-nga ñandoc dom, mbo lau daêsam nañ sêmbo Jerusalem tu Pasowa-nga, nañ oc sêlic ma sêli dau sa."

Awhê danj gêm oso Yisu

(Mak 14:3, 9; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)

⁶ Tinjambu Yisu mbo whin ñgac danj ñaê Saimon yêc malac Betani. Muñ-nga in ñgac ti gêmbac leprasi. ⁷ Yisu ndôc tebo, ma awhê danj menj kôc bu ñamalu ñayham nañ ñaôli atu sip kac danj, ma kéc pi in ñagôlôn. ⁸ Yisu ndê ñgacsênjomi sêlic gêñ dinañ ma tac ñandê. Ma sêsôm têñ dandi, "Tu sake-nga in kênaiñ gêñ ñamalu ñayham dinañ? ⁹ Gitôm bu dakên têñ lau sênemlhi ña-awa atu, goc dakên têñ lau ñalôm sawa."

¹⁰ Yi su kênalê bu ñac sêsôm yom dinañ, goc sôm, "Akên ñawapac têñ in dom! In kôm gêñ ñayham kêlêc têñ aô. ¹¹ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhin mac ñapanj. Tigenj aô oc wambo wawhinj mac ñapanj dom. ¹² In kéc gêñ ñamalu dec pi aô, tòm in kêmasanj aô neñ ñamlic gwananj tu sêñsuhunj aô-nga. ¹³ Yomandô aô wasôm têñ mac, bu tinjambu lau oc sêhóc ñawaê

ņayham asê yêc gameņ hoņ, ma têtņ dinarņ ģac oc sêsôm yom pi gêtņ narņ awhê dindec kôm, ma lau oc gauc nem in.”

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Têtņ dinarņ ģgacsêņomi 12 si daņ, ģgac narņ sêsam bu Judas Iskeriot, narņ têtņ dabunģiga atu-tu gi, ¹⁵ ma ndac, “Aô bu wahoc Yisu asê têtņ mac, ģoc mac oc akêtņ sake têtņ aô?” Dec sêlic ņayham ma semlhi in ģa mone silba 30. ¹⁶ Ma Judas ģic hu kêsâlê lêtņ tu bu hoc Yisu asê-ņga.

*Sêmasaņ Mwasiņ Pasowa-ņga
(Mak 14:12-16; Luk 22:7-13)*

¹⁷ Têtņ †Mwasiņ Bolom Yist Mba-ņga ņabêc ņamata-ņga, narņ ģgacsêņomi sêtêtņ Yisu si, ma sêndac in bocdec bu, “Am tac whiņ bu yac amasaņ gameņ tu danaņ Mwasiņ Pasowa-ņga yêc nde?” ¹⁸ ģoc in sôm yom pi ģgac malac Jerusalem-ņga daņ, ma kêtin ģac sêtêtņ in si ma sôm, “Asôc malac ma atêtņ ģgac dau andi, ma asôm têtņ in, ‘Yac mba kêdôhônwaga sôm bu in ndê têtņ meņ kêtin su. Ma in bu neņ Mwasiņ Pasowa-ņga whiņ in ndê ģgacsêņomi yêc am nem andu.’” ¹⁹ Bocdinaņ ģgacsêņomi sêkôm tôm in sôm têtņ ģac, ma sêmasaņ Pasowa.

*Yisu sôm bu ģgac daņ oc hoc in asê
(Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)*

²⁰ Têtņ ôbwêc dinarņ, Yisu ti ndê ģgacsêņomi 12 sêtêtņ andu dau si, ma sêndôc sêwhiņ dau. ²¹ ņac seņ ģêtņ sêmbo, ma in sôm, “Yomandô aô wasôm têtņ mac bu mac nem daņ oc hoc aô asê.” ²² Yom dau kôm ģac sêsô ma ņalôm ņawapac atu, ma ģac tigeņ-tigeņ sêsôm têtņ in, “Pômdu, mboe aô, a?” ²³ Ma Yisu ô yom ma sôm, “In ģgac narņ alu ar ģêtņ sip pele tigeņ, narņ oc hoc aô asê. ²⁴ ģêtņ dau oc ņandô sa pi ņamalac ndê Atu, tôm yom narņ sêto yêc. Tigeņ ģgac narņ bu hoc aô asê, narņ oc tap ņawapac atu sa, ma tu dinarņ-ņga in dinda bu kôt in dom, dec oc ņayham.” ²⁵ ģoc Judas, narņ oc hoc in asê, narņ sôm, “Kêdôhôn-waga, mboe aô, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm narņ am daôm sôm.”

*Yisu ģic hu Mwasiņ Dabuņ
(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20)*

²⁶ Têtņ ndoc ģac seņ ģêtņ sêndôc, narņ Yisu kôt bolom, ģêm daņe ma pô kôt-kôt. ģoc in kêtņ têtņ ģgac-sêņomi ma sôm, “Akôt loc ma aneņ. Aô neņ ņandô dau dec.” ²⁷ ģoc in kôt laclhu wain-ņga daņ ma ģêm daņe, ma kêtņ têtņ ģac ma sôm, “Mac hoņ akôt loc anôm. ²⁸ Aneņ dac wamatiņ pwac-ņga dau dec. Wakêc siņ tu wasuc lau daêsam si sac kwi-ņga. ²⁹ Aô wasôm têtņ mac bu aô oc wanôm wain tiyham dom e

wanôm wawhiņ mac têtņ ndoc Damaņ ndê gôlin meņ sa tiawê.”

³⁰ Tinjambu ģac sem wê daņ ma sêsa sêtêtņ Lôc Olib si.

*Yisu sôm gwanaj bu Pita oc sêc in ahuc
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³¹ Ma Yisu sôm têtņ ģac, “Tu ģêtņ narņ oc hôt asê aô têtņ ôbwêc dindec-ņga, dec mac hoņ oc ahu aô siņ, tôm yom narņ sêto yêc bocdec bu, ‘Aô wandic ģgac yob domba-ņga, ma domba oc sêlhô babalip.’” ³² ģoc tinjambu aô oc watisa tiyham, ma wamuņ mac watêtņ gameņ Galili-ņga wandi.” ³³ Ma Pita ô yom ma sôm, “Lau hoņ bu sêhu am siņ, magoc aô oc wahu am siņ dom.” ³⁴ ģoc Yisu sôm, “Aô wasôm yom ņandô têtņ am, têtņ ôbwêc dec am oc sêc aô ahuc tidim tō muņ, narņ ģoc dalec oc taņ.” ³⁵ ģoc Pita sôm têtņ in, “Mba! ģitôm sêndic aô ndu wawhiņ am, aô oc wasêc am ahuc dom!” Ma ģgacsêņomi hoņ sêsôm yom kaiņ tigeņ.

*Yisu teņ mbec mbo ôm Getsemani
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)*

³⁶ ģoc Yisu ti ndê ģgacsêņomi sêtêtņ gameņ narņ sêsam bu Getsemani, narņ si. Ma in sôm têtņ ģac, “Andôc dec ma aô wasa dê wandi ma wateņ mbec.” ³⁷ ģoc in kôt Pita, ma Sebedi ndê atu lu sêwhiņ in si. Têtņ ndoc dinarņ in ndê ņalôm ņawapac atu ma kedehe in. ³⁸ Ma in sôm têtņ ģac, “Aô neņ ņalôm kêsahê ņawapac atu, kêtin bu oc wambac ndu. Andôc dec ma anem ali awhiņ aô.” ³⁹ ģoc in hu ģac siņ ma sa ahic gi, ma hu dau aņģô andô têtņ nom, ma teņ mbec bocdec bu, “Damaņ, aô wandac am bu nditôm, narņ ģoc kôt laclhu ņawapac-ņga dindec su yêc aô. ģoc êmkuc aô neņ atac whiņ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiņ bu kôm.”

⁴⁰ In teņ mbec su, ģoc tisa ma mbu têtņ ģgacsêņomi tō dinarņ gi, ma ģêlic ģac sêyêc bêc sêyêc. In uņ ģac sa, ma ndac Pita, “Bocke? ģac atôm dom bu anem ali awhiņ aô ģitôm acġatu ņasawa daņ, a?” ⁴¹ A nem ali, ma ateņ mbec bu lêtôm tap mac sa dom. ģac nem ģatôm lichalê, tigeņ ņamlic kwapac.” ⁴² ģoc in sa gi ma teņ mbec tiyham ma sôm, “Damaņ, am bu kôt ņawapac dindec su yêc aô dom, narņ aô wahôt, ma wakôm am nem yom ņandô sa.” ⁴³ In teņ mbec dau pacndê, ma mbu gi tiyham ma ģêlic ģac sêyêc bêc sêyêc. ņac tandô hê ģac sa ņandô. ⁴⁴ Dec in hu ģac siņ ma sa gi teņ mbec tidim tō-ņga, ma sôm yom tigeņ dinarņ tiyham.

⁴⁵ Pacndê, ma in mbu têtņ ģgac-sêņomi gi, ma sôm têtņ ģac, “Tu sake-ņga mac ayêc bêc ma aņwhaņ daôm ņapaņ? Aņģô su narņ! Sêhoc ņamalac ndê Atu asê su, ma ndoc meņ sa bu sêkêtņ in sip lau sac amba.

⁴⁶ Atisa ma dandi, bu ngac nanj hoc aô asê dec mej su."

Sêkôc Yisu dôñ

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:1-11)

⁴⁷ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma Judas, ngacsêñomi 12 si danj, mej hóc asê whiñ lau daêsam nanj sêkôc bienj baliñ ti siñ. Dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêñkiñ lau dau sêwhiñ Judas. ⁴⁸ Judas kêñ puc nac gwanaj su bocdec bu, "Ngac nanj mac ajsalê, nanj aô wanjutô iñ tu bu watôc iñ asê, ma mac akôc iñ dôñ." ⁴⁹ Bocdinañ iñ têñ Yisu gi, ma sôm, "Ôbwêc, Kêdôhônwaga," ma ngutô iñ. ⁵⁰ Ma Yisu sôm, "Anej silip, gêñ nanj am gauc gêm bu kôm, nanj kôm." Têñ dinañ lau nanj sêwhiñ Judas, nanj sêtên Yisu si ma sêkôc iñ dôñ. ⁵¹ Goc Yisu ndê ngacsêñom danj puc iñ ndê bienj sa, ma pa dabuñ-siga ñamata-nga ndê ngac akiñ ndê dangalauñ danj su. ⁵² Magoc Yisu sôm têñ iñ, "Kêñ nem bienj mbu sip ñapañ tiyham. Asa nanj kôc bienj sa tu ndic lau-nga, nanj oc sêndic iñ ndu ña bienj. ⁵³ Añyalê ñapep bu oc tôm bu aô wateñ Damañ ma iñ oc kêñ añela tausen ma tausen sêmej ñagahô ma sênem aô sa. ⁵⁴ Tigeñ aô bu wateñ bocdinañ, dec gêñ nanj sêto yêc muñ su, nanj oc ñandô sa ñalêñ nde?"

⁵⁵ Goc Yisu sôm têñ lau daêsam dinañ, "Bocke dec mac akôc bienj ti wapa siñ-nga, ma asa amenj bu akôc aô dôñ gitôm ngac kanj danj? T ôm bêc hoñ aô gandôc ti kaddôhôn lau gambo lôm dabuñ ñabatêmdô, magoc mac akôc aô dôñ dom. ⁵⁶ Tigeñ gêñ hoñ dindêc hóc asê bu kôm yom nanj lau propet sêto pi aô muñ su, nanj ñandô sa." Têñ dinañ Yisu ndê ngacsêñomi hoñ sêhu iñ siñ ma sêlhô si.

Lau bata Israel-nga sêmatôc Yisu

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

⁵⁷ Lau nanj sêndôhôn yomsu ti lau bata Israel-nga sêkac dau sa su ma sêhônj sêmbô dabuñsiga ñamata-nga Kayapas ndê andu. Ma lau nanj sêkôc Yisu dôñ, nanj sêwê iñ sêtên andu dau si. ⁵⁸ Pita kêsêlêñ kêkuc Yisu mbo ahê e hóc asê dabuñsiga ñamata-nga ndê andu. Goc iñ sôc gi ndôc andu ñatuñlôm whiñ lau siñ sêyob lôm dabuñ-nga ñatô, bu lic gêñ bocke oc hóc asê Yisu.

⁵⁹ Dabuñsiga atu-tu ma lau bata hoñ nanj sêndôc †Sanedrin si tonj, nanj sêñsalê yom tu sêngôliñ pi Yisu-nga ma sêkêñ iñ sip lau Rom-nga amba bu sêndic iñ ndu. ⁶⁰ Lau tasanj daêsam sêtisa ma sêsôm yom tasanj pi iñ, magoc yom ñandô bu sêngôliñ pi iñ, nanj sêtap danj sa dom. Tinjambu ñac si

lu sêtisa, ⁶¹ ma sêsôm, "Iñ ngac dec sôm bu iñ gitôm bu señ Anôtô ndê lôm dabuñ su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tô." ⁶² Goc dabuñsiga ñamata-nga tisa ma sôm têñ Yisu, "Am ngô yom dê sêngôliñ pi am, me? Am bu ô yom, me mba?" ⁶³ Magoc Yisu gêm dôñ. Ma dabuñsiga dau sôm, "Sôm yom ñandô yêc Anôtô Tali angô-nga! Sôm asê têñ yac bu am Mesaya, Anôtô ndê Atu, me mba?" ⁶⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Tôm nanj am sôm. Tigeñ aô wasôm têñ mac hoñ, tinjambu mac oc alic ñamalac ndê Atu ndôc Anôtô Naclai Nadau ndê andô-nga, ma sip mej ndôc dao ñahô."

⁶⁵ Têñ ndoc dabuñsiga ñamata-nga ngô yom dinañ, nanj tac ñandê atu dec kêc dau ndê ñakwê kic ma sôm, "Iñ ndê yom pi dau dê sac sambuc. Mac hoñ angô su. Yac dapônda yom danj tu tanjôliñ pi iñ-nga dom. ⁶⁶ Mac gauc gêm sake?" Ma sêo yom ma sêsôm, "Iñ mbac ndu marj." ⁶⁷ Ma sêhê gasôp p i iñ angô andô, ma sênguluñ amba ma sêpêñ iñ. Ma lau ñatô sêtap iñ, ⁶⁸ ma sêsôm, "Am Mesaya, a? Am bu propet, dec sôm asê bu asa tap am?"

Pita sêc Yisu ahuc

(Mak 14:66-72; Luk 22:55-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Têñ têm dinañ Pita ndôc andu dau ñamakê, ma awhê akiñ danj têñ iñ gi, ma sôm, "Am ngac nanj kêkuc Yisu Galili-nga whiñ." ⁷⁰ Magoc iñ pa dau yêc ñac hoñ angô-nga ma sôm, "Mba! Aô kayalê am nem yom ñahu dom."

⁷¹ Goc iñ sa gi kalhac gatam. Ma bawhê danj gêlic iñ ma sôm têñ lau, "Iñ ngac dê, iñ ngac danj nanj kêkuc Yisu Nasaret-nga." ⁷² Ma Pita pa dau tiyham ma sôm yom ñañga, "Yom ñandô! Aô kayalê iñ dom!" ⁷³ Ñasawa sauñ ma lau nanj sêlhac dinañ, sêtênj Pita si ma sêsôm, "Lau nanj sêñkuc iñ, nanj si danj am! Yomandô! Am sôm yom ña awha nanj gi tap lau Galili-nga dinañ si sa." ⁷⁴ Goc iñ sôm, "Mba! A ô bu wasôm yom tasanj, nanj Anôtô ndic aô. Aô kayalê iñ dom andô!" Ma ñagahô dalec tanj. ⁷⁵ Dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bocdec, "Am oc sêc aô ahuc tidim tó, goc dalec oc tanj." Goc iñ kôhlo sa awê gi, ma tanj dau ndu.

27

Sêwê Yisu têñ Pailot gi

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32)

¹ Têñ bêbêc ganduc dabuñ-siga atu-tu ti lau bata Israel-nga hoñ si ñalôm pitigeñ bu sêndic Yisu ndu. ² Goc sêsô iñ amba dôñ, ma sêwê iñ gi ma sêkêñ iñ sip Pailot amba. Pailot iñ Rom si gôliñwaga nanj gêm gôliñ gameñ Judia-nga.

Judas kinj dau ndu

³ Têj ndoc Judas gêlic gêj dinan, ma ngô bu sêsôm tidôn bu sêndic Yisu ndu, nanj inj njalôm nwapac bu inj hoc inj asê. Goc inj kêj mone silba 30 dinan mbu têtj dabunjsiga atu-tu ti lau bata gi. ⁴ Ma inj sôm, "Aô gakôm so, bu aô gahoc ngac gitêtj danj asê, ma oc sêkêc inj ndê dac sinj." Ma njan sêô inj awaha ma sêsôm, "Tu sake-nga am sôm têtj yac? Am daôm nem nwapac!"

⁵ Dec Judas kêbalinj mone dau yêc lôm dabunj namakê, ma sa gi kinj dau ndu. ⁶ Ma lau dabunjsiga dau sêsôm, "Dac hi mone dindec ahuc, ma yac bu dakêj sip apa da-nga yêc lôm dabunj, dec oc daso yomsu." ⁷ Goc sêsôm yom tidôn bu sêkêc mone dau ma sênemlihi ngac pec lôn-nga ndê nom danj, ma sênjyalinj nom dau sa ti lau apa si ôm sêhôn-nga. ⁸ Tu dinan-nga lau têtj dindec-nga sêsam gamej dau bu 'Nom ti Dac.' ⁹ Bocdinaj yom nanj propet Jeremaya sôm, nanj dec njan dô sa. Sêto yom dau yêc bocdec bu:

Lau Israel-nga sêkêc mone silba 30 nanj sênjyalinj sa ti inj ndê njaôli, nanj sa, ¹⁰ ma semlihi ngac pec lôn-nga ndê nom, tôm Pômdau kêj yatu aô. [Sek 11:12-13]

Pailot kêsu Yisu

(Mak 15:2-15; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)

¹¹ Sêkêj Yisu kalhac gôlinjwaga Pailot anjôn-nga, ma inj ndac Yisu, "Am lau Israel si Kinj, a?" Ma Yisu ô yom ma sôm, "Tôm nanj am daôm sôm." ¹² Têtj dinan dabunjsiga atu-tu ma lau bata Israel-nga sênjgôlinj yom pi inj, magoc inj ô njan si yom dom. ¹³ Goc Pailot ndac inj, "Am ngô yom nanj sênjgôlinj pi am, me mba?" ¹⁴ Magoc Yisu ô yom nanj sênjgôlinj pi inj, nanj danj dom. Ma tu dinan-nga Pailot hêdaê njan dô.

¹⁵ Tôm yala honj, têtj ndoc lau Israel sêndê Mwasiñ Pasowa-nga, nanj Pailot kêkuc lêtj danj bocdec bu. Lau Israel-nga oc sêndac ngac gapocwalôn-nga danj, dec inj oc êngapwêc inj su têtj njan. ¹⁶ Têtj ndoc dinan ngac danj ndoc gapocwalôn. Inj ndê njan Barabas, ma lau honj sênjyalê bu inj ngac sac sambuc. ¹⁷ Goc Pailot ndac lau daêsam dinan bu, "Mac atac whinj bu wahu asa sinj têtj mac? Barabas, me Yisu nanj sêsam bu Kilisi?"

¹⁸ Pailot kêyalê bu lau dabunjsiga dau sem lêmunj Yisu nambwa, ma tu dinan-nga dec sêkêj Yisu têtj inj. Bocdinaj inj gauc gêm bu êngapwêc Yisu su. ¹⁹ Ma gêtj danj tiyham. Têtj n doc Pailot ndoc inj ndê pônj êmatôc yom-nga, nanj inj ndê awhê kêj yom têtj inj bocdec bu, "Kôm gêtj danj

têtj ngac gitêtj dinan dom, bu kwahic dec aô gayêc mbê pi inj, nanj kôm anej njalôm nwapac njan dô."

²⁰ Magoc dabunjsiga atu-tu ti lau bata sêli lau njalôm sa, ma sêndac Pailot bu hu Barabas sinj têtj njan, ma ndic Yisu ndu. ²¹ Dec Pailot ndac njan tiyham, "Mac atac whinj bu wahu ngac lu dec si asa sinj têtj mac?" Ma sêsôm, "Barabas!" ²² Goc inj ndac, "Bocdinaj aô wakôm sake têtj Yisu nanj sêsam bu Kilisi?" Ma njan honj sêsôm bu, "Ndic inj pi a gicso dau ndi." ²³ Magoc Pailot ndac, "Tu sake-nga? Inj kôm giso bocke?" Tigen njan sêmbwêc atu, "Ndic inj pi a gicso dau!"

²⁴ Pailot kêyalê bu njan oc sêsôc inj ndê yom njan dom, ma njan sêli dau sa njan dô. Bocdinaj inj kôc bu, ma kêgwasiñ amba yêc njan honj anjôn-nga, ma sôm, "Gêtj dec sip mac amam. Aô wawêkaiñ ngac dindec ndê dac ngagêyô wawhiñ mac dom." ²⁵ Ma lau honj sêsôm, "Inj ndê dac ngagêyô menj pi yac ti yac mba balêkoc."

²⁶ Goc Pailot kêgapwêc Barabas su têtj njan, ma kêj Yisu têtj inj ndê lau sinj-nga bu sêhi inj namlic njan dô, ma sêndic inj ndu pi a gicso dau.

Lau sinj-nga sêsu Yisu susu
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

²⁷ Pailot ndê lau sinj-nga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu njan-malac lôm si, goc sêta lau sinj-nga honj sêkac sa sêmenj, ma sênjgihi inj ahuc. ²⁸ Sêkêc inj ndê njan kwê balinj su, ma sêkêj inj sôc njan kwê kokoc balinj tôm kinj sêsôc. ²⁹ Ma sêwhê wac kêma ma sêkêj inj unj gitôm sunsunj. Ma sêkêj a danj inj gêm kôm yêc amba andôn-nga gitôm kinj si tó. Goc sêpônjaduc têtj inj, ma sêsu inj susu ma sêsôm, "Ei! Datoc lau Israel si kinj dindec sa manj!" ³⁰ Sêhê gasôp pi inj, ma sêkêc a dau su yêc inj, ma sic inj pi ngagôlôn tidim daêsam. ³¹ Sêsu inj susu pacndê, goc sêkac njan kwê dinan su, ma sêkêj inj sôc dau ndê njan kwê sa tiyham. Goc sêwê inj sêsa malac Jerusalem njan makê si, bu sêndic inj ndu pi a gicso dau.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Têtj ndoc sêwê Yisu sêsa si, nanj sêtap ngac apa danj sa, nanj menj akêj malac Sairin. Inj ndê njan Saimon. Ma sêkac inj bu êmbalanj Yisu ndê a gicso dau. ³³ Ma njan si e sêhôn asê gamej nanj sêsam bu Golgota. (Njan dau danem kwi bu 'Gamej Njanêcyha-nga.') ³⁴ Lau sinj-nga sêkêj bu njan makic sip laclhu danj whinj wain, ma sêkêj têtj Yisu nôm. Inj kêsahê ma tec. ³⁵ Goc njan sic inj pi a gicso dau. Ma tinjambu sêwhê inj ndê njan kwê kôc, ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc njan kwê

bocke. ³⁶ Pacndê su, goc sêndöc sic ma tatiñ inj. ³⁷ Ma yom nanj lau bata Israel-nga sêngôlinj pi inj, nanj sêto ma sêkêñ kalhac a gicso dau ñahô. Yom dau sôm bu, "Ñgac dindec inj Yisu, lau Israel-nga si Kinj."

³⁸ Têñ bêc dinanj ñac sic ñgac kanj lu sêpi a gicso dau sêwhinj Yisu, danj kêgalêñ Yisu ndê andô-nga, ma danj kêgalêñ gasê-nga. ³⁹ Lau nanj sêñsêlêñ si sêmenj sêndahinj ñasu ma sêtanj bôlê Yisu. ⁴⁰ Ma sêsôm, "Am ñgac nanj sôm bu senj lôm dabunj su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tó. Am bu Anötô ndê Atu, nanj goc nem daôm si ma sip mwenj!" ⁴¹ Ma ñalêñ tigenj dinanj dabunjsiga atu-tu ti lau nanj sêndôhônj yomsu ma lau bata sengec inj. ⁴² Ma sêsôm têtj dau, "Inj gêm lau ñatô sa, magoc gitôm dom bu nem dau sa! Inj lau Israel-nga si Kinj, a? Inj bu sip menj akêñ a gicso dau menj, dec yac oc dakêñ whinj inj. ⁴³ Inj kêtj whinj Anötô ma sam dau bu Anötô ndê Atu. Anötô bu tac whinj inj, dec oc nem inj si." ⁴⁴ Ma ñgac kanj lu nanj sic inj lu sêpi a gicso, nanj sêsôm yom kainj tigenj dinanj pi Yisu.

Yisu mbac ndu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Têtj ac kac lhu, ñasec atu gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga. ⁴⁶ Ma têtj 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" (Yom dau danem kwi bu 'Anej Anötô, anej Anötô, tu sake-nga am hu aô sinj?) ⁴⁷ Lau nanj sêlhac sêmpinj, nanj sêngô inj ñapep dom ma sêsôm, "Inj ta Elaija." ⁴⁸ Ma ñgac danj kêtj gi ma kêtj sôwam danj sip wain ñamakic, goc sô dôñ pi a baliñ danj, ma puc pi Yisu whasunj bu inj nôm. ⁴⁹ Ma lau ñatô sêsôm, "Hu inj sinj ma dalic. Elaija oc menj nem inj sa, me mba?"

⁵⁰ Têtj dinanj Yisu mbwêc awha atu tiyham, ma mbac ndu. ⁵¹ Têtj ndoc dinanj po baliñ nanj kêgalêñ lôm dabunj ñalôm, nanj dau kic gi lu, kalhac ñahô-nga e gi têtj ñapu-nga. Ma tiyhò gêm ma hoc atu-tu daêsam popoc. ⁵² Ma sêhò sêhóc kóc, ma lau dabunj daêsam nanj sêmbac ndu su, nanj sêtisa sêmba tali tiyham. ⁵³ Ñac sêsa akêñ sêhò sêmenj, ma tinjambu têtj ndoc Yisu tisa su, goc sêsóc malac dabunj Jerusalem si, ma sêhoc dau asê têtj lau daêsam sêlic.

⁵⁴ Têtj ndoc ñgac bata sinj-nga ti inj ndê lau nanj sêyob Yisu sêmba, nanj sêlic tiyhò ti gêtj hoñ dinanj, dec sêtóc dau atu, ma sêsôm, "Yomandô! Ñgac dec inj Anötô Atu!" ⁵⁵ Ma lauwhê daêsam sêlhac ahê ma sêlic gêtj hoñ dinanj. Ñac lauwhê nanj sêñkuc Yisu akêñ gameñ Gallili-nga sêmenj, ma sem akinj inj. ⁵⁶ Maria Magadala, ti Jems lu Joses dinda Maria, ma Sebedi nawhê

(Jon lu Jems dinda) sêmba sêwhinj lauwhê dinanj.

Josep kêtj Yisu ndê ñamlanj yêc hoc ñasunj

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Lau nanj sêñkuc Yisu, nanj si danj inj ñgac ti lêlôm nanj ndê ñaê Josep, ma inj menj akêñ malac Arimatiya. Têtj telha dinanj, ⁵⁸ inj têtj Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlanj. Pailot gôloc ma kêtj yom têtj inj ndê lau sinj-nga bu sêhu Yisu ndê ñamlanj sinj têtj Josep. ⁵⁹ Dec Josep sa gi, kóc Yisu ndê ñamlanj ma kêpanj si ña po ñawasi danj. ⁶⁰ Ma inj kóc sa gi ma kêtj yêc inj dau ndê sêhò, nanj sêlêñ gwananj su yêc hoc ñalôm. Ma Josep kêpi hoc atu danj gi ndóc sê awha ahuc, goc kôlhò gi. ⁶¹ Têtj ndoc dinanj Maria Magadala lu awhê danj ñaê Maria, sêndóc sêhò ñamakê ma sêlic.

Lau sinj-nga sêyob sêhò

⁶² Sic Yisu pi a gicso dau têtj bêc nanj lau Israel sêmasanj dau tu Sabat-nga, ma têtj ñagalansê dabunjsiga atu-tu ti lau Palêsaî sêtêtj Pailot si. ⁶³ Ma sêsôm, "Ñgac atu. Yac gauc gêm yom danj nanj ñgac tasanj dau sôm têtj ndoc inj mbo tali. Inj sôm bu mbac ndu ma tinjambu bêc tó ninjga inj oc tisa tiyham. ⁶⁴ Bocdinañ ndic atu lau bu sêyob sêhò e bêc tó ninjga su. Mboe inj ndê ñgacsêñjomi oc sêmenj ma sênem kanj inj ndê ñamlanj, ma sêsôm têtj lau bu inj tisa su. Inj kêsau lau ma sôm bu inj Mesaya dau, magoc ñac bu sêkôm tasanj dau, oc hóc gêlêc tasanj nanj inj kôm ñamata-nga, nanj su." ⁶⁵ Goc Pailot sôm têtj ñac, "Akóc lau sinj-nga sa andi, ma akêñ ñac sêyob sêhò ñanjga." ⁶⁶ Goc sêsa si ma sêsap hoc nanj ti gatam sêhò-nga, nanj dôñ ñanjga ña a ñakwi bu lau danj sêkac sa dom. Ma sêkêtj lau sinj-nga sêyob.

28

Yisu tisa

(Mak 16:1-13; Luk 24:1-12)

¹ Bêc Sabat-nga menj gi su, ma têtj wake ñabêc ñamata-nga, Maria Magadala lu awhê danj ñaê Maria sêti têtj bêbêc ganduc ma sêsa si bu sêlic sêhò dau. ² Têtj ndoc dinanj tiyhò gêm atu, ma Pômdau ndê anjela danj sip akêñ undambê menj, ma kêpi hoc nanj ndóc sê awha ahuc, nanj su, goc pi gi ndóc ñahô. ³ Inj ndê ñawasi pô gameñ gitôm sickac, ma inj ndê ñakwê sêp sambuc. ⁴ Têtj ndoc lau sinj-nga sêlic inj, nanj sêtóc dau atu ma sêntitec. Ma ñac tagôlô ma sêhu dau sêyêc gitôm lau batê. ⁵ Ma anjela dau sôm têtj awhê lu, "Atóc daôm dom. Aô kayalê bu amlu anjêsalê Yisu nanj sic inj ndu pi a gicso dau. ⁶ Inj mbo

lec dom. In tisa su tòm in sôm gwanan su. Amerj alic gamej nanj sêkêj in yêc nanj. ⁷ Goc ambu andi ngagahô, ma asôm têtj in ndê ngacsêjomi bu in tisa akêj lau batê-nga su. Ma inj oc munj mac ndi mbo gamej Galili-nga. Yêc dindê mac oc alic inj. Kwahic dec aô gahoc yom dindêc asê têtj amlu, ma amlu anjô su.”

⁸ Têtj ndoc dinanj awhê lu dau sêlhô si bu sêkêj njawaê dau têtj Yisu ndê ngacsêjomi. Injlu si ti atac njayham atu, magoc njalôm lu-lu ma sêtôc dau. Sênti sêmbo senj, ⁹ ma njagahô Yisu hoc dau asê têtj injlu ma hê mwalêc injlu. Goc injlu sêtigasuc inj ma sêhu dau sêyêc nom. Ma sêkôc inj sip gahi ma sêmpij inj. ¹⁰ Goc Yisu sôm têtj injlu, “Atôc daôm dom. Andi ma asôm têtj anej asidôwai honj bu sêtêtj Galili sêndi, ma njac oc sêlic aô yêc dindê.”

Lau sinj-nga sêsôm Yisu tisa njawaê

¹¹ Têtj ndoc nanj awhê lu dinanj sêmbo senj, nanj lau sinj-nga njatô nanj sêyob sêhô dau, nanj sêmbo sêtêtj Jerusalem si. Ma sêkêj njawaê têtj dabunjsiga atu-tu, pi gêtj honj nanj sêlic. ¹² Goc lau dabunjsiga dau sêkac lau bata sa, ma sêmasanj yom pi gêtj dau. Njac semlhi lau sinj-nga nj mone atu, ¹³ ma sêsôm têtj njac, “Mac asôm têtj lau bu, ‘Têtj ôbwêc yac ayêc hêc ayêc. Ma inj ndê ngacsêjomi sêmenej, ma sem kanj inj ndê njamlanj.’ ¹⁴ Ma Pailot bu njô bu mac ayêc hêc, dec yac oc amasanj yom awhinj inj, bu mac atap matôc sa dom.” ¹⁵ Bocdinanj lau sinj-nga sêkôc mone dau sa, ma sêkôm tòm lau bata Israel-nga sêsôm têtj njac. Ma yom dau tiapa yêc lau Israel-nga njalôm, ma lau njatô sêsôm e menj têtj kwahic dec.

Yisu hoc dau asê têtj ngacsêjomi

¹⁶ Têtj ndoc dinanj ngacsêjomi 11 sêsa sêtêtj lôc nanj yêc gamej Galili-nga si, gitôm Yisu sôm têtj njac munj su. ¹⁷ Têtj ndoc sêlic inj, nanj sêpôj haduc ma sêmpij inj. Magoc njac si lau njatô atac lu-lu. ¹⁸ Goc Yisu tigasuc njac ma sôm, “Anôtô kêtj njac lai têtj aô pi gêtj undambê ti nom-nga honj. ¹⁹ Bocdinanj atêtj gamej honj andi ma andôhônj lau e sênjalê aô ma sêkêj whinj aô. Anjku njac anem Damba, Atu, ma Njalau Dabunj anjô. ²⁰ Ma andôhônj njac bu danja wambu yom honj nanj aô gac atu mac. Ma anjalê pi njandô bu aô oc wambo wawhinj mac njapanj, e nom njatêm pacndê.”

Mak ndê ñawaê ñayham Yom whê ñawaê ñayham dindec sa-nga

Mak in Yisu ndê ñgacsêñomi 12 si dan dom, magoc in tiatu yêc Jerusalem ma gêlic gêñ hoñ nan Yisu kôm têtñ ndoc dinan. Tinambu Mak kêsêlêñ whin Pita têtñ ndoc Pita gêm mêtê, ma to ñawaê ñayham pi Yisu kêkuc mêtê nan Pita gêm. Lau ñatô gauc gêm bu yom nan Mak to yêc 14:51-52 nan hêganôñ in dau. Tinambu in gêm Pol lu Banabas sa tu inlu si gwelen-nga. Alic yom ñatô pi in yêc Apo 12:12, 25; 13:5, 13; 15:36-39, ma yêc Kol 4:10 ma 2 Tim 4:11.

Mak to yom daêsam pi gwelen nan Yisu kôm, magoc yom daêsam nan Yisu sôm tu bu êndôhôn lau-nga, nan in to dom.

*Jon kêmasan Yisu ndê señ
(Mat 3:1-12; Luk 3:2-16)*

¹ Yom indec gic hu ñawaê ñayham pi Anôtô ndê Atu Yisu Kilisi.

² Muñ-nga, propet dan to yom nan Anôtô sôm têtñ in ndê Atu bocdec bu:

Aô wakêñ aneñ ñgac aheñ-nga muñ am. In oc êmasan am nem señ. [Mal 3:1]

Ma propet Aisaya to Anôtô ndê yom pi ñgac aheñ-nga dau bocdec bu:

³ Ñamalac dan ta yom mbo gameñ sawa bocdec bu, 'Amasan Pômdau ndê señ tisolop. Amasan nem ñalôm bu akôc in sa.' [Ais 40:3]

⁴ Yom dau ñandô sa pi Jon, Ñgac Kêku Lau-nga, nan tinambu hóc asê ma gêm mêtê mbo gameñ sawa. In sôm têtñ lau bu sêlin sanju tu bu sêtôc asê bu sêkac si ñalôm kwi ma sêhu mêtê sac sin, dec Anôtô oc suc ñac si sac kwi. ⁵ Lau daêsam akêñ malac Jerusalem, ma akêñ malac hoñ yêc gameñ Judia-nga, sêsa sêtêñ Jon si. Ñac sêhoc si sac asê, ma in kêku ñac yêc Bu Jordan.

⁶ Jon sôc ñakwê nan sêmasan ña kamel ñamlichu, ma kic pinjap yêc in ñampêbalê. Ma in gêñ gêñ bambalin gitôm wakô ma lêp. ⁷ In gêm mêtê ma sôm têtñ lau bocdec bu, "Ñgac dan oc meñ êñkuc aô, nan ndê ñaclai hóc gêlêc aô neñ su. Aô ñgac ñambwa dec gitôm dom bu wati in ndê ñgac akin nan pôn sic ma kêgapwêc in ndê atapa ñawalô. ⁸ Aô kaku mac ña bu ñambwa, tigen in oc êñku mac ña Nalau Dabuñ."

*Jon kêku Yisu
(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)*

⁹ Têtñ têtñ dinan Yisu meñ akêñ malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga, ma hóc asê Jon. Ma Jon kêku in yêc Bu Jordan. ¹⁰ Têtñ ndoc Yisu pi akêñ bu meñ, in gêlic undambê kac sa, ma Nalau Dabuñ gêm balusi anjô, ma sip têtñ in meñ. ¹¹ Goc awha dan sa akêñ undambê, nan sôm, "Aô Atungac atac whin-nga am. Aô gatisambuc am ñandô."

*Sadan kêsahê Yisu
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Dinan su, goc Nalau wê Yisu sa gameñ sawa gi, ma in mbo tawasê. ¹³ Tôm béc 40 in mbo gameñ sawa, ma Sadan kêsahê bu êntôm in. In mbo whin bôc gameñ sawa-nga, ma anjela sem akin in.

Yisu gic hu in ndê gwelen

¹⁴ Tinambu †Herod kêkin in ndê lau sin-nga bu sêkôc Jon dôn, ma sêkêñ in ndôc gapocwalô. Têtñ têtñ dinan Yisu gêm mêtê ma hoc Anôtô ndê ñawaê ñayham asê têtñ lau yêc gameñ Galili-nga. ¹⁵ In sôm, "Têtñ nan Anôtô kêtalin sa, nan meñ sa su. †Anôtô ndê gôlin meñ kêtin su. Bocdinan anem nem ñalôm kwi, ma akêñ whin Anôtô ndê ñawaê ñayham."

Yisu mbwêc laungac hale tu sêñkuc in-nga

(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)

¹⁶ Têtñ béc dan Yisu kêsêlêñ mbo Bugic-ton Galili ñamakê, ma gêlic Saimon lu asi Andru. Inlu ñgac lu sêkôc i-nga, ma sem gwelen sêkêñ wasan sip bu sêmbo. ¹⁷ Ma Yisu sôm têtñ inlu, "Amlu amên anjuk aô, ma aô wakêñ amlu ahê ñamalac sêmên sêñkuc aô, tôm nan kwahic dec amlu ahê i." ¹⁸ Ma ñagahô inlu sêtêc si wasan yêc, ma sêñkuc in.

¹⁹ In kêsêlêñ ñasawa sauñ, ma gêlic Sebedi ndê atu lu, Jems lu Jon. Sêndôc wan dan ma sêmasan si wasan nan kic. ²⁰ Yisu mbwêc inlu bu sêmên sêñkuc in, goc sêhu damba Sebedi ti lau nan sêkôm gwelen sêwhin in, nan sin sêmbo wan, ma sêñkuc Yisu.

Yisu kêdôhôn lau ma soc ñalau sac yêc malac Kapenaom

(Luk 4:31-37)

²¹ Yisu kôc lau hale dinan ma sêñsêlêñ sêtêñ malac Kapenaom si. Sêhóc asê têtñ béc Sabat-nga dan, ma Yisu sôm flôm wê-nga gi, ma gic hu kêdôhôn lau. ²² Ma lau Kapenaom-nga sêhêdaê tu in ndê yom-nga, bu in kêdôhôn ñac gitôm kêdôhônwaga ti ñaclai atu, hóc gêlêc lau Israel si †kêdôhônwaga yomsu-nga hoñ su.

²³ Ñgac dan ndôc lôm wê-nga dinan, nan ñalau sac mbo in ndê ñalôm. In ta yom bocdec bu, ²⁴ "Ei! Yisu Nasaret-nga.

Aô kayalê am, am ngac dabuñ nanj Anötö kênjin. Am bu kôm sake têtj yac? Am mwetj bu señ yac su, a?"²⁵ Magoc Yisu hec yom ñalau sac ma sôm, "Am mamanj ma hu inñ sinj!"²⁶ Goc ñalau sac kêmwananj ngac dau ti ñanğa ma hu inñ sinj ti mbwêc atu.

²⁷ Tu dinanj-nga lau hoñ sêhêdaê ma sêndac dandi, "Gêñ bocke dec? Inñ kêdôhôn yac ña lêtj wakuc ma ti ñaclai atu. Ma inñ kôc ñaclai pi ñalau sac whin, bu inñ kêtj yatu tuç, ma sêsôc inñ ndê yom ñapu."²⁸ Ma tijnambu lau sic miñ yom pi gêtj dau, e ñagahô enñ inñ ndê waê gêm gameñ Galili-nga hoñ ahuc.

*Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-43)*

²⁹ Ñac sêhu lôm wê-nga dinanj sinj, ma Saimon lu Andru sêkôc Yisu, Jems ma Jon ma sêtêtj inñlu si andu si.³⁰ Saimon ndê lawawê gêmbac lic ñandê ma yêc andu dau ñalôm, ma lau sêkêtj ñawaê têtj Yisu.³¹ Bocdinañ Yisu têtj inñ gi, kêm inñ sip amba ma keñ inñ sa. Ma gêmbac hu awhê dau sinj, ma inñ gêm akinj ñac.

³² Têtj telha dinanj têtj ndoc ac gi sip, nanj lau malac-nga sêhoñ lau gêmbac daêsam ti lau nanj ñalau sac sêmbo si ñalôm, ma sêkôc ñac sêtêtj Yisu sêmeneñ.*³³ Lau malac-nga hoñ sêkac dau sa, sêmbo andu dau ñamakê.³⁴ Ma Yisu gêm lau ti gêmbac tidau-tidau daêsam dinanj sa, ma soc ñalau sac daêsam su yêc lau. Tigeñ inñ kêtj yao ñalau sac bu sêsôm inñ asê dom, ñahu bu ñac sêñyalê bu inñ †Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom sinj
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Têtj ñagalañsê ac pi meñ su dom ma Yisu tisa ma hu malac dau sinj. Inñ sa gi bu mbo tawasê ma teñ mbec.³⁶ Saimon ma lau natô nanj sêwhin inñ, nanj sêsa si bu sêñsalê inñ.³⁷ Ma têtj ndoc sêtap inñ sa, nanj sêsôm têtj inñ bu, "Lau hoñ sêñsalê am."³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, "Aô oc wambo malac tigeñ dinanj dom. Dalhô datêtj malac nanj sêyêc gameñ ñamakê-nga dandi, bu wanem mêtê wambo dinanj. Tu gwelêñ dinanj-nga dec aô gameñ."

³⁹ Ma tijnambu inñ kêsêlêtj golom-golom malac hoñ yêc gameñ Galili-nga. Inñ gêm mêtê mbo lau si lôm wê-nga, ma soc ñalau sac daêsam su yêc lau.

Yisu kôm ngac ti gêmbac leprasi ñayham sa

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Têtj bêc danj, ngac ti gêmbac †leprasi danj têtj Yisu gi. Inñ pônj haduc ma teñ

Yisu bu nem inñ sa. Inñ sôm, "Am bu tac whin, dec gitôm bu am oc kôm aô ñamlic ñawasi sa."⁴¹ Yisu tawalô inñ, dec kêmatoç amba sa gi ma kêmasec inñ, ma sôm, "Aô atac whin, dec wasôm têtj am bu ñamlic ñawasi sa."⁴² Ma ñagahô enñ gêmbac dau hu inñ sinj, ma inñ ndê ñamlic ñawasi sa.⁴³⁻⁴⁴ Goc Yisu kênjin inñ têtj †dabuñ-siga gi, ma sôm ti ñanğa têtj inñ, "Am ngô! Gêñ nanj kwahic dec hóc asê am, nanj sôm asê têtj lau danj dom. Tigeñ têtj dabuñsiga ndi, ma tôte daôm têtj inñ bu lic hu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kêtj da tu am ñamlic ñawasi sa-nga tôm yomsu nanj Moses kêtj têtj yac. Ma ñalêtj dinanj lau hoñ oc sêñyalê bu am ñamlic ñayham sa."⁴⁵ Ma ngac dau sa gi ma gic miñ pi gêtj dau e yom dau tiapa. Tu dinanj-nga lau hoñ takwê Yisu, dec inñ tec bu sôc malac danj yêc lhu. Inñ mbo gameñ ñamakê-nga, magoc lau akêtj gameñ hoñ sêwê sêtêtj inñ si ñapanj.

2

*Yisu kôm ngac bôlinj danj ñayham sa
(Mat 9:1-8; Luk 5:18-26)*

¹ Bêc natô giñga su, goc Yisu sôc malac Kapenaom tijnham. Ma lau malac-nga sêñgô ñawaê bu inñ mbu meñ ndôc andu danj.² Goc lau daêsam sêkac dau sa, ma Yisu gêm mêtê ñac. Lau daêsam andô sêkac sa e ñasawa mba yêc andu ñalôm ma yêc ñasactô bocdinañ.³ Ma laungac hale sêmbalanj ngac bôlinj danj yêc sac danj sêmeneñ, ma bu sêtêtj Yisu sêndi.⁴ Magoc lau daêsam dinanj sem gameñ ahuc, ma tu dinanj-nga dec ñac sêpi andu ñapoc lólôc si, ma sêkac poc sa ma sêmasanj ñalasê danj yêc gameñ nanj Yisu kallhac, nanj ñahô-nga. Goc sêñwhañ sac ti ngac bôlinj sip têtj Yisu gi.⁵ Yisu gêlic gêtj dinanj ma kêyalê bu ñac sêkêtj whin inñ, goc sôm têtj ngac bôlinj, "Anej balê, kwahic dec aô wasuc am nem sac kwi."

⁶ Têtj ndoc dinanj kêdôhônwaga yomsu-nga natô sêndôc andu dau. Sêñgô Yisu ndê yom dau, ma gauc gêm yêc ñac si ñalôm,⁷ "Anötö tigeñ gitôm bu suc sac kwi. Ma bocke ngac dindê sôm yom kaiñ dinanj? Inñ ndê yom sac sambuc."⁸ Yisu kêyalê ñagahô bu ñac gauc gêm yom bocdinañ, dec inñ sôm têtj ñac, "Tu sake-nga mac gauc gêm yom bocdinañ?"⁹ Mac akêtj whin dom bu anej ñaclai yêc bu wasôm têtj ngac bôlinj dindêc bu wasuc inñ ndê sac kwi. Bocdinañ aô wasôm têtj inñ, "Tisa, kôc nem mbô sa ma êmsêlêtj."¹⁰ Ma têtj têtj mac alic anej yom dau

* 1:32 Lau Israel si yomsu Sabat-nga gic yao lau bu sêñsêlêtj señ baliñ me sêkôm gwelêñ têtj bêc Sabat-nga dom. Magoc bêc Sabat-nga ña-yao pacndê têtj ndoc ac gi sip. Tu dinanj-nga dec lau sêhôn e ac gi sip su, goc sêkôc si lau gêmbac sêtêtj Yisu si.

ñandô sa, dec anyalê bu Anötö kêñ ñaclai têtñ †ñamalac ndê Atu yêc nom, bu suc ñamalac si sac kwi whiñ.” Goc Yisu sôm têtñ ñgac bôlinj, ¹¹ “Aô wasôm têtñ am bu tisa, kôc nem mbô sa, ma lhô têtñ nem andu ndi.” ¹² Ma ñgac dau tisa yêc lau hoñ aᅅgô-ñga, kôc ndê mbô sa ma kôlhô gi. Gêñ dau kôm lau hoñ sêhêdaê ñandô. Sêmpinj Anötö ma sêsôm, “Gêñ kaiñ dindéc, yac alic danj su dom.”

Yisu kêgalêm Liwai bu êñkuc inj
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Tiñambu Yisu sa gi mbo bugictonj ñamakê tiyham. Lau daêsam sêsa si sêñkuc inj, ma inj kêdôhônj ñac. ¹⁴ Ma tiñambu inj kêsêlêñ gi e gêlic †Liwai, Alpayas ndê atunᅅgac ndôc ndê mala kôc takis-ñga. Goc Yisu sôm têtñ inj, “Êmkuc aô.” Ma Liwai tisa ma kêkuc inj.

¹⁵ Têtñ bêc danj Yisu ti inj ndê ñgacsêñjomi serj gêñ sêndôc Liwai ndê andu. Ma lau sêkôc takis-ñga ma lau daêsam nanj lau bata Israel-ñga sêsam bu lau sac nanj sêndôc sêwhiñ ñac, bu lau kaiñ dinañ sêñkuc Yisu tôm bêc hoñ. ¹⁶ Ma lau †Palêsai si kêdôhônᅅwaga yomsu-ñga ñatô sêlic bu Yisu gêñ gêñ ndôc whiñ lau takis-ñga ti lau sac dinañ. Goc sêsôm têtñ inj ndê ñgac-sêñjomi, “Tu sake-ñga inj gêñ gêñ whiñ lau takis-ñga ti lau sac?” ¹⁷ Yisu ngô yom dau, ma sôm têtñ ñac, “Lau nanj sêlic dau bu gêmbac mba, nanj oc sêñsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêñsalê dokta. Aô gameñ bu wanᅅgalêm lau nanj sêlic dau bu lau gitêtñ, nanj sa dom, aô gameñ bu wanᅅgalêm lau sac sa.”

Yao gêñ daneñ-ñga-ñga
(Mat 9:14-15; Luk 5:33-35)

¹⁸ Jon, Ngac Kêku Lau-ñga ndê †sêñjomi ti lau Palêsai sêkêñ bêc ñatô bu sêneñ gêñ dom tu gauc nem Anötö-ñga, magoc Yisu ndê ñgacsêñjomi sêkôm dom. Ma lau ñatô sêmeñ ma sêndac Yisu bocdec bu, “Tu sake-ñga Jon ndê sêñjomi ma lau Palêsai si sêñjomi sêhu gêñ daneñ-ñga sinj tu gauc nem Anötö-ñga, magoc am nem ñgacsêñjomi sêkôm dom?” ¹⁹ Goc Yisu sôm têtñ ñac, “Ñgac nem awhê-ñga danj bu êñgalêm lau sa sêmbac sêwhiñ inj bu sêneñ mwasiñ nem awhê-ñga, dec oc tôm dom bu sêhu gêñ daneñ-ñga sinj têtñ ndoc ñgac dau mbo whiñ ñac. Njalêñ tigeñ kwahic dec aô gambo gawhiñ aneñ ñgacsêñjomi ma oc tôm dom bu sêhu gêñ daneñ-ñga sinj. ²⁰ Tigeñ ndoc oc meñ nanj lau oc sêkôc aô su yêc ñac, ma têtñ ndoc dinañ ñac oc ñalôm ñawapac, ma sêñkuc lêtñ dahu gêñ daneñ-ñga sinj-ñga.”

Yisu ndê yom gitôm gêñ wakuc
(Mat 9:16-17; Luk 5:36-39)

²¹ Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi ñakwê akwa nanj kic, nanj dom. Bu po wakuc oc hôc ñakwê akwa kic, ma gêñ dau oc tisac sambuc. ²² Ma têtñ ndoc lau s êmasañ wain wakuc, nanj sêkêc sip bôc ñamlic wain-ñga akwa dom. Mba! Ñac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ñamlic akwa kôc ma wê sa niñga. Ma bôc ñamlic oc tisac bocdinañ. Wain wakuc dakêc sip bôc ñamlic wakuc.”

Yisu inj Pômdau bêc Sabat-ñga
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Têtñ bêc Sabat-ñga danj Yisu ti ndê †ñgacsêñjomi sêñsêlêñ sêmba lôcwha danj nanj gic ôm wit-ñga danj kic. Ma inj ndê ñgacsêñjomi sêkôc wit ñandô ñatô bu sêneñ. ²⁴ Ma lau Palêsai ñatô sêlic gêñ dau ma sêsôm têtñ inj, “Lic gêñ nanj am nem ñgacsêñjomi sêkôm. Tu sake-ñga ñac sêkôm gweleñ nanj yac neñ yomsu gic yao bu dakôm têtñ bêc Sabat-ñga dom?” ²⁵⁻²⁶ Yisu ô ñac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nanj sêto pi gêñ nanj Kij Dawid kôm. Mac asam su, me? Têtñ ndoc nanj Abiata inj †dabuñsiga ñamata-ñga, nanj Dawid ti lau nanj sêwhiñ inj, nanj sêpônᅅda dau ma gêñ yô ñac. Goc Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma gêñ bolom dabuñ nanj lau sêkêñ ti da, nanj Moses kêñ yao bu lau dabuñsiga tawasê oc sêneñ. Ma inj kêñ têtñ lau nanj sêmba sêwhiñ inj, ma ñac serj. Magoc lau danj sêngôlinj yom pi Dawid ma sêsôm bu inj kêgili yomsu lec dom.”

²⁷ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Bocdinañ akôc gauc ñapep pi yomsu. Anötö kêñ bêc Sabat-ñga bu nem ñamalac sa. Inj kêñ ñamalac tu bêc Sabat-ñga dom. ²⁸ Ñamalac ndê Atu inj gêñ hoñ ñadau, ma inj Pômdau Sabat-ñga whiñ.”

3

Yisu kôm ñgac amba balê ñayham sa têtñ bêc Sabat-ñga
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Têtñ bêc danj tiyham Yisu sôc lôm wê-ñga gi. Ma ñgac amba tibalê danj ndôc. ² Palêsai ñatô sêñsalê yom bu sêngôlinj pi Yisu, dec sêtip inj ñapep bu mboe inj oc kôm ñgac dau ñayham sa têtñ bêc Sabat-ñga, dec ñac oc sêsôm bu inj kêgili yomsu Sabat-ñga. ³ Yisu sôm têtñ ñgac nanj amba tibalê, “Tisa, ma lhac ñalhu whiñ aô.” ⁴ Dec inj ndac lau hoñ bocdec bu, “Gêñ bocke oc êñgili yomsu Sabat-ñga? Dakôm ñayham têtñ lau, me dakôm sac têtñ lau? Danem ñamalac sa, me datec ñac sêmbac ndu?” Magoc ñac hoñ sem dôñ. ⁵ Inj tahê ñac ma tac ñandê sa, ma ñalôm ñawapac tu ñac si ñalôm ñadandi-ñga. Goc inj sôm têtñ ñgac dau, “Êmatôc amam.” Ma ñgac dau

kématôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham.

⁶ Têñ dinarj lau Palêsai sêhu lôm wê-nga dau siñ ma sêsa si. Ma ñac sêndôc sêwhiñ lau Israel-nga nanj tac whiñ Herod ma lau Rom-nga si gôliñ, ma ñac honj sêkôc gauc pi lêñ sêndic Yisu ndu-nga.

Yisu kédôhônj lau ma kôm gêmbac ñayham sa

(Luk 6:17-19)

⁷ Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêtêñ bugicton si, ma lau daêsam sêñkuc ñac. Ñac lau akêñ gamen Galili-nga ma gamen Judia-nga, ⁸ ma akêñ malac Jerusalem ma akêñ gamen Judia ma Idumia-nga ma akêñ Bu Jordan ñadanja, ma akêñ malac Taya ma Saidon ñagamenj. Lau daêsam dinarj sêngô ñawaê pi gêñ nanj Yisu kôm, dec sêsa sêtêñ in si.

⁹ Yisu gêlic lau tonj atu nanj bu sêngapinj in sa, dec sôm têtj ndê ñgacsêñomi bu sêmasanj wanj sawj danj tu in pi ndi ndôc-nga. ¹⁰ Inj sôm yom dinarj ñahu bu inj kôm lau gêmbac daêsam ñayham sa su e lau daêsam ti gêmbac sêkôm mwasac bu sêmasac inj. ¹¹ Ma têtj ndoc lau ti ñalau sac sêlic inj, nanj sêhu dau sêyêc inj angô-nga, ma ñalau dau sêmbwêc yom asê bocdec bu, "Am Anôtô ndê Atu." ¹² Tigenj Yisu kêtj gic yao ñanjanja bu sêsôm inj ñahu asê dom.

Yisu kèyalinj ñgacsêñomi 12 sa

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Tinjambu Yisu pi lôc danj gi ma mbwêc lau nanj inj atac whiñ, nanj sêtêñ inj sêmenj. ¹⁴ Goc inj kèyalinj ñac si lau 12 sa, ma sam ñac bu †Aposel, bu ñac oc sêmbô sêwhiñ inj, ma inj oc kêtj ñac sêsa sêndi bu sêmenj mêtê. ¹⁵ Ma inj kêtj ñaclai têtj ñac bu sêsoc ñalau sac su. ¹⁶ Aposel 12 nanj Yisu kèyalinj ñac sa, nanj bocdec: Saimon (nanj inj sam bu Pita), ¹⁷ Jems lu Jon (Sebedi ndê atu lu nanj Yisu sam bu 'wapap atui'), ¹⁸ Andru, Pilip, Batolomeas, Matyu, Tomas, Jems (Alpayas ndê atu), Tadaus, Saimon (nanj sêsam bu 'Ñgac †Selot'), ¹⁹ ma Judas Iskeriot, ñgac nanj tinjambu hoc Yisu asê.

Lau sêngihi Yisu ahuc ñapanj

²⁰ Yisu sôc andu danj gi, magoc lau tonj atu sêsap inj dôñ ñapanj e ñasawa mba bu inj ti ndê ñgac-sêñomi sênenj gêñ. ²¹ Gêñ dau ñawaê tap Yisu dinda ti asii sa, dec ñac sêsôm, "Inj ndê gauc tisac." Bocdinarj dec sêtêñ inj si bu sêkôc inj sa ndi.

Yisu ndê ñaclai ñahu

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-22)

²² Têtj têtj dinarj kédôhônjanja yomsu-nga ñatô sêmenj akêñ Jerusalem ma sêngôliñ yom pi Yisu bocdec bu, "Ñalau sac si ñadau †Belsebal gêm gôliñ inj, ma kêtj ñaclai têtj inj bu soc ñalau sac

su." ²³ Goc Yisu mbwêc ñac sêtigasuc inj, ma ô ñac si yom ña yom gôliñ danj bocdec bu, "Bocke ma Sadanj oc soc Sadanj?" ²⁴ Gôliñwaga danj ndê lau bu sêkêtj kisa dau, dec inj ndê gôliñ oc pacndê. ²⁵ Ma gôlôwac danj bu sêwhê dau kôc, dec oc sêlhac ñanjanja dom. ²⁶ Ma Sadanj bu kêtj kisa têtj dau ma whê dau kôc, dec inj oc lhac ñanjanja dom, inj ndê ñaclai oc pacndê. ²⁷ Angô! Sadanj inj gitôm ñgac ti licwalô atu, ma yac bu dasôc ñgac ti licwalô atu danj ndê andu bu tangaho inj ndê gêñ, nanj gêñ ñamata-nga dasô inj dôñ, goc tangaho inj ndê gêñ.

²⁸ "Yomandô aô wasôm têtj mac. Ñamalac nanj kac ndê ñalôm kwi ma hu ndê sac siñ, nanj Anôtô oc suc inj ndê sac ti yom sac-sac honj kwi. ²⁹ Tigenj ñamalac danj bu sôm yom sac pi Ñalau Dabuj, nanj Anôtô oc suc inj ndê sac kwi dom andô. Inj kôm gêñ sac sambuc, ma inj ndê giso oc yêc ñapanj."

³⁰ Yom honj dinarj Yisu sôm, ñahu bu ñac sêsôm bu ñalau sac danj mbo inj ñalôm.

Yisu dinda ti asii

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Têtj têtj dinarj Yisu dinda ti ndê asii sêhóc asê andu dau. Sêlhac awê ma sêñkinj ñamalac danj sôc gi bu kôc inj sa sa menj. ³² Lau daêsam nanj sêndôc sêngihi Yisu ahuc, nanj sêsôm têtj inj bu, "Am dinam ti nem asimi dec sêmenj sêlhac awê ma sêndac am." ³³ Goc inj ndac ñac, "Anej dinarj ti asiñj nanj asa?" ³⁴ Ma inj tahê lau nanj sêndôc sêngihi inj ahuc, ma sôm, "Anej dinarj ti asiñj dau dindac. ³⁵ Bu lau nanj danga wambu Anôtô ndê yom, nanj ñac sêti aô asiñj ti lhuñwêi ma dinanj."

4

Yom gôliñ pi ñgac kèbalip wit ñawhê

(Mat 13:1-12; Luk 8:4-8)

¹ Tinjambu Yisu sa gi mbo bugictonj ñamakê, ma gic hu kédôhônj lau tiyham. Ma lau sêwê-sêwê sêmenj e ti tonj atu andô. Tu dinarj-nga inj pi wanj danj gi poc bugictonj kèpiñ baô, ma lau daêsam dinarj sêlhac baô.

² Yisu sôm yom gôliñ daêsam bu êndôhônj lau dinarj. Inj sôm yom gôliñ danj têtj ñac bocdec bu, ³ "Angô! Ñgac danj sa gi bu êmbalip wit ñawhê yêc inj ndê ôm. ⁴ Têtj ndoc inj kèbalip gêñ dau, nanj ñawhê ñatô sêpenj sêsip senj, ma mbac sêsip sêmenj ma senj su. ⁵ Ma ñawhê ñatô sêpenj sêsip gamenj hoc-hoc, nanj nom ñagec sac hoc ñahô ñambwa. Ñawhê dau sêsip nom ñalôm gacgenj si dom, dec sêpo sêpi sêmenj ñagahô. ⁶ Tigenj tinjambu ac pec ñagatôm ma gêm bôliñ. Ñahu bu

nom nayaham mba tu n'awakac sip ndi-nga. ⁷ Ma wit n'awhê natô sêpen sêsip kwanj ti n'akwa njalôm, ma kwanj lu wit sêpi sêwhinj dau e kwanj yanj wit ndu ma gêm nandô danj dom. ⁸ Ma wit n'awhê natô sêpen sêsip nom nayaham, ma tinjambu sem nandô daêsam, natô sem nandô 30, natô sem nandô 60, ma natô sem nandô 100."

⁹ Goc Yisu sôm, "Asa bu danja-sunj yêc, nanj njgô anej yom."

Yisu whê yom gôlinj wit n'awhê-nga n'ahu sa

(Mat 13:10-23; Luk 8:9-15)

¹⁰ Tinjambu lau daêsam sêmbo dom, ma lau nanj sêmbo sêwhinj Yisu, ti ngacsênjomi 12 sêndac Yisu pi yom gôlinj dau n'ahu. ¹¹ Ma inj whê sa têtj n'ac bocdec bu, "Anötô ndê gôlinj n'alêj n'ahu sip njalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anjalê n'ahu dau, magoc lau nanj sêmbo Anötô ndê gôlinj njalôm dom, nanj wasôm yom têtj n'ac n'ahu yom gôlinj n'ambwa. ¹² Aisaya to yom pi lau kainj dinanj, nanj yêc bocdec bu:

N'ac sêlic gêtj nanj aô gakôm, nanj n'apanj, magoc n'ac si gauc sa dom. Ma n'ac sêngô anej yom n'apanj, magoc sênyalê n'ahu dom.

N'ac bu sênyalê, dec oc tôm bu sênem dau kwi, ma Anötô oc suc n'ac si sac kwi." [Ais 6:9-10]

¹³ Goc Yisu sôm têtj n'ac, "Bocke dec mac anjalê yom gôlinj dinanj n'ahu dom? Bocdinanj n'alêj bocke mac oc anjalê yom gôlinj natô n'ahu? ¹⁴ Anjgô! Yom pi ngac nanj kêbalip wit n'awhê, nanj hêganônj ngac nanj hoc Anötô ndê yom asê. ¹⁵ Ma yom pi wit n'awhê nanj sêpen sêsip senj, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötô ndê yom, magoc n'agahô Sadanj menj ma kêgaho yom dau su yêc n'ac si njalôm. ¹⁶ Ma wit n'awhê nanj sêpen sêsip gamej hoc-hoc, nanj hêganônj lau nanj sêngô A nôtô ndê yom ma sêkôc sa n'agahô ti atac nayaham. ¹⁷ Tigej tôm wit nanj n'awakac mbasi, nanj lau dau sêlhac n'asawa baliinj dom. Têtj ndoc sêtap n'awapac sa, me lau sêkêj kisa n'ac tu Anötô ndê yom-nga, nanj sêhu si sêkêj whinj sinj n'agahô ej. ¹⁸ Ma wit n'awhê nanj sêpen sêsip kwanj ti n'akwa njalôm, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötô ndê yom, ¹⁹ tigej sêhêgo dau pi gêtj nom-nga kêlêc, ma lêtj atac whinj mone ti wapa nom-nga hê n'ac si gauc n'apanj e kôm Anötô ndê yom ahuc, ma nandô mbasi. ²⁰ Ma wit n'awhê nanj sêpen sêsip nom nayaham, ma sem nandô 30, me 60, me 100, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötô ndê yom, sêkôc sa e tidônj, ma sem nandô daêsam."

Dasiñ lam n'awê kwi dom

(Luk 8:16-18)

²¹ Ma Yisu sôm têtj n'ac, "Lam inj gêtj pô gamej-nga, ma bocdinanj yac tanjatôc n'ahu suc ahuc me dasinj kwi sôc sasac n'ahu dom. Mba! Tanjinj êngalêj n'ahu bu n'awê pô gamej. ²² Ma n'alêj tigej, yom nanj yêc sinj dau me n'ahu sip njalôm gi, nanj oc menj sa tiawê. ²³ Asa nanj danjasunj bu yêc, nanj njgô."

²⁴ Ma inj gic têtj yom ma sôm, "Akôc gauc n'apap pi Anötô ndê yom nanj mac anjgô. Mac bu atac whinj bu anjalê n'ahu, dec Anötô oc kêj gauc têtj mac, ma inj oc kôm mac nem gauc ênsôwec tiatu. ²⁵ Bu asa nanj kôc Anötô ndê yom sa sip ndê njalôm e tidônj, nanj Anötô oc kêj gauc têtj inj ênjêc. Magoc asa nanj kôc sa tidônj dom, nanj Anötô oc kôc inj ndê yom honj su yêc inj."

Yom gôlinj pi gêtj n'awhê nanj po pi menj

²⁶ Ma Yisu sôm, "N'alêj nanj Anötô ndê gôlinj kêsôwec, nanj gitôm gêtj n'awhê nanj n'amalac danj sô sip ndê ôm. ²⁷ Ma tinjambu inj yêc bêtj ôbwêc ma tisa têtj acsalô, ma n'awhê dau po pi menj. Magoc n'amalac dau kêyalê n'alêj dom. ²⁸ Têtj n'amata-nga n'awhê dau hóc nom kôc ma n'agatôm pi menj, malô goc n'amalaha sa ma tinjambu gêm nandô. ²⁹ Magoc têtj ndoc gêtj nandô dau tilôwê inj oc ndic su, bu bêtj sêhonj gêtj nandô sa-nga menj sa."

Yom gôlinj pi gêtj n'awhê saunj

(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

³⁰ Ma Yisu sôm, "Aô wasôm yom gôlinj bocke tu bu wawhê n'alêj nanj Anötô ndê gôlinj kêsôwec, nanj sa? Aô wanem dôhônj pi gêtj sake bu wawhê sa? ³¹ Anötô ndê gôlinj gitôm gêtj n'awhê saunj andô danj nanj dasô sip nom, gitôm a soc n'awhê. ³² Gêtj dau gêtj saunj andô, tigej yac bu dasô sip nom ndi, dec oc po tiatu e hóc gêtj gêtj ôm-nga honj su. Ma n'asanjgac oc sêhê baliinj e mbac lôlôc-nga sêmenj sêhê si n'ajic yêc ayunj nayaham dau."

³³ Yom gôlinj kainj dinanj Yisu sôm têtj lau n'apanj. Inj kêdôhônj n'ac tôm n'ac si gauc. ³⁴ Yom honj nanj inj sôm têtj n'ac, nanj inj sôm n'ahu yom gôlinj. Ma têtj têtj nanj inj ti ndê ngacsênjomi sêmbo tawasê, nanj inj whê gêtj honj sa têtj n'ac.

Yisu kôm bu n'amponj timalô

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Têtj acsalô dinanj kêpij bu n'asac sa, nanj Yisu sôm têtj inj ndê ngacsênjomi, "Yac dalhê, dapi bugictonj n'adanja dandi." ³⁶ Goc sêhu lau tonj atu dinanj sinj ma sêkôc Yisu whinj n'ac sêpi wanj danj ma sêlhô si. Ma wanj natô sêlac sêwhinj. ³⁷ Sêlac si ma mbu puc atu ma gêtj bu n'amponj sa gic sip

wanj e kêpij bu wanj pac. ³⁸ Magoc Yisu tenj gewalim ma yêc bêc yêc wanjku-nga. Ngacsêngomi sêuj inj sa, ma sêsôm têtj inj, “Kêdôhônjwaga, bocke? Am hêgo daôm dom bu yac oc dandinjan, a?” ³⁹ Goc inj tisa, ma sôm yom nanja têtj mbu ti bu njampon bocdec bu, “Nanj gitôm! Timalô!” Goc mbu timalô ma gamej nanjen sa. ⁴⁰ Ma inj sôm têtj njac bu, “Tu sake-nga mac atôc daôm kêlêc? Bocke? Mac akêtj whinj aô dom, a?” ⁴¹ Magoc njac sêsô ti sêtôc dau njandô ma sêndac dandi, “Inj asa dec? Gêj hoj sêsôc inj ndê yom njapu, ma mbu ti bu njampon sêwhinj!”

5

Yisu kôm njac ti njalau sac njayham sa (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Yisu ti ndê ngacsêngomi sêhóc asê Bugictonj Galili-nga njadanga têtj gamej ac pi-nga, ma sêsôc baô yêc lau Gerasa-nga si gamej. ² Sêpi baô si, ma njac danj nanj njalau sac mbo inj ndê njalôm, nanj sa akêtj ôm sêhò-nga ma têtj Yisu gi. ³ Inj njac dau êlêmê ndôc ôm sêhò-nga, ma têtj daêsam lau sêngahê bu sêsô inj dôj njac wac me njac sen, magoc gitôm dom. ⁴ Têtj daêsam sêsô inj amba ti gahi dôj njac sen, magoc inj hê sen kic ma senj gapocwalô gahi-nga su. Lau danj sêtôm dom bu sêkôm inj timalô. ⁵ Têtj acsalô ti ôbwêc, inj mbo ôm sêhò-nga ti gamej njabaô, ma tanj asê ma kôc hoc ma tuc-tuc dau njamlic tisac.

⁶ Têtj têtj dinanj inj gêlic Yisu kalhac ahê, goc kêti gi ma pônj haduc yêc inj anjgô-nga. ⁷⁻⁸ Ma Yisu sôm têtj inj, “Njalau sac, am hu njac dinanj sinj.” Dec njalau dau mbwêc atu ma sôm, “Yisu, Anôtô Njaci ti Njasi Njadau ndê Atu, am bu kôm sake têtj aô? Tu Anôtô ndê njac-nga, aô waten am bu kôm aô njayom dom.” ⁹ Goc Yisu ndac inj, “Am nem njac asa?” Ma njalau sac ô yom ma sôm, “Anej njac ‘Tonj Atu,’ bu yac njalau daêsam.” ¹⁰ Ma njalau dau tenj Yisu tidim daêsam, bu soc njac su yêc gamej dinanj dom.

¹¹ Têtj têtj dinanj bôc tonj atu senj gêj sêmbô lôc njapu yêc gamej dinanj. ¹² Goc njalau sac sêterj Yisu ma sêsôm, “Êmkinj yac atêtj bôc dindê andi, bu yac asôc bôc si njalôm.” ¹³ Yisu gôlôc goc njalau sac sêhu njac dinanj sinj, ma sêsôc bôc njalôm si. Goc bôc hoj sênti si e sêsip salic sac, ma sêsip bugictonj e bu kô njac sêmbac ndu. Bôc dau tonj atu, njanamba gitôm 2,000. ¹⁴ Goc lau sêyob bôc-nga sênti si, ma sic minj yom dinanj têtj lau nanj sêmbô malac atu ti gamej njamakê-nga. Ma lau dau sêsa si bu sêlic gêj nanj Yisu kôm. ¹⁵ Sêhóc

asê inj ma sêlic njac nanj Yisu soc njalau sac tonj atu dinanj su yêc inj, nanj ndôc ti gauc njawa ma sôc njakwê, dec njac sêtôc dau. ¹⁶ Ma lau nanj sêlic gêj dau, nanj sic minj pi gêj nanj Yisu kôm têtj njac ti njalau sac, ma têtj bôc. ¹⁷ Goc lau gamej dinanj-nga sêterj Yisu njanga bu hu njac si gamej sinj.

¹⁸ Têtj ndoc Yisu bu pi wanj ndi, nanj njac nanj inj soc njalau sac su yêc inj, nanj tenj inj njanga bu whinj inj ndi. ¹⁹ Magoc Yisu sôm, “Mba! Am mbu têtj nem lau ndi, ma ndic minj têtj njac pi njalêj nanj Pômdau tawalô am, ma pi gêj hoj nanj inj kôm têtj am.” ²⁰ Goc njac dau kôlhô gi, ma kêgih gamej nanj sêsam bu Dekapolis,* ma gic minj yom pi gêj atu nanj Yisu kôm têtj inj. Ma lau hoj sêhêdaê.

Yisu kôm awê lu njayham sa (Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Yisu ti ndê ngacsêngomi sêpi wanj ma sêmbu sêpi bugictonj njadanga si. Ma têtj ndoc inj sip baô gi, nanj lau tonj atu sêkac sa e sêngih inj ahuc. ²² Ma njac danj njac Jairas, nanj yob lau Israel-nga si lôm wê-nga yêc gamej dinanj, nanj menj hóc asê. Inj gêlic Yisu goc hu dau sip nom yêc inj gahi-nga. ²³ Ma inj tenj inj njanga bocdec bu, “Anej bawhê sauj gêmbac atu kêpij bu oc mbac ndu. Aô tac whinj bu am mwenj, kêj amam sac inj tu bu inj mbac ndu dom, ma njayham sa tiyham.” ²⁴ Goc Yisu whinj inj gi.

Yisu kêsêlêj mbo, ma lau daêsam sêngkuc inj ma sêngih inj ahuc. ²⁵ Lau tonj dinanj si danj inj awê nanj gêm dac njapanj tôm yala 12. ²⁶ Inj kêsêlê dokta daêsam bu sênem inj sa, ma gêmli njac e inj ndê mone hoj pacndê. Magoc njac sêtôm dom bu sênem inj sa. Inj hóc njandê atu tu njac-nga, ma gêmbac dau hóc gêlêc su. ²⁷⁻²⁸ Awê dau njgô Yisu njawaê su, dec gauc gêm têtj dau bu, “Aô bu wamasec inj ndê njakwê, dec oc kôm aô njayham sa.” Tu dinanj-nga inj kêsêlêj yêc lau tonj atu njalôm kêkuc inj, ma kêmasêc inj ndê njakwê. ²⁹ Ma njagahô inj inj ndê dac sa tiyham dom, ma inj kêsahê bu inj ndê gêmbac pacndê su.

³⁰ Yisu kêsêlêj bu njaci sa yêc inj, goc njagahô inj kac dau kwi yêc lau tonj atu njalôm ma ndac, “Asa kêmasêc aô nej njakwê?” ³¹ Magoc inj ndê ngacsêngomi sêô yom ma sêsôm, “Lic lau daêsam dindêc s êkôm am si. Bocke dec am ndac bu njac si asa kêmasêc am?” ³² Magoc Yisu taso lau hoj, ma kêsêlê njamalac nanj kôm gêj dau. ³³ Awê dau kêsêlê bu inj njayham sa su, dec têtj Yisu gi ma pônj haduc yêc inj anjgô-nga. Inj têtj dau ti kêtitêc mbo, ma hoc yom asê pi gêj nanj inj kôm. ³⁴ Goc Yisu

* 5:20 Dekapolis - njac dinanj danem kwi bu ‘malac amanju.’ Malac amanju dinanj sêyêc Bugictonj Galili-nga njagamen têtj ac pi-nga.

sôm tɛŋ in, "O anɛŋ bawhê, am nem kɛŋ whin̄ aô dec kôm am nɛyham sa. Am ndi ti atac malô, kwahic dec am nem nɛwapac pacndê su."

³⁵ Yisu sôm yom dinan̄ mbo, ma lau nɛtô sɛmɛŋ akɛŋ Jairas ndê andu, ma sêsôm tɛŋ in, "Am atômwê mbac ndu su. Tu sake-ŋga am bu kɛŋ nɛwapac tɛŋ Kêdôhôn-waga? Sôm tɛŋ in bu mɛŋ dom." ³⁶ Tigen̄ Yisu hêgo dau tu ŋac si yom-ŋga dom, ma sôm tɛŋ Jairas, "Tôc daôm dom, kɛŋ whin̄." ³⁷ Goc Yisu kalhac lau hon̄ ahuc, ma kôc Pita, ma Jems lu ndê asidôwa Jon, ma sêwhin̄ Jairas si. ³⁸ Sêŋsêlɛŋ si e sêhóc asê Jairas ndê andu, ma Yisu gélic lau sêkôm nɛnta atu, ŋac sêhu dan̄gibo asê ma sêtan̄. ³⁹ Goc in̄ sôc gi ma ndac ŋac, "Mac akôm nɛnta ti dan̄gibo atu dindec tu sake-ŋga? Bawhê dau mbac ndu dom, in̄ yêc bêc nan̄ yêc." ⁴⁰ Magoc ŋac sêmbwac in̄. Yisu kɛŋ ŋac sêta awê si, ma kôc bawhê nɛdamba lu dinda ti n̄gacsɛŋjomi tô dinan̄ sêwhin̄ in̄ si, ma sêsóc n̄alôm nan̄ bawhê yêc. ⁴¹ In̄ kêm bawhê dau sip amba ma sôm tɛŋ in̄, "Talita, k umi." (Yom Hibru dau danem kwi bu, 'Bawhê saun̄, am tisa.') ⁴² Ma n̄gahô ɛŋ bawhê dau, nan̄ ndê yala ti 12, nan̄ tisa ma kêsêlɛŋ. Ma lau hon̄ nan̄ sêlic gɛŋ dau, nan̄ sêhêdaê n̄andô. ⁴³ Magoc Yisu kɛŋ yao n̄an̄ga bu sêsôm gɛŋ dau asê tɛŋ lau nɛtô dom. Ma in̄ sôm bu sêkɛŋ gɛŋ danɛŋ-ŋga tɛŋ bawhê dau nɛŋ.

6

*Yisu ndê lau sêkôc in̄ sa dom
(Mat 13:54-58; Luk 4:16-30)*

¹ Yisu mbu tɛŋ in̄ ndê malac-hu gi, ma in̄ ndê n̄gacsɛŋjomi sɛŋkuc in̄. ² Tɛŋ bêc Sabat-ŋga dan̄ in̄ sôc lôm wê-ŋga gi, ma gic hu kêdôhôn̄ lau. Ma lau daêsam nan̄ sɛŋgô in̄ ndê yom, nan̄ sêhêdaê ma sêsôm tɛŋ dandi, "Aluê! In̄ ŋgac dec tap gɛŋ hon̄ dindec sa yêc nde? Asa kɛŋ gauc atu-tu dinan̄ tɛŋ in̄, ma n̄aclai tu kôm gɛŋ dalô-ŋga? ³ In̄ yac nɛŋ ŋgac nan̄ mun̄-ŋga kôm gwelɛŋ kapenta-ŋga. In̄ Maria ndê atun̄gac, ma Jems, Josep, Judas ma Saimon dôwa! Ma in̄ ndê lhuwêi sêmbu sêwhin̄ yac." Ma ŋac atac lu-lu tu in̄-ŋga. ⁴ Goc Yisu sôm tɛŋ ŋac, "Lau hon̄ sêtoc propɛt dan̄ sa, tigen̄ yêc in̄ ndê malachu, in̄ ndê asidôwai ma in̄ dau ndê lau sêtoc in̄ sa dom." ⁵ Ma yêc gamɛŋ dinan̄ in̄ gitôm dom bu kôm gɛŋ dalô daêsam. In̄ kɛŋ amba sac lau gêmbac tigen̄-tigen̄, ma kôm ŋac n̄ayham sa. ⁶ Ma in̄ hêdaê bu ŋac sêkɛŋ whin̄ in̄ dom.

Tin̄ambu in̄ kêsêlɛŋ golom-golom malac, ma kêdôhôn̄ lau.

*Yisu kɛŋ n̄gacsɛŋjomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Luk 9:1-5)*

⁷ Yisu mbwêc ndê n̄gacsɛŋjomi 12 sêtɛŋ in̄ sɛmɛŋ, ma in̄ kɛŋ n̄ac lu-lu sêsa sêtɛŋ malac n̄atô si, bu sɛnem mêtê lau. Ma in̄ kɛŋ n̄aclai tɛŋ n̄ac bu sêsoc n̄alau sac su yêc lau. ⁸⁻⁹ In̄ kɛŋ n̄ac ti sôm yom tɛŋ n̄ac bocdec bu, "An̄sêlɛŋ andi, magoc akôc wapa daêsam dom. Asôc nem atapa ma akôc nem tôc, dec tôm. Ampwic hacgêlê dom, ma akôc gɛŋ danɛŋ-ŋga me awa me n̄akwê aô daôm-ŋga dom. ¹⁰ Tɛŋ ndoc mac asôc malac dan̄ andi, ma lau sêkôc mac sa asôc ŋac si andu, nan̄ ambo whin̄ n̄ac e mac ahu malac dau sin̄. ¹¹ Ma lau malac dan̄-ŋga bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc aton̄ kop su yêc gahim tɛŋ ndoc mac ahu n̄ac sin̄, bu atôc n̄ac si giso asê."

¹² Goc ŋac sêlhô si ma sem mêtê bu lau sɛnem si n̄alôm kwi ma sêhu mêtê sac sin̄. ¹³ Sêsoc n̄alau sac daêsam su yêc lau, ma sêmbac olib n̄akwi pi lau gêmbac daêsam ma sêkôm ŋac n̄ayham sa.

*Herod gauc gêm yom daêsam pi Yisu
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Lau sic min̄ pi Yisu n̄apan e in̄ ndê wâe tiapa, ma Kin̄ Herod n̄gô n̄awaê pi in̄ whin̄. Lau n̄atô sêsôm bu, "Yisu in̄ Jon, N̄gac Kêku Lau-ŋga, nan̄ tisa akɛŋ lau batê-ŋga, ma bocdinan̄ in̄ kôc n̄aclai bu kôm gɛŋ dalô." ¹⁵ Ma n̄atô sêsôm, "Mba! In̄ n̄gac dec in̄ propɛt Elaija nan̄ tisa akɛŋ lau batê-ŋga." Ma n̄atô sêsôm, "Mba! In̄ propɛt dan̄ tôm propɛt akwa-kwa." ¹⁶ Magoc tɛŋ tɛm Herod n̄gô yom dinan̄ pi Yisu, nan̄ in̄ sôm, "N̄gac dê mboe Jon, n̄gac nan̄ aô gatim in̄ kachu kic, nan̄ tisa akɛŋ lau batê-ŋga."

*Herod gic Jon, N̄gac Kêku Lau-ŋga ndu
n̄amin̄
(Mat 14:3-12)*

¹⁷⁻¹⁸ Mun̄-ŋga, Herod kôc in̄ asi Pilip ndê awhê Herodias ma gêm ti ndê awhê. Dec Jon hoc Herod ndê giso asê ma sôm tɛŋ in̄, "Am gêm nem asim ndê awhê, dec kôm gɛŋ so sambuc." Tu dinan̄-ŋga Herod kɛŋ ndê lau sin̄-ŋga bu sêkôc Jon dôŋ, ma sêkɛŋ in̄ ndôc gapocwalô. ¹⁹ Tu Jon ndê yom-ŋga, Herodias êlêmê tac n̄andê tɛŋ in̄ ma tac whin̄ bu sêndic in̄ ndu. Magoc in̄ gitôm dom, ²⁰ bu Herod kɛyalê bu Jon in̄ n̄gac gitɛŋ ti dabun̄, dec tôc Jon ma yob in̄ n̄apep. Herod tac whin̄ bu n̄gô Jon ndê yom, magoc Jon ndê yom kôm in̄ gauc gêm yom daêsam. ²¹ Tin̄ambu Herodias tap lɛŋ dan̄ sa bu lau sêndic Jon ndu. Tɛŋ Herod ndê bêc dinda kôc in̄-ŋga, nan̄ Herod ndê mwasin̄ dan̄ ma kɛgalêm in̄ ndê lau atu-tu, ti lau bata sin̄-ŋga, ma lau bata Galili-ŋga. ²² N̄ac sêndôc mwasin̄ dau n̄alôm ma Herodias atuwê sôc mɛŋ ma tê wê. Gɛŋ dau kôm Kin̄ Herod ti ndê n̄aclɛŋ hon̄ atac n̄ayham kêlêc. Goc in̄ sôm tɛŋ

bawhê dau, “Am ndac gêñ bocke nan am atac whin, ma wakêñ têt am.”²³ Ma in kêmatin yom têt in bocdec bu, “Gêñ nan am bu ndac, nan aô wakêñ têt am, tòm aô wawhê neñ wapa hon kôc ndi ton lu ma wakêñ ton dan têt am.”²⁴ Goc bawhê dau sa gi ma ndac dinda, “Aô wandac gêt sake?” Ma dinda ô yom ma sôm, “Am ndac Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê ñagôlôn.”²⁵ Goc bawhê dau kac dau kwi ma kêt mbu têt Kin Herod gi, ma sôm têt in bu, “Aô tac whin bu kwahic dec, am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, goc kêt in ndê ñagôlôn sip pele dan ma kêt têt aô, bu walic pi tanôn bu in mbac ndu ñandô.”²⁶ Yom dau kôm Kin Herod ñalôm ñawapac atu, tigen tu in kêmatin yom yêc ñacñ hon anğô-nga, dec kôm tòm bawhê dau ndac.²⁷ Ma ñagahô in kêtin ñac dan bu ndic Jon ndu ma kôc in ñagôlôn mbu men. Ngac dau sôc gapocwalô gi, tim Jon ndê kachu kic,²⁸ ma kêt ñagôlôn sip pele dan. Goc kôc sa gi kêt têt bawhê, ma bawhê kêt têt dinda gêlic.

²⁹ Têt têt Jon ndê sênomi sênğô gêt dau ñawaê, nan sêmen ma sêkôc in ndê ñamlan sa, ma si sênğuhun.

Yisu ndê ñgacsênomi sêmbu sêmen

³⁰ ñgacsênomi nan Yisu kêtin ñac sêsa si, nan sêmbu sêtên in sêmen, ma sic min pi gêt hon nan sêkôm, ma yom nan sêndôhôn têt lau.³¹ Têt têt dinan lau daêsam sêwê sêtên Yisu sêmen ñapan, dec ñasawa mba bu in ti ndê lau sênen gêt. Tu dinan-nga dec in sôm têt ñac, “Mac tamwasêm awhin aô, ma yac dasa gameñ sawa dan dandi, ma tanwhan daun.”

Yisu gôlôm lau 5,000

(*Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15*)

³² Bocdinan ñac sêpi wan dan bu sêlhô sêtên gameñ sawa dan sêndi.³³ Magoc lau daêsam sêlic ñac sêpi wan ma sênğalê bu Yisu ti ndê lau. Bocdinan lau akêt malac hon yêc gameñ dinan sênğuc ñac, sênti sêmbu baô ma sêhòc gêlêc ñac.³⁴ Têt têt Yisu ti ndê ñgac-sênomi sêsôc baô si, in gêlic lau daêsam dinan ma tawalô ñac, bu ñac sêtôm domba nan si ñgac yob ñac-nga mba. Dec in gic hu kêdôhôn yom daêsam têt ñac.

³⁵ Sêmbu e telha sa, goc Yisu ndê ñgacsênomi sêtên in si ma sêsôm, “Gameñ dindêc gameñ sawa, ma ac pacndê.³⁶ Kêt lau dau sêlhô sêtên malac ti gameñ ñamakê-nga sêndi, bu sênemlhi gêt sênên-nga.”³⁷ Magoc Yisu sôm, “Mba! Mac daôm akêt gêt têt ñac sênen.” Ma ñac sêô yom ma sêsôm, “Lau dindêc ñac lau daêsam andô! Yac bu anemlhi bolom ña mone atu gitôm ðdenarii 200, dec oc tòm bu ñac hon sênên ñagec-ñagec. Yac

akôm bocdinan, a?”³⁸ M a in ndac, “Mac nem bolom hinğa ndôc? Andi alic.” Ma ñac si sêlic goc sêmbu sêmen ma sêsôm, “Yac mba bolom limdan, ma i lu sêndôc.”

³⁹ Goc Yisu sôm têt ñac bu sêkêt lau hon sêndôc sic titon-titon sêndôc kwan.⁴⁰ Ma lau hon sêndôc sic titon-titon, ton ñatô gitôm lau 100, ma ñatô gitôm 50.⁴¹ Goc Yisu kôc bolom limdan ma i lu sa, tatac undambê ma gêm mbec, goc pô bolom kôc-kôc, ma kêt têt ñgacsênomi bu sêndic sam têt lau. Goc in kôm bocdinan pi i lu.⁴² Lau hon señ gêt e hóc ñac dôn.⁴³ Ma tinambu ñgacsênomi sic bolom ti i ñadêlê sa sip gatop 12 e menhu.

⁴⁴ Yisu gôlôm lau ton atu dinan, ma launğac nan sêmbu ton dau ñalôm ma señ gêt, nan si namba gitôm 5,000.

Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô

(*Mat 14:22-33; Jon 6:16-21*)

⁴⁵ Têt têt dinan Yisu kêt ndê ñ gacsênomi sêpi wan dan si, ma kêtin ñac sêmun in sêpi bugicon ñadanga, bu sêtên malac Betsaida sêndi. Ma in dau mbo baô bu kêt lau ton atu dinan sêlhô si.⁴⁶ In hu ñac sin su, goc pi lôc dan gi bu ten mbec.

⁴⁷ Ñasec sa su, ma wan dau sa bugicon ñalhu, ma Yisu tawasê mbo baô.⁴⁸ In gêlic ndê ñgac-sênomi sêhêc wan ñanga, bu mbu atu kêsêlêñ ma puc ñac dôn. Têt ôbwêc lôm in kêsêlêñ mbo bu ñahô, ma sa têt ñac gi. In bu hóc gêlêc ñac,⁴⁹ magoc têt ndoc sêlic in kêsêlêñ mbo bu ñahô, ñac gauc gêm bu sêlic ñalau dan. Ñac sêmbwêc atu,⁵⁰ bu ñac hon sêlic in ma sêtôc dau. Magoc ñagahô in sôm yom têt ñac bu, “Ñalôm pên dôn ma atôc daôm dom, bu aô daun dindêc!”⁵¹ Goc in kêsêlêñ têt ñac ma pi wan gi. Ma mbu timalô ma binôn sip. Ñac sêhêdaê ñandô,⁵² ñahu bu ñac sêlic gêt nan in kôm pi bolom ti i, magoc ñac si gauc sa dom pi in ndê ñaclai. Ñac si ñalôm ñadandi.

Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret

(*Mat 14:34-36; Jon 6:22-25*)

⁵³ Ñac sêhòc asê malac Genesaret yêc bugicon ñadanga, ma sêsô wan dôn.⁵⁴ Ñac sêsip baô si ma ñagahô lau sênğalê bu Yisu.⁵⁵ Goc sênti sêtên malac hon yêc gameñ dinan, ma sêkêt Yisu ñawaê. Ma tinambu lau sêmbalan si lau gêmbac sêtên malac bocke nan sênğô bu Yisu mbo.⁵⁶ Ma malac atu ti saun, me gameñ ñamakê-nga bocke nan Yisu mbo, nan lau sêc si lau gêmbac sêyêc maket ñamala, ma sêten Yisu bu ñac sêmasêc in me bu sêmasêc in ndê ñakwê ñambwa. Ma lau hon nan sêmasêc in, nan ñamlîc ñayham sa.

7

Gêñ nanj kôm ñamalac ñadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga
(Mat 15:1-20)

¹ Lau Palêsai ti kédôhôn-waga yomsu-nga ñatô akên Jerusalem sêtên Yisu si. ² Ma ñac sêlic bu in ndê ñgacsênjomi ñatô sênjwasinj amba dom ma senj gêñ. Bocdinañ ñac gauc gêm bu ñgac-sênjomi si amba ñadômbwi. ³ Ñac gauc gêm yom dinañ, ñahu bu lau Palêsai ti lau Israel-nga daêsam sênkuc mêtê nanj lau andô sic dulu têtj ñac, bu sênjwasinj amba munj su, goc sênj gêñ. ⁴ Ma têtj ndoc sêmbu akên maket sêmenj,* nanj sênjwasinj amba munj, goc sênj gêñ. Ma ñac sênjwasinj laclhu ti akôp ma suc, ma sênkuc mêtê kainj dinañ daêsam, nanj lau andô Israel-nga sic dulu têtj ñac.

⁵ Bocdinañ lau Palêsai ti kédôhôn-waga yomsu-nga dinañ sêndac Yisu, “Tu sake-nga am nem ñgac-sênjomi sênkuc ñagôlinj nanj lau andô sic dulu têtj yac, nanj dom, ma senj gêñ ti amba ñadômbwi?” ⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Propet Aisaya hoc yom asê munj su, nanj hêganônj mac lau atim yom lau-nga solop. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

Lau dindac sêtoc aô sa ña whasunj ñambwa, tigen ñac si ñalôm yêc danj dau-nga.

⁷ Ñac sem akinj aô ñandô dom, ma yom nanj sêndôhônj têtj lau, nanj ñamalac si yomsu ñambwa.” [Ais 29:13]

⁸ Goc Yisu gic têtju yom ma sôm, “Mac ahu Anôtô ndê yomsu sinj, ma asap ñamalac ñambwa si ñagôlinj dôñ. ⁹ Mac alic ñayham bu asap mac daôm nem ñagôlinj dôñ, magoc atec Anôtô ndê yomsu, a?” ¹⁰ Bu Moses to Anôtô ndê yomsu bocdec bu, ‘*Toc damam lu dinam sa.*’ Ma inj to yom danj whinj bocdec bu, ‘*Ñgac danj bu sôm yom sac pi inj damba lu dinda, nanj lau sêndic inj ndu manj.*’ ¹¹ Tigen mac andôhônj lau bu sênjgîli yomsu dinañ. Ñamalac danj ndê awa me gêtj bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc inj bu ndic yao gêtj dau ma sôm têtj inju, ‘Gêtj nanj bu nem amlu sa, nanj gasam bu Koban.’ (Yom Koban dinañ ñahu bu inj kêtjalinj gêtj dau sa bu kêtj ti da têtj Anôtô.) ¹² Tu dinañ-nga inj gêm inj damba lu dinda sa dom, ma mac alic ñayham. ¹³ Ñalêtj dinañ mac asenj Anôtô ndê yom popoc ma anjuc lau andô sic ñagôlinj nanj apami sic dulu têtj mac. Mac akôm mêtê daêsam gitôm dinañ.”

¹⁴ Goc Yisu ta lau honj sêtên inj sêmenj tiyham, ma sôm, “Mac lau honj, anjô ma anjalê. ¹⁵⁻¹⁶ Gêtj honj nanj yêc awê ma sip ñamalac ñatac ñalôm, nanj ñadanj kôm inj ñadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga dom. Magoc mêtê ti gauc sac nanj menj akên ñamalac ñalôm, nanj kôm inj ñadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga.”

¹⁷ Tinjambu Yisu hu lau dinañ sinj ma inj ti ndê ñgacsênjomi sêsôc andu danj si. Goc sêndac inj pi yom gôlinj dinañ ñahu. ¹⁸ Ma inj ndac ñac, “Bocke dec mac atôm lau ñatô nanj si gauc sa dom? Alic bu gêtj n anj yêc awê, ma sip ñamalac ñatac ñalôm, nanj oc kôm inj ñadômbwi sa dom. ¹⁹ Ñahu bu gêtj dinañ sip inj ñalôm ti gauc dom, magoc sip inj ñatac ñalôm goc tinjambu sa menj tiyham.” (Yisu ndê yom dinañ têtj asê bu Anôtô gic yao gêtj danen-nga danj bu gêtj ñadômbwi dom.)

²⁰ Ma inj gic têtju yom ma sôm, “Gêtj sac bocke nanj sa yêc ñamalac si ñalôm me whasunj, nanj kôm inj ñadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga. ²¹⁻²² Mêtê sac daêsam ñahu yêc ñamalac si ñalôm. Gauc sac, mêtê sênem kanj gêtj-nga, sêndic ñamalac ndu-nga, mêtê mockainj-nga nanj lau nanj sem dau sa su, ma lau nanj sem dau sa su dom nanj sêkôm, lêtj atac whinj awa ti wapa-nga, mêtê sêlic lau sac-nga ti sênjsau lau-nga, mêtê sênj gêñ ñawahônj-nga, mêtê ñalôm ñagalac-nga ti mêtê lêmunj-nga, ma sêsôm yom sac-sac-nga, mêtê sêtoc dau sa-nga, ma lêtj gauc mbasi-nga. ²³ Mêtê sac kainj dinañ honj ñahu yêc ñamalac si ñalôm, ma kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga.”

Awhê Kanan-nga danj kêtj whinj ñanga
(Mat 15:21-28)

²⁴ Yisu ti ndê ñgacsênjomi sêhu gameñ dinañ sinj, ma sêtên gameñ nanj yêc kêtjinj malac Taya ma sêsôc andu danj si. Inj tec bu lau danj sênjalê gameñ nanj inj mbo, magoc inj gitôm dom bu sinj dau. ²⁵⁻²⁶ Awhê danj mbo gameñ dinañ, nanj ñalau sac danj mbo inj atuwê ñalôm. Inj awhê Grik-nga nanj dinda kôc inj yêc gameñ Sairo-Pionisia-nga. Têtj ndoc awhê dau ngô ñawaê pi Yisu, nanj têtj inj gi, ma hu dau sip nom yêc inj gahi-nga. Ma inj têtj Yisu ñanga bu inj soc ñalau sac dau su yêc inj atuwê.

²⁷ Ma Yisu sôm têtj inj, “Gêtj ñamata-nga dakênj gêtj danen-nga têtj balêkoc bu sênj e hôt ñac dôñ. Solop dom bu dakôc balêkoc si gêtj danen-nga, ma tambalinj têtj giam sênj.” ²⁸ Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Yomandô Pômdau, magoc

* 7:4 Têtj ndoc lau Palêsai ma lau †Skraib sêmbu maket, nanj semlihi gêtj yêc lau Israel ñatô nanj sêhêgo dau tu Moses ndê yomsu-nga dom, ma †lau gameñ apa-nga nanj sêmbu maket ñamala. Ñac gauc gêm bu lau dau oc sêkôm ñac ñadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga, ma bocdinañ sênjwasinj amba têtj ndoc sêmbu akênj maket sêmenj.

giam naŋ sêndöc tebo ŋapu, naŋ senj gêŋ ŋapoc naŋ balêkoc sênyaiŋ sip nom.”
²⁹ Goc Yisu sôm, “Tu am nem yom dinaŋ-ŋga dec aô wanem am sa. Am mbu ndi ma am oc lic bu ŋalau sac dau hu am atômwê siŋ su.”
³⁰ Goc awhê dau mbu têtŋ ndê andu gi, ma tap sa bu ŋalau sac dau hu iŋ atuwê siŋ ma bawhê dau yêc bêc yêc ndê mbô.

Ŋgac awha mba ma danŋgasuŋ bic

³¹ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêhu malac Taya ŋagamêŋ siŋ. Ŋac sêŋsêlêŋ sêmboc senj têtŋ malac Saidon goc sêtêŋ bugictonŋ Galili-ŋga, ma sêpi bugictonŋ ŋadanŋa ma sêtêŋ gamêŋ Dekapolis-ŋga si.
³² Yêc gamêŋ dinaŋ lau ŋatô sêkôc ŋgac danŋ danŋgasuŋ bic ma awha mba ma sêtêŋ Yisu si, ma sêtenj iŋ bu kêtŋ amba sac iŋ.
³³ Lau daêsam sêlhac dindê, goc Yisu kôc ŋgac dau ma iŋlu sêsa ŋasawa sauŋ si sêlhac dau-ŋga. Ma iŋ kêtŋ amba-atu sôc ŋgac dau danŋgasuŋ, ma iŋ hu gasôp pi amba-atu ma kêtŋ pi ŋgac dau êmbala.
³⁴ Goc iŋ tatak undambê, sê awha atu, ma sôm têtŋ iŋ bu, “Epata.” (Yom dau danem kwi bu ‘Po asê.’)
³⁵ Ma ŋagahô iŋ danŋgasuŋ po asê, êmbala tigolonŋ, ma iŋ sôm yom yêc awê.

³⁶ Yisu gic yao lau bu sêndic miŋ pi gêŋ dinaŋ têtŋ lau ŋatô dom, magoc sêsôc iŋ ndê yom ŋapu dom. Iŋ gic yao ŋac tidim daêsam, magoc ŋac sic miŋ pi iŋ hôc gêlêc su.
³⁷ Ma lau hoŋ naŋ sêŋgô, naŋ sêhêdaê ŋandô ma sêsôm, “Iŋ kôm gêŋ hoŋ ŋapep eŋ, ma gitôm bu kôm lau danŋgasuŋ bic sêŋgô yom, ma lau awha mba sêsôm yom asê.”

8

Yisu gôlôm lau 4,000

(Mat 15:29-39)

¹ Têtŋ têtŋ dinaŋ lau daêsam sêkac sa tiyham e lau tonŋ atu sêmboc sêwhiŋ Yisu. Iŋ gêlic bu ŋac si gêŋ sênenj-ŋga mba, goc ta ndê ŋgacsêŋomi sêtêŋ iŋ sêmenj, ma sôm têtŋ ŋac bu,
² “Aô tajwalô lau dindêc, bu sêmboc sêwhiŋ aô gitôm bêc tô su, ma ŋac si gêŋ sênenj-ŋga pacndê.”
³ Ma aô bu wakêŋ ŋac sêlhô ti gêŋ yô ŋac, dec ŋac oc tagôlô yêc senj. Ŋac si lau ŋatô sêmenj akêŋ gamêŋ baliŋ.”
⁴ Magoc iŋ ndê ŋgacsêŋomi sêd iŋ ndê yom ma sêsôm, “Yac dambo gamêŋ sawa, ma oc dakôc gêŋ daneŋ-ŋga y êc nde, naŋ tôm bu lau hoŋ dindêc sênenj?”
⁵ Ma Yisu ndac ŋac, “Mac nem bolom hiŋga ndôc?” Ma ŋac sêsôm, “Yac mba bolom 7 sêndöc.”

⁶ Goc Yisu sôm têtŋ lau bu sêndöc sic sêndöc nom. Ma iŋ kôc bolom 7 dinaŋ ma gêm danŋge, pô kôc-kôc, ma kêtŋ têtŋ ndê ŋgac-sêŋomi bu sêndic sam têtŋ lau, dec sic sam.
⁷ Ma ŋac si i mwambwa ŋatô

sêndöc, naŋ Yisu gêm mbec whiŋ, ma sôm bu sêndic sam têtŋ lau.
⁸ Ma lau hoŋ senj e hôc ŋac dôn, goc ŋgacsêŋomi sic ŋadêlê sa sip gatop 7 e meŋhu.
⁹ Lauŋgac naŋ senj gêŋ dau, naŋ si namba gitôm 4,000. Tiŋambu Yisu kêtŋ ŋac sêlhô si,
¹⁰ ma iŋ ti ndê ŋgac-sêŋomi sêpi waŋ danŋ ma sêtêŋ gamêŋ naŋ sêsam bu Dalmanuta, naŋ si.

Lau Palêsai sêndac Yisu bu kôm gêŋ dalô

(Mat 16:1-4)

¹¹ Lau Palêsai ŋatô sêtêŋ Yisu si, ma sic hu sêŋsu iŋ. Ŋac bu sêŋsahê iŋ, dec sêndac iŋ bu kôm gêŋ dalô danŋ bu têtŋ asê bu iŋ kôc ŋaclai yêc Anötô ndê.
¹² Magoc Yisu h ulai ma sôm têtŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac lau têtŋ dindêc-ŋga aŋsalê gêŋ dalô? Yomandô wasôm t êŋ mac bu aô wakôm gêŋ dalô tôm mac andac, naŋ danŋ dom.”
¹³ Goc iŋ hu ŋac siŋ ma pi waŋ tiyham whiŋ ndê ŋgac-sêŋomi ma sêlhô bu sêmbu sêpi bugictonŋ ŋadanŋa sêndi.

Yisu puc lau Palêsai ti Herod si giso asê

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Têtŋ ndoc ŋgacsêŋomi sêpi waŋ dau si, naŋ sêŋlhiŋ dau siŋ bu sêkôc bolom ŋatô, ma ŋac si bolom tigenj yêc waŋ dau ŋalôm.
¹⁵ Ma Yisu sôm yom ti ŋanŋa têtŋ ŋac bu, “Ayob daôm ŋapep pi lau Palêsai si yist ma Herod ndê yist.”
¹⁶ Ma ŋac sem yomgalôm sêwhiŋ dandi ma sêsôm, “Iŋ sôm yom dinaŋ ŋahu bu yac neŋ bolom mbasi.”
¹⁷ Yisu kêyalê yom naŋ ŋac sêsôm, dec sôm têtŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac am yomgalôm ma gauc gêm bu yom naŋ aô gasôm pi yist, naŋ ŋahu bu mac nem bolom mba? Bocke mac nem gauc sa pi gêŋ hoŋ naŋ aô gakôm, naŋ dom? Mac nem ŋalôm ŋadandi sa, a?”
¹⁸ Tanôm yêc, magoc mac alic gêŋ danŋ ŋapep dom. Danjamsuŋ yêc, magoc mac aŋgô yom dom. Gauc nem gêŋ naŋ aô gakôm su.
¹⁹ Têtŋ têtŋ naŋ aô gac sam bolom amanŋdanŋ têtŋ lau 5,000, naŋ mac ahoŋ ŋadêlê sa sip gatop hiŋga?” Ma sêsôm, “Gatop 12.”
²⁰ Goc Yisu sôm, “Ma têtŋ têtŋ naŋ aô gac sam bolom 7 têtŋ lau 4,000, naŋ mac ahoŋ ŋadêlê sa sip gatop hiŋga?” Ma sêsôm “Gatop 7.”
²¹ Goc iŋ sôm têtŋ ŋac, “Ma bocke dec mac nem gauc sa su dom?”

Yisu kôm ŋgac tapec ŋayham sa

²² Ŋac sêlac waŋ si e sêhêc asê malac Betsaida. Ma lau ŋatô sêkôc ŋgac tapec danŋ sêtêŋ Yisu si, ma sêndac Yisu bu kêtŋ amba sac iŋ.
²³ Goc Yisu kêm iŋ sip amba, ma wê iŋ sa malac ŋamakê gi. Iŋ hê gasôp pi iŋ tandô ma kêtŋ amba sac iŋ, ma ndac, “Am gêlic gêŋ danŋ me mba?”
²⁴ Ma ŋgac dau hôc tandô sa ma sôm, “Aêc, aô galic

ɲamalac sɛ̃ɲsɛ̃lɛ̃ɲ sɛ̃mbo, magoc galic ɲac ɲadauɲ-dauɲ. Aô galic ɲac sɛ̃tôm a.”
²⁵ Goc Yisu kɛ̃ɲ amba sac inɲ tandô tiyham, ma inɲ tandô po asê ma ɲayham sa. Ma inɲ gɛ̃lic gɛ̃ɲ hoɲ ɲawa ɲayham. ²⁶ Goc Yisu kɛ̃ɲ inɲ kôlhô gi ma sôm, “Am lhô solop tɛ̃ɲ nem andu ndi. Mbu sôc malac dec ndi dom.”

*Pita hoc Yisu ɲahu asê
 (Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)*

²⁷ Tiɲambu Yisu ti ndê ɲgac-sɛ̃ɲnômi sɛ̃lhô bu sɛ̃tɛ̃ɲ malac ɲatô naɲ yêc kɛ̃ɲin Sisaria-Pilipai sɛ̃ndi. Sɛ̃ɲsɛ̃lɛ̃ɲ sɛ̃mbo seɲ ma Yisu ndac ɲac bocdec bu, “Lau sɛ̃sôm bu aô asa?” ²⁸ Ma ɲac sɛ̃sôm tɛ̃ɲ inɲ, “Lau ɲatô sɛ̃sôm bu am Jon, ɲgac Kêku Lau-ɲga, ma ɲatô sɛ̃sôm bu am Elaija, ma ɲatô sɛ̃sôm bu am propet akwa-kwa si daɲ.” ²⁹ Dec inɲ ndac ɲac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?” Ma Pita ô inɲ awha ma sôm, “Am Mesaya dau.” ³⁰ Goc Yisu gic yao ɲac bu sɛ̃sôm inɲ asê tɛ̃ɲ lau daɲ dom.

*Yisu sôm gwanaj bu inɲ oc hôc ɲandê
 (Mat 16:21-23; Luk 9:22)*

³¹ Tɛ̃ɲ tɛ̃m dinaɲ Yisu gic hu kêdôhônɲ ɲac pi gɛ̃ɲ naɲ oc hôc asê ɲamalac ndê Atu. Inɲ oc hôc ɲawapac daêsam, ma lau bata Israel-ɲga ti ɲdabuɲsiga atu-tu ma lau naɲ sɛ̃ndôhônɲ yomsu oc sɛ̃tec inɲ. Lau oc sɛ̃ndic inɲ du, ma tiɲambu bɛ̃c tô nɲnga su inɲ oc tisa tiyham. ³² Inɲ sôm yom dinaɲ yêc awê, dec Pita kôc inɲ sa ɲasawa sauɲ gi, ma sôm inɲ. ³³ Magoc Yisu kac dau kwi, tahê ndê ɲgacsɛ̃ɲnômi ma sôm Pita bocdec bu, “Sadaɲ, kôc daôm sa lhô su! Bu am kɛ̃yalê Anôtô ndê lɛ̃ɲ dom, am bu êmkuc ɲamalac si gauc ɲambwa.”

*Lau naɲ sɛ̃ɲkuc Yisu oc sêhóc ɲawapac
 (Mat 16:24-28; Luk 9:23-27)*

³⁴ Goc inɲ mbwêc ndê ɲgac-sɛ̃ɲnômi ti lau daêsam naɲ sɛ̃ɲkuc inɲ, naɲ sɛ̃tɛ̃ɲ inɲ sɛ̃meɲ, ma sôm tɛ̃ɲ ɲac, “Asa naɲ tac whinɲ bu êɲkuc aô, naɲ êɲgwininɲ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êɲkuc aô. ³⁵ Bu asa naɲ tac whinɲ bu sap gɛ̃ɲ nom-ɲga dôɲ ɲapaɲ tu mbo tali-ɲga, naɲ oc nɲnga. Magoc asa naɲ bu hu gɛ̃ɲ nom-ɲga sinɲ tu êɲkuc aô-ɲga ma tu ɲawaê ɲayham-ɲga, naɲ oc nɲnga dom. ³⁶ ɲamalac daɲ bu po gɛ̃ɲ nom-ɲga hoɲ sa, magoc inɲ dau gatɛ̃ bu nɲnga, dec gɛ̃ɲ nom-ɲga hoɲ dinaɲ oc tôm dom bu nem inɲ sa. ³⁷ Bu gɛ̃ɲ ɲayham bocke yêc, naɲ gitôm bu dakɛ̃ɲ tɛ̃ɲ Anôtô ô yac neɲ gatɛ̃ɲ?”

³⁸ “Lau tɛ̃m dindec-ɲga ɲac lau sac, ma sɛ̃puc dômbwê Anôtô ma sêsa si lɛ̃ɲ bambalinɲ tôm lau mockainɲ-ɲga. Asa naɲ kwahic dec maya tu aô ti aneɲ yom-ɲga, naɲ ɲamalac ndê Atu oc maya tu inɲ-ɲga tɛ̃ɲ ndoc ɲambu-ɲga naɲ inɲ mbu meɲ

ti Damba Anôtô ndê ɲawasi, ma aɲala dabuɲ sêwhinɲ.”

9

¹ Ma inɲ sôm tɛ̃ɲ ɲac, “Yomandô aô wasôm tɛ̃ɲ mac! Lau ɲatô kwahic dec sɛ̃mbo, naɲ oc gacɛ̃ɲ sɛ̃mbo tali e sêlic Anôtô ndê gôlinɲ meɲ sa tiawê ma ti ɲaclai atu.”

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ɲawasi
 (Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)*

² Bêc 6 giɲga su goc Yisu kôc Pita, Jems ma Jon sêwhinɲ inɲ, ma ɲac tawasê sêpi lôc baliɲ daɲ si. Tɛ̃ɲ tɛ̃m dinaɲ Yisu ndê ɲamlic kainɲ daɲ sa, ma sêlic inɲ ndê ɲawasi. ³ Inɲ ndê ɲakwê sêp sambuc ma ɲawasi atu, hôc gɛ̃lêc gɛ̃ɲ sɛ̃sêp nom-ɲga hoɲ. ⁴ Ma sêlic Elaija lu Moses sêhoc dau asê, ma inɲlu sem yomgalôm sêwhinɲ Yisu. ⁵ Goc Pita sôm tɛ̃ɲ Yisu, “Kêdôhônɲwaga, ɲayham kêlêc bu yac dambo lec. Yac oc akwê bac tô tu mac ambo-ɲga, am nem bac daɲ, Moses nde daɲ, ma Elaija ndê bac daɲ.” ⁶ ɲgacsɛ̃ɲnômi tô dinaɲ sɛ̃tôc dau atu, ma bocdinaɲ Pita gêm gauc yom tu sôm-ɲga. ⁷ Tɛ̃ɲ dinaɲ dao daɲ meɲ kêgatôc ɲac ahuc, ma awha daɲ sa yêc dao ɲalôm, naɲ sôm, “Aô neɲ atuɲgac dau dindec, naɲ aô atac whinɲ ndu andô. Anɲô inɲ ndê yom maɲ.” ⁸ Ma ɲagahô ɲac tahê gameɲ dau, ma sêlic bu Yisu tawasê mbo whinɲ ɲac.

*Gêndac pi Elaija
 (Mat 17:10-13)*

⁹ Tiɲambu ɲac sêsip akêɲ lôc dau sɛ̃meɲ, ma Yisu kɛ̃ɲ yao bu sɛ̃sôm yom pi gɛ̃ɲ naɲ sêlic yêc lôc, naɲ asê dom e tôm ɲamalac ndê Atu tisa akêɲ lau batê-ɲga. ¹⁰ Tu dinaɲ-ɲga ɲac sem yom dinaɲ ahuc yêc ɲac dau, magoc sem yomgalôm sêwhinɲ dandi ɲapaɲ pi gɛ̃ɲ dau. ɲahu bu Yisu ndê yom pi inɲ tisa akêɲ lau batê-ɲga, naɲ sɛ̃ɲyalê ɲahu dom.

¹¹ Ma sêndac Yisu, “Lau Skraib naɲ sɛ̃ndôhônɲ yomsu, naɲ sɛ̃sôm bu Elaija oc meɲ hôc asê muɲ, ma tiɲambu Mesaya oc meɲ. Yom dau ɲahu bocke?” ¹²⁻¹³ Ma Yisu sôm, “Elaija gic waê bu hôc asê muɲ Mesaya, bu êmasaɲ gɛ̃ɲ hoɲ tisolop. Ma aô wasôm tɛ̃ɲ mac, bu Elaija meɲ hôc asê su. Ma lau sêkôm mêtê sac tɛ̃ɲ inɲ tôm ɲac atac whinɲ, tôm Anôtô ndê yom naɲ sêto yêc gwanaj su. Ma yom naɲ sêto yêc pi ɲamalac ndê Atu naɲ sôm bu inɲ gic waê bu hôc ɲandê atu, ma lau oc sêpu inɲ ma sɛ̃tec inɲ. Mac aɲyalê yom dau ɲahu, me mba?”

*Yisu soc ɲalau sac su yêc balê daɲ
 (Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)*

14 Yisu ma ngacsêngomi tö dinarj sêsip akêj lóc dau sêmenj ma sêlic bu kédôhôngwaga yomsu-nga jatô ma Yisu ndê ngacsêngomi jatô sêsôm dau sêmbo, ma lau toj atu sêngihi nac ahuc. 15 Têj ndoc lau hoj dinarj sêlic Yisu nanj sêhêdaé njandô, ma sênti sêtêj inj si ti sêhé mwalêc inj. 16 Ma Yisu ndac nac bu, "Mac asôm daôm pi yom bocke?" 17 Ma njamalac danj nanj mbo lau toj atu njalôm, nanj ô yom ma sôm, "Kédôhôngwaga, aô gakôc anenj balê dindec gamenj, bu njalau sac danj mbo inj njalôm ma kôm inj awha mba. 18 Têm njatô njalau sac dau kôc inj dôj ma tuc inj sip nom gi, kôm inj whapwic sa ma senj lhô, ma inj amba ti gahi nanja sa. Aô gandac am nem ngacsêngomi bu sêsoc njalau dau su, magoc nac sêtôm dom." 19 Yisu ngô yom dau ma sôm, "O mac lau, aô gambo gawhinj mac nasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêj danj? Aô wambo wawhinj mac njapanj dom! Mac nem akêj whinj mbasi. Akôc balê dau sa amenj."

20 Dec sêkôc balê dau sêtêj Yisu sêmenj, ma têj têt njalau sac gêlic inj, nanj njagahô inj kêmwananj balê dau ti nanja, goc tuc inj sip nom gi, ma inj kêpi ti whapwic sa yêc nom. 21 G oc Yisu ndac balê dau njadamba, "Njalau sac kôm inj bocdinanj tôm yala hinja?" Ma damba sôm, "Inj mbo bocdinanj têj têt inj balêkoc saunj njapanj e kwahic dec. 22 Ma ndoc daêsam njalau sac dau tuc inj penj sip bu me sip ya, ma kôm bu ndic inj ndu ninja. Tigenj am bu nditôm, dec tamwalô alu ma nem alu sa." 23 Goc Yisu sôm têj inj, "Bocke dec am sôm têj aô, 'Am bu nditôm?' Mac bu akêj whinj, dec gêj hoj oc nditôm." 24 Ma njagahô balê njadamba ta yom ma sôm, "Aô gakêj whinj. Nem aô sa bu wakêj whinj nanja."

25 Yisu gêlic bu lau daêsam sênti sêmenj, dec hec yom njalau sac ma sôm, "Am njalau danjasunj bic ma awha mba-nga, aô wandic atu am bu hu balê dindec sinj, ma sôc inj njalôm tiyham dom!" 26 Goc njalau sac dau mbwêc asê ma kêmwananj balê dau njalêj sac, goc sa awê gi. Ma balê dau yêc gitôm ngac batê danj, dec lau daêsam sêsôm, "Inj mbac ndu su." 27 Tigenj Yisu kêj inj sip amba, keñ inj sa, ma inj tisa kalhac.

28 Tinjambu Yisu sôc andu danj gi, ma inj ndê ngacsêngomi sêndac inj gelec, "Bocke dec yac atôm dom bu asoc njalau dinarj su?" 29 Ma inj sôm, "Mac bu asoc njalau kainj dinarj su, nanj atenj mbec nanja. Njalêj danj mba."

Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu ma tisa
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)

30-31 Yisu ti ndê ngacsêngomi sêhu gamenj dinarj sinj, ma sênsêlêj sêmbo gamenj Galili-nga. Yisu bu êndôhông nac têj têt dinarj, dec tec bu lau sênyalê gamenj nanj nac sêmbo. Inj sôm têj nac, "Tinjambu oc sêkêj Njamalac ndê Atu sip lau jatô amba. Nac oc sêndic inj ndu, magoc têj bêt tö ninja su, inj oc tisa tiyham." 32 Magoc nac si gauc sa pi inj ndê yom dom, ma sêtôc dau bu sêndac inj pi yom dau njahu.

Asa ti njamalac njamata-nga?
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Nac sênsêlêj e sêhóc asê malac Kape-naom, goc si sêndôc andu danj. Ma Yisu ndac nac, "Mac asenj daôm pi gêj sake yêc senj?" 34 Magoc nac sem dôj, bu yêc senj nac sem yomgalôm sêwhinj dandi pi nac si asa inj ngac njamata-nga. 35 Yisu ndôc sic ma ta ngacsêngomi 12 sêtêj inj si, ma sôm têj nac, "A sa nanj bu ti njamalac njamata-nga yêc Anötô njngô-nga, nanj ênjgwininj dau ti ngac njambu-nga, ma nem akinj lau hoj." 36 Goc inj kôc balêkoc saunj danj ma kêj inj kalhac nac njalhu. Ma inj kégape inj ma sôm, 37 "Asa nanj bu kôc balêkoc saunj danj tôm inj dindec, nanj sa tu aô nenj njê-nga, nanj gitôm inj kôc aô danj sa. Ma asa nanj kôc aô sa, nanj kôc aô tanwasênj sa dom, magoc kôc Damanj nanj kêkinj aô gamenj, nanj sa bocdinanj."

Lau nanj sêkôm gwelenj tu Yisu-nga, nanj sêwhê dau kôc dom
(Luk 9:49-50)

38 Têj bêt danj Jon sôm têj Yisu bu, "Kédôhôngwaga, yac alic ngac danj kôm gwelenj ma soc njalau sac su yêc lau na am nem njê. Yac ac yac inj, bu inj kêkuc am whinj yac dom." 39 Magoc Yisu sôm, "Alhac inj ahuc dom, bu njamalac nanj kôm gêj dalô na anenj njê, nanj gitôm dom bu kac ndê awha kwi njagahô, ma sôm yom sac pi aô. 40 Asa nanj kêj kisa yac dom, nanj yac nenj danj. 41 Yomandô aô wasôm têj mac bu asa nanj kôm gêj saunj danj bu nem mac sa tu mac anjuk aô Kilisi-nga, gitôm inj kêj bu laclu danj têj mac anôm, nanj Anötô oc ênjlinj inj sinj dom. Inj oc kêj njagêyô njayham têj inj."

Puc pi lêtôm
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 Ma Yisu sôm, "Njamalac danj bu tim balêkoc saunj danj nanj kêj whinj aô bu kôm mêtê sac, nanj kôm giso atu. Oc njayham bu dasô hoc atu danj pi inj kachu, ma tambalinj inj sip gwêc ndi ninja. Ma bocdinanj oc tôm dom bu inj tim balêkoc dau, ma tinjambu tap Anötô ndê matôc sa. 43-44 "Am amam bu kôm sac, nanj tim kic. Am bu tap undambê sa, ma ndôc tamli ti amam gatic, nanj njayham hóc

gêlêc am kôm sac nja amam lu-lu e am sip ya lambwam-nga nan sa napan, nan ndi. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ma gahim bu kôm sac, nan tim kic. A m bu tap undambê sa, ma ndôc tamli ti gahim gatuc, nan nayaham hôc gêlêc am kôm sac ti gahim lu-lu e Anötö tuc am sip ya lambwam-nga nan sa napan, nan ndi. ⁴⁷ Ma am nem tanôm bu kôm sac, nan kip sa. Am bu ndôc Anötö ndê gameñ undambê-nga ti tanôm tigen, nan nayaham hôc gêlêc am kôm sac ti tanôm lu-lu e Anötö tuc am sip lambwam ndi. ⁴⁸ Yêc gameñ dinañ lau oc sêhóc nandê napan, tòm yom nan Aisaya to yêc bocdec bu, *'Dombo oc mbac ndu dom, ma ya oc sa napan.'*

⁴⁹ "Bocdinañ ayob daôm tu lêtôm-nga, bu Anötö oc kêñ ya êmbô lau hoñ,* gitôm lau sêkêñ gwêc so pi wata tu bu yêc nayaham njasawa baliñ. ⁵⁰ Gwêc so dau in gêtñ nayaham, magoc ñamakic bu niñga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêñ nde? Bocdinañ ambo lau nom-nga ñalôm atôm gwêc so, ma ambo awhiñ daôm ti yom malô."

10

Anötö tec bu awhê lu ngac sêhu dau siñ
(Mat 19:1-12)

¹ Yisu ti ndê ngacsêñjomi sêhu gameñ dinañ siñ, ma sêtêñ gameñ Judia-nga si. Goc sêpi Bu Jordan naðanga nan yêc têtñ gameñ ac pi-nga, nan si. Yêc gameñ dinañ lau daêsam sêkac sa tiyham ma sêtêñ in si, ma in kêtuc in ndê mêtê ma kêdôhônñ ngac.

² Ma lau Palêsai natô sêmen ma bu sêtim Yisu, dec sêndac in bocdec bu, "Ngac dan bu hu ndê awhê siñ, nan oc êngili yomsu, me mba?" ³ Ma Yisu ndac ngac ô, "Moses to yomsu bocke?" ⁴ Goc sêsôm, "Moses sôm bu ngac dan gitôm bu to bapia hu nawhê siñ-nga, goc hu ndê awhê siñ." ⁵ Ma Yisu sôm, "Aêc. Moses to yomsu dinañ tu mac nem ñalôm ñadandi-nga. ⁶ Magoc têtñ têtñ Anötö kêñ undambê ti nom, nan in kêmasañ ñamalac ngac ti awhê. ⁷ Ma tu dinañ-nga *'ngac dan oc hu damba lu dinda siñ, ma sap in nawhê dôñ,* ⁸ *ma inlu sêti gêtñ tigen.'* Yom dau whê sa bu inlu sêmbo sêtôm ñamalac lu dom, inlu sêti gêtñ tigen yêc Anötö anjô-nga. ⁹ Bocdinañ yham dom andô bu ñamalac sêkac gêtñ nan Anötö dau kêñ pitigen, nan su."

¹⁰ Tiñambu Yisu ti ndê ngac-sêñjomi sêndôc andu dan, ma sêndac in pi yom

dinañ nahu. ¹¹ Ma in sôm, "Ngac nan hu in ndê awhê siñ ma gêm awhê wakuc, nan kôm gêtñ mockaiñ-nga têtñ in yêc Anötö anjô-nga. ¹² Ma awhê nan hu nakweñ siñ ma gêm ngac wakuc, nan kôm gêtñ mockaiñ-nga bocdinañ."

Yisu gêm mbec balêkoc

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Têtñ bêt dan lau sêhoñ si balêkoc sêtêñ Yisu si, bu in kêñ amba sac ngac. Magoc in ndê ngac-sêñjomi sêsôm dinda ti dambai. ¹⁴ Têtñ têtñ Yisu gêtlic gêtñ dau in tac nandê, ma sôm têtñ ngac, "Atec balêkoc dinañ sêtêñ aô sêmen. Alhac ngac ahuc dom, bu Anötö ndê gôlin gic lau nan sêtôm balêkoc saun dindac, nan ñawaê. ¹⁵ Aô wasôm yomandô têtñ mac bu asa nan bu sôc Anötö ndê gôlin ñapu gitôm balêkoc saun dan dom, nan oc nditôm dom bu sôc ndi." ¹⁶ Goc in kôc balêkoc dau sa ma kêgape ngac. Ma in kêñ amba sac ngac, ma gêm mbec ngac.

Ngac ti lêtôm

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-23)

¹⁷ Yisu ti ma kêsêlêñ mbo señ whiñ ndê ngacsêñjomi. Ma ngac dan kêtî men ma pôn haduc yêc in anjô-nga, ma ndac in bocdec bu, "K êdôhônwaga nayaham, aô wakôm bocke dec tiñambu Anötö oc kôc aô sa wandôc tanli napan." ¹⁸ Goc Yisu sôm têtñ in, "Tu sake-nga am sam aô bu nayaham? Anötö tigen in nayaham. ¹⁹ Am kêyalê yomsu nan Anötö kêñ têtñ Moses, *'Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêtñ mockaiñ-nga dom. Nem kan gêtñ dom. Sôm yom tasan pi lau dom. Êmsau lau bu kôc ngac si gêtñ dom,'* ma *'Toc damam lu dinam sa.'*" ²⁰ Ma in sôm, "Kêdôhônwaga, aô kakuc yomsu hoñ dinañ, têtñ ndoc aô gambo balê napan e kwahic dec." ²¹ Yisu tahê in ma tac whiñ in kêtêc. Ma in sôm, "Gêtñ tigen yêc tu am kôm-nga. Am ndi, kêñ am nem gêtñ hoñ têtñ lau sênemlhi, ma kêñ ña-awa têtñ lau ñalôm sawa. Ma bocdinañ am nem awa nandô oc yêc undambê. Ma tiñambu am mweñ ma êmkuc aô." ²² Magoc têtñ têtñ ngac dau anjô Yisu ndê yom dinañ in wec, ma kôlhô ti ñalôm ñawapac gi. Nahu bu in ngac ti lêtôm.

Puc pi awa ti wapa

(Mat 19:23-30; Luk 18:24-30)

²³ Goc Yisu tahê lau hoñ, ma sôm têtñ in ndê ngacsêñjomi, "Lau ti lêtôm si awa ti wapa kalhac ngac ahuc e gitôm dom

* **9:49** Yom nan yêc ñabatijn 49 nan nahu yêc awê dom, magoc lau natô gauc gêm bocdec bu. Anötö tac whiñ bu lau sêkêñ whiñ Yisu-nga sêhu mêtê sac hoñ siñ ma sêsa lêtñ gitêñ eñ. Gêtñ bocke nan bu lhac ngac ahuc tu sêtap gameñ undambê-nga sa, nan sêhu siñ tòm yom nan yêc ñabatijn 43-47 whê sa. Ma Anötö oc kêñ ya êmbô lau gitôm lau sêpêc gol ña ya tu bu ñadômbwi niñga ma gol ñawasi solop yêc.

bu sêsôc Anötö ndê göliņ ņapu ņagahô.”
²⁴ Ȋac sêņgô iņ ndê yom dinaņ e sêhêdaê. Ma Yisu sôm têņ ņac tiyham, “O aneņ balêkoc atac whiņ-ņga, ņamalac bu sêsôc Anötö ndê göliņ ņapu, naņ gêņ sauņ dom.
²⁵ Bôc atu daņ gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ņalasê ņagahô, hóc gêlêc ņgac ti lêlôm daņ bu sôc Anötö ndê göliņ ņapu.”
²⁶ Yisu ndê ņgac-sêņgomi sêņgô yom dinaņ ma sêhêdaê ņandô. Ma sêsôm têņ dandi, “Bu bocdinaņ dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasin nem lau si-ņga sa? Oc ņawapac atu!”
²⁷ Yisu tahê ņac ma sôm, “Gêņ naņ ņamalac sêtôm dom bu sêkôm, naņ Anötö gitôm bu kôm, bu Anötö gitôm bu kôm gêņ hoņ.”

²⁸ Goc Pita sôm têņ iņ, “Yac oc bocke? Yac ahu gêņ hoņ siņ tu aņkuc am-ņga.”
²⁹ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yomandô têņ mac. Asa naņ bu hu andu, me asidôwai, me lhuwêi, me dinda lu damba, me balêkoc, me nom siņ tu aô-ņga ma tu gwelen ņawaê ņayham-ņga,
³⁰ naņ Anötö oc kêņ gêņ kaiņ dinaņ daêsam têņ iņ ô, têņ ndoc iņ mbo nom. Ma iņ oc tap kisa ti ņawapac sa tu aô-ņga whiņ. Ma têņ têm ņambu-ņga, Anötö oc kôc iņ sa, ma kêņ iņ ndôc tali ņapaņ yêc undambê.
³¹ Tigeņ lau daêsam naņ kwahic dec sêti lau ņamata-ņga, naņ oc sêti lau ņambu-ņga, ma lau ņambu-ņga oc sêti lau ņamata-ņga.”

*Yisu sôm tiyham bu iņ oc mbac ndu
 (Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Yisu wê iņ ndê ņgacsêņgomi ma sêņsêlêņ sêmbo seņ bu sêtêņ Jerusalem sêndi. Iņ ndê ņgac-sêņgomi sêņsêlêņ ti sêhêdaê, ma lau ņatô naņ sêņsêlêņ sêwhiņ ņac, naņ sêtôc dau.* Bocdinaņ Yisu kôc ņgacsêņgomi 12 sêsa si sêlhac dau-ņga, ma sôm yom tiyham pi gêņ naņ oc hóc asê iņ.
³³ Iņ sôm, “Kwahic dec yac bu dapi malac Jerusalem dandi, ma ņgac daņ oc hoc Ȋamalac ndê Atu asê ma kêņ iņ sip dabuņsiga atu-tu ti kêdôhôn-waga yomsu-ņga amba. Ȋac oc sêkic yom bu sêndic iņ ndu, ma sêkêņ iņ sip lau Rom-ņga amba.
³⁴ Ȋac oc sêsu iņ susu, sêhê gasôp pi iņ, sêndic iņ ņamlic ņandê ma sêndic iņ ndu. Magoc tinambu bêc tō ņiņga su, goc iņ oc tisa tiyham.”

Jems lu Jon bu sêhóc gêlêc ņgacsêņgomi ņatô

(Mat 20:20-28)

³⁵ Jems lu Jon, Sebedi ndê atuņgac lu, sêtêņ Yisu si ma sêsôm, “Kêdôhôn-waga, alu atac whiņ gêņ daņ, ma bu andac am bu kôm gêņ dau ņandô sa.”
³⁶ Goc Yisu ndac,

“Amlu atac whiņ bu aô wakôm sake?”
³⁷ Ma sêsôm, “Alu atac whiņ bu têņ ndoc am ndôc nem pôn kiņ-ņga ti ņawasi atu, naņ am kêņ alu andôc awhiņ am, daņ ndôc amam andô-ņga ma daņ ndôc gasê-ņga.”
³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Amlu anyalê gêņ naņ amlu andac, naņ dom. Amlu atôm bu anôm gêņ sip laclhu ņawapac-ņga naņ aô wanôm, a? Ma atôm bu aliņ sanġu† naņ aô oc waliņ, a?”
³⁹ Ma iņlu sêsôm, “Aêc, alu atôm.” Goc Yisu sôm, “Yomandô! Amlu oc anôm gêņ sip laclhu tôm aô wanôm, ma aliņ sanġu tôm naņ aô waliņ.”
⁴⁰ Magoc aô dec oc wanyaliņ lau sa bu sêndôc aô amañ andô-ņga ti amañ gasê-ņga, naņ dom. Anötö ti ņadau bu êņyaliņ lau sa bu sêndôc dinaņ.”

⁴¹ Têņ ndoc ņgacsêņgomi 10 sêņgô yom dau ņawaê, naņ ņac tac ņandê têņ Jems lu Jon.
⁴² Goc Yisu mbwêc ņac sêtêņ iņ si, ma sôm, “Mac anyalê bu lau sambuc si göliņwaga sêtoc dau sa têņ ņac si lau, ma ņac si lau bata sêņgwiņiņ lau naņ sêmbo ņac ņapu.
⁴³ Tigeņ mac aņkuc ņac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa bu ti ņamalac tiwaê yêc Anötö aņġô-ņga, naņ nem akiņ mac.
⁴⁴ Aêc! Asa bu ti mac nem ņamalac ņamata-ņga, naņ êņgwiņiņ dau ma ti mac hoņ nem ņgac akiņ ņambwa.
⁴⁵ Ȋahu bu lêņ dau ti aneņ lêņ. Ȋamalac ndê Atu meņ tu bu lau sênem akiņ iņ-ņga dom. Mba. Iņ meņ bu nem akiņ lau, ma bu kêņ dau ti da bu nemli lau daêsam si sac ņatôp.”

Yisu kôm ņgac tapec Batimeas ņayham sa

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Yisu ti ndê ņgacsêņgomi sêņsêlêņ e sêhóc asê malac Jeriko, ma lau toņ atu sêņkuc ņac. Têņ ndoc ņac bu sêhu Jeriko siņ, naņ sêtap ņgac tapec daņ sa, naņ ndôc seņ ņamakê ma teņ gêņ. Iņ Batimeas, ņgac daņ ņaê Timeas ndê atuņgac.
⁴⁷ Têņ têm iņ ngô bu Yisu Nasaret-ņga kêsêlêņ mbo seņ, naņ gic hu mbwêc yom asê bocdec bu, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aô!”
⁴⁸ Goc lau daêsam sêhec yom iņ ma sêsôm bu iņ nem dôņ. Magoc iņ mbwêc ti ņanga, “Dawid ndê Atu, tamwalô aô.”
⁴⁹ Yisu ngô ņac si yom ma kwê dôņ kalhac, goc sôm têņ lau, “Mac asôm têņ iņ bu meņ.” Goc sêta yom têņ ņgac tapec dau ma sêsôm, “Tisa ti atac ņayham! Iņ ta am bu mweņ.”
⁵⁰ Goc ņgac dau kac ndê ņakwê andô-ņga baliņ su yêc nom, ma tisa ņagahô ma têņ Yisu gi.
⁵¹ Ma Yisu ndac iņ, “Am tac whiņ bu

* **10:32** Lau naņ sêņkuc Yisu naņ sêhêdaê ti sêtôc dau, ņahu bu ņac gauc gêm yom naņ Yisu sôm têņ ņac su, pi gêņ naņ oc hóc asê iņ têņ têm iņ bu pi Jerusalem ndi. Alic Mak 8:31; ma 9:30. † **10:38** Yisu ndê yom pi laclhu naņ iņ oc nôm, ma sanġu naņ iņ oc liņ, naņ ņahu sip ņawapac daêsam naņ oc hóc asê iņ.

aô wakôm sake têtj am?" Ma njac tapec dau sôm, "Kêdôhôn-waga, aô tac whiñ bu tanônj njayham sa." ⁵² Goc Yisu sôm, "Am ndi! Am nem kêñ whiñ aô dec kôm am njayham sa." Ma njagahô in tandô njawa sa, ma in kékuc Yisu mbo senj.

11

Yisu sôc Jerusalem gi

(*Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-15*)

¹ Yisu ti ndê sêñomi sêñsêlêñ sêhêganônj Jerusalem e sêñsu ja malac Betani ma malac Betpagi yêc Lôc Olib. Goc Yisu kêkinj ndê njacsenjom lu, ² ma sôm têtj inlu, "Asôc malac dindê andi, ma yêc dindê amlu oc atap donki danj sa, nanj sêsô dôñj kalhac. Inj donki njatu wakuc, nanj njamalac danj ndôc njahô muñ su dom. Anjgapwêc su ma akôc sa amej. ³ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu anjgapwêc donki dau, nanj asôm têtj njac bu, 'Pômduu tac whiñ bu donki dindec nem in' sa njasawa saun, goc in oc kêñ mbu mej. "

⁴ Bocdinanj dec inlu sêsôc malac dau si ma sêtap donki danj sa, nanj lau sêsô dôñj kalhac senj njadali k êpinj andu danj. Inlu bu sênjapwêc su, ⁵ ma lau njatô nanj sêlhac sêmpin, nanj sêndac inlu, "Amlu akôm sake, dec bu anjgapwêc donki dau su?" ⁶ Ma inlu sêô njac si yom tôm Yisu sôm têtj inlu, dec sêhu donki dau sinj têtj inlu. ⁷ Sêwê in sa sêtêñ Yisu si, ma sêhu si njakwê awê-njga sac donki, goc Yisu pi gi ndôc njahô. ⁸ Ma lau daêsam sêhê si njakwê yêc senj. Ma lau njatô sêhêako a njalaun yêc senj njamakê ma sêkêñ yêc senj. ⁹ Lau nanj sêmuñ Yisu ti lau nanj sêñkuc in, nanj sêmbwêc "Hosana! Anôtô nem mbec njac nanj mej gêm Pômduu anjgô. ¹⁰ Anôtô nem mbec in nanj mej bu puc abanj Dawid ndê gôlinj dôñj. Hosana têtj Anôtô lôlôc-njga."

¹¹ Yisu hóc asê Jerusalem, goc sôc lôm dabunj njabatêmdô gi, ma gêlic gêñ sambob nanj yêc dindê. Magoc ac gi su dec in ti ndê njacsenjom 12 sêmbu sêsa malac Betani si bu sêyêc dindê.

Yisu pucbo a kinj danj

(*Mat 21:18-19*)

¹² Têtj bêbêc Yisu ti ndê njac-s êñomi sêhu Betani sinj ma sêñsêlêñ sêmbu senj, ma gêñ yô Yisu. ¹³ Inj gêlic a kinj danj nanj kalhac ahê, goc têtj a dau gi. Têm dinanj inj têtj nanj a kinj sem njandô dom, magoc Yisu gêlic bu a dinanj njalaun kêsôlô su dec kêñ bata bu mboe kinj njandô oc sêñgalêñ. Magoc njandô mbasi, inj tap njalaun njambwa sa. ¹⁴ Goc in pucbo a

dau ma sôm, "Lau danj oc sênej njandô yêc a dindec tiyham dom." Ma inj ndê njacsenjom sêñgô yom dau.

Yisu soc lau su yêc lôm dabunj

(*Mat 21:12-17; Luk 19:45-46*)

¹⁵ Yisu ti ndê sêñomi sêñsêlêñ si e sêhóc asê Jerusalem, ma sêtêñ lôm dabunj si. Yêc lôm dabunj njabatêmdô lau sêtidulu gêñ ti semlhi gêñ sêmbu, ma Yisu gic hu soc njac sêsa awê. Inj kac lau sêô mone-njga si tebo sa, ma kac lau nanj sêyob balusi bu lau sênemlhi,* nanj si pônj sa whiñ. ¹⁶ Ma inj gic yao lau bu sêkôc wapa sêtidulu-njga sôc lôm dabunj njagameñ tiyham dom. ¹⁷ Ma inj kêdôhônj lau ma sôm, "Sêto Anôtô ndê yom yêc bocdec bu, 'Aô nej andu gic waê bu lau akêñ gameñ honj sêtej mbec sêmbu-njga.' Mac anyalê yom dau, ma bocke dec mac akôm Anôtô ndê andu ti lau kanj si gameñ?"

¹⁸ Tinjambu dabunjsiga atu-tu ma lau nanj sêndôhônj yomsu, nanj sêñgô njawaê pi gêñ nanj Yisu kôm, ma sêñyalê bu lau sambob sêhêdaê tu in ndê yom-njga. Tu dinanj-njga dec sêtôc Yisu, ma sêñsalê lêtj bu sêndic in ndu. ¹⁹ Yisu ti ndê njac-sêñomi sêmbu Jerusalem e ac gi sip, dec sêmbu sêsa si.

Yom pi lêtj dakêñ whiñ ti dateñ mbec-njga

(*Mat 21:20-22*)

²⁰ Njagalañsê bêbêc Yisu ti ndê njacsenjom sêñsêlêñ bu sêmbu sêtêñ Jerusalem sêndi, ma sêhóc asê a kinj nanj Yisu pucbo. Njac sêlic bu a dau mbac, njasañgac ti njawakac honj tibasô. ²¹ Ma Pita gauc gêm Yisu ndê yom, dec sôm têtj in, "Kêdôhônjwaga, lic a kinj nanj am pucbo, nanj mbac su." ²² Goc Yisu ô yom ma sôm têtj njac, "Akêñ whiñ Anôtô. ²³ Aô wasôm yomandô têtj mac, bu asa nanj bu sôm têtj lôc danj bu, 'Puc daôm sa ma sip gwêc njalôm ndi,' ma atac lu-lu dom magoc kêñ whiñ bu Anôtô oc kôm yom dau njandô sa, dec gêñ dau oc njandô sa. ²⁴ Boc-dinanj aô bu wasôm têtj mac bu gêñ bocke nanj mac bu aterj Anôtô bu kêñ têtj mac, nanj akêñ whiñ bu mac akôc su, ma aô wasôm yom njandô, inj oc kêñ têtj mac. ²⁵⁻²⁶ Ma têtj ndoc mac bu aterj mbec, ma bu gauc nem lau nanj sêkôm sac têtj mac, nanj goc asuc njac si sac kwi. Ma mac nem Damam nanj mbo undambê, oc suc mac nem sac kwi bocdinanj."

Gêndac pi Yisu ndê njac lai njahu

(*Mat 21:23-27; Luk 20:1-8*)

²⁷ Yisu ti in ndê njacsenjom sêhóc asê malac Jerusalem tiyham ma sêtêñ lôm dabunj si. Yisu kêsêlêñ mbo lôm dabunj njabatêmdô, ma dabunjsiga atu-tu

* 11:15 Alic yom njapu-njga (footnote) yêc Mat 21:12.

ti kédôhônwaga yomsu-nga ma lau bata sêtigasuc in. ²⁸ Ma sêndac in, "Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêñ hoñ nañ am kôm? Asa kêñ têt am?" ²⁹ Goc Yisu sôm têt ñac, "Gêñ ñamata-nga aô wakêñ gêndac dan têt mac. Mac bu aô aneñ yom, dec wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têt mac. ³⁰ Asa kêñ ñaclai têt Jon dec in kêku lau? Anôtô kêñ ñaclai têt in, me mba? Asôm têt aô."

³¹ Ñac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêsôm têt dau, "Yac bu dasôm bu Anôtô kêñ ñaclai têt Jon, goc Yisu oc ndac yac, 'Tu sake-nga mac akêñ whin Jon dom?' ³² Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ñamalac nom-nga si gauc ñambwa, goc lau oc sêlic yac sac." Ñac sênyalê bu lau daêsam sêlic Jon bu propet dan, dec sêtöc dau. ³³ Bocdinañ sêsôm têt Yisu, "Yac anyalê dom." Ma in sôm têt ñac, "Bocdinañ aô wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têt mac dom."

12

*Yom gôlin pi lau sêyob òm wain-nga
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Ma in gic hu yom gôlin dan ma sôm têt lau bata Israel-nga dinañ, "Ñgac dan sô òm wain-nga dan. In sô tunj sa, kêmasañ gameñ tu lau sêmasañ wain ñakwi-nga, ma kwê andu baliñ dan bu lau sêlhac ma sêtíp lau kan. Tinjambu in kêñ òm dau têt lau ñatô sêyob, ma kôlhô gi mbo gameñ dan. ² Têt têt sêndic wain ñandô sa-nga, nañ ñadau kêkin ñgac akiñ dan têt lau sêyob òm-nga, tu bu sêkêñ wain ñandô ñatô têt in. ³ Tigeñ ñac sêlô in dôn, sic in ñamlic ñandê, ma sêkêñ in kôlhô amba sawa gi. ⁴ Goc ñadau kêkin ñgac akiñ dan tiyham, tigeñ ñac sic in pi ñagôlôn, ma sêkôm mêtê sac têt in. ⁵ Tinjambu ñadau kêkin ñgac titô-nga, magoc ñac sic in ndu. Ma in kêkin lau daêsam tiyham, ma ñac sic ñatô ñamlic ñandê, ma sic ñatô ndu. ⁶ Tinjambu ñgac tigeñ mbo, nañ ñadau ndê atunğac, nañ in tac whin ndu andô. Goc ñadau kêkin ndê atu dau têt ñac gi, ma gauc gêm têt dau, 'Lau nañ sêyob aneñ òm, nañ oc sêtoc aneñ atunğac dindac sa.' ⁷ Tigeñ têt têt ñadau ndê atu hóc asê, nañ lau sêyob òm-nga sêsôm têt dau, 'Ñgac dinañ in ñadau ndê atunğac nañ oc wêkain òm dindac ti ndê gêt lêngsem. Bocdinañ dandic in ndu ma dakôc òm dindac su ti yac neñ.' ⁸ Ma sêkôc atunğac, sic in ndu ma sêtuc in sa awê gi."

⁹ Goc Yisu ndac, "Mac gauc gêm bu òm ñadau oc kôm sake têt lau nañ sêyob in ndê òm? In oc meñ ma ndic ñac ndu, ma kêñ òm dau têt lau ñatô sêyob. ¹⁰ Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu, 'Hoc nañ

lau sêkwê andu-nga sêtéc, nañ kwahic ti hoc ñamata-nga yêc andu dau. ¹¹ Pômdau kôm gêt dau, ma yac alic ñayham.' Mac asam yom dau su, me?"

¹² Têt dinañ lau bata Israel-nga sênyalê bu Yisu sôm yom gôlin dau hêganôn ñac, dec sênyalê lêt bu sêkôc in dôn. Magoc sêtöc lau toñ atu nañ sêmbo sêwhin Yisu, ma tu dinañ-nga sêhu in sin ma sêlhô si.

*Lau bu sêtím Yisu pi yom takis-nga
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

¹³ Tinjambu lau bata dinañ sênyalê lêt bu sêtím Yisu bu sôm yom so dan. Ñac sêñkin lau Palêsai ñatô sêwhin lau Israel-nga ñatô nañ sêpuc Herod ma lau Rom-nga si gôlin dôn, nañ sêtêt Yisu si. ¹⁴ Ñac sêhóc asê in ma sêsôm, "Kédôhôn-waga, yac anyalê bu am ñgac sôm yom ñandô-nga. Am gauc gêm lau si waê dom, ma toc ñac hoñ sa ñalêt tigeñ. Ma am kédôhôn Anôtô ndê lêt têt lau kêkuc yom ñandô solop. Kwahic dec yac bu andac am bu in solop bu yac dakêñ takis têt in ñSisa, me mba? Yac oc danemli takis, me mba?"

¹⁵ Yisu ngô yom dau, tigeñ in kêyalê bu ñac gauc gêm bu sêtím in, dec sôm, "Tu sake-nga mac bu atim aô? Akôc mone silba dan ma atôc têt aô." ¹⁶ Goc sêkêñ mone dan têt in, ma in ndac ñac, "Asa ndê ñagatu ti ñaê yêc mone dindac?" Ma sêo yom ma sêsôm, "Sisa ndê." ¹⁷ Dec Yisu sôm, "Bocdinañ atoc Sisa sa ña gêt nañ gic in ñawaê, ma atoc Anôtô sa ña gêt nañ gic in ñawaê." Ñac sêngô Yisu ndê yom dau, ma sêhêdaê tu in ndê gauc-nga.

*Lau Sadiusi bu sêtím Yisu pi yom datisa akêñ lau batê-nga
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-38)*

¹⁸ Ma lau ñSadiusi ñatô sêtêt Yisu si, bu sêkêñ gêndac dan têt in. Ñac lau Israel si toñ dan, nañ sêkêñ whin dom bu lau batê oc sêtisa tiyham. ¹⁹ Ma ñac sêndac in bocdec bu, "Kédôhônwaga, Moses tu yac neñ yomsu dan bocdec bu. Ñgac dan bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mba, nañ ñgac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga. ²⁰ Têt ndoc dan asidôwai 7 sêmbo. Ñgac ñamata-nga gêm awhê sa, magoc mbac ndu, ma balêkoc mba. ²¹ Goc in asi, ñgac tilu-nga, gêm awhê sawa dau, magoc mbac ndu ma balêkoc mba. Ñgac titô-nga bocdinañ, ²² ma asidôwa hale bocdinañ, hoñ sem awhê sawa dau sa, magoc sêmbac ndu, ma balêkoc mba. Ma tinjambu awhê dau mbac ndu. ²³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tòm lau ñatô sêsôm, dec awhê dau oc ti asidôwa asa ndê

awhê? Bu asidôwai 7 dinarj hoj sem awhê tigenj dinarj su têtj ndoc sêmbô tali.”*

²⁴ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Mac akôc gauc so, bu mac anyalê Anötö ndê yom ti inj ndê ñaclai dom. ²⁵ Têtj têtj lau batê sêtisa, narj lau oc sênem dau dom. Ñac oc sêmbô sêtôm anjela undambê-ñga. ²⁶ Ma yom danj tiyham tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Mac asam su yêc Moses ndê buku. Têtj ndoc Moses gêlic ya golom a danj, narj Anötö sôm têtj inj bu, ‘Aô Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö ma Jakob ndê Anötö.’ ²⁷ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ñga Anötö sam dau bu lau tî dinarj si Anötö? Inj lau batê si Anötö dom, inj lau tali si Anötö. Mac nem gauc inj so sambuc.”

Yomsu ñamata-ñga

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Kêdôhônjwaga yomsu-ñga danj kalhac whinj lau narj sêkêj danja Yisu ma lau Sadiusi si yom, ma inj gêlic bu Yisu ô lau Sadiusi si yom ñapep. Bocdinarj inj ndac Yisu, “Anötö ndê yomsu bocke ti yomsu ñamata-ñga?” ²⁹ Ma Yisu sôm, “Yomsu ñamata-ñga narj hóc gêlic yomsu hoj narj bocdec, ‘Mac lau Israel-ñga anjô! Pômdau yac neñ Anötö inj Pômdau tigenj. ³⁰ Atac whinj Pômdau am nem Anötö ti am nem ñalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc.’ ³¹ Ma yomsu tilu-ñga bocdec yêc, ‘Atac whinj lau meñparj am-ñga, tôm am atac whinj am daôm.’ Yomsu lu dinarj sêhóc gêlic yomsu hoj su.”

³² Goc kêdôhônjwaga yomsu-ñga dau sôm têtj Yisu, “Kêdôhônjwaga, am sôm solop. Yomandô, Anötö tigenj mbo, ma anötö ñandô danj mbo dom. ³³ Ma yac bu atac whinj A nôtö ti neñ ñalôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc, ma yac bu atac whinj lau meñparj yac-ñga tôm yac atac whinj yac danj, narj hóc gêlic bu yac dakêj wata ti da pi ya ndi, me bu dakêj gêtj ñatô ti da.” ³⁴ Yisu gêlic bu ñgac dau ô yom ti gauc ñayham, dec sôm têtj inj, “Êmkuc gauc ñayham dinarj dec am oc tôm bu mbo Anötö ndê gôlinj ñalôm.”

Yisu sôm yom dinarj, ma tinjambu lau sêtöc bu sêkêj gêndac têtj inj tiyham.

Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Yisu kêdôhônj lau mbo lôm dabuj ñamakê, ma ndac ñac, “Bocke ma lau ñskraib sêsam Mesaya bu Dawid ndê Atu? ³⁶ Dawid dau hoc yom asê tôm Ñalau Dabuj puc inj dôj, ma to yom pi Mesaya bocdec bu, ‘Anötö sôm têtj anejj Pômdau, ‘Am ndöc aô amanj andô-ñga e nditôm aô

wakêj nem ñacyo sêsoc am gahim ñapu.’

³⁷ Dawid dau sam Mesaya bu inj ndê Pômdau, ma bocke dec lau sêsam inj bu Dawid ndê Atu?” Ma lau hoj sêngô Yisu ndê yom ti atac ñayham atu.

Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac

(Mat 23:1-7; Luk 20:45-47)

³⁸ Ma Yisu kêdôhônj lau ma sôm, “Ayob daôm ñapep bu anjuc lau Skraib si gêbôm dom. Ñac sêsoc ñakwê baliñ ma sêñsêlêj sêmbô malac lôm, bu ñac atac whinj bu lau sêtoc ñac sa ma sêhê mwalêc ñac. ³⁹ Ñac atac whinj bu sêndöc mala ñamata-ñga yêc lôm wê-ñga, ma sêndöc lau tiwaê si mala têtj ndoc sênej mwasinj. ⁴⁰ Yêc lau hoj anjô-ñga lau dau sênej mbec baliñ. Magoc têtj ndoc lau sêlic ñac dom, narj sêñsau lauwhê sawa bu sêñgaho ñac si andu su. Anötö oc êmatöc ñac, ma kêtj ñagêyô sac sambuc têtj ñac.”

Awhê tuc danj kêtj da danje

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Tinjambu Yisu ndöc sic ndöc lôm dabuj ñabatêmdö kêpiñ apa narj lau sêkêj si da sip-ñga, ma tahê lau hoj narj sêkêj si da sip apa dau. Lau ti lêlôm daêsam sêkêj awa atu. ⁴² Tigenj awhê tuc ñalôm sawa danj meñ ma kêtj awa sauj lu gitôm wan toea lu sip apa da-ñga. ⁴³ Goc Yisu ta ndê ñgac-sêñomi sêmenj ma sôm, “Yomandô, aô wasôm têtj mac bu yêc Anötö anjô-ñga awhê tuc ñalôm sawa dindêc kêtj da narj hóc gêlic lau hoj si da su. ⁴⁴ Nahu bu lau ti lêlôm hoj sêkêj si da, magoc ñac si awa daêsam gacgeñ yêc ñac-ñga. Magoc awhê dindêc inj awhê ñalôm sawa, ma inj kêtj ndê gêtj hoj ti da.”

13

Yisu sôm yom pi lôm dabuj Jerusalem-ñga

(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Têtj ndoc Yisu bu hu lôm dabuj ñagamenj sinj, narj inj ndê ñgacsêñom danj sôm têtj inj, “Kêdôhônjwaga, lic hoc atu-tu ma andu ñayham kêlêc narj sêkwê sa sêlhac dec.” ² Magoc Yisu ô yom ma sôm têtj inj, “Am lic andu atu-tu ti lôm dabuj dindêc! Aô wasôm têtj am, bu tinjambu ñacyo oc sênej hoc atu-tu hoj dindêc su e hoc danj oc ndöc hoc danj ñahô tiyham dom.”

Gêtj wapac têtj jambu-ñga-ñga

(Mat 24:3-14; 10:17-22; Luk 21:7-19)

³ Ñac sêsa sêtêj Lôc Olib si, ma tinjambu Pita, Jems, Jon ma Andru tawasê sêtêj Yisu si ma sêndöc anjô têtj lôm dabuj yêc malac Jerusalem. Ma ñac sêndac inj

* 12:23 Lau Sadiusi gauc gêm bu ñac si gêndac dau tôc asê bu lau batê oc sêtisa tiyham dom.

bocdec bu, ⁴ “Sôm têtj yac bu ñawapac nanj am sôm yom pi, nanj oc hôc asê Jerusalem têtj têtj bocce, ma gêtj sake oc kêtj puc yac bu têtj dau mej kêtj?” ⁵ Goc Yisu sôm têtj ñac, “Ayob daôm ñapep bu lau danj sêtjsau mac dom. ⁶ Bu lau daêsam oc sêmenj sênem aô anôtj ma sêsôm, ‘Aô Mesaya dauj dec,’ ma oc sêtjsau lau daêsam. ⁷ Ma têtj ndoc mac anjô ñawaê bu lau sic sinj têtj dau me sêmasanj dau tu sêndic sinj-nga, nanj asô dom. Bu gêtj hoj dinanj gic waê bu mej sa, m agoc têtj ñambu-nga yêc dônj yêc. ⁸ Kinj nom-nga oc sêkêtj kisa dau, ma lau gamej danj oc sêndic sinj têtj lau gamej danj. Tiyhô oc nem yêc gamej hoj, ma tôbôm oc sa. Gêtj hoj dinanj oc ndic hu ñawapac têtj ñambu-nga-nga, gitôm awhê nanj kêsahê balêkoc tunj inj ma gêtj dau gic hu ñandê atu nanj inj oc hôc tu kôc balêkoc-nga.

⁹⁻¹⁰ “Gêtj ñamata-nga lau oc sêhoc ñawaê ñayham asê têtj lau sambob, ma têtj dinanj têtj ñambu-nga oc mej hôc asê. Ayob daôm ñapep. Lau oc sêwê mac atêtj lau sêmatôc yom-nga andi, ma sêhi mac ña sô yêc lôm wê-nga. Tu aô-nga dec lau oc sêkêtj mac alhac gôlînjwaga ti kinj anjô-nga, magoc ndoc dinanj ti têtj bu mac ahoc yom ñandô asê têtj ñac. ¹¹ Têtj têtj nanj sêkôc mac dônj ma sêwê mac atêtj lau sêmatôc mac-nga andi, nanj ahêgo daôm tu yom asôm-nga dom. Asôm yom nanj Anôtô oc kêtj têtj mac têtj ndoc dinanj, bu mac daôm oc asôm yom dom, Ñalau Dabuj oc sôm.

¹² “Têtj ndoc ñawapac-nga dinanj, lau nanj sêkêtj whinj dom oc sêhoc si asidôwai sêkêtj whinj aô-nga asê bu sêndic ñac ndu, ma dambai oc sêkôm têtj atui boc-dinanj. Balêkoc oc sêli dau sa têtj damba ti dindai, ma sêkêtj ñac sêtêtj lau bu sêndic ñac ndu. ¹³ Lau hoj oc sêtec mac tu aô nej ñaê-nga. Magoc asa nanj bu lhac ñanja ma hu aô sinj dom e ndê têtj pacndê, nanj oc tap Anôtô ndê mwasinj nem inj si-nga sa.”

Ñawapac gamej Judia-nga

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Gêtj sac sambuc nanj oc kôm gamej tisac, nanj lau oc sêkêtj lhac gamej nanj gic inj ñawaê dom. (Asa nanj sam yom dindec, nanj kôc gauc ñapep, bu ñahu yêc sinj dau.) Mac lau asa nanj ambo gamej Judia-nga ma alic gêtj dau, nanj hoj alhô api gamej lôc-nga andi. ¹⁵ Alhô ñagahô ma gauc nem mac nem gêtj danj dom. Lau nanj sêtjwhanj dau sêndôc andu ñasactô, nanj sêsôc andu ñalôm bu sêkôc si gêtj danj tôhônj dom. ¹⁶ Ma ñac nanj sêmbo ôm, nanj bocdinanj. Sêkac dau kwi bu sêkôc si gêtj ñatô dom. ¹⁷ Oyaê. Lauwhê tidaê, ma ñac nanj sêkêtj su têtj balêkoc, nanj oc sêtap

ñawapac atu sa têtj têtj dinanj. ¹⁸ Atenj mbec bu gêtj dinanj tap mac sa têtj ndoc uhô-nga dom. ¹⁹ Ñahu bu ñawapac ñandô nanj bu sa têtj têtj dinanj, nanj oc hôc gêlêc ñawapac hoj nanj sêhóc asê nom têtj têtj nanj Anôtô kêtj undambê ti nom e kwahic dec, ma tinjambu oc sa bocdinanj tiyham dom. ²⁰ Magoc Pômdau oc kêtj ndoc dinanj tiapê tu bu nem lau nanj inj kêtjalinj sa su, nanj sa-nga. Bu mba, goc lau hoj oc sêninga.

²¹ “Têtj ndoc dinanj ñgac danj bu sôm têtj mac bu, ‘Alic, Mesaya dau dindec,’ me ‘Alic, Mesaya dau dindê,’ nanj akêtj whinj ñac dom. ²² Lau nanj sêtjsau bu ñac Mesaya, ma propet tasanj oc sêmenj ma sêkôm gêtj dalô ti gêtj atu-tu bu sêtjsau lau. Ma ñac oc sêtjsahê bu sêtjim lau nanj Anôtô kêtjalinj ñac sa, nanj sêwhinj. ²³ Aô gakêtj puc mac gwananj, ma bocdinanj ayob daôm ñapep.”

Ñamalac ndê Atu ndê bêc mbu mej-nga
(Mat 24:29-36; Luk 21:25-33)

²⁴ Ma Yisu sôm, “Ndoc ñawapac-nga dinanj oc pacndê, ma tinjambu lau oc sêlic gêtj dalô atu-tu. Ac oc nem ganduc ma ayô oc ñawê tiyham dom. ²⁵ Ma tata oc sêpenj akêtj umbonj, ma gêtj ti ñaclai nanj sêlhac umbonj oc wiwic sa. ²⁶ Ma tinjambu lau oc sêlic Ñamalac ndê Atu mej ndôc dao ñahô ti ndê ñaclai ma ñawasi atu. ²⁷ Ma inj oc ênjinj ndê anjela sêsa sêtêtj nom ñabatinj ti undambê ñabatinj hoj sêndi, bu sêndic lau nanj inj kêtjalinj ñac sa su, nanj sa.

²⁸ “Gauc nem a lanj. Têtj ndoc mac alic ñalauj wakuc bu léc, nanj mac anyalê bu ndoc ac-nga mej kêtj. ²⁹ Ma boc-dinanj têtj ndoc mac alic gêtj nanj aô gasôm yom pi, nanj hôc asê, dec anyalê bu Ñamalac ndê Atu ndê bêc mbu mej-nga mej kêtj su, gitôm inj mej kalhac gatam. ³⁰ Yomandô! Lau têtj dinanj-nga oc sêninga dom e gêtj hoj dinanj hôc asê. ³¹ Undambê ti nom oc ninja, magoc anej yom oc ninja dom. Gêtj hoj oc ñandô sa tôm aô gasôm.”

Lau danj sêtjyalê Yisu ndê bêc mbu mej-nga dom

(Mat 25:13-15)

³² Ma Yisu sôm, “Lau danj sêtjyalê bêc me acgatu nanj Ñamalac ndê Atu oc mbu mej, nanj dom. Anjela undambê-nga sêtjyalê dom, Anôtô ndê Atu kêtjyalê dom, Damanj tawasê kêtjalê. ³³ Bocdinanj anem ali ma ayob daôm ñapep! Mac am gauc têtj nanj bêc ñambu-nga dau oc mej sa. ³⁴ Gitôm andu ñadau danj nanj bu sa ndi lic gamej ñatô. Inj hu ndê andu sinj ma kêtj inj ndê lau akinj sêwêkainj si gwelanj têtjtêtj. Ma inj oc sôm têtj ñgac yob gatam-nga, bu inj nem ali ma tatinj gamej ñapep e inj mbu mej.

³⁵ Bocdinañ anem ali, bu mac anyalê ndoc nañ andu ñadau oc mbu menñ, nañ dom. Inñ oc hôc asê têtñ telha me timaniñhu, me dalec tañ, me bêbêc ganduc, nañ mac anyalê dom. ³⁶ Ayob daôm ñapep, mboe inñ oc mbu menñ ñagahô, ma tap mac sa ayêc bêc ayêc. ³⁷ Yom nañ aô gasôm têtñ mac, nañ dec wasôm têtñ lau hoñ bocdinañ. Anem ali!”

14

Sêlic yom bu sêndic Yisu ndu
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2)

¹ Lau Israel si †Mwasinñ Pasowa ti †Mwasinñ Bolom Yist Mba-nga ñandoc menñ kêpin, ma bêc lu yêc dôñ yêc. Ma dabun-siga atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu-nga sêñsalê lêtñ danñ bu sêkôc Yisu dôñ gelec ma sêndic inñ ndu. ² Tigenñ sêhêgo dau ma sêsôm, “Dakôm têtñ Mwasinñ Pasowa-nga ñandoc dom, mboe lau daêsam nañ sêmbo Jerusalem tu om atu Pasowa-nga, nañ oc sêlic ma sêli dau sa.”

Awhê danñ gêm oso Yisu
(Mat 26:6-13; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)

³ Têtñ têtñ dinañ Yisu mbo malac Betani, ma gêtñ gêtñ ndôc whinñ ñgac danñ ñaê Saimon. Muñ-nga inñ ñgac ti gêmbac leprasi. Yisu ndôc tebo ma awhê danñ menñ, nañ kôc bu ñamalu ñayham ñaôli atu sip kac danñ. Inñ kac gêtñ dau sa, ma kêc gêtñ malu dau pi Yisu ndê ñagôlôn. ⁴ Lau ñatô sêlic dec tac ñandê têtñ awhê dau, ma sêsôm, “Tu sake-nga inñ kêyaiñ gêtñ ñamalu dinañ?” ⁵ Gitôm bu dakêtñ têtñ lau sênemlhi ma datap awa atu sa, ma dakêtñ têtñ lau ñalôm sawa. Ñaôli dau oc hôc gêlêc ñaôli tu gwelêñ yala sambuc-nga su.” Ma sêhec yom inñ ñalêtñ sac.

⁶ Magoc Yisu sôm, “Ahu inñ sinñ ma akêtñ ñawapac têtñ inñ dom. Inñ kôm gêtñ ñayham solop têtñ aô. ⁷ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhinñ mac ñapanñ, ma bocdinañ dec têtñ bocke mac bu atac whinñ, nañ oc tôm bu mac anem ñac sa. Tigenñ aô oc wambo wawhinñ mac ñapanñ dom. ⁸ Awhê dindec gitôm bu êmwasinñ aô ñalêtñ dinañ, dec kôm. Inñ kêc gêtñ ñamalu pi aô, dec tôm inñ kêmasañ aô neñ ñamlic gwanañ tu sêñsuhôn aô-nga. ⁹ Yomandô aô wasôm têtñ mac, bu tinjambu lau oc sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gameñ hoñ, ma têtñ dinañ ñac oc sêsôm yom pi awhê dindec ma lau oc gauc nem inñ.”

Judas sôm tidônñ bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Têtñ ndoc dinañ Judas Iskeriot, ñgacsêñgomi 12 si danñ, têtñ dabun-siga atu-tu gi ma sôm bu inñ oc hoc Yisu asê têtñ ñac. ¹¹ Ñac sêñgô inñ ndê yom ti atac ñayham,

ma sêsôm tidônñ bu sênemlhi inñ. Bocdinañ inñ kêsalê lêtñ tu bu hoc Yisu asê-nga.

Yisu ndê ñgacsêñgomi sêmasañ Mwasinñ Pasowa-nga

(Mat 26:17-19; Luk 22:7-13)

¹² Têtñ Mwasinñ Bolom Yist Mba-nga ñabêc ñamata-nga, bêc nañ lau Israel-nga sic domba Pasowa-nga ndu, nañ ñgacsêñgomi sêsôm têtñ Yisu bu, “Am tac whinñ bu yac amasañ Mwasinñ Pasowa bu am neñ whinñ yac-nga yêc nde?” ¹³ Dec Yisu kêkinñ ndê ñgacsêñgom lu ma sôm têtñ inñlu, “Asôc malac Jerusalem andi, ma amlu oc atap ñgac danñ sa nañ kêbalañ bu lôn danñ. Awhinñ inñ atêtñ inñ ndê ñadau ndê andu andi. ¹⁴ Ma asôm têtñ andu ñadau, ‘Alu mba kêdôhônñwaga ndac am tu andu ñalôm ñaclenñ-nga, bu inñ ti ndê ñgacsêñgomi bu sêneñ Mwasinñ Pasowa-nga yêc am nem andu.’ ¹⁵ Ma inñ oc têtñ ñalôm atu danñ yêc andu dau ñahô-nga têtñ amlu. Tebo ti gêtñ hoñ tu yac daneñ Mwasinñ Pasowa-nga yêc ñalôm dau, goc amasañ gêtñ yêc dinañ.” ¹⁶ Goc sêñgom lu dinañ sêsoc malac si, ma sêtap gêtñ hoñ sa tôm Yisu sôm su, ma sêmasañ Pasowa.

Yisu sôm asê bu ñgac danñ oc hoc inñ asê
(Mat 26:20-25; Luk 22:21-23)

¹⁷ Têtñ ac gi su Yisu ti ñgacsêñgomi 12 sêtêtñ andu dau si. ¹⁸ Ñac sêndôc ti señ gêtñ sêmbo, ma Yisu sôm, “Yomandô aô wasôm têtñ mac, bu mac nem danñ oc hoc aô asê. Ñgac dau kwahic dec ndôc ma gêtñ gêtñ whinñ aô.” ¹⁹ Yom dau kôm ñac sêsô, ma ñalôm ñawapac atu, ma ñac tigenñ-tigenñ sêsôm têtñ inñ, “Mboe aô, a? Mba!” ²⁰ Goc inñ sôm têtñ ñac, “Ñgac dau inñ mac lau 12 nem danñ, ma kwahic dec alu anñ gêtñ sip pele tigenñ. ²¹ Gêtñ dau oc ñandô sa pi ñamalac ndê Atu, tôm yom nañ sêto yêc. Tigenñ ñgac nañ hoc aô asê, nañ oc tap ñawapac atu sa, ma tu dinañ-nga inñ dinda bu kôc inñ dom, dec oc ñayham.”

Yisu gic hu Mwasinñ Dabunñ
(Mat 26:26-29; Luk 22:15-20)

²² Têtñ têtñ ñac señ gêtñ sêmbo, nañ Yisu kôc bolom, gêm mbec, pô kôc-kôc, ma gic sam têtñ ñac. Ma inñ sôm, “Akôc sa loc, aô neñ ñandô dau dindec.” ²³ Ma inñ kôc laclhu wain-nga danñ ma gêm danñe, goc kêñ têtñ ñac ma ñac hoñ sênôm. ²⁴ Inñ sôm têtñ ñac, “Aô neñ dac wamatinñ pwac-nga dau dec, nañ wakêc sinñ tu lau daêsam-nga. ²⁵ Yomandô aô wasôm têtñ mac bu aô oc wanôm wain tiyham dom e Damañ ndê gôlinñ menñ sa tiawê, ma têtñ ndoc dinañ aô wanôm tiyham.”

²⁶ Tinjambu ñac sem wê danñ, ma sêlhô sêsa sêtêtñ Lóc Olib si.

*Yisu sôm bu Pita oc sêc inj ahuc
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34)*

²⁷ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Mac hoj oc ahu aô sinj, tòm yom nanj sêto yêc bocdec bu, ‘*Aô oc wasej ñgac yob domba-ñga, ma domba oc sêlhô babalip.*’” ²⁸ Magoc tinjambu aô watisa tiyham, ma wamuj mac watêtj gamej Galili-ñga wandi.” ²⁹ Dec Pita sôm têtj inj, “Ñac hoj bu sêhu am sinj, tigenj aô wahu am sinj dom.” ³⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yomandô bu ôbwêc dau dindec am oc sêc aô ahuc tidim tô su, goc dalec oc tanj tidim lu-ñga.” ³¹ Tigenj Pita sôm yom ti ñanja, “Mba! Gitôm sêndic aô ndu wawhinj am, aô oc wasêc am ahuc dom.” Ma ñac hoj sêsôm yom kainj tigenj.

*Yisu teñ mbec mbo ôm Getsemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Ñac sêsa si e sêhóc asê ôm †olib-ñga danj, ôm nanj sêsam bu Getsemani, ma Yisu sôm têtj ndê ñgacsêjomi, “Andôc dec ma aô waterj mbec.” ³³ Goc inj kôc Pita, Jems ma Jon sêwhinj inj si, ma sêhu ñgacsêjomi ñatô sinj. Têtj ndoc dinanj Yisu ndê ñalôm ñawapac atu ma inj pô sim dau ñandô. ³⁴ Inj sôm têtj ñac, “Aô neñ ñalôm kêsahê ñawapac atu, kèpinj bu oc wambac ndu. Mac andôc dec ma anem ali.” ³⁵ Goc inj hu ñac sinj ma sa ñasawa saunj gi. Inj hu dau sip nom gi ma teñ mbec, bu nditôm goc Anôtô nem inj sa bu êñlêc têtj hóc ñandê-ñga nanj oc hóc asê inj. ³⁶ Inj sôm, “Damanj, O Damanj, am gitôm bu kôm gêtj hoj. Kôc laclu ñawapac-ñ ga dindec su yêc aô. Magoc êmkuc aô neñ atac whinj dom, kôm tòm am daôm nem atac whinj bu kôm.”

³⁷ Inj teñ mbec su, dec mbu gi ma tap sa bu ñgacsêjomi sêyêc béc sêyêc. Goc inj uñ ñac sa ma sôm têtj Pita, “Saimon, bocke dec am yêc béc? Am gitôm dom bu nem ali tòm acgatu ñasawa tigenj, a?” ³⁸ A nem ali ma atenj mbec bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm licbalê, tigenj ñamlic kwapac.”

³⁹ Goc Yisu sa gi, ma teñ mbec tigenj dinanj tiyham. ⁴⁰ Pacndê, goc inj mbu gi ma gêlic ñac sêyêc béc, bu ñac tandô hê ñac sa ñandô. Ma ñac sêpônda yom tu sêsôm têtj inj-ñga. ⁴¹ Goc inj gi ma teñ mbec tidim tô-ñga. Ma têtj ndoc inj mbu têtj ñac tiyham, nanj inj sôm, “Tu sake-ñga mac ayêc béc ti anwhañ daôm ñanjan? Gitôm! Ndoc meñ hóc asê su bu sêhoc ñamalac ndê Atu asê ma sêkêñ inj sip lau sac amba. ⁴² Atisa ma dandi! Alic ñgac nanj hoc aô asê dec meñ su.”

Sêkôc Yisu dônj

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-11)

⁴³ Yisu sôm yom dinanj mbo, ma Judas, ñgacsêjomi 12 si danj hóc asê whinj lau daêsam nanj sêhóc bienj ti sinj. †Dabuñsiga atu-tu ti kêdôhônjwaga yomsu-ñga ma lau bata sêñkinj lau toñ dinanj sêwhinj Judas sêmenj. ⁴⁴ Judas kêtj puc lau d au gwananj su, ma sôm, “Ñgac nanj mac anjalê, nanj aô oc wangutô inj bu watôc inj asê têtj mac. Akôc inj dônj ma akêtj lau sêyob inj, goc awê inj sa andi.” ⁴⁵ Bocdinanj têtj ndoc Judas hóc asê, nanj inj têtj Yisu solop gi ma sôm, “Kêdôhônjwaga,” ma ngutô inj. ⁴⁶ Dec lau nanj sêwhinj Judas, nanj sêkôc Yisu dônj. ⁴⁷ Yisu ndê lau sêlhac sêmpinj inj, ma ñac si danj puc ndê bienj sa ma pa dabuñsiga atu ndê ñgac akinj ndê dangalauñ danj su.

⁴⁸ Goc Yisu sôm, “Bocke dec mac akôc bienj ti gêtj sinj-ñga ma asa amej bu akôc aô dônj gitôm ñgac kanj danj? ⁴⁹ Tòm béc hoj aô gambo gawhinj mac ma kadôhônj lau yêc lôm dabuj ñabatêmnôd, magoc mac akôc aô dônj dom. Tigenj gêtj nanj mac akôm kwahic dec, nanj kôm Anôtô ndê yom nanj sêto yêc, nanj ñandô sa.”

⁵⁰ Têtj dinanj Yisu ndê lau hoj sêhu inj sinj ma sêlhô si. ⁵¹ Ñgac batat danj kêtjuc Yisu ma mbo whinj inj ti ndê lau têtj ôbwêc dinanj, ma inj puc po ñambwa. Lau sinj bu sêlô inj dônj, ⁵² tigenj inj hu ndê po sinj yêc ñac si amba, ma kôlhô ñamlic ñambwa gi.

Lau bata Israel-ñga sêmatôc Yisu

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

⁵³ Dabuñsiga atu-tu Israel-ñga, ti lau bata ma kêdôhônjwaga yomsu-ñga hoj sêkac sa sêmo dabuñsiga ñamata-ñga ndê andu. Ma lau nanj sêkôc Yisu dônj sêwê inj sêtêtj andu dau si. ⁵⁴ Pita kêsêlêñ kêtjuc Yisu mbo ahê, e gi sôc dabuñsiga ñamata-ñga ndê andu ñatunjlôm gi. Ma inj ndôc sic whinj lau sinj sêyob lôm dabuj-ñga ñatô ma kêsulu ya.

⁵⁵ Dabuñsiga atu-tu ma lau bata hoj nanj sêndôc Samedrin si toñ, nanj sêñsalê yom bu sêngôlinj pi Yisu ma sêkêñ inj sip lau Rom-ñga amba bu sêndic inj ndu. Magoc sêtap yom danj sa dom. ⁵⁶ Bu lau daêsam sêtisa bu sêhoc yom tasanj asê pi Yisu, magoc ñac hoj si yom so dau. ⁵⁷ Tinjambu lau ñatô sêtisa, ma sêkêñ yom tasanj pi inj bocdec bu, ⁵⁸ “Yac anggô ñgac dau sôm, ‘Lôm dabuj nanj ñamalac sêkwê sa, nanj aô oc wasenj su. Ma têtj béc titô-ñga aô oc wakwê andu wakuc danj sa, nanj gitôm andu nanj ñamalac sêkwê, nanj dom.’” ⁵⁹ Magoc ñac tigenj-tigenj si yom so dau tiyham.

⁶⁰ Goc dabuñsiga ñamata-ñga tisa kalhac ñalhu, ma ndac Yisu, “Am ngô yom dê sêngôlinj pi am, me? Am bu ô yom, me mba?” ⁶¹ Tigenj Yisu gêm dau dônj ma ô

yom dom. Goc dabuŋsiga dau ndac in tiyham, "Am Mesaya dau, Anötö Atungac, me mba?" ⁶² Ma Yisu sôm, "Aêc, aö dauŋ dindec. Ma tiŋambu mac oc alic Ŋamalac ndê Atu ndöc Anötö Ŋaclai Ŋadau ndê amba andö-ŋga, ma sip meŋ ndöc dao ŋahö."

⁶³ Têŋ ndoc dabuŋsiga ŋamata-ŋga ŋgô yom dinaŋ, naŋ tac ŋandê atu dec kêc dau ndê ŋakwê kic ma sôm, "Yac dapönda yom dan tu tanŋölin pi in-ŋga dom. ⁶⁴ Yom naŋ in sôm pi dau, naŋ sac sambuc! Mac angô su, ma mac gauc gêm bocke?" Ma ŋac hoŋ sêsôm pitigeŋ bu in mbac ndu. ⁶⁵ Lau ŋatö sêhu gasöp pi in. Ŋac sêkic in tandö ahuc ŋa po, goc sêtap in ma sêsôm, "Am bu propet, naŋ sôm asê bu asa gic am." Ma lau siŋ-ŋga sêkôc in sêsa si, ma sêhi in ŋa sô.

Pita sêc Yisu ahuc

(Mat 26:69-75; Luk 22:54-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Têŋ têt dinaŋ Pita mbo andu dau ŋamakê, ma dabuŋsiga ŋamata-ŋga ndê awhê akiŋ dan kêsêlêŋ meŋ. ⁶⁷ In gêlic Pita kêsulu ya mbo, goc tahê in ma sôm, "Am ŋgac naŋ kêkuc Yisu Nasaret-ŋga whiŋ." ⁶⁸ Magoc Pita pa dau ma sôm, "Mba, aö kayalê am nem yom ŋahu dom." Dec in tisa gi kalhac kêpiŋ tuŋlôm ŋagatam.

⁶⁹ Malö goc awhê akiŋ dau gêlic in tiyham, ma sôm yom kaiŋ tigeŋ têt lau naŋ sêlhac sêmpiŋ, "Alic ŋgac kêlê. In Yisu ndê lau si dan." ⁷⁰ Magoc Pita pa dau tiyham. Ŋasawa sauŋ ma lau naŋ sêlhac dindê, naŋ sêsôm, "Am ŋgac Galili-ŋga. Yomandö, am ŋac si dan." ⁷¹ Magoc Pita sôm ti ŋaŋga, "Mba! Aö bu wasôm yom tasan, naŋ goc Anötö ndic aö. Aö kayalê ŋgac naŋ mac asôm yom pi in, naŋ dom andö!" ⁷² Ma ŋagahö dalec taŋ tilu-ŋga, dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bu in oc sêc in ahuc tidim tö sa, goc dalec oc taŋ tidim lu-ŋga. Ma in taŋ dau ndu-ndu.

15

Pailot kêsü Yisu

(Mat 27:11-26; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)

¹ Têt bêtêc ganduc, dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau naŋ sêndöhöŋ yomsu ti lau †Sanedrin-ŋga hoŋ si ŋalôm tigeŋ tu gêŋ bocke bu sêkôm têt Yisu-ŋga. Goc sêsö in amba dön ma sêwê in sêtêŋ Pailot si. ² Ma Pailot ndac in, "Am lau Israel-ŋga si kin, a?" Goc Yisu ö yom ma sôm, "Tôm naŋ am daôm sôm." ³ Têt dinaŋ dabuŋsiga atu-tu sêŋgölin yom daêsam pi in. ⁴ Dec Pailot ndac in tiyham, "Am oc ö ŋac si yom, me

mba? Ŋac sêŋgölin yom daêsam pi am." ⁵ Tigeŋ Yisu ö yom dom, dec Pailot hêdaê.

⁶⁻⁷ Têt têt dinaŋ ŋgac dan ndöc gapocwalö, naŋ ndê ŋaê Barabas. Muŋ-ŋga lau ŋatö sêli dau sa têt lau Rom-ŋga naŋ sem gölin lau Israel-ŋga, ma sic lau ŋatö ndu. Magoc lau Rom-ŋga sêkôc ŋac dön ma sêkêŋ ŋac sêndöc gapocwalö. Ma Barabas in ŋac si dan.

Tôm yala hoŋ têt ndoc lau Israel-ŋga si om atu Mwasin Pasowa-ŋga hóc asê, naŋ Pailot kêkuc lêt dan bocdec bu. Lau Israel-ŋga oc sêndac ŋgac gapocwalö-ŋga dan, dec in oc êŋgapwêc in su têt ŋac. ⁸ Lau daêsam naŋ sêkac dau sa têt ndoc Pailot kêsahê Yisu, naŋ sêndac in bu êŋgapwêc ŋgac gapocwalö-ŋga dan su êŋkuc ŋagölin dinaŋ. ⁹⁻¹⁰ Pailot kêyalê bu dabuŋsiga atu-tu sem lêmun Yisu ŋambwa, ma tu dinaŋ-ŋga dec sêwê Yisu sêtêŋ in sêmeŋ. Bocdinaŋ in gauc gêm bu êŋgapwêc Yisu su, dec ndac ŋac, "Mac atac whiŋ bu aö wahu Kin Israel-ŋga siŋ têt mac, me mba?" ¹¹ Tigeŋ dabuŋsiga atu-tu sêŋgalôm lau toŋ atu dinaŋ e sêndac Pailot bu hu Barabas siŋ têt ŋac. ¹² Goc Pailot ndac ŋac, "Bocdinaŋ aö oc wakôm sake têt ŋgac dindec, naŋ mac asam bu lau Israel-ŋga si Kin?" ¹³ Ma sêmbwêc, "Ndic in pi a gicso dau!" ¹⁴ Magoc Pailot ndac ŋac, "Tu sake-ŋga? In kôm giso bocke?" Magoc sêmbwêc ti ŋaŋga, "Ndic in pi a!"

¹⁵ Pailot bu kôm lau atac ŋayham sa, dec gölôc bu êŋgapwêc Barabas su têt ŋac. Ma in kêkiŋ Yisu têt lau siŋ-ŋga bu sêhi in ŋa sô, ma sêndic in ndu pi a gicso dau.

Lau siŋ-ŋga sêsu Yisu susu

(Mat 27:27-31; Jon 19:2-3)

¹⁶ Lau siŋ-ŋga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ŋamalaclôm si, ma sêta yom bu lau siŋ-ŋga hoŋ sêkac sa. ¹⁷ Goc sêkêŋ Yisu sôc ŋakwê kokoc baliŋ tòm kin sêsôc, ma sêwhê wac kêm ma sêkêŋ in uŋ gitôm sunsun. ¹⁸ Goc ŋac sic hu sêmbwêc in, "Ei! Datoc lau Israel-ŋga si kin dindec sa maŋ!" ¹⁹ Ma ŋac sêkôc a dan ma sic in pi ŋagölin tidim daêsam, ma sêhê gasöp pi in. Sêpôn haduc têt in, ma sêŋsau bu sêtoc in sa. ²⁰ Sêsu in susu pacndê, goc sêkôc ŋakwê baliŋ dinaŋ su, ma sêkêŋ in sôc dau ndê ŋakwê sa tiyham. Ma sêwê in sêsa malac Jerusalem ŋamakê si, bu sêndic in ndu pi a gicso dau.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²¹ Lau siŋ-ŋga sêwê Yisu sêmbo seŋ, ma ŋgac dan kêsêlêŋ mbo seŋ akêŋ gameŋ ŋamakê-ŋga meŋ. Ma sêkac in bu hóc Yisu ndê a gicso dau. Ŋgac dau ndê ŋaê

Saimon. Inj Aleksanda lu Rupas damba, ma inj ndê malachu Sairin. ²² Sêwê Yisu sêsa si e sêhòc asê gamej nanj sêsam bu Golgota. (Njàe dau danem kwi bu 'Gamej Nakêcyha-nga.') ²³ Lau sinj-nga bu sêkêj wain ti bu namakic têtj Yisu nôm, magoc inj tec. ²⁴ Bocdinañ sêhu sinj, ma sic inj pi a gicso dau. Ma tinjambu sêwhê inj ndê ñakwê kôc ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ñakwê bocke.

²⁵ Nac sic inj pi a gicso têtj bêbêc, acgatu gitôm 9 kilok. ²⁶ Ma yom nanj lau bata Israel-nga sêngôlinj pi inj, nanj sêto pi bapia danj, nanj sôm, "Lau Israel-nga si Kinj." ²⁷⁻²⁸ Nac sic ñgac sac lu pi a gicso dau sêwhinj, danj kégâlêj Yisu amba andô-nga, ma danj kégâlêj gasê-nga. ²⁹ Lau nanj sêñsêlêj si sêmenj, nanj sêndahinj ñasu ma sêtañ bôlê Yisu. Sêsôm, "Ei. Am ñgac nanj sôm bu señ lôm dabuj su ma kwê sa tiyham tôm bêc tó. ³⁰ Dec sip akêj a gicso dau mwenj, ma nem daôm sa!" ³¹ Ma dabujisiga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-nga bocdinañ sêsu inj susu ma sêsôm têtj dandj, "Inj gêm lau daêsam sa, tigerj gitôm dom bu nem dau sa. ³² Yac bu alic Mesaya, lau Israel si kinj dindec-nga, sip akêj a gicso dau menj, dec yac oc akêj whinj inj." Ma ñgac lu nanj sic pi a gicso sêwhinj Yisu, nanj sêsu inj susu bocdinañ.

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-

30)

³³ Têtj ac kalhac lhu, ñasec atu gêm gamej sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga. ³⁴ Ma têtj 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" (Yom dau danem kwi bu, 'Aô neñ Anötö, aô neñ Anötö, tu sake-nga am hu aô sinj?') ³⁵ Lau nanj sêlhac sêmpinj, nanj sêngô inj ñapep dom ma sêsôm, "Angô, inj ta propet Elaija." ³⁶ Ma ñgac danj kêtj gi kêtj sôwam danj sip wain ñamakic, ma sô dôñ pi a balinj danj. Goc inj puc pi Yisu whasuj bu inj nôm ma sôm, "Dahu inj sinj ma dalic, Elaija oc sip menj ma kôc inj su, me mba."

³⁷ Têtj têtj dinañ Yisu mbwêc awha atu ma mbac ndu. ³⁸ Ma têtj dinañ po balinj nanj kégâlêj lôm dabuj ñalôm, nanj dau kic gi lu, kalhac ñahô ma gi têtj ñapu-nga. ³⁹ Ma ñgac bata sinj-nga nanj kalhac Yisu angô-nga, nanj gêlic inj ndê mbac ndu ñalêj, goc sôm, "Yomandô, ñgac dindec inj Anötö ndê Atu."

⁴⁰ Lauwhê ñatô sêlhac ahê ma sêlic gêj horj dinañ. Maria Magadala lu Maria nanj Jems saunj lu Joses dinda, ma Salome sêmbô sêwhinj ñac. ⁴¹ Muñ-nga, têtj têtj Yisu mbo gamej Galili-nga, nanj

lauwhê dinañ sêñkuc inj, ma sem akinj inj. Ma lauwhê daêsam nanj sêpi Jerusalem sêwhinj Yisu, nanj sêlhac sêwhinj ñac.

Josep kêtj Yisu ndê ñamlanj yêc hoc ñasuj

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Bêc nanj sic Yisu ndu, nanj lau Israel-nga si bêc sêmasanj dau tu Sabat-nga.* Bocdinañ têtj telha, ⁴³ ñgac bata Israel-nga danj ñaê Josep gauc gêm bu êñsuhuj Yisu ñamlanj. Josep inj ñgac akêj malac Arimatiya-nga, ma inj lau Sanedrin-nga si ñgac tiawê danj nanj kêtj bata Anötö ndê gôlinj bu menj sa tiawê. Inj ndê ñalôm pêtj dôñ, dec têtj Pailot gi ma ndac Yisu ndê ñamlanj. ⁴⁴ Yom dau kôm Pailot sô, ñahu bu inj kèyalê dom bu Yisu mbac ndu su. Bocdinañ inj ta lau sinj si ñgac bata ma ndac inj bu Yisu mbac ndu su, me mba. ⁴⁵ Inj tap sa bu Yisu mbac ndu su, dec gôlôc têtj Josep bu kôc Yisu ndê ñamlanj sa ndi êñsuhuj. ⁴⁶ Josep kôc po ñayham danj nanj inj gêmli muñ su, goc sa gi ma kôc Yisu su yêc a gicso dau, ma kèpanj inj ahuc ña po dau. Ma inj kôc inj sa gi ma kêtj inj yêc sêhó nanj lau sêlêj gwananj su yêc hoc ñalôm. Goc inj kèpi hoc danj gi ndôc sê awha dau ahuc. ⁴⁷ Maria Magadala lu Joses dinda Maria sêlic Josep kêtj Yisu ndê ñamlanj yêc hocsuñ dinañ.

16

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12)

¹ Bêc Sabat-nga menj gi su, goc Maria Magadala lu Jems dinda Maria, ma Salome semli gêm malu bu sênem oso Yisu ndê ñamlanj. ² Têtj wake ñabêc ñamata-nga dinañ sêti têtj bêbêc ganduc bu sêtêj sêhó sêndi. Ac pi menj su ma sêñsêlêj sêmbô señ, ³ ma sêndac dandj, "Asa oc nem yac sa ma êmpi hoc nanj yêc sê awha, nanj su?" ⁴ Tigerj sêhòc tandô sa, ma sêlic hoc atu dau yêc sê awha dom. ⁵ Bocdinañ dec sêsôc sêhó ñalôm si. Sêlic ñgac batac danj nanj sôc ñakwê sêsêp, ma ndôc andô-nga, dec sêsô ñandô. ⁶ Magoc ñgac dau sôm, "Asô dom. Mac anjalê Yisu Nasaret-nga, nanj sic inj ndu pi a gicso dau. Inj yêc dec dom, inj tisa su. Alic mala nanj sêkêj inj yêc, nanj sawa. ⁷ Magoc andi ma asôm têtj inj ndê sêñomi ma têtj Pita bu inj oc muñ mac têtj Galili ndi. Mac oc alic inj yêc dindê, tôm yom nanj inj sôm têtj mac muñ su nanj." ⁸ Yom dinañ kôm awê lu dau sêntitec ti sêhêdaê ñandô. Sêsa akêj sêhó, ma sêlhô

* 15:42 Lau Israel sêsôm bu têtj ndoc ac gi sip têtj bêc nanj muñ bêc Sabat-nga, nanj têtj dau gic hu bêc Sabat-nga. Bocdinañ ñac bu sêñsuhuj lau batê muñ ac ndi sip.

sênti si. Magoc sêtöc dau dec sêsôm yom têtj ñamalac danj yêc seŋ dom.

⁹ Têtj têtj Yisu tisa têtj Sonda bêbêc, in hoc dau asê ti-ñamata-nga têtj Maria Magadala, awhê nanj muŋ-nga in soc ñalau sac 7 su yêc in ñalôm. ¹⁰ Ma Maria gi ma sôm asê têtj lau nanj sêŋkuc Yisu, nanj sêkôm danjgibo ti sêtaŋ sêmbo. ¹¹ Maria sôm têtj ñac bu in gêlic Yisu ma in mbo tali tiyham. Magoc ñac sêkêŋ whin dom.

¹² Tiŋambu Yisu ndê ñgac-sêŋom lu sêhu Jerusalem sin ma sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, ma Yisu hoc dau asê têtj inlu gitôm ñgac anğô batac danj. ¹³ Dec inlu sêmbu si ma sic minj têtj sêŋomi ñatô, magoc ñac sêkêŋ whin inlu dom bocdinaŋ.

Yisu kêtj gwelen têtj lau nanj sêŋkuc in

¹⁴ Tiŋambu ñgacsêŋomi 11 seŋ gêtj sêmbo sêwhin dau, ma Yisu hoc dau asê têtj ñac. Ma in sôm ñac tu ñac si ñalôm ñadandi-nga, bu sêkêŋ whin lau nanj sêlic in têtj ndoc in tisa su, nanj dom. ¹⁵ Goc in sôm têtj ñac, “Atôm nom ñagameŋ sambob andi, ma ahoc ñawaê ñayham asê têtj lau honj. ¹⁶ Lau nanj sêkêŋ whin ma sêlinj sanju, nanj oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ñac si-nga sa. Magoc lau nanj sêkêŋ whin dom, nanj oc sêtap in ndê matôc sa. ¹⁷ Ma Anötö oc kêtj ñaclai têtj lau nanj sêkêŋ whin, dec oc tôm bu sêkôm gêtj dalô bocdec bu. Ñac oc sêkôm gwelen sênem aö anğôŋ, ma sêsoc ñalau sac su yêc lau. Ñac oc sêsôm yom awha wakuc-nga nanj sêndôhôn muŋ su dom. ¹⁸ Ñac bu sêkôc mboc sac sip ñac amba me sênom bu ñamalac, dec oc kôm ñac sêtisac dom. Ma ñac oc sêkêŋ amba sac lau gêmbac, ma sêkôm ñac ñayham sa.”

¹⁹ Yisu sôm yom dinaŋ têtj ñac su, goc Anötö kôc in su yêc nom. In pi undambê gi, ma ndôc Anötö ndê amba andô-nga. ²⁰ Ma in ndê sêŋomi sêsa si, ma sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gameŋ honj. Ma Pômdau mbo whin ñac, ma kêtj ñaclai têtj ñac bu sêkôm gêtj dalô atu-tu tu bu puc yom nanj sêhoc asê, nanj dôn-nga.

Luk ndê ñawaê ñayham Yom whê ñawaê ñayham dindec sa-nga

Luk in Yisu ndê ñgacsênom dom, ma in ñgac Israel-nga dom. In ñgac Grik-nga, ma in dokta, ma bocdinañ tanyalê bu in ñgac tigauc. Luk dau gêlic gêñ hoñ nañ Yisu kôm, nañ dom, magoc in kip yom hoñ sa yêc lau nañ sêmbo sêwhiñ Yisu têt ndoc in gic hu ndê gwelen e in mbu pi undambê gi (1:1-4). Luk ndê ñawaê ñayham hêganônñ Yisu ti in ndê gwelen, ma in to bapia dañ tiyham (Aposel) pi gwelen nañ lau aposel sêkôm ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai.

Yêc in ndê yom ñamata-nga, Luk sôm bu in to yom têt ñgac atu dañ ñaê Tiopilas. Ñaê dau danem kwi bu 'ñgac nañ atac whiñ Anôtô.' Magoc in to tu ñgac tigen dinañ-nga dom, in to ndê ñawaê ñayham hêganônñ lau nañ lau Israel dom gitôm in dau, ma lau Israel-nga sêwhiñ. In tac whiñ bu ñac sênyalê bu Yisu, in lau Israel-nga si Mesaya, ma in meñ gic waê lau Israel-nga tawasê dom, magoc meñ bu ti lau hoñ si Pômdau, ma bu mbac ndu tu lau hoñ-nga. Ma bocdinañ Luk tac whiñ bu Yisu ndê ñawaê sa têt gameñ nom-nga hoñ, bu lau sêngô ma sêkêñ whiñ Yisu, dec oc sêtap Anôtô ndê mwasin nem ñac si-nga sa.

Yom Ñamata-nga

¹ O ñgac atu Tiopilas. Lau daêsam sênsahê bu sêto yom pi gêñ hoñ nañ ñandô sa yêc yac mba gameñ. ² Ñac sêto sêñkuc yom nañ lau nañ sêmbo sêwhiñ Yisu têt ndoc in gic hu ndê gwelen, nañ sic dulu têt yac. Lau dau sêlic gêñ hoñ nañ Yisu kôm pi tandô, dec sêhoc ñawaê ñayham asê pi gêñ dau. ³ Ma aô bocdinañ, gakip yom hoñ sa pi gêñ ñamata-nga ma meñ têt kwahic dec, ma galic ñayham bu wato sip bapia dindêc ma wanñiñ têt am. Aô gato yom kakuc ñadênañ tôm gêñ hoñ nañ hêc asê. Tu dinañ-nga O ñgac atu Tiopilas, ⁴ am oc êmyalê bu yom hoñ pi Yisu nañ am ñgô su, nañ yom ñandô.

Jon, Ñgac Kêku Lau-nga ndê puc dinda kôc in-nga

⁵ Têt têt Kij ñHerod gêm gôlin gameñ Judia-nga, nañ ñdabuñsiga dañ mbo, in ndê ñaê Sekaria. In kôm ndê gwelen whiñ dabuñsiga nañ sêmbo dabuñsiga ñamata-nga Abaisa* ndê ton. Sekaria ndê awhê ndê ñaê Elisabet, ma in Aron† ndê wakuc dañ, gitôm Sekaria dau. ⁶ Anôtô gêlic inlu sêsa lêt gitêt yêc in angô-nga, sêñsêlêt sêñkuc Anôtô ndê yomtu ti ñagôlin ñalêt ñayham. ⁷ Inlu sêti awhê andô ma ñgac andô su, magoc balêkoc mba, bu Elisabet in awhê gapoc.

⁸ Têt têt dañ Sekaria ndê ton si ndoc sênem akiñ Anôtô-nga hêc asê, ma in gêm ndê gwelen dabuñsiga-nga mbo Anôtô ndê lôm dabuñ yêc Jerusalem. ⁹ Ma gitôm dabuñsiga si mêtê, sêpuc gapoc gi sip Sekaria, bu sêc lôm dabuñ ñalôm ndi, ma kêt da ñamalu ñayham. ¹⁰ Ma têt ndoc in sêc gi bu kêt da ñamalu ñayham, nañ lau Israel-nga hoñ nañ sêkac sa tu s êtoc Anôtô sa-nga, nañ sêten mbec sêlhac awê. ¹¹ Têt ndoc dinañ Pômdau ndê anela dañ hoc dau asê têt Sekaria, ma kalhac alta da ñamalu-nga ña-ndô-nga. ¹² Têt ndoc Sekaria tandô pi anela dau, in sô ti têt dau ñandô. ¹³ Magoc anela sôm têt in, "Têc daôm dom Sekaria, bu Pômdau ñgô mbec nañ am ten. Am nem awhê Elisabet oc kôc atômñgac dañ, ma am oc sam in ndê ñaê bu Jon. ¹⁴ In oc kôm am atac ñayham atu, ma lau daêsam oc sêtisambuc tu dinda kôc in-nga, ¹⁵ bu in oc ti ñgac tiwaê yêc Pômdau angô-nga. In oc nôm wain me bu ñannga dom, magoc têt têt in yêc dinda atac ñalôm en, nañ Ñalau Dabuñ oc nem in ahuc, ma mbo whiñ in ñapan. ¹⁶ Ma têt ndoc in tiatu, nañ in oc nem lau Israel-nga daêsam kwi, sêmbu sêsôc Pômdau ñac si Anôtô ñapu. ¹⁷ In oc ti propet ñannga ma ti ñaclai gitôm propet ñamata-nga Elaija. Ma in oc muñ Pômdau, bu nem lau daêsam si ñalôm kwi. Damba oc atac whiñ atu, ma lau dangapêc oc sêti lau ti gauc nañ sêsa si lêt gitêt. Ñalêt dinañ in oc êmasañ lau si ñalôm bu sêkôc Pômdau sa."

¹⁸ Sekaria ñgô anela ndê yom dinañ su, goc sôm têt in, "Alu ati awhê andô ma ñgac andô su. Boc-dinañ ñalêt bocke dec aô wayyalê bu am nem yom oc ñandô sa?" ¹⁹ Goc anela ô yom ma sôm, "Aô Gabriel nañ galhac Pômdau angô-nga, ma in kêt in aô bu wahoc ñawaê ñayham dindêc asê

* **1:5** Abaisa - dabuñsiga ñamata-nga dañ nañ mbo têt Kij Dawid ndê têt. Têt têt dinañ lau Israel si dabuñsiga sêwhê dau kôc ti ton 24 kêtuc dabuñsiga ñamata-nga si ñaê (1 Kr 24:7-19; ma Nia 12:11-17). Ma tiñambu sêkôm gwelen tôm ñaton 24 dinañ sêyô dau sêyô dau. Têt Yisu ndê têt, lau dabuñsiga daêsam sêndôc gameñ ñamakê-nga, ma sêpi Jerusalem tu sêkôm gwelen yêc ñlôm dabuñ tôm ñac si ton si ndoc, ma tiñambu sêmbu sêtên si gameñ si (Luk 1:8, 23). Alic yom whê ñaê 'dabuñsiga' sa-nga yêc buku dindêc ñambu-nga. † **1:5** Aron - lau Israel si dabuñsiga ñamata-nga nañ gêm akiñ Anôtô têt Moses ndê têt. Alic Eks 7:1-6; ma 28:1.

têḡ am. ²⁰ Gêḡ naḡ aô gašôm yom pi, naḡ oc ḡandô sa tôm ḡandoc. Tigeḡ am kêḡ whiḡ aô dom, ma bocdinaḡ am oc awham mba sa, ma sôm yom dom e gêḡ hoḡ diḡdec hôc asê su.”

²¹ Têḡ dinaḡ lau naḡ sêḡḡo awê, naḡ sêḡôḡ Sekaria ma gauc gêm bu bocke ma iḡ mbo tiwandêc yêc lôḡ dabuḡ ḡalôm. ²² Ma têḡ ndoc Sekaria mbu sa awê gi, naḡ gitôm dom bu sôm yom, ma gic amba ḡambwa têḡ ḡac, dec ḡac si gauc sa bu iḡ gêlic gêḡ ḡagatu daḡ yêc lôḡ dabuḡ ḡalôm.

²³ Tinjambu iḡ ndê bêc gwelenḡ-ḡa pac-ndê, ma iḡ kôlhô mbu têḡ ndê malac gi. ²⁴ Ma iḡ ndê awhê Elisabet daê, dec timêtê dau ḡapep, ma mbo teḡ mbo iḡlu si andu gitôm ayô amañdaḡ. Elisabet sôm, ²⁵ “Pôḡḡdau kôm gêḡ diḡdec ma gêm aô sa. ḡamata-ḡa aô gambo ti mayañ yêc lau ḡḡgô-ḡa, bu aô awhê gapoc, tigeḡ kwahic dec Pôḡḡdau tawalô aô, ma kôc aô mayañ su.”

Yisu ndê puc dinda kôc iḡ-ḡa

²⁶ Elisabet daê gitôm ayô 6 su, goc Anôtô kêkiḡ añela Gabriel têḡ malac Nasaret naḡ yêc gameḡ ḡalli-ḡa, ²⁷ bu kêḡ aheḡ têḡ awhê akiḡ daḡ. Iḡ ndê ḡaê Maria, ma lau sêhoc yom asê su bu Maria oc nem ḡac daḡ ḡaê Josep, naḡ Kiḡ Dawid ndê aḡḡac daḡ. ²⁸ Añela dau têḡ Maria gi ma sôm, “O awhê naḡ Anôtô tac whiḡ am ndu andô, Pôḡḡdau whiḡ am.” ²⁹ Yom dau kôm Maria sô ḡandô, ma iḡ gauc gêm têḡ dau bu, “Iḡ awha gic aô tu sake-ḡa?” ³⁰ Goc añela sôm têḡ iḡ, “Tôc daôm dom Maria, bu Anôtô gêlic am ḡayham kêlêc. ³¹ Am oc daêm ma kôc balêkoc ḡac daḡ, ma sam iḡ ndê ḡaê bu Yisu. ³² Iḡ oc ti ḡḡac tiwaê, ma lau oc sêsam iḡ bu Anôtô ḡaclai ti ḡawasi ḡadau ndê Atu. Pôḡḡdau Anôtô oc kêḡ iḡ wêkaiḡ aḡḡac Dawid ndê pôḡ kiḡ-ḡa. ³³ Iḡ oc nem gôliḡ †Jakob ndê wakuc lau Israel-ḡa, ma iḡ ndê gôliḡ oc pacndê dom.”

³⁴ Goc Maria ndac añela dau bu, “Aô gayêc gawhiḡ ḡac daḡ dom, ma bocdinaḡ yom dau oc ḡandô sa ḡalêḡ bocke?” ³⁵ Ma añela ô yom ma sôm, “ḡalau Dabuḡ oc têḡ am meḡ, ma Anôtô, ḡaclai ti ḡawasi ḡadau ndê ḡaclai oc nem am ahuc. Tu dinaḡ-ḡa balêkoc dabuḡ naḡ am oc kôc, naḡ lau oc sêsam iḡ bu Anôtô ndê Atu. ³⁶ Ma am ḡḡô! Elisabet, awhê andô naḡ yêc am apami si ton, naḡ daê ma oc kôc balêkoc daḡ. Sêsôm bu iḡ awhê gapoc, magoc kwahic iḡ daê tôm ayô 6 su. ³⁷ Bu gêḡ daḡ yêc dom, naḡ Anôtô gitôm dom bu kôm ḡandô sa.” ³⁸ Ma Maria ô yom ma sôm, “Pôḡḡdau ndê awhê akiḡ aô. Bocdinaḡ, yom naḡ am sôm, naḡ ḡandô

sa pi aô.” Maria sôm yom dinaḡ su, goc añela hu iḡ siḡ.

Maria gic Elisabet kêsi

³⁹ Têḡ têm dinaḡ Maria kêmasañ dau, ma kêsêlêḡ ḡagahô têḡ malac daḡ yêc gameḡ ḡabaô Judia-ḡa gi. ⁴⁰ Iḡ hôc asê ma têḡ Sekaria ndê andu gi, ma ta Elisabet ndê ḡaê. ⁴¹ Têḡ têm Elisabet ḡḡô Maria ndê yom, naḡ balêkoc naḡ yêc iḡ ḡalôm kwê soc ti ḡañḡa, ma ḡalau Dabuḡ gêm Elisabet ahuc. ⁴² Ma iḡ sôm yom awha atu, “Anôtô toc am sa hôc gêlêc lauwhê sambob su, ma oc toc balêkoc naḡ am oc kôc, naḡ sa bocdinaḡ. ⁴³ Aô awhê bocke, dec am, aneḡ Pôḡḡdau dinda mweḡ bu lic aô? ⁴⁴ Têḡ ndoc aô ḡañḡô am mbwêc aô, naḡ balêkoc naḡ yêc aô ḡatac, naḡ kwê soc ti atac ḡayham. ⁴⁵ Am kêḡ whiḡ bu Pôḡḡdau ndê yom p i am oc ḡandô sa, ma tu dinaḡ-ḡa am tap iḡ ndê mwasiḡ sa!”

Maria po Anôtô ndê waê sa

⁴⁶⁻⁴⁷ Ma Maria sôm:

“Aô wapo Pôḡḡdau ndê waê sa ti aneḡ ḡalôm sambuc, ma aô atac ḡayham kêlêc tu Anôtô naḡ gêm aô si-ḡa. ⁴⁸ ḡahu bu iḡ kêlhiḡ iḡ ndê awhê akiḡ ḡambwa, aô dec siḡ dom. Têḡ kwahic dec ma ndi, lau hoḡ oc sêsam aô bu awhê naḡ Anôtô kêmwasiḡ. ⁴⁹ Iḡ ḡañḡa ḡadau naḡ kôm gêḡ atu têḡ aô, ma iḡ ndê ḡaê dabuḡ.

⁵⁰ Tôm têm sambob, iḡ tawalô lau hoḡ naḡ sêtoc iḡ ma sêtoc iḡ sa. ⁵¹ Iḡ amba ḡañḡa kôm gêḡ atu, ma lau naḡ yom sêtoc dau sa-ḡa gêm ḡac si ḡalôm ahuc, naḡ iḡ soc ḡac su sêlhô têḡtêḡ. ⁵² Iḡ kêmasuc kiḡ nom-ḡa su yêc ḡac si pôḡ kiḡ-ḡa, magoc lau naḡ sêḡḡwiniḡ dau, naḡ iḡ toc ḡac sa.

⁵³ Iḡ kêmwasiḡ lau ḡalôm sawa ḡa gêḡ ḡayham-ḡayham, magoc iḡ kêkiḡ lau ti lêlôm sêsa amba sawa si. ⁵⁴⁻⁵⁵ Iḡ gêm iḡ ndê lau akiḡ Israel-ḡa sa, ma tôm yom naḡ iḡ gic bata têḡ abañ Abraham, ma têḡ iḡ ndê wakuc hoḡ naḡ sêḡkuc iḡ, naḡ iḡ tawalô ḡac.”

⁵⁶ Maria kêpiḡ Anôtô ma sôm yom dinaḡ su, goc mbo whiḡ Elisabet gitôm ayô tô, ma tinjambu iḡ kôlhô mbu têḡ ndê malac gi.

Elisabet kôc Jon

⁵⁷ Elisabet ndê ndoc meḡ sa dec iḡ kôc balêkoc ḡac daḡ. ⁵⁸ Ma iḡ ndê dawai ti lau meḡḡañ iḡ-ḡa sêḡḡô bu Pôḡḡdau tawalô iḡ ḡalêḡ dinaḡ, ma ḡac hoḡ atac ḡayham sêwhiḡ iḡ. ⁵⁹ Têḡ balêkoc dau ndê bêc ti-8-ḡa, ḡac hoḡ sêḡḡeḡ bu sêse balê ndê ḡamlic ḡatô su sêḡkuc lau Israel-ḡa si †pwac, ma ḡac tac whiḡ bu sêkêḡ damba Sekaria ndê ḡaê pi iḡ. ⁶⁰ Tigeḡ iḡ dinda sôm, “Mba! Dasam iḡ ndê ḡaê bu Jon.”

⁶¹ Ma sêsom têt in, “Yêc am nem dawam, ngac naê Jon dan mbo dom.” ⁶² Ma nac sic amba têt damba bu sênnyalê naê bocke in tac whin. ⁶³ In kôm na amba bu sêkên tapele dan têt in, dec sêkên na in to, “In ndê naê Jon,” goc lau hoj sêhêdaê. ⁶⁴ Ma ngagahô in êmbala tigolon, ma in sôm yom asê ma kêpin Anôtô.

⁶⁵ Gêj dau kôm nac lau hoj sêsö, ma lau nan sêmbö Judia ngamenê lôc-nga, nan sem yom-galôm napan pi gêj hoj dinan. ⁶⁶ Lau hoj sêngô nawaê, ma nac gauc gêm yom dau napan yêc nac si nalôm. Ma nac sêlic bu Pômdau ndê nac lai tôc dau asê yêc balê dau, dec sêndac dandi, “In oc ti namalac kain bocke?”

Sekaria hoc yom asê gitôm propet

⁶⁷ Têt têt dinan Nalau Dabuñ gêm Jon ndê damba Sekaria ahuc, ma in hoc yom asê gitôm propet dan ma sôm,

⁶⁸ “Tampin Pômdau, yac lau Israel-nga neñ Anôtô, bu in men bu nem in ndê lau si. ⁶⁹ In po ngac ti nac lai dan sa yêc in ndê ngac akin Dawid ndê lau wakuc, nan gitôm bu nem yac si. ⁷⁰ Anôtô ndê propet dabuñ sêhoc yom asê pi gêj dau muñ su, ma kwahic dec Anôtô kôm yom dau nandô sa. ⁷¹ In kêmasañ lêt dinan, bu nem yac si yêc yac neñ nacyo ti lau nan sêtec yac amba. ⁷² In tawalô yac, tôm in gic bata têt abanji, ma gauc gêm in ndê pwac dabuñ, ⁷³ nan in kêmatin tidôn whin aban Abraham. ⁷⁴ In oc nem yac si yêc yac neñ nacyo amba, tu bu yac danem akin in ti atac pa su, ⁷⁵ ma tu bu nansêlên dasa lêt gitên ti dabuñ yêc in angô-nga tôm bêc hoj. ⁷⁶ Ma Jon, aneñ balê, lau oc sêsam am bu ‘Anôtô, Nac lai ti Nawasi Nadau ndê propet,’ bu am oc muñ Pômdau ma êmasañ lau si nalôm tu sêkôc in sa-nga. ⁷⁷ Ma am oc whê Anôtô ndê lau si gauc sa pi lêt nan in oc suc nac si sac kwi tu bu nem nac si-nga. ⁷⁸ Na neñ Anôtô ndê lêt tawalô yac-nga, nan oc tôm ac nan pi ma kalthac umbon, ⁷⁹ ma pô lau nan sêndôc gameñ nasec, ma lau nan sêmpin bu sêmbac ndu. In oc wê yac dasa sen bu datap yom malô sa.”

⁸⁰ Tinambu balê dau tiatu, ma kêj ndê nalôm sambuc tu nem akin Anôtô-nga. Ma in mbo gameñ sawa e tôm bêc nan in gic hu ndê gwelen, dec gêm mêtê kalthac lau Israel angô-nga.

2

Maria kôc Yisu

¹ Têt têt dinan †Sisa Ogasta gic atu yom bu sêsê lau hoj nan sêmbö Rom si

gôlin napu, nan sa tu bu sênemlhi takis-nga. ² (Têt ndoc dinan Kirinius gêm gôlin gameñ Siria-nga, ma gêj dinan ti têt namata-nga nan sêsê lau sa yêc in ndê gôlin napu.) ³ Bocdinan lau hoj sêtên si malachu si, bu sêto si naê sip bapia sêsê nac sa-nga.

⁴ Josep in Dawid ndê wakuc dan, ma bocdinan in hu malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga sin, ma sip têt Dawid ndê malac yêc gameñ Judia-nga gi, malac nan sêsam bu Betlehem. ⁵ Josep lu Maria sêwhin dau si bu sêkên si naê, bu sêhoc inlu si yom asê su bu oc sênem dau. Ma Maria daê mbo. ⁶ Têt ndoc inlu sêmbö Betlehem, nan Maria ndê bêc bu kôc balêkoc-nga hóc asê. ⁷ Josep lu Maria sêyêc hóc si mala, bu nasawa mbasi yêc andu nacleñ-nga. Ma yêc dê, Maria kôc in ndê balêkoc ngac namata-nga. Ma in kôm in si na po, ma kêj in yêc hóc si apa sêneñ gêj-nga.

Ajela sêhoc Yisu nawaê asê

⁸ Têt ôbwêc dinan lau natô sêyob si domba sêmbö malac dau namakê. ⁹ Ma Anôtô ndê ajela dan hoc dau asê têt nac. Pômdau ndê nawê pô nac, ma sêtôc dau nandô. ¹⁰ Goc ajela dau sôm têt nac bu, “Atôc daôm dom! Aô bu wakên nawaê nayham dan têt mac, nan oc kôm mac atac nayham atu. Ma nawaê dindêc gic waê lau hoj. ¹¹ Mac nem ngac nem mac si-nga hóc asê têt bêc dau dindêc. In dinda kôc in yêc Betlehem, malac nan sêsam bu Dawid ndê malac. In †Mesaya dau nan Anôtô gic bata bu êñkin men, ma mac nem Pômdau dau. ¹² Atêt Betlehem andi, ma mac oc anyalê balêkoc dau pi gêj bocdec bu. Sêkôm in si na po, ma sêkên in yêc hóc si apa sêneñ gêj-nga.” ¹³ Ma ngagahô ajela undambê-nga daêsam sêhoc dau asê sêwhin ajela dinan, ma sem wê sêmpin Anôtô bocdec bu, ¹⁴ “Anôtô ndê waê sa yêc lolôc. Ma yom malô yêc nom, têt lau nan Anôtô gêlic nac nayham.”

Lau sêyob domba-nga sêtên Betlehem si

¹⁵ Ajela sem wê dinan su, goc sêmbu sêpi undambê si. Ma lau sêyob domba-nga sêsôm têt dandi, “Ayôc! Datêt Betlehem dandi, ma dalic gêj atu nan Pômdau ndê ajela sêhoc asê têt yac.” ¹⁶ Goc sênsahic dau sêtên Betlehem si, ma sêtap Maria lu Josep sa, ma sêlic balêkoc dan yêc hóc si apa sêneñ gêj-nga. ¹⁷ Sêlic in su goc sêsa si, ma sic miñ yom nan ajela hoc asê têt nac pi balêkoc dau. ¹⁸ Ma lau hoj nan sêngô nac si yom, nan sêhêdaê nandô. ¹⁹ Magoc Maria gauc gêm yom hoj napan yêc ndê nalôm. ²⁰ Ma lau sêyob domba-nga sêlhô sêmbu sêtên gameñ sêyob domba-nga si. Sêmpin Anôtô

ma sêtoc in̄ ndê waê sa tu gêŋ hoŋ nan̄ sêŋgô ti sêlic, nan̄ gitôm aŋela sôm asê têtŋ ŋac.

Sêtoc Yisu yêc lôm dabuŋ

²¹ Têtŋ bêc 8 giŋga su, sêsê balê ndê ŋamlic ŋatô su, kêkuc lau Israel-ŋga si pwac. Ma sêsam in̄ ndê ŋ aê Yisu, tôm aŋela sam in̄ têtŋ ndoc in̄ kêtŋ puc Maria bu in̄ oc daê.

²² Muŋ-ŋga, Moses to yomsu dan̄ pi lauwê Israel-ŋga nan̄ sêkôc balêkoc, nan̄ yêc bocdec bu. Sêhôn̄ e bêc 40 pacndê, goc ŋac oc ŋawasi sa tiyham yêc Anôtô aŋgô-ŋga. Bocdinaŋ têtŋ Maria ndê bêc 40 pacndê su, goc in̄lu Josep sêkôc Yisu sêtêtŋ lôm dabuŋ yêc malac Jerusalem si, bu sêtoc in̄ yêc Pômdau aŋgô-ŋga. ²³ Sêkôm bocdinaŋ kêkuc Pômdau ndê yomsu nan̄ Moses to bocdec bu, “Asam balêkoc ŋgac mbêc hoŋ bu dabuŋ yêc Pômdau aŋgô-ŋga.” ²⁴ Ma têtŋ têtŋ dinaŋ in̄lu sêkêtŋ da bu Maria ŋawasi sa tiyham. Sêkêtŋ da tôm Pômdau ndê yomsu, balusi lu me mbac saun̄ lu.

²⁵ Têtŋ têtŋ dinaŋ ŋgac dan̄ ŋaê Simeon mbo Jerusalem. In̄ ŋgac gitêtŋ ti dabuŋ, ma in̄ hôn̄ ndoc bu Anôtô êŋkin̄ in̄ ndê Mesaya bu nem lau Israel-ŋga si. N̄lau Dabuŋ whiŋ in̄ tôm bêc hoŋ, ²⁶ ma têtŋ ndoc dan̄, kêtŋ gauc têtŋ in̄ bu in̄ oc mbo tali e lic Mesaya nan̄ Pômdau gic bata. ²⁷ Ma N̄lau Dabuŋ wê Simeon têtŋ lôm dabuŋ gi, têtŋ bêc nan̄ Yisu dinda lu damba sêkôc in̄ sêmen̄ bu sêkêtŋ da sêŋkuc Moses ndê yomsu. ²⁸ In̄ pê Yisu sa, goc kêtŋin̄ Anôtô ma sôm, ²⁹⁻³⁰ “O Pômdau atu, yom nan̄ am gic bata su, nan̄ kwahic dec ŋandô sa. Aô tanôn̄ galic am nem †Ŋgac Nem Lau Si-ŋga su, ma bocdinaŋ dec oc tôm bu am nem ŋgac akiŋ aô dec wambac ndu ti atac malô. ³¹ Am kêmasaŋ lêtŋ dindêc yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga. ³² Am nem ŋawê oc pô lau hoŋ, bu tôte am asê têtŋ lau gameŋ apa-ŋga, ma bu po am nem lau Israel-ŋga si waê sa.”

³³ Simeon sôm yom dinaŋ pi Yisu, dec kôm Yisu dinda lu damba sêhêdaê. ³⁴ Goc Simeon gêm mbec ŋac, ma sôm têtŋ Yisu dinda Maria, “Anôtô kêyalin̄ balê dindêc sa, ma tu in̄-ŋga lau Israel-ŋga daêsam oc sêpen̄, magoc daêsam nan̄ sêkêtŋ whiŋ in̄, nan̄ oc sêtap Anôtô ndê mwasiŋ sa. In̄ meŋ bu tôte Anôtô ndê lêtŋ asê têtŋ lau, magoc daêsam oc sêpu in̄ ti ndê yom. ³⁵ Ma ŋalêtŋ dinaŋ gauc nan̄ yêc lau daêsam si ŋalôm, nan̄ oc meŋ sa tiawê. Ma tu gêtŋ nan̄ oc hôte asê in̄-ŋga, am daôm oc hôte ŋandê atu tôm bien̄ kuŋ am ŋatê.”

³⁶ Propet awhê dan̄ mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdô. In̄ ndê ŋaê

Ana, ma in̄ damba in̄ Panuel, nan̄ yêc Aser ndê toŋ.* Ana in̄ ti awhê andô su. Muŋ-ŋga in̄ gêm ŋgac su ma in̄lu nakweŋ sêmbu sêwhiŋ dau gitôm yala 7, ³⁷ goc nakweŋ mbac ndu ma Ana ti awhê sawa ma mbo e in̄ ndê yala ti 84. Tôm acsalô ti ôbwêc hoŋ in̄ gêm akiŋ Anôtô mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdô, ma têtŋ daêsam in̄ hu gêtŋ danen̄-ŋga sin̄ tu nem dabuŋ dau ti teŋ mbec ŋaŋga-ŋga. ³⁸ Têtŋ têtŋ nan̄ Simeon ndê yom pi Yisu pacndê, nan̄ Ana têtŋ ŋac gi, ma gêm dan̄ge Anôtô. Ma in̄ gic hu sôm yom pi balêkoc têtŋ lau hoŋ nan̄ sêhôn̄ ndoc nan̄ Anôtô oc nem lau Jerusalem ti Israel-ŋga si.

³⁹ Josep lu Maria sêkôm gêtŋ hoŋ tôm Pômdau ndê yomsu sôm, goc sêmbu sêtêtŋ ŋac si malac Nasaret yêc gameŋ Galili-ŋga si. ⁴⁰ Ma Yisu tiatu ma ti balê ti licwalô. Ma gauc ŋayham ma Anôtô ndê mwasiŋ gêm in̄ ahuc.

Yisu mbo lôm dabuŋ

⁴¹ Tôm yala hoŋ Maria lu Josep sêpi Jerusalem si, bu sêlic om atu †Pasowa-ŋga. ⁴² Têtŋ Yisu ndê yala ti 12, nan̄ ŋac hoŋ sêpi si, tôm in̄lu si gêbôm. ⁴³ Ma têtŋ ndoc Mwasiŋ Pasowa-ŋga pacndê, goc Maria lu Josep sêhu Jerusalem sin̄ bu sêmbu sêtêtŋ in̄lu si malac sêndi. Yisu gacgeŋ mbo Jerusalem, magoc in̄lu sêŋyalê dom, ⁴⁴ bu sêŋsêlêtŋ sêmbu seŋ sêwhiŋ lau toŋ atu, dec sem gauc bu in̄ oc mbo lau toŋ atu dinaŋ ŋalôm. Sêhu Jerusalem sin̄ sêsa si gitôm bêc dan̄, goc sêŋsalê in̄ yêc ŋac si lau. ⁴⁵ Sêtap in̄ sa dom, dec bêc tilu-ŋga in̄lu sêmbu sêtêtŋ Je rusalem si, bu sêŋsalê in̄. ⁴⁶ Sêhôte asê Jerusalem, ma ŋagalansê sêtap in̄ sa yêc lôm dabuŋ. In̄ ndoc whiŋ lau nan̄ sêndôhôn̄ mêtê, ma in̄ kêtŋ dan̄ga ŋac si yom. Ma in̄ ndac ŋac pi gêtŋ daêsam. ⁴⁷ Lau hoŋ nan̄ sêŋgô in̄, nan̄ sêhêdaê tu in̄ ndê gauc-ŋga, ma tu yom hoŋ nan̄ in̄ ô têtŋ kédôhôn̄waga-ŋga.

⁴⁸ Têtŋ ndoc Maria lu Josep sêlic in̄, nan̄ sêhêdaê. Ma Maria ndac in̄, “Aneŋ balê, tu sake-ŋga am kôm gêtŋ dindêc têtŋ alu damam? Alu aŋsalê am ti ŋalôm ŋawapac.” ⁴⁹ Ma Yisu ndac in̄lu, “Tu sake-ŋga amlu aŋsalê aô? Damaŋ ndê andu dindêc, ma aô gauc waê bu wambo dec.” ⁵⁰ Tigeŋ ŋac sêŋyalê in̄ ndê yom ŋahu dom.

⁵¹ Goc Yisu whiŋ in̄lu, ma sêmbu sêtêtŋ malac Nasaret si, ma in̄ dan̄ga wambu têtŋ in̄lu ŋapep. Ma in̄ dinda gauc gêm yom hoŋ dinaŋ ŋapan̄ yêc ndê ŋalôm. ⁵² Ma Yisu tiatu ma ti ŋgac tiguac, ma Anôtô ma ŋamalac hoŋ sêlic in̄ ŋayham.

* 2:36 Aser - Jakob ndê atui 12 si dan̄. Lau Israel sêwhê dau kôc ti toŋ 12 sêŋkuc apai 12 dinaŋ (alic Gen 35:26).

3

Jon, Ngac Kêku Lau-nga kêmasan Yisu ndê senj

(Mat 3:1-12; Mak 1:2-8)

¹ Tiŋambu Taibirias ti lau Rom-nga si kinj atu,* ma têtj in ndê yala ti-15-nga, nanj in ndê la u bata bocdec sem gôlinj lau Rom-nga si gamej njatô. Pontias Pailot gêm gôlinj gamej Judia-nga, †Herod Antipas gêm gôlinj Galili, Herod ndê dôwa Pilip gêm gôlinj Ituria ma Trakonitas, ma Lisantias gêm gôlinj Abelin. ² Ma Anas lu Kayapas sêti l au Israel-nga si †dabuŋsiga ŋamata-nga. Têtj ndoc dinanj Anôtô kêkinj in ndê yom têtj Jon, Sekaria ndê atuŋgac nanj mbo gamej sawa. ³ Bocdinanj Jon gic hu in ndê gwelenj. In golom-golom malac hoj nanj yêc Bu Jordan ŋamakê, ma gêm mêtê bu lau sêlinj sanju tu bu sêtôc asê bu sêkac si ŋalôm kwi ma sêhu mêtê sac sinj, dec Anôtô oc suc ŋac si sac kwi.

⁴ Propet Aisaya hoc yom asê pi Jon munj su, tôm in to yêc ndê buku bocdec bu:

Ŋamalac danj ta yom yêc gamej sawa bocdec bu, 'Amasanj Pômdau ndê senj. Amasanj nem ŋalôm bu akôc in sa.

⁵ Busuj hoj oc sêti gamej apa-pa, ma lôc ti ŋabaô hoj oc sêti gamej gapoŋ. Senj mbwê hoj oc sêtisolop, ma senj hoc-hoc oc sêti senj ŋayham.

⁶ Ma lau nom-nga hoj oc sêlic Anôtô ndê lêtj nem lau si-nga.' [Ais 40:3-5]

⁷ Ma tu dinanj-nga Jon sôm têtj lau daêsam nanj sêsa si bu in êŋku ŋac, "Mac mboc ŋatui mac! Tu sake-nga mac alhō amej? Mac akôc gauc pi Anôtô ndê atac ŋandê nanj lau propet sêkêŋ puc yac bu oc meŋ sa, dec gauc gêm bu amej ma alinj busanju ŋambwa, a? ⁸ Anjgô! Akôm mêtê ŋayham nanj tôc asê bu mac am daôm kwi yomandô. Asôm têtj daôm dom, bu 'Abraham apai yac, ma tu dinanj-nga Anôtô oc kôc yac sa.' Aô wasôm têtj mac bu Anôtô gitôm bu nem hoc hoj dindêc kwi sêti Abraham atui sêô mac. ⁹ A hoj nanj sem ŋandô ŋayham dom, nanj kwahic dec Anôtô kêŋ ki ŋamata têtj ŋawakac, ma in oc lêtj su ma tuc pi ya ndi."

¹⁰ Lau toŋ atu dinanj sêŋgô Jon ndê yom ma sêndac in, "Bocdinanj yac oc akôm sake?" ¹¹ Ma in ô yom ma sôm, "Tamwalô lau njatô. Mac nem asa ndê ŋakwê ŋandô-nga lu bu sêyêc, nanj kêŋ danj têtj lau nanj si ŋakwê mbasi. Ma asa ndê gêtj daneŋ-nga yêc, nanj nem lau nanj sêpônda dau, nanj sa bocdinanj."

¹² Lau sêkôc takis-nga njatô sêsa si bu Jon êŋku ŋac, ma sêndac, "Kêdôhônjwaga, yac oc akôm sake?" ¹³ Goc Jon sôm têtj ŋac,

"Akôc takis ŋapep, ma ahôc gêlêc dôhônj nanj lau Rom-nga sêkêŋ, nanj dom!"

¹⁴ Ma lau sinj-nga njatô sêndac in, "Ma yac, oc akôm sake?" Ma in sôm, "Anjgôlinj yom tasanj pi lau, me akôm gêtj ti ŋaclai bu anjgaho ŋac si mone me gêtj dom. Akôc ŋaôli gwelenj-nga nanj lau Rom-nga sêkêŋ têtj mac, ma tamgatu awa njatô dom."

¹⁵ Têtj têtj dinanj lau Israel-nga sêkêŋ bata bu Anôtô oc êŋkinj in ndê Mesaya, ma lau hoj nanj sêŋgô Jon, nanj sêhê gauc bu mboe in Mesaya dau. ¹⁶ Magoc Jon sôm têtj lau hoj, "Ŋgac danj oc meŋ hôc asê. In ndê ŋaclai hôc gêlêc aô neŋ su. Aô ŋgac ŋambwa, gitôm dom bu wati in ndê ŋgac akiŋ nanj kêgapwêc in ndê atapa ŋawalô. Aô dec kaku mac ŋa bu ŋambwa, tigeŋ in oc êŋku mac ŋa Ŋalau Dabuŋ ti ya. ¹⁷ In meŋ bu êŋsahê lau, gitôm ŋgac nanj whê wit ŋandô ti ŋapa kôc, dec oc ndic ŋandô sa sôc andu gêtj ŋandô-nga, ma tuc ŋapa sip ya nanj sa ŋapanj ndi." ¹⁸ Ŋalêŋ dinanj Jon hoc ŋawaê ŋayham asê têtj lau, ma gêm la ŋac ŋa yom ŋanja daêsam.

¹⁹ Tiŋambu Jon puc Kinj Herod ndê giso asê, bu Herod gêm in asi ndê awhê Herodias, ma kôm mêtê sac daêsam whinj.

²⁰ Dec Herod gêm dau si, ma kôm giso danj tiyham bocdec bu, in kêŋ Jon ndôc gapocwalô.

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11; Jon 1:32-34)

²¹ Têtj têtj nanj Herod kêŋ Jon ndôc gapocwalô su dom, nanj Yisu sa têtj Jon gi, ma Jon kêku in whinj. Tiŋambu Yisu kalhac ma teŋ mbec mbo, ma undambê kac sa, ²² ma Ŋalau Dabuŋ gêm balusi anjgô, ma sip meŋ sac Yisu ŋahô. Ma awha danj sa akêŋ undambê, nanj sôm, "Aô neŋ Atuŋgac atac whinj-nga am. Aô gatisambuc am ŋandô."

Yisu ndê apai si ŋadênanj

(Mat 1:1-17)

²³ Yisu gic hu ndê gwelenj têtj in ndê yala gitôm 30. Ma in ndê apai bocdindêc. Lau sêsam Yisu bu Josep atu. Ma Josep in Eli atu, ²⁴ nanj Matat atu, nanj Liwai atu, nanj Melki atu, nanj Yanai atu, nanj Josep atu, ²⁵ nanj Matatias atu, nanj Amos atu, nanj Nahum atu, nanj Esli atu, nanj Nagai atu, ²⁶ nanj Mat atu, nanj Matatias atu, nanj Semîn atu, nanj Yosek atu, nanj Yoda atu, ²⁷ nanj Yoanan atu, nanj Resa atu, nanj Serubabel atu, nanj Siltiel atu, nanj Neri atu, ²⁸ nanj Melki atu, nanj Adi atu, nanj Kosam atu, nanj Elmadam atu, nanj Er atu, ²⁹ nanj Josua atu, nanj Eliesa atu, nanj Yorim atu, nanj Matat atu, nanj Liwai atu, ³⁰ nanj Simeon atu, nanj Juda atu, nanj

* 3:1 Kinj atu nanj gêm gôlinj gamej Rom-nga hoj nanj sêsam bu †Sisa.

Josep atu, naŋ Yonam atu, naŋ Eliakim atu, naŋ Melea atu, ³¹ naŋ Mena atu, naŋ Matata atu, naŋ Natan atu, naŋ Dawid atu, ³² naŋ Jessi atu, naŋ Obed atu, naŋ Boas atu, naŋ Salmon atu, naŋ Nason atu, ³³ naŋ Aminadab atu, naŋ Ram atu, naŋ Hesron atu, naŋ Peres atu, naŋ Juda atu, ³⁴ naŋ Jakob atu, naŋ Aisak atu, naŋ Abraham atu, naŋ Tera atu, naŋ Naho atu, ³⁵ naŋ Serug atu, naŋ Reu atu, naŋ Peleg atu, naŋ Eber atu, naŋ Sela atu, ³⁶ naŋ Kenan atu, naŋ Apakad atu, naŋ Sem atu, naŋ Noa atu, naŋ Lamek atu, ³⁷ naŋ Metusela atu, naŋ Inok atu, naŋ Yared atu, naŋ Mahalalel atu, naŋ Kenan atu, ³⁸ naŋ Inos atu, naŋ Set atu, naŋ Adam atu, naŋ Anötö atu.

4

Sadaŋ kêtôm Yisu

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Nalau Dabuŋ gêm Yisu ahuc ma in hu Bu Jordan siŋ. Ma Nalau wê in bambalin mbo gameŋ sawa ² gitôm bêc 40. Yêc dindê Sadaŋ kêsahe bu êntôm in. Tôm bêc hoŋ dinaŋ Yisu gêŋ gêŋ daŋ dom, ma tiŋambu gêŋ yô in ŋandô. ³ Ma Sadaŋ sôm têt in, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ sôm têt hoc dindêc bu nem dau kwi ti bolom.”

⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Gêŋ daney-ŋga ŋambwa kêŋ lau sêndöc tali dom.’ ”

⁵ Goc Sadaŋ kôc in sa pi lôc baliŋ daŋ gi, ma ŋagahô in tôc têt in gameŋ hoŋ naŋ kin nom-ŋga sem göliŋ. ⁶⁻⁷ Ma in sôm, “Gêŋ hoŋ dindêc yêc aney göliŋ ŋapu. Ma gitôm bu wakêŋ têt asa naŋ aô atac whiŋ naŋ. Am bu pôn hamduc têt aô, dec wakêŋ ŋaclai ti ŋawasi hoŋ dindê têt am.” ⁸ Ma Yisu ô in ndê yom ma sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pôn hamduc têt Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ in tigen.’ ”

⁹ Goc Sadaŋ wê in pi malac Jerusalem gi, ma kêŋ in kalhac lôm dabuŋ ŋapoc lôlôc, ma sôm têt in, “Am Anötö ndê Atu, a? Dec pwê sip akêŋ dec ndi. ¹⁰ Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pômdau oc êŋkiŋ ndê aŋela bu sêyob am. ¹¹ Ŋac oc sêpê am sa lôlôc bu am tiŋ gahim pi hoc daŋ dom.’ ” ¹² Magoc Yisu ô yom bocdec bu, “Sêto yom yêc bu, ‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’ ”

¹³ Nalêŋ dinaŋ Sadaŋ kêsahe lêt daêsam tu êntôm Yisu-ŋga. Ma tiŋambu in hu in siŋ ma kôlhô gi, bu hôn têt daŋ tiyham.

Yisu gic hu ndê gwelenŋ yêc Galili

¹⁴ Nalau Dabuŋ ndê ŋaclai gêm Yisu ahuc, ma in mbu têt gameŋ Galili-ŋga gi. Ma ŋawaê pi in sa têt gameŋ ŋamakê-ŋga hoŋ gi. ¹⁵ In kêdôhôn lau yêc ŋac si lôm wê-ŋga, ma lau hoŋ sêmpin in.

Yisu ndê lau sêsoc in yêc ndê malac Nasaret

¹⁶ Tiŋambu Yisu hôc asê in ndê malachu Nasaret. Yêc dinaŋ in kêkuc ndê gêbôm, ma têt bêc †Sabat-ŋga in sôc lôm wê-ŋga gi. In tisa kalhac bu sam Anötö ndê mêtê, ¹⁷ ma sêkêŋ propet Aisaya ndê bapia tilhuŋ têt in. Yisu kac bapia dau sa, ma kêsalê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

¹⁸ Pômdau kêŋ ndê Nalau gêm aô ahuc, dec kêyalin aô sa bu wasôm ŋawaê ŋayham asê têt lau ŋalôm sawa. In kêkiŋ aô bu wasôm asê têt lau bu Anötö kêmasaŋ lêt bu êŋgapwêc ŋac su yêc gapocwalô, ma bu kôm lau tapec si tandô po asê, bu wanem lau naŋ si ŋacyo sêŋgwiniŋ ŋac, naŋ sa, ¹⁹ ma bu wanem mêtê bu kwahic dec Pômdau kêyalin têt wakuc sa bu êmwasiŋ lau. [Ais 61:1-2]

²⁰ Yisu sam yom dau su, goc kêlhuŋ bapia dau sa tiyham, kêŋ mbu têt dabuŋwaga, ma ndôc sic. Lau hoŋ naŋ sêndöc lôm, naŋ tahê in, ²¹ dec in gic hu ndê yom ma sôm, “Yom naŋ mac aŋgô, naŋ ŋandô sa têt acsalô dindêc.”

²² Lau hoŋ sem yomgalôm pi in ti sêlic in ŋayham, ma sêhêdaê tu in ndê yom ŋayham-ŋga. Ma sêsôm têt dandi, “In Josep ndê atungac. Bocke ma in sôm yom kaiŋ dinaŋ?” ²³ Ma Yisu sôm têt ŋac, “Aô kayalê mac nem gauc. Mboe mac oc asôm yom göliŋ dindêc têt aô, ‘Dokta, nem daôm sa.’ Gêŋ naŋ aô gakôm yêc malac Kapenaom, naŋ mac aŋgô ŋawaê su, dec mac atac whiŋ bu aô wakôm tiyham yêc dec, a?” ²⁴ Ma in sôm, “Yomandô! Yêc propet daŋ ndê malac, in ndê lau oc sêkôc in sa dom. ²⁵ Têt propet Elaija ndê têt, naŋ lauwê sawa Israel-ŋga daêsam sêmbô. Têt ndoc dinaŋ u gic dom e tôm yala tô ma ayô 6, ma tôbôm atu gêm gameŋ ahuc. ²⁶ Tigen Anötö kêkiŋ Elaija têt awhê sawa Israel-ŋga daŋ dom, magoc kêkiŋ in bu nem awhê sawa daŋ sa yêc Sarepet, malac naŋ yêc Saidon ŋagameŋ. ²⁷ Ma têt propet Elaisa ndê têt, naŋ lau ti gêmbac †leprasi daêsam sêmbô lau Israel-ŋga ŋalôm. Tigen Elaisa kôm Israel si daŋ ŋayham sa dom. In gêm ŋgac Siria-ŋga Naman tawasê sa.”

²⁸ Yisu ndê yom dinaŋ kôm lau naŋ sêndöc lôm wê-ŋga, atac ŋandê atu. ²⁹ Sêtisa ma sêsoc in ma sêkôc in sa sêtêt salic sac naŋ yêc malac dau ŋamakê, bu sêsuc in sip ndi. ³⁰ Tigen in kêsêlêŋ gic ŋac kôc, ma kôlhô gi.

Yisu kêdôhôn lau ma soc nalau sac yêc malac Kapenaom
(Mak 1:21-28)

³¹ Tiñambu inñ mbu têtñ malac Kapenaom nanñ yêc gameñ Galili-nga gi. Têtñ bêc Sabat-nga inñ kêdôhônñ lau. ³² Nac sêhêdaê tu inñ ndê yom-nga, bu inñ kêdôhônñ lau ti ñaclai atu. ³³ Ma ñgac danñ nanñ ñalau sac mbo inñ ñalôm, nanñ ndôc lôm wê-nga dinanñ. Inñ mbwêc awha atu, ³⁴ "Ei! Yisu Nasaret-nga. Aô kayalê am, am ñgac dabunñ nanñ Anôtô kêkinñ. Am bu kôm sake têtñ yac? Am mweñ bu señ yac su, a?" ³⁵ Magoc Yisu hec yom ñalau sac dau ma sôm, "Am mamanñ ma hu inñ sinñ!" Goc ñalau sac kôm ñgac dau peñ sip nom gi yêc lau honñ angô-nga, ma sa yêc inñ, magoc kôm inñ tisac dom.

³⁶ L au honñ sêhêdaê tu gêtñ dinanñ-nga, ma sêsôm têtñ dau, "Yom bocke nanñ inñ kêdôhônñ? Inñ gic atu yom ñanga ma ti ñaclai têtñ ñalau sac, ma soc ñac su!" ³⁷ Ma tiñambu lau sic miñ pi Yisu e inñ ndê waê gêm gameñ honñ dinanñ ahuc.

*Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)*

³⁸ Yisu tisa ma hu lôm wê-nga dau sinñ, ma têtñ Saimon ndê andu gi. Saimon ndê lawawê gêmbac lic ñandê atu, dec sêndac Yisu bu nem inñ sa. ³⁹ Goc Yisu têtñ inñ gi, ma gic atu bu gêmbac dau hu inñ sinñ. Ma ñagahô awê dau tisa ma gêm akinñ ñac.

⁴⁰ Têtñ telha dinanñ ac gi sip su, goc lau sêkôc lau ti gêmbac honñ sa akêtñ ñac si andu, ma sêtêtñ Yisu si. Inñ kêtñ amba sac ñac honñ, ma kôm ñac ñayham sa. ⁴¹ Ma inñ soc ñalau sac daêsam su, ma sêhu lau sinñ ti sêmbwêc, "Am Anôtô ndê Atu." Magoc inñ hec yom ñac, ma kêtñ yao bu ñac sêsôm inñ asê dom, ñahu bu ñac sênyalê bu inñ Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom sinñ
(Mak 1:35-39)*

⁴² Têtñ bêbêc ganduc Yisu hu malac dau sinñ, ma sa gi bu mbo tawasê. Ma lau malac-nga sêsa si bu sêñsalê inñ, ma têtñ ndoc sêtap inñ s a, nanñ sêten inñ bu hu ñac sinñ dom. ⁴³ Magoc inñ sôm têtñ ñac, "Mba! Aô gac waê bu wasôm ñawaê ñayham pi †Anôtô ndê gôlinñ asê yêc malac ñatô whinñ. Anôtô kêkinñ aô tu gwelenñ dinanñ-nga." ⁴⁴ Ma inñ golom-golom malac nanñ sêyêc gameñ Judia-nga, ma gêm mêtê tôm ñac si lôm wê-nga honñ.

5

*Yisu kêgalê m ñgacsêñomi ñamata-nga
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20; Jon 1:35-42)*

¹ Têtñ bêc danñ Yisu kalhac Bugictonñ Genesaret* ñamakê. Ma lau daêsam sêkac sa ma sêñgihi inñ ahuc tu bu sêñgô Anôtô ndê yom nanñ inñ hoc asê. ² Yisu gêlic

lau sêkôc i-nga ñatô sêñgwasiñ si wasanñ sêmbô baô, ma ñac si wanñ lu sêpoc sunñ sa têtñ baô. ³ Dec inñ pi wanñ danñ gi, ma ndac wanñ ñadau, ñgac nanñ sêsam bu Saimon, bu hêc wanñ dau sa awê ñagec. Goc inñ ndôc sic ndôc wanñ, ma kêdôhônñ lau nanñ sêlhac baô.

⁴ Têtñ têtñ Yisu gic bata inñ ndê yom, nanñ sôm têtñ Saimon, "Hêc wanñ sa bugictonñ ñagaponñ ndi, ma kêtñ nem wasanñ sip bu kôc i." ⁵ Ma Saimon sôm, "O ñgac atu, yac am gwelenñ atu ôbwêc baliñ, magoc akôc i danñ dom. Magoc tu am sôm-nga, dec aô wakêñ wasanñ sip ndi." ⁶ Goc Saimon ti ndê lau sêhêc wanñ sêsa si, ma sêkêtñ wasanñ sip gi. Ma sêkôc i daêsam andô e wasanñ menñhu, kêpiñ bu wasanñ kic. ⁷ Bocdinanñ ñac sic gayo ñac si silip ñatô nanñ sêmbô wanñ tilu-nga bu sêmenñ ma sênem ñac sa. Goc ñac sic dulu i sip wanñ lu-lu e menñhu, ma kêpiñ bu wanñ lu-lu sêpac.

⁸ Têtñ ndoc Saimon Pita gêlic i daêsam dinanñ, nanñ inñ pônñ haduc yêc Yisu gahi-nga ma sôm têtñ inñ, "Pômdau, hu aô sinñ, bu aô ñgac sac!" ⁹ Inñ sôm yom dinanñ, ñahu bu inñ ti lau honñ nanñ sêmbô sêwhinñ inñ, nanñ sêhêdaê tu sêhê i daêsam dinanñ-nga. ¹⁰ Ma Jems lu Jon, Sebedi ndê atunñgac lu nanñ sêmbô wanñ tilu-nga, nanñ sêhêdaê bocd inañ. Magoc Yisu sôm têtñ Saimon, "Tôc daôm dom. Am ñgac kôc i-nga, magoc kwahic dec ma ndi, am oc kôm gwelenñ bu kôc ñamalac sêmenñ sêñkuc aô." ¹¹ Ma tiñambu sêsoc baô si goc sêhu gêtñ honñ sinñ, ma sêñkuc Yisu.

Yisu kôm ñgac ti gêmbac leprasi ñayham sa

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Yisu mbo malac atu danñ, ma ñgac danñ nanñ gêmbac leprasi gêm inñ ndê ñamlic sambuc ahuc, nanñ têtñ inñ gi. Têtñ ndoc inñ gêlic Yisu, nanñ inñ hu dau angô andô têtñ nom, ma tenñ inñ, "Pômdau, am bu tac whinñ, dec gitôm bu am oc kôm aô ñamlic ñawasi sa." ¹³ Goc Yisu kêmatôc amba ma kêmasac inñ ma sôm, "Aô atac whinñ, dec wasôm têtñ am bu ñamlic ñawasi sa." Ma ñagahô eñ gêmbac leprasi hu inñ sinñ. ¹⁴ Goc Yisu kêtñ yao ma sôm, "Ndic miñ têtñ ñamalac danñ dom, tigeñ têtñ dabunñsiga ndi, ma tôc daôm têtñ inñ bu lic bu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kêtñ da tu am ñamlic ñawasi sa-nga tôm yomsu nanñ Moses kêtñ têtñ yac. Ma ñalêñ dinanñ lau honñ oc sênyalê bu am ñamlic ñayham sa."

¹⁵ Yisu bu kêtñ yao ñgac dau, magoc ñawaê pi gêtñ nanñ Yisu kôm, nanñ gêm gameñ sambuc ahuc. Bocdinanñ lau daêsam sêtenñ inñ si ñapanñ, bu sêñgô inñ ndê yom, ma bu inñ kôm ñac si gêmbac ñayham

* 5:1 Genesaret - Bugictonñ Galili-nga ndê ñaê danñ.

sa. ¹⁶ Tigen tēm n̄atō in̄ hu lau hoj sin̄, ma sa gamej sawa gi bu tenj mbec.

*Yisu gēm ngac bōlin̄ dan̄ sa
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)*

¹⁷ Tēj bēc dan̄ Yisu kēdōhōj lau mbo andu dan̄. Ma lau †Palēsai ti kēdōhōjwaga yomsu-nga n̄atō nan̄ sēmen̄ akēj malac Galili-nga ti Ju dia-nga hoj, ma akēj Jerusalem, nan̄ sēndōc sēsuj sa tēj in̄. Ma Pōmdau ndē n̄aclai gēm Yisu ahuc bu kōm lau gēmbac n̄ayham sa.

¹⁸ Tēj tēm dinan̄ lau n̄atō sēmen̄ sēmbalan̄ ngac bōlin̄ dan̄ yēc sac, ma bu sēsōc andu dau sēndi, tu bu sēkēj in̄ yēc Yisu an̄gō-nga. ¹⁹ Magoc lau daēsam sēngihi Yisu ahuc e n̄asawa mba. Bocdinañ n̄ac sēpi andu n̄apoc lōlōc si, ma sēkac poc sa. Goc sēñwhañ sac ti ngac bōlin̄ dan̄ sip lau daēsam n̄alhu, solop tēj Yisu an̄gō-nga gi. ²⁰ Yisu gēlic gēj dinan̄ dec kēyalē bu n̄ac sēkēj whin̄ in̄, ma sōm tēj ngac bōlin̄, “O ngac daōm, kwahic dec aō wasuc am nem sac kwi.”

²¹ Goc lau Palēsai ti lau nan̄ sēndōhōj yomsu sic hu sem yom-galōm tēj dau bocdec bu, “Ngac dindec in̄ asa? In̄ ndē yom sac sambuc! Anōtō tigen̄ gitōm bu suc sac kwi!” ²² Yisu kēyalē n̄ac si gauc dinan̄ ma ndac n̄ac, “Tu sake-nga mac gauc gēm yom bocdinañ? ²³ Mac akēj whin̄ dom bu aneñ n̄aclai yēc bu wasōm tēj ngac dau bu, ‘Aō wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinañ aō wasōm tēj in̄, ‘Tisa ma ēmsēlēñ.’ ²⁴ Ma tēj ndoc mac alic aneñ yom dau n̄andō sa, nan̄ an̄yalē bu Anōtō kēj n̄aclai tēj †N̄amalac ndē Atu bu suc n̄amalac si sac kwi yēc nom whin̄.”

Goc Yisu sōm tēj ngac bōlin̄ dau, “Tisa, kōc nem mbō sa, ma lhō tēj nem andu ndi.” ²⁵ Ma n̄agahō ngac dau kalhac n̄ac si an̄gō-nga, kōc in̄ ndē mbō sa, ma mbu tēj ndē andu gi ti kēpiñ Anōtō. ²⁶ Ma lau hoj sēhēdaē n̄andō. Sēmpiñ Anōtō ma sēsōm, “Acsalō lec yac dalic gēj kain̄ dan̄ solop!”

*Yisu kēgalēm Liwai bu ēñkuc in̄
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

²⁷ Tin̄ambu Yisu sa awē gi ma gēlic ngac kōc takis-nga dan̄ nan̄ ndē n̄aē Liwai, ndōc ndē mala kōc takis-nga. Ma Yisu sōm tēj in̄, “Ēmkuc aō!” ²⁸ Goc Liwai tisa, hu gēj hoj sin̄ yēc, ma kēkuc Yisu.

²⁹ Tin̄ambu Liwai ndē mwasin̄ atu dan̄ tu Yisu-nga yēc in̄ ndē andu. Ma lau sēkōc takis-nga daēsam, ma lau n̄atō sēndōc tebo ma señ gēj sēwhin̄ in̄lu Yisu. ³⁰ Ma lau Palēsai ti lau †Skraib n̄atō nan̄ sēmbō Palēsai si toj, nan̄ sēlic gēj dau dec sētucdin̄ ma sēsōm tēj Yisu ndē ngacsēñomi, “Tu sake-nga mac an̄ ti anōm gēj awhin̄ lau sēkōc takis-nga ti lau sac n̄atō?” ³¹ Ma Yisu dau ō n̄ac si yom ma s

ōm, “Lau nan̄ sēlic dau bu gēmbac mba, nan̄ oc sēñsalē dokta dom, magoc lau ti gēmbac oc sēñsalē dokta. ³² Aō gamej bu wan̄galēm lau nan̄ sēlic dau bu lau gitēñ, nan̄ sa dom, aō gamej bu wan̄galēm lau sac sa bu sēnem dau kwi.”

*Yao gēj daney-nga-nga
(Mat 9:14-15; Mak 2:18-20)*

³³ Ma lau Palēsai ti lau Skraib dinan̄ sēsōm tēj in̄, “Ndoc daēsam Jon, Ngac Kēku Lau-nga ndē sēñomi sēhu gēj daney-nga sin̄ ma sēten̄ mbec, ma Palēsai si sēñomi sēkōm bocdinañ. Magoc tōm bēc hoj am nem ngacsēñomi sēnōm ti señ gēj sēmbō.” ³⁴ Goc Yisu sōm, “Ngac nem awhē-nga dan̄ bu ēñgalēm lau sa sēmbō sēwhin̄ in̄ bu sēneñ mwasin̄ nem awhē-nga, dec oc tōm dom bu dasōm tēj n̄ac bu sēhu gēj daney-nga sin̄ tēj ndoc ngac dau mbo whin̄ n̄ac. ³⁵ Nalēñ tigen̄ aō gambo gawhin̄ aneñ ngacsēñomi, ma tu dinan̄-nga dec sēhu gēj daney-nga sin̄ dom. Tigen̄ ndoc oc men̄, nan̄ n̄acyo oc sēkōc aō su yēc n̄ac, ma tēj ndoc dinan̄ n̄ac oc n̄alōm n̄awapac, ma sēñkuc lēñ dahu gēj daney-nga sin̄-nga.”

*Yisu ndē yom gitōm gēj wakuc
(Mat 9:16-17; Mak 2:21-22)*

³⁶ Ma in̄ sōm yom gōlin̄ dan̄ tēj n̄ac bocdec bu, “Po akwa dan̄ bu kic, dec yac dakēc po wakuc bu dasi pi po akwa dinan̄ dom. Bu dakōm, oc tan̄yain̄ po wakuc, ma po wakuc oc tōm po akwa dom. ³⁷ Ma tēj ndoc lau sēmasañ wain wakuc, nan̄ sēkēc sip bōc n̄amlic wain-nga akwa dom. Mba. N̄ac bu sēkōm, goc wain wakuc oc hōc n̄amlic akwa kōc ma wē nin̄ga. Ma bōc n̄amlic oc tisac bocdinañ. ³⁸ Mba. Wain wakuc dakēc sip bōc n̄amlic wakuc. ³⁹ Ma lau nan̄ sēnōm wain akwa su, nan̄ sētec bu sēnōm wain wakuc, bu sēsōm, ‘Wain akwa, in̄ n̄ayham.’”

6

*Yisu in̄ Pōmdau bēc Sabat-nga
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Tēj bēc Sabat-nga dan̄, Yisu kēsēlēñ mbo lōcwha nan̄ gic ōm wit-nga dan̄ kic, ma in̄ ndē ngacsēñomi sēkōc wit n̄andō ma sēñsē n̄apa goc señ n̄andō. ² Ma Palēsai n̄atō sēlic gēj dau ma sēndac, “Tu sake-nga mac akōm gwelen̄ nan̄ yac neñ yomsu gic yao bu dakōm tēj bēc Sabat-nga dom?” ³ Ma Yisu ō yom ma sōm, “Gauc nem yom nan̄ sēto yēc pi gēj nan̄ Kin̄ Dawid kōm. Mac asam su, me? Tēj ndoc dan̄ gēj yō in̄ ma lau nan̄ sēwhin̄ in̄, ⁴ dec in̄ sōc Anōtō ndē andu gi, ma gēj bolom dabun̄ nan̄ lau sēkēñ ti da, nan̄ Moses kēj yao bu dabun̄siga tawasē sēneñ. Ma in̄

kênj têtj lau nanj sêmbô sêwhin inj ma njac senj. Magoc lau danj sênggolin yom pi Dawid me sêsôm bu inj kégili yomsu lec dom.”

⁵ Ma inj sôm têtj njac, “Njamalac ndê Atu inj gêtj honj njadau, ma inj Pômdau bêc Sabat-njga whinj.”

Yisu kôm njac amba balê njayham sa têtj bêc Sabat-njga

(Mat 12:9-24; Mak 3:1-6)

⁶ Têtj bêc Sabat-njga danj inj sôc lôm wê-njga danj gi, ma kédôhônj lau. Ma njac danj nanj ndê amba andô-njga tibalê nanj ndôc. ⁷ Lau Palêsai ti lau nanj sêndôhônj yomsu nanj sêjsalê yom bu sênggolin pi Yisu. Tu dinanj-njga dec njac tatinj inj njapep bu mboe inj oc kôm njac dau njayham sa têtj bêc Sabat-njga, dec njac oc sêsôm bu inj kégili yomsu Sabat-njga. ⁸ Yisu kéalê njac si gauc, ma sôm têtj njac amba balê, “Tisa, ma lhac lau honj anjgô-njga.” Ma inj tisa kalhac. ⁹ Goc Yisu sôm têtj njac, “Aô bu wandac mac bu gêtj bocke oc ênggili yomsu Sabat-njga? Dakôm njayham têtj lau, me dakôm sac têtj lau? Danem njamalac sa, me datec njac sêmbac ndu?” ¹⁰ Inj tahê njac honj, ma sôm têtj njac dau, “Êmatôc amam.” Goc njac dau kématôc amba, ma amba dau njayham sa tiyham.

¹¹ Magoc gêtj dau kôm lau Palêsai ti lau Skraib atac njandê atu, ma njac sem yomgalôm têtj dau pi Yisu, ma pi gêtj bocke bu sêkôm têtj inj-njga.

Yisu kéalij aposel 12 sa

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Têtj bêc danj Yisu pi lôc danj gi bu tenj mbec, ma tôm ôbwêc baliinj inj tenj mbec mbo. ¹³ Têtj galansê bêbêc inj kégalêlê lau nanj sênjuc inj sêmenj, ma kéalij njac si lau 12 sa, ma sam njac bu lau †Aposel. ¹⁴ Lau Aposel dau si njê bocdec: Saimon, nanj Yisu sam bu ‘Pita,’ lu asi Andru, ma Jems, Jon, Pilip, Batolomeas, ¹⁵ Matyu, Tomas, Jems (nanj Alpayas ndê atu), Saimon (nanj sêsam bu ‘Njac †Selot’), ¹⁶ Judas (nanj njadamba inj njac danj njê Jems), ma Judas Iskeriot nanj tinjambu oc hoc Yisu asê.

Yisu kédôhônj lau ma kôm gêmbac njayham sa

(Mak 3:7-12)

¹⁷ Yisu ti ndê njac sênggolin sêsip akênj lôc sêmenj, ma Yisu kalhac gamej gaponj. Ma †sênggolin daêsam nanj sênjuc Yisu, nanj sêkac sa su sêmbô dinanj. Ma lau tonj atu akênj malac Jerusalem ti malac gamej Judia-njga honj, ma lau akênj gamej gwêc-njga nanj yêc kêpinj malac Taya ma Saidon, nanj sêmenj bu sênggô inj ndê yom, ma bu inj kôm njac si gêmbac njayham sa. ¹⁸ Lau nanj njalau sac sêmbô njac si njalôm, nanj Yisu

kôm njac njayham sa. ¹⁹ Ma lau honj sêhônj sôsôwec bu sêmasêc inj, njahu bu njalau sa yêc Yisu, ma kôm lau gêmbac honj njayham sa.

Yisu ndê yom njatô

(Mat 5:1-12)

²⁰ Yisu tahê inj ndê njac sênggolin ma sôm, “Anôtô ndê mwasinj gic waê mac lau njalôm sawa, bu inj gélic njayham bu kôc mac sa andôc inj ndê golinj njapu.

²¹ Anôtô ndê mwasinj gic waê mac lau nanj kwahic dec gêtj yô mac, bu inj oc kênj gêtj hóc mac dônj-njga.

Anôtô ndê mwasinj gic waê mac lau nanj kwahic dec andôc ti tamsulu, bu inj oc nem malô mac e ambwac.

²² Anôtô ndê mwasinj gic waê mac lau nanj sêtec mac ma sêtinj mac, ma sêpu mac ti sêkôm nem waêm tisac tu mac anjuc Njamalac ndê Atu-njga.

²³ Ahêgo daôm dom têtj ndoc lau sêkôm bocdinanj, tigenj atê wê ti atac njayham, bu Anôtô oc kênj njagêyô njayham têtj mac yêc undambê. Ma gauc nem bu lau nanj sêtec mac, nanj si apai sêkôm njalênj tigenj dinanj têtj Anôtô ndê lau propet njamata-njga.

²⁴ Oyaê mac lau nanj apo daôm sa njawa ti wapa daêsam. Mac atap nem mwasinj njayham sa têtj têm kwahic dec-njga, magoc gêtj dau oc tôm dom bu nem mac sa têtj têm njambu-njga.

²⁵ Oyaê mac lau nanj anj gêtj njawahô kwahic dec. Tinjambu gêtj oc yô mac.

Oyaê mac lau nanj ambwac kwahic dec. Tinjambu mac oc atanj danggibo atu ma andôc ti tamsulu.

²⁶ Oyaê mac lau nanj lau honj sêmpinj mac. Atac njayham têtj lau nanj sêtec mac. Bu njalênj tigenj lau Israel-njga si apai sêmpinj lau propet tasanj.”

Atac whinj mac nem njacyo

(Mat 5:43-48)

²⁷ Ma Yisu sôm têtj lau dinanj, “Anjgô anej yom. Atac whinj mac nem njacyo, ma akôm njayham têtj lau nanj sêtec mac.

²⁸ Anem mbec lau nanj sêpucbo mac, ma atenj mbec pi lau nanj sêkôm sac têtj mac.

²⁹ Njac danj bu tap am sip alim andô dangga, nanj kênj dangga bu inj ndic whinj. Njac danj bu kôc nem njakwê baliinj su yêc am, nanj êmgaminj nem njakwê njandô-njga dom magoc kênj têtj inj whinj. ³⁰ Njac danj bu ndac gêtj danj, nanj kênj têtj inj. Ma njac danj bu kôc am nem gêtj danj, nanj ndac bu inj kênj mbu menj dom. ³¹ Mêtê njayham-njayham nanj mac atac whinj bu lau sêkôm têtj mac, nanj mac daôm akôm têtj njac.

³² “Lau honj atac whinj lau nanj atac whinj njac ô. Bocdinanj mac bu atac whinj nem silip tawasê ma atac tec nem njacyo, dec

mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom. ³³ Ma lau hoj sêkôm n̄ayham t̄ên lau n̄aj sêkôm n̄ayham t̄ên n̄aj ô, ma mac bu akôm bocdinañ, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom. ³⁴ Ma mac bu akên t̄op t̄ên mac nem silip, n̄aj in̄ ḡên atu dom. Mac an̄yalê su bu tin̄ambu n̄aj oc sêndic t̄op dau. Lau sac sêkên t̄op t̄ên si silip, ma takwê bu n̄aj sêndic t̄op hoj mbu meñ.

³⁵ “Bocdinañ ayob daôm bu an̄kuc lau sac si mêtê dom. Atac whin̄ nem n̄acyo, ma akôm n̄ayham t̄ên n̄aj. Akên ḡên t̄ên n̄aj, ma ahêgo daôm dom pi ndoc bocke n̄aj oc sêkên ḡên dau mbu meñ-n̄aj. Tu dinañ-n̄aj Anôtô, N̄aclai ti N̄awasi N̄adau oc kên n̄aôli n̄ayham atu t̄ên mac, ma sam mac bu in̄ ndê atui awhê ma n̄aj. Bu Anôtô dau kêmwasin̄ lau sac ma lau n̄aj sem dan̄ge in̄ dom, n̄aj sêwhin̄. ³⁶ Bocdinañ tamwalô lau hoj, tôm Damam undambê-n̄aj tawalô lau.”

*Yom datoc asidôwai sa-n̄aj
(Mat 7:1-5)*

³⁷ Ma Yisu sôm, “Anem dôhôn̄ lau si l̄ên ti sakin̄ tu bu alic lau n̄atô sac n̄ambwa, me tu bu apu n̄aj-n̄aj dom. Mac bu akôm, dec Anôtô oc lic mac sac ma pu mac tu mac nem l̄ên ti sakin̄-n̄aj boc-dinañ. Asuc lau si sac kwi, ma Anôtô oc suc mac nem kwi boc-dinañ. ³⁸ T̄ên ndoc mac bu anem lau n̄atô sa, n̄aj akên ḡên t̄ên n̄aj ti nem n̄alôm sambuc, ma boc-dinañ Anôtô oc kên ḡên hôc gêlêc su t̄ên mac e meñhu ma êñsalê mac ahuc. Bu Anôtô oc êmwasin̄ mac, gitôm mac amwasin̄ lau.”

³⁹ Ma Yisu sôm yom gôlin̄ dan̄ bocdec, “N̄aj tapêc gitôm bu wê tapêc dan̄ dom. Mba! In̄lu lu-lu oc sêpeñ sêsip sê sêndi. ⁴⁰ Ma kwapuc dan̄ oc hôc gêlêc gwalam akwa n̄aj kêdôhôn̄ in̄, n̄aj dom. Magoc kwapuc hoj n̄aj sêndôhôn̄ ḡên hoj e tidôn̄ n̄aj, n̄aj oc sêtôm n̄aj si kêdôhôn̄waga.

⁴¹ “Tu sake-n̄aj am hêgo daôm tu ḡên golop saun̄ n̄aj yêc nem asidôwa tandô, tigen̄ ḡên golop atu n̄aj yêc am daôm tanôm, n̄aj am gêlic apu? ⁴² Ma bocke am oc sôm t̄ên nem asidôwa, ‘Aneñ asidôwa, aô bu wakôc ḡên golop n̄aj yêc am tanôm, n̄aj sa,’ magoc ḡên golop atu n̄aj pôc am daôm tanôm ahuc, n̄aj am gêlic dom? Am n̄aj tim yom lau-n̄aj! Gêñ n̄amata-n̄aj kôc ḡên golop sa yêc daôm tanôm e tanôm n̄aj sa, goc tin̄ambu kôc ḡên golop saun̄ n̄aj yêc nem asidôwa tandô, n̄aj sa.”

Lau si mêtê whê n̄aj sa bu n̄ayham me sac

(Mat 7:16-19; 12:33-35)

⁴³ Ma Yisu sôm, “A n̄ayham dan̄ oc nem n̄andô sac dom, ma a sac oc nem n̄andô

n̄ayham dom. ⁴⁴ Dalic n̄andô n̄aj a tidau-tidau sem, ma bocdinañ yac tan̄yalê bu a n̄ayham me sac. Gitôm dom bu dahin̄ n̄andô n̄ayham yêc a sac. ⁴⁵ Ma n̄alên tigen̄, yom n̄aj lau sêsôm, n̄aj t̄oc ḡên bocke n̄aj hôc n̄aj si n̄alôm ahuc, n̄aj asê. Mêtê ti gauc n̄ayham yêc lau n̄ayham si n̄alôm, ma bocdinañ sêkôm mêtê n̄ayham. Ma mêtê ti gauc sac yêc lau sac si n̄alôm, dec sêkôm sac.”

*Yom gôlin̄ pi n̄aj sêkwê andu-n̄aj lu
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Tu sake-n̄aj mac asam aô bu, ‘Pômdu, Pômdu,’ tigen̄ mac dan̄am wambu aneñ yom dom? ⁴⁷ Namalac n̄aj t̄ên aô meñ ma n̄aj aneñ yom, ma dan̄a wambu yom dau, n̄aj aô bu wawhê in̄ sa t̄ên mac. ⁴⁸ In̄ gitôm n̄aj kwê andu-n̄aj n̄aj kwê sê balin̄ sip nom n̄aj, ma kên hoc kêgapiñ alhô dôn̄ t̄ên ndoc in̄ kêsuhun̄ sip sê balin̄ dinañ. T̄ên ndoc uhô-n̄aj, bu hêc meñ hôc pi andu dau, magoc andu dau kalhac n̄aj, bu in̄ kwê n̄aj. ⁴⁹ Magoc n̄ajmalac n̄aj n̄aj aneñ yom ma dan̄a wambu dom, n̄aj gitôm n̄aj n̄aj kwê andu, magoc kên alhô sip nom n̄alôm gi dom. T̄ên ndoc uhô-n̄aj, bu hêc ma hêc pi ndê andu e n̄aj ahô en̄ andu dau ku sa ma tisac sambuc.”

7

*N̄aj bata sin̄-n̄aj dan̄ kên whin̄ n̄aj
(Mat 8:5-13)*

¹ Yisu gic bata yom n̄aj in̄ kêdôhôn̄ t̄ên lau toñ atu dinañ, goc sôc malac Kapenaom gi. ² Ma n̄aj bata Rom-n̄aj n̄aj gêm gôlin̄ lau sin̄-n̄aj 100, n̄aj mbo malac dau. In̄ ndê n̄aj akin̄ dan̄ n̄aj in̄ tac whin̄ kêlêc, n̄aj gêmbar e kên in̄ bu mbac ndu. ³ Ma in̄ n̄aj Yisu n̄aj, dec kên lau bata Israel-n̄aj n̄atô sêtên in̄ si, bu sêndac in̄ bu meñ ma kôm in̄ ndê n̄aj akin̄ n̄aj. ⁴⁻⁵ N̄aj sêhêc asê t̄ên Yisu, ma sêsôm t̄ên in̄ bu, “N̄aj bata sin̄-n̄aj dinañ in̄ n̄aj n̄aj, ma in̄ tac whin̄ yac lau Israel-n̄aj. In̄ gêm yac sa tu akwê yac mba lôm wê-n̄aj. Boc-dinañ yac atên am bu nem in̄ sa.”

⁶ Goc Yisu whin̄ n̄aj gi. In̄ meñ saun̄ sa t̄ên andu, ma n̄aj bata sin̄-n̄aj dau kên in̄ ndê silip n̄atô bu sêsôm t̄ên in̄, “Pômdu, n̄aj bata sin̄-n̄aj dau sôm bu in̄ t̄oc bu kên n̄ajwapaç t̄ên am. In̄ sôm bu am n̄aj tiwaê n̄aj hôc gêlêc in̄ su, dec in̄ maya bu am t̄ên in̄ ndê andu ndi. ⁷ Tu dinañ-n̄aj in̄ dau t̄ên am meñ dom. Tigen̄ in̄ sôm bu in̄ kên su bu am n̄aj ti n̄ajclai atu, ma bocdinañ dec am gitôm bu sôm n̄aj awham n̄ambwa, dec in̄ ndê n̄aj akin̄ oc n̄aj sa. ⁸ Bu in̄ dau dan̄a wambu lau n̄aj si

ñaclai hôc gêlêc in ndê, ma in ndê lau sin-nga danğa wambu in. In bu sôm têt dan, 'Am ndi,' dec in oc ndi. Ma in bu sôm têt dan, 'Mwenj!' dec in oc menj. Ma in bu sôm têt ndê ngac akin bu kôm gêt dan, dec in oc kôm."

⁹ Yisu ngô ngac bata sin-nga ndê yom dinan e hêdaê. In kac dau kwi ma sôm têt lau ton atu nan sênkuc in, "Aô wasôm têt mac bu yêc lau Israel-nga honj aô gatap nac si dan nan kêt whin nanga gitôm ngac Rom-nga dinan, nan sa dom."

¹⁰ Ma tinjambu ngac bata sin-nga ndê lau sêmbu sêtêt in ndê andu si, ma sêtap sa bu ngac akin dau nayham sa su.

Yisu un ngac dan nan mbac ndu su, nan sa

¹¹ Bêc natô giŋga su, ma Yisu têt malac Nein gi, ma in ndê ngac-sênomi ti lau daêsam sêwhin in si. ¹² Têt in menj kêtin malac dau ngatam, in gêlic lau natô sêsa sêmen, sêmbalanj ngac batê dan bu sênsuhun in. Ngac batê dinan dinda in awhê sawa nan ndê balêkoc natô mbasi. Ma lau malac-nga daêsam sêwhin dinda sêsa sêmen. ¹³ Pômdau gêlic dinda, ma tawalô in nandô, goc sôm, "Am tanj dom."

¹⁴ Goc in têt nac gi, ma kêmasac sasac nan ngac batê yêc. Ma lau nan sêhêc sasac, nan sêlhac tenj. Ma in sôm, "Anej balê, aô wasôm têt am bu tisa!" ¹⁵ Ma ngac dau tisa ndôc, ma gic hu sôm yom. Goc Yisu kêt in mbu têt dinda gi. ¹⁶ Gêt dinan kôm lau honj sêtôc dau atu, ma nac sic hu sêmpin Anôtô. Natô sêsôm, "Propet atu danj hôc asê yac." Ma natô sêsôm, "Anôtô kêtin in ndê lau yac sinj dom, in gêm yac sa." ¹⁷ Ma tinjambu jawae pi gêt nan Yisu kôm, nan gêm gamej Judia-nga ma gamej namakê-nga honj ahuc.

Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-nga

(Mat 11:2-18)

¹⁸ Têt ndoc dinan Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndôc gapocwalô, ma in ndê sênomi sic minj têt in pi gêt honj nan Yisu kôm. Goc Jon kêyalin in ndê sênomi lu sa, ¹⁹ ma kêkin inlu sêtêt Yisu si, bu sêndac in, "Anôtô gic bata têt yac bu oc ênkij Mesaya. Am daôm dinan, me yac oc akêt batanj ngac danj tiyham?"

²⁰⁻²¹ Têt ndoc ngac lu dinan sêhêc asê Yisu, in gêm gwelêj mbo, ma kôm lau daêsam nayham sa, lau gêmbac ma lau ti njalau sac. Ma in kôm lau tapêc daêsam si tandô po asê. Ma inlu sêsôm têt in, "Jon, Ngac Kêku Lau-nga kêkin alu atêt am amenj, bu andac am bu am Mesaya dau, me yac oc akêt batanj ngac danj tiyham?"

²² Goc Yisu ô inlu si yom ma sôm, "Amlu ambu andi ma asôm yom têt Jon pi mêtê

nan amlu angô aô gahoc asê, ma pi gêt nan amlu alic aô gakôm. Lau tapêc sêlic gamej tiyham, lau bôlinj sênsêlêj tiyham, lau ti gêmbac leprasi si namlic nawasi sa, lau danğasanj bic sêngô yom tiyham, lau batê sêtisa, ma lau njalôm sawa sêngô jawae nayham. ²³ Angô! Lau nan atac lu-lu tu aô-nga dom, nan oc sêtap Anôtô ndê mwasinj sa."

²⁴ Ngac lu nan Jon kêkin, nan sêhu Yisu sinj ma sêmbu si, goc Yisu sôm yom pi Jon têt lau ton atu, ma ndac nac bocdec bu, "Têt ndoc mac asa atêt Jon yêc gamej sawa a, nan mac gauc gêm bu atap namalac kainj bocke sa? Mac bu alic ngac gauc babalê, gitôm gakoc nan mbu kêwic, a? ²⁵ Mac asa a bu alic ngac nanj sôc njakwê nayham, a? Mba! Lau nan sêsôc njakwê nayham ma senj gêt nayham, nan sêmbu gamej nayham gitôm kinj si andu. ²⁶ B ocdinanj dec aô bu wandac mac, bu mac asa a bu alic sake? Bu alic propet danj? Yomandô! In propet danj, ma in hôc gêlêc propet honj su. ²⁷ Propet akwa danj to yom nan Anôtô sôm têt Mesaya bocdec bu, 'Aô wanjin anej ngac ahenj-nga munj am, bu êmasanj am nem senj.' Y om pi ngac ahenj-nga dau hêganônj Jon solop. ²⁸ Namalac nan dinda nom-nga sêkôc nac, nan si danj hôc gêlêc Jon su dom. Tijen aô wasôm têt mac, bu lau honj nan sêsôc Anôtô ndê gôlinj njapu su, lau tiwaê, ma lau waêmba bocdinanj, nan honj sêhêc gêlêc Jon su yêc Anôtô angô-nga."

²⁹ Lau daêsam nan sêngô Yisu ndê yom dinan, ma lau sêkôc takis-nga sêwhin, nan sêtôc asê bu sêlic Anôtô ndê lêt bu lêt solop enj. Nahu bu munj-nga, têt ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo, nan sêkôc in ndê yom sa ma sêlinj sangu. ³⁰ Tijen lau Palêsi ti gwalam akwa yomsu-nga sêkôc Jon ti in ndê yom sa dom, ma sêlinj in ndê sangu dom, dec tôc asê bu sêtêc Anôtô ndê lêt nan Jon tôc têt nac.

³¹ Ma Yisu gic têt yom ma sôm, "Lau têt dindec-nga nac lau kainj bocke? Aô wanem dôhônj pi gêt sake tu bu wawhê nac si lêt sa-nga? ³² Nac sêtôm balêkoc nan sêkôc whê sêmbu malac lôm, nan sêtucdinj nac si silip natô ma sêsôm, 'Têt ndoc nanj yac ac onj bu datê wê, nan mac atec. Ma têt ndoc yac am wê danjibo-nga, nan mac atec bu atanj awhinj.' ³³ Ma mac lau têt dindec-nga bocdinanj. Jon, Ngac Kêku Lau-nga menj ma gêt gêt nayham dom, ma nôm wain dom, ma mac asôm bu njalau sac danj mbo in ndê njalôm. ³⁴ Ma Namalac ndê Atu menj hôc asê, ma gêt gêt nayham ti nôm wain, ma mac asôm bu in ngac gêt gêt ti nôm wain nawahô-nga, ma in hê silip têt lau sac ti lau sêkôc takis-nga. Bocdinanj, mac lau têt dindec-nga

atôm balêkoc nanj sêkôm tô anjij napan.
³⁵ Tigen Anötö ndê gauc hôc gêlêc gêj honj,
 ma inj ndê lau sênyalê bu inj ndê lêj inj lêj
 solop.”

*Awhê danj kêc bu namalu pi Yisu gahi
 (Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)*

³⁶ Palêsai danj naê Saimon kêgalêm Yisu
 bu nej gêj whinj inj, dec Yisu sôc inj ndê
 andu gi, ma ndöc tebo bu nej gêj. ³⁷ Yêc
 malac dinanj, awhê sac danj mbo. Inj ngô
 nawaê bu Yisu ndöc Palêsai ndê andu
 dinanj, dec kôc bu namalu nayaham sip kac
 danj, ma têj andu dau gi. ³⁸ Inj pônj haduc
 yêc Yisu gahi-nga ma tanj, ma inj ndê tasulu
 sip Yisu gahidômbwê. Goc inj puñ Yisu
 gahi na kêclauj, ngutô inj gahi, ma mbac
 gêj malu dau pi inj gahi. ³⁹ Saimon gêlic
 gêj dau, ma gauc gêm yêc dau, “Ngac
 dindêc inj bu propet danj, dec inj oc ênyalê
 bu awhê nanj kêmasec inj, nanj awhê sac
 danj.” ⁴⁰ Yisu kêyalê yom nanj Saimon gauc
 gêm, goc sôm, “Saimon, aô bu wasôm yom
 danj têj am.” Ma Saimon ô yom ma sôm,
 “Kêdôhônjwaga, sôm.”

⁴¹ Goc Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec
 bu, “Ngac lu sêkôc töp yêc ngac ti lêlôm.
 Ngac danj ndê töp gitôm tdenarii 500 ma
 danj ndê töp gitôm denarii 50. ⁴² Inju si
 mone sêndic töp-nga mbasi, dec inj hu injlu
 si töp nayom sinj. Am gauc gêm bocke?
 Inju si asa oc atac whinj ngac dau hôc
 gêlêc?” ⁴³ Ma Saimon sôm, “Ngac nanj
 kôc töp atu, nanj.” Ma Yisu sôm, “Am sôm
 solop.” ⁴⁴ Goc inj kac dau kwi, tahê awhê
 dinanj, ma sôm têj Saimon, “Aô gasôc am
 nem andu gamej, magoc am kêj bu têj aô
 bu wangwasinj gahinj-nga tôm lau Israel-
 nga si gêbôm dom. Tigenj lic awhê dec.
 Inj ndê tasulu kôm aô gahinj namaim sa,
 ma inj puñ aô gahinj na kêclauj. ⁴⁵ Am
 ngutô aô dom, tigenj awhê dec ngutô aô
 gahinj napanj. ⁴⁶ Am kêc olib nakwi pi aô
 ngagólôj dom, tigenj inj kêc bu namalu pi aô
 gahinj. ⁴⁷ Bocdinañ aô wasôm têj am bu
 awhê dindêc kêyalê bu Anötö suc inj ndê
 sac daêsam kwi, ma bocdinañ inj atac whinj
 aô nandô. Tigenj lau nanj gauc gêm bu nac
 si sac atu dom, nanj oc atac whinj inj nanj bu
 suc nac si sac kwi, nanj nandô dom.”

⁴⁸ Ma Yisu sôm têj awhê dau, “Aô gasuc
 am nem sac kwi su.” ⁴⁹ Ma naclej njetô
 nanj sêndöc sêwhinj, nanj sêsôm têj dandj,
 “Ngac dindêc inj ngac kainj bocke, dec inj
 suc sac kwi?” ⁵⁰ Tigenj Yisu sôm têj awhê
 dau, “Am nem kêj whinj gêm am si. Lhô ti
 atac malô ndi.”

8

Lauwhê daêsam sêjkuc Yisu

¹ Tinjambu Yisu golom malac atu-tu
 ti saunj-saunj, ma gêm mêtê ma hoc

nawaê nayaham asê pi Anötö ndê gôlinj.
 Ma tngacsêjnomi 12 ² ti lauwhê daêsam
 sêjnsêlêj sêwhinj inj. Lauwhê dinanj njetô
 Yisu soc njalau sac su yêc nac, ma njetô
 inj kôm nac si gêmbac nayaham sa. Nac si
 danj inj Maria Magadala, nanj Yisu soc njalau
 sac 7 su yêc inj. ³ Ma awhê danj inj Joana,
 nanj ndê akwej Kusa yob Herod ndê andu.
 Maria lu Joana, ma Susana, ma lauwhê
 daêsam sêjkuc Yisu ma sêkêj si awa ti
 wapa tu sênem inj ti ndê ngacsêjnomi sa-
 njga.

*Yom gôlinj pi ngac kêbalip wit nawhê
 (Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Têj têm danj lau tonj atu sêtêj Yisu
 sêmenj, ma lau akêj malac honj yêc gamej
 Galili-nga sêmbo sêwhinj. Ma Yisu sôm
 yom gôlinj danj bocdec bu, ⁵ “Ngac danj
 sa gi bu êmbalip wit nawhê yêc ndê ôm,
 ma têj ndoc inj kêbalip gêj dau, nanj njetô
 sêpej sêsip senj, dec lau sêkwê dôj ma
 mbac lôlôc-nga sêsip sêmenj ma senj su.
⁶ Ma nawhê njetô sêpej sêsip gamej hoc-
 hoc, ma têj têm sêpo sêpi sêmenj, nanj sem
 bôlinj, bu nom dau tibasô. ⁷ Nawhê njetô
 sêpej sêsip kwanj ti nakwa njalôm, ma têj
 ndoc sêpo sêpi sêmenj, nanj kwanj pi whinj e
 yanj gêj dau ndu. ⁸ Ma nawhê njetô sêpej
 sêsip nom nayaham, ma sêpo sêpi sêmenj e
 sem njandô gitôm 100.” Yisu gic bata yom
 gôlinj dau, goc sôm, “Asa bu danjgasunj yêc,
 nanj ngô anej yom!”

*Yisu whê yom gôlinj wit nawhê-nga
 njahu sa*

(Mat 13:10-23; Mak 4:10-20)

⁹ Tinjambu Yisu ndê ngacsêjnomi sêndac
 inj bu whê yom gôlinj dinanj njahu sa. ¹⁰ Ma
 inj sôm, “Anötö ndê gôlinj njalêj njahu sip
 njalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anyalê
 njahu dau, magoc aô wasôm yom têj lau
 njetô na yom gôlinj nambwa. Tôm yom nanj
 sêto yêc, nanj sôm, ‘Nac sêlic gêj nanj aô
 gakôm, nanj napanj, magoc nac si gauc sa
 dom. Ma nac sênggô anej yom napanj, tigenj
 nac sênyalê njahu dom.’”

¹¹ Goc Yisu sôm, “Yom gôlinj dau njahu
 bocdec. Yom pi wit nawhê nanj hêganônj
 Anötö ndê yom. ¹² Wit nawhê nanj sêpej
 sêsip senj, nanj hêganônj lau nanj sênggô
 Anötö ndê yom, magoc Sadanj menj ma
 kêgaho yom dau su yêc nac si njalôm,
 tu bu nac sêkêj whinj dom, ma sêtap
 Anötö ndê mwasiñ nem nac si-nga sa
 dom. ¹³ Ma yom pi wit nawhê nanj sêpej
 sêsip gamej hoc-hoc, nanj hêganônj lau
 nanj sênggô Anötö ndê yom ma sêkôc sa
 ti atac nayaham, tigenj gitôm gêj nawhê
 nanj njawakac mba, dec lau dinanj sêkêj
 whinj nasawa saunj, magoc lêtôm menj ku
 nac dulu. ¹⁴ Ma yom pi wit nawhê nanj
 sêpej sêsip kwanj ti nakwa njalôm, nanj

hêganônj lau nanj sêngô Anötö ndê yom, magoc njawapac ma mone ti gênj nayham-nayham nom-nga gêm nac si njalôm ahuc, ma nac si nhandô mbasi. ¹⁵ Tigenj wit njawhê nanj sêpej sêsip nom nayham, nanj hêganônj lau ti njalôm njawasi, nanj sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa tidônj yêc si njalôm, ma sêlhac nanjga napanj ma sem nhandô daêsam.”

Dasiñ lam nawê kwi dom
(Mak 4:21-25)

¹⁶ Ma Yisu sôm yom danj bocdec bu, “Yac datunj lam asê tu bu dasiñ kwi sip lônj njalôm, me dakênj sôc sasac njanu dom. Mba! Tanjkinj ênggalênj njalhu, bu lau nanj sêsôc sêmenj, nanj sêlic nawê. ¹⁷ Ma njalênj tigenj, yom nanj yêc siñ dau, ma yom nanj njahu sip njalôm gi, nanj oc meñ sa tiawê.

¹⁸ “Bocdinanj akôc gauc njapep pi Anötö ndê yom nanj mac anjgô. Asa nanj kôc Anötö ndê yom sa sip ndê njalôm e tidônj, nanj Anötö oc kênj njagauc daêsam têtj inj. Magoc asa nanj gauc gêm bu inj kôc Anötö ndê yom sa su, tigenj inj kôc sa tidônj dom, nanj Anötö oc kôc yom dau su yêc inj.”

Yisu dinda ti asii
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Yisu ndôc andu danj, ma inj dinda ti asii sêmenj bu sêlic inj. Magoc lau daêsam sêmbo sêwhinj inj, ma gitôm dom bu sêtigasuc inj. ²⁰ Ma njamalac danj sôm têtj Yisu, “Am dinam ti asimi sêmbo awê, ma nac bu sêlic am.” ²¹ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Lau nanj sêngô Anötö ndê yom ma danjga wambu njapep, nanj sêti aô dinanj ti asinj.”

Yisu kôm bu njamponj timalô
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Têtj bêc danj Yisu sôm têtj inj ndê njagcênjomi, “Dapi bugictonj njadanjga dandi,” goc inj pi wanj danj whinj nac, ma sêsa si. ²³ Sêlac wanj sêmbo, ma Yisu yêc bêc yêc. Ma mbu puc atu dec gêli bu sa ma njamponj gic sip wanj e kêpiñ bu wanj pac. ²⁴ Dec sêtêtj Yisu si, sêunj inj sa ma sêsôm, “Nadau, njadau, yac oc dandinanj!” Ma Yisu tisa ma sôm yom nanjga têtj mbu ti bu njamponj, dec njamponj dau timalô, ma gameñ njanenj sa. ²⁵ Ma Yisu sôm têtj nac, “Tu sake-njga mac akênj whinj gwalec?” Ma nac sêtôc dau ti sêhêdaê, ma sêsôm têtj dandi, “Ei! Inj njac dec asa? Inj gitôm bu kênj yatu gêtj hoñ, ma mbu ti bu njamponj sêwhinj, ma sêsôc inj ndê yom njanu!”

Yisu kôm njac ti njalau sac nayham sa
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Sêlac e sêhêc asê lau Gerasa-njga si gameñ nanj yêc Bugictonj Galili-njga

njananjanj mbu têtj gameñ ac pi-njga. ²⁷ Yisu sip baô gi, ma njac danj akênj malac atu nanj yêc gameñ dinanj, nanj têtj inj meñ. Inj njac nanj njalau sac sêmbo inj ndê njalôm. Njasawa baliñ su njac dau sôc njakwê dom, ma ndôc andu dom, magoc mbo ôm sêhê-njga. ²⁸⁻²⁹ Ndoc daêsam njalau sac sêkôc inj dônj, ma lau sêñsahê bu sêsô inj amba ti gahi dônj na sen nanjga ma sêyob inj. Magoc têtj hoñ inj hê sen kic, ma njalau sac sêwê inj sa gameñ sawa gi. Têtj ndoc inj gêlic Yisu meñ, nanj inj mbwêc ma hu dau sip nom yêc inj anjgô-njga. Ma Yisu gic atu njalau sac bu sêhu njac dau siñ, goc njalau danj ta yom ti nanjga, “Yisu, Anötö Njalai ti Njawasi Njatau ndê Atu, am bu kôm sake têtj aô? Aô watenj am bu kôm aô njayom dom!” ³⁰ Goc Yisu ndac njalau sac, “Am nem njê asa?” Njalau sac daêsam sêmbo njac dau njalôm, ma tu dinanj-njga nac si danj ô Yisu ndê yom ma sôm, “Aneñ njê ‘Tonj Atu.’” ³¹ Ma njalau sac h onj dinanj sêtenj Yisu tidim daêsam, bu ênjkinj nac sêsip sunj baliñ sac nanj sêsam bu Abis,* nanj sêndi dom.

³² Têtj têtj dinanj bôc tonj atu senj gêtj sêmbo lôc njapu yêc gameñ dinanj, ma njalau dau sêtenj Yisu bu ênjkinj nac sêsôc bôc dinanj si njalôm, ma Yisu gôlôc. ³³ Goc njalau sac sêhu njac dinanj siñ ma sêsôc bôc si njalôm si. Ma bôc hoñ sênti sêsip salic sac ma sêsip bugictonj njalôm si, ma bu kô nac sêmbac ndu. ³⁴ Têtj ndoc lau sêyob bôc-njga sêlic gêtj dau, nanj sêlhô si, ma sic miñ pi gêtj dau têtj lau nanj sêmbo malac atu ti gameñ njamakê-njga. ³⁵ Ma lau hoñ sêsa si bu sêlic gêtj nanj Yisu kôm. Têtj têtj sêhêc asê inj, nanj sêlic njac nanj inj soc njalau sac su yêc inj, nanj ndôc Yisu gahin-jga. Sêlic bu inj ndê gauc njawa sa, ma inj sôc njakwê sa tiyham, dec sêtôc dandi. ³⁶ Lau nanj sêlic gêtj dau, nanj sic miñ têtj nac pi njalênj nanj Yisu kôm njac ti njalau sac nayham sa. ³⁷ Ma lau Gerasa-njga hoñ sêndac Yisu bu hu nac siñ, bu njac sêtôc dau atu. Goc Yisu pi wanj ma bu lhô ndi. ³⁸ Ma njac nanj njalau sac sêhu inj siñ, nanj tenj Yisu nanjga bu whinj inj ndi, magoc Yisu kêkinj inj sa gi ma sôm, ³⁹ “Am mbu têtj am nem andu ndi, ma ndic miñ gêtj hoñ nanj Anötö kôm têtj am.” Goc njac dau kôlhô gi, ma gic miñ têtj lau hoñ nanj sêmbo malac atu dinanj, pi gêtj atu nanj Yisu kôm têtj inj.

Yisu kôm awê lu nayham sa
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Lau daêsam sêhônj Yisu sêmbo gameñ Galili-njga, ma têtj têtj inj mbu akênj bugictonj njadanjanj meñ, nanj sêkôc inj sa ti atac nayham. ⁴¹ Ma njac bata danj, nanj yob

* 8:31 Sunj baliñ sac (Abis) - alic Rev 9:1.

lôm wê-nga yêc gameŋ dinan, nan meŋ hóc asê Yisu. In ndê ñaê Jairas, ma in hu dau sip nom yêc Yisu anjô-nga, ma teŋ in ñanŋa bu têt in ndê andu ndi, ma nem in ndê atuwê sa. ⁴² Bu in ndê atuwê tiger, nan ndê yala gitôm 12, nan gêmbac atu e kêpiŋ bu mbac ndu. Bocdinan Yisu whin in gi.

In kêsêlêŋ mbo seŋ, ma lau toŋ atu sêŋgihi in ahuc. ⁴³ Lau toŋ dinan si dan in awhê nan gêm dac ñapan tôm yala 12 su, magoc ñamalac dan gitôm bu nem in sa dom. ⁴⁴ A whê dau meŋ kêsêlêŋ mbo Yisu ñambu-nga, ma kêmasec in ndê ñakwê sip ñadali. Ma ñagahô in ndê dac sa tiyham dom. ⁴⁵ Têt dinan Yisu ndac, "Asa kêmasec aô?" Lau dan sêsôm dau asê dom, ma Pita sôm, "Aneŋ ñadau, lau toŋ dindec sêwhin yac sêkôm am si." ⁴⁶ Magoc Yisu sôm, "Ñamalac dan kêmasec aô, bu aô kayalê bu aneŋ ñaclai ñatô sa gi." ⁴⁷ Awhê dinan kâyalê bu in gitôm dom bu sin dau, dec tigasuc Yisu. In kêtitec, ma hu dau sip nom gi. Ma yêc lau hoŋ anjô-nga, in whê sa bu in kêmasec Yisu tu bu ñayham sa-nga, ma in têt ndoc in kêmasec in, nan ñagahô in ñayham sa. ⁴⁸ Ma Yisu sôm têt in, "O aneŋ bawhê, am nem kêŋ whin aô dec kôm am ñayham sa. Am lhô ti atac malô ndi."

⁴⁹ Yisu sôm yom dinan mbo, ma ñgac dan meŋ akêŋ Jairas ndê andu, ma sôm têt Jairas, "Am atômwê mbac ndu su, dec kêŋ ñawapac têt Kêdôhônwaga dau dom." ⁵⁰ Yisu ñgô yom dinan, magoc in sôm têt Jairas, "Tôc daôm dom. Kêŋ whin, ma in oc ñayham sa."

⁵¹⁻⁵³ Têt ndoc sêhóc asê Jairas ndê andu, nan sêlic lau daêsam sêhu dangibo asê ma sêtan sêmbo. Goc Yisu sôm, "Mac atan dom! In mbac ndu dom, in yêc bêc yêc." Magoc ñac sêmbwac in, bu sêŋyalê bu bawhê dau mbac ndu su. Tiger Yisu kalhac lau hoŋ ahuc sêmbo awê, ma kôc Pita, Jems ma Jon, ma bawhê dau damba lu dinda, sêwhin in ma sêsóc andu si. ⁵⁴ Ma in kêŋ bawhê dau sip amba ma sôm, "Aneŋ bawhê, tisa!" ⁵⁵ Goc bawhê dau tali sa tiyham, ma ñagahô in tisa kalhac. Ma Yisu sôm bu sêkêŋ gêt danen-nga têt in. ⁵⁶ In damba lu dinda sêhêdaê, magoc Yisu gic yao bu sêndic min pi gêt nan in kôm, nan dom.

9

*Yisu kêkiŋ ñgacsêŋomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Mak 6:7-11)*

¹ Yisu kêgalêm ñgacsêŋomi 12 sa sêpitigeŋ, ma kêŋ ñaclai ti licwalô têt ñac gitôm bu sêsoc ñalau sac su, ma sêkôm lau gêmbac ñayham sa. ² Ma in kêkiŋ ñac

bu sêsa sêndi ma sênem mêtê pi Anôtô ndê gôlin, ma bu sênem lau gêmbac sa. ³ In sôm têt ñac, "Anselêŋ amam sawa andi, akôc tôc dom, ma akôc talhi, me bolom, me mone, me ñakwê aô daôm-nga dom. ⁴ Têt têt mac asôc malac dan ma lau sêkôc mac sa asôc ñac si andu, nan ambo whin ñac e mac ahu malac dau sin. ⁵ Ma lau malac dan-nga bu sêkôc mac sa dom, nan atan kop su yêc gahim têt ndoc mac ahu ñac sin, bu atôc ñac si giso asê." ⁶ Ñgacsêŋomi sêŋgô yom dinan, goc sêsa si. Ñac sêŋsêlêŋ sêlom-sêlom malac ma sêhoc ñawaê ñayham asê, ma sêkôm lau ñayham sa yêc gameŋ hoŋ.

Herod ndac bata Yisu

(Mat 14:1-2; Mak 6:14-16)

⁷ Têt ndoc dinan gôlinwaga Galili-nga Herod ñgô yom pi gêt hoŋ nan Yisu kôm. Ma in gauc gêm yom daêsam, bu lau ñatô sêsôm bu Yisu in Jon, Ñgac Kêku Lau-nga nan tisa akêŋ lau batê-nga. ⁸ Ma lau ñatô sêsôm bu in propet akwa Elaija nan meŋ hoc dau asê, ma ñatô sêsôm bu in propet ñamata-nga si dan, nan tisa akêŋ lau batê-nga. ⁹ Tiger Herod sôm, "Aô gac atu, dec sêtim Jon ndê kachu kic su. Asa dec lau sic min pi in?" Ma in tac whin bu lic Yisu.

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mak 6:32-44; Jon 6:1-15)

¹⁰ Têt têt aposel 12 sêmbu sêmen, nan sic min têt Yisu pi gêt hoŋ nan sêkôm. Ma tinambu in kôc ñac sa sêwhin in, ma ñac tawasê sêtêt malac Betsaida si. ¹¹ Magoc lau daêsam sêŋgô ñawaê ma sêtêt Yisu si. Ma in kôc ñac sa, ma sôm y om têt ñac pi Anôtô ndê gôlin, ma kôm ñac si lau gêmbac ñayham sa.

¹² Sêmbo e kêpiŋ bu ac ndi sip, goc ñgacsêŋomi 12 sêtêt in si ma sêsôm, "Gameŋ dindec yac dambo, nan gameŋ sawa. Bocdinan êmkin lau toŋ dindec sêlhô sêtêt malac ti gameŋ ñamakê-nga sêndi, bu sêŋsalê gêt sêneŋ-nga ma gameŋ sêyêc bêc-nga." ¹³ Magoc Yisu sôm, "Mac akêŋ gêt têt ñac sêneŋ." Ma ñac sêo yom ma sêsôm, "Yac mba gêt danen-nga daêsam dom. Bolom limdan ma i lu sêndôc. Bocke? Yac andi anemlihi gêt bu lau hoŋ sêneŋ, a?" ¹⁴ Ñac sêsôm yom dinan ñahu bu lau toŋ dinan si laungac ñanamba gitôm 5,000. Magoc Yisu sôm têt in ndê ñgac-sêŋomi, "Akêŋ lau sêndôc sic titon-titon tôm 50." ¹⁵ Goc ñac sêkôm gitôm in sôm, ma lau hoŋ sêndôc sic. ¹⁶ Ma Yisu kôc bolom limdan ma i lu sa, tatac undambê, ma gêm dange, goc pô kôc-kôc, ma kêŋ têt ñgacsêŋomi bu sêndic sam têt lau. ¹⁷ Lau hoŋ seŋ gêt e hóc ñac dôŋ, ma tinambu ñgacsêŋomi sic gêt ñadêlê sa sip gatop 12 e menjhu.

*Pita sôm Yisu nahu asê
(Mat 16:13-20; Mak 8:27-30)*

¹⁸ Têñ ndoc danj Yisu ti inj ndê ñgacsêñgomi sêmbô tawasê, ma inj tenj mbec mbo. Pacndê, goc inj ndac ñac, "Lau sêsôm bu aô asa?" ¹⁹ Ma sêsôm, "Lau ñatô sêsôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-ñga, ma ñatô sêsôm bu am Elaija, ma ñatô sêsôm bu am propet ñamata-ñga si danj, nanj tisa akêñ lau batê-ñga." ²⁰ Goc Yisu ndac ñac, "Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?" Ma Pita sôm, "Am Mesaya, nanj Anötö gic bata bu êñkinj menj." ²¹ Yisu ngô yom dau ma gic yao ñac bu sêsôm asê têtñ lau danj dom e tiñambu. ²² Inj sôm, "Ñamalac ndê Atu gic waê bu hóc ñawapac daêsam. Lau bata ti ðdabunjsiga atu-tu ma lau nanj sêndôhôn yomsu oc sêtec inj ma lau oc sêndic inj ndu. Magoc têtñ bêc titô-ñga Anötö oc uñ inj sa tiyham."

*Lau nanj sêñkuc Yisu oc sêhóc ñawapac
(Mat 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

²³ Ma inj sôm têtñ ñac honj, "Asa nanj tac whiñ bu êñkuc aô nanj êngwininj dau, ma tòm bêc honj hóc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aô. ²⁴ Bu asa nanj tac whiñ bu sap gêtñ nom-ñga dôñ ñapanj tu mbo tali-ñga, nanj oc ñiñga. Magoc asa nanj bu hu gêtñ nom-ñga sinj tu êñkuc aô-ñga, nanj oc ñiñga dom. ²⁵ Ñamalac danj bu po gêtñ nom-ñga honj sa, magoc inj dau gatú bu ñiñga, dec gêtñ nom-ñga honj dinanj oc tòm dom bu nem inj sa. ²⁶ Asa nanj bu maya tu aô ti anej yom-ñga, nanj Ñamalac ndê Atu oc maya tu inj-ñga, têtñ ndoc inj mbu menj ti inj dau ndê ñawasi, ma Damba ndê ñawasi ma anjela dabuj si ñawasi whiñ. ²⁷ M a aô wasôm bu yomandô, lau ñatô kwahic dec sêmbô, nanj oc gacgerj sêmbô tali e sêlic Anötö ndê gôlinj menj sa tiawê."

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi
(Mat 17:1-13; Mak 9:2-10)*

²⁸ Yisu sôm yom dinanj su, ma bêc ñatô gitôm 8 menj gi su. Ma Yisu bu tenj mbec, dec kôc Pita, Jon ma Jems sêwhiñ inj ma sêpi lôc danj si. ²⁹ Ma têtñ têtñ Yisu tenj mbec mbo, nanj inj ndê angô andô kainj danj sa, ma inj ndê ñakwê ñawasi sêp sambuc. ³⁰⁻³¹ Ma ñgac lu sêhóc asê ti ñawasi atu, nanj Moses lu Elaija, ma injlu sem yomgalôm sêwhiñ Yisu. Sêsôm yom pi gêtñ nanj oc hóc asê Yisu yêc malac Jerusalem têtñ ndoc menj sa bu inj hu nom dindec sinj.

³² Têtñ ndoc dinanj, Pita ma ñgac lu nanj sêwhiñ inj, nanj kwapac ma bêc yô ñac, tigenj ñac tali sa ma sêlic Yisu ndê ñawasi ti ñgac lu nanj sêlhac sêwhiñ inj. ³³ Têtñ têtñ Moses lu Elaija bu sêhu Yisu sinj, nanj Pita sôm têtñ inj, "Ñadau, ñayham kêlêc bu yac dambo dec. Yac oc akwê bac tó, am

nem danj, Moses ndê danj, ma Elaija ndê bac danj." Inj sôm yom dinanj, magoc inj ndê gauc sa dom. ³⁴ Inj sôm yom dinanj mbo, ma dao danj menj ma kôm ñac ahuc e ñgacsêñgomi tó dinanj sêtöc dau atu. ³⁵ Ma awha danj sa yêc dao ñalôm, nanj sôm, "Aô neñ atunjang dau dindec, nanj aô kayalinj sa. Angô inj ndê yom manj!" ³⁶ Sêñgô su goc sêlic Yisu tawasê mbo. Tiñambu ñac sem yom dau ahuc yêc dau-ñga, ma têtñ ndoc dinanj sêsôm yom asê pi gêtñ nanj sêlic, nanj dom.

*Yisu soc ñalau sac su yêc balê danj
(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Têtñ galañsê ñac sêsip akêñ lôc dau sêmenj, ma lau tonj atu sêkac sa sêtênj Yisu si. ³⁸ Ñac si danj ta yom bocdec bu, "Kêdôhônwaga, aô gakôc anej atunjang tigenj dindec menj, ma watenj am bu nem inj sa. ³⁹ Ñalau sac danj mbo inj ñalôm, ma têtñ daêsam kôc inj dôñ, m a kêmwananj inj ñanga e inj mbwêc atu, ma whapwic sa. Ñalau sac dau bu kôm inj tisac, ma tec bu hu inj sinj. ⁴⁰ Aô gatenj am nem ñgacsêñgomi bu sêsoc ñalau dau su, magoc ñac sêtôm dom." ⁴¹ Goc Yisu sôm, "O mac lau sac. Mac nem akêñ whiñ mbasi! Aô gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêtñ danj? Aô oc wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa ñapanj-ñga dom!" Ma Yisu sôm têtñ balê dau ñadamba, "Kôc nem balê sa mwenj."

⁴² Têtñ têtñ balê dau kêsêlêñ menj, nanj ñalau sac kôc inj dôñ ma kêmwananj inj. Tigenj Yisu hec yom ñalau sac, ma kôm balê dau ñayham sa, ma kêtñ inj mbu têtñ inj damba gi. ⁴³ Ñalêñ dinanj Yisu tóc Anötö ndê ñaclai ti ñawasi atu asê, dec kôm lau honj sêhêdaê.

Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Lau honj sêlhac ti sêhêdaê tu gêtñ honj nanj Yisu kôm-ñga, ma inj sôm têtñ inj ndê ñgacsêñgomi, ⁴⁴ "Angô anej yom dindec ñapep! Tiñambu oc sêkêñ Ñamalac ndê Atu sip lau ñatô amba." ⁴⁵ Magoc ñac sêñyalê yom dau ñahu dom. Yom dau ñahu yêc sinj dau têtñ ñac, ma sêtöc bu sêndac Yisu bu whê sa têtñ ñac.

*Asa ti ñgac ñamata-ñga
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)*

⁴⁶ Tiñambu Yisu ndê ñgac-sêñgomi sêsenj dau pi ñac si asa inj ñgac ñamata-ñga. ⁴⁷ Yisu kêtñyalê ñac si gauc, goc kôc balê saunj danj ma kêtñ inj kalhac kêtñinj inj, ⁴⁸ ma sôm têtñ ñac, "Asa nanj kôc balê saunj danj tòm inj dindec sa tu anej ñaê-ñga, nanj kôc aô sa, ma asa nanj kôc aô sa, nanj kôc inj nanj

kêkin aô gameŋ, naŋ sa. Mac nem asa naŋ kêngwiniŋ dau ma ti mac nem ngac akiŋ, naŋ ti ngac ŋamata-ŋga yêc Anötö aŋgô-ŋga.”

Lau naŋ sêkôm gwelen tu Yisu-ŋga, naŋ sêwhê dau kôc dom

(Mak 9:38-41)

⁴⁹ Ma Jon sôm, “Nadau, yac alic ŋgac daŋ kôm gwelen ma soc ŋalau sac su yêc lau ŋa am nem ŋaê. Inj kêkuc am whiŋ yac dom, ma boc-dinaŋ yac ac yao inj bu kôm gwelen dau dom.” ⁵⁰ Tigeŋ Yisu sôm, “A lhac inj ahuc dom, bu asa naŋ kênj kisa mac dom, naŋ mac nem daŋ.”

Lau gameŋ Samaria-ŋga sêkôc Yisu sa dom

⁵¹ Ndoc meŋ kêpiŋ bu Yisu mbu pi undambê ndi, dec inj kêmasaŋ dau bu pi malac Jerusalem ndi. ⁵² Inj kêkin lau aheŋ-ŋga sêmuŋ inj, sêsôc lau †Samaria-ŋga si malac daŋ si, bu sêmasaŋ gameŋ tu inj mbo-ŋga. ⁵³ Magoc lau Samaria-ŋga sêŋyalê bu inj kêsêlêŋ hêganôŋ malac Jerusalem, ma tu dinaŋ-ŋga dec sêkôc inj sa dom. ⁵⁴ Jems lu Jon sêlic gêŋ dau, goc sêndac Yisu, “Pômdau, am bu sôm, dec yac oc aŋgalêm ya sip akêŋ undambê meŋ, ma seŋ ŋac su.” ⁵⁵ Tigeŋ Yisu kac dau kwi, ma sôm injlu. ⁵⁶ Ma ŋac hoŋ sêlom malac daŋ si.

Lêŋ taŋkuc Yisu-ŋga

(Mat 8:18-22)

⁵⁷ Yisu ti ndê ŋgacsêŋnômi sêŋsêlêŋ sêmbô seŋ ma ŋgac daŋ sôm têtŋ Yisu, “Aô bu waŋkuc am, wawhiŋ am watêŋ gameŋ bocke naŋ am oc ndi.” ⁵⁸ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuŋ yêc, ma mbac lôlôc-ŋga si ŋaic yêc, tigeŋ ŋamalac ndê Atu ndê mala yêc bêc-ŋga mba.”

⁵⁹ Ma inj sôm têtŋ ŋgac daŋ, “Mweŋ êmkuc aô!” Magoc ŋgac dau sôm, “Pômdau, gêŋ ŋamata-ŋga aô wandi wambo wawhiŋ aneŋ lau e aŋsuhuŋ damaŋ su naŋ, ma tiŋambu wambu wameŋ waŋkuc am.” ⁶⁰ Ma Yisu sôm têtŋ inj, “Mba! Am êmkuc aô naŋ gêŋ ŋamata-ŋga. Tec lau batê sêŋsuhuŋ lau batê. Tigeŋ am ndi, ma hoc yom asê têtŋ lau pi Anötö ndê gôliŋ.”

⁶¹ Ma ŋgac daŋ tiyham sôm, “Pômdau, aô bu waŋkuc am, tigeŋ gêŋ ŋamata-ŋga wambu watêŋ aneŋ andu, ma wakam aneŋ lau.” ⁶² Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Asa naŋ gic hu gwelen daŋ, tigeŋ kac dau kwi ma hêgo gêŋ naŋ inj hu siŋ su, naŋ gitôm dom bu nem gwelen mbo Anötö ndê gôliŋ ŋapu.”

10

Yisu kêkin sêŋnômi 72 sêsa si

¹ Tiŋambu Pômdau kêyalin sêŋnômi 72 tiyham sa, bu êŋkin ŋac lu-lu sêsa sêndi sêmuŋ inj, sêtêŋ gameŋ ti malac hoŋ naŋ inj atac whiŋ bu ndic kêsi. ² Ma inj sôm têtŋ ŋac, “Gêŋ ŋandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic gêŋ ŋandô sa-ŋga daêsam dom. Bocdinaŋ atêŋ mbec têtŋ ôm ŋadau bu êŋkin lau gwelen-ŋga sêsôc inj ndê ôm sêndi, ma sêndic gêŋ ŋandô sa. ³ Kwahic dec aô bu waŋkin mac asa andi! Magoc ayob daôm ŋapep, bu aô kakiŋ mac bu asa andi atôm domba ŋatu, naŋ sêtêŋ giam pôm si gameŋ sêndi. ⁴ Akôc talhi, me dalu, me atapa dom, ma aŋsêlêŋ ŋagahô andi. Ahê mwalêc lau yêc seŋ dom. ⁵ Têtŋ ndoc mac bu asôc andu daŋ, naŋ asôm bu, ‘Yom malô têtŋ lau andu dindêc-ŋga.’ ⁶ Andu ŋadau bu ŋgac yom malô-ŋga dom, dec mac nem mbec yom malô-ŋga oc gacgeŋ yêc mac-ŋga. Ma andu ŋadau bu ŋgac yom malô-ŋga, dec inj oc kôc mbec yom malô-ŋga dinaŋ sa. ⁷ Ambo andu dinaŋ, ma alom-alom andu dom. Aneŋ ti anôm gêŋ bocke naŋ sêkêŋ têtŋ mac, naŋ ti mac nem ŋaôli gwelen-ŋga. Mêtê solop bu lau g welen-ŋga sêkôc ŋaôli gwelen-ŋga.

⁸ “Têtŋ têtŋ mac asôc malac daŋ, ma lau sêkôc mac sa, naŋ aneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ sêkêŋ têtŋ mac. ⁹ Akôm ŋac si lau gêmbac ŋayham sa, ma asôm têtŋ ŋac, ‘Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ.’ ¹⁰ Tigeŋ mac bu asôc malac daŋ, ma sêkôc mac sa dom, naŋ goc alhac malac lôm ma asôm, ¹¹ ‘Yac atoŋ kop mac nem malac-ŋga su yêc yac mba gahiŋ. Yac akêŋ kop dindêc mbu têtŋ mac bu atôc nem mêtê sac asê. Tigeŋ aŋyalê bu Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ.’ ¹² Yomandô aô wasôm têtŋ mac bu têtŋ bêc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ lau malac dinaŋ-ŋga oc sêtap ŋagêyô sac andô sa, hóc gêlêc ŋagêyô naŋ Anötö oc kênj têtŋ lau sac malac Sodom-ŋga.”

Yisu sôm yom pi lau naŋ sem dau kwi dom

(Mat 11:20-24)

¹³ Yisu gic têtŋ yom ma sôm, “Oyaê mac lau malac Korasin ma Betsaida-ŋga. Mac oc atap Anötö ndê atac ŋandê sa. †Lau apa naŋ sêndôc malac Taya ma Saidon, bu sêlic gêŋ dalô naŋ aô gakôm yêc mac aŋôm-ŋga, dec oc tôm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndôc ti sêtaŋ si sac. ¹⁴ Tigeŋ mac akôm dom, dec wasôm têtŋ mac bu têtŋ ndoc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ inj oc kênj ŋagêyô sac sambuc têtŋ mac, hóc gêlêc ŋagêyô naŋ inj oc kênj têtŋ lau Taya ti Saidon-ŋga, naŋ su.

¹⁵ “Ma mac lau Kapenaom-ŋga, mac gauc gêm bu mboe Anötö oc kôc mac sa

andöc undambê, a? Mba! Inj oc êmasuc mac su asip lambwam andi!”

¹⁶ Ma Yisu sôm têtj sêjomi 72 bu, “Asa nanj kôc mac nem yom sa, nanj gitôm inj kôc anej yom sa. Ma asa nanj tec mac, nanj gitôm inj tec aô bocdinañ. Ma asa nanj tec aô, nanj tec Damañ nanj kêkinj aô gameñ.” Yisu sôm yom dinañ su, goc kêkinj sêjomi 72 sêsa si.

Sêjomi 72 sêmbu sêmenj

¹⁷ Tinjambu sêjomi 72 dinañ sêmbu sêmenj ti atac ñayham, ma sêsôm, “Pômdu, têtj ndoc yac asôm am nem ñaê asê, nanj gêtj hoñ sêsôc yac mba yom ñapu, ma ñalau sac sêwhinj.” ¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aô kayalê bu gêtj nanj mac akôm, nanj ku Sadañ ndê ñaclai dulu, e tôm inj peñ akêtj undambê ñagahô ñambwa, tôm sickac hep tigenj. ¹⁹ Aô gakêtj ñaclai têtj mac su, tôm bu akwê mboc ti gapiñgap dôñ, ma bu ahôc gêlêc mac nem ñacyo Sadañ ndê ñaclai hoñ su. Gêtj danj oc kôm mac atisac dom. ²⁰ Kwahic dec mac atac ñayham bu ñalau sac sêsôc mac nem yom ñapu. Tigenj atac ñayham atu, bu Anötô to mac nem ñaê sa yêc undambê.”

²¹ Têtj ndoc dinañ Ñalau Dabunj gêm Yisu ahuc, ma inj tac ñayham atu, ma sôm, “O Damañ, undambê ti nom ñadau. Aô wampinj am bu am töt nem yom ña-ñandô asê têtj lau nanj sêngwiniñ dau, ma sinj kwi têtj lau nanj gauc gêm bu ñac lau tiguac ma sênyalê gêtj hoñ. Aêc, Damañ, am kôm bocdinañ kêkuc am daôm nem atac whinj.

²² “Damañ kêñ gêtj hoñ sip aô amañ. Lau danj sênyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê inj. Ma lau danj sênyalê Damba dom, tigenj inj ndê Atu kêyalê inj, ma lau nanj Atu dau atac whinj bu töt inj asê têtj ñac, nanj sênyalê Damba.”

²³ Ma inj kac dau kwi ma sôm têtj inj ndê ñgacsêjomi tawasê, “Atac ñayham tu mac alic gêtj hoñ dindec-ña. ²⁴ Aô wasôm têtj mac bu propet ti kinj daêsam atac whinj bu sêlic gêtj nanj mac alic su, magoc sêlic dom. Ma ñac atac whinj bu sêngô yom nanj mac anjô su, magoc sêngô dom.”

Yom gôlinj pi lau menpanj yac-ña (Mat 22:34-40; Mak 12:28-31)

²⁵ Têtj ndoc danj gwalam akwa yomsu-ña danj tisa bu êñsahê Yisu. Ma inj ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aô wakôm sake, dec Anötô oc kôc aô sa wambo tanli ñapanj yêc undambê?” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Am kêyalê yomsu hoñ nanj Anötô kêñ têtj Moses. Ma yomsu dau sôm bu am kôm sake?” ²⁷ Goc ñgac dau sôm, “Yomsu danj sôm bu, ‘Atac whinj Pômdu, am nem Anötô, ti am nem ñalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti licwalô sambuc ma ti am nem gauc sambuc.’ Ma yomsu danj tiyham

sôm bu, ‘Atac whinj lau menpanj am, tôm am tac whinj am daôm.’” ²⁸ Ma Yisu sôm, “Am sôm solop. Kôm bocdinañ, dec am oc ndôc tamli ñapanj.”

²⁹ Magoc ñgac dau gauc gêm bu töt asê bu inj ñgac gitêtj, dec ndac Yisu, “Ma lau asa sêti anej lau menpanj aô-ña?” ³⁰ Yisu ô inj ndê yom ña yom gôlinj danj bocdec bu, “Ñgac Israel-ña danj kêsêlêñ mbo señ akêtj Jerusalem ma bu sip têtj malac Jeriko ndi, ma lau kanj sêkôc inj dôñ. Ñac sêkôc inj ndê ñakwê su, sic inj tisas e kêpinj bu mbac ndu, goc sêhu inj sinj yêc ma sêlhô si. ³¹ Tinjambu dabunjsiga Israel-ña danj kêsêlêñ mbo señ tigenj dinañ menj, ma têtj ndoc inj gêlic ñgac dau, nanj kêlêc inj ma kôlhô gi. ³² Malô goc ñgac Israel-ña danj akêtj Liwai ndê tonj menj hóc asê, gêlic ñgac dau, ma kêlêc inj ma kêsêlêñ gi. ³³ Tinjambu ñgac Samaria-ña danj kêsêlêñ mbo señ dinañ, menj hóc asê, goc gêlic ñgac dau ma tawalô inj. ³⁴ Inj têtj inj gi, kêgwasiñ inj ndê gamboc ña olib ñakwi ti wain, goc kêpanj. Ma inj kêñ inj ndôc inj ndê donji ñahô, kôc inj sa gi sôc andu ñaclej-ña danj, ma yob inj. ³⁵ Galañsê bèbêc inj kêñ mone denarii lu têtj andu ñadau, ma sôm, ‘Nem yaom ñgac dindec. Ma mone dindec bu nditôm dom, goc wakêtj mone ñatô tiyham têtj ndoc aô wambu wameñ.’”

³⁶ Ma Yisu ndac, “Am gauc gêm bocke? Lau töt dinañ si asa inj ñgac nanj sip lau kanj si amba, nanj ndê ñgac menpanj inj-ña?” ³⁷ Goc ñgac yomsu-ña sôm, “Ñgac dê, nanj tawalô inj.” Ma Yisu sôm, “Am ndi ma kôm bocdinañ. Tamwalô lau hoñ ma nem ñac sa.”

Mata lu Maria

³⁸ Yisu ti ndê ñgacsêjomi sêñsêlêñ si e sêhóc asê malac danj. Ma awhê danj, nanj ndê ñaê Mata, kêgalêm Yisu bu neñ gêtj yêc inj ndê andu. ³⁹ Têtj ndoc Yisu sôc gi ndôc, nanj Mata ndê asiwê Maria ndôc sic kêpinj Pômdu gahi-ña, bu ngô inj ndê yom. ⁴⁰ Tigenj Mata kôm gwelenj atu tu ndê gêtj-ña. Inj têtj Yisu menj ma ndac, “Pômdu, aô tanwasêñ gakôm gwelej gambo! Aô asiñwê lec gêm aô sa dom, ma am gêlic ñayham, me? Sôm bu inj nem aô sa.” ⁴¹ Magoc Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Mata, Mata, am hêgo daôm tu gêtj daêsam-ña. ⁴² Magoc lau hoñ sêpônâ gêtj atu tigenj. Maria tac whinj gêtj ñayham dau, ma lau danj oc sêtôm dom bu sêkôc su yêc inj.”

11

Yom pi lêtj datenj mbec-ña
(Luk 6:9-13; 7:7-11)

¹ Têñ bêc dañ Yisu teñ mbec mbo gameñ dañ. In teñ mbec pacondê, ma in ndê ngac-sêñom dañ sôm têt in, "Pômdau, tòm Jon kédôhôn in ndê sêñomi, dec êmdôhôn yac bu aten mbec." ² Ma Yisu sôm, "Têt ndoc mac bu aten mbec, nañ aten bocdec bu:

Damañ, am nem ñaê lau sênem dabun manj.

Mwenj ti lau hoñ si Pômdau.

³ Tòm bêc hoñ kêt yac mba gö têt yac.

⁴ Suc yac mba sac kwi, bu lau hoñ nañ sêkôm sac têt yac, nañ asuc si sac ñatôp kwi bocdinañ.

Ma yob yac bu létôm tap yac sa dom."

⁵⁻⁶ Ma in gic têt yac yom ma sôm, "Akôc gauc pi mac daôm nem lêt nañ aten gêt têt nem dawami. Mboe am nem ñaclen señ baliñ-nga dañ meñ hóc asê têt òbwêc, ma am pònda gêt daneñ-nga bu kêt têt in. Ma têt timaniñhu am bu têt am nem dawam dañ ndi, ma sôm têt in, 'Oê dawan, kêt gö ñatô têt aô bu wakêt têt aô neñ silip nañ kwahic dec meñ hóc asê.'

⁷ Am gauc gêm boccke? Am dawam dinañ oc ô nem yom yêc andu ñalôm ma sôm, 'Kêt ñawapac têt aô dom! Aô gac gamam ahuc su, ma aneñ balêkoc sêyêc bêc su. Gitôm dom bu watisa ma wakêt gêt dañ têt am!' In oc sôm bocdinañ, a? ⁸ Aô wasôm têt am, bu am nem dawam oc tisa ma kêt gêt têt am, magoc in oc kêt tu am dawam in-nga dom. In oc kêt gêt têt am tòm am ndac, ñahu bu am pònda daôm ma mayam pac tu ndac in-nga.

⁹ "Bocdinañ aô wasôm têt mac. Aten gêt têt Anötö, dec oc akôc ñandô, anjalê in ti ndê lêt, ma oc atap sa, ma amati gamam, dec oc léc su têt mac. ¹⁰ Bu Anötö kêt gêt têt lau hoñ nañ sêndac in, ma lau hoñ nañ sêñsalê in ti ndê lêt, nañ oc sêtap sa, ma ñac nañ sêmati gamam, nañ oc léc su têt ñac.

¹¹ "Damba dañ, bu atungac teñ i, dec oc kêt mboc wêm dañ têt in dom. ¹² Ma atungac bu ndac mbac ñ agulu, goc damba oc kêt gapiñgap têt in dom. ¹³ Mac lau sac, tigen atoc nem balêkoc sa ña gêt ñayham-ñayham. Magoc Damam nañ mbo undambê in gitêt en, ma oc kêt Ñalau Dabun têt lau nañ sêten in."

Yisu ndê ñaclai ñahu

(Mat 12:22-32; Mak 3:23-27)

¹⁴ Têt ndoc dañ Yisu soc ñalau sac awha mba dañ su yêc ngac dañ. Têt têt ñalau sac hu ngac awha mba dau siñ, nañ ngac dau gic hu sôm yom asê, ma lau toñ atu nañ sêlic, nañ sêhêdaê.

¹⁵⁻¹⁶ Lau ñatô bu sêñsahê Yisu, dec sêndac in bu kôm gêt dalô dañ bu têt asê bu in kôt ñaclai yêc Anötö ndê. Ma lau ñatô sêsôm, "Ñalau sac si ñadau †Belsebal

kêt ñaclai têt Yisu, ma bocdinañ in soc ñalau sac su." ¹⁷ Yisu kêtalê ñac si gauc, ma sôm, "Lau gameñ dañ bu sêwhê dau kôt, dec ñac si ñacyo oc sêsen ñac su. Ma gölôwac dañ bu sêwhê dau kôt, dec ñac oc sêlhac ñanga dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu. ¹⁸ Ma Sadañ boc-dinañ. In bu kêt kisa in ndê ñalau sac, dec in ndê göliñ oc niñga. Boccke dec mac asôm bu aô gasoc ñalau sac su ña Belsebal ndê ñaclai. ¹⁹ Mac asôm bu aô gakôt ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma boccke? Mac nem sêñomi nañ sem gwelen sêsoc ñalau sac-nga sêwhiñ, nañ mac angôliñ yom dau pi ñac whiñ, a? ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôt mac! ²⁰ Aô gasoc ñalau sac ña Anötö ndê ñaclai, bocdinañ anjalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem göliñ gêt hoñ, nañ hóc asê mac su.

²¹ "Sadañ in gitôm ngac ti licwalô atu nañ kôt in ndê wapa siñ-nga, ma yob in ndê andu. Oc tòm dom bu lau sêñgahô ngac kain dinañ ndê gêt dañ. ²² Tigen ngac ti licwalô atu nañ hóc gêlêc in ndê bu ndic siñ têt in ma ku in dulu, dec in oc kôt in ndê wapa siñ-nga su, ma whê in ndê wapa hoñ kôt.

²³ "Asa nañ kalhac whiñ aô dom, nañ ti aneñ ñacyo. Ma asa nañ gic lau sa sêtêt aô sêmen dom, nañ soc ñac su yêc aô."

Ñalau sac sêñsalê mala nañ yêc ñambwa

(Mat 12:43-45)

²⁴ "Têt ndoc ñalau sac dañ sa yêc ñamalac dañ, nañ gitôm in kêtgihi mbo gameñ sawa ma kêsâlê mala êñwhañ dau-nga. Tigen têt ndoc in tap sa dom, nañ in oc sôm têt dau, 'Aô wambu wandi wasôc andu nañ aô gahu siñ su.' ²⁵ Ma in oc mbu ndi, ma tap sa bu ñamalac dau ndê ñalôm yêc ñambwa, gitôm andu sawa nañ sêmasañ ñawasi sa. ²⁶ Dec in oc sa ndi, kôt ñalau sac 7 nañ sac sambuc sêhóc gêlêc in su, nañ sêmen, ma ñac hoñ oc sêsôc andu dinañ sêndi ma sêmbô dinañ. Bocdinañ ñawapac nañ tap ñamalac dau sa, nañ hóc gêlêc ñawapac ñamata-nga-nga su."

²⁷ Yisu sôm yom dinañ, ma awê dañ yêc lau toñ atu ñalôm ta yom ma sôm, "Am dinam nañ kôt am ma kêt yu am, nañ tap Anötö ndê mwasiñ sa su." ²⁸ Ma Yisu sôm, "Lau nañ sêngô Anötö ndê yom ma sêkôt sa ti danja wambu, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa hóc gêlêc su."

Lau sêndac Yisu bu kôm gêt dalô

(Mat 12:38-42)

²⁹ Lau daêsam nañ sêmbô sêwhiñ Yisu, nañ si toñ kêsôwec ñapañ. Ma in sôm, "Lau têt dindec-nga ñac lau sac. Sêndac gêt dalô, magoc Anötö oc têt gêt dalô tigen têt ñac, tòm gêt dalô nañ in kôm pi

Jona. ³⁰ Anötö kèkinj Jona tèn lau Ninewa gitôm gèj dalò danj, ma njalèn tigen gèj nanj oc hóc asê Namalac ndê Atu, nanj oc ti lau tèm dindéc-nga si gèj dalò.

³¹ “Muñ-nga, Kwin Siba-nga* kêsêlèn seņ baliņ, bu ngó Kinj Solomon ndê yom ti gauc atu-tu. Ma kwahic dec ngac nanj hóc gèléc Solomon su mbo dec, tigenj lau tèm dindéc-nga sèpu inj ndê yom. Tu dinanj-nga, kwin dau oc tisa akèn lau batè tèn ndoc Anötö oc êmatóc lau, ma inj oc hoc lau tèm dindéc-nga si sac asê. ³² Ma njalèn tigenj, tèn béc njambu-nga lau Ninewa oc sètisa sèwhinj lau tèm kwahic dec-nga, ma njac oc sêhoc lau dindéc si sac asê. Nahu bu lau Ninewa sènggô Jona ndê yom ma sem si njalôm kwi. Ma kwahic dec, ngac nanj hóc gèléc Jona su mbo dec, tigenj lau kwahic dec-nga sem dau kwi dom.”

*Namalac si tandò gitôm ya njawê
(Mat 6:22-23)*

³³ “Yac datunj lam asê tu bu dasinj kwi me tanjatóc ña suc ahuc dom. Mba! Dakènj êngalèn lhu, bu lau nanj sêsóc sèmenj nanj sêlic njawê.

³⁴ “Am nem tanôm gitôm ya njawê nanj tóc seņ tèn am. Bocdinaņ am nem tanôm bu wê am sa lèn njayham, dec am oc gacgeņ mbo njawê njalôm. Magoc tanôm bu wê am sa lèn sac-nga, dec am gacgeņ mbo njasec njalôm. ³⁵ Tu dinanj-nga dec yob daôm njapep bu njawê nanj yéc nem njalôm, nanj mbac e njasec sa dom. ³⁶ Ma am bu sap lèn njawê-nga dônj njapanj, ma ndic ahê lèn njasec-nga, dec njawê oc nem am nem njalôm sambuc ahuc, tòm lam danj pò am.”

Yisu pu lau Palésai ti lau yomsu-nga

³⁷ Yisu gic bata yom dinanj su, goc Palésai danj kègalèm inj bu neņ gèj whinj inj. Yisu sôc ngac dau ndê andu gi ma ndóc sic ndóc tebo. ³⁸ Ma Palésai dau hêdaê bu Yisu gèj gèj magoc kègwasiņ amba munj su dom. ³⁹ Goc Pômdau sôm tèn inj, “Mac lau Palésai atôm lacihu ti pele nanj sènggwasiņ njadômbwê-nga njawasi sa, magoc njalôm njadômbwi yéc dônj yéc. Bu mêtê tamgatu gèj ma mêtê sac hóc mac nem njalôm ahuc. ⁴⁰ Mac lau gauc mbasi-nga. Anötö nanj kêmasanj njamalac njamlic ti gèj awê-nga nanj kêmasanj njalôm-nga whinj. ⁴¹ Tamwalô lau njalôm sawa, ma akèn nem njalôm sambuc tu anem njac sa-nga, ma bocdinaņ dec mac nem njamlic ti njalôm whinj oc njawasi sa yéc Anötö angô-nga.

⁴² “Oyaê. Mac lau Palésai awhê nem gèj ôm-nga saunj-saunj hoņ kôc ti toņ amanjlu, ma akènj toņ tigenj ti da tèn

Anötö. Mac akôm gèj saunj dinanj, tigenj mac ahu gèj atu sinj. Mac amatóc lau si yom njapep dom, ma atac whinj Anötö su dom. Gèj saunj nanj mac akôm, inj njayham, magoc akôm yéc gèj atu-tu whinj bocdinaņ. ⁴³ Oyaê. Mac lau Palésai atac whinj bu andóc lau tiwaê si pônj yéc lôm wê-nga, ma atac whinj bu lau sètóc mac sa atôm lau tiwaê yéc malac lôm. ⁴⁴ Oyaê. Tu mêtê sac nanj hóc mac nem njalôm ahuc, dec mac atôm nom nanj sèņsuhunj ngac batè danj yéc njalôm, ma lau sèņyalê dom ma sèņsêlèn sêmbo njahô.”

⁴⁵ Gwalam akwa yomsu-nga danj ngô Yisu ndê yom dinanj ma sôm, “Kédôhônjwaga, am sôm yom dinanj pi lau Palésai, ma am pu yac lau yomsu-nga whinj.” ⁴⁶ Ma Yisu sôm, “Oyaê. Mac lau yomsu-nga akènj yomsu daésam tèn lau nanj kènj wapac njac njandô, tigenj mac daôm akôm gèj danj bu anem njac sa tu sêhoc njawapac dinanj-nga dom.

⁴⁷ “Oyaê. Mac amasanj sêhò bu atoc propet akwa-kwa sa, magoc mac daôm apami sic propet dau ndu. ⁴⁸ Bocdinaņ mac atóc asê bu mac alic gèj nanj apami sêkôm, nanj bu njayham. ⁴⁹ Anötö kèyalê gèj hoņ, dec hoc yom asê gwananj pi mac apami bocdec bu, ‘Aô wajkinj lau propet ma lau aposel sètèn njac sèndi, magoc njac oc sèndic propet njatò ndu, ma sêkôm mêtê sac tèn njatò.’ ⁵⁰ Bocdinaņ mac lau tèm dindéc-nga oc awêkaiņ njagèyô awhinj apami, tu propet hoņ si dac nanj sêkéc sinj-nga, tèn tèm njamata-nga andò e meņ. ⁵¹ Aêc, Abel inj ngac njamata-nga, ma Sekaria inj ngac njambu-nga, propet nanj njac sic ndu yéc lôm dabunj, ma alta nanj kalhac lôm dabunj njasactò, nanj njalhu. Aêc, aô wasôm tèn mac, lau tèm kwahic dec-nga oc sètap matóc sa pi lau hoņ dinanj si dac.

⁵² “Oyaê. Lau daésam takwê mac gwalam akwa yomsu-nga bu awhê Anötö ti ndê lèn sa tèn njac, magoc mac am njac sa njapep dom. Mac atôm lau nanj sèyob kí gatam-nga, ma sètéc bu sêkac sa tèn lau nanj bu sêsóc sèndi. Mac daôm anyalê Anötö ti asóc inj njapu dom, ma mac alhac lau nanj bu sèņyalê inj ti sêsóc inj njapu, nanj ahuc.”

⁵³ Yisu gic bata yom dinanj ma hu andu dau sinj. Ma lau Palésai ti lau nanj sèndôhônj yomsu, nanj sic hu sêkènj kisa inj njandô. Njac sèndac inj pi gèj daésam, ⁵⁴ sèņsahê bu sètím inj bu sôm yom giso, dec oc tòm bu sèmatóc inj.

* **11:31** Kwahic dec dasam gamenj Siba-nga bu ‘Arabia.’ Minj pi Kwin Siba-nga sêto yéc 1 Kinj 10:1-13.

12

Yisu ndé yom ñatô
(Mat 10:26-33)

¹ Têñ tèm dinañ lau daësam andô, tausen ma t ausen, sêkôm mwasac bu sêtigasuc Yisu e sêñgapiñ dau sa. Ma Yisu sôm têtñ in ndê ngacsêñjomi bocdec bu, "Ayob daôm ñapep bu lau Palêsai si mêtê sac lom mac dom. Ñac sêsôm yom ñayham magoc ñac dau sêkôm ñandô sa dom. Mêtê dau gitôm yist nañ tôm bu nem bolom ahuc ñagahô eñ.

² Gêñ hoñ nañ lau sem ahuc, ma gêñ hoñ nañ yêc siñ dau, nañ oc meñ sa tiawê. ³ Yom bocke nañ mac asôm têtñ daôm têtñ ôbwêc, nañ lau oc sêñgô têtñ acsalô. Ma yom nañ mac asôm malô têtñ daôm yêc andu ñalôm, nañ oc sêsôm asê yêc malac lôm. ⁴ Aneñ lau mac aŋgô. Atôc lau nañ bu sêndic mac ndu-ñga dom, bu tiñambu ñac sêtôm dom bu sêkôm gêñ dañ tiyham têtñ mac. ⁵ Tigeñ aô wasôm têtñ mac bu atôc Anôtô, ma asôc in ñapu. Bu têtñ ndoc mac ambac ndu su, in ndê ñaclai yêc bu tuc mac asip lambwam andi. Aêc, aô wasôm têtñ mac, atôc in!

⁶ "Akôc gauc pi mbac kecsoc nañ lau sêlic bu gêñ ñambwa. Tigeñ Anôtô oc êñlhiñ ñac si dañ siñ dom. ⁷ Ma Anôtô tac whiñ mac hóc gêlêc mbac saun-saun daësam su. Yomandô! Anôtô kèyalé mac e pi sa, gitôm in sé mac nem kêclauñ hoñ sa timala. Bocdinañ atôc daôm dom.

⁸ "Aô wasôm têtñ mac bu asa nañ sôm asê yêc lau aŋgô-ñga bu in kêtñ whiñ aô, nañ ñamalac ndê Atu oc sôm ñamalac dau ndê ñaê asê yêc Anôtô ndê aŋela aŋgô-ñga. ⁹ Tigeñ asa nañ sêc in ndê kêtñ whiñ aô-ñga ahuc yêc lau aŋgô-ñga, nañ ñamalac ndê Atu oc sêc in ahuc yêc Anôtô ndê aŋela aŋgô-ñga bocdinañ. ¹⁰ Asa nañ bu sôm yom sac pi ñamalac ndê Atu, tigeñ tiñambu kac ndê ñalôm kwi, nañ Anôtô oc suc in ndê sac kwi. Tigeñ asa nañ sôm yom sac sambuc pi ñalau Dabuñ, nañ Anôtô oc suc in ndê sac kwi dom.

¹¹ "Tiñambu lau oc sêkôc mac dôn tu mac akêtñ whiñ aô-ñga. Ñac oc sêwê mac atêtñ lau bata Israel-ñga andi, bu sêmatôc mac yêc ñac si lôm wê-ñga. Ma ñac oc sêkêtñ mac alhac gôliñwaga ma lau ti ñaclai aŋgô-ñga bocdinañ. Têtñ ndoc dinañ, ahêgo daôm tu yom asôm ma aô têtñ ñac-ñga dom. ¹² Bu ñalau Dabuñ oc êndôhôn mac ma kêtñ yom têtñ mac tu asôm-ñga têtñ ndoc dinañ."

Yom gôliñ pi ñgac ti lêlôm

¹³ Ñgac dañ yêc lau toñ atu dinañ ñalôm ndac Yisu bocdec bu, "Kêdôhônwaga, sôm têtñ aô dôwan bu whê daman ndê wapa lêtñsêm kôc ma kêtñ ñatô têtñ aô." ¹⁴ Magoc

Yisu sôm, "Am ñgô su nañ. Anôtô kèyalin aô sa ti am nem ñgac êmatôc yom-ñga me ñgac whê wapa kôc-ñga dom." ¹⁵ Goc in sôm têtñ lau hoñ, "Ayob daôm ñapep bu tamgatu wapa nom-ñga dom. Bu ñamalac si ñahu sêmbo tali-ñga sip awa ti wapa daësam nañ sic sa-ñga, nañ dom."

¹⁶ Ma in sôm yom gôliñ dañ têtñ ñac bocdec bu, "Ñgac ti lêlôm dañ mbo, ma gêñ nañ in sô yêc ndê nom gêm ñandô daësam andô. ¹⁷ Dec in gauc gêm têtñ dau, 'Aô wakôm sake? Aneñ andu wakêtñ gêñ ñandô sôc-ñga oc nditôm dom.' ¹⁸ Bocdinañ dec in sôm, 'Aô wakôm gêñ bocdec. Aô wasen andu akwa-kwa hoñ su, ma wakwê andu wakuc ñatô nañ atu andô. Ma yêc dinañ, aô wandic aneñ gêñ ñandô ti wapa hoñ sa. ¹⁹ Ma aô wasôm têtñ dauñ, 'Aô gac gêñ ñayham daësam sa, gitôm bu oc wambo yala daësam. Aô wanwhañ dauñ, ma wanen ti wanôm gêm ma watisambuc.'" ²⁰ Magoc Anôtô sôm têtñ in, 'Am ñgac gauc mbasi-ñga! Ôbwêc dec am oc mbwac ndu. Ma wapa nañ am gic sa tu daôm-ñga, nañ oc ti asa ndê?' ²¹ Goc Yisu sôm, "Lau hoñ nañ sic wapa daësam sa tu dau-ñga, magoc sêmbo sêtôm lau ñalôm sawa tu sêñyalé Anôtô ti ndê mêtê dom-ñga, nañ lau gauc mbasi-ñga bocdinañ."

Dahêgo dauñ dom
(Mat 6:25-34)

²² Ma Yisu sôm têtñ in ndê ngacsêñjomi, "Bocdinañ dec aô wasôm têtñ mac, ahêgo daôm tu gêñ aneñ-ñga, me tu ñakwê asôc-ñga dom. ²³ Bu Anôtô kêtñ mac ambo tamli, ma gêñ dinañ in gêñ atu. Gêñ daneñ-ñga in gêñ atu dom. Ma Anôtô kêtñ mac nem ñamlic ñagêtñ hoñ. Dinañ in gêñ atu, ma ñakwê asôc-ñga in gêñ atu dom.

²⁴ "Akôc gauc pi mbac ko. Ñac sêsô gêñ dom, ma sic gêñ ñandô sa dom. Ñac si andu gêñ ñandô-ñga mbasi, tigeñ Anôtô gôlôm ñac. Ma Anôtô tac whiñ mac ñamalac hóc gêlêc mbac hoñ su. ²⁵ Ma mac nem asa, bu hêgo dau dec oc tôm bu ndic têku ndê tèm mbo tali-ñga? ²⁶ Mac atôm dom bu akôm gêñ saun andô dinañ, bocdinañ tu sake-ñga mac ahêgo daôm pi gêñ ñatô?

²⁷ "Ma akôc gauc pi ñaola ñayham nañ sêpo sêlhac kwan ñalôm. Sêkôm gwelen dom, ma sêmasañ ñakwê dom, tigeñ aô wasôm têtñ mac, bu Kin Solomon in sôc ñakwê ñayham andô, magoc in ndê gôlôn ti ñawasi hóc gêlêc ñaola dinañ dañ su dom. ²⁸ O mac lau nañ akêtñ whiñ gwalec, aŋgô! Kwan ti ñaola nom-ñga sêlhac bêc daësam dom, ma lau oc sêkêtñ ya neñ su, magoc Anôtô kêtñ gêñ dau ti ñadalô ñayham ma yob ñapep. Ma

bocdinaŋ, anyalê bu yom ñandô, Anötö oc yob mac ma kêŋ ñakwê têtŋ mac whiŋ. ²⁹ Ahêgo daôm pi gêtŋ aneŋ ti anôm-ŋga dom, ma ambo ti ñalôm ñawapac dom. ³⁰ Lau sambuc naŋ sêŋyalê Anötö dom, naŋ sêhêgo dau pi gêtŋ kaiŋ dinaŋ ñapaŋ, magoc Damam undambê-ŋga kêyalê su bu mac apônda gêtŋ dau. ³¹ Ahêgo daôm tu gêtŋ dinaŋ-ŋga dom, magoc akôm ñaŋga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ñapu. Ma iŋ oc yob mac tu gêtŋ nom-ŋga-ŋga whiŋ. ³² O aneŋ lau, atôc daôm dom. Bu mac nem Damam undambê-ŋga tac whiŋ bu ti mac nem Kiŋ ma kôc mac sa andôc iŋ ndê gôlin ñapu.”

Taŋsalê awa ñandô undambê-ŋga
(Mat 6:19-21)

³³⁻³⁴ “Aô wasôm têtŋ mac, bu gameŋ bocke naŋ mac nem awa yêc, naŋ mac oc ahê gauc pi ma atac whiŋ ñapaŋ. Bocdinaŋ akêtŋ nem wapa nom-ŋga têtŋ lau sênemlihi, ma akêtŋ nem awa tu anem lau ñalôm sawa sa-ŋga. Ma apo gêtŋ undambê-ŋga sa ti nem awa ñandô, naŋ oc yêc ñayham ñapaŋ. Lau kaŋ oc sêtôm dom bu sênem kaŋ, ma gêtŋ daŋ oc kôm tisac dom.”

Tamasan dauŋ tu Pômdau mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:42-51)

³⁵⁻³⁶ “Amasaŋ daôm ñapep. Ambo atôm lau akiŋ naŋ sêsôc ñakwê gwelen-ŋga sa, ma sêtun si lam asê ma sêhôn si ñadau bu mbu meŋ akêtŋ mwasiŋ nem awêhê-ŋga. Têtŋ ndoc ñac si ñadau mbu meŋ ma êmati gatam, naŋ ñac oc sêkac gatam sa têtŋ iŋ ñagahô. ³⁷ Ñadau bu mbu meŋ ma tap lau akiŋ sa, naŋ sêmasaŋ dau gwanan ma sêhôn iŋ sêmbo, dec ñac oc sêtap mwasiŋ atu sa yêc iŋ. Aô wasôm yomandô, ñadau dau oc meŋ, sôc ñakwê tôm lau akiŋ sêsôc, kêŋ ñac sêndôc tebo, ma nem akiŋ ñac. ³⁸ Ñadau bu meŋ têtŋ timaniŋhu me têtŋ ôbwêc lôm, ma tap ñac sa sem ali ma sêhôn iŋ sêmbo, dec iŋ oc êmwasiŋ ñac êŋlêc. ³⁹ Tigeŋ aŋgô su naŋ! Lau kaŋ sêkêtŋ puc pi ndoc sêmeŋ-ŋga dom. Andu ñadau daŋ, bu ênyalê ndoc naŋ ñgac kaŋ daŋ oc meŋ, dec iŋ oc yob iŋ ndê andu ñapep bu ñgac kaŋ dinaŋ sôc meŋ dom. ⁴⁰ Ma mac bocdinaŋ, amasaŋ daôm ñapep ma anem ali ñapaŋ, bu ñamalac ndê Atu oc mbu meŋ têtŋ ndoc naŋ mac akêtŋ batam, naŋ dom.”

⁴¹ Têtŋ dinaŋ Pita sôm, “Pômdau, am sôm yom gôlin dinaŋ bu yac ñgacsêŋgomi aŋgô, me bu lau hoŋ sêŋgô?” ⁴² Ma Pômdau ô yom ma sôm, “Mac nem asa iŋ gitôm ñgac akiŋ ñayham ma ti gauc? Ñgac akiŋ kaiŋ dinaŋ ndê ñadau bu lhô têtŋ gameŋ daŋ ndi, goc iŋ oc kêŋ iŋ yob lau akiŋ ñatô ma

kêŋ gêtŋ daneŋ-ŋga têtŋ ñac tôm ñandoc. ⁴³ Ma têtŋ ndoc ñadau mbu meŋ ma tap iŋ sa kôm iŋ ndê gwelen ñapep mbo, naŋ iŋ oc lic iŋ ñayham ma kôm ñayham têtŋ iŋ. ⁴⁴ Yomandô! Ñadau oc kêŋ iŋ yob iŋ ndê wapa hoŋ. ⁴⁵ Magoc ñgac akiŋ sac oc sôm têtŋ dau, ‘Aneŋ ñadau oc mbu meŋ ñagahô dom.’ Goc iŋ oc ndic lau akiŋ ñatô, ma neŋ gêtŋ ñawahô ti nôm wain e êŋiŋ iŋ. ⁴⁶ Ñadau oc mbu meŋ hôc asê têtŋ bêc ti acgatu naŋ ñgac akiŋ dau kêŋ bata, naŋ dom. Ma iŋ oc kêŋ ñagêyô sac sambuc têtŋ iŋ, ma soc iŋ su ndi bu mbo whiŋ lau naŋ dangapêc ma sêkêtŋ whiŋ dom.

⁴⁷ “Ñgac akiŋ naŋ kêyalê gêtŋ naŋ iŋ ndê ñadau tac whiŋ bu iŋ kôm, tigeŋ tec bu kôm ma kêmasaŋ dau dom, naŋ oc tap ñagêyô atu sa. ⁴⁸ Magoc ñgac akiŋ naŋ kêyalê gêtŋ naŋ ñadau tac whiŋ bu iŋ kôm, naŋ dom, dec kôm mêtê sac naŋ gic waê bu iŋ tap ñagêyô sa, naŋ oc kôc ñagêyô saun. Lau hoŋ naŋ sêtap mwasiŋ sa yêc Anötö, naŋ iŋ takwê ñac bu sêkôm gwelen ña mwasiŋ dinaŋ e nem ñandô. Ma ñac naŋ sêtap mwasiŋ atu sa, naŋ iŋ takwê ñandô daêsam.”

Lau oc sêwhê dau kôc tu Yisu-ŋga
(Mat 10:34-36)

⁴⁹ Ma Yisu gic têtŋ yom ma sôm, “Aô gasip nom gameŋ bu wakêtŋ ya êŋsahê lau nom-ŋga, ma aô atac whiŋ bu ya dau lom asê ñagahô. ⁵⁰ Aô dauŋ oc wahôc ñawapac ti ñandê atu, naŋ gitôm busaŋgu kaiŋ daŋ tu waliŋ-ŋga. Ma aô wapô sim dauŋ ñandô e gêtŋ dau ñandô sa. ⁵¹ Gauc nem bu aô gameŋ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aô-ŋga dec lau oc sêwhê dau kôc. ⁵² Têtŋ kwahic dec ma ndi, lau naŋ sêmbo andu daŋ, naŋ oc sêwhê dau kôc tu aô-ŋga. Lau amañdaŋ bu sêmbo, goc lu oc sêkêtŋ kisa tô, ma tô oc sêkêtŋ kisa lu. ⁵³ Tu aô-ŋga dec ñac oc sêwhê dau kôc. Damba lu atuŋgac oc sêkêtŋ kisa dau, ma dinda lu atuwê oc sêkêtŋ kisa dau. Ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêtŋ kisa dau bocdinaŋ.”

Taŋyalê ndoc

⁵⁴ Ma Yisu sôm têtŋ lau toŋ atu, “Mac bu alic dao yec sambuc daŋ puc pi meŋ, dec mac asôm bu u oc ndic, ma u gic. ⁵⁵ Ma muasa bu êŋsêlêŋ, dec mac asôm bu gameŋ oc ñandê sa, ma gameŋ ñandê sa. ⁵⁶ Mac lau atim yom lau-ŋga! Mac alic gêtŋ dalô nom-ŋga ti umbon-ŋga ma mac atôm bu anyalê ndoc. Ma bocke dec mac alic gêtŋ hoŋ naŋ aô gakôm yêc nom, magoc mac nem gauc sa pi aô neŋ ñahu lec dom.

⁵⁷ “Oc tôm bu mac aŋsahê gêtŋ hoŋ tu bu anyalê lêtŋ bocke iŋ lêtŋ gitêtŋ, magoc tu sake-ŋga mac akôm dom? ⁵⁸ Aŋgô! Am asa naŋ nem têtŋ bu yêc ñamalac daŋ, ma

in bu wê am têtj ngac êmatôc yom-nga, nanj goc êmsahê bu êmanaj yom whin in têtj ndoc amlu anjêlêj ambo sej. Ma bocdinaj ngac dau oc kêj am têtj ngac êmatôc yom-nga dom. Bu mba, mboe ngac êmatôc yom-nga o c kêj am têtj ngac yob gapocwalô-nga, ma in oc kêj am sôc gapoc-walô ndi. ⁵⁹ Aô wasôm têtj am bu am oc ndôc gapocwalô njapanj e am ndic nem töp honj pacndê.”

13

Danem dauj kwi bu dandinaj dom

¹ Têtj ndoc dinaj lau njatô sêmbô sêwhin Yisu, ma njac sic minj yom pi lau Galili-nga njatô. Lau dinaj sic domba ndu bu sêkêj ti da, ma gôlinjwaga Pailot ndê lau sêmenj ma sic njac ndu ma sêjgaluj njac si dac whin domba si dac. ² Yisu njô njac si yom dau, goc ndac, “Mac gauc gêm bocke? Lau Galili-nga dinaj si sac hóc gêlêc lau Galili-nga njatô si sac su, ma bocdinaj njawapac dinaj hóc asê njac, a? ³ Aô wasôm, mba! Tigenj mac bu anem nem njalôm kwi dom, dec mac oc andinaj. ⁴ Gauc nem andu baliñ nanj lau sêkwê yêc Siloam, nanj ku sa ma sec lau 18. M ac gauc gêm bocke? Lau 18 dinaj si sac hóc gêlêc lau Jerusalem-nga si sac, a? ⁵ Aô wasôm têtj mac, mba! Tigenj mac bu anem nem njalôm kwi dom, dec mac honj oc andinaj.”

⁶ Goc Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Yêc njac danj ndê ôm wain-nga, a kinj danj kalhac. Ma njac dau gi kêsâlê a kinj njandô, magoc tap sa dom. ⁷ Dec in sôm têtj njac nanj yob in ndê ôm, ‘Tôm yala tô aô gameñ kasalê njandô yêc a kinj dindêc, ma gatap sa dom. Lêtj dulu, bu a dau pôc gameñ ahuc ma gêm njandô dom.’ ⁸ Tigenj njac yob ôm-nga sôm, ‘Aneñ njadau, hu sinj lhac yala danj tiyham. Aô wandic gwelec ma wahôc nom pi njahu. ⁹ In bu nem njandô têtj yala wakuc, dec oc njayham. Ma bu nem njandô dom, nanj goc am lêtj dulu.’”

Yisu kôm awê bôlinj danj njayham sa têtj bêc Sabat-nga

¹⁰ Têtj bêc Sabat-nga danj, Yisu kêdôhônj lau mbo lôm wê-nga danj. ¹¹ Ma awê danj mbo, nanj njalau sac kôm in ndôc bôlinj tôm yala 18. In kêsêlêj kêtjônj ma gitôm dom bu in lhac solop. ¹² Yisu gêlic in ma ta in meñ, goc sôm, “O awê daôm, aô bu wasenj gêtj nanj sô am dôj, nanj su.” ¹³ Goc Yisu kêtj amba sac in, ma njagahô in kalhac tisolop, ma kêpinj Anôtô.

¹⁴ Tigenj njac bata nanj yob lôm wê-nga dinaj, inj tac njandê bu Yisu kôm awê dinaj njayham sa têtj bêc Sabat-nga. Dec in sôm têtj lau, “Bêc 6 yêc bu danem gwelêj. Mac bu atac whinj bu njayham sa,

dec amênj têtj bêc Sabat-nga dom. Amênj têtj bêc 6 dinaj njadanj.” ¹⁵ Magoc Pômdau ô in ndê yom ma sôm, “Mac lau atim yom lau-nga. Mac honj akôm gwelêj têtj bêc Sabat-nga têtj ndoc mac ambwala nem donji ti makao su, ma awê njac sêsa si bu sênôm bu. ¹⁶ Awhê dindêc inj Abraham ndê apawê danj, ma Sadanj sô inj dôj tôm yala 18 su. Tu sake-nga dec tambwala inj su têtj bêc Sabat-nga dom?” ¹⁷ Yisu ndê yom dau kôm in ndê njacyo honj maya atu. Tigenj lau daêsam atac njayham pi gêtj njayham honj nanj inj kôm.

Yom gôlinj pi gêtj njawê saunj

(Mat 13:31-32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Ma Yisu ndac lau dinaj, “Anôtô ndê gôlinj kêsôwec njalêj bocke? Aô wanem dôhônj pi gêtj sake bu wawê sa? ¹⁹ Anôtô ndê gôlinj gitôm njawê saunj andô danj, gitôm a soc njawê. Njac danj kôc sa gi ma sô yêc ndê ôm, ma tinjambu gêtj dau po ti a atu, ma mbac lôlôc-nga sêmenj sêhê si njac yêc njasanjgac.”

Yom gôlinj pi yist

(Mat 13:33)

²⁰ Ma in sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec bu, “Aô wanem dôhônj Anôtô ndê gôlinj pi gêtj sake bu wawê sa? ²¹ Aô wanem dôhônj pi yist, nanj awê danj kêtj sip plawa lônj atu danj ma kêtgaluj. Ma njasawa saunj enj yist dinaj kôm plawa honj suñ.”

Gatam undambê-nga saunj andô

²² Tinjambu Yisu kêsêlêj hêganônj Jerusalem gi. In golom-golom malac atu-tu ti saunj-saunj honj, ma kêdôhônj lau. ²³ Ma njamalac danj ndac inj, “Pômdau, Anôtô oc kôc lau tigenj-tigenj sa sêndôc undambê, me lau daêsam?” Ma Yisu ô yom ma sôm têtj lau, ²⁴ “Lau daêsam oc sêjnsahê bu sêsôc gatam sêndi, magoc njac oc sêtôm dom, bu gatam dau saunj andô. Bocdinaj akôm njanga bu asôc gatam dau andi. ²⁵ Andu njadau bu tisa ma ndic gatam ahuc, dec mac oc alhac awê, amati gatam ma asôm, ‘Pômdau, lêc gatam su têtj yac.’ Magoc inj oc sôm têtj mac bu, ‘Mac lau dinaj amênj akêtj nde? Aô kayalê mac dom.’ ²⁶ Ma mac oc asôm, ‘Yac anj gêtj ti anôm gêtj awhin am, ma am kêdôhônj lau yêc yac mba malac lôm.’ ²⁷ Tigenj inj oc sôm, ‘Mac lau dinaj amênj akêtj nde? Aô kayalê mac dom. Alhê su yêc aô, mac lau akôm sac-nga!’ ²⁸⁻²⁹ Têtj têtj njambu-nga, mac oc alic Abraham, Aisak ma Jakob ti p ropet akwa-kwa honj sêndôc Anôtô ndê gameñ undambê-nga. Ma lau oc sêmenj akêtj nom njabatij honj, ma sênenj mwasiñ atu yêc undambê. Magoc Anôtô oc êmasuc mac su andi ambo gameñ ahôc

ɲandê-ɲga, ma yêc dinaɲ mac oc atan, ma mac nem lhôm êɲsinj pi dau. ³⁰ Anjô su nanj! Lau ɲatô nanj kwahic dec sêti lau ɲambu-ɲga, nanj oc sêti lau ɲamata-ɲga, ma lau ɲamata-ɲga oc sêti lau ɲambu-ɲga.”

Yisu tanj pi lau Jerusalem-ɲga

³¹ Têɲ ndoc dinaɲ lau Palêsai ɲatô sêtêɲ Yisu sêmenj ma sêsôm, “Hu gameɲ dindec sinj ma lhô ndi, bu Herod tac whiɲ bu ndic am ndu.” ³² Magoc Yisu sôm têtɲ ɲac, “Mac andi asôm têtɲ Herod, giam pôm dinaɲ, ‘Acsalô lec ma laɲsê aô oc wasoc ɲalau sac su, ma wakôm lau gêm bac ɲayham sa. Ma têtɲ bêc titô-ɲga aô oc wandic dabiɲ anej gwelɲ.’ ³³ Aô oc wakôm anej gwelɲ tôm bêc ɲatô, ma tiɲambu aô watêtɲ Jerusalem wandi. Mac lau Israel-ɲga ac propet daêsam ndu su yêc Jerusalem, ma bocdinaɲ dec aô gac waê bu wapi wandi wawhiɲ.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötô ndê lau propet ndu, ma lau gitêtɲ nanj inj kêkiɲ têtɲ mac, nanj mac atuc ɲa hoc ndu. Ndoc daêsam aô tac whiɲ bu wandic mac lau sa asôc Anötô ndê gôliɲ ɲapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ɲatu sa sôc ɲamakê ɲapu. Tigeɲ mac atec. ³⁵ Bocdinaɲ Anötô oc hu mac ti nem andu sinj. Ma aô wasôm têtɲ mac bu mac oc alic aô tiyham dom e mac asôm, ‘Tampin Mesaya nanj menj gem Pômdau anjô.’”

14

Yisu gêm ɲgac ɲamlic suɲ danj sa

¹ Têtɲ bêc Sabat-ɲga danj, Yisu sôc ɲgac bata danj ndê andu gi bu neɲ gêtɲ. ɲgac bata dau inj lau Palêsai si danj, ma ɲac si lau ɲatô tatiɲ Yisu sêmbo. ² Yisu gêlic ɲgac gêm bac danj ndôc, nanj amba ti gahi suɲ. ³ Goc inj ndac lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-ɲga bocdec bu, “Yac bu dakôm lau ɲayham sa têtɲ bêc Sabat-ɲga, dec oc tangili yomsu Sabat-ɲga, me mba?” ⁴ ɲac sem dôtɲ ma sêo yom danj dom, goc inj kêmasac ɲgac ti gêm bac dinaɲ, kôm inj ɲayham sa, ma kêɲ inj kôlhô gi. ⁵ Ma inj ndac ɲac, “Mac nem balê danj me donki danj bu peɲ sip sê ɲalôm têtɲ bêc Sabat-ɲga, dec mac oc akôm sake? Mac oc ahê inj sa pi menj, me ahu inj sinj yêc?” ⁶ Ma ɲac sêtôm dom bu sêo inj ndê yom.

Datoc dauɲ sa dom

⁷ Yisu gêlic bu lau nanj ɲgac bata dau kêgalêm ɲac sa bu sêneɲ gêtɲ sêwhiɲ inj, nanj atac whiɲ bu sêndôc pôtɲ nanj gic lau tiwaê ɲawaê. Dec inj sôm yom gôliɲ danj têtɲ ɲac bocdec bu, ⁸ “Lau bu sêkêtɲ aheɲ am bu neɲ mwasinj nem awhê-ɲga, nanj ndi ndôc lau tiwaê si pôtɲ dom. Mboe

mwasinj ɲadau kêgalêm ɲgac tiwaê danj nanj hóc gêlêc am su. ⁹ Bu bocdinaɲ dec inj oc têtɲ am menj ma sôm, ‘Kêtɲ pôtɲ ɲayham dindec têtɲ ɲgac atu dindec.’ Ma am oc tisa ti mayam, ma ndi ndôc pôtɲ ɲambwa. ¹⁰ Boc-dinaɲ lau bu sêkêtɲ aheɲ am bu neɲ mwasinj, nanj ndi ma ndôc pôtɲ ɲambwa. Ma mboe ɲadau oc menj ma sôm têtɲ am, ‘Aneɲ silip, tisa ma mweɲ ndôc pôtɲ ɲayham.’ Ma bocdinaɲ inj oc po am nem waêm sa yêc ɲacleɲ hoɲ anjô-ɲga. ¹¹ ɲalêtɲ tigen, lau nanj sêtoc dau sa, nanj Anötô oc êɲgwiniɲ ɲac. Ma lau nanj sêɲgwinij dau, nanj Anötô oc toc ɲac sa.”

Tamwasinj lau ɲalôm sawa

¹² Ma Yisu sôm têtɲ ɲgac bata dau, “Am bu ndê mwasinj bu lau sêneɲ sêwhiɲ am, nanj kêɲ aheɲ nem silip ti asidôwai, me lau ti lêlôm nanj sêndôc am nem malac, nanj dom. Am bu kôm bocdinaɲ, dec tiɲambu ɲac oc sêkêtɲ aheɲ am bu neɲ gêtɲ whiɲ ɲac, ma mwasinj dau ti am nem ɲagêyô. ¹³ Têtɲ têtɲ am ndê mwasinj danj, nanj kêɲ aheɲ lau ɲalôm sawa ti lau bôliɲ ma lau tapec. ¹⁴ Ma bocdinaɲ am oc tap Anötô ndê mwasinj sa. ɲahu bu lau dinaɲ sêtôm dom bu sêkêtɲ gêtɲ danj ô nem mwasinj têtɲ kwahic dec. Magoc têtɲ ndoc lau gitêtɲ sêtisa akêtɲ lau batê-ɲga, nanj Anötô oc kêɲ ɲagêyô ɲayham têtɲ am.”

Yom gôliɲ pi mwasinj atu (Mat 22:1-14)

¹⁵ Lau nanj seɲ gêtɲ sêwhiɲ Yisu, nanj si ɲgac danj ɲgô Yisu ndê yom dinaɲ ma sôm têtɲ inj, “Lau nanj bu sêneɲ mwasinj atu yêc Anötô ndê gameɲ undambê-ɲga, nanj oc atac ɲayham hóc gêlêc.” ¹⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “ɲgac danj kêmasaɲ mwasinj atu danj, ma kêɲ aheɲ lau daêsam. ¹⁷ Têtɲ mwasinj dau ɲabêc inj kêkiɲ ɲgac akiɲ danj bu sôm têtɲ lau nanj inj kêgalêm ɲac sa bu, ‘Ameɲ, bu aô kamaɲ gêtɲ hoɲ su.’ ¹⁸ Tigeɲ ɲac hoɲ sêtec bu sêmenj, dec sêmasaɲ yom têtɲ inj. ɲgac danj sôm, ‘Aô waloc dom, bu aô gamlihi nom danj su, ma kwahic dec aô bu wasa wandi wali. Aô wateɲ am bu hu aô sinj.’ ¹⁹ Ma danj sôm, ‘Aô waloc dom, bu aô gamlihi makao amanju, ma kwahic dec aô bu wasa wandi ma waɲsahê ɲac tu sêkôm gwelɲ-ɲga. Wateɲ am bu hu aô sinj.’ ²⁰ Ma danj tiyham sôm, ‘Kwahic dec aô gam awhê sa, bocdinaɲ gitôm dom bu waloc.’ ²¹ Bocdinaɲ ɲgac akiɲ dau mbu gi ma gic miɲ yom dinaɲ têtɲ inj ndê ɲadau. Ma yom dau kôm ɲadau tac ɲandê, dec inj kêkiɲ ndê ɲgac akiɲ tiyham ma sôm, ‘ɲagahô sôc malac atu ndi, ma kôc lau ɲalôm sawa ti lau bôliɲ ma lau tapec sa sêmenj bu sêneɲ aô neɲ mwasinj.’ ²² Ma ɲgac akiɲ kôm bocdinaɲ, goc mbu menj ma sôm,

'Aneñ ñadau, aõ gakoñ gitom am som, ma ñasawa yec don yec.' ²³ Dec ñadau som tññ in, 'Sa señ ma gameñ ñamaké-ñga ndi, ma kac lau bu sésoc sémey. Aõ tac whin bu aney andu menhu. ²⁴ Yomandõ aõ wasom tññ mac, bu lau nañ aõ gakeñ aheñ tññ ñamata-ñga, nañ si dañ oc neñ aney mwasiñ dom.'"

Lññ tanhuc Yisu-ñga

²⁵ Lau daesam sññsññ sñwhin Yisu, ma in kac dau kwi ma som tññ ñac, ²⁶ "Asa nañ tññ aõ meñ ma bu ññkuc aõ, nañ atac whin aõ hóc gñléc gññ hoñ ndic ñawaé. In bu atac whin damba me dinda, me in nawhè ma balèkoc, me asidowai ti lhuwéi, me in dau ndé lññ mbo-ñga hóc gñléc in ndé atac whin aõ, dec oc tom dom bu in ti aney dañ ma ññkuc aõ. ²⁷ Asa nañ bu ññkuc aõ, magoc tec bu hóc ndé a gicso dau, nañ gitom dom bu ññkuc aõ.

²⁸ "Mac nem dañ bu kwé andu atu dañ, nañ gññ ñamata-ñga in oc ndóc sic ma kóc gauc pi in ndé mone ti gññ bu oc nditom bu kwé andu dau sa, me mba. ²⁹ In bu kññ alhõ sip nom ndi, magoc ndic dabiñ andu dom, dec lau nañ sñlic, nañ oc sésu in susu, ³⁰ ma sésom, 'Ñgac dindé gic hu kwé andu, magoc gitom dom bu ndic dabiñ.'

³¹ "Ma kin dañ bu sa ndi bu ndic sin tññ kin dañ, dec gññ ñamata-ñga in oc ndóc sic ma kóc gauc pi in ndé lau sin-ñga 10,000, bu oc sétom bu sèhóc gñléc kin dinañ ndé lau sin-ñga 20,000, me mba. ³² In bu lic bu ñac sétom dom, dec in oc ññkin lau wamba-ñga sètññ kin dinañ tññ ndoc in mbo ahé, bu sésom yom wamba-ñga.

³³ "Bocdinañ akóc gauc ñapep muñ su, goc amenñ anhuc aõ. Asa nañ tec bu hu in ndé gññ hoñ sin tu aõ-ñga, nañ oc nditom dom bu ti aõ neñ dañ.

³⁴ "Gwéc so in gññ ñayham, tigenñ ñamakic bu ñinga, oc dakom ñamakic sa tiyham ñalññ nde? ³⁵ Gwéc so dau tisac su, ma boc-dinañ tambaliñ sin ñinga. Mac danamsuñ bu yec, nañ anğõ aney yom."

15

Yom golin pi domba dañ nañ ginja (Mat 18:12-14)

¹ Lau sèkoc takis-ñga ma lau ñatõ nañ lau Palèsaì sèsam ñac bu lau sac, nañ daesam sètññ Yisu si bu sñngõ in ndé yom. ² Ma lau Palèsaì ti lau nañ sèndohõñ yom, nañ sètucdiñ Yisu ma sésom, "Ñgac dau kóc lau sac sa, ma gññ gññ whin ñac." ³ Dec Yisu som yom golin dañ tññ ñac bocdec bu, ⁴ "Mac nem ñgac dañ bu yob domba 100, ma in ndé domba dañ bu ñinga, dec in oc kóm sake? In oc hu 99 sin sémbo gameñ gapon, ma ññsalé domba

nañ ginja su e in tap sa. ⁵ Ma tññ ndoc in tap sa, nañ in oc hu sac bakèyac ti atac ñayham atu. ⁶ Ma in oc mbu tññ ndé andu ndi, ma ññgalèm in ndé lau menpañ in-ñga ti ndé silip, ma som tññ ñac, 'Mac atac ñayham awhin aõ, bu aõ gatap aney domba nañ ginja su, nañ sa.' ⁷ Aõ wasom tññ mac, bu ñalññ tigenñ dinañ Anõtõ ti anjela undambè-ñga oc atac ñayham atu tu ñamalac sac dañ nañ gèm ndé ñalom kwi, hóc gñléc atac ñayham tu lau gitññ 99 nañ si yom me giso tu sènem dau kwi pi-ñga mbasi."

Yom golin pi mone nañ ginja

⁸ Ma Yisu som, "Ma akóc gauc pi awhé dañ, nañ ndé mone silba amanlu sèndoc. Mone dañ bu ñinga, dec in oc tuñ lam asé ma sè andu ña-basac sa, goc ññsalé ñapep e in tap mone dau sa. ⁹ Tññ ndoc in tap sa su, nañ in oc ññgalèm in ndé silip ti lau menpañ in-ñga sémey sèpitigenñ ma som, 'Mac atac ñayham awhin aõ, bu aõ gatap mone nañ ginja su, nañ sa.' ¹⁰ Aõ wasom tññ mac bu ñalññ tigenñ, Anõtõ ti anjela undambè-ñga oc atac ñayham atu, tññ ndoc ñamalac kóm sac-ñga dañ gèm ndé ñalom kwi."

Yom golin pi balé nañ ginja

¹¹ Ma Yisu gic tuku yom ma som, "Ñgac dañ mbo ma in ndé atungac lu. ¹² Ma balé sauñ som tññ damba, 'Damañ, wapa lññsèm nañ gic aõ ñawaé, nañ kññ tññ aõ.' Goc damba whé ndé wapa ti gññ hoñ kóc tu inlu-ñga, ma kññ tññ balé sauñ tom in ndac. ¹³ Ñasawa sauñ ma balé sauñ dau gic in ndé gññ hoñ sa, ma kólhõ tññ gameñ baliñ dañ gi. Ma yec dindé in kóm gññ hoñ tom in ndé atac whin, ma kèyain ndé awa ti gññ hoñ. ¹⁴ Tññ ndoc in ndé mone hoñ pacndé, nañ tóbom atu gèm gameñ dinañ ahuc ma in ponda dau. ¹⁵ Goc in tññ ñgac atu dañ yec gameñ dinañ gi, ma kèsalé gwelñ. Ma ñgac dau kññ in gólom in ndé bõc. ¹⁶ Gññ yõ in ñandõ, tigenñ lau sèkññ gññ dañ tññ in tu neñ-ñga dom, ma boc-dinañ in gauc gèm bu neñ gññ nañ bõc señ. ¹⁷ Tinambu in ndé gauc sa, ma in som tññ dau, 'Damañ ndé lau akini sèpõnda gññ daneñ-ñga dom. Tigenñ gññ yõ aõ ndu tom bu wambac ndu-ñga. ¹⁸ Aõ walhõ wambu watññ damañ wandi, ma wasom, "Damañ, aõ gakoñ mètè sac tññ Anõtõ ma tññ am. ¹⁹ Aõ ñgac sac, dec gitom dom bu am sam aõ bu am atomñgac tiyham. Lic aõ gitom am nem ñgac akini dañ." ²⁰ Goc in tisa ma mbu tññ damba gi.

"In kèsèlññ mbo señ, ma damba gñlic in yec ahé ma tawalõ in ñandõ, dec kèti tññ in gi, gólõ in don ma ñgutõ in. ²¹ Magoc atungac som tññ in, 'Damañ, aõ gakoñ mètè sac tññ Anõtõ ma tññ am. Aõ ñgac

sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômngac tiyham.’²² Tigeñ damba sôm têtj in ndê lau akin, ‘Nagahô, akôc ñakwê ñayham ti atapa bu inj sôc, ma akên gôlôn amanatu-nga sôc inj amba-atu.’²³ Ma akôc makao ñatu têtj ñayham dan, ma andic ndu. Yac oc dandê mwasinj atu ti atac ñayham,²⁴ bu yac gauc gêm bu aneñ atungac dindéc mbac ndu su, magoc kwahic dec dalic bu inj mbo tali. Inj ginja su, ma datap inj sa tiyham.’ Ma ñac hoj atac ñayham.

²⁵ “Têtj ndoc dinanj balê dau dôwa kôm gwelêj mbo ôm, ma têtj ndoc inj mbu meñ sunj sa andu, nanj inj ngô lau sêtê wê ti sêkôm atac ñayham atu.’²⁶ Goc inj mbwêc ñgac akin dan meñ ma ndac inj bu, ‘Lau lê sêkôm ñanta ti atac ñayham tu sake-nga?’²⁷ Ma inj sôm, ‘Am asim meñ su ma inj mbo ñayham, ma bocdinañ dec damam gic makao têtj ñayham dan ndu, ma ndê mwasinj atu.’²⁸ Yom dau kôm dôwa tac ñandê atu, ma inj tec bu sôc balaj ñalôm ndi. Goc damba sa gi ma kêmwanêj inj bu sôc ndi.²⁹ Tigeñ inj sôm têtj damba, ‘Yala ñeñ su aö gam akin ti dananj wambu am. Tigeñ am kêtj naninj ñatu me gêtj saun dan têtj aö bu wandê mwasinj tu aneñ silip-nga dom.’³⁰ Kwahic dec am nem atômngac dinanj, nanj kêtjain am nem awa ti wapa whinj lauwhê señ-nga, nanj mbu meñ ma am gic makao tu inj-nga.’³¹ Magoc damba sôm, ‘Aneñ balê, am mbo whinj aö ñapan, ma aneñ gêtj hoj ti am nem.’³² Tigeñ am asim dindéc nanj yac gauc gêm bu inj mbac ndu su, nanj mbo tali. Inj ginja su, ma datap inj sa tiyham. Bocdinañ inj lêtj solop bu yac atac ñayham atu ma dandê mwasinj tu inj-nga.’ ”

16

Yom gôlinj pi ñgac yob wapa-nga

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinj dan têtj ndê ñgacsêngomi bocdec bu, “Ñgac ti lêtôm danj mbo, ma lau sic minj têtj inj bu ñgac nanj yob inj ndê gêtj, nanj kêtjain inj ndê wapa daësam.² Dec inj ta ñgac dau meñ, ma sôm têtj inj, ‘Yom bocke dec ganjô pi am lec. Kwahic dec am sa ndi ma sê gêtj hoj sa ma êmasanj bapia wapa-nga bu kêtj têtj aö. Bu aö oc watinj am su yêc gwelêj yob aneñ wapa-nga.’³ Dec ñgac yob wapa-nga sôm têtj dau, ‘Aö wakôm bocke? Aö neñ ñadau oc soc aö su yêc aneñ gwelêj. Aneñ licwalô gitôm dom bu wakôm gwelêj ôm-nga, ma aö mayanj bu wateñ gêtj.’⁴ Aö kayalê gêtj nanj bu wakôm-nga, ma têtj ndoc ñadau tinj aö su yêc aneñ gwelêj, dec lau oc sêkôc aö sa ma sênem yaom aö yêc ñac si andu.’⁵ Bocdinañ inj

mbwêc lau nanj si têtj yêc inj ndê ñadau, nanj tigeñ-tigeñ sêtêj inj sêmêj. Goc inj ndac ñgac ñamata-nga bocdec bu, ‘Am nem têtj bocke yêc aö neñ ñadau?’⁶ Ma ñgac dau sôm, ‘Aneñ têtj gitôm olib ñakwi sip lônj* 100.’ Goc ñgac yob wapa-nga sôm têtj inj, ‘Am nem bapia têtj-nga kelec. Kôc sa, ndôc sic ñagahô, ma to bu am nem têtj gitôm olib ñakwi sip lônj 50.’⁷ Goc inj sôm têtj ñgac tilu-nga, ‘Am nem têtj bocke yêc?’ Ma ñgac dau sôm têtj inj, ‘Aneñ têtj gitôm bolom wit sip dalu atu-tu 100.’ Goc ñgac yob wapa-nga sôm, ‘Kôc nem bapia têtj-nga, ma to bu am nem têtj gitôm dalu 80.’

⁸ “Goc ñadau kêtj inj ñgac yob wapa-nga sac dinanj, bu inj kôm gêtj ti gauc. Lau sambuc sêkôc awa nom-nga ma sêhê silip ñac si lau. Nalêj dinanj ñac sêkôm gêtj ti gauc sêhêc gêtjêc Anötô ndê lau.⁹ Awa nom dindéc-nga hê lau daësam si gauc tu sêkôm mêtê sac-nga. Magoc aö wasôm têtj mac bu akôc nem awa nom-nga ma anem lau sa, ma ñalêj dinanj ahê silip têtj daôm. Tinjambu awa dau oc ninjga, magoc ñac oc sêkôc mac sa ti atac ñayham têtj ndoc mac andôc undambê.”

¹⁰ Ma Yisu gic têtj yom ma sôm, “Asa nanj yob gêtj saun ñapep, nanj oc yob gêtj atu ñapep bocdinañ. Ma asa nanj yob gêtj saun ñapep dom, nanj oc yob gêtj atu ñapep dom.¹¹ Bocdinañ mac bu ayob awa nom-nga ñapep dom, dec Anötô oc kêtj awa ñandô têtj mac tu ayob-nga dom!¹² Ma mac bu ayob lau ñatô si gêtj ñapep dom, dec Anötô oc kêtj gêtj danj ti mac nem gêtj dom!”

¹³ “Namalac danj gitôm dom bu nem akinj ñadau lu, bu inj oc tec danj, ma atac whinj danj, me oc sap danj dôñ ma pu danj. Ma mac boc-dinañ, gitôm dom bu atoc Anötô ma awa nom-nga lu-lu sa ti mac nem ñadau.”

¹⁴ Yisu sôm yom dinanj, ma lau Palêsai ñatô nanj sêngô, nanj sem tô inj. Nahu bu ñac lau atac whinj mone-nga.¹⁵ Tigeñ Yisu sôm têtj ñac, “Yêc ñamalac anjô-nga, mac lau dinanj atoc daôm sa bu mac lau gitêj, magoc Anötô kêtjêlê mac nem ñalôm su. Gêtj nanj mac lau nom-nga atoc sa bu gêtj ñayham kêtjêc, nanj Anötô gêtjêc gitôm gêtj sac sambuc.”

Yisu puc Anötô ndê yomsu dôñ

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Anötô kêtj Moses ndê yomsu ti propet si yom bu lau sêñkuc e Jon, ñgac Kêku Lau-nga hêc asê. Têtj Jon ndê têtj ma meñ, nanj lau sêhoc ñawaê asê pi Anötô ndê gôlinj. Ma lau daësam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötô ndê gôlinj ñapu.

* 16:6 Lônj dinanj lônj atu - tigeñ-tigeñ gitôm 35-40 lita.

17 Gitôm bu undambê ti nom oc ninga, tigen gitôm dom bu Moses ndê yomsu ñalhô atêc danj ninga. 18 Ngac danj bu hu nawhê sij ma nem awê wakuc, nanj kôm mête mockainj-nga yêc Anötö angô-nga. Ma ngac nanj gêm awê nanj hu ndê akweñ sij, nanj kôm mête mockainj-nga bocdinanj.”

Ngac ti lêlôm lu Lasarus

19 Ma Yisu sôm, “Ngac ti lêlôm danj mbo, nanj sôc ñakwê ñayham ma po dau sa ña gêñ ñayham-ñayham tòm bêc hoñ. 20 Ma yêc inj ndê andu ñamakê, ngac ñalôm sawa danj ndôc, nanj ndê ñaé Lasarus. Gamboc daêsam sem inj ñamlic ahuc, 21 ma giam sêmen ma sêndambwê gamboc dau. Inj gêñ yô inj, dec inj takwê bu neñ gêñ ñapopoc nanj peñ akêñ ngac ti lêlôm ndê tebo, magoc mba. 22 Têñ bêc danj ngac ñalôm sawa dinanj mbac ndu, ma anela sékôc inj sa gi ndôc undambê whiñ Abraham. Ma ngac ti lêlôm mbac ndu bocdinanj, ma lau sêñsuhun inj. 23 Inj sip lambwan gi ma kêsahê ñandê atu, dec hôc tandô sa pi undambê, ma gêlic Abraham yêc ahê, ma Lasarus ndôc whiñ inj. 24 Goc inj ta yom têñ inj ma sôm, ‘Abanj Abraham, tamwalô aô! Êmkinj Lasarus bu kên amba-atu sip bu ndi, ma meñ kên pi aô êmbalanj. Ya dindec kôm aô ñamlic ñandê atu.’ 25 Tigen Abraham ô yom ma sôm, ‘Aneñ balê, gauc nem ndoc am mbo tamli, nanj am tap gêñ ñayham-ñayham daêsam sa, magoc Lasarus mbo sac ñapanj. Kwahic dec inj mbo ñayham, ma am tap ñandê atu sa. 26 Ma gêñ danj tiyaham. Yêc hêclu ñalhu, Anötö kên ñasawa atu danj, dec oc tòm dom bu lau sêtêñ am sêloc. Ma gitôm dom bu mac nem danj lom têñ yac meñ.’ 27 Goc ngac dau sôm, ‘Bocdinanj aô wateñ am abanj, êmkinj Lasarus têñ aô damanj ndê andu ndi, 28 ma kên puc aneñ asidôwai amanjanj, bu sênem dau kwi tu bu sêmen ma sêhóc ñandê yêc gameñ dindec dom.’ 29 Magoc Abraham sôm, ‘Moses ma Propet si yom yêc bu kên puc ñac. Am nem asidôwai bu sêkêñ danja ñac si yom, dec oc tòm bu sênem dau kwi.’ 30 Ma ngac dau sôm, ‘Mba, abanj Abraham! Lau batê si ngac danj bu mbu têñ ñac ndi, dec ñac oc sékac si ñalôm kwi.’ 31 Ma Abraham sôm, ‘Ñac bu sêkêñ whiñ yom nanj Moses ma lau propet sêto, nanj dom, dec ñac oc sêkêñ whiñ ngac nanj tisa akêñ lau batê-nga, nanj dom.’ ”

17

Yisu ndê yom ñatô

(Mat 18:6-7; Mak 9:42-48)

1 Yisu sôm têñ inj ndê ngacsêñomi, “Gêñ lêtôm-nga oc sêmenj sêhóc asê. Tigen

ñamalac asa nanj bu kôc gêñ lêtôm-nga danj meñ, nanj oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê. 2 Oc ñayham bu dasô hoc atu danj pi inj kachu, ma tambalinj inj sip gwêc ndi. Ma bocdinanj oc tòm dom bu inj êntôm aneñ lau sauñ si danj bu kôm mête sac, ma tinjambu tap Anötö ndê matôc sa.

3 “Bocdinanj ayob daôm ñapep! Am nem asidôwa danj bu kôm sac, nanj goc hec yom inj. Ma inj bu nem dau kwi, goc suc inj ndê sac kwi. 4 Inj bu kôm sac têñ am tidim 7 têñ acsalô tigenj, magoc tinjambu kac ndê ñalôm kwi ma ndac am bu suc inj ndê sac kwi, nanj dec am suc inj ndê sac kwi manj.”

5 Ma lau aposel sêsôm têñ Pômndau, “Nem yac sa bu akêñ whiñ ñanğa.” 6 Goc inj ô yom ma sôm, “Mac nem akêñ whiñ bu gêñ sauñ andô nditôm soc ñamatu sauñ danj, dec oc tòm bu mac asôm têñ a atu dindec bu, ‘Puc daôm sa, ma sa ndi lhac gwêc ñagapoj,’ ma a dau oc danja wambu mac.”

7 Ma Yisu sôm, “Akôc gauc pi ngac akij nanj gic nom me yob domba, ma mbu têñ ñadau ndê andu têñ telha. Inj ndê ñadau oc sôm têñ inj bu, ‘Mwenj ñagahô, ndôc sic ma neñ gêñ.’ a? 8 Mba, inj oc sôm, ‘Sôc ñakwê sakinj-nga sa, ma êmasanj gêñ bu waneñ, ma nem akij aô e aô waneñ ti wanôm gêñ pacndê. Goc tinjambu am daôm neñ ti nôm gêñ.’ 9 Ma ñadau oc nem danje ngac akij dau bu inj danja wambu inj ndê yom, a? Mba! 10 Ma mac bocdinanj, têñ ndoc mac akôm gêñ hoñ nanj Anötö gic atu mac, nanj asôm, ‘Yac lau akij ñambwa. Yac akôm gêñ nanj gic yac ñawaê enj.’ ”

Yisu kôm lau 10 ti gêmbac leprasi ñayham sa

11 Yisu kêsêlêñ hêganônj malac Jerusalem gi, ma mbo senj nanj yêc gameñ Samaria ti Galili-nga ñabatijn. 12 Inj hôc asê malac danj, ma tap laungac 10 ti gêmbac leprasi sa yêc malac dau ñamakê. Ñac sêlhac ahê, 13 ma sêta inj ña awha atu bocdec bu, “Ñadau Yisu, tamwalô yac!” 14 Yisu tahê ñac ma sôm, “Andi, ma atôc daôm têñ lau dabunjsiga.” Ma têñ ndoc ñac sêlhô s i, nanj sêlic bu ñac si ñamlic ñawasi sa. 15 Ñac si danj gêlic bu inj ñayham sa su, dec gic hu kêpinj Anötö ña awha atu, ma kac dau kwi ma mbu têñ Yisu gi. 16 Ngac dau inj ngac gameñ Samaria-nga, ma inj hu dau sip nom yêc Yisu gahi-nga, ma gêm danje inj. 17 Ma Yisu sôm, “Bocke? Mac lau 10 hoñ ñamlic ñayham sa, me? Bocdinanj dec lau 9 sêmo nde? 18 Am ngac Israel-nga dom, magoc am ngac tigenj dec mbu mwenj ma kêpinj Anötö.” 19 Ma Yisu sôm têñ inj, “Tisa, ma lhô ndi. Am nem kên whiñ kôm am ñayham sa.”

Anötö ndê gôlinj ñapuc

²⁰ Têj béc danj lau Palésai sêndac Yisu pi ndoc bocke Anötö ndê gôlinj oc meñ sa tiawê yêc nom. Ma Yisu sôm, “Têj ndoc Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê, nanj oc tòm dom bu mac alic gêj danj tu kênj puc mac-nga. ²¹ Ma oc tòm dom bu lau sêsôm, ‘Alic gêj dau kelec,’ me ‘Gêj dau kêlê.’ Mba! Anötö ndê gôlinj meñ sa su, ma yêc mac ñalôm.”

Yisu ndê béc mbu meñ-nga
(Mat 24:37-44)

²² Ma inj sôm têtj inj ndê ñgac-sêñgomi, “Têm oc meñ sa, nanj mac tamkwê bu alic ñamalac ndê Atu mbu meñ ma mbo whinj mac tiyham, magoc mac oc alic inj dom. ²³ Lau oc sêñsau bu inj mbu meñ su, ma sêsôm inj mbo gameñ bocdê, me gameñ bocdec. Magoc anjgô ñac si yom dau dom, ma anjuc ñac dom. ²⁴ Bu têtj ndoc ñamalac ndê Atu mbu meñ, nanj inj oc hôc asê ñagahô gitôm sickac hep tigeñ ma umboñ ñasawa sambuc ñawê sa. ²⁵ Tigeñ gêj ñamata-nga inj oc hôc ñandê atu ma lau têtj dindêc-nga oc sêtêc inj.

²⁶ “Têm nanj ñamalac ndê Atu oc mbu meñ, nanj lau oc sêmbo tòm sêmbo têtj Noa ndê têtj. ²⁷ Têtj ndoc dinanj lau señj gêj ti sênôm gêj, ma launjgac ti lauwhê sem dau e Noa sôc wanj gi. Goc bu atu suñ ma señj ñac hoñ su sinja. ²⁸ Ma oc kainj tigeñ tòm Lot ndê têtj, nanj lau señj ti sênôm gêj, semlhi gêj ti sêkêj gêj bu lau semlhi, sêsô gêj ñawhê ma sêkwê andu. ²⁹ Magoc têtj béc Lot hu malac Sodom sinj, nanj ya ti ñsolpa peñ sip akêj undambê ma señj lau Sodom-nga hoñ su. ³⁰ Ma lau oc sêmbo ñalêj tigeñ dinanj têtj béc nanj ñamalac ndê Atu mbu meñ ma hoc dau asê. ³¹ Têtj béc dinanj, oc tòm dom bu lau nanj sêndôc andu ñasactô, nanj sêsôc andu ñalôm sêndi bu sêkôc gêj danj. Ma ñalêj tigeñ, oc tòm dom bu lau nanj sêmbo ôm, nanj sêkac dau kwi bu sêkôc si gêj danj. ³² Gauc nem gêj nanj hôc asê Lot ndê awhê! ³³ Asa nanj tac whinj bu sap gêj nom-nga dôj ñapanj tu mbo tali-nga, nanj oc ñinga. Magoc asa nanj hu sinj tu êñkuc aô-nga, nanj oc ñinga dom. ³⁴ Aô wasôm têtj mac, têtj béc nanj ñamalac ndê Atu mbu meñ, nanj ñamalac lu oc sêyêc andu danj, ma Anötö oc kôc inju si danj, ma hu danj sinj. ³⁵⁻³⁶ Ma awhê lu oc sêndê gêj sêmbo, ma Anötö oc kôc danj, ma hu danj sinj.” ³⁷ Yisu ndê ñgacsêñgomi sêjgô yom dau su, goc sêndac inj, “Pômdau, gêj dinanj oc hôc asê yêc nde?” Ma Yisu sôm, “Yac bu dalic macmponj sêñgihi sêmbo, nanj tanjalê bu gêj mbôp danj yêc.”

18

Yom gôlinj pi lêtj datenj mbec-nga

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinj danj têtj inj ndê ñgac-sêñgomi, ma kêdôhôn ñac bu sêtenj mbec tòm béc hoñ, ma takwê bu sêtap ñandô sa ma sêhu sinj dom. ² Inj sôm, “Ñgac êmatôc yom-nga danj mbo malac atu danj. Inj têtj Anötö dom, ma toc ñamalac danj sa dom. ³ Ma awhê sawa danj ndôc malac dinanj, ma inj têtj ñgac êmatôc yom-nga dau gi ñapanj, ma sôm, ‘Ñamalac danj kênj ñawapac têtj aô. Nem aô sa ma êmatôc alu mba yom.’ ⁴ Inj ndac tidim daêsam magoc ñgac dau tec bu nem inj sa e tinjambu inj sôm têtj dau, ‘Aô gatôc Anötö dom, ma gatoc ñamalac sa dom, ⁵ tigeñ awhê sawa dindêc ndac aô ñapanj, ma bocdinanj aô wanem inj sa ma wamatôc inj ndê yom. Aô bu wakôm dom, dec inj oc meñ ñapanj e kôm aô lic kam sa.”

⁶ Ma Pômdau sôm têtj ndê ñgac-sêñgomi, “Ñgac êmatôc yom-nga dau inj ñgac gitêtj dom, magoc inj sôm bu nem awhê sawa dinanj sa. ⁷ Mac lau nanj Anötö kêyalinj mac sa ati inj ndê, nanj atenj mbec têtj inj acsalô ti ôbwêc, mac gauc gêm sake? Anötö oc tec bu ngô mac nem mbec ma nem mac sa, a? ⁸ Mba! Aô wasôm têtj mac bu inj oc nem mac sa ñagahô. Tigeñ, têtj ndoc ñamalac ndê Atu mbu meñ, nanj inj oc tap lau ñatô sa, nanj sêsap si sêkêj whinj inj-nga dôj sêmbo, me mba?”

Yom gôlinj pi Palésai ma ñgac kôc takis-nga danj

⁹ Yisu kêyalê bu lau ñatô nanj sêkêj dangja inj, nanj sêtoc dau sa bu lau gitêtj ma sêpu lau ñatô. Bocdinanj inj sôm yom gôlinj danj bocdec bu. ¹⁰ “Ñgac lu sêtêtj lôm dabunj si, bu sêtenj mbec. Inju si danj inj Palésai, ma ñgac danj inj ñgac kôc takis-nga. ¹¹ Palésai dau tisa kalhac, ma teñ mbec tu dau-nga bocdec bu, ‘Anötö, aô wanem danje am bu aô gatôm lau ñatô nanj lau sac, nanj dom. Aô gatôm lau kanj dom, me lau nanj sêkôm mêtê sac me mêtê mockainj-nga dom. Ma yomandô, aô gatôm ñgac kôc takis-nga dindê dom. ¹² Yêc wake hoñ ñalôm aô gahu gêj danenj-nga sinj tidim lu tu gauc nem am-nga. Aô gawhê neñ awa ti wapa hoñ kôc gi toñ amanju, ma gakêj toñ danj ti da têtj am.’ ¹³ Palésai teñ mbec bocdinanj, tigeñ ñgac kôc takis-nga kalhac ahê. Inj hôc tandô sa têtj undambê dom, magoc wec ti ñalôm ñawapac ma teñ mbec bocdec bu, ‘Anötö, tamwalô aô ñgac sac dec.” ¹⁴ Goc Yisu sôm, “Aô wasôm têtj mac bu Anötö gêlic ñgac kôc takis-nga dinanj ti ñgac gitêtj, ma Palésai dinanj mba. Ñahu bu asa nanj po dau ndê waê sa, nanj Anötö oc êñgwiniñ

in, ma asa nanj kêngwiniñ dau, nanj Anötö oc toc in sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc saun
(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Têñ béc danj lau sêkôc si balêkoc saun sêtêñ Yisu sêmeñ, bu inj kênj amba sac ñac. Inj ndê ñgac-sêñomi sêlic e sêsôm dinda ti dambai. ¹⁶ Tigeñ Yisu mbwêc ñac sêmeñ ma sôm, “Atec balêkoc dinanj sêtêñ aô sêmeñ, ma alhac ñac ahuc dom. Bu Anötö ndê gôlinj gic lau nanj sêtôm balêkoc saun-saun dindec, nanj ñawaê. ¹⁷ Aô wasôm yom ñandô têtj mac, bu asa nanj bu sôc Anötö ndê gôlinj ñapu nditôm balêkoc saun danj dom, nanj oc nditôm dom bu sôc ndi.”

*Ñgac bata ti lêlôm
(Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)*

¹⁸ Ma ñgac bata Israel-ña danj ndac Yisu, “Kêdôhônwaga ñayham, aô wakôm sake, dec tinambu Anötö oc kôc aô sa wambo tanli yêc undambê?” ¹⁹ Ma Yisu sôm, “Tu sake-ña am sam aô bu ñayham? Anötö tawasê inj ñayham. ²⁰ Am kényalê Moses ndê yomsu, ‘Kôm gêtj mockairj-ña dom. Ndic ñamalac ndu dom. Nem kanj gêtj dom. Sôm yom tasanj pi lau dom,’ ma ‘Toc damam lu dinam sa.’” ²¹ Ma ñgac dau sôm, “Aô kakuc yomsu hoñ dinanj têtj ndoc aô gambo balê ñapan e kwahic dec.” ²² Yisu ñgô yom dinanj ma sôm têtj inj, “Am pônđa gêtj tigeñ. Kênj am nem wapa hoñ têtj lau sênemlihi, ma ndic sam ña-awa têtj lau ñalôm sawa. Ma bocdinanj am nem awa ñandô oc yêc undambê. Ma tinambu mweñ ma êmkuc aô.” ²³ Magoc ñgac dau ñgô Yisu ndê yom e ñalôm ñawapac, ñahu bu inj ñgac ti wapa daêsam.

*Puc pi awa ti wapa
(Mat 19:23-30; Mak 10:23-31)*

²⁴ Yisu tahê inj ma sôm, “Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac ñac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu ñagahô. ²⁵ Bôc atu danj gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ñalásê ñagahô hóc gêlêc ñgac ti lêlôm danj bu sôc Anötö ndê gôlinj ñapu su.” ²⁶ Lau nanj sêñgô yom dau sêsôm, “Bu bocdinanj dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ña sa? Oc ñawapac atu!” ²⁷ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Gêtj nanj ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nanj Anötö gitôm bu kôm.”

²⁸ Ma Pita sôm têtj inj, “Yac oc bocke? Yac ahu mba andu ti gêtj hoñ siñ tu anjuc am-ña.” ²⁹ Ma Yisu sôm têtj inj, “Aô wasôm yom ñandô têtj mac bu asa nanj bu hu andu, me awhê, me asidôwai, me damba lu dinda, me balêkoc siñ tu êñkuc aô-ña, ³⁰ nanj Anötö oc kênj gêtj kainj dinanj daêsam têtj inj ô, têtj têtj inj mbo nom. Ma

têtj têtj inj mambu-ña, Anötö oc kôc inj sa ma kênj inj ndôc tali ñapanj yêc undambê.”

*Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Yisu kôc ñgac-sêñomi 12 sa sêsa si sêmbo dau-ña, ma sôm têtj ñac bu, “Kwahic dec yac bu dapi Jerusalem dandi, ma gêtj hoñ nanj lau propet sêto pi ñamalac ndê Atu, nanj oc ñandô sa. ³² Lau oc sêkênj inj sip lau Rom-ña amba, ma ñac oc sêsu inj susu, sêkôm inj ñayom, sêhê gasôp pi inj, sêtap inj, ma sêndic inj ndu. ³³ Magoc inj oc tisa tiyham têtj béc titô-ña.” ³⁴ Tigeñ ñac sêñyalê yom dau ñahu dom. Ñahu yêc siñ dau têtj ñac, ma ñac si gauc sa pi Yisu ndê yom dau dom.

*Yisu kôm ñgac tapec tandô po asê
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Yisu ma lau nanj sêñkuc inj sêñsêlêñ e sêsuñ sa malac Jeriko. Ma yêc señ ñamakê ñgac tapec danj ndôc ma teñ gêtj. ³⁶ Ñgac dau ñgô bu lau daêsam sêñsêlêñ sêmbo señ, goc ndac gêtj dau ñahu. ³⁷ Ma lau sêsôm têtj inj bu Yisu Nasaret-ña kêsêlêñ mbo señ meñ. ³⁸ Goc inj mbwêc, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aô!” ³⁹ Lau nanj sêñsêlêñ sêmuñ Yisu sêhec yom ñgac tapec dau, ma sêsôm têtj inj bu nem dôñ. Magoc inj mbwêc ti ñanğa, “Dawid ndê Atu, tamwalô aô!” ⁴⁰ Yisu kwê dôñ kalhac, ma sôm têtj lau bu sêkôc ñgac dau sêtêñ inj sêmeñ. Ma têtj ndoc inj tigasuc Yisu, nanj Yisu ndac inj, ⁴¹ “Am tac whiñ bu aô wakôm sake têtj am?” Ma inj sôm, “Pômdau, aô tac whiñ bu tanôñ ñayham sa.” ⁴² Goc Yisu sôm têtj inj, “Tanôm ñayham sa! Am nem kênj whiñ kôm am ñayham sa.” ⁴³ Ma ñagahô eñ inj tandô ñayham sa, ma inj kêkuc Yisu ma kêpiñ Anötö. Ma lau hoñ nanj sêlic gêtj dinanj, nanj sêmpin Anötö bocdinanj.

19

Yisu lu Sakias

¹ Yisu sôc malac Jeriko gi, ma bu êñsêlêñ gacgeñ sa ndi. ² Ma ñgac danj mbo, nanj sêsam inj ndê ñaê bu Sakias. Inj ñgac bata kôc takis-ña, ma inj dau ndê mone daêsam. ³ Inj tac whiñ bu lic Yisu pi ñandô, magoc inj gitôm dom, bu inj ñgac apê, ma lau daêsam sêñgihhi Yisu ahuc. ⁴ Tu dinanj-ña inj kêtj muñ gi, ma pi a kinj danj, bu lic Yisu nanj kêsêlêñ mbo señ meñ. ⁵ Têtj ndoc Yisu hóc asê a dinanj ñapu, nanj tatak ma sôm têtj inj, “Sakias, sip mweñ ñagahô! Acsalô dec aô wambo am nem andu wawhiñ am.” ⁶ Goc ñagahô Sakias sip nom ma kôc Yisu sa ti atac ñayham, ma sêtêñ inj ndê andu si. ⁷ Magoc lau hoñ nanj

sêlic gêj dau sêtuudin ma sêsôm, “Yisu bu ndic ngac sac danj kêsil!”

⁸ Têj ndoc sêmbo Sakias ndê andu, nanj ngac dau tisa ma sôm têtj Yisu, “Pômdau lic! Kwahic dec aô wawhê anej wapa honj kôc ndi tonj lu, ma wakêj tonj danj têtj lau njalôm sawa. Ma lau nanj aô kasau njac ma gakôc njac si mone, nanj aô waô mone dau tidim hale têtj njac.” ⁹ Dec Yisu sôm, “Acsalô lec Anôtô ndê mwasiñ nem lau si-nga mej pi lau andu dindec-nga. Bu njac dindec inj Abraham ndê apañgac danj whiñ. ¹⁰ Njamalac ndê Atu mej bu êñsalé lau nanj sinja su, ma bu nem njac si.”

*Yom gôlinj pi mone gol
(Mat 25:14-30)*

¹¹ Lau nanj sêngô Yisu ndê yom dinanj, nanj sêlic bu inj sunj sa têtj Jerusalem, ma sêkêj bata bu têtj ndoc inj hôc asê, nanj Anôtô ndê gôlinj oc mej sa tiawê, ma Yisu oc ti lau Israel-nga si kinj. Bocdinañ Yisu gic hu sôm yom gôlinj danj têtj njac. ¹² Inj sôm, “Njac ti waê atu danj kêmasañ dau bu têtj gameñ baliñ danj ndi, bu yêc dindê kinj atu oc kêj njac lai têtj inj bu nem gôlinj lau yêc inj dau ndê gameñ. Ma tinjambu inj oc mbu mej. ¹³ Boc-dinañ inj kêgalêm inj ndê lau akiñ amanju sa, ma kêj mone gol danj nanj sêsam bu ‘maina’ têtj njac tòm gi.* Ma inj sôm têtj njac, ‘Akôc mone dec sa, ma akôm gwelenj pi e nditôm aô wambu wamenj.’ ¹⁴ Magoc inj ndê lau sêtec inj, ma sêkêj lau ahenj-nga njatô sênjuc inj bu sêsôm têtj kinj atu bu, ‘Yac atec njac dec bu nem gôlinj yac.’ ¹⁵ Magoc kinj atu ngô njac si yom dom ma kêj njac lai têtj njac dau bu nem gôlinj lau, goc inj mbu têtj inj ndê gameñ gi. Inj hôc asê su, goc kêj yom bu inj ndê lau akiñ nanj inj kêj mone têtj njac, nanj sêtêj inj sêndi. Inj bu lic njac sêkôm gwelenj bocke pi mone dau.

¹⁶ “Njac akiñ namata-nga mej ma sôm, ‘Anej njadau, aô gakôm gwelenj pi am nem mone tigenj, ma gatap mone amanju tiyham sa.’ ¹⁷ Ma njadau sôm, ‘Anej njac akiñ, am kôm nayham! Am yob gêtj saunj dindec njapep, ma kwahic dec aô wakêj am nem gôlinj malac amanju.’

¹⁸ “Ma njac tilu-nga mej ma sôm, ‘Njadau, aô gakôm gwelenj pi am nem mone tigenj, ma gatap mone amanjanj tiyham sa.’ ¹⁹ Ma njadau sôm têtj inj, ‘Kwahic dec aô wakêj am nem gôlinj malac amanjanj.’

²⁰ “Ma lau akiñ dau si danj mej ma sôm, ‘Njadau, am nem mone gol tigenj kelec. Aô kapanj si njapep. ²¹ Aô gatôc am, bu am njac lêlê-nga dom. Am kêj batam bu kôc gêtj njandô yêc lau nanj am kêj gêtj têtj

njac dom. Ma am gic gêtj njandô sa yêc gameñ nanj am só gêtj njawhê dom.’ ²² Goc njadau sôm têtj inj, ‘Am njac akiñ sac! Aô wamatôc am wanjuk yom nanj am daôm sôm. Am kêyalê bu aô njac lêlê-nga dom, ma bu aô gakêj batanj bu wakôc gêtj yêc lau nanj aô gakêj gêtj têtj njac dom, ma bu wandic gêtj njandô sa yêc gameñ nanj gasô gêtj dom. ²³ Tu sake-nga am kôm gwelenj pi anej mone dom? Oc tòm bu am kêj anej mone têtj lau sêyob mone-nga bu sêyob e aô wambu wamenj, dec oc tòm bu sêkêj mone njagac sac mone dau njahô ma aô wakôc honj sa.’

²⁴ “Ma inj sôm têtj lau nanj sêlhac sêmpinj, ‘Akôc inj ndê mone tigenj dinanj su, ma akêj têtj njac akiñ nanj kôc mone amanju.’ ²⁵ Magoc njac sêsôm, ‘Njadau, inj kôc mone amanju su!’ ²⁶ Goc njadau sôm, ‘Aô wasôm têtj mac bu asa nanj yob gêtj nanj aô gakêj sip inj amba, nanj njapep, nanj wakêj gêtj njatô tiyham têtj inj whiñ. Tigenj asa nanj yob ndê gêtj njapep dom, nanj aô wakôc inj ndê gêtj honj su. ²⁷ Ma angô! Anej njacyo nanj sêtec bu aô wanem gôlinj njac, nanj akôc njac sêmep, ma andic njac ndu yêc aô anjôn-nga.’ ”

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-10; Jon 12:12-15)

²⁸ Yisu sôm yom dinanj su, ma kêsêlêj hêganônj Jerusalem gi, ma inj ndê sêjomî sênjuc inj. ²⁹ Inj kêsêlêj gi e kêpinj malac lu nanj sêsam bu Betpaji ma Betani, malac lu nanj sêyêc Lôc Olib. Ma inj kêkinj ndê njacsêjom lu ³⁰ ma sôm têtj inj lu, “Asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donki danj sa, nanj sêso dôj kalhac. Inj donki njatu wakuc, nanj njamalac danj ndôc njahô munj su dom. Anjapwêc su ma akôc sa amej. ³¹ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu bu anjapwêc inj su, goc asôm têtj njac bu, ‘Pômdau tac whiñ bu donki dindec nem inj sa.’ ” ³² Boc-dinañ njac lu dinanj sêsoç malac dau si, ma sêtap donki dau sa tòm Yisu sôm. ³³ Sênjapwêc donki sêmbo, ma njadau sêndac inj lu bu, “Amlu anjapwêc inj tu sake-nga?” ³⁴ Ma sêsôm, “Pômdau tac whiñ bu donki dindec nem inj sa.”

³⁵ Inju sêwê donki dau sêtêj Yisu si, ma sêkêj njac si njakwê awê-nga sac donki, ma sêkêj inj pi gi ndôc njahô. ³⁶ Yisu ndôc donki ma kêsêlêj gi, ma lau sêhê si njakwê yêc señ. ³⁷ Inj kêsêlêj gi e hôc asê gameñ nanj señ sip akêj Lôc Olib, goc sêjomî tonj atu nanj sênjuc inj, nanj sêmbwêc ti atac nayham atu, ma sêmpinj Anôtô pi gêtj dalô nanj sêlic. ³⁸ Sêsôm, “Anôtô nem mbec kinj nanj mej gêm Pômdau angô. Yom malô

* 19:13 Maina tigenj gitôm fdenarii 100, nanj gitôm njadli gwelenj béc 100-nga.

yêc undambê, ma Anötö ndê waê sa yêc lôlôc!”

³⁹ Palêsai n̄atô sêmbô sêwhiñ lau daêsam dinañ, ma sêsôm têtj Yisu, “Kêdôhôn̄waga, hec yom am nem sêñomi, bu ñac si yom so.” ⁴⁰ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Añgô! Sêñomi bu sênem dôñ, goc hoc dindêc oc sêmbwêc asê!”

⁴¹ Yisu kêsêlêñ gi e hóc tandô sa pi malac atu Jerusalem, dec tañ pi malac dau. ⁴² In̄ sôm, “Tôm ñasawa baliñ su e meñ têtj acsalô lec aô tac whiñ bu mac lau Jerusalem-ñga añañalê lêtj nañ oc tôm bu kêtj mac ambo ti atac malô. Tigeñ mac nem ñalôm ñadandi ma kwahic dec lêtj dau yêc siñ dau têtj mac. ⁴³ Têm oc meñ sa, nañ nem ñacyo oc sêñgihi mac ahuc ma sêñgili tunbôm ma sêsôc nem malac sêloc. ⁴⁴ Ñac oc sêndic mac ti nem balêkoc hoñ ndu, m a sêseñ malac dindêc su e hoc dañ ndôc hoc dañ ñahô tiyham dom. Ñac oc sêkôm bocdinañ, ñahu bu Anötö têtj mac meñ bu nem mac sa, magoc mac añañalê dom.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuñ
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-17)*

⁴⁵ Têtj ndoc Yisu hóc asê Jerusalem, nañ in̄ kêsêlêñ gi e sôc lôm dabuñ ñabatêmn̄dô gi. Ma in̄ soc lau nañ sêkêñ gêtj bu lau sênemlhi, nañ sêsa awê. ⁴⁶ In̄ sôm têtj ñac, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Aneñ andu gic waê bu lau sêteñ mbec sêmbô-ñga,’ magoc mac akôm Anötö ndê andu ti lau kañ si gameñ.”

⁴⁷ Tôm bêc hoñ in̄ kêdôhôn̄ lau mbo lôm dabuñ ñabatêmn̄dô. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau †Skraib nañ sêndôhôn̄ yomsu, ma lau bata Israel-ñga sêñsalê lêtj bu sêndic in̄ ndu. ⁴⁸ Magoc sêtap lêtj dañ sa dom, bu lau hoñ atac whiñ bu sêñgô in̄ ndê yom, ma sêsap in̄ dôñ ñapañ.

20

*Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

¹ Têtj têtj dinañ Yisu kêdôhôn̄ lau, ma gêm mêtê pi ñawaê ñayham mbo lôm dabuñ. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau Skraib ma lau bata Israel-ñga sêtêñ in̄ si, ² ma sêsôm, “Sôm têtj yac. Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêtj hoñ nañ am kôm? Asa kêtj têtj am?” ³ Ma in̄ sôm, “Gêñ ñamata-ñga aô bu wakêñ gêndac dañ têtj mac. Asôm têtj aô, ⁴ asa kêtj ñaclai têtj Jon dec in̄ kêku lau? Anötö kêtj ñaclai têtj in̄, me mba?”

⁵ Ñac sem yomgalôm têtj dau pi Yisu ndê gêndac ma sêsôm, “Yac bu dasôm bu, ‘Anötö kêtj ñaclai têtj Jon,’ dec in̄ oc ndac yac, ‘Tu sake-ñga mac akêtj whiñ Jon dom?’” ⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon

kêku lau kêkuc ñamalac nom-ñga si gauc ñambwa, dec lau hoñ oc sêtuc yac ña hoc dambac ndu, bu ñac sêlic Jon bu Anötö ndê propet dañ.” ⁷ Bocdinañ sêsôm têtj Yisu bu sêñyalê Jon ndê ñaclai ñahu dom. ⁸ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Ma bocdinañ aô wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têtj mac dom.”

*Yom gôliñ pi lau sêyob ôm wain-ñga
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)*

⁹ Ma Yisu sôm yom gôliñ dañ têtj lau dau bocdec bu, “Ñgac dañ sô ôm wain-ñga dañ, ma kêtj têtj lau ñatô bu sêyob. Goc in̄ têtj gameñ dañ gi ma mbo ñasawa baliñ. ¹⁰ Têtj ndoc sêhoñ wain ñandô sa-ñga, in̄ kêkiñ ñgac akiñ dañ têtj lau nañ sêyob in̄ ndê ôm, nañ gi, bu sêkêñ wain ñandô ñatô têtj in̄. Tigeñ ñac sic in̄, ma sêkêñ in̄ kôlhô amba sawa gi. ¹¹ Goc ñadau kêkiñ ñgac akiñ dañ tiyham, magoc ñac sic in̄ ma sêkôm mêtê sac têtj in̄, ma sêkêñ in̄ kôlhô amba sawa gi. ¹² Ma in̄ kêkiñ ñgac titô-ñga têtj ñac gi, magoc ñac sic in̄ basô, ma sêmasuc in̄ sa awê gi. ¹³ Goc ôm wain-ñga ñadau sôm, ‘Aô wakôm sake? Aô wan̄kiñ aneñ balê, nañ aô atac whiñ in̄ ndu andô. Mboe ñac oc sêtoc in̄ sa.’ ¹⁴ Tigeñ têtj têtj lau sêyob ôm-ñga sêlic ñadau ndê atu kêsêlêñ meñ, nañ sêsôm têtj dandi, ‘Ñadau ndê atungac dê oc wêkain̄ ôm dindêc. Dandic in̄ ndu ma dakôc ôm dindêc su ti yac neñ.’ ¹⁵ Ma sêmasuc in̄ yêc ôm wain-ñga, ma sic in̄ ndu.”

Ma Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm ñadau oc kôm sake têtj ñac?” ¹⁶ In̄ oc meñ ma ndic lau sêyob ôm-ñga ndu, ma kêtj ndê ôm têtj lau ñatô sêyob.” Lau nañ sêñgô yom dinañ sêsôm, “Mba! Bocdinañ dom!” ¹⁷ Magoc Yisu tahê ñac ma sôm, “Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc nañ lau sêkwê andu-ñga sêtec, nañ kwahic ti hoc ñamata-ñga yêc andu dau.’ Mac añañalê yom dau ñahu, me mba? ¹⁸ Lau hoñ nañ sêtiñ gahi pi hoc dinañ e sêpeñ, nañ oc sêninga, ma hoc dau bu peñ pi ñamalac dañ, dec oc sec in̄ popoc.”

¹⁹ Lau Skraib ti dabuñsiga atu-tu sêñyalê bu Yisu ndê yom gôliñ dinañ hêganôn̄ ñac, dec ñac atac whiñ bu sêkôc in̄ dôñ ñagahô eñ. Magoc ñac sêtoc lau nañ sêmbô sêwhiñ in̄, dec sêkôm dom.

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ñga
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Ma lau bata Israel-ñga dinañ tatiñ Yisu ñapep, ma sêkêñ lau ñatô bu sêtup in̄. Lau sêtup Yisu-ñga dinañ sêñsau bu ñac tac whiñ bu sêñgô in̄ ndê yom. Tigeñ sêkêñ danga bu mboe sêñgô in̄ sôm yom so dañ, dec ñac oc sêkêñ in̄ sip gôliñwaga Rom-ñga ndê amba, bu êmatôc in̄. ²¹ Ma

ɲac sêsôm têt in bu, “Kêdôhônwaga, yac anyalê bu am sôm yom ma kêdôhôn lau ɲalên gitên. Am toc lau hoj sa ɲalên tigen, ma kêdôhôn Anötö ndê lêt têt lau kékuc yom ɲandô. ²² Kwahic dec yac bu andac am bu in solop bu yac dakên takis têt Sisa, me mba?”

²³ Yisu kêyalê bu ɲac gauc gêm bu sêtin in, dec sôm têt ɲac, ²⁴ “Atôc mone silba dan têt aô.” Ma in ndac, “Asa ndê ɲagatu ti ɲaê yêc mone dindêc?” ²⁵ Ma ɲac sêsôm, “Sisa ndê.” Goc Yisu sôm têt ɲac, “Bocdinaɲ atoc Sisa sa ɲa gêt ɲaɲ gic in ɲawaê, ma atoc Anötö sa ɲa gêt ɲaɲ gic in ɲawaê.”

²⁶ ɲalên dinaɲ ɲac sênsahê bu sêtin in bu sôm yom so dan yêc lau hoj angô-ɲga, magoc sêtôm dom. Sêhêdaê tu in ndê yom ti gauc-ɲga, ma ɲac si yom mba bu sêsôm ô.

Lau Sadiusi bu sêtin Yisu pi yom datisa akên lau batê-ɲga

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Têt dinaɲ lau †Sadiusi ɲatô sêtên Yisu si. ɲac lau Israel-ɲga si toj dan, ɲaɲ sêkên whiɲ bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. Ma ɲac sêkên gêndac dan têt Yisu bocdec bu, ²⁸ “Kêdôhônwaga, Moses to yac neɲ yomsu dan bocdec bu. ɲac dan bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, ɲaɲ ɲac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ɲga. ²⁹ Têt têt dan, asidôwai 7 sêmbo. ɲac ɲamata-ɲga gêm awhê sa, magoc in mbac ndu ma in ndê balêkoc mba. ³⁰⁻³¹ Ma ɲac tilu-ɲga gêm awhê sawa dau, tigen mbac ndu ma balêkoc mba. ɲalên tigen ɲac titô-ɲga e têt ɲac ti-7-ɲga hoj sem awhê sawa dau magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. ³² Ma tiɲambu awhê dau mbac ndu. ³³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ɲatô sêsôm, dec awhê dau oc ti asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinaɲ hoj sem in su têt ndoc sêmbo tali.”

³⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm têt ɲac, “Lau têt dindêc-ɲga sem dau, ³⁵ tigen têt têt ɲambu-ɲga, lau ɲaɲ Anötö oc lic bu lau gitên ma uɲ ɲac sa bu sêndôc tali yêc undambê, ɲaɲ oc sênem dau dom. ³⁶ Ma oc tôm dom bu ɲac sêmbac ndu tiyham, bu ɲac oc sêmbo sêtôm aɲela. Lau ɲaɲ Anötö uɲ sa sêndôc undambê, ɲaɲ oc sêti in ndê balêkoc. ³⁷ Ma Moses dau tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem yom ɲaɲ in to pi ndoc in gêlic ya golom sa a dan. Têt ndoc dinaɲ in sam Pômdau bu Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö, ma Jakob ndê Anötö. ³⁸ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ɲga Anötö sam dau bu lau tô dinaɲ si

Anötö? Anötö in lau batê si Anötö dom, in lau tali si Anötö, bu lau hoj si ɲahu sêmbo tali-ɲga yêc Anötö.”

³⁹ Lau †Skraib ɲatô sêngô Yisu ndê yom dau ma sêsôm, “Kêdôhôn-waga, am nem yom ɲayham!” ⁴⁰ Ma tiɲambu lau sêtôc dau bu sêkên gêndac têt Yisu tiyham.

Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Ma Yisu sôm têt ɲac, “Bocke ma lau sêsôm bu Mesaya in Dawid ndê Atu? ⁴² Dawid dau to yom yêc Buku Wê-ɲga bocdec bu, ‘Anötö sôm têt aneɲ Pômdau, ‘Am ndôc aô aman andô-ɲga, ⁴³ e nditôm aô wakên nem ɲacyo sêsôc am gahim ɲapu.’” ⁴⁴ Bocdinaɲ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke dec lau sêsôm bu Mesaya in Dawid ndê Atu?”

Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac
(Mat 23:1-7; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Ma yêc lau hoj dinaɲ si angô-ɲga, Yisu sôm têt in ndê ɲgacsênomi, ⁴⁶ “Ayob daôm ɲapep bu aɲkuc lau Skraib si gêbôm dom. ɲac sêsôc ɲakwê baliɲ ma sêɲsêlên sêmbo malac lôm, bu ɲac atac whiɲ bu lau sêtoc ɲac sa ma sêhê mwalêc ɲac. ɲac atac whiɲ bu sêndôc mala ɲamata-ɲga yêc lôm wê-ɲga, ma lau tiwaê si mala têt ndoc sêneɲ mwasiɲ-ɲga. ⁴⁷ Yêc lau hoj angô-ɲga, sêten mbec baliɲ, magoc têt ndoc lau sêlic ɲac dom, ɲaɲ sêɲsau lauwhê sawa bu sêngaho ɲac si andu su. Anötö oc êmatôc ɲac ma kên ɲagêyô sac andô têt ɲac.”

21

Awhê tuc dan kên da danje
(Mak 12:41-44)

¹ Yisu hôc tandô sa ma gêlic lau ti lêlôm sêkên si da sip apa da-ɲga ɲaɲ kalhac lôm dabuɲ ɲamakê. ² Ma in gêlic awhê tuc ɲalôm sawa dan kên awa sauɲ lu gitôm wan toea lu sip apa da-ɲga. ³ Ma in sôm, “Aô wasôm yomandô têt mac, bu yêc Anötö angô-ɲga awhê tuc ɲalôm sawa dindêc kên da hôc gêlêc lau hoj si da su. ⁴ ɲahu bu lau ti lêlôm sêkên si da, magoc ɲac si awa daêsam gacgeɲ yêc ɲac-ɲga. Tigen awhê dindê in awhê ɲalôm sawa, ma in kên in ndê gêt hoj ti da.”

Yisu sôm yom pi lôm dabuɲ Jerusalem-ɲga

(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)

⁵ Yisu ndê ɲgacsênomi ɲatô sêsôm yom pi hoc ɲayham-ɲayham ma gôlôn ɲayham ɲaɲ lau ɲatô sêkên bu sêɲgôlôn lôm dabuɲ. Magoc Yisu sôm, ⁶ “Ndôc oc meɲ sa, ɲaɲ gêt ɲayham hoj ɲaɲ kwahic dec mac alic yêc gameɲ dindêc, ɲaɲ oc niɲga.

Ŋacyo oc sêseŋ hoc hoŋ su, ma hoc danŋ oc ndôc hoc danŋ ŋahô tiyham dom.”

Gêŋ wapac têm ŋambu-ŋga-ŋga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Mak 13:3-13)

⁷ Ma Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêndac iŋ, “Kêdôhônŋwaga, ŋawapac nanŋ am sôm yom pi, nanŋ oc hôc asê Jerusalem têt têt bocke? Ma gêŋ sake oc kêŋ puc yac bu têt dau meŋ kêpiŋ?” ⁸ Ma Yisu sôm, “Ayob daôm ŋapep bu lau sêŋsau mac dom. Lau daêsam oc sêmeŋ sênem aô anônŋ ma sêsôm, ‘Aô Mesaya dau,’ ma ‘Têt dau meŋ kêpiŋ.’ Anŋkuc ŋac dom!” ⁹ Ma têt têt mac anŋgô ŋawaê bu lau sic siŋ têt dau, me lau sêli dau sa, nanŋ atôc daôm dom. Bu gêŋ hoŋ dinaŋ gic waê bu meŋ sa munŋ, magoc têt ŋambu-ŋga yêc dôŋ yêc.” ¹⁰ Ma Yisu gic têtou yom ma sôm, “Kiŋ nom-ŋga oc sêkêŋ kisa dau, ma lau akêŋ gameŋ danŋ oc sêndic siŋ têt lau akêŋ gameŋ danŋ. ¹¹ Tiyhôn oc nem atu, ma tôbôm ti gêmbac atu-tu oc sêhôn asê gameŋ ŋatô. Lau oc sêlic gêŋ dalô atu-tu yêc umbonŋ, ma gêŋ atu-tu nanŋ oc kôm ŋac sêtôc dau atu.

¹² “Gêŋ ŋamata-ŋga, lau oc sêkêŋ kisa mac, ma sêkôc mac dôŋ. Tu mac akêŋ whiŋ aô-ŋga, dec lau oc sêmatôc mac yêc lôm wê-ŋga, ma sêkêŋ mac andôc gapocwalô. Ma ŋac oc sêkêŋ mac alhac kiŋ ti gôliŋwaga anŋgô-ŋga bu sêmatôc mac. ¹³ Ndoc dinaŋ iŋ mac nem têt bu asôm yom asê pi aô. ¹⁴ Ahêgo daôm tu yom asôm-ŋga dom, ¹⁵ bu aô dauŋ oc wanem mac sa, ma wakêŋ yom ti gauc têt mac. Ma mac nem ŋacyo oc sêtôm dom bu sêô mac nem yom me sêseŋ mac nem yom. ¹⁶ Dinami ti damami, ma asidôwai ma silip nanŋ sêkêŋ whiŋ dom, nanŋ oc sêhoc mac nem lau ŋatô asê, ma sêndic ŋatô ndu. ¹⁷ Tu aô-ŋga dec lau hoŋ oc sêtéc mac. ¹⁸ Tigeŋ Anôtô oc yob mac e nem kêclauŋ ŋandô danŋ ŋinga dom. ¹⁹ Magoc alhac ŋanŋa ma ahu aô siŋ dom, ma Anôtô oc kôc mac sa andôc tamli ŋapanŋ yêc undambê.”

Ŋawapac gameŋ Judia-ŋga
(Mat 24:15-28; Mak 13:14-23)

²⁰ “Têt ndoc mac alic lau siŋ-ŋga sêŋgihi Jerusalem ahuc, nanŋ dec anŋyalê bu ŋasawa sauŋ ma ŋac oc sêseŋ malac atu dau su. ²¹ Têt ndoc dinaŋ, mac lau nanŋ ambo gameŋ Judia-ŋga nanŋ alhôn ŋagahô api gameŋ lôc-ŋga andi. Lau nanŋ sêmbo Jerusalem, nanŋ sêhu malac dau siŋ, ma lau nanŋ sêmbo gameŋ ŋamakê-ŋga nanŋ sêsôc malac atu dau tiyham dom. ²² Yom hoŋ nanŋ lau propet sêhoc asê gwananŋ pi ŋagêyô nanŋ oc tap lau nom-ŋga sa, nanŋ oc ŋandô sa têt têt dinaŋ. ²³ Oyaê. Lauwhê nanŋ daê ma lauwhê nanŋ sêkêŋ su têt

balêkoc, nanŋ oc sêtap ŋawapac atu sa têt têt dinaŋ. Ŋawapac atu oc hôc asê nom, ma lau Israel-ŋga oc sêŋsahê ŋacyo si atac ŋandê. ²⁴ Lau gameŋ apa-ŋga oc sêndic lau Israel-ŋga ŋatô ndu ŋa bienŋ baliŋ, ma sêŋgaho ŋatô su ma sêwê ŋac sêtêŋ lau apa si gameŋ sêndi sêtôm lau gapocwalô-ŋga. Anôtô kêmatiŋ têt bu lau gameŋ apa-ŋga sêŋgwininŋ lau Jerusalem-ŋga, ma ŋac oc sêkôm e têt dau pacndê.”

Ŋamalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:29-36; Mak 13:24-31)

²⁵ “Lau oc sêlic gêŋ dalô ac-ŋga ti ayô-ŋga ma tata-ŋga. Ma yêc nom, gwêc oc li dau sa atu, ma kôm lau si gauc êŋsônŋ ma ŋalôm ŋawapac atu. ²⁶ Gêŋ ti ŋaclai nanŋ sêlhac umbonŋ oc wiwic sa, ma tu dinaŋ-ŋga lau oc sêtôc dau e ŋac tagôlo ma sêhêgo dau tu gêŋ bocke nanŋ oc hôc asê nom-ŋga. ²⁷ Têt ndoc dinaŋ lau oc sêlic Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ ndôc dao ŋahô ti ŋaclai ma ŋawasi atu. ²⁸ Têt ndoc gêŋ kaiŋ dinaŋ bu meŋ sa, nanŋ atisa ma tamtat, bu mac nem ndoc bu atu Anôtô ndê mwasinŋ nem mac si-ŋga ŋa-ŋandô sa, nanŋ meŋ kêpiŋ.”

²⁹ Ma Yisu sôm yom gôliŋ danŋ bocdec, “Gauc nem a lanŋ ma a ŋatô. ³⁰ Têt ndoc mac alic ŋalauŋ wakuc bu lêc, nanŋ mac anŋyalê bu ndoc ac-ŋga meŋ kêpiŋ. ³¹ Ma bocdinaŋ têt ndoc mac alic gêŋ nanŋ aô gasôm yom pi, nanŋ hôc asê, dec anŋyalê bu ndoc meŋ kêpiŋ bu Anôtô ndê gôliŋ meŋ sa tiawê. ³² Yomandô! Lau têt dinaŋ-ŋga oc sêmbac ndu dom e gêŋ hoŋ dinaŋ hôc asê. ³³ Undambê ti nom oc ninŋa, tigeŋ aneŋ yom danŋ oc ninŋa dom.”

Danem ali

³⁴⁻³⁵ Ma Yisu sôm, “Oc têt dom bu ŋamalac danŋ êŋlêc bêc ŋambu-ŋga dau. Bocdinaŋ dec amasanŋ daôm ŋapep ma anem ali. Ayob bu anôm gêŋ êŋinŋ mac-ŋga ma aneŋ gêŋ ŋawahô me apô sim daôm tu ŋawapac nom-ŋga êŋlêc dom, bu mboe gêŋ dau oc hê nem gauc dôŋ têt têt bêc ŋambu-ŋga dau meŋ sa. Bu bêc dau oc hôc asê mac ŋagahô, têt bôc danŋ sip akô sep eŋ. ³⁶ Anem ali ma atenŋ mbec bu Anôtô kêŋ licwalô têt mac bu ŋawapac hoŋ nanŋ oc sêhôn asê, nanŋ ku mac dulu dom, ma bu mac oc atôm bu alhac Ŋamalac ndê Atu anŋgô-ŋga ti mayam pac.”

³⁷ Têt ŋasawa dinaŋ Yisu kêdôhônŋ lau mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdô têt acsalô, ma iŋ sa gi yêc Lôc Olib têt ôbwêc. ³⁸ Têt bêc hoŋ lau daêsam sêtêŋ lôm dabuŋ si têt bêbêc ganduc, bu ŋac atac whiŋ bu sêŋgô Yisu ndê yom.

22

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)*

¹ Lau Israel si †Mwasin Bolom Yist Mba-nga nan lau sêsam bu Mwasin Pasowa-nga, nan men kêpin. ² Ma dabunsga atu-tu ti kédôhônwaga yomsu-nga sênsalê lên bu sêndic Yisu ndu gelec, njahu bu sêtóc lau. ³ Têñ ndoc dinan Sadan sip Judas ndê njalôm. In njac nan sêsam bu Iskeriot, ma in njac sêngomi 12 si dan. ⁴ In têt dabunsga atu-tu ti lau sin-nga nan sêyob lôm dabun, nan gi, ma njac sem yomgalôm pi lên tu Judas hoc Yisu asê têt njac-nga. ⁵ Goc njac atac njayham, ma sêsôm tidôn bu sênemli in ja mone. ⁶ Judas gólóc ma kêsalê ndoc bocke nan lau daêsam oc sêmbo sêwhin Yisu dom, dec oc tòm bu in hoc Yisu asê.

*Yisu ndê njac sêngomi sêmasan Mwasin Pasowa-nga
(Mat 26:17-19; Mak 14:12-16)*

⁷ Mwasin Bolom Yist Mba-nga njabêc nan lau Israel sic domba Pasowa-nga ndu, nan men hôc asê. ⁸ Ma Yisu kêkin Pita lu Jon ma sôm, "Amlu andi ma amasan Mwasin Pasowa-nga bu danen." ⁹ Ma sêndac in, "Am tac whin bu alu amasan Pasowa yêc nde?" ¹⁰ Ma Yisu sôm têt inlu, "Asôc Jerusalem andi, ma amlu oc atap njac dan sa, nan hôc bu lôn dan. Ankc in atên in ndê njadau ndê andu andi, ¹¹ ma asôm têt andu njadau, 'Alu mba kédôhônwaga ndac am pi njalôm njacên-nga, bu in ti ndê njac sêngomi bu sênen Mwasin Pasowa-nga yêc am nem andu.' ¹² Ma in oc têt njalôm atu dan yêc andu dan njahôn-nga têt amlu. Tebo ti gêt hon tu yac danen Mwasin Pasowa-nga yêc njalôm dinan, goc amlu amasan gêt yêc njalôm dinan." ¹³ Goc inlu sêsoc Jerusalem si ma sêtap gêt hon sa gitôm Yisu sôm têt inlu, ma sêmasan mwasin Pasowa-nga.

*Yisu gic hu Mwasin Dabun
(Mat 26:26-29; Mak 14:22-26)*

¹⁴ Têt ðbwêc dinan, Yisu ndoc tebo whin lau aposel bu sênen Mwasin Pasowa-nga. ¹⁵ Ma in sôm têt njac, "Nasawa sauñ aô oc wahôc njandê atu, magoc aô atac whin bu wanen Mwasin Pasowa-nga dinde wawhin mac mun. ¹⁶ Bu aô wasôm têt mac, aô wanen Mwasin Pasowa-nga tiyham dom e Anôtô ndê gôlin men sa tiawê, ma Pasowa dau ja-ñandô men sa." ¹⁷ Goc in kôc lacihu wain-nga dan, gêm danje ma sôm, "Akôc ma akên lom têt daôm. ¹⁸ Aô wasôm têt mac bu aô oc wanôm wain tiyham dom e Anôtô ndê gôlin men sa tiawê." ¹⁹ Ma in kôc bolom, gêm danje ma pô kôc, goc gic sam têt

njac ma sôm, "Aô nen njandô dau dec, nan gakên tu mac-nga. Anen gêt dinde tu bu gauc nem aô-nga." ²⁰ Nac sen gêt pacndê, goc njalên tigen in kôc lacihu wain-nga dan ma sôm, "Lacihu dinde ti dôhôn pwac wakuc anen dac-nga, nan wakêc sin tu mac-nga. ²¹ Tigen angô! Njac nan bu hoc aô asê, nan gêt gêt ndoc tebo whin aô. ²² Bu gêt nan oc hôc asê Namalac ndê Atu, nan kêkuc lên nan Anôtô kêmasan gwanan su, tigen njac nan hoc aô asê, nan oc tap njagêyô atu sa. Oyaê!" ²³ Goc njac hon sêndac dandi pi njac si asa oc kôm gêt dau.

*Asa ti njac njamata-nga
(Mat 20:25-28; 19:28; Mak 10:42-45)*

²⁴ Ma têt ndoc dinan njac-sêngomi sêsen dau bu njac si asa ti njac njamata-nga. ²⁵ Goc Yisu sôm têt njac, "Lau sambuc si kin sêtoc dau sa têt njac si lau, ma lau nan sem gôlin lau, nan sêsam dau bu lau njamata-nga. ²⁶ Magoc mac ankc mêtê kain dinan dom. Mac nem asa in njac tiawê, nan êngwinin dau ti njac waêmba. Ma asa in njac njamata-nga, nan ti njac akin njambwa. ²⁷ Mac gauc gêm bocke? Njac nan ndoc tebo, ma njac nan gêm akin in, nan inlu si asa ti njac njamata-nga? Yêc njamalac angô-nga, njac nan ndoc tebo in njac njamata-nga. Tigen aô gambo gawhin mac gitôm njac akin.

²⁸ "Ndoc bocke nan njawapac me kisa tap aô sa su, nan mac ahu aô sin dom. ²⁹ Bocdinan tinjambu aô wakên mac anem gôlin lau, gitôm Daman kên njac lai tu wanem gôlin-nga sip aô dauñ aman. ³⁰ Ma mac oc anen ti anôm gêt awhin aô yêc gameñ undambê-nga, ma mac oc andoc pôn atu ma amatôc Israel si lau njaton 12."

*Yisu sôm bu Pita oc sêc in ahuc
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31)*

³¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, "Saimon, Saimon, Sadan ndac bu ênsahê mac nem akên whin bu gêt njandô me mba, gitôm lau sêwhê wit njapa ti njandô kôc. ³² Tigen aô gateñ mbec tu am-nga Saimon, bu am oc hu nem kên whin sin dom. Ma tinjambu têt têt am nem daôm kwi, nan puc nem asidôwai dôñ." ³³ Dec Pita sôm, "Pômdau, tòm njac sêkên hêclu dasôc gapocwalô, me sêndic hêclu ndu, aô wahu am sin dom." ³⁴ Ma Yisu sôm, "Pita, aô wasôm têt am, ðbwêc dec am oc sêc aô ahuc tidim tó, ma tinjambu dalec oc tan."

Njac sêngomi oc sêtap kisa sa

³⁵ Goc Yisu ndac njac, "Têt ndoc aô kakin mac asa a bu anem mêtê lau, nan mac akôc talhi mone-nga, ti gata, ma atapa dom. Têt ndoc dinan mac apônda daôm, me mba?" Ma njac sêsôm, "Mba." ³⁶ Goc Yisu sôm,

“Kwahic dec ma ndi, mac nem talhi mone-
nga me gata bu yêc, nanj akôc sa. Ma
mac nem bien baliñ bu mbasi, dec akêñ
nem ñakwê awê-nga têtñ lau sênemlhi, goc
akôc ña-awa ma anemlhi bien baliñ danj.
³⁷ Bu sêto yom danj yêc bocdec bu, ‘*Sêlic
inñ gitôm lau sac si danj.*’ Yom dau hêganônj
aô, ma gic waê bu ñandô sa. Yomandô,
yom nanj sêto pi aô, nanj oc ñandô sa.”
³⁸ Ma ñgacsêñomi sêsôm, “Pômdu lic!
Bien baliñ lu dec sêyêc.” Ma Yisu sôm,
“Gitôm.”

Yisu tenj mbec yêc Lôc Olib
(*Mat 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹ Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêhu malac
Jerusalem sinj, ma sêsa sêtêñ Lôc Olib si.
Têm daêsam su sêkac sa sêmbo gamenj
dinañ. ⁴⁰ Inñ hóc asê ma sôm têtñ ñac, “Ateñ
mbec bu lêtôm tap mac sa dom.” ⁴¹ Goc
inñ hu ñac sinj ma sa ñasawa saunj gi, pônj
haduc ma teñ mbec bocdec bu, ⁴² “Damañ,
am bu tac whiñ, dec kôc laclu ñawapac-
nga dindéc su yêc aô. Tigenj êmkuc aneñ
tac whiñ dom, kôm tôm am daôm nem
atac whiñ bu kôm.” ⁴³ Ma añela undambê-
nga danj hoc dau asê têtñ inñ, ma kôm inñ
licwalô sa. ⁴⁴ Yisu pô sim dau ñandô, ma
teñ mbec ñaŋga, ma inñ ndê wahenj kéc sip
nom gitôm dac.

⁴⁵ Inñ tenj mbec su, goc tisa ma mbu têtñ inñ
ndê ñgacsêñomi gi, ma gêlic bu ñac sêyêc
bêc sêyêc. Ñac si ñalôm ñawapac kôm
ñac kwapac. ⁴⁶ Ma inñ unñ ñac sa goc ndac
ñac, “Tu sake-nga mac ayêc bêc ayêc?
Atisa mac ateñ mbec bu lêtôm tap mac sa
dom.”

Sêkôc Yisu dônj
(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-52; Jon 18:1-*

11)
⁴⁷ Yisu sôm yom dau mbo, ma
ñgacsêñomi 12 si danj, nanj sêsam bu
Judas, nanj hóc asê ma wê lau toñ atu
sêwhiñ inñ. Inñ kêsêlêñ têtñ Yisu bu ñgutô
inñ, ⁴⁸ magoc Yisu ndac inñ, “Judas, bocke?
Am bu ñgutô Ñamalac ndê Atu tu bu hoc
inñ asê, a?” ⁴⁹ Lau nanj sêmbo sêwhiñ
Yisu, nanj sêlic gêtñ nanj bu hóc asê ma
sêndac, “Pômdu, yac andic ñac ña bienj,
a?” ⁵⁰ Ma ñac si danj puc ndê bienj sa ma
pa dabuñ-siga ñamata-nga ndê ñgac akinj
ndê danjgalaun andô-nga su. ⁵¹ Magoc
Yisu sôm, “Akôm bocdinañ dom!” Ma
inñ kêmasec ñgac dau ndê danjgalaun,
ma kôm inñ ñayham sa. ⁵² Goc Yisu sôm
têtñ dabuñsiga atu-tu ti lau bata, ma lau
sinj sêyob lôm dabuñ-nga, nanj sêmenj bu
sêkôc inñ dônj, “Bocke dec mac akôc bienj
ti gêtñ sinj-nga ma asa amenj bu akôc aô
dônj gitôm ñgac kanj danj?” ⁵³ Tôm bêc hoñ
aô gambo gawhiñ mac yêc lôm dabuñ
ñagamenj, ma mac akôc aô dônj dom.

Tigenj kwahic dec ti mac nem ndoc, ma
ñaclai ñasec-nga gêm gôlinj mac.”

Pita sêc Yisu ahuc

(*Mat 26:69-75; Mak 14:66-72; Jon 18:15-*

18, 25-27)

⁵⁴ Ñac sêkôc Yisu dônj, ma sêwê inñ sêtêñ
dabuñsiga ñamata-nga ndê andu si. Ma
Pita kékuc ñac mbo ahê. ⁵⁵ Yêc dabuñsiga
dau ndê andu ñatunlôm, lau ñatô sêkôm
ya golom asê, goc sêndôc sêwhiñ dau ma
sêñsulu. Ma Pita gi ndôc sic whiñ ñac.
⁵⁶ Awhê akinj danj gêlic Pita ndôc ya ñawê,
goc tahê inñ ma sôm, “Inñ ñgac dindéc inñ
kékuc Yisu whiñ.” ⁵⁷ Tig eñ Pita pa dau
ma sôm, “Awhê! Aô kayalê inñ dom!”

⁵⁸ Ñasawa saunj ma ñamalac danj gêlic
inñ ma sôm, “Am lau nanj sêñkuc inñ, nanj si
ñgac danj!” Ma Pita ô yom ma sôm, “Am
ñgac, mba!”

⁵⁹ Acgatu ñasawa danj menj gi su, ma
ñamalac danj tiyham sôm ti ñaŋga, “Ñgac
dindéc inñ kékuc Yisu whiñ! Yomandô! Bu
inñ ñgac Galili-nga.” ⁶⁰ Magoc Pita sôm, “O
ñgac daôm! Aô kayalê yom nanj am sôm,
nanj ñahu dom!” Inñ sôm yom dinañ mbo,
ma mbac dalec tañ. ⁶¹ Ma Pômdu kac
dau kwi ma tahê Pita, ma Pita gac gêm
yom nanj Pômdu sôm têtñ inñ bocdec bu,
“Ôbwêc dindéc am oc sêc aô ahuc tidim
tô, ma tinjambu mbac dalec oc tañ.” ⁶² Goc
inñ sa awê gi, ma tañ dau ndu.

Lau sinj-nga sêsu Yisu susu
(*Mat 26:67-68; Mak 14:65*)

⁶³⁻⁶⁴ Lau sinj-nga nanj sêkôc Yisu dônj,
nanj sic hu sêsu inñ susu. Sêkic inñ tandô
ahuc ña po, goc sêtap inñ ma sêndac, “Am
bu propet, dec sôm asê bu asa dec tap am?”
⁶⁵ Ma sêpu inñ ti sêñgwinij inñ ña yom sac
daêsam.

Lau bata Israel-nga sêmatôc Yisu
(*Mat 26:63-68; Mak 14:61-65*)

⁶⁶ Têtñ bêbêc ganduc lau bata Israel-nga,
ma dabuñsiga atu-tu ti lau Skraib sêkac
sa sêpitigenj, ma sêkêñ Yisu kalhac ñac
añgô-nga. Ñac sêsôm têtñ inñ, ⁶⁷ “Am bu
Mesaya dau, dec sôm têtñ yac!” Ma Yisu
sôm têtñ ñac, “Aô bu wasôm, dec mac oc
akêñ whiñ aô dom, ⁶⁸ ma aô bu wakêñ
gêndac danj têtñ mac, dec mac oc aô aneñ
yom dom. ⁶⁹ Tigenj, têtñ kwahic dec ma ndi,
Ñamalac ndê Atu oc ndôc Anötô Ñaclai
Ñadau ndê amba andô-nga.” ⁷⁰ Ma ñac
hoñ sêsôm, “Bocdinañ, am sôm bu am
Anötô ndê Atu, a?” Ma Yisu sôm, “Mac
asôm solop bu aô dauñ dindéc.” ⁷¹ Goc
sêsôm têtñ dandi, “Yac danjô yom nanj inñ
dau sôm su. Dapônnda yom danj tu tanjôlinj
pi inñ-nga dom.”

23

Pailot kěsu Yisu

(*Mat 27:11-26; Mak 15:2-15; Jon 18:29-19:16*)

¹ Goc lau hoj dinan sėtisa ma sėwė Yisu sėtėj Pailot si. ² Ma ɲac sėnggoliɲ yom pi in, ma sėsom, “Nɲac dindec gėli lau Israel-ɲga ɲalom sa. In sòm bu lau sėkėj takis tėj Sisa dom, ma in toc dau sa ma sam dau bu Mesaya, kiɲ naɲ lau Israel-ɲga sėkėj bata.” ³ Goc Pailot ndac Yisu bocdec bu, “Am lau Israel-ɲga si kiɲ, a?” Ma Yisu sòm, “Tòm naɲ am daom sòm.” ⁴ Dec Pailot sòm asė tėj dabuɲsiga atu-tu ti lau hoj, “Ao gatap ɲgac dindec ndė giso daɲ sa dom, bu tamatoc in pi-ɲga.” ⁵ Tigeɲ ɲac sėsom ti ɲaɲga, “In kėdohon lau ma gėli ɲac si ɲalom sa yec gameɲ Judia-ɲga hoj. In gic hu yec gameɲ Galili-ɲga ma kom ɲapanj e meɲ tėj gameɲ dindec.”

Pailot kėkiɲ Yisu tėj Herod Antipas

⁶ Tėj ndoc Pailot ɲgoc yom dinan, naɲ in ndac ɲac bu Yisu in ɲgac Galili-ɲga, me mba. ⁷ Ma in tap sa bu in ɲgac Galili-ɲga, dec kėkiɲ in tėj Herod gi. Herod in ɲgac naɲ gėm goliɲ gameɲ Galili-ɲga, ma in mbo malac Jerusalem tėj tēm dinan. ⁸ Tėj tēm Herod gėlic Yisu, naɲ in tac ɲayham atu, bu ɲasawa baliɲ su in tac whiɲ bu lic in. In ɲgoc ɲawaė pi Yisu su, ma kėj bata bu lic in kom gėj daló daɲ. ⁹ In kėj gėndac daėsam tėj Yisu, magoc Yisu o yom dom.

¹⁰ Tėj dinan dabuɲsiga atu-tu ti lau Skraib sėtisa ma sėnggoliɲ yom pi in ti ɲaɲga. ¹¹ Goc Herod ti lau siɲ-ɲga sėsu Yisu susu ma sėngwiniɲ in. Sėkėj in soc ɲakwė baliɲ gitom kiɲ sėsoc, ma sėɲkiɲ in mbu tėj Pailot gi. ¹² Muɲ-ɲga Herod lu Pailot sėkėj kisa dau, magoc acsaló dinan inlu sėhė silip dandi.

Pailot bu ɲngapwėc Yisu

¹³ Pailot mbwėc dabuɲsiga atu-tu ti lau bata ma lau Israel-ɲga ɲató sėpitigeɲ, ¹⁴ ma sòm tėj ɲac, “Mac akoc ɲgac dau atėj ao amej, ma asom bu in gėli lau ɲalom sa. Ao kasahė in yec mac anom-ɲga, ma gatap sa bu yom naɲ mac anɲgoliɲ pi in, naɲ ɲahu mba. ¹⁵ Ma Herod bocdinan, bu in kėkiɲ in mbu tėj yac meɲ. Bocdinan wasom tėj meɲ bu ɲgac dau kom giso daɲ dom bu dandic in ndu. ¹⁶⁻¹⁷ Tu dinan-ɲga ao wakėj anej lau sėhi in ɲa so, ma sėhu in siɲ lhó ndi.” ¹⁸ Magoc ɲac sėmbwėc atu sėwhiɲ dau bu, “Koc in sa ma ndic in ndu! Ma hu Barabas siɲ tėj yac.” ¹⁹ Barabas in ɲgac naɲ ndoc gapocwaló tėj ndoc dinan, bu in kėgili lau bu sėndic siɲ, ma in gic lau ɲató ndu. ²⁰ Magoc Pailot tac whiɲ bu ɲngapwėc Yisu

su, dec sòm yom ɲaɲga tiyham bu nem ɲac si ɲalom kwi. ²¹ Magoc ɲac sėmbwėc yom ɲapanj, “Ndic in pi a gicso dau! Ndic in pi a!” ²² Goc Pailot sòm tėj ɲac tidim tó-ɲga, “Tu sake-ɲga? In kom giso bocke? Ao gatap yom daɲ sa pi in dom, bu dandic in ndu. Bocdinan ao wakėj anej lau siɲ-ɲga sėndic in ɲamlic ɲandė, ma wahu in siɲ.” ²³ Tigeɲ ɲac sėmbwėc hóc ahuc ɲapanj, bu sėndic in pi a gicso dau. Ma sėmbwėc yom dau e Pailot sóc ɲapu. ²⁴ In gólóc ma sòm tėj lau siɲ-ɲga bu sėkom gitom lau dau si yom. ²⁵ Barabas, ɲgac siɲsėlėc naɲ ndoc gapocwaló tu in gic lau ndu-ɲga, naɲ sėngapwėc in su tòm lau sėndac. Magoc Yisu, naɲ sėtėc, naɲ Pailot kėkiɲ in tėj lau siɲ-ɲga bu sėndic in ndu.

Sic Yisu pi a gicso dau

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27*)

²⁶ ɲac sėwė Yisu sėsa si, ma yec seɲ sėtap ɲgac daɲ ɲaė Saimon sa. In ɲgac malac Sairin-ɲga,* ma in kėsėlėj mbo seɲ akėj gameɲ ɲamakė-ɲga bu tėj Jerusalem ndi. Lau siɲ-ɲga sėkóc Saimon ma sėkėj in kėbalaɲ a gicso dau kėkuc Yisu.

²⁷ Lau daėsam sėɲkuc Yisu si, ma lauwė ɲató sėwhiɲ ɲac, sėhu danɲgibo asė pi in ma sėtan. ²⁸ Goc Yisu kac dau kwi ma sòm tėj ɲac, “Mac lauwė Jerusalem-ɲga, atan ao dom! Tigeɲ atan tu daom-ɲga, ma tu mac nem balėkoc-ɲga. ²⁹ Bu ndoc ɲawapac-ɲga oc meɲ sa, naɲ mac oc asom bu in gėj ɲayham bu lauwė ɲató ɲac lauwė gapoc ma sėkóc balėkoc me sėkėj su tėj balėkoc dom. ³⁰ Tėj ndoc dinan, lau oc tac whiɲ bu lóc daɲ tip meɲ ma ɲngatoc ɲac si. ³¹ Gėj naɲ kwahic dec sėkom tėj ao, naɲ gitom sėkėj ya gėj a batac. Bocdinan ahėgo daom pi gėj ɲac oc sėkom tiɲambu-ɲga, oc nditom sėkėj ya neɲ a basó.”

³² Lau siɲ-ɲga sėwė ɲgac sac lu sėwhiɲ Yisu, bu sėndic inlu ndu sėwhiɲ in. ³³ ɲac sėsa si e sėhóc asė gameɲ naɲ sėsam bu ɲakėcyha, ma yec dinde ɲac sic Yisu pi a gicso dau. Ma sic ɲgac sac lu sėpi a gicso sėwhiɲ Yisu, daɲ kėgalėj andó-ɲga, ma daɲ kėgalėj gasė-ɲga. ³⁴ Tėj dinan Yisu teɲ mbec ma sòm, “Damanj, suc anej ɲacyo si sac kwi, bu ɲac sėɲyalė gėj naɲ sėkom, naɲ dom.” Tiɲambu lau siɲ-ɲga sėpuc gapoc bu sėlic ɲac si asa oc koc Yisu ndė ɲakwė.

³⁵ Lau daėsam sėlhac ma tahė Yisu, ma lau bata Israel-ɲga bocdinan. Sėlhac ti sem tó in ma sėsom, “In gėm lau ɲató sa. In bu Mesaya naɲ Anotó kėyalij sa,

* 23:26 Sairin - malac daɲ naɲ yec Not (North) Afrika.

nañ nem dau si mañ.”³⁶ Ma lau siñ-nga sêtigasuc ma sêsu inñ susu boc-dinañ. Sêkêñ wain ñamakic têtñ inñ,³⁷ ma sêsôm, “Am bu lau Israel-nga si kinñ, nañ goc nem daôm si.”³⁸ Ñac sêto yom kalhac inñ ndê a gicso dau ñahô, nañ sôm, ‘Lau Israel-nga si Kinñ dindec.’

³⁹ Ñgac sac danñ nañ kêgalêtñ a gicso dau kêpiñ Yisu, nañ su inñ susu ma sôm, “Am Mesaya dau, a? Bocdinañ dec nem daôm si, ma nem alu si awhiñ!”⁴⁰ Tigenñ ñgac sac tilu-nga hec yom inñ, ma ndac, “Am tõe Anötö, me mba? Yac lau tõe dakõe ñagêyô tigenñ.”⁴¹ Hêclu dakõe ñagêyô solop, bu hêclu dakôm sac. Magoc ñgac dindec kôm giso danñ dom.”⁴² Goc inñ sôm têtñ Yisu, “Yisu, têtñ ndoc am ndõe nem pôn kinñ-nga, nañ gauc nem aô.”⁴³ Ma Yisu ô yom ma sôm têtñ inñ, “Aô wasôm yomandô têtñ am bu acsalô lec am oc ndõe †Paradais whiñ aô.”

Yisu mbac ndu

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-39; Jon 19:28-30*)

⁴⁴ Têtñ ac kalhac lhu, ñasec gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga,⁴⁵ bu ac gêm ganduc. Ma po baliñ nañ kêgalêtñ lôm dabuñ ñalôm, nañ dau kic gi lu.⁴⁶ Têtñ ndoc dinañ Yisu mbwêc awha atu ma sôm, “Damañ, aô gakêñ aneñ gatunñ sip am amam!” Inñ sôm yom dinañ su, goc mbac ndu.

⁴⁷ Ñgac bata siñ-nga gêlic gêtñ hoñ dinañ, ma kêpiñ Anötö ma sôm, “Yomandô! Ñgac dindec inñ ñgac gitêtñ!”⁴⁸ Ma lau daêsam nañ sêkac sa su bu sêlic lau siñ-nga sic Yisu pi a gicso dau, nañ sêlic gêtñ hoñ dinañ e kôm ñac si ñalôm ñawapac, dec sêndahiñ ñasu ma sêlhô si.⁴⁹ Ma lau hoñ nañ sêñyalê Yisu, ma lauwhê nañ sêñkuc inñ akêñ gameñ Galili-nga, nañ sêlhac ahê ma sêlic gêtñ dinañ.

Josep kêtñ Yisu ndê ñamlañ yêc hoc ñasuj

(*Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Ñgac danñ mbo, nañ ndê ñaê Josep. Inñ ndê malac Arimatiya yêc gameñ Judia-nga, ma inñ ñgac ñayham ma gitêtñ nañ kêtñ bata Anötö ndê gôliñ bu meñ sa tiawê. Inñ lau †Sanedrin-nga si danñ, tigenñ inñ ñalôm whiñ yom nañ ñac sêkic pi Yisu bu sêndic inñ ndu, ti gêtñ nañ sêkôm têtñ inñ, nañ dom.⁵² Têtñ telha dinañ inñ têtñ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlañ.⁵³ Goc inñ kõe inñ su yêc a gicso dau, kêpañ inñ ña po ñayham danñ, ma kêtñ inñ yêc sêhó danñ. Lau sêlêtñ sêhó dinañ gwanaj su yêc hoc danñ ñalôm, ma sêkêtñ ñgac batê danñ yêc sêhó dau muñ su dom.

⁵⁴⁻⁵⁵ Lauwhê nañ muñ-nga sêñsêlêtñ sêwhiñ Yisu têtñ ndoc inñ meñ akêñ gameñ Galili-nga, nañ sêñkuc Josep si, ma sêlic sêhó dinañ ti gameñ nañ Josep kêtñ Yisu ndê ñamlañ yêc nañ. Tigenñ bêc dinañ inñ lau Israel si bêc sêmasañ dau tu sêlic om-nga, ma ndoc Sabat-nga meñ kêpiñ.⁵⁶ Bocdinañ lauwhê dinañ sêmbu sêtêtñ si andu si, ma sêmasañ bu ñamalu ti gêtñ ñatô bu sênem oso Yisu. Ma têtñ bêc Sabat-nga, ñac sêñwhañ dau tôm yomsu Sabat-nga sôm.

24

Yisu tisa

(*Mat 28:1-10; Mak 16:1-13*)

¹ Sabat meñ gi su, ma têtñ wake ñabêc ñamata-nga, goc lauwhê dinañ sêti têtñ bêbêc ganduc. Sêkõe gêtñ ñamalu nañ sêmasañ su, ma sêsa sêtêtñ sêhó dau si.² Ma sêlic bu hoc atu nañ Josep kêpi gi tuj sê awha, nañ ndõe ñamala dom.³ Dec sêsôc si, magoc sêtap Pômdau Yisu ndê ñamlañ sa dom.⁴ Sêlhac ma sêhêdaê, ma ñgac lu ti ñakwê ñawasi atu, sêhoc dau asê ma sêlhac sêwhiñ ñac.⁵ Dec lauwhê sêtôc dau, ma sêwec angô andô têtñ nom. Ma ñgac lu sêsôm têtñ ñac, “Tu sake-nga mac anjalê inñ nañ mbo tali, yêc lau batê si mala?”⁶ Inñ mbo lec dom, inñ tisa su. Gauc nem yom nañ inñ sôm têtñ mac muñ su, têtñ têtñ inñ mbo gameñ Galili-nga.⁷ Inñ sôm bu lau oc sêhoc ñamalac ndê Atu asê ma sêkêtñ inñ sip lau sac si amba, ma ñac oc sêndic inñ pi a gicso dau, ma têtñ bêc titô-nga inñ oc tisa tiyham.”⁸ Goc lauwhê dinañ gauc gêm yom nañ Yisu sôm muñ su.⁹ Ma ñac sêhu sêhó dau siñ ma sêmbu sêtêtñ Jerusalem si, ma sic minñ yom hoñ dinañ têtñ ñgacsêñjomi 11, ma têtñ lau hoñ nañ muñ-nga sêñkuc Yisu.

¹⁰ Lauwhê dau si ñaê bocdec. Maria Magadala, Joana, ma Jems dinda Maria, ma lauwhê ñatô sêwhiñ. Ñac sic minñ têtñ lau aposel,¹¹ magoc aposel sêngô yom dau gitôm yom ñambwa, ma sêkêtñ whiñ dom.¹² Goc Pita tisa ma kêtñ têtñ sêhó gi. Inñ wec bu tõe gwaniñ sêhó ñalôm, dec inñ gêlic po ñambwa nañ yêc. Goc inñ kôlhô gi ma gauc gêm yom daêsam pi gêtñ hoñ dinañ.

Yisu hoc dau asê têtñ ñgacsêñjom lu

¹³ Têtñ bêc tigenñ dinañ ñgac-sêñjom lu sêñsêlêtñ sêmbu señ bu sêtêtñ malac Emeyas sêndi. Señ akêñ Jerusalem têtñ Emeyas, nañ ñasawa gitôm kilometa 11.¹⁴ Inñlu sem yomgalôm têtñ dandi, pi gêtñ hoñ nañ hõe asê têtñ têtñ dinañ.¹⁵ Sêñsêlêtñ ti sem yomgalôm sêmbu, ma Yisu dau meñ kêsêlêtñ whiñ inñlu.¹⁶ Tigenñ Anötö kôm inñlu tandô ñalêtñ kaiñ danñ sa, dec sêñyalê inñ dom.¹⁷ Ma inñ sôm têtñ inñlu,

“Yom bocke dec amlu asôm têt daôm ma anşêlêj ambo seŋ?” Goc inlu sêkwê dôj sêlhac, ma sêwec. ¹⁸ Ma inlu si dan nan sêsam bu Kliopas ô yom ma sôm, “Naclej hoj nan sêmbu Jerusalem têt têt dindec, nan sênjalê gêt nan hóc asê. Bocke dec am kêyalê dom?” ¹⁹ Ma Yisu ndac, “Gêt sake?” Ma sêsôm têt in, “Gêt nan hóc asê Yisu Nasaret-ŋga. Ngac dau in propet dan, ma in kôm gêt ma sôm yom ti ŋaclai atu yêc Anôtô ma ŋamalac hoj anğô-ŋga. ²⁰⁻²¹ Ma yac akêt batan su, bu mboe in Mesaya nan Anôtô oc êŋkin bu êŋgaho lau Israel-ŋga su yêc lau Rom-ŋga amba. Tigeŋ yac mba dabuŋ-siga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêkêj in têt lau Rom-ŋga bu sêmatôc in, ma ŋac sêkic yom bu in mbac ndu, ma sic in pi a gicso dau. Gêt hoj dinan hóc asê in, ma kwahic dec bêc tô giŋga su. ²² Ma bêbêc lec yac mba lauwê ŋatô sêsôm yom nan kôm yac hoj asô. Têt bêbêc ganduc, ŋac sêtêj sêhó si, ²³ magoc sêtap in ndê ŋamlan sa dom. Sêmbu sêmen, ma sêsôm bu anjela sêhoc dau asê têt ŋac, ma sêsôm têt ŋac bu Yisu mbo tali. ²⁴ Lau ŋatô nan sêmbu sêwhin yac, nan sêsa sêtêj sêhó si, ma sêtap gêt hoj sa tòm lauwê dau sêsôm, magoc sêlic Yisu dom.”

²⁵ Goc Yisu sôm têt inlu, “O mac lau! Mac nem gauc sa dom. Lau propet sêhoc yom asê pi gêt hoj dinan gwanan su, magoc mac akêt whin gwalec! ²⁶ Sêhoc yom asê ma sêsôm bu Mesaya gic waê bu hóc ŋawapac hoj dinan, ma tinjambu tap in ndê ŋawasi sa.” ²⁷ Ma Yisu whê inlu si gauc sa pi yom hoj nan Moses ti lau propet sêto hêganôj in, e in whê Anôtô ndê yom hoj nan sêto gwanan pi in, nan sa têt inlu.

²⁸ Nac sêsun sa malac Emeyas, ma Yisu kôm bu hu inlu sin, ma êŋsêlêj gacgeŋ ndi. ²⁹ Magoc sêten in ti ŋanğa, ma sêsôm, “Mbo whin alu, bu ac pacndê ma sauŋ oc ôbwêc sa.” ³⁰ Dec Yisu sôc malac dau gi, bu mbo whin inlu. Ma têt ndoc sêndôc sic bu sênen gêt, nan Yisu kôc bolom sa, gêm danje ma pô kôc, goc kêt têt inlu. ³¹ Ma inlu si tandô ŋawa sa, dec sênjalê in. Ma ŋagahô ej Yisu anğô mba. ³² Ma inlu sêsôm têt dandi, “Yomandô. Têt ndoc in sôm yom têt hêclu yêc seŋ, ma whê Anôtô ndê yom nan sêto yêc, nan sa, dec kôm hêclu neŋ ŋalôm kac hêclu ŋandô.” ³³ Goc inlu sêtisa ŋagahô, ma sêlhó sêmbu sêtêj Jerusalem si. Ma sêtap ŋgacsêjomi 11 sa, ti lau ŋatô nan sêmbu sêwhin ŋac. ³⁴ Ma ŋgacsêjomi sêsôm têt inlu, “Pômdau tisa yomandô, ma in hoc dau asê têt Saimon!” ³⁵ Goc inlu sic miŋ yom pi gêt nan hóc asê yêc seŋ, ma bu inlu sênjalê Yisu têt ndoc in pi bolom kôc.

Yisu hoc dau asê têt sênjomi hoj

³⁶ Sêsôm yom dinan sêmbu, ma Yisu hoc dau asê ma kallhac ŋac anğô-ŋga, ma sôm têt ŋac, “Yom malô whin mac.” ³⁷ Nac sêsô ti sêtôc dandi ŋandô, bu ŋac gauc gêm bu sêlic ŋalau dan. ³⁸ Ma in sôm têt ŋac, “Tu sake-ŋga mac nem ŋalôm ŋawapac, ma gauc gêm yom daêsam?” ³⁹ Alic amaŋ ti gahiŋapa, bu aô dauŋ dindec. Amasec aô, ma alic. Nalau si ŋamsôm ti ŋakwa mbasi, magoc alic aô neŋ.” ⁴⁰ In sôm yom dinan, goc têt amba ti gahiapa têt ŋac.

⁴¹ Nac atac ŋayham babalec, magoc ŋac gauc gêm yom daêsam, ma atac lu-lu bu gêt nan hóc asê, nan gêt ŋandô, me mba. Goc in ndac ŋac, “Mac nem gêt daner-ŋga ndôc?” ⁴² Ma sêkêj i tô dan nan sêpec su, nan têt in. ⁴³ Ma in kôc su, ma gêt yêc ŋac si anğô-ŋga. ⁴⁴ Goc in sôm têt ŋac, “Gauc nem bu aô gasôm yom têt mac muŋ su, pi gêt nan kwahic dec ŋandô sa. Têt ndoc aô gambo gawhin mac, nan gawhê sa bu gêt hoj nan sêto pi aô yêc Moses ma lau propet si bapia tilhun, ma yêc Buku Wê-ŋga, nan gic waê bu ŋandô sa.” ⁴⁵ Ma in whê ŋac si gauc sa pi Anôtô ndê yom hoj nan sêto yêc. ⁴⁶ In sôm têt ŋac, “Sêto yom pi Mesaya bu in oc hóc ŋandê atu ma mbac ndu, ma têt bêc titô-ŋga in oc tisa ma mbo tali tiyham. ⁴⁷ Ma sêto bu lau oc sênem mêtê tu in ndê ŋaê-ŋga, ma sêsôm têt lau bu sêkac si ŋalôm kwi, dec Anôtô oc suc ŋac si sac kwi. Nac oc sêndic hu sênem mêtê dau yêc malac Jerusalem, ma tinjambu mêtê dau oc sa têt lau gameŋ apa-ŋga hoj. ⁴⁸ Gêt hoj dindec mac alic gatô su, dec oc ahoc yom ŋandô asê pi gêt dau awhin. ⁴⁹ Ma alic! Aô oc wakêj gêt nan aneŋ Damaŋ gic bata su, nan têt mac. Bocdinan ambo malac dindec e Anôtô kêt in ndê ŋaclai nem mac ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁵⁰ Tinjambu Yisu wê ŋac sêsa sêtêj gameŋ nan yêc kêpiŋ malac Betani si. Yêc dinan in hóc amba sa, ma gêm mbec ŋac. ⁵¹ Ma têt têt in gêm mbec ŋac mbo, nan in hu ŋac sin, ma Anôtô kôc in sa pi undambê gi. ⁵² Dec ŋac sêpôn haduc ma sêmpin in. Ma sêlhó sêmbu sêtêj Jerusalem si ti atac ŋayham atu. ⁵³ Ma tòm bêc hoj, sêkac sa sêmbu lôm dabuŋ ŋabatêmnô, ma sêhoc Anôtô ndê waê asê.

Jon ndê ñawaê ñayham Yom whê ñawaê ñayham dindec sa-nga

Jon in Yisu ndê ñgacsêñjomi 12 si dan, nan kêsêlêñ whin Yisu ma mbo whin in tòm in ndê bêc mbo nom-nga hon, ma bocdinañ dec ngô yom hon nan in kédôhôn ma gêlic gwelen nan in kôm. Yêc 13:24, 19:26, 20:2 ma 21:7, Jon to yom pi ñgacsêñjom dan, nan Yisu atac whin ñandô. Lau daêsam sêñyalê bu yom dau hêganônñ Jon dau, magoc in tec bu tóc dau tiawê.

Lau ñatô sêsam Jon ndê bapia bu 'Buku Gêñ Dalô-nga,' bu in to yom pi gêñ dalô atu-tu nan Yisu kôm. In to yom pi gêñ dalô hon nan Yisu kôm, nan dom. In to yom pi gêñ nan bu whê Yisu sa bu Mesaya nan Anôtô gic bata bu êñkin têt in ndê lau Israel-nga. Jon dau whê ndê bapia ñahu sa bocdec bu:

Yom pi gêñ dalô indec, nan yêc tu bu mac asam ma akêñ whin bu Yisu in Mesaya, Anôtô ndê Atu. Ma tu mac akêñ whin in ndê ñaê-nga, dec mac oc atap sen ambo tamli-nga sa. (20:31)

Jon sam Yisu bu Anôtô ndê Yom Dau nan mbo titêm-titêm, nan men ti ñamalac. In mbo whin Damba Anôtô têt ñamata-nga, ma in Anôtô dau (1:1). Bocdinañ lau nan sêñyalê Yisu tidôn, nan gitôm sêñyalê ti sêlic in Damba dau whin (1:18; 8:19; 14:7). Jon tac whin bu lau nan sêsam in ndê bapia sêtap sen dandôc tanli-nga sa. Ma sen dau datap sa yêc Yisu tawasê, tòm yom nan Yisu sôm pi dau, ma Jon to yêc (14:6) bocdec bu:

Aô tanwasêñ gati sen bu ñamalac sêtêñ Damanj sêndi, ma sen dan yêc dom.

Yisu Kilisi Nahu

¹ Têt têm ñamata-nga nom sambuc indec mbasi, nan Yisu nan dasam bu Yom Dau, in mbo. In mbo whin Anôtô, ma in Anôtô dau. ² In mbo whin Anôtô têt têm ñamata-nga. ³ Gêñ hon nan yêc, nan in dau kêt, ma gêñ dan hóc asê ña lêt dan dom. ⁴ Yac neñ dambo tanli ñahu in dau, ma in dau ti ñamalac nom-nga si Njawê. ⁵ Njawê dau pô gameñ ñasec, ma ñasec gitôm dom bu kôm ñawê dau ahuc.

⁶ Anôtô kêtin ñgac ahen-nga dan men, nan ndê ñaê Jon. ⁷ In men bu hoc yom ñandô asê pi Njawê dau, tu bu lau hon nan sêngô in ndê yom, nan sêkêt whin Njawê dau. ⁸⁻⁹ Jon in Njawê dau dom, tigen in men

bu hoc yom asê pi Njawê ñandô dau, nan oc men êñkuc in bu pô ñamalac hon.

¹⁰ Nom sambuc indec Anôtô kêt in, tigen têt ndoc in hóc asê, nan lau nom-nga sêñyalê in dom. ¹¹ In ti nom sambuc indec ñadau, magoc têt ndoc in men, nan in ndê lau Israel-nga sêkôc in sa dom. ¹² Magoc lau hon nan sêkôc in sa, ma sêkêt whin in, nan Anôtô gêlic ñayham ma kôc ñac sa sêti in ndê balêkoc. ¹³ Sêti in ndê balêkoc ña lêt tòm lau nom-nga si lêt sêkwê balêkoc asê-nga dom, me tu ñamalac dau si gauc gêm me atac whin-nga dom. Mba! Anôtô dau kôm ñac sêtiwakuc dec sêti in ndê balêkoc.

¹⁴ In nan dasam bu Yom Dau sip nom men ti ñamalac, ma mbo whin yac. In men akêt Damba Anôtô, ma Damba ndê mwasin ti yom ñandô gêm in ahuc. In Anôtô ndê Atu tigen, dec wêkain ñaclai ti ñawasi atu, ma yac alic in ndê ñaclai ti ñawasi dau, nan su. ¹⁵ Jon hoc yom asê pi in gwanan su bocdec bu, "Ñgac dan oc êñkuc aô, nan hóc gêlêc aô su, ñahu bu in mbo wandêc su mbo." Ma têt ndoc in hóc asê, nan Jon sôm bu, "In ñgac dau dinañ dec gahoc yom asê pi in gwanan su."

¹⁶⁻¹⁷ Muñ-nga Anôtô kêmwasin lau Israel-nga ña yoms nan in kêt têt Moses. Magoc kwahic dec Yisu Kilisi men, ma Anôtô ndê mwasin gêm in ahuc sambuc, dec yac hon datap mwasin ti yom ñandô sa hóc gêlêc su, yêc Yisu. ¹⁸ Ñamalac dan gêlic Anôtô su dom. Magoc in ndê Atu tigen Yisu †Kilisi, nan mbo kêtin Anôtô dau, in dau in Anôtô, nan sip nom men ti ñamalac, ma whê Damba Anôtô sa têt yac, dec tanyalê in.

Lau sêndac bata Jon, Ngac Kêku Lau-nga

¹⁹⁻²⁰ Têt ndoc Jon kêt lau mbo, nan lau bata Israel-nga sêñkin †dabunjsiga ñatô ti lau †Liwai ñatô akêt Jerusalem sêtêñ in si, ma sêndac in bu, "Am asa?" Jon sêc yom dan ahuc dom, in sôm yom yêc awê bu, "Aô †Mesaya dom." ²¹ Dec ñac sêndac in, "Bocdinañ dec am asa? Am Elaija, a?" Ma in sôm, "Mba!" Goc sêndac, "Am propet gitôm Moses nan Anôtô gic bata bu êñkin men, a?" Ma in sôm, "Mba!" ²² Bocdinañ sêsôm têt in, "Dec sôm daôm asê têt yac bu am asa. Yac bu akêt ñawaê têt lau nan sêñkin yac amej nan." ²³ Jon ô ñac si gêndac ña propet Aisaya ndê yom dan, ma sôm, "Ñamalac nan ta yom yêc gameñ sawa bu, 'Amasan Pômdau ndê sen tisolop,' nan aô dauñ dec."

²⁴ Lau Palêsai ñatô sêmbo sêwhin lau nan lau bata sêñkin sêtêñ Jon si. ²⁵ Sêngô Jon ndê yom dau, dec sêndac in bocdec bu, "Am daôm sôm bu am Mesaya dom, ma bu

am Elaija dom, ma propet atu dau dom. Ma bocke dec am kêku lau mbo?"²⁶⁻²⁷ Ma Jon sôm, "Aô dec kaku lau ña bu, magoc ñgac ñan oc êñkuc aô, nan hóc gêlêc aô su. Aô dec ñgac ñambwa, gitôm dom bu wati in ndê ñgac akiñ bu wanğapwêc in ndê atapa ñawalô. ñgac dau kwahic dec mbo mac ñalhu, magoc mac anyalê in dom."

²⁸ Jon kêku lau mbo malac ñan ñaê Betani, nan yêc Bu Jordan ñadanğa mbu têtñ ac pi-ñga. Ma gêtñ honñ ñinan hóc asê yêc gameñ ñinan.

Yisu in Anôtô ndê Domba

²⁹ Bêc ñan tiyham ma Jon gêlic Yisu kêsêlêñ têtñ in men, ma sôm, "Alic ñgac dê! In ñAnôtô ndê Domba, nan Anôtô kêtñ bu kóc ñamalac si sac su. ³⁰ In ñgac dau nan aô gasôm yom pi in munñ su, bu ñgac ñan oc êñkuc aô men, nan hóc gêlêc aô su, bu in mbo wandêc su mbo. ³¹ Mun-ñga aô ñan nêtñ gauc sa pi in dom, tigen kwahic dec aô gameñ kaku lau ña bu, tu bu watôc in asê têtñ lau Israel-ñga." ³²⁻³³ Jon sôm yom ñinan su, goc gic têku yom ma whê yom sa bocdec bu, "Yomandô. Mun-ñga aô ñan nêtñ gauc sa pi in dom, tigen Anôtô nan kêtñ aô bu wanğku lau ña bu, nan sôm têtñ aô bu, 'Am oc lic ñalau Dabun sip têtñ ñgac ñan men. Ma ñgac dau ñinan oc êñku lau ña ñalau Dabun.' Tijnambu aô galic ñalau Dabun gêm balusi anğô ma sip akêtñ undambê têtñ ñgac dindêc men ma mbo whin in. ³⁴ Aô tanôtñ galic gêtñ ñinan hóc asê ñgac dau su, ma tu ñinan-ñga kwahic dec gahoc yom asê pi in, ma gasôm asê têtñ mac bu in Anôtô ndê Atu."

Yisu ndê ñgacsêñomi ñamata-ñga

³⁵ ñagalansê Jon mbo bu dau ñadali ma in ndê ñgacsêñom lu sêmbo sêwhin in. ³⁶ Yisu kêsêlêñ men, ma Jon tahê in ma sôm, "Kec, Anôtô ndê Domba dê." ³⁷ Têtñ ndoc ñgacsêñom lu sêñğô Jon ndê yom ñinan, nan sêhu in sijn ma sêñkuc Yisu. ³⁸ Yisu kac dau kwi ma gêlic bu inlu sêñkuc in, dec ndac, "Bocce dec amlu anğkuc aô?" Goc inlu sêsôm, "Rabai, am yêc nde?" (Ñaê ñRabai ñanem kwi bu 'Kêdôhôn-waga.') ³⁹ Ma in sôm, "Amen ma alic." Goc inlu sêñsêlêñ sêwhin in si, ma sêlic gameñ nan in yêc. Sêhóc asê têtñ telha, acgatu gitôm 4 kilok, ma bocdinan dec sêmbo sêwhin in.

⁴⁰ ñgac lu nan sêñğô Jon ndê yom ma sêñkuc Yisu, nan si ñan in Andru, Saimon Pita ndê asi. ⁴¹ ñagahô in gi tap dôwa Saimon sa, ma sôm têtñ in, "Yac atap ñMesaya sa su." (Yom Mesaya dau ñanem kwi bu Kilisi.) ⁴² Goc in wê Saimon s a têtñ Yisu gi. Yisu tahê in ma sôm, "Am Saimon,

Jon ndê atu. Kwahic dec aô wasam am bu Kepas." (Ñaê dau* sem kwi sip Yom Griik bu Pita.)

Yisu kêtgalêm Pilip lu Natanael sa

⁴³⁻⁴⁴ Têtñ ñagalansê Yisu tisa ma gi tap ñgac ñan ñaê Pilip sa. Pilip in ñgac akêtñ malac Betsaida yêc gameñ Galili-ñga. Malac dau Pita lu Andru si malachu whin. Yisu gauc gêm bu têtñ Galili ndi, dec sôm têtñ Pilip, "Mwen êmkuc aô." ⁴⁵ Goc Pilip gi tap ñgac ñan ñaê Natanael sa, ma sôm têtñ in bu, "Mesaya nan Moses ti lau propet sêto yom pi in munñ su, nan yac atap in sa su. In Josep ndê atu Yisu akêtñ malac Nasaret." ⁴⁶ Natanael ngô su goc ndac, "Nasaret? Gêtñ ñayham bocke oc men akêtñ malac ñambwa ñinan?" Dec Pilip sôm, "Mwen ma lic."

⁴⁷ Yisu gêlic Natanael têtñ in men, ma sôm yom pi in bocdec bu, "Yomandô! In ñgac Israel-ñga nan yom tasan ñan yêc in ndê ñalôm dom." ⁴⁸ Dec Natanael ndac in, "Am kêtalê aô ñalêñ bocke?" Ma Yisu sôm têtñ in, "Pilip mbwêc am dom en, ma aô galic am ndôc a atu ñan ñahu." ⁴⁹ Natanael ô yom ma sôm, "Kêdôhônwaga, am Anôtô ndê Atu. Am yac lau Israel-ñga mba Kin." ⁵⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm têtñ in, "Aô gasôm bu galic am yêc a ñan ñahu ma tu ñinan-ñga dec am kêtñ whin. Am oc lic gêtñ atu-tu hóc gêlêc in ñinan su." ⁵¹ Ma in gic têku yom ma sôm, "Yom ñandô aô wasôm têtñ mac. Tijnambu mac oc alic undambê kac sa, ma ñamalac ndê Atu oc ti sen bu Anôtô ndê anjela sêsip sêpi-ñga."

2

Yisu gêm bu kwi ti wain

¹ Bêc lu gi su ma lau yêc malac Kana nan yêc gameñ Galili-ñga sêndê mwasin tu ñgac ñan bu nem awhê-ñga. Yisu dinda mbo whin ñac, ma ² sêkêtñ ahen Yisu ti ndê ñgacsêñomi bu sênen mwasin dau sêwhin. ³ Ma lau sen ti sêñôm gêtñ sêmbo e wain pacndê. Dec Yisu dinda sôm têtñ in bu, "Ñac si wain pacndê su." ⁴ Goc Yisu sôm têtñ in, "O awhê! Tu sake-ñga am sôm têtñ aô? Aneñ ndoc men sa su dom." ⁵ Tigen Yisu dinda sôm têtñ lau akiñ bu, "Gêtñ bocke nan in bu sôm têtñ mac, nan akôm."

⁶ Yêc mwasin dau ñamala, lôn bu-ñga 6 sêlhac. Lôn ñinan atu andô, tigen-tigen gitôm 100 lita, ma sic waê lau Israel-ñga si mêtê sêñğwasin dau ñawasi sa yêc Anôtô anğô-ñga. ⁷ Ma Yisu sôm têtñ lau akiñ, "Akêtñ bu sip lôn honñ ñinan e

* 1:42 ñaê 'Kepas' nan Yisu kêtñ têtñ Pita, in Yom ñHibru ñan, nan ñanem kwi bu 'hoc.' Alic Yisu ndê yom yêc Mat 16:18.

menhu.”⁸ Sêtac bu sip e menhu su, goc in sôm têtj ñac, “Anjgati sa ma akêtj têtj mwasinj ñadau ênsahê.” Ma sêkôm gitôm in sôm.⁹ Mwasinj ñadau kêsahê bu nanj Yisu gêm kwi ti wain, ma kêyalê dom bu menj akêtj nde. Tigenj lau akin nanj sêtac bu sip lônj, nanj dec sênyalê. Mwasinj ñadau kêsahê su, goc mbwêc ñgac gêm awhê-ñga menj, ma sôm têtj in,¹⁰ “Lau hoj sêkêtj wain ñayham têtj lau sênôm munj e tac ñayham sa, goc sêkêtj wain ñambwa kékuc. Tu sake-ñga am kêgaminj wain ñayham kalhac e tijambu?”

¹¹ Yisu kôm gêtj dalô ñamata-ñga dinanj yêc malac Kana, nanj yêc gamej Galili-ñga. Gêtj dau tôc in ndê ñawasi ti ñaclai asê, ma in ndê ñgacsênomi sêkêtj whinj in.¹² Ma tijambu Yisu lu dinda ma asij ti ñgacsênomi sêsip malac Kapenaom si, ma sêmbo bêc ñatô.

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuj
(Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)*

¹³ Têtj têtj dinanj lau Israel-ñga si om atu †Mwasinj Pasowa-ñga menj kêtjin. Tu dinanj-ñga Yisu pi Jerusalem gi.¹⁴ In hôc asê su, ma yêc lôm dabuj ñabatêmndô, in gêlic lau sêhoj makao ti domba ma balusi bu lau sênemlhi, ma lau ñatô sêndôc tebo bu sêo lau apa si mone ña lau Israel-ñga si mone.¹⁵ Dec in gêm bocbinj wac ti po ma kêbulu ñac sêsa awê si, ma kêbulu makao ti domba sêwhinj. Ma inj tac lau sêo mone-ñga si tebo sa, ma kêbalip ñac si mone babalip.¹⁶ Goc inj hec yom lau balusi-ñga ma sôm têtj ñac, “Akôc nem balusi dinanj asa awê andi! Damanj ndê andu yêc bu lau sênemlhi gêtj sêmbo-ñga dom. Mac akôm sac sambuc!”¹⁷ Têtj dinanj in ndê ñgacsênomi gauc gêm Anôtô ndê yom danj nanj sêto yêc bocdec bu:

Aô nejj atac whinj tu am nem andu-ñga, mbô aô nejj ñalôm sa ñapan. [BW 69:9]

¹⁸ Ma lau bata Israel-ñga sêndac Yisu ma sêsôm, “Asa kêtj ñaclai têtj am bu kôm gêtj dinanj? Kôm gêtj dalô danj bu tôc am nem ñaclai ñahu asê têtj yac.”¹⁹ Yisu ô ñac si awha ma sôm, “Asenj lôm dabuj dindec su, ma aô oc wakwê sa tiyham nditôm bêc têtj.”²⁰ Goc sêsôm, “Mun-ñga lau sêkôm gwelenj sêkwê lôm dabuj dindec-ñga gitôm yala 46. Ma bocke dec am gauc gêm bu am gitôm bu kwê sa tôm bêc têtj?”²¹ Sêsôm yom dinanj bu ñac sênyalê dom bu lôm dabuj nanj inj sôm yom pi, nanj inj dau.²² T injambu, têtj ndoc Yisu tisa akêtj lau batê-ñga, nanj inj ndê sênomi gauc gêm in ndê yom dinanj. Ma têtj dinanj sêkêtj whinj yom nanj inj sôm, ma sêkêtj whinj Anôtô ndê yom nanj sêto yêc munj su, pi inj ndê mbac ndu ma tisa-ñga.

²³ Yisu mbo Jerusalem têtj Om Pasowa-ñga, ma lau daêsam sêlic gêtj dalô hoj nanj inj kôm, dec sêkêtj whinj in.²⁴⁻²⁵ Tigenj Yisu kêyalê ñamalac si gauc ti yom hoj nanj yêc ñac si ñalôm. Inj pônâ ñamalac si yom pi dau dom. Ma tu dinanj-ñga inj whê dau sa sambuc têtj ñamalac danj dom.

3

Yisu lu Nikodemas

¹ Lau Israel si ñgac bata danj mbo Jerusalem, nanj ndê ñaê Nikodemas. Inj mbo lau †Palêsai si tonj, ma inj lau bata †Sanedrin-ñga si danj whinj.² Têtj ôbwêc danj, Nikodemas têtj Yisu gi, ma sôm têtj inj, “O Kêdôhônwaga. Yac alic gêtj dalô hoj nanj am kôm, dec anyalê bu am kêdôhônwaga danj nanj Anôtô kêtjin menj. Ñahu bu Anôtô bu mbo whinj ñamalac danj dom, dec oc tôm dom bu ñamalac dau kôm gêtj dalô gitôm nanj am kôm.”

³ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Yom ñandô aô wasôm têtj am. Ñamalac danj bu tiwakuc tiyham dom, dec oc tôm dom bu inj mbo †Anôtô ndê gôlinj ñapu.”⁴ Goc Nikodemas sôm têtj inj, “Ñamalac andô danj oc tiwakuc ñalêj bocke? Oc tôm bu sip dinda atac ñalôm ma dinda kôc inj tiyham, me?”⁵ Ma Yisu sôm, “Aô wasôm yom ñandô têtj am. Ñamalac danj bu tiwakuc ña bu ma ña Ñalau Dabuj dom, dec oc nditôm dom bu mbo Anôtô ndê gôlinj ñapu.”⁶ Ñamalac sêkwê ñamalac asê, magoc Ñalau tigenj g itôm bu kôm ñamalac danj tiwakuc ma kêtj ñalôm wakuc têtj inj.⁷ Aô gasôm têtj am bu mac atiwakuc tiyham ña ñaclai undambê-ñga manj. Am sô tu yom dinanj-ñga dom.⁸ Mbu kêsêlêj kékuc Anôtô ndê atac whinj. Am gitôm bu ñgô ñakêcsia, tigenj am kêyalê mbu ñahu me mbu ñapwê dom. Ma Ñalau Dabuj ndê gwelenj kôm lau sêtiwakuc-ñga, nanj kainj tigenj.”

⁹ Nikodemas ñgô yom dinanj, dec ndac Yisu, “Aluê! Yom dinanj oc ñandô sa ñalêj bocke?”¹⁰ Ma Yisu sôm, “Am lau Israel si kêdôhôn-waga mêtê-ñga danj, ma bocke dec am kêyalê yom dindec ñahu dom?”¹¹ Aô wasôm yom ñandô têtj am. Gêtj nanj aô ti lau nanj sêñkuc aô nanj anyalê, dec yac asôm asê. Ma yac ahoc yom ñandô asê pi gêtj nanj yac alic su. Magoc mac akôc yac mba yom sa dom.¹² Aô gasôm yom têtj mac pi gêtj nom-ñga, magoc mac akêtj whinj dom. Ma aô bu wasôm yom têtj mac pi gêtj undambê-ñga, dec oc akêtj whinj ñalêj bocke?”¹³ Ñamalac danj pi undambê gi bu ênyalê gêtj undambê-ñga dom, tigenj Ñamalac ndê Atu, nanj sip akêtj undambê menj, nanj kêyalê.¹⁴ Mun-ñga, têtj ndoc lau Israel-ñga sêmbo gamej sawa, nanj

Moses gic mboc ngagatu* pi a, ma hôc sa pi lôlôc gi. Ma ñalêñ tigen, lau oc sêndic Ñamalac ndê Atu pi a, ma sêhôt in sa pi lôlôc ndi. Lêñ dinañ gic in ñawaê, ¹⁵ tu bu lau hoñ nañ sêkên whin in, nañ oc sêtap sen sêndôc tali ñapan-nga sa.

¹⁶ “Bu Anötö atac whin lau nom-nga ndu andô, dec kêñ ndê Atu tigen mbac ndu tu ñac-nga, bu lau hoñ nañ sêkên whin in, nañ oc sêninga dom, magoc sêtap sen sêndôc tali-nga sa. ¹⁷ Anötö kêñ ndê Atu sip nom men bu êmatôc lau dom, magoc kêñ in men bu ti lêñ nem lau si-nga. ¹⁸ Lau nañ sêkên whin in, nañ oc sêtap Anötö ndê matôc sa dom. Magoc lau nañ sêkên whin dom, nañ gitôm sêmatin dau si yom tidôn su bu oc sêtap Anötö ndê matôc sa, ñahu bu ñac sêkên whin Anötö ndê Atu tigen dom. ¹⁹ Ma ñac si matôc dau ñahu bocdec bu. Ñawê ñandô sip nom men, tigen sêtec ñawê dau ma atac whin lêñ ñasec-nga, ma sêsap mêtê sac dôñ ñapan. ²⁰ Lau hoñ nañ sêkôm mêtê sac, nañ sêtec bu ñawê dau pó ñac si mêtê sac e yêc awê, ma tu dinañ-nga sêtigasuc ñawê dau dom. ²¹ Magoc lau nañ sênkuc yom ñandô, nañ sêtên ñawê sêmen ma gacgen sêmbo dinañ. Ma tu dinañ-nga lau hoñ sêlic yêc awê bu ñac sêkôm mêtê ñayham tôm Anötö kêñ ñaclai têt ñac.”

Jon sôm yom pi Yisu

²² Dinañ su, goc Yisu ti in ndê ñgacsênomi sêhu Jerusalem sin, ma sêsa si sêmbo gameñ ñamakê-nga yêc gameñ Judia-nga. Ma yêc dindê in mbo whin ñac ma sênku lau. ²³ Têt ndoc dinañ Jon mbo malac Aenon, nañ yêc suñ sa têt Salim. Bu ñagapoiñ ñayham poc gameñ dinañ, ma tu dinañ-nga Jon mbo dinañ, ma kêku lau nañ sêtên in si. ²⁴ Têt ndoc dinañ Jon mbo awê, sêkên in ndôc gapocwalô su dom.

²⁵ Ma Jon ndê sênomi ñatô ma ñac bata Israel-nga dan sêsen dau pi lêñ lau sênngwasin dau ñawasi sa yêc Anötö angô-nga. ²⁶ Dec sêtên Jon si, ma sêsôm, “Kêdôhônwaga, muñ-nga am hoc yom asê pi Yisu, têt ndoc in hôc asê am yêc Bu Jordan ñadanañ. Kwahic dec yac angô bu lau hoñ sêtên in si, bu in êñku ñac.” ²⁷ Jon ô ñac si yom ma sôm, “Ahêgo daôm dom! Alu Yisu lu-lu akôm mba gwelen gitôm Anötö dau kêñ sip alu aman. ²⁸ Mac anyalê yom hoñ nañ aô gasôm têt mac su. Aô gasôm bu aô dauñ Mesaya dom, magoc Anötö kêkin aô gamuñ in gameñ. ²⁹ Lau hoñ bu sêtên Yisu sêndi, dec oc solop. Bu ñac gitôm awhê nañ sêmatin in ndê yom bu nem ñgac, ma Yisu in gitôm ñgac nem awhê-nga dau. Aô gitôm ñgac

dau ndê silip, nañ atac ñayham kêlêc têt ndoc ñgac nem awhê-nga hôc asê bu nem ndê awhê sa. Ma bocdinañ kwahic dec aô neñ atac ñayham tu Yisu-nga gêm aô ahuc sambuc. ³⁰ Ma in solop bu kwahic dec Yisu ndê waê tiatu, ma aneñ waên tisa-ña. ³¹ In sip akên undambê men, dec hôc gêlêc lau hoñ su. Aô dec, aô ñamalac nom-nga ma aô neñ ñahu yêc nom, ma bocdinañ gasôm yom tôm ñamalac nom-nga. Magoc in sip akên undambê men, ³² ma sôm yom ñandô pi gên nañ in gêlic ti ngô su yêc undambê. Magoc lau daêsam sêkôc in ndê yom sa dom. ³³ Ñamalac bocke nañ kôc in ndê yom sa, nañ tôc asê bu in gêlic Anötö ndê yom bu yom ñandô en. ³⁴ Ñahu bu in nañ Anötö kêkin sip nom men, nañ sôm Anötö dau ndê yom asê. Ma Anötö kêgamin in ndê Ñalau têt in dom. ³⁵ Damba tac whin in ndê Atu kêlêc, dec kêñ gên hoñ sip in amba. ³⁶ Ma asa nañ kêñ whin Atu, nañ Anötö gic bata su, bu in oc mbo tali ñapan. Tigen asa nañ kôc in sa dom, nañ Anötö ndê atac ñandê yêc in dôñ yêc, dec in oc lic undambê dom.”

4

Yisu lu awhê Samaria-nga dan

¹⁻² Têt ndoc dinañ Yisu mbo whin in ndê ñgacsênomi, ma ñac sênku lau. In dau kêku lau dan dom. Magoc lau Palêsai sênngô ñawaê bu Yisu kêku lau daêsam, ma bu lau daêsam nañ êlêmê sênkuc in, nañ sêhôt gêlêc Jon ndê sênomi su. In kêyalê bu lau Palêsai sênngô ñawaê dinañ, ma bu sêkên kisa in, ³ ma bocdinañ dec in hu gameñ Judia-nga sin, bu mbu têt Galili ndi. ⁴ Yisu gauc gêm tidôn bu ho sen nañ gic lau †Samaria-nga si gameñ kôc, dec in ti ndê ñgac-sênomi sênşelên sêmbo sen dinañ. ⁵ Ñac sênşelên e sêsun sa lau Samaria si malac atu dan ñaê Sika. Malac dau yêc kêpin nom ñasawa dan nañ muñ-nga andô, Jakob kêñ têt in ndê atu Josep. ⁶ Ma sê nañ Jakob kwê tu sêtap bu sa-nga, nañ yêc malac dau ñamakê. Yisu ti ndê ñgacsênomi sêhôt asê sê bu-nga dau têt ac kac lhu, ma sênşelên sen balin su e Yisu kwapac sa, dec in ndôc sic ndôc dinañ. ⁷⁻⁸ Ma in ndê ñgacsênomi sêhu in sin ma sêsôc malac dau si, bu sênşalê gên sênên-nga.

Malô goc awhê Samaria-nga dan sa men bu tê bu. Ma Yisu sôm têt in, “Gitôm bu am kêñ bu têt aô wanôm?” ⁹ Goc awhê dau ô yom bocdec bu, “Bocke dec am ñgac Israel-nga ndac aô awhê Samaria-nga bu wakên bu têt am nôm?” (In sôm yom dinañ, ñahu bu lau Israel ma lau Samaria-nga sêtec dandi ma sêmbo ahê dau.) ¹⁰ Ma

* 3:14 Yom pi mboc ngagatu nañ Moses kêñ pi a dan, nañ asam yêc Nam 21:4-9.

Yisu sôm, “Kwahic dec aô gandac bu têtj am. Am bu êmyalê aô neŋ ŋahu, ma mwasiŋ naŋ Anötö kêtj ŋambwa, dec am oc ndac bu têtj aô, ma aô wakêtj bu naŋ oc kêtj ŋamalac sêndöc tali, naŋ têtj am.”¹¹ Awhê dau ŋgô yom dinaŋ, goc sôm, “O ŋadau. Bu tali-ŋga naŋ am sôm yom pi, naŋ am oc kôc yêc nde? Bu am nem laclhu êmgati bu sa-ŋga mba, ma sê bu-ŋga dindec baliŋ andô.”¹² Abaŋ Jakob ti ndê atui, ma iŋ ndê makao ti domba hoŋ sênôm bu yêc dec. Ma bocke? Am nem bu bocke yêc, naŋ hóc gêlêc iŋ dindec naŋ Jakob kêtj têtj yac, naŋ su?”

¹³ Dec Yisu sôm têtj iŋ, “Lau hoŋ naŋ sênôm bu nom-ŋga, naŋ bu oc yô ŋac tiyham.”¹⁴ Magoc lau naŋ sênôm bu naŋ aô wakêtj têtj ŋac, naŋ bu oc yô ŋac tiyham dom. Mba. Bu naŋ aô wakêtj têtj ŋac, naŋ oc ti bubata naŋ êmbulup pi ŋac si ŋalôm, ma ŋac oc sêndöc tali ŋapaŋ.”¹⁵ Têtj dinaŋ awhê dau sôm, “O ŋadau, kêtj bu dinaŋ têtj aô. Ma bocdinaŋ dec bu oc yô aô tiyham dom, ma wasa wameŋ tôm bêc hoŋ bu watê bu yêc sê bu-ŋga dindec tiyham dom.”

¹⁶ Goc Yisu sôm têtj iŋ, “Am mbu ndi ma ta nem akweŋ, ma amlu ambu ameneŋ.”¹⁷ Ma awhê dau sôm, “Aneŋ akweŋ mba.” Goc Yisu ô yom ma sôm, “Am sôm solop bu am nem akweŋ mba.”¹⁸ Bu am gêm ŋgac amandaj su, magoc sêhu am siŋ. Ma ŋgac naŋ kwahic dec am mbo whiŋ iŋ, naŋ ti am nem akweŋ dom. Am sôm yom ŋandô.”¹⁹ Têtj dinaŋ awhê dau sôm, “Ŋadau, aô g alic bu am propet danj.”²⁰ Mur-ŋga yac lau Samaria-ŋga mba abani sem akiŋ Anötö yêc lôc dindec. Tigeŋ mac lau Israel-ŋga asôm bu gameŋ tigeŋ yêc tu lau sênem akiŋ Anötö-ŋga, naŋ yêc Jerusalem.”²¹ Goc Yisu sôm, “O awhê! Aô wasôm yom ŋandô têtj am. Ndoc oc meŋ sa, naŋ lau naŋ sem akiŋ Anötö oc sêhêgo dau dom bu sênem akiŋ iŋ sêmbô lôc dindec, me bu sêmbô Jerusalem.”²² Mac lau S amaria-ŋga am akiŋ Anötö, magoc mac aŋyalê iŋ dom. A nôtö gic bata bu Mesaya oc sa yêc yac lau Israel-ŋga, ma tu dinaŋ-ŋga yac aŋyalê iŋ naŋ yac am akiŋ.²³ Yomandô! Ndoc naŋ bu meŋ sa, naŋ kwahic dec meŋ su, dec lau naŋ sem akiŋ Anötö ŋalêŋ solop, naŋ oc sênem akiŋ iŋ ti ŋalau Dabuŋ ndê ŋaclai, ma ti lêtj yom ŋandô-ŋga. Damaŋ Anötö dau kêsâlê lau naŋ sem akiŋ iŋ ŋalêŋ bocdinaŋ.”²⁴ Iŋ dau iŋ ŋalau, dec ŋalêŋ tigeŋ yêc bu lau sênem akiŋ iŋ, naŋ sênem akiŋ iŋ ti ŋalau Dabuŋ ndê ŋaclai, ma ti lêtj yom ŋandô-ŋga.”

²⁵ Goc awhê dau sôm, “Aô kayalê bu Mesaya naŋ sêsam bu Kilisi oc meŋ. Ma têtj ndoc iŋ meŋ, naŋ iŋ oc whê gêtj hoŋ

sa têtj yac.”²⁶ Ma Yisu sôm, “Aô Mesaya dauŋ gasôm yom têtj am.”

²⁷ Têtj dinaŋ Yisu ndê ŋgac-sêŋomi sêmbu sêmeŋ, ma sêlic bu iŋ sôm yom whiŋ awhê danj, dec sêhê gauc ŋambwa. Magoc ŋac si danj sôm yom dom. Sêndac iŋ bu bocke ma iŋ sôm yom têtj awhê dau lec dom. Ma sêndac awhê dau bu iŋ tac whiŋ gêtj sake lec dom.²⁸ Awhê dau hu iŋ ndê lôŋ bu-ŋga siŋ kalhac, ma mbu sôc malac gi. Ma iŋ sôm têtj iŋ ndê lau,²⁹ “Ameŋ ma alic ŋgac danj! Iŋ kêyalê gêtj hoŋ naŋ aô gakôm, ma sôm asê têtj aô. Oc mboe iŋ Mesaya dau?”³⁰ Goc ŋac sêhu malac dau siŋ ma sêsa si bu sêlic Yisu.

³¹ Têtj ndoc awhê dau mbu sôc malac gi, naŋ ŋgacsêŋomi sêsôm têtj Yisu, “Kêdôhônwaga, yac akôc gêtj tu am neŋ-ŋga.”³² Magoc iŋ sôm têtj ŋac, “Aô neŋ gêtj daneŋ-ŋga yêc, naŋ mac aŋyalê dom.”³³ Goc sêndac dandi bu, “Mboe lau danj sêkêtj gêtj daneŋ-ŋga têtj iŋ su, me?”³⁴ Ma Yisu sôm têtj ŋac, “Aô danaŋ wambu iŋ naŋ kêkiŋ aô gameŋ, ma wandic dabiŋ iŋ ndê gweleneŋ. Aneŋ gêtj daneŋ-ŋga dau dinaŋ.”³⁵ Aŋgô su naŋ. Têtj ndoc mac asô gêtj ŋawhê sip ôm, naŋ mac asôm bu, ‘Ayô hale su goc yac oc dandic gêtj ŋandô sa.’ Tigeŋ aô wasôm têtj mac, bu ahôc nem tanôm sa, ma alic bu gêtj ŋandô ôm-ŋga mbêc su.³⁶ Ma kwahic dec ŋgac gic gêtj ŋandô sa-ŋga kôm iŋ ndê gweleneŋ mbo. Ma gêtj ŋandô naŋ iŋ gic sa, naŋ lau naŋ sêkêtj whiŋ ma sêtap seŋ sêmbô tali-ŋga sa. Tu dinaŋ-ŋga iŋ naŋ sô gêtj ŋawhê, lu iŋ naŋ gic ŋandô sa, naŋ lu-lu atac ŋayham sa sêwhiŋ dau.³⁷ Yom gôliŋ danj yêc bocdec, ‘Ŋamalac danj sô gêtj ŋawhê, ma danj tiyham gic gêtj ŋandô sa.’ Yom dau iŋ yom ŋandô, ma hêganôn gweleneŋ ŋawaeŋ ŋayham-ŋga whiŋ.³⁸ Bu aô kakiŋ mac bu andic gêtj ŋandô sa yêc ôm naŋ mac asô dom. Lau ŋatô sêkôm gweleneŋ atu tu sêsô gêtj-ŋga, dec mac atap ŋac si gweleneŋ ŋandô sa.”

Lau Samaria-ŋga daêsam sêkêtj whiŋ Yisu

³⁹ Têtj ndoc awhê Samaria-ŋga dinaŋ sôm yom asê pi Yisu têtj lau malac-ŋga bu, “Iŋ sôm gêtj hoŋ naŋ aô gakôm su, naŋ asê têtj aô,” naŋ lau Samaria-ŋga daêsam sêkêtj whiŋ Yisu.⁴⁰ Ma têtj ndoc sêsa sêtêŋ iŋ si, naŋ sêteŋ iŋ ŋapaŋ bu mbo whiŋ ŋac. Dec iŋ mbo whiŋ ŋac gitôm bêc lu.⁴¹ Iŋ sôm yom whiŋ lau malac-ŋga ma lau daêsam tiyham sêkêtj whiŋ iŋ.⁴² Ma sêsôm têtj awhê dinaŋ, “Têtj ŋamata-ŋga yac aŋgô yom naŋ am sôm pi iŋ, dec akêtj whiŋ iŋ. Magoc kwahic dec yac aŋgô iŋ dau ndê yom, ma yac aŋyalê pi ŋandô, bu

in̄ ḡḡac naŋ Anötö kêkin̄ bu nem lau nom-ḡḡa si."

Yisu hóc asê gameŋ Galili-ḡḡa

⁴³ Bêc lu dinaŋ pacndê su, goc Yisu tisa ma kêsêlêŋ gi e hóc asê gameŋ Galili-ḡḡa. ⁴⁴ Muŋ-ḡḡa in̄ sôm asê bu yêc propet dan̄ ndê gameŋ, in̄ ndê lau oc sêtoc in̄ sa dom. ⁴⁵ Magoc têtŋ ndoc in̄ hóc asê Galili, naŋ lau dinaŋ sêkôc in̄ sa ti atac ḡḡaham. Nahu bu ḡḡac sêmbô Jerusalem têtŋ ndoc Pasowa-ḡḡa, ma sêlic gêtŋ hoŋ naŋ in̄ kôm yêc dindê.

*Yisu kôm balê dan̄ ḡḡaham sa
(Mat 8:5-13; Luk 7:1-10)*

⁴⁶ Têtŋ têtŋ Yisu mbo gameŋ Galili-ḡḡa, naŋ in̄ sôc malac Kana gi tiyham, malac naŋ muŋ-ḡḡa in̄ gêm bu kwi ti wain. Têtŋ ndoc dinaŋ ḡḡac bata Rom-ḡḡa dan̄ mbo malac Kapenaom, ma in̄ ndê atuḡḡac gêm̄bac yêc. ⁴⁷ Balê dau gêm̄bac atu e kêpin̄ lu mbac ndu. Ma ḡḡac bata dau ḡḡô ḡḡawê bu Yisu meŋ akêtŋ gameŋ Judia-ḡḡa ma hóc asê Galili. Tu dinaŋ-ḡḡa dec in̄ têtŋ in̄ gi, ma ndac in̄ bu têtŋ malac Kapenaom ndi, ma kôm balê dau ḡḡaham sa. ⁴⁸ Dec Yisu sôm, "O mac lau! Mac bu alic gêtŋ dalô atu-tu dom, dec oc akêtŋ whiŋ dom." ⁴⁹ Magoc ḡḡac bata dau teŋ in̄ tiyham ma sôm, "O ḡḡadau, mweŋ ḡḡahô! Bu mba, aneŋ balê oc mbac ndu." ⁵⁰ Goc Yisu sôm têtŋ in̄, "Am ndi, am atôm oc mbo tali." Ma ḡḡac dau kêŋ whiŋ Yisu ndê yom, ma kôlhô gi.

⁵¹ Têtŋ têtŋ in̄ kêsêlêŋ mbo seŋ, naŋ in̄ ndê lau akin̄ ḡḡatô sêsa akêtŋ Kapenaom sêmeŋ ma sêtap in̄ sa. Ma sêsôm têtŋ in̄ bu, "Am nem balê ḡḡaham sa su." ⁵² Dec in̄ ndac ḡḡac bu, "Acgatu ḡḡasawa bocke ma balê dau ḡḡaham sa?" Ma ḡḡac sêsôm têtŋ in̄, "Alhabêc, têtŋ ac ho dau, naŋ gêm̄bac hu in̄ siŋ ma in̄ ḡḡamlic ḡḡahuc sa." ⁵³ Têtŋ dinaŋ damba ndê gauc sa bu acgatu ḡḡasawa dinaŋ eŋ, dec Yisu sôm têtŋ in̄ bu, "Am atôm oc mbo tali." Ma in̄ ti in̄ ndê lau hoŋ naŋ sêndôc sêwhiŋ in̄, naŋ sêkêtŋ whiŋ bu Yisu in̄ Mesaya dau.

⁵⁴ Gêtŋ dalô tilu-ḡḡa naŋ Yisu kôm yêc malac Kana, naŋ ḡḡamiŋ dau dinaŋ. Yisu kôm gêtŋ dau têtŋ têtŋ in̄ hu gameŋ Judia-ḡḡa siŋ, ma mbu têtŋ gameŋ Galili-ḡḡa gi.

5

Yisu gêm̄ ḡḡac bôlin̄ dan̄ sa

¹ Tiŋambu lau Israel-ḡḡa si mwasin̄ atu dan̄ ḡḡabêc hóc asê, ma Yisu mbu pi Jerusalem gi. ² Yêc Jerusalem, bu ḡḡatoŋ atêc dan̄, naŋ sêwhê ḡḡa hoc ahuc, naŋ poc kêpin̄ malac dau ḡḡagatam naŋ sêsam bu Gatam Domba-ḡḡa. Sêsam bu ḡḡatoŋ dau ḡḡaê yêc Yom †Hibru bu Betesda, ma

andu selep aman̄dan̄ sêlhac ḡḡamakê. ³ Ma yêc dinaŋ lau gêm̄bac daêsam sêyêc, lau tapec, lau bôlin̄ ma lau ḡḡasac ḡḡatô. [⁴ Tôm têtŋ ḡḡatô Pômdau ndê aŋela dan̄ oc sip meŋ ma kôm bu dau li sa. Lau gêm̄bac sêhôn̄ têtŋ dinaŋ, ma asa naŋ sip bu dau tiŋamata, naŋ oc ḡḡaham sa.] ⁵ ḡḡac si dan̄ in̄ ḡḡac bôlin̄ naŋ gêm̄bac gitôm yala 38.

⁶ Têtŋ ndoc Yisu kêsêlêŋ mbo gameŋ dinaŋ, in̄ gêtŋ ḡḡac bôlin̄ dau, ma kêyalê bu in̄ gêm̄bac yêc ḡḡasawa hic baliŋ su, goc ndac in̄, "Am tac whiŋ bu am ḡḡaham sa, me?" ⁷ Ma ḡḡac bôlin̄ dau sôm, "O ḡḡadau! Aô gahôn̄ têtŋ naŋ bu dindec ḡḡali sa, magoc ḡḡamalac dan̄ mba bu nem aô sa. Ma aô bu wasip bu wandi, tigeŋ ḡḡamalac dan̄ êlêmê hóc gêtêc aô su." ⁸ Goc Yisu sôm têtŋ in̄, "Tisa! Ma hóc nem mbô sa, ma êmsêlêŋ." ⁹ Ma ḡḡahô ḡḡac dau ḡḡaham sa, goc hóc ndê mbô sa ma kêsêlêŋ gi.

Yisu kôm gêtŋ dinaŋ têtŋ bêc †Sabat-ḡḡa dan̄. ¹⁰ Ma tu dinaŋ-ḡḡa lau bata Israel-ḡḡa sêsôm têtŋ ḡḡac naŋ Yisu kôm ḡḡaham sa bu, "Acsalô lec in̄ bêc Sabat-ḡḡa. Yac neŋ yomsu gic yao yac bu dakôm gwelen̄ têtŋ bêc Sabat-ḡḡa dom, ma bocke dec am kôc nem mbô ma kêsêlêŋ." ¹¹ Magoc in̄ sôm, "ḡḡac naŋ kôm aô ḡḡaham sa, naŋ sôm têtŋ aô bu, 'Hóc nem mbô sa, ma êmsêlêŋ.'" ¹² Ma sêndac in̄, "ḡḡac naŋ sôm têtŋ am bu am hóc nem mbô sa ma êmsêlêŋ, naŋ asa?" ¹³ Tigeŋ ḡḡac dau kêyalê dom. Nahu bu têtŋ ndoc Yisu kôm in̄ ḡḡaham sa, naŋ lau daêsam sêmbô, ma Yisu kêdahin̄ dau su sip ḡḡac ḡḡalôm ma kôlhô gi.

¹⁴ T in̄ambu Yisu tap in̄ sa tiyham mbo lôm dabuŋ, ma sôm têtŋ in̄, "Am ḡḡô su naŋ! Am ḡḡaham sa su. Dec yob daôm bu kôm sac tiyham dom, mboe ḡḡawapac atu dan̄ naŋ hóc gêtêc in̄ dinaŋ su, naŋ tap am sa tiŋambu." ¹⁵ Ma têtŋ dinaŋ ḡḡac dau sa gi ma kêŋ ḡḡawê têtŋ lau bata Israel-ḡḡa, bu ḡḡac naŋ kôm in̄ ḡḡaham sa, naŋ Yisu.

Lau bata Israel-ḡḡa sêkêtŋ kisa Yisu

¹⁶ Lau bata Israel-ḡḡa sêlic bu Yisu kôm gêtŋ kaiŋ dinaŋ têtŋ bêc Sabat-ḡḡa ḡḡatô, ma tu dinaŋ-ḡḡa sic hu sêkêtŋ kisa in̄. ¹⁷ Dec in̄ sôm têtŋ ḡḡac, "Damaŋ kôm in̄ ndê gwelen̄ ḡḡapaŋ, têtŋ têtŋ ḡḡamata-ḡḡa e meŋ têtŋ kwahic dec. Boddinaŋ aô oc wanem gwelen̄." ¹⁸ Têtŋ ḡḡamata-ḡḡa lau bata Israel-ḡḡa sêkêtŋ kisa Yisu bu in̄ sôc yomsu Sabat-ḡḡa ḡḡapu dom. Ma têtŋ ndoc sêḡḡô in̄ ndê yom dinaŋ, naŋ sêkôm ḡḡaŋa bu sêndic in̄ ndu. Sêsôm, "In̄ sam Anötö bu in̄ Damba ma boddinaŋ in̄ bu po dau ndê waê sa nditôm Anötö dau."

Anötö kêŋ ḡḡaclai têtŋ in̄ ndê Atu

¹⁹ Goc Yisu sôm têtŋ ḡḡac, "Aô wasôm yom ḡḡandô têtŋ mac. Oc tôm dom bu Anötö

ndê Atu kôm gêñ dañ êñkuc dau ndê atac whiñ. Mba! Gêñ bocke nañ Atu gêlic Damba kôm, nañ dec in kôm. Bu Atu kôm gêñ hoñ gitôm Damba kôm. ²⁰ Damba atac whiñ Atu kêlêc, ma tõe gêñ hoñ nañ in dau kôm, nañ asê têt in. Ma aõ wasôm têt mac bu Damba oc hoc gêñ atu-tu asê têt Atu bu kôm, nañ hõe gêlêc gêñ nañ in kôm, nañ su. Ma têt têt mac alic gêñ dau, nañ mac oc asõ. ²¹ Tôm Damba uñ lau batê sa ma kêt ñac sêmbo tali, nañ in ndê Atu dec kêt lau nañ in atac whiñ ñac, nañ sêmbo tali boc-dinañ. ²² Ma gêñ dañ tiyham. Damba oc êñsahê lau dañ dom. In kêt ñaclai têt in ndê Atu bu êñsahê lau pi ñac si mêtê. ²³ Ma tu dinañ-ñga lau hoñ nañ sêtoc Atu ndê waê sa, nañ sêtoc Damba ndê waê sa bocdinañ. Magoc asa nañ toc Atu sa dom, nañ toc Damba nañ kêt in in meñ, nañ sa dom.

²⁴ “Aõ wasôm yom ñandõ têt mac, bu asa nañ kõe aneñ yom sa, ma kêt whiñ in nañ kêt in aõ gameñ, nañ oc tap matõe sa dom. In hu señ mbac ndu-ñga siñ su, ma tap señ mbo tali ñapañ-ñga sa. ²⁵ Yomandõ dec wasôm têt mac. Têt nañ Anõtõ gic bata, nañ kwahic dec meñ su, dec lau nañ sêmbo señ sêmbac ndu-ñga, nañ oc sêñgõ Anõtõ ndê Atu awha. Ma ñac nañ sêñgõ ma dañga wambu, nañ oc sêmbo tali. ²⁶ Tali ñahu yêc Damba dau, ma in kêt tali ñahu têt in ndê Atu whiñ. ²⁷ Ma in kêt ñaclai têt in bu êñsahê ñamalac, bu in ñamalac ndê Atu. ²⁸ Asõ tu yom dindec-ñga dom. Ndoc oc meñ, nañ lau hoñ nañ sêmbac ndu su, nañ oc sêñgõ Atu ndê awha, ²⁹ ma sêtisa akêt lau batê-ñga. Lau nañ sêkôm ñayham, nañ oc sêtisa ma sêtap Anõtõ ndê gameñ sêndõc tali ñapañ-ñga sa. Magoc lau nañ sêkôm sac, nañ oc sêtisa ma sêtap matõe sa.

³⁰ “Oc tøm dom bu aõ wakôm gêñ dañ tarñwasêñ. Ma aõ oc wañsahê ma wamatõe lau wañkuc aõ dañ meñ gauc dom. Mba! Aõ wamatõe lau wañkuc yom nañ Damañ, nañ kêt in aõ gameñ, nañ sôm têt aõ. Ma aõ oc wakôm gêñ dau wañkuc lêt gitêt, ñahu bu aõ gakôm gêñ dañ tu aneñ atac whiñ-ñga dom, aõ gakôm gêñ hoñ kakuc Damañ ndê atac whiñ.”

Gêñ nañ whê Yisu ndê ñahu sa

³¹ “Aõ bu wahoc yom asê pi dañ, dec mac oc asôm bu aneñ yom ñandõ mba, ma akêt whiñ dom. ³² Magoc Damañ hoc yom asê bu whê aneñ ñahu sa, ma aõ kayalê bu in ndê yom in yom ñandõ.

³³ “Jon, Ñgac Kêku Lau-ñga sôm yom ñandõ asê pi aõ whiñ, têt têt mac añkin lau sêtêt in si. ³⁴ Aõ gapõnda yom nañ ñamalac sêhoc asê pi aõ, nañ dom. Tigeñ kwahic dec aõ gasôm yom pi Jon, bu mboe

mac akêt whiñ yom nañ in sôm pi aõ, dec atap Anõtõ ndê mwasiñ nem mac si-ñga sa. ³⁵ Jon mbo gitôm ya ñawê nañ põ gameñ, ma gitôm ñasawa apê mac atisambuc in ndê ñawê.

³⁶ “Magoc gêñ ñatõ sêpun yom ñandõ pi aõ dõñ, nañ hõe gêlêc Jon ndê yom pi aõ. Alic gwelêñ nañ aõ gakôm gambo. Damañ dau kêt gwelêñ dinañ sip aõ amañ tu bu wandic dabiñ, ma gwelêñ dau tõe asê bu in kêt in aõ gameñ. ³⁷ Ma Damañ dau, nañ kêt in aõ gameñ, nañ hoc yom asê pi aõ. Magoc mac lau daôm aõgõ in ndê awha dom, ma mac alic in aõgõ su dom. ³⁸ Ma in ndê yom yêc mac nem ñalôm dom, ñahu bu in kêt in aõ gameñ, magoc mac akêt whiñ aõ dom. ³⁹ Mac asam Anõtõ ndê yom nañ sêtõ yêc, nañ ñapañ, tu bu akip yom hoñ ñahu sa. Ñahu bu mac gauc gêm bu mac oc atap señ andõe tamli-ñga sa yêc yom dau ñalôm. Yom dau dinañ hêganõñ aõ, ma whê aneñ ñahu sa, ⁴⁰ tigeñ mac atec bu atêt aõ ameneñ, ma atap señ andõe tamli-ñga dau sa.

⁴¹ “Aõ gameñ bu ñamalac sêpo aõ neñ waêñ sa dom. ⁴² Magoc aõ kayalê mac su, dec galic bu Anõtõ ndê atac whiñ yêc mac nem ñalôm dom. ⁴³ Aõ gameñ gam Damañ aõgõ, tigeñ mac akõe aõ sa dom. Magoc ñamalac dañ nañ meñ tu dau-ñga, nañ mac akõe in sa ñagahõ eñ. ⁴⁴ Mac atac whiñ bu atap waêm sa yêc mac daôm nem lau, magoc akôm bu atap waêm sa yêc Anõtõ tigeñ ndê dom. Ma bocdinañ, mac oc akêt whiñ aõ ñalêt bocke? ⁴⁵ Gauc nem bu aõ dañ oc wasôm mac nem giso asê yêc Damañ aõgõ-ñga dom. Mba! Mac akêt batam bu yomsu nañ Moses tu, nañ oc ti mac nem señ andõe tamli ñapañ-ñga, tigeñ yomsu dau oc tõe nem giso asê. ⁴⁶ Ñahu bu Moses dau tu yom pi aõ, ma mac bu akêt whiñ in, dec oc akêt whiñ aõ. ⁴⁷ Tigeñ mac akêt whiñ yom nañ in tu, nañ dom, ma bocdinañ mac oc akêt whiñ aneñ yom ñalêt nde? Oc tøm dom!”

6

Yisu gólôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Tinjambu Yisu kõe ndê ñgac-sêñomi sa ma sic Bugictõ Galili-ñga kic ma sêpi dangga si. (Bugictõ dau sêsam ñaê dañ bu Taibirias.) ² Ma lau daêsam sêñkuc in si, ñahu bu ñac sêlic gêñ dalõ nañ in kôm têt ndoc in kôm lau gêmbac ñayham sa. ³⁻⁴ Têt têt dinañ lau Israel si om atu Mwasin Pasowa-ñga meñ kêt in tiyham. Yêc bugictõ ñadanga, Yisu pi lôc dañ gi ma ndõe sic whiñ in ndê ñgacsêñomi. ⁵ Ma in hõe tandõ sa ma

gêlic lau daésam nanj sêwê sêmenj, goc sôm têtj Pilip, "Danemlhi gêtj danen-ŋga yêc nde, bu dakêtj têtj lau daésam dindec sênenj?" ⁶ Inj dau kéalê gêtj nanj inj bu kôm, nanj su, magoc sôm yom dinanj bu êŋsahê Pilip. ⁷ Ma Pilip ô yom ma sôm, "Oc tôm dom andô! Mone atu gitôm tdenarii 200 bu ndôc, ma dakôc mone dau ma danemlhi gêtj danen-ŋga, tigenj oc tôm dom bu lau daésam dindec sênenj ŋagec-ŋagec." ⁸ Têtj dinanj Yisu ndê ŋgacsêŋom danj, Saimon Pita ndê asi Andru, sôm têtj Yisu, ⁹ "Balê danj mbo, nanj kôc bolom amanđan ma i lu. Tigenj gêtj dinanj oc nditôm lau hoŋ dindec dom andô!" ¹⁰ Goc Yisu sôm, "Mac asôm têtj lau bu sêndôc sic." Kwanj daésam yêc gamenj dinanj, ma lau hoŋ sêndôc sic sêndôc kwanj. Lau toŋ dinanj si launđac gitôm 5,000.

¹¹ Ma Yisu kôc bolom ma gêm danje, goc kêtj têtj lau nanj sêndôc dinanj, bu sêndic sam têtj dandi. Ma inj gêm mbec i lu ma kêtj têtj ŋac bocdinanj, ma ŋac seŋ tôm si atac whinj. ¹² Ŋac seŋ e hóc ŋac dôtj, goc inj sôm têtj ŋgacsêŋomi, "Mac andic ŋadêlê hoŋ sa, bu tanjainj gêtj danj dom." ¹³ Bolom amanđan ma i lu dinanj, lau seŋ e gitôm, ma ŋgacsêŋomi sic ŋadêlê sa sip gatop 12 e menju.

¹⁴ Lau sêlic gêtj dalô atu nanj Yisu kôm, goc sêsôm têtj dau, "Yomandô! Propet atu nanj dakêtj batanj bu sip nom menj, nanj ŋgac dau dindec, me?" ¹⁵ Têtj dinanj Yisu kéalê bu ŋac gauc gêm bu sêkôm ŋanğa bu sêkôc inj sa ma sêkêtj inj ti ŋac si kinj. Dec inj kédahinj dau su, ma kôlhô tawasê pi lôc danj gi.

Yisu kêsêlêŋ mbo bu ŋahô

(Mat 14:22-33; Mak 6:47-51)

¹⁶ Têtj ac gi sip, Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêmbu sêtêŋ bugictonj si. ¹⁷ Ŋac bu sêndic bu kic ma sêmbu sêtêŋ malac Kapenaom sêndi, dec sêpi wanj danj ma sêsa si. Ŋasec sa su, magoc Yisu menj hóc asê ŋac su dom. ¹⁸⁻¹⁹ Ŋac sêhêc wanj sêsa ŋasawa balinj gitôm 5 kilometa, ma mbu puc ŋadinda e gêli bu ŋamponj sa. Têtj dinanj sêlic Yisu kêsêlêŋ mbo bu ŋahô menj kêtjinj wanj, dec sêtoc dau atu. ²⁰ Magoc inj sôm têtj ŋac, "Atôc daôm dom! Bu aô dauj dindec." ²¹ Goc sêkôc inj pi wanj ti atac ŋayham, ma ŋagahô sêhóc asê baô yêc Kapenaom.

²²⁻²³ Têtj ŋagalaŋsê, lau daésam nanj sêmbu sêwhinj Pômdau têtj ndoc inj gêm danje bolom ma kêtj têtj ŋac seŋ, nanj gacgeŋ sêmbu bugictonj ŋadanj. Ŋac sêŋyalê bu wanj tigenj dinanj ŋgacsêŋomi sêpi ma sêlhô si, ma bu Yisu pi wanj dau whinj ŋac dom. Malô goc wanj ŋatô akêtj malac Taibirias sêmenj sêsôc baô yêc dinanj. ²⁴ Ŋac sêlic bu Yisu ti inj ndê

ŋgacsêŋomi sêmbu dom, dec sêpi wanj dau, ma sêtêŋ malac Kapenaom si bu sêŋsalê Yisu.

Yisu inj bolom kêtj ŋamalac sêndôc tali-ŋga

²⁵ Ŋac sic bugictonj kic, ma sêtap Yisu sa, goc sêsôm, "Kêdôhônjwaga, am mweŋ têtj nde?" ²⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Yom ŋandô aô wasôm têtj mac. Aô gakôm gêtj dalô nanj tôm bu whê mac nem gauc sa pi aô neŋ ŋahu. Magoc mac aŋsalê aô ma atac whinj bu ambo awhinj aô tu gêtj dinanj-ŋga dom. Mba. Mac atac whinj bu ambo awhinj aô, ŋahu bu aô gakêtj bolom têtj mac anj e hóc mac dôtj. ²⁷ Akôm mwasac bu atap gêtj danen-ŋga nanj gic waê bu ninğa, nanj sa lec dom. Mba! Akôm mwasac tu bu atap gêtj danen-ŋga nanj oc kêtj mac ambo tamli ŋapanj, nanj sa. Ma gêtj dau ŋamalac ndê Atu oc kêtj têtj mac, bu Damba Anôtô kéalainj inj sa su, ma kêtj ŋaclai têtj inj bu kôm gêtj dau."

²⁸ Goc ŋac sêndac inj, "Gitôm bu am whê sa têtj yac, gêtj nanj Anôtô atac whinj bu yac akôm?" ²⁹ Ma Yisu sôm, "Anôtô ndê atac whinj ŋandô bu mac akôm gêtj bocdec. Akêtj whinj ŋgac nanj inj kêtjinj inj menj." ³⁰⁻³¹ Goc ŋac sêsôm, "Muŋ-ŋga yac mba abanj sêmbu gamenj sawa ma seŋ mana ti ŋac si gêtj danen-ŋga, tôm yom nanj sêto yêc bocdec, 'Inj kêtj bolom undambê-ŋga têtj ŋac seŋ.' Kwahic dec yac bu andac am bu kôm gêtj dalô kainj tigenj. Yac bu alic, dec yac oc akêtj whinj am." ³² Goc Yisu sôm, "Mac gauc gêm bu Moses kêtj bolom undambê-ŋga têtj mac. Magoc aô wasôm yom ŋandô têtj mac bu anej Damanj oc kêtj bolom ŋandô undambê-ŋga têtj mac. ³³ Ma Anôtô ndê bolom dau dec, inj nanj sip akêtj undambê menj ma kêtj lau nom-ŋga sêndôc tali ŋapanj." ³⁴ Lau sêŋgô Yisu ndê yom dau, goc sêsôm têtj inj, "Pômdau, kwahic dec ma ndi, yac atac whinj bu am kêtj bolom dau dinanj têtj yac."

³⁵ Goc Yisu sôm, "Bolom nanj kêtj ŋamalac sêndôc tali, nanj aô dauj dec. Lau nanj sêtêŋ aô sêmenj, nanj gêtj oc yô ŋac tiyham dom. Ma lau nanj sêkêtj whinj aô, nanj bu oc yô ŋac tiyham dom. ³⁶ Tigenj tôm aô gasôm têtj mac su, mac alic aô su, magoc akêtj whinj aô dom. ³⁷ Lau bocce nanj Damanj kêtj têtj aô, nanj hoŋ oc sêtêŋ aô sêmenj. Ma lau nanj sêtêŋ aô sêmenj, nanj oc tôm dom bu wasoc ŋac si danj su. ³⁸ Aô gasip akêtj undambê gamenj, bu wakôm gêtj tôm aô dauj neŋ atac whinj dom. Mba! Aô gasip gamenj, bu wakôm gêtj tôm Damanj nanj kêtjinj aô gamenj, nanj ndê atac whinj. ³⁹ Ma Damanj atac whinj bu aô wayob ŋamalac hoŋ nanj inj kêtj têtj aô, bu ŋac si danj ninğa dom. Aô wanj ŋac

hoj sa têtj bêc nambu-nga. ⁴⁰ Damanj ndê atac whin bocdec bu, lau hoj nanj sênjyalê inj ndê Atu, ma sêkênj whin inj, nanj oc sêtap serj sêndöc tali-nga sa, ma aö wauj nac sa têtj bêc nambu-nga.”

⁴¹ Têtj ndoc nanj lau bata Israel-nga sênjgô Yisu sôm bu inj bolom nanj sip akênj undambê menj, nanj sêli awha sa pi inj. ⁴² Nac sêsôm têtj dandi, “Ngac dindéc inj Yisu, Josep ndê atunjac. Yac tanjalê inj dinda lu damba. Bocke ma kwahic dec inj sôm têtj yac bu inj sip akênj undambê menj?” ⁴³ Dec Yisu sôm, “Ali awham sa têtj daöm dom! ⁴⁴ Lau danj gitôm dom bu sêtêtj aö sêmenj nambwa. Damanj nanj kêninj aö gamej, nanj bu kac nac si gauc kwi, dec oc tôm bu sêtêtj aö sêmenj. Ma aö oc wauj nac sêtisa têtj bêc nambu-nga. ⁴⁵ Sêto propet akwa danj ndê yom yêc bocdec bu, ‘Anötö oc êndöhônj namalac hoj.’ Bocdinaj dec anjô. Lau hoj nanj sêkênj danja Damanj ndê yom ma inj kêdöhônj nac, nanj oc sêtêtj aö sêmenj. ⁴⁶ Yom dau sôm bu Anötö oc êndöhônj lau, magoc namalac danj gêlic Damanj su dom. Anötö ndê Atu nanj mbo whin inj ma sip nom menj, inj tigenj gêlic inj. ⁴⁷ Ma aö wasôm yom nandô. Asa nanj kênj whin Atu, nanj tap serj ndöc tali napanj-nga sa su. ⁴⁸ Bolom kênj namalac sêndöc tali-nga, nanj aö dauj dindéc. ⁴⁹ Mac nem apami serj mana yêc gamej sawa, magoc tinjambu nac hoj sêmbac ndu. ⁵⁰ Tigenj bolom nanj sip akênj undambê menj, inj bolom kainj danj. Namalac danj bu nejj, dec oc ninja dom. ⁵¹ Ma bolom tali-nga nanj sip akênj undambê menj, nanj aö dauj dec. Namalac danj bu nejj bolom dindéc, dec oc ndöc tali napanj. Ma bolom dau dinanj aö nejj namsôm, nanj aö oc wakênj bu lau hoj nanj sêkênj whin aö, nanj oc sêndöc tali napanj.”

⁵² Têtj dinanj lau bata Israel-nga sêsênj dandi nandô, ma sêsôm têtj dau, “Bocke ma ngac dindéc sôm bu kênj inj ndê namsôm têtj yac danen?” ⁵³ Ma Yisu sôm têtj nac, “Yomandô aö wasôm têtj mac. Mac bu anej Namalac ndê Atu ndê namsôm ti anôm inj ndê dac dom, dec oc tôm dom bu mac atap serj andöc tamli-nga sa. ⁵⁴ Asa nanj bu nejj aö nejj namsôm, ma nôm anej dac, nanj tap serj ndöc tali napanj-nga sa su.* Ma aö oc wauj inj sa têtj bêc nambu-nga. ⁵⁵ Bu aö nejj namsôm ti gênj anej-nga nandô, ma aö nejj dac ti gênj anôm-nga nandô. ⁵⁶ Asa nanj bu nejj

aö nejj namsôm, ma nôm aö nejj dac, nanj gênj dau oc pinj alu dön anem dinanj dauj. Inj oc mbo aö njalôm, ma aö wambo inj ndê njalôm. ⁵⁷ Tali njahu yêc Damanj nanj kêninj aö gamej, ma aö dauj gambo tanjli tu inj-nga. Bocdinaj asa nanj kôc aö sa ti inj ndê gênj danen-nga nandô, nanj oc mbo tali tu aö-nga. ⁵⁸ Mac damami serj mana, magoc tinjambu sêmbac ndu. Bolom nanj sip akênj u ndambê menj, nanj aö dauj dindéc. Ma asa nanj bu nejj bolom dindéc, nanj oc mbo tali napanj.” ⁵⁹ Yisu sôm yom hoj dinanj têtj ndoc inj kêdöhônj lau mbo lôm wê-nga yêc malac Kapenaom.

Yisu ndê sênjomi natô sêhu inj sinj

⁶⁰ Têtj ndoc sênjgô Yisu ndê yom dinanj, goc inj ndê †sênjomi daêsam sêsôm, “Aluê! Yom dinanj njawapac nandô! Asa gitôm bu oc kôc sa ma ênjyalê?” ⁶¹ Yisu kêyalê bu inj ndê sênjomi sêtucdinj tu inj ndê yom-nga, dec sôm, “Yom dindéc kênj wapac mac, a? ⁶² Bocdinaj, têtj ndoc mac alic Namalac ndê Atu mbu pi gamej nanj inj mbo têtj namata-nga ndi, nanj mac oc akênj whin, me oc kênj wapac mac ênjêc? ⁶³ Namalac si gauc me licwalö oc tôm dom bu kênj nac sêndöc tali. Njalau tigenj kênj namalac sêndöc tali napanj. Ma yom nanj aö gasôm têtj nac, nanj Njalau tigenj oc whê mac nem gauc sa e anyalê, ma bocdinaj atap serj andöc tamli napanj-nga sa. ⁶⁴ Magoc mac nem lau natô sêkênj whin aö dom.” (Yisu sôm yom dinanj bu inj kêyalê gwanaj lau natô nanj sêkênj whin inj dom, ma ngac nanj oc hoc inj asê.) ⁶⁵ Ma inj gic têku yom ma sôm, “Tu dinanj-nga dec aö gasôm bu lau danj sêtôm dom bu sêtêtj aö sêmenj nambwa. Damanj bu kênj njacjai têtj nac, dec oc tôm.”

⁶⁶ Têtj dinanj Yisu ndê sênjomi daêsam sêhu inj sinj ma sênjuk inj tiyham dom. ⁶⁷ Goc inj ndac inj ndê nj gacsênjomi 12 bu, “Ma bocke? Mac bu ahu aö sinj awhin, a?” ⁶⁸ Ma Saimon Pita sôm, “Pômdu, yac oc atênj asa andi? Am tamwasê sôm yom nanj tôm bu kênj yac andöc tanjli napanj. ⁶⁹ Yac anyalê ma akênj whin bu am Anötö ndê ngac dabuj am.” ⁷⁰ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Aö dauj kayalinj mac lau 12 sa. Magoc aö kayalê su bu mac nem ngac danj ti Sadañ ndê su.” ⁷¹ Inj sôm yom dinanj pi Judas, Saimon Iskeriot ndê atunjac. Bu Judas inj ngacsênjomi 12 si danj, nanj tinjambu hoc Yisu asê.

* **6:54** Lau natô gauc gêm bu yom pi Yisu ndê namsôm ti dac hêganônj Mwasinj Dabuj. Tigenj njabatinj 53 whê sa bu asa nanj nejj Yisu ndê namsôm ma nôm inj ndê dac dom, nanj oc tôm dom bu tap serj ndöc tali-nga sa. Bocdinaj yom dau bu hêganônj Mwasinj Dabuj, dec lau nanj serj dom, nanj oc sêtôm dom bu sêtap Anötö ndê mwasinj sêndöc tali-nga sa bocdinaj. Gauc dinanj inj so. Pômdu kênj inj ndê Mwasinj Dabuj bu puc yac dön, ma ti serj datap undambê sa-nga dom. Namalac nanj gênj Mwasinj Dabuj dom, magoc kênj whin Yisu, nanj oc ndöc tali. Njalênj tigenj yêc bu datap serj dambo tanjli napanj-nga sa, nanj dakênj whin Yisu.

7

Yisu ndê asii sêkên whin in dom

1 Tinjambu Yisu kêsêlên golom-golom malac nan sêyêc gamej Galili-nga. In mbo ahê gamej Judia-nga, bu in kéalê bu lau bata Israel-nga nan sêmbo gamej dinan, nan atac whin bu sêndic in ndu. ² Têj ndoc lau Israel si †Mwasinj atu Lôm Bac-nga mej kêpin, nan ³ Yisu ndê asii sêsôm, “Yac gauc gêm bu nayaham bu am sip têt gamej Judia-nga ndi. Bu am nem sêjomi nêt sêmbo dindê, dec kôm gêtj dalô bu nêc sêlic. ⁴ Namalac dan bu kôm dau ti ngac tiwaê, nan sinj dau dom. Am kôm gêtj dalô daêsam, bocdinaj têt daôm asê têt namalac hon.” ⁵ Yisu ndê asii sêsôm yom dinan, nahu bu sêkên whin in dom.

⁶⁻⁸ Dec Yisu sôm têtj in ndê asii, “Aô oc wasip gamej Judia-nga wandi dom, bu anej ndoc yêc dôn yêc. Lau sac nom-nga sêtec aô, bu aô êlêmê gahoc yom asê pi gêtj giso hon nan nêc sêkôm. Magoc lau nom-nga sêtec mac dom, ma bocdinaj mac api Jerusalem andi, tu Mwasinj dinan-nga. Mac atôm bu akôm gêtj têtj têtj bocke nan mac atac whin, magoc anej têtj hóc asê su dom.”

⁹ Yisu sôm yom dinan su, ma gacgej mbo Galili. ¹⁰ Tigej têtj ndoc in ndê asii sêpi Jerusalem si bu sêlic om atu Lôm Bac-nga, nan in kékuc nêc gi. Magoc in sinj dau bu lau sêlic in dom. ¹¹ Lau bata Israel-nga nan sêmbo Jerusalem tu Mwasinj dinan-nga, nan taso in ma sêndac, “Ngac dinan mbo nde?” ¹² Ma lau daêsam nan sêmbo malac dinan, nan sic yom sec têtj dandi pi Yisu. Nêt sêsôm, “In ngac nayaham.” Ma nêt sêsôm, “Mba! In kêsau lau.” ¹³ Magoc namalac dan sôm yom pi Yisu yêc awê dom, bu sêtôc lau bata Israel-nga.

Yisu kédôhôn lau

¹⁴ Bêc nêtj ginja su ma Mwasinj Lôm Bac-nga gi sa nalhu. Ma têtj dinan, Yisu sôc lôm dabuj nêbatêmdô gi, ma gic hu kédôhôn lau. ¹⁵ In ndê yom kôm lau bata Israel-nga sêhêdaê ma sêsôm, “Ngac dindec sôc lôm dom, ma bocke dec in kédôhôn lau nê yom ti gauc atu-tu?” ¹⁶ Ma Yisu sôm, “Aô kadôhôn aô dauj nej yom dom, magoc in nan kêkinj aô gamej, nan ndê yom. ¹⁷ Lau nan atac whin bu danja wambu Anôtô, nan oc sênjalê bu yom hon nan aô kadôhôn, nan mej akên Anôtô ndê, ma aô nej yom dom. ¹⁸ Asa nan sôm dau ndê yom, nan bu po dau ndê waê sa. Magoc aô bu wapo in nan kêkinj aô gamej, nan ndê waê sa. Aô kasau dom, aô gasôm yom nêdô. ¹⁹ Moses kêj yomsu têtj mac, magoc mac ne m dan danja wambu napej dom. Tu sake-nga mac asôm bu aô kagili yomsu, dec atac whin bu andic aô ndu?”

²⁰ Goc lau nêtj sêsôm, “Asa tac whin bu ndic am ndu? Nalau sac danj oc sip am nem nêlôm su!” ²¹ Ma Yisu sôm têtj nêc, “Aô gakôm gêtj dalô danj têtj bêc Sabat-nga, ma mac hon asô. ²² Mac anjôlinj yom pi aô ma asôm bu aô kagili y omsu Sabat-nga, magoc mac daôm akôm gwelej têtj bêc Sabat-nga. Mac anjuc †pwac asê balêi si namlic nêtj su-nga, tôm Moses to ma gic dulu têtj mac. (Pwac dau Anôtô kêj têtj Moses dom, magoc kêmwatinj têtj abanj munj su.) Mac asê balêi si namlic têtj nêc si bêc ti-8-nga, ma bocdinaj balêi nêtj mac asê nêc têtj bêc Sabat-nga. ²³ Mac alic nayaham bu akôm gêtj dau têtj Sabat tu bu anjili Moses ndê yomsu dom. Aô dec gakôm namalac danj ndê namlic sambuc nayaham sa têtj bêc Sabat-nga, ma bocdinaj tu sake-nga mac atac nêdê têtj aô? ²⁴ Alic gêtj awê-nga nambwa tu amatôc yom-nga dom! Akôc gauc napej pi gêtj nêlôm-nga whin.”

Lau sêndac bata Yisu

²⁵ T êj ndoc dinan lau Jerusalem-nga nêtj sêsôm, “Ngac dindec in ngac nan lau bata sênjalê lêtj tu bu sêndic in ndu-nga. ²⁶ Tigej alic! In sôm yom mbo awê, magoc lau bata sêsôm yom danj têtj in dom. Bocke? M boe nêc sêkên whin bu in Mesaya dau, me? ²⁷ Tigej yac anyalê ngac dindec ndê malachu. Ma têtj ndoc Mesaya oc mej, nan lau danj oc sênjalê gamej nan in mej akên, nan dom.” ²⁸ Yisu kédôhôn lau mbo lôm dabuj nêbatêmdô têtj têtj dinan, ma in ta yom bocdec bu, “Mac lau dinan gauc gêm bu mac anyalê aô, ma bu mac anyalê a ô nej malachu, a? Aô gamej nê aô dauj nej nêclai dom. Aô Damanj kêkinj aô gamej, ma in Anôtô nêdô, magoc mac anyalê in dom. ²⁹ Aô dec kayalê in, bu munj-nga aô gambo gawhinj in, ma kwahic dec in kêkinj aô gamej.”

³⁰ Têtj dinan nêc sênjalê bu sêkôc in dôn, tigej in ndê ndoc yêc dôn yêc, dec lau danj gitôm dom bu sêkên amba pi in. ³¹ Magoc lau daêsam yêc tonj atu dinan sêkên whin in ma sêsôm, “Yac akên batanj Mesaya, ma akên whin bu têtj ndoc in mej, nan in oc kôm gêtj dalô daêsam. Tigej asa gitôm bu kôm gêtj dalô atu-tu nan sêhóc gêtj dalô daêsam nan ngac dindec kôm, nan su?”

Lau Palêsai ti dabunjsiga atu-tu sêkôm bu sêkôc Yisu dôn

³² Lau Palêsai sênjô bu lau sem yomgalôm pi Yisu ma sêkôc gauc kainj dinan pi in. Goc †dabunjsiga atu-tu ti lau Palêsai sênkinj lau sin-nga nêtj nan sêyob lôm dabuj, bu sêkôc in dôn. ³³ Têtj dinan Yisu sôm, “Aô wambu wawhinj mac

ņasawa saun, goc walhö wambu watên in nanj kêkin aô gamej, nanj wandi. ³⁴ Mac oc anjalé aô, magoc oc atap aô sa dom, ma mac atôm dom bu anjuk aô atên gamej nanj aô oc wambo.” ³⁵ Goc lau Israel-nga sêsôm têtj dandi, “Ngac dindec oc mbo nde, dec yac oc datôm dom b u datap in sa? Mboe in oc ndi mbo whin yac neŋ lau Israel-nga ŋatô, nanj sêndôc lau Grik si gamej ma êndôhôn lau Grik yêc dindê? ³⁶ Inj sôm bu yac oc tanjalé inj, magoc oc datap in sa dom, ma bu yac datôm dom bu datên gamej nanj in oc mbo, nanj dandi. Yom dau nahu bocke?”

Yisu sôm yom pi Nalau Dabuŋ

³⁷ Têtj Mwasinj Lôm Bac-nga ŋabêc atu ŋambu-nga, nanj Yisu tisa kalthac ma mbwêc awha atu bocdec bu, “Am asa nanj bu yô am, nanj têtj aô mweŋ, ma nôm. ³⁸ Tôm Anötô ndê yom nanj sêto yêc, nanj sôm, asa nanj kêtj whin aô, nanj bu tali-nga oc êmbulup pi inj ndê ŋalôm.” ³⁹ Yisu ndê yom dinan ŋeganôn Nalau Dabuŋ, nanj tinambu Anötô oc kêtj têtj lau nanj sêkêtj whin Yisu. (Têtj têtj dinan, Anötô kêtj Nalau Dabuŋ têtj lau su dom, nahu bu Yisu ndê têtj tu tap inj ndê ŋawasi sa-nga yêc dôŋ yêc.)

Lau sêseŋ dau pi Yisu

⁴⁰ Têtj ndoc Yisu sôm yom dau, nanj lau ŋatô sêsôm, “Yomandô! Ngac dindec inj propet atu gitôm Moses, nanj Anötô gic bata bu ênkin meŋ.” ⁴¹ Ma ŋatô sêsôm, “Mba! Inj Mesaya dau!” Magoc lau ŋatô sêsôm, “Mba! Bu Mesaya oc meŋ akêtj gamej Galili-nga dom. ⁴² Anötô ndê yom nanj sêto yêc, nanj sôm bu Mesaya oc meŋ sa yêc Kin Dawid ndê wakuc, ma yêc Dawid ndê malac Betlehem.” ⁴³ Bocdinaŋ lau sêseŋ dau pi Yisu. ⁴⁴ Lau ŋatô tac whin bu sêkôc inj dôŋ, magoc ŋamalac danj gitôm dom bu kêtj amba pi inj.

Lau bata Israel-nga sêkêtj whin Yisu dom

⁴⁵ Tinambu lau sinj lôm dabuŋ-nga sêmbu sêtêtj dabuŋsiga atu-tu ti lau Palêsai si. Ma ŋac sêndac lau sinj-nga dau bocdec bu, “Bocke ma mac akôc Yisu dôŋ dom?” ⁴⁶ Goc lau sinj-nga sêo yom ma sêsôm, “Ŋamalac nanj sôm yom gitôm ŋgac dinan, nanj yac anjô danj su dom.” ⁴⁷ Goc lau Palêsai sêsôm, “Mboe inj kêsau mac awhin, a? ⁴⁸ Alic bu yac lau Palêsai ma lau bata mba danj kêtj whin bu inj Mesaya dau dom. Mba andô! ⁴⁹ Tigenj lau ŋambwa-ŋambwa, nanj si gauc sa dom pi Anötô ndê yom nanj sêto yêc, nanj sêkêtj whin inj. Anötô ndê atac ŋandê pi ŋac!”

⁵⁰ Lau bata dinan si danj inj Nikodemus, ŋgac nanj muŋ-nga gi gêlic Yisu. Têtj ndoc inj ŋgô ŋac si yom dinan, dec sôm têtj ŋac bu, ⁵¹ “Yac neŋ yomsu gic yao bu dakic yom tu tamatôc ŋamalac danj-nga ŋambwa dom! Gêŋ ŋamata-nga danjô inj dau ndê yom, ma dakip yom sa pi gêŋ nanj inj kôm.” ⁵² Magoc ŋac sêsôm, “Mboe am bu ti inj ndê ŋgacsêŋom danj whin ŋac lau Galili-nga dinan, a? Am ndi ma kip nahu sa yêc Anötô ndê yom, ma am oc tap sa bu propet danj oc meŋ akêtj gamej Galili-nga dom.”

[Yisu tawalô awhê sac danj]*

⁵³ Dinan su, ma lau hoŋ sêlhô têtj têtj ma sêmbu sêtêtj ŋac si andj si.

8

¹ Goc Yisu hu malac Jerusalem sinj ma sa gi mbo Lôc Olib. ² Têtj ŋagalansê bêbêc, inj mbu sôc Jerusalem gi, ma mbo lôm dabuŋ ŋabatêmnô. Ma lau daêsam sêwê sêtêtj inj sêmen, dec inj ndôc sic ma kêdôhôn ŋgac. ³ Ma lau nanj sêndôhôn yomsu ti lau Palêsai sêwê awhê danj sêtêtj inj sêmen, nanj sêtap inj sa têtj ndoc inj kôm mêtê mockainj-nga. Ma sêkêtj a whê dau kalthac lau hoŋ anjô-nga. ⁴ Ma sêsôm têtj Yisu, “Kêdôhôn waga, sêtap awhê dindec sa kôm mêtê mockainj-nga. ⁵ Moses to yomsu bu datic lauwhê kainj dindec ŋa hoc ndu. Bocdinaŋ sôm bu yac oc dakôm sake?” ⁶ ŋac bu sêtîm inj ŋa gêndac dinan, sêŋsalé yom danj bu sêŋgôlinj pi inj. Magoc Yisu pôn sic gi ndôc, ma gic hu to yom yêc nom ŋa amba-atu. ⁷ Goc lau sêŋsu inj e inj tisa ma sôm têtj ŋac, “Mac nem asa bu ndê sac mbasi, nanj ti ŋgac ŋamata-nga bu kôc hoc ma tuc pi awhê dindec.” ⁸ Goc inj pôn sic tiyham ma to yom yêc nom. ⁹ Têtj dinan lau nanj sêŋgô Yisu ndê yom sic hu sêlhô tigenj-tigenj. Lau atu-tu sêlhô sêmun, goc lau ŋatô sêŋkuc e Yisu tawasê mbo, ma awhê dau kalthac inj anjô-nga. ¹⁰ Dec Yisu tisa ma ndac inj, “O awhê! Ma lau dau nde? Asa dec mbo bu êŋgôlinj yom pi am ma êmatôc am?” ¹¹ Ma inj sôm, “O ŋadau, lau mba!” Goc Yisu sôm, “Ma bocdinaŋ aô wamatôc am dom whin. Magoc am lhô ndi, ma hu nem mêtê sac sinj.”]

Yisu inj ŋawê Nom-nga

¹² Tinambu Yisu sôm yom têtj lau bocdec bu, “Aô ŋawê nom-nga. Asa nanj bu êŋkuc aô, nanj oc sa seŋ ŋasec-nga tiyham dom. Inj oc êŋsêlêŋ mbo ŋawê nanj tôc seŋ ndôc tali-nga asê.”

¹³ Magoc lau Palêsai sêsôm têtj inj, “Am tamwasêŋ hoc yom asê pi daôm. Tu dinan-nga dec yac oc akôc am nem yom

* 7:52 Yom nanj yêc 7:53-8:11 nanj yêc bapia ŋatô dom.

sa dom." ¹⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Aô bu wahoc dauj neŋ yom asê, dec aneŋ yom dau in yom ŋandô. Nahu bu aô kayalê gameŋ nanj aô gameŋ akêŋ nanj, ma gameŋ nde nanj wambu wakdi. Tigeŋ mac anyalê gameŋ dinanj dom. ¹⁵ Mac anjahê ti amatôc lau anjuc ŋamalac si gauc. Magoc aô dec wamatôc ŋamalac danj gitôm mac akôm, nanj dom. ¹⁶ Aô bu wamatôc lau, dec aneŋ yom hoŋ in yom ŋandô, nahu bu aô tanwasêŋ dom. Damanj nanj kêkiŋ aô, nanj mbo whiŋ aô. ¹⁷ Mac daôm nem yomsu sôm bu ŋgac lu bu sêpuc si yom dôŋ bu yom ŋandô, dec mac oc akôc yom dau sa. ¹⁸ Kwahic dec aô gahoc yom asê tu dauj-ŋga, ma Damanj nanj kêkiŋ aô, nanj dec puc aneŋ yom dôŋ. Bocdinaŋ tu sake-ŋga mac akôc aneŋ yom sa dom?" ¹⁹ Goc sêndac in, "Am Damam nde?" Ma Yisu sôm, "Mac anyalê aô dom, ma mac anyalê Damanj dom bocdinaŋ. Mac bu anyalê aô, dec oc tôm bu mac anyalê Damanj whiŋ."

²⁰ Yisu sôm yom dinanj têŋ ndoc in kédôhôn lau mbo kêpiŋ apa nanj lau sêkêŋ si da sip-ŋga yêc lôm dabuj ŋamakê. Magoc lau danj sêkôc in dôŋ dom, bu in ndê ndoc hôc asê su dom.

Yisu ndê nahu yêc nom dom

²¹ Ma Yisu sôm tiyham têŋ lau Palêsai, "Aô oc wahu mac siŋ, ma mac oc anjalê aô. Magoc gameŋ nanj aô bu wandi, nanj mac atôm dom bu andi. Mac oc ambac ndu ti nem sac tôhôn." ²² Goc lau bata dinanj sêsôm têŋ dandi, "Inj dau sôm bu gameŋ nanj in oc ndi, nanj yac datôm dom bu dandi. Bocke? Inj oc ndic dau ndu, a?" ²³ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, "Aneŋ nahu yêc lôlôc. Mac lau nom dindéc-ŋga, magoc aô neŋ nahu yêc nom dindéc dom. ²⁴ Aô gasôm têŋ mac su, bu mac oc ambac ndu ti nem sac tôhôn. Aô wasôm yom ŋandô têŋ mac, bu mac bu akêŋ whiŋ yom nanj aô gawhê sa pi dauj, nanj dom, dec mac oc ambac ndu ti mac nem sac." ²⁵ Goc ŋac sêndac, "Am asa?" Ma in sôm, "Oc tôm bu mac anyalê su, bu têŋ ŋamata-ŋga e meŋ, aô gawhê dauj sa têŋ mac. ²⁶ Yom daêsam yêc bu wasôm pi mac bu watôc nem giso asê. Magoc yom hoŋ nanj aô ganjô yêc in nanj kêkiŋ aô gameŋ, nanj dec wasôm asê têŋ lau nom-ŋga. Ma in ndê yom in yom ŋandô enj."

²⁷ Nac sênyalê dom bu in sôm yom dau pi inj Damba. ²⁸ Goc in sôm, "Têŋ ndoc mac asuj ŋamalac ndê Atu sa yêc nom, nanj mac oc anyalê bu aô dauj dec Mesaya dau, ma aô gakôm gêŋ danj kakuc aô tanwasêŋ neŋ gauc dom. Mba. Yom hoŋ nanj aô gasôm, nanj Damanj dau kêŋ têŋ aô. ²⁹ Inj dau kêkiŋ aô gameŋ, ma in oc tec aô bu wambu tanwasêŋ dom. Inj mbo whiŋ aô

ŋapanj. Nahu bu aô gakôm gêŋ hoŋ tôm inj atac whiŋ." ³⁰ Yisu sôm yom dinanj, ma lau daêsam nanj sêŋgô, nanj sêkêŋ whiŋ inj.

Yom ŋandô oc êŋgapwêc yac su

³¹ Ma Yisu sôm têŋ lau Israel-ŋga nanj sêkêŋ whiŋ inj, "Mac bu asap aneŋ yom dôŋ ma danjam wambu, dec mac ati aneŋ sêŋyomi ŋandô. ³² Ma mac oc anyalê yom ŋandô, ma yom ŋandô dau oc êŋgapwêc mac su bu ambo atôm lau akiŋ ŋambwa tiyham dom." ³³ Goc ŋac sêsôm, "Abraham ndê wakuc yac. Ma yac am akiŋ lau danj dom. Bocdinaŋ am sôm bu êŋgapwêc yac su yêc sakiŋ bocke?" ³⁴ Goc Yisu ô yom bocdec bu, "Aô wasôm yom ŋandô. Asa nanj sap mêtê sac dôŋ, nanj ŋgac me awhê akiŋ mêtê sac-ŋga. ³⁵ Ma ŋgac akiŋ ŋambwa oc wêkaiŋ ŋadau ndê gêŋ danj, me mbo in ndê andu ŋapanj dom. Mba! Njadau ndê atu solop oc wêkaiŋ gêŋ ma mbo ŋapanj. ³⁶ Magoc Anôtô ndê Atu bu êŋgapwêc mac su, dec mac oc ambo atôm lau akiŋ ŋambwa tiyham dom andô.

³⁷ "Aô kayalê su, bu Abraham ndê wakuc mac. Tigeŋ mac akôm bu andic aô ndu, nahu bu mac akôc aneŋ yom sa sip nem ŋalôm su dom. ³⁸ Aô gasôm yom asê pi gêŋ nanj Damanj tôc asê têŋ aô, magoc mac akôm mêtê anjuc yom nanj mac daôm damam sôm têŋ mac." ³⁹ Ma ŋac sêsôm tiyham, "Yac damanj inj Abraham." Magoc Yisu sôm, "Mac bu Abraham atui mac, dec mac oc asa lêŋ gitêŋ gitôm inj dau ndê. ⁴⁰ Tigeŋ aô gasôm yom ŋandô gitôm aô ganjô yêc Anôtô, ma mac akôm bu andic aô ndu. Abraham oc kôm gêŋ kaiŋ dinanj dom. ⁴¹ Mac anjuc Abraham ndê lêŋ dom, dec tôc asê bu mac nem damam inj ŋgac danj dau-ŋga danj." Magoc ŋac sêsôm, "Yac lau ŋasawa-ŋga dom. Yac mba damanj tigeŋ inj Anôtô dau."

⁴² Têŋ dinanj Yisu sôm, "Anôtô bu ti mac nem damam, dec mac oc atac whiŋ aô. Nahu bu aô gameŋ akêŋ Anôtô, dec gambo lec. Aô gameŋ tu dauj-ŋga dom, magoc Anôtô dau kêkiŋ aô gameŋ. ⁴³ Mac atôm dom bu anjô aneŋ yom, ma bocdinaŋ mac anyalê aneŋ yom nahu dom. ⁴⁴ Mac nem damam inj Sadaŋ, ma mac akôm tôm inj atac whiŋ. Têŋ têm ŋamata-ŋga e meŋ, in sa lêŋ ndic ŋamalac ndu-ŋga. Inj sap yom ŋandô dôŋ dom, bu yom ŋandô danj yêc inj ndê ŋalôm dom. Inj tasanj-nda, ma yom tasanj ŋadamba inj. Inj sôm yom kêkuc inj dau ndê awaha solop, ma yom hoŋ nanj inj sôm, nanj yom tasanj. ⁴⁵ Tigeŋ aô dec gasôm yom ŋandô enj, ma tu dinanj-ŋga mac akêŋ whiŋ aneŋ yom dom. ⁴⁶ Mac nem asa gitôm bu tôc aneŋ giso danj asê? Aô gasôm yom ŋandô, ma tu sake-ŋga mac akêŋ whiŋ aô dom?" ⁴⁷ Anôtô ndê

atui nhandô sêngô in ndê yom ma danğa wambu. Magoc mac anğô in ndê yom dom, dec tîc asê bu mac ati in ndê atui nhandô dom."

Yisu sôm yom asê pi dau

⁴⁸ Têj dinan lau bata Israel-nğa sêsôm, "Yac asôm solop bu am gitôm lau Samaria-nğa nan si gauc sa pi Anötô dom, ma bu nğalau sac dan mbo am nem nğalôm."

⁴⁹ Magoc Yisu sôm, "Mba! Nğalau sac mbo aö ney nğalôm dom. Mac atoc aney waêj sa dom, magoc aö bu wapo Damanj ndê waê sa. ⁵⁰ Aö kasalê dauj ney waêj dom, magoc Anötô oc po aney waêj sa. Ma in oc êmatôc gêj honj. ⁵¹ Aö wasôm yom nhandô têtj mac, bu asa nan nğô aney yom ma danğa wambu, nan oc ninğa dom, magoc in oc mbo tali napanj."

⁵² Goc lau bata Israel-nğa sêsôm têtj in, "Kwahic dec yac anyalê pi nhandô bu nğalau sac dan mbo am nem nğalôm. Abraham ma lau propet sêmbac ndu, tigenj am sôm bu asa nan nğô am nem yom ma danğa wambu, nan oc ninga dom. ⁵³ Am asa dec toc daôm sa? Am gauc gêm bu am hîc gêlêc damanj Abraham su, a? Yac anyalê bu in mbac ndu su, ma lau propet bocdinaj." ⁵⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Aö dauj bu wapo dauj ney waêj sa, dec waêj dau ti gêj nğambwa-nğa. Magoc aö Damanj, nan mac asam bu mac nem Anötô, nan po aney waêj sa. ⁵⁵ M agoc mac anyalê in dom. Aö dec kayalê in, ma dananj wambu in ndê yom. Aö bu wasôm bu kayalê in dom, dec aö nğac tasanj gitôm mac lau tasanj. ⁵⁶ Mac nem damanj Abraham atac nğayham sa kêlêc, bu in kêtj bata bu lic aney bêt wahôc asê-nğa. Ma in gêlic su ma tisambuc."

⁵⁷ Goc lau bata Israel-nğa sêsôm têtj in, "Am nem yala tap 50 sa su dom. Ma bocke dec am sôm bu am gêlic Abraham su?" ⁵⁸ Ma Yisu sôm, "Yomandô! Ndoc nanj Abraham dinda kîc in su dom, nan aö gambo." ⁵⁹ Têtj têtj nğac sêngô yom d inanj, goc sêkîc hoc sa bu sêtuc in, magoc Yisu sinj dau, ma kêdahinj dau su yêc lîm dabunj nğamej.

9

Yisu kîm nğac tapec danj tandô po asê

¹ Yisu kêsêlêj gi, ma gêlic nğac tapec danj. Nğac dau in tandô pec têtj ndoc in dinda kîc in ma mej. ² Ma Yisu ndê nğacsêjîomi sêndac in bocdec bu, "Kêdôhîj-waga, nğac dinanj tapec tu in dau ndê sac-nğa, me tu dinda lu damba si sac-nğa?" ³ Goc Yisu sôm, "Inj tapec tu in dau ndê sac-nğa, me tu dinda lu damba si sac-nğa dom. Magoc dinda kîc in ti tapec tu bu kwahic dec lau sêlic Anötô

ndê gwelêj ti nğalau nem in sa-nğa. ⁴⁻⁵ Aö gambo nom gatôm lau nom-nğa si nğawê, ma kwahic dec ti têtj nğawê-nğa. Ma bocdinaj kwahic dec yac oc dakôm Anötô nanj kêtj in aö gamej, nan ndê gwelêj. Têtj nğasec-nğa oc mej hîc asê, ma têtj dinanj lau danj oc sêtôm dom bu sêkîm gwelêj."

⁶ Inj sôm yom dinanj su, goc hê gasôp sip nom, kêtjalinj whinj nom, ma sê pi nğac tapec tandô. ⁷ Ma inj sôm têtj in, "Am ndi êmgwasinj anôm sip bu gapoj Siloam." (Nğê Siloam dau danem kwî bu 'Kêkinj.')

) Goc inj kîlîhî gi kêtjwasinj anğô, ma in tandô nğayham sa. Ma in mbo têtj ndê andu gi. ⁸ Ma inj ndê lau menpanj in-nğa, ti lau nanj sênyalê bu mun-nğa in nğac têtj gêtj-nğa, n anj sêsô ma sêndac dandi, "Inj nğac nanj mun-nğa ndîc ma têtj gêtj, a?" ⁹ Ma lau nğatô sêsôm, "Inj nğac dau dinanj." Magoc nğatô sêsôm, "Mba! Inj nğac danj dau-nğa, nanj anğô gi tap nğac têtj gêtj-nğa dinanj ndê anğô sa." Magoc nğac dau sôm, "Aö nğac dauj dec." ¹⁰ Goc sêndac inj, "Ma bocke dec am nem tanôm nğayham sa?" ¹¹ Ma inj sôm, "Nğac nanj sêsam inj bu Yisu, nanj kêtjalinj sacbalê, ma kêtj pi aö tanîhî, goc kêtj in aö bu wanğwasinj anîhî andî sip bu Siloam. Bocdinaj aö ga kagwasinj dauj, dec tanîhî nğayham sa." ¹² Ma sêndac, "Nğac dinanj mbo nde?" Goc inj sôm, "Aö kayalê dom."

Lau Palêsai sêkip yom sa pi nğac nanj tandô po asê

¹³⁻¹⁴ Yisu kêtjalinj sacbalê ma kîm nğac tapec dinanj tandô po asê têtj bêt Sabat-nğa danj. Ma tinjambu l au sêwê nğac dau sêtêj lau Palêsai si. ¹⁵ Têtj ndoc lau Palêsai sêlic in, nanj sêndac in bu, "Am tanîm po asê nğalêj bocke?" Ma inj ô yom ma sôm, "Nğac dinanj kêtj sacbalê pi aö tanîhî, ma aö kagwasinj dec tanîhî po asê." ¹⁶ Goc Palêsai nğatô sêsôm yom pi Yisu bocdec bu, "Nğac dinanj kêtjilî yomsu Sabat-nğa, dec tanyalê bu inj mej akêtj Anötô dom." Magoc Palêsai nğatô sêsôm, "Nğac sac oc tîm dom bu kîm gêtj dalî kainj dinanj." ¹⁷ Bocdinaj nğac si yom so dau, ma sêndac nğac dau tiyham, "Am nğac daôm, am nğac nanj inj kîm am nem tanîm po asê, ma bocdinaj am sôm sake pi inj?" Ma inj sôm, "Inj propet danj."

¹⁸ Magoc lau bata Israel-nğa dinanj sêkêtj whinj danj bu mun-nğa inj tapec ma kwahic dec tandô nğayham sa. Bocdinaj sêkêtj yom têtj in dinda lu damba bu sêmêj. ¹⁹ Ma sêndac injlu, "Nğac dindec inj amlu atîm nğac nanj amlu asôm bu dinda kîc in ti tapec, a? Bocke ma kwahic dec inj tandô nğayham sa?" ²⁰ Ma injlu sêsôm, "Aêc! Alu anyalê bu inj alu mba balê, ma bu alu akîc inj ti tapec. ²¹ Magoc inj tandô po asê nğalêj

bocke ma asa kôm in tandô ñayham sa, nañ alu anyalê dom. Mac andac inñ dau. Inñ ti ñgac atu su, ma gitôm bu sôm dau ndê yom.”²² Inñlu sêñyalê bu lau bata Israel-ña sêkic yom bu ñac oc sêtiñ lau nañ sêkêñ whiñ bu Yisu inñ Mesaya, nañ su yêc gôlôwac Israel-ña, ma bocdinañ inñlu sêtôc ñac.²³ Tu dinañ-ña sêsôm yom bocdec, “Inñ ti ñgac atu su. Mac andac inñ dau!”

²⁴ Goc ñac sêmbwêc ñgac dau tiyham, ma sêsôm, “Toc Anötô sa ma sôm yom ñandô. Yac anyalê bu ñgac dinañ inñ ñgac sac.”²⁵ Ma inñ ô yom bocdec bu, “Inñ bu ñgac sac me inñ ñgac gitêñ, aô kayalê dom. Gêñ tigen aô kayalê. Muñ-ña aô ñgac tapec, ma kwahic dec aô tanôñ po asê.”²⁶ Goc sêndac inñ, “Inñ kôm gêñ sake têtñ am? Inñ kôm am tanôm ñayham sa ñalêñ bocke? Sôm asê têtñ yac.”²⁷ Ma inñ sôm, “Aô gasôm têtñ mac su, magoc mac akôc aney yom sa dom. Tu sake-ña mac bu añgô tiyham? Mboe mac atac whiñ bu ati inñ ndê sêñomi awhiñ, a?”²⁸ Têtñ dinañ sêpu inñ ma sêsôm, “Mba! Am daôm ti ñgac dinañ ndê ñgacsêñom! Moses ndê sêñomi yac.”²⁹ Yac anyalê bu Anötô kêtñ inñ ndê yom têtñ Moses, magoc ñgac dinañ ti inñ ndê ñahu, yac anyalê dom.”³⁰ Goc ñgac dau sôm, “Gêñ kaiñ dañ solop! Mac asôm bu mac anyalê inñ ndê ñahu dom. Tigen alic su nañ! Inñ kôm aô tanôñ po asê.”³¹ Yac tanyalê bu Anötô oc kêtñ danga têtñ lau sac dom. Mba! Inñ kêtñ danga lau gitêñ nañ sêñkuc inñ ndê yom.”³² Yac dangô dañ muñ su dom, bu ñamalac dañ kôm ñgac nañ dinda kôc inñ ti tapec, nañ tandô po asê. Mba sambuc!³³ ñgac dinañ bu meñ akêñ Anötô dom, dec oc tôm dom bu inñ kôm gêñ dañ.”

³⁴ ñac sêñgô inñ ndê yom dinañ, dec gêli ñac si ñalôm sa ñandô. Ma sêsôm, “Am bu êmdôhôn yac, a? Sac gêm am ahuc têtñ ndoc dinam kôc am!” Goc sêtiñ inñ sa awê gi.

Lau nañ sêkêñ whiñ Yisu dom, nañ sêtôm lau tapec

³⁵ Têtñ ndoc Yisu ngô ñawaê bu lau Palêsai sêtiñ ñgac dau su, nañ inñ kêsalê inñ e tap inñ sa, ma ndac inñ, “Am kêtñ whiñ ñamalac ndê Atu, me mba?”³⁶ Ma inñ ô yom ma sôm, “O ñadau! ñamalac ndê Atu inñ asa? Sôm têtñ aô, goc aô wakêñ whiñ inñ.”³⁷ Goc Yisu sôm, “Am gêlic inñ su. Aô ñgac dauñ dec, nañ gasôm yom têtñ am.”³⁸ Ma inñ sôm, “Pômdau, aô gakêñ whiñ am.” Goc inñ pôñ haduc têtñ Yisu.³⁹ Ma Yisu sôm, “Aô gasip nom gameñ ma lau oc sêtap matôc sa tu aô-ña. Lau tapec oc sêti lau tandô ñayham, ma lau nañ gac gêm bu ñac lau tandô ñayham, nañ

oc sêtôm lau tapec.”⁴⁰ Lau Palêsai ñatô sêmbô sêwhiñ, ma sêngô Yisu ndê yom dinañ ma sêndac, “Bocke? Am sôm bu yac tanñpec awhiñ, a?”⁴¹ Ma inñ sôm, “Mac bu lau tampec, dec mac nem giso mba. Mac asôm bu mac lau tanôm ñayham, magoc mac akêñ whiñ aô dom. Tu dinañ-ña dec mac nem giso gacgeñ yêc mac-ña.”

10

Yom gôliñ pi ñgac yob domba-ña

¹ Ma Yisu sôm, “Yom ñandô aô wasôm têtñ mac, bu ñgac nañ sôc domba si tunlôm yêc gatam dom, magoc kêgili tunñ bambaliñ bu sôc ndi, nañ ñgac kañ-nda.”² Magoc ñgac nañ sôc domba si tunlôm yêc gatam solop, nañ ñgac yob domba-ña ñandô.³ ñgac nañ yob gatam oc lêc gatam su têtñ inñ, ma domba sêñyalê inñ awha. Inñ oc ta domba tigen-tigen si ñaê, ma wê ñac sêsa sêndi.⁴ Têtñ ndoc inñ kôc inñ ndê domba hoñ sêsa si, nañ inñ kêsêlêñ muñ ma ñac sêñkuc inñ, bu ñac sêñyalê inñ awha.⁵ Tigen ñac oc sêñkuc ñgac apa dañ dom. Mba! ñac oc sêlhô bambaliñ yêc inñ, bu sêñyalê inñ awha dom!”⁶ Yisu sôm yom gôliñ dinañ, magoc ñac sêñyalê inñ ndê yom ñahu dom.

Yisu inñ gatam domba-ña

⁷ Bocdinañ Yisu sôm tiyham, “Yom ñandô aô wasôm têtñ mac! Aô gatôm gatam tu domba sêsôc si tunlôm sêndi-ña.”⁸ Kêdôhônwaga tasan hoñ nañ sêhóc asê sêmuñ aô, nañ lau kañ. Magoc domba sêkêñ danga ñac dom.⁹ Aô gatam, ma domba nañ sêsôc yêc aô, nañ oc sêtap Anötô ndê mwasinñ nem ñac si-ña sa. ñac oc sêsôc sêsa, ma sêtap gêñ sêneñ-ña ñayham sa.¹⁰ ñgac kañ meñ bu nem kañ ti ndic ndu ma señ popoc. Inñ ndê gwelenñ dau dinañ. Tigen aô gameñ bu wamasanñ lêtñ bu lau sêtap Anötô ndê mwasinñ sêndôc tali-ña sa, ma mwasinñ dau oc êñsalê ñac ahuc.”

Yisu inñ ñadau yob domba-ña ñayham

¹¹ “Aô ñgac wayob domba-ña ñayham. ñgac yob domba-ña ñayham oc kêtñ dau sambuc e nditôm inñ mbac ndu bu nem inñ ndê domba sa.”¹² Magoc ñgac nañ yob domba tu tap ñaôli sa-ña, nañ gitôm ñgac nañ yob dau ndê domba, nañ dom. Inñ bu lic giam sac dañ meñ, dec inñ oc hu domba siñ ma lhô ndi. Goc giam sac oc señ domba ma sêlhô bambaliñ.¹³ ñgac dinañ oc lhô ndi, bu inñ gêm gwelenñ tu awa-ña gawmbwa, ma hêgo dau tu domba-ña dom.

¹⁴⁻¹⁵ “Aô ñgac wayob domba-ña ñayham. Gitôm Damañ kêtñyalê aô, ma aô kayalê Damañ, bocdinañ aô kayalê aney domba, ma aney domba sêñyalê aô. Ma

wakêñ dauñ sambuc e nditôm wambac ndu bu wanem ñac sa. ¹⁶ Ma aneñ domba ñatô sêmbo, nañ sêmbo sêwhiñ domba toñ dindéc dom. Aô wandic ñac sa sêmeñ sêmbo sêwhiñ domba dindéc, ma ñac oc sêti toñ tigen. Ñac si ñadau tigen aô dec wayob ñac, ma ñac hoñ oc sêkêñ danğa aô awħañ.

¹⁷ “Damañ tac whiñ aô, bu aô wakêñ dauñ gacgeñ wambac ndu, ma tiñambu aô watisa tiyham. ¹⁸ Ñamalac danğ oc kôc tañli ñahu su yêc aô dom. Aô dauñ oc wahu tañli ñahu siñ tôm aô dauñ atac whiñ. Anôtô kêñ ñaclai têtñ aô bu aô dauñ wahu siñ, ma bu aô dauñ wakôc sa tiyham. Damañ gic atu yom dau dinar.”

¹⁹ Lau bata Israel-ñga sêñgô yom dinar ma sêwhê dau kôc ti sêseñ dandi tiyham. ²⁰ Lau daêsam sêsôm, “Ñalau sac danğ mbo inñ ndê ñalôm ma kôm inñ ndê gauc tim-boloc. Angô inñ ndê yom dom!” ²¹ Magoc lau ñatô sêsôm, “Ngac ti ñalau sac oc sôm yom kainñ dinarñ dom. Ma ñalau sac oc kôm ñgac tapec tandô po asê dom!”

Lau bata Israel-ñga sêtin Yisu su

²² Têtñ ndoc uhô-ñga, lau Israel-ñga si †Mwasinñ Sic Gawi Lôm-ñga hóc asê Jerusalem. ²³ Yisu kêsêlêñ mbo lôm dabuñ ñabatêmdô, mbo gameñ nañ sêsam bu Solomon ndê Batêm. ²⁴ Ma lau bata Israel-ñga sêkac sa sêñgihi inñ ahuc, ma sêsôm, “Ñasawa baliñ lec yac atac lu-lu tu am-ñga. Bocdinarñ dec sôm yom yêc awê têtñ yac. Am Mesaya dau, me mba?” ²⁵ Ma Yisu sôm, “Aô gasôm têtñ mac su, magoc mac akêñ whiñ aô dom. Ma aô gakôm gêtñ dalô gam Damañ anğô. Gêtñ dau puñ yom ñandô pi aô dôn, ma whê aneñ ñahu sa tiawê. ²⁶ Magoc mac akêñ whiñ aô dom, ñahu bu mac ati aô neñ domba dom. ²⁷ Aneñ domba sêkêñ danğa aô awħañ. Aô kayalê ñac, ma ñac sêñkuc aô. ²⁸ Aô oc wakêñ ñac sêndôc tali ñapanñ ma oc tôm dom bu ñac sêniñga têtñ têm ñambu-ñga dom. Ma lau danğ sêtôm dom bu sêñgaho ñac su yêc aô aman. ²⁹ Damañ kêtñ aneñ domba têtñ aô, ma gêtñ danğ hóc gêlêc inñ su dom. Bocdinarñ lau danğ sêtôm dom bu sêñgaho ñac su yêc Damañ amba. ³⁰ Au Damañ ati gêtñ tigen.”

³¹ Têtñ dinarñ lau bata sêkôc hoc sa tiyham bu sêtuc inñ. ³² Magoc inñ sôm têtñ ñac, “Mac bu atuc aô ña hoc tu gêtñ dalô bocke-ñga? Bu aô gatôc gêtñ ñayham daêsam têtñ mac, tôm nañ Damañ kêtñ têtñ aô.” ³³ Ma ñac sêô yom ma sêsôm, “Yac bu atuc am tu gêtñ danğ nañ am kôm-ñga dom. Mba! Am ñamalac danğ, magoc toc

daôm sa bu nditôm Anôtô dau. Am nem yom dinarñ sac sambuc, ma tu dinarñ-ñga yac bu atuc am ña hoc.”

³⁴ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Mac anyalê yom nañ Anôtô dau sôm pi lau bata Israel-ñga ñatô, nañ sêto yêc mac nem Buku Yomsu-ñga* bocdec bu, ‘Aô gasam mac bu anôtôi.’” ³⁵ Angô su nañ! Anôtô kêtñ inñ ndê yom têtñ lau nom-ñga dinarñ, ma sam ñac bu anôtôi. Ma gitôm dom bu dasen Anôtô ndê yom danğ su. ³⁶ Ma aô bocke? Damañ dau kêtñaliñ aô sa ma kêtñ aô gasip nom gameñ. Bocdinarñ tu sake-ñga mac asôm bu aneñ yom sac sambuc, têtñ ndoc aô gasôm bu aô Anôtô ndê Atu? ³⁷ Aô bu wakôm Damañ ndê gwelêñ nañ kêtñ sip aô aman, nañ dom, nañ akêñ whiñ aô dom. ³⁸ Tigen aô gakôm Damañ ndê gwelêñ, ma bocdinarñ dec mac bu akêñ whiñ aneñ yom dom, tigen akêñ whiñ tu gêtñ nañ aô gakôm-ñga. Ma bocdinarñ mac oc anyalê pi ñandô bu Damañ mbo aô ñalôm, ma aô gambo inñ ñalôm.”

³⁹ Têtñ dinarñ sêñsahê tiyham bu sêkôc inñ dôn, magoc ñac gitôm dom, ma inñ kôlhô gi. ⁴⁰ Ma inñ pi Bu Jordan ñadanğa gi, ma mbo gameñ nañ muñ-ñga Jon kêku lau mbo. ⁴¹ Lau daêsam sêsa sêtêñ inñ si, ma sêsôm têtñ dau, “Jon kôm gêtñ dalô danğ dom. Magoc yom hoñ nañ inñ sôm pi ñgac dindéc, nañ yom ñandô.” ⁴² Ma lau daêsam sêkêñ whiñ Yisu yêc gameñ dinarñ.

11

Lasarus mbac ndu

¹⁻² Ngac danğ ñaê Lasarus mbo malac Betani. Ma inñ ndê lhuwê lu sêmbo, danğ ndê ñaê Mata, ma danğ ñaê Maria, awhê nañ tiñambu tac bu ñamalu ñayham pi Pômdau gahi, ma puñ ña inñ kêtñaliñ. Têtñ bêt danğ Lasarus gêmback. ³ Goc Maria lu Mata sêkêñ yom têtñ Yisu bocdec bu, “Pômdau, ñgac nañ am atac whiñ dec gêmback.” ⁴ Yisu ngô yom dau ma sôm, “Inñ gêmback tu bu mbac ndu ñambwa-ñga dom. Inñ gêmback bu tóç Anôtô ndê ñaclai ti waê asê, ma bu Anôtô ndê Atu tap waê sa whiñ.”

⁵ Yisu tac whiñ Maria lu Mata ma Lasarus. ⁶ Tigen têtñ ndoc inñ ngô ñawaê bu Lasarus gêmback, nañ inñ têtñ inñ gi ñagahô dom. Inñ gacgeñ mbo gameñ dinarñ gitôm bêt lu. ⁷ Goc inñ sôm têtñ inñ ndê ñgacsêñomi, “Dalhô dambu datêñ gameñ Judia-ñga dandi.” ⁸ Magoc ñac sêsôm, “Kêdôhônğwaga, mba! Ñasawa apê lec lau bata Israel-ñga nañ sêmbo dindê, nañ tac whiñ bu sêtuc am ña hoc. Bocke dec

* **10:34** Yom dau yêc Buku Wê-ñga 82:6 (alic footnote yêc Jon 15:25). Anôtô dau kêtñ ñaclai têtñ kinñ ti gôliñwaga bu sênem gôliñ sêmbo nom, ma bocdinarñ inñ sam ñac bu anôtôi. Ma têm ñatô inñ sam ñac bu Anôtô atui - alic BW 2:7 ma 82:6.

am bu mbu ndi tiyham?"⁹ Ma Yisu ô yom na yom gôlin dan, ma sôm, "Têj bêc honj ac pô gamej gitôm acgatu nasawa 12, ma tinjambu nasac sa. Namalac dan bu êngsêlêj têt ndoc ac-nga, dec inj oc tinj gahi dom, bu inj gêlic nawê nom dindec-nga.¹⁰ Magoc inj bu êngsêlêj têt ôbwêc, dec inj oc tinj gahi, bu inj ndê nawê mba."¹¹ Goc Yisu gic têt yom ma sôm, "Yac neŋ silip Lasarus yêc bêc. Aô watêj inj wandi bu wauj inj sa."¹² Ma ngacsêjngomi sêsôm, "Pômdau, inj bu yêc bêc yêc, dec inj dau oc nayham sa."¹³ Nac gauc gêm bu Yisu sôm bu Lasarus mbo tali ma yêc bêc, magoc inj ndê yom dau nahu bu Lasarus mbac ndu su.¹⁴ Goc Yisu sôm yom yêc awê têt njac bu, "Lasarus mbac ndu."¹⁵ Tu mac-nga dec aô atac nayham bu aô gambo g awhinj inj dom, bu kwahic dec mac oc akêj whinj tu gêtj nanj aô bu wakôm-nga. Bocdinaŋ yac datêj inj dandi."¹⁶ Ma Tomas, ngacsêjngom nanj sêsam bu Lôcmpôj, nanj sôm têtj ngacsêjngomi njatô, "Ayôc! Dawhinj inj dandi, ma dambac ndu dawhinj inj."

Yisu inj yac neŋ datisa ti dambo tanjli nahu

¹⁷ Yisu hôc asê gamej Judia-nga ma tap sa bu sêkêj Lasarus ndê namlan yêc hoc-suj dan gitôm bêc hale su.¹⁸ Malac Betani yêc suj sa têtj Jerusalem, seŋ nasawa gitôm kilometa tô.¹⁹ Ma lau Israel-nga daêsam sêsa akêj Jerusalem sêmeŋ, ma sêndôc sêwhinj Mata lu Maria, bu sênem malô injlu tu lhuŋgac hu injlu sirj-nga.²⁰ Mata ngô bu Yisu kêsêlêj meŋ, goc sa gi bu lic inj, magoc Maria ndôc andu.²¹ Têtj ndoc Mata hôc asê Yisu, nanj inj sôm têtj inj, "O Pômdau, am bu mbo, dec aô lhuŋgac oc mbac ndu dom."²² Magoc kwahic dec am mweŋ hôc asê su, ma aô kayalê bu gêtj bocke nanj am bu ndac têtj Anôtô, nanj inj oc kôm."²³ Ma Yisu sôm, "Am lhômngac oc tisa ma mbo tali tiyham."²⁴ Dec Mata ô yom ma sôm, "Aêc! Aô kayalê bu inj oc tisa têtj bêc njambu-nga nanj lau batê honj oc sêtisa."²⁵ Goc Yisu sôm, "Namlac si sêtisa ma sêmbu tali nahu, nanj aô danj. Asa nanj kêtj whinj aô ma mbac ndu su, nanj oc mbo tali tiyham."²⁶ Ma asa nanj mbo tali ma kêtj whinj aô, nanj oc ninja têtj têtj nambu-nga dom, inj oc gacgeŋ mbo tali. Am kêtj whinj yom dindec, me mba?"²⁷ Ma Mata sôm, "Aêc Pômdau! Aô gakêj whinj bu am Mesaya, ma Anôtô ndê Atu nanj inj gic bata bu êŋkinj sip nom meŋ."

²⁸ Mata sôm yom dinaŋ su, goc mbu gi ma ta Maria têtj inj meŋ. Ma inj sôm têtj inj, "Kêdôhônjwaga meŋ su, ma inj ndac am."²⁹ Maria ngô su, goc tisa njagahô bu sa têtj Yisu ndi.³⁰ Têtj ndoc dinaŋ Yisu hôc asê Betani su dom, inj gacgeŋ mbo gamej

nanj Mata hôc pi inj.³¹ Lau Israel-nga nanj sêmbu andu sêwhinj Maria tu bu sênem malô inj, nanj sêlic inj tisa njagahô ma kôlhô gi. Nac gauc gêm bu inj oc têtj sêhô ndi bu tanj lhuŋgac mbo dindê, ma bocdinaŋ sêsa si ma sêŋkuc inj.

³² Têtj ndoc Maria hôc asê gamej nanj Yisu mbo ma gêlic inj, nanj inj hu dau sip nom yêc inj gahi-nga, ma sôm, "O Pômdau, am bu mbo, dec aô lhuŋgac oc mbac ndu dom."³³ Yisu gêlic Maria tanj, ma gêlic lau Israel-nga nanj sêwhinj inj, nanj sêtanj bocdinaŋ, dec kêsahê njawapac atu yêc ndê njalôm.³⁴ Ma inj ndac, "Mac anjshuhj inj yêc nde?" Ma sêsôm, "Mweŋ Pômdau, ma lic."³⁵ Têtj dinaŋ Yisu tasulu sa.³⁶ Ma lau Israel-nga dinaŋ sêsôm, "Alic, inj atac whinj Lasarus ndu andô."³⁷ Magoc njatô sêsôm, "Inj kôm ngac tapec tandô po asê. Bocke dec inj kôm Lasarus nayham sa dom, ma inj mbac ndu?"

Yisu inj Lasarus sa

³⁸ Têtj dinaŋ Yisu ndê njalôm njawapac atu tiyham, ma inj kêsêlêj têtj sêhô gi. Nac sêkêj ngac batê dau ndê namlan yêc hoc-suj dan, ma sêmpi hoc danj gi ndôc sé awha ahuc.³⁹ Têtj ndoc Yisu hôc asê, nanj inj sôm têtj lau nanj sêwhinj inj bu, "Mac ampi hoc dau sa." Magoc ngac batê ndê lhuwê Mata sôm, "Pômdau! Inj yêc gitôm bêc hale su. Oc njamaniŋ sa su."⁴⁰ Dec Yisu sôm, "Aô gasôm têtj am su, bu kêtj whinj, dec am oc lic Anôtô ndê njac lai ti njawasi."⁴¹ Inj sôm yom dinaŋ su, goc lau sêmpi hoc dau sa. Ma Yisu tatac undambê ma sôm, "Damanj, aô wanem dange am, bu am ngô aneŋ yom."⁴² Aô kayalê bu am kêtj danjan aô njapanj, magoc kwahic dec aô bu wanem dange am, bu lau nanj sêlhac dec oc sêngô aneŋ yom, ma sêkêj whinj bu am kêtj aô gamej."⁴³ Goc inj mbwêc awha atu, "Lasarus! Sa mweŋ!"⁴⁴ Dec Lasarus sa meŋ, ma po nanj sêmpanj inj gahi ti amba, ma po danj nanj sêhi pi inj njagôlônj, nanj gacgeŋ sêyêc inj. Ma Yisu sôm têtj njac, "Akôc po su yêc inj, ma akêj inj lhô ndi."

Lau bata sêkic yom bu sêndic Yisu ndu

⁴⁵ Tu gêtj atu dinaŋ-nga dec lau Israel-nga daêsam nanj sêmbu sêwhinj Maria ma sêlic gêtj nanj Yisu kôm, nanj sêkêj whinj inj.⁴⁶ Magoc njatô sêtêj lau Palêsai si, ma sic minj pi gêtj nanj Yisu kôm.⁴⁷ Goc dabunjsiga atu-tu ti lau Palêsai sêmbwêc lau †Sanedrin-nga sêpitigeŋ, ma sêndac njac, "Yac oc dakôm gêtj sake? Njagc dinaŋ kôm gêtj dalô daêsam."⁴⁸ Yac bu dalhac inj ahuc dom, dec lau honj oc sêkêj whinj bu inj Mesaya dau. Ma lau Rom-nga oc sêmeŋ ma sêseŋ yac neŋ gamej danem akinj Anôtô-nga ti yac lau Israel-nga honj su."

⁴⁹ Têñ yala dinan Kayapas in †dabuñsiga ñamata-nga. Ma in sòm têñ lau Sanedrin-nga, “Mac nem gauc sa dom! ⁵⁰ In mbac ndu man! Yham dom bu lau Israel-nga hon sêninga. Ngac tigen bu mbac ndu ô lau hon, nan oc ñayham hôc gêlêc su.” ⁵¹ Kayapas sòm yom dinan ña in dau ndê gauc dom. Magoc têñ yala dinan in dabuñsiga ñamata-nga, dec in sòm yom dau gitôm propet dan. Ma yom dau ñahu bocdec bu. Yisu oc mbac ndu tu lau Israel-nga hon. ⁵² Ma tu ñac tawasê-nga dom. In oc mbac ndu tu Anôtô ndê lau hon nan ñamata-nga gameñ nom-nga tidau-tidau, tu bu ndic ñac hon sa sêpitiñen.

⁵³ Bocdinañ têñ bêc dinan lau bata Israel-nga dinan sic hu sêñsalê lêt bu sêndic Yisu ndu. ⁵⁴ Ma tu dinan-nga Yisu kêsêlêñ mbo awê yêc lau Israel-nga ñalôm dom. In kôlhô gi mbo malac Eprayim, nan yêc gameñ sawa ñamakê. Ma in ndê ñgacsêñomi sêmbo gameñ dinan sêwhin in.

⁵⁵ Têñ ndoc lau Israel si om atu Mwasin Pasowa-nga meñ kêpin, n an lau daêsam yêc gameñ ñamakê-nga sêpi Jerusalem si. Ñac bu sêñkuc lau Israel si lêt sêmasan dau ñawasi sa yêc Anôtô angô-nga muñ su nan goc Pasowa ñabêc hôc asê. ⁵⁶ Ma ñac sêñsalê Yisu ñapan. Têñ ndoc sêkac sa sêmbo lôm dabun, nan sêndac dandi, “Mac gauc gêm bocke? In oc meñ tu Mwasin Pasowa-nga, me mba?” ⁵⁷ Tigen dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sic atu lau bu asa bu tap gameñ nan Yisu mbo, nan sa, nan kêt ñawaê têñ ñac, ma ñac oc sêkôc in dôn.

12

Maria gêm oso Yisu

(*Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Luk 7:37-38*)

¹ Bêc 6 yêc dôn yêc bu Mwasin Pasowa-nga hôc asê, ma Yisu têñ malac Betani gi. Lasarus, ñac nan in uñ sa akêt lau batê-nga, nan mbo malac dinan. ² Ma yêc Lasarus ndê andu, ñac sêndê mwasin tu Yisu-nga. Lasarus ti lau ñatô señ gêt sêndôc sêwhin in, ma Mata gêm akin ñac mbo. ³ Goc Maria meñ, kôc a ñakwi ñamalu ñayham nan ñaôli atu sip kac dan, ma kêt pi Yisu gahi. Goc in puñ in gahi ña in dau kêclauñ. Ma gêt dau ñamalu hôñ dau sa ma gêm andu ñalôm ahuc.

⁴ Têt dinan Judas Iskeriot, ñgacsêñom nan tinjambo hoc Yisu asê, nan sòm, ⁵ “Bu ñamalu ñayham dindêc ñaôli atu, gitôm denarii 300 nan dakôc ti ñaôli tu gwelen yala sambuc-nga. Tu sake-nga awhê dec kêyain? Gitôm bu dakêt têñ lau sênemlihi, ma dakêt ña-awa tu danem lau ñalôm sawa sa-nga.” ⁶ Judas sòm yom dinan,

magoc in gauc gêm lau ñalôm sawa dom. In sòm yom dinan ñahu bu in ñgac kan-nda. In yob ñgac-sêñomi si talhi mone-nga, ma gêm kan mone ñatô bu nem dau sa. ⁷ Magoc Yisu ô in ndê yom ma sòm, “Mac alhac awhê dindêc ahuc dom. In yob gêt dau ñapan e kwahic dec, gic waê bêc sêñsuhun aô-nga. ⁸ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhin mac ñapan. Tigen aô oc wambo wawhin mac ñapan dom.”

Lau dabuñsiga sêkic yom pi Lasarus

⁹ Têt ndoc dinan lau Jerusalem-nga daêsam sêñgô ñawaê bu Yisu mbo malac Betani, dec sêsa si bu sêlic in. Ma ñac bu sêlic Lasarus, ñac nan Yisu uñ sa yêc lau batê-nga, nan whin. ¹⁰ Tu dinan-nga dabuñsiga atu-tu Israel-nga sêkic yom bu sêndic Lasarus ndu whin. ¹¹ Ñahu bu lau Israel-nga daêsam sêhu ñac sin ma sêkêt whin Yisu tu Lasarus-nga.

Yisu sôc malac Jerusalem gi

(*Mat 21:4-9; Mak 11:7-10; Luk 19:35-38*)

¹² Têt ñagalanjê lau daêsam nan sêmbo Jerusalem tu Mwasin Pasowa-nga sêñgô ñawaê bu Yisu kêsêlêñ mbo señ bu têñ Jerusalem meñ. ¹³ Bocdinañ ñac sêsa si bu sêkôc in sa. Sêhôt tômtôm ñalaun ma sêmbwêc, “Hosana! Tampin in nan meñ gêm Pômdau angô. Tampin lau Israel-nga si Kin.” ¹⁴ Yisu kêsêlêñ meñ ndoc donki ñatu dan ñahô, ma ñalêt dinan propet akwa dan ndê yom ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

¹⁵ O mac lau †Sayon-nga, atôc daôm dom. Alic mac nem Kin têñ mac meñ, ndôc donki ñatu ñahô. [*Señ 9:9*]

¹⁶ Yisu ndê ñgacsêñomi sêlic gêt hon dinan, magoc ñac sêñyalê ñahu dom. Tigen tinjambo, têñ ndoc Yisu tisa ti ñawasi atu, nan sêñyalê bu yom dau, nan sêto muñ su, nan hêganônñ Yisu, ma tu dinan-nga lau sêkôm gêt dinan têñ in.

¹⁷ L au daêsam nan sêmbo sêwhin Yisu têñ ndoc in mbwêc Lasarus ma uñ in sa akêt lau batê-nga, nan sic min pi in ñapan. ¹⁸ Bocdinañ lau daêsam sêñgô ñawaê bu Yisu kôm gêt dalô atu dinan, ma sêsa si bu sêlic in têñ bêc dinan. ¹⁹ Ma têñ têt lau Palêsai sêlic gêt dau, nan sêsôm têñ dandi, “Alic, yac neñ yom hon ñandô mbasi. Yac oc dalhac in ahuc ñalêt bocke? Lau hon oc sêñkuc in!”

Yisu sòm gwanan bu in oc mbac ndu

²⁰ Lau Grik ñatô sêmbo sêwhin lau nan sêpi malac Jerusalem tu sênem akin Anôtô-nga têñ om atu Pasowa-nga. ²¹ Lau Grik dinan sêtên Pilip, ñgacsêñom nan meñ akêt malac Betsaida yêc gameñ Galili-nga, ma sêsôm têñ in bu, “O ñgac atu, yac bu alic Yisu.” ²² Dec Pilip gi sòm

yom dau têtj Andru, ma injlu si sêsôm têtj Yisu. ²³ Yisu ngô yom dau goc sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Ndoc meñ sa bu Namalac ndê Atu tap inj ndê waê atu sa. ²⁴ Aô wasôm yomandô têtj mac. Gêñ ñawê danj bu sêsô sip nom ndi dom, dec gêñ tigenj dau oc gacgeñ yêc. Magoc gêñ dau bu dasô sip nom ñalôm ndi, dec oc tibalê ma ninnga, magoc tiñambu oc po pi meñ ma nem ñandô daêsam tiyham. ²⁵ Asa nanj tac whinj bu sap gêñ nom-nga dôñ ñapanj tu mbo tali-nga, nanj oc ninnga. Magoc asa nanj bu hu gêñ nom dindec-nga sinj tu êñkuc aô-nga, nanj tap señ ndôc tali têtj têtj ñambu-nga-nga sa. ²⁶ Asa nanj gauc gêm bu nem akinj aô, nanj meñ êñkuc aô. Ma gameñ nanj aô oc wambo, nanj inj nanj gêm akinj aô, nanj oc mbo bocdinañ. Lau hoñ nanj sem akinj aô, nanj Damanj oc toc ñac sa.

²⁷ “Kwahic dec aô neñ ñalôm kedehe aô ñandô. Tigenj aô wandac Damanj bu êñgaho aô su yêc ndoc ñawapac-nga dindec dom. Mba! Tu gêñ dau dindec-nga dec aô gameñ. ²⁸ Damanj, aô wasa lêtj dindec tu bu wapo nem waêm sa.”

Yisu sôm yom dinañ, ma awha danj sa akêñ ndambê bocdec bu, “Aô gatap waên sa tu am-nga su, ma watap sa tiyham.” ²⁹ Lau daêsam nanj sêmbo gameñ dinañ sêngô ñakêcsia dau, ma ñatô sêsôm bu wapap gic. Ma ñatô sêsôm bu anela danj sôm yom têtj Yisu. ³⁰ Magoc Yisu sôm, “Awaha dinañ sa tu aô-nga dom, magoc sa tu mac-nga. ³¹ Kwahic dec ti ndoc Anôtô êmatôc lau nom dindec-nga. Ma inj oc êmasuc nom dindec ñadau su.* ³² Magoc têtj ndoc sêndic aô pi a ma sêsunj aô sa yêc nom, nanj aô oc wahê ñamalac akêñ gameñ hoñ sêtêtj aô sêmeneñ.” ³³ Yisu sôm yom dinañ bu têtj ñalêtj nanj inj oc mbac ndu, nanj asê.

³⁴ Ma lau dinañ sêô inj awaha ma sêsôm, “Sêto yom yêc buku yomsu-nga, nanj sôm bu Mesaya oc mbo ñapanj. Ma bocke dec am sôm bu ñac oc sêsunj ñamalac ndê Atu sa? Ñamalac ndê Atu dau inj asa?” ³⁵ Goc Yisu sôm, “Ya ñawê oc mbo whinj mac ñasawa saunj, ma boc-dinañ anj sêlêtj ambo ñawê dau ñalôm, bu ñasec nem mac ahuc dom. Lau nanj sêñsêlêtj sêmbo ñasec ñalôm, nanj sem gauc gameñ nanj oc sêndi nanj. ³⁶ Akêñ whinj Ñawê dau nanj kwahic dec mbo whinj mac, ma mac oc ati lau

ñawê-nga.” Yisu sôm yom dau su, goc hu ñac sinj, ma sinj dau têtj ñac.

Lau daêsam sêkêñ whinj Yisu dom

³⁷ Yisu kôm gêñ dalô daêsam yêc lau Israel anjgô-nga, magoc daêsam sêkêñ whinj dom bu inj Mesaya dau. ³⁸ Ma bocdinañ yom nanj propet Aisaya to munj su, nanj ñandô sa. Yom dau yêc bocdec:

Pômdau, ñac si asa kêtj whinj yom nanj yac ahoc asê?

Ma ñac si asa ndê gauc sa pi am nem ñaclai atu, nanj am têtj tiawê? [Ais 53:1]

³⁹ Bocdinañ Anôtô ndê propet Aisaya têtj asê gwanaj bu lau dinañ sêtôm dom bu sêkêñ whinj. Ma inj to yom danj tiyham bocdec bu:

⁴⁰ Pômdau kôm ñac si tandô tipeç, ma ñac si ñalôm ñadandi. Bocdinañ gitôm dom bu sêlic ña tandô, ma sêñyalê yêc ñac si ñalôm. Ma gitôm dom bu ñac sênem dau kwi, ma wakôm ñac ñayham sa tiyham. [Ais 6:10]

⁴¹ Aisaya to yom dau, ñahu bu inj gêlic Yisu ndê ñawasi su, ma bocdinañ dec sôm yom asê pi inj.

⁴² Yom dau yêc bocdinañ, magoc lau Israel-nga daêsam sêkêñ whinj Yisu, ma ñac si lau bata ñatô sêwhinj. Tigenj ñac sêtôtj si sêkêñ whinj inj tiawê dom, ñahu bu ñac sêtôtj bu lau Palêsai oc sêtinj ñac su yêc gôlôwac Israel-nga. ⁴³ Ñac atac whinj bu ñamalac sêlic ñac ñayham ma sêkeñ waê têtj ñac, hôtj gêlic bu sêtap waê sa yêc Anôtô.

⁴⁴ Ma Yisu sôm yom awaha atu, “Asa nanj kêtj whinj aô, nanj kêtj whinj aô tanjwasêñ dom. Inj kêtj whinj inj nanj kêtj aô gameñ, nanj whinj. ⁴⁵ Ma asa nanj gêlic aô, nanj gêlic inj nanj kêtj aô gameñ, nanj bocdinañ. ⁴⁶ Aô gahôtj asê nom gitôm ya ñawê, bu lau hoñ nanj sêkêñ whinj aô, nanj oc sêmbo ñasec dom. ⁴⁷ Asa nanj ngô aneñ yom magoc danja wambu dom, nanj aô dauñ oc wamatôtj inj dom. Bu aô gameñ bu wamatôtj lau nom-nga dom, magoc bu wanem ñac si. ⁴⁸ Lau hoñ nanj sêkôtj aô ti aneñ yom sa dom, nanj oc sêtap matôtj sa têtj bêtj ñambu-nga. Ma ñac si matôtj ñahu sip ñac sêkôtj aneñ yom sa dom. ⁴⁹ Bu aô gasôm dauñ neñ yom dom. Damanj nanj kêtj aô gameñ, nanj gic atu yom hoñ tu wasôm asê-nga. ⁵⁰ Ma aô kayalê bu yom nanj inj gic atu,

* **12:31** Yisu sôm bu Anôtô oc êmasuc nom dindec ñadau su. Têtj ndoc Yisu mbac ndu ma tisa tiyham, inj ku Sadanj ndê ñaclai dulu-alic Jon 16:33; Kol 2:15; Hib 2:15; ma 1 Jon 3:8. Yisu ku inj dulu su yomandô, magoc Anôtô kêtj ñasawa têtj Sadanj ma inj kôm inj ndê gweleñ yêc nom - alic Epe 2:2; 2 Kor 4:4; ma 1 Jon 5:19. Bocdinañ lau nanj sêkêñ whinj sic waê bu sêlhac ñannga ma sêndic sinj têtj Sadanj, (Jon 17:15; Epe 6:10-18) ma Anôtô kêtj ñaclai têtj ñac bu sêku inj dulu (Rom 16:20). Têtj bêtj ñambu-nga, Anôtô oc señ Sadanj ti inj ndê anela ti lau sac su ma inj ndê ñaclai oc pacndê sambuc (Rev 20:2-3, 10).

nanj ti ñamalac si senj sêndöc tali ñapan-
nga. Bocdinañ anyalé bu yom honj nanj
aö gasôm, nanj kékuc yom nanj Damañ dau
kêñ têtj aö.”

13

Yisu kégwasinj ñgacsêñomi gahi

¹ Lau Israel-nga si om atu mwasinj
Pasowa-nga meñ kèpinj, ma Yisu kèyalé
bu ndoc meñ hóc asé su, bu inj hu nom
dindec injj dau mbu têtj Damba ndi. Inj atac
whinj injj dau ndé lau nanj sêmbo nom, ma
inj bu tóc asé tiawé, ñalêñ nanj injj atac whinj
ñac ndu andô. ² Inj ti ndé ñgacsêñomi
sêndöc sêwhinj dau bu sêneñ gêtj, ma
Judas Iskeriot, Saimon ndé atungac, mbo
whinj ñac. Sadañ sip inj ndé ñalôm munj
su, ma kêtj gauc têtj inj bu hoc Yisu asé.
³ Yisu kèyalé bu Damba kêtj gêtj honj sip
inj amba, ma bu inj meñ akêtj Anötö, ma
oc mbu têtj inj ndi. ⁴ Bocdinañ inj tisa yêc
tebo, kac inj ndé ñakwê awê-nga su, ma
kic po dapuj dauñ-nga danj pi inj ñampê.
⁵ Goc inj tac bu sip suc danj, ma gic hu
kégwasinj ñgacsêñomi gahi, ma punj ña po
nanj inj kic pi ñampêbalé. ⁶ Inj têtj Saimon
Pita meñ, ma Pita ndac, “Pômdau, am bu
êmgwasiñ aö gahiñ whinj, a?” ⁷ Ma Yisu ô
yom ma sôm, “Kwahic dec am nem gauc
sa dom pi gêtj nanj aö gakôm gambo, tigenj
tinjambu am oc êmyalé.” ⁸ Magoc Pita
sôm, “Mba! Am êmgwasinj aö gahiñ dom
andô!” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö bu
wanjgwasinj am dom, dec am oc ti anej danj
dom.” ⁹ Dec Pita sôm, “Bocdinañ Pômdau,
êmgwasiñ aö gahiñ ñambwa dom, magoc
amanj ti ñagôlôn whinj!” ¹⁰ Magoc Yisu
ô yom ma sôm, “Ñamalac nanj gèlinj bu
su, nanj tinjambu êngwasinj gahi ñambwa,
dec inj ndé ñamlic sambuc ñawasi sa. Aö
wasôm têtj mac lau dinañ bu mac ñawasi
sa su, magoc mac honj dom.” ¹¹ Yisu kèyalé
ñgac nanj oc hoc inj asé, ma tu dinañ-nga
sôm bu ñac honj ñawasi dom.

¹² Yisu kégwasinj ñac honj gahi pacndé,
dec sôc inj ndé ñakwê awê-nga sa tiy-
ham, ma mbu gi ndöc ndé mala. Ma inj
ndac, “Mac anyalé gêtj nanj aö gakôm têtj
mac, nanj ñahu, me mba?” ¹³ Inj solop
bu mac asam aö bu ‘Kédôhônjwaga,’ ma
‘Pômdau,’ bu aö dauñ dindec. ¹⁴ Ma
kwahic dec aö, mac nem kédôhônjwaga
ma Pômdau, kagwasinj mac gahim. Ma
aö wasôm têtj mac, bu anjgwasinj nem
asidôwai si gahi bocdinañ. ¹⁵ Aö gatôc
ñadônj têtj mac, bu mac alic ma akôm tôm
aö gakôm têtj mac. ¹⁶ Aö wasôm yom
ñandô, bu ñgac aking danj hóc gèléc inj ndé
ñadau dom, ma ñgac ahenj-nga hóc gèléc
inj nanj kékuj inj, nanj dom. ¹⁷ Kwahic dec aö
gawhé gêtj dindec sa ma mac anyalé, ma

mac bu akôm ñandô sa, dec oc atap Anötö
ndé mwasinj sa.”

Yisu sôm ñgac hoc inj asé-nga asé

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aö gasôm yom dindec
pi mac honj dom, bu aö kayalé lau nanj aö
kayalinj ñac sa. Tigenj yom danj nanj sêto
yêc, nanj oc ñandô sa. Yom dau sêto yêc
bocdec bu, ‘*Ñgac nanj gêtj gêtj whinj aö, nanj
kêtj kisa aö.*’” ¹⁹ Aö gasôm yom asé gwanaj
pi gêtj dau, bu têtj têtj gêtj dau hóc asé,
nanj mac oc akêtj whinj bu aö Mesaya dau.
²⁰ Aö wasôm yom ñandô têtj mac, bu asa
nanj kóc ñamalac nanj aö kakinj inj, nanj sa,
nanj kóc aö dauñ sa. Ma asa nanj kóc aö sa,
nanj kóc inj nanj kékuj aö gameñ, nanj sa.”

²¹ Yisu sôm yom dinañ su, ma inj
ndé ñalôm ñawapac ñandô, dec sôm,
“Yomandô aö wasôm têtj mac, bu ñgac danj
mbo dec, nanj oc hoc aö asé.” ²² Yisu ndé
ñgacsêñomi sêngô yom dinañ ma tahé
dandi, bu ñac sem gauc bu ñgac nanj inj
sôm yom pi, inj asa. ²³ Ñgacsêñom nanj
Yisu tac whinj ndu andô, nanj ndöc gi panj
Yisu. ²⁴ Dec Saimon Pita gic amba têtj inj,
ma sôm, “Am ndac inj bu inj sôm yom pi
asa.” ²⁵ Goc ñgacsêñom dau tönj sac Yisu,
ma ndac, “Pômdau, asa?” ²⁶ Ma Yisu ô
yom ma sôm, “Ñgac nanj aö wapuc bolom
dindec sip sulu ma wakêtj têtj inj.” Goc
inj puc bolom sip sulu ma kêtj têtj Judas
Iskeriot, Saimon atungac. ²⁷ Judas kóc
bolom dau su, ma ñagahô Sadañ sip inj ndé
ñalôm. Ma Yisu sôm têtj inj, “Sa ndi, ma
gêtj nanj am gauc gêm bu kôm, nanj kôm
ñagahô.” ²⁸ Lau honj nanj sêndöc tebo, nanj
sêngô yom nanj Yisu sôm têtj Judas, magoc
sêñyalé ñahu dom. ²⁹ Judas inj ñgac nanj
yob ñac si talhi mone-nga, ma bocdinañ
dec ñgacsêñomi ñatô gauc gêm bu Yisu
kékuj inj sa gi bu nemlhi gêtj tu Mwasinj
Pasowa-nga, me bu kêtj gêtj têtj lau ñalôm
sawa. ³⁰ Judas gêtj bolom nanj Yisu kêtj têtj
inj, ma sa awê gi. Ma gameñ ñasec sa.

Yomsu wakuc

³¹ Judas sa gi su, ma Yisu sôm, “Kwahic
dec ñamalac ndé Atu oc tap inj ndé waé
sa, ma inj oc po Anötö ndé waé sa whinj.
³² Ma Anötö oc kêtj dau ndé ñawasi têtj
ndé Atungac bu po Atu ndé waé sa. Ma inj
oc po ndé waé sa ñagahô erj.

³³ “O anej lau hac. Aö wambo wawhinj
mac ñasawa sauñ erj. Tinjambu mac oc
añsalé aö, tigenj tôm aö gasôm têtj lau
bata Israel-nga su, dec wasôm têtj mac
bu gameñ nanj aö bu wandi, nanj mac
atôm dom bu amej. ³⁴ Kwahic dec aö
wakêtj yomsu wakuc têtj mac bocdec bu.
Akêtj nem atac whinj lom daôm. Tôm aö
atac whinj mac, dec mac atac whinj nem
asidôwai bocdinañ. ³⁵ Ma têtj ndoc lau

hoj sêlic mac nem mêtê atac whiñ daôm-nga, dec ñac oc sêñyalê pi ñandô bu anej ñgacsêñjomi mac."

Yisu sôm asê bu Pita oc sêc iñ ahuc

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Goc Saimon Pita ndac iñ bu, "Pômdau, am oc mbo nde?" Ma Yisu ô yom ma sôm, "Gamenj nanj aô oc wandi, nanj am gitôm dom bu êmkuc aô kwahic dec. Magoc tiñambu am oc êmkuc aô mwenj." ³⁷ Goc Pita ndac, "Pômdau, tu sake-nga am sôm bu kwahic dec aô gatôm dom bu wanjuc am? Aô wakêñ dauj sambuc e nditôm wambac ndu tu am-nga." ³⁸ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Am gauc gêm bu am gitôm bu mbwac ndu tu aô-nga, a? Aô wasôm yomandô têtj am, bu ôbwêc dau dindac am oc sêc aô ahuc tidim tô muñ, goc dalec oc tanj."

14

Yisu ti señ datêñ iñ Damba-nga

¹ Ma Yisu sôm têtj ndê ñgacsêñjomi, "Ambo ti nem ñalôm ñawapac dom. Akêñ whiñ Anötö, ma akêñ whiñ aô bocdinañ. ² Ñalôm daêsam yêc Damañ ndê andu. Bu mba, oc wasôm yom dindac asê têtj mac dom. Aô watêñ Damañ ndê andu dau wandi, bu wamasañ mac nem malam. ³ Aêc, aô oc wandi, ma wamasañ nem malam, ma tiñambu aô wambu wamenj ma wakôc mac sa bu amenj andôc gameñ dinañ awhiñ aô. ⁴ Mac añyalê señ têtj gameñ nanj aô oc wandi." ⁵ Magoc Tomas sôm têtj iñ, "Pômdau, yac am gauc gameñ nanj am oc ndi, ma bocdinañ ñalêñ bocke dec yac oc añyalê señ bu atêñ gameñ dau andi?" ⁶ Ma Yisu sôm, "Aô dauñ gati señ, ma yom ñandô ti mac andôc tamli ñahu yêc aô. Aô tanwasêñ gati señ bu ñamalac sêtêñ Damañ sêndi, ma señ danj yêc dom. ⁷ Mac bu añyalê aô ñapep, dec oc añyalê Damañ whiñ. Ma kwahic dec ma ndi, mac añyalê iñ, ma mac alic iñ su." ⁸ Goc Pilip sôm, "Pômdau, tôc Damam têtj yac, nanj goc nditôm." ⁹ Ma Yisu ô iñ ndê yom ma sôm, "O Pilip, aô gambo gawhiñ mac ñasawa baliñ su, ma bocke am kêyalê aô dom? Tu sake-nga am sôm têtj aô bu watôc Damañ têtj mac? Aô wasôm têtj am, bu asa nanj gêlic aô su, nanj gêlic Damañ su bocdinañ. ¹⁰ Aô gasôm su, bu aô gambo Damañ ñalôm, ma iñ mbo aô ñalôm. Mac akêñ whiñ yom dau, me mba? Yom nanj aô gasôm, nanj aô tanwasêñ neñ yom dom. Damañ nanj mbo aô ñalôm, nanj kôm iñ ndê gwelenj ña aô. ¹¹ Aô gasôm bu aô gambo Damañ ñalôm, ma iñ mbo aô ñalôm. Akêñ whiñ anej yom dinañ. Magoc mac bu akêñ whiñ anej yom dom,

dec gauc nem gêtj atu-tu nanj aô gakôm ña Damañ ndê ñaclai, ma akêñ whiñ tu gêtj dinañ-nga. ¹² Aô wasôm yom ñandô têtj mac, bu asa nanj kêtj whiñ aô, nanj oc kôm gêtj atu-tu gitôm aô gakôm. Ma iñ oc kôm gêtj atu-tu nanj hóc gêlêc iñ dinañ su. Nahu bu kwahic dec aô watêñ Damañ wandi. ¹³ Ma aô wakôm gêtj bocke nanj mac atej tu anej ñaê-nga, ma ñalêñ dinañ aô wapo Damañ ndê waê sa. ¹⁴ Ateñ gêtj tu anej ñaê-nga, ma aô wakôm gêtj dau ñandô sa."

Yisu gic bata bu êñkinj Nalau Dabuñ

¹⁵ Ma Yisu sôm, "Mac bu atac whiñ aô, dec danjam wambu anej yom. ¹⁶⁻¹⁷ Ma aô wandac Damañ, ma iñ oc kêtj Nalau Yom Ñandô-nga bu meñ mbo whiñ mac ñapanj eñ. Iñ oc puc mac dôñ ti nem mac awham ô aô. Lau sac nom-nga oc sêkôc iñ sa dom, bu ñac sêtôm dom bu sêlic iñ me sêñyalê iñ. Tigeñ mac añyalê iñ, bu iñ mbo whiñ mac, ma oc mbo mac nem ñalôm. ¹⁸ Aô wahu mac siñ bu ambo atôm mosibu dom. Mba! Aô dauñ watêñ mac waloc.

¹⁹ "Ñasawa sauñ ma lau nom-nga oc sêlic aô tiyham dom, tigeñ mac oc alic aô. Nahu bu aô oc watisa tiyham ma wambo tanli, ma tu dinañ-nga dec oc nditôm bu mac ambo tamli ñapanj awhiñ. ²⁰ Têtj têtj dinañ, mac oc añyalê bu aô gambo Damañ ñalôm, ma mac ambo aô ñalôm, ma aô gambo mac ñalôm. ²¹ Asa nanj kôc anej yomsu sa yêc iñ ndê ñalôm ma danja wambu, nanj tôc asê bu iñ atac whiñ aô ñandô, ma Damañ oc atac whiñ iñ bocdinañ. Ma aô dauñ oc atac whiñ iñ, ma watôc dauñ asê têtj iñ."

²² Goc ñgacsêñjom danj ñaê Judas sôm, "Pômdau, tu sake-nga am sôm bu tôc daôm asê têtj yac, magoc têtj lau nom-nga hoñ dom?" (Ñgacsêñjom dinañ iñ Judas Iskeriot dom.) ²³ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Asa nanj atac whiñ aô, nanj oc danja wambu anej yom. Ma Damañ oc atac whiñ iñ ma alu oc atêñ iñ aloc ma ambo awhiñ iñ. ²⁴ Yom nanj aô gasôm asê têtj mac, nanj aô dauñ neñ yom dom. Damañ nanj kêkinj aô gameñ, nanj ndê yom. Tigeñ lau nom-nga nanj atac whiñ aô dom, nanj danja wambu anej yom dau dom.

²⁵ "K wahic dec aô gambo gawhiñ mac ma gasôm yom hoñ dindac têtj mac. ²⁶ Magoc tiñambu, Damañ oc êñkinj Nalau Dabuñ nem aô añôñ têtj mac loc bu nem mac sa. Iñ oc êndôhônj mac pi gêtj hoñ, ma kêtj mac gauc nem yom hoñ nanj aô gasôm têtj mac su. ²⁷ Aô wakêñ anej yom malô têtj mac bu yêc mac ñapanj, dec ambo ti atac malô. Bu yom malô nanj aô oc wakêñ têtj mac, nanj hóc gêlêc lau nom-nga si su.

Bocdinañ ahêgo daôm dom, ma atôc daôm dom.

²⁸ “Aô gasôm têtj mac bu aô oc wahu mac siñ, ma tinjambu oc wambu wameñ tiyham. Ma mac bu atac whiñ aô, dec mac oc atac ñayham bu aô watêtj Damañ wandi, bu Damañ hôc gêlêc aô su. ²⁹ Kwahic dec aô gasôm yom dindec têtj mac gwanañ, bu tinjambu têtj ndoc aneñ yom dau ñandô sa, nanj goc mac oc akêtj whiñ aô.

³⁰ “Ndoc tiapê, dec gitôm dom bu wasôm yom daêsam têtj mac. Ñahu bu nom dindec ñadau kêpiñ bu meñ. Iñ dau ndê ñaclai mba bu kôm gêtj danj têtj aô. ³¹ Magoc aô wakôm gêtj hoñ nditôm Damañ gic atu aô, ma ñalêtj dinañ dec lau nom-ñga oc sêñyalê bu aô atac whiñ Damañ. Bocdinañ atisa ma dalhô.”

15

Yisu gêm dôhônj dau pi a wain

¹ Ma Yisu sôm, “Aô a wain ñandô,* ma Damañ ti ôm wain-ñga ñadau. ² A wain ñasañgac hoñ nanj sêlhac wain ñahu aô dauñ ma sem ñandô dom, nanj Damañ oc so kic. Ma ñasañgac nanj sem ñandô, nanj iñ oc ndic sêli bu kôm ñawasi sa ma nem ñandô daêsam. ³ Ma ñalêtj tigerj, yom nanj aô gasôm têtj mac su, nanj kôm mac nem ñalôm ñawasi sa su. ⁴ Asap aô dôñ, ma aô wasap mac dôñ bocdinañ. A wain ñasañgac danj bu sap ñahu dôñ dom, dec oc tôm dom bu nem ñandô yêc dau-ñga. Ma mac bocdinañ. Mac bu asap aô dôñ dom, dec oc tôm dom bu mac anem ñandô. ⁵ Aô gatôm a wain ñahu, ma mac atôm ñasañgac. Asa nanj sap aô dôñ, ma aô wasap iñ dôñ, nanj oc nem ñandô daêsam. Mac bu asap aô dôñ dom, dec oc atôm bu akôm gêtj ñayham danj dom. ⁶ Asa nanj sap aô dôñ dom, nanj gitôm ñasañgac nanj kegwelec sip nom ma tibasô. Ma ñasañgac kainj dinañ oc sêhoñ sa ma sêkêtj pi ya ndi ma ya neñ su.

⁷ “Mac bu asap aô dôñ, ma bu akôc aneñ yom sa tidônj yêc nem ñalôm, dec gêtj bocke nanj mac bu atac whiñ, nanj atej têtj Anôtô, ma iñ oc kêtj têtj mac. ⁸ Asap aô dôñ ma anem ñandô daêsam, dec oc whê mac sa bu aneñ ñgacsêñjomi ñandô, ma ñalêtj dinañ mac oc apo Damañ ndê waê sa. ⁹ Aô atac whiñ mac, gitôm Damañ atac whiñ aô. Kwahic dec ambo aneñ atac whiñ ñalôm. ¹⁰ Aô danj wambu yom hoñ nanj Damañ gic atu aô, ma aô gambo iñ ndê atac whiñ

ñalôm. Ma mac bu danj wambu yom nanj aô gac atu mac, dec mac oc ambo aneñ atac whiñ ñalôm.

¹¹ “Aô gasôm yom dindec têtj mac, tu bu aneñ atac ñayham nem mac nem ñalôm ahuc. Ma aneñ atac ñayham oc êñsalê mac ahuc. ¹² Aneñ yomsu dau dec, bu mac atac whiñ nem asidôwai, gitôm aô atac whiñ mac. ¹³ Ñamalac nanj kêtj dau sambuc ma mbac ndu ô iñ ndê asidôwai, nanj ndê mêtê atac whiñ-ñga hôc gêlêc lau hoñ si su.

¹⁴ “Mac bu anjuc aô neñ yomsu ma akêtj nem atac whiñ lom daôm, nanj mac ati aneñ lau atac whiñ-ñga. ¹⁵ Ñadau danj oc sôm gêtj hoñ asê têtj iñ ndê lau akiñ dom. Magoc gêtj hoñ nanj aô ganjô yêc Damañ, nanj aô gawhê sa têtj mac su. Tu dinañ-ñga aô wasam mac bu lau akiñ tiyham dom, magoc aô wasam mac bu aô neñ lau atac whiñ-ñga. ¹⁶ Mac anjuc aô tu daôm nem gauc-ñga dom. Mba! Aô dauñ kayaliñ mac sa, ma kakinj mac bu asa andi ma anem ñandô daêsam, nanj oc yêc ñapanj. Ma têtj ndoc dinañ, gêtj sake nanj mac atej têtj Damañ anem aô anjôn, nanj iñ oc kêtj têtj mac. ¹⁷ Aô neñ yomsu dau bocdec bu, atac whiñ mac nem asidôwai andic ñawae.”

Lau nom-ñga atac tec Yisu ndê lau

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Têtj ndoc lau sac nom-ñga atac tec mac, nanj gauc nem bu ñac sêtec aô muñ su. ¹⁹ Mac bu anjuc lau nom-ñga si mêtê, dec lau nom-ñga oc atac whiñ mac, ñahu bu ñac atac whiñ ñac dau si lau. Magoc mac ambo atôm lau nom-ñga dom, bu aô kayaliñ mac sa su yêc ñac, ma tu dinañ-ñga dec ñac oc sêtec mac.

²⁰ Gauc nem yom nanj aô gasôm têtj mac bocdec bu, ‘Ñgac akiñ danj oc hôc gêlêc iñ ndê ñadau dom.’ Lau nom-ñga sêkêtj kisa aô, ma oc sêkêtj kisa mac bocdinañ. Ñac sêkôc aneñ yom sa dom, ma bocdinañ ñac oc sêkôc mac nem yom sa dom. ²¹ Ñac oc sêkôm gêtj hoñ dinañ têtj mac tu mac akêtj whiñ aô-ñga, ñahu bu ñac sêñyalê iñ nanj kêkinj aô gameñ, nanj dom.

²² “Aô bu wameñ ma wahoc neñ yom asê têtj ñac dom, dec ñac si giso mba. Magoc ñac sêñgô aneñ yom hoñ su ma sêkêtj whiñ dom, dec ñalêtj mba bu sêmasañ yom têtj Anôtô tu ñac si giso-ñga. ²³ Asa nanj atac tec aô, nanj atac tec Damañ whiñ. ²⁴ Aô gakôm gêtj dalô yêc ñac si anjô-ñga, nanj ñamalac danj gitôm dom bu kôm. Aô bu watôc têtj ñac dom, dec ñac si giso mba. Magoc ñac sêlic su, ma sêkêtj whiñ

* **15:1** Yêc Yom Lêñsêm Akwa Anôtô gêm dôhônj lau Israel-ñga pi a wain - alic BW 80:8-16, Ais 5:1-7; ma Jer 2:21. Magoc ndoc daêsam lau Israel sêso Anôtô ndê mêtê. Yisu gêm dôhônj dau pi a wain, ma sôm bu iñ a wain ñandô.

† **15:25** Yom dau yêc BW 35:19, 69:4. Têm natô lau Israel sêsam Anôtô ndê yom nanj kwahic dec dasam bu Yom Lêñsêm Akwa nanj bu ‘Buku Yomsu-ñga.’ Magoc ñaê ‘Buku Yomsu-ñga’ dau hêganônj buku amandanj nanj Moses to (Genesis, Eksodas, Levitikas, Namba ma Diuteronomi).

aô dom. Mba! Nac sêtec aô, ma sêtec Daman whiñ. ²⁵ Ma bocdinañ Anötô ndê yom nañ sêto yêc ñac si buku yomsu-nga,† nañ dec ñandô sa. Yom dau sôm bu, ‘*Nac atac tec aô ñambwa.*’

²⁶ “Tiñambu, aô wanñiñ Nalau meñ bu puc mac dôñ ma nem mac awham sa. Iñ Nalau nañ sa akêñ Damañ, ma sôm yom ñandô eñ. Ma têtñ ndoc iñ meñ, nañ iñ oc hoc yom ñandô asê pi aô. ²⁷ Ma mac oc ahoc yom ñandô asê pi aô bocdinañ, b u mac ambo awhiñ aô têtñ ñamata-nga e meñ têtñ dec.

16

¹ “Aô gasôm yom hoñ dindec têtñ mac bu wapuc mac dôñ, bu ahu nem akêñ whiñ aô siñ dom têtñ ndoc mac atap kisa sa. ² Lau Israel-nga oc sêmasuc mac su yêc gôlôwac Israel-nga. Ndoc oc meñ, nañ lau oc sêndic mac nem lau ñatô ndu, ma ñac oc gauc nem bu sêkôm gêtñ ñayham tu sênem akiñ Anötô-nga. ³ Nac sênjalê Damañ dom, ma sênjalê aô dom, ma tu dinañ-nga dec ñac oc sêkôm bocdinañ têtñ mac. ⁴ Magoc kwahic dec aô gasôm yom dindec têtñ mac, bu têtñ ndoc gêtñ dau hóc asê mac, nañ gauc nem bu aô gakêñ puc mac gwanañ su.”

Ñalau Dabuñ ndê gwelen

“Aô gasôm yom dinañ asê têtñ mac muñ su dom, ñahu bu aô gambo gawhiñ mac. ⁵ Magoc kwahic dec aô oc wahu mac siñ, ma wambu watêtñ iñ nañ kêkiñ aô gameñ, nañ wandi. Ma bocke dec mac nem dañ ndac aô pi gameñ wandi-nga dom? ⁶ Tigeñ tu aô gasôm bu wahu mac siñ-nga, dec kayalê bu mac nem ñalôm ñawapac ñandô. ⁷ Aô wasôm yom ñandô têtñ mac, bu aô bu wahu mac siñ dec oc wanem mac sa. Aô bu wahu mac siñ dom, goc Nalau Nem Mac Sa-nga oc têtñ mac meñ dom. Magoc aô bu wandi, dec aô wanñiñ iñ têtñ mac meñ. ⁸ Ma têtñ ndoc iñ meñ, nañ iñ oc tóc lau nom-nga si giso asê tiawê pi sac, ma pi lêtñ gitêtñ, ma pi Anötô ndê matôc. ⁹ Iñ oc tóc ñac si sac ñahu asê, nañ sip ñac sêkêñ whiñ aô dom. ¹⁰ Ma iñ oc tóc asê bu lau nom-nga sênjalê Anötô ndê lêtñ gitêtñ dom, bu aô oc watêtñ Damañ wandi, ma mac oc alic aô tiyham dom.* ¹¹ Ma iñ oc tóc asê bu Anötô oc êmatôc sac hoñ, tôm kwahic dec iñ oc êmatôc nom dindec ñadau.

¹² “Yom daêsam yêc bu wasôm têtñ mac, magoc mac atôm dom bu akôc sa. ¹³ Magoc têtñ ndoc Nalau Yom Nandô-nga meñ su, nañ iñ oc nem mac sa bu anyalê yom ñandô hoñ. Ñahu bu iñ oc sôm dau ndê yom asê dom, magoc yom hoñ nañ iñ ngô yêc alu Damañ, nañ dec iñ oc hoc asê. Ma iñ oc kêtñ puc mac pi gêtñ nañ oc hóc asê tiñambu. ¹⁴ Nalau Dabuñ oc po aneñ waêtñ sa, ñahu bu iñ oc kôc aô dauñ neñ yom, ma hoc asê têtñ mac. ¹⁵ Damañ ndê gêtñ hoñ ti aô neñ, ma tu dinañ-nga dec gasôm têtñ mac bu gêtñ hoñ nañ Nalau oc hoc asê têtñ mac, nañ meñ akêñ aô neñ.”

Ñalôm ñawapac oc nem dau kwi ti atac ñayham

¹⁶ Goc Yisu sôm, “Ñasawa sauñ mac oc alic aô dom, ma ñasawa sauñ mac oc alic aô tiyham.” ¹⁷ Yisu sôm yom dinañ, goc iñ ndê ñgacsêñgomi sem yomgalôm, ma ñatô sêsôm têtñ dandi, “Yom bocke dec iñ sôm bu ñasawa sauñ yac oc dalic iñ dom, ma ñasawa sauñ yac oc dalic iñ tiyham? Ma iñ sôm bu iñ oc têtñ Damba ndi.” ¹⁸ Goc sêndac dandi ñapañ bu, “Iñ ndê yom dinañ pi ñasawa sauñ, nañ ñahu bocke? Yac tanjalê iñ ndê yom ñahu dom.”

¹⁹ Yisu kêyalê bu ñac bu sêndac iñ pi yom dau, dec sôm têtñ ñac, “Aô gasôm bu ñasawa sauñ mac oc alic aô dom, ma ñasawa sauñ mac oc alic aô tiyham. Tu sake-nga mac am yomgalôm pi yom dau? ²⁰ Yomandô aô wasôm têtñ mac, bu têtñ ndoc aô wahu mac siñ, nañ mac oc ahu danggibo asê ma atan, magoc lau sac nom-nga oc atac ñayham sa. Mac oc ambo ti nem ñalôm ñawapac, magoc tiñambu mac nem ñalôm ñawapac oc nem dau kwi ti atac ñayham. ²¹ Oc nditôm awhê tidaê nañ ndê ndoc meñ sa bu kôc balêkoc-nga. Iñ ñalôm ñawapac bu iñ kêsahê ñandê atu. Tigeñ têtñ ndoc iñ kôc balêkoc dau su, nañ iñ oc gauc nem ñandê dau tiyham dom, bu iñ atac ñayham sa bu iñ ndê balêkoc hóc asê su. ²² Ma mac bocdinañ, kwahic dec mac ambo ti ñalôm ñawapac, magoc tiñambu aô walic mac tiyham, ma têtñ ndoc dinañ, mac oc atac ñayham atu. Ma lau dañ oc sêkôc atac ñayham su yêc mac dom. ²³ Têtñ têtñ dinañ mac oc andac aô pi gêtñ dañ tiyham dom.* ¹¹ Ma iñ oc tóc asê bu Anötô oc êmatôc sac hoñ, tôm kwahic dec iñ oc êmatôc nom dindec ñadau. ²⁴ Têtñ ñamata-nga e meñ têtñ

* **16:10** Yom dau ñahu yêc awê dom. Lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec bu. Lau nom-nga sêtec Yisu ma sêkic yom bu sêndic iñ ndu. Nac si gauc sa dom, ma sêlic iñ gitôm ñgac sac dañ. Magoc Anötô uñ iñ sa, ma kôc iñ sa pi undambê gi, dec tóc asê bu Yisu iñ ñgac gitêtñ. Bocdinañ Nalau Dabuñ oc tóc asê bu lau nom-nga si gauc sa pi Yisu dom. Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec. Yisu oc pi undambê ndi ma gitôm dom bu êndôhôn lau nom-nga pi lêtñ gitêtñ tiyham, dec Nalau oc meñ bu whê ñac si gauc sa pi mêtê sac ma mêtê gitêtñ.

kwahic dec, mac ateq gêñ dan tu aneq ñaê-nga dom. Kwahic dec ma ndi, nan ateq gêñ tu aneq ñaê-nga. Ma Anötö oc kên têt mac, ma mac oc atisambuc ñandö.”

Yisu ku ñaclai nom-nga dulu

²⁵ “Gêñ hon dinan aö gasöm têt mac ña yom gölinj. Magoc têt oc meñ sa, nan aö oc wasöm yom têt mac ña yom gölinj dom. Aö oc wasöm yom yêc awê têt mac pi Damanj. ²⁶ Têt ndoc dinan mac oc ateq gêñ tu aneq ñaê-nga. Aö wasöm têt mac, bu aö dauj oc wanem mac awham têt Damanj lec dom. Mac daöm ateq nem mbec solop têt inj, ²⁷ bu inj atac whin mac. Aêc! Damanj Anötö atac whin mac, ñahu bu mac atac whin aö, ma akên whin bu inj kênj aö gamenj. ²⁸ Aö gambo gawhinj Damanj munj su, dec gasip nom gamenj. Ma kwahic dec aö bu wahu nom sij ma wambu watên inj wandi.”

²⁹ Têt dinan Yisu ndê ñgac-sênomi sêsôm têt inj, “Kwahic dec am sôm yom yêc awê, ma sôm ña yom gölinj dom. ³⁰ Ma kwahic dec yac anjalê bu am këyalê gêñ honj. Ma lau sêkênj gêndac têt am dom magoc am këyalê ñac si gauc ti yom honj munj. Tu dinan-nga dec yac akên whin bu am mweñ akên Anötö ndê.” ³¹ Goc Yisu sôm têt ñac, “Kwahic dec mac akên whin, a? ³² Aö wasöm têt mac, bu ndoc oc meñ sa, ma kwahic dec meñ kênj su, nan mac honj oc ahu aö sij ma alhö têtênj. Magoc aö oc wambo tanwasênj dom, bu Damanj oc mbo whin aö. ³³ Aö gasöm yom honj dindac têt mac bu wapuc mac dönj bu ambo ti atac malö tu aö-nga. Yêc nom mac oc ateq ñawapac sa, magoc ambo ti nem ñalôm pênj dönj, bu aö gaku ñaclai nom-nga dulu su.”

17

Yisu têt mbec tu inj dau-nga

¹ Yisu sôm yom dinan-ña, goc tatic undambê, ma têt mbec bocdec bu, “Damanj, aneq ndoc hóc asê su. Po am Atôm, aö dec neñ waên sa, ma ñalên dinan aö oc wapo am nem waêm sa. ² Am kênj ñaclai têt aö pi ñamalac honj, tu bu wakên lau honj nan am kênj têt aö, nan sêmbo tali ñapanj. ³ Ma ñac si ñahu sêmbo tali ñapanj-nga dau bocdec bu, sênjalê am Anötö ñandö tigenj, ma sênjalê aö, Yisu Kilisi nan am kênj aö gamenj.

⁴ “Aö gac dabinj gwelenj nan am kênj sip aö amanj, ma tu dinan-nga dec aö gapo nem waêm sa yêc nom. ⁵ Têt ñamata-nga nom dindac mbasi, nan aö dec gambo gawhinj am ma hêclu dawêkainj ñawasi atu dawhinj dauj. Kwahic dec Damanj, aö wandac am bu kôc aö sa bu wambo wawhinj am tiyham ti ñawasi atu dau.”

Yisu têt mbec tu inj ndê ñgacsênomi-nga

⁶ Ma Yisu sôm, “O Damanj, am këyalin am nem lau sa yêc nom, ma kênj ñac sêsip aö amanj. Aö gatóc am asê têt ñac su, ma ñac danja wambu am nem yom. ⁷ Ma kwahic dec ñac sênjalê bu gêñ honj nan aö gakôm, nan ñahu am daöm, ma am kênj sip aö amanj bu wakôm-nga. ⁸ Bu yom nan am kênj têt aö, nan aö gasöm asê têt ñac, ma sêkôc sa. Ma ñac sênjalê pi ñandö bu munj-nga aö gambo gawhinj am, ma sêkênj whin bu am daöm kênj aö gamenj. ⁹ Kwahic dec aö bu waterj mbec tu ñac-nga. Aö waterj tu lau nom-nga honj-nga dom, magoc aö waterj tu am nem lau honj, nan am kênj sip aö amanj-nga. ¹⁰ Aneq lau honj sêti am nem, ma am nem lau honj sêti aö neñ. Ma aö gatap waên sa tu ñac-nga. ¹¹ Aneq têt wambo nom-nga pacndê, ma malö aö oc watên am waloc. Magoc ñac oc gacgen sêmbo nom. O Damanj dabunj, aö bu waterj am bu yob lau dinan ña am nem ñaê ña-ñaclai atu nan am gêlic ñayham bu kênj têt aö. Yob ñac bu sêpinj dau dönj sêti gêñ tigenj, gitôm hêclu dati gêñ tigenj. ¹² Têt ndoc aö gambo gawhinj ñac, nan aö gayob ñ ac ñapep ña am nem ñaê ña-ñaclai nan am kênj têt aö. Ma bocdinan ñac si danj ginja dom. Ngac tigenj nan gic waê bu peñ, nan tawasê oc ninga, bu kôm yom nan sêto yêc, nan ñandö sa.

¹³ “Malö aö oc watên am waloc. Tigenj kwahic dec aö gambo nom ma gasöm yom honj dinan asê têt aneq lau, tu bu aneq atac ñayham nem ñac ahuc, ma kôm ñac sêtisambuc. ¹⁴ Aö gakênj am nem yom têt ñac, ma lau sac nom-nga atac tec ñac. Sêtec ñac ñahu bu ñac si mala ñandö yêc nom dom, gitôm aö dauj neñ malanj ñandö yêc nom dom. ¹⁵ Aö waterj am bu kôc ñac su yêc nom dom, magoc aö waterj am bu yob ñac tu ñgac sac Sadanj-nga. ¹⁶ ñac si mala ñandö yêc nom dom, gitôm aö neñ malanj ñandö yêc nom dom. ¹⁷ Damanj, am nem yom inj yom ñandö enj. Kênj nem yom ñandö sip ñac si ñalôm bu kôm ñac sêti lau dabunj ñandö. ¹⁸ Tôm am kênj aö gasip nom gamenj, dec aö wanjinj ñac sêsa sêndi sêmbo lau nom-nga ñalôm. ¹⁹ Kwahic dec aö gam dabunj dauj bu wandic bata am nem lêtj nem lau si-nga, ma ñalênj dau dinan dec oc tôm bu ñac dau sêti am nem lau dabunj.”

Yisu têt mbec tu lau honj nan oc sêkênj whin inj-nga

²⁰ “Aö waterj mbec tu lau nan kwahic dec sênjalê aö, nan tawasê-nga dom. Aö waterj mbec tu lau honj nan sêngô yom nan ñac oc sêhoc asê pi aö, ma sêkênj whin aö-nga sêwhin. ²¹ Kênj ñac honj sêmbo ti

ñalôm ma gauc tigen, gitôm hêclu dati gêñ tigen, am mbo aô ñalôm, ma aô gambo am ñalôm. Pwiñ ñac hoñ dôñ sênem damin hêclu, ma bocdinañ têtñ ndoc lau nom-nga sêlic ñac sêpiñ dau dôñ ti ñalôm tigen, dec ñac hoñ oc sêkêñ whiñ bu am kêkiñ aô gameñ. ²² Am nem ñaclai ti ñawasi nañ am kêñ têtñ aô, nañ dec aô gakêñ têtñ ñac, bu ñac oc sêti gêñ tigen gitôm hêclu dati gêñ tigen. ²³ Am mbo aô ñalôm, ma aô wambo ñac ñalôm, tu bu wapiñ ñac dôñ bu sêmbo ti ñalôm ma gauc tigen. Ma bocdinañ lau nom-nga oc sênyalê bu am kêkiñ aô gameñ, ma bu am atac whiñ ñac gitôm am atac whiñ aô.

²⁴ “Damañ, aô tac whiñ bu lau hoñ nañ am kêñ ñac sêsip aô amañ, nañ sêwhiñ aô sêmeñ ma sêmbo gameñ nañ aô oc wambo. Dec ñac oc sêlic ñawasi atu nañ am kêñ têtñ aô. Bu muñ-nga, nom dindec mbasi, nañ am atac whiñ aô ndu andô, dec kêñ ñawasi dau têtñ aô. ²⁵ O Damañ gitêtñ, lau nom-nga sênyalê am dom. Tigen aô kayalê am, ma lau dindec sênyalê bu am kêkiñ aô gameñ. ²⁶ Aô gatôc am asê têtñ ñac, ma watôc am asê ñapañ. Ma tu dinañ-nga dec am nem atac whiñ aô-nga oc yêc ñac si ñalôm. Ma aô dauñ oc wambo ñac si ñalôm wawhiñ.”

18

Sêkôc Yisu dôñ

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Yisu tenj mbec dau pacndê, goc inñ ti ndê ñgacsêñjomi sêhu Jerusalem siñ, ma sêpi Busuñ Kidron-nga ñadañga si. Ma sêsôc ôm ðolib-nga dañ nañ yêc dinañ. ² Judas, ñgac nañ hoc Yisu asê, nañ kêyalê ôm dinañ, bu ndoc daêsam Yisu ti ñgacsêñjomi sêkac sa sêmbo dindê. ³ Bocdinañ têtñ ôbwêc dinañ inñ kêkuc ñac, ma sa têtñ ôm dau gi. Inñ wê lau siñ Rom-nga toñ dañ ma lau siñ-nga lôm dabuñ-nga ñatô nañ dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sêñkiñ. Ñac sêñsêlêñ ti sêhêc dawêñ ti lam, ma wapa siñ-nga, ma sêhêc asê ôm dinañ.

⁴ Yisu kêyalê gêñ hoñ nañ oc hôc asê inñ, goc sa gi ma ndac ñac bu, “Mac añsalê asa?” ⁵ Ma ñac sêsôm, “Yac añsalê Yisu Nasaret-nga.” Dec Yisu sôm, “Aô dauñ dindec.” (Têtñ ndoc dinañ, Judas, ñgac hoc inñ asê-nga, kalhac whiñ lau dinañ.) ⁶ Têtñ ndoc ñac sêñgô Yisu ndê yom bu, “Aô dauñ dindec,” goc ñac hoñ sêyu dau su ma sêpeñ sêsip nom si. ⁷ Ma inñ ndac tiyham, “Mac añsalê asa?” Ma sêsôm, “Yisu Nasaret-nga.” ⁸ Goc inñ ô yom ma sôm, “Aô

gasôm su, bu aô dauñ dindec. Mac asôm bu mac añsalê aô, ma bocdinañ atec aneñ lau dindec sêlhô sêndi.” ⁹ Yisu sôm yom dau tu bu nem inñ ndê ñgacsêñjomi si-nga. Ma tu dinañ-nga yom nañ inñ sôm muñ su bocdec bu, “Aô oc wayob ñamalac hoñ nañ Damañ kêñ têtñ aô, bu ñac si dañ niñga dom,” nañ dec ñandô sa.

¹⁰ Saimon Pita kôc inñ ndê bien baliñ sa, ma pa dabuñsiga ñamata-nga ndê ñgac akiñ ndê dañgalaun andô-nga su. Ñgac akiñ dau ndê ñaê Malkus. ¹¹ Magoc Yisu sôm têtñ Pita, “Kêñ nem bien mbu sip ñapañ ndi. Damañ kêñ lachlu ñawapac-nga dindec têtñ aô, ma aô gac waê bu wanôm.”

Sêwê Yisu sêtêtñ Anas si (*Mat 26:57*)

¹² Goc ñgac bata siñ-nga ti ndê lau siñ, ma lau siñ sêyob lôm dabuñ-nga nañ lau bata Israel-nga sêñkiñ, nañ sêkôc Yisu ma sêsô inñ amba dôñ. ¹³ Goc sêwê inñ sêtêtñ Kayapas lawa Anas ndê andu si. Kayapas, inñ lau Israel si dabuñsiga ñamata-nga têtñ têtñ dinañ. ¹⁴ Inñ ñgac nañ muñ-nga sôm asê têtñ lau bata Israel-nga, bu oc ñayham bu ñgac tigen mbac ndu ô lau hoñ.

Pita sêc Yisu ahuc

(*Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ Sêwê Yisu sêtêtñ dabuñsiga ñamata-nga ndê andu, ma sêsôc tuñlôm nañ kêgihi andu dau, nañ si. Ma Saimon Pita lu ñgacsêñjomi dañ sêñkuc. Ñgacsêñjomi dau dabuñsiga ñamata-nga kêyalê inñ tidôñ, ma bocdinañ dec inñ kêkuc Yisu ma gacgeñ sôc tuñlôm dau gi. ¹⁶ Magoc Pita sôc gi dom, inñ kalhac awê kêpiñ gatam. Dec ñgacsêñjomi nañ dabuñsiga ñamata-nga kêyalê, nañ mbu gi ma sôm yom pi Pita whiñ awhê akiñ nañ yob gatam, goc kôc Pita sôc gi. ¹⁷ Ma awhê akiñ dinañ ndac Pita bocdec, “Ma bocke? Am Yisu ndê ñgacsêñjomi dañ whiñ, a?” Magoc Pita pa dau ma sôm, “Mba! Aô dom!”

¹⁸ Têtñ ôbwêc dinañ gameñ ñalhuc sa, dec lau akiñ ti lau siñ lôm dabuñ-nga sêkôm ya golom asê goc sêlhac sêñgihi ma sêñsulu. Ma Pita gi kalhac whiñ ñac ma kêsulu ya.

Dabuñsiga Anas kêsulu Yisu

(*Mat 26:59-68; Mak 14:55-65; Luk 22:63-71*)

¹⁹ T êñ dinañ, dabuñsiga ñamata-nga Anas* kêsulu Yisu pi inñ ndê sêñjomi, ma pi yom nañ inñ kêdôhôn têtñ lau. ²⁰ Ma Yisu

* **18:19** Anas - Muñ-nga lau Israel-nga sênyaliñ Anas sa ti ñac si dabuñsiga ñamata-nga. Têtñ yala AD15 lau Rom-nga sêkôc inñ su yêc gwelen dau. Tiñambu Kayapas inñ lau Israel si dabuñsiga ñamata-nga, magoc lau Israel daêsam êlêmê sêsam Anas bu dabuñsiga ñamata-nga whiñ.

sôm, "Aô gasôm aneñ yom hoñ yêc awê. Aô kadôhôn lau gambo ñac si lôm wê-nga ma yêc lôm dabuñ Jerusalem-nga, gameñ nan lau Israel-nga hoñ êlêmê sêkac dau sa sêmbo nan. Ma aô gasêc yom dan ahuc dom. ²¹ Bocdinañ tu sake-nga am kêsû aô? Ndac lau nan sêngô aneñ yom. Ñac hoñ sênyalê yom nan aô gasôm." ²² Têñ ndoc Yisu sôm yom dinañ, goc ñgac siñ lôm dabuñ-nga nan kalhac kêpiñ in, nan tap in sip ali andô ma sôm, "Toc dabuñsiga atu sa, ma ô in ndê yom bocdinañ dom!" ²³ Dec Yisu sôm, "Yom nan aô gasôm, nan bu yom so, nan goc sôm têtñ aô. Magoc aô gasôm yom so dan dom, ma tu sake-nga dec am tap aô?" ²⁴ Têñ dinañ Anas kêkiñ Yisu têtñ dabuñsiga ñamata-nga Kayapas gi. Ma wac nan sêsô in amba dôñ, nan gaggen yêc.

Pita sêc Yisu ahuc tiyham

(Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Saimon Pita kêsulu ya mbo, ma ñamalac dan ndac in, "Am ñgac dau ndê ñgacsêñjom dan, me?" Ma Pita pa dau ma sôm, "Mba!" ²⁶ Dabuñsiga ñamata-nga ndê ñgac akiñ dan mbo gameñ dinañ. In ñgac nan Pita pa in ndê dangalauñ su, nan ndê têtñgac. Ma in sôm têtñ Pita, "Ma bocke? Aô galic am kalhac whiñ ñgac dinañ yêc ôm olib-nga. Yomandô, me?" ²⁷ Magoc Pita pa dau tiyham, ma ñagahô eñ dalec dan gic hu tan.

Pailot kêsahê Yisu

(Mat 27:11-18, 20-23; Mak 15:2-15; Luk 23:2, 3, 18-25)

²⁸ Ôbwêc pacndê, ma têtñ bêbêc ganduc lau bata Israel-nga sêhu Kayapas ndê andu siñ ma sêwê Yisu sêtêtñ gôlinwaga Rom-nga ndê andu si. Lau bata Israel-nga dinañ sêsôc andu dau dom, sêtôt dau ma gac gêm bu oc kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anôtô anjô-nga, dec oc tôm dom bu sêner Mwasin Pasowa-nga.† ²⁹ Bocdinañ Pailot, ñgac nan gêm gôlin gameñ Judia-nga sa têtñ ñac gi, ma ndac ñac, "Mac asôm bu ñgac dindec kôm giso bocke?" ³⁰ Ma sêô yom ma sêsôm, "In bu ndê giso mbasi, dec yac oc akôc in atêtñ am amey lec dom." ³¹ Dec Pailot sôm, "Mac daôm akôc in sa andi, ma amatôc in êñkuc mac daôm nem yomu." Magoc ñac sêsôm, "Mba! Bu mac lau Rom-nga akêñ yao bu yac lau Israel-nga andic ñamalac dan ndu dom."

† **18:28** Lau Israel-nga si yomso dan sôm bu ñac bu sênem dabuñ dau, dec ñac sêmbo ahê têtñ ñlau gameñ apa-nga. Ñahu bu lau gameñ apa-nga sêñkuc Anôtô ndê yomso dom, ma lau Israel-nga bu sêmbo sêmpin ñac, dec oc kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anôtô anjô-nga. Pailot in ñgac Rom-nga dan, ma lau gameñ apa-nga daésam sêmbo in ndê andu, ma tu dinañ-nga lau bata Israel-nga sêtéc bu sêsôc in ndê andu. † **18:32** Yisu sôm bu lau oc sêsuñ in sa yêc nom - alic Jon 12:32-33; 3:14; ma 8:28. Lau Israel-nga sêtuc lau sac ña hoc ndu, magoc lau Rom-nga sêndic lau sac pi a gisoc dau ma tu dinañ-nga Yisu sôm bu ñac oc sêsuñ in sa akêñ nom.

³² Ñalêñ dinañ dec Yisu ndê yom pi lêñ nan in oc mbac ndu,‡ nan ñandô sa.

³³ Têtñ dinañ Pailot hu ñac siñ ma sôm andu gi, goc ta Yisu sôm gi ma ndac in, "Am lau Israel-nga si Kin, a?" ³⁴ Ma Yisu ô yom bocdec bu, "Am sôm yom dinañ tôm am daôm nem gac, me lau ñatô sêsôm yom dau pi aô?" ³⁵ Ma Pailot sôm, "Aô ñgac Israel-nga dom! Am daôm nem lau ti dabuñsiga atu-tu Israel-nga sêkêñ am têtñ aô mweñ. Am kôm gêtñ giso bocke?" ³⁶ Dec Yisu sôm, "Aneñ gôlin kin-nga gitôm kin nom dindec-nga si gôlin dom. Aô bu wanem gôlin gameñ nom-nga dan, dec oc tôm bu aneñ lau akiñ sêyob aô ma sêndic siñ bu lau bata Israel-nga sêkôc aô dôñ dom. Magoc aô neñ gôlin ñahu yêc nom dindec dom." ³⁷ Goc Pailot sôm, "Bocdinañ, am sôm bu am kin dan, a?" Ma Yisu sôm, "Am daôm sôm bu aô kin dan. Aneñ dinañ kôc aô, ma aô gahôc asê nom tu gêtñ tigen-nga, nan tu wahoc yom ñandô asê-nga. Ma lau hoñ nan atac whiñ yom ñandô, nan sêkôc aneñ yom sa." ³⁸ Pailot ñgô yom dau goc ndac, "Ma yom bocke in yom ñandô?"

In sôm yom dinañ su, goc sa têtñ lau bata Israel-nga gi, ma sôm tiyham têtñ ñac, "Aô gatap yom dan bu tamatôc in pi-nga, nan sa dom. ³⁹ Magoc mac nem mêtê dan yêc, bu wahu gapocwalô dan siñ têtñ mac têtñ Mwasin Pasowa-nga ñandoc. Mac atac whiñ bu aô wahu ñgac dindec, nan sêsam bu Kin Israel-nga, nan siñ têtñ mac, me mba?" ⁴⁰ Magoc sêmbwêc, "Mba! In dom! Hu Barabas siñ têtñ yac." Barabas in lau nan sêngilí siñ têtñ lau Rom-nga, nan si dan.

19

Sêsôm tidôn bu sêndic Yisu ndu

(Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

¹ Goc Pailot kêñ Yisu têtñ lau siñ-nga bu sêhi in ña sô. ² Ma sêñsau bu sêtoc in sa. Sêwhê wac kêma ma sêkêñ in uñ gitôm sunsun, ma sêkêñ in sôm ñakwê kokoc gitôm kin si ñakwê. ³ Goc sêsôc sêsa sêlhac in anjô-nga ma sêmbwêc, "Ei! Datoc lau Israel si Kin dindec sa man!" Ma sêtap in sip ali andô.

⁴ Ma Pailot sa menj tiyham ma sôm têtñ lau bata bu, "Anjô su nan! Aô neñ lau siñ-nga oc sêkôc in sa têtñ mac menj. Ma

bocdinaŋ dec anyalê bu aô gatap yom daŋ sa pi inŋ dom.”⁵ Goc sêkôc Yisu sa menŋ, ti sunsunŋ wac kêm ma ŋakwê kokoc. Ma Pailot sôm, “Alic ŋgac dau dec.”⁶ Têŋ ndoc dabuŋsiga atu-tu ma lau siŋ lôm dabuŋ-ŋga sêlic inŋ, naŋ sêmbwêc, “Ndic inŋ pi a gicso dau! Ndic inŋ pi a!” Magoc Pailot sôm, “Mba! Aô gatap yom daŋ sa pi inŋ dom. Mac daôm akôc inŋ sa andi ma andic inŋ pi a.”⁷ Ma lau bata Israel-ŋga sêsôm, “Inŋ toc dau sa ma sam dau bu Anôtô ndê Atu! Ma tu yom sac dinaŋ-ŋga, yac mba yomsu sôm bu inŋ mbac ndu maŋ.”

⁸ Pailot ŋgô yom dinaŋ ma tôte dau ŋandô. ⁹ Goc inŋ kôc Yisu mbu sôc andu ŋalôm gi, ma ndac inŋ, “Am mweŋ akêŋ nde?” Magoc Yisu gêm dôŋ. ¹⁰ Ma Pailot sôm têt inŋ, “Bocke am ô aneŋ yom dom? Aneŋ ŋaclai yêc bu wanŋapwêc am su, me bu wandic am pi a gicso dau ndi. Am kèyalê, a?” ¹¹ Dec Yisu ô yom ma sôm, “Anôtô bu kêt têt am dom, dec am oc tôm dom bu kôm gêt daŋ têt aô. Bocdinaŋ dabuŋsiga naŋ kêt aô gasip am amam, naŋ kôm giso hôc gêlêc am nem su.”

¹² Pailot ŋgô yom dinaŋ, dec kêsâlê lêt bu hu Yisu siŋ. Magoc lau bata Israel-ŋga sêmbwêc ŋapanŋ ma sêsôm, “Asa naŋ toc dau sa bu inŋ kiŋ daŋ, naŋ kôm bu hôc gêlêc Sisa, lau Rom-ŋga si kiŋ. Bocdinaŋ am bu hu ŋgac dindec siŋ, naŋ am Sisa ndê silip dom.”

¹³⁻¹⁴ Bêc dinaŋ inŋ bêc lau Israel-ŋga sêmasaŋ Mwasinŋ Pasowa-ŋga, ma ac kalhac lhu su. Têt ndoc Pailot ŋgô lau bata Israel-ŋga si yom dinaŋ, naŋ dec inŋ kôc Yisu sa awê têt gameŋ naŋ sêsam bu Senŋ Hoc naŋ gi. (Yêc Yom Hîbru sêsam gameŋ dau bu Gabata.) Yêc dinaŋ, Pailot ndôc sic ndôc inŋ ndê pôn êmatôc yom-ŋga, ma sôm têt lau bata Israel-ŋga bu, “Alic mac nem kiŋ dindec!”¹⁵ Tigeŋ ŋac sêmbwêc, “Kôc inŋ sa ndi! Kôc inŋ sa ndi! Ndic inŋ pi a gicso dau!” Dec Pailot ndac, “Mac atac whiŋ bu aô wandic nem Kiŋ pi a gicso dau ndi, a?” Ma dabuŋsiga atu-tu sêo yom ma sêsôm, “Inŋ yac mba kiŋ dom! Sisa tigeŋ inŋ yac mba kiŋ.”¹⁶ Têt dinaŋ Pailot sôc ŋac si yom ŋapu, ma kêt Yisu têt ŋac bu lau siŋ-ŋga sêndic inŋ pi a gicso dau ndi.

Lau siŋ-ŋga sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷ Sêkêŋ Yisu hôc dau ndê a gicso dau, ma sêwê inŋ sêsa gameŋ naŋ sêsam bu Gameŋ ŋakêcyha-ŋga si. Yêc Yom Hîbru sêsam gameŋ dau bu Golgota. ¹⁸ Ma yêc dinaŋ, ŋac sic inŋ pi a gicso dau gi. Ma ŋac sic ŋgac lu sêpi a sêwhiŋ, daŋ kêgalêŋ andô-ŋga ma daŋ kêgalêŋ gasê-ŋga.

¹⁹ Pailot sôm bu sêto yom pi bapia daŋ ma sêndic pi a gicso dau ŋahô-ŋga. Bapia dau sôm, “Yisu Nasaret-ŋga. Lau Israel-ŋga si Kiŋ.”²⁰ Sêto yom dau ŋa lau Israel, ti lau Rom-ŋga ma lau Griki-ŋga si awa. Gameŋ dinaŋ yêc sunŋ sa têt malac Jerusalem, dec lau Israel-ŋga daêsam sêlic bapia dau. ²¹ Boc-dinaŋ dabuŋsiga atu-tu Israel-ŋga sêtucdiŋ ma sêsôm têt Pailot, “Am to, ‘Lau Israel-ŋga si Kiŋ,’ ma yac alic yham dom! Am bu to, ‘Ŋgac dindec sam dau bu lau Israel-ŋga si kiŋ,’ dec oc solop.”²² Magoc inŋ ô yom ma sôm, “Aô gato yom dinaŋ, ma oc yêc bocdinaŋ.”

²³ Têt ndoc lau siŋ-ŋga sic Yisu pi a gicso dau, naŋ sêkôc inŋ ndê ŋakwê su. Ŋac lau hale, ma sêwhê ŋakwê awê-ŋga kôc gi toŋ hale, ma sêkôc sa tôm gi. Magoc ŋac sic sam inŋ ndê ŋakwê ŋalôm-ŋga dom. Ŋakwê dau ŋayham andô, sêsê dom, sêwhê sambuc ti po baliŋ yêc ŋasu ma sip têt gahi. ²⁴ Bocdinaŋ lau siŋ-ŋga sêsôm têt dandi, “Dakêc po dau kic dom. Dapuc gapoc ma yac neŋ daŋ kôc po sambuc.” Ŋac sêkôm bocdinaŋ, dec yom daŋ naŋ sêto yêc, naŋ ŋandô sa. Yom dau bocdec bu:

Ŋac sêwhê aneŋ ŋakwê kôc têt dandi, ma sêpuc gapoc tu aneŋ ŋakwê-ŋga.
[BW 22:18]

²⁵ Têt ndoc dinaŋ Yisu dinda lu asiwê daŋ, ma Klopas ndê awê Maria lu Maria Magadala sêlhac sêmpinŋ a gicso dau. ²⁶ Ma Yisu gêlic inŋ dinda kalhac whiŋ ŋgac-sêŋom naŋ inŋ atac whiŋ ŋandô, dec inŋ sôm têt dinda, “O dinaŋ. Lic nem atômŋgac dinaŋ.”²⁷ Ma inŋ sôm têt ŋgacsêŋom dau bu, “Lic am dinam dinaŋ.” Ma têt bêc dinaŋ ma gi, ŋgacsêŋom dau kôc Yisu dinda sa ndôc inŋ ndê andu.

Yisu mbac ndu

(Mat 27:48, 50; Mak 15:36-37; Luk 23:36)

²⁸ Yisu kèyalê bu inŋ gic dabiŋ gêt hoŋ su. Ma tu yom daŋ naŋ sêto yêc, naŋ ŋandô sa-ŋga, dec inŋ sôm, “Aô bu yô aô.”²⁹ Lôŋ wain ŋamakic-ŋga daŋ kalhac gameŋ dinaŋ, ma ŋgac siŋ-ŋga daŋ kôc sôwam daŋ ma kêt sip wain. Goc inŋ só pi a baliŋ daŋ, ma hôc sa pi têt Yisu whasuŋ gi. ³⁰ Inŋ nôm su ma sôm, “Aô neŋ gwelêŋ hoŋ pacndê su.” Goc inŋ wec, ma mbac ndu.

³¹ Têt bêc dinaŋ lau Israel-ŋga sêmasaŋ dau tu bêc Sabat-ŋga, ma Sabat laŋsê-ŋga inŋ ŋac si om atu daŋ. Ŋac sêtêc bu lau batê sêŋgalêŋ a gicso dau têt bêc atu dinaŋ, boc-dinaŋ dec lau bata sêndac Pailot bu lau siŋ-ŋga sêtuc lau dau si gahi dulu tu bu sêmbac ndu ŋagahô-ŋga, goc sêkôc ŋac si ŋamlaŋ su ma sêŋsuhunŋ. ³² Pailot gôlôc su, dec lau siŋ-ŋga sêtêt ŋgac daŋ naŋ

sic pi a gicso dau whiņ Yisu naņ si, ma sêduc inĝ gahi dulu. Goc ñac sêduc inĝac tilu-ņga gahi dulu boc-dinaņ. ³³ Tigen têtj têtj sêtêtj Yisu si, naņ sêlic bu inĝ mbac ndu su, dec sic inĝ gahi dulu dom. ³⁴ Magoc inĝac sin-ņga danĝ kôc inĝ ndê kêm ma kuņ Yisu sip ñabi, ma ñagahô dac ti bu kêc sa meņ. ³⁵ (Ñgac naņ gêlic gêtj hoņ dinaņ su, naņ dec sôm asê, ma inĝ ndê yom inĝ yom ñandô. Inĝ dau kêyalê bu inĝ ndê yom inĝ yom ñandô, ma inĝ sôm asê bu mac akêtj whiņ hocdinaņ.) ³⁶ Gêtj dinaņ hôt asê, dec yom lu naņ sêto yêc, naņ ñandô sa.

Yom danĝ yêc bocdec bu:

Ñac oc sêduc inĝ ndê ñakwa danĝ dulu dom. [BW 34:20]

³⁷ Ma yom danĝ tiyham yêc bocdec:

Ñac oc sêlhac ma tahê ñgac naņ sêkuņ inĝ naņ. [Sek 12:10]

Sêkêtj Yisu ndê ñamlaņ yêc hoc ñasun
(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Ñgac danĝ mbo, naņ sêsam bu Josep, ma inĝ meņ akêtj malac A rimatiya. Inĝ kêtj whiņ Yisu, magoc sêc dau ahuc, bu inĝ tôt lau bata Israel-ņga. Têtj telha dinaņ inĝ têtj Pailot gi ma ndac Yisu ndê ñamlaņ. Pailot gôlôt, dec Josep sa gi ma kôt Yisu ndê ñamlaņ su yêc a gicso dau. ³⁹ Ma Nikodemas gêm inĝ sa. Nikodemas inĝ ñgac bata Israel-ņga naņ muņ-ņga gi gêlic Yisu têtj ôbwêc danĝ. Inĝ kôt a ñakwi ti gêtj ñamalalu naņ sêtjgaluņ whiņ dau su, naņ gitôm 30 kilogram, ma whiņ Josep gi. ⁴⁰ Inĝlu sêkôt Yisu ndê ñamlaņ, ma sem oso ña gêtj ñamalalu, goc sêhi ahuc ña po ñayham. Sêkôm gêtj dau kêkuc lau Israel-ņga si gêbôm sêtjsuhuņ lau batê-ņga. ⁴¹ Ôm danĝ yêc suņ sa têtj gameņ naņ lau sin-ņga sic Yisu pi a gicso dau. Ma sêhôt danĝ yêc ôm dau ñalôm, naņ lau sêlêtj gwanaj su yêc hoc ñalôm, ma sêkêtj ñgac batê danĝ yêc hoc ñasunĝ dau muņ su dom. ⁴² Bocdinaņ sêtjsuhuņ Yisu ñamlaņ yêc hocsuņ dinaņ, ñahu bu bêc dinaņ inĝ bêc lau Israel-ņga sêmasaņ dau tu Sabat-ņga, ma hocsuņ dau yêc kêtj.

20

Yisu tisa

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-10)

¹ Bêc Sabat-ņga meņ gi su, ma têtj wake ñabêc ñamata-ņga Maria Magadala tisa têtj bêbêc ganduc, ma sa têtj sêhôt gi. Inĝ gêlic bu hoc atu naņ sêkêtj ndôt sê awha, naņ ndôt ñamala dom. ² Goc inĝ kêtj mbu têtj Saimon Pita lu ñgacsêtj naņ Yisu atac whiņ ñandô, naņ gi, ma sôm têtj inĝlu, "Oyaê! Ñac sêkôt Pômdau ndê ñamlaņ su yêc sêhôt, ma yac am gauc gameņ naņ sêkêtj inĝ yêc." ³ Goc Pita lu ñgacsêtj

dinaņ sêti bu sêtêtj sêhôt sêndi. ⁴ Inĝlu sênti si, ma ñgacsêtj dinaņ hôt gêlêc Pita su ma hôt asê muņ. ⁵ Inĝ sôt gi dom, magoc inĝ wec ma tôt gwaniņ, ma gêlic po naņ sêhi pi Yisu ndê ñamlaņ, naņ yêc ñamala. ⁶ Saimon Pita kêkuc meņ hôt asê ma gacgeņ sôt hocsuņ dau ñalôm gi. Inĝ gêlic po naņ yêc, ⁷ ma po naņ sêhi pi Yisu ñagôlônĝ. Po dinaņ yêc dau-ņga, magoc yêc bambaliņ dom, yêc gitôm sêtj sa ñapep. ⁸ Goc ñgac-sêtj naņ hôt asê sêhôt muņ, naņ sôt gi whiņ. Inĝ gêlic po ñambwa, dec kêtj whiņ bu Yisu tisa su yomandô. ⁹ (Muņ-ņga e meņ têtj têtj dinaņ, naņ ñac si gauc sa dom pi yom hoņ naņ sêto yêc bu Yisu oc tisa akêtj lau batê-ņga.)

Yisu hoc dau asê têtj Maria Magadala

¹⁰ Dinaņ su ma ñgacsêtj dinaņ sêhôt sêmbu sêtj si andu si. ¹¹ Magoc Maria Magadala naņ mbu meņ su, naņ gacgeņ kalhac sêhôt ñamakê ma taņ. Inĝ wec bu tôt gwaniņ sêhôt ñalôm, ¹² ma inĝ gêlic aņela lu ti ñakwê sêsêp sêndôc gameņ naņ muņ-ņga Yisu yêc, danĝ ndôt ñagôlônĝ-ņga, ma danĝ ndôt gahi-ņga. ¹³ Ma sêndac inĝ, "O awhê! Am taņ tu sake-ņga?" Ma inĝ ô yom ma sôm, "Lau sêkôt aneņ Pômdau ndê ñamlaņ su, ma aô gam gauc gameņ naņ sêkêtj inĝ yêc naņ." ¹⁴ Inĝ sôm yom dinaņ su, dec tagêlic ma gêlic Yisu, magoc kêyalê dom bu inĝ Yisu. ¹⁵ Ma Yisu sôm, "Awhê! Am taņ tu sake-ņga? Am kêsalê asa?" Maria gauc gêm bu inĝ ñgac naņ yob ôm dau, dec sôm, "O ñadau, am bu kôt inĝ ndê ñamlaņ su, goc sôm asê têtj aô bu am kêtj inĝ yêc gameņ bocke, ma yac oc andi akôt inĝ sa." ¹⁶ Têtj dinaņ Yisu sôm têtj inĝ, "Maria." Goc Maria kac dau kwi ma mbwêc ña Yom Hîbru, "Raboni!" (Yom dau danem kwi bu 'Kêdôhônĝwaga.') ¹⁷ Inĝ kêtjape Yisu dôn ñanga, magoc inĝ sôm, "Am êmasêc aô ñapaņ dom, bu aô gatêtj Damaņ ña su dom. Magoc am mbu ndi, ma sôm têtj aneņ asidôwai bu aô oc wambu watêtj aneņ Damaņ, ma mac nem Damam. Inĝ aô neņ Anôtô, ma mac nem Anôtô."

¹⁸ G oc Maria Magadala kôlhôt têtj Yisu ndê sêtjomi gi, ma sôm têtj ñac bu, "Pômdau tisa ma aô galic inĝ su!" Ma yom hoņ naņ Yisu sôm têtj inĝ, naņ inĝ gic miņ têtj ñac.

Yisu hoc dau asê têtj ndê sêtjomi

¹⁹ Têtj wake ñabêc ñamata-ņga dinaņ ñaôbwêc, sêtjomi sêmbu andu danĝ ñalôm sêwhiņ dau. Ñac sic gatam ahuc ñalôm, bu sêtôt lau bata Israel-ņga. Sêmbu dinaņ, ma Yisu hoc dau asê kalhac ñac ñalhu, ma sôm, "Yom malô whiņ mac!" ²⁰ Inĝ sôm yom dinaņ su, goc tôt inĝ amba

ma njabî têtj nçac sêlic. Ma nçac honj atac nçayham atu tu sêlic Pômdau-nçga. ²¹ Ma inç sôm tiyham, "Yom malô whinç mac! Tôm Damanç kêtinç aô gasip nom gamej, nanç kwahic dec wañkinç mac asa andi." ²² Dec inç yu wayahô pi nçac ma sôm, "Akôc Nalau Dabunç sa loc. ²³ Aô wakêtj naçlai têtj mac bu asuc nçamalac si sac kwi. Nçac nanç mac asuc nçac si sac kwi, nanç Anôtô suc nçac si sac kwi bocdinanç. Ma nçac nanç mac asuc si sac kwi dom, nanç si sac oc gacgej yêc nçac-nçga."

Yisu hoc dau asê têtj Tomas

²⁴ Têtj ndoc nçamata-nçga nanç Yisu hoc dau asê têtj inç ndê sêjomi, nanç Tomas mbo whinç nçac dom. Inç nçgacsêjomi 12 si danç nanç sêsam bu Lôcmpônç. ²⁵ Tinçambu sêjomi nçatô sêsôm têtj inç bu, "Yac alic Pômdau su!" Magoc inç sôm, "Aô gakêtj whinç dom! Aô bu walic bôlêm nçamala yêc inç amba, ma wakêtj aô amançatu sip nçamala dau, ma sôc kêm nçamala yêc inç njabî, dec aô oc wakêtj whinç."

²⁶ Wake danç giñga su, ma Yisu ndê sêjomi sêmbo andu dau tiyham, ma Tomas mbo whinç nçac. Nçac sic gatam ahuc nçanç sa, magoc Yisu meñ kalhac nçac nçalhu. Ma inç sôm, "Yom malô whinç mac!" ²⁷ Ma inç sôm têtj Tomas, "Lic aô amanç, ma kêtj amam-atu sip dec, ma kêtj amam-atu sôc anej njabî. Hu nem atac lu-lu sinç, ma kêtj whinç." ²⁸ Dec Tomas sôm, "Anej Pômdau, ma anej Anôtô am!" ²⁹ Goc Yisu sôm têtj inç, "Am gêlic aô su, dec kêtj whinç. Aô awhañ hóc lau nanç sêlic pi tandô dom, magoc sêkêtj whinç, bu nçac oc sêtap Anôtô ndê mwasiñ sa."

Jon ndê bapia nçahu

³⁰ Yisu kôm gêtj dalô daêsam yêc inç ndê sêjomi ançgô-nçga, nanç nçaminç yêc bapia dindec dom. ³¹ Magoc yom pi gêtj dalô nanç sêto sip bapia dindec, nanç yêc tu bu mac asam ma akêtj whinç bu Yisu inç Mesaya, Anôtô ndê Atu. Ma tu mac akêtj whinç inç ndê nçae-nçga, dec mac oc atap senç ambo tamli-nçga sa.

21

Nçgacsêjomi sêhê i daêsam

¹ Tinçambu Yisu hoc dau asê têtj nçgacsêjomi tiyham, yêc Bugictonç Taibirias* nçamakê. Ma nçaminç dau dindec. ² Saimon Pita, ma Tomas nanç sêsam bu Lôcmpônç, Natanael nanç meñ akêtj malac Kana yêc Galilî, Sebedî ndê atu lu, ma nçgacsêjomi lu tiyham sêmbo sêwhinç dau. ³ Ma Pita sôm têtj nçac, "Aô bu wasa wandi wakôc i." Ma nçac sêsôm, "Ayôc, yac awhinç am daloc." Bocdinanç nçac honç

sêpi wañ danç ma sêsa si bu sêkêtj wasanç. Magoc têtj ôbwêc dinanç, sêkôc i danç dom.

⁴ Têtj bêbêc ganduc Yisu kalhac baô, tigej nçac sêjyalê dom bu inç Yisu. ⁵ Ma inç hê mwalêc nçac ma sôm, "Aê mac lau. Mac akôc i nçatô, me mba?" Ma sêsôm, "Mba!" ⁶ Dec inç sôm têtj nçac, "Akêtj wasanç sip andô-nçga, ma mac oc atap i nçatô sa." Bocdinanç nçac sêkêtj wasanç sip gi ma sêkôc i daêsam andô, dec gitôm dom bu sêhê sa. ⁷ Têtj dinanç nçgacsêjomi nanç Yisu atac whinç kêlêc, nanç sôm têtj Pita bu, "Kec, Pômdau dau dê." Saimon Pita ngô yom dau, goc nçagahô inç kôc ndê nçakwê awê-nçga sa, hi pi dau, ma pwê sip bu gi, ma bu têtj Yisu ndi. ⁸ Wañ dau poc kêtinç baô, nçasawa gitôm 90 mita, ma nçgacsêjomi nçatô sêhêc wañ ma sêhê wasanç ti i sêjnkuc Pita.

⁹ Nçac sêhêc asê baô, ma sêlic i sa ya nçanda, ma bolom nçatô. ¹⁰ Ma Yisu sôm têtj nçac, "Akôc i nçatô sa yêc wasanç amenç." ¹¹ Goc Saimon Pita têtj wañ gi, kêtjapwêc wasanç su, goc sêhê pi baô gi. I atu-atu daêsam sêyêc wasanç, nanç sêsê sa gitôm 153, magoc wasanç dau kic dom. ¹² Nçac honç sêtôc bu sêndac inç bu, "Am asa?" Magoc yêc nçac si nçalôm sêjyalê bu inç Pômdau. Ma Yisu sôm, "Amenç ma anej gêtj bêbêc-nçga." ¹³ Dec inç kêsêlêj gi ma kôc i ti bolom sa, ma kêtj têtj nçac. ¹⁴ Dinanç ti têm titô-nçga nanç Yisu hoc dau asê têtj ndê nçgacsêjomi têtj ndoc Anôtô uñ inç sa akêtj lau batê-nçga.

Yisu ndê yom têtj Pita

¹⁵ Nçac senç gêtj pacndê, goc Yisu sôm têtj Saimon Pita, "Saimon, Jon ndê atu. Am tac whinç aô nçandô, hóc gêlêc lau dindec si atac whinç aô su, me?" Ma inç sôm, "Aêc Pômdau! Am kêyalê bu aô atac whinç am." Dec Yisu sôm, "Bocdinanç lôm anej domba." ¹⁶ Ma Yisu ndac inç tiyham bu, "Saimon, Jon ndê atu, am tac whinç aô nçandô, me?" Ma inç ô yom ma sôm, "Aêc Pômdau, am kêyalê bu aô atac whinç am." Dec Yisu sôm, "Yob anej domba." ¹⁷ Ma inç ndac tidim titô-nçga, "Saimon, Jon ndê atu, am tac whinç aô nçandô, me?" Pita ndê nçalôm nçawapac bu Yisu ndac yom tigej dinanç têtj inç tidim tô, ma inç sôm, "Pômdau, am kêyalê gêtj honç. Am kêyalê bu aô atac whinç am kêlêc." Goc Yisu sôm, "Lôm anej domba." ¹⁸ Aô wasôm yom nçandô têtj am. Têtj ndoc am mbo balê, nanç am kêmasanç daôm, ma kêsêlêj têtj gamej bocke nanç am daôm atac whinç bu ndi. Tigej tinçambu, têtj ndoc am ti nçamalac andô, nanç am oc êmatôc amam, ma lau danç oc sêsô am nem piñkap dôj, ma sêwê am têtj gamej nanç am atac whinç dom bu ndi-nçga nanç." ¹⁹ Yisu sôm yom

* 21:1 Taibirias - Bugictonç Galilî-nçga ndê nçae danç.

dinaŋ gwanan pi Pita ndê mbac ndu ŋalêŋ, naŋ oc po Anôto ndê waê sa. Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Êmkuc aô!”

Yisu lu ŋgacsêŋom naŋ iŋ atac whiŋ

²⁰ Têŋ dinaŋ Pita kac dau kwi ma gêlic ŋgacsêŋom naŋ Yisu atac whiŋ iŋ ŋandô, naŋ kêkuc iŋlu. (Iŋ ŋgac dinaŋ têŋ ndoc ŋac seŋ Pasowa, naŋ ndôc gi paŋ Pômdau, ma ndac iŋ bu asa oc hoc iŋ asê.) ²¹ Têŋ ndoc Pita gêlic iŋ, naŋ goc iŋ ndac Yisu, “Pômdau, ŋgac dê oc bocke?” ²² Ma Yisu ô yom ma sôm, “Am êmkuc aô ma hêgo daôm pi iŋ dom. Aô bu wakêŋ iŋ mbo tali e wambu wameŋ, naŋ aô neŋ gêŋ.” ²³ Tiŋambu sêŋomi ŋatô sêŋgô yom dau ŋawaê, ma ŋatô gauc gêm bu ŋgacsêŋom dinaŋ oc mbac ndu dom. Magoc Yisu ndê yom hêganôŋ ŋgacsêŋom dau mbo tali-ŋga lec dom. Iŋ sôm bu, “Aô bu wakêŋ iŋ mbo tali e wambu wameŋ, naŋ aô neŋ gêŋ.”

Yom ndic bata-ŋga

²⁴ Iŋ ŋgacsêŋom dau dinaŋ dec hoc yom hoŋ dindec asê, ma to sip bapia dindec. Ma yac aŋyalê bu iŋ ndê yom iŋ yom ŋandô eŋ. ²⁵ Yisu kôm gêŋ daêsam ma daêsam andô naŋ ŋamiŋ yêc bapia dindec dom. Yac bu aŋsahê bu ato yom sip bapia, pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm, mboe yom dau oc nem bapia nom-ŋga hoŋ ahuc.

Aposel si gwelen Yom whê bapia dindéc sa-nga

Luk to in ndé buku tilu-nga dindéc, ma gic tēku yom nan in to yēc in ndé nawaē nayaham. Alic yom nātō pi Luk yēc 'Yom whê Luk ndé nawaē nayaham sa-nga.'

Yēc buku dindéc, Luk to yom pi lēn nan nawaē nayaham sa tiapa yēc gamen nan lau Rom-nga sem gōlin. Sēsam buku dindéc bu 'Aposel si Gwelen,' magoc lau nātō sēsōm bu 'Nalau Dabuñ ndé Gwelen.' Nahu bu gēn hoñ nan aposel sēkōm, nan sēkōm na Nalau dau ndé naclai. Tēn ndoc Yisu bu hu nom dindéc sin ma mbu pi undambé ndi, nan sōm tēn in ndé lau bu sēhu malac Jerusalem sin dom, e sētap mwasin nan Anōtō gic bata tēn nac, nan sa. Yom dau hēganōñ in ndé Nalau Dabuñ (1:4). Ma tinjambu in sōm tēn nac bu sēhoc yom nandō asē pi in yēc Jerusalem, ma yēc gamen Judia-nga ma gamen Samaria-nga, e yom dau sa tēn nom naganen hoñ (1:8).

Luk whê sa bu lau aposel sēkōm gēn dalō daēsam bu puc nac si yom dōn, tu bu lau sēlic ti sēngō, ma sēkin whin Yisu-nga. Ma in to yom daēsam pi Saul, nan tinjambu sēsam bu Pol, ma pi nalēn nan Anōtō gēm in kwi, ma kēyalin in sa bu hoc nawaē nayaham asē tēn lau gamen apa-nga nan lau Israel dom.

Yisu gic bata Nalau Dabuñ

¹ O Tiopilas, yēc anen buku namata-nga aō gato yom pi gēn hoñ nan Yisu gic hu bu kōm ti kēdōhōñ tēn lau. ²⁻³ Anen yom nan gato, nan men tēn bēc nan Anōtō kōc in su pi undambé gi. In hōc nandē ma mbac ndu su, ma tinjambu tisa ma hoc dau asē tēn lau taposel nan in kēyalin nac sa su. Tōm bēc 40 in mbo whin nac ma tōc dau tēn nac sēlic, e sēnyalē pi nandō bu in tisa ma mbo tali tiyham yom nandō. Tēn nāsawa dinan Yisu whē yom sa tēn nac pi tAnōtō ndé gōlin ma pi gwelen nan bu sēkōm-nga, ma Nalau Dabuñ puñ yom dau dōn yēc nac si nālōm.

⁴ Tēn bēc dan in gēn gēn mbo whin nac, ma in kēn yatu nac bocdec bu, "Mac ahu Jerusalem sin dom, magoc ahōñ e atap mwasin nan Daman gic bata bu kēn men,

nan sa. Aō gasōm yom pi mwasin dau muñ su. ⁵ Muñ-nga Jon kēku lau na bu, magoc bēc men kēpin bu Anōtō ēñku mac na Nalau Dabuñ."

⁶ Tēn tēm dan Yisu mbo whin ndé aposel, ma sēndac in bocdec bu, "Pōmdau, bocke? Kwahic dec am oc ēmgaho yac lau Israel-nga su yēc lau Rom-nga si gōlin napu, ma ti kin ma nem gōlin yac, me mba?" ⁷ Ma in ō yom ma sōm, "Gēn bocke nan bu hōc asē lau Israel-nga, ma nātēm ti nabhēc, nan Daman Anōtō ti nādau ma kēyalin sa su, ma in oc tōc asē tēn mac dom. ⁸ Magoc tēn ndoc Nalau Dabuñ men ma nem mac ahuc, dec oc kēn naclai tēn mac, ma mac oc ahoc yom nandō asē pi aō yēc Jerusalem, ma yēc gamen Judia-nga ma gamen Samaria-nga, e yom dau tiapa nem nom naganen hoñ ahuc."

Yisu pi undambé gi

⁹ Yisu sōm yom dinan su, goc Anōtō kōc in sa pi lōlōc gi e sōc dao nālōm, dec sēlic in apu. ¹⁰ In pi gi ma nac tatak umboñ sēlhac, ma sep en ngac lu ti nakhwē sēsēp sēmen sēlhac sēwhin nac. ¹¹ Ma inlu sēsōm, "Mac laungac Galili-nga. Tu ake-nga dec alhac tamtac undambé? Kwahic dec Anōtō kōc Yisu su yēc mac, ma tinjambu in oc mbu men tiyham nalēn tigen tōm nan alic in pi gi."

Sēnyalin Matias sa ti aposel ō Judas su

¹² Dinan su, goc sēhu Lôc Olib sin ma sēmbu sētēn Jerusalem si. Lôc dau kalhac kēpin Jerusalem, sen nāsawa gitōm kilometa tigen.* ¹³ Tēn ndoc sēhōc asē su, nan sētēn nac si andu sēmbō-nga si, ma sēpi nālōm nahō-nga si. Lau dau si naē bocdec: Pita lu Jon, ma Jems lu Andru, Pilip lu Tomas, ma Batolomeas lu Matyu, Alpayas atungac nan ndé naē Jems, ma Saimon (nan sēsam bu 'Ngac tSelot'), ma Jems[†] atungac Judas. ¹⁴ Yisu dinda Maria, ti in ndé asii, ma lauwhē nātō sēmbō sēwhin nac. Nac hoñ sēpin dau dōn ti nālōm tigen, ma sēten mbec sēwhin dandi tōm bēc hoñ.

¹⁵ Tēn bēc dan lau sēkēn whin-nga gitōm lau 120 sēkac sa sēmbō sēwhin dau. Ma Pita tisa kalhac nalhu, ma sōm, ¹⁶⁻¹⁷ "O asidōwai hac. Mac ahyalē Judas, ngac nan wē lau nan sēkōc Yisu dōn. In yac lau aposel 12 mba dan, ma wēkain gwelen whin yac. Muñ-nga andō, Nalau Dabuñ hoc yom asē sa akēn Dawid whasun, nan

* **1:12** Yom nan Luk to, nan sōm bu sen nan yēc Lôc Olib ma malac Jerusalem nāsawa, nan gitōm sen tAnōtō-nga dan. Lau andō Israel-nga sēmasan naganōñ daēsam nan hēganōñ yomsu bēc Sabat-nga, bu tōc asē gēn nan lau Israel-nga gitōm bu sēkōm tēn bēc Sabat-nga, ma gēn bocke nan sēlic bu gwelen. Naganōñ Sabat-nga dan sōm bu lau sētōm bu sēnsēlēn sēsa sen nāsawa gitōm kilometa tigen tēn bēc Sabat-nga. Lau bu sēnsēlēn sēhōc gēlēc kilometa tigen, dec nac oc sēsōm bu sēkōm gwelen, ma sēngili yomsu Sabat-nga. † **1:13** Luk to naē Jems tidim tō, magoc naē dau ngac tigen ndé dom, nac lau tō.

hêganônġ Judas. Ma yom dau gic waê bu ñandô sa.”

¹⁸ (Tu Judas ndê mêtê sac hoc Yisu asê-nga, dec lau semlhi inġ, ma inġ kôc ñaôli dau ma gi gêmlihi nom danġ. Yêc dinanġ inġ peñ sip gi, e gambo hôc kôc ma ñatac wê. ¹⁹ Lau Jerusalem-nga sêñgô ñawaê, ma sêsam nom dau yêc si awha-nga bu Akeldama, nanġ danem kwi bu ‘Nom ti Dac.’)

²⁰ “Yom nanġ Dawid hoc asê pi Judas, nanġ sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu, *‘Inġ ndê gamenġ tiġasanġ manġ, ma lau danġ oc sêmbo dom.’* Ma sêto danġ tiyham bocdec bu, *‘Ñamalac danġ oc ti ñgac bata ma kôc inġ ndê gwelenġ ô inġ su.’* ²¹ Sêto yom dau yêc bocdinanġ, dec aô gauc gêm bu yac tanġyalinġ ñgac danġ sa ô Judas su. Gauc nem lau hoġ nanġ sêmbo sêwhinġ yac tôm bêc hoġ nanġ Pômdau Yisu mbo yac ñasawa. ²² Lau nanġ sêmbo têtġ Jon, Ñgac Kêku Lau-nga ndê têm e meġ têtġ ndoc Yisu pi undambê gi. Yac tanġyalinġ ñac si danġ sa, bu hoc Yisu tisa ñawaê asê whinġ yac.”

²³ Goc sêñyalinġ ñgac lu sa, danġ ndê ñaê Matias, ma danġ ñaê Josep, nanġ sêsam inġ ndê ñaê danġ bu Basabas, ma inġ ndê ñaê danġ tiyham bu Justus. ²⁴ Ma sêteġ mbec bocdec b u, “O Pômdau. Am kêyalê ñamalac hoġ si ñalôm. Tôc ñgac lu dau si asa nanġ am kêyalinġ sa su, nanġ asê têtġ yac. ²⁵ Inġ oc kôm gwelenġ nanġ am kêġ sip lau aposel amba, nanġ Judas hu sinġ ma kôlhô têtġ gamenġ nanġ gic inġ ñawaê, nanġ gi.” ²⁶ Goc sêpuc gapoc e gi sip Matias. Ma bocdinanġ inġ ti aposel danġ whinġ ñac lau 11.

2

Ñalau Dabuġ sip meġ

¹ Têtġ Om †Pentikos ñac hoġ sêmbo sêwhinġ dau. ² Ma ñagahô eġ ñakêcsia gitôm mbu puc ñadinda meġ akêġ undambê, ma gêm andu nanġ ñac sêndôc, nanġ ahuc. ³ Ma sêlic gêtġ gitôm yawahô meġ ma whê dau kôc-kôc, goc gi sac ñac ñagôlônġ têtġtêtġ gitôm ya ña-êmbala. ⁴ Ma Ñalau Dabuġ gêm ñac hoġ ahuc e sêsôm lau apa awha nanġ sêñyalê munġ su dom, tôm Ñalau Dabuġ hôc ñac awha sa.

⁵ Têtġ têm dinanġ lau daêsam sêmbo Jerusalem, nanġ sêmenġ akêġ nom ñagamenġ hoġ. Ñac lau Israel-nga nanġ sem akinġ Anôtô ma sêtoc inġ sa. ⁶ Ñac sêñgô lau nanġ Ñalau Dabuġ gêm ñac ahuc, nanġ sêsôm ñac awha têtġtêtġ, goc sêsô ñandô ma sêkac sa sêtigasuc. ⁷ Ñac sêhêdaê ñandô, ma sêsôm têtġ dandi, “Aluê! Ñac lau dê sêsôm yom sêmbo dê, nanġ lau Galili-nga me? ⁸ Ma bocke dec danġgô ñac sêsôm yac awhanġ têtġtêtġ, tôm dinanġ sêkôc yac ma dasôm? ⁹ Yac lau nanġ dambo dec, nanġ

amenġ a kêġ Pata, Midia ma Elam, ma akêġ Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus ma Esia, ¹⁰⁻¹¹ ma akêġ Prigia ti Pampilia, Isip ma Libia kêpinġ Sairin, ma akêġ Krit ma Arabia ma akêġ malac Rom. Yac lau Israel-nga, ma lau apa nanġ sêñkuc lau Israel-nga si sakinġ tu sênem akinġ Anôtô-nga. Bocke ma kwahic dec dangô lau Galili-nga dindê sêsôm yom asê yêc yac danġ awhanġ têtġtêtġ, pi gêtġ dalô nanġ Anôtô kôm!” ¹² Gêtġ dau kôm ñac sêhêdaê ti gauc gêm yom daêsam, ma sêndac dandi. “Gêtġ dindec ñahu bocke?” ¹³ Magoc lau ñatô sêsu lau aposel susu ma sêsôm, “Mboce sênom wain ma kêpinġ ñac.”

Pita whê Ñalau ndê gwelenġ sa

¹⁴ Têtġ dinanġ Pita ti aposel 11 sêtisa ma inġ hôc awha sa ma sôm têtġ lau daêsam dinanġ, “Mac lau Israel-nga ti mac hoġ nanġ andôc Jerusalem. Akêġ danġam ñapep ma aô wawhê gêtġ dindec ñahu sa têtġ mac. ¹⁵ Mac lau ñatô gauc gêm bu wain kêpinġ lau dindec, a? Aô wasôm têtġ mac bu mba! Bu ac kwahic pi meġ. ¹⁶ Magoc yom nanġ propet Joel to munġ su, nanġ dec ñandô sa. ¹⁷ Joel to Anôtô ndê yom dau bocdec bu:

Tinġambu aô wakêġ aneġ Ñalau sip lau hoġ si ñalôm, e atômngaci ti atômwêi sêsôm yom asê sêtôm lau propet. Ñalau oc kôm mac nem balêkoc wakuc tandô kainġ danġ sa e sêlic gêtġ ñagatu, ma Ñalau dau oc sunġ mbê têtġ lau andô. ¹⁸ Têtġ têm dinanġ aô wakêġ aneġ Ñalau têtġ aneġ lau akinġ awhê ma ñgac hoġ. Ma ñac oc sêsôm yom asê sêtôm propet. ¹⁹ Aô wakôm gêtġ dalô yêc umbonġ ma yêc nom bocdinanġ, gêtġ dalô dac ti ya ma yawasu-nga. ²⁰ Ac oc nem ganduc. Ma tinġambu bêc atu oc meġ sa, nanġ Pômdau mbu meġ ti ñawasi atu. ²¹ Ma têtġ dinanġ lau hoġ nanġ sêta Pômdau ndê ñaê, nanġ Anôtô oc nem ñac si.” [Joel 2:28-32]

²² Goc Pita sôm, “Mac lau Israel-nga, anġgô aneġ yom dindec pi Yisu Nasaret-nga. Inġ ñgac nanġ Anôtô whê sa têtġ mac ña gêtġ dalô tidau-tidau. Mac anġyalê su, bu inġ kôm gêtġ dau yêc mac anġôm-nga. ²³ Ma tu lêtġ nanġ Anôtô gauc gêm tidônġ gwananġ su-nga, dec Judas hoc Yisu asê ma kêġ inġ sip mac amam. Ma mac akêġ inġ têtġ lau Rom-nga nanġ sêsôc Anôtô ndê yomsu ñapu dom, bu sêndic inġ pi a gicso dau, dec tôm mac daôm ac inġ ndu. ²⁴ Tigerġ gitôm dom bu ñaclai dambac ndu-nga ku inġ dulu. Anôtô kôc inġ ndê ñandê mbac ndu-nga su yêc inġ, ma uġ inġ sa akêġ lau batê-nga. ²⁵ Dawid to yom pi Yisu bocdec bu:

Aö galic Pômdau kalhac aö anõn-nga napan. Aö oc wantitec dom, bu in mbo aö aman andõ-nga. ²⁶ Tu dinan-nga dec aö atac nayham sa, ma gasõm yom nayham-nayham. Aö gauc gêm anej namlıc, ma gakên batar ²⁷ bu am oc tec aö wayêc sêhõ napan dom. Mba! Am oc tec am nem ngac dabuñ e in namlıc tibalê dom. ²⁸ Am tõi señ wandõc tanlı-nga asê tẽn aõ, ma oc kên aõ walhac am anõm-nga ti atac nayham atu. [BW 16:8-11]

²⁹ O asidõwai hac. Abañ Dawid sõi yom dinan pi in dau dom. Yac tanyalê bu in mbac ndu su ma sênsuhun in. Ma in ndê sêhõ yêc gameñ dindec e meñ tẽn kwahic dec. ³⁰ Magoc Anõtõ gic bata tẽn in bu kên in ndê wakuc dan ndõc in ndê põn kin-nga. Dawid dau kêyalê yom dinan tidõn, nahu bu in propet dan. ³¹ Ma gên nan oc hõc asê tinambu-nga, nan in kêyalê gwanan su. Tu dinan-nga in sõi yom dinan pi †Mesaya, ma sõi bu Anõtõ oc tec in yêc sêhõ dom, ma in ndê namlıc oc tibalê dom. Mba! Mesaya tisa su. ³² Anõtõ uñ Yisu sa mbo tali tiyham, ma in ndê lau yac alic su dec asõm asê. ³³ Kwahic dec Anõtõ toc in sa ndõc in amba andõ-nga, ma in kên Nalau Dabuñ tẽn yac tõi Damba gic bata. Gên nan mac alic ti anjõ tẽn acsalõ lec, nan Nalau dau ndê gwelen nã-nãndõ.

³⁴ “Ma Dawid dau pi undambê gi dom, magoc in tõi yom yêc bocdec bu, ‘Anõtõ sõi tẽn anej Põmdau, ‘Am ndõc aõ aman andõ-nga ³⁵ e ndõtõm aõ wakên nem nacyo sêsõc am gahim nãu.’ ” ³⁶ In tõi yom dau hêganõn Yisu. Boddinan mac lau Israel-nga hon anjõ. Anyalê pi nãndõ, bu Yisu nan mac ac in ndu pi a gicso dau gi, nan Anõtõ toc in sa ti Põmdau, ma tõi asê bu in Mesaya dau.”

³⁷ Pita ndê yom hon dinan kun lau dau si nãlõm nãndõ, dec sêsõm tẽn in ti lau aposel nãtõ bu, “O asidõwai, yac dec oc akõm bocke?” ³⁸ Ma Pita õ yom ma sõi, “Mac hon anem nem nãlõm kwi ma alin sangu tu Yisu Kilisi ndê nãê-nga, tu bu Anõtõ suc mac nem sac kwi-nga. Ma mac oc akõc mwasiñ nan Anõtõ gic bata, nan Nalau Dabuñ dau. ³⁹ Bu in gic bata Nalau Dabuñ gic waê lau hon nan Põmdau yac neñ Anõtõ kêgalêm nac sa. Gên dau gic waê mac ti mac nem balêkoc, ma lau hon nan kwahic dec sõi mbo ahê ma tinambu oc sêkên whin Yisu nan.”

⁴⁰ Tinambu Pita sõi yom daêsam ti gêm la nac, ma kac nac bocdec bu, “Anem daõm kwi tẽn Anõtõ bu nem mac si, dec mac oc andinam awhin lau sac nan kwahic dec sõi nom, nan dom.” ⁴¹ Ma tẽn béc dau dinan lau nan sêkên whin sêti

daêsam, bu lau gitõm 3,000 sêkõc Pita ndê yom sa ma sêlin busanju.

Lau sêkên whin-nga si lên

⁴² Tõi béc hon lau sêkên whin-nga sêpin dau dõn ti sêkên danja yom nan aposel sêndõhõn tẽn nac, ma nac sêteñ mbec ti señ gên sêwhin dau. ⁴³ Aposel sêkõm gên atu-tu ti gên dalõ daêsam, e lau Jerusalem-nga hon sêhêdaê. ⁴⁴ Lau hon nan sêkên whin, nan sêndõc tigen ma sêyob si gên hon sêwhin dau. ⁴⁵ Nac si lau nãtõ bu sêpõnda dau, dec asidõwai nãtõ oc sêkên si wapa nãtõ ti gên tẽn lau semli, goc sic sam nã-awa bu sênem lau nan sêpõnda dau, nan sa. ⁴⁶ Tõi béc hon sêkac dau sa sõi mbo lõm dabuñ nãbatêmndõ, ma yêc nac si andu nac señ gên sêwhin dau ti atac nayham, ma sêsõc Anõtõ nãu ti si nãlõm sambuc. ⁴⁷ Nac sêmpin Anõtõ ma lau hon sêlic nac nayham dec sêtoc nac sa. Ma tõi béc hon Põmdau kõi lau wakuc sêkên whin, dec kõi gõlõwac dabuñ Jerusalem-nga kêsõwec tiatu.

3

Pita kõi nac bõlin nayham sa

¹ Tẽn béc dan Pita lu Jon sênsêlên bu sêtên lõm dabuñ sêndi, tẽn acgatu gitõm 3 kilok telha-nga, nan lau Israel si tõi sêteñ mbec-nga dan. ² Ma nac dan mbo, nan dinda kõi in tigahi tigolon. Tõi béc hon lau sêmbalan in si, sêkên in ndõc lõm dabuñ nagameñ kêpin gatam dan nan sêsam bu Gatam Nayham, ma in teñ gên tẽn lau nan sêsõc sêsa. ³ Tẽn ndoc in gêlic Pita lu Jon sêmeñ bu sêsõc sêndi, nan in teñ mone tẽn inlu. ⁴ Pita lu Jon tahê in, ma Pita sõi tẽn in, “Tamhê alu.” ⁵ Dec nac dau tahê inlu, ma kên bata bu oc sêkên gên tẽn in. ⁶ Goc Pita sõi tẽn in, “Aõ neñ awa silba me gol bu wakên tẽn am-nga mbasi, magoc gên nan yêc aõ, nan oc wakên. Tu Yisu Kilisi Nasaret-nga ndê nãê-nga aõ wasõm tẽn am bu êmsêlên!” ⁷ Ma Pita kõi in tẽn amba andõ-nga, keñ in sa, ma nãgahõ nãmbwa in ndê hapa ti hagwam nayham sa. ⁸ In pwê gi kalhac e kêsêlên, goc sõi lõm dabuñ nãbatêmndõ whin inlu gi. Ma in kêsêlên ti pwê-pwê ma kêpin Anõtõ. ⁹ Lau hon nan sêlic in kêsêlên ti kêpin Anõtõ, ¹⁰ nan sênjalê bu in nac teñ gên-nga nan mun-nga ndõc lõm dabuñ nãsactõ yêc gatam nan sêsam bu Gatam Nayham. Ma sêhêdaê ti sêsên amba nãndõ tu in nayham sa-nga.

Pita gêm mêtê mbo lõm dabuñ nãbatêmndõ

¹¹ Pita lu Jon sêlhac lõm dabuñ nãbatêmndõ yêc gameñ nan sêsam bu

Solomon ndê Batêm, ma ngac tej gên-nga dau sap injlu dôñ napanj. Ma lau hor nanj sêlic gên dau sêsô, ma sênti sêtên injlu si. ¹² Pita tahê nac ma sôm, “Mac lau Israel-nga! Tu sake-nga mac asô tu gên dindec-nga ma tamhê alu nanjga? Mac gauc gêm bocke? Alu mba naclai ti mêtê gitên dec kôm inj ngac dinanj nayaham sa ma kêsêlên, a? Wasôm têtj mac, mba! ¹³ Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö, yac neñ abanji si Anötö, kôm gên dindec tu bu po inj ndê ngac akinj Yisu ndê waê sa. Mac daôm akên inj sip lau Rom-nga amba bu sêndic inj ndu. Pailot dau gauc gêm tidôn bu êngapwêc Yisu su, magoc mac atôc asê têtj Pailot bu mac atec Yisu. ¹⁴ Inj ngac dabuj ti gitên, magoc mac atec inj, ma atej Pailot bu êngapwêc ngac nanj gic namalac ndu, nanj su têtj mac. ¹⁵ Magoc ngac nanj ti yac neñ dandôc tanji-nga njahu, nanj mac ac inj ndu. Tigeñ Anötö uñ inj sa akên lau batê-nga. Yac alic inj tisa su, dec asôm asê bu yomandô. ¹⁶ Alic ngac dindec. Mac anyalê bu munj-nga inj ngac bôlinj. Kwahic dec inj gahi nayaham sa tu Yisu ndê njaê-nga, njaê nanj yac akên whinj. Yomandô! Inj nayaham sa sambuc tu Yisu ndê njaê-nga ma tu yac akên whinj Yisu-nga.

¹⁷ “O asidôwai hac! Aô kayalê su bu mac ti nem lau bata Israel-nga nem gauc sa pi Yisu ndê njahu dom, dec mac ac inj ndu. ¹⁸ Magoc lau propet horj sêhoc Anötö ndê yom asê gwananj su, bu inj ndê Mesaya oc hôc njandê. Ma kwahic dec nac si yom dau njandô sa pi gên nanj mac akôm. ¹⁹ Tu dinanj-nga dec wasôm têtj mac bu apu daôm ma anem daôm kwi. Ma bocdinanj dec Anötö oc suc mac nem sac kwi. ²⁰ Ma Pômdau ndê mwasinj oc puc mac nem gatôm dôñ. Ma Anötö oc kên Mesaya nanj inj kêyalinj sa gwananj su, nanj Yisu dau, nanj mbu têtj mac meñ. ²¹ Inj oc mbo undambê e tôm Anötö kôm gên horj tiwakuc tiyham, tôm inj hoc asê munj-nga na inj ndê propet dabuj horj whasuj. ²² Bu Moses to yom bocdec bu, ‘Pômdau mac nem Anötö, oc ênyalinj ngac danj sa yêc lau Israel-nga, bu ti mac nem propet nditôm aô dauñ. Ma yom horj nanj inj sôm, nanj mac asê njapu manj. ²³ Lau nanj sêkên danjga propet dinanj ndê yom dom, nanj Anötö oc tij nac su yêc inj ndê lau nator.’ ²⁴ Moses to yom dinanj, ma Samuel ti propet horj nanj sênjuc inj, nanj sêhoc yom asê gwananj su pi gên nanj hôc asê têtj têtj dindec. ²⁵ Yom nanj lau propet sêhoc asê têtj abanji, nanj mac atap njandô sa su. Ma pwac nanj Anötö kêmatinj whinj abanji, nanj bocdinanj. Bu Anötö sôm têtj Abraham bu, ‘Lau nom-nga horj oc sêtap mbec namwasinj sa yêc am nem wakuc.’ ²⁶ Ma kwahic dec Anötö kên ndê

ngac akinj-nga meñ. Inj têtj mac lau Israel-nga munj, bu nem mac kwi ma ahu nem mêtê sac sinj. Ma mac bu akôm bocdinanj, dec oc atap inj ndê mbec namwasinj sa.”

4

Sêkên Pita lu Jon sêndôc gapocwalô

¹ Pita lu Jon sêsôm yom têtj lau sêmbu, ma lau †dabuj-siga ti lau sinj sêyob lôm dabuj-nga si ngac bata, ma lau †Sadiusi njatô sêtên injlu si. ² Nac sêngô bu Pita lu Jon sêndôhôn lau ma sêsôm têtj ngac bu Yisu tisa su, ma bu inj ti lau si njahu sêtisa akên lau batê-nga. Ma injlu si yom dau kôm nac atac njandê. ³ Tu dinanj-nga sêkôc injlu dôñ, tigeñ njasec sa su, dec sêñlahi injlu ahuc bu sêndôc e bêbêc. ⁴ Magoc lau daêsam nanj sêngô yom nanj Pita lu Jon sêsôm, nanj sêkên whinj yom dau. Nac lau dau si launngac njambwa si namba gitôm 5,000.

⁵ Galansê bêbêc lau bata ma lau andô ti lau nanj sêndôhôn yomsu sêkac sa yêc Jerusalem. ⁶ Ma †dabuj-siga namata-nga Anas, ma Kayapas lu Jon ma Aleksanda ti lau njatô yêc dabuj-siga namata-nga ndê gôlôwac, nanj sêmbu sêwhinj nac. ⁷ Sêkôc Pita lu Jon sêmenj sêlhac nac anjô-nga, goc sêñsu injlu bocdec bu, “Amlu akôm gên dindec am asa anjô, me akôc asa ndê naclai dec akôm?” ⁸ Têtj dinanj Njalau Dabuj gêm Pita ahuc, dec sôm têtj ngac bu, “O mac lau bata ti lau andô Israel-nga! ⁹ Kwahic dec mac bu anjso alu pi mwasinj nanj akôm têtj ngac bôlinj dindec. Ma andac alu pi lêtj inj nayaham sa-nga. ¹⁰ Mac lau bata, ti mac lau Israel-nga horj anjô! Njag dindec kalhac mac anjôm-nga, nanj namlic nayaham sa su tu Yisu Kilisi ndê njaê-nga. Inj ngac Nasaret-nga nanj mac ac inj ndu pi a gicso dau. Magoc Anötö uñ inj sa akên lau batê-nga ma mbo tali tiyham. ¹¹ Sêto yom pi Yisu nanj yêc bocdec bu, ‘Hoc nanj mac lau akwê andu-nga alic sac ma atec ndôc, nanj kwahic dec ti hoc namata-nga yêc andu dau.’ ¹² Anjô! Sej tigeñ yêc bu yac lau nom-nga datap Anötö ndê mwasinj nem yac si-nga sa, nanj datap sa tu Yisu ndê njaê-nga. Njaê danj yêc nanj gitôm bu nem yac si-nga yêc dom. Mba andô!”

¹³ Lau bata sêngô yom dinanj, ma sênyalê bu Pita lu Jon sêsôc lôm mêtê-nga danj dom, magoc sênyalê bu munj-nga injlu sêmbu sêwhinj Yisu napanj. Ma nac sêhêdaê bu injlu sêo lau si yom ti atac pa su. ¹⁴ Magoc ngac bôlinj nanj namlic nayaham sa, nanj kalhac whinj injlu, ma tu dinanj-nga nac si yom mba bu sêsôm. ¹⁵ Bocdinanj sic atu injlu bu sêhu nac lau †Sanedrin-nga sinj ma sêkên njasawa têtj

ɲac bu sêsôm yom pi inlu. ¹⁶ Goc sêsôm têtj dau bu, “Yac oc dakôm sake têtj ɲgac lu dindê? Lau Jerusalem-ɲga hoj sêlic gêtj dalô atu naɲ inlu sêkôm su, ma yac oc dasêc ahuc nditôm dom. ¹⁷ Lau hoj bu sêngô ɲawaê pi gêtj dindêc, dec oc yham dom. Bocdinaɲ dakêtj yao ɲaɲga têtj inlu, bu sêsôm yom pi Yisu ma sêsam in ɲdê ɲaê têtj lau tiyham dom.”

¹⁸ Goc sêmbwêc inlu sêmbu sêmenj, ma sic yao inlu bu sêsôm yom ti sêndôhônj lau tu Yisu ɲdê ɲaê-ɲga tiyham dom. ¹⁹ Magoc Pita lu Jon sêo ɲac awha bocdec bu, “Mac gauc gêm bocke? Oc solop yêc Anôtô anjô-ɲga bu alu asôc mac nem yom ɲapu, ma danjaɲ wambu Anôtô dom, a? ²⁰ Mba! Alu atôm dom bu anjapic whaɲsuɲ tu gêtj naɲ alic ti anjô-ɲga.”

²¹⁻²² Lau bata sic yomsu inlu tiyham, goc sêkêtj inlu sêsa si. ɲac sêtôm dom bu sêtap lêtj sêmatôc inlu-ɲga danj sa. ɲahu bu lau hoj sêmpin Anôtô tu in kôm ɲgac naɲ ndôc bôlinj yala daêsam su, naɲ ɲayham sa. Bu ɲgac dau ndôc bôlinj ɲapanj e ɲdê yala gi tap 40 sa.

Lau sêkêtj whin-ɲga sêtenj mbec

²³ Sêngapwêc Pita lu Jon su, ma inlu sêmbu sêtêtj lau sêkêtj whin-ɲ ga si, ma sic minj yom naɲ †dabuɲ-siga atu-tu ti lau bata sêsôm têtj inlu. ²⁴ Sêngô su, goc ɲac hoj sêtenj mbec têtj Anôtô bocdec, “O ɲaclai ɲadau Pômdau, am naɲ kêtj undambê ti nom ma gwêc ti gêtj hoj naɲ sêmbu ɲalôm. ²⁵ Am daôm kêtj ɲalau Dabuɲ hóc aban Dawid awha sa ma in sôm, ‘Tu sake-ɲga lau nom-ɲga sêli dau sa ma sêkic yom naɲ ɲandô mba? ²⁶ Ma kinj ti gôlinjwaga sêkac dau sa ma sêmatinj yom pitigenj bu sêsenj Pômdau lu Mesaya naɲ in kêtjalinj sa, naɲ su.’ ²⁷ Dawid ndê yom dau ɲandô sa yêc malac atu dindêc. Bu †Herod lu Pontias Pailot, ma lau sinj gameɲ apa-ɲga, ma lau bata Israel-ɲga sêkêtj si gauc pitigenj bu sêsenj am nem ɲgac akin-ɲga dabuɲ Yisu naɲ am kêtjalinj in sa ti Mesaya, naɲ su. ²⁸ Gêtj naɲ am, ɲaclai ɲadau gauc gêm tidônj su, naɲ dec sêkôm ɲandô sa. ²⁹ O Pômdau, lau dinaɲ sêsôm yom daêsam bu sêlhac yac ahuc. Magoc yac atej am bu puc yac dôɲ bu ahoc am nem mêtê asê ti atac pa su. ³⁰ Kêtj nem ɲaclai têtj yac bu akôm am nem gwelêɲ ma akôm lau gêmbac ɲayham sa, ma akôm gêtj dalô tidau-tidau tu am nem ɲgac akin-ɲga dabuɲ Yisu ɲdê ɲaê-ɲga.”

³¹ Sêtenj mbec dinaɲ su, goc gameɲ naɲ sêkac sa sêndôc naɲ kêtjwic dau. Ma ɲalau Dabuɲ gêm ɲac hoj ahuc, ma ɲac sic hu sêsôm Anôtô ndê mêtê asê ti atac pa su.

Lau sêkêtj whin-ɲga sêwêkainj gêtj tonj tigenj

³² Lau sêkêtj whin-ɲga hoj sêkêtj si ɲalôm ti gauc pitigenj. Ma ɲac si danj gêlic ndê gêtj tôm in dau ndê dom. Hoj sêwêkainj gêtj tonj tigenj. ³³ Lau aposel sêhoc Pômdau Yisu tisa ɲawaê asê ti ɲaclai enj, ma Anôtô ndê mwasiɲ kêsâlê ɲac hoj ahuc sambuc. ³⁴ ɲac si danj pônâ dau tu gêtj danj-ɲga dom. ɲahu bu lau naɲ sêwêkainj nom me andu, naɲ sêkêtj si gêtj têtj lau semlhi. Goc sêkôc ɲa-awa sa si, ³⁵ ma sêkêtj têtj aposel sêyob. Ma lau aposel sic sam gêtj dau têtj lau sêpônâ dau-ɲga tôm gi.

³⁶ Ma ɲgac danj mbo, naɲ meɲ akêtj nduc Saipras. In †Liwai ndê wakuc danj, ma in ɲdê ɲaê Josep. Magoc aposel sêsam in bu Banabas, naɲ danem kwi bu ɲgac puc lau dôɲ-ɲga. ³⁷ ɲgac dau ndê nom danj y êc, dec kêtj têtj lau semlhi, ma kôc ɲa-awa meɲ kêtj têtj lau aposel.

5

Ananias lu Sapaira

¹ ɲgac danj ɲaê Ananias lu in ɲawhê Sapaira sêmbu, ma inlu sêkêtj si nom danj têtj lau semlhi. ² Nom dau ɲa-awa danja Ananias kêgaminj yêc in-ɲga, ma in ɲawhê Sapaira kêtjalinj. Ma ɲadanja naɲ Ananias kêtj têtj lau aposel, ma kêsau bu nom dau ɲaôli sambuc dinaɲ. ³ Têtj ndoc Pita gêlic awa dau, naɲ sôm têtj in bu, “Ananias, bocke dec Sadaɲ gêm am nem ɲalôm ahuc e am gauc gêm bu êɲsau ɲalau Dabuɲ, ma kêgaminj nom ɲa-awa ɲatô yêc am-ɲga? ⁴ Muɲ-ɲga am daôm ti ɲadau nem nom, ma têtj ndoc am kêtj têtj lau semlhi su, naɲ am ti ɲadau ɲa-awa dau bocdinaɲ. Magoc am kêtj ɲadanja têtj yac ma kêsau bu nom dau ɲaôli sambuc dinaɲ. Bocke dec am gauc gêm bu kôm gêtj boc-dinaɲ? Am kêsau ɲamalac dom, am kêsau Anôtô goc.” ⁵ Têtj têm Ananias ɲgô yom dinaɲ, dec in hu dau sip nom gi ma mbac ndu yêc. Ma lau hoj naɲ sêngô gêtj dau ɲawaê, naɲ sêtôc dau ɲandô. ⁶ Lau bataɲ ɲatô sêtêtj Ananias si, sêmpaɲ in ɲdê ɲamlaɲ ahuc ma sêkôc sa si sêɲsuhuj.

⁷ ɲasawa gitôm acgatu tō giɲga su, goc ɲgac dau ɲawhê meɲ ma gêm gauc gêtj naɲ kôm in nakweɲ. ⁸ Ma Pita tôc mone dau têtj in, goc ndac, “Lau semlhi amlu nam akweɲ nem nom danj, ma ɲaôli dau dindêc, me?” Ma awê dau sôm bu, “Aêc, gêtj dau dindêc.” ⁹ Dec Pita sôm, “Bocke dec amlu nem ɲalôm pitigenj bu aɲsahê Pômdau ndê ɲalau? Lic su naɲ, lau naɲ sêɲsuhuj nam akweɲ dec kwahic sêlhac andu ɲasactô, bu sêmbalaɲ am sa ndi whinj.” ¹⁰ Ma ɲagahô ɲambwa awê dau ku sa yêc Pita gahi-ɲga ma mbac ndu. Ma lau bataɲ sêsôc si ma sêlic bu in mbac ndu

su, dec sêkôc in sa si ma sêngsuhun in whin nakweŋ. ¹¹ Ma lau sêkêŋ whin-nga hon, ti lau ŋatô nan sênggô gêŋ dau ŋawaê, nan hon sêsô ma sêtôc dau ŋandô.

Aposel sêkôm gêŋ dalô daêsam

¹² Têŋ ŋasawa dinan lau aposel sêkôm gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu daêsam yêc lau sêkêŋ whin-nga si toŋ ŋalôm. Ma lau sêkêŋ whin-nga êlêmê sêkac dau sa sêmbo lôm dabun yêc gameŋ nan lau sêsam bu Solomon ndê Batêm. ¹³ Lau hon sêlic ŋac ŋayham ma sêtoc ŋac sa, tigen tu lau bata Israel-nga dec sêtôc dau bu sêlhac sêwhin ŋac. ¹⁴ Magoc lauŋac ti lauwê daêsam sic hu sêkêŋ whin Pômdau, dec lau sêkêŋ whin-nga si namba kêsôwec tiatu ŋapan. ¹⁵ Tu gêŋ atu-tu nan lau aposel sêkôm-nga, dec lau sêhoŋ si lau gêmbac sêsa malac lôm sêmeŋ ma sêkêŋ ŋac sêyêc sac ti mbô. Ŋac sêkêŋ bata bu Pita oc êŋsêlêŋ meŋ ma êmasec lau gêmbac me mboe ac kêŋ in ndê gatun nem ayun lau gêmbac ma kôm ŋac ŋayham sa. ¹⁶ Ma lau daêsam akêŋ malac nan sêyêc Jerusalem ŋamakê, nan sêhoŋ lau gêmbac ti lau nan ŋalau sac sêkôm ŋac sêtisac, nan sêmeŋ ma lau aposel sêkôm ŋac hon ŋayham sa.

Sêkêŋ aposel sêndôc gapocwalô tiyham

¹⁷ Têŋ dinan dabuŋsiga ŋamata-nga ti in ndê lau hon akêŋ Sadiusi si toŋ sem lêmun lau aposel ŋandô. ¹⁸ Tu dinan-nga dec sêkôc ŋac dôn ma sêkêŋ ŋac sêndôc gapocwalô. ¹⁹ Tigen têtŋ ôbwêc Pômdau ndê aŋela gêlêc andu gapocwalô-nga ŋagatam su ma wê ŋac sêsa si. ²⁰ Ma in sôm têtŋ ŋac bu, “Andi alhac lôm dabun ŋabatêmdô, ma ahoc yom asê timala eŋ têtŋ lau, pi lau sêkêŋ whin-nga si lêtŋ wakuc.” ²¹ Sênggô aŋela ndê yom dinan su, dec bêbêc ganduc sêtêŋ lôm dabun si ma sic hu sêndôhôn lau.

Têŋ ndoc dinan dabuŋsiga ŋamata-nga ti in ndê lau sêmbwêc lau bata Sanedrin-nga hon sa sêpitigen ŋu sêmatôc aposel si yom. Goc sêŋkin lau ŋatô sêtêŋ gapocwalô si bu sêkôc lau aposel sa sêmeŋ. ²² Magoc têtŋ ndoc lau dau sêhóc asê gapocwalô, nan sêlic bu aposel aŋgô mba. Goc sêmbu si ma sêsôm bu, ²³ “Ŋac a alic bu sêŋlahi gatam ahuc ŋapep ma lau sêyob gatam sêlhac. Dec yac alêc gatam su magoc alic bu ŋac sêndôc dom.” ²⁴ Lau siŋ sêyob lôm dabun-nga si ŋgac bata, ma dabuŋsiga atu-tu sênggô yom dau e sêpônda gauc. ²⁵ Sêhê gauc sêmbu ma ŋgac dan meŋ ma sôm têtŋ ŋac bu, “Alic su nan! Lauŋgac nan mac akêŋ ŋac sêndôc gapocwalô, nan kwahic dec sêlhac lôm dabun ŋamakê ma sêndôhôn lau sêmbu.” ²⁶ Goc lau siŋ-nga nan sêyob lôm dabun ti ŋac si ŋgac bata

sêtêŋ lôm dabun si, ma sêkôc aposel sa sêmeŋ. Ŋac sêwê ŋac malô ma sêŋsahic ŋac dom, ŋahu bu sêtôc dau bu lau nan sêtoc aposel sa, nan oc sêtuc ŋac ŋa hoc. ²⁷ Sêwê aposel sêmeŋ ma sêkêŋ ŋac sêlhac lau Sanedrin-nga aŋgô-nga bu dabuŋsiga ŋamata-nga êŋsu ŋac. ²⁸ In sôm têtŋ ŋac bu, “Ŋac ac ac yao mac ŋanŋa bu andôhôn lau pi ŋgac dinan ma asôm in ndê ŋaê asê tiyham dom. Magoc mac nem yom pi in gêm Jerusalem ahuc su. Mac bu ahê ŋamalac dinan ndê dac meŋ pi yac, a?”

²⁹ Dec Pita ti aposel sêô in awha ma sêsôm bu, “Ŋac danan wambu Anôtô ndê yom hóc gêlêc ŋamalac si yom su, ac ŋawaê. ³⁰ Mac daôm ac Ŋisu ndu pi a, tigen aban si Anôtô un in sa mbo tali tiyham. ³¹ Ma Anôtô toc in sa ma kêŋ in ndê in ndê andô-nga ti Kin, ma ti Ŋadun Nem Lau Si-nga. In kôm bocdinaŋ, ŋahu bu in bu kêŋ ŋasawa têtŋ lau Israel-nga bu sêkac si ŋalôm kwi, dec in oc suc ŋac si sac kwi. ³² Yom dinan yac alic ŋandô su, dec asôm asê. Ma Ŋalau Dabun puŋ yom dau dôn bocdinaŋ. In Ŋalau nan Anôtô kêŋ têtŋ lau nan danŋa wambu in ŋapep.”

³³ Lau bata Israel-nga dinan sênggô aposel si yom dau e gêli ŋac ŋalôm sa sac andô, ma ŋac tac whin bu sêndic aposel ndu. ³⁴ Tigen lau Sanedrin-nga si ŋgac bata dan tisa bu lhac ŋac ahuc. In Palêsai dan ŋaê Gamaliel, nan kêdôhôn yomu, ma lau hon sêtoc in sa. In gic atu yom bu sêkêŋ aposel sêsa awê sêndi sêmbu ŋasawa sauŋ. ³⁵ Goc in sôm têtŋ lau bata hon, “Mac lau Israel-nga, akôc gauc ŋapep pi gêŋ nan mac bu akôm têtŋ lau dinan. ³⁶ Gauc nem Teudas, ŋgac nan ŋasawa apê gi su toc dau sa bu ŋgac tiwaê. Magoc lau siŋ Rom-nga sic in ndu, ma lau 400 nan sêmbu sêwhin in, nan sêmbulu ŋac sêlhô têtŋtêtŋ si. Ma in ndê gwelêŋ hon hê su. ³⁷ Ma têtŋ têtŋ sêsê lau sa tu bu sênemlhi takis-nga, nan ŋgac Galili-nga dan ŋaê Judas tisa. In gêli lau toŋ dan sa bu sêkêŋ kisa lau Rom-nga. Magoc in ginga bocdinaŋ, ma in ndê lau hon sêlhô têtŋtêtŋ. ³⁸ Bocdinaŋ kwahic dec aô b u wasôm aneŋ ŋalôm asê têtŋ mac. Ahu lau aposel dindê siŋ ma akêŋ ŋac sêlhô sêndi. Ŋac si gwelêŋ bu meŋ akêŋ ŋamalac ŋambwa si, gitôm Teudas lu Judas si gwelêŋ, dec oc tôm dom bu nem ŋandô. ³⁹ Tigen ŋac si gwelêŋ bu meŋ akêŋ Anôtô ndê, dec oc atôm dom bu alhac ŋac ahuc. Ma mac bu akêŋ kisa ŋac, dec mac oc akêŋ kisa Anôtô dau.”

⁴⁰ Lau bata hon sênggô in ndê yom ma sêsôc ŋapu. Ŋac sêmbwêc aposel sêsôc sêmeŋ ma sêkêŋ lau siŋ-nga sêhi ŋac ŋa sô. Ma sêkêŋ yao bu sênem mêtê pi Ŋisu tiyham dom, goc sêkêŋ ŋac sêsa

si. ⁴¹ Aposel sêhu lau bata Sanedrin-nga sinj, ma sêsa si ti atac nayaham atu. Nahu bu Anötö kênj nac sêhoc nawayapac ti nandê tu Yisu ndê njaê-nga, dec toc nac sa. ⁴² Ma tòm bêc hoj sêndôhôn lau sêmbo lôm dabuj nabatêmdö, ma sêndôhôn lau sêlom-sêlom andu. Ma sêhoc nawaê nayaham asê napanj ma sêsôm bu Yisu inj Mesaya dau.

6

Sênyaliñ lau 7 sa bu sêndic sam gêñ dander-nga

¹ Lau sêkênj whinj Yisu-nga si toñ kêsôwec napanj. Magoc têtj têtj dinanj nawayapac danj hóc asê. Yêc toñ dau njalôm lau Israel-nga nanj sêsôm lau Grik awha, nanj sêtucdinj lau Israel-nga nanj sêsôm Yom †Hibru. Nahu bu tòm bêc hoj lau sic sam gêñ dander-nga têtj lau nanj sêpönda dau, magoc tandô toñ lauwê sawa nanj sêsôm Yom Grik. ² Tu dinanj-nga aposel 12 sêmbwêc lau sêkênj whinj-nga hoj sêpitigenj, ma sêsôm, “Yham dom bu yac ahu Anötö ndê gwelenj nawaê nayaham-nga sinj tu ayob gwelenj andic sam gêñ-nga. ³ Bocdinanj asidôwai, anyjaliñ launjac 7 sa yêc toñ dindêc njalôm, nanj lau tîgauc ma Njalau Dabuj gêm nac ahuc. Ma lau dinanj yac oc dakênj nac sêyob gwelenj dindêc. ⁴ Ma yac daunj oc akôm gwelenj anem mêtê ti atenj mbec-nga napanj.”

⁵ Lau hoj sêngô nac si gauc dinanj ma sêlic nayaham. Bocdinanj nac sênyaliñ lau 7 sa, nanj si njaê bocdec. Steven, inj ngac nanj Njalau Dabuj gêm inj ahuc ma kênj whinj njanja, ma Pilip, Prokoras, Nikanor, Timon, Pamenas, ma Nikolas nanj ndê malachu Antiok. Nikolas inj ngac Israel-nga dom, magoc munj-nga inj gêm dau kwi ma gêm akinj Anötö kékuc lau Israel-nga si sakinj akwa. ⁶ Nac sêkênj lau 7 dau sêlhac aposel anjgô-nga, ma aposel sêtenj mbec ma sêkênj amba sac nac.

⁷ Têtj njasawa dinanj Anötö ndê mêtê tiapa, ma lau Jerusalem-nga daêsam sêkênj whinj Yisu. Ma dabujsiaga Israel-nga daêsam sêkênj whinj bocdinanj.

Sêkôc Steven dôñ

⁸ Steven inj ngac nanj Anötö ndê mwasinj ti naclai gêm inj ahuc, ma kôm gêñ atu-atu ti gêñ dalô mbo lau njalôm. ⁹ Magoc lau akênj lau Israel-nga si toñ danj sic hu sêkênj kisa inj. Nac lau dinanj sêmenj akênj malac Sairin ti Aleksandria ma akênj gameñ Silisia ti Esia-nga. Munj-nga nac lau akinj nambwa, magoc tinjambu si njadai sêhu nac sinj yêc si sakinj, ma êlêmê sêkac sa sêmbo dau si lôm wê-nga danj. Nac sêpu Steven ti inj ndê yom. ¹⁰ Magoc tu Steven ndê gauc ti yom nanj Njalau Dabuj kênj têtj

inj-nga, dec nac sêtôm dom bu sêku inj ndê yom dulu.

¹¹ Tu dinanj-nga nac sêkôc lau njatô ma sêkic yom gelec sêwhinj nac, bu nac oc sêtisa ma sêngôlinj yom pi Steven bocdec bu, “Yac anjgô Steven sôm yom sac-sac pi Moses ma pi Anötö.” ¹² Goc nac sêsôm yom dau e gêli lau hoj si njalôm sa, ma lau bata ti lau nanj sêndôhôn yomsu-nga sêwhinj. Goc sêkôc inj dôñ ma sêwê inj e sêkênj inj kalhac lau Sanedrin-nga si anjgô-nga. ¹³ Goc sêkênj lau tasanj njatô sêtisa ma sêsôm, “Inj ngac dindêc sôm yom napanj bu êngwininj yac nenj lôm dabuj ma Anötö ndê yomsu. ¹⁴ Yac anjgô inj sôm bu Yisu Nasaret-nga oc senj gameñ dindêc su, ma kênj njaçôlinj wakuc ô mêtê nanj Moses gic dulu têtj yac.” ¹⁵ Têtj dinanj lau hoj nanj sêndôc Sanedrin si toñ, nanj tahê Steven, ma sêlic bu inj ndê anjgô andô nawasi gitôm anjela danj ndê.

7

Steven sôm yom têtj lau Sanedrin-nga

¹ Ma dabujsiaga namata-nga ndac inj bu, “Yom dindêc nanj sêngôlinj pi am, nanj yom nandô, me mba?” ² Ma Steven ô yom ma sôm, “Asidôwai ti damanj. Anjgô su nanj! Munj-nga lê abanj Abraham ndôc Mesopotemia, inj têtj malac Haran gi su dom, ma Anötö Nawê Njadau hoc dau asê têtj inj. ³ Ma sôm têtj inj, ‘Hu nem gameñ ti am nem lau sinj, ma têtj gameñ danj nanj aô bu watôc têtj am, nanj ndi.’ ⁴ Bocdinanj inj hu lau Saldi si gameñ sinj, ma sa gi ndôc Haran. Tinjambu inj damba mbac ndu su, goc Anötö kêkinj Abraham bu têtj gameñ dindêc nanj kwahic dec mac andôc, nanj menj. ⁵ Tigenj inj kênj nom têtj Abraham wêkainj yêc gameñ dindêc dom. Mba, Abraham dau tap nom saunj danj sa dom! Têtj ndoc dinanj Abraham ndê balêkoc mba, magoc Anötö kêmatinj yom tidôn têtj inj, bu inj ti inj ndê lau wakuc oc sêwêkainj gameñ dau. ⁶ Ma Anötö sôm têtj inj bu, ‘Am nem wakuc oc sêhu gameñ dindêc sinj ma sêndôc sêtôm lau apa yêc lau danj si gameñ. Ma nac oc sênem akinj lau dau, ma lau dau oc sêkôm nac nayom nditôm yala 400. ⁷ Magoc tinjambu aô oc wakênj njaçêyô têtj lau gameñ dinanj-nga nanj sem akinj nac, ma am nem wakuc oc sêhu gameñ dinanj sinj ma sêmbu sêmenj sênem akinj aô yêc gameñ dindêc.’ ⁸ Ma Anötö kênj †pwac sêsê launjac si namlic njatô su-nga têtj Abraham. Tinjambu Abraham kwê ndê atunjac Aisak asê, ma sê inj ndê namlic njatô su têtj inj ndê bêc ti-8-nga. Aisak dau kwê Jakob asê, ma Jakob kwê yac nenj abanj 12 asê, nanj sêti yac nenj gôlôwac Israel-nga toñ 12 si nahu.

⁹ Josep in abanji 12 si danj, magoc dôwai sem lêmun in, dec sêkênj in têtj lau semlhi. Ma lau dau sêkôc in sa sêsip gamej Isip-nga si, ma in mbo gamej dinanj tòm ngac akij nambwa danj. Magoc Anötö mbo whinj Josep, ¹⁰ dec gêm in si yêc ñawapac bocke nanj tap in sa. In kênj gauc ñayham-ñayham têtj in dec lau Isip-nga si kinj Parao gêlic in ñayham, ma kênj in gêm gôlinj gêtj hoj yêc in ndê andu kinj-nga, ma gamej Isip-nga sambuc. ¹¹ Tinjambu tóbôm gêm Isip ma Kanan ahuc e lau sêhóc ñawapac atu, ma abanji sêpônda gêtj sênej-nga. ¹² Jakob ngô ñawaê bu gêtj danenj-nga yêc Isip, dec kêkinj ndê atui sêsip Isip si. Têm ñamata-nga dinanj sêsip si ma semlhi gêtj danenj-nga, ma sêmbu sêmenj. ¹³ Tinjambu in kêkinj ñac sêsip Isip si tiyham, ma têtj dinanj Josep sôm dau asê têtj ndê asidôwai, ma Parao ngô ñawaê pi Josep ndê gôlôwac. ¹⁴ Goc Josep kêkinj yom têtj in damba Jakob ti in ndê lau ñatô, bu ñac hoj sêsip Isip sêtêtj in sêndi. Ñac lau dinanj lau 75. ¹⁵ Bocdinaj Jakob ti yac neñ abanji sêsip Isip si, ma sêndöc e sêmbac ndu sêyêc gamej dinanj. ¹⁶ Ma tinjambu ñac si lau wakuc sêkôc ñac si ñakwa su yêc Isip bu sêysuhuj ñac yêc malac Sekem, sêyêc sêhò nanj Abraham gêmli su yêc Hamo ndê atui.

¹⁷ "Tinjambu, ndoc meñ kêpinj bu yom nanj Anötö gic bata têtj Abraham, nanj ñandô sa. Têtj têtj dinanj lau Israel-nga nanj sêndöc Isip, nanj sêti daêsam ñandô. ¹⁸ Magoc kinj wakuc danj gêm gôlinj Isip, nanj kêyalê Josep dom. ¹⁹ In yob yac neñ abanji solop dom, ma kênj ñawapac atu têtj ñac. In gic yomsu ñac bu sêmbalinj balêkoc wakuc hoj sinj sêninga. ²⁰ Têtj ndoc dinanj Moses dinda kôc in, ma Anötö gêlic in ñayham. Ñac sêlôm in sêmbu damba ndê andu gitôm ayô tö. ²¹ Tinjambu sêkôc in sa si ma sêsij in, ma malô goc Parao ndê atuwê tap in sa ma gôlôm in ti ndê balêkoc. ²² Ma bocdinaj dec Moses sôc lôm bapia ma kédôhøj lau Isip-nga si gauc hoj. Ma in ti ngac ñanga tu sôm yom ma kôm gwelenj-nga. ²³ In mbo e in ndê yala ti 40 su, ma bêc danj in gauc gêm bu sa ndi lic ndê asidôwai Israel-nga. ²⁴ Têtj ndoc dinanj in gêlic ngac Isip-nga danj kôm ngac Israel-nga danj ñayom. Dec in gic ngac Isip-nga dinanj ndu bu nem in ndê asidôwa dinanj si. ²⁵ In gauc gêm bu mboe in ndê asidôwai oc sênyalê bu Anötö kêyalij in sa bu nem ñac sa, magoc mba. Ñac sem gauc. ²⁶ Ñagalanjê in sa gi tiyham ma gêlic Israel lu sic dau sêmbu. In bu nem malô inlu, dec sôm, 'Amlu asidôwa, ma tu sake-nga dec akênj kisa daôm?' ²⁷ Magoc ngac lu dau si danj, nanj bu kôm ndê asidôwa tisac, nanj suc

Moses sa gi, ma sôm, 'Asa kênj am bu nem gôlinj ma êmatôc yac?' ²⁸ Bocke? Am bu ndic aô ndu gitôm am gic ngac Isip-nga danj têtj alhabêc, a'?

²⁹ "Têtj ndoc Moses ngô yom dinanj, nanj in kôlhô têtj gamej Midian-nga gi, ma ndöc dinanj gitôm ngac apa. Ma yêc dinanj in gêm awhê sa ma kwê balêkoc ngac lu asê. ³⁰ Yala 40 ginja su, goc anjela danj hoc dau asê têtj in ñalêj bocdec. Moses mbo Lôc †Sainai yêc gamej sawa, ma gêlic ya ñawahô golom sa a saun danj. ³¹ Gêtj dau kôm in sô ma gauc gêm yom daêsam. In tigasuc gi bu lic gêtj danj, dec ngô Pômdau awha sa têtj in meñ bocdec bu, ³² 'Am apami Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö aô.' Moses ngô yom dau e kêtitec ñandô ma töt dau bu hóc tandô sa ma lic tiyham. ³³ Goc Pômdau sôm têtj in, 'Kôc nem atapa su yêc gahim, bu gamej nanj am kalhac, nanj gamej dabunj. ³⁴ Aô galic su bu aô neñ lau sêmbu sac yêc Isip. Aô ganjô ñac si dangi, madec gasip gamej bu wanjaho ñac su yêc ñawapac dau. Bocdinaj kwahic dec aô oc wanjin am mbo têtj Isip ndi.' "

³⁵ Steven gic minj yom dinanj, goc sôm, "Aô wasôm têtj mac, bu Moses in ngac dau, nanj muñ-nga lau Israel-nga sêtec in ti sêsôm in bocdec bu, 'Asa kênj am bu nem gôlinj ti êmatôc yac?' Tigeñ Anötö dau ndê anjela hoc dau asê têtj in yêc a saun dinanj, ma kêkinj in bu nem gôlinj lau Israel-nga ma kôc ñac su yêc gamej Isip-nga. ³⁶ Bocdinaj in kôc ngac sêsa akênj Isip sêmenj. Têtj ndoc dinanj in kôm gêtj dalô ti gêtj atu-tu daêsam yêc gamej Isip-nga, ma yêc gwêc nanj sêsam bu Gwêc Koc. Ma in kôm gêtj dalô tidau-tidau yêc gamej sawa tòm yala 40.

³⁷ "In Moses dau dinanj goc sôm têtj lau Israel-nga bu, 'Anötö oc töt ngac danj yêc mac nem tonj ñalôm, ti propet nditôm aô daunj.' ³⁸ Moses mbo whinj lau Israel-nga têtj ndoc sêmbu gamej sawa. In kalhac anjela nanj sôm yom têtj in yêc Lôc Sainai, ma yac neñ abanji ñalhu, bu kôc Pômdau ndê yom dandöc tanji-nga ma kênj têtj lau Israel-nga. Ma lau dau sic yom dau dulu e meñ têtj yac. ³⁹ Magoc yac neñ abanji sêtec bu sêsôc in ñapu. Ñac sêpu in ma ñac si ñalôm gauc gêm gamej Isip-nga ñapanj, e ñac atac whinj bu sêmbu sêndi. ⁴⁰ Têtj ndoc Moses mbo Lôc Sainai ñasawa balij, nanj ñac sêsôm têtj Aron bu, 'In ngac Moses dinanj, kôc yac sa asa yêc Isip amenj, ma kwahic dec yac am gauc gêtj bocke hóc asê in. Bocdinaj êmasanj anötöi gwam bu sêwê yac.' ⁴¹ Têtj ndoc dinanj ñac sêmasanj makao ñagatu ti gwam, goc sêndê mwasinj atu danj tu bu sêtoc gêtj dau sa-nga. Ñac sêkênj da têtj gwam dau, ma

atac nayaham kêlêc pi gêñ nanj ñac dau amba sêmasañ. ⁴² Tu dinañ-nga dec Anötö puc dômbwê ñac ma hu ñac siñ bu sênem akindj tata ti gêñ umbonj-nga. Lau propet sêto yom pi ñac si mêtê dau bocdec bu:

O mac lau Israel-nga. Yala 40 dinañ mac ambo gameñ sawa, nanj mac akêñ nem gêñ danj ti da têtj aô dom. Mba! ⁴³ Mac êlêmé ambalanj bac po danj tu anem akindj mac nem anötö tasanj Molek-nga. Ma mac am akindj tata danj ñaê Repa ti mac nem anötö, ma apôñ hamduc têtj anötöi gwam daésam nanj mac amasanj. Tu dinañ-nga aô watinj mac su andi andöc gameñ Babilon-nga ñadañga tòm lau gapocwalö-nga. [*Amos 5:25-27*]

⁴⁴ Yêc gameñ sawa, Anötö whê sa ti töc lêtj têtj Moses bu lau Israel-nga sêmasañ ñbac dabunj danj ti ñac si gameñ sênem akindj in-nga, nanj sêkêñ ñapa yomsu-nga yêc ñjalôm. Inj kêmasanj gêñ dau tòm Anötö töc asê têtj in, ma abanj sêmbalanj gêñ dau whinj ñac, têtj ndoc ñac sêñsêlêñ si. ⁴⁵ Nalêñ dau dinañ Anötö kêtj ndê bac dabunj têtj lau Israel-nga yêc gameñ sawa. Tinjambu Anötö soc lau nanj sêndöc gameñ Kanan-nga su, bu kêtj gameñ dau têtj ñac. Ma têtj ndoc Josua wê ñac sêsöc gameñ Kanan-nga si, nanj sêmbalanj bac dabunj dau whinj ñac. Ma bac dau kalhac whinj ñac e Dawid ndê têtj. ⁴⁶ Anötö gêlic Dawid nayaham, ma Dawid tac whinj bu kwê lôm danj sa ti Jakob ndê Anötö ndê andu ñandö. ⁴⁷ Magoc Dawid kwê andu dau dom, inj ndê atunñga Solomon kwê andu dau sa. ⁴⁸ Tigenj kwahic dec aô wasôm têtj mac bu Anötö Naclai ti Nawasi Nádau, inj ndöc andu nanj ñamalac sêkwê, nanj dom. Tôm yom nanj propet Aisaya to bocdec bu:

⁴⁹ Pômdau sôm, 'Undambê ti anej pônj kin-nga, ma gameñ nom-nga ti gameñ gahinj lhac-nga. Bocdinañ mac oc akwê andu kainj bocke tu bu wandöc-nga? Me amasanj gameñ bocke tu wanjwanj dauñ-nga?' ⁵⁰ Bu aô dauñ gakêñ gêñ honj dinañ.' " [*Ais 66:1-2*]

⁵¹ Têtj dinañ Steven sôm têtj ñac lau Sanedrin-nga bu, "Mac lau ñjalôm ñadandi-nga. Mac am daôm kwê dom, ma mac nem danjamsunj kwa ñannga. Mac nem mêtê gitôm apami si. Mac êlêmé atec Nalau Dabunj ndê gwelenj. ⁵² Mac nem apami sêkêñ kisa propet honj nanj Anötö kêkinj. Ma propet nanj sêhoc yom asê pi ñgac gitêñ nem lau si-nga nanj Anötö oc êñkinj meñ, nanj apami si ñac ndu. ñgac gitêñ dau meñ su, magoc mac akêñ inj sip lau Rom-nga amba ma ac inj ndu. ⁵³ O mac lau daôm! Mac daôm aköc Anötö ndê yomsu nanj anjela sêkêñ têtj abanj, nanj su, tigenj asöc ñapau dom!"

Sêtuc Steven ña hoc mbac ndu

⁵⁴ Têtj ndoc lau Sanedrin-nga sêngö Steven ndê yom dinañ, nanj ñac atac ñandê atu ma sêsenj lhö tu in-nga. ⁵⁵ Magoc Nalau Dabunj gêm Steven dau ahuc, ma inj tatak undambê ma gêlic Anötö ndê ñawasi, ma Yisu kalhac Anötö amba andö-nga. ⁵⁶ Dec inj sôm, "Alic su nanj! Aô galic undambê kac sa ma ñamalac ndê Atu kalhac Anötö ndê amba andö-nga." ⁵⁷ ñac sêngö yom dinañ goc sêpöc dangasunj ahuc, ma sêmbwêc atu pi gi. ñac sênti sêtêñ inj si, ⁵⁸ ma sêtinj inj sa malac ñamakê gi, ma sic hu sêtinj inj ña hoc. Lau nanj sêngölinj yom pi Steven, nanj sêkac si ñakwê bambalinj su, ma sêkêñ têtj ñgac wakuc danj ñaê Saul bu yob. ⁵⁹ ñac sêtuc hoc pi Steven sêmo, ma inj têtj andöc têtj Pômdau bocdec, "O Pômdau Yisu, kôc anej gatunj sa loc." ⁶⁰ Goc inj peñ ña haduc-nga sip gi ma mbwêc atu bu, "Pômdau, gauc nem sac nanj lau sêkôm têtj aô, nanj dom." Inj sôm su, goc mbac ndu.

8

¹⁻² Saul gêlic Steven mbac ndu ma atac nayaham tu gêñ nanj lau dau sêkôm têtj in-nga. Ma tinjambu lau sêkêñ whinj ñannga-nga ñatö sêñsuhunj Steven ma sêtanj inj.

Saul ma lau Israel-nga sêkêñ kisa lau nanj sêkêñ whinj Yisu

Têtj bêc dau dinañ lau sic hu sêkêñ kisa ñannga têtj lau sêkêñ whinj-nga nanj sêmo Jerusalem. Tu dinañ-nga ñac si lau daésam sêhu Jerusalem siñ ma sêlhö têtj têtj sêtêñ gameñ Judia ti Samaria-nga si. Magoc lau aposel sêhu Jerusalem siñ dom. ³ Ma Saul bocdinañ gic hu bu señ lau sêkêñ whinj Yisu-nga. Inj kêsälê ñac tòm andu, goc hê ñac sêsa si ma kêtj ñac sêndöc gapocwalö, launñga sêkêñ whinj-nga, ma lauwêh bocdinañ.

Pilip gêm mêtê mbo Samaria

⁴ Lau sêkêñ whinj-nga nanj sêhu Jerusalem siñ ma sêlhö têtj têtj, nanj sêhoc ñawaê nayaham pi Yisu asê, yêc malac honj nanj sêhóc asê nanj. ⁵ Pilip têtj malac atu danj yêc gameñ Samaria-nga gi, ma gêm mêtê yêc dindê ma whê sa bu Yisu inj Mesaya dau. ⁶ Lau daésam sêngö Pilip ndê yom ti sêlic gêñ dalö nanj inj kôm, dec sêkêñ danja inj ndê yom ñapep. ⁷ Pilip soc ñalau sac daésam su sêsa yêc lau ti sêmbwêc atu. Ma inj kôm lau bôlinj daésam nayaham sa. ⁸ Tu dinañ-nga lau daésam yêc malac atu dinañ atac nayaham atu.

Saimon, ñgac balö

⁹ ñgac danj mbo malac dinañ, nanj ndê ñaê Saimon. Tôm ñasawa balinj inj pec balö

ti kôm gêñ atu-tu e lau gameñ Samaria-nga hoñ sêhêdaê. Inj toc dau sa bu inj ngac tiwaê. ¹⁰ L au atu-tu ma lau nambwa hoñ tatiñ Saimon napan. Nac sêsôm, "Anötö ndê ñaclai nan dasam bu Nanga Atu, nan puc ngac dindec dôñ." ¹¹ Ma lau daêsam tatiñ inj napan, bu sêhêdaê tu gêñ atu-tu nan inj kôm ñasawa hic su nan-nga. ¹² Magoc sêhu siñ têtñ ndoc sêngô ñawaê ñayham pi Anötö ndê göliñ ma pi Yisu Kilisi, nan Pilip hoc asê. Lauñgac ti lauwê daêsam sêkêñ whiñ inj ndê yom, ma sêliñ sanngu. ¹³ Ma Saimon dau kêtñ whiñ ma gêliñ sanngu whiñ. Inj gêlic gêñ dalô ti gêñ atu-tu nan Pilip kôm, dec hêdaê ñandô ma kêkuc inj napan.

¹⁴ Têtñ ndoc lau aposel nan sêmbo Jerusalem sêngô ñawaê bu lau Samaria-nga sêkôc Anötö ndê yom sa, nan sêñkiñ Pita lu Jon sêtêtñ ñac si. ¹⁵ Inju sêhêc asê ñac su, goc sêteñ mbec bu Pômdau kêtñ ndê Nalau Dabuñ pi ñac hoñ. ¹⁶ Têtñ ndoc lau Samaria-nga dinañ sêkêñ whiñ, nan sêliñ sanngu tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, magoc Nalau Dabuñ sip meñ pi ñac si dan dom. Tu dinañ-nga dec Pita lu Jon sêteñ mbec pi ñac. ¹⁷ Sêteñ mbec su ma sêkêñ amba sac ñac, goc Nalau Dabuñ meñ gêm ñac ahuc.

¹⁸ Saimon gêlic bu têtñ ndoc aposel lu sêkêñ amba sac lau dau, nan Nalau Dabuñ meñ pi ñac, dec gauc gêm bu nemlhi ñaclai dau yêc injlu. ¹⁹ Inj ndac injlu bocdec bu, "Akêñ ñaclai dinañ lom aô. Ma bocdinañ asa nan bu wakêñ aman sac inj, nan oc kôc Nalau Dabuñ." ²⁰ Magoc Pita ô yom ma sôm, "Bocke? Am gauc gêm bu nemlhi Anötö ndê mwasinj ña mone, a? Am oc niñam, ti nem mone hoñ! ²¹ Am wêkainj gwelenc dindec whiñ yac dom. Nahu bu gauc nan yêc am nem ñalôm, nan Anötö gêlic bu solop dom. ²² Kac nem ñalôm kwi ma hu mêtê sac dinañ siñ. Ma ten mbec têtñ Pômdau bu suc am nem giso kwi pi gauc sac nan yêc nem ñalôm. ²³ Aô galic su bu am gêm lêmur Anötö ndê ñaclai e am ñalôm gêli sa, ma sac ña-ñaclai sô am dôñ napan." ²⁴ Saimon ngô Pita ndê yom dinañ, goc sôm, "Gitôm bu am ten mbec têtñ Pômdau tu aô-nga, ma bocdinañ gêtñ nan am sôm yom pi, nan oc tap aô sa dom."

²⁵ Pita lu Jon sêhoc Pômdau ndê yom asê ti sem mêtê lau su, goc sêlhô bu sêmbo sêtêtñ Jerusalem sêndi. Ma yêc señ ñasawa, nan sêsôm ñawaê ñayham asê yêc malac daêsam nan sêyêc gameñ Samaria-nga.

Pilip lu ngac Itiopia-nga

²⁶ Têtñ ndoc dinañ Pômdau kêtñ inj ndê anjela dan têtñ Pilip gi, ma sôm têtñ inj bu, "Êmasañ daôm, goc sa ndi ma êmsêlêñ êmkuc señ akêñ Jerusalem nan sip têtñ malac Gasa, señ nan gic gameñ sawa kic." ²⁷ Bocdinañ Pilip tisa ma kêsêlêñ gi. Ma yêc señ dinañ inj tap ngac Itiopia-nga dan sa, nan béc ñatô su mbo Jerusalem bu lic om, ma bu mbu têtñ ndê gameñ ndi. Inj ngac tiwaê nan yob lau Itiopia-nga si Kwin Kandis ndê awa hoñ, nan mun-nga sêsip inj ndê ñamatu sa. ²⁸ Têtñ ndoc Pilip tap inj sa yêc señ, nan ngac dau ndôc ndê kaleta, ma sam propet Aisaya ndê buku. ²⁹ Dec Nalau Dabuñ sôm têtñ Pilip, "Am tigasuc kaleta ma êmkuc ngac dindê." ³⁰ Goc Pilip kêtñ têtñ kaleta gi ma ngô bu ngac dau sam propet Aisaya ndê yom asê. Dec Pilip ndac inj, "Am sam yom dinañ ma kâyalê ñahu, me mba?" ³¹ Ma inj sôm, "Namalac dan bu whê sa têtñ aô dom, dec oc wanjalê bocke?" Ma inj ndac Pilip bu pi kaleta ma ndôc whiñ inj. ³² Inj ngô bu ngac dau sam Aisaya ndê yom bocdec bu:

Ñac sêwê inj bu sêndic inj ndu gitôm domba.

Ma inj gêm dau dôñ tôm domba nan sêngapiñ ñamliclu, magoc tan dom. ³³ Ñac sêngwiniñ inj, ma sêmatôc inj ndê yom gi solop dom.

Ñac sic inj ndu, ma bocdinañ inj ndê wakuc mba. [Ais 53:7-8]

³⁴ Ma ngac dau ndac Pilip, "Gitôm bu am whê sa têtñ aô bu propet sôm yom dinañ pi inj dau, me pi ñamalac dan?" ³⁵ Goc Pilip whê yom hoñ sa têtñ inj, gic hu yêc Aisaya ndê yom dinañ e sôm ñawaê ñayham pi Yisu têtñ inj. Ma ngac dau kêtñ whiñ Yisu. ³⁶⁻³⁷ Ñac si e sêhêc asê bu dan poc señ ñamakê. Ma ngac dau sôm, "Lic bu dê poc. Gitôm bu aô waliñ busanngu, me mba?" ³⁸ Goc inj sôm têtñ ngac nan gêm göliñ kaleta bu kêtñ kaleta lhac. Ma injlu Pilip sêsip bu si ma Pilip kêku inj. ³⁹ Têtñ ndoc nan sêpi akêñ bu sêmen, nan Pômdau ndê Nalau kôc Pilip su sep tigen. Ma ngac dau gêlic inj tiyham dom, magoc kôlhô ti atac ñayham gi. ⁴⁰ Ma Nalau kôc Pilip sa gi kêtñ inj mbo malac Asotas. Ma inj kêsêlêñ golom-golom malac, ma sôm ñawaê ñayham asê e hêc asê malac Sisaria.

9

Pômdau gêm Saul kwi

¹ Têtñ ñasawa dinañ Saul kêtñ kisa lau sêkêñ whiñ Pômdau-nga napan. Inj sôm

* 8:27 Mun-nga lau si gêbôm dan yêc bu lauñgac akij nan sêyob Kin si andu me wapa me lauwê, nan sêsip ñac ñamatu sa. Lauñgac kajiñ dinañ sêsam yêc Yom Inglis bu 'Eunuch' (Yunok).

ņanġa bu in ȳ kȳm ȳac ȳayom ma ndic ȳac ndu. In tȳn dabuņsiga ȳamata-ȳga ġi,² ma ndac in bu to bapia puc in dȳn-ȳga, bu tȳc tȳn lau bata naņ sȳyob lau Israel si lȳm wȳ-ȳga yȳc malac Damaskas. Bapia dau kȳn ȳaclai tȳn Saul bu kȳc lauȳac ti lauwȳhȳ Damaskas-ȳga naņ sȳkȳn whiņ Yisu, naņ dȳn, ma wȳ ȳac sa sȳtȳn Jerusalem sȳndi bu sȳmatȳc ȳac.³ In kȳc bapia dau su ma kȳsȳlȳn e ġi kȳpiņ Damaskas. Ma ȳagahȳ ȳambwa ȳawȳ atu daņ akȳn undambȳ meņ pȳ gameņ naņ in mbo.⁴ In peņ sip nom ma ȳgȳ awȳa daņ ta in bocdec bu, "Saul, Saul, tu sake-ȳga am kȳn kisa aȳ?"⁵ Goc Saul ȳ yom ma ndac, "ȳ ȳadau, am asa?" Ma awȳa dau sȳm, "Aȳ Yisu dauņ, dec am kȳn kisa."⁶ Am tisa ma sȳc malac atu dȳ ndi. Ma ġȳn bocke naņ aȳ tac whiņ bu am kȳm-ȳga, naņ aȳ oc waņkiņ lau bu sȳwhȳ sa tȳn am yȳc dindȳ."

⁷ Lau naņ sȳmbo seņ sȳwhiņ Saul, naņ sȳlhac ti sem dau dȳn. ȳac sȳņgȳ ȳakȳcsia dau, magoc sȳlic ȳamalac daņ dom.⁸ Tȳn ndoc Saul tisa kalhac, naņ kac tandȳ sa magoc ġitȳm dom bu lic gameņ. Bocdinaņ lau dinaņ sȳkȳm in sip amba, ma sȳwȳ in sȳsȳc malac Damaskas si.⁹ ġitȳm bȳc tȳ in mbo tapec, ma ġȳn ti nȳm ġȳn daņ dom.

¹⁰ ȳac kȳn whiņ Yisu-ȳga daņ mbo Damaskas, naņ ndȳ ȳaȳ Ananias. Ma Pȳmdau hoc dau asȳ tȳn in ȳa mbȳ, ma ta in bu, "Ananias!" Ma in ȳ yom ma sȳm, "Aȳc Pȳmdau, bocke?"¹¹ Goc Pȳmdau sȳm tȳn in, "Am sa seņ naņ sȳsam bu Seņ Solop ma tȳn Judas ndȳ andu ndi, ma am oc tap ȳac daņ sa, naņ ndȳ ȳaȳ Saul akȳn malac Tasis. ȳac dau teņ mbec mbo dinaņ."¹² Aȳ gatȳc tȳn in su ȳa mbȳ bu ȳamalac daņ ȳaȳ Ananias oc tȳn in ndi, kȳn amba sac in, ma kȳm in tandȳ po asȳ tiyham."¹³ Ananias ȳgȳ yom dinaņ ma sȳm, "Pȳmdau. Aȳ ġaņgȳ ȳac dinaņ ȳawȳ sa. In ȳac naņ kȳn ȳawapac atu tȳn am nem lau dabuņ naņ sȳmbo Jerusalem."¹⁴ Ma dabuņsiga atu-tu sȳkȳn ȳaclai tȳn in bu tȳn malac dindȳ meņ, ma kȳc lau naņ sȳcȳ am nem ȳaȳ sa, naņ dȳn."¹⁵ Magoc Pȳmdau ȳ Ananias ndȳ yom ma sȳm, "Am ndi, ma hȳgo daȳm dom! Aȳ kayaliņ ȳac dau sa su, bu hoc yom asȳ pi aneņ ȳaȳ tȳn lau gameņ apa-ȳga ti ȳac si kiņ, ma tȳn lau Israel-ȳga sȳwhiņ."¹⁶ Ma ȳawapac ti ȳandȳ naņ in oc hȳc tu aneņ ȳaȳ-ȳga, naņ aȳ oc watȳc tȳn in."

¹⁷ Goc Ananias tȳn andu dau ġi. In sȳc ġi, goc kȳn amba sac Saul ma sȳm, "Aneņ asidȳwa Saul. Pȳmdau Yisu naņ hoc dau asȳ tȳn am yȳc seņ tȳn malac dindȳ, naņ kȳkiņ aȳ gatȳn am gameņ. In kȳkiņ aȳ bu

wakȳm nem tanȳm po asȳ, ma bu ȳalau Dabuņ nem am ahuc."¹⁸ Ma ȳagahȳ ġȳn ġitȳm i ȳagala peņ akȳn Saul tandȳ, ma in ġȳlic gameņ tiyham. In tisa ma Ananias kȳku in.¹⁹ Ma tiņambu in ġȳn ġȳn e hȳc in dȳn.

Saul ġȳm mȳtȳ mbo Damaskas

Saul mbo Damaskas whiņ lau sȳkȳn whiņ-ȳga ġitȳm bȳc ȳatȳ.²⁰ Ma tȳn tȳm dau dinaņ in ġic hu ġȳm mȳtȳ lau yȳc lau Israel si lȳm wȳ-ȳga, ma hoc asȳ tȳn ȳac bu Yisu in Anȳtȳu.²¹ Ma lau hoņ naņ sȳņgȳ in ndȳ yom, naņ sȳhȳdaȳ ma sȳndac dandi, "ȳac naņ kȳn kisa lau Jerusalem-ȳga naņ sȳcȳ Yisu ndȳ ȳaȳ sa, in ȳac dau dindȳ me? Ma in tȳn ȳac mba malac dec meņ, bu kȳc lau sȳkȳn whiņ Yisu-ȳga dȳn ma wȳ ȳac sȳtȳn dabuņsiga atu-tu sȳndi bu sȳmatȳc ȳac."²² Tigeņ Saul sȳm yom ȳanġa ma in ndȳ ȳaclai kȳsȳwȳc. In tȳc asȳ tȳn lau Israel-ȳga naņ sȳndȳc Damaskas, bu yom andȳ, Yisu in lau Israel si Mesaya dau. Ma lau naņ sȳkȳn whiņ Yisu dom, naņ sȳtȳm dom bu sȳȳ in ndȳ yom.

²³ Saul mbo malac Damaskas e bȳc daȳsam ġiņġa su, ma lau Israel-ȳga ȳatȳ sȳkȳc yom bu sȳņsalȳ lȳn bu sȳndic in ndu.²⁴ Ma Saul ȳgȳ yom dau ȳawȳ. Tȳm acsalȳ ti ȳbwȳc ȳac sȳkȳn lau sȳtȳp gatam malac-ȳga ȳapep bu sȳkȳc in dȳn ma sȳndic in ndu.²⁵ Magoc lau naņ s ȳlhac sȳwhiņ Saul ti sȳņkuc in, naņ sem in sa bu lhȳ ndi. Tȳn ȳbwȳc daņ sȳkȳn in sip sambȳc atu daņ, ma sȳņwhaņ in sip akȳn gatam saun daņ yȳc malac dau naņȳbȳm e ġi sip nom ma kȳlhȳ ġi.

Saul mbo Jerusalem

²⁶ Tiņambu Saul mbu tȳn Jerusalem ġi, ma ġauc ġȳm bu mbo whiņ lau sȳkȳn whiņ Yisu-ȳga naņ sȳmbo dinaņ. Magoc ȳac sȳkȳn whiņ dom bu in ġȳm dau kwi su ma kȳn whiņ Yisu, dec ȳac hoņ sȳtȳc in.²⁷ Magoc Banabas wȳ in sȳc ġi kalhac aposel aņgȳ-ȳga. Ma in whȳ sa bu Pȳmdau hoc dau asȳ ma sȳm yom tȳn Saul yȳc seņ, ma tiņambu in kalhac ȳanġa ma ġȳm mȳtȳ pi Yisu ti atac pa su yȳc malac Damaskas.²⁸ Banabas ndȳ yom ġȳm malȳ lau Jerusalem-ȳga si ȳalȳm, dec Saul mbo whiņ ȳac, ma sȳc sa yȳc lhu, ma hoc yom asȳ pi Pȳmdau Yisu ti atac pa su eņ.²⁹ In sȳm yom whiņ lau Israel-ȳga ȳatȳ naņ sȳsȳm awȳa ġrik, ma kȳsahȳ bu whȳ ȳac si ġauc sa pi Yisu. Magoc ȳac sȳtȳc in ndȳ yom, ma bu sȳndic in ndu.³⁰ Yom dau ȳawȳ tap lau sȳkȳn whiņ-ȳga sa, dec sȳkȳc in whiņ ȳac sȳsip malac Sisaria si, ma sȳņkiņ in tȳn malac Tasis ġi.

³¹ Tȳn ȳasawa dinaņ lau sȳhu si kisa tȳn lau sȳkȳn whiņ-ȳga siņ. Ma lau sȳkȳn

whiŋ-nga yêc gameŋ Judia ti Galili ma Samaria-nga sêndôc ti yom malô. Anôtô kêŋ Nalau Dabuŋ bu puc ŋac dôŋ ma nem ŋac sa. Ma sêsôc Pômdau ŋapu ti sêtoc in sa, ma ŋac si toŋ kêsôwec tiatu ŋapan.

Pita kôm ŋac bôliŋ daŋ ŋayham sa

³² Têŋ têm dinaŋ Pita kêsêlêŋ golom-golom malac ma gêm mêtê lau. Têŋ béc daŋ in sôc malac Lida gi, bu ndic lau sêkêŋ whiŋ Yisu-nga kêsi. ³³ Yêc malac dau in tap ŋac daŋ ŋaê Aenias sa. In ŋac bôliŋ ma yêc mbô ŋapan gitôm yala 8 su. ³⁴ Ma Pita sôm têt in, "Aenias. Yisu Kilisi kôm am ŋayham sa. Tisa ma tip nem mbô sa." Ma ŋagahô Aenias tisa kalhac. ³⁵ Ma têt ndoc lau naŋ sêndôc malac Lida ti malac Saron sêlic bu in ŋayham sa, dec ŋac hoŋ sem si ŋalôm kwi ma sêkêŋ whiŋ Pômdau.

Pita uŋ awhê batê daŋ sa

³⁶ Têŋ têm dinaŋ awhê kêŋ whiŋ-nga daŋ ndôc malac Jopa. In ndê ŋaê Tabita, naŋ yêc lau Grik awha bu Dokas. In awhê naŋ kôm mêtê ŋayham-ŋayham, ma gêm lau ŋalôm sawa sa ŋalêŋ daêsam. ³⁷ Magoc Dokas tap gêmbac atu sa e in mbac ndu. Goc lau sêŋgwasiŋ in ndê ŋamlan ma sêkêŋ yêc andu ŋalôm ŋahô-nga daŋ. ³⁸ Malac Jopa dau yêc kêpiŋ malac Lida, ma têt têm lau sêkêŋ whiŋ-nga yêc malac Jopa sêŋgô bu Pita mbo Lida, naŋ sêŋkiŋ ŋac lu sêtêŋ in si, ma sêteŋ in ŋaŋga bu mbu têt Jopa whiŋ inlu ndi. ³⁹ Pita whiŋ inlu gi e hôc asê Jopa, ma sêwê in pi andu ŋalôm ŋahô-nga dinaŋ gi. Lauwhê sawa daêsam sêmbo ti sêtan Dokas. Ŋac sêŋgihi Pita ahuc ma sêtôc ŋakwê bambaliŋ ti ŋakwê ŋatô naŋ Dokas kêmasaŋ têt ndoc in mbo tali, naŋ têt Pita. ⁴⁰ Goc in kêŋ ŋac hoŋ sêsa awê si, ma pôn haduc ma teŋ mbec. In kac dau kwi bu lic awhê batê dinaŋ, ma sôm, "Tabita, am tisa!" Ma awhê dau tali sa e gêlic Pita, ma yêc dau sa meŋ ndôc. ⁴¹ Goc Pita kêm in sip amba ma keŋ in sa kalhac. Ma in mbwêc lauwê sawa dinaŋ ti lau sêkêŋ whiŋ-nga ŋatô sêsôc sêmêŋ, ma tôc têt ŋac bu awhê dau mbo tali tiyham. ⁴² Ma gêŋ dau ŋawaê tiapa yêc malac Jopa, e lau daêsam sêkêŋ whiŋ Pômdau. ⁴³ Ma Pita mbo Jopa béc ŋatô, whiŋ ŋac daŋ ŋaê Saimon. In ŋac kôm gwelêŋ kêmasaŋ bôc ŋamlac-nga.

10

Anôtô kêkiŋ aŋela daŋ têt Konelias

* **10:1** Lau Rom-nga si ŋgac bata naŋ yob lau siŋ-nga gitôm 100, naŋ sêsam yêc Yom Inglis bu 'Centurion' (Senturion). Konelias in senturion daŋ. Lau siŋ-nga gitôm 600 sêmbo Itali Ŋaton ŋalôm, ma sêsam toŋ atu gitôm Itali Ŋaton yêc Yom Inglis bu 'Regiment.' Ma ŋac sêkêŋ Regiment ŋaton 10 sêpitigen sêti toŋ atu, naŋ sêsam bu 'Legion' (lau siŋ-nga gitôm 6,000).

¹ Yêc malac Sisaria ŋac daŋ mbo, naŋ ndê ŋaê Konelias. In ŋgac bata siŋ-nga naŋ yob lau siŋ-nga toŋ daŋ yêc lau siŋ Rom-nga si toŋ atu naŋ sêsam bu Itali Ŋaton.* ² In ti ndê gôlôwac hoŋ sêtoc Anôtô sa ma sêsôc in ŋapu ŋapep. In teŋ mbec têt Anôtô tôc béc hoŋ, ma kêŋ ndê awa daêsam bu nem lau Israel-nga naŋ sêpônda dau, naŋ sa. ³ Têt béc daŋ, acgatu gitôm 3 kilok telha-nga, naŋ Anôtô tôc gêŋ ŋagatu daŋ têt in. In gatu gêlic Anôtô ndê aŋela daŋ têt in meŋ ma ta in bu, "Konelias!" ⁴ Goc Konelias tahê in ti tôc dau atu, ma ndac, "Pômdau, bocke?" Ma aŋela dau sôm, "Mbec hoŋ naŋ am teŋ, ti mwasiŋ naŋ am kêŋ têt lau ŋalôm sawa, naŋ Anôtô gêlic gitôm da ŋayham naŋ in gauc gêm ŋapan." ⁵ Kwahic dec in kêŋ yom têt am bocdec bu. Êmkiŋ lau ŋatô sêtêŋ malac Jopa sêndi, bu sêkôc ŋac daŋ ŋaê Saimon mbu têt am meŋ. Ŋgac dau ndê ŋaê daŋ sêsam bu Pita. ⁶ In mbo whiŋ in ndê wakaŋgac daŋ ŋaê Saimon, naŋ kôm gwelêŋ bôc ŋamlac-nga, ma in ndê andu kalhac gwêc dali."

⁷ Aŋela sôm yom dau pacndê su, goc hu in siŋ. Dec Konelias ta in ndê ŋgac akiŋ lu ma in ndê ŋgac siŋ-nga daŋ sêmêŋ. Ŋgac siŋ-nga dau gêm in sa tôc béc hoŋ, ma in toc Anôtô sa. ⁸ Konelias gic miŋ têt ŋac pi yom hoŋ naŋ aŋela sôm têt in, goc kêkiŋ ŋac sêtêŋ malac Jopa si.

Pita gêlic gêŋ ŋagatu daŋ

⁹ Galaŋsê ŋac sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ ma têt ac kalhac lhu, naŋ sêsuriŋ sa malac atu Jopa. Têt têm dinaŋ, Pita pi andu gi bu teŋ mbec. ¹⁰ In mbo e gêŋ yô in dec tac whiŋ bu neŋ gêŋ. Lau sêmasaŋ in ndê gêŋ sêmbo, ma Pita gatu kain daŋ sa. ¹¹ In gêlic undambê kac sa, ma gêŋ gitôm po atu daŋ naŋ sêsôc wac sip ŋakêcsu hale, naŋ sêŋwhaŋ sip nom meŋ yêc in aŋgô-nga. ¹² Ma in gêlic bôc tidau-tidau ma gêŋ naŋ sêŋsêlêŋ ŋa ŋatac pu-nga, ti mbac lôlôc-nga sêmbo po dau ŋalôm. ¹³ Goc awha daŋ sôm têt in bocdec bu, "Pita, tisa ndic ma neŋ." ¹⁴ Magoc in ô yom ma sôm, "Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêŋ dau ma sôm bu in gêŋ ŋadômbwi, ma bocdinaŋ aô whaŋsuŋ gêm gauc sambuc." ¹⁵ Dec awha dau sôm tiyham, "Anôtô bu sôm bu gêŋ daŋ in ŋawasi, dec am sôm bu gêŋ ŋadômbwi dom." ¹⁶ Gêŋ hoŋ dinaŋ hôc asê in tidim tô su, goc po dau pi undambê gi tiyham.

¹⁷ Têñ ndoc dinañ Pita ndê gauc sa bu in gêlic gêñ ngatu dan, goc in ndôc ma kôc gauc pi gêñ dau ñahu. Têñ ndoc dinañ, lau nañ Konelias kêkin, nañ sêtap Saimon ndê andu sa, ma sêlhac andu dau ñagatam. ¹⁸ M a sêta yom ma sêndac bu Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ mbo andu dau, me mba. ¹⁹ Pita hê gauc pi gêñ nañ in gatugêlic nañ mbo, ma Ñalau Dabuñ sôm têt in, "Saimon, lau tō sêñsalê am. ²⁰ Tisa ma sip nom ndi, ma whiñ ñac ndi. Hêgo daôm bu ñac lau gameñ apa-ña lec dom, bu aô dauñ kakin ñac sêmen." ²¹ Goc Pita sip gi ma sôm têt lau dinañ, "Ñamalac nañ mac añsalê ambo, nañ aô dauñ dec. Mac amey tu sake-ña?" ²² Ma ñac sêsôm, "Ñgac bata siñ-ña Konelias kêkin yac amey. In ñgac gitêt toc Anötô sa-ña, ma lau Israel-ña hoñ nañ sêmbo malac Sisaria, nañ sêlic in ñayham. Añela dabuñ dan sôm têt in bu êñgalêm am sa têt in ndê andu ndi, bu am sôm yom ñatô têt in." ²³ Pita ñgô ñac si yom dinañ su, goc kôc ñac sêsôc andu dau si bu sêmbo sêwhiñ in têt ôbwêc dinañ.

Pita gêm mêtê têt Konelias ti ndê lau

Têt galañsê Pita ti akêt malac Jopa whiñ lau dau, ma lau sêkêt whiñ-ña ñatô akêt Jopa sêwhiñ ñac si. ²⁴ Bêc dan tiyham sêhóc asê Sisaria. Konelias kêt bata ñac, dec mbwêc in ndê dawai ti ndê silip hoñ sêkac sa sêpitigeñ. ²⁵ Têt ndoc Pita bu sôc in ndê andu ndi, nañ Konelias têt in gi, ma hu dau yêc in gahi-ña bu toc in sa. ²⁶ Magoc Pita sôm, "Am kôm bocdinañ dom! Tisa, bu aô dauñ ñamalac ñambwa." ²⁷ Inlu sem yomgalêm ma sêsôc andu dau si, ma Pita gêlic lau toñ atu sêndôc andu ñalôm. ²⁸ Dec in sôm têt ñac, "Mac añyalê bu yac lau Israel-ña mba yomsu gic yao yac bu andic ahê lau nañ lau Israel dom, ma ati ñacleñ ñac dom. Tigeñ Anötô tōc asê têt aô bu wapu ñamalac dan bu ñadômbwi me sac dom. ²⁹ Bocdinañ têt ndoc mac añkin lau bu sêñgalêm aô sa, nañ aô gasôm yom dan dom, ma gawhiñ ñac gameñ. Ma kwahic dec, gitôm bu mac asôm asê têt aô, ñahu bocke dec mac añgalêm aô sa gameñ?" ³⁰ Goc Konelias ô yom ma sôm, "Bêc hale su, aô gambo andu ti gateñ mbec têt acgatu gitôm kwahic dec-ña, têt 3 kilok telha-ña. Ma ñagahô ñamalac dan ti ñakwê ñawasi atu hóc asê kalhac aô añôñ-ña. ³¹ Ma in sôm têt aô bu, 'Konelias, Anötô ñgô am nem mbec, ma gauc gêm mwasiñ nañ am kêt têt lau ñalôm sawa. ³² Kwahic dec êmkin lau ñatô sêtêt malac Jopa sêndi, ma sêkôc ñgac dan ñaê Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ meñ. In ti ñacleñ in ndê wakangac ñaê Saimon ma ndôc whiñ in. Ñgac kêmasañ

bôc ñamlic-ña dinañ ndê andu kalhac gwêc ñadali.' ³³ Aô gangô su, goc ñagahô kakin lau ñatô sêtêt am sêloc, ma ñayham bu am mweñ su. Kwahic dec yac hoñ dambo Anötô añgô-ña, ma yac bu añgô yom bocke nañ Pômdau gic atu am bu sôm têt yac."

³⁴ Goc Pita gic hu yom ma sôm, "Kwahic dec aô kayalê pi ñandô bu Anötô toc lau toñ dan sa, hóc gêlêc toñ ñatô su dom. ³⁵ Yomandô! Lau akêt lau ñaton nom-ña hoñ nañ sêtôc in ma sêkôm mêtê ñayham ma solop, nañ in oc kôc ñac sa. ³⁶ Anötô kêt ndê ñawaê ñayham têt lau Israel, ma yom dau hêganôñ Yisu Kilisi, nañ ti lau Israel ma lau gameñ apa-ña hoñ si Pômdau, ma whê lêt nañ datap yom malô sa tu in-ña, nañ sa. Mac añgô ñawaê dau su. ³⁷ Mac añyalê gêt hoñ nañ hóc asê gameñ Judia-ña, têt ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo Galili e meñ têt dec. ³⁸ Anötô kêt in ndê ñaclai atu ti Ñalau Dabuñ gêm Yisu Nasaret-ña ahuc, dec kêyalin in sa tu kôm gwelêñ-ña. Ma Anötô whiñ in, dec in gêm lau sa yêc gameñ daêsam, ma kôm lau hoñ nañ Sadan ndê ñaclai kêgwinin ñac dôñ, nañ ñayham sa tiyham. ³⁹ Yac ambo awhiñ in, ma alic gêt hoñ nañ in kôm yêc lau Israel si gameñ ma yêc Jerusalem. Ñac sic in ndu pi a, ⁴⁰ magoc têt bêc titô-ña Anötô uñ in sa akêt lau batê-ña, ma kôm bu lau daêsam sêlic in. ⁴¹ Lau hoñ sêlic in dom, magoc yac lau nañ at ti anôm gêt awhiñ Yisu têt ndoc in tisa ma mbo whiñ yac tiyham, nañ Anötô kêyalin yac sa bu ahoc in ndê tisa ñawaê asê. ⁴² Ma Anötô gic atu yac bu anem mêtê lau, ma bu ahoc yom asê bu in kêyalin Yisu dau sa su, bu êñsahê lau tali ti lau batê hoñ têt bêc ñambu-ña. ⁴³ Ma propet akwa hoñ bocdinañ sêhoc yom asê pi in. Ñac sêto bu lau hoñ nañ sêkêt whiñ in, nañ Anötô oc suc ñac si sac kwi tu in ndê ñaê-ña."

⁴⁴ Pita sôm yom dau mbo, ma Ñalau Dabuñ gêm lau hoñ nañ sênggô in ndê yom, nañ ahuc. ⁴⁵ Ma lau Israel-ña nañ sêkêt whiñ Yisu ma sêmbo sêwhiñ Pita, nañ sêhêdaê ñandô bu sêlic Anötô kêmwasiñ lau nañ sêmbo lau Israel si toñ dom, nañ ña Ñalau Dabuñ. ⁴⁶ Bu ñac sênggô ñac lau dau sêsôm yom awha wakuc-ña ti sêmpin Anötô, tôm Ñalau Dabuñ hóc ñac awha sa. Dec Pita sôm têt lau Israel-ña dinañ, ⁴⁷ "Anötô kêt Ñalau Dabuñ têt lau gameñ apa-ña dindêc tôm in kêt têt yac lau Israel-ña. Bocdinañ ñayham bu ñac sêlin busanngu." ⁴⁸ Goc in kêt yatu bu sêñku ñac tu Yisu Kilisi ndê ñaê-ña. Ma tinambu lau dinañ sêndac Pita bu mbo whiñ ñac tôm bêc ñatô.

11

Pita gic miñ lau gameñ apa-nga si yom têtj lau Jerusalem-nga

¹ Lau aposel ti lau sêkênj whiñ Yisu-nga nanj sêmbo gameñ Judia-nga, nanj sêngô ñawaê bu lau nanj Israel dom, nanj sêkôc Anötö ndê yom sa sêwhiñ. ² Magoc têtj ndoc Pita hu Sisaria sinj ma mbu têtj Jerusalem gi, nanj lau ñjatô sêsôm inj. Nac lau Israel-nga nanj sêkênj whiñ Pômdau, ma sêsap lau Israel-nga si sakinj akwa ma pwac sêsê ñamlic ñatô su-nga dôñ. Ma ñac sêsôm Pita bocdec bu, ³ "Bocke am sôc lau nanj sêñkuc yac neñ mêtê dasê ñamlic-nga dom, nanj si andu, ma gêtj gêtj whiñ ñac?"

⁴ Dec Pita gic hu whê sa timala têtj ñac, gêtj hoñ nanj hóc asê inj, ma sôm, ⁵ "Têtj bêc danj aô gateñ mbec gambo malac Jopa, e gatuj kainj danj sa ma galic gêtj ñagatu danj. Galic gêtj gitôm po atu danj, nanj sêsô wac sip ñakêcsu hale, ma sêñwhañ sip akênj undambê têtj aô menj. ⁶ Aô gatôc gwanij ma galic bôc nom-nga tidau-tidau, bôc saleñ-nga ti gêtj nanj sêñsêlênj ña ñatac pu-nga, ma mbac lôlôc-nga. ⁷ Dinañ su, goc ganjô awha danj sôm têtj aô bocdec bu, 'Pita! Tisa ndic ma neñ.' ⁸ Magoc aô gaô yom ma gasôm, 'Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêtj dau ma sôm bu inj gêtj ñadômbwi, ma aô whañsuñ gêm gauc sambuc.' ⁹ Ma awha dau sa akênj undambê tiyham ma sôm, 'Anötö bu sôm bu gêtj danj inj gêtj ñawasi, dec am sôm bu ñadômbwi dom.' ¹⁰ Gêtj hoñ dinañ hóc asê aô tidim tó su, goc Pômdau kôc mbu pi undambê gi tiyham. ¹¹ Ma têtj ndoc dinañ launjac tó sêhóc asê andu nanj aô gambo. Ñamalac danj kêkinj ñac sêtênj aô sêmênj akênj malac Sisaria. ¹² Ñalau Dabuñ sôm têtj aô bu wahêgo daunj tu ñac lau gameñ apa-nga lec dom, ma kac aô bu wawhiñ ñac wandi, dec aô gawhiñ ñac ga. Ma asidôwai 6 akênj Jopa sêwhiñ yac si. Yac ahóc asê ma asôc ñamalac dau ndê andu a. ¹³ Ma inj gic miñ têtj yac bu añela danj hoc dau asê têtj inj yêc ndê andu, ma sôm yom têtj inj bocdec bu, 'Êmkinj lau sêtênj malac Jopa sêndi ma sêkôc Saimon nanj sêsam bu Pita, nanj menj. ¹⁴ Inj oc whê yom sa têtj mac, pi lêtj nanj am ti nem lau hoñ atap Anötö ndê mwasinj nem mac si ambo tamli japañ-nga sa.'

¹⁵ "Bocdinañ aô gac hu bu wasôm yom têtj ñac, ma têtj ndoc dau dinañ Ñalau Dabuñ gêm ñac ahuc tôm inj menj pi yac têtj ñamata-nga. ¹⁶ Ma têtj dinañ aô gauc gêm Pômdau ndê yom bocdec bu, 'Jon kêku lau ña bu, tigeñ Anötö oc êñku mac ña Ñalau Dabuñ.' ¹⁷ Lau dinañ sêkênj whiñ Pômdau Yisu Kilisi tôm yac lau Israel-nga dakênj

whiñ, ma bocdinañ dec Anötö kêmwasinj ñac ña Ñalau Dabuñ tôm inj kôm têtj yac. Anötö dau ndê lêtj dinañ, ma aô asa dec bu walhac ahuc?"

¹⁸ Lau Israel-nga dau sêngô Pita ndê yom dinañ e ñac si yom mba, ma sêmpinj Anötö ma sêsôm, "Kwahic dec yac tanjalê bu lau hoñ nanj sem dau kwi, nanj oc sêtap Anötö ndê mwasinj sêndôc tali ñapañ-nga sa. Yac lau Israel-nga, ma lau nanj sêmbo Israel si toñ dom, nanj sêwhiñ."

Lau sêkênj whiñ Yisu yêc malac Antiok

¹⁹ Têtj ndoc lau Israel-nga sic Steven ndu, nanj sic hu sêkênj kisa lau sêkênj whiñ-nga e ñac si daêsam sêhu Jerusalem sinj ma sêlhô têtj têtj. Ñatô sêtênj gameñ Pionisia-nga ti nduc Saipras, ma ñatô sêtênj malac Antiok si. Yêc gameñ bocke nanj sêhóc asê, nanj sêhoc ñawaê ñayham asê, magoc sêsôm têtj lau Israel-nga tawasê. ²⁰ Magoc lau ñatô nanj sêhu Jerusalem sinj, nanj si malachu Sairin ma nduc Saipras, nanj sêtênj Antiok si, ma sic hu sêsôm ñawaê ñayham pi Pômdau Yisu têtj lau Grik sêwhiñ lau Israel-nga yêc malac dinañ. ²¹ Ma Pômdau gêm mbec gwelenj dau e lau daêsam ñandô sem dau kwi ma sêkênj whiñ Pômdau.

²² Tinjambu lau Jerusalem-nga nanj sêkênj whiñ Yisu, nanj sêngô gêtj dau ñawaê, dec sêñkinj Banabas têtj Antiok gi. ²³⁻²⁴ Banabas inj ñgac ñayham nanj Ñalau Dabuñ gêm inj ahuc ma kênj whiñ ñanja. Têtj ndoc inj hóc asê Antiok, nanj gêlic bu lau daêsam sêtap Anötö ndê mwasinj sa ma sêkênj whiñ Yisu. Dec inj tac ñayham atu, ma kêgilí ñac bu sêsap Pômdau dôñ, ma sêkênj whiñ inj ti si ñalôm sambuc. Ma têtj ndoc dinañ lau daêsam sêngô Banabas ndê yom ma sêkênj whiñ Pômdau.

²⁵ Malô goc Banabas têtj malac atu Tasis gi ma kêsâlê Saul. ²⁶ Inj tap inj sa su, goc kôc inj sa, ma injlu sêmbu sêtênj Antiok si. Ma injlu sêkôm gwelenj yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, sêndôhôn lau daêsam gitôm yala sambuc danj. Malac Antiok ti malac ñamata-nga nanj lau sic hu sêsam lau sêkênj whiñ-nga bu Kilisi ndê lau.

²⁷ Têtj ñasawa dinañ propet ñatô akênj Jerusalem sêsip Antiok si. ²⁸ Ma Ñalau Dabuñ kac ñac si ñgac danj ñaê Agabus, dec tisa yêc lau sêkênj whiñ-nga anjô-nga, ma hoc yom asê bu tinjambu tóbôm atu oc nem gameñ nanj lau Rom sem gôlinj, nanj ahuc sambuc. (Ma inj ndê yom dau ñandô sa têtj ndoc Klaudias ti kinj Rom-nga.) ²⁹ Tu dinañ-nga lau nanj sêkênj whiñ Yisu sêkôc gauc pi lêtj bu sênem asidôwai nanj sêndôc gameñ Judia-nga, nanj sa. Ñac tigeñ-tigeñ sic awa sa tôm Anötö kêmwasinj ñac, ³⁰ ma sêkênj têtj Banabas lu Saul bu sêkôc sa

sêndi, ma sêkênj têtj lau sêkênj whinj-nga si lau bata nanj sêmbo Jerusalem.

12

Lau sêkênj whinj-nga sêtap kisa atu sa

¹ Têtj ndoc dinañ Kinj †Herod gauc gêm tidôn bu kênj kisa lau sêkênj whinj-nga, ma kôc ñac si lau ñatô dôñ. ² Inj gic atu inj ndê lau sinj, dec sic Jon ndê dôwa Jems ndu ña bienj baliñ. ³ Inj gêlic bu gêtj dinañ kôm lau Israel-nga atac ñayham sa, dec inj sôm bu inj ndê lau sinj-nga sêkôc Pita dôñ, têtj têtj lau Israel-nga sêlic om atu †Mwasinj Bolom Yist Mba-nga. ⁴ Bocdinañ lau sinj-nga sêkôc Pita dôñ ma sêkênj inj ndôc gapocwalô. Ma sêkênj lau sinj-nga tonj hale sêyob inj sêô dau sêô dau, ma ñgac hale sêmbo tonj tigenj-tigenj ñalôm. Herod gauc gêm bu kênj inj ndôc dinañ e lau Israel si Mwasinj Bolom Yist Mba-nga ti †Pasowa-nga pacndê, goc kôc inj sa ma êmatôc inj yêc lau anjô-nga. ⁵ Bocdinañ Pita ndôc gapocwalô, magoc lau sêkênj whinj-nga honj nanj sêmbo Jerusalem, nanj sêteñ mbec ñanja tu inj-nga têtj Anôtô.

Pômdau ndê anjela gêm Pita sa

⁶ Têtj ôbwêc danj Pita yêc bêc yêc gapocwalô, ma Herod kêmatinj yom tidôn su bu êmatôc inj têtj lanjê. Sêô inj amba dôñ ña sen lu, ma gi sêô pi ñgac sinj-nga lu. Ma lau sinj-nga ñatô sêlhac sêyob gatam. ⁷ Ma ñagahô ñambwa Pômdau ndê anjela danj hôc asê, ma ñawê pô gapocwalô ñalôm. Inj tonj Pita sip ñabi e tali sa, ma sôm têtj inj, "Ñagahô! Tisa!" Goc sen nanj sêô inj amba dôñ, nanj tigonj ma peñ sip gi. ⁸ Ma anjela sôm, "Êmasañ daôm. Kic nem piñkap dôñ ma sôc nem atapa ti ñakwê baliñ sa, goc êmkuc aô." Pita kôm gitôm inj sôm, ⁹ ma kêkuc anjela dau. Inj gauc gêm bu gêtj nanj anjela kôm, nanj gitôm mbê danj, ma kêyalê dom bu gêtj dau inj gêtj ñandô. ¹⁰ Injlu sêñlêc ñgac sinj-nga lu nanj sêyob andu dau e sêhóc asê gatam nanj sa malac lôm. Gatam dau gêlêc dau su, ma sêsa awê si. Injlu sêñsêlêñ sêsa senj danj, ma sep tigenj anjela hu inj sinj.

¹¹ Têtj dinañ Pita ndê gauc sa ma sôm têtj dau, "Kwahic dec aô kayalê tidôn bu Pômdau kêkinj ndê anjela bu êñgaho aô su yêc Herod amba, bu gêtj nanj lau Israel-nga gauc gêm bu sêkôm têtj aô, nanj oc ñandô sa dom." ¹² Inj kêyalê gêtj dau pi ñandô, goc sa têtj awhê danj ñaê Maria ndê andu gi. Maria inj Jon, †ñgacsêñjom nanj sêsam bu Mak, nanj dinda. Ma têtj ôbwêc dinañ lau daêsam sêkac sa sêmbo Maria ndê andu bu sêteñ mbec. ¹³ Pita hôc asê ma kêmati gatam. Ma awhê akiñ danj ñaê Roda sa gi bu lic asa kêmati gatam. ¹⁴ Inj ngô inj awha dec kêyalê bu Pita, dec

tac ñayham sa atu ma kêlhinj gatam sinj kêtj mbu gi ma sôm têtj lau bu, "Pita dê kalhac gatam!" ¹⁵ Magoc ñac sêkênj whinj dom, ma sêsôm têtj inj bu, "Am nem gauc kêñsônj!" Goc inj sôm yom pi Pita ñapan e ñac sêsôm, "Mboe inj ndê anjela, me?" ¹⁶ Sêkôc gauc dinañ sêmbo, ma Pita gaçgeñ kêmati gatam kalhac. Malô ma sêlêc gatam su têtj inj e sêlic inj ma sêsô ñandô. ¹⁷ Pita gic amba bu sênem dau dôñ, goc gic minj yom pi ñalêñ nanj Pômdau kôc inj su yêc gapocwalô. Ma inj sôm, "Mac andi ma asôm asê têtj Jems ma asidôwai ñatô." Goc inj hu ñac sinj ma sa gi.

¹⁸ Têtj bêbêc lau sinj-nga nanj sêyob gapocwalô sêlic bu Pita anjô mba. Gêtj dau gêli ñac ñalôm sa ñandô, ma ñac gauc gêm yom daêsam pi inj bu oc mbo nde. ¹⁹ Ma Herod ngô ñawae, dec kêtj lau sêñsalê inj e gimba. Goc inj kêsu lau sinj-nga nanj sêyob Pita, ma gic atu bu sêndic ñac ndu.

Pômdau gic Herod ndu

Tinjambu Herod hu gameñ Judia-nga sinj ma sa têtj malac Sisaria gi bu mbo bêc ñatô. ²⁰ Tôm ñasawa hic baliñ ñagec gi su, nanj yom ñawapac ñatô yêc Herod ma lau malac Taya ma Saidon-nga ñalhu, dec inj gêlic ñac sac. Magoc têtj têtj inj mbo malac Sisaria, nanj lau dau ñalôm tigenj ma gauc gêm bu sêhê wamba inj tiyham. Ñahu bu ñac sêmbo Herod ndê gôlinj ñapu ma lau gameñ dinañ-nga takwê Herod tôm yala honj, bu nem ñac sa ña gêtj daneñ-nga ñatô. Tu dinañ-nga sêmasañ yom whinj Blastus, ñgac nanj yob Herod ndê andu, ma sic ndoc bu sêmasañ yom wamba-nga dau whinj Herod.

²¹ Têtj bêc dau Herod sôc ndê ñakwê ti ñawasi kinj-nga sa, goc ndôc ndê pônj ma sôm ndê yom daêsam asê têtj lau malac lu dinañ-nga. ²² Ñac sêngô su ma sêmbwêc, "Kec! Awha dindêc ñamalac ñambwa ndê awha dom, anôtô danj ndê awha." ²³ Herod ngô ñac si yom dinañ, dec toc dau sa kêlêc ma kêtj waê têtj Anôtô dom. Ma tu dinañ-nga Pômdau ndê anjela gic inj ma kôm inj gêmbac atu. Dombo sem inj ahuc ma senj inj e mbac ndu.

²⁴ Têtj têtj dinañ ma kêsêlêñ menj, nanj lau sem mêtê ñapanj e Anôtô ndê yom tiapa, ma lau daêsam sêkênj whinj. ²⁵ Banabas lu Saul sic bata si gwelenj yêc malac Jerusalem, goc sêmbu sêtêñ Antiok si. Ma sêkôc Jon, ñgac nanj sêsam inj ndê ñaê danj bu Mak, nanj whinj injlu gi.

13

Sem mbec Banabas lu Saul bu sêkôm gwelen

¹ Lau propet ti kédôhôn-waga hocdec sêmbo m alac Antiok ma sêkôm gwelen yêc gôlôwac dabuñ ñalôm. Banabas lu Saimon nañ sêsam bu Naiga, Lusias akêñ malac Sairin, Saul ma Manaen (nañ tiatu whin ðHerod Antipas têtñ ndoc inlu sêmbo balê). ² Têtñ bêt dan ñac lau dau sêmbo sêwhinñ dau ma sêhu gêtñ daner-ña siñ tu sêtoc Pômdau sa-ña ga. Ma Nalau Dabuñ sôm têtñ ñac bu, “Aô kayalinñ Banabas lu Saul sa bu sêkôm gwelen ñawaê ñayham-ña ga. Bocdinañ anem mbec inlu ma ankinñ inlu sêsa sêndi ma sêkôm gwelenñ dau.” ³ Lau dau sêngô su, goc sêhu gêtñ daner-ña siñ ti sêterñ mbec ñasawa danñ tiyham, ma sêkêtñ amba sac Saul lu Banabas, ma sêñkinñ inlu sêsa si.

Saul lu Banabas sêmbo nduc Saipras

⁴ Nalêtñ dinañ Nalau Dabuñ kêtñkinñ Saul lu Banabas, dec inlu sêtêtñ malac Selusia si, ma sêpi wañ danñ ma sêsa nduc Saipras si. ⁵ Nac sêsôc baô yêc malac Salamis, ma sêsôc lau Israel si lôm wê-ña ga yêc dindê, ma sem mêtê lau ti sêhoc Anötô ndê yom asê. Ma Jon mbo whinñ inlu bu nem inlu sa.

⁶ Tinjambu sêñsêlêtñ ma sêhoc ñawaê ñayham asê yêc nduc Saipras ñagamenñ honñ e sêhôt asê malac Papos. Yêc dinañ sêtap propet tasanñ danñ sa nañ kôm gwelen mbectoma-ña ga whinñ. Inñ ñgac Israel-ña ga danñ ma inñ ndê ñaê Ba-Jisas. ⁷ Inñ gêm akinñ ñgac Rom-ña ga nañ gêm gôlinñ nduc Saipras, nañ ndê ñaê Segias Polas. Gôlinñwaga dau inñ ñgac tiguauc, dec kêgalêm Banabas lu Saul sa, bu inñ tac whinñ bu sêwhê Anötô ndê yom sa têtñ inñ. ⁸ Magoc Ba-Jisas kôm bu êñgwininñ ti kêtñ kisa inlu, ma tac whinñ bu kac gôlinñwaga dau kwi bu kêtñ whinñ Pômdau dom. (Ba-Jisas ndê ñaê danñ Elimas, nañ danem kwi bu Mbectoma.) ⁹ Têtñ ndoc dinañ Nalau Dabuñ gêm Saul, nañ sêsam bu Pol ahuc, ma inñ tahê Elimas ma sôm, ¹⁰ “Am Sadanñ atu am! Am kêtñ kisa lêtñ gitêtñ honñ, ma sac ti mêtê tasanñ gêm am ahuc. Am bu kôm Pômdau ndê lêtñ solop êñsônñ. ¹¹ Kwahic dec am oc êmsahê Pômdau ndê ñaclai. Am oc tampec sa ma tôm bêt ñatô am oc lic gameñ ti ac ñawê tiyham dom.” Ma ñagahô ñasec gêm ñgac dau tandô ahuc, ma inñ kêsêlêtñ kêsâ ma kêsâlê ñamalac danñ bu kêm inñ amba ma wê inñ. ¹² Segias Polas hêdaê tu Saul lu Banabas si yom pi

Pômdau-ña ga, ma têtñ ndoc inñ gêtñ gêtñ nañ hôt asê Elimas, nañ inñ kêtñ whinñ Yisu.

Pol gêm mêtê mbo Antiok

¹³ Pol lu Banabas ma Mak sêhu Papos siñ ma sêpi wañ danñ, ma sêlac sêtêtñ malac Pega nañ yêc gameñ Pampilia-ña ga si. Yêc gameñ dinañ Jon hu inlu siñ ma mbu têtñ Jerusalem gi. ¹⁴ Goc inlu sêhu Pega siñ ma sêtêtñ malac Antiok nañ yêc gameñ Pisidia-ña ga,* nañ si. Têtñ bêt Sabat-ña ga sêsôc lau Israel si lôm wê-ña ga si, ma sêndôc sic. ¹⁵ Sêngô Anötô ndê yom nañ sêsam yêc Buku Yomsu-ña ga ti Propet si Buku, goc lau bata lôm wê-ña ga-ña ga sêkêtñ yom têtñ inlu ma sêsôm, “Asidôwa lu. Amlu nem yom bu yêc bu apuc lau dindêc dônñ, dec asôm asê têtñ yac.”

¹⁶ Goc Pol tisa kalhac, ma gic amba têtñ lau bu sênem dau dônñ, goc sôm, “Mac lau Israel-ña ga ti mac lau apa nañ atoc Anötô sa. Anjgô su nañ! ¹⁷ Yac lau Israel-ña ga mba Anötô kêtñalinñ yac mba abanñ sa. Ma tinjambu inñ kôm ñac si wakuc nañ sêndôc gameñ Isip-ña ga, n anñ sêti lau tonñ au. Ma têtñ ndoc inñ kôt ñac su yêc Isip, nañ kôm gêtñ ti ñaclai atu daêsam. ¹⁸ Tinjambu ñac sêkôm mêtê wachuc daêsam tôm yala 40 nañ sêmbo gameñ sawa, magoc Anötô hu ñac siñ dom. ¹⁹ T injambu inñ ku lau tonñ 7 dulu yêc gameñ Kanan-ña ga, ma kêtñ ñac si gameñ têtñ lau Israel-ña ga sêwêkainñ. ²⁰ Gêtñ honñ dinañ hôt asê yêc yala 450 ñalôm. Tinjambu inñ kêtñ lau sêmatôc yom-ña ga sêyob lau Israel-ña ga e meñ têtñ propet Samuel ndê têtñ. ²¹ Têtñ ndoc dinañ lau dau sêndac kinñ danñ bu nem gôlinñ ñac, ma Anötô kêtñ Saul, nañ ndê damba Kis akêtñ Benjamin ndê tonñ. Saul gêm gôlinñ tôm yala 40, ²² goc Anötô kôt inñ su ma kêtñ Dawid ti kinñ ô inñ su. Ma inñ sôm yom pi Dawid hocdec bu, ‘Aô galic jêsi ndê atu Dawid bu ñgac nañ ndê ñalôm ti gauc tap aneñ atac whinñ sa, ma oc kôm gêtñ honñ tôm aô atac whinñ.’ ²³ Anötô kêtñalinñ ñgac nem lau si-ña ga Yisu sa yêc Dawid dau ndê wakuc, tôm inñ gic bata muñ su, ma kêtñ inñ hôt asê Israel. ²⁴ Yisu gic hu ndê gwelen su dom, ma Jon gêm mêtê têtñ lau Israel-ña ga honñ bu sênem si ñalôm kwi ma sêlinñ busanñgu. ²⁵ Têtñ ndoc Jon ndê gwelenñ kêtñ inñ bu pacndê, nañ inñ sôm têtñ lau bu, ‘Mac gauc gêm bu aô asa? Ngac nañ Anötô gic bata bu ti mac nem Mesaya, nañ aô dom. Mba! Magoc inñ oc meñ êñkuc aô. Inñ ñgac tiwaê ma aô ñgac ñambwa, gitôm dom bu wati inñ ndê ñgac akinñ tu wanñgapwêc inñ ndê atapa ñawalô su-ña ga.’

²⁶ “O asidôwai. Mac lau Israel-ña ga nañ asa akêtñ abanñ Abraham, ti mac lau nañ

* 13:14 Malac lu ñaê Antiok sêyêc. Danñ yêc gameñ Siria-ña ga - alic Apo 13:1; ma 14:26. Ma danñ yêc gameñ Pisidia-ña ga (alic map).

ambo lau Israel si toñ dom magoc atoc Anötö sa. Nawaê dindec pi Anötö ndê lêtñ nem lau si-nga, nañ inñ kêtñ gic waê yac hoñ. ²⁷ Lau Israel Jerusalem-nga ti ñac si lau bata sêsam propet akwa-kwa si yom asê yêc ñac si lôm wê-nga tòm bêc Sabat-nga hoñ. Magoc têtñ têtñ Yisu hôc asê, nañ sênjalê dom bu inñ Mesaya dau, ma sêkic yom bu sêndic inñ ndu. Ñac sênjalê dom bu lêtñ bocdinañ dec kôm yom nañ lau propet dau sêhoc asê pi Mesaya, nañ ñandô sa. ²⁸ Ñac sêtap yom giso danñ sa pi Yisu tu bu sêndic inñ ndu-nga lec dom, magoc sêndac Pailot bu ndic inñ ndu. ²⁹ Ñac si lêtñ dinañ dec kôm yom hoñ nañ sêto pi Yisu munñ su, nañ ñandô sa. Pailot ndê lau sic Yisu ndu su, goc lau sêkôc inñ su yêc a gicso ma sêkêtñ inñ ndê ñamlan yêc sêhô. ³⁰ Magoc Anötö unñ inñ sa akêtñ lau batê-nga. ³¹ Ma tòm bêc daêsam inñ mbo whinñ lau nañ sênjalê sêwhinñ inñ têtñ ndoc inñ gic hu ndê gwelen yêc Galili e lau sic inñ ndu yêc Jerusalem. Ñac lau dau sêlic inñ tisa su yomandô, madec sêsôm asê têtñ lau hoñ. ³²⁻³³ Kwahic dec yac asôm ñawaê ñayham asê têtñ mac bocdec bu, Anötö unñ Yisu sa akêtñ lau batê-nga. Ma bocdinañ dec yom nañ inñ gic bata têtñ abanñ, nañ kwahic dec inñ kôm ñandô sa têtñ abanñ si lau wakuc yac dec. Tôm yom nañ sêto yêc Wê tilu-nga yêc Buku Wê-nga bocdec bu, *'Acsalô lec am ti aô neñ atungac solop, ma aô gati am Damam.'* ³⁴ Anötö unñ inñ sa akêtñ lau batê-nga bu inñ ñamlac tibalê dom. Bu mba, dec oc tòm dom bu sêto yom bocdec bu, *'Pwac dabunñ nañ aô kamatinñ gawhiñ Dawid, nañ tidônñ su, ma mac oc atap pwac dau ña-mwasinñ sa.'* ³⁵ Ma yom nau Dawid to yêc bocdec, *'Am oc hu nem Ngac Dabunñ sinñ bu tibalê dom.'* ³⁶ Anjô su nañ! Dawid to yom dinañ hêganônñ inñ dau dom. Bu têtñ ndoc Dawid gic bata gwelenñ nañ Anötö kêtñ sip inñ amba, nañ Dawid mbac ndu whinñ lau têtñ dinañ-nga, ma sênjalê inñ whinñ ndê apai. Ma inñ ndê ñamlan tibalê su. ³⁷ Tigeñ Yisu, nañ Anötö unñ inñ sa akêtñ lau batê-nga, nañ ndê ñamlan tibalê dom.

³⁸ "Bocdinañ aneñ asidôwai hac, anjô. Aô tac whinñ bu mac anjalê ñapep bu yom nañ yac ahoc asê têtñ mac, nañ bu whê mac nem gauc sa pi lêtñ bu Anötö suc mac nem sac kwi tu Yisu-nga. ³⁹ Mac nem danñ gitôm dom bu êñkuc yomsu hoñ nañ Moses to e Anötö lic inñ bu ñamalac gitêtñ. Mba andô! Tigeñ kwahic dec lau nañ sêkêtñ whinñ Yisu, nañ Anötö gêlic ñac bu lau gitêtñ tu inñ-nga. ⁴⁰ Ayob daôm bu atec ñawaê ñayham dindec dom, tu bu yom nañ lau propet sêsôm, nañ ñandô sa pi mac dom. Yom dau bocdec:

⁴¹ Alic su nañ mac lau apu yom ti atanñ bôlê-nga. Kwahic dec aô oc wakôm

gêtñ atu danñ, nañ lau bu sêsôm asê têtñ mac, dec oc akêtñ whinñ dom! Mac alic ti ahêdaêm, magoc oc andinam!"

[Hab 1:5]

⁴² Pol gic bata inñ ndê yom dinañ, ma inñ lu Banabas bu sêhu lôm wê-nga sinñ sêsa awê sêndi. Ma lau sêndac inñ lu bu sêmbu sêmenñ têtñ Sabat ñambu-nga, ma sêsôm yom tiyham pi gêtñ hoñ dinañ. ⁴³ Lau bata lôm wê-nga sêkêtñ gôlôwac sêsa si su, ma lau daêsam sênkuc Pol lu Banabas. Lau ñatô ñac lau Israel-nga, ma lau ñatô ñac lau gameñ apa-nga nañ sênkuc lau Israel si sakinñ sêmenñ akijn Anötö-nga. Ma Pol lu Banabas sem yomgalôm sêwhinñ ñac, ma sem la ñac bu takwê Anötö ndê mwasinñ tu bu puc ñac si sêkêtñ whinñ dônñ tòm bêc hoñ.

⁴⁴ Sabat danñ tiyham hôc asê, ma lau daêsam andô sêkac dau sa bu sênjô Pômdau ndê yom. Kêpinñ bu lau malac-nga hoñ sêmenñ sêpitigeñ. ⁴⁵ Tigeñ lau Israel-nga ñatô sêlic toñ atu dinañ ma sem lêmunñ ñandô. Bocdinañ ñac atac ñandê ma sêsôm yom sac-sac daêsam bu sênjwininñ Pol ti ndê yom. ⁴⁶ Magoc inñ lu Banabas sêlhac ti atac pa su ma sêo ñac si yom ma sêsôm, "Anötö kêtñ alu bu asôm inñ ndê yom asê têtñ mac lau Israel-nga munñ. Magoc mac atec inñ ndê yom. Mac atec bu atap señ andôc tamli-nga sa, a? Tu dinañ-nga dec alu oc ahu mac sinñ, ma atênñ lau nañ lau Israel dom, nañ andi. ⁴⁷ Pômdau dau gic atu alu bu akôm bocdinañ, tòm yom nañ Aisaya to pi Anötö ndê ñgac akijn bocdec bu:

Aô wanñinñ am gitôm ñawê bu têtñ lau nañ lau Israel dom, nañ ndi. Ma am oc sôm ñawaê ñayham asê pi aneñ lêtñ wanem lau si-nga e tiapa yêc gameñ hoñ."

[Ais 49:6]

⁴⁸ Lau gameñ apa-nga dinañ sênjô yom dau, ma ñac atac ñayham sa ma sêtoc Pômdau ndê yom sa. Ma lau hoñ nañ Pômdau kêtñalinñ ñac sa su bu sêtap señ sêndôc tali-nga sa, nañ sêkêtñ whinñ.

⁴⁹ Ma Pômdau ndê yom gi tiapa gêm gameñ hoñ dinañ ahuc. ⁵⁰ Magoc yêc malac dinañ lau Israel-nga ñatô sênjalê lau bata ti lauwê tiwaê nañ sêmbu gôlôwac Israel-nga ñalôm, ma sêkêtñ kisa Pol lu Banabas ma sêmasuc inñ su yêc ñac si gameñ. ⁵¹ Bocdinañ inñ lêtñ sêtoñ kop su yêc si gahi bu têtñ lau dau si giso asê, ma sêtêtñ malac Aikoniam si. ⁵² Ma Anötö kêtñ Nalau Dabunñ gêm lau malac Antiok-nga nañ sêkêtñ whinñ Yisu, nañ ahuc, ma sêmbu ti atac ñayham ñapan.

14

Pol lu Banabas sem mêtê sêmbu malac

Aikoniam

¹ Pol lu Banabas sêhóc asê malac Aikoniam, ma sêhkuc si gêbôm ma sêsóc lau Israel si lôm wê-nga si. Ma yêc dinan inlu sem mêtê ñalêñ ñayham e lau daêsam sêkêñ whin Yisu, lau Israel-nga ma lau gameñ apa-nga sêwhin. ² Magoc lau Israel-nga nan sêkóc inlu si yom sa ti sêkêñ whin dom, nan sêngilí lau gameñ apa-nga e sêlic lau sêkêñ whin-nga sac. ³ Tu dinan-nga Pol lu Banabas sêmbo malac Aikoniam ñasawa hic baliñ, ma sêlhac ñannga tu bu sêwhê Pômdau ndê yom sa-nga. Ma Pômdau kên ñyclai têtñ inlu bu sêkôm gêtñ dalô ti gêtñ atu-tu, tu bu pun yom nan inlu sêhoc asê pi in ndê mwasin, nan dôñ. ⁴ Gêtñ dau kôm lau malac-nga sêwhê dau kóc, ñatô sêlhac sêwhin lau Israel-nga, ma ñatô sêlhac sêwhin aposel lu dinan. ⁵ Têtñ dinan lau Israel-nga ma lau gameñ apa-nga nan sêkêñ kisa inlu, nan sêkic yom sêwhin ñac si lau bata bu sêkôm inlu ñayom ma sêtic inlu ña hoc ndu. ⁶⁻⁷ Tigen inlu sêngô ñapuc, ma bocdinan dec sêlhô sêtêñ gameñ Likonia-nga si. Ma yêc gameñ dinan, inlu sêkôm gwelêñ ñawaê ñayham-nga yêc malac Listra ma malac Derbi ma yêc ñagameñ ñamakê-nga.

Pol lu Banabas sêtêñ malac Listra si

⁸ Yêc malac Listra ñgac bôlin dan mbo, nan gahi lu-lu tibalê. Dinda kóc in bocdinan, ma in kêsêlêñ dan dom. ⁹ Têtñ béc dan in ndóc gameñ nan Pol gêm mêtê mbo, ma ñgô in ndê yom. Pol tahê in e kâyalê bu in kên whin Pômdau ñannga tôm bu kôm in ñayham sa. ¹⁰ Dec Pol ta yom ña awha atu ma sôm, "Tisa lhaç!" Ma ñagahô ñambwa ñgac dau tisa ma kêsêlêñ.

¹¹ Lau Likonia-nga sêlic gêtñ nan Pol kôm, dec sêmbwêc yêc dau awha-nga ma sêsôm, "Kec, anôtöi sem ñamalac anjgô ma sêsip sêtêñ yac sêmên." ¹² Ma sêhê ñaê Seus pi Banabas kêkuc ñac si anôtö ñamata-nga ndê ñaê. Ma sêsam Pol bu Hermes, kêkuc ñac si anôtö apa dan ñaê, ñahu bu in ñgac sôm yom-nga. ¹³ Lau malac dinan-nga si lôm tu sênem akin ñac si anôtö apa Seus, nan kalhac kêpin malac dau ñagatam. Ma anôtö apa Seus ndê dabunsigna dan, ti ñac lau malac-nga atac whin bu sêkêñ gêtñ pi ya ti da têtñ Pol lu Banabas. Dec in kóc makao gapoc ñatô ma gêtñ ñatô tu sêngôlôn makao ma sêkêñ ti da-nga, ma ñac hon sêkac dau sa sêmbo malac dau ñasactô. ¹⁴ Magoc têtñ ndoc aposel lu sêngô gêtñ dinan ñawaê, nan sêkac si ñakwê kic bu sêtóc asê bu sêlic gêtñ dau so sambuc. Ma sêsa ñalhu si, ma sêmbwêc yom bocdec bu, ¹⁵ "Ei! Mac akôm in dinan tu ake-nga? Alu

ñamalac atôm mac, ma amên bu asôm ñawaê ñayham asê têtñ mac. Alu bu asôm têtñ mac bu ahu nem anôtöi tasan hon sin ma anem daôm kwi ma anem akin Anôtö Tali Ñadau, nan kêmasan undambê ti nom ma gawê ti gêtñ hon. ¹⁶ Muñ-ñ ga in kên ñasawa têtñ lau nom-nga hon bu sêkôm gêtñ tôm si atac whin. ¹⁷ Magoc in kêmwasin lau nom-nga ñapan bu whê ñac si gauc sa pi in. In kên u gic akên umbon, dec mac nem ôm sem ñandô daêsam. In kên gêtñ danen-nga daêsam têtñ mac, ti gêtñ ñayham-ñayham tu bu kôm mac atac ñayham-nga." ¹⁸ Inlu sêwhê gêtñ hon dinan sa têtñ lau dau, magoc lau ñatô si gauc sa dom, ma sêkôm ñannga bu sêkêñ da têtñ inlu.

¹⁹ Têtñ dinan lau Israel-nga ñatô nan sêmên akên malac Antiok ma Aikoniam, nan sêsôm yom daêsam têtñ lau e sêkac si ñalôm kwi ma sêlic Pol lu Banabas sac. Dec sêtic Pol ña hoc e gauc gêm bu in mbac ndu su, goc sêhê in sa malac ñamakê gi. ²⁰ Magoc lau sêkêñ whin Yisu-nga ñatô sêsa si sêngihi in a huc, dec in tisa ma mbu sôc malac Listra gi. Ma ñagalansê inlu Banabas sêlhô sêtêñ malac Derbi si.

Pol lu Banabas sêmbo sêtêñ Antiok si

²¹ Inlu sêsôm ñawaê ñayham asê yêc malac atu Derbi, e lau daêsam sêkêñ whin Pômdau. Tinambu inlu sêmbu si, ma sic lau sêkêñ whin-nga kêsî yêc malac Listra, Aikoniam, ma Antiok yêc gameñ Pisidia-nga. ²² Sêpuc lau sêkêñ whin-nga dôñ bu sêlhac ñannga ma sêhu si sêkêñ whin sin dom. Sêsôm têtñ ñac bu, "Yac bu dambo Anôtö ndê gôlin ñapu, nan in gêtñ saun dom. Dalhac ñannga ma dahóc ñawapac dandic ñawaê." ²³ Ma yêc lau sêkêñ whin-nga ñaton hon nan inlu sic kêsî, nan Pol lu Banabas sênyalin lau bata sa bu sêyob ton tigen-tigen. Inlu sem mbec lau bata dau ma sêkêñ ñac sêsip Pômdau, nan ñac hon sêkêñ whin in, nan amba. Ma ñac hon sêhu gêtñ danen-nga sin tu bu sêten mbec-nga, ma sêndac Pômdau bu puc lau bata dau dôñ. ²⁴ Inlu sic gameñ Pisidia-nga kêsî su, goc sêtêñ gameñ Pampilia-nga si. ²⁵ Yêc dinan sêhoc ñawaê ñayham asê yêc malac Pega, ma tinambu sêsa malac Atalia si. ²⁶ Ma yêc Atalia sêpi wan dan, ma sêmbu sêtêñ malac Antiok nan yêc gameñ Siria-nga si. Muñ-nga lau yêc malac d au sênyalin inlu sa ma sêten Anôtö bu êmwasin inlu tu gwelêñ nan kwahic dec inlu sic bata su-nga. ²⁷ Sêhóc asê su goc sêkac lau sêkêñ whin-nga hon sa, ma sic miñ gêtñ hon nan Anôtö gêm inlu sa bu sêkôm. Ma sêsôm asê têtñ ñac bu kwahic dec Anôtö gêlêc gatam su têtñ lau nan lau Israel dom, dec ñac si lau daêsam sêkêñ

whiñ Yisu. ²⁸ Ma inlu sêmbô sêwhiñ lau sêkêñ whiñ-nga yêc malac Antiok ñasawa baliñ.

15

Lau atu-tu sêkac sa sêmbô Jerusalem

¹ Lau sêkêñ whiñ-nga ñatô akêñ gameñ Judia-ñ ga sêhóc asê Antiok, ma sêndôhôn yom têt lau sêkêñ whiñ-nga nañ lau Israel dom, nañ bocdec bu, “Mac bu asê nem laungac si ñamlic ñatô su ankcuc pwac nañ Moses to yom pi, nañ dom, dec oc tòm dom bu Anötô nem mac si.” ² Tu yom dinañ-nga dec kisa atu yêc Pol lu Banabas ma lau gameñ Judia-nga dinañ ñasawa, ma sêser dau ñapan pi yom dau. Bocdinañ lau sêkêñ whiñ-nga sênyaliñ Pol lu Banabas ma lau sêkêñ whiñ-nga ñatô sa, ma sêñkiñ ñac bu sêpi Jerusalem sêndi ma sêngô lau aposel ti lau bata si gauc pi yom dau. ³ Sêñkiñ ñac si su, ma têt ndoc Pol ti lau dau sêñsêlêñ sêmbô ser, nañ sic miñ têt lau sêkêñ whiñ-nga yêc gameñ Pionisia ti Samaria-nga, pi ñac si gwelen têt lau nañ lau Israel dom. Sêwhê sa bu lau apa daêsam sêkac si ñalôm kwi ma sêkêñ whiñ Pômdau. Ma yom dau kôm lau sêkêñ whiñ-nga hoñ atac ñayham atu. ⁴ Ma têt ndoc sêhóc asê Jerusalem, nañ lau sêkêñ whiñ-nga ti aposel ma lau bata sêkóc ñac sa. Ma inlu sic miñ gêt hoñ nañ Anötô gêm inlu sa bu sêkôm.

⁵ Têt dinañ lau Palêsai ñatô nañ sêkêñ whiñ Yisu, nañ sêtisa ma sêsôm, “Yac gauc gêm tidôn bu dandic atu bu lau gameñ apa-nga nañ sêkêñ whiñ Yisu, nañ sêsê laungac si ñamlic ñatô su ma sêsóc Moses ndê yomsu ñapu.” ⁶ Goc sêkac lau aposel ti lau bata hoñ sa sêpitigen bu sêkóc gauc pi yom dau. ⁷ Sêsôm yom ñasawa baliñ su, goc Pita tisa ma sôm, “Asidôwai, gauc nem gêt nañ Anötô kôm têt lau gameñ apa-nga ñatô, têt têt dê gi su. Mac anyalê su bu in gêlic ñayham bu ñac sêngô ñawaê ñayham sa aó dauñ whañsun, ma sêkêñ whiñ. ⁸ Anötô nañ kêtalê ñamalac hoñ si ñalôm, nañ kêt Nalau Dabuñ têt ñac tòm in kêt têt yac, dec tóc asê bu in ñê mwasin gic ñac ñawaê whiñ. ⁹ In kêmasañ ñac si ñalôm ñawasi sa tu ñac si sêkêñ whiñ-nga, gitôm in kôm têt yac. Gêt dau whê sa bu in gêlic yac hoñ bu lau kain tigen. ¹⁰ Magoc in kôc ñac sa tu sêñkuc Moses ndê yomsu-nga dom. Yomsu dau kêt ñawapac têt yac ti damañ, nañ datôm dom bu dahóc. Bocke dec mac bu akêt ñawapac dau sac lau gameñ apa-nga nañ sêkêñ whiñ, nañ si bakêyac? Mac bu akôm bocdinañ dec oc anshahê Anötô, ma mboe oc kôm in atac ñandê. Ma mac oc alhac in ndê

lêt nem lau si-nga ahuc. ¹¹ Magoc yac dakêt whiñ bu Anötô gêm yac lau Israel-nga si tu mwasin nañ datap sa ñambwa yêc Pômdau Yisu-nga. Ma ñac lau dindê bocdinañ.”

¹² Ma têt dinañ Banabas lu Pol sic miñ yom pi gêt dalô ti gêt atu-tu nañ Anötô gêm inlu sa bu sêkôm yêc lau gameñ apa-nga ñalôm. Ma lau hoñ nañ sêkac sa sêndóc, nañ sem dôn ma sêkêñ danğa inlu si yom. ¹³ Inlu si yom pacndê, goc Jems sôm yom asê bocdec bu, “Asidôwai, angô aneñ yom. ¹⁴ Pita whê sa têt yac su pi gêt nañ Anötô kôm bu kôc lau gameñ apa-nga ñatô sa sêti in ndê. ¹⁵ Gêt dau kêkuc yom nañ propet dan to muñ su bocdec bu:

¹⁶ Pômdau sôm, “Tinambu aó oc wambu wamen, ma wapuc Dawid ndê gôlin kiñ-nga dôn tiyham. Dawid ndê gôlin dau kwahic dec tisac gitôm andu nañ tiakwa su, magoc aó oc wakwê sa tiyham. ¹⁷ Nalêt dinañ dec wamasañ lêt bu lau sêñsalê aó, ma sêtigasuc aó tiyham. Ma lau gameñ apa-nga nañ gahê aneñ ñ aê pi ñac, nañ sêwhiñ.’ Pômdau, nañ oc kôm gêt dau ñandô sa, nañ ndê yom dau dinañ. ¹⁸ In kêmasañ lêt dau gwanañ su.” [Amos 9:11-12]

¹⁹ Goc Jems sôm, “Bocdinañ aó gauc gêm bu lau gameñ apa-nga nañ sêkac si ñalôm kwi ma sêsóc Anötô ndê gôlin ñapu, nañ oc dakêt ñawapac têt ñac dom. ²⁰ Mba! Dato bapia têt ñac, ma dakêt puc ñac bu sêner gêt danañ-nga nañ lau sêkêñ ti da têt anötôi gwam, nañ dom, bu gêt dau ñadômbwi yêc Anötô angô-nga. Danem la ñac bu sêkôm mêtê mockain-nga dom, ma sêner bôc nañ sêkin ndu ma wata ti dac nañ dom. ²¹ Yom dau dinañ. Moses ndê yom, nañ oc sênyalê su, ma bocdinañ dato yom pi dom. Bu lau sem mêtê pi Moses ndê yom yêc malac atu-tu hoñ gitôm yala daêsam su, ma sêsam in ndê buku yêc ñac si lôm wê-nga tòm béc Sabat-nga hoñ.”

Sêto bapia têt lau gameñ apa-nga

²² Têt dinañ lau aposel ti lau bata, ma lau sêkêñ whiñ-nga hoñ si ñalôm tigen, bu sênyaliñ ñac si lau ñatô sa, bu sêtêt Antiok sêwhiñ Pol lu Banabas sêndi. ñac s ênyaliñ lau sêkêñ whiñ-nga si ngac bata lu sa, nañ Judas, nañ sêsam in ndê ñaê dan bu Basabas, lu Sailas. ²³ Ma sêto bapia dan bu inlu sêkóc tôhôn, nañ sôm yom bocdec bu:

Yac ato bapia dindec têt mac lau gameñ apa-nga nañ akêt whiñ Pômdau, yêc malac Antiok ma gameñ Siria-nga ti Silisia-nga. Mac nem asidôwai yac lau aposel ti lau bata lec, akôm acsalô ñayham têt mac.

²⁴ Yac atap sa bu yac mba lau natô sêhóc asê mac, ma sêkôm mac nem njalôm njawapac tu nac si yom pi mêtê dasê laungac namlıc-nga. Yac ankin lau dau sêtên mac sêloc dom. ²⁵ Bocdınan nac hon gauc gêm tidôn bu anyalin lau natô sa ma ankin nac sêtên mac sêloc sêwhın yac mba silıp nıyham lu, nan Pol lu Banabas. ²⁶ Inlu sêkên dau sambuc bu sêhoc Pômdau Yısu Kılısi ndê nıawaê nıyham asê, ma sêtóc dau dom bu sêmbac ndu tu in ndê nıaê-nga. ²⁷ Ma kwahıc dec yac ankin Judas lu Sailas sêwhın inlu sêtên mac sêloc, bu sêpuc yom bapıa dıdec-nga dôn. ²⁸ Yac bu akên nıawapac tên mac dom, tıgeı bu anem la mac. Ma yac akên whın bu Nalau Dabun oc puc yac mba yom dau dôn. Yom dau bocdec. ²⁹ Aneı gên daneı-nga nan lau sêkên ti da tên anötöı gwam, nan dom. Aneı bıc nan sêkıı ndu ma wata ti dac, nan dom. Ma akôm mêtê mockaı-nga dom. Ayob daóm bu ambo ahê gên dau, nan dec oc akôm mêtê nıyham. Yom dau dınan. Acsaló nıyham tên mac hon.

³⁰ Sêto bapıa dau su, goc sênkıı lau dau sêtên Antıok sı. Ma yêc dındê, nac sêkac lau sêkên whın-nga sa, ma sêkên bapıa dau tên nac. ³¹ Lau sêkên whın-nga sêsam, dec puc nac dôn ma kôm nac atac nıyham sa. ³² Judas lu Sailas dau propet lu, ma sêsóm yom ti sêkên gauc nıyham daêsam tên lau sêkên whın-nga, bu sêpuc nac dôn. ³³ Sêmbo sêwhın nac bęc nató, goc lau sêkên whın-nga sem mbec inlu nı yom maló, ma sênkıı inlu sêmbo sêtên gólówac dabun Jerusalem-nga, nan sênkıı inlu sêmey, nan sı tıyham. [³⁴ Magoc Sailas gauc gêm bu mbo malac Antıok.] ³⁵ Ma Pol lu Banabas sêmbo malac Antıok, ma inlu sêwhın lau daêsam, sêmbo ti sêndóhón lau ma sêhoc Pômdau ndê yom asê.

Pol lu Banabas sêhu dau sıı

³⁶ Tınambu Pol sóm yom tên Banabas bocdec bu, "Aó gauc gêm bu hêlu dambu datên malac hon nan mun-nga dahoc Pômdau ndê yom asê dambo, nan dandı. Dandıc lau kési yêc dındê, ma dalıc bu nac sêmbo nalên bocke." ³⁷ Banabas tac whın bu sêkóc Jon nan sêsam in ndê nıaê dan bu Mak, nan whın inlu ndı. ³⁸ Magoc Pol gêlıc gauc dau bu yham dom. Nahu bu mun-nga Jon hu inlu ma inlu sı gwelen sıı yêc gameı Pampılıa-nga. ³⁹ Tu yom dınan-nga Pol lu Banabas sêsey dau e sêhu dau sıı.

Banabas kóc Mak ma inlu sêpi wan dan ma sêtên nduc Saıpras sı. ⁴⁰ Magoc Pol kêyalın Sailas sa bu ênsêlên whın in ndı. Asıdówai Antıok-nga sem mbec inlu ma sêteı Pômdau bu puc inlu dôn nı nı ndê mwasıı, ma tınambu inlu sêlhó sı. ⁴¹ Ma inlu sıc gameı Sırıa ti Sılısıa-nga kési ma sêpuc lau sêkên whın-nga dôn yêc gameı dınan.

16

Timoti kôm gwelen whın Pol lu Sailas

¹ Pol lu Sailas sêhóc asê malac Derbı, ma tınambu sêtên malac Lıstra sı. Yêc malac dınan ngac kên whın-nga dan nıaê Timoti mbo. In dında in awê Israel-nga dan nan kên whın Pômdau, ma Timoti damba in ngac Grik-nga. ² Lau sêkên whın-nga nan sêmbo malac Lıstra ma Aıkonıam sêlıc Timoti bu ngac nıyham ma sêmpiı in. ³ Pol tac whın bu Timoti ênsêlên ti kôm gwelen whın in. Tıgeı in kêyalê bu lau Israel-nga hon nan sêmbo gameı dınan, nan sênıyalê bu Timoti damba in ngac Grik-nga. Tu dınan-nga in sê Timoti ndê namlıc nató su. ⁴ Tınambu sênsêlên sêlom-sêlom malac, ma sêhoc yom nan lau bata ti lau aposel sêmاتیı tidôn yêc Jerusalem, nan asê tên lau sêkên whın-nga bu sênkıc. ⁵ Nalên dau dınan Anötó puc lau sı sêkên whın dôn yêc malac hon dınan, ma tóm bęc hon lau sêkên whın-nga sı ton kêsówec tiatu.

Pol yêc mbê pi ngac Masedonia-nga

⁶ Nalau Dabun kalhac Pol ti lau nan sêwhın in ahuc, bu sênem mêtê yêc gameı Esıa-nga tên nıasawa dınan dom. Bocdınan dec nac gacgen sêmbo gameı Prıgıa ti Galesıa-nga, ma sêkôm gwelen sêmbo dınan. ⁷ Tên ndoc sêhóc asê gameı Mısıa-nga nabatın, ma bu sêsóc malac Bıtınıa sêndı, nan Yısu ndê Nalau kalhac nac ahuc tıyham. ⁸ Bocdınan sêhóc gêlıc gameı Mısıa-nga ma sêsıp malac Troas sı. ⁹ Tên óbwêc dınan Pol yêc mbê ma gêlıc ngac dan akên gameı Masedonia-nga meı kalhac in anıó-nga, ma ten in bocdec bu, "Tên Masedonia mweı ma nem yac sa." ¹⁰ Pol yêc mbê dau su ma whê sa tên yac* e anyalê bu Anötó mbwêc yac bu anem mêtê tên lau Masedonia-nga. Bocdınan dec yac anıshıc daun bu atên lau dau andı.

Lıdıa kóc Pol ndê yom sa ma kên whın Yısu.

¹¹ Yac apı wan yêc Troas ma solop atên nduc Samotres a, ma nıgalanıseı yac ahu

* **16:10** Yêc nabatın 10 Luk to yom 'yac' dec tóc asê bu in dau mbo whın Pol tên ndoc dınan e tóm ndoc sêtên malac Pılıpai sı - yêc nabatın 19 in to 'yac' tıyham dom. In kôm nalên tıgeı yêc Apo 20:5-21:18; ma 27:1-28:16.

nduc dau sinj ma asôc baô yêc malac Niapolis. ¹² Goc yac anşêlêñ atêñ malac Pilipai a a mbo bêc ñatô. Malac dau ti gameñ Masedonia-nga ña-malac atu, ma lau Rom-nga nañ sem gôliñ gameñ dau, nañ sêndôc malac dinañ.

¹³ Têñ Sabat danj yac ahu malac dau sinj, ma asa atêñ bu danj yêc malac dau ñamakê a. Yac gauc gêm bu mboe gameñ dinañ, inj lau ñatô si gameñ sêtenj mbec-nga. Ma yac atap lauwêhê ñatô sa, nañ sêkac sa sêmbo dindê, dec andôc sic ma ac hu asôm yom têtj ñac. ¹⁴ Lauwêhê nañ sêñgô yom dau, nañ si danj inj Lidia. Inj awhê tidulu po ñadalô-nga, nañ meñ akêñ malac Tayatira, ma inj awhê toc Anôtô sa-nga. Têñ ndoc inj ngô Pol ndê yom, nañ Pômdau kac inj ndê ñalôm bu kôc yom dau sa ma kêtj whiñ Yisu. ¹⁵ Dec Lidia ti lau hoñ nañ sêndôc inj ndê andu nañ sêliñ sanju. Ma tinjambu inj sôm têtj yac, “Mac bu alic aô gitôm awhê nañ kêtj whiñ Pômdau, dec amej ambo anej andu.” Ma inj pinjap yac ñapanj e yac awhiñ inj a.

Pol lu Sailas sêndôc gapocwalô

¹⁶ Têñ ndoc danj yac bu atêñ gameñ nañ lau sêtenj mbec sêmbo, nañ andi, ma awhê danj meñ tap yac sa. Inj awhê akiñ ñambwa danj, ma ñalau danj mbo whiñ inj ma hoc yom asê pi gêtj nañ oc meñ sa tinjambu. Lau daêsam êlêmê sêtêñ inj si, bu inj whê yom sa pi gêtj nañ oc hóc asê ñac têtj têtj ñambu-nga. Ma awhê dau ndê ñadaui sêtap awa atu sa tu inj-nga. ¹⁷ Têñ têtj dinañ yac anşêlêñ awhiñ Pol, ma awhê dau kékuc yac ma mbwêc bocdec bu, “Lau dindêc sem akiñ Anôtô Nawasi ti Naclai Nâdau, ma sêwhê yom sa pi lêtj Anôtô nem mac si andôc tamli ñapanj-nga.” ¹⁸ Tôm bêc daêsam inj kôm boc-dinañ e mbô Pol ñalôm sa. Goc inj kac dau kwi ma sôm têtj ñalau bu, “Tu Yisu Killisi ndê ñaê-nga, dec wandic atu am bu sa yêc awhê dinañ.” Ma ñagahô ej ñalau hu awhê dau sinj.

¹⁹ Têñ ndoc dinañ awhê dau ndê ñadaui sênyalê bu ñac si lêtj sêkôc awa-nga pacndê. Dec sêlô Pol lu Sailas dôñ ma sêhê inlu sa sêsôc malac lôm sêtêñ lau atu-tu si. ²⁰ Sêkêñ inlu sêlhac lau sêmatôc yom-nga si anjô-nga, ma sêsôm, “Ngac lu dindêc inlu ngac Israel-nga. Ma sêmenj bu sêli lau malac-nga si ñalôm sa. ²¹ Bu inlu sêkac lau bu sêñkuc mêtê ñatô nañ yac lau Rom-nga bu tanjuk, dec oc so yac neñ ñagôliñ.” ²² Awhê akiñ dau ndê ñadaui sêngôliñ yom dinañ pi Pol lu Sailas, ma lau malac-nga sêpuc yom dau dôñ.

Bocdinañ lau sêmatôc yom-nga sêkêñ yatu bu sêkac inlu si ñakwê su ma sêhi inlu ña sô. ²³ Sêhi inlu ña sô sac andô, goc sêkêñ inlu sêndôc gapocwalô. Ma sêsôm yom ñanjañ têtj ngac nañ yob gapocwalô bu yob inlu ñapep. ²⁴ Inj ngô yom dau su dec kêtj inlu sêndôc ñalôm danj, nañ yêc andu gapocwalô-nga dau ña-ñalôm andô. Ma inj sô inlu gahi dôñ gêm damiñ a.

²⁵ Timaniñhu Pol lu Sailas sêtenj mbec ti sem wê sêmpinj Anôtô, ma lau gapocwalô-nga ñatô sêkêñ danja inlu. ²⁶ Sem wê sêmbo ma t iyhó atu gêm dec andu gapocwalô-nga wewic sa. Ma gamat gapocwalô-nga hoñ sêlêc dau su, ma sen gapocwalô-nga suc yêc lau hoñ. ²⁷ Têñ têtj dinañ ngac yob gapocwalô-nga tali sa ma gêlic bu gamat hoñ kac sa su. Inj gauc gêm bu lau hoñ oc sêlhô si su, dec púc inj ndê bieñ baliñ sa bu kuñ dau ndu. ²⁸ Magoc Pol mbwêc, “Kôm daôm ñayom dom. Yac hoñ kelec ambo!” ²⁹ Goc ñadau sôm bu lau sêtuj ya sa sêmenj, ma sôc gapocwalô gi. Inj hu dau sip nom yêc Pol lu Sailas gahi-nga, ma töt dau ti kêtitec ñandô. ³⁰ Malô goc inj wê inlu sêsa awê si ma ndac inlu, “O ngac atu lu. Aô wakôm sake bu watap señ wandôc tanji-nga sa?” ³¹ Ma inlu sêô yom ma sêsôm, “Kêtj whiñ Pômdau Yisu, dec am oc tap Anôtô ndê mwasiñ nem am si-nga sa. Am ti am nem lau hoñ nañ ambo nem andu, nañ asa lêtj tiger dinañ.” ³²⁻³³ Têñ ôbwêc dinañ ngac yob andu gapocwalô-nga kôc inlu ma kêtjwasiñ inlu gamboc. Ma inlu sêwhê Pômdau ndê yom sa têtj inj ti lau hoñ nañ sêmbo inj ndê andu. Ma inj ti ndê lau hoñ sêliñ sanju. ³⁴ Tinjambu inj kôc inlu sêsôc inj ndê andu si ma kêtj gêtj danañ-nga inlu señ. Inj tac ñayham atu bu inj ti ndê lau hoñ kwahic dec sêkêñ whiñ Anôtô.

³⁵ T êñ galañsê bêbêc lau sêmatôc yom-nga sêñkinj lau sinj-nga ñatô sêtêñ ngac yob gapocwalô-nga si, bu sêsôm têtj inj bu êngapwêc Pol lu Sailas su. ³⁶ Ngac nañ yob andu gapocwalô-nga ngô yom dau, goc sôm têtj Pol, “Lau sêmatôc yom-nga sêkêñ yom meñ bu wangapwêc amlu Sailas su yêc gapocwalô. Bocdinañ amlu alhó andi ti yom malô.” ³⁷ Magoc Pol sôm têtj lau s inj-nga dinañ, “Alu ngac Israel-nga, magoc alu ngac Rom-nga† awhiñ. Sêmatôc alu mba yom ñapep dom, ma sic alu yêc lau hoñ anjô-nga e sêkêñ alu andôc dec. Ma bocke dec ñac bu sêhu alu sinj gelec alhó andi? Mba! ñac dau sêmenj ma sêwê alu asa andi.”

³⁸ Lau sinj-nga dinañ sêmbu si ma sic

† **16:37** Yom dau ñahu sêsôm yêc Yom Inglis bu ‘citizenship.’ Pol whê inlu Sailas sa bu citizen Israel-nga, ma citizen Rom-nga whiñ. Lau Rom si ñagôliñ danj kêtj yao bu sêhi citizen Rom-nga dom, bocdinañ gêtj nañ sêkôm têtj inlu Sailas, nañ gêtj so. Alic yom ñatô yêc Apo 22:25-29.

minj yom dau tɛj lau sɛmatɔc yom-nga. Nac sɛngɔ bu Pol lu Sailas injlu ngac Rom-nga sɛtɔm ɲac, dec ɲac sɛtɔc dau atu. ³⁹ Goc ɲac sɛtɛj gapocwalɔ si ma sɛkɔm bu sɛnem malɔ injlu si ɲalɔm. Sɛkɔc injlu su yɛc andu gapocwalɔ-nga, ma sɛwɛ injlu sɛsa si. Ma sɛndac injlu bu sɛhu malac dau sinj. ⁴⁰ Tɛj ndoc Pol lu Sailas sɛhu gapocwalɔ sinj, nanj injlu sɛtɛj Lidia ndɛ andu si. Sɛkac lau sɛkɛj whinj-nga honj sa, ma sɛsɔm yom ɲayham daɛsam tu sɛpuc ɲac dɔj-nga. Ma tinjambu sɛhu ɲac sinj.

17

Lau sɛkɛj kisa Pol lu Sailas yɛc Tesalonika

¹ Injlu sɛɲsɛlɛj si sɛsa sej tɛj malac Ampipolis ma Apolonia, ma gacɛj si e sɛhɔc asɛ Tesalonika. Yɛc malac dinanj lau Israel si lɔm wɛ-nga danj kalhac. ² Pol kɛkuc inj ndɛ mɛtɛ, ma tɛj Sabat sɔc lɔm wɛ-nga dau gi. Ma gitɔm Sabat tɔ inj gɛm yomgalɔm whinj lau yɛc dindɛ, bu whɛ ɲac si gauc sa pi Anɔtɔ ndɛ yom daɛsam nanj sɛto yɛc muj su nanj. ³ Inj whɛ sa ma tɔc asɛ bu Mesaya gic waɛ bu hɔc ɲandɛ e mbac ndu, ma tisa akɛj lau batɛ-nga ma mbo tali tiyham. Dec inj sɔm tɛj ɲac, “Kwahic dec aɔ wasɔm tɛj mac bu Yisu inj Mesaya dau. Yom ɲandɔ!” ⁴ Lau Israel-nga ɲatɔ sɛkɛj whinj ma sɛlhac sɛwhinj Pol lu Sailas. Ma lau Grik-nga daɛsam nanj sɛtoc Anɔtɔ sa, nanj sɛkɛj whinj, ma lauwhɛ tiwaɛ daɛsam bocdinanj.

⁵ Magoc lau Israel-nga ɲatɔ sem lɛmunj Pol lu Sailas, dec sɛsɔc malac lɔm si, ma sɛkac lau sac ɲatɔ sa sɛpitigej, ma sɛngilɛ ɲac tu bu sɛndic hu kisa. Nac sɛɲyalɛ bu Pol lu Sailas sɛyɛc Jason ndɛ andu, dec sɛnti sɛtɛj andu dau si, bu sɛhɛ injlu sɛsa sɛmɛj. ⁶ Magoc sɛtap injlu sa dom, ma bocdinanj sɛkɔc Jason ti lau sɛkɛj whinj-nga ɲatɔ ma sɛkɛj ɲac sɛlhac lau bata malac-nga anjɔ-nga. Ma sɛsɔm ɲa awaha atu, “Lau nanj sɛli lau ɲalɔm sa yɛc gamej honj, nanj kwahic dec sɛmɛj sɛkɔm yɛc yac nej malac. ⁷ Ma Jason, ɲac dindec, inj kɔc ɲac sa sɛmbo inj ndɛ andu. Nac sɛsɔc †Sisa ndɛ ɲagɔlinj ɲapu dom, ma ɲac honj sɛsɔm bu kinj danj tiyham mbo, nanj ndɛ ɲaɛ Yisu.” ⁸ Lau bata ti lau toj dinanj ma lau malac-nga honj sɛngɔ yom dinanj e gɛli ɲac si ɲalɔm sa ɲandɔ. ⁹ Goc sɛsɔm bu Jason ti inj ndɛ lau sɛnemlhi dau su yɛc gapocwalɔ. Semlhi su goc sɛkɛj ɲac sɛlhɔ si.

Pol lu Sailas sɛtɛj malac Berea si

¹⁰ Lau sɛkɛj whinj-nga yɛc Tesalonika sɛhɔj e ɲasec sa su, goc sɛɲkinj Pol lu Sailas sɛlhɔ sɛtɛj malac Berea si. Sɛhɔc

asɛ su sɛmbo malac dinanj, ma sɛsɔc lau Israel si lɔm wɛ-nga si ma sem mɛtɛ. ¹¹ Lau Berea-nga ɲac lau si mɛtɛ ɲayham hɔc gɛlɛc lau Tesalonika-nga si mɛtɛ. Sɛkɛj danja ɲapep tɛj Pol lu Sailas si yom pi Yisu, ma sɛkɔc sa ti atac whinj. Ma tɔm bɛc honj sem dɔhɔj yom dau whinj Anɔtɔ ndɛ yom nanj sɛto muj su yɛc nanj. Nac bu sɛɲyalɛ injlu si yom bu yom ɲandɔ me mba. ¹² Ma lau Israel-nga daɛsam sɛkɛj whinj Yisu, ma yɛc lau Grik-nga, lauwhɛ tiwaɛ ma launjac daɛsam sɛkɛj whinj bocdinanj.

¹³ Malɔ goc lau Israel-nga yɛc malac Tesalonika sɛngɔ ɲawaɛ bu Pol gɛm Anɔtɔ ndɛ mɛtɛ tɛj lau mbo Berea. Dec ɲac sɛtɛj Berea si, bu sɛli lau ɲalɔm sa bu sɛkɛj kisa Pol lu Sailas. ¹⁴ Tu dinanj-nga lau sɛkɛj whinj-nga sɛɲkinj Pol kɔlhɔ tɛj malac danj yɛc gamej gwɛc-nga gi. Magoc Sailas lu Timoti gacɛj sɛmbo malac Berea. ¹⁵ Lau nanj sɛhonj Pol ma sɛsa sej sɛwhinj inj, nanj sɛkɔc inj sɛsip malac Atens si. Goc Pol kɛkinj ɲac sɛmbu si, ma sɔm bu sɛkɛj yom tɛj Sailas lu Timoti bu sɛtɛj inj sɛmɛj ɲagahɔ.

Pol gɛm mɛtɛ yɛc Atens

¹⁶ Pol hɔj injlu mbo Atens, ma gɛlic anɔtɔi gwam daɛsam sɛlhac malac lɔm, dec kɔm inj ɲalɔm ɲawapac. ¹⁷ Bocdinanj inj sɔc lɔm wɛ-nga gi ma gɛm yomgalɔm whinj lau Israel ti lau Grik-nga nanj sɛtoc Anɔtɔ sa. Ma tɔm bɛc honj inj sɔc malac lɔm gi tap lau ɲatɔ sa, ma whɛ Anɔtɔ ndɛ yom sa tɛj ɲac bocdinanj. ¹⁸ Yɛc Atens lau ɲatɔ sɛmbo, nanj ɛlɛmɛ sem yomgalɔm pi gɛj honj ɲahu sɛwhinj dau. Sɛsam ɲac bu lau Epikuria ma lau Stoik. Tɛj ndoc ɲac si lau ɲatɔ sɛngɔ Pol sɔm ɲawaɛ ɲayham asɛ pi Yisu, ma pi lɛj datisa akɛj lau batɛ-nga, nanj ɲac sic hu sɛsej inj ndɛ gauc ti yom ɲatɔ. Lau ɲatɔ sɛsɔm, “Njac dindec sɔm yom daɛsam ɲapanj, ɲahu bocke?” Ma ɲatɔ sɛsɔm, “Mboe inj bu nem yac nej gauc kwi tu bu dakɛj whinj anɔtɔi apa-nga.” ¹⁹ Bocdinanj dec sɛwɛ inj sɛtɛj gamej nanj sɛsam bu Areopagas, gamej nanj lau nanj sɛkip gɛj ɲahu sa-nga ɛlɛmɛ sɛkac sa sɛmbo. Nac sɛkɛj Pol kalhac lau Areopagas-nga anjɔ-nga, ma sɛndac inj bocdec bu, “Gitɔm bu am whɛ yom wakuc nanj am kɛdɔhɔj tɛj lau, nanj sa tɛj yac? ²⁰ Yac anjɔ am nem yom tɔm yom wakuc andɔ danj, ma yac bu anyalɛ yom dau ɲahu.” ²¹ Lau Atens ti lau apa honj nanj sɛndɔc malac dinanj, nanj sɛmbo tu sɛngɔ yom ti sɛnem yomgalɔm ɲapanj pi gauc wakuc bocke nanj hɔc asɛ ɲac-nga. Nac si gwelɛj danj mba. Tu dinanj-nga dec ɲac bu sɛngɔ Pol ndɛ yom.

²² Ma Pol tisa kalhac lau aṅgô-nga yêc Areopagas, ma sôm, "O mac lau Atens-nga. Aô kayalê bu mac akôm gêṅ daêsam tu bu anem akiṅ anôtoi nom-nga. ²³ Bu aô kasêlêṅ ti gatôc gwanij gêṅ hoṅ naṅ mac amasaṅ tu anem akiṅ mac nem anôtoi-nga. Ma aô gatap alta daṅ sa, naṅ mac ato yom pi bocdec bu, 'Anôtô naṅ yac tam gauc, naṅ ndê alta.' Anôtô naṅ mac am akiṅ magoc am gauc iṅ, naṅ kwahic dec aô oc wawhê iṅ sa têṅ mac. ²⁴ Iṅ Anôtô, naṅ kêtṅ nom ti gêṅ hoṅ, ma iṅ undambê ti nom ṅadau. Ma bocdinaṅ iṅ ndôc lôm dabuṅ naṅ ṅamalac amba sêmasaṅ, naṅ dom. ²⁵ Ma gêṅ naṅ ṅamalac sêmasaṅ, naṅ oc nem iṅ sa ṅalêṅ bocke? Bu iṅ pônḍa gêṅ daṅ dom. Ma iṅ dau kêtṅ wayahô têṅ ṅamalac bu sêmbô tali ma kêtṅ gêṅ hoṅ bocdinaṅ. ²⁶ Iṅ kêtṅ ṅamalac ṅamata-nga mbo nom e kwahic dec lau titoṅ-titoṅ hoṅ sêsa akêṅ ṅgac tigeṅ dinaṅ, ma sem nom ṅagameṅ sambob ahuc. Lau titoṅ-titoṅ hoṅ si gameṅ ṅabatiṅ, naṅ Anôtô kêtṅ yaliṅ sa gwanaj su, ma têm bu lau toṅ tigeṅ-tigeṅ si ṅaclai tiatu ma tisaṅ, naṅ kêmatiṅ tidôṅ gwanaj su bocdinaṅ. ²⁷ Anôtô kôm gêṅ hoṅ dinaṅ tu bu lau sêlic, ma sêṅsalê iṅ e sêtap iṅ sa. Magoc iṅ mbo baliṅ têṅ yac lau tigeṅ-tigeṅ dom. ²⁸ Tôm yom ṅagauc daṅ naṅ mac daôm nem ṅgac daṅ to muṅ su, naṅ sôm, 'Tu Anôtô ndê ṅaclai-nga dec yac dambo taṅli ma taṅsêlêṅ, ma yac neṅ ṅahu yêc sip iṅ-nga.' Ma mac nem ṅgac daṅ tiyham to yom ṅagauc daṅ bocdec bu, 'Yac dati iṅ ndê balêkoc.' ²⁹ Yac dati iṅ ndê balêkoc ma bocdinaṅ yac bu gauc nem bu iṅ gitôm gol me silba me hoc me ṅagatu daṅ, naṅ ṅamalac sêmasaṅ tôm ṅac si gauc, naṅ dec yac gauc gêm yom so pi iṅ. ³⁰ Muṅ-nga lau daêsam gauc gêm yom bocdinaṅ, bu sêṅyalê Anôtô dom. Magoc iṅ kêtṅ ṅagêyô têṅ ṅac dom. Tigeṅ kwahic dec iṅ gic atu bu lau hoṅ sênem dau kwî. ³¹ Bu iṅ kêtṅ yaliṅ bêc daṅ sa bu êmatôc lau nom-nga hoṅ, ma iṅ oc kôm gêṅ dau êṅkuc iṅ ndê lêṅ gitêṅ. Ma iṅ k êyaliṅ ṅgac daṅ sa bu kôm gwelêṅ dau. Iṅ uṅ ṅgac dau sa akêṅ lau batê-nga, dec tôte gêṅ dau tiawê têṅ lau hoṅ sêlic."

³² Têṅ ndoc sêṅgô Pol ndê yom pi lau sêtisa akêṅ lau batê-nga, naṅ lau ṅatô sêpu iṅ. Magoc lau ṅatô sêsôm, "Yac bu aṅgô am nem yom pi gêṅ dinaṅ tiyham."

³³ Ma têṅ dinaṅ Pol tisa ma hu lau naṅ sêndôc Areopagas, naṅ siṅ. ³⁴ Lau ṅatô sêṅkuc Pol ma sêkêṅ whiṅ Yisu. Ṅac si daṅ iṅ Dionisias, naṅ muṅ-nga ndôc whiṅ lau naṅ sêkac sa yêc Areopagas. Ma awhê daṅ ṅaê Damaris ma lau ṅatô sêkêṅ whiṅ bocdinaṅ.

18

Pol mbo malac Korin

¹ Tiṅambu Pol hu Atens siṅ ma têṅ malac Korin gi. ² Yêc dinaṅ iṅ tap ṅgac Israel-nga daṅ sa, naṅ ndê ṅaê Akwila. Iṅ dinda kôc iṅ yêc gameṅ Pontus-nga, ma muṅ-nga iṅlu ndê awhê Prisila sêndôc malac Rom yêc gameṅ Itali-nga. Magoc tiṅambu Kiṅ Klaudias kêtṅ yatu bu lau Israel-nga hoṅ sêhu malac Rom siṅ, dec iṅlu Prisila sêlhô si sêmbô malac Korin. Têṅ ndoc Pol hóc asê, naṅ gi gêlic iṅlu. ³ Akwila lu Prisila i ṅlu awhê lu ṅgac sêkôc bôc ṅamlic ma po ma sêsi pitigeṅ tu sêmasaṅ bac-nga. Pol kêtṅ yalê gwelêṅ dau tidôṅ whiṅ, bocdinaṅ dec mbo whiṅ iṅlu, ma sêkôm gwelêṅ sêwhiṅ dau. ⁴ Pol tac whiṅ bu lau I srael ma lau Grik naṅ sêmbô Korin sêkêṅ whiṅ Pômdau, dec tôm bêc Sabat-nga hoṅ sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whiṅ ṅac.

⁵ Têṅ ndoc Sailas lu Timoti sêmeṅ akêṅ gameṅ Masedonia-nga, naṅ Pol kêtṅ dau sambuc tu gwelêṅ nem mêtê lau-nga. Iṅ hoc yom asê têṅ lau Israel-nga ma sôm têṅ ṅac bu Yisu iṅ Mesaya dau. ⁶ Magoc lau Israel-nga sêkêṅ whiṅ Pol ndê yom dom, ma sêli awha sa têṅ iṅ. Bocdinaṅ iṅ kégolon kop su yêc ndê ṅakwê bu tôte ṅac si giso asê, ma sôm, "Mac atec Anôtô ndê yom, dec awêkaṅ daôm nem ṅagêyô. Aô dom. Kwahic dec wahu mac lau Israel-nga siṅ, ma wakôm gwelêṅ têṅ lau naṅ lau Israel dom." ⁷ Goc Pol hu lôm wê-nga siṅ, ma sa gi mbo Titius Justus ndê andu. Iṅ ṅgac gameṅ apa-nga naṅ gêm akiṅ Anôtô, ma iṅ ndê andu kalhac kêpiṅ lôm wê-nga. ⁸ Ma ṅgac bata lôm wê-nga daṅ ṅaê Krispas, ti lau hoṅ naṅ sêmbô iṅ ndê andu, naṅ sêkêṅ whiṅ Pômdau. Ma lau Korin-nga daêsam naṅ sêṅgô Pol ndê yom, naṅ sêkêṅ whiṅ Yisu ma sêliṅ saṅgu.

⁹ Têṅ ôbwêc daṅ Pol yêc mbê, ma gêlic Pômdau sôm yom têṅ iṅ bocdec bu, "Tôte daôm dom. Sôm aneṅ yom asê ṅapan, ma nem daôm dôṅ dom. ¹⁰ Bu aô gambo gawhiṅ am, ma oc tôm dom bu lau daṅ sêkêṅ sac am. Bu yêc malac dindêc, aneṅ lau daêsam sêmbô." ¹¹ Bocdinaṅ Pol mbo Korin tôm yala tigeṅ ma ayô 6, ma kêdôhôn Anôtô ndê yom têṅ lau.

¹² Têṅ ndoc naṅ Galio gêm gôliṅ gameṅ Akaya-nga, naṅ lau Israel-nga naṅ sêndôc malac Korin, naṅ sêkêṅ si ṅalôm pitigeṅ bu sêkêṅ kisa Pol. Ma sêkêṅ iṅ kalhac Galio aṅgô-nga bu êmatôc iṅ ndê yom. ¹³ Ma ṅac sêsôm, "Ṅgac dindêc kêdôhôn lau bu sênem akiṅ Anôtô ṅa lêṅ naṅ so yac mba yomu." ¹⁴ Pol kac awha sa bu sôm yom, m agoc Galio dau ô lau Israel si yom ma sôm, "O mac lau Israel-nga!

Mac nem yom dec bu hêganônj sac atu danj, me gêj nanj so ñagôlinj Rom-nga, dec wanjgô. ¹⁵ Magoc yom nanj mac asôm pi ñgac dindéc, nanj hêganônj mac daôm nem yom ti ñaê ñatô ma yomsu Israel-nga. Bocdinaj mac daôm amasanj. Aô oc wamatôc yom kainj dinaj dom.” ¹⁶ Dec inj soc ñac su yêc andu matôc-nga. ¹⁷ Ma lau honj sêkôc Sostene, ñgac bata nanj yob lau Israel-nga si lôm wê-nga yêc malac Korin, nanj dônj, ma sic inj yêc lau matôc-nga anjgô-nga. Ma Galio gêlic, magoc kôm tôm gêm gauc.

Pol mbu têtj Antiok gi

¹⁸ Pol mbo malac Korin tèm baliñ ñagéc, goc hu lau sêkêj whiñ-nga sinj ma têtj malac Kenkria gi, bu kôc wanj ma mbu têtj gamej Siria-nga ndi. Ma Prisila lu Akwila sêwhiñ inj si. Muñ-nga Pol gic bata yom danj têtj Anôtô, ma tu dinañ-ñ ga têtj ndoc sêmbo malac Kenkria, nanj kêtj kêclauñ sêñgapiñ tiapê. Pacndê si, goc ñac sêpi wanj ma sêlhô si. ¹⁹⁻²⁰ Sêtêj malac Epesas si, ma Pol sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whiñ lau Israel-nga. Ma ñac sêndac inj bu mbo whiñ ñac tèm ñatô tiyham, magoc inj gôlôc têtj ñac dom. Inj hu Prisila lu Akwila sinj sêmbo sêwhiñ ñac. ²¹ Ma têtj ndoc inj pi wanj gi, nanj kêmatinj yom têtj lau Epesas-nga bocdec bu, “Anôtô bu lic ñayham, dec aô wambu watêj mac wamej tiyham.” Goc wanj dau hu Epesas sinj ma sa gi. ²² Wanj dau kêsêlêj e hóc asê malac Sisaria, goc Pol sip baô gi. Ma inj pi Jerusalem gi ma gic lau sêkêj whiñ-nga kêsî yêc dinañ. Ma tiñambu inj têtj malac Antiok gi. ²³ Inj mbo Antiok ñasawa saunj, goc kêsêlêj têtj gamej Prigia ma Galesia-nga gi. Yêc dindê inj golom-golom malac ma puc lau sêkêj whiñ-nga dônj bu sêlhac ñanja.

Apolos ndê minj

²⁴ Têtj ñasawa dinañ ñgac danj ñaê Apolos hóc asê malac Epesas. I ñ ñgac Israel-nga nanj ndê malachu Aleksandria, ma inj ñgac tîgauc ma kêyalê Anôtô ndê yom nanj sêto muñ su yêc, nanj tidônj. ²⁵ Lau ñatô sêndôhônj inj pi Pômdau Yisu su, ma bocdinañ inj kêtj ndê ñalôm ti gauc sambuc bu êndôhônj lau pi Yisu ma whê inj ndê yom sa ñapep. Magoc inj kêyalê busanju ñalêj tigenj, nanj Jon ndê lêtj êñku lau tu sênem dau kwi-nga. ²⁶ Yêc Epesas Apolos sôc lôm wê-nga gi, ma gêm mêtê ti ñanja. Prisila lu Akwila sêjgô inj ndê yom, dec sêñgalêm inj têtj injlu si andu gi, ma sêwhê yom ñatô sa têtj inj e inj kêyalê Anôtô ndê lêtj nem lau si-nga ñapep enj.

²⁷ Tiñambu Apolos bu têtj gamej Akaya-nga ndi, dec lau sêkêj whiñ-nga yêc malac Epesas sêpuc inj ndê ñalôm dônj. Ma

sêto bapia têtj lau Akaya-nga nanj sêtap Anôtô ndê mwasinj sa ma sêkêj whiñ Yisu, ma sêtenj ñac bu sêkôc Apolos sa. Ma têtj ndoc inj hóc asê, nanj inj mbo whiñ lau sêkêj whiñ-nga dinañ, ma gêm ñac sa ñandô. ²⁸ Bu inj kalhac ñanja ma ô lau Israel-nga si yom yêc lau honj anjgô-nga, ma whê Anôtô ndê yom nanj sêto yêc, nanj sa, bu têtj asê bu Yisu inj Mesaya dau.

19

Pol mbu têtj malac Epesas gi

¹ Têtj ndoc Apolos mbo Korin, nanj Pol hu gamej Prigia ti Galesia-nga sinj, ma kêsêlêj ho señ lôc-nga nanj sa têtj malac Epesas gi. Inj hóc asê Epesas, ma tap lau sêkêj whiñ-nga ñatô sa. ² Ma inj ndac ñac bocdec bu, “Têtj ndoc mac akêj whiñ tiwakuc, nanj mac akôc Ñalau Dabuñ su, me mba?” Ma sêto yom ma sêsôm, “Mba. Yac akôc Ñalau Dabuñ su dom, ma anjgô yom danj pi inj dom.” ³ Dec Pol ndac, “Mac alinj busanju kainj bocke?” Ma sêsôm bu, “Yac alinj busanju ñalêj gitôm Jon, Ñgac Kêku Lau-nga ndê.” ⁴ Goc Pol sôm, “Jon kêku lau nanj sem dau kwi, ma sôm têtj ñac bu sêkêj whiñ ñgac nanj oc meñ êñkuc inj, nanj Yisu.” ⁵ Ñac sêjgô Pol ndê yom dinañ goc sêlinj busanju tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga. ⁶ Ma têtj ndoc Pol hu amba sac ñac, nanj Ñalau Dabuñ gêm ñac ahuc, dec sêsôm yom sem lau apa awha, ma sêhoc yom asê gitôm lau propet. ⁷ Lau nanj gêtj dau hóc asê têtj ñac, nanj launjac 12.

⁸ Pol mbo malac Epesas ñasawa gitôm ayô tô, ma sôc lôm wê-nga ñapanj. Ma yêc dindê inj gêtj yom dôj bu whê Anôtô ndê gôlinj ñahu sa têtj lau. ⁹ Magoc lau ñatô si ñalôm ñadandi ma sêkôc Pol ndê yom sa dom. Ma yêc lau honj anjgô-nga sêpu señ nanj Pol whê sa têtj ñac. Goc Pol hu ñac sinj ma kôc lau sêkêj whiñ-nga su yêc lôm wê-nga. Ma tôm bêc honj inj gêm mêtê ñac mbo Tiranus ndê andu lau sêkac sa-nga. ¹⁰ Inj kôm bocdinañ tôm yala lu e lau Israel ti Grik-nga honj nanj sêmbo gamej Esia-nga, nanj sêjgô Pômdau ndê ñawaê. ¹¹ Anôtô kêtj ñaclai têtj Pol ma kôm gêtj dalô atu-tu daesanj. ¹² Inj kôc ñaclai atu, gitôm inj bu êmasac po wahen-nga ti ñakwê awê-nga ma ñaclai dau oc lom ndi. Ma lau bu sêkôc po dau, ma sêkêj sac lau gêmbac ti lau nanj ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, dec oc kôm ñac ñayham sa.

Skiwa atui

¹³ Lau Israel-nga ñatô sêkôm gwelenj sêsoc ñalau sac yêc lau. Ma ñac sic hu sêsôm Pômdau Yisu ndê ñaê asê têtj ndoc sêkôm gwelenj dau. Ñac sêkêj yatu ñalau sac bocdec bu, “Am sa mwenj, tu Yisu,

naŋ Pol gêm mêtê pi iŋ, naŋ ndê ñaê-ŋga.”¹⁴ Ma Israel si dabuŋsiga a tu daŋ ñaê Skiwa ndê atui 7 sêkôm gwelenj dau sêwhiŋ.¹⁵ Magoc têtj bêc daŋ ñalau sac daŋ ô ñac si yom ma sôm, “Yisu lu Pol aô kayalê iŋlu su, magoc mac lau dinaŋ aô kayalê mac dom!”¹⁶ Goc ñgac ti ñalau sac dinaŋ gic ñac e ku ñac dulu, ma gic ñac basô-basô e sêliŋ dac sac andô ma sênti sêsa akêŋ andu dau ñamlic ñambwa-ñambwa si.

Mêtê kêsôwec yêc Esia

¹⁷ T êŋ ndoc lau Israel ti lau Grik-ŋga naŋ sêndôc Epesas naŋ sêŋgô gêtj dau ñawaê, naŋ sêtôc dau atu, ma lau hoŋ sêtoc Pômdau Yisu ndê ñaê sa.¹⁸ Ma lau daêsam naŋ sic hu sêkêŋ whiŋ Yisu su, magoc sêsap si mêtê akwa dôŋ, naŋ sêtisa sêlhac lau hoŋ aŋgô-ŋga ma sêhoc si sac asê.¹⁹ Lau mbectoma-ŋga ñatô sêkôc si bapia mbec-ŋga ma sêkêŋ pitigenj yêc lau aŋgô-ŋga, goc sêpec ya gêtj. Bapia mbec-ŋga dinaŋ ñaôli atu-tu. Ñac bu sêkêŋ hoŋ têtj lau sênemlihi, dec oc sêtap awa sa gitôm mone silba 50,000.*²⁰ Nalêŋ dinaŋ dec Pômdau ndê yom tiapa, ma kôm gwelenj ti ñaclai yêc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si ñalôm.

²¹ Gêtj hoŋ dinaŋ hôc asê su, goc Pol gauc gêm bu têtj gameŋ Masedonia ti Akaya-ŋga ndi, ma tiŋambu mbu têtj malac Jerusalem ndi. Iŋ sôm, “Aô watêŋ Jerusalem wandi, ma tiŋambu wandic malac Rom kêsi whiŋ.”²² Ma iŋ kêkiŋ Timoti lu Erastas, ñgac lu naŋ sêkôm gwelenj sêwhiŋ iŋ, naŋ sêmunj iŋ sêtêŋ Masedonia si. Ma iŋ dau gacgeŋ mbo ñasawa saŋ mbo gameŋ Esia-ŋga.

Lau sêli dau sa yêc Epesas

²³ Têtj ñasawa dinaŋ lau sêli dau sa ñandô pi senj naŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêŋkuc.²⁴ Ñgac naŋ gic hu gêtj dau naŋ ndê ñaê Dimitrias. Iŋ ñgac naŋ pec silba ma kêmasaŋ ti alta me gêtj ñatô bu lau sêkêŋ lhac si andu bu sênem akiŋ anôtô gwam awhê naŋ sêsam bu Atemis. Ma iŋ ti lau ñatô sêtap awa daêsam sa yêc gwelenj dinaŋ.²⁵ Iŋ kêgalêm lau dau sa, sêwhiŋ lau ñatô naŋ sêkôm gwelenj kaiŋ tigenj, ma sôm têtj ñac, “Mac lau! Aŋgô su naŋ. Mac aŋyalê bu yac datap awa atu sa tu gwelenj dindec-ŋga.”²⁶ Magoc mac alic ti aŋgô ñawaê pi gêtj naŋ Pol kôm. Iŋ ñgac naŋ sôm têtj lau bu gwam naŋ ñamalac amba sêmasaŋ, naŋ anôtô ñandô dom. Ma iŋ gêm lau daêsam si ñalôm kwi bu sêhu sakiŋ anôtô gwam-ŋga siŋ. Iŋ kôm yêc

malac Epesas ma saŋ iŋ ndê yom oc nem gameŋ Esia-ŋga sambuc ahuc.²⁷ Gêtj dau oc kôm lau sêlic yac neŋ gwelenj sac, ma lôm naŋ lau sem akiŋ Atemis sêmbo, naŋ oc sêlic tôm gêtj ñambwa. Ma anôtô awhê dau, naŋ lau sem akiŋ yêc gameŋ Esia-ŋga ma tôm nom ñagameŋ hoŋ, naŋ ndê waê oc niŋga.”²⁸ Lau sêŋgô Dimitrias ndê yom ma gêli ñac si ñalôm sa e sic hu sêmbwêc, “Lau Epesas-ŋga si anôtô Atemis, iŋ anôtô tiwaê!”

²⁹ Malô goc lau malac-ŋga hoŋ naŋ sêkac sa, naŋ sêli dau sa. Ñac sêkôc Gaius lu Aristakus, ñgac lu akêŋ Masedonia naŋ êlêmê sêŋsêlêŋ sêwhiŋ Pol, naŋ dôŋ, ma ñac hoŋ sênti sêtêŋ gameŋ lau sêkac dau sa-ŋga, naŋ si.³⁰ Pol tac whiŋ bu sôm yom têtj lau dau, magoc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêlhac iŋ ahuc.³¹ Ma lau bata Rom-ŋga ñatô naŋ sêmbo gameŋ dinaŋ, naŋ Pol ndê silip, naŋ sêkêŋ yom têtj iŋ, ma sêtenj iŋ bu têtj gameŋ dinaŋ ndi dom.

³² Lau hoŋ naŋ sêkac dau sa sêmbo, naŋ si gauc kêŋsôŋ. Ñac hoŋ sêmbwêc yom tidau-tidau. Ma ñac si daêsam sem gauc ñahu bocke dec sêkac sa sêmbo dinaŋ.³³ Lau Israel-ŋga sêtij ñac si ñgac bata daŋ ñaê Aleksanda sa ñalhu gi, bu sôm yom ma nem malô lau Epesas-ŋga ñalôm tu ñac lau Israel-ŋga. Lau daêsam sêmbwêc yom ñagauc têtj iŋ, dec iŋ gic amba bu sênem dau dôŋ ma sêŋgô iŋ ndê yom.³⁴ Magoc lau sêlic bu iŋ ñgac Israel-ŋga daŋ, dec hoŋ sêmbwêc ña awha atu tôm acgatu ñasawa lu bu, “Lau Epesas-ŋga si anôtô Atemis, iŋ anôtô tiwaê! Iŋ anôtô tiwaê!”

³⁵ Têtj dinaŋ ñgac bata Epesas-ŋga daŋ tisa ma sôm lau hoŋ mamaŋ. Iŋ ñgac naŋ to yom naŋ lau bata malac dinaŋ-ŋga sêmatij tidôŋ, ma yob ñac si bapia. Ma iŋ sôm, “Mac lau Epesas-ŋga, bocke? Lau nom-ŋga hoŋ sêŋyalê bu mac ayob anôtô awhê atu Atemis ndê lôm, ti hoc naŋ peŋ sip akêŋ umbonj, naŋ lau sêtoc sa tôm Atemis ndê ñagatu.”³⁶ Gêtj hoŋ dinaŋ tôte dau yêc awê su, bocdinaŋ anem daôm dôŋ ma ayob daôm bu akôm gêtj hoŋ ti gauc eŋ.³⁷ Mac akôc ñgac lu dinaŋ dôŋ, ma awê iŋlu sêsôc sêmenj, magoc sêsu yac neŋ anôtô awhê susu dom, ma sem kaŋ gêtj daŋ yêc iŋ ndê lôm dom.³⁸ Yac neŋ andu sêmatôc yom-ŋga dê sêlhac, ma lau sêmatôc yom-ŋga sêmbo. Dimitrias ti lau sêpec silba-ŋga naŋ si yom bu yêc asa, naŋ dec sêkôc iŋ solop sêtêŋ lau dau sêndi.³⁹ Kwahic dec mac nem yom ñatô

* **19:19** Mone silba dinaŋ sêsam bu drakma, ma drakma tigenj gitôm ñaôli gwelenj bêc tigenj-ŋga. 50,000 drakma dinaŋ ñaôli atu andô, oc hôc gêlêc PNG si mone K500,000. Lau ñatô sêkêŋ whiŋ bu yom naŋ lau mbectoma sêto pi bapia dau, naŋ kêŋ ñaclai atu têtj ñac, dec semlihi bapia dau ña ñaôli atu.

bu yêc, nanj akêñ têtj lau sêmatôc yom-nga bu sêmatôc. ⁴⁰ Ayob daôm ñapep! Tu gêtj nanj mac akôm têtj acsalô lec-nga, dec gitôm bu mac daôm alhac lau dau anjgô-nga, ma oc atap matôc sa pi mêtê ali lau sa-nga. Gêtj dau bu hóc asê, dec oc tôm dom bu mac amasanj yom têtj ngac êmatôc yom-nga. Bu gêtj nanj mac akôm, nanj ñahu ñayham mbasi.” ⁴¹ Inj sôm yom dinanj su, goc kêkinj lau sêlhô têtjtêtj.

20

Pol kôm gwelenj mbo Masedonia ma gamej Grik-nga

¹ Nantinj atu dau pacndê, goc Pol kêgalêm lau Epesas-nga nanj sêkêñ whinj Yisu, nanj sa sêpitigenj. Inj sôm yom bu puc ñac dôñ ma êñgili ñac bu sêlhac ñanja, goc poñ ñac ma ti bu têtj Masedonia ndi. ² Inj gi hóc asê su, ma kôm gwelenj golom-golom malac. Inj gêm mêtê ti sôm yom daêsam tu bu puc lau si sêkêñ whinj dôñ-nga, ma inj kôm ñapanj ê hóc asê gamej Grik-nga. ³ Inj mbo dindê gitôm ayô tô ma bu pi wanj danj bu mbu têtj gamej Siria-nga ndi. Magoc têtj ndoc dinanj lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêpi wanj sêwhinj sêndi, ma sêkôm inj ñayom. Pol ñgô ñapuc, dec inj pi wanj gi dom, magoc mbu sôc gamej Masedonia-nga gi tiyham. ⁴ Laungac nanj sêkôm gwelenj sêwhinj inj, nanj si ñaê bocdec. Sopate, inj Pirijs atungac akêñ malac Berea, Aristakus lu Sekundus akêñ malac Tesalonika, Gaius akêñ Derbi, ma Tikikus lu Tropimus akêñ gamej Esia-nga, ma Timoti. ⁵ Lau hoñ dinanj sêmuñ si sêhônj yac sêmbo malac Troas. ⁶ Ma yac ambo malac Pilipai e lau Israel si Mwasinj Bolom Yist Mba-nga pacndê, goc akôc wanj danj bu atêtj Troas andi. Wanj dau kêsêlêñ mbo gwêc ñasawa gitôm bêc amandanj su, goc yac ahôc asê Troas ma atap lau dinanj sa. Ma yac ambo malac dinanj tôm wake sambuc danj.

Pol unj Yutikas sa

⁷⁻⁹ Têtj Sonda ôbwêc lau sêkêñ whinj-nga sêpitigenj bu sênenj mwasinj dabuñ. Yac akac sa ambo andu balinj danj, andôc ñalôm ñahô titô-nga ma lau sêkêñ lam daêsam sêñgalêñ. Pol gauc gêm bu hu Troas sinj têtj lañsê, ma bocdinanj gêm mêtê balinj e timaninjhu. Balê wakuc danj ñaê Yutikas ndôc gatam atu ma kênj dangja Pol ndê yom e bêc ku inj dulu. Inj yêc bêc kêlhinj dau sinj, ma gacgeñ peñ sip nom gi akêñ ñalôm ñahô-nga dinanj. Lau sêsip si bu sêkôc inj sa, magoc sêlic bu inj mbac ndu su. ¹⁰ Magoc Pol sip gi, hu dau sac balê dau ñahô ma kêgape inj dôñ. Ma inj sôm têtj lau, “Mac ahêgo daôm dom. Inj tali.” ¹¹ Goc inj mbu pi andu ñalôm ñahô-nga tiyham gi.

Ma inj pô bolom kôc ma ñac senj mwasinj dabuñ. Ma inj gic têku inj ndê yom tiyham e bêbêc, goc hu ñac sinj ma kôlhô gi. ¹² Ma balê nanj Pol unj inj sa mbo tali tiyham, nanj lau sêkôc inj mbu têtj inj ndê andu gi ti atac ñayham atu.

Pol têtj malac Miletus gi

¹³ Pol gauc gêm bu êñsêlêñ ho senj têtj malac Asos ndi, ma sôm têtj yac bu api wanj danj andi atap inj sa yêc dindê. ¹⁴ Yac a ahôc asê ma inj tap yac sa yêc Asos. Ma yac akôc inj pi wanj whinj yac, goc atêtj malac Mitilene a. ¹⁵ Njagalañsê yac ahu malac dau sinj ma alac e a gi apoc ampiñ nduc Kios. Têtj bêbêc yac alac atêtj nduc Samos a, ma ñagalañsê ahôc asê malac Miletus. ¹⁶ Pol tac whinj bu lic Om †Pentikos-nga yêc Jerusalem. Tu dinanj-nga inj gauc gêm bu yac andi ñagahô, ahôc gêlêc malac Epesas, ma ambo gamej Esia-nga ñasawa balinj dom.

Pol gic yomsu lau bata Epesas-nga

¹⁷ Têtj ndoc yac ambo Miletus, nanj Pol kêtj yom têtj lau sêkêñ whinj-nga yêc malac Epesas, ma kêgalêm ñac si lau bata sa sêtêtj inj sêmenj. ¹⁸ Njac sêhóc asê ma inj sôm yom têtj ñac bocdec bu, “Mac anyalê anenj lêtj hoñ nanj gakôm tôm bêc hoñ nanj gambo gawhinj mac, têtj bêc ñamata-nga nanj gahôc asê gamej Esia-nga ñapanj e meñ têtj kwahic dec. ¹⁹ Lau Israel-nga sêkêñ kisa aô ñapanj dec sêkêñ ñawapac atu têtj aô. Tigenj aô kagwininj dauñ ma gam akinj Pômdau ti tañsulu tu mac-nga. ²⁰ Mac anyalê bu yom bocdec nanj gitôm bu nem mac sa, nanj aô gasêc ahuc têtj mac dom. Aô gasôm yom hoñ asê timala enj. Aô kadôhônj mac yêc lhu, ma kadôhônj mac yêc mac nem andu tôm gi. ²¹ Aô gahoc yom asê têtj lau Israel ti lau Grik su, bu sênem dau kwi ma sêsôc Anôtô ñapu, ma sêkêñ whinj yac neñ Pômdau Yisu. ²² Kwahic dec Njalau Dabuñ kac aô bu watêtj Jerusalem wandi. Magoc aô kayalê gêtj bocdec nanj oc hóc asê aô yêc dindê, nanj dom. ²³ Gêñ tigenj dec kayalê su, bu yêc malac hoñ Njalau Dabuñ kêtj puc aô bu ñawapac oc sêtap aô sa, ma aô oc wandôc gapocwalô. ²⁴ Tigenj aô gatôc ti gahêgo dauñ pi gêtj dau dom. Aô galic dauñ ñamlic gitôm gêtj ñambwa-nga. Anenj gauc atu bu walhac ñanja e wandic dabuj gwelenj nanj Pômdau Yisu kêtj têtj aô. Ma gwelenj dau bocdec bu, aô oc wahoc ñawaê ñayham asê pi Anôtô ndê mwasinj. ²⁵ Mac lau hoñ nanj gahoc yom pi Anôtô n dê gôlinj asê têtj mac su, nanj anjgô. Kwahic dec aô kayalê bu mac nem danj oc lic aô anjônj tiyham dom. ²⁶ Boc-dinanj dec wasôm asê têtj mac, bu ñamalac asa nanj tec Anôtô ndê yom, nanj aô oc wawêkainj

in ndê ñagêyô dom. ²⁷ Bu aô gawhê Anötö ndê lêñ hoñ sa têtñ mac su, yom dañ sinj dau yêc-nga dom.

²⁸ “Mac lau dindec, ayob daôm ti lau sêkên whiñ-nga hoñ ñapep. Bu Anötö gêmlihi in ndê lau hoñ su ña in dau ndê dac, ma Ñalau Dabuñ dau kêyalin mac sa bu ayob ñac. Bocdinañ ayob Anötö ndê domba ñapep. ²⁹ Aô kayalê bu têtñ ndoc aô wahu mac sinj, nañ kédôhônwaga tasanj oc sêmenj gitôm giam pôm nañ sêsôc sêmenj bu sêsenj domba. ³⁰ Ma mac daôm nem lau ñatô oc sêtisa, ma sênem yom ñandô kwi ti yom tasanj, bu sênsônj lau ñatô si gauc e sêhu mac ti yom ñandô sinj ma sêñkuc ñac. ³¹ Bocdinañ anem ali ñapanj. Gauc nem bu tôm yala sambuc têt aô gakêñ puc mac tôm ac ma ôbwêc hoñ ti tansulu eñ.

³² “Kwahic dec aô wakêñ mac asip Anötö amba. Asap yom pi in ndê mwasinj atu dôñ ñapanj. Bu yom dau gitôm bu oc puc mac dôñ alhac ñanğa ma wêmkainj malam yêc undambê awhiñ lau dabuñ hoñ. ³³ Aô tankwê lau dañ bu sênem aô sa ña gol me silba me ñakwê dom. ³⁴ Mac anyalê bu aô dañ amanj gakôm gwelêñ tu watap gêtñ sa bu nem aô ti lau nañ sêkôm gwelêñ sêwhiñ aô, nañ sa. ³⁵ Gwelêñ hoñ nañ aô gakôm nañ tôc asê têtñ mac bu dakôm gwelêñ atu kainj dinañ ñapanj bu danem lau ñasac sa dandic ñawaê. Gauc nem yom nañ Pômdau Yisu dau sôm bocdec bu, ‘Dakêñ gêtñ têtñ lau oc êmwasinj yac hóc gêlêc lau sêkênj gêtñ têtñ yac, nañ su.’ ”

³⁶ Pol gic bata ndê yom goc pônj haduc whiñ ñac hoñ, ma têtñ mbec. ³⁷ Goc ñac hoñ sêñgape in dôñ ti sêñgutô in, ma sêtanj in. ³⁸ Pacndê, goc sêhoñ in sêsa wañ si. Ñac si ñalôm ñawapac atu pi in ndê yom nañ sôm bu ñac oc sêlic in anjô tiyham dom.

21

Pol hóc asê gameñ Siria-nga

¹ Yac ahu ñac sinj ma api wañ a tiyham, ma wañ dau sa hêganônj nduc dañ ñaê Kos, nañ solop gi. Ñagalansê wañ dau kôc yac atêñ malac Rodes, ma a e wañ sôc malac Patara. ² Yêc dindê yac atap wañ dañ sa, nañ bu têtñ gameñ Pionisia-nga ndi, dec apwê gi alom ma wañ dau hu Patara sinj. ³ Yac alac e alic nduc Saipras poc ñalôm-nga, ma anlêc ambo awê-nga ma anti e asôc malac Taya yêc gameñ Siria-nga, ma asip baô a. Wañ dau kôc wapa malac dinañ-nga ñatô. ⁴ Yêc malac Taya yac atap lau sêkên whiñ-nga sa, ma ambo awhiñ ñac tôm béc 7. Ñalau Dabuñ kênj puc ñac dec ñac bu sêlhac Pol ahuc bu têtñ Jerusalem ndi dom. ⁵ Magoc béc 7 dinañ su, goc yac ahu ñac sinj bu api wañ tiyham.

Lau sêkên whiñ-nga ti ñac si lauwêhi ma balêkoc hoñ sêhoñ yac asa gwêc a, ma yêc dindê yac apônj hañduc ma atêñ mbec awhiñ dañ. ⁶ Goc yac akam dañ ma ahu dañ sinj. Yac api wañ ma ñac sêlhô sêmbo si.

⁷ Wañ dau sa akêñ Taya ma kêtî e hóc asê malac Tolemai. Yêc dindê yac atap lau sêkên whiñ-nga sa ma ambo awhiñ ñac tôm béc tigenj. ⁸ Ñagalansê yac api wañ tiyham ma alac e asôc malac Sisaria. Ma yac asip baô a ma ayêc awhiñ ñgac ahen-nga dañ ñaê Pilip. Muñ-nga sêñyalin lau 7 sa bu sêndic sam gêtñ danañ-nga, ma Pilip in ñac si dañ. ⁹ In ndê atuwêi hale sêmbo, nañ sem ñgac sa su dom, ma Anötö kêmwasinj ñac hoñ bu sêhoc yom asê sêtôm propet. ¹⁰ Yac ambo awhiñ ñac béc ñatô su, goc propet dañ ñaê Agabus sip akêñ gameñ Judia-nga menj. ¹¹ In têtñ yac menj, goc kôc Pol ndê piñkap su, ma só in dau amba ti ga hi dôñ. Ma in sôm, “Ñalau Dabuñ sôm bu ñalêñ tigenj lau Israel-nga nañ sêmbo malac Jerusalem, nañ oc sêsô piñkap dindec ñadau dôñ, ma sêkên in sip lau Rom-nga amba.” ¹² Têtñ ndoc yac anjô yom dau, nañ yac ac yao Pol bu pi Jerusalem ndi dom. ¹³ Magoc in ô yom ma sôm, “Tu sake-nga dec mac atanj tu aô-nga, ma bu akôm aô ñalôm ndi lu? Ñac bu sêsô aô dôñ me sêndic aô ndu yêc Jerusalem tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, nañ gitôm.” ¹⁴ Yac alic bu in oc sôc yac mba yom ñapu dom, dec ahu sinj ma asôm, “Gêtñ nañ Pômdau tac whiñ bu hóc asê, nañ ñandô sa.”

Pol mbo Jerusalem

¹⁵ Dinañ su, goc yac amasanj dañ ma api Jerusalem a. ¹⁶ Lau sêkên whiñ-nga ñatô akêñ Sisaria sêwhiñ yac, ma sêwê yac atêñ Nason ndê andu a, bu ambo dindê. Nason in ñgac akêñ nduc Saipras, ma in lau ñamata-nga nañ sêkên whiñ Yisu, nañ si dañ. ¹⁷ Têtñ ndoc yac ahôc asê Jerusalem, nañ asidôwai sêkôc yac sa ti atac ñayham. ¹⁸ Ñagalansê dec Pol ti yac hoñ a alic Jems, ma lau bata hoñ sêkac dau sa sêmbo Jems ndê andu. ¹⁹ Pol kam ñac, goc gic minj yom pi in ndê gwelêñ yêc lau apa si gameñ, ma pi gêtñ hoñ nañ Anötö kôm bu puc gwelêñ dau dôñ. ²⁰ Ñac sêñgô yom dau su ma sêmpin Anötö. Magoc sêsôm têtñ Pol, “O asidôwa. Lic su nañ. Yêc dec, lau Israel-nga daêsam andô sêkên whiñ Yisu, magoc sêsap Moses ndê yomsu hoñ dôñ ñapanj. ²¹ Ma ñac sêñgô ñawaê bu am kédôhônj lau Israel-nga nañ sêndôc lau apa si gameñ, bu sêhu Moses ndê yomsu sinj. Sêñgô bu am sôm têtñ ñac bu sêhu yac neñ mêtê dasê balêi si ñamlic ñatô su-nga, ti yac neñ gêbôm ñatô sinj. ²² Bocdinañ

kwahic dec yac oc dakôm bocke? Nac oc sêngô nawaê bu am mweñ su. ²³ D ec yac gauc gêm bu am kôm b ocdec. Yac mba lau hale dec sêmbo, nanj sêmatij yom tu bu sênem dabuj dau-nga.* ²⁴ Bocdinañ am kôc lau dau sa ma êmkuc yac lau Israel-nga neñ lêñ tamasañ dauñ nawasi sa yêc Anôtô angô-nga, ma nem dabuj daôm whiñ nac. Nem nac sa ma nemlihi gêñ bocke nanj sêpônda bu sêndic dabuj yom nanj sêmatij têt Anôtô, ma sêngaliñ nac kêclaun su. Kôm bocdinañ dec lau Jerusalem-nga oc sêngyalê bu yom nanj sêngô pi am, nanj nahu mbasi. Nac oc sêlic bu am daôm sap yac neñ yomsu dôñ ma sa lêñ hoñ napep. ²⁵ Ma yom nanj yac tamatiñ pi lau gameñ apa-nga nanj sêkêñ whiñ Yisu, ma dato sip bapia ma dakêñ têt nac su, nanj dec yac oc daseñ su dom. Yac dato têt nac bu sêneñ gêñ danen-nga nanj lau sêkêñ ti da têt anôtôi gwam nanj dom, ma dac ma wata ti dac, nanj sêneñ dañ dom bocdinañ. Ma dato bu sêkôm mêtê mockaiñ-nga dom.”

²⁶ Têt galansê Pol kôc lau hale dinañ sa, goc gic hu têt tu bu êmasañ dau nawasi sa yêc Anôtô angô-nga, ma kêkuc lêt sênem dabuj dau-nga whiñ nac. Goc iñ sôc lôm dabuj gi bu kêt nawaê têt dabujsga pi bêc bocke nac si ndoc sênem dabuj dau-nga oc pacndê, ma nac tigen-tigen oc sêkêñ si da.

Sêkôc Pol dôñ

²⁷ Pol ndê bêc 7 bu êmasañ dau nawasi sa-nga kêpiñ bu pacndê, ma lau Israel-nga natô akêñ gameñ Asia-nga sêlic iñ yêc lôm dabuj. Goc sêli lau hoñ nalom sa bu sêkôc iñ dôñ. ²⁸ Nac sêmbwêc, “Mac lau Israel-nga, amey anem yac sa. Alic ngac dec. Iñ ngac nanj kédôhôn lau tôm gameñ hoñ, ma pu yac lau Israel-nga ti yac neñ yomsu, ma pu gameñ dindec whiñ. Ma gêt dañ tiyham. Iñ kôc lau Grik natô sêsôc lôm dabuj nabatêmdô sêmen, dec kôm gameñ dabuj dindec nadômbwi sa.” ²⁹ Nac sêsôm yom dinañ nahu bu muñ-nga sêlic ngac Epesas-nga dañ naê Tropimus, mbo malac Jerusalem whiñ Pol. Ma nac gauc gêm bu mboe Pol kôc iñ têt lôm dabuj gi. ³⁰ Têt dinañ lau malac-nga hoñ sêli dau sa nandô ma sic dau sa sêpitigen yêc lôm dabuj nabatêmdô. Nac sêkôc Pol dôñ ma sêhê iñ sa awê gi, goc lau sic gameñ dau ngatam ahuc. ³¹ Nac sêkôm bu sêndic iñ ndu sêmbo, ma lau siñ Rom-nga si nadau ngô nawaê bu lau malac Jerusalem-nga hoñ sêli dau sa. ³² Goc

ngaghô iñ kôc lau siñ-nga ti nac si lau bata natô, ma sênti sêtêñ lau toñ dinañ si. Ma têt ndoc lau dau sêlic ngac bata ti iñ ndê lau siñ-nga, nanj sic Pol tiyham dom.

³³ Goc lau siñ si nadau kôc ndê lau ma sêkôc Pol dôñ, ma iñ gic atu bu sêsô iñ dôñ na sen lu. Goc iñ ndac lau bu iñ asa, ma iñ kôm sac bocke. ³⁴ Lau yêc toñ atu nalom sêmbwêc yom tidau-tidau, dec ngac dau kêyalê bu iñ gitôm dom bu tap gêt dau nahu sa. Goc iñ gic atu bu sêkôc Pol sêtêñ lau siñ-nga si gameñ sêndi. ³⁵ Têt ndoc sêhóc asê tunbôm na-têc nanj yêc gameñ dau nasactô, nanj lau sêkôm mwasac nanga bu sêndic Pol ndu. Tu dinañ-nga lau siñ-nga sêhóc iñ sa lôlôc bu sêkôc iñ sôc nac si gameñ sêndi. ³⁶ Ma lau toñ atu nanj sênkuc, nanj sêmbwêc napan, “Ndic iñ ndu! Ndic iñ ndu!”

³⁷ Lau siñ-nga bu sêkôc Pol sôc nac si gameñ nalom ndi, magoc iñ ndac nac si nadau bocdec bu, “Gitôm bu wasôm yom dañ têt am, me?” Ma ngac dau ndac, “Am kêyalê yom Grik, a? ³⁸ Aô gam gauc bu am ngac Isip-nga nanj ndoc dê ginga su, gic nem lau gitôm 4,000 sa yêc gameñ sawa, ma kêgili nac bu sêndic siñ têt lau Rom-nga.” ³⁹ Magoc Pol sôm, “Mba! Aô ngac Israel-nga dañ, ma aney malac Tasis yêc gameñ Silisia-nga. Iñ malac nambwa dom, malac tiwaê. Kwahic dec aô bu wandac am gitôm bu wasôm yom têt lau dindec, me mba?” ⁴⁰ Lau siñ-nga si nadau gôlôc, dec Pol kac dau kwi kalhac têt, ma gic amba têt lau bu sênem dau dôñ. Ma têt ndoc gameñ naneñ sa, nanj gic hu sôm yom têt nac na Yom tHibru.

22

Pol sôm yom têt lau Jerusalem-nga.

¹ Iñ sôm, “O asidôwai ti damani. Akêñ dañam ma aô waô yom nanj lau sêngôliñ pi aô.” ² Nac sêngô iñ sôm yom têt nac yêc nac dau si awa, nanj Yom Hibru, dec lau hoñ sem dau dôñ ma sêhê danga iñ. Goc iñ sôm, ³ “Aô ngac Israel-nga. Dinañ kôc aô yêc gameñ Silisia-nga, ma aney malachu Tasis. Magoc aô gatiatu yêc malac atu dindec, ma kadôhôn abani si yomsu hoñ napep ey gambo Gamaliel napu. Aô gayêm dauñ su nandô tu wanem akiñ Anôtô-nga tôm kwahic dec mac daôm gauc gêm bu akôm. ⁴ Aô gakêñ kisa lau nanj sênkuc lêt wakuc dindec, ma gakêñ lauwhê ma ngac sêkêñ whiñ Yisu-nga daêsam sêsôc gapocwalô, ma gac atu bu

* 21:23 Yom nanj lau dinañ sêmatij tidôn, nanj sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Nazirite Vow.’ Lau nanj sêmatij yom dau, nanj sêtimêtê dau napep ti sem dabuj dau tu bu sênem akiñ Anôtô, e yom dau natêñ pacndê. Nac oc sêngapiñ si kêclaun dom e têt dau pacndê, dec sêngaliñ kêclaun hoñ su ma sêkêñ da natô yêc lôm dabuj. Alic Nam 6:1-21.

lau sêndic ñatô ndu. ⁵ Dabuñsiga ñamata-nga ti lau bata hoñ sêñyalê aney gwelen dinan. Ñac lau dinan sêto bapia puc aô dôñ-nga têtj lau bata Israel-nga nan sêmbo malac Damaskas. Têtj bêc dan aô kasêlêñ gambo serj bu wasip Damaskas wandi, bu wakôc lau sêkêñ whinj Yisu-nga yêc dindê sa sêtêñ Jerusalem sêmen, bu sêkêñ ñandê têtj ñac. ⁶ Aô kasêlêñ e têtj ac kac lhu gasuj sa Damaskas, ma sep tigenj ñawê undambê-nga atu dan pô aô. ⁷ Dec gaperj gasip nom ma ganjô awha dan sôm yom têtj aô bu, 'Saul, Saul, tu sake-nga am kêtj kisa aô?' ⁸ Ma aô gandac bu, 'O ñadau, am asa?' Goc awha dau ô yom ma sôm, 'Aô Yisu Nasaret-nga nan am kêtj kisa.' ⁹ Lau nan sêwhinj aô nan sêlic ñawê dau ma sêñgô awha, magoc sêñyalê yom nan Yisu sôm têtj aô, nan dom. ¹⁰ Ma aô gandac, 'Pômdau, aô wakôm sake?' Ma inj sôm, 'Tisa, ma sôc Damaskas ndi. Ma gêtj bocke nan aô tac whinj bu am kôm-nga, nan aô oc wanjinj lau bu sêwhê sa têtj am yêc dindê.'

¹¹ "Ñawê dau kôm aô tanôn tipec, bocdinan dec lau nan sêwhinj aô sêhê aô aman, ma sêwê aô gasôc Damaskas ga. ¹² Ma ñgac dan ñaê Ananias menj gêlic aô. Inj ñgac nan sa ndê lêtj hoñ kêtjuc yomsu Israel-nga ñapep, ma lau Israel Damaskas-nga hoñ sêtoc inj sa. ¹³ Inj kalhac kêtjpinj aô ma sôm, 'Asidôwa Saul, tanôm ñawa sa!' Ma têtj ndoc dinan inj aô tanôn ñayham sa e galic inj. ¹⁴ Ma inj sôm, 'Damanji si Anôtô kêtjalinj am sa bu êmyalê inj ndê atac whinj, ma bu lic ñgac gitêtj Yisu dau, ma bu ñgô yom yêc inj dau whasuj. ¹⁵ Ma am oc hoc yom ñandô pi inj asê têtj lau hoñ, ma sôm yom asê pi gêtj hoñ nan am gêlic ti ñgô su. ¹⁶ Ma kwahic dec am hôtj sake? Tisa ma lij busanju tu Yisu ndê ñaê-nga bu êñgwasinj am nem sac hoñ su.'

¹⁷ "Têtj ndoc aô gambu gatêtj Jerusalem gamen, nan gatej mbec gambo lôm dabuj e gatuj kainj dan sa. ¹⁸ Ma galic Pômdau Yisu sôm yom têtj aô bocdec bu, 'Ñagahô, hu Jerusalem sij kwahic dec, bu lau dec oc sêkôc yom nan am hoc asê pi aô, nan sa dom.' ¹⁹ Dec aô gaô yom ma gasôm, 'Pômdau, lau dindêc sêñyalê bu mun-nga aô kasalê lau sêkêñ whinj am-nga tôm lôm wê-nga hoñ, bu wandic ñac ma wakêtj ñac sêndôc gapocwalô. ²⁰ Ma têtj ndoc nan lau sêkêc Steven ndê dac sij tu inj hoc yom asê pi am-nga, nan aô galhac ma galic ti atac ñayham. Ma gayob lau nan sêtuc inj ña hoc, nan si ñakwê.' ²¹ Goc Pômdau sôm têtj aô, 'Ndi! Aô oc wanjinj am sa yêc lau Israel si gamen, bu têtj lau apa si gamen ndi.' "

²² Lau hoñ sêñgô Pol ndê yom ti sem dau dôñ e inj sôm yom dinan. Dec sêli awha

sa ma sêmbwêc, "Inj gitôm bu mbo tali-nga dom. Ndic inj ndu ninja!" ²³ Ñac sêmbwêc ti sêkac si ñakwê andô-nga su ma sêmbalip kop pi lôlôc gi sêmbo. ²⁴ Dec lau sij-nga si ñadau kêtj yatu ñac bu sêkôc Pol sôc ñac si gamen ndi. Inj sôm bu sêhi inj ña sô, ma sêñsu inj tu bu sêtap sa bu ñahu bocke dec lau sêmbwêc inj ñalêtj bocdinan. ²⁵ Sêsô inj amba ti gahi dôñ pi a bu sêhi inj, dec Pol sôm têtj ñgac bata nan yob lau sij-nga toñ dan, nan bocdec bu, "Bocke? Mac bu ahi ñgac Rom-nga dan, nan atap giso dan sa yêc inj dom, nan dec oc angilj Rom si ñagôlinj, me mba?" ²⁶ Ñgac dau ñgô Pol ndê yom, dec têtj lau sij-nga si ñadau gi ma sôm têtj inj bu, "Am oc kôm sake, bu ñgac dindê inj ñgac Rom-nga?" ²⁷ Goc ñgac dau têtj Pol gi ma ndac inj, "Sôm asê têtj aô. Am ñgac Rom-nga, me mba?" Ma Pol sôm, "Aêc." ²⁸ Dec lau sij-nga si ñadau sôm, "Aô gahu awa atu sij dec gamli aney bapia bu wati ñgac Rom-nga." Magoc Pol sôm, "Aô damanj inj ñgac Rom-nga, ma bocdinan dec aô ñgac Rom-nga gawhinj."

²⁹ Yom dau kôm ñgac dau sô ñandô, bu inj kôc Pol ma sô inj dôñ, magoc kêtjyalê dom bu inj ñgac Rom-nga. Ma lau nan bu sêñsu Pol, nan ñagahô sêkac dau su yêc inj.

Pol kalhac lau bata Israel-nga anjô-nga

³⁰ Lau sij-nga si ñadau bu tap sa bu ñahu bocke dec lau Israel-nga sêñgôlinj yom pi Pol. Bocdinan ñagalañsê bêbêc inj kêtj yatu bu lau dabuñsiga ti lau bata Sanedrin-nga hoñ sêkac dau sa, goc kôc Pol su yêc lau sij-nga si gamen, ma kêtj inj kalhac ñac anjô-nga.

23

¹ Pol tahê lau Sanedrin-ñg a hoñ ma sôm, "O aney asidôwai. Aô neñ atac pa su pi lêtj hoñ nan gasa tu wanem akin Anôtô-nga ñapan, e menj têtj acsalô lec galhac mac anjôm-nga." ² Dabuñsiga ñamata-nga ñaê Ananias ñgô yom dinan, dec sôm têtj lau nan sêlhac sêmpinj Pol bu sêtap inj sôc tókwa. ³ Goc Pol sôm têtj inj, "Anôtô oc ndic am ô! Bocke dec am ndôc tu êmatôc aô êñkuc yomsu Israel-nga, magoc am daôm sôm lau sêtap aô dec kêtjili yomsu dau? Am gitôm a nan ñadômbwê-nga ñawasi, magoc ñalôm-nga sop wenj sa."

⁴ Lau nan sêlhac sêmpinj Pol sêsôm têtj inj bu, "Bocke dec am sôm yom sac-sac pi Anôtô ndê dabuñsiga ñamata-nga?" ⁵ Ma Pol ô yom ma sôm, "Asidôwai. Aô kayalê dom bu inj dabuñsiga ñamata-nga. Bu sêto yom yêc bocdec bu, 'Sôm yom sac-sac pi ñgac nan gêm gôlinj nem lau, nan dom.' "

⁶ Pol kêyalê bu lau Sanedrin-nga ñatô ñac lau Palêsai, ma ñatô ñac lau Sadiusi. Tu dinañ-nga dec in mbwêc yom têt ñac bocdec bu, "Aneñ asidôwai angô. Aô damañ in Palêsai dan, ma aô bocdinañ. Aô gakeñ whin bu yac oc datisa akêñ lau batê-nga. Ma kwahic dec ñac bu sêmatôc aô tu yom dinañ-nga." ⁷ Têt ndoc in sôm yom dinañ, dec lau Sanedrin-nga sêwhê dau kôc, ma lau Sadiusi ti lau Palêsai sêsen dau. ⁸ Sêsen dau ñahu bu lau Sadiusi sêkêt whin dom bu lau batê oc sêtisa tiyham, ma sêsôm bu añela ma ñalau dan sêmo dom. Magoc lau Palêsai sêkêt whin gêt hon dinañ.

⁹ Bocdinañ lau dau sêli dau sa ñalên sac. Ma Palêsai ñatô nañ sêndôhôn yomsu, nañ sêtisa ma sêsôm yom ti ñanga, "Yac atap giso dan sa yêc ñgac dindec dom. Mboe añela me ñalau dan kêt yom nañ in êlêmê hoc asê têt lau, nañ têt in." ¹⁰ Kêpin bu sin hóc asê, dec lau sin-nga si ñadau tó bu mboe lau oc sêkac Pol kôc ndi lu. Bocdinañ in kêkin in ndê lau sin-nga bu sêsa sêndi ti ñanga ma sêngaho Pol su yêc lau dinañ, ma sêkôc in mbu têt ñac si gameñ ndi tiyham.

¹¹ Têt ôbwêc Pômdau hoc dau asê têt Pol ma sôm, "Hêgo daôm dom, puc daôm dôñ! Am hoc yom asê pi aô su yêc Jerusalem, ma am oc kôm bocdinañ yêc malac Rom whin."

Lau Israel-nga sêkic yom bu sêndic Pol ndu

¹² Galañsê bêbêc lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêndic Pol ndu. Ma sêmatin pwac têt dau bu oc sênen me sênom gêt dom e in mbac ndu su. ¹³ Lauñgac nañ bu sêkôm gêt dau nañ si namba hóc gêlêc 40 su. ¹⁴ Ñac sêtêt dabuñsiga atu-tu ti lau bata ñatô si, ma sêsôm, "Yac amatin pwac bu aneñ gêt dom e andic Pol ndu su nañ. ¹⁵ Bocdinañ yac gauc gêm bu mac awhin lau Sanedrin-nga andac lau sin si ñadau bu hu Pol sin têt mac, bu andac in pi gêt ñatô tiyham. Ma yac oc asin ambo sen bu têt ndoc sêwê in sêsa sêmen, nañ yac andic in ndu."

¹⁶ Pol lhuwê atuñgac ñgô gêt dau ñawaê, dec sôc lau sin-nga si gameñ têt Pol gi ma sôm asê têt in. ¹⁷ Pol ñgô su dec ta ñgac nañ yob lau sin-nga toñ dan ma sôm têt in, "Kôc balê dindec têt mac nem ñadau ndi. In kôc yom dan bu sôm têt in." ¹⁸ Goc ñgac sin-nga dinañ wê balê dau têt ñac si ñadau gi ma sôm, "Pol, ñgac nañ ndôc gapocwalô, nañ ndac aô bu wakôc balê dindec têt am men, bu in kôc yom dan bu sôm têt am." ¹⁹ Ñgac dau kêm balê dau sa ma inlu sêsa ahic si, ma in ndac in bu, "Am kôc yom bocke bu sôm têt aô?"

²⁰ Goc balê dau sôm, "Lau Israel-nga sêkic yom bu sêndac am bu êmkin Pol ndi lhac lau Sanedrin-nga ñgô-nga têt lañsê, bu ñac tac whin bu sêndac in tu yom ñatô-nga. ²¹ Ngô ñac si yom dom, bu ñac si lau hóc g êlêc 40 sem neneñ sêhôn in sêmo sen. Lau dau sêsôm tidôn su bu sênen ma sênom gêt dom e sêndic in ndu. Ñac kwahic dec sêmasañ dau sêmo, sêhôn bu am lôc têt ñac si yom." ²² L au sin-nga si ñadau ñ gô balê dau ndê yom su, goc kêkin in sa gi ma gic yomsu in bocdec bu, "Sôm têt lau dan dom bu am mwen kêt ñawaê dindec têt aô."

Sêkôc Pol têt malac Sisaria gi

²³ Goc in ta ndê ñgac lu nañ sêyob lau sin-nga toñ lu nañ sêtêt in sênen, ma sôm têt inlu bu, "Andic lau sin-nga tôm 200 sa, ma lau sin sêndôc hosi-nga 70, ma lau sin kêm-nga 200 sêwhin. Asôm bu sêmasañ dau bu sêtêt malac Sisaria sêndi têt 9 kilok ôbwêc dindec. ²⁴ Amasañ hosi tu Pol ndôc ñahô-nga, ma ayob in ñapep e akêt in sip gôlinwaga Rom-nga Filiks amba." ²⁵ Ma ñgac atu dau to bapia dan bocdec:

²⁶ Aô Klaudias Lisias dec gato têt am ñgac atu gôlinwaga Filiks. Acsalô ñayham am. ²⁷ Lau Israel-nga sêkôc ñgac dindec dôñ ma bu sêndic in ndu. Magoc aô gatap sa bu in ñgac Rom-nga dan, dec aô ti neñ lau sin-nga añgaho in su yêc ñac amba. ²⁸ Aô bu watap yom nañ sêngôlin pi in, nañ ñahu sa, dec gakeñ in kalhac lau Israel si lau bata Sanedrin-nga ñgô-nga bu sêñsahê in. ²⁹ Aô gatap sa bu yom nañ sêngôlin pi in, nañ hêganôn lau Israel-nga si yomsu. Magoc aô gatap yom dan sa gitôm bu yac andic in ndu me akêt in ndôc gapocwalô-nga dom. ³⁰ Malô aô ganjô ñawaê bu lau ñatô sêkic yom gelec bu sêndic in ndu. Bocdinañ dec aô kakin in têt am goloc ñagahô, bu am êmatôc in ndê yom. Ma aô gac a tu lau nañ sêngôlin yom pi in, bu sêwhê yom dau sa têt am.

³¹ In to yom dau su, goc kêt bapia sip inlu amba, ma inlu sic lau sin-nga sa ma sêkôm tôm in gic atu ñac. Têt ôbwêc dau dinañ sêkôc Pol whin ñac, ma sêsa sêtêt malac Antipatris si. ³² Galañsê bêbêc lau sin-nga nañ sêñsêlêñ sêmo nom, nañ sêlhô sêmbu sêtêt si gameñ yêc Jerusalem si. Ma lau sin-nga nañ sêndôc hosi sêhon Pol sa si. ³³ Têt ndoc sêhóc asê Sisaria, nañ sêkêt Pol ti bapia dau têt gôlinwaga Filiks. ³⁴ Ma in sam bapia dau, goc ndac Pol bu in ñgac gameñ bocke-nga. Ma tap sa bu in ñgac gameñ Silisia-nga. ³⁵ Goc sôm, "Aô oc wanjô am nem yom, têt ndoc lau nañ sêngôlin yom pi am, nañ sêhóc asê."

Goc in kêŋ yatu in ndê lau bu sêyob Pol yêc andu atu nan mun-nga Kin Herod kwê sa nan.

24

Pol kalhac Filiks angô-nga

¹ Bêc 5 ginŋa su, goc dabunŋa ŋamata-nga Ananias ti lau bata Israel-nga ŋatô sêsip malac Sisaria si, bu sêkêŋ yom nan sêŋgôlin pi Pol, têtŋ gôlinwaga Filiks. Ma sêkôc ŋac dan ŋaê Tetulus whiŋ ŋac, bu nem ŋac awha têtŋ Filiks. ²⁻³ Lau sêkôc Pol sôc men, goc Tetulus gic hu sôm ndê yom têtŋ Filiks bocdec bu, “O ŋac ŋayham kêlêc Filiks. Am gêm gôlin yac ŋapep, dec yac ambo ŋayham ma ti yom malô ŋasawa baliŋ su. Am ŋac tigauc dec kêmasan lêtŋ wakuc ŋayham ŋatô, nan lau gameŋ dindec-nga kwahic dec sêŋkuc sêmbô. Yac ti mba lau hoŋ nan sêmbô am nem gôlin ŋapu, nan bu anem danŋe am ŋapan. ⁴ Aô bu wanyain am nem têtŋ dom, ma bu wakôm am lic ŋakam sa dom. Bocdinaŋ wandac am bu ŋgô yac mba yom apê lec. ⁵ ŋac dindec in ŋac êŋgilî lau-nga, ma gêli lau Israel-nga ŋalôm sa tôm gameŋ hoŋ. In lau toŋ nan sêŋkuc yom so pi ŋac Nasaret-nga dinaŋ, nan si ŋac ŋamata-nga. ⁶⁻⁷ Ma gêtŋ dan whiŋ. In bu kôm mêtê nan toc yac mba lôm dabun sa bu gameŋ dabun dom. Tu dinaŋ-nga dec yac akôc in dôŋ.* ⁸ Am daôm bu kip in sa, dec am oc tap sa bu yom hoŋ nan yac angôlin pi in, nan yomandô.” ⁹ Tetulus sôm in ndê yom dinaŋ, goc lau Israel-nga hoŋ nan sêwhiŋ in, nan sêpuc in ndê yom dôŋ ma sêsôm bu yomandô.

¹⁰ Goc gôlinwaga Filiks têtŋ amba têtŋ Pol bu sôm ndê yom, dec Pol sôm, “Aô kayalê bu am gêm gôlin gameŋ dindec ma kêmâtôc lau si yom tôm yala ŋatô su. Bocdinaŋ aô atac ŋayham hu wasôm aneŋ yom têtŋ am ma waô yom nan sêŋgôlin pi aô. ¹¹ Am bu ndac lau ŋatô, dec am oc tap sa ŋagahô bu bêc 12 gi su, nan gapi Jerusalem ga, tu hu watoc Anôtô sa-nga. ¹² Lau nan sêŋgôlin yom pi aô, nan sêŋyalê su bu aô gakôm mêtê sac dan dom. Aô gasôm ŋamalac dan yêc lôm dabun dom, ma gali lau ŋalôm sa yêc lau Israel si lôm wê-nga me yêc malac Jerusalem ŋalôm dom. ¹³ Bocdinaŋ yom nan sêŋgôlin pi aô, nan ŋac gitôm dom hu oc sêtôc asê bu yomandô. ¹⁴ Magoc yom ŋandô tiger dec wasôm asê têtŋ am bocdec bu. Aô gam akiŋ damaŋi si Anôtô kakuc lêtŋ wakuc

tôm lau sêkêŋ whiŋ Yisu-nga sêŋkuc. Lau dinaŋ sêlic lêtŋ dau bu lêtŋ so. Magoc aô gakêŋ whiŋ yom hoŋ nan kêkuc Moses ndê yomsu ti yom hoŋ nan lau propet sêto mun su. ¹⁵ Ma gakêŋ batan bu Anôtô oc uŋ lau gitêtŋ ma lau sac hoŋ sa akêŋ lau batê-nga tôm ŋac lau dindê sêkêŋ whiŋ. ¹⁶ ŋalêtŋ dinaŋ dec aô kasahê bu wasa neŋ lêtŋ hoŋ solop eŋ tu bu walhac ti neŋ atac pa su yêc Anôtô ti ŋamalac angô-nga. ¹⁷ Aô gahu Jerusalem siŋ yala neŋ su, ma kwahic dec gambu gatêtŋ Jerusalem ga, bu wanem aneŋ lau Israel-nga si lau ŋalôm sawa sa, ma hu wakêŋ da têtŋ Anôtô. ¹⁸ Aô kakuc lau Israel-nga si lêtŋ sêmasan dau ŋawasi sa yêc Anôtô angô-nga mun su, goc gasôc lôm dabun ga bu wakêŋ neŋ da. Ma têtŋ ndoc dinaŋ lau Israel-nga ŋatô akêŋ gameŋ Asia-nga sêlic aô. Aô gac lau toŋ atu sa dom, ma gali lau ŋalôm sa bu sêkôm kisa dom. ¹⁹ ŋac lau Asia-nga dau sic hu sêŋgôlin yom pi aô, ma bocdinaŋ ŋac bu gauc nem bu aô gakôm giso, dec ŋac dau sêmeŋ ma sêsôm asê têtŋ am. ²⁰ Bu mba, goc sôm têtŋ lau Israel-nga nan kwahic sêmbô dec, hu sêtôc asê têtŋ am, giso bocke nan lau Israel si lau bata Sanedrin-nga sêtap sa yêc aô. ²¹ Mboe ŋac sêlic aô sac ma sêkêŋ aô galhac am anôm-nga bu êmatôc aô, pi yom tiger nan aô gambwêc têtŋ ŋac bocdec bu, ‘Aô gakêŋ whiŋ hu yac oc datisa akêŋ lau batê-nga.’”

²² Filiks ŋgô ti kêyalê yom daêsam su pi lau sêkêŋ whiŋ Yisu-nga si lêtŋ wakuc. Bocdinaŋ dec in gic bata yom, ma sôm têtŋ lau Israel-nga nan sêmeŋ akêŋ Jerusalem, “Têtŋ ndoc lau siŋ-nga si ŋadau Lisias meŋ akêŋ Jerusalem, nan aô oc wasôm aneŋ gauc asê pi mac nem yom.” ²³ Goc in gic atu ŋac nan yob lau siŋ-nga toŋ dan, bu sêyob Pol ŋapep, magoc sêsô in dôŋ dom. Ma in sôm têtŋ in hu kêtŋ ŋasawa têtŋ Pol ndê lau nan bu sêndic in kêsi ti sênem in sa, ma lhac ŋac ahuc dom.

Sêyob Pol sêmbô Sisaria

²⁴ Bêc ŋatô ginŋa su, dec Filiks lu nawhê Drusila, nan awhê Israel-nga dan, sêŋgalêm Pol bu sêŋgô in whê yom sa pi lau sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi-nga si lêtŋ. ²⁵ Pol gêm yomgalôm whiŋ inlu ma sôm yom ŋasawa hic baliŋ, pi lêtŋ nan lau sêti lau gitêtŋ, ma sêtimêtê dau ŋapep, ma pi Anôtô ndê bêc êmatôc lau-nga nan oc meŋ sa. Yom dau kôm Filiks têtŋ dau sa, dec sôm, “Nan gitôm, am lhô mbu ndi. Têtŋ ndoc aô bu walic ŋasawa ŋayham

* **24:6-7** Yêc bapia akwa ŋandô nan ŋabatŋ 6b ma ndi têtŋ 8a sêmbô dom. Lau atu-tu gauc gêm bu lau ŋatô sêto ŋabatŋ 6b-8a tiŋambu-nga. Yom dau yêc bocdec bu: ... ma yac bu amatôc in êŋkuc yac mba yomsu. vs7 Magoc lau siŋ-nga si ŋadau Lisias ti ndê lau siŋ-nga daêsam sêmeŋ sêŋgaho in su yêc yac aman. vs8 Ma Lisias gic atu bu lau nan sêŋgôlin yom pi in, nan sêmeŋ sêsôm asê têtŋ am.

danj, nanj wakêj yom am tiyham.”²⁶ Ma tijambu inj kègalèm Pol ti gêm yomgalôm whinj inj tidim daèsam, bu inj kênj bata bu Pol oc kênj awa têtj inj, bu nemlhi dau su yêc gapocwalô.

²⁷ Filiks bu kôm lau Israel-nga sêlic inj nayaham, dec kênj Pol ndôc gapocwalô napanj. Yala lu ginjga su, goc Pokias Festus ti gôlinjwaga ô Filiks su.

25

Pol kalhac Festus angô-nga

¹ Têtj ndoc Festus hôc asê bu nem gôlinj gamenj dinanj, nanj inj mbo malac Sisaria tòm bêc tô enj, goc pi Jerusalem gi.² Ma yêc dindê dabunjsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêpitigenj, ma yom nanj sênggôlinj pi Pol su, nanj sêhoc asê têtj Festus.³ Nac sêndac bu inj bu lic nac nayaham, dec kênj Pol mbu pi Jerusalem ndi. Nac sêndac gêtj dau, nahu bu nac sêmatinj yom tidônj su gelec, bu sêkênj lau nhatô sêsinj sêmbo serj bu sêndic Pol ndu.⁴ Magoc Festus ô yom ma sôm, “Pol dê sêyob sêmbo Sisaria, ma malô goc aô daunj oc wambu watênj malac dinanj wandi.⁵ Mac asôm bu inj kôm giso, dec akênj nem lau bata nhatô sêwhinj aô, bu sêsôm mac nem yom pi inj asê têtj aô yêc dindê.”

⁶ Festus mbo Jerusalem bêc 8 me 10 su, goc sip Sisaria gi. Ma têtj ngalansê inj gi ndôc inj ndê pônj êmatôc yom-nga, ma gic atu bu sêkôc Pol menj lhac inj angô-nga.⁷ Têtj ndoc Pol hôc asê, nanj lau Israel-nga nanj sêmenj akênj malac Jerusalem, nanj sêlhac sênggihi inj ahuc, ma sêsôm bu inj kôm giso atu. Sênggôlinj yom daèsam pi inj, magoc gitôm dom bu sêtôc nandô asê.⁸ Goc Pol sôm ndê yom asê bocdec bu, “Aô gakôm giso danj pi lôm dabunj dom, ma kagili lau Israel si yomsu, me Sisa ndê ngôlinj danj dom.”

⁹ Festus tac whinj bu lau Israel-nga sêlic inj nayaham, dec ndac Pol, “Am gêlic nayaham bu pwi Jerusalem ndi, ma aô wansahê nac si yom pi am yêc dindê, me mba?”¹⁰ Ma Pol sôm, “Mba. Aô ngac Rom-nga, ma am ndôc nem pônj êmatôc yom-nga g êm Sisa angô. Bocdinañ êmatôc yom nanj sênggôlinj pi aô yêc dindêc manj. Am kêyalê tidônj su bu aô gakôm giso danj têtj lau Israel-nga dom.¹¹ Aô bu wakôm giso danj nanj gic waê bu wambac ndu, nanj dec ndic aô ndu. Magoc yom nanj lau Israel-nga dindêc sênggôlinj pi aô, nanj bu nandô mba, dec solop dom bu am kênj aô wasip nac amba. Sisa dau goc êmatôc anenj yom yêc malac Rom!”

¹² Têtj dinanj Festus gêm yomgalôm whinj lau atu-tu nanj sêmbo inj ndê gôlinj napanj, goc sôm têtj Pol, “Am ndac bu Sisa êmatôc nem yom. Bocdinañ dec am oc têtj Sisa ndi.”

Festus lu Kinj Agripa sem yomgalôm pi Pol

¹³ Bêc nhatô ginjga su, goc Kinj Agripa* lu lhuwê Berenis sêhoc asê Sisaria bu sêti naclej Festus.¹⁴ Injlu sêmbo sêwhinj inj bêc daèsam su, goc Festus gic minj pi Pol ma sôm t ênj Kinj Agripa, “Ngac danj mbo dec, nanj Filiks kênj ndôc gapocwalô napanj e menj têtj kwahic dec.¹⁵ Têtj ndoc aô gapi Jerusalem ga, nanj dabunjsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sênggôlinj yom pi inj, ma sêndac aô bu walôc bu inj mbac ndu.¹⁶ Aô gawhê sa têtj nac bu yac lau Rom-nga nenj mêtê bocdec bu. Dandic namalac danj ndu dom e dakênj nasawa têtj inj bu lhac lau nanj sênggôlinj yom pi inj, nanj angô-nga, ma inj ô nac si yom su nanj.¹⁷ Têtj ndoc nac si lau nhatô sêsip akênj Jerusalem sêwhinj aô, nanj gahônj bêc daèsam dom. Aô gahôc asê, ma galansê bêbêc aô bac atu anej ndu bu sêkôc ngac dau sôc menj lhac anenj pônj wamatôc yom-nga na-ndô-nga.¹⁸ Lau dau sêtisa bu sênggôlinj yom pi inj, ma aô gauc gêm bu nac oc sêtôc inj ndê giso nandô danj asê. Magoc mba!¹⁹ Nac sêsôm yom pi nac dau si mêtê sênem akinj si anôtô-nga, nanj nac gauc gêm bu Pol kékuc dom. Ma sêlic inj sac pi ngac batê danj naê Yisu, nanj Pol sôm bu tisa akênj lau batê-nga ma mbo tali tiyham.²⁰ Aô gapônja daunj tu lêtj wamatôc yom kainj dinanj-nga. Bocdinañ aô gasôm têtj Pol bu inj bu tac whinj bu pi Jerusalem ndi, dec yac oc amatôc inj ndê yom yêc dindê.²¹ Magoc Pol tec ma ndac bu Sisa dau êmatôc inj ndê yom, dec aô nac atu bu anenj lau sêyob inj e wanjinj inj têtj Sisa ndi.”²² Goc Agripa sôm têtj Festus, “Aô daunj atac whinj bu wanjô namalac dau ndê yom.” Ma Festus sôm, “Bocdinañ, lansê nanj am ngô inj ndê yom.”

Pol kalhac Agripa angô-nga

²³ Têtj galansê Agripa lu Berenis sêsôc si gôlônj kinj-nga sa, goc sêsôc andu sênggô yom-nga nalôm si sêndôc. Ma lau bata sinj-nga ti lau bata malac-nga honj sêwhinj injlu. Goc Festus kênj yatu bu sêkôc Pol sôc menj.²⁴ Ma inj sôm, “Kinj Agripa ti mac lau honj nanj ambo dindêc. Alic inj ngac dec. Lau Israel-nga honj sêtenj aô yêc Jerusalem ma yêc malac Sisaria dindêc, bu walôc bu inj mbac ndu.²⁵ Magoc aô gatap inj ndê giso danj sa, nanj gitôm bu dandic inj ndu-nga dom. Ma inj dau ndac bu Sisa êmatôc

* 25:13 Kinj Agripa gêm gôlinj gamenj danj yêc bugictonj Galili-nga namakê, ma ndôc malac Sisaria Pilipai. Inj †Herod Agripa I (Apo 12:1-23) ndê atungac.

in ndé yom, madec aô bu wanjkin in têtj Rom ndi. ²⁶ Ma kwahic dec aô bu wato bapia danj têtj Sisa, magoc aô kayalê yom nandô danj bu wato pi ngac dindec-nga dom. Tu dinanj-nga Kinj Agripa, aô gakêj in kalhac am ti mac lau honj anôm-nga, bu dakip yom honj sa, ma datap yom nandô danj sa, nanj tòm bu wato têtj Sisa. ²⁷ Yac bu tanjkin njamalac g apocwalô-nga danj têtj Sisa, magoc dawhê in ndê giso njahu sa whinj dom, oc solop dom.”

26

Pol whê dau sa têtj Agripa

¹ Têtj dinanj Kinj Agripa sôm têtj Pol, “Aô wakêj njasawa bu am sôm yom tu daôm-nga.” Goc Pol hôc amba sa têtj lau, ma gic hu sôm in ndê yom bocdec bu, ² “Kinj Agripa, kwahic dec aô bu waô yom honj nanj lau Israel-nga sêjgôlinj pi aô. Ma aô atac njayham bu wasôm asê walhac am anôm-nga. ³ Gêj atu danj whinj bocdec bu, lau Israel-nga si mêtê ti yom nanj sêwhê dau kôc pi, nanj am kéalê tidônj su. Bocdinaj aô wandac am bu kêtj njasawa hic baliñ têtj aô bu wasôm neñ yom honj asê. ⁴ Lau Israel-nga honj sênjyalê anej lêtj têtj ndoc gambo balê-nga yêc dauñ neñ gameñ, ma lêtj nanj gasa têtj ndoc gambo Jerusalem, nanj bocdinaj. ⁵ Lau Palêsai njac lau nanj sem akinj Anötö nanja sêhoc gélêc lau Israel-nga natô su. Ma oc tòm bu lau dinanj nanj sênjyalê aô têtj baliñ su, nanj sêwhê sa bu aô kakuc lau Palêsai si lêtj dinanj. Magoc sêsôm asê dom. ⁶ Aô gakêj batanj gêtj nanj Anötö gic bata têtj damanj, ma tu dinanj-nga kwahic dec sêkêj aô galhac am anôm-nga. ⁷ Yac lau Israel-nga mba tonj 12 sem akinj Anötö acsalô ti ôbwêc, ma sêkêj bata bu sêlic gêtj nanj Anötö gic bata, nanj nandô sa. O kinj, aô wasôm têtj am bu lau Israel-nga sêkêj kisa aô tu gêtj dinanj-nga enj. ⁸ Yac akêj batanj bu Anötö oc unj lau batê sa tiyham, ma bocke dec mac lau natô asô ti gauc gêm bu gêtj dau oc tòm dom bu nandô sa?

⁹ “Muñ-nga lê aô dauñ gauc gêm tidônj ma galic njayham bu wakôm gêtj daêsam tu wakêj kisa lau nanj sêkêj whinj Yisu Nasaret-nga. ¹⁰ Ma gêtj dau dinanj dec gakôm yêc Jerusalem. Dabuñsiga atu-tu sêlic njayham ma sêloc têtj aô bu wakôc lau sêkêj whinj-nga daêsam dôñ, ma wakêj njac sêndôc gapocwalô. Ma têtj ndoc sic njac si lau natô ndu, nanj aô galhac

gawhij njac ma galic njayham. ¹¹ Tòm têtj daêsam aô galom-galom lôm wê-nga honj ma kasalê lau sêkêj whinj Yisu-nga bu wakêj njagêyô têtj njac. Aô gauc gêm bu wakêj nandê têtj njac e sêsôm yom sac sambuc.* Aô atac tec njac nandô, bocdinaj kasêlêj gatêj lau gameñ apa-nga si malac atu-tu bu wakêj kisa têtj Yisu ndê lau.

¹²⁻¹³ “O kinj, têtj bêtj danj dabuñ-si ga atu-tu sênjyalij aô sa ma sênjkin aô bu wasip malac Damaskas wandi. Aô kasêlêj gambo senj, ma têtj ac kalhac lhu njawê atu danj sip akêj undambê ma pô aô ti lau nanj sêwhinj aô. ¹⁴ Yac honj apeñ asip nom, ma aô gangô awha danj sôm yom têtj aô yêc Yom Hibru bocdec bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêtj kisa aô? Am gitôm bôc nanj gêli dau sa têtj njadau ndê gôlinj dec tap nandê sa.’ ¹⁵ Têtj ndoc dinanj aô gandac, ‘O njadau, am asa?’ Ma inj ô yom ma sôm, ‘Aô Yisu, nanj am kêtj kisa. ¹⁶ Kwahic dec tisa. Aô gahoc dauñ asê têtj am, ma kayalinj am sa bu nem akinj aô. Ma gêtj nanj am kéalê pi aô, ti gêtj nanj watôc têtj am, nanj am oc hoc asê têtj lau. ¹⁷ Aô wanjgaho am su yêc lau Israel-nga amba, ma yêc lau nanj lau Israel dom, nanj si amba whinj. Kwahic dec wanjkinj am têtj lau gameñ apa-nga dinanj ndi. ¹⁸ Am oc kôm njac tandô po asê e sêkac dau kwi ma sêhu senj njasec-nga ma Sadañ ndê gôlinj sinj, ma sêsa senj njawê-nga ma sêsôc Anötö ndê gôlinj njapu. Ma lau nanj sêkac si njalôm kwi, nanj dec Anötö oc suc njac si sac kwi, ma kêtj njac sêwêkainj gameñ sêndôc tali napan-nga sêwhinj lau nanj sêti lau dabuñ tu njac si sêkêj whinj aô-nga.’

¹⁹ “O kinj Agripa. Aô galic Yisu hoc dau asê akêj undambê, ma aô gangô inj ndê yom dec gasôc njapu. ²⁰ Aô gam mêtê lau bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö njapu, ma sêkôm mêtê gitêj bu sêtôc asê bu njac sem dau kwi nandô. Aô gac hu yêc malac Damaskas, ma malô goc gam mêtê yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-nga honj e gatêj lau apa si gameñ whinj. ²¹ Tu dinanj-nga dec lau Israel-nga sêkôc aô dôñ yêc lôm dabuñ, ma bu sêndic aô ndu. ²² Magoc Anötö yob aô njapeñ e meñ têtj acsalô dindec aô galhac am anôm-nga. Ma kwahic dec aô wasôm asê têtj lau honj, lau tiwaê ma lau waêmbe sêwhinj, bu yom honj nanj aô gahoc asê pi Yisu, nanj njadanj so yom nanj Moses ma lau propet sêhoc asê gwanañ su pi gêtj nanj oc hôc asê, nanj dom. ²³ Njac sêsôm bu Mesaya oc hôc nandê e mbac ndu, ma tijambu inj oc ti njgac

* **26:11** Yom sac sambuc - yêc Yom Inglis sêsam bu ‘blasphemy’. Lau natô gauc gêm bu Pol ndê yom dau njahu bu inj bu kêtj nandê têtj lau sêkêj whinj-nga e sêhu si sêkêj whinj sinj ma sêpu Yisu. Ma lau natô gauc gêm bu lau sêkêj whinj-nga bu sêlhac nanja ma sêsôm bu Yisu inj Anötö ndê Atu, dec Pol ti lau Israel-nga oc sêlic yom dau bu yom sac sambuc gitôm bu sêndic njac ndu. Alic yom natô yêc Mat 26:63-66.

ɲamata-ɲga bu tisa akêɲ lau batê-ɲga, ma hoc yom asê pi Anötö ndê lèɲ nem lau si sêmbô tali-ɲga têtɲ in ndê lau Israel-ɲga, ma têtɲ lau naɲ lau Israel dom, naɲ sêwhinɲ. Yom dau oc tòm ɲawê bu pô gameɲ ɲasac-ɲga.”

²⁴ Pol whê ndê yom sa mbo, ma Festus mbwêc in awha ahuc ma sôm, “Pol, am nem yom in yom solop dom. Yom daêsam naɲ sêndôhôn têtɲ am, naɲ kôm am nem gauc kêɲsônɲ.” ²⁵ Magoc Pol ô yom ma sôm, “O ɲgac atu Festus, aô neɲ gauc kêɲsônɲ dom. Aney yom in yom solop ma yom ɲandô. ²⁶ Gêɲ hoɲ dindêc hóc asê yêc lhu, ma bocdinaɲ dec kiɲ Agripa gitôm dom bu nem gauc gêtɲ dau. Yomandô! In kêyalê gêtɲ hoɲ dindêc su, ma bocdinaɲ aô gasôm neɲ yom asê têtɲ in yêc awê. ²⁷ Kiɲ Agripa, am kêɲ whinɲ lau propet si yom pi Mesaya, me mba? Aô gauc gêm bu am oc kêɲ whinɲ su.” ²⁸ Dec Agripa sôm têtɲ Pol, “Am gauc gêm bu ɲasawa apê lec am oc kac aney ɲalôm kwi bu wakêɲ whinɲ Yisu, a?” ²⁹ Ma Pol ô yom ma sôm, “Aô bu wasôm yom ɲasawa apê me ɲasawa baliɲ, aô oc atac whinɲ gêtɲ tigenɲ. Aô watenɲ mbec pi am ti mac lau hoɲ naɲ aɲgô aney yom dindêc, bu Anötö kôm mac hoɲ andi atôm aô ma akêɲ whinɲ Yisu, magoc bu kôm mac atôm aô tu gandôc gapocwalô-ɲga lec dom.”

³⁰ Pol sôm in ndê yom meɲ têtɲ dinaɲ, goc Kiɲ Agripa tisa, ma gôliɲwaga Festus ti Berenis ma lau hoɲ naɲ sêndôc sêwhinɲ in, naɲ sêtisa bocdinaɲ. ³¹ ɲac sêhu andu dau siɲ, ma sem yomgalôm têtɲ dau ma sêsôm, “ɲgac dindêc kôm giso daɲ naɲ tòm bu sêndic in ndu me sêkêɲ in ndôc gapocwalô-ɲga lec dom.” ³² Ma Agripa sôm têtɲ Festus, “Oc tòm bu yac dahu ɲgac dindêc siɲ lhô ndi, tigenɲ in dau ndac bu Sisa êmatôc in ndê yom.”

27

Pol têtɲ malac Rom gi

¹ Ma tinambu sêsôm tidôn bu sêkêɲ Pol ti lau gapocwalô-ɲga ɲatô sêpi waɲ daɲ, ma sêɲkiɲ ɲac sêtêtɲ malac Rom naɲ yêc gameɲ Itali-ɲga sêndi. Sêkêɲ ɲac sêsip ɲgac siɲ-ɲga daɲ amba, naɲ ndê ɲaê Julias, naɲ ti ɲgac bata siɲ-ɲga naɲ yob Sisa ndê lau siɲ-ɲga toɲ daɲ. ² Dec ɲac sêpi waɲ si, ma alu ɲgac daɲ ɲaê Aristakus akêɲ malac Tesalonika yêc gameɲ Masedonia-ɲga api awhinɲ, ma yac asa a. Waɲ dau meɲ akêɲ malac Adramitiam ma gic waê bu êɲsêlêɲ sôc malac ɲatô naɲ sêyêc gameɲ Esia-ɲga. ³ Naɲalanjê waɲ dau sôc baô yêc malac Saidon. Julias tawalô Pol dec kêɲ in sip baô gi bu ndic in ndê silip kêsi tu bu sêpuc in dôn ɲa gêtɲ ɲatô-ɲga. ⁴ Tinambu yac api waɲ dau

ma asa a tiyham. Yac bu ahôc gêlêc nduc Saipras, tigenɲ mbu ɲadinda puc waɲ dôn, dec yac aɲgihi aho yêc nduc ɲadômbwê-ɲga. ⁵ Goc waɲ dau kêsêlêɲ mbo gwêc sawa, ma gi e ahôc gêlêc gameɲ Silisia-ɲga ma gameɲ Pampilia-ɲga su, ma gacgeɲ a asôc malac Maira yêc gameɲ Lisia-ɲga. ⁶ Ma yêc dindê ɲgac bata siɲ-ɲga dau tap waɲ daɲ sa, naɲ meɲ akêɲ Aleksandria ma bu têtɲ Itali ndi. Dec in kêɲ yac a alom. ⁷ Magoc waɲ dau kêti ɲagahô dom. Yac ambo gwêc ɲasawa bêc daêsam, e a ampinɲ malac Naidas. Mbu ɲadinda puc yac dôn ɲapaɲ, bocdinaɲ dec kac waɲ kwi aɲônɲ gêm nduc Krit ɲa-awê-ɲga, ma anti a e ampinɲ malac daɲ ɲaê Salmone. ⁸ Waɲ kêsêlêɲ ti ɲawapac e ahôc asê sôc naɲ sêsam bu Salaɲ ɲayham, naɲ yac kêpiɲ malac Lasea. ⁹ Bêc daêsam giɲga su ma lau Israel si om atu naɲ sêhu gêtɲ daneɲ-ɲga siɲ, naɲ pacndê su, dec yac aɲyalê bu oc asip têtɲ sac tu dalac waɲ-ɲga ɲalôm. Bocdinaɲ Pol kêɲ puc lau waɲ-ɲga ma sôm, ¹⁰ “Mac lau, aô kayalê su bu oc dasip ɲasac ɲalôm e waɲ ti wapa hoɲ oc sêniɲga, ma mboe yac dauɲ dawhiɲ.” ¹¹ Magoc ɲgac bata siɲ-ɲga dau kêɲ daɲga Pol ndê yom dom. In sôc ɲgac nem gôliɲ waɲ-ɲga ti waɲ ɲadau si yom ɲapu. ¹² Sôc dinaɲ gitôm dom bu waɲ poc ɲayham têtɲ ndoc uhô-ɲga. Bocdinaɲ dec lau waɲ-ɲga daêsam sêsôm yom pitigenɲ bu sêsa tiyham ma sêɲsahê bu sêlac sêtêtɲ malac Pioniks sêndi, ma waɲ poc dindê e têtɲ ɲayham meɲ sa. Yêc malac Pioniks, nduc Krit pôc mbu ahuc, ma bocdinaɲ sôc naɲ yêc malac dinaɲ in sôc ɲayham tu waɲ sêpoc-ɲga têtɲ têtɲ uhô-ɲga.

Mbu ɲadinda

¹³ Yac ahônɲ e bêc daɲ mbu lilic kêsêlêɲ ɲayham, ma bocdinaɲ ɲac gauc gêm bu sêtap têtɲ ɲayham sa bu sêlom malac Pioniks. ɲac sêhê aɲga sa ma sêlac sêɲkuc baô Krit-ɲga si. ¹⁴ ɲasawa baliɲ dom ma mbu sac daɲ puc ɲaɲga akêɲ baô-ɲga mbu sa têtɲ gwêc sawa-ɲga. ¹⁵ Waɲ dau sip mbu dinda ɲalôm e tòm dom bu yac alac aɲkuc baô-ɲga. Bocdinaɲ yac am waɲ kwi kêsêlêɲ kêkuc mbu. ¹⁶ Mbu soc yac e nduc saunɲ daɲ ɲaê Kauda pôc mbu ahuc ɲagec. Yac bu ahê waɲ ɲa-gômbwa pi lôlôc meɲ, magoc akôm wapac-wapac bu mbu puc ɲadinda sac andô. ¹⁷ Lau sêhê gômbwa sa pi lôlôc meɲ su, goc sêkic po pi waɲ atu ɲampê bu suc dom. ɲac sêtôc dau bu mbu oc soc yac ɲapaɲ e waɲ ndi lôc pi gangac yêc Sirtis, dec sêlêc lac su ma sêkêɲ aɲga gwêc-ɲga sip gi bu tenɲ waɲ dôn ênti timalô, ma sêkêɲ waɲ dau tam mbo. ¹⁸ Têtɲ bêc tilu-ɲga mbu ti gwêc gic pi waɲ sac andô, dec lau waɲ-ɲga sêtôc dau

atu ma sic hu sêmbaliñ wapa ñatô siñ sip gwêc. ¹⁹ Bêc titô-nga sêhóc wañ ñalac ti po ma wapa wañ-nga ñatô sa ma sêmbaliñ siñ sip gwêc gi. ²⁰ Tigen mbu dau timalô dom e bêc daêsam yac alic ac ti tata dom. Ma yac hoñ mba gauc tigen bu oc andinañ.

²¹ Lau wañ-nga señ gêñ danj dom tòm bêc daêsam su, goc Pol tisa ma sôm, “Mac lau, aô gakêñ puc mac muñ su, bu ahu nduc Krit siñ dom, magoc mac asóc aneñ yom ñapu dom. Mac bu anjô aneñ yom dau, dec gitôm dom bu atap ñawapac dindec sa, ma gêñ danj oc ñinga dom. ²² Magoc kwahic dec wasôm têt mac bu nem ñalôm pêt dôn, bu mac nem danj oc ñinga dom. Wañ tigen dec oc ñinga. ²³ Aô Anôtô ndê ñgac danj, ma gam akinj in ñapan. Alhabêc ôbwêc inj kêkinj ndê añela danj meñ kalhac whiñ aô. ²⁴ Ma sôm têt aô, ‘Pol, am töt daôm dom. Am oc lhac Sisa anjô-nga bu inj êmatöt nem yom. Ma tu am-nga, Anôtô oc kêt lau hoñ nañ sêmo wañ sêwhiñ am, nañ sêmo tali.’ ²⁵ Bocdinañ mac lau, nem ñalôm pêt dôn, bu aô gakêñ whiñ Anôtô bu yom dau oc ñandô sa, tòm inj ndê añela sôm têt aô. ²⁶ Wañ oc ndi lôc pi nduc danj, tigen yac oc dandinañ dom.”

Wañ gôlôc pi nduc

²⁷ Mbu tam yac ñapan ambo Gwêc Adria-nga. Têt bêc ti-14-nga ma timaniñhu goc lau wañ-nga sênsahê bu yac asuñ sa baô. ²⁸ Sem dôhôn gwêc ñagapoñ ma sêtap sa b u ñagapoñ gitôm 37 mita. Ñasawa sauñ sem dôhôn tiyham ma sêtap sa bu ñagapoñ gitôm 27 mita. ²⁹ Ñac sêtöt bu wañ oc popoc pi hoc, bocdinañ sêmbaliñ anjga hale sip wañku-nga, ma sêkêñ bata bu lañsê ñagahô. ³⁰ Lau sêyob wañ-nga gauc gêm bu sêhu wañ ti lau ñatô siñ, dec sêkôm bu sêkêñ gômbwa sip gwêc ndi, sêñsau bu oc sêkêñ anjga ñatô sip yêc wañ ñampê-nga. ³¹ Magoc Pol sôm têt ñgac bata ti ndê lau siñ-nga bu, “Lau dinañ bu sêhu wañ siñ, dec mac oc andinañ.” ³² Tu dinañ-nga lau siñ-nga sêtim wac kic yêc g ômbwa, ma sêkêñ peñ sip gwêc gi.

³³ Têt bêbêc ganduc Pol sôm têt lau bu sêneñ gêt. Inj sôm, “Bêc 14 giñga su lec mac ayob wañ ñapan e mac anj gêt danj dom. ³⁴ Kwahic dec aô wasôm têt mac bu gêt danj oc kôm mac ñayom dom, mac hoñ oc ambo tamli. Bocdinañ dec aneñ gêt bu puc mac dôn.” ³⁵ Inj sôm yom dinañ su, goc kôc bolom ma gêm dange Anôtô yêc ñac hoñ anjô-nga, goc pô kôc ma gêt. ³⁶ Dec lau hoñ si ñalôm timalô ma señ gêt sêwhiñ. ³⁷ Yac lau nañ ambo wañ, nañ mba namba gitôm 276. ³⁸ Lau hoñ señ gêt

hóc ñac dôn, goc sêmbaliñ bolom batat sip gwêc gi bu kôm wañ tilo.

³⁹ Têt ndoc gameñ ñawê sa nañ sêlic baô, tigen sem gauc gameñ dau. Sêlic sôc ti ganjgac apa ñayham, dec gauc gêm bu sêkêñ wañ ndi pi baô yêc dindê. ⁴⁰ Ñac sêtim anjga ñawac kic sip gwêc giñga, ma sêngapwêc wac nañ sô gôliñ dôn, nañ su. Goc sêsô lac wañ ñatôkwa-nga sa, bu mbu peñ lau ma kôc yac api baô andi. ⁴¹ Magoc wañ dau kêt gi gôlôc pi ganjgac ñabaô danj yêc gwêc lôm e gacgeñ ñanja sa. Ma gwêc dinda gic pi wañ ñambu-nga e kac popoc. ⁴² Têt ndoc dinañ lau siñ-nga sêkic yom bu sêndic lau gapocwalô-nga hoñ ndu, bu sêsip gwêc ma sêlhô sêndi dom. ⁴³ Magoc ñac si ñgac bata bu nem Pol sa, dec kalhac ñac ahac bu sêkôm si yom ñandô sa d om. Inj kêt yatu bu lau nañ sêñkôc tidôn nañ sêpwê sêsip gwêc ma sêmuñ sêsôc baô sêndi. ⁴⁴ Ma inj kêt yatu bu lau ñatô sêsac apa wañ-nga ñatô nañ gwêc gic popoc. Ma ñalêñ dinañ dec lau hoñ sêhóc asê baô ti lic sambuc.

28

Pol mbo nduc Malta

¹ Yac hoñ api baô ti lic sambuc, ma malô atap sa bu nduc dau ñaê sêsam bu Malta. ² Ma lau nduc-nga sêkôc yac hoñ sa ma sêyob ti sêmwasiñ yac ñalêñ ñayham. Têt ndoc dinañ u gic ma gameñ ñalhuc atu, bocdinañ sêkôm ya golom bu yac aheñ danj. ³ Pol tap a basô ti gap bu kêt pi ya ndi, magoc mboc sac danj yêc gap ñalôm, ma têt ndoc kêsahê ya ñandê, dec sa bu lhô ndi ma señ Pol sip amba. ⁴ Lau malachu sêlic mboc dau keseneñ Pol amba dôn gacgeñ kêgalêñ, dec sêsôm têt dau bu, “Ñgac dê mboe inj ñgac gic ñamalac ndu-nga, dec inj wêkainj ñagêyô atu. Gitôm bu gwêc kô inj ndu su, magoc kwahic dec inj oc wê sa dom.” ⁵ Tigen Pol kêbalip mboc dau sip ya gi, ma gêt danj kôm inj dom. ⁶ Lau dau sêkêñ bata bu inj amba oc suñ me ñagahô inj oc hudau sip ndi mbac ndu. Magoc sêhôn ñasawa baliñ e sêlic gêt danj hóc asê inj dom. Bocdinañ dec ñac gauc gêm bu mboe inj oc anôtô danj.

⁷ Ñgac danj ñaê Publias gêm gôliñ nduc dinañ, ma inj wêkainj ndê gameñ danj yêc kêpin baô nañ wañ popoc kalhac. Inj kôc yac sa a andôc inj ndê andu, ma yob yac ñapep gitôm bêc töt. ⁸ Têt ndoc dinañ Publias damba gêmbac yêc, ñamlic ñamahom ti kêc dau. Pol sôc gi gêlic inj, ma teñ mbec ti kêt amba sac inj, ma kôm inj ñayham sa. ⁹ Ma têt ndoc lau nduc-nga sêlic gêt dinañ, nañ sêhoñ si lau gêmbac hoñ sêtêñ Pol sêmen, ma inj kôm ñac ñayham sa tiyham. ¹⁰ Ma ñac

sêtoc yac sa njalên nayaham daêsam. Ma têt ndoc yac bu api wanj ma alhõ andi, nanj sêkên gêt honj bu puc yac dôn ambo gwêc njasawa-nga têt yac.

Pol hóc asê Rom

¹¹ Yac ambo nduc dau tòm ayô tô su, goc api lau malac Aleksandria-nga si wanj danj. Wanj dau poc nduc dinanj têt ndoc uhõ-nga ma hõn têt nayaham, ma yêc natôkwa-nga sêlên nac si anõtô gwam lu si anjô, danj sêsam naê Kasto, ma danj naê Polaks. Yac ahu gamej dau sinj, ¹² ma alac e ahõc asê malac Sairakyus ma ambo dinanj tòm béc tô. ¹³ Goc ahu malac dau sinj ma alac tiyham e a asóc malac Regiam. Têt galansê mbu nayaham danj pej lac napep, dec kêt yac alac béc tigenj a asóc sóc yêc malac Puteoli, ma asip baõ a. ¹⁴ Yêc dinanj yac atap lau sêkên whinj Yisu-nga natô sa, ma sêkóc yac sa a ambo awhinj nac gitôm béc 7. Ma tinjambu yac anjêlên bu atên malac Rom andi.

¹⁵ Lau sêkên whinj-nga yêc malac Rom sêngô nawaê bu yac anjêlên ambo senj, dec sêsa sêmenj bu sêkóc yac sa. Natô sêtap yac sa yêc Apias ndê gamej sêtidulu gêt-nga, ma natô sêtap yac sa yêc gamej nanj sêsam bu Andu Naclen-nga Tô. Têt ndoc Pol gêlic lau sêkên whinj-nga dinanj, nanj inj atac pa su ma gêm danje Anõtô. ¹⁶ Yac honj anjêlên a, e ahõc asê Rom su, goc sêkên njasawa têt Pol bu ndóc andu danj, ma sêkên ngac sinj-nga danj yob inj.

Pol gêm mêtê mbo Rom

¹⁷ Béc tô ginga su, goc Pol kêgalêm lau bata Israel-nga nanj sêndóc Rom, nanj sa sêpitigenj, ma sôm têt nac, "Anej asidôwai Israel-nga, aõ gakôm gêt so danj têt yac nejj lau Israel-nga dom. Ma gakôm gêt danj nanj so abanj si gêbôm, nanj dom. Magoc sêkóc aõ dôn yêc Jerusalem ma sêkên aõ gasip gôlinjwaga Rom-nga ti inj ndê lau sinj-nga amba. ¹⁸ Ma lau Rom-nga dau sênsahê aõ e sêtap sa bu aõ gakôm gêt giso danj nanj tòm bu sêndic aõ ndu-nga, nanj dom. Dec nac bu sêhu aõ sinj walhõ wandi. ¹⁹ Magoc lau Israel-nga sêtec, ma sêli awha sa e anej lêt danj mbasi, dec aõ gandac bu Sisa ngô anej yom. Tigenj aõ gakôm tu galic nac sac-nga dom, me tu bu wanjgôlinj yom pi nac-nga dom. ²⁰ Acsalô lec aõ kagalêm mac sa amenj, bu anjô anej yom pi gêt honj dinanj. Mac alic bu sêsô aõ dôn na sen dindec, magoc aõ gakôm gêt sac danj dom. Gêt tigenj gakôm, nanj gakêj batanj gêt nanj lau Israel dau sêkên bata."

²¹ Lau Israel-nga dinanj sêngô Pol ndê yom ma sêsôm, "Lau nanj sêndóc gamej Judia-nga nanj sêto bapia danj têt yac, nanj hêganônj am dom. Ma asidôwai Israel-nga akêj gamej dinanj, nanj sêtên yac

sêmenj, nanj sêsôm yom sac danj pi am dom. ²² Magoc yac anyalê bu yêc gamej honj lau sêpu lêt nanj lau sêkên whinj Yisu-nga sênkuc. Bocdinaj nac bu anjô am nem gauc ti yom pi lêt dau." ²³ Goc sêkên béc danj bu sêkac sa sêwhinj Pol tiyham.

Ma têt béc dau nac sêkac sa sêmbu andu nanj Pol yêc nanj, ma lau Israel-nga hic daêsam sêmenj sêwhinj, dec ti tonj atu. Têt hêbêc napanj e telha Pol sôm yom têt nac. Inj tôc Anõtô ndê gôlinj nahu asê têt nac. Ma inj whê Moses ti lau propet si yom sa bu kôm nac sênyalê bu Yisu inj Mesaya dau. ²⁴ Lau natô sêngô inj ndê yom ma sêkên whinj, magoc natô sêkên whinj dom. ²⁵ Nac sêsenj dau pi inj ndê yom, ma bocdinaj Pol sôm ndê yom nambu-nga têt nac, ma tinjambu sêlhõ têt têt. Ma yom nambu-nga nanj inj sôm têt nac nanj sôm bocdec bu, "Yom dindec nanj Nalau Dabuj sôm têt mac apami, nanj yom njandô ma hêganônj mac solop. Propet Aisaya hoc yom dau asê bocdec bu:

²⁶ Am têt lau dindê ndi ma sôm têt nac, 'Mac anjô anej yom napanj, magoc anyalê nahu dom. Mac alic gêt nanj aõ gakôm, nanj napanj, tigenj mac nem gauc sa dom.' ²⁷ Bu lau dau si njalôm njadandi sa. Nac si danjasuj hóc ahuc, ma sêpóc si tandô ahuc. Bu bocdinaj dom, dec oc tòm tandô sêlic, danjasuj sêngô, ma sênyalê aõ tidôn yêc nac si njalôm e sênem dau kwi ma wakôm nac nayaham sa." [Ais 6:9-10]

²⁸ Goc Pol sôm, "Bocdinaj anyalê bu Anõtô kêkinj nawaê nayaham pi inj ndê lêt nem lau si-nga nanj mac atec, nanj têt lau gamej apa-nga. Ma nac lau dau oc sêngô ti sêkóc sa." [²⁹ Inj sôm su goc lau Israel-nga sêlhõ si, ma sêsenj dau pi inj ndê yom.]

³⁰ Tinjambu Pol mbo malac Rom gitôm yala lu. Ma tòm njasawa dinanj, inj gêmli njamalac danj ndê andu danj tu ndóc-nga, ma inj kóc lau daêsam sa yêc andu dau, nanj sêmenj bu sêndic inj kési. ³¹ Inj gêm mêtê pi Anõtô ndê gôlinj ma kêdôhônj lau pi Pômdau Yisu Kilisi. Inj kôm gêt dau ti atac pa su, ma lau danj sêlhac inj ahuc dom.

Pol ndê bapia têtj lau Rom-nga Yom whê bapia dindec sa-nga

Pol to bapia dindec têtj lau sêkêj whin-nga nan sêndöc malac atu Rom. Inj to têtj ndoc inj mbo malac Korin, ma kêj têtj awê dan jae Pibi (16:2) bu kôc sa ndi ma kêj têtj lau malac Rom-nga. Pol tac whin bu ndic lau Rom-nga kési, ma inj to bapia dindec mun, bu whê mêtê nan inj gêm, nan jahu sa.

Lau jatô gauc gêm bu Pol to 1:18-32 hêganônj lau gamej apa-nga, ma inj to 2:1-29 hêganônj inj dau ndê lau Israel-nga. Inj töt yêc awê bu yac lau hoj dakôm sac, ma tu yac nej sac-nga, dec yac hoj dawêkainj senj dambac ndu-nga. Magoc Anötö kemasanj lêtj bu suc lau nom-nga si sac kwi, ma asa nan bu kêj whin gêtj atu nan Yisu Kilisi kôm tu yac-nga, nan Anötö sam inj bu namalac gitêj.

Ma Pol bu whê sa bu Anötö sam yac bu lau gitêj nambwa dom, magoc inj kêj Njalau Dabuj têtj yac tu bu kôm yac dati lau wakuc nan dananj wambu Anötö, ma dasa nej lêtj gitêj ti dabuj. Bocdinaj Pol to yom pi lêtj nayham tu dasa-nga, ma dapinj daun döj ma dahu mêtê sac sinj. Yêc lôcwha (sapta) 9-11 Pol töt asê bu inj nalôm jawapac pi inj dau ndê lau Israel-nga nan sêkêj whin dom, ma inj tac whin jandô bu sêkêj whin Yisu.

Pol gic hu ndê yom têtj lau Rom-nga

¹ Aô Pol, Yisu Kilisi ndê ngac akinj, gato bapia dindec. Anötö kêgalêm aô sa gati inj ndê japosel, ma kêyalinj aô sa bu wahoc inj ndê jawae nayham asê. ² Jawaê nayham dau Anötö kêmatinj tidônj munj su, ma inj ndê propet sêhoc asê, ma sêto sip Buku Dabuj. ³⁻⁴ Ma yom dau hêganônj inj ndê Atu Yisu Kilisi, yac nej Pômdau. Inj ti namalac nan sa akêj Kinj Dawid ndê tonj. Ma tinjambu Anötö unj inj sa akêj lau batê-nga ja Njalau Dabuj ndê jaclai, dec töt asê tiawê bu inj Anötö Atu. ⁵ Ma Yisu Kilisi dau kêyalinj yac sa ma kêmwasiinj yac bu ati aposel tu inj ndê jaê-nga, dec kêkinj yac bu anjalêm lau sa yêc gamej hoj bu sêkêj whin inj, ma tu dinaj-nga dec danja wambu inj ndê yom. ⁶ Ma galem dau têtj mac lau Rom-nga bu ati Yisu Kilisi ndê lau bocdinaj.

⁷ Aô gato bapia dindec têtj mac lau Rom-nga hoj nanj Anötö tac whin mac, ma kêgalêm mac sa ati inj ndê lau dabuj. Mwasiinj ti yom malô têtj mac hoj akêj Damanj Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gauc gêm bu ndic lau Rom-nga kési

⁸ Gêtj namata-nga aô wasôm têtj mac bu töt bêt hoj, aô gatej mbec tu Yisu Kilisi ndê jaê-nga, ma gam danje anej Anötö tu mac hoj-nga. Nahu bu yêc gamej hoj lau sêngô mac nem akêj whin jawae. ⁹ Ma Anötö nanj aô gam akinj ti anej nalôm sambuc, ma gahoc inj Atu ndê jawae nayham asê, nan kêyalê bu yomandô aô gauc gêm mac njapanj, ¹⁰ têtj têtj hoj nanj gatej mbec. Njawa baliinj su, aô atac whin bu wandic mac kési, ma kwahic dec aô gatej mbec têtj Anötö bu lic aô nej gauc dinaj nayham, ma lêtj gamat su têtj aô bu watêj mac waloc. ¹¹ Bu aô atac whin jandô bu walic mac, tu bu wakêj Njalau Dabuj ndê mwasiinj jatô lom mac bu puc mac döj. ¹² Ma têtj ndoc yac dambo dawhinj daun, nanj mac nem akêj whin ma aô nej gakêj whin, oc pinj yac hoj döj bu dalhac nanja.

¹³ O asidôwai, aô atac whin bu mac anyalê bu têtj daêsam aô gauc gêm bu watêj mac waloc, magoc gêtj daêsam kalhac aô ahuc e menj têtj kwahic dec. Aô gam mêtê yêc lau apa si gamej jatô, ma anej gwelêj dau gêm jandô su. Bocdinaj aô gauc gêm bu wakôm gwelêj kainj tiger wawhinj mac e gwelêj dau jandô sa yêc mac-nga whin. ¹⁴ Gwelêj dau gic aô jawae bu wanem mêtê lau Grik ti lau nanj lau Grik dom, ma lau ti gauc ma lau gauc mba sêwhin. ¹⁵ Tu dinaj-nga dec aô nej nalôm kac aô bu wanem mêtê mac lau Rom-nga awhinj.

Anötö ndê jawae nayham ti jaclai

¹⁶ Bu aô mayanj tu Anötö ndê jawae nayham-nga dom. Nahu bu Anötö ndê jaclai yêc yom dau, bu nem lau nanj bu sêkêj whin, nanj si. Inj gic bata têtj lau Israel-nga munj, ma têtj lau nanj lau Israel dom, nanj tinjambu. ¹⁷ Jawaê nayham dau ndê jaclai yêc bu nem lau si, nahu bu jawae dau töt lêtj nanj Anötö kêj bu namalac sêti lau gitêj, nanj asê. Lêtj dau lêtj dakêj whin-nga, ma jalêj danj mba. Töt yom nanj propet akwa danj to yêc bocdec bu:

Lau gitêj oc sêndöc tali tu si sêkêj whin-
nga. [Hab
2:4]

Namalac hoj sêkôm giso

* **1:18** Têtj ndoc Yisu mbac ndu pi a gicso dau, nanj töt asê bu Anötö tac jandê tu namalac si sac-nga. Magoc tu Yisu hôt jandê dau ô lau nom-nga su, dec töt asê bu inj tac whin lau nom-nga hoj ma tec bu danj ninga. Alic Rom 2:4; 3:26; 8:3; ma Jon 3:16.

¹⁸ Anötö nanj ndöc undambê, kwahic dec töt in ndê ñalóm asê têtj yac.* In tac ñandê têtj lau nanj sêpuc dômbwê in, ma sêkôm mêtê sac. Ñac si mêtê sac kégwinin yom ñandô dôñ. ¹⁹ Gitôm bu lau nom-nga sênyalé yom ñandô pi Anötö, bu gêtj nanj in kôm, nanj whê in sa tiawê têtj ñac su. ²⁰ Lau danj sêlic Anötö su dom, yomandô! Tigenj têtj ndoc inj kêtj undambê ti nom e menj têtj kwahic dec, nanj sêlic gêtj honj nanj in kêtj. Ma gêtj dau whê in ndê ñahu sa ma töt in ndê ñaclai atu nanj yêc titêm-titêm, nanj asê tiawê. Tu dinanj-nga dec ñamalac danj oc tôm dom bu pa dau ma sôm bu inj gêm gauc Anötö. ²¹ Lau nom-nga sênyalé bu Anötö dê mbo, magoc sêtoc inj sa ti ñac si Anötö, ma sem danje inj tu gêtj danj-nga dom. Ñac sêhê gauc pi yom ñambwa-ñambwa daêsam e ñasec kôm ñac si ñalóm ahuc. ²² Ñac sêtoc dau sa bu ñac lau ti gauc, magoc ñac lau gauc mbasi. ²³ Ñac sêtec bu sênem akinj Anötö nanj mbo titêm-titêm, magoc sem akinj gêtj nanj gic waê bu ninja. Ñac sêhu Anötö ti ndê ñawasi atu sinj, ma sem akinj gwam nanj ñac dau sêmasanj sem ñamalac anjgô, mbac anjgô, bôc anjgô, ma mboc anjgô.

²⁴ Tu dinanj-nga dec Anötö hu ñac sinj bu sêkôm mêtê ñalóm ñagalac-nga tôm si atac whinj. Ma sêkôm mêtê ñadômbwi pi dau ñamlic gitôm gêtj ñambwa-nga. ²⁵ Ñac sêpuc dômbwê Anötö ndê yom ñandô, ma yom tasanj gêm ñac si ñalóm ahuc. Ñac sêtec bu sênem akinj Anötö nanj kêtj gêtj honj, ma sêhu inj sinj ma sem akinj gêtj nanj in kêtj. Magoc inj gêtj honj ñadau, ma ñayham bu yac tampinj inj tôm bêc honj. Yomandô!

²⁶ Tu ñamalac si giso-nga, dec Anötö hu ñac sinj bu sêkôm gêtj mayanj-nga tôm ñac si ñalóm ñagalac kêgilí ñac. Ñac si lauwê sêhu lauwê ti ngac si lêtj solop sêmbo sêwhinj dauj-nga sinj, ma sêsa lêtj so. ²⁷ Ma ñalêtj tigenj launjac sêhu lauwê ti ngac si lêtj solop sinj ma mêtê atac ñagalac pi dandi-nga gêm ñac ahuc sambuc. Launjac sêkôm mêtê mayanj-nga sêwhinj launjac, ma tu dinanj-nga sêtap ñagêyô nanj gic mêtê sac kainj dinanj ñawaê, nanj sa yêc dau si ñamlic.

²⁸ Ñamalac sêlic ñayham bu s êpuc dômbwê Anötö, ma tu dinanj-nga inj hu ñac sinj e ñac si gauc timboloc, ma sêkôm mêtê nanj gic ñamalac ñawaê dom. ²⁹ Mêtê sac tidau-tidau gêm ñac si ñalóm ahuc. Ñac sêkôm mêtê gitôm mêtê wec ma mêtê mayanj-nga, ñac tagatu gêtj, ñac sêlic lau ñatô sac, sic ñamalac ndu, sêngalóm lau, sêkôm gêtj daêsam bu sêtim lau ma sênsau ñac, ma sêsec lau. ³⁰ Ñac sêngôlinj yom pi lau, atac tec Anötö, ma sêpu lau

ñatô. Sêpo dau ti sêtoc dau sa, sêkôc gauc pi lêtj sac ñapanj, ma ñac dangapêc ñawahô têtj dinda ti dambai. ³¹ Ñac lau gauc mbasi-nga, ma yom bocke nanj sêsôm, nanj sêkôm ñandô sa dom. Ñac lau ñalóm ñadandi-nga nanj atac tec lau ma tawalô ñac dom. ³² Lau sac dau sênyalé bu Anötö sôm tidônj su bu lau nanj sêkôm mêtê sac kainj bocdinanj, oc sêmbac ndu. Tigenj ñac sêkôm sac sêsinj su enj. Ma gêtj danj whinj bocdec bu, lau ñatô nanj sêkôm mêtê sac tôm ñac dau sêkôm, nanj sêlic ñac ñayham.

2

Anötö ndê lêtj êmatôc lau-nga

¹⁻³ Yac tanyalé bu têtj ndoc Anötö êmatôc lau nanj sêkôm sac kainj dinanj, dec inj oc êmatôc ñac êñkuc yom ñandô pi ñac. Bocdinanj dec am asa nanj kêgôlinj yom pi lau ñatô, ma sam ñac bu lau sêkôm sac-nga, nanj êmyalé bu am kêgôlinj yom pi daôm whinj, bu am ñamalac kôm sac-nga whinj. Ma am oc tôm dom bu êmasanj yom têtj Anötö tu daôm nem sac-nga ma lhô su inj ndê matôc. ⁴ Am ngô su nanj! Anötö tawalô yac ndu andô, dec kôc ndê ñalóm dôñ ma kêmatôc yac ñagahô dom. Am gêlic inj ndê lêtj dinanj bu gêtj ñambwa, a? Bocke? Am kêyalé dom bu Anötö kôm gêtj dinanj tu bu kêtj ñasawa têtj yac bu danem dauj kwi-nga, a? ⁵ Magoc am nem ñalóm ñadandi ma am tec bu nem daôm kwi. Tu dinanj-nga am daôm gic Anötö ndê atac ñandê sa tu daôm-nga, ma oc yêc tôm bêc nambu-nga nanj Anötö dau oc töt inj ndê matôc gitêtj ma inj ndê atac ñandê asê. ⁶ Têtj bêc dinanj, inj oc kêtj ñagêyô têtj lau honj êñkuc ñac tigenj-tigenj si mêtê. ⁷ Lau nanj sêsap mêtê ñayham dôñ ñapanj ma takwê bu sêtap Anötö ndê mwasiñ sêndôc tali ñapanj-nga ma ñawasi ti waê atu sa, nanj Anötö oc kêtj ñac sêndôc tali ñapanj. ⁸ Magoc lau nanj sêkôm gêtj honj tu sêpo dau sa-nga, ma sêtec yom ñandô ma sêsap mêtê sac dôñ, nanj oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa. ⁹⁻¹⁰ Aêc! Lau honj nanj sêkôm mêtê sac, nanj oc sêtap ñawapac ti ñasac sa. Tigenj lau nanj sêkôm mêtê ñayham, nanj oc sêtap ñawasi ti waê ñayham ma yom malô sa. Oc ñandô sa pi lau Israel-nga sêmunj, goc lau nanj lau Israel dom, nanj sêñkuc. ¹¹ Bu têtj ndoc Anötö oc êñsahê lau pi ñac si mêtê, nanj inj oc toc lau toñ danj sa hóc gêlêc lau toñ danj dom. ¹² Bu lau honj nanj sêkôm sac, nanj oc sêtap Anötö ndê matôc sa. Lau nanj lau Israel-nga dom, nanj sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, nanj oc sêtap matôc sa tu yomsu-nga dom, ñac dau si giso oc tinj ñac su. Ma lau Israel-nga nanj sêkôc Moses ndê yomsu sa, ma

sêkôm mêtê sac, nañ oc sêtap Anötö ndê matôc sa, ênkuc yomsu dau. ¹³ Bu Anötö oc sam ñamalac dañ bu ñamalac gitêñ tu inñ ngô yomsu-nga ñambwa lec dom. Tiger ñamalac nañ sôc yomsu dau ñapu ma danja wambu ñapep eñ, nañ Anötö oc sam inñ bu ñamalac gitêñ.*

¹⁴ Magoc lau nañ lau Israel dom, nañ sêkôc Anötö ndê yomsu sa dom, nañ ñalêñ bocke? Ñac bu sêkôm mêtê ñayham nañ tòm yomsu whê sa, dec tôte asê bu ñac dau si yomsu yêc bocdinañ. ¹⁵ Ma tôte asê bu lêtñ gitêñ tòm yomsu whê sa têtñ yac, nañ yêc ñac si ñalôm. Ma ñac dau sêtôm bu sêñsahê si lêtñ ma sêñyahlê yêc ñac si ñalôm, mêtê bocke nañ sêkôm solop, ma mêtê bocke nañ sêkôm so. ¹⁶ Yom hoñ dindêc ñahu oc tiawê têtñ bêc nañ Anötö oc kêtñ Yisu Kilisi êñsahê lau hoñ, ênkuc ñac si yom nañ yêc sinñ dau yêc ñac si ñalôm. Nawaê ñayham nañ aô gahoc asê, nañ whê gêtñ hoñ dinañ sa.

Lau Israel-nga ma Moses ndê yomsu

¹⁷ Mac lau nañ ambo gameñ bocke, ma asam daôm bu lau Israel-nga, añgô su nañ. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa tu mac akôc Moses ndê yomsu su-nga, a? Mac atoc daôm sa bu mac ati Anötö ndê lau, a? ¹⁸ Bocke? Mac añyalê lêtñ nañ Anötö tac whiñ, ma gauc gêm bu mac ahôc gêtñ lau ñatô tu mac añyalê yomsu-nga, a? ¹⁹⁻²⁰ Mac gauc gêm bu yomsu whê mac nem gauc sa pi yom ñandô, dec tac whiñ bu andôhôn lau wakuc ti lau gauc mba, a? Mac bu awê lau nañ ñandô pec, me alic daôm gitôm ya ñawê bu pô lau nañ sêmbô ñasec ñalôm, a? ²¹ Mac andôhôn lau ñatô, ma bocke dec andôhôn daôm dom? Mac am mêtê lau bu sênem kañ gêtñ dom. Mac daôm akôm, me mba? ²² Mac asôm têtñ lau bu sêkôm mêtê mockaiñ-nga dom, ma mac daôm? Mac atac tec gwam, magoc têtñ ñatô mac asôc lôm nañ lau sem akiñ gwam sêmbô, ma am kañ gêtñ, me mba? ²³ Mac atoc daôm sa tu akôc yomsu su-nga, magoc têtñ ndoc mac añgili yomsu, dec mac akôm Anötö ndê waê tisac. ²⁴ Tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm:

Lau gameñ apa-nga sêpu Anötö ndê ñaê tu mac nem lêtñ sac-nga. [Ais 52:5]

²⁵ Am ñgac nañ sêsê am nem ñamlic ñatô su kêtñ lau Israel-nga si ñpwac, nañ ngô. Am bu danjam wambu yomsu hoñ, dec gêtñ nañ sêkôm têtñ am ñamlic, nañ gêtñ ti ñahu ñayham. Magoc am bu êmgili yomsu, dec gêtñ nañ sêkôm têtñ am, oc nditôm gêtñ ñambwa. Yêc Anötö añgô-nga am oc tòm ñgac ñgameñ apa-nga nañ sêsê inñ ñamlic ñatô su dom. ²⁶ Ma lau nañ

sêsê ñac si ñamlic ñatô su dom, magoc sêkôm mêtê ñayham tòm yomsu whê sa, nañ Anötö oc lic ñac gitôm lau nañ sêsê ñac si ñamlic ñatô su. ²⁷ Ma ñgac nañ sêsê inñ dom, magoc kôm gêtñ nañ kêtñ yomsu, nañ oc puc am nem giso asê. Nahu bu am daôm kôc yomsu su, ma kêtñ pwac sêsê ñamlic-nga, magoc am ñgac êngili yomsu-nga.

²⁸ Lau si ñahu sêti lau Israel-nga ñandô sip gêtñ ñamlic-nga dom. Ma pwac sêsê ñamlic-nga nañ ñahu andô hêganôn gêtñ nañ sêkôm têtñ ñamlic, nañ dom. ²⁹ Mba! Lau nañ sêmasa si ñalôm ñapep yêc Anötö añgô-nga, nañ sêti lau Israel-nga ñandô. Ma pwac sêsê ñamlic-nga ña-ñahu andô, nañ yomsu nañ sêto sip bapia, nañ oc tòm dom bu kôm ñandô sa. Magoc gwelêñ nañ ñalau kôm mbo ñamalac si ñalôm, nañ kôm pwac dau ña-ñahu andô ñandô sa. Ñamalac kaiñ dinañ hêgo dau bu tap ndê waê sa yêc lau nom-nga dom, tiger inñ tap waê sa yêc Anötö dau.

3

Mêtê sac oc tòm dom bu nem ñandô ñayham

¹ Bocdinañ lau Israel-nga sêtap mwasiñ bocke sa tu sêti lau Israel-nga, nañ hóc gêtñ lau ñatô si mwasiñ su? Ma ñac si pwac sêsê ñamlic ñatô su-nga oc nem ñac sa ñalêñ bocke? ² Añgô! Lau Israel-nga sêtap mwasiñ tidau-tidau sa. Gêtñ ñamata-nga ñac lau dau dinañ Anötö kêtñ inñ ndê yom sip ñac apaï amba.

³ Magoc lau Israel-nga ñatô bu sêkêtñ whiñ Anötö dom, dec mac gauc gêm bocke? Tu ñac si sêkêtñ whiñ dom-nga, dec Anötö oc hu yom nañ inñ gic bata su, nañ sinñ, me? ⁴ Mba andô! Tôm bu ñamalac hoñ sêti lau sêñsau tasai-nga, magoc Anötö oc tòm dom bu señ yom dañ nañ inñ kêmatiñ tidôn, nañ su. Tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm:

Yom hoñ nañ am sôm, nañ oc sêlic bu yom ñandô eñ.

Ma lau bu sêñsahê am, dec oc tòm dom bu sêtap am nem giso dañ sa. [BW 51:4]

⁵ Lau ñatô gauc gêm gauc ñambwa ma sêsôm yom bocdec bu, "Yac neñ lêtñ sac-nga tôte Anötö ndê lêtñ gitêñ asê yêc awê, dec tu sake-nga inñ atac ñandê têtñ yac? Inñ bu kêtñ ñagêyô têtñ yac, dec oc solop dom." ⁶ Gauc dinañ inñ so sambuc! Bu bocdinañ, goc Anötö oc êmatôc lau nom-nga ñalêñ nde? ⁷ Ma lau ñatô sêsôm, "Aneñ yom tasai tôte Anötö ndê yom ñandô asê tiawê e lau sêhoc inñ ndê waê

* **2:13** Tiñambu Pol tôte asê tiawê bu ñamalac dañ oc tòm dom bu ênkuc yomsu hoñ timala e Anötö lic inñ bu ñamalac gitêñ - alic Rom 3:20, 23.

asê napan. Bocdinañ tu sake-nga in gêlic aô gitôm ngac sac dan ma kic aneñ yom bu watap matôc sa?" ⁸ Oyaê, anğô su nan! Yom bu bocdinañ, dec gitôm bu dasôm, "Yac dakôm sac tu bu sac nem nandô nayham-nga." Magoc bocdinañ dom. Lau nhatô sênşau ma sênğôlin yom pi yac lau aposel ma sêsôm bu yom nhalhô dinañ sa yac whansuñ. Oc sêtap ngagêyô sac sa tu nac si yom tasan dinañ-nga.

Namalac gitêñ dan mbo dom

⁹ Bocke, yac lau Israel-nga ma lêtñ nan asa ambo Anôtô anğô-nga, nan hóc gêlêc lau natô si su, me? Mba andô! Tôm yac asôm su bocdec bu, lau Israel-nga ma lau apa hon sêmbo sac na-naclai napan. ¹⁰ Tôm yom nan sêto yêc nan sôm:

Namalac gitêñ dan mbo dom andô.

¹¹ Ma namalac dan kêyalê Anôtô, me kôm mwasac tu bu ti in ndê gêñ-nga lec dom. ¹² Lau hon sêpuc dômbwê Anôtô e sêti gêñ napanoc-nga. Namalac gitêñ dan mbo dom. Mba andô! [BW 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20]

¹³ Nac si whasuñ sac sambuc, gitôm gêñ batê nan sênşuhun si dom, ma nşu pôm gameñ kwi. Ma nac lau sêsôm yom tasan-nga. Yom nan sa nac tókwa, nan gitôm mboc namalic sac. [BW 5:9; 140:3]

¹⁴ Nac sêpucbo lau nşawahô, ma yom namakic gêm nac si whasuñ ahuc. [BW 10:7]

¹⁵ Nac lau hóp-hóp tu sêkêc dac sin-nga.

¹⁶ Ma gameñ bocke nan sêmbo, nan sêkôm tisac ma sêkêñ nşawapac têtñ lau. ¹⁷ Nac sênşyalê lêtñ yom malô-nga dom. [Ais 59:7-8]

¹⁸ Ma nac sêtôc Anôtô dan dom. [BW 36:1]

¹⁹ Yac tanyalê bu Moses ndê yomsu hon hêganônñ lau nan sêmbo yomsu dan napan. Tu dinañ-nga lau hon si yom mba, ma nac hon sic waê bu sêtap Anôtô ndê matôc sa. ²⁰ B oc dinañ namalac dan mbo dom, nan tôm bu êmasañ yomsu sambob nşapap e Anôtô lic in bu namalac gitêñ. Mba! Magoc Moses ndê yomsu tóc yac neñ sac asê têtñ yac.

Yac dati lau gitêñ tu yac neñ dakêñ whiñ-nga

²¹ Kwahic dec Anôtô tóc lêtñ dati lau gitêñ-nga asê, nan nşahu sip yomsu dom. Moses ti lau propet sêto yom pi lêtñ dau muñ su. ²² Lau hon nan sêkêñ whiñ Yisu Kilisi, nan sêtap lêtñ dau sa su, ma Anôtô gêlic nac bu lau gitêñ. Lêtñ tigen dinañ gic waê lau Israel-nga ti lau sambob. ²³ Nşahu bu yac hon yac lau dakôm sac-nga, ma tu yac neñ sac-nga, dec gitôm

dom bu datigasuc Anôtô ti in ndê nşawasi atu. ²⁴ Magoc yac hon datôm bu dati lau gitêñ tu gwelêñ nan Yisu Kilisi kôm tu nem yac si-nga. Anôtô kêmasañ lêtñ dinañ bu êmwasin yac nşambwa eñ. ²⁵ In kêtñ Yisu gitôm da bu hóc nandê ô yac neñ sac ngagêyô, ma dakêñ whiñ bu dac nan in kêc sin, nan hê wamba yac su têtñ Anôtô. Nşalêtñ dinañ in tóc asê bu in Anôtô gitêñ. Bu in gêlic sac gitôm gêñ nşambwa dom, magoc lau nan sêkôm sac muñ-nga, nan in hê nac si yom dôñ. Ma in kóc ndê nşalôm dôñ ²⁶ e in kêtñ lau hon si sac ngagêyô pi Yisu. Bocdinañ kwahic dec Anôtô tóc asê bu in dau in gitêñ, ma in kêmasañ lêtñ bu sam lau nan sêkêñ whiñ Yisu, nan bu lau gitêñ.

²⁷ Bocdinañ namalac dan gitôm dom bu toc dau sa. Nşahu bu Anôtô oc lic namalac dan bu namalac gitêñ tu lêtñ yomsu-nga dom, magoc tu lêtñ dakêñ whiñ Yisu-nga. ²⁸ Mêtê nan yac ahoc asê, nan sôm bu yac dati lau gitêñ tu yac neñ dakêñ whiñ-nga, ma tu yac neñ sakin tanjuc yomsu-nga dom. ²⁹ Bocke? Anôtô in lau Israel-nga tawasê si Anôtô, me? Mba! In lau Israel-nga si Anôtô, ma lau gameñ apa-nga si Anôtô bocdinañ. ³⁰ Bu Anôtô tigen dê mbo, nan sam lau hon nan sêkêñ whiñ Yisu bu lau gitêñ, lau nan sênşkuc pwac sêsê nşamlic natô-nga, ma lau nan sênşkuc pwac dau dom bocdinañ. ³¹ Magoc mac gauc gêm bocke? Yac asôm yom pi lêtñ dakêñ whiñ-nga tu bu asen Moses ndê yomsu-nga, me? Aô wasôm têtñ mac, mba andô! Yac apuc yomsu dau dôñ.

4

Abraham kêtñ whiñ Anôtô dec ti ngac gitêñ

¹ Gauc nem abañ Abraham ndê lêtñ, oc whê gêñ sake sa têtñ yac? ² Anôtô sam Abraham bu ngac gitêñ tu gêtñ nan in dau kôm-nga, a? Bu bocdinañ, dec oc tôm bu Abraham toc dau sa. Magoc Anôtô gêlic in nşalêtñ bocdinañ dom. ³ Bu sêto yom yêc, nan sôm bocdec bu:

Abraham kêtñ whiñ Anôtô, ma tu dinañ-nga Anôtô gêlic in bu ngac gitêñ. [Gen 15:6]

⁴ Ngac nan kôm gwelêñ nan kóc in ndê nşadli sa tôm mwasin nşambwa dom. In tap nşadli dau sa tu in kôm gwelêñ-nga. ⁵ Magoc asa nan bu kêtñ whiñ Anôtô, dec Anôtô oc êmwasin in nşambwa ma lic in bu namalac gitêñ. In tap mwasin dau sa tu in kôm gwelêñ dan-nga dom, magoc tap sa nşambwa tu in ndê kêtñ whiñ-nga. Anôtô dau kêmasañ lêtñ bu lau sac sêti lau gitêñ.

⁶ Kin Dawid sôm yom kain tigen pi namalac nan Anôtô kêmwasin ma sam in

bu n̄amalac git̄ɛn, naŋ tap mwasiŋ dau sa n̄ambwa, ma tu gwelenj naŋ inj k̄om-ŋga dom. Dawid to yom ma wh̄e n̄amalac kaiŋ dinaj nd̄e n̄ahu atac n̄ayham-ŋga sa bocdec bu:

⁷ Mac lau naŋ An̄ot̄o suc mac nem sac kwi ma hu n̄ayom siŋ, naŋ atac n̄ayham sa. ⁸ Ma am asa naŋ An̄ot̄o suc nem giso kwi ma oc gauc nem tiyham dom, naŋ atac n̄ayham sa bocdinaŋ. [BW 32:1-2]

⁹ Mac gauc ḡem bocke? Yom dau gic wāe lau Israel-ŋga naŋ s̄ɛŋkuc pwac s̄es̄e n̄amlic n̄at̄o su-ŋga, naŋ tawas̄e, me gic wāe lau naŋ s̄ɛŋkuc pwac dau dom, naŋ s̄ewhiŋ? Yac as̄om su, bu An̄ot̄o ḡelic Abraham bu n̄gac git̄ɛn tu inj nd̄e k̄ɛŋ whiŋ-ŋga. ¹⁰ Bocke? S̄es̄e Abraham nd̄e n̄amlic n̄at̄o su, dec An̄ot̄o ḡelic inj bu n̄gac git̄ɛn, me? Was̄om mba. An̄ot̄o sam inj bu n̄gac git̄ɛn muŋ su. ¹¹ T̄ɛŋ t̄em s̄es̄e Abraham su dom, naŋ inj k̄ɛŋ whiŋ, dec An̄ot̄o sam inj bu n̄gac git̄ɛn. Ma tinjambu An̄ot̄o k̄emat̄iŋ pwac s̄es̄e n̄amlic-ŋga t̄ɛŋ inj, git̄om d̄oh̄onj daŋ, bu puc yom pi inj ti n̄gac git̄ɛn tu k̄ɛŋ whiŋ-ŋga, naŋ d̄onj. Bocdinaŋ Abraham inj ti lau gameŋ apa-ŋga naŋ s̄es̄e n̄gac dom magoc s̄ek̄ɛŋ whiŋ, naŋ hoŋ si damba. Ma t̄om An̄ot̄o sam Abraham bu n̄gac git̄ɛn, goc n̄al̄ɛŋ tigeŋ An̄ot̄o oc sam lau dau bu lau git̄ɛn. ¹² Ma lau Israel-ŋga naŋ s̄ɛŋkuc pwac s̄es̄e n̄amlic-ŋga, naŋ bu s̄ek̄ɛŋ whiŋ, dec Abraham ti n̄gac si damba bocdinaŋ. Bu n̄gac lau dau s̄ɛŋkuc Abraham nd̄e l̄ɛŋ k̄ɛŋ whiŋ-ŋga, naŋ inj k̄ekuc t̄ɛŋ t̄em s̄es̄e inj su dom.

¹³ An̄ot̄o ḡem mbec Abraham ma gic bata yom t̄ɛŋ inj ti inj nd̄e lau wakuc, bu n̄gac oc s̄ew̄ekaiŋ nom sambuc. N̄ac s̄ɛtap mbec dau n̄a-ŋand̄o sa tu l̄ɛŋ s̄ek̄ɛŋ whiŋ-ŋga naŋ k̄om n̄gac s̄eti lau git̄ɛn ȳe An̄ot̄o aŋḡo-ŋga, ma tu s̄ɛŋkuc yomsu-ŋga dom. ¹⁴ Lau bu s̄ɛtap An̄ot̄o nd̄e mbec n̄amwasinj sa tu s̄ɛŋkuc yomsu-ŋga, dec l̄ɛŋ dak̄ɛŋ whiŋ-ŋga git̄om ḡɛŋ n̄ambwa, ma mwasiŋ naŋ An̄ot̄o gic bata bu k̄ɛŋ t̄ɛŋ Abraham, naŋ git̄om ḡɛŋ n̄ambwa bocdinaŋ. ¹⁵ N̄ahu bu lau hoŋ naŋ s̄ɛŋgili Moses nd̄e yomsu ma s̄ek̄om sac, naŋ sic wāe bu oc s̄ɛtap An̄ot̄o nd̄e atac n̄and̄e sa. Yomsu bu mba, goc yom tanjili yomsu-ŋga mba bocdinaŋ.

¹⁶ Ma bocdinaŋ lau naŋ s̄ek̄ɛŋ whiŋ, naŋ s̄ɛtap yom naŋ An̄ot̄o gic bata t̄ɛŋ Abraham, naŋ n̄a-ŋand̄o sa git̄om mwasiŋ n̄ambwa. Ma An̄ot̄o puc yom naŋ inj gic bata t̄ɛŋ Abraham nd̄e lau wakuc, naŋ d̄onj. Inj puc d̄onj t̄ɛŋ lau Israel-ŋga naŋ s̄ek̄oc inj nd̄e yomsu sa, naŋ tawas̄e dom, magoc puc d̄onj t̄ɛŋ lau naŋ s̄ɛŋkuc Abraham nd̄e l̄ɛŋ k̄ɛŋ whiŋ-ŋga s̄ewhiŋ. Tu dinaj-ŋga

Abraham ti yac hoŋ neŋ damaŋ. ¹⁷ T̄om yom naŋ An̄ot̄o s̄om t̄ɛŋ Abraham, naŋ s̄eto ȳe bocdec bu:

Āo wak̄om am ti lau toŋ dāesam inj damba. [Gen 17:5]

Bocdinaŋ Abraham naŋ k̄ɛŋ whiŋ An̄ot̄o, naŋ ti yac hoŋ neŋ damaŋ ȳe An̄ot̄o aŋḡo-ŋga.

Ma An̄ot̄o, inj An̄ot̄o naŋ nd̄e n̄aclai atu ȳe bu uŋ lau bat̄e sa s̄embo tali tiyham, ma bu s̄om yom n̄a aw̄ha goc ḡɛŋ naŋ ȳe dom, naŋ meŋ h̄oc as̄e. ¹⁸ Abraham takw̄e ḡɛŋ naŋ lau hoŋ gauc ḡem bu t̄om dom bu oc n̄and̄o sa. Ma An̄ot̄o t̄oc tata hoŋ t̄ɛŋ Abraham goc s̄om t̄ɛŋ inj bu:

Am nem wakuc oc s̄et̄om dinaj. [Gen 15:5]

Abraham k̄ɛŋ whiŋ An̄ot̄o, dec k̄om inj ti lau toŋ dāesam si damba. ¹⁹ Abraham k̄ɛyal̄e bu inj nd̄e yala ti 100 su, ma inj nd̄e licwal̄o pacnd̄e su. Ma inj k̄ɛyal̄e bu Sara nd̄e t̄em k̄oc bal̄ekoc-ŋga pacnd̄e. Tigeŋ inj k̄oc inj nd̄e k̄ɛŋ whiŋ d̄onj n̄aŋga, ²⁰ ma atac lu-lu dom pi ḡɛŋ naŋ An̄ot̄o gic bata t̄ɛŋ inj. Inj k̄ɛŋ whiŋ n̄aŋga, ma po An̄ot̄o nd̄e wāe sa. ²¹ Inj k̄ɛyal̄e tid̄onj bu An̄ot̄o nd̄e n̄aclai ȳe bu k̄om ḡɛŋ naŋ inj gic bata, naŋ n̄and̄o sa. ²²⁻²³ Tu dinaj-ŋga dec s̄eto yom ȳe bocdec bu:

An̄ot̄o ḡelic inj bu n̄gac git̄ɛn. [Gen 15:6]

Yom dau s̄eto tu Abraham tawas̄e-ŋga dom. ²⁴ S̄eto tu yac lau naŋ dak̄ɛŋ whiŋ An̄ot̄o naŋ uŋ yac neŋ P̄omdau Yisu sa ȳe lau bat̄e-ŋga. Tu yac neŋ dak̄ɛŋ whiŋ-ŋga, dec An̄ot̄o oc lic yac bu lau git̄ɛn bocdinaŋ. ²⁵ An̄ot̄o k̄ɛŋ Yisu mbac ndu tu yac neŋ sac-ŋga, ma uŋ inj sa tiyham dec k̄emasaj l̄ɛŋ bu dati lau git̄ɛn.

5

Dati lau git̄ɛn n̄a-ŋand̄o

¹ Bocdinaŋ, tu yac neŋ dak̄ɛŋ whiŋ-ŋga, dec An̄ot̄o ḡelic yac bu lau git̄ɛn. Ma tu yac neŋ P̄omdau Yisu Kilisi-ŋga, dec dambo An̄ot̄o aŋḡo-ŋga ti atac pa sa enj. ² Yisu ḡel̄ec gamam su t̄ɛŋ yac bu dambo An̄ot̄o nd̄e mwasiŋ n̄al̄om, tu yac neŋ dak̄ɛŋ whiŋ-ŋga. Yac datap mwasiŋ dau sa su, ma bocdinaŋ dec dambo ti atac n̄ayham tu ḡɛŋ naŋ dak̄ɛŋ bat̄aŋ dambo, naŋ bu oc datap An̄ot̄o nd̄e n̄awasi sa. ³ Ma ḡɛŋ daŋ tiyham. N̄awapac bocke naŋ dah̄oc tu dak̄ɛŋ whiŋ Yisu-ŋga, naŋ dah̄oc ti atac n̄ayham bocdinaŋ. Bu yac tanjyal̄e bu ḡɛŋ wapac naŋ pi yac, naŋ ḡem yac sa bu dal̄hac n̄aŋga. ⁴ Ma yac bu dati lau dal̄hac n̄aŋga-ŋga, dec t̄oc as̄e bu yac lau naŋ dat̄om bu dah̄oc ḡel̄ec sāe. Ma tu yac dah̄oc ḡel̄ec sāe-ŋga, dec puc yac d̄onj bu dak̄ɛŋ bat̄aŋ ḡɛŋ naŋ An̄ot̄o gic bata. ⁵ Ma yac neŋ dak̄ɛŋ bat̄aŋ oc n̄and̄o mbasi dom,

ma bocdinaŋ yac oc mayan dauŋ dom. Bu yac tanyalê Anötö ndê mêtê atac whiŋ yac-ŋga su, tu Njalau Dabuŋ naŋ inŋ kên sip yac neŋ ŋalôm-ŋga.

Yisu Kilisi hê wamba Anötö tu yac-ŋga

⁶ Têŋ têt yac tanyalê Anötö su dom, ma licwalô mba tu danem dauŋ sa-ŋga, naŋ Anötö kêkiŋ Yisu bu mbac ndu tu yac-ŋga, tôm têt naŋ inŋ dau kèyaliŋ sa su. ⁷ Lau dauŋ oc sêmbac ndu tu ŋamalac gitêŋ dauŋ-ŋga dom. Me mac gauc gêm bocke? Ŋamalac dauŋ oc tôm bu puc dau dôŋ ma mbac ndu tu ŋamalac ŋayham dauŋ-ŋga, me mba? ⁸ Tigeŋ Kilisi mbac ndu tu yac lau dakôm sac-ŋga. Ma ŋalêŋ dinaŋ dec Anötö tóç inŋ ndê atac whiŋ yac asê.

⁹ Kwahic dec yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Yisu, naŋ dati lau gitêŋ tu dac naŋ inŋ kêç siŋ-ŋga. Ma bocdinaŋ yac tanyalê tidôŋ bu Yisu oc nem yac sa, têt ndoc Anötö êŋsahê lau hoŋ-ŋga. Ma yac oc datap Anötö ndê atac ŋandê sa dom. ¹⁰ Muŋ-ŋga yac neŋ sac kôm yac dambo datôm Anötö ndê ŋacyo, magoc inŋ hê wamba yac ŋa inŋ ndê Atu ndê mbac ndu. Kwahic dec inŋ hê wamba yac su, ma inŋ ndê Atu mbo tali tiyham, dec tanyalê bu yomandô, inŋ oc nem yac si têt bêç ŋambu-ŋga. ¹¹ Ma gêt dauŋ whiŋ bocdec bu. Tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi hê wamba yac têt Anötö-ŋga, dec yac dambo ti atac ŋayham atu, tu dati Anötö ndê lau-ŋga.

Adam ti dambac ndu ŋahu, ma Yisu ti dandöç taŋli ŋahu

¹² Sac hôç asê nom tu ŋamalac tigeŋ-ŋga. Ma lêtŋ dambac ndu-ŋga hôç asê nom tu sac-ŋga. Lau nom-ŋga hoŋ sêkôm sac, ma tu dinaŋ-ŋga ŋac sêmbac ndu. ¹³ Sac hôç asê nom muŋ su, ma tiŋambu Anötö kêtŋ inŋ ndê yomsu têtŋ Moses. Ma yomsu bu mba, goc ŋalêŋ mba bu Anötö hê lau si yom dôŋ tu sêŋgili yomsu-ŋga. ¹⁴ Bocdinaŋ lau naŋ sêŋkuc Adam e meŋ têtŋ têtŋ naŋ Anötö kêtŋ yomsu têtŋ Moses, naŋ sêŋgili Moses ndê yomsu dau ŋadaŋ dom. Magoc Anötö gic yomsu ŋgac ŋamata-ŋga Adam, ma inŋ kêtŋgili yomsu dau. Ma lau naŋ sêŋkuc Adam, naŋ sêmbac ndu tu sêwêkaiŋ inŋ ndê sac ŋagêyô-ŋga. Ŋgac ŋamata-ŋga Adam inŋ tôm dôhôŋ naŋ danem dôhôŋ whiŋ ŋgac naŋ meŋ sa kêtŋkuc inŋ. ¹⁵ Lau daêsam sêmbac ndu tu ŋgac tigeŋ ndê sac-ŋga. Magoc Anötö ndê mwasinŋ naŋ kêtŋ ŋambwa têtŋ lau tu ŋgac tigeŋ Yisu Kilisi-ŋga, naŋ gêm lau daêsam sa kêtŋc. Bocdinaŋ gêtŋ lu dinaŋ, Anötö ndê mwasinŋ ma Adam ndê sac, naŋ sêtôm dau dom. ¹⁶ Yomandô. Anötö ndê mwasinŋ hôç gêtŋc ŋgac tigeŋ ndê sac. Bu ŋgac tigeŋ ndê sac hê Anötö ndê matôç pi lau daêsam,

magoc lau sac daêsam sêti lau gitêŋ tu Anötö ndê mwasinŋ-ŋga. ¹⁷ Tu ŋgac tigeŋ ndê sac-ŋga, dec ŋaclai dambac ndu-ŋga gêm gôliŋ lau nom-ŋga hoŋ. Magoc tu ŋgac tigeŋ Yisu Kilisi-ŋga, lau naŋ sêtap Anötö ndê mwasinŋ sêti lau gitêŋ-ŋga sa, naŋ oc sêmbo tali ma sênem gôliŋ sêwhiŋ inŋ têtŋ têtŋ ŋambu-ŋga.

¹⁸ Bocdinaŋ, lau hoŋ sic waê bu sêtap matôç sa tu sac tigeŋ dinaŋ-ŋga. Magoc lau hoŋ naŋ sêkêtŋ whiŋ, naŋ sêti lau gitêŋ ma sêtap mwasinŋ dandöç taŋli-ŋga sa, tu gwelêŋ gitêŋ tigeŋ naŋ Yisu Kilisi kôm-ŋga. ¹⁹ B u ŋgac tigeŋ danggapêç têtŋ Anötö, dec lau daêsam sêti lau sêkôm sac-ŋga. Magoc ŋgac tigeŋ dauŋga wambu Anötö, dec kêmasaŋ lêtŋ bu lau daêsam oc tôm bu sêti lau gitêŋ.

²⁰ Lau hoŋ sêwêkaiŋ Adam ndê sac ŋagêyô, magoc Anötö kêtŋ ndê yomsu têtŋ lau tu bu sêŋyalê si sac-ŋga. Magoc têtŋ ndoc lau si sac kêsôwec tiatu, naŋ Anötö ndê mwasinŋ suc sac kwi-ŋga kêsôwec tiatu andô hôç gêtŋc sac su. ²¹ Têtŋ ŋamata-ŋga sac gêm gôliŋ lau hoŋ ma tu dinaŋ-ŋga ŋac sêmbac ndu. Ma ŋalêŋ tigeŋ kwahic dec Anötö ndê mwasinŋ gêm gôliŋ lau naŋ sêkêtŋ whiŋ ma sêti lau gitêŋ, ma kêtŋ ŋac sêndöç tali ŋapaŋ tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga.

6

Dapuc dômwêŋ sac tu Kilisi-ŋga

¹ Mac gauc gêm bocke? Yac dakôm sac ŋapaŋ bu Anötö ndê mwasinŋ suc sac kwi-ŋga êŋsôwec tiatu ŋapaŋ, me? ² Mba andô! Yac dahu mêtê sac siŋ su, gitôm lau batê naŋ sêhu gêtŋ nom-ŋga siŋ. ³ Anŋô. Busaŋgu naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ inŋ ndê mbac ndu whiŋ. Mac anyalê yom dau, me mba? ⁴ Mac anyalê bu Yisu Kilisi mbac ndu ma sêŋsuhuŋ inŋ. Ma busaŋgu naŋ yac daliŋ su, naŋ gitôm Anötö kêsuhuŋ yac dawhiŋ Yisu Kilisi. Ma tu dinaŋ-ŋga tôm Damaŋ uŋ Yisu sa akêtŋ lau batê-ŋga ŋa inŋ ndê ŋaclai ti ŋawasi atu, dec kwahic dec inŋ gêtŋc yac gitôm lau naŋ sêtisa tiyham, ma bocdinaŋ taŋsêlêŋ ti dasa neŋ lêtŋ tiwakuc.

⁵ Busaŋgu naŋ daliŋ, naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu ndê mbac ndu, dec tôm yac dambac ndu dawhiŋ inŋ. Ma piŋ yac dôŋ tam damiŋ inŋ ndê tisa akêtŋ lau batê-ŋga bocdinaŋ. ⁶ Tu dinaŋ-ŋga dec anyalê ŋapep bu yac neŋ ŋalôm akwa sac-ŋga, naŋ Anötö gic pi a gicso dau whiŋ Yisu, tu bu ŋalôm akwa nem gôliŋ yac dom, ma dambo datôm lau akin mêtê sac-ŋga tiyham dom. ⁷ Bu yac dambac ndu dawhiŋ Kilisi su, ma asa naŋ mbac ndu su, naŋ Anötö kêtŋgapwêç inŋ su yêç sac ŋa-ŋaclai.

⁸ Yac dambac ndu su dawhiñ Kilisi, ma bocdinañ yac dakêñ whiñ bu yac oc dambo tanli dawhiñ in. ⁹ Nahu bu yac tanyalê bu Anötö uñ Kilisi sa akêñ lau batê-nga, ma tu dinañ-nga tòm dom bu in mbac ndu tiyham. Naclai dambac ndu-nga oc êngwiniñ in tiyham dom. ¹⁰ Bu in mbac ndu, ma in ndê mbac ndu tigen dinañ gêmlihi lau hoñ si sac ñatôp. Ma kwahic dec in mbo tali tiyham, ma mbo tali tu bu po Anötö ndê waê sa-nga.

¹¹ Nalêñ tigen akôc gauc pi daôm bocdec bu, mac ahu mêtê sac siñ su, gitôm lau batê sêhu gêñ nom-nga siñ. Ma kwahic Anötö piñ mac dôñ am damiñ Yisu Kilisi, dec mac ambo tamli awhiñ in, tu bu apo Anötö ndê waê sa-nga. ¹² Sac tac whiñ bu ti nem ñadau, ma hê mac bu akôm mêtê sac ñapan. Bocdinañ ayob daôm bu sac nem gôliñ mac nem ñamlic ñagêñ dañ dom. ¹³ Ayob tanôm ti amam ma ñamlic ñagêñ hoñ bu sênem akiñ sac dom. Magoc akêñ daôm sambuc têtñ Anötö, atôm lau nañ sêtisa akêñ lau batê-nga ma sêmbo tali. Ma akêñ nem ñamlic ñagêñ hoñ tu anem akiñ Anötö-nga, ma akôm mêtê gitêñ eñ. ¹⁴ Bu in solop dom bu sac ti ñadau mac tiyham. Nahu bu mac ambo yomsu ñapu tòm muñ-nga lê dom, kwahic dec mac ambo Anötö ndê mwasiñ ñapu.

Dati Anötö ndê lau akiñ lêtñ gitêñ-nga

¹⁵ Mac gauc gêm bocke? Yac dambo yomsu ñapu dom, magoc dambo Anötö ndê mwasiñ ñapu. Bocdinañ yac oc dakôm sac ñapan, a? Aô wasôm têtñ mac, mba andô! ¹⁶ Anjô su nañ. Gêñ bocke nañ mac asôc ñapu, nañ ti nem ñadau. Sac bu ti nem ñadau, dec mac oc awêkaiñ señ ambac ndu-nga. Magoc mac bu akêñ Anötö ti nem ñadau ma danam wambu in, dec mac oc ati lau gitêñ. Mac anyalê yom dau, me mba? ¹⁷ Muñ-nga mac ati mêtê sac ndê lau akiñ ñambwa. Magoc danem danje Anötö bu kwahic dec mac akêñ nem ñalôm sambuc bu danam wambu yom nañ yac andôhôn mac, ma akôc sa su. ¹⁸ Kilisi kégapwêc mac su yêc sac ña-ñaclai, ma mac ac waê bu asa Anötö ndê lêtñ gitêñ, gitôm lau akiñ sic waê bu danja wambu si ñadaui.

¹⁹ Mac nem gauc sa pi lau sêkêñ whiñ-nga si lêtñ wakuc dom, dec aô gam dôhôn pi lau akiñ ñambwa ti ñadaui nom-nga si lêtñ, bu wawhê sa yêc awê têtñ mac. Muñ-nga mac akêñ nem amam ti gahim ma mac nem gêñ hoñ tu sênem akiñ mêtê sac ma mêtê ñadômbwi-nga. Magoc kwahic dec akêñ nem gêñ hoñ bu ati lau akiñ nañ sêsa lêtñ gitêñ eñ, e ati lau dabuñ. ²⁰ Têtñ ndoc mac ambo atôm lau akiñ mêtê sac-nga, nañ mac ac ahê lêtñ gitêñ gacgeñ.

²¹ Muñ-nga lê mac atap ñandô ñayham bocke sa tu lêtñ nañ kwahic dec kêtñ maya mac nañ-nga? Lêtñ sac-nga dau nañ ña-ñandô dambac ndu goc. ²² Magoc kwahic dec Kilisi kégapwêc mac su yêc mêtê sac, ma mac ati Anötö ndê lau akiñ. Ma sakiñ wakuc dindéc ña-ñandô, nañ mac ati lau dabuñ ma oc andôc tamli ñapan. ²³ Bu ñaôli nañ gic waê lau nañ sêsa lêtñ sac-nga, nañ sêmbac ndu. Magoc mwasiñ nañ Anötö bu kêtñ ñambwa têtñ yac lau nañ dakêñ whiñ, nañ dandôc tanli ñapan, tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga.

7

Pol whê yomsu, ma Nalau Dabuñ si gôliñ sa

¹ O asidôwai, mac lau nañ anyalê yomsu tidôn. Mac anyalê su bu yomsu hêganônñ lau têtñ ndoc sêmbo tali eñ. ² Akôc gauc pi yomsu lauwhê ti ñgac sênem dau-nga. Awhê dañ bu nem ñgac sa su, nañ goc yomsu dau sô inlu nakweñ dôñ, tòm têtñ nakweñ mbo tali. Magoc in nakweñ bu mbac ndu, goc awhê dau mbo yomsu dau ndê gôliñ ñapu tiyham dom. ³ In bu nem ñgac wakuc têtñ têtñ nakweñ mbo tali dôñ mbo, nañ dasam in bu awhê kôm mockaiñ-nga. Magoc in nakweñ bu mbac ndu, goc yomsu sô inlu dôñ-nga pacndê, ma in bu nem ñgac wakuc, goc dasam in bu awhê mockaiñ-nga dom.

⁴ Ma ñalêñ tigen aneñ asidôwai, tu Anötö piñ mac dôñ am damiñ Kilisi-nga, dec tòm mac ambac ndu su, ma ambo yomsu ndê gôliñ ñapu tiyham dom. Ma kwahic dec mac atap nem ñadau wakuc sa, nañ Anötö uñ in sa akêñ lau batê-nga. Tu dinañ-nga dec yac danem ñandô ñayham tu Anötö-nga dandic ñawaê. ⁵ Bu têtñ ndoc yac dakêñ whiñ su dom, nañ yac neñ ñalôm akwa gêm gôliñ yac. Ma mêtê sac nañ yomsu sôm bu dakôm dom, nañ ñalôm akwa kac yac bu dakôm. Ma mêtê dau ña-ñandô nañ dawêkaiñ señ dambac ndu-nga. ⁶ Magoc kwahic dec yac dambac ndu su ma dahu gêñ nañ sô yac dôñ, nañ siñ. Kilisi kégapwêc yac su yêc yomsu akwa nañ sêto su yêc, ma kwahic dec tam akiñ Anötö ma tankeñ lêtñ wakuc nañ Nalau Dabuñ tôc têtñ yac.

Moses ndê yomsu tôc sac asê tiawê

⁷ Bocdinañ dasôm yom bocke pi yomsu? Yomsu in gêñ sac me? Mbasi andô! Yomsu bu yêc dom, dec aô oc wanyalê mêtê sac ñalêñ nde? Yomsu dañ sôm bu, "Tamgatu gêñ dom." Ma tu dinañ-nga dec aô kayalê bu mêtê tanjatu gêñ-nga in mêtê sac. ⁸ Magoc sac kêsâlê lêtñ bu êñgîli aneñ ñalôm e tanjatu gêñ ñapan, ma yomsu ñayao tôc lêtñ dau têtñ sac. Yomsu bu

mba, goc sac ŋa-ŋaclai dau oc pacndé bocdinaŋ. ⁹ Muŋ-ŋga aó kayalé yomsu dom, ma gambo ŋayham ma gauc gém sac dom. Magoc tēŋ ndoc aó kadóhōŋ yomsu, naŋ sac ŋa-ŋaclai tisa ti ŋaŋga e aó kayalé bu gawékaiŋ seŋ wambac ndu-ŋga. ¹⁰ Aó gatap sa bu yomsu hoŋ naŋ Anötö kēŋ tu bu wê lau sêsa seŋ sémbo tali-ŋga, naŋ wê aó gasa seŋ wambac ndu-ŋga. ¹¹ Nahu bu yomsu dau kēŋ ŋasawa tēŋ sac, dec sôc meŋ e ndé ŋaclai tim aó, ma wê aó gasa seŋ wambac ndu-ŋga. ¹² Bocdinaŋ dasôm sake? Dasôm bu yomsu dau inŋ sac, a? Mba! Ŋagóliŋ hoŋ naŋ Moses to, naŋ gēŋ dabuŋ. Ma Anötö ndé yomsu hoŋ, naŋ gēŋ dabuŋ, ma gitēŋ, ma ŋayham.

¹³ Mac gauc gém bocke? Gēŋ ŋayham dinaŋ wê aó gasa seŋ wambac ndu-ŋga? Mba andó! Magoc tu yomsu-ŋga dec aó kayalé bu gakôm sac ma gawékaiŋ seŋ wambac ndu-ŋga. Ma yomsu dau tóç asé bu mêté sac inŋ gēŋ sac sambuc.

Ŋalóm akwa ndé lēŋ so Ŋalau Dabuŋ ndé lēŋ

¹⁴ Yac tanyalé bu Anötö ndé yomsu inŋ Ŋalau Dabuŋ ndé gēŋ. Magoc aneŋ ŋalóm akwa kékuc Ŋalau ndé lēŋ dom, dec aó gati ŋgac akiŋ mêté sac-ŋga. ¹⁵ Bu gēŋ naŋ aó gakôm, naŋ kayalé dom. Mêté naŋ aó tac whiŋ bu wakôm, naŋ gakôm dom. Magoc mêté naŋ aó atac tec, naŋ gakôm ŋapaŋ. ¹⁶ Mêté sac naŋ gakôm, naŋ yomsu dau sôm bu mêté so. Ma tu aó dauŋ atac tec mêté sac naŋ gakôm-ŋga, dec galic bu yomsu inŋ solop ma ŋayham. ¹⁷ Bocdinaŋ dec aó dauŋ gakôm gēŋ dau dom, magoc sac naŋ yéc aneŋ ŋalóm, dec kégilí aó bu wakôm gēŋ dau. ¹⁸ Aó kayalé bu gēŋ ŋayham daŋ yéc aneŋ ŋalóm akwa dom. Bu aó tac whiŋ bu wakôm mêté ŋayham, magoc aó gakôm dom. ¹⁹ Bu aó gakôm mêté naŋ aó atac whiŋ bu wakôm, naŋ dom, magoc mêté naŋ aó atac tec bu wakôm, naŋ dec aó gakôm ŋapaŋ. ²⁰ Ma tu gakôm gēŋ naŋ aó atac tec bu wakôm-ŋga, goc wasôm bu aó dauŋ gakôm gēŋ dau dom, magoc sac naŋ yéc aneŋ ŋalóm, dec kégilí aó bu wakôm gēŋ dau.

²¹ Bocdinaŋ aó gatap ŋagóliŋ bocdec sa yéc aneŋ ŋalóm. Aó bu wakôm mêté ŋayham, magoc sac kēti aó ahuc ŋapaŋ. ²² Bu yéc aneŋ gatuŋ aó galic Anötö ndé yomsu gitóm gēŋ atac whiŋ-ŋga. ²³ Magoc aó kasahé bu ŋagóliŋ dau-ŋga daŋ gém góliŋ yéc aneŋ ŋamlic, ma bu wê aó amaŋ ti gahiŋ ma aneŋ gēŋ hoŋ bu sékôm sac ŋapaŋ. Ŋagóliŋ sac-ŋga dau gic siŋ tēŋ ŋagóliŋ ŋayham naŋ aó gauc gém bu wakôm, ma kégwiniŋ aó dóŋ gitóm ŋgac gapocwaló-ŋga. ²⁴⁻²⁵ Bocdinaŋ aó wasôm yom bocdec bu. Aneŋ gauc gém bu wati

ŋgac akiŋ naŋ sôc Anötö ndé yomsu ŋapu, magoc aneŋ ŋalóm akwa gém akiŋ ŋagóliŋ sac-ŋga ŋapaŋ. Oyaé, asa oc éŋgaho aó ŋgac sac dec su, yéc ŋalóm akwa naŋ wékaiŋ seŋ wambac ndu-ŋga? Magoc kwahic dec Anötö kégaho aó su, ma tu dinaŋ-ŋga dec wanem danŋe inŋ tu yac neŋ Pómdau Yisu Kilisi-ŋga.

8

Dambo taŋli tu Ŋalau Dabuŋ-ŋga

¹ Bocdinaŋ dec yac lau naŋ Anötö piŋ yac dóŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ kwahic dec tanyalé bu yac oc datap matôc sa dom andó. ² Nahu bu Ŋalau gém góliŋ yac, ma kēŋ yac dambo taŋli tu Yisu Kilisi-ŋga, ma kégapwéc yac su yéc ŋaclai sac ti dambac ndu-ŋga naŋ muŋ-ŋga gém góliŋ yac. ³ Tu yac neŋ ŋalóm akwa-ŋga, dec gitóm dom bu taŋkuc Anötö ndé yomsu. Ma bocdinaŋ yomsu dau gitóm dom bu kôm yac dati lau gitēŋ. Magoc Anötö kemasanaŋ lēŋ bu kôm yac dati lau gitēŋ bocdec bu. Inŋ kēkiŋ inŋ ndé Atu tiger meŋ mbo nom ti ŋamalac tóm lau sac nom-ŋga. Ma kēŋ inŋ ti da tu yac neŋ sac-ŋga. Ŋalēŋ dinaŋ Anötö kēŋ ŋamalac hoŋ si sac ŋagéyó pi ndé Atu ma kématôc inŋ gitóm ŋamalac sac daŋ. ⁴ Inŋ kôm gēŋ dau, tu bu yac dasa neŋ lēŋ taŋkuc ŋalóm akwa dom, magoc dasa neŋ lēŋ tóm Ŋalau Dabuŋ gém góliŋ yac, dec dakôm mêté gitēŋ eŋ, tóm yomsu tóç tēŋ yac.

⁵ Lau naŋ sêsa si lēŋ sēŋkuc ŋalóm akwa, naŋ gauc gém mêté naŋ ŋalóm akwa kôm, naŋ ŋapaŋ. Magoc lau naŋ sêsa si lēŋ tóm Ŋalau Dabuŋ gém góliŋ ŋac, naŋ gauc gém mêté naŋ Ŋalau tac whiŋ bu sékôm, naŋ ŋapaŋ. ⁶ Ŋamalac naŋ ndé gauc sap mêté ŋalóm akwa-ŋga dóŋ ŋapaŋ, naŋ gasceŋ mbo seŋ mbac ndu-ŋga. Magoc asa naŋ ndé gauc sap mêté naŋ Ŋalau Dabuŋ tac whiŋ, naŋ dóŋ ŋapaŋ, naŋ mbo seŋ ndóc tali-ŋga ma tap yom maló sa. ⁷ Bu gauc ŋalóm akwa-ŋga, inŋ élémé kēŋ kisa tēŋ Anötö, ŋahu bu inŋ sôc Anötö ndé yomsu ŋapu dom, ma bu gauc nem bu sôc ŋapu, dec oc tóm dom. ⁸ Lau naŋ si ŋalóm akwa gém góliŋ ŋac, naŋ oc tóm dom bu Anötö lic ŋac ŋayham.

⁹ Magoc ŋalóm akwa gém góliŋ mac dom, Anötö ndé Ŋalau mbo mac nem ŋalóm ma gém góliŋ mac. Kilisi ndé Ŋalau bu mbo mac nem ŋalóm dom, dec mac ati Kilisi ndé gēŋ dom. ¹⁰ Mac nem ŋamlic wékaiŋ seŋ ambac ndu-ŋga tu mac akôm sac-ŋga. Magoc Kilisi mbo mac nem ŋalóm ma Anötö gélic mac bu lau gitēŋ, ma tu dinaŋ-ŋga dec mac nem gatóm wékaiŋ seŋ ambo tamli-ŋga. ¹¹ Anötö naŋ uŋ Yisu Kilisi sa akēŋ lau baté-ŋga, naŋ

ndê Njalau mbo nem njalôm, ma bocdinaŋ dec Anötö oc uŋ mac nem njamlic naŋ wêkaiŋ seŋ ambac ndu-nŋga, naŋ sa mbo tali tiyham tu iŋ ndê Njalau-nŋga.

Njalau Dabuŋ kôm yac dati Anötö ndê balêkoc

¹² Bocdinaŋ asidôwai, lêŋ wakuc yêc naŋ gic yac nawaê bu taŋkuc-nŋga, ma dasa lêŋ njalôm akwa-nŋga tiyham dom. ¹³ Nahu bu asa naŋ sa lêŋ dinaŋ, oc mbac ndu. Magoc mac bu apuc dômwêŋ mêtê njalôm akwa-nŋga ŋa Njalau ndê njacli, dec mac oc ambo tamli. ¹⁴ Bu lau naŋ Anötö ndê Njalau gêm gôlin ŋac, naŋ sêti Anötö ndê balêkoc. ¹⁵ Mac akôc Njalau dau su, ma iŋ kôm mac ati lau akiŋ naŋ atôc nem n̄adau, naŋ dom. Mba! Njalau dau kôm mac ati Anötö ndê atui awhê ma nŋac, ma tôm bu ata Anötö bocdec bu, "Damaŋ, Damaŋ." ¹⁶ Ma Njalau dau gêm yac neŋ gatuŋ sa, dec taŋyalê bu dati Anötö ndê balêkoc, yomandô. ¹⁷ Ma yac bu dati Anötö ndê balêkoc, dec yac oc dawêkaiŋ Anötö ndê gêŋ lêŋsêŋ dawhiŋ Kilisi. Yomandô! Yac bu taŋkuc Kilisi ndê lêŋ hóc n̄andê-nŋga, dec oc datap n̄awasi sa dawhiŋ iŋ bocdinaŋ.

Nawasi naŋ oc meŋ sa têt têt n̄ambu-nŋga

¹⁸ Têt ndoc aô gakôc gauc pi waêŋ n̄ayham ti n̄awasi naŋ yac oc datap sa têt têt n̄ambu-nŋga, naŋ galic gêŋ wapac hoŋ naŋ kwahic dec dahôc dambo nom, naŋ gitôm gêŋ sauŋ. ¹⁹ Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ yêc nom, naŋ sêŋbo sêtôm yac lau naŋ dakêŋ batanaŋ ma dahôŋ têt naŋ Anötö oc tôc iŋ ndê balêkoc asê tiawê. ²⁰ Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ sêtisac sêwhiŋ yac n̄amalac. Gêŋ dau si atac whiŋ lêŋ bocdinaŋ dom, magoc têt ndoc Anötö pucho nom tu n̄amalac si sac-nŋga, naŋ iŋ ndê yom kêŋ sac gêŋ hoŋ. Magoc yac dakêŋ batanaŋ ²¹ bu tiŋambu Anötö oc êŋgapwêc gêŋ hoŋ su yêc lêŋ sêtisac-nŋga. Ma têt têt dinaŋ n̄awapac dau oc êŋgwiniŋ yac lau naŋ dati Anötö ndê balêkoc, me gêŋ daŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ tiyham dom, ma yac ti gêŋ hoŋ oc dambo n̄ayham ma ti n̄awasi eŋ.

²² Yac taŋyalê bu têt têt n̄amata-nŋga e meŋ, gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ sêhóc n̄awapac gitôm awhê naŋ bu kôc balêkoc, dec kêsahê n̄andê ma naŋ. ²³ Ma n̄awapac dau kêgwiniŋ gêŋ nom-nŋga tawasê dom, magoc kêgwiniŋ yac n̄amalac whiŋ, dec dambo ti danŋi yêc neŋ njalôm. Yomandô yac dakôc Njalau Dabuŋ su gitôm gêŋ n̄andô mbêc n̄ayham. Tigeŋ gêŋ n̄atô naŋ Anötö gic bata bocdec bu, iŋ oc kôc yac sa dambo dawhiŋ iŋ datôm iŋ ndê balêkoc, ma nem yac si yêc n̄awapac nom-nŋga, naŋ

n̄andô sa su dom. Bocdinaŋ kwahic dec yac dahôŋ ti dakêŋ batanaŋ gêŋ n̄ayham naŋ oc meŋ sa. ²⁴ Têt ndoc yac dakêŋ whiŋ ma datap Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-nŋga sa, naŋ yac dakêŋ batanaŋ bu oc datap gêŋ dinaŋ sa whiŋ. Magoc yac neŋ dakêŋ batanaŋ n̄ahu sip gêŋ naŋ datap sa su, naŋ dom. Yac bu datap sa su, dec yac oc dakêŋ batanaŋ dom. ²⁵ Kwahic dec yac dakêŋ batanaŋ gêŋ naŋ dalic su dom, ma dahôŋ dambo ti atac pa su eŋ.

Njalau Dabuŋ gêm yac sa tu daten mbec-nŋga

²⁶ Ma gêŋ daŋ whiŋ bocdec bu. Njalau Dabuŋ oc nem yac sa têt ndoc yac bu daten mbec magoc dapônda daŋ tu gêŋ naŋ gic waê bu daten mbec pi-nŋga. Njalau dau oc nem yac awhanaŋ têt Anötö, pi danŋi naŋ yêc yac neŋ njalôm, naŋ tôm dom bu yac daŋ dasôm asê. ²⁷ Ma Anötö naŋ kêyalê n̄amalac si njalôm e pi sa, naŋ oc n̄gô mbec dau, n̄ahu bu iŋlu ndê Njalau sêkôm si gêŋ hoŋ n̄a gauc tigeŋ. Ma Njalau dau teŋ mbec tu lau dabuŋ-nŋga, kêkuc Anötö ndê atac whiŋ solop.

Gêŋ daŋ gitôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whiŋ

²⁸ Ma yac lau naŋ Anötö kêgalêm yac sa dati iŋ ndê lau, tôm iŋ dau gauc gêm tidôŋ, naŋ taŋyalê bu iŋ gêm gôlin gêŋ hoŋ, bu ti yac lau naŋ atac whiŋ iŋ, naŋ neŋ n̄ayham. ²⁹ Bu yac dahôc asê nom su dom, magoc Anötö kêyalê yac muŋ su, ma kêyalin yac sa bu oc datôm iŋ Atunŋac dau. Ma bocdinaŋ iŋ ndê Atunŋac ti nŋac mbêc, ma yac dati iŋ asiŋ ti lhuwêi daêsam. ³⁰ Ma yac lau naŋ iŋ kêyalin yac sa gwananŋ su, naŋ iŋ kêgalêm yac, ma kêmasanŋ lêŋ tu dati lau gitên ma datap iŋ ndê n̄awasi sa-nŋga.

³¹ Bocdinaŋ dasôm sake pi gêŋ hoŋ naŋ Anötö kôm tu yac-nŋga? Yac bu dambo Anötö ndê mwasiŋ n̄apu, dec n̄acyo bocke oc ku yac dulu? ³² Iŋ kêgamiŋ iŋ dau ndê Atu têt yac dom, magoc kêkiŋ iŋ meŋ mbac ndu tu yac hoŋ-nŋga. Ma bocdinaŋ dec tôm dom bu iŋ êŋgamiŋ gêŋ daŋ têt yac, iŋ oc êmwasiŋ yac n̄a gêŋ bocke naŋ dapônda naŋ. ³³ Iŋ dau kêyalin yac sa, ma puŋ yac dôŋ ma sam yac bu lau gitên. Tu dinaŋ-nŋga dec asa gitôm bu oc êŋgôlin yom daŋ pi yac têt iŋ? ³⁴ Ma asa gitôm bu oc êmatôc yac ma seŋ yac su? Njalên mba. Nahu bu Yisu Kilisi naŋ mbac ndu ma Anötö uŋ iŋ sa mbo tali tiyham, naŋ ndôc Anötö ndê amba andô-nŋga, ma gêm yac awhanaŋ têt iŋ. ³⁵⁻³⁶ Ma asa oc tôm bu êŋgaho yac su yêc Kilisi ndê atac whiŋ njalôm? N̄awapac daêsam sêyêc, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Tôm bêc hoj lau tac whij bu sêndic yac ndu tu am-nga.

Nac sêlic yac datôm domba bu sêndic ndu-nga. [BW 44:22]

Yac bu dahôc njawapac me nhandê, ma lau bu sêkêj kisa yac me sêndic yac na bien, me yac bu dapônda gêj daner-nga me nkwê, me yac bu datap gêj ti naclai nan bu seŋ yac su-nga sa, goc gêj dinan nadan oc tôm dom bu êngaho yac su yêc Kilisi ndê atac whij njalôm. ³⁷ Mba andô! Tu Kilisi nan atac whij yac-nga, nan dec gêj hoj dinan nadan oc tôm dom bu ku yac dulu. ³⁸⁻³⁹ Aêc! Aô kayalê tidôn bu gêj dan oc tôm dom bu kac yac su yêc Anôtô ndê atac whij, nan datap sa tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-nga. Mba! Yac bu dambac ndu me dambo tanli, yac bu dapi lôc baliŋ me dasip gwêc njalôm dandi, tigeŋ oc tôm dom bu daso Anôtô ndê atac whij. Ma anjela me njalau sac me gêj kwahic dec-nga me gêj nan oc meŋ sa tiŋambu-nga, me njaclai tidau-tidau me gêj hoj nan Anôtô kêj, nan nadan oc tôm dom bu kac yac su yêc Anôtô ndê atac whij.

9

Pol tawalô lau Israel-nga nan sêkêj whij Yisu dom

¹ Tu Kilisi nan aô gakêj whij-nga, dec aô wasôm yom nhandô têj mac. Aô oc wansau mac dom. Ma yêc aneŋ njalôm, nan njalau Dabuŋ gêm gôliŋ, dec kayalê tidôn bu aneŋ yom in yom nhandô eŋ. ² Aô wasôm têj mac bu aneŋ njalôm njawapac napan ma kasahê nhandê atu, tu lau Israel-nga daesam nan sêkêj whij Kilisi dom-nga. ³ Lau dau aneŋ asidôwai ti lhuŋwêi Israel-nga, nan yac mba nahu tigeŋ. Ma aô tac whij ndu andô bu nac lau dau sêkêj whij Kilisi. Aêc, tôm Anôtô êmasuc aô su yêc Kilisi-nga, me lic aô gitôm ngac sac sambuc, magoc lêj dau bu nem nac sa tu sêkêj whij Yisu-nga, dec aô oc walic nayaham bu wahôc njawapac dau.

⁴ Lau Israel-nga dinan Anôtô kêyalin nac sa bu sêti in ndê lau, ma hoc in ndê njawasi asê têj nac. In kêmatin pwac whij nac si apai, ma gic bata gêj nayaham daesam tu nem nac sa-nga. In kêj yomsu ti sakin lôm dabuŋ-nga têj nac. ⁵ Nac hoj sêsa akêj apai nan Anôtô dau kêyalin sa sêti in ndê lau. Ma lau Israel-nga si †Mesaya dau meŋ sa akêj apai dinan si dac napa. Kilisi dau dinan in Anôtô nhandô ma gêj hoj natau, dec gic waê bu tampin in tôm bêc hoj. Yomandô!

Anôtô ndê lêj ênyalin lau sa-nga

⁶ Anôtô gic bata mwasin hoj dinan têj lau Israel-nga. Magoc tu nac si daesam

sêkêj whij Yisu dom-nga, dec dasôm bu Anôtô ndê yom dau nhandô mba lac dom. Mba! Nahu bu lau hoj nan sêsa akêj †Jakob, nan sêti lau Israel-nga nhandô, nan Anôtô kêyalin nac sa, nan dom. ⁷ Ma njalêj tigeŋ, lau hoj nan sêsa akêj Abraham, nan dasam nac bu Abraham atui nhandô dom. Tôm yom nan Anôtô sôm têj Abraham bocdec bu:

Lau oc sêsam lau wakuc nan sêsa akêj Aisak bu am nem gôlôwac nhandô. [Gen 21:12]

⁸ Yom dau njahu bocdec bu, Ismael lu Aisak lu-lu sêsa akêj Abraham. Magoc Ismael ti ndê lau wakuc sêti lau Israel-nga nhandô, nan Anôtô sam bu in ndê atui, nan dom. Magoc Aisak ti ndê lau wakuc nan Anôtô kêmatin pwac hêganôn nac, nan in gêlic nac tôm Abraham ndê atui solop. ⁹ Bu Anôtô kêmatin pwac têj Abraham bocdec bu:

Têj yala dan ninja goc aô wambu wameŋ, ma am nem awhê Sara oc kôc nem atômngac dan su. [Gen 18:10, 14]

¹⁰ Ma gauc nem balêkoc lôcmpôn nan Rebeka kôc. Inlu si damba tigeŋ, yac mba aban Aisak. ¹¹⁻¹² Magoc Rebeka kôc inlu su dom, ma sêkôm gêj nayaham me sac dan su dom, nan Anôtô kêyalin inlu si dan sa gwanan. In sôm yom têj Rebeka bocdec bu:

Ngac atu oc nem akin ngac saun. [Gen 25:23]

Anôtô kôm gêj dau kêkuc in ndê lêj ênyalin lau sa-nga tôm in dau gauc gêm, ma tu gwelen nan nac dau sêkôm nan-nga dom. ¹³ Sêto Anôtô ndê yom dan tiyham pi balê lu dau bocdec bu:

Aô atac whij Jakob, magoc atac tec Iso. [Mal 1:2-3]

¹⁴ Bocdinaŋ oc dasôm sake? Dasôm bu Anôtô ndê lêj ênyalin lau sa-nga in solop dom, me? Mba andô! ¹⁵ Bu in sôm yom têj Moses bocdec bu:

Aô oc tanwalô lau nan aô atac whij bu tanwalô nac. Ma aô oc atac apu lau nan aô atac whij bu atac apu nac. [Eks 33:19]

¹⁶ Bocdinaŋ Anôtô kêyalin lau sa tu nac dau si atac whij me nac si gwelen-nga dom, magoc tu in dau ndê tawalô-nga.

¹⁷ Ma gêj dan tiyham. Sêto yom nan Anôtô sôm têj Parao yêc bocdec bu:

Aô gakêj am ti kin bu watôc aneŋ njaclai asê pi gêj nan wakôm têj am, ma bu aneŋ naê njawaê sa ma nem nom njameŋ sambuc ahuc. [Eks 9:16]

¹⁸ Njalêj dinan Anôtô tawalô lau nan in tac whij bu tawalô, ma lau nan in tac whij bu kôm nac si njalôm nandandi, nan kôm nandandi sa.

¹⁹ Ma mboe mac nem danj oc sôm yom têtj aô bocdec bu, "Lêtj dau bu bocdinañ, dec tu sake-nga Anötö puc yac neñ giso asé? Bu Anötö kêmasañ lêtj hoñ tidôñ tôm inñ gauc gêm, dec asa gitôm bu sa lêtj dau-nga danj?" ²⁰ Magoc aô wasôm têtj am ñamalac bocke nañ gauc gêm bu sôm yom kainj dinañ pi Anötö. Bocke ma lôtj andô danj oc sôm têtj ñamalac nañ kêmasañ inñ ma ndac, "Tu sake-nga am kêmasañ aô kainj dindec?" ²¹ Yom dau solop dom. Bu ñamalac kêmasañ lôtj-nga dau inñ ti ñadau. Ma inñ gitôm bu kôc nomdac ma êmasañ gêtj ñayham tiwaé danj, me gêtj ñambwa waêmbe danj, tôm inñ dau gauc gêm.

²² Ma ñalêtj tigerj Anötö inñ ñadau, ma tôm bu kôm tôm inñ atac whinñ. Lau nañ sêkôm sac sic waé bu sêninga, ma Anötö bu têtj ndê atac ñandê ti inñ ndê ñaclai asé têtj ñac, dec oc tôm. Ma inñ bu gauc nem bu kôc ndê ñalôm dôtj, ma hê yom malô sa têtj ñac, dec oc tôm bocdinañ. ²³ Inñ bu êñkuc lêtj yom malô-nga dinañ, dec inñ oc kôm tu bu têtj inñ ndê ñawasi atu asé têtj lau nañ sic waé bu sêtap inñ ndê tawalô sa-nga. Lau dau inñ kêyalinñ ñac sa gwanañ su, bu sêwêkainj inñ ndê ñawasi. ²⁴ Yom dau hêganôtj yac lau nañ Anötö kêgalêm yac sa, lau Israel, ma lau nañ lau Israel dom, nañ bocdinañ. ²⁵ Tôm Anötö ndê yom nañ propet Hosea to bocdec bu:

Lau nañ anej lau dom, nañ aô oc wasam ñac bu anej lau. Ma bawhê nañ munj-nga aô atac whinñ inñ dom, nañ aô oc wasam inñ bu anej bawhê atac whinñ-nga.

²⁶ Ma yêc gamenñ tigerj nañ munj-nga aô gasôm têtj ñac bu, "Anej lau mac dom," nañ lau oc sêsam ñac bu, "Anötö Tali Ñadau ndê balêkoc." [Hos 2:23; 1:10]

²⁷ Ma propet Aisaya hoc yom asé pi lau Israel-nga bocdec bu:

Lau Israel-nga ñac lau daêsam ñandô, gitôm ganjac gwêc-nga. Magoc Pômdau oc nem hoñ si dom, oc kôc ñandôlu enñ sa. ²⁸ Bu yom nañ Pômdau kêmatinñ tidôtj, nañ inñ oc kôm ñandô sa yêc nom, ma ndic dabinñ ñagahô enñ. [Ais 10:22-23]

²⁹ Ma tôm yom danj tiyham nañ Aisaya hoc asé munñ su:

Pômdau Ñaclai Ñadau bu hu yac neñ lau wakuc ñatô sinñ gacgeñ sêmbô dom, dec oc dandinñ gitôm malac Sodom ma Gomora. [Ais 1:9]

Lau Israel-nga sêkêtj whinñ dom, dec sêti lau gitêtj dom

³⁰ Bocdinañ oc dasôm sake pi Anötö ndê lêtj êñyalinñ lau sa-nga? Lau nañ lau

Israel dom, nañ sêkôm gwelenñ tu sêñsalê lêtj gitêtj-nga dom, magoc sêtap sa tu sêkêtj whinñ gwelenñ nañ Yisu kôm tu ñac-nga. ³¹ Ma lau Israel-nga sêñsalê lêtj gitêtj yêc yomnu ñalôm, magoc sêtap sa dom. ³² Ma sêtap sa dom, ñahu bu ñac sêkêtj whinñ gwelenñ nañ Yisu kôm tu ñac-nga, nañ dom. Ñac gauc gêm bu ñac oc sêti lau gitêtj, tu ñac dau si gwelenñ-nga, ma bocdinañ ñac sêtôm lau nañ sêtinñ gahi pi hoc ma sêpenñ. ³³ Tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Alic su nañ! Aô gakêtj hoc danj kalhac Lôtj †Sayon, nañ lau daêsam oc sêtinñ gahi pi ma sêpenñ. Magoc asa nañ kêtj whinñ inñ, nañ oc maya dau dom. [Ais 28:16; 8:14]

10

¹ O asidôwai. Aô tac whinñ ñandô ma gateñ mbec têtj Anötö, bu lau Israel-nga nañ sêkêtj whinñ Yisu dom, nañ oc sêkêtj whinñ dec sêtap Anötö ndê mwasinñ nem ñac si-nga sa. ² A ô wasôm yomandô bu lau dau sêyêm dau su bu sêsa Anötö ndê lêtj. Ñac sêkôm gêtj dau, magoc ñac si gauc sa pi yom ñandô dom. ³ Ñahu bu ñac gauc gêm bu sêtôtj ñac dau si lêtj asé tôm lêtj gitêtj. Magoc ñac sem gauc lêtj nañ Anötö kêmasañ bu sam yac bu lau gitêtj, dec sêsôtj lêtj dau ñapu dom. ⁴ Bu Kilisi dau ndê lêtj gitêtj gic bata yomnu hoñ, dec lau hoñ nañ sêkêtj whinñ Yisu, nañ Anötö gêlic ñac bu lau gitêtj.

Anötö ndê lêtj nem lau si-nga

⁵ Lêtj bu lau sêti lau gitêtj tu sêñkuc yomnu-nga, nañ Moses whê sa bocdec bu: Asa nañ bu êñkuc yomnu hoñ ñapen enñ, nañ oc ndôc tali tu yomnu-nga. [Lev 18:5]

⁶⁻⁷ Magoc ñamalac danj oc tôm bu t i ñamalac gitêtj tu inñ kêkuc yomnu-nga lec dom. Lêtj dati lau gitêtj tu yac neñ dakêtj whinñ-nga, nañ menñ sa tiawê su. Tôm yom danj nañ sêto yêc bocdec bu:

Akôc gauc daêsam pi asa oc pi undambê ndi, me sip lambwam ndi dom. [Diut 30:13]

Bocdinañ yac dapônda ñamalac danj bu pi undambê ndi bu kôc Kilisi sa sip menñ, me bu sip lambwam ndi bu kôc inñ su akêtj lau batê-nga dom, tu bu datap yom pi lêtj dakêtj whinñ-nga ñahu sa. Mba! ⁸ Bu yom pi lêtj dakêtj whinñ-nga dec yac ahoc asé têtj mac su, tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Yom dau sinñ dau têtj mac dom, bu mac akôc sa sip nem ñalôm su, ma mac asôm ambo. [Diut 30:14]

⁹ Ma yom dau bocdec bu. Am bu kêtj whinñ ti nem ñalôm sambuc bu Anötö unñ

Yisu sa akêñ lau batê-nga, ma whamsun hoc yom asê bu Yisu in am nem Pômdau, dec Anötö oc nem am si. ¹⁰ Bu yêc am nem ñalôm nañ am kên whin, dec Anötö gêlic am bu ñamalac gitêñ, ma yêc am nem whamsun hoc nem kên whin Yisu-nga asê, dec Anötö gêm am si. ¹¹ Tôm Anötö ndê yom nañ sêto yêc nañ sôm:

Asa nañ kên whin in, nañ oc maya dau dom. [Ais 28:16]

¹² Bu Anötö gêlic lau Israel ma lau nañ lau Israel dom, nañ ñalêñ tigenj. Pômdau tigenj dec ti lau hoñ si Pômdau, ma lau hoñ nañ sêta in ndê ñaê, nañ in oc êmwasiñ ñac ñandô. ¹³ Tôm yom nañ propet Joel to yêc bocdec bu:

Lau hoñ nañ sêta Pômdau ndê ñaê, nañ Anötö oc nem ñac si. [Joel 2:32]

¹⁴ Magoc lau nañ sêkêñ whin Yisu su dom, nañ oc sêta in ndê ñaê ñalêñ bocke? Ñac bu sêñgô in ñawaê dom, dec oc sêkêñ whin ñalêñ bocke? Ma lau bu sêhoc ñawaê ñayham asê têtñ ñac dom, dec oc sêñgô ñalêñ bocke? ¹⁵ Ma lau bu sêñkiñ lau aheñ-nga sêsa sêndi dom, dec ñawaê ñayham dau oc hóc asê lau dau ñalêñ bocke? Tôm yom nañ sêto yêc nañ sôm:

Lau nañ sêñgô ñawaê ñayham, nañ oc sêtisambuc lau aheñ-nga nañ sêñsêlêñ sêmenj tu sêhoc ñawaê dau asê-nga. [Ais 52:7]

¹⁶⁻¹⁷ Bocdinañ yac neñ dakêñ whin ñahu sip dangô ñawaê ñayham, ma yom pi Kilisi ti ñawaê ñayham ñahu. Magoc lau Israel-nga hoñ sêkôc ñawaê ñayham sa dom. Tôm Aisaya to:

O Pômdau, lau danj sêkêñ whin yom nañ yac ahoc asê, nañ dom. [Ais 53:1a]

¹⁸ Mac gauc gêm bocke? Lau Israel-nga sêñgô ñawaê ñayham su, me mba? Aêc, ñac sêñgô su, tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Yom dau sa têtñ nom ñabatinj hoñ, ma lau sêñgô yêc nom ñagamenj sambob. [BW 19:4]

¹⁹⁻²¹ Ma gêndac danj tiyham bocdec bu, lau Israel-nga sêñyalê yom nañ sêñgô su, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom, nañ Aisaya to pi lau Israel-nga bocdec bu:

Tôm bêc hoñ aô kamatôc amanj tu wakôc lau dau sa-nga, magoc ñac lau danjgapêc ma ñac si ñalôm ñadandi. [Ais 65:2]

Lau Israel-nga sêtec bu sêkôc ñawaê ñayham sa, ma bocdinañ yom dau sa têtñ lau gameñ apa-nga gi. Yom nañ Anötö sôm têtñ lau Israel-nga, nañ whê gêtñ dau sa, tôm Moses to yêc bocdec bu:

Aô oc watoc lau waêmba sa, e kôm mac anem lêmuñ ñac. Ma watoc lau gauc mbasi-nga sa, e kôm mac atac ñandê. [Diut 32:31]

Ma Aisaya dau sôm yom yêc awê bocdec bu:

Lau nañ sêñsalê aô dom, nañ sêtap aô sa. Ma gatôc dauñ asê têtñ lau nañ sêndac aô dom nañ. [Ais 65:1]

11

Anötö puc dômbwê in ndê lau Israel-nga dom

¹ Bocdinañ aô bu wandac mac bocdec bu. Mac gauc gêm bu Anötö puc dômbwê in ndê lau Israel-nga, me? Aô wasôm mba andô, bu aô dauñ ñgac Israel-nga, ma Abraham ndê wakuc danj, nañ gasa akêñ Benjamin ndê toñ. ² Anötö puc dômbwê in ndê lau nañ in kêtaliñ ñac sa gwanaj su, nañ dom. Gauc nem yom nañ sêto yêc pi Elaija, têtñ ndoc in pu lau Israel-nga têtñ Anötö, ma sôm yom bocdec bu:

³ Pômdau, ñac sic am nem lau propet ndu, ma sêsenj alta nañ lau sem akinj am sêmbu, nañ su. Aô tanjwasêñ dec gasôc am ñapu, ma ñac bu sêndic aô ndu. [1 Kij 19:10, 14]

⁴ Gauc nem yom nañ Anötö ô têtñ in bocdec bu:

Aô gasin anej lau 7,000 sêmbu lau Israel-nga ñalôm, nañ sêpôn haduc têtñ anötö tasanj Baal dom. [1 Kij 19:18]

⁵ Ñalêñ tigenj kwahic dec lau toñ danj sêmbu lau Israel-nga ñalôm, nañ Anötö kêtaliñ ñac sa sêti in ndê, kêtuc in ndê lêtñ êmwasiñ lau ñambwa-nga. ⁶ Ñac sêtap Anötö ndê mwasin sa tu ñac dau si sakinj-nga dom. Anötö bu êñyalin ñac sa tu ñac si sakinj-nga, dec yom nañ dasôm pi in ndê lêtñ êmwasiñ lau ñambwa-nga, nañ oc yom ñandô dom.

⁷ Bocdinañ oc dasôm sake? Lau Israel-nga sêkôm mwasac bu sêti lau gitêtñ yêc Anötö anjgô-nga, magoc gitôm dom. Magoc ñac si lau nañ Anötö dau kêtalinj ñac sa, nañ sêtap lêtñ sêti lau gitêtñ-nga sa. Ma ñac si lau natô, Anötö kôm ñac si ñalôm ñadandi sa, ⁸ tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Anötö kên ñasec kôm ñac si ñalôm ahuc, ma in kôm ñac si tandô tipec ma ñac si dangasunj hóc ahuc. Ma ñac sêmbu bocdinañ ñapanj e menj têtñ kwahic dec. [Diut 29:4; Ais 29:10]

⁹ Ma Dawid to yom bocdec bu:

Mwasin nañ ñac bu sênenj-nga, nañ oc kac dau kwi ma kên sac ñac, gitôm huc me akô bu kôc ñac dôñ-nga, ma gitôm hoc sêtinj gahi pi-nga, ma gitôm ñagêyô sac bu kêtñ wapac ñac. ¹⁰ Anötö kôm ñac si tandô tipec, e sêlic gameñ apu. Ma in kêtñ ñac

sêhóc ñawapac ñapan e dômbwêkwa
mbwê-alô. [BW 69:22-23]

*Lau apa sêtap mwasinj sa tu lau Israel-
nga*

¹¹ Aô bu wakên gêndac dan tiyham. Mac gauc gêm bu lau Israel-nga sêper e sinja gacgej, me mba? Aô wasôm têt mac bu mba andô. Magoc tu lau Israel si giso-nga, dec lau nan lau Israel dom, nan sêtap Anötö ndê lêt nem lau si-nga sa. Ma gêt dau oc kôm lau Israel-nga sênem lêmun lau apa dau. ¹² Magoc ñac si giso dau ti serj bu lau apa hon sêtap Anötö ndê mwasinj sa hóc gêlêc. Ma ñac lau Israel-nga dau bu sêkac dau kwi ma sêkên whinj Yisu, dec lau daêsam andô oc sêtap Anötö ndê mwasinj sa ênlêc, ñac lau Israel-nga dau, ma lau gamej apa-nga sêwhinj.

¹³ Aô gato yom dindêc têt mac lau nan lau Israel dom. Anötö kêyalinj aô sa gati aposel tu bu wahoc ñawaê ñayham asê têt mac-nga. Ma aô atac ñayham atu tu anej gwelêj dindêc-nga. ¹⁴ Nahu bu mboe anej asidôwai Israel-nga ñatô oc sênem lêmun Anötö ndê mwasinj nan mac atat sa, e kôm ñac sênem dau kwi ma sêtap lêt Anötö nem ñac si-nga sa sêwhinj. ¹⁵ Kwahic dec ñac sêkôc ñawaê ñayham pi Yisu sa dom, ma tu dinanj-nga dec lau gamej apa-nga hon sêngô ñawaê nan hê wamba ñac têt Anötö. Magoc lau Israel-nga bu sêkôc ñawaê ñayham dau sa ma sêkên whinj Yisu, dec ñac oc sêtôm lau nan sêtisa akên lau batê-nga. ¹⁶ Gêt ñandô mbêc nan dakên ti da têt Anötö nan gêt dabun, ma oc kôm gêt ñandô ñambu-nga hon ti dabun. Ma Anötö bu lic a dan ñawakac bu dabun, dec inj oc lic a dau ñasanjac hon bu dabun bocdinanj.*

Pol gêm dôhôn lau Israel pi a olib

¹⁷ Lau Israel-nga gitôm a ñolib malac-nga nan Anötö tim ñasanjac ñatô kic. Ma mac lau nan lau Israel dom, mac atôm a olib salen-nga ñasili. Ma Anötö kôc mac, ma sô mac dôj pi a olib malac-nga dau ñampê, awhinj a dau ñasanjac ñatô, bu atac ñakwi ñayham sa yêc a olib dinanj ñawakac. ¹⁸ Bocdinanj atoc daôm sa tu mac akôc a ñasanjac nan sinja su, nan si mala-nga dom. Mac bu akôm bocdinanj, dec gauc nem bu mac akên ñanja têt a olib dau dom, magoc mac daôm akôc ñanja yêc a olib ñawakac. ¹⁹ Ma mboe mac gauc gêm bu Anötö tim ñasanjac ñatô su, tu bu kôc mac sa aô ñac su. ²⁰ Yom dau inj yomandô, tigenj gauc nem bocdec bu, Anötö kôc mac sa tu mac akên whinj

Yisu-nga, ma tim ñac su bu ñac sêkên whinj dom. Bocdinanj atoc daôm sa dom, magoc atoc Anötö. ²¹ Bu a dau ñasanjac solop nan Anötö tim ñatô su. Ma inj gitôm bu oc tim mac su bocdinanj.

²² Tu dinanj-nga dec anyalê tidôn bu Anötö inj Anötö êmwasiñ lau-nga, ma inj Anötö kên ñagêyô têt lau-nga whinj. Inj kên ñagêyô têt lau nan sêperj, magoc kêmwasinj mac. Asap inj ndê mwasinj dinanj dôj. Bu mba, dec inj oc tim mac su. ²³ Ma lau Israel-nga dinanj bu sêkac dau kwi ma sêkên whinj Yisu, dec Anötö oc kôc ñac sa, ma inj gitôm bu kên ñac sêmbu sêndi sêsap a olib dau dôj tiyham. ²⁴ Bu mac a olib malac-nga ñasanjac solop dom, magoc Anötö kôc mac yêc a olib salen-nga, ma kên mac ati a olib malac-nga ñasanjac. Bocdinanj oc ñawapac dom bu inj kôc a dau ñasanjac solop, ma kên ñac sêlhac si a ñampê solop tiyham.

Anötö tawalô lau hon

²⁵ O asidôwai. Yom dindêc ñahu sip ñalôm gi, ma aô tac whinj bu mac anyalê ñapep. Ma bocdinanj oc tôm dom bu mac atoc daôm sa. Anötö kôm lau Israel-nga si ñalôm ñadandi sa, bu sêmbu bocdinanj e lau gamej apa-nga hon nan Anötö kêgalêm ñac sa, nan sêmerj sêsôc Anötö ndê gôlinj napu su nan. ²⁶ Ma ñalêj dinanj dec Anötö oc nem lau Israel-nga hon si, tôm yom nan sêto yêc bocdec bu:

Ñac nem lau si-nga oc menj sa akên Lôc Sayon. Ma inj oc nem Jakob ndê wakuc kwi sêhu mêtê sac sinj. ²⁷ Ma aô wamatinj anej pwac whinj ñac, têt têt nan aô oc wasuc ñac si sac kwi. [Ais 59:20-21]

²⁸ Lau Israel-nga sêti Anötö ndê ñacyo, ñahu bu sêkôc ñawaê ñayham pi Yisu sa dom. Ma tu dinanj-nga ñawaê dau golom mac. Magoc Anötö kêyalinj ñac sa gwananj su, dec tac whinj ñac tu abanj Israel-nga. ²⁹ Bu galem ti mwasinj nan Anötö gic bata têt lau, nan inj oc tôm dom bu serj su. ³⁰⁻³¹ Munj-nga mac lau gamej apa-nga danjampêc têt Anötö. Magoc kwahic dec lau Israel-nga dangapêc têt Anötö, dec mac atac inj ndê tawalô sa. Ma tu dinanj-nga ñac lau Israel-nga nan kwahic dec dangapêc têt Anötö, nan tinambu oc sêtap inj ndê tawalô sa sêwhinj. ³² Bu Anötö sam lau hon bu lau dangapêc-nga. Inj têt gêt dau tiawê, dec lau hon nan bu sênem dandi kwi, nan inj oc tawalô ñac.

Datoc Anötö ndê waê sa

* **11:16** Yom dau inj gitôm yom gôlinj danj. Yom pi gêt ñandô mbêc ma a ñawakac, nan hêganôn lau Israel-nga si apai. Pol bu têt asê bu Anötö kôc lau Israel-nga si apai sa ma gêlic ñac bu lau dabun, ma ñac si lau wakuc bu sêkên whinj Yisu, dec inj oc lic ñac bu lau dabun ñalêj tigenj.

³³ Oyaê. Anötö ndê mwasiñ ti inñ ndê gauc inñ gëñ atu andô, ma inñ këyalê gëñ hoñ e pi sa timala eñ. Asa oc nditôm bu êñyalê inñ ndê lëñ me yom nañ tidôn yêc inñ-nga?

³⁴ Asa këyalê Pômdau ndê gauc, me gitôm bu këñ gauc têñ inñ? [Ais 40:13]

³⁵ Ma asa tôm bu këñ gëñ ñayham danñ têñ Anötö, dec Anötö oc këñ gëñ têñ inñ ô? [Job 41:11]

³⁶ Bu gëñ hoñ sa akêñ inñ ndê, ma inñ ti gëñ hoñ ñahu ma ti gëñ hoñ ñadau bocdinañ. Datoc inñ ndê waê sa titêmitê. Yomandô.

12

Dasa neñ lëñ wakuc dawhiñ Kilisi

¹ O asidôwai. Gauc nem yom hoñ nañ aô gasôm tu gawhê Anötö ndê tawalô sa têñ mac-nga nañ. Dec akêñ daôm sambuc bu anem akiñ Anötö tôm mac nem bêc ambo tamli-nga hoñ. Akêñ daôm sambuc atôm da tali ma dabuñ, nañ oc ndic Anötö tandô ñayham. Mac nem lëñ ñandô anjuk Ñalau Dabuñ tu anem akiñ Anötö-nga dau dinañ. ² Anjsêlêñ ti asa nem lëñ atôm lau nom dindêc-nga dom, magoc ati lau wakuc tôm Anötö këñ gauc wakuc têñ mac. Ma bocdinañ mac oc atôm bu anjsahê gëñ hoñ, ma anjalê mêtê gitêñ, ma mêtê ñawasi ma mêtê nañ oc ndic Anötö tandô ñayham, nañ inñ atac whiñ bu yac dakôm.

Anötö kémwasiñ yac ñalêñ têtñtêñ

³ Tôm Anötö ndê mwasiñ puc aô dôn, dec wasôm têñ mac hoñ têtñtêñ ndi, bu atoc daôm sa êñlêc dom, magoc akôc gauc ñapep pi daôm. Bu mac hoñ akêñ whiñ Yisu tôm mwasiñ nañ Anötö dau gic sam têñ mac ñalêñ têtñtêñ. ⁴ Yac tanjalê bu ñamalac danñ inñ ñamlic tigen, magoc ñagêñ daêsam sêyêc inñ ndê ñamlic tigen dinañ. Ma gëñ dau sêwêkain gwelêñ têtñtêñ. ⁵ Ma ñalêñ tigen dinañ, yac lau daêsam nañ dakêñ whiñ Kilisi su, nañ dati Yisu ndê gôlôwac dabuñ tigen, ma yac tigen-tigen dambo tu danem lau hoñ nañ sêmbo gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ sa. ⁶ Yac dawêkain mwasiñ dakôm gwelêñ-nga têtñtêñ, tôm Anötö kémwasiñ yac ñalêñ. Asa nañ tap mwasiñ hoc yom asê tôm propet-nga sa, nañ kôm tôm inñ ndê këñ whiñ tóç asê. ⁷ Asa nañ tap mwasiñ nem akiñ gôlôwac-nga sa, nañ nem akiñ manñ. Ma inñ nañ tap mwasiñ sa bu êndôhôn Anötö ndê yom têñ lau, nañ bocdinañ. ⁸ Asa nañ tap mwasiñ sôm yom ñayham-ñayham tu puc lau dôn-nga sa, nañ kôm. Ma asa nañ Anötö ndê mwasiñ kac inñ bu këñ gëñ tu nem lau ñalôm sawa sa-nga, nañ këñ ti ndê ñalôm sambuc. Asa

nañ tap mwasiñ bu nem gôlinñ gôlôwac-nga sa, nañ kôm ti licbalê, ma inñ nañ tap mwasiñ tawalô lau-nga sa, nañ tawalô lau ti atac ñayham.

Mêtê atac whiñ-nga

⁹ Mêtê atac whiñ-nga inñ gëñ dasôm ñambwa-nga dom. Dakôm ñandô sa ñalêñ bocdec. Yac atac tec mêtê sac ma dasap mêtê ñayham dôn. ¹⁰ Dakêñ neñ ñalôm sambuc tu atac whiñ asidôwai-nga, ma datoc ñac sa hôc gêlêc dauñ dandic ñawaê. ¹¹ Dakêñ dauñ sambuc tu danem akiñ Pômdau-nga, ma dakôm ti ñalôm lulu dom. ¹² Gëñ nañ dakêñ batanñ bu Anötö kôm, nañ dahônñ ti atac ñayham, dalhac ñanña tu dahôc ñawapac-nga ti neñ atac pa su, ma dasap mêtê datenñ mbec-nga dôn ñapanñ. ¹³ Dakêñ gëñ tu danem Anötö ndê lau dabuñ nañ sêpônâ dau, nañ sa-nga, ma dandic ya ñac. ¹⁴ Lau nañ sêkêñ kisa mac, nañ apucho ñac dom, magoc andac Anötö bu nem mbec ñac. ¹⁵ Lau bu sêkôm atac ñayham, dec atac ñayham awhiñ ñac. Ma lau bu sêtanñ, nañ atañ awhiñ ñac. ¹⁶ Apiñ daôm dônñ ti ñalôm tigenñ. Atoc daôm sa me alic daôm bu lau ti gauc atu-tu dom, magoc atac whiñ lau waêmbo ma ambo ahê ñac dom.

¹⁷ Akôm mêtê sac ô sac nañ sêkôm têñ mac, nañ dom. Ayob daôm ñapep bu akôm mêtê nañ lau hoñ sêlic bu ñayham eñ. ¹⁸ Anjsahê bu nditôm, dec ambo awhiñ lau ti yom malô eñ, ma mac daôm akôm gëñ danñ bu aseñ yom malô su dom. ¹⁹ O aneñ asidôwai, akêñ ñagêyô ô sac dom, magoc akêñ lau nañ sêkôm sac têñ mac sêsip Anötö amba e sêtanñ inñ dau ndê atac ñandê sa. Bu sêto yom danñ yêc, nañ sôm bocdec bu:

Pômdau sôm, “Gwelêñ sac ñagêyô-nga yêc aô amanñ, ma aô dauñ oc wakêñ.” [Diu 32:35]

²⁰ Akêñ ñagêyô dom, magoc akôm tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Am nem ñacyo bu gëñ yô inñ, nañ këñ gëñ inñ neñ. Inñ bu bu yô inñ, nañ këñ bu inñ nôm. Am bu kôm bocdinañ, dec oc kôm inñ maya dau ñalêñ sac. [Prov 25:21-22]

²¹ Ayob bu sac ku mac dulu dom, magoc akôm mêtê ñayham eñ e aku sac dulu.

13

Dasôc gôlinñwaga ñapu

¹ Gôlinñwaga hoñ nañ sem gôlinñ sêmbo nom, nañ si ñaclai ñahu yêc Anötö, ma inñ dau këñ ñasawa têñ ñac bu sênem gôlinñ. Ñac si danñ hôc asê ñambwa dom. Bocdinañ lau hoñ sêsôc ñac ñapu sêndic ñawaê. ² Asa nañ tec bu sôc gôlinñwaga ñapu, nañ tec gôlinñ nañ Anötö dau këñ, ma

in̄ oc tap matôc sa. ³ Gôlin̄waga si ñaclai yêc bu sêmatôc lau, magoc ñac si matôc dau gic waê lau nan̄ sêkôm mêtê ñayham, nan̄ dom, gic waê lau nan̄ sêkôm mêtê sac. Tu dinan̄-nga dec akôm mêtê ñayham en̄, ma gôlin̄waga oc sêlic mac ñayham, ma mac oc atôc daôm tu gôlin̄waga si matôc-nga dom. ⁴ Nahu bu ñac sêti Anötô ndê lau akiñ bu sêyob yac dambo ñayham-nga. Magoc mac bu akôm mêtê sac, nan̄ atôc daôm, bu ñac sêkôc ñaclai bu sêmatôc lau, ma ñaclai dau in̄ gêñ ñambwa dom. Ñac Anötô ndê lau akiñ nan̄ sêô in̄ su sêmo nom, bu sêkêñ ñagêyô têt̄ lau nan̄ sêkôm mêtê sac nan̄. ⁵ Tu dinan̄-nga dec dasôc gôlin̄waga ñapu. Nahu bu ñac si ñaclai yêc bu sêmatôc yac. Ma gêñ dan̄ whiñ bocdec bu. Tanyalê yêc neñ ñalôm bu dasôc ñac ñapu, in̄ lêt̄ solop.

⁶ Gôlin̄waga dinan̄ sêkêñ si têt̄m tu sênem gôlin̄ tôm Anötô ndê lau akiñ, ma tu dinan̄-nga dec in̄ solop bu mac akêñ takis bu anemlhi ñac. ⁷ Aêc! Gêñ bocke nan̄ mac ac waê bu akêñ, nan̄ akêñ. Takis me mone bocke nan̄ mac ac waê bu akêñ, nan̄ akêñ. Lau nan̄ sic waê bu mac atoc ñac sa, nan̄ dec atoc ñac sa, ma lau ti ñaclai, nan̄ asôc ñac ñapu ñapep.

Mêtê atac whiñ asidôwai-nga

⁸ Ayob daôm bu têt̄p dan̄ yêc mac-nga dom. Têt̄p tigen̄ yêc mac-nga, nan̄ bu akêñ nem atac whiñ lom daôm. Bu asa nan̄ tac whiñ in̄ ndê asidôwa, nan̄ kôm Anötô ndê yomsu hon̄ ñandô sa. ⁹ Bu yomsu nan̄ Moses tu bocdec bu, “*Kôm gêñ mockaiñ-nga dom. Ndic ñamalac ndu dom. Nem kan̄ gêñ dom,*” ma “*Tamgatu gêñ dom,*” ma yomsu ñatô hon̄, nan̄ nahu sip yomsu tigen̄ dindec, “*Atac whiñ lau men̄pan̄ am-nga gitôm am atac whiñ daôm.*” ¹⁰ Asa nan̄ kêt̄kuc mêtê atac whiñ-nga, nan̄ oc kôm lau men̄pan̄ in̄-nga ñayom dom. Bocdinan̄ mêtê atac whiñ lau-nga kôm yomsu hon̄ ñandô sa.

Bêc ñambu-nga men̄ kêpiñ

¹¹ Asap mêtê atac whiñ-nga dôn ñapan̄, bu mac anyalê têt̄m kwahic dec-nga su. Têt̄n ndoc dakêñ whiñ tiwakuc, nan̄ dalic bu bêc datap Anötô ndê mwasiñ nem yac si-nga ña-ñandô sa, nan̄ yêc ahê dôn yêc. Magoc kwahic dec bêc dau men̄ kêpiñ su. Bocdinan̄ ayêc bêc dom, anem ali. ¹² Ôbwêc pacndê su, ma kêpiñ bu lansê. Bocdinan̄ dahu mêtê ñasec-nga hon̄ siñ, ma dasap mêtê ñawê-nga dôn, gitôm dakôc wapa dandic siñ-nga sa. ¹³ Tansêlêñ ti dasa neñ lêt̄ ñapep, nditôm lau nan̄ sêmo ñawê ñalôm. Dakôm mêtê sac atac ñagalac-nga me danôm gêñ êñiñ yac-nga dom. Dasa lêt̄ mockaiñ-nga ma dakôm mêtê mayan̄-nga dom. Ma dahu mêtê

atac ñandê-nga ma mêtê lêmun̄-nga hon̄ siñ. ¹⁴ An̄sêlêñ ti asa nem lêt̄n an̄kuc Pômdau Yisu Kilisi, gitôm mac asôc in̄ ti nem ñakwê. Ma mac nem ñalôm akwa bu êñgili mac bu akôm sac, nan̄ goc asôc ñapu me akôm ñandô sa dom.

14

Yom pi lau nan̄ sêkêñ whiñ ñan̄ga dom

¹ Lau nan̄ si sêkêñ whiñ ñan̄ga dom, nan̄ akôc ñac sa, ma alic ñac sac pi yom ma pi lêt̄n nan̄ Pômdau têt̄m tiawê têt̄n yac dom, nan̄ dom. ² Lau ñatô sêkêñ whiñ ñan̄ga dec señ gêñ hon̄. Magoc lau ñatô sêkêñ whiñ ñan̄ga dom, dec sêkêñ yao wata ma señ dom. ³ Am asa nan̄ gélic gêñ hon̄ ñayham tu neñ-nga, nan̄ pu lau nan̄ sêtec wata, nan̄ dom. Ma am asa nan̄ gêñ wata dom, nan̄ pu lau nan̄ señ wata, nan̄ dom. Bu Anötô kôc lau dau sa su. ⁴ Am asa dec gauc gêm bu êmatôc ñamalac dan̄ ndê ñgac akiñ? N̄gac akiñ dau ndê ñadau oc êñsahê in̄ ndê lêt̄n, ma sôm bu in̄ lhac, me in̄ peñ. Ma in̄ oc lhac, ñahu bu Pômdau gitôm bu puc in̄ dôn.

⁵ Ma yom dan̄ tiyham. Lau ñatô sêtec bêc dan̄ sa bu bêc dabun̄ hóc gélec bêc ñatô su. Ma lau ñatô sêlic bêc hon̄ tôm dau. Magoc ñalêñ solop bu lau hon̄ sêkôc gauc pi lêt̄n sênem akiñ Anötô-nga, ma sêkôm tôm ñac dau si ñalôm kac ñac. ⁶ Lau nan̄ sêtec bêc ñatô sa kêlêc, nan̄ sêkôm tu sêtec Pômdau sa-nga. Ma lau nan̄ señ wata, nan̄ sem dan̄ge Anötô, dec señ gêñ dau ma sêtec Pômdau sa. Ma ñac nan̄ señ wata dom, nan̄ sêkêñ yao gêñ dau tu sêtec Pômdau sa-nga. Ma ñac bocdinan̄ sem dan̄ge Anötô. ⁷ Bu yêc yac lau dakêñ whiñ Yisu-nga ñalôm, nan̄ ñamalac dan̄ ti ñadau dau tu in̄ ndê têt̄m mbo tali-nga, me tu ndê têt̄m mbac ndu-nga dom. ⁸ Yac bu dambo tan̄li me dambac ndu, nan̄ dambo tu dapo P ômdau ndê waê sa-nga. Yomandô. Yac bu dambo tan̄li me dambac ndu, nan̄ dati Pômdau ndê lau.

⁹ Kilisi mbac ndu ma tisa mbo tali tiyham, tu bu ti lau batê si Pômdau, ma lau tali si Pômdau bocdinan̄. ¹⁰ Ma bocdinan̄ tu sake-nga mac alic nem asidôwai sac, me apu ñac tu yom ñambwa-ñambwa-nga? Yac tanyalê su bu yac hon̄ oc dalhac Anötô an̄gô-nga têt̄n in̄ ndê bêc êmatôc lau-nga. ¹¹ Tôm yom nan̄ sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Tôm aô gambo tan̄li yomandô, dec anyalê pi ñandô bu lau hon̄ oc sêpôn haduc têt̄n aô, ma sêhoc si yom asê yêc Anötô an̄gô-nga.” [Ais 45:23]

¹² Yom dau têt̄m asê tiawê bu yac tigen̄-tigen̄ oc dalhac Anötô an̄gô-nga, bu dawhê dauñ neñ lêt̄n sa têt̄n in̄.

Mêtê atac whiŋ-ŋga oc kôm asidôwai dan peŋ dom

¹³ Tu dinaŋ-ŋga dec danem dôhôn dauŋ neŋ lêŋ whiŋ asidôwai si lêŋ tu dapu ŋac-ŋga dom. Ma dayob bu dakôm gêŋ dan, naŋ oc tôm bu lhac asidôwai dan ahuc e iŋ so Anôtô ndê lêŋ, naŋ dom. ¹⁴ Aô gakêŋ whiŋ Pômdau Yisu, dec whê aneŋ gauc sa, ma kayalê tidôn bu gêŋ hoŋ iŋ ŋayham yêc Anôtô aŋgô-ŋga. Magoc ŋamalac dan bu kêŋ whiŋ bu gêŋ dan iŋ ŋadômbwi yêc Anôtô aŋgô-ŋga ma kêŋ yao bu neŋ dom, goc gêŋ dau ŋadômbwi yêc ŋamalac dau aŋgô-ŋga. ¹⁵ Magoc mac bu aneŋ gêŋ dan naŋ kôm nem asidôwai dan ndê ŋalôm ŋawapac, dec mac atôc mêtê atac whiŋ-ŋga têŋ iŋ dom. Ayob daôm bu mac nem lêŋ aneŋ gêŋ-ŋga kôm nem asidôwai naŋ Kilisi mbac ndu tu iŋ-ŋga, naŋ ndê kêŋ whiŋ tisac dom. ¹⁶ Akôm gêŋ hoŋ ti gauc, ma bocdinaŋ lau dan oc sêtôm dom bu sêpu gêŋ naŋ mac alic ŋayham. ¹⁷ Lêŋ naŋ dambo †Anôtô ndê gôliŋ ŋapu, naŋ ŋahu hêganônŋ gêŋ daneŋ ti danôm-ŋga dom. Magoc dambo Anôtô ndê gôliŋ ŋapu ŋahu sip dasa lêŋ gitêŋ, ma dambo ti yom malô ma ti atac ŋayham naŋ Nalau Dabuŋ puŋ dôŋ sip yac neŋ ŋalôm têtêŋ. ¹⁸ Asa naŋ bu nem akiŋ Kilisi êŋkuc lêŋ dinaŋ, naŋ Anôtô oc lic iŋ ŋayham, ma lau nom-ŋga sêwhiŋ oc sêmpin iŋ.

¹⁹ Bocdinaŋ dasap lêŋ yom malô-ŋga dôŋ, ma dakôm gêŋ hoŋ tu dapuc asidôwai hoŋ dôŋ bu dalhac ŋaŋga. ²⁰ Akôm Anôtô ndê gwelenŋ popoc tu yom pi gêŋ daneŋ-ŋga-ŋga dom. Gêŋ hoŋ iŋ ŋayham tu daneŋ-ŋga, magoc yac bu dakôm ŋamalac dan ndê kêŋ whiŋ tisac tu gêŋ naŋ taŋ-ŋga, dec dakôm giso. ²¹ Mac bu aneŋ wata me anôm wain me akôm gêŋ ŋatô naŋ kôm nem asidôwai dan ndê kêŋ whiŋ tisac, naŋ ŋayham bu mac ahu gêŋ dau siŋ yêc-ŋga.

²² Yom bocke naŋ am kêŋ whiŋ pi gêŋ hoŋ dinaŋ, naŋ kôc dôŋ yêc amlu Anôtô ŋalhu. Asa naŋ kôc gauc ŋapep pi gêŋ hoŋ dinaŋ e kôm giso dom, naŋ oc tap Anôtô ndê mwasinŋ sa. ²³ Magoc ŋamalac naŋ gêŋ gêŋ ma ŋalôm lu-lu pi gêŋ dau, naŋ kêkuc lêŋ kêŋ whiŋ-ŋga dom, ma oc tap Anôtô ndê matôc sa. Lêŋ bocke naŋ am kêŋ whiŋ bu lêŋ solop yêc Anôtô aŋgô-ŋga, naŋ kôm. Gêŋ bocke naŋ am kôm ti atac lu-lu, naŋ sac.

15

Dakôm gêŋ hoŋ tu danem asidôwai sa-ŋga

¹ Yac lau naŋ dakêŋ whiŋ ŋaŋga, naŋ dahôc ŋawapac dawhiŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ babalê, tu bu danem ŋac sa-ŋga dandic ŋawaê. Dakôm gêŋ tu dapu dauŋ

sa-ŋga dom. ² Yac lau tiger-tiger dakôm mêtê ŋayham têŋ lau meŋpaŋ yac-ŋga tu danem ŋac sa-ŋga, ma tu dapuc ŋac dôŋ-ŋga. ³ Gauc nem Kilisi. Iŋ kôm gêŋ dan tu dau ndê atac whiŋ-ŋga dom, magoc kôm gêŋ hoŋ kêkuc Anôtô ndê atac whiŋ. Ma tu dinaŋ-ŋga dec sêpu iŋ, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Lau naŋ sêpu am, naŋ sêpu aô bocdinaŋ.
[BW 69:9]

⁴ Anôtô ndê yom hoŋ naŋ sêto yêc muŋ su, naŋ Anôtô kêŋ bu êndôhôn yac. Ma yom dau oc puc yac dôŋ bu dalhac ŋaŋga, ma êŋgiliŋ yac bu dahu ŋandô ŋayham naŋ dakêŋ batanŋ dambo, naŋ siŋ dom.

⁵ Anôtô naŋ puc mac dôŋ ma kêgiliŋ mac bu alhac ŋaŋga, naŋ piŋ mac hoŋ dôŋ tu aŋkuc Yisu Kilisi-ŋga. ⁶ Ma ŋalêŋ dinaŋ iŋ oc kêŋ mac ambo ti nem ŋalôm tiger, ma awham pitigeŋ ma ahoc yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba Anôtô ndê waê asê.

Ŋawaê ŋayham gic lau Israel-ŋga ma lau apa hoŋ ŋawaê

⁷ Bocdinaŋ akôc lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga hoŋ sa, tôm Kilisi dau kôc mac sa. Ŋalêŋ dinaŋ mac oc apo Anôtô ndê waê sa. ⁸ Aô wasôm têŋ mac bu Kilisi meŋ gitôm lau Israel-ŋga si ŋgac akiŋ, bu kôm yom naŋ Anôtô gic bata têŋ abanŋ Israel-ŋga, naŋ ŋandô sa. ⁹ Ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ oc sêmpin Anôtô tu iŋ ndê mêtê tawalô lau-ŋga. Gitôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Tu dinaŋ-ŋga aô wampinŋ am têŋ ndoc aô wambo wawhiŋ lau gameŋ apa-ŋga. Wanem wê tu watoc am nem ŋaê sa-ŋga.
[BW 18:49]

¹⁰ Ma yom danŋ tiyham yêc bocdec bu:

Mac lau gameŋ apa-ŋga, atac ŋayham awhiŋ Anôtô ndê lau Israel-ŋga. [Diut 32:43]

¹¹ Ma danŋ tiyham:

Mac lau gameŋ apa-ŋga hoŋ ampinŋ Pômdau. Ma mac lau hoŋ anem wê atoc iŋ sa-ŋga. [BW 117:1]

¹² Ma Aisaya to yom bocdec bu:

Ŋasiliŋ danŋ oc puc pi meŋ yêc Jessi ndê ŋawakac. Ma iŋ oc tisa bu nem gôliŋ lau nom-ŋga hoŋ. Ma lau naŋ lau Israel dom, naŋ oc sêkêŋ bata bu iŋ nem ŋac si. [Ais 11:10]

¹³ Aô wateŋ Anôtô, naŋ ti gêŋ ŋayham hoŋ naŋ yac dakêŋ batanŋ, naŋ ŋahu, bu kêŋ atac ŋayham ti yom malô nem mac ahuc tu mac nem akêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga. Ma bocdinaŋ Nalau Dabuŋ ndê ŋaclai oc puc mac dôŋ bu alhac ti atac pa su, ma ahônŋ gêŋ ŋandô ŋayham naŋ mac akêŋ batam ambo.

Pol ndê gwelenŋ ŋawaê ŋayham-ŋga

¹⁴ O anej asidōwai. Yêc anej ñalôm aô gakhêñ whiñ ñanğa bu mac akôm mête ñayham eñ, ma mac anyalê yom ñandô tidôn, e mac atôm bu andôhôn têtj daôm. ¹⁵ Tu Anötö ndê mwasiñ nan kêtj têtj aö-ğga, dec gato yom pi gêtj ñatô ti ñanğa têtj mac, tu bu wawhê mac nem gauc sa, ma gauc nem yom dau tiyham. ¹⁶ Aêc. Anötö kêmwasin aö, dec këyalin aö sa bu wanem akin Yisu Kilisi tôm dabuñsiga, bu wahoc Anötö ndê ñawaê ñayham asê têtj lau gameñ apa-ğga. Ma tu anej gwelenj dindec-ğga dec lau gameñ apa-ğga nan sêkêñ whiñ Yisu, nan oc sêti lau dabuñ ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, ma ñac oc sêtôm da nan Anötö gêlic ñayham.

¹⁷ Bocdinañ dec anej ñahu gapo dauñ sa tu gwelenj nan gakhôm tu Anötö-ğga, nan Yisu Kilisi dau. ¹⁸ Aô gatec bu wasôm yom pi gêtj nan aô dauñ gakhôm, tigenj wasôm yom pi gêtj hoñ nan Kilisi dau kôm. Aô gahoc ñawaê ñayham asê têtj lau gameñ apa-ğga, ma sêlic gêtj daêsam nan aô gakhôm. Magoc Kilisi dau gêm ñac si ñalôm kwi e ñac danğa wambu Anötö. ¹⁹ In ndê Ñalau Dabuñ kêtj ñaclai têtj aô bu wakôm gêtj dalô ti gêtj atu-tu daêsam. Bocdinañ aô gahoc ñawaê ñayham pi Kilisi asê timala eñ, yêc malac Jerusalem ma yêc gameñ hoñ e meñ têtj gameñ Ilirikum-ğga. ²⁰ Aô gatec bu wakwê andu pi lhac alhō nan ñamalac danj kêsuhun munj su. Bocdinañ têtj ñamata-ğga e meñ, aô atac whiñ bu wasôm ñawaê ñayham asê têtj lau nan danğasunj sambuc Kilisi ndê ñaê-ğga. ²¹ Tôm yom danj nan sêto munj su pi Kilisi bocdec bu:

Lau nan sêjğgō in ñawaê danj dom, nan oc sêlic in. Ma ñac nan sêjğgō yom pi in su dom, nan oc sêjğyalê in. [Ais 52:15]

Pol gauc gêm bu ndic lau malac Rom-ğga kêsî

²² Tu gwelenj dinañ hê aô dôñ ñapan-ğga, dec gitôm dom bu watêñ mac waloc. ²³ Yala daêsam gi su, aô ñalôm kac aô bu walic mac. Ma kwahic dec anej gwelenj pacndê yêc gameñ dindec. ²⁴ Bocdinañ aô gauc gêm bu watêñ gameñ Spein-ğga wandi, ma têtj ndoc wajsêlêñ wandi, nan dec gauc gêm bu walic mac têtj ndoc dinañ. Aô tac whiñ ñandô bu wambo wawhiñ mac tôm bêc ñatô, ma gakhêñ batan bu tiñambu mac oc anem aô sa bu watêñ Spein wandi. ²⁵ Magoc gêtj ñamata-ğga aô kwahic dec bu wapi Jerusalem wandi, bu wanem lau sêkêñ whiñ-ğga sa yêc dindê. ²⁶ Bu lau gameñ Masedonia ti Akaya-ğga sêlic ñayham bu sêndic awa sa bu sênem lau sêkêñ whiñ-ğga nan sêpōnda dau yêc malac Jerusalem, nan sa.

²⁷ Ñac sêlic ñayham bu sêkôm bocdinañ, ma lêtj dau in solop. Nahu bu lau gameñ apa-ğga si tōp yêc lau Israel-ğga. Ñac sêtap mwasiñ nem ñac si gatu sa-ğga sa tu Kilisi-ğga, nan meñ akêñ lau Israel-ğga si tonj. Bocdinañ solop bu ñac sêkêñ si awa nom-ğga ñatô, bu sênem lau Israel-ğga nan sêpōnda dau, nan sa, ma sêo si tōp.

²⁸ Têtj ndoc gwelenj dindec pacndê su, ma wakêñ awa dindec sip lau Jerusalem-ğga amba su, nan goc watêñ Spein wandi. Ma têtj têm dinañ wameñ walic mac. ²⁹ Ma aô gakhêñ whiñ bu têtj ndoc waloc wambo wawhiñ mac, nan Kilisi oc êmwasiñ yac hoñ êñlêc.

³⁰ Tu yac neñ Pōmdau Yisu Kilisi-ğga, ma tu mête atac whiñ-ğga nan Ñalau kêtj têtj yac, dec wateñ mac bu alhac awhiñ aô, ma dahôc ñawapac ñawaê ñayham-ğga dawhiñ dauñ. Ma atej mbec têtj Anötö tu aö-ğga. ³¹ Ateñ mbec bu Anötö êjğgaho aô su yêc lau gameñ Judia-ğga nan sêkêñ whiñ Yisu dom, nan amba. Ma atej mbec bu gwelenj nan gakhôm bu wanem lau sêkêñ whiñ-ğga sa yêc malac Jerusalem, nan oc sêkôc sa ti atac ñayham. ³² Ma Anötö bu lic ñayham, dec tiñambu watêñ mac waloc ti atac ñayham, ma wanjwhañ dauñ wawhiñ mac e licwalô sa tiyham. ³³ Anötö Yom Malô Ñadau whiñ mac sambob. Yomandô.

16

Pol kêtj acsalô têtj in ndê silip nan sêmo malac Rom

¹ Yac neñ lhuywê kêtj whiñ Yisu-ğga danj gêm akin gôlôwac dabuñ yêc malac Kenkria, nan ndê ñaê Pibi. Aô bu wawhê in sa têtj mac bu in awhê ñayham. ² In gêm lau daêsam sa, ma gêm aô sa whiñ, ma bocdinañ dec wandac mac bu akôc in sa tu Pōmdau ndê ñaê-ğga, anjuc Anötö ndê lau dabuñ si lêtj solop. Ma anem in sa tu gêtj bocke nan pōnda dau-ğga.

³ Akêñ anej acsalô ñayham têtj Prisila lu Akwila, awhê lu ñgac nan sêkôm gwelenj sem akin Yisu Kilisi-ğga sêmo malac Rom, tôm aô gakhôm gambo gameñ dindec. ⁴ Munj-ğga inlu sêkêñ dau sambuc tu sênem aô sa-ğga, ma sêhêgo dau bu sêmbac ndu tu aö-ğga dom. Tu dinañ-ğga aô bu wanem danje inlu, ma gôlôwac dabuñ hoñ yêc lau apa si gameñ, nan sem danje inlu sêwhiñ. ⁵ Ma wandac mac bu akêñ acsalô têtj lau sêkêñ whiñ-ğga hoñ nan sêkac dau sa bu sêlic om yêc inlu si andu, nan sêwhiñ. Ma akêñ anej acsalô têtj Epenetus, anej ñamalac atac whiñ-ğga, nan ti ñgac ñamata-ğga bu kêtj whiñ Yisu yêc gameñ Esia-ğga. ⁶ Asôm anej

acsalô têtj Maria nanj kôm gwelenj atu tu nem mac sa-nga. ⁷ Ma akêtj acsalô têtj Andronikus lu Junias, nanj yac asa akêtj abanj tigenj, ma munj-nga andôc gapoc-walô awhinj daunj. Inju awhê lu ngac tiwaê yêc aposel si tonj njalôm. Ma injlu sêkêtj whinj Kilisi sêmunj aô.

⁸ Asôm acsalô têtj Ampliatu, ngac kêtj whinj Pômdau-nga nanj aô atac whinj kêtjêc. ⁹ Ma asôm acsalô têtj Urbanus, nanj alu am akiñ Kilisi awhinj daunj, ma têtj Stakis anej ngac tac whinj-nga danj. ¹⁰ Ma têtj Apeles nanj hôc njawapac daêsam tu Kilisi-nga, magoc kalhac nangga ma hu ndê kêtj whinj sinj dom. Ma akôm acsalô têtj lau honj nanj sêmbô Aristobalus ndê andu, ¹¹ ma têtj Herodion, anej njatô danj. Ma têtj lau nanj sêmbô Nasisus ndê andu, nanj sêkêtj whinj Pômdau. ¹² Ma akôm acsalô têtj Tripena lu Triposa, awhê lu nanj sem gwelenj nangga tu Pômdau-nga. Ma têtj Pesis, awhê nanj aô atac whinj kêtjêc, nanj kôm gwelenj nangga tu Pômdau-nga whinj. ¹³ Akôm acsalô têtj Rupas nanj Pômdau kêyalinj inj sa, ma têtj inj dinda nanj yob aô gitôm anej dinanj solop. ¹⁴ Ma asôm acsalô têtj Asinjketus, Plegon, Hemes, Patrobas, Hemas ma asidôwai nanj sêmbô sêwhinj nac. ¹⁵ Ma têtj Pilologus, Julia, Nereus lu lhuwê, ma Olimpas ti lau sêkêtj whinj-nga honj nanj sêmbô sêwhinj nac. ¹⁶ Akam daôm* anjuc Anôtô ndê lau dabunj si lêtj. Kilisi ndê gôlôwac dabunj tonj tigenj-tigenj yêc gameñ dindec, nanj sêkêtj si acsalô njayham têtj mac sêwhinj.

Pol puc lau Rom-nga dôñ bu sêlhac nangga

¹⁷ O asidôwai, aô waterj mac bu ayob daôm têtj lau nanj si mêtê kôm lau sêwhê dau kôc-kôc, ma sêsôm yom nanj so yom njandô nanj mac akôc sa su, bu nac si yom dau kôm lau si sêkêtj whinj tisac. Andic ahê lau kainj dinanj. ¹⁸ Bu nac sem akiñ yac neñ Pômdau Kilisi dom, magoc sêkôm tu dau-nga. Nac sêmbac-sêmbac yom lau, ma sêsôm yom njayham-njayham bu sêñsau lau gauc babalê, nanj sêtôm dom bu sêñyalê yom njahu.

¹⁹ Lau honj sênggô njawaê bu mac danjam wambu Kilisi ndê yom, ma bocdinanj aô atac njayham atu tu mac-nga. Magoc aô wanem la mac, bu ati lau ti gauc tu lêtj njayham-nga, ma andic ahê mêtê sac honj. ²⁰ Anôtô Yom Malô Njatau njasawa saunj oc ku Sadanj dulu, ma kêtj inj sôc mac gahim njapu. Yac neñ Pômdau Yisu ndê mwasiñ têtj mac.

Lau njatô sêkêtj si acsalô têtj lau Rom-nga

²¹ Timoti, nanj kôm gwelenj whinj aô, nanj kêtj ndê acsalô njayham têtj mac. Ma Lusias, Jason ma Sosipata, lau nanj yac asa yêc abunj tigenj, nanj sêwhinj. ²² (Ma aô Tetius, nanj gato Pol ndê yom sip bapia dindec, nanj wasôm acsalô têtj mac tu Pômdau-nga.) ²³ Ma Gaius, nanj kôc aô Pol ti lau sêkêtj whinj-nga malac dindec-nga sa, ma kêtj ndê andu ti yac mba gameñ akac sa ambo-nga, nanj kôm ndê acsalô têtj mac whinj. Ma Erastas, ngac nanj yob malac dindec si ganom mone-nga, lu yac mba asidôwa Kwatus, sêkôm si acsalô têtj mac bocdinanj. [²⁴ Yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiñ têtj mac honj. Yomandô.]

Pol teñ mbec êmpinj Anôtô-nga

²⁵ Tampinj Anôtô dandic njawaê. Bu njawaê njayham nanj aô gahoc asê, ma mêtê nanj sem pi Yisu Kilisi, nanj Anôtô gitôm bu punj dôñ yêc mac nem njalôm e kôm mac akêtj whinj ma alhac nangga. Anôtô ndê lêtj nem lau si-nga yêc sinj dau njasawa balinj su. ²⁶ Propet akwa sêto yom pi lêtj dau munj su, ma kwahic dec Anôtô nanj mbo titêm-titêm, nanj gic atu lau bu sêhoc yom dau asê tiawê, e lau nom-nga sambob sêkêtj whinj, ma danja wambu inj. ²⁷ Dahoc Anôtô tigenj, gauc ti gauc Njahu, nanj ndê waê sa tôm têtj honj, tu Yisu Kilisi-nga. Yomandô.

* **16:16** Yêc inj ndê bapia, Pol tu yom ma sôm têtj lau Rom-nga bu sênggutô dau nj lêtj dabunj. Mêtê dau bu tôc asê bu nac honj sêmbô ti njalôm tigenj ma atac whinj dau. Alic yom kainj tigenj yêc bapia njatô - 1 Kor 16:20; 2 Kor 13:12; 1 Tes 5:26; ma 1 Pit 5:14. Mêtê dau kêtjuc lau Israel-nga si gêbôm, magoc lau Papua Niugini-nga si mêtê nanj êlêmê sêkôm, nanj sêkam dau.

**Pol ndê bapia ñamata-nga
têñ lau
Korin-nga
Yom whê bapia dindéc
sa-nga**

Pol in ñgac ñamata-nga bu hoc ñawaê ñayham asê têñ lau yêc malac Korin, ma in kôm gwelêñ mbo malac dau ñasawa hic balin ma kédôhôn lau narj sic hu sêkêñ whin Yisu (Apo 19:1-17).

Tinjambu Pol mbo whin ñac dom, ma ñgô ñawaê pi ñawapac daêsam narj hôc asê lau sêkêñ whin-nga, ma ñac sêto bapia têñ in ma sêndac in bu whê yom ñatô sa. Tu dinarj-nga dec in to bapia dindéc têñ ñac, têñ têt in dau mbo malac Epesas. Ñawapac ñatô narj in to yom pi, narj lau sêsa lêtñ mockainj-nga, sêwhê dandi kôc-kôc, señ Mwasinj Dabunj ña lêtñ so, sêkôc gauc so pi yom datisa akêñ lau batê-nga, ma sêñyalê yom pi Ñalau Dabunj ndê mwasinj ñapêp dom. Ma ñac sêtoc mwasinj sêsôm yom awha wakuc-nga sa hôc gêlêc mwasinj hoñ.

Pol to yom dindéc têñ lau Korin-nga, tigenj yom daêsam hêganônj lau sêkêñ whin-nga hoñ, ma gitôm bu puc yac dôn bu datimêtê daunj ñapêp ma dasap mêtê ñayham dônj.

Pol ndê yom ñamata-nga

¹ Aô Pol, narj Anôtô kégâlêm aô sa kékuc in ñdê atac whin dec gati Yisu Kilisi ndê ñaposel. Alu yac neñ asidôwa Sostene ato bapia dindéc ² têñ Anôtô ndê gólôwac dabunj yêc malac Korin. Alu ato têñ mac lau hoñ narj ati lau dabunj, ñahu bu Anôtô pinj mac dônj am daminj Yisu Kilisi. Aêc, Anôtô kégâlêm mac sa bu ati in ñdê lau dabunj, awhinj lau akêñ gamenj hoñ, narj sêtoc yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê sa. Yisu tigenj ti yac neñ Pômdau, ma ñac si Pômdau bocdinan. ³ Mwasinj ti yom malô têñ mac, akêñ Damanj Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gêm danje Anôtô tu in ñdê mwasinj-nga

⁴ Tôm bêc hoñ aô gam danje anej Anôtô, tu mwasinj narj in kênj têñ mac tu mac nem akêñ whin Yisu Kilisi-nga. ⁵ Yomandô. Tu mac ati Kilisi ndê lau-nga, dec Anôtô ndê mwasinj kêsâlê mac ahuc, ma gêm mac sa bu anyalê Anôtô ndê yom ma asôm yom dau asê. ⁶ Ma ñalêñ dinanj Anôtô ndê mwasinj punj ñawaê narj yac ahoc asê pi Kilisi, narj ñahu sip ñalôm gi, narj dônj yêc mac nem ñalôm. ⁷ Tu dinanj-nga têñ têt dindéc narj mac hoñ ambo ti

tamkwê ñandô bu alic bêc narj Anôtô oc hoc yac neñ Pômdau Yisu Kilisi asê, narj mac apônda Ñalau Dabunj ndê mwasinj danj dom. ⁸ Ma Anôtô oc puc mac dônj bu alhac ñanja e bêc narj yac neñ Pômdau Yisu Kilisi mbo menj, dec mac oc alhac in ñngô-nga ti nem yom me giso mbasi. ⁹ Anôtô narj kégâlêm mac sa bu pinj mac dônj anem daminj in ñdê Atu Yisu Kilisi, yac neñ Pômdau, narj gic bata bu yob mac ñalêñ dinanj. Ma yom hoñ narj in gic bata têñ yac, narj oc kôm ñandô sa.

Yham dom bu Kilisi ndê lau sêwhê dau kôc

¹⁰ O asidôwai. Yac neñ Pômdau Yisu Kilisi kêkinj aô bu wanem gwelêñ ñawaê ñayham-nga wanem in ñngô, ma tu dinanj-nga dec aô bu w anem la mac bocdec bu. Ahu nem mêtê awê daôm kôc-kôc-nga sinj! Apinj daôm dônj ma ambo ti ñalôm tigenj bu mac nem yom ti gauc danj so dau dom. ¹¹ O asidôwai. Aô gasôm yom dinanj ñahu bu Klowe ndê lau ñatô sêkêñ puc aô bu mac nem lau ñatô sêsenj dandi e sêwhê dandi kôc-kôc. ¹² Aô ganggô bu mac nem lau ñatô sêsôm bu sêñkuc aô Pol, ma ñatô sêsôm bu sêñkuc Apolos, ma ñatô sêñkuc Pita, ma ñatô sêsôm bu sêñkuc Kilisi. ¹³ Oyaê! Mac gauc gêm sake? Kilisi whê dau kôc, a? Lau sic aô Pol lec ndu pi a gicso dau bu nem mac sa, a? Mac alinj busanjgu tu aô neñ ñaê-nga, a? ¹⁴ Aô gam danje Anôtô bu aô kaku mac nem lau daêsam dom. Aô kaku Krispas lu Gaius. ¹⁵ Tu dinanj-nga dec oc tôm dom bu ñamalac danj sôm bu mac alinj busanjgu tu anej ñaê-nga. ¹⁶ Yomandô aô kaku lau narj sêmbo Stephanas ndê andu sêwhinj, magoc ñac lau dinanj enj. Aô bu wanju mac nem lau ñatô whin, dec kalhinj sinj su. ¹⁷ Kilisi kêkinj aô bu wanju lau dom, magoc in kêkinj aô bu wanem mêtê. Ma ñawaê narj gahoc asê pi Kilisi ndê mbac ndu pi a gicso dau, narj yom ti ñaclai atu. Bocdinanj aô tanjkwê gauc atu-tu nom-nga bu nem aô sa tu wanem mêtê-nga dom. Mba! Aô gatec bu wakôm a gicso dau ndê ñaclai ti gêñ ñambwa.

Kilisi tôc Anôtô ndê ñaclai ti gauc atu asê

¹⁸ Aô gasôm yom dinanj, ñahu bu ñawaê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, tôc Anôtô ndê ñaclai asê têñ yac lau narj in bu nem yac si. Magoc lau narj sic waê bu sêninga, narj sêñgô yom pi a gicso dau gitôm yom gauc mbasi-nga. ¹⁹ Bu sêto Anôtô ndê yom danj yêc bocdec bu:

Lau ti gauc atu-tu nom-nga, ma ñac narj gauc gêm bu sêñyalê gêñ hoñ ñahu, narj wasenj ñac si gauc su, ma watôc asê bu gêñ ñambwa. [Ais 29:14]

²⁰ Bocdinañ, mac lau tiguaç ma gwalam akwa ma mac lau nom-nga nañ anjahê bu akip gêñ hoñ ñahu sa, mac nem gauc dau ñandô nde? Anötô tôc asê bu ñamalac si gauc atu-tu nom-nga, in gitôm gêñ gauc mbasi-nga. ²¹ Ma in tôc in ndê gauc atu asê bocdec bu. In kôm bu lau nom-nga sêtôm dom bu sêñyalê in ña ñac dau si gauc. Ma in ndê ñawaê ñayham nañ yac ahoc asê, nañ lau nom-nga sêlic bu yom gauc mbasi-nga. Tigeñ Anötô dau gêlic ñayham bu nem lau nañ sêkêñ whiñ ñawaê dau, nañ si. ²² Lau Israel-nga takwê bu sêlic gêñ dalô. Ñac bu sêlic, dec oc sêkêñ whiñ. Ma lau Grik sêñsalê yom ti gauc atu, bu sêñgô dec oc sêkêñ whiñ. ²³ Magoc yac mba mêtê hêganôñ Kilisi ti in ndê mbac ndu pi a gicso dau. Yom dau kêkuc gêñ nañ lau Israel-nga takwê, nañ dom, ma bocdinañ dec sêkêñ whiñ dom. Ma lau Grik sêlic gitôm yom gauc mbasi-nga. ²⁴ Magoc lau Israel ti lau Grik bocke nañ Anötô kêgalêm ñac sa sêti in ndê, nañ sêkôc yac mba yom pi Kilisi sa, ma sêñyalê bu in Anötô ndê ñaclai ti gauc ñahu. ²⁵ Bu gauc nañ Anötô kêkuc, dec kêmasañ lêñ bu Yisu sip nom meñ ma mbac ndu pi a gicso dau, nañ lau sêlic bu lêñ gauc mbasi-nga. Magoc Anötô ndê gauc dau hôc gêlêc ñamalac si gauc atu-tu hoñ. Ma Anötô ndê lêñ dinañ, lau sêlic bu lêñ ñaclai mba-nga, magoc hôc gêlêc ñamalac hoñ si ñaclai su.

²⁶ O asidôwai, akôc gauc pi daôm. Têñ ndoc mac anjô ñawaê ñayham tiwakuc ma atap Anötô ndê galem sa, nañ mac ambo atôm lau tiguaç me lau ti ñaclai atu, me lau tiwaê? Mba! ²⁷ Anötô tac whiñ bu êñyalin lau nañ lau nom-nga sêlic bu lau gauc mbasi-nga, ma lau ñaclai mba-nga, nañ sa, tu bu kôm lau tiguaç ma lau tiñaclai maya sa têtê bêc ñambu-nga. ²⁸ Lau nañ lau nom-nga sêpu ma sêlic bu lau waêmbe ma lau ñambwa, nañ Anötô kêyalin ñac sa, tu bu êñgwinin lau nañ sêtoc dau sa-nga. ²⁹ Tu dinañ-nga dec gitôm dom bu lau dan sêñgiyan dau sa yêc Anötô anjô-nga. ³⁰ Bu Anötô dau pin yac dôñ tam damin Yisu Kilisi, nañ ti yac neñ gauc ñahu. Ma Kilisi dau ti yac neñ ñahu dati lau gitên ti lau dabun-nga, ma in ti ñahu Anötô gêm yac si-nga. ³¹ Bocdinañ, anjuc yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Asa nañ bu po dau sa, nañ po dau sa tu Pômdau-nga eñ. [Jer 9:24]

2

Pol gêm mêtê ña in dau ndê gauc ti licwalô dom

¹ O asidôwai, gauc nem têtê ñamata-nga nañ aô gahôc asê mac. Têñ ndoc dinañ aô

gahêgo daun pi yom ñayham-ñayham me yom ti gauc atu-tu tu bu wawhê Anötô ndê yom sa têtê mac-nga dom. Mba! ² Aô gahu yom pi gêñ daêsam sin, ñahu bu aô gauc gêm tidôn bu wasôm yom pi Yisu Kilisi tawasê, ma pi in ndê mbac ndu pi a gicso dau. ³ Têtê têtê aô gahôc asê mac, nañ aô gameñ tôm ñgac ti licwalô dom. Aô gatôc daun ma katitec ñandô tu gwelen nañ Anötô kêñ sip aô aman-nga. ⁴ Ma aô gam mêtê ti gasôm yom têtê mac kakuc gauc atu-tu nom-nga tu wambac yom mac-nga dom. Aô gasôm aneñ yom ma Anötô ndê Ñalau tôc in ndê ñaclai asê bu puc aneñ yom dôñ. ⁵ Ñalêñ dinañ mac nem akêñ whiñ ñahu sip aneñ gauc me ñamalac si gauc dom, magoc sip Anötô ndê ñaclai.

Ñalau tôc Anötô ndê gauc atu asê

⁶ Bocdinañ, têtê ndoc yac bu anem mêtê, nañ tankwê gauc atu-tu nom-nga tu puc yac mba yom dôñ-nga dom. Mba. Magoc yac bu ambo awhiñ lau nañ sêkêñ whiñ ñanña, nañ dec oc tôm bu yac asôm yom ti gauc atu-tu têtê ñac. Magoc yom dau kêkuc lau nom-nga si gauc, me gôlinwaga têtê dindêc-nga nañ oc sêninga, nañ si gauc dom. ⁷ Mba. Yom nañ yac ahoc asê, nañ kêkuc Anötô ndê gauc, ma hêganôñ lêñ nañ in kêmasañ muñ-nga andô lê, tu bu nem yac lau nañ dakêñ whiñ Yisu, nañ si, ma datap in ndê ñawasi sa. Lêñ dau kêkuc in ndê gauc atu, nañ ñahu sip ñalôm gi, ma yêc sin dau têtê lau nom-nga. ⁸ Gôlinwaga têtê dindêc-nga dan sêñyalê lêñ dau ñahu dom. Ñac bu sêñyalê, dec oc tôm dom bu sêkic yom bu sêndic Pômdau Ñawasi Ñadau ndu pi a gicso dau. ⁹ Magoc ñac sêñyalê dom. Tôm Anötô ndê yom nañ sêto yêc muñ su, nañ whê sa bocdec bu:

Gêñ ñayham nañ Anötô kêmasañ gwanaj tu lau nañ atac whiñ in-nga, nañ lau dan sêlic dom, dan sêñgô ñawaê dom, ma lau dan sêñyalê dom. [Ais 64:4]

¹⁰ Tigeñ Anötô ndê Ñalau tôc gêñ dau asê têtê yac. Bu Ñalau dau kip gêñ hoñ ñahu sa, ma kêyalê gêñ hoñ. Ma in kêyalê Anötô ndê gauc atu-tu, nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ whiñ. ¹¹ Anjô! Asa gitôm bu êñyalê yom nañ ñamalac dan gauc gêm yêc ndê ñalôm? Lau dan sêñyalê dom, magoc ñamalac dau ndê ñalau kêyalê in ndê gauc. Ma bocdinañ lau dan sêñyalê Anötô dau ndê gauc dom, magoc Anötô ndê Ñalau tawasê kêyalê. ¹² Anötô tac whiñ bu yac tanjalê mwasiñ nañ in kêñ têtê yac ñambwa. Tu dinañ-nga dec ñalau nañ in kêñ têtê yac, nañ ñalau nom-nga dan dom, magoc in dau ndê Ñalau. ¹³ Ma yac ahoc yom asê pi Anötô ndê mwasiñ

dau. Magoc yac asôm yom anƙuc gauc atu-tu naŋ lau nom-ŋga sêtoc sa, naŋ dom. Yac asôm asê tôm Nalau Dabuŋ kédôhôn yac. Yom nãdô pi gwelen naŋ Anötô kôm tu yac neŋ gatun-ŋga, naŋ yac asôm asê têt lau naŋ Nalau Dabuŋ mbo ŋac si ñalôm, anƙuc yom ti gauc naŋ Nalau dau kêt têt yac. ¹⁴ Magoc lau naŋ Anötô ndê Nalau mbo ŋac si ñalôm dom, naŋ oc sêtôm dom bu sêkôc yom naŋ Nalau dau kédôhôn yac, naŋ sa. Nahu bu ŋac sêlic gêt dau gitôm gêt gauc mbasi-ŋga, ma tôm dom bu sênyalê. Nalêŋ tigen naŋ tôm bu sênyalê, naŋ Nalau Dabuŋ whê ŋac si gauc sa. ¹⁵ Bocdinaŋ yac lau naŋ dakôc Nalau Dabuŋ sa su, naŋ datôm bu taŋsahê ti taŋyalê gêt hoŋ nahu. Magoc lau naŋ sêkôc Nalau sa su dom, naŋ sêtôm dom bu sênyalê yac neŋ nahu. ¹⁶ Gauc nem Anötô ndê yom dan, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Asa kêyalê Pômdau ndê gauc, ma asa gitôm bu êndôhôn in? [Ais 40:13]

Lau nom-ŋga dan sênyalê dom, magoc yac taŋyalê, nahu bu Nalau Dabuŋ tó Kilisi ndê gauc asê têt yac.

3

Lau Korin-ŋga sêkêt whiŋ gwalec

¹ O asidôwai hac. Têt ndoc aô gambo gawhiŋ mac, naŋ aô gasôm yom têt mac tôm gasôm têt lau nom-ŋga naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôliŋ ŋac dom. Nahu bu mac atôm balêkoc dedec tu nem lêt akêt whiŋ Kilisi-ŋga. ² Yom naŋ aô gasôm têt mac, naŋ tôm aô gakêt mac anôm su ñambwa. Bu mac atôm balêkoc dedec naŋ sêtôm dom bu sêneŋ gêt ñanŋa. Ma kwahic d ec aô galic bu mac ambo bocdinaŋ nãpaŋ. ³ Nahu bu tôm bêc hoŋ mac am lêmun ti aseŋ daôm nãpaŋ. Mac asap lêt nom-ŋga dôŋ nãpaŋ, dec tó asê bu mac anƙuc lêt ñalôm akwa-ŋga, ma Nalau Dabuŋ gêm gôliŋ mac nem lêt dom. ⁴ Bu mac awê daôm kôc-kôc, ma mac nem lau ñatô sêsôm bu sêŋkuc aô Pol, ma ñatô sêsôm bu sêŋkuc Apolos. Mac nem gauc dinaŋ in gauc nom-ŋga ñambwa.

Aposel sem gwelen sêtôm lau akiŋ ñambwa

⁵ Aô bu wandac mac bu Apolos i ñ asa? Ma aô Pol dec aô asa? Anŋô su naŋ. Yac lau akiŋ ñambwa, naŋ ahoc Pômdau ñawaê asê, ma tu ñawaê dinaŋ-ŋga dec mac akêt whiŋ in. Yac akôm mba gwelen têt têt tôm in kêt têt yac. ⁶ Aô d auŋ gatôm ñgac naŋ sô gêt ñawê sip nom. Ma Apolos in gitôm ñgac naŋ kêsôwê bu sip gêt ñawê naŋ aô gasô. Magoc Anötô dau kôm gêt dau po pi meŋ. ⁷ Bocdinaŋ atoc ñgac naŋ sô gêt, me ñgac naŋ kêsôwê bu, naŋ sa dom, bu alu ñgac

akiŋ ñambwa. Atoc Anötô sa, bu in kôm gêt po tiatu. ⁸ Ñamalac naŋ sô gêt ñawê, ma ñamalac kêsôwê bu sip-ŋga, inlu lu-lu si gwelen nahu tigen. Ma Anötô oc kêt ñaôli têt inlu, êŋkuc gwelen naŋ inlu sêkôm. ⁹ Gwelen ñawaê ñayham-ŋga naŋ yac akôm ambo mac ñalôm, naŋ gitôm yac akôm gwelen yêc yac mba ôm têt têt dom. Mba. Bu mac hoŋ atôm Anötô ndê ôm tigen, ma yac atôm in ndê lau akiŋ naŋ akôm gwelen yêc ôm dau.

Gôlôwac dabuŋ sêtôm Anötô ndê andu

Ma mac atôm Anötô ndê andu naŋ in bu kwê sa. ¹⁰ Tôm Anötô ndê mwasiŋ puc aô dôŋ dec aô gam mêtê mac. Aô gakôm gwelen dinaŋ gitôm gwalam akwa kwê andu-ŋga, naŋ kêsuhun alhô sip nom gi. Ma lau ñatô naŋ sem gwelen mêtê-ŋga sêŋkuc aô, naŋ sêtôm lau naŋ sic dan ti lêtôm ma akiŋkwa pi alhô naŋ aô kasuhun mun su. Mac lau asa naŋ bu akôm gwelen tu andic dabiŋ andu dau-ŋga, naŋ ayob daôm bu akôm gwelen dau nãpeŋ eŋ. ¹¹ Bu Yisu Kilisi tawasê in ti yac neŋ dakêt whiŋ nahu. Kilisi dau gitôm alhô naŋ Anötô kêt bu lau sêkwê andu pi-ŋga, ma alhô ñandô dan yêc dom. ¹² Lau ñatô sêkôm gwelen ñayham tu bu sêkwê andu sa pi alhô dau, naŋ gitôm sêkwê andu ña gol me silba me hoc ñayham. Magoc lau ñatô sêkôm gwelen bambaliŋ, naŋ gitôm sêkwê andu ña gêt ñambwa gitôm kwan me a babalê. ¹³ Têt bêc ñambu-ŋga Anötô oc êŋsahê lau tigen-tigen si gwelen ña ya, ma ya oc tóc ñac si gwelen ña-ñandô asê tiawê. ¹⁴ Ñac naŋ sêkôm gwelen ñayham, naŋ si gwelen ña-ñandô oc gacgen yêc. Ya oc neŋ su dom, ma ñac oc sêtap si ñaôli sa. ¹⁵ Magoc ñac naŋ sêkôm gwelen bambaliŋ, naŋ ya oc êŋsahê ñac si gwelen ma neŋ hoŋ su ñinŋa. Ñac lau dau oc sêwê sa yêc yawahô, magoc ñac si gwelen ñandô dan oc gacgen yêc dom.

Lau sêkêt whiŋ-ŋga si nahu yêc nom dom

¹⁶ O lauhac! Mac atôm Anötô ndê lôm dabuŋ, ma Anötô ndê Nalau mbo mac nem ñalôm. Mac anyalê yom dinaŋ, me mba? ¹⁷ Yomandô, mac atôm Anötô ndê lôm, ma lôm dau in gêt dabuŋ. Tu dinaŋ-ŋga asa naŋ kôm Anötô ndê andu dabuŋ tisac, naŋ Anötô oc kôm in tisac bocdinaŋ.

¹⁸⁻²⁰ Ansau daôm pi gauc naŋ lau nom-ŋga sêlic bu gauc atu-tu, naŋ dom. Bu gauc naŋ lau nom-ŋg a sêlic bu gauc atu-tu, naŋ Anötô gêlic tôm gêt gauc mbasi-ŋga. Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Gauc atu-tu naŋ ñamalac sêtoc dau sa pi, naŋ Anötô oc nem kwi ti ñac si akô bu sêsip sêndi-ŋga. [Job 5:13]

Ma yom dan tiyham sêto yêc bocdec bu:

Pômdau kâyalê gauc nanj lau nom-nga sêtoc sa ti gauc atu-tu, ma inj gêlic gitôm gêj nandô mbasi-nga. [BW 94:11]

Bocdinañ, mac nem asa nanj gauc gêm bu inj namalac ti gauc atu-tu pi gêj nom-nga, magoc kâyalê Anötö dom, nanj hu gauc nom-nga sinj, ma ti namalac gauc mbasi-nga. Ma nhalêj dinañ dec oc tòm bu inj ti namalac tigauc yêc Anötö anjô-nga.

²¹ Bocdinañ dec atoc daôm sa tu anjuc aô Pol, me Apolos, me namalac danj-nga dom! Bu gêj nayaham honj nanj tòm bu po mac sa, nanj menj akêj Anötö tigenj. ²² Inj kêkinj aô Pol, lu Apolos ma Pita atôm lau akinj, tu bu anem mac sa-nga. Ma mac nem gameñ ambo-nga ti nem têm ambo tamli-nga ma têm ambac ndu-nga, gêj nanj kwahic dec sêmbo ti gêj nanj oc sêhóc asê tinjambu, gêj honj dinañ Anötö ti nãdau ma kêj têtj mac bu nem mac sa. ²³ Ma Anötö tigenj piñ mac dônj am daminj Kilisi, ma Kilisi ndê njahu yêc Anötö dau.

4

Lau aposel si gwelêj ti sakinj

¹ Bocdinañ, alic yac atôm Kilisi ndê lau akinj nambwa, nanj inj gêlic yac atôm bu akôm inj ndê gwelêj, dec kêj Anötö ndê yom nanj njahu sip njalôm gi, nanj sip yac amanj. ² Ma yac honj tanjalê su, bu yac neñ njadau bu kêj gwelêj sip yac amanj, nanj dayob njapep dandic njawaê. ³⁻⁴ Bocdinañ inj lêtj solop bu yac datôc gwaniñ yac neñ gwelêj ti sakinj tu bu tansahê bu yac akôm njapep me mba. Aô neñ atac pa su pi gwelej nanj Anötö kêj sip aô amanj. Tigenj yom dinañ whê aô sa bu aô ngac akinj gitêj lec dom. Aô gahêgo dauñ tu gauc bocke mac akôc, me lau njatô sêkôc, me aô dauñ gakôc pi anej sakinj-nga lec dom. Bu Pômdau tawasê ti njadau bu ênsahê aô-nga. ⁵ Bocdinañ gauc nem bu anjshê lau pi njac si lêtj ti sakinj ngagahô dom, ahônj Pômdau ndê bêc bu mbu menj-nga. Têtj dinañ gêj nanj sinj dau yêc njasec njalôm, ma gauc honj nanj yêc namalac si njalôm, nanj Pômdau dau oc hoc asê tiawê. Ma têtj dinañ lau honj nanj sic waê bu sêtap waê sa, nanj oc sêtap sa akêj Anötö tôm ndi.

⁶ O asidôwai hac. Aô gato yom dinañ pi alu Apolos gitôm yom gôlinj danj, tu bu wawhê mac nem gauc sa-nga. Aô bu wandôhônj yom njalhô danj têtj mac, nanj sêsôm bocdec bu, "Ayob bu akôm gêj danj so Anötö ndê yom nanj sêto yêc, nanj dom." Mac bu anjalê yom dau njahu, dec oc tôm dom bu mac atoc namalac danj sa hóc gêlêc danj su. ⁷ Am asa nanj toc daôm sa, nanj ngô. Asa sôm bu am hóc gêlêc lau njatô? Ma am nem gêj sake yêc, nanj

am tap sa yêc Anötö ndê dom? Ma am nem gauc ti gêj nayaham honj bu menj akêj Anötö, dec tu sake-nga am toc daôm sa bu am nem gêj honj njahu am daôm?

⁸ Bocke? Anötö ndê mwasinj kêsâlê mac ahuc su, a? Mac gauc gêm bu mac atôm lau ti lêlôm Anötö ndê mwasinj-nga, a? Mac atap têm njambu-nga sa su, dec andôc atôm kinj ma kwim ma am gôlinj awihinj Kilisi, magoc yac hic lec mba, a? Oyaê! Têm dau bu menj sa su, dec oc nayaham kêlêc, ma bocdinañ dec oc tòm bu yac honj danem gôlinj dawihinj dauñ. Magoc mba!

⁹ Bu yac lau aposel ambo nom atôm lau waêmba nanj atinjambu lau honj, ma atôm lau nanj sêkic yom bu sêndic njac ndu. Aô gauc gêm bu Anötö kégwiniñ yac ma kêj yac ambo bocdinañ atôm dôhônj bu lau honj ma anjela sêwhinj sêlic. ¹⁰ Tu Kilisi-nga dec lau nom-nga sêlic yac atôm lau gauc mbasi-nga. Magoc yêc Kilisi ndê lau njalôm, mac apo daôm sa bu ati lau ti gauc atu-tu, a? Yac lau licwalô mba, magoc mac lau ti licwalô atu, a? Bocke dec mac lau ti waêm, magoc yac hic lec lau waênj mba?

¹¹ Njasawa baliñ su e menj têtj kwahic dec, yac ahóc njawapac daêsam. Gêj yô yac, bu yô yac, yac mba njakwê mbasi, lau sic yac, ma yac mba gameñ andôc-nga mbasi. ¹² Yac amanj am gwelêj atu tu akôm kwariñ dauñ-nga. Lau sêpu yac, tigenj yac am mbec njac ô. Sêkêj kisa yac, magoc ahóc ti atac pa su. ¹³ Lau sêsec yac, magoc yac asôm yom malô ô. Sêlic yac atôm gêj njapopoc nom-nga nambwa. Njawapac kainj dinañ yac ahóc njapanj.

¹⁴ Aô gato yom dinañ tu bu wakôm mac mayam daôm-nga dom. Mba. Aô galic mac tôm anej balêkoc atac whinj-nga, ma tu dinañ-nga dec gato tu wakêj puc mac-nga. ¹⁵ Yêc Kilisi ndê gôlôwac dabuj njalôm, lau daêsam sêmbo, nanj sêtôm bu sêndôhônj mac. Tigenj tôm dom bu mac alic njac tôm damami. Magoc aô galic dauñ tôm mac damam, njahu bu mac akêj whinj Yisu Kilisi tu njawaê nayaham nanj aô gahoc asê pi inj-nga. ¹⁶ Tu dinañ-nga dec wanjilí mac bu anjuc anej lêtj. ¹⁷ Ma bocdinañ dec aô bu wanjinj Timoti têtj mac loc. Inj sap Pômdau dôj nanja enj, ma inj anej balê atac whinj-nga solop. Anej yom ti lêtj honj nanj gasa tu kakuc Yisu Kilisi-nga, nanj inj oc whê sa bu kêj gauc mac. Ma inj oc êndôhônj mac ênjuc mêtê nanj aô gam, ma yom nanj aô dauñ kadôhônj têtj gôlôwac dabuj yêc gameñ honj.

¹⁸ Mac nem lau njatô sêtoc dau sa kêlêc ma sêpu aô ti anej yom, njahu bu njac gauc gêm bu aô oc watêj mac waloc dom. ¹⁹ Tigenj Pômdau bu lic nayaham, dec njasawa saunj enj aô oc waloc. Ma aô oc wakip lau nanj sêtoc dau sa, nanj si

yom nahu sa. Ma gêñ dan whiñ, nan oc wanjalê ñaclai bocke dec puc ñac dôn. ²⁰ Bu lau nan Anötö gêm gôlin ñac, nan sêsôm yom ñambwa dom, magoc Anötö ndê ñaclai puc ñac si yom dôn. ²¹ Bocke? Mac atac whiñ bu aô waloc ma wamatôc mac tôm damba nan hi inñ ndê balêkoc ña sô, me mac atac whiñ bu aô waloc ma wanjuk me mêtê atac whiñ-ña ti lêñ yom malô-ña?

5

Yom pi ñgac mockain-ña

¹ Lau daêsam sêñgô ñawaê pi ñgac mockain-ña dan nan mbo mac nem gôlôwac dabun ñalôm. Yac gauc gêm bu lau sambuc sêkôm mêtê sac, magoc ñac oc sêkôm mêtê sac sambuc gitôm ñgac dinañ kôm, nan dom. Inñ gêm awhê nan inñ damba gêm mun su. ² Bocke? Mac atoc daôm sa ma alic mêtê dau ñayham, a? Oc tôm bu inñ ndê mêtê kôm mac nem ñalôm ñawapac ma mayam daôm atu, e atin inñ su yêc gôlôwac dabun ñalôm. Magoc tu sake-ña mac akôm dom? ³ Kwahic dec aô gambo ahê mac, magoc aneñ ñalôm sambuc yêc whiñ mac. Ma aô gauc gêm lêñ tamatôc ñgac dau-ña gwanaj su, gitôm aô daun gambo gawhiñ mac ma yac tamatôc inñ. ⁴ Tu yac neñ Pômdau Yisu ndê ñaê-ña, aô wasôm têñ mac bu akac daôm sa ma amatôc giso dau. Anjalê bu Pômdau Yisu ndê ñaclai yêc mac, ma aneñ ñalôm sambuc yêc whiñ mac bocdinañ. ⁵ Atin ñgac dau su yêc gôlôwac dabun ñalôm, ma akêñ inñ mbu sip Sadañ ndê gôlin ñapu. Njalêñ dinañ dec mboe inñ oc nem dau kwi ma hu ndê mêtê ñalôm akwa-ña sin. Ma bocdinañ dec têñ Pômdau ndê bêc êmatôc lau-ña, inñ ndê gatu oc ninnga dom.

⁶ Mac atoc daôm sa yham dom. Gauc nem yist. Mac anjalê su bu yist ñagoc oc êñsôwec malô-malô yêc bolom ñalôm e nem bolom sambuc ahuc. Ma mêtê sac gitôm bu êñsôwec yêc gôlôwac dabun ñalôm gitôm yist. ⁷ Tu dinañ-ña dec atin ñgac mockain-ña dinañ su yêc gôlôwac dabun ñalôm, bu inñ ndê mêtê ñalôm akwa-ña gitôm yist. Ma bocdinañ dec mac oc ambo atôm bolom wakuc yist mbasi-ña. Bu Kilisi, nan sic ndu gitôm Domba †Pasowa-ña, nan kêgahoc mac su yêc lêñ ñalôm akwa-ña, dec mac ati lau wakuc su. ⁸ Bocdinañ dec atec yist akwa nan nahu sip mêtê sac, tôm lau Israel-ña nan sêkôc yist hoñ su yêc ñac si andu têñ ndoc Pasowa-ña. Ma asa nem lêñ tiwakuc, tu bu andi atôm bolom yist mba-ña, nan nahu hêganôn lêñ ñawasi ma lêñ yom ñandô-ña.

⁹ Aô gato bapia dan têñ mac mun su, ma gasôm têñ mac bu andic ahê lau mockain-ña. ¹⁰ Aô gato yom dau hêganôn lau sambuc dom. Aô gato hêganôn lau nan sêmbo gôlôwac dabun ñalôm, nan sêkôm sac. Nahu bu lau sambuc si lêñ mockain-ña me mêtê sêner gêñ ñawahô-ña me mêtê sêñsau lau tu sêñgaho ñac si gêñ-ña me lêñ sênem akij gwam-ña, nan gêm nom ahuc sambuc. Ma aô bu wasôm têñ mac bu andic ahê lau sambuc ti ñac si lêñ sac, dec oc tôm dom bu mac atap ñasawa dan sa yêc nom tu ambo-ña. ¹¹ Aô gasôm têñ mac bu andic ahê ñamalac bocke nan sam dau bu ñamalac kêñ whiñ-ña, magoc kôm sac ñapan. Mac nem asa nan kôm mêtê mockain-ña, me gêñ gêñ ñawahô, me gêm akij gwam, me sôm yom sac-sac, me nôm gêñ e kêñ inñ, me kêsau lau bu êñgaho ñac si gêñ, nan andic ahê inñ ñapep. Andôc awhiñ inñ, ma aneñ gêñ awhiñ inñ dom.

¹²⁻¹³ Gwelen tamatôc lau nan sêmbo gôlôwac dabun ñalôm dom, nan gic waê yac dom. Anötö dau oc êmatôc ñac. Magoc lau nan sêmbo gôlôwac dabun ñalôm bu sêkôm sac, dec inñ yac neñ gwelen bu tamatôc ñac. Akôm tôm yom nan sêto yêc, nan sôm bu:

Ñamalac bocke nan kôm sac, nan atin inñ su yêc mac nem toñ ñalôm. [Diut 17:7]

6

Lêñ tamatôc ñawapac-ña

¹ Tu sake-ña dec mac akêñ lau sêkêñ whiñ-ña si yom têñ ñgac êmatôc yom-ña nan kêñ whiñ dom, bu êmatôc? Yom dan bu yêc ñamalac sêkêñ whiñ-ña lu ñasawa, dec mac daôm amasa. ² Anjalê tidôn! Têñ ndoc Yisu mbu meñ, nan Anötö oc kêñ gwelen sip i ñ ndê lau dabun amba, bu sêmatôc lau nom-ña. Gwelen dau inñ gwelen atu andô, ma yom nan kwahic dec yêc lau sêkêñ whiñ-ña ñasawa, nan gitôm gêñ sauñ. Boc-dinañ dec mac atôm bu amatôc. ³ Ma anjalê gêñ atu dan tiyham. Yac oc tamatôc anjela sac si yom whiñ. Bocdinañ têñ têm kwahic dec-ña yac datôm bu tamatôc yom bocke nan yêc yac ñasawa. ⁴ Tu dinañ-ña dec yom bu yêc mac nem ñamalac lu ñasawa, nan tu sake-ña mac akêñ têñ lau nan si ñaê mba yêc gôlôwac dabun ñalôm, bu sêmatôc? Mac daôm atôm dom bu amatôc, a? ⁵ Aô gato y om dindec bu wakôm mac mayam daôm. Bocke? Yêc mac nem gôlôwac dabun ñalôm, ñamalac tigauc nan gitôm bu êmatôc lau sêkêñ whiñ-ña si yom, nan dan mbo dom, a?

6-7 Bocke dec mac nem danj kênj in ndê asidôwa danj kalhac lau nanj sêkênj whin dom, nanj anjô-nga, tu bu sêmatôc injlu si yom-nga? Tu mac akôm bocdinañ-nga dec ku mac nem lêng anjuk Kilisi-nga dula su. Mac nem lau sêkênj whin-nga natô bu sêkôm sac têng mac, me sêsôm yom tasanj bu sênggaho mac nem gêng natô su, dec wasôm têng mac bu ahu gêng dau sinj têng nac ma ahôc njawapac dau! ⁸ Magoc mac akôm dom. Mac daôm akôm sac t ênj daôm, ma anjgaho nem asidôwai si gêng su.

Lau sac oc sêtap undambê sa dom

⁹ Anjô ma anyalê! Lau nanj sêkôm mêtê sac, nanj si danj oc wêkainj ndê mala yêc Anôtô ndê gamen undambê-nga dom. Akôc gauc napep ma anjsau daôm dom! Lau nanj sêkôm mêtê mockainj-nga njalêng tidau-tidau nanj so pwac nanj Anôtô kêmatinj tidôj tu lauwê ma laungjac sênem dandi-nga, laungjac nanj sêkênj dau têng laungjac natô, lau nanj sem akin gwam, ¹⁰ lau kanj, lau nanj seņ gêng njawahô, lau nanj sênôm gêng e kênjinj nac, lau nanj sêsôm yom sac-sac, lau nanj sênjsau lau tu sênggaho nac si gêng-nga, lau kainj dinañ si danj oc wêkainj ndê mala yêc Anôtô ndê gamen dom. ¹¹ Muñ-nga mac nem lau natô sêsa lêng sac bocdinañ. Tigenj kwahic dec yac neñ Anôtô kôm gwelenj pi mac na inj ndê Njalau Dabuñ. Inj kêngwasinj mac nem sac hoñ su ginjga, ma kôm mac ati lau dabuñ ma lau gitêj tu Pômdau Yisu Kilisi ndê njâ-nga.

¹² Mac nem lau natô sêsôm yom bocdec bu, “Gêng hoñ gitôm bu yac dakôm. Yao danj yêc dom.” Magoc aô wasôm têng mac bu gêng hoñ oc nem yac sa dom. Yomandô, gêng hoñ gitôm bu yac dakôm, ma yao danj yêc dom. Magoc aô dauñ gatec bu gêng danj nem gôlinj aô. ¹³ Ma mac nem lau natô sêsôm bu, “Anôtô kênj gêng danen-nga tu njatac-nga, ma kênj njatac tu gêng danen-nga-nga. Magoc inj oc seņ gêng danen-nga ma njatac lu-lu su sêninnga.” Tu nac si yom dinañ-nga dec sêlic si njamlic tôm gêng nambwa-nga ma sêkênj si njamlic bambalinj tu sêkôm mêtê mockainj-nga tidau-tidau. Magoc anjô! Anôtô kêmasanj yac ne ñ njamlic tu danem akinj Pômdau-nga, ma Pômdau ndê gwelenj nem yac si-nga gic waê yac gatuj tigenj dom, magoc gic waê yac neñ njamlic whin. ¹⁴ Anôtô ndê njac lai unj Pômdau sa akênj lau batê-nga, ma oc unj yac sa ti njamlic sambuc bocdinañ.

¹⁵ Anjô su nanj! Mac nem akênj whin pinj mac dôj am daminj Kilisi, dec kôm mac nem njamlic ti inj ndê njandô njadanga danj. Mac anyalê yom dindec, me mba? Ma bocke dec mac alic njayham bu akôc

Kilisi ndê njandô njadanga ma asap pi awhê mockainj-nga? Lêng dau sac sambuc! ¹⁶ Ngac danj bu yêc whin awhê mockainj-nga danj, nanj injlu sêti njamlic tigenj. Mac anyalê, me mba? Gauc nem Anôtô ndê yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Injlu oc sêti gêng tigenj. [*Gen 2:24*]

¹⁷ Magoc asa nanj sap Pômdau dôj, nanj Njalau pinj injlu dôj sêti gêng tigenj.

¹⁸ Bocdinañ alhô su yêc mêtê mockainj-nga. Bu asa nanj kôm mêtê mockainj-nga nanj kôm mêtê sac têng dau njamlic, bu mêtê dau kênjinj inj ndê njamlic hóc gelêc mêtê sac natô nanj inj bu kôm. ¹⁹ Anjô! Anôtô kênj Njalau Dabuñ têng mac lau tigen-tigenj ma inj mbo nem njalôm, dec mac nem njamlic gitôm Njalau ndê lôm dabuñ. Anyalê, me mba? Mac njadau daôm dom. ²⁰ Mba! Anôtô gêmlihi mac su ati inj ndê, na njali atu. Tu dinañ-nga dec ayob nem njamlic napep, tu bu gêng hoñ nanj mac akôm, nanj oc po Anôtô ndê waê sa.

7

Yom pi lauwê ti laungjac sênem dandi-nga

¹ Kwahic dec aô bu waô yom natô nanj mac ato sip nem bapia. Mac ato yom pi mac nem gauc bocdec bu, lauwê ma ngac bu sênem dau dom, dec oc njayham. ² Gauc dinañ inj njayham, magoc lêng mockainj-nga kêsôwec tiatu yêc nom, ma tu dinañ-nga dec wasôm têng mac bu inj lêng njayham kêlêc bu lauwê sênem ngac sa, ma laungjac sênem awhê sa. ³ Ma ngac danj ênggaminj dau têng ndê awhê dom, ma awhê ênggaminj dau têng ndê akweñ dom. ⁴ Bu awhê danj ti njadau dau ndê njamlic tawasê dom, inj nakweñ ti njadau whin. Ma ngac danj ti njadau dau ndê njamlic tawasê dom, inj ndê awhê ti njadau whin. ⁵ Bocdinañ awhê lu ngac sênggaminj dau têng dandi dom, mboe injlu si danj ndê njalôm kac inj e Sadanj êntôm inj bu kôm mêtê mockainj-nga. Injlu bu si njalôm pitigenj bu sêmbo ahê dau njasawa sauñ bu sênem dabuñ dau tu sêteñ mbec-nga, dec oc tôm. Magoc têng t êm dau pacndê, nanj sêmbo sêwhinj dau tiyham. ⁶ Aô gauc gêm bu inj lêng njayham bu lauwê ma ngac sênem dau, ma tu dinañ-nga dec gawhê yom dau sa têng mac. Magoc aô gato tu bu wandic yomsu lauwê ma ngac hoñ bu sênem dau-nga lec dom. ⁷ Aô tac whin bu lau hoñ sêmbo sêtôm aô dec gambo. Tigenj Anôtô gic sam inj ndê mwasinj tidau-tidau têng njamalac tigenj-tigenj tôm gi. Yac hoñ dawêkainj mwasinj kainj tigenj dom.

⁸ Aô bu wasôm yom pi laungjac sawa, ma lauwê sawa. Nac bu sênem awhê me ngac wakuc dom, ma sêmbo sêtôm aô

gambo, dec oc ñayham. ⁹ Magoc ñac bu sêñsahê bu sêtôm dom bu sêtîmêtê dau tu lêtñ ñjalôm ñagalac-ñga, nañ inñ oc ñayham hôc gêlêc bu lauwhê sawa sênem ñgac sa, ma laungac sawa sênem awhê sa tiyham.

¹⁰ Aô bu wakêñ ñagôlinñ danñ têtñ lauwhê ma ñgac nañ sem dau sa su. Aô tañwasêñ neñ yom dom, bu Pômdau dau kêtñ ñagôlinñ bocdec bu, awhê danñ hu ndê akweñ siñ, nañ nem ñgac wakuc dom. Inñ êñsahê bu êmasañ yom whinñ nakweñ tiyham ma mbu ndi mbo whinñ inñ. Bu mba, nañ inñ mbo tawasê. Ma ñagôlinñ tigenñ dinanñ gic waê laungac bocdinanñ. Ñgac danñ hu ndê awhê siñ dom.

¹² Ma aô bu wasôm yom têtñ mac honñ, pi awhê lu ñgac nañ sem dau sa su, magoc danñ kêtñ whinñ, ma danñ kêtñ whinñ dom. Yom dindec Pômdau sôm têtñ aô dom, aô dauñ gauc gêm bu inñ lêtñ ñayham dec bu wasôm têtñ mac. Ñgac kêtñ whinñ-ñga danñ bu ndê awhê kêtñ whinñ dom, magoc awhê dau tac whinñ bu mbo whinñ inñ, nañ ñgac dau hu inñ siñ dom. ¹³ Ma awhê kêtñ whinñ-ñga danñ bu nakweñ kêtñ whinñ dom, magoc ñgac dau tac whinñ bu mbo whinñ inñ, nañ awhê dau hu nakweñ siñ dom. ¹⁴ Ñahu bu Anötô oc lic inñlu si sem dau-ñga bu ñadômbwi tu inñlu si danñ kêtñ whinñ dom-ñga lec dom. Mba. Tu awhê me ñgac nañ kêtñ whinñ-ñga, dec Anötô gêlic inñlu si sem dau-ñga dinanñ tôm gêtñ dabuñ. Bu bocdinanñ dom, dec Anötô oc lic balêkoc nañ inñlu sêkwê asê bu ñadômbwi. Magoc mba. Inñ gêlic inñlu si balêkoc bu dabuñ tu inñ nañ kêtñ whinñ-ñga.

¹⁵⁻¹⁶ Bocdinanñ inñ lêtñ ñayham bu lauwhê ma ñgac kainñ dinanñ nañ sem dau su, nañ sêhu dandi siñ dom. Bu mboe am awhê nañ kêtñ whinñ, oc ti lêtñ bu am nem akweñ nañ kêtñ whinñ dom, nañ oc tap Anötô ndê mwasiñ nem inñ si-ñga sa. Ma am ñgac nañ kêtñ whinñ, mboe am oc ti lêtñ bu Anötô nem am nem awhê nañ kêtñ whinñ dom, nañ si. Asa kêtñalê? Magoc yom dau inñ bu ti balanñ ñanña tu lauwhê ma laungac sêhu dandi siñ-ñga dom. Bu Anötô kêtñalê yac sa bu dambo ti yom malô. Bocdinanñ ñgac nañ kêtñ whinñ dom bu tac whinñ bu hu ndê awhê kêtñ whinñ-ñga siñ, nañ dec alhac inñ ahuc dom. Ma awhê nañ kêtñ whinñ dom, nañ bocdinanñ.

Anötô ndê galem, ma lêtñ dambo-ñga

¹⁷ Aô gakêtñ ñagôlinñ danñ têtñ gôlôwac dabuñ honñ nañ gam mêtê ñac su, nañ hêganônñ yom gam dindec, ma ñagôlinñ dau bocdec bu. Pômdau dau kêmasanñ ñamalac si lêtñ têtñtêtñ su, ma ñalêtñ bocke nañ ñamalac danñ mbo têtñ ndoc Anötô ndê galem tap inñ sa, nañ inñ gauc nem bu hu siñ

dom. ¹⁸ Anötô bu êñgalêñ ñgac nañ sêsê inñ ndê ñamlic ñatô su kékuc lau Israel-ñga si pwac, nañ sa, nañ goc sêc gêtñ dau ahuc dom. Inñ bu êñgalêñ ñgac danñ sa nañ sêsê inñ su dom, nañ goc sêsê inñ dom. ¹⁹ Yac bu dasê laungac me dasê ñac dom, inñ gêtñ ñandô dom. Gêtñ ñandô dau bocdec bu, yac danñ wambu Anötô ndê yom honñ nañ. ²⁰ Ñalêtñ bocke nañ lau sêmbo têtñ ndoc Anötô kêtñalêñ sac-ñga. Ma am asa nañ gêm akiniñ lau danñ dom, magoc Pômdau kêtñalêñ am sa, nañ goc anyalê ñapep bu kwahic dec am ti Kiliñ ndê awhê me ñgac akiniñ. ²³ Kiliñ gêmlihi mac su ña ñalêli atu. Tu dinanñ-ñga dec anyalê ñapep bu ñamalac nom-ñga danñ ti mac nem ñadau ñandô dom. ²⁴ O asidôwai hac! Ñalêtñ bocke nañ mac ambo têtñ ndoc Anötô ndê galem tap mac sa, nañ gauc nem bu akôm ñapanñ ambo Anötô angô-ñga.

Yom pi lau nañ sem dandi sa su dom

²⁵ Aô bu wasôm yom pi lau wakuc nañ sem dau sa su dom. Pômdau kêtñ ñagôlinñ danñ têtñ aô hêganônñ ñac dom. Magoc inñ ndê mwasiñ puc aô dônñ, dec akêtñ whinñ aô ma akôc yom dindec sa. ²⁶ Tu lau sêkêtñ kisa ñanña têtñ yac lau dakêtñ whinñ-ñga têtñ têtñ dindec-ñga, dec aô gauc gêm lêtñ ñayham bocdec bu, lau nañ sem dau sa su dom, nañ sêmbo bocdinanñ. ²⁷ Am ñgac nañ sêhoc am nem yom asê su bu nem awhê danñ, nañ êmsalê lêtñ tu hu yom dau siñ-ñga dom. Ma am ñgac nañ sêhoc am nem yom asê su dom, nañ êmsalê awhê tu nem-ñga dom. ²⁸ Magoc am asa nañ gauc gêm tidônñ bu nem awhê me ñgac, nañ am kôm sac dom. Tigenñ lau nañ sem dau sa su, nañ oc sêhoc ñawapac yêc nom dindec, ma aô gatec bu mac atap ñawapac sa atôm ñac, dec gasôm yom dinanñ.

Danem akiniñ Pômdau ti neñ ñjalôm sam-buc

²⁹ O asidôwai, aô wasôm têtñ mac bu têtñ tiapê su. Bocdinanñ têtñ kwahic dec ma ndi, nañ ambo bocdec. Lauñgac nañ sem awhê sa su, nañ sêmbo tôm sem awhê sa dom. ³⁰ Lau nañ sêtanj dangibo, nañ sêmbo tôm sêtanj dom. Lau nañ atac ñayham, nañ sêmbo tôm ñac atac ñayham dom. Lau nañ semlihi gêtñ, nañ sêmbo tôm ñac si wapa mbasi. ³¹ Ma lau nañ sêkôm gwelên pi gêtñ nom-ñga, nañ gauc nem gêtñ dau

ênjlêc dom. Yom dau n̄ahu bu nom kwahic dec-nga oc yêc n̄apan̄ dom, oc niŋga.*

³² Aô tac whiŋ bu mac ayê m daôm su tu gêŋ nom-nga-nga lec dom. Lauŋgac naŋ sem awhê sa su dom, naŋ oc séyê m dau su tu sêkôm Pômdau ndê gwelen-nga, ma bu sêkôm gêŋ naŋ gic Pômdau tandô n̄ayham. ³³ Magoc lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ oc séyê m dau su tu gêŋ nom-nga-nga, tu bu sêkôm ñac si lauw hêi atac n̄ayham sa. ³⁴ Bocdinaŋ séyê m dau su tu Pômdau tigen-nga dom, magoc sêkôm ti ñalôm lu-lu. Nalêŋ tigen, lauw hêi akiŋ me lauw hêi bocke naŋ sem ñgac sa dom, naŋ oc séyê m dau su tu sêkôm Pômdau ndê gwelen-nga, ma pi lêŋ bu sêtimê tê dau si ñamlic ti gat u ñapep. Magoc lauw hêi naŋ sem ñgac sa su, naŋ séyê m dau su tu gêŋ nom-nga-nga tu bu sêkôm nakwenj atac n̄ayham sa. ³⁵ Aô gato yom dindêc tu bu wan̄gwinij mac-nga dom. Aô gato bu wanem mac sa, ma bu mac asa lêŋ n̄ayham ma anem akiŋ Pômdau ti nem ñalôm sambuc, ma ahê gauc pi gêŋ nom-nga ênjlêc dom.

Yom ñatô pi lauw hêi ma lauŋgac si lêŋ

³⁶ Aô bu wasôm yom pi ñgac naŋ sêhoc in̄lu awhê akiŋ daŋ si yom asê bu sênem dau, magoc in̄lu sem dau sa su dom. ñgac dau bu ndê ñalôm kac in̄ ma tac whiŋ ñandô bu nem awhê dau, dec in̄ kôm sac dom. Akêŋ in̄lu sênem dau. ³⁷ Magoc ñgac dau bu gauc nem tidôŋ yêc in̄ ndê ñalôm bu nem in̄ ndê awhê akiŋ dinaŋ dom, naŋ in̄ kôm gêŋ n̄ayham. In̄ bu nditôm bu nem gôliŋ dau ndê lêŋ, dec kôm tôm in̄ ndê ñalôm gauc gêm tidôŋ. Ñamalac daŋ gitôm dom bu kac in̄. ³⁸ Bocdinaŋ ñgac naŋ gêm ndê awhê sa, naŋ kôm mêtê n̄ayham, ma in̄ naŋ gêm awhê sa dom, naŋ kôm mêtê n̄ayham hóc gêlêc su.

³⁹ Awhê naŋ gêm ñgac sa su, naŋ in̄lu si yom sênem dau-nga piŋ in̄lu dôŋ e in̄ nakwenj mbac ndu. In̄ nakwenj bu mbac ndu, ma awhê dau tac whiŋ bu nem ñgac daŋ tiyham, naŋ yom mباس. Oc tôm bu in̄ nem ñgac kêŋ whiŋ-nga bocke naŋ in̄ tac whiŋ, magoc gitôm dom bu nem ñgac naŋ kêŋ whiŋ Pômdau dom. ⁴⁰ Magoc aô dauŋ gauc gêm bu awhê tuc dau bu mbo tawasê, dec oc êmwasiŋ in̄ ênjlêc. Aô dauŋ neŋ gauc dinaŋ, ma Anôtô ndê Ñalau, naŋ mac

asôm bu gêm gôliŋ mac, naŋ mbo aneŋ ñalôm whiŋ, dec puc aneŋ gauc dôŋ.

8

Gêŋ danaŋ-nga naŋ lau sêkêŋ ti da têtŋ anôtô i gwam

¹ Mac ato yom ñatô pi gêŋ danaŋ-nga naŋ lau sêkêŋ ti da têtŋ anôtô i gwam.* Tô m mac asôm, yac hoŋ datap gauc sa su. Magoc yac bu dakôm gêŋ naŋ taŋyalê bu yao daŋ kalhac yac ahuc bu dakôm-nga dom, dec taŋkuc lêŋ dapo dauŋ sa-nga. Yac bu dakôm gêŋ naŋ tôc asê bu yac atac whiŋ neŋ asidôwai, ma bu dapo ñac sa, naŋ in̄ lêŋ n̄ayham kêlêc. ² Asa naŋ toc dau sa bu in̄ ñamalac ti gauc atu, naŋ tap sa gitôm su dom. ³ Magoc asa naŋ tac whiŋ Anôtô, naŋ Anôtô kêyalê in̄.

⁴ Yom dinaŋ bu whê yom dec kwahic aô bu wasôm pi gêŋ danaŋ-nga naŋ sêkêŋ ti da têtŋ gwam, naŋ sa. Yac taŋyalê bu Anôtô ñandô tigen dec mbo, ma gwam in̄ gêŋ ñambwa nom-nga. ⁵ Lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêtoc gêŋ daêsam sa ti ñac si anôtô i ma pôm d au i. Ñac sem akiŋ gêŋ nom-nga ma gêŋ undambê-nga ma sêsam bu ñac si anôtô i. ⁶ Magoc yac lau dakêŋ whiŋ-nga datoc Anôtô tigen sa. In̄ Danaŋ naŋ kêŋ gêŋ hoŋ, ma yac dati in̄ ndê. Ma Pômdau tigen mbo. In̄ Yisu Kilisi, naŋ Anôtô kêŋ gêŋ hoŋ na in̄, ma ti yac neŋ n̄ahu dambo taŋli-nga.

⁷ Tigen lau hoŋ si gauc sa ñapep pi gêŋ naŋ lau sêkêŋ ti da têtŋ gwam, naŋ dom. Lau sêkêŋ whiŋ-nga ñatô muŋ-nga sem akiŋ gwam, ma sêhu siŋ su, magoc lêŋ dau k alhac ñac si gauc n̄apan̄. Bocdinaŋ kwahic dec ñac bu sêneŋ gêŋ danaŋ-nga naŋ lau sêkêŋ ti da têtŋ gwam, dec oc kôm ñac si ñalôm lu-lu bu mboe sêkôm sac. ⁸ Magoc Anôtô oc lic yac n̄ayham me sac tu gêŋ danaŋ-nga-nga dom. Yac bu danaŋ me danaŋ dom, naŋ lêŋ daŋ hóc gêlêc daŋ su dom.

⁹ Magoc ayob ñapep bu gêŋ naŋ mac alic tôm bu akôm, naŋ kôm ñamalac daŋ, naŋ ndê ñalôm lu-lu pi gêŋ dau, naŋ ndê kêŋ whiŋ tisac dom. ¹⁰ Am asa naŋ kêyalê bu yao daŋ kalhac am ahuc dom bu neŋ gêŋ ndôc lôm sênem akiŋ gwam-nga, naŋ ñgô. Ñamalac kêŋ whiŋ-nga daŋ naŋ ndê gauc sa ñapep pi gêŋ dau dom, naŋ bu lic am neŋ gêŋ ndôc dindê, dec oc mboe in̄ ndê

* **7:31** Yom naŋ Pol sôm yêc ñabatij 29-31 naŋ n̄ahu bocdec, yac neŋ n̄ahu andô dambo nom-nga naŋ sip gêŋ nom-nga dom. In̄ sôm bu lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ sê mbo tôm sem awhê sa dom. Magoc in̄ sôm tu bu lauŋgac sêpu si awhêi me sêpuc dômbwê ñac lec dom. Mba. In̄ bu whê sa bu danem dauŋ, me datan dangibo, me dambo ti atac n̄ayham, me datidulu gêŋ, me dakôm gwelen pi gêŋ nom-nga, naŋ ti yac neŋ n̄ahu andô dambo nom-nga dom. Dakêŋ whiŋ Pômdau ti danem akiŋ in̄, naŋ in̄ gêŋ atu. * **8:1** Têtŋ têtŋ dinaŋ lau daêsam sem akiŋ anôtô i gwam. Ñac sêkêŋ wata ti da pi alta gwam-nga, ma tiŋambu seŋ ñatô, ma ñatô sêkêŋ sa maket. Lau Korin-nga ñatô gauc gêm bu yao daŋ kalhac ñac ahuc tu sêneŋ wata kaiŋ dinaŋ dom, ma sêto yom têtŋ Pol ma sêndac in̄ pi gêŋ dau.

nalôm oc pêñ dôñ bu neñ gêñ nañ sêkêñ ti da têtñ gwam, nañ whiñ am. ¹¹⁻¹² Am nem gauc sa ñapep, magoc am nem lêñ dinar inñ s o. Nahu bu mboe tiñambu ñamalac dinar oc ñalôm ñawapac pi gêñ nañ inñ kôm e kôm inñ ndê kêtñ whiñ tisac ma sa lêñ niñga-ñga. Kilisi mbac ndu su bu nem am nem asidôwa dinar, nañ ndê gauc babalê, nañ si-ñga, ma bocdinar gêtñ nañ am kôm têtñ inñ, nañ tôm am kôm sac têtñ Kilisi dau. ¹³ Bocdinar aô neñ lêñ waney wata-ñga bu wê aney asidôwa danñ sa señ sac-ñga, dec waney gêtñ dau tiyham dom andô. Nahu bu aô gatec bu wakôm aney asidôwa danñ ndê kêtñ whiñ tisac.

9

Pol whê dau sa bu aposel ñandô

¹ Aô gambo ñamalac danñ ñapu dom, ma aô aposel ñandô. Aô galic yac neñ Pômdau Yisu pi tanôñ solop. Ma mac daôm ati lau akêtñ whiñ-ñga, tu mêtê nañ aô gam pi Pômdau têtñ mac-ñga. Yom hoñ dinar inñ yom ñandô, me? ² Lau ñatô sêlic aô gitôm aposel si danñ dom, ma mac bocke? Oc tôm dom bu mac andac batam aô. Nahu bu mac ati lau akêtñ whiñ Kilisi-ñga tu ñawaê ñayham nañ aô gahoc asê têtñ mac-ñga, ma gêtñ dau têtñ asê bu aô Pômdau ndê aposel ñandô.

³ Mac lau nañ andac batam aô bu aposel ñandô me mba, nañ angô! ⁴ Aô ti lau nañ sêkôm gwelen ñawaê ñayham-ñga sêwhiñ aô, nañ bu tanjkwê lau bu sêpuc yac dôñ ña gêtñ aney ti anôm-ñga ô yac mba gwelen, dec yac akôm so, a? ⁵⁻⁶ Mac gauc gêm bocke? Inñ solop bu alu Banabas tanjwasêñ anem gwelen tu akôm kwanñ dauñ-ñga, magoc aposel ñatô takwê lau tu sênem ñac sa-ñga, a? Ma yac bu akôm mba lauwhêi nañ sêkêñ whiñ sêñsêlêñ sêwhiñ yac, ma tanjkwê lau bu sêkêñ gêtñ sêpuc ñac dôñ sêwhiñ yac-ñga, nañ inñ lêñ so, a? Mac anyalê su bu Pita ma lau aposel ñatô ma Pômdau ndê asii sêkôc si lauwhêi sêñsêlêñ sêwhiñ ñac. ⁷ Ngac siñ-ñga bocke gêmli dau tu gwelen ndic siñ-ñga? Ma ñamalac nañ sô gêtñ ñawhê, nañ inñ lêñ solop bu inñ neñ gêtñ dau ña-ñandô, me? Ma ñamalac nañ yob domba ma naniñ, nañ bu nôm su ñagec ô inñ ndê gwelen dinar, nañ so me?

⁸ Aô gasôm yom pi ñamalac si lêñ gwelen-ñga ñatô bu wawhê gêtñ dau sa. Magoc Anôtô ndê yom whê gêtñ dau sa whiñ. ⁹ Bu yomsu danñ nañ Moses to, nañ sôm bu:

Têtñ ndoc mac akêtñ makao sêkôm gwelen bolom-ñga, nañ asô ñac tókwa ahuc dom. Sênêñ bolom ñatô ô ñac si gwelen.

[Diut 25:4]

Mac gauc gêm bu Anôtô kêtñ yom dau gic waê makao ñambwa, a? ¹⁰ Inñ kêtñ yom dau gic yac ñamalac ñawaê solop. Yomandô! Moses to yom dau tu yac-ñga. Bu ñamalac nañ sô gêtñ ñawhê, ma ñamalac nañ gic gêtñ ñandô sa, nañ lu-lu sêkêñ bata bu oc sênêñ gêtñ ñandô. ¹¹ Ma yac lau aposel bocdinar. Yac akôm gwelen tu mac gatôm-ñga, tôm lau nañ sêsô gêtñ ñawhê sip ôm. Ma yac bu tanjkwê gêtñ ñatô yêc mac tu bu puc yac dôñ-ñga, dec tu sake-ñga mac alic sac? ¹² Lau ñatô sêkôm gwelen têtñ mac ma sêkac mac bu akêtñ gêtñ puc ñac dôñ-ñga. Ma yac atôm bu andac mac bu anem yac sa hôc gêlêc su. Yac atôm, magoc yac akôm dom. Mba! Yac atec bu gêtñ danñ lhac yac mba gwelen pi Kilisi ndê ñawaê ñayham ahuc. Ma tu dinar-ñga dec yac alic ñayham bu ahôc ñawapac daêsam.

¹³ Ma gêtñ danñ tiyham. Mac anyalê su bu lau nañ sem akiñ Anôtô sêmbo lôm dabun, nañ sêtap gêtñ daney-ñga sa yêc gêtñ daney-ñga nañ lau sêkêñ ti da pi alta yêc lôm dabun. ¹⁴ Ma Pômdau dau gic atu yom kainñ tigen, ma têtñ asê bu inñ lêñ solop bu lau nañ sêhoc ñawaê ñayham asê, nañ sêtap gêtñ puc ñac dôñ-ñga sa yêc lau nañ sêkôc ñawaê dau sa.

¹⁵ Bocdinar, aô gatôm bu wakêtñ batanñ gêtñ puc aô dôñ-ñga, magoc gakôm dom. Ma yom nañ kwahic d ec aô gato, nañ gato tu bu wandac mac bu anem aô sa-ñga lec dom. Mba! Aô bu gêtñ yô aô e wambac ndu, nañ ñayham hôc gêlêc bu wandac gêtñ puc aô dôñ-ñga yêc lau ñapan, e sêtec bu sêñgô ñawaê ñayham. Aô gapo dauñ sa tu aney lêñ dinar-ñga, ma aô bu wasa lêñ danñ dau-ñga, dec aney ñahu wapo dauñ sa-ñga oc mbasi. ¹⁶ Magoc aô oc wapo dauñ waên sa tu gwelen ñawaê ñayham-ñga dom, ñahu bu Anôtô kêtñ gwelen dau sip aô aman, dec aney ñalôm kac aô ñandô bu wakôm. Ma aô bu wahoc ñawaê ñayham asê dom, dec oc kêtñ wapac aô sac sambuc. ¹⁷ Bu aô gakôm gwelen dau tu aô dauñ gauc gêm tidôñ bu wakôm-ñga lec dom. Bu bocdinar dec oc tôm bu tanjkwê bu wakôc ñaôli ô aney gwelen. Magoc aô gakôm gwelen dau tu Anôtô-ñga, bu inñ dau kêtñaliñ aô sa gac waê gwelen dau. ¹⁸ Bocdinar aô oc tanjkwê ñaôli bocke? Gêtñ nañ yac lau aheñ-ñga atôm bu tanjkwê, nañ aô oc wahu siñ. Aô tac whiñ bu têtñ ndoc wahoc ñawaê ñayham asê têtñ lau, nañ wakêtñ têtñ ñac ñambwa. Lêñ dinar ti aney ñaôli.

¹⁹ Bu aô gambo ñamalac danñ ñapu dom, magoc aô galic ñayham bu wati lau hoñ si ñgac akiñ ñambwa, tu bu wanjahê bu wanem lau daêsam kwi bu sêkêñ whiñ Kilisi ma sêtap Anôtô ndê mwasinñ nem ñac si-ñga sa. ²⁰ Têtñ ndoc nañ aô gambo

gawhiñ lau Israel-nga, nañ aö kasahê bu wambo watôm ñac si dan, tu bu wanem ñac si daêsam kwi e sêkêñ whiñ Kilisi. Aö gambo Moses ndê yomsu dan ñapu dom, tigeñ têtñ yôm aö gambo gawhiñ lau nañ sêmbô yomsu ñapu, nañ aö kasahê bu wambo watôm ñac si dan, tu bu wanem ñac si lau daêsam kwi tu Kilisi-nga. ²¹ Ma têtñ ndoc aö gambo gawhiñ ñlau gameñ apa-nga nañ sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, nañ kasahê bu wambo watôm ñac si dan, tu bu wanem ñac si lau daêsam kwi tu Kilisi-nga. (Aö gatec Anötö ndê yomsu dom, magoc aö gambo Kilisi ndê yomsu ñapu.) ²² Têtñ ndoc aö gambo gawhiñ lau nañ sêkêñ whiñ gwalec, nañ aö kasahê bu wambo watôm ñac sêmbô, tu bu wanem ñac si daêsam kwi sêkêñ whiñ Kilisi.* Aö kakuc lêtñ daêsam têtñ ndoc gambo lau tidau-tidau si toñ ñalôm, ma gakôm gêtñ hoñ tu bu wanem lau ñatô kwi-nga. ²³ Aö gakôm gêtñ hoñ dinañ tu ñawaê ñayham-nga, tu bu lau daêsam sêtap ña-mwasin sa sêwhiñ aö.

²⁴ Gauc nem lau nañ sênti tu sêhóc gêgêlêc dandi-nga. Ñac hoñ sênti, magoc ñamalac tigeñ oc hóc gêlêc ma tap ñamalac ñamata-nga ndê ñaöli sa. Asa nem lêtñ akêñ whiñ-nga atôm ñamalac nañ kêtî hóc gêlêc lau ñatô, tu bu atap nem ñaöli ñayham sa-nga. ²⁵ Lau hoñ nañ bu sênti, nañ sêtimêtê dau ñapep tu bu sêtap ñaöli sa-nga, magoc ñaöli dau oc yêc ñapanñ dom. Yac lau dakêñ whiñ-nga tanti tu bu datap ñaöli yêc ñapanñ-nga sa. ²⁶ Bocdinañ, aö dauñ gasa neñ lêtñ wanem akîñ Anötö-nga gitôm ñgac nañ kêtî bambalin, nañ dom. Ma aö gac sin gatôm ñgac nañ kêbalin amba ñambwa-ñambwa, nañ dom. ²⁷ Mba! Aö gac sin ñanga têtñ ñalôm akwa bu watimêtê dauñ ma wayob dauñ neñ lêtñ ñapep eñ. Aö bu wakôm bocdinañ dom, dec mêtê nañ aö gam têtñ lau ñatô, nañ aö dauñ oc waso ñamwasin.

10

Lau Israel si mêtê sac kêtñ puc yac

¹ O asidôwai. Aö atac whiñ bu mac akôc gauc ñapep pi gêtñ nañ tap abañi Israel-nga sa. Ñac hoñ sêñsêlêñ sêwhiñ Moses sêmbô Anötö ndê dao ñapu, ma sêlom gwêc sêwhiñ dau si. ² Ñac sêmbô sêwhiñ Moses yêc gwêc ti dao dinañ, dec gitôm sêlin busangu kain dan, nañ pin ñac hoñ dôtñ sem damin in. ³ Ñac hoñ señ gêtñ

daneñ-nga kain tigeñ, nañ Anötö kêtñ in ndê ñaclai atu. ⁴ Ma ñac hoñ sênôm bu kain tigeñ nañ Anötö ndê ñaclai kêtñ sa akêñ hoc. Hoc dinañ in Kilisi dau, nañ kêsêlêñ whiñ ñac têtñ ndoc sêmbô gameñ sawa. ⁵ Anğo ñapep! Lau dau hoñ sêtap Anötö ndê mwasin sa, tigeñ ñac si lau daêsam sêsa si lêtñ sic in tandô dom, dec in gic ñac ndu yêc gameñ sawa.

⁶ Gêtñ hoñ dinañ ñandô sa gitôm dôhôn bu kêtñ puc yac. Abañi Israel-nga dinañ si ñalôm sap mêtê sac dôtñ ñapan, ma bocdinañ dayob dauñ bu tanñuc ñac si lêtñ dom. ⁷ Ñac si lau ñatô sem akîñ anötöi gwam têtñ têtñ sêmbô gameñ sawa. Sêto yom pi ñac, nañ yêc bocdec bu:

Lau dau sêndöc sic bu sêneñ ti sênôm gêtñ, ma sêtisa bu sêtê wê ma sêkôm mêtê ñalôm ñagalac-nga tidau-tidau. *[Eks 32:6]*

Bocdinañ ayob daôm ñapep bu anñuc ñac si lêtñ sênem akîñ gwam-nga dom. ⁸ Ma akôm mêtê mockain-nga tôm ñac si lau ñatô sêkôm, nañ dom. Bu Anötö gic ñac si lau 23,000 ndu têtñ bêc tigeñ. ⁹ Ma gauc nem ñac si lau ñatô nañ sêñsahê Pômdau, ma in kêtñ mboc sac sêseñ ñac ndu. Bocdinañ gauc nem bu akôm sac ma anñsahê Pômdau dom. ¹⁰ Ma atucdin tôm ñac si lau ñatô sêkôm, nañ dom. Ñac sêtucdin, dec Anötö kêkin anela señ lau su-nga gic ñac ndu.

¹¹ Anğô su nañ. Bêc ñambu-nga meñ kêpin su. Ma gêtñ hoñ nañ hóc asê abañi, ma sêto ñayom sa yêc, nañ gitôm dôhôn bu kêtñ puc yac lau têtñ kwahic dec-nga, bu tanñuc ñac si lêtñ dom. ¹² Bocdinañ am asa nañ gauc gêm bu am kalhac ñanga, nañ yob daôm bu pweñ dom! ¹³ Lêtôm bocke nañ mac anñsahê, nañ tap lau hoñ sa bocdinañ. In gêtñ wakuc dom. Magoc Anötö oc hu mac sin me tec mac dom. In oc yob mac bu lêtôm nañ hóc gêlêc nem licwalô su, nañ ñadañ tap mac sa dom. Magoc lêtôm bu meñ, dec in oc êmasañ lêtñ bu mac alhò su yêc lêtôm dau, ma puc mac dôtñ bu alhac ñanga ma aku sa dom.

Sakîñ mwasin dabuñ-nga ma sakîñ gwam-nga

¹⁴ Bocdinañ aneñ lau atac whiñ-nga, anğô! Alhò su yêc sakîñ gwam-nga. ¹⁵ Mac lau tiguaç, ma bocdinañ anñsahê aneñ yom ma alic, in yom ñandô. ¹⁶ Têtñ ndoc yac daneñ mwasin dabuñ, nañ tam mbec laclhu wain-nga goc danôm, ma gêtñ dau pin yac dôtñ tam damin Kilisi ndê dac.

* 9:22 Pol tóç asê tiawê bu in mbo yomsu ñapu dom, magoc têtñ ndoc in mbo whiñ lau nañ atac lu-lu pi gêtñ ñatô, dec in hu gêtñ nañ in kêtñalê bu yao mba, nañ sin tu bu êñsôn ñac-nga dom. Gauc nem yom nañ in to pi wata nañ lau sêkêñ ti da têtñ gwam yêc 1 Kor 8:1-13. Pol ndê ñalôm ñawapac tu neñ gêtñ dinañ-nga dom, tigeñ lau ñatô bu gauc nem yom daêsam pi gêtñ dau, dec in oc hu sin têtñ têtñ in mbo whiñ ñac, tu bu kôm ñac si sêkêñ whiñ tisac dom-nga.

Ma têt ndoc yac tañ bolom mwasiñ dabuñ-nga nañ dapô kôc-kôc, dec gêtj dau piñ yac dôñ tam damiñ Kilisi ndê ñandô. Yom dindec inç yom ñandô, me? ¹⁷ Yac lau daêsam tañ yêc bolom tigen, dec gêtj dau piñ yac hoj dôñ dati gêtj tigen.

¹⁸ Gauc nem lau Israel-nga nañ senç gêtj daneñ-nga nañ lau sêkêtj ti da pi alta. Lau hoj nañ senç gêtj dau, nañ gêtj dau piñ ñac dôñ sem damiñ alta dinañ ñadau. ¹⁹ Aô gasôm yom dau tu bu watôc asê bu gwam inç gêtj ñandô lec dom, me da nañ lau sêkêtj pi alta tu sênem akiñ gwam dan-nga, inç gêtj ñandô lec dom. Mba andô! ²⁰ Magoc gêtj nañ lau sambuc sêkêtj ti da, nañ sêkêtj ti da têtj Anôtô dom, sêkêtj tu sênem akiñ ñalau sac-nga. Ma aô gatec bu mac anej gêtj nañ oc piñ mac dôñ anem damiñ ñalau sac. ²¹ Gitôm dom andô bu mac anôm gêtj yêc laclhu nañ piñ mac dôñ am damiñ Pômdau, ma tinambu andi anôm yêc laclhu nañ oc piñ mac dôñ anem damiñ ñalau sac whiñ. Gitôm dom andô bu mac anej Pômdau ndê mwasiñ, ma anej mwasiñ nañ lau senç tu sêtoc ñalau sac sa-nga whiñ. ²² Yac bu dakôm, dec oc dakôm Pômdau tac ñandê sa, bu inç gêm lêmun inç ndê gêtj. Mac gauc gêm bocke? Yac neñ l icwalô hôc gêlêc inç ndê, dec datôm bu tanlêc inç ndê atac ñandê, a?

Dakôm neñ gêtj hoj tu dapô Anôtô waê sa-nga

²³ Mac nem lau ñatô sêsôm yom danç bocdec bu, “Gêtj hoj gitôm bu yac dakôm. Yao danç yêc dom.” Tigen aô wasôm têtj mac bu gêtj hoj oc êmwasiñ yac dom. Yomandô, gêtj hoj gitôm bu yac dakôm, ma yao danç yêc dom, magoc gêtj hoj oc puc yac dôñ dom. ²⁴ Ayob daôm bu akôm gêtj hoj tu apo daôm sa-nga dom, magoc akôm tu bu amwasiñ lau ñatô-nga.

²⁵ Wata nañ mac amlhi yêc maket ñamala, nañ anej ti atac lu-lu dom, anej ti atac pa su enç. ²⁶ Bu sêto yom yêc bocdec: Nom sambuc, ma gêtj nom-nga hoj, nañ Pômdau ndê gêtj. [BW 24:1]

²⁷ Namalac nañ kêtj whiñ dom, nañ bu êñgalêm mac bu anej gêtj awhiñ inç, ma mac bu atac whiñ bu andi, nañ andi. Ma gêtj hoj nañ inç bu kêtj têtj mac, nañ anej ti atac lu-lu dom. Anej ti atac pa su. ²⁸⁻²⁹ Magoc ñgac danç bu lic mac ma sôm bu, “Ei! Wata dinañ sêkêtj ti da têtj gwam muñ su,” nañ anej dom. Mac daôm ançyalê ñapep ma atôm bu anej ti atac pa su, magoc tu ñgac nañ kêtj puc mac-nga, dec anej dom, bu añsôn inç ndê gauc dom. Lau nañ sêkêtj whiñ ñançga, nañ sêñyalê bu gêtj hoj nañ Anôtô kêtj têtj yac tu daneñ-nga, nañ yao danç kalhac ahuc dom. Magoc yac bu daneñ gêtj nañ sêkêtj ti da têtj

gwam, dec mboe ñamalac nañ kêtj whiñ gwalec, nañ ndê gauc sa ñapep pi gêtj dau dom, nañ oc pu yac neñ lêtj yao mbasi-nga dinañ. ³⁰ Yac bu daneñ gêtj, nañ danem danç Anôtô muñ, ma aô gatec bu lau sêpu yac tu gêtj daneñ-nga nañ yac tam danç Anôtô muñ su ma tañ-nga.

³¹ Bocdinañ, gêtj hoj nañ mac bu anej ti anôm ma akôm, nañ akôm ñalêñ ñayham nañ tôm bu po Anôtô ndê waê sa. ³² Gauc nem lau hoj, lau Israel me lau Grik, ma lau hoj nañ sêmbo Anôtô ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, ma ayob nem lêtj hoj ñapep, bu akôm lau danç si sêkêtj whiñ tisac dom. ³³ Aô dauñ neñ lêtj dinañ. Aô gayob neñ lêtj hoj bu ndic lau hoj tandô ñayham. Aô gakôm tu bu wamwasiñ dauñ-nga dom, magoc gakôm tu bu wanem lau daêsam sa bu sêtap Anôtô ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa.

11

¹ Ançkuc anej lêtj dinañ, tôm aô dauñ kakuc Kilisi ndê.

Ñagôlinç lauwhê ma laungac sêlic om-nga

² Aô wampiñ mac bu mac gauc gêm aô ñapanç, ma mêtê nañ aô kadôhôn ti gac dulu têtj mac, nañ mac asap dôñ ñapanç. ³ Magoc aô bu mac ançyalê ñapep bu Anôtô inç Kilisi ndê ñagôlôn, ma Kilisi inç laungac si ñagôlôn, ma laungac sêti lauwhê si ñagôlôn.

⁴ Ngac asa nañ têtj mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uñ gêtj danç kôm inç ndê ñagôlôn ahuc, nañ toc inç ndê ñagôlôn Kilisi sa ñapep dom. ⁵ Ma awhê asa nañ têtj mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uñ gêtj danç kôm inç ndê ñagôlôn ahuc dom, nañ kôm inç ndê ñagôlôn nañ inç nakweñ maya sa. Awhê dau inç gitôm awhê nañ sêñgalinç kêclaunç hoj su giñga, nañ lau sêlic tôm gêtj mayanç-nga. ⁶ Bocdinañ, awhê asa nañ tec bu uñ gêtj tinç ñagôlôn, nañ angapiñ inç ndê kêclaunç hoj su niñga. Inç bu maya tu angapiñ inç kêclaunç su-nga, dec êñkuc lauwhê si lêtj solop, ma uñ gêtj danç kôm ndê ñagôlôn ahuc. ⁷ Nahu bu inç lêtj solop bu laungac sêunç gêtj tinç ñagôlôn dom, bu Anôtô kêmasanç ñac bu sênem inç angô sêmbo nom, ma sêtôc inç ndê waê asê. Ma inç lêtj solop bu lauwhê sêunç gêtj kôm si ñagôlôn ahuc, bu ñac sêtôc si laungac si waê asê. ⁸ Bu têtj ndoc Anôtô kêmasanç gêtj hoj, nañ ñgac sa akêtj awhê dom, magoc awhê sa akêtj ñgac. ⁹ Ma Anôtô kêtj ñgac tu awhê-nga dom, inç kêtj awhê tu ñgac-nga. ¹⁰ Tu dinañ-nga, ma tu ançela-nga, dec solop bu lauwhê sêunç gêtj tu bu sêtôc asê bu sêsôc si ñagôlôn ñapu. ¹¹ Magoc yêc yac lau nañ dakêtj

whin Pômdau-nga, nañ mac lauwê ambo tu daôm-nga dom, ma mac laungac ambo tu daôm-nga dom bocdinañ. ¹² Bu awhê ñamata-nga sa akêñ ngac, ma tiñambu laungac sêsa akêñ lauwê. Ma gêñ honj meñ akêñ Anötö.

¹³ Akôc gauc ñapep pi lauwê nañ sêten mbec têtñ Anötö magoc sêuñ gêtñ dom. Mac aňyalê dom bu inñ lêtñ so, a? ¹⁴ Ñamalac si lêtñ sêmbo-nga tôc sake asê pi gêtñ dindec? Ngac dañ bu ndê kêclauñ baliñ, dec dasôm sake? Dalic gitôm gêtñ mayar-nga. Yomandô, me? ¹⁵ Ma awhê dañ bu ndê kêclauñ baliñ, nañ dasôm sake? Dasôm bu gêtñ dau po inñ ndê waê sa. Bu Anötö kêtñ kêclauñ baliñ têtñ lauwê bu êñgatôc ñac si ñagólônñ ahuc. ¹⁶ Lau dañ bu sêsenj yom dec ma sêsôc ñapu dom, dec wasôm têtñ ñac bu yac ma Anötö ndê gólôwac dabuñ honj tanjuc lêtñ tigenj dindec, ma lêtñ dañ tiyham yêc dom.

Lau Korin-nga senj Mwasinj Dabuñ ña lêtñ so

¹⁷ A ô bu wasôm yom pi mac nem lêtñ akac daôm sa tu alic om-nga. Aô wampin mac pi lêtñ dinañ dom, magoc wandic yomsu mac. Mac nem lêtñ dau so, ma gêm gólôwac dabuñ sa dom. ¹⁸ Gêtñ ñamata-nga aô ganğô ñawaê bu têtñ ndoc mac akac daôm sa, nañ mac awhê daôm kôc-kôc. Ma aô gauc gêm bu ñawaê nañ ganğô, nañ yom tasanj dom, magoc yom ñandô. ¹⁹ Inñ solop dom bu mac awhê daôm kôc-kôc êñkuc gêtñ nom-nga, magoc mac nem lêtñ ti sakin bu whê mac kôc-kôc ma tôc asê bu lau nde sêkêñ whin ñanğa ma lau nde sêkêñ whin gwalec, dec inñ lêtñ solop. ²⁰ Têtñ têtñ mac akac daôm sa bu anej Pômdau ndê Mwasinj, nañ mac gauc gêm bu añ ñapep. Magoc aô wasôm bu gêtñ nañ mac añ, nañ Pômdau ndê Mwasinj dom. ²¹ Bu têtñ ndoc mac bu anej gêtñ, nañ mac honj añ têtñtêtñ e lau ñatô gêtñ yô ñac, magoc lau ñatô sênôm gêtñ e kêtñin ñac. ²² Bocke? Mac nem andu sêlhac dom, a? Gitôm bu mac anej ti anôm gêtñ yêc nem andu muñ su, goc akac daôm sa. Mac nem lêtñ anej Mwasinj Dabuñ-nga tôc asê bu mac apu nem asidôwai nañ sêmbo Anötö ndê gólôwac dabuñ ñalôm, ma alic ñayham bu akôm lau ñalôm sawa maya sa. Aô wasôm yom bocke têtñ mac? Mac gauc gêm bu aô wampin mac pi gêtñ dinañ, a? Mba andô!

Pômdau ndê yom pi Mwasinj Dabuñ (Mat 26:26-28; Mak 14:22-24; Luk 22:17-20)

²³ Bu yom nañ aô gac dulu têtñ mac pi Mwasinj Dabuñ, nañ Pômdau dau kêtñ têtñ aô bocdec bu. Têtñ ôbwêc nañ Judas hoc Pômdau Yisu asê, nañ Yisu kôc bolom sa, ²⁴ gêm danđe Anötö, ma pô kôc goc sôm, “Aô neñ ñandô dau dec, nañ wakêñ tu mac-nga. Anej gêtñ dindec tu bu gauc nem aô-nga.” ²⁵ Ñac senj gêtñ daneñ-nga su, ma ñalêtñ tigenj inñ kôc laclhu wain-nga dañ ma sôm, “Inñ dindec anej dac, nañ aô wakêc sinj tu wamatinj pwac wakuc-nga. Têm honj nañ mac bu anôm wain mwasinj dindec-nga tiyham, nañ akôm tu bu gauc nem aô-nga.” ²⁶ Gauc nem Pômdau ndê yom dinañ ñapep, bu têtñ bocke nañ mac bu anej bolom ti anôm wain Mwasinj Dabuñ-nga tiyham e inñ mbu meñ, nañ gitôm mac ahoc inñ ndê mbac ndu ñawaê asê.

Daneñ Mwasinj Dabuñ ñambwa dom

²⁷ Bocdinañ dec asa nañ bu neñ bolom dau me nôm yêc Pômdau ndê laclhu, magoc gauc gêm ñahu ti toc sa ñapep dom, nañ kôm giso pi Pômdau ndê ñandô ti dac. ²⁸ Lau tigenj-tigenj honj sêtôc gwaniñ dau si lêtñ muñ su, goc sênenj bolom ti sênôm yêc laclhu. ²⁹ Ñahu bu asa nañ bu neñ ti nôm magoc inñ ndê gauc sa ñapep pi Pômdau ndê ñandô dom,* nañ oc tap Anötö ndê matôc sa tu inñ ndê lêtñ neñ Mwasinj Dabuñ-nga. ³⁰ Tu dinañ-nga dec mac nem lau daêsam licwalô mbasi ma gêmbac kôm ñac, ma ñatô sêmbac ndu su. ³¹ Yac bu tanjahê dauñ ñapep, dec oc datap Pômdau ndê matôc kainj dinañ sa dom. ³² Magoc Pômdau kêtñ ñawapac têtñ yac ti kêmatôc yac tu bu danem dauñ kwi e dandinañ dawhinj lau sac nom-nga dom.

³³ Bocdinañ anej asidôwai, angô ñapep. Têtñ ndoc mac akac daôm sa bu anej Mwasinj Dabuñ, nañ ayob bu akôm ñalêtñ nañ toc asidôwai honj sa ñapep. ³⁴ Ñamalac dañ bu gêtñ yô inñ basô, nañ neñ gêtñ yêc ndê andu muñ. Ma bocdinañ têtñ ndoc mac akac sa, nañ oc tôm dom bu atap Pômdau ndê matôc sa tu akôm gêtñ bambalinj-nga. Gauc nem yom dinañ, ma têtñ ndoc aô watêñ mac waloc, nañ oc wawhê gêtñ ñatô sa têtñ mac tiyham.

12

Ñalau Dabuñ ndê Mwasinj Ñalôm-nga

* **11:29** Lau ñatô gauc gêm bu Pol ndê yom pi ‘Pômdau ndê ñandô’ hêganônñ gólôwac dabuñ (tôm inñ tu yêc 1 Kor 10:17), dec Pol to bu kêtñ puc lau nañ senj Mwasinj Dabuñ magoc sêtoc si asidôwai sa ñapep dom (11:17-22). Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêganônñ Yisu dau ndê ñandô (1 Kor 10:16), dec Pol to bu kêtñ puc lau nañ sêlic sac gitôm gêtñ ñambwa ma senj Mwasinj Dabuñ, bu lau dau sênyalê dom bu gêtñ dau pinj ñac dônñ sem daminj Yisu ndê ñandô.

¹ O asidôwai, yêc mac nem bapia, mac ato yom ñatô pi Ñalau Dabuñ ndê mwasin, ma kwahic dec aô bu wato yom bu wawhê mac nem gauc sa ñapep. ² Mac anyalê ñalêñ nanj Sadan gêm gôlinj mac nem gauc têtj têtj mac akêñ whin su dom, ma wê mac asa lêtj anem akin anôtôi gwam awha mba-nga. ³ Tu dinan-nga dec mac oc atôm bu anyalê yom nanj aô bu wasôm têtj mac bocdec bu. Anôtô ndê Ñalau bu nem gôlinj ñamalac danj ndê whasun, dec inj oc tôm dom bu sôm bu, “Aô wapucho Yisu.” Ma ñamalac nanj Ñalau Dabuñ gêm gôlinj inj dom, nanj oc tôm dom bu hoc yom asê ma sôm bu, “Yisu inj Pômdau.”

⁴ Yac datap mwasinj tidau-tidau sa, magoc merj akêñ Ñalau tigenj. ⁵ Ma yac tam akinj Pômdau ñalênj tidau-tidau, magoc tam akinj Pômdau tigenj. ⁶ Ma yac dakôm gwelêñ tidau-tidau tu danem akinj Anôtô-nga, magoc Anôtô tigenj kôm gwelêñ yêc yac honj neñ ñalôm, ma kêtj ñaclai têtj yac bu dakôm gêtj dau. ⁷ Ma gêtj honj nanj lau tigenj-tigenj sêkôm ña Ñalau ndê ñaclai, nanj Anôtô kêtj tu bu êmwasinj yac lau honj nanj dambo gôlôwac dabuñ ñalôm, ma puc yac honj dôñ.

⁸ Ñalau Dabuñ kêtj yom ti gauc têtj ñamalac danj bu hoc asê têtj gôlôwac dabuñ. Ma Ñalau tigenj dinanj kêtj gauc têtj ñamalac danj tiyham, bu ênyalê gêtj nanj ñahu sip ñalôm gi, ma sôm asê têtj lau. ⁹ Ñamalac danj oc tap mwasinj kêtj whinj ñanga-nga sa, ma danj tiyham oc tap mwasinj kôm lau ti gêmbac ñayham sa-nga yêc Ñalau tigenj dinanj. ¹⁰ Ñamalac danj oc kôc ñaclai bu kôm gêtj dalô, ma danj oc kôc mwasinj tu hoc yom asê tôm lau propet-nga. Danj tiyham oc kôc mwasinj bu ênyalê bu lau nanj sêhoc yom asê, nanj Ñalau Dabuñ gêm gôlinj ñac, me ñalau danj dau-nga danj gêm gôlinj ñac. Ma danj oc kôc mwasinj bu sôm yom awha wakuc-nga nanj inj kêyalê munj su dom. Ma ñamalac danj tiyham oc tap mwasinj sa bu ênyalê yom awha wakuc-nga kainj dinanj ma nem kwi. ¹¹ Gwelêñ tidau-tidau honj dinanj merj akêñ Ñalau tigenj dinanj, nanj gic sam inj ndê mwasinj ti ñaclai têtj lau tigenj-tigenj tôm inj dau gêlic ñayham.

Lau sêkêtj whinj-nga sêti gôlôwac dabuñ tigenj

¹² Alic su nanj. Ñamalac danj ndê ñandô tigenj, magoc inj amba ti gahi ma tandô ma ñagêtj daêsam. Magoc gêtj honj dinanj sêyêc têtjtêtj dom, sêyêc ñandô tigenj dinanj. Ma ñalêñ tigenj, yac lau nanj dambo Kilisi ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, nanj dati ñandô tigenj. ¹³ Bu Anôtô kêku yac ña Ñalau Dabuñ ma pinj yac dôñ dati gôlôwac

dabuñ tigenj. Yac neñ lau ñatô lau Israel-nga, ma ñatô ñac lau gameñ apa-nga. Ñatô sem akinj ñadaui nom-nga, ma ñatô sem akinj dom. Magoc yac honj dakôc Ñalau tigenj sip yac neñ ñalôm têtjtêtj.

¹⁴ Ma ñamalac danj ndê ñandô ñagêtj honj kainj tigenj dom. Gêtj tidau-tidau sêyêc ñandô tigenj dinanj. ¹⁵ Inj ndê gahi bu sôm bu, “Aô amba dom, bocdinanj gati ñandô ñagêtj danj dom,” dec yom dau oc kac gahi dau su yêc ñandô dinanj dom. ¹⁶ Me inj ndê danggasun bu sôm bu, “Aô tandô dom, bocdinanj gati ñandô ñagêtj danj dom,” dec yom dau oc kac danggasun su yêc inj ndê ñandô dom. ¹⁷ Ma gêtj honj nanj sêyêc yac neñ ñandô bu tanôñ honj, dec oc dangô yom ñalêñ bocke? Ma gêtj honj nanj sêyêc yac neñ ñandô bu danjansun honj, dec oc danggu gêtj ñamalu ñalêñ nde? ¹⁸ Magoc yac neñ ñandô inj bocdinanj dom. Anôtô dau kêmasanj yac neñ ñandô ñagêtj tidau-tidau honj tôm inj dau gêlic ñayham. ¹⁹ Ma yac neñ ñandô ñagêtj honj bu kainj tigenj, dec yac oc dambo ñalêñ bocke? Oc tôm dom bu dambo. ²⁰ Magoc yac ñagêtj daêsam sêyêc ñandô tigenj dinanj ñalôm, dec dambo ñayham.

²¹ Oc tôm dom bu tandô sôm têtj amba, “Am bu mbo dom, aô wambo ñayham enj.” Ma tôm dom bu ñagôlônj sôm têtj gahi, “Am bu mbo dom, oc wambo ñayham enj.” ²² Mba andô! Yac ñagêtj ñatô dalic bu gêtj licwalô mba, tigenj gêtj dau bu yêc dom, dec oc dambo ñayham dom. ²³ Ma ñandô ñagêtj ñatô nanj dalic bu gêtj waêmiba, nanj datoc sa têtj ndoc dakôm ahuc ña po. Ma ñagêtj nanj dalic bu gêtj mayan-nga, nanj dakôm ahuc ti dayob ñapep. ²⁴ Magoc ñagêtj ñatô nanj dalic bu gêtj ñayham tu lau sêlic-nga, nanj sêpônâda gôlônj dom, ma dakôm ahuc dom. Anôtô dau kêmasanj yac ñagêtj honj dinanj, ma toc gêtj ñambwa-ñambwa sa kêlêc. ²⁵ Inj kêmasanj ñamalac ñalêñ dinanj tu bu ñagêtj honj sênem ñandô tigenj dinanj sa, ma sêwhê dau kôc-kôc dom. ²⁶ Yac ñagêtj danj bu êñsahê ñandê, dec ñagêtj honj oc sêñsahê ñandê sêwhinj. Ma ñagêtj danj bu tap waê sa, dec ñagêtj honj oc atac ñayham sêwhinj.

²⁷ Angô su nanj! Mac lau tigenj-tigenj honj ati Kilisi ndê ñandô tigenj, nanj gôlôwac dabuñ. ²⁸ Ma Anôtô kêyalinj lau sa yêc gôlôwac dabuñ ñalôm bocdec bu. Lau ñamata-nga ñac lau aposel, lau tilu-nga lau propet, ma lau titô-nga inj kêtj ñac bu sêndôhônj gôlôwac dabuñ. Ma inj kêmwasinj lau ñatô bu sêkôm gêtj dalô, ñatô sêkôm lau gêmbac ñayham sa, ñatô bu sênem lau sa, ma ñatô bu sênem gôlinj gôlôwac dabuñ. Ma ñatô sêtap mwasinj sêsôm yom awha wakuc-nga sa. ²⁹ Mac gauc gêm bocke? Inj kêmwasinj lau honj tu

bu sêti aposel, a? Nac honj sêti propet, a? Nac honj kédôhônwaga, a? Honj sêkôm gên dalô, a? ³⁰ Nac honj sêtap mwasiñ sêkôm gêmbac ñayham sa-nga, a? Nac honj sêkôm mwasiñ sêsôm yom awha wakuc-nga me sênem yom awha wakuc kwi-nga, a? Mba andô! ³¹ Bocdinañ dec aô wasôm têt mac, bu tamkwê mwasiñ ñandô nañ oc nem lau honj sa êñlêc. Ma lêt nañ kwahic dec aô bu watôc têt mac nañ hóc gêlêc lêt honj su.

13

Mêtê ñandô atac whiñ-nga

¹ Aô bu watôm bu wasôm ñamalac si yom ma añela si yom, magoc mêtê atac whiñ-nga m ba yêc aô, nañ aô gatôm gengelej me oñ nañ tañ ñambwa. ² Ma aô bu wahoc yom asê gitôm propet, ma bu wayyalê gêt honj nañ ñahu sip ñalôm gi, ma watap gauc atu sa pi gêt honj, ma bu wakêt whiñ ñannga tôm bu wasôm têt lôc dañ bu puc dau sa ma lom gameñ wakuc ndi, tigen mêtê atac whiñ-nga mba yêc aô, dec aô gatôm gêt ñambwa. ³ Ma aô bu wakêt aneñ gêt honj tu wanem lau ñalôm sawa sa-nga, me wakêt dañ sambuc tu gwelen ñawaê ñayham-nga e tôm ñacyo sêkêt ya neñ aô su, magoc mêtê atac whiñ-nga bu mba yêc aô, dec oc tôm dom bu wapo dañ sa tu gêt honj dinañ ñadañ-nga.

⁴ Mêtê atac whiñ-nga ñandô ñahu bocdec. Ñamalac nañ mêtê atac whiñ-nga kêsâlê in ahuc, nañ kôc ndê ñalôm dôñ, ma kêmwasiñ lau. In gêm lêmajñ lau ñatô dom, ma sôm yom toc dau sa-nga me po dau sa ñambwa dom. ⁵ In kôm gêt mayañ-nga dom, gauc gêm gêt tu êmwasiñ dau-nga kêlêc dom, ma atac ñandê ñagahô dom. Ma in hê yom dôñ pi sac nañ lau sêkôm têt in, nañ dom. ⁶ Mêtê nañ so lêt gitêt, nañ ñadañ oc kôm in atac ñayham dom, magoc in oc atac ñayham tu lau honj nañ sêñkuc yom ñandô-nga. ⁷ In oc hóc kisa ti atac pa su. In oc hu in ndê kêt whiñ ti gêt bocke nañ in takwê, nañ siñ dom, ma ñawapac dañ oc ku in dulu dom.

⁸ Mêtê atac whiñ-nga oc yêc ñapan. Magoc mêtê dahoc yom asê gitôm propet-nga oc pacndê. Ma mêtê dasôm yom awha wakuc-nga ma gauc pi gêt nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ oc sêniñga. ⁹ Ñahu bu têt têt kwahic dec-nga yac tanyalê gêt honj timala dom, ma yom nañ lau propet sêhoc asê, nañ têt gêt honj asê timala dom. ¹⁰ Magoc têt ndoc Yisu mbu menj, nañ in oc ndic dabinj gêt honj, ma mêtê honj nañ kwahic dec dakôm timala dom, nañ oc

pacndê. ¹¹ Têt têt nañ aô gambo balê, nañ gasôm yom gitôm balê, ma kayalê gêt gitôm balê, ma gakôc gauc gitôm balê. Magoc têt ndoc aô gati ñgac su, nañ gahu balêkoc si mêtê siñ. ¹² Kwahic dec yac tanyalê gêt honj yêc awê dom, gitôm datôc gwaniñ sip busunôm* ñadañ-dañ dañ. Magoc têt têt ñambu-nga yac oc dalic gêt honj yêc awê eñ. Kwahic dec aô kayalê gêt timala dom, magoc tinambu aô oc wayyalê gêt honj timala, tôm Anôtô kèyalê aô e pi sa timala eñ têt kwahic dec. ¹³ Mêtê atu têt kwahic dec sêyêc, mêtê dakêt whiñ-nga, mêtê dakêt batan-nga, ma mêtê atac whiñ-nga. Magoc mêtê atac whiñ-nga tinamata mêtê honj.

14

Tanjkwê mwasiñ nañ tôm bu puc gôlôwac dabuñ dôñ

¹ Bocdinañ asap mêtê atac whiñ-nga dôñ, ma tamkwê Ñalau Dabuñ ndê mwasiñ tidau-tidau. Ma tamkwê mwasiñ bu ahoc yom asê nditôm lau propet hóc gêlêc mwasiñ ñatô su. ² Bu Ñalau ndê mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga in gêt ñamata-nga dom. Ñamalac nañ sôm yom awha wakuc-nga, nañ ndê yom yêc in ma Anôtô ñasawa, ma lau dañ oc s êñyalê dom. In sôm yom nañ ñahu yêc siñ dau, tôm Ñalau Dabuñ kac in. ³ Magoc ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê yom gitôm bu po gôlôwac dabuñ sa, ma êñgili ñac bu sêlhac ñannga ma nem malô ñac si ñalôm. ⁴ Ñamalac nañ sôm yom awha wakuc-nga, nañ ndê yom dau gêm in tawasê sa, magoc ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê yom oc tôm bu po gôlôwac dabuñ honj sa. ⁵ Aô tac whiñ bu mac honj asôm yom awha wakuc-nga, tigen aô tac whiñ kêlêc bu mac ahoc yom asê atôm propet. Bu ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê mwasiñ hóc gêlêc in nañ sôm yom awha wakuc, nañ ndê su. Magoc ñamalac dañ bu mbo mac nem gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ kôc mwasiñ bu nem yom awha wakuc-nga kwi têt mac, dec yom dau oc tôm bu nem mac sa, tôm yom nañ ñamalac hoc asê gitôm propet.

Mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga ñahu

⁶ O asidôwai, angô su nañ. Aô bu watêt mac waloc, ma wasôm yom têt mac ña awha wakuc dañ, dec oc wanem mac sa ñalêt bocke? Ti genj aô bu waloc ma Ñalau Dabuñ kêt yom têt aô, tu bu wahoc asê têt mac, me tu wawhê nem gauc sa me wandôhôn mac-nga me wahoc asê gitôm

* 13:12 Busunôm - lau ñatô sêsam bu glas tasalagatu, ma yêc Yom Inglis sêsôm bu 'mirror'.

propet, dec aneñ yom dau oc nem mac sa.
⁷ Akôc gauc pi gêñ nanj dakôc tu danem wê sip-nga, gitôm gasuc me gita. Namalac danj bu yu me ndic ñapep dom, dec asa oc tôm bu êñyalê wê dau ñawa? ⁸ Ma ñgac ndic dahuc-nga bu ndic ñapep dom, dec asa oc êmasañ dau tu ndic siñ-nga? ⁹ Ma mac lau nanj asôm yom awha wakuc-nga yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, nanj bocdinañ. Bu yom kaiñ dinañ ñahu yêc awê dom, ma lau oc sêñyalê ñalêñ bocke? Mac oc asôm yom dau tôm gêñ ñakêcsia ñambwa-ñambwa.

¹⁰ Lau nom-nga si awha têtñtêt daêsam yêc, ma lau nanj sêsôm dau si awha, nanj sêñyalê ñahu. ¹¹ Ngac danj bu sôm dau ndê awha ma aô bu wanjalê ñahu dom, dec aô walic inj gitôm ñgac apa, ma inj oc lic aô bu ñgac apa bocdinañ. ¹² Ma yêc mac-nga bocdinañ. Mac tamkwê Ñalau Dabuñ ndê mwasin, bocdinañ dec tamkwê mwasin nanj tôm bu po gôlôwac dabuñ sa, nanj hóc gêlêc mwasin ñatô, tu bu akôm gôlôwac dabuñ êñsôwec tiatu.

¹³ Bocdinañ dec ñamalac nanj sôm yom awha wakuc-nga, nanj tenj mbec bu Anôtô kêñ mwasin nem yom dau kwi-nga têtñ inj whiñ manj. ¹⁴ Bu têtñ ndoc aô gateñ mbec ña yom awha wakuc-nga, nanj aô dauñ neñ gatuj tenj mbec, magoc aneñ gauc kêkuc mbec dau dom. ¹⁵ Bocdinañ aô oc wakôm sake? Aô wateñ mbec ña awha wakuc nanj aneñ gatuj kêyalê, ma wateñ mbec ña aô dauñ neñ awhañ nanj kayalê ñahu, nanj whiñ. Aô wanem wê awha wakuc nanj aneñ gatuj kêyalê, ma wanem wê ña dauñ neñ awhañ nanj kayalê ñahu, nanj whiñ. ¹⁶ Am bu êmpin Anôtô ña yom awha w akuc-nga, tôm nem gatôm kêyalê, ma ñamalac danj bu mbo gôlôwac dabuñ ñalôm nanj kêyalê awha dau dom, dec inj oc tôm dom nanj sôm, “Yomandô,” têtñ ndoc am gic bata nem yom. Ñahu bu inj gêm gauc yom nanj am sôm. ¹⁷ Am daôm gêm d anje Anôtô ñapep, magoc am nem yom gêm ñamalac dinañ sa dom.

¹⁸ Aô gam dange Anôtô bu inj kêñ mwasin wasôm yom awha wakuc-nga têtñ aô hóc gêlêc mac hoñ su. ¹⁹ Magoc têtñ têtñ nanj aô gambo gôlôwac dabuñ ñalôm, nanj aô tac whiñ bu wasôm yom nanj lau hoñ sêñyalê, tu bu wandôhôn ñac-nga. Aô bu wasôm yom ñalhô amandañ nanj ñahu yêc awê, nanj hóc gêlêc bu wasôm yom awha wakuc-nga ñalhô 10,000, nanj lau hoñ sêñyalê ñahu dom.

²⁰ O asidôwai hac. Akôc gauc ñapep, atôm lau atu-tu. Akôc gauc atôm balêkoc saunj dom. Ambo atôm balêkoc dedec tu gêñ tigen-nga, nanj tu ambo ahê lêtñ sac-nga. ²¹ Gauc nem yom nanj Pômdau sôm, nanj sêto yêc hocdec bu:

Aô wanñin lau apa sênem aô awhañ ma wakêñ puc lau dindec ña lau apa dau awha. Magoc ñac oc sêkêñ danja aô dom, tôm sêkêñ danja aneñ yom munj su dom. [Ais 28:11-12]

²² Pômdau kêñ lau nanj sêsôm yom awha apa gitôm gêñ dalô kaiñ danj, bu kêñ puc lau Israel-nga nanj sêkêñ whiñ inj dom. Ma mwasin dasôm yom awha wakuc-nga inj kaiñ tigen. Anôtô kêñ gitôm gêñ dalô tu lau nanj sêkêñ whiñ dom-nga. Inj kêñ tu lau sêkêñ whiñ-nga-nga dom. Magoc mwasin dahoc yom asê tôm propet-nga, nanj inj kêñ tu lau sêkêñ whiñ-nga-nga. Inj kêñ tu lau nanj sêkêñ whiñ dom nanj-nga dom.* ²³ Bocdinañ, mac lau akêñ whiñ-nga bu akac daôm sa ma mac hoñ bu asôm yom awha wakuc-nga, ma lau ñatô nanj sêkêñ whiñ dom me si gauc sa pi gêñ dau dom, nanj bu sêmbo sêwhiñ mac, dec ñac oc sêsôm sake? Ñac oc sêsôm bu mac nem gauc kêñsônj. ²⁴ Magoc mac hoñ bu ahoc yom asê atôm propet têtñ ndoc lau kaiñ dinañ sêmbo sêwhiñ mac, dec mac nem yom oc kuñ ñac si ñalôm e sêñyalê bu sic waê bu sêtap matôc sa tu ñac si mêtê sac-nga. ²⁵ Ma yom pi ñac si mêtê sac, nanj ñac gauc gêm bu sêsiniñ yêc ñac si ñalôm, nanj mac nem yom oc puc asê tiawê. Ma bocdinañ ñac oc sêpônj haduc anjgô andô têtñ nom ma sêtoc Anôtô sa. Ma ñac oc sêsôm asê bu, “Anôtô mbo whiñ mac, yomandô!”

Pol whê ñagôlinj om-nga sa

²⁶ Bocdinañ asidôwai, têtñ ndoc mac akac daôm sa tu alic om-nga, nanj lau ñatô sêkôc wê sêmên, lau ñatô sêkôc yom bu sêndôhôn lau, lau ñatô sêkôc yom nanj Ñalau Dabuñ hoc asê têtñ ñac, ñatô sêsôm yom awha wakuc-nga, ma ñatô sênem yom awha wakuc-nga dau kwi. Gêñ hoñ nanj mac bu akôm, nanj akôm tu apuc gôlôwac dabuñ hoñ dôñ-nga. ²⁷ Lau bu sêsôm yom awha wakuc-nga, dec lu me tō sêsôm goc tôm. Danj sôm e pacndê, goc ñamalac tilu-nga sôm ndê. Ma ñamalac danj nem ñac si yom dau kwi manj. ²⁸ Magoc ñamalac nem y om dau kwi-nga danj bu mbo dom, goc ñamalac

* **14:22** Aisaya ndê yom, nanj Pol to yêc ñabatijn 21, nanj hêganônj lau apa nanj Pômdau kêkinj bu sêñgwinij lau Israel-nga nanj sêsôc inj ñapu ti sêkêñ whiñ inj dom. Pol gêm dôhôn lau apa awha, nanj lau Israel si ñacyo dinañ sêsôm, ma mwasin dasôm yom awha wakuc-nga. Lau Israel-nga sêkac si ñalôm kwi tu lau apa si yom-nga dom, ma Pol bu tôte asê bu ñalêñ tigen, yom awha wakuc oc nem lau nanj sêkêñ whiñ dom, nanj sa dom, me kac si ñalôm kwi e sêti lau sêkêñ whiñ-nga dom. Ñabatijn 23 whê gêñ dau sa tiawê.

nañ tac whiñ bu sôm y om awha wakuc-nga nem dau dôn yêc gôlôwac dabuñ ñalôm. Tôm bu iñ sôm iñ ndê yom awha wakuc-nga têtñ ndoc iñ mbo tawasê, ma yom dau yêc iñ ma Anôtô ñasawa.

²⁹ Ma lau bu sêhoc yom asê sêtôm propet yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, dec lu me tö sêhoc yom asê, ma lau hoñ sêkêtñ dança ñapep ma sêñsahê yom dau. ³⁰ Ñamalac dañ bu ndôc mac ñalôm, ma Ñalau Dabuñ bu hoc yom dañ asê têtñ iñ, dec ñamalac nañ sôm yom mbo, nañ hu siñ ma kêtñ ñasawa têtñ ñamalac dinañ bu sôm yom dau asê. ³¹ Gitôm bu mac hoñ ahoc yom asê atôm propet aô daôm aô daôm, bu andôhôn ti apuc gôlôwac dabuñ hoñ dôn. ³² Lau nañ sêtap mwasiñ sa bu sêhoc yom asê sêtôm propet, nañ sêtôm bu sênem gôliñ dau si lêtñ sêhoc yom dau asê-nga. ³³ Bu Anôtô tec bu iñ ndê lau sêkôm gêtñ bambaliñ. Iñ Anôtô yom malô-nga.

Anôtô ndê gôlôwac dabuñ hoñ sêñkuc lêtñ tigeñ bocdec bu. ³⁴ Têtñ ndoc mac akac sa tu alic om-nga, nañ lauwhê sêsôm yom dom sic ñawaê. Ñac sêsôc laungac ñapu tôm yomsu sôm, ma sênem dau dôn. ³⁵ Awhê dañ bu ñgô yom dañ nañ iñ kêtñalê ñahu dom, nañ nem dau dôn e om pacndê, ma ndac nakweñ têtñ ndoc iñlu sêmbo si andu. Iñ bu sôm yom yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ gêtñ mayan-nga.

³⁶ Mac lau Korin-nga bu atec aneñ yom dindec, goc wandac mac bocdec bu. Anôtô kêtñ ndê yom têtñ mac tamwasêm, me kêtñ têtñ mac muñ bu andic dulu têtñ lau ñatô, a? ³⁷ Asa nañ gauc gêm bu iñ propet dañ, me tap Ñalau Dabuñ ndê mwasiñ sa kêtñec, nañ êñyalê bu yom nañ gato têtñ mac, nañ Pômdau dau ndê yatu. ³⁸ Ñamalac dañ bu kôc aneñ yom sa dom, nañ Pômdau oc kôc iñ sa dom. ³⁹ Bocdinañ aneñ asidôwai, tamkwê mwasiñ bu ahoc yom asê atôm lau propet, ma alhac lau nañ sêsôm yom awha wakuc-nga, nañ ahuc dom. ⁴⁰ Magoc têtñ ndoc mac bu alic om, nañ akôm gêtñ hoñ ñapep ma ankcuc lêtñ solop.

15

Pol puc yom nañ iñ hoc asê pi Yisu, nañ dôn

¹ O asidôwai, aô bu wawhê mac nem gauc sa tiyham pi ñawaê ñayham nañ gahoc asê têtñ mac muñ su. Mac akôc ñawaê dau sa, ma ti mac nem akêtñ whiñ ñahu. ² Ñawaê ñayham nañ gahoc asê têtñ mac, nañ tôte lêtñ Anôtô nem mac si-nga asê, ma bocdinañ dec asap dôn ñapan. Mac bu asap dôn dom, dec mac nem akêtñ whiñ oc tisac ma ñandô mbasi.

³ Bu yom nañ gac dulu têtñ mac, nañ kêtñ yom nañ aô dauñ gangô muñ su.

Ma yom nañ atu ma tiñmata aneñ yom hoñ, nañ bocdec bu. Kilisi mbac ndu tu yac neñ sac-nga, tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm. ⁴ Lau sêñsuhuj iñ, ma têtñ bêc titô-nga Anôtô uñ iñ sa, tôm sêto yêc nañ. ⁵ Goc iñ hoc dau asê têtñ Pita, ma têtñ lau ñatô nañ sêmbo ñgacêsêñgomi 12 si toñ. ⁶ Ma tiñambu iñ hoc dau asê têtñ asidôwai toñ atu nañ sêmbo sêwhiñ dau. Ñac lau daêsam, sêhóc gêtñec 500 su. Kwahic dec ñac si lau ñatô sêmbac ndu su, magoc daêsam gacgeñ sêmbo tali. ⁷ Tiñambu iñ hoc dau asê têtñ Jems ma têtñ lau aposel hoñ. ⁸ Ma tiñambu andô iñ hoc dau asê têtñ aô dauñ, nañ gati aposel gitôm balêkoc nañ dinda kôc so ndê têtñ. ⁹ Bu aô galic dauñ tôm lau aposel si ñgac ñambu-nga solop. Sêsam aô bu aposel, magoc aô ñgac ñayham dom bu sêhê ñaê aposel pi aô. Ñahu bu muñ-nga lê aô gakêtñ kisa Anôtô ndê lau sêkêtñ whiñ-nga. ¹⁰ Magoc tu Anôtô kêmwasin aô-nga, dec aô gati aposel, ma iñ ndê mwasiñ dau meñ ñambwa dom. Mba! Bu aô gakôm gwelen gahoc gêtñec Kilisi ndê aposel hoñ su. Magoc aô dauñ gakôm dom. Anôtô ndê mwasiñ puc aô dôn, dec kêtñ ñaclai têtñ aô bu wakôm gwelen. ¹¹ Bocdinañ anyalê ñapep bu yom nañ aô gahoc asê pi Kilisi, ma aposel hoñ sêhoc asê, iñ yom tigeñ. Ma yom dau ti mac nem akêtñ whiñ ñahu.

Lau batê oc sêtisa

¹² Yac am mêtê ma ahoc asê bu Anôtô uñ Kilisi sa akêtñ lau batê-nga. Ma bocdinañ bocce dec mac nem lau ñatô sêsôm bu lau batê oc sêtisa dom? ¹³ Anğô! Iñ bu yom ñandô bu lau batê sêtôm dom bu sêtisa, dec tôm dom bu Kilisi dau tisa ma mbo tali tiyham bocdinañ. ¹⁴ Ma Kilisi bu tisa su dom, dec mêtê nañ yac am, nañ oc ñahu mbasi, ma mac nem akêtñ whiñ ñahu mbasi bocdinañ. ¹⁵ Ma gêtñ dañ tiyham. Yac lau aposel am mêtê ma asôm bu Anôtô uñ Kilisi sa akêtñ lau batê-nga. Magoc mac asôm bu lau batê oc sêtisa dom. Mac nem yom bu yom ñandô, dec mêtê nañ yac ahoc asê pi Anôtô, nañ yom tasan. ¹⁶ Bu lau batê bu sêtisa dom, dec Kilisi dau tisa su dom. ¹⁷ Ma iñ bu yom ñandô bu Anôtô uñ Kilisi sa su dom, dec mac nem akêtñ whiñ oc ñandô mbasi, ma mac nem sac gacgeñ yêc mac-nga. ¹⁸ Ma Anôtô bu uñ Kilisi sa su dom, dec lau nañ sêkêtñ whiñ Yisu ma sêmbac ndu su, nañ gacgeñ siñga su. ¹⁹ Tu Kilisi-nga dec yac dakêtñ batan bu Anôtô oc uñ yac hoñ sa têtñ têtñ ñambu-nga. Yom dau bu yom ñandô dom, dec gêtñ nañ dakêtñ batan, nañ gêtñ têtñ kwahic dec-nga ñambwa ma ñandô mbasi têtñ têtñ ñambu-nga. Ma lau hoñ oc sêpu yac ma sêlic yac tôm lau gauc mbasi-nga.

²⁰ Magoc Anötö uñ Kilisi sa akênj lau batê-nga yomandô. Inj gitôm lau hoñ nañ sêmbac ndu su, nañ si ñgac mbêc. ²¹ Ñamalac tigenj ti dambac ndu ñahu. Ma ñamalac tigenj ti datisa akênj lau batê-nga ñahu. ²² Yomandô! Tu Adam-nga dec yac hoñ dawêkainj senj dambac ndu-nga. Magoc tu Kilisi-nga dec lau nañ sêkênj whin inj, nañ sêwêkainj senj sêmba tali-nga. ²³ Tigenj lau nañ sêmbac ndu, nañ oc sêtisa tôm ñandoc. Kilisi tisa muñ, gitôm gêñ ñandô mbêc. Ma têtj ndoc inj mbu menj, nañ lau nañ sêti inj ndê, nañ oc sêtisa. ²⁴ Têtj dinanj inj oc ndic bata têtj kwahic dec-nga, ma inj oc senj ñaclai ti ñagôlinj hoñ su, ma kêtj gêtj hoñ sip Damanj Anötö amba bu nem gôlinj. ²⁵ Bu Kilisi gic waê bu nem gôlinj e inj kêtj inj ndê ñacyo hoñ sêsôc inj gahi ñapu. ²⁶ Ma ñacyo ñambu-nga nañ inj oc senj su, nañ ñaclai dambac ndu-nga. ²⁷ Sêto yom yêc bocdec bu:

Inj kêtj gêtj hoñ sêsôc inj gahi ñapu. [BW 8:6]

Yom dinanj pi ‘gêtj hoñ,’ nañ hêganôñ Anötö dom, bu Anötö dau kêtj ñaclai têtj Kilisi pi gêtj hoñ. ²⁸ Tigenj têtj ndoc Anötö ndê Atu dau kêtj gêtj hoñ sêsôc inj ndê gôlinj ñapu su, nañ goc inj dau oc sôc Anötö ñapu. Ma bocdinanj Anötö tigenj oc ti ñadau ma nem gôlinj gêtj hoñ.

²⁹ Anötö oc uñ lau batê sa têtj têtj ñambu-nga, yomandô. Bu bocdinanj dom, dec tu sake-nga lau ñatô sêlinj sangju tu lau nañ sêmbac ndu su-nga? ³⁰ Ma gauc nem yac lau aposel. Tu sake-nga yac ahôc ñawapac ti kisa ñapanj tu gwelanj ñawaê ñayham-nga? ³¹ O asidôwai. Aô gapo mac nem waêm sa tu mac nem akênj whin yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga. Mac anyalê bu yom dau inj yom ñandô, dec anyalê bu yom dec inj yom ñandô bocdinanj. Lau sêkôm bu sêndic aô ndu tôm bêt hoñ. ³² Yêc malac Epesas lau sêkênj kisa aô gitôm bôclai sac, magoc aô gac sinj têtj ñac ti ñanjan. Magoc lau batê bu sêtisa dom, tôm mac nem lau ñatô sêsôm, dec aô neñ gwelanj ñawaê ñayham-nga inj ñamalac ñambwa si gêtj, ma oc nem aô sa danj dom. Bu bocdinanj dec dakôm tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Gauc nem gêtj dananj ti danôm-nga enj, bu ñasawa apê enj yac oc dambac ndu ma dandinanj. [Ais 22:13]

³³ Ayob daôm bu lau sêñsau mac dom. Gauc nem yom nañ sêsôm bocdec bu, “Mac bu ambo awhinj lau nañ sêkôm mêtê sac, dec mêtê sac dau oc kôm mac nem mêtê

ñayham tisac whin.” ³⁴ Aô wasôm têtj mac bu mayam daôm, bu mac nem lau ñatô sêsa si lêtj gitôm sem gauc Anötö ma sêsap mêtê sac dôñ ñapanj. Bocdinanj akôc gauc ñapep ma ahu mêtê sac sinj gacgenj.

Lau oc sêtisa ti ñamlic kainj bocke?

³⁵ Mboe mac nem lau ñatô oc sêndac, “Anötö oc uñ lau batê sa ñalêñ bocke?” me “Lau batê oc sêtisa ti ñamlic kainj bocke?” ³⁶ Yom dau inj yom gauc mbasi-nga. Anjô! Gêtj nañ mac asô sip nom, nañ bu tibalê dom, dec oc po pi menj dom. ³⁷ Mac bu asô gêtj ñamatu gitôm yanjom me gêtj ñawhê ñatô, dec mac asô gêtj dau ñagatôm nañ oc po pi menj tinjambu, nañ dom, magoc asô ñamatu ñambwa sip nom. ³⁸ Ma Anötö dau kêtj gêtj ñagatôm têtj gêtj ñawhê tôm inj dau kemasanj su. Inj kêtj ñagatôm tidau-tidau têtj gêtj ñawhê tigenj-tigenj. ³⁹ Ma ñagatôm ti ñamlic nañ inj kêtj têtj gêtj hoñ, nañ sêtôm dau d om. Inj kêtj ñamalac si ñamlic kainj danj, ma bôc si kainj danj, ma mbac ti i bocdinanj. ⁴⁰ Gêtj undambê-nga sêmba ti ñac si ñawasi kainj danj, ma gêtj nom-nga sêmba ti ñac si ñawasi kainj danj bocdinanj. ⁴¹ Ac ti ayô ma tata hoñ si ñawasi têtj têtj. Ma tata hoñ si ñawasi gitôm dau dom. ⁴² Ma têtj ndoc lau batê sêtisa, nañ oc ñalêñ kainj tigenj. Lau batê nañ tanjsuhuj sip nom, nañ si ñamlic inj gêtj têtj kwahic dec-nga, ma tôm dom bu yêc ñapanj. Magoc Anötö oc uñ sa ma nem kwi ti gêtj yêc ñapanj-nga. ⁴³ Gêtj nañ tanjsuhuj inj gêtj waêmba, magoc Anötö oc uñ sa ma kôm ti gêtj tiwaê. Tanjsuhuj gêtj ñaclai mba, magoc Anötö oc uñ sa ti ñaclai. ⁴⁴ Bu yac tanjsuhuj ñamlic nom-nga, magoc Anötö oc uñ sa ti ñamlic wakuc undambê-nga. Yac tanjalê bu ñamlic nom-nga dec yêc, ma ñamlic undambê-nga yêc bocdinanj. ⁴⁵ Anötö kemasanj ñamalac si ñamlic nom-nga, tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Ñgac ñamata-nga Adam inj ti gêtj tali. [Gen 2:7]

Ma Adam ñambu-nga, nañ Kilisi dau, nañ tisa ti ñamlic undambê-nga. Ma yac oc dambo tanji tu inj-nga, ma datap neñ ñamlic wakuc undambê-nga sa, tôm inj ndê. ⁴⁶ Yac dakôc ñamlic undambê-nga muñ dom, magoc dakôc ñamlic nom-nga muñ, ma tinjambu oc datap ñamlic undambê-nga sa. ⁴⁷ Ñamalac ñamata-nga menj akênj nom. Magoc ñamalac tilu-nga menj akênj undambê. ⁴⁸⁻⁴⁹ Kwahic

* **15:29** Mêtê dau ñahu yêc awê dom, magoc Pol ndê yom tôc asê bu lau Korin ñatô sêlinj sangju tu ñac si lau nañ sêmbac ndu-nga. Mboe lau batê dinanj sêkênj whin Yisu su, magoc sêlinj busanjju su dom têtj ndoc sêmba tali, ma tu dinanj-nga dec lau ñatô sêlinj sangju tu ñac-nga. Pol sôm bu mêtê dinanj inj solop me so dom, magoc inj sôm yom pi mêtê dau tu bu puc inj ndê yom pi lau batê sêtisa-nga nañ dôñ.

dec yac hoj dambo datôm ñamalac nom-nga ñamata-nga dinañ. Dinañi sêkôc yac bu dambo datôm ñamalac nom-nga dinañ. Magoc lau nañ sêmbo undambê, nañ sêmbo sêtôm ñ amalac undambê-nga, ma tiñambu yac oc datiwakuc, ma dambo datôm ñamalac undambê-nga.

⁵⁰ Bocdinañ aneñ asidôwai, aô wasôm têt mac bu yac datôm dom bu dasôc Anötö ndê gameñ undambê-nga ti neñ ñamlic têt kwahic dec-nga. Bu yac neñ dac ti ñamsôm inñ gêt yêc ñapañ-nga dom, ma tôm dom bu wêkain gameñ dandôc tarñi ñapañ-nga. ⁵¹ Aô bu wasôm yom ñahu atu dañ têt mac aŋgô. Yac hoj oc dambac ndu dom, magoc Anötö oc nem yac hoj kwi ma kêt ñamlic wakuc têt yac. ⁵² Têt bêt ñambu-nga dahuc oc tan, ma sep tigeñ lau batê oc sêtisa ti ñamlic wakuc sêndôc tali ñapañ-nga. Ma Anötö oc nem yac lau nañ dambo tarñi, nañ kwi dawhiñ, ma kêt ñamlic wakuc têt yac. ⁵³⁻⁵⁴ Bu ñamlic nom-nga oc tôm dom bu yêc ñapañ, ma gic waê bu niñga. Bocdinañ têt bêt ñambu-nga Anötö oc nem ñamlic nom-nga kwi ti gêt yêc ñapañ-nga, nañ tôm dom bu niñga. Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Anötö ku ñaclai dambac ndu-nga dulu su, ma pacndê sambuc. [Ais 25:8]
Yom dau oc ñandô sa têt bêt ñambu-nga.

⁵⁵ O ñaclai dambac ndu-nga, am oc ku yac dulu ñalêñ bocke? Am nem ñamalac ndic yac ndu-nga yêc nde? [Hos 13:14]

⁵⁶ Ñamalac nañ wê yac dasa señ dambac ndu-nga, nañ mêtê sac. Ma yomsu kêt ñaclai têt mêtê sac. ⁵⁷ Magoc danem danje Anötö nañ ku yac neñ ñacyo dulu tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga. ⁵⁸ Bocdinañ, aneñ asidôwai atac whiñ-nga, alhac ñaŋga ma ayob daôm bu gêt dañ ku mac dulu dom. Akêt nem ñalôm sambuc tu Pômdau ndê gwelen-nga. Bu mac anyalê su bu gêt bocke nañ mac akôm tu Pômdau-nga, nañ gêt ñandô mbasi-nga dom. Oc nem ñandô!

16

Sêkêt da bu sênem lau sêkêt whiñ-nga ñatô sa

¹ Aô wasôm yom pi awa nañ mac bu andic sa bu anem Anötö ndê lau dabuñ Jerusalem-nga sa. Akôm tôm yom nañ aô gasôm têt gôlôwac dabuñ nañ sêmbo gameñ Galesia-nga, nañ su. ² Tôm wake ñabêc ñamata-nga sambob, mac tigeñ-tigeñ andic nem awa da-nga sa tôm awa nañ mac tigeñ-tigeñ atap sa yêc wake dinañ ñalôm. Andic sa gwanañ ma akêt

ndôc. Ma têt ndoc aô wahôc asê mac yêc malac Korin, nañ oc wakêt ñawapac têt mac bu andic sa têt têt dinañ-nga dom. ³ Anyaliñ lau ñatô sa nañ mac alic ñayham bu sêkôc mac nem da dau, ma sêkêt têt gôlôwac dabuñ Jerusalem-nga. Ma têt ndoc aô wahôc asê mac, nañ wato bapia puc ñac dôñ-nga ma wañkiñ ñac sêndi. ⁴ Ma aô bu walic tôm bu aô dauñ watêt Jerusalem wandi, goc yac aŋsêlêñ awhiñ dauñ.

Pol ti lau ñatô oc sêndic lau Korin kési

⁵ Aô gauc gêm bu wandic lau gameñ Masedonia-nga kési, ma tiñambu watêt mac waloc. ⁶ Aô bu wambo wawhiñ mac ñasawa baliñ, mboe aô oc wambo e ndoc uhô-nga pacndê. Ma bocdinañ oc tôm bu mac anem aô sa tu señ bocke nañ wasa tiñambu-nga. ⁷ Aô gakêt batañ bu Pômdau oc kêt ñasawa baliñ têt aô tu wambo wawhiñ mac-nga. Magoc aô bu waloc ñagahô, d ec oc tôm dom bu wambo wawhiñ mac ñasawa baliñ. ⁸ Kwahic dec aô oc gacgeñ wambo malac Epesas e Om †Pentikos-nga pacndê. ⁹ Ñahu bu Pômdau gêlêc gatam su bu wakôm gwelen atu dañ yêc dindê e ñandô sa. Ma gêt dañ whiñ, nañ lau daêsam sêkêt kisa aô yêc dec.

¹⁰ Timoti bu hôc asê mac, nañ goc akôc inñ sa ti yom malô, tu bu inñ mbo whiñ mac ti atac pa su eñ. Ñahu bu inñ kôm Pômdau ndê gwelen tôm aô gakôm. ¹¹ Alic bu lau dañ sêtec inñ me sêpu inñ dom. Ma têt ndoc inñ bu mbu têt aô meñ, nañ aŋkiñ inñ lhô meñ ti yom malô. Aô gakêt batañ bu ñasawa sauñ Timoti ma asidôwai ñatô oc sêmbo sêtêt aô sêmen.

¹² Yom pi yac neñ asidôwa Apolos wasôm bocdec bu. Aô gateñ inñ tidim daêsam bu eñsêlêñ whiñ asidôwai ñatô ma têt mac loc. Kwahic dec inñ sôm bu inñ oc loc dom, magoc têt ndoc inñ tap ñasawa ñayham dañ sa, nañ inñ oc loc.

Yom ñambu-nga

¹³ Anem ali, asap nem mêtê akêt whiñ-nga dôñ ñapañ, ma alhac ñaŋga ti nem ñalôm pêt dôñ. ¹⁴ Ma akôm nem gêt hoj ti mêtê atac whiñ-nga.

¹⁵ O asidôwai. Mac anyalê bu Stepanas ma lau hoj nañ sêmbo inñ ndê andu, nañ sêti lau ñamata-nga tu sêkêt whiñ Yisu-nga yêc mac nem gameñ Akaya-nga. Ma ñac sêkêt si ñalôm sambuc tu sênem akiñ Anötö ndê lau dabuñ-nga. Kwahic dec aô bu wandac mac bocdec bu. ¹⁶ Lau kain dinañ, ma lau asa nañ sêlhac sêwhiñ ñac ma sêkôm gwelen ñawaê ñayham-nga, nañ asôc ñac ñapu. ¹⁷ Têt ndoc Stepanas lu Fotunatas ma Akayakus sêmen akêt Korin ma sêhêc asê aô, nañ sêkôm aô atac ñayham atu. Ñahu bu ñac sêkôc mac

hoj aňôm sêêtêj aö sêmenj. ¹⁸ Njac sêkôm aö nej ɲalôm tighô, tôm sêkôm mac nem ɲalôm tighô têtj têtj sêmbô sêwhij mac. Tu dinaɲ-ɲga dec wasôm têtj mac bu atoc lau kainj dinaɲ sa ɲapep.

Pol ti lau ɲatô sêkôm acsalô têtj lau Korin-ɲga

¹⁹ Gôlôwac dabuj titon-titon hoj naɲ sêmbô gameɲ Esia-ɲga dindec, naɲ sêkêɲ si acsalô ɲayham têtj mac hoj. Ma Akwila lu Prisila ti gôlôwac dabuj naɲ sêkac sa yêc iɲlu si andu, naɲ sêkêɲ acsalô ɲayham ti atac whij têtj mac tu Pômdau-ɲga. ²⁰ Ma asidôwai hoj naɲ sêmbô gameɲ dindec sêkêɲ acsalô têtj mac bocdinaɲ. Mac hoj akam daôm, aɲkuc Anötô ndé lau dabuj si lêtj.

²¹ Aö Pol gato yom dindec ɲa daɲ amanj tu bu wakêɲ anej acsalô têtj mac-ɲga.

²² ɲamalac daɲ bu atac tec Pômdau, naɲ Anötô puco iɲ. O Pômdau, mbu mweɲ!
²³ Pômdau Yisu ndé mwasij têtj mac. ²⁴ Aö bu wakêɲ anej atac whij têtj mac lau akêɲ whij Yisu Kilisi-ɲga hoj.

Pol ndê bapia tilu-nga têt lau Korin-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol to bapia dindéc têt ndoc in mbo gamej Masedonia-nga. In tap sa bu aposel tasan nhatô sêkôm gwelêj sêmbo malac Korin, ma sêndôhôn yom tasan têt lau sêkêj whin-nga, ma sêpu Pol dau ma sêsôm bu in aposel nhandô dom. Bocdinaj Pol to bapia dindéc têt nac bu whê dau sa bu in aposel nhandô, ma bu puc lau Korin-nga dôj tu bu sêsôc lau tasan dinaj si yom napu dom. Tinambu in kêkinj Taitus têt nac gi bu lic nac sêmbo nhalêj bocke, ma Taitus mbu mej ma sôm têt Pol bu lau Korin-nga daêsam sêsôc in ndê yom napu, ma sem dau kwi.

Pol to bapia dindéc ma tôc asê bu in tac nayham kêlêc tu ngô Taitus ndê nawaê pi lau Korin-nga. Ma in whê in ndê lêj tu ndic nac kêsi-nga sa. In sôm têt nac bu sêmatôc aposel tasan dinaj, ma sêmatôc nac dau si lau na nê sêkôm mêtê sac, na nê sêwhin. Ma in to yom pi nac si gwelêj sic awa sa-nga tu sênem lau Jerusalem-nga na nê sêpônda dau, na nê sa-nga.

Yom namata-nga

¹ Aô Pol, na nê gati Yisu Kilisi ndê taposel kêkuc Anôtô ndê atac whin, gambo gawhinj yac ne nê asidôwa Timoti, ma alu ato bapia dindéc têt Anôtô ndê gôlôwac dabuj yêc malac Korin, ma têt Anôtô ndê lau dabuj hoj yêc gamej Akaya-nga. ² Mwasi nê ti yom malô akêj Damanj Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi têt nac.

Anôtô gêm malô ndê lau

³⁻⁴ Tampin Anôtô, yac ne nê Pômdau Yisu Kilisi Damba. In Damanj na nê tawalô ti gêm malô yac yêc nêwapac honj-nga. Ma tu dinaj-nga dec yac atôm bu anem malô lau na nêwapac tidau-tidau tap nac sa, nhalêj tigenj tôm Anôtô dau kôm têt nac. ⁵ Nahu bu nêwapac ti nhandê tôm Kilisi hôc, na nê kêsâlê yac ahuc tu yac am akinj in-nga. Magoc tu Kilisi-nga, dec Anôtô ndê mwasi nê nem malô yac-nga kêsâlê yac ahuc bocdinaj. ⁶ Têt ndoc bocke nêwapac tap yac sa, na nê alic nayham bu ahôc tu bu anem malô mac-nga, ma tu mac atap Anôtô ndê mwasi nê nem mac si-nga sa. Ma têt ndoc Anôtô gêm malô yac, na nê mwasi nê dau golom mac bocdinaj, ma gêm mac sa bu ahac nê nê ti nem atac pa su, ma ahôc nêwapac kainj tigenj tôm yac ahôc. ⁷ Yac anjalê bu mac ahôc nêwapac awhin yac,

ma Anôtô oc nem malô mac ti puc mac dôj awhin yac bocdinaj. Tu dinaj-nga dec yac atac lu-lu tu mac nem akêj whin-nga dom.

Aposel sêhóc nêwapac daêsam

⁸ O asidôwai. Anjalê pi nhandô en bu yac ahôc nêwapac atu-tu daêsam yêc gamej Esia-nga. Gêj dinaj kêgwini yac nhandô ma hôc gêlêc yac mba licwalô su e yac gauc gêm bu oc se nê yac su andinaj. ⁹ Yomandô! Yac gauc gêm bu yac mba têt ambo tanli-nga pacndê têt ndoc dinaj. Magoc mba. Wapac dau tap yac sa bu êndôhôn yac bu tanjkwê yac dauj mba licwalô dom, magoc tanjkwê Anôtô na nê tôm bu unj lau batê sa, na nê ndê naclai. ¹⁰ Yac gauc gêm bu nêwapac dinaj oc ku yac dulu, magoc Anôtô kêgaho yac su. Ma yac akêj whin ti tanjkwê in bu nem yac sa nhalêj tigenj dinaj nê nê. ¹¹ Ma yac akêj whin bu mbec na nê mac aten, na nê oc nem yac sa bocdinaj. Têt ndoc nêwapac bu tap yac sa tiyham, na nê Anôtô oc nem yac sa tu mac nem mbec-nga. Ma lau daêsam na nê sêlic gêm dau, na nê oc sênem danje Anôtô tu in ndê mwasi nê na nê têt nac-nga.

Pol kêt ndê têt ndic lau Korin kêsi-nga pi ahic

¹² Anjô su na nê. Lêj ti sakinj na nê yac akôm ambo nom, na nê akôm anjuc gauc nom-nga da nê dom. Mba. Yêc yac mba nhalôm yac akêj whin bu yac asa mba lêj tôm Anôtô atac whin en. Yac akôm gwelêj hoj ti mba nhalôm ma gauc sambuc, ma asa lêj nêwasi en, tôm Anôtô ndê mwasi nê puc yac dôj. Ma têt ndoc yac ambo awhin mac, na nê yac anjuc lêj tigenj dinaj. Lêj dau ti yac mba nê nê apo dauj sa-nga. ¹³⁻¹⁴ Lau nhatô sêsôm bu yom hoj na nê yac ato têt nac, na nê nahu yêc awê dom, ma mac atôm dom bu asam ma anjalê. Magoc mba. Kwahic dec mac anjalê yac ti mba gwelêj nahu nêpêp su dom. Magoc yac akêj batanj bu mac oc anjalê yac pi nhandô en. Ma bocdinaj yac oc ati mac nem nê nê apo daôm sa-nga, ma mac oc ati yac mba nê nê apo dauj sa-nga têt ndoc Pômdau Yisu mbu na nê.

¹⁵⁻¹⁶ Anêj nhalôm pên dôj pi mac, dec galic nayham ma kamasanj ne nê lêj bu wandic mac kêsi tidim lu. Aô gauc gêm bu wandic mac kêsi têt ndoc watêj gamej Masedonia-nga wandi. Ma têt ndoc wambu akêj gamej dinaj wamen, na nê gauc gêm bu oc walic mac tiyham. Nhalêj dinaj oc tôm bu wanem mac sa tidim lu, ma tinambu dec oc tôm bu mac ankinj aô watêj gamej Judia-nga wandi. ¹⁷ Magoc tu aô gac mac kêsi dom têt ndoc gambu akêj gamej Masedonia-nga, dec

mac gauc gêm bocke? Aô kamasanj lêng dinaj gitôm gêng nambwa-nga, a? Me aô gasôm "Aêc, aô waloc," ma njasawa sauj gâkac awhañ kwi, ma gasôm bu "Mba, aô oc waloc dom," kakuc lau nom-nga si lêng, a?

¹⁸ Anjô su nanj. Anötö inj Yom Njandô Njatau, ma bocdinañ yac lau nanj am akiñ inj, nanj atôm dom bu anjau mac atôm lau nanj sêsôm "Aêc," ma njasawa sauj sêkac si njalôm kwi tiyham, ma sêsôm "Mba."
¹⁹ Bu njawaê njayham nanj alu Sailas ma Timoti ahoc asê têng mac pi Anötö ndê Atu Yisu Kilisi, nanj tóç asê bu Anötö gólôc tidônj bu kôc yac sa, ma sôm "Aêc" têng yac tu Kilisi-nga. Ma inj gitôm dom bu sôm "Aêc" têng mac, ma njagahô kac ndê awha kwi, ma sôm "Mba."
²⁰ Bu gêng hoñ nanj Anötö gic bata, nanj inj oc kôm njandô sa ma sôm "Aêc" têng yac tu Kilisi-nga. Ma tu Yisu Kilisi-nga dasôm "Yomandô" tu Anötö ndê yom-nga, ma datoc inj ndê waê sa.
²¹ Anötö dau puc mac ma yac dôñ, bu dasap neñ dakêng whiñ Yisu Kilisi dôñ njapanj. Inj kêyalinj yac sa dati inj ndê.
²² Ma inj kêng ndê Nalau Dabuñ sip yac neñ njalôm tôm gêng njandô mbêc. Ma tu dinañ-nga yac tanyalê bu mwasinj hoñ nanj inj gic bata bu kêng têng yac, nanj inj oc kôm njandô sa. Ma Njalau dau ti Anötö ndê njadalô nanj tóç asê bu inj ndê lau yac.

²³ Anjô su nanj. Aô gambu gatênj malac Korin dom, njahu bu mac asap nem lêng giso njatô dôñ ambo, ma aô gatec bu waloc ma wakôm mac nem njalôm njawapac andô tu wamatôc mac-nga. Anötö kêyalê anej njalôm, ma aô wasôm yêc inj anjô-nga bu yom dau inj yom njandô.
²⁴ Aô gasôm yom pi mac nem lêng giso tu bu yac ati mac nem akênj whiñ njadaui lec dom. Mba. Mac tigenj-tigenj alhac Anötö anjô-nga tu daôm nem akênj whiñ-nga. Ma yac akôm gwelenj awhiñ mac tu bu mac asa nem lêng njapeñ e ambo ti atac njayham enj.

2

¹ Tu dinañ-nga dec aô gauc gêm tidônj bu wambu watênj mac waloc dom, njahu bu aô gatec bu yac dambo ti njalôm njawapac tiyham tu wamatôc mac-nga.
² Ma aô bu wakôm mac njalôm njawapac, dec asa mbo bu kôm aô atac njayham? Bu mac lau daôm dinañ ati anej atac njayham njahu.
³ Tu dinañ-nga dec aô gag mac kési tôm aô gasôm su, nanj dom, magoc gato bapia danj têng mac. Ma aô gakênj batanj bu mac oc asôc anej yom dau njapu. Ma bocdinañ têng ndoc aô bu watênj mac waloc, nanj njawapac danj oc yêc yac njasawa dom, ma gêng dau oc kôm aô atac njayham. Ma aô gakênj whiñ bu mac hoñ oc atac njayham awhiñ aô.
⁴ Yom dau aô kayalê

bu yom njanga, ma aô gato ti tansulu enj, ma kasahê njawapac ti njandê atu yêc neñ njalôm. Aô gato tu bu wakênj njawapac têng mac-nga dom, magoc tu bu watôc asê bu aô atac whiñ mac ndu andô.

Pol sôm bu sêsuc njac si njamalac danj ndê sac kwi

⁵ Mac nem njac danj kôm aô njayom, ma gêng dau kêng njawapac têng aô tanjwasênj dom. Aô gatec bu wasôm yom daêsam pi gêng dau, tigenj aô wasôm têng mac bu inj kêng wapac mac hoñ bocdinañ.
⁶ Magoc kwahic dec inj pu dau, dec aô wasôm têng mac bu lêng bocke nanj gólôwac dabuj sêsôm tidônj tu sêmatôc inj-nga, nanj gitôm.
⁷ Aô gatec bu inj mbo ti njalôm njawapac atu njapanj, ma bocdinañ asuc inj ndê sac kwi, ma anem malô inj ndê njalôm.
⁸ Aô atac whiñ bu mac akôm bocdinañ, tu bu atôc asê têng inj bu mac atac whiñ inj.
⁹ Yom nanj aô gato pi njac dinañ, nanj gato tu bu wansahê mac bu oc asôc anej yom hoñ njapu, me mba.
¹⁰ Mac bu asuc njamalac dinañ ndê giso kwi, dec aô wasuc inj ndê sac kwi bocdinañ. Bu giso bocke nanj inj kôm têng aô, nanj Kilisi kêyalê bu aô gasuc kwi, ma aô gakôm bocdinañ tu bu wanem mac sa tu lêng amatôc giso-nga ti apiñ daôm dôñ-nga.
¹¹ Aô gatec bu mac akênj njasawa têng Sadañ bu senj lêng dapiñ dauñ dôñ-nga su. Bu yac tanyalê Sadañ ndê lêng hoñ su.

Pol tac whiñ bu lic Taitus

¹² Têng ndoc aô gatênj malac Troas ga, nanj galic bu Pômdau gêlêc gatam su têng aô bu wahoc Kilisi ndê njawaê njayham asê yêc gameñ dinañ.
¹³ Magoc anej njalôm gi lu gi lu, njahu bu aô gatap anej asidôwa Taitus sa yêc malac dinañ dom. Tu dinañ-nga aô gahu lau malac dinañ-nga sinj, ma gatênj gameñ Masedonia-nga ga.

Pol whê lau aposel si gwelenj sa

¹⁴ Magoc aô bu wanem dange Anötö, njahu bu inj wê yac lau nanj dakênj whiñ Kilisi, gitôm njac sinjêlêc ti ndê lau sinj-nga nanj sêku si njacyo hoñ dulu. Ma wanem dange inj bu lau daêsam sêtap gauc sa pi Kilisi, tu gwelenj nanj inj kêng sip yac amañ-nga. Ma gauc pi Kilisi dau, inj gitôm gêng malu njayham nanj njamalu pôm gameñ kwi.
¹⁵⁻¹⁶ Bu Anötö gêlic yac atôm gêng malu njayham, tu yac mba gwelenj ahoc njawaê njayham asê pi Kilisi-nga. Lau nanj sêkôc njawaê dau sa ma sêtap senj sêndôc tali-nga sa, nanj sêlic yac ti mba gwelenj tôm sênggu gêng njamalu njayham. Magoc lau nanj sêkôc sa dom dec sic waê bu sênjnga, nanj sêtec yac ti mba gwelenj tôm sênggu gêng mbôp njasu. Gwelenj njawaê njayham-nga dau inj gwelenj atu andô, ma yac neñ asa gitôm bu kôm?
¹⁷ Magoc

tu Anötö puc yac dôn-nga, dec yac atôm bu akôm. Ma yac akôm tôm lau daésam nanj sêkôm tu sêtap awa sa-nga lec dom. Mba. Yac anyalê tidôn bu Anötö kêyalinj yac sa ma pinj yac dôn am daminj Kilisi, dec akôm gwelenj nawaê nayham-nga ti njalôm njawasi ambo inj anjô-nga.

3

Lau Korin-nga si lênj whê Pol ndê gwelenj sa

¹ Mac gauc gêm bu yac asôm yom dindéc tu bu atoc dauj sa-nga, a? Mba. Lau njatô sêkôc bapia whê njac sa tu sêkôm gwelenj-nga. Magoc yac atôm lau dinanj dom. Yac ahêgo dauj bu akôc bapia danj bu whê yac sa têtj mac, me bu mac ato bapia whê yac sa têtj lau njatô-nga dom. Mba. ² Nahu bu mac daôm atôm bapia whê yac sa-nga, nanj sêto yêc yac mba njalôm. Ma têtj ndoc lau sêlic mac nem lêtj ti sakinj, nanj tôm njac sêsam bapia dau, ma sênjalê bu yac aposel njandô. ³ Kwahic dec mac ati Kilisi ndê lau tu yac mba gwelenj-nga. Ma têtj ndoc lau sêlic mac asa nem lêtj tiwakuc, nanj tôm sêlic bapia whê yac sa têtj njac-nga. Ma mac atôm bapia nanj sêto njac kêlêpê me atôm Moses ndê yomsu nanj Anötö to pi hoc, nanj dom. Mba! Mac atôm bapia nanj Anötö Tali Njatau ndê Njalau to, ma inj to sip njamalac si njalôm.

Pwac wakuc oc kêtj yac dandôc tanjli

⁴ Tu Kilisi-nga dec yac akêtj whinj bu mac oc asap nem lêtj ti sakinj nayham dinanj dôn njapanj. Bocdinaj yac ambo ti atac pa su tu mac-nga yêc Anötö anjô-nga. ⁵ Yac bu atoc dauj sa ma asôm bu yac dauj atôm bu akôm Anötö ndê gwelenj lec dom. Mba. Tigenj tu Anötö kêtj njanja têtj yac-nga, dec yac atôm bu akôm. ⁶ Aêc! Tu njac lai nanj Anötö dau kêtj têtj yac-nga, dec yac atôm bu anem akinj inj, ma ati lau akinj pwac wakuc-nga. Ma pwac wakuc dau, inj gitôm pwac akwa yomsu-nga dom. Bu lau danj sêtôm dom bu sênkuc pwac yomsu-nga njapep, ma bocdinaj pwac dau tóç asê bu tac waê bu dambac ndu. Tigenj pwac wakuc nanj hêganônj Njalau ndê gwelenj, nanj oc nem yac sa bu dandôc tanjli.

Pwac wakuc hóc gêlêc pwac akwa su

⁷ Anjô su nanj. Pwac akwa nanj Anötö to pi hoc ma kêtj têtj Moses, nanj menj ti Anötö ndê njawasi. Njawasi dau gêm Moses ahuc dec lau Israel-nga danj sêtôm dom bu sêlic inj anjô andô solop e njawasi dau hê su. Pwac dau menj ti njawasi, magoc

sakinj pwac akwa-nga dau njandô, nanj dambac ndu. ⁸ Tigenj sakinj pwac wakuc-nga, nanj Njalau Dabuj gêm gôlinj, nanj ndê njawasi hóc gêlêc su. ⁹ Pwac yomsu-nga njandô nanj datap Anötö ndê matôc sa. Tigenj pwac wakuc njandô nanj dati lau gitênj tu Njalau Dabuj ndê gwelenj-nga. Bocdinaj pwac wakuc ndê njawasi hóc gêlêc pwac akwa ndê su. ¹⁰ Pwac akwa menj ti njawasi, tigenj yac bu danem dôhônj pwac akwa dau whinj pwac wakuc, oc dalic gitôm gêtj njawasi mba, bu pwac wakuc ndê njawasi hóc gêlêc su. ¹¹ Njawasi nanj gêm Moses ahuc têtj ndoc inj kôc pwac akwa, nanj yêc baliinj dom ma hê su, magoc pwac wakuc ndê njawasi inj atu andô, ma oc pacndê dom.

¹² Bocdinaj yac akêtj batanj pwac wakuc njandô, ma akôm mba gwelenj ti atac pa su. ¹³ Ma yac akôm Anötö ndê njawasi ahuc tôm Moses kôm, nanj dom. Bu têtj ndoc Anötö ndê njawasi gêm Moses ahuc, nanj inj kôm anjô andô ahuc njac po, bu lau Israel-nga sêlic inj anjô andô dom e njawasi dau hê su. ¹⁴⁻¹⁵ Magoc lau dau si gauc ti njalôm njadandi, ma njac gauc gêm bu pwac yomsu-nga nanj Anötö kêtj sip Moses amba, nanj ti lêtj Anötö nem njac si-nga. Têtj ndoc sêsam pwac yomsu-nga dinanj, nanj sênjalê njahu andô dom, tôm po danj kôm njac si njalôm ahuc. Ma têtj Moses ndê têtj e menj têtj kwahic dec, po dau gacgenj yêc. Njalênj tigenj yêc bu po dau ninja yêc njac si njalôm, nanj sêkênj whinj Kilisi, dec inj oc kac po dau su. ¹⁶ Yomandô. Asa nanj gêm ndê njalôm kwi ma kêtj whinj Pômdau, nanj Pômdau dau oc kac po dau su yêc inj.

¹⁷ Pômdau inj Njalau, ma Pômdau ndê Njalau bu mbo whinj yac, dec inj oc êngapwêc yac su yêc gapocwalô yomsu-nga. ¹⁸ Kwahic dec po danj kôm yac anjônj andô ahuc gitôm Moses dom, magoc yac lau dakêtj whinj-nga hoj datôc Pômdau ndê njawasi asê tiawê gitôm busunôm. Ma njawasi dau oc hê su dom, magoc oc tiatutiatu ndi. Nahu bu Pômdau ndê Njalau gêm gwelenj yêc yac nejj njalôm njapanj, tu bu kôm yac datiwakuc.

4

Nawaê nayham gitôm ya njawê

¹ Anötö tawalô yac ma kêtj sakinj pwac wakuc-nga sip yac amanj, ma tu inj tawalô yac-nga dec yac atôm dom bu ahuc gwelenj dau sinj têtj ndoc njawapac tap yac sa. ² Mba. Mêtê mayanj-nga nanj lau sêkôm

* 3:7 Yom dau njahu bocdec bu. Yac bu gauc nem bu danem akinj Anötö tanjuc lêtj pwac yomsu-nga, dec oc tôm dom bu dati lau gitênj ma datap sejj dandôc tanjli-nga sa. Bu njamalac danj oc tôm dom bu ênjuc yomsu hoj njapep, ma bocdinaj lêtj yomsu-nga oc tôm dom bu kêtj yac dandôc tanjli. Alic yom njatô yêc Rom 3:20; Gal 2:16; ma Jem 2:10.

sêsin-sêsin sêmbô, nan yac ac ahê su. Yac anjalun yom dan whin Anötö ndê yom, me ansau lau dan bu sêkên whin-nga lec dom. Mba. Yac ahoc yomandô asê yêc awê. Ma nalên dinañ, lau oc sênyalê yêc ñac si ñalôm, bu yac akôm mba gwelenj solop ambo Anötö anjô-nga. ³ Lau ñatô sêngô ñawaê ñayham nan yac ahoc asê, magoc sêkên whin dom, gitôm gêñ dan kôm ñac si gauc ti ñalôm ahuc, ma bocdinañ ñac gacgeñ sêmbô señ sêninga-nga. ⁴ Anötö tasan têm dindec-nga, nan Sadan dau, in kên ñasec atu pôc lau nan sêkên whin dom, nan si gauc ahuc. Ma ñac gitôm dom bu sêkôc ñawaê ñayham sa. Bocdinañ dec sênyalê Kilisi ndê ñawasi dom. Ma sênyalê Anötö ndê ñawasi dom bocdinañ, bu Kilisi gêm Anötö dau anjô bu tôc Anötö asê têtj yac.

⁵ Anjô su nan. Yac am mêtê hêganônj dauñ dom. Mba. Yac am mêtê pi Yisu Kilisi, ma akac lau bu sêkôc in sa ti ñac si Pômdau. Ma yac am akiñ mac atôm lau akiñ, tu bu apo Yisu ndê waê sa-nga. ⁶ Anötö in ñawê Nadau nan sôm, “Ñawê sa ma pô gameñ ñasec,” têtj ndoc in kên undambê ti nom. Ma in kên ndê ñawê pô yac neñ ñalôm tu bu tanyalê in ndê ñawasi atu-nga. Ma ñawasi atu dau, nan dalic yêc Kilisi, nan gêm Anötö anjô têtj yac.

Anötö kên ndê ñawaê ñayham têtj lau licwalô mba bu sêhoc asê

⁷ Yac dauñ mba licwalô gitôm dom bu akôm gwelenj ñawaê ñayham-nga, tigen Anötö kên gwelenj dau sip yac aman. In ndê lêtj dinañ gitôm in kên gêñ ñaôli atu dan sip gêñ ñambwa-nga gitôm lôn-si. In kôm bocdinañ dec tôc asê bu ñaclai puc gwelenj dau dôn-nga, nan hóc gêlêc ñaclai hoñ su, nan meñ akên in ndê. ⁸ Ñawapac daêsam sêyêc, magoc kégwiniñ yac dom. Yac ansalê lêtj bu anjêc ñawapac daêsam dinañ ñapan, magoc kôm yac atac tec mba gwelenj dom. ⁹ Daêsam sêkên kisa yac, magoc yac anjalê bu Anötö mbo whin yac ma tôm dom bu hu yac sinj. Sêpu ti sêkôm yac ñayham, magoc sêseñ yac su dom. ¹⁰⁻¹¹ Yac akôm gwelenj tu Yisu-nga, ma tu dinañ-nga dec lau sêkôm bu sêndic yac ndu, magoc mba, yac ambo tarli. Yac ahoc ñandê ti ñawapac ñapan, nan tôc asê bu yac anjuk Yisu ndê lêtj mbac ndu-nga. Magoc gêñ dau ku yac dulu dom, tu bu tôc asê bu Yisu mbo tali tiyham ma kên ñaclai têtj yac bu akôm gwelenj. ¹² Bocdinañ, tu gwelenj ñawaê ñayham-nga dec yac ahoc ñawapac atu ñapan, tôm bu ndic yac ndu, magoc mac atap Anötö ndê ñaclai kên mac andôc tamli-nga sa.

¹³ Sêto yom dan yêc bocdec bu:

Aô gakên whin Pômdau, dec gahoc in ndê waê asê. [BW 116:10]

Ma yac anjuk gauc tigenj dinañ. Yac akên whin Pômdau, dec ahoc in ndê waê asê. ¹⁴ Ma yac anjalê bu Anötö, nan yu Pômdau Yisu Kilisi sa akên lau batê-nga, nan oc uñ yac sa awhin Yisu bocdinañ, ma kên yac alhac in anjô-nga awhin mac. ¹⁵ Yac alic ñayham bu ahoc ñawapac tu bu anem mac sa-nga. Ma tu yac mba gwelenj-nga, dec Anötö ndê mwasin oc êñsalê mac nem lau daêsam ahuc, ma mac oc anem dange Anötö êñlêc e in ndê waê tiatu ma tiapa.

¹⁶ Tu dinañ-nga yac atôm dom bu ahu gwelenj dau sinj têtj ndoc ñawapac tap yac sa. Yomandô. Yêc awê-nga yac neñ ñamlic tiakwa ma tisac, magoc yêc ñalôm-nga Anötö kôm yac atiwakuc tôm bêc hoñ. ¹⁷ Bu ñawapac nan yac ahoc, nan yac alic gitôm gêñ ñambwa têm apê-nga. Ma tu yac ahoc ñawapac dinañ-nga, dec oc atap Anötö ndê ñawasi atu sa. Ma ñawasi dau oc pacndê dom, magoc oc yêc titêm-titêm, ma in gêñ ñandô hóc gêlêc ñawapac hoñ dinañ su. ¹⁸ Bocdinañ yac tarjkwê gêñ nom-nga nan tanônj alic su, nan dom, ñahu bu gêñ dau oc niñga. Magoc yac akên batan gêñ nan yac tanônj alic su dom, bu gêñ dau oc yêc ñapan ma pacndê dom.

5

Yac neñ ñamlic nom-nga oc pô dau su tiwakuc

¹ Yac neñ ñamlic nom-nga gitôm bac batac, ma in bu tisac, dec yac tanyalê bu Anötö kêmasañ yac neñ ñamlic wakuc undambê-nga, nan gitôm andu ñandô nan oc lhac ñapan. Andu ñandô dau gitôm andu me bac têm apê-nga nan jamalac sêkwê, nan dom. ² Ma yac neñ ñamlic nom-nga gitôm yac neñ ñakwê têm dindec-nga. Magoc tu gêñ wapac nom dindec-nga, dec yac atac whin ndu andô bu dasôc neñ ñamlic wakuc undambê-nga ti ñakwê, dec yac tam awhañ su bu datap gêñ dau sa. ³ Ma yac bu dasôc ñakwê undambê-nga dau sa, dec oc ti yac neñ ñakwê ñandô, ma oc dambo ñamlic ñambwa dom. ⁴ Têtj ndoc ñamlic nom-nga ti yac neñ bac, nan dahoc ñawapac ñapan, ma bocdinañ tam awhañ su bu datap neñ ñamlic wakuc undambê-nga sa. Yac atac tec ñamlic dindec dom, magoc yac atac whin ndu andô bu ñamlic têm dindec-nga nan gitôm dom bu yêc ñapan, nan pô dau su ti gêñ wakuc nan oc yêc ñapan. ⁵ Anötö kêmasañ yac tac waê gêñ dau solop. Ma in kên ñalau Dabun têtj yac gitôm gêñ ñandô mbêc, nan tôc asê bu gêñ ñandô nan in

gic bata bu kên têt yac tinjambu, nanj oc ñandô sa bocdinañ.

⁶ Tu dinañ-nga dec yac ambo ti atac pa su eñ. Yac anyalê bu têt hoñ nanj yac ambo nom ma ñamlic nom-nga ti yac mba ñakwê, nanj yac ambo awhin Pômdau yêc undambê dom. ⁷ Bu gêt nanj Anötö gic bata bu kên têt yac tinjambu, nanj yac alic ña-ñandô su dom, magoc akên whin bu oc ñandô sa. ⁸ Yac atac pa su ma alic ñayham bu ambo ti ñamlic nom dindec-nga, tigen oc ñayham hóc gêlêc bu ahu ñamlic dau sinj, ma andi ambo awhin Pômdau. ⁹ Bocdinañ yac bu ambo nom dindec me ahu sinj, nanj yac tanjkwê ñandô tigenj, nanj bu asa mba lêt ndic Pômdau tandô ñayham eñ. ¹⁰ Nahu bu tinjambu yac hoñ oc dalhac Kilisi anjô-nga bu êmatôc yac. Inj oc kên ñagêyô têt yac êñkuc gêt ñayham me sac bocke nanj dakôm têt ndoc dambo nom dindec.

Pol whê ndê gwelenj nahu sa

¹¹ Yac anyalê gêt dau su, dec atoc Pômdau sa ti asôc inj ñapu, ma tu dinañ-nga dec yac am métê lau ma akac ñac bu sênem dau kwi. Yac mba lêt ti sakinj nahu yêc awê têt Anötö, ma aô gakêñ batanj bu mac oc anyalê yac mba lêt ti sakinj nahu bocdinañ. ¹² Yac ato yom dindec tiyham tu bu atoc dauj sa têt mac-nga dom. Mba. Yac atac whin bu mac anyalê yac mba gauc ti ñalôm tidônj, ma bocdinañ mac oc alic yac ñayham. Ma oc tôm bu mac apo yac mba waêt sa têt lau nanj sêpu yac. Bu lau dau sêkôc gauc nom-nga ñambwa ma sêtoc gêt awê-nga sa hóc gêlêc gêt ñalôm-nga. ¹³ Magoc yac ahêgo dauj tu lau nanj sêsôm bu yac mba gauc kênsonj, nanj dom. Bu gêt nanj yac akôm, nanj akôm tu Anötö-nga. Ma yac akôm ti mba gauc ñawa, tu bu anem mac sa-nga. ¹⁴ Kilisi ndê atac whin kêtîlî yac bu ahoc ñawaê ñayham asê têt lau. Bu yac akên whin bu ñgac tigen mbac ndu ô lau hoñ, dec gitôm lau hoñ sêmbac ndu. ¹⁵ Aêc! Kilisi mbac ndu tu lau hoñ-nga, tu bu lau nanj sêmbô tali nanj sêñkuc dau si atac whin dom, magoc sêñkuc inj nanj mbac ndu tu ñac-nga ma tisa ma mbo tali tiyham, nanj ndê atac whin.

Kilisi hê wamba yac têt Anötö

¹⁶ Muñ-nga yac alic Kilisi gitôm ñamalac nom-nga ñambwa, magoc kwahic dec yac akôc gauc kainj dinañ tiyham dom. Ma ñalêt tigen kwahic dec yac ahêgo dauj pi gêt awê-nga dom têt ndoc yac akôc gauc pi lau nom-nga. ¹⁷ Bu ñamalac bocke nanj kên whin Kilisi, nanj yac anyalê bu Anötö kôm inj tiwakuc su. Inj hu lêt akwa sinj, ma sa ndê lêt tiwakuc. ¹⁸ Anötö dau kôm gêt hoñ dinañ ñandô sa. Yac neñ sac kac

yac su yêc Anötö, magoc inj kêtîlî Kilisi sip nom meñ ma mbac ndu tu yac neñ sac-nga, dec hê wamba yac têt Anötö, ma kêmasanj lêt bu datigasuc inj tiyham. Ma inj kên ñawaê ñayham pi inj ndê lêt dinañ sip yac aman, bu ahoc asê têt lau. ¹⁹ Ma ñawaê ñayham dau bocdec. Anötö kêtîlî Kilisi sip nom meñ, ma tu Kilisi-nga dec suc lau nom-nga si sac kwi, ma kêmasanj lêt bu sêmbu sêtêt inj sêndi. Ma inj kên gwelenj têt yac bu ahoc ñawaê dau asê têt lau nom-nga.

²⁰ Tu dinañ-nga dec yac akôm gwelenj dau am Kilisi anjô, gitôm Anötö dau sôm ndê yom têt mac sa yac whansurj. Ma yac atej mac am Kilisi anjô, bu gauc nem yom pi gwelenj atu nanj Kilisi kôm tu bu suc mac nem sac kwi ma hê wamba mac têt Anötö-nga, ma akôc yom dau sa. ²¹ Alic su nanj. Kilisi ndê sac mbasi, magoc Anötö kên yac neñ sac ñagêyô hoñ pi inj, tu bu nem yac sa-nga. Ma tu dinañ-nga asa nanj kên whin Kilisi, nanj Anötö gêlic inj bu ñamalac gitêtj.

6

¹⁻² Anötö sôm yom bocdec bu:

Têt nanj aô galic ñayham bu wamwasinj mac-nga, dec gangô mac nem yom. Ma têt bêt nanj kamatinj tidônj bu wanem mac si, nanj gam mac sa. [Ais 49:8]

Aô wasôm têt mac bu têt kwahic dec-nga inj Anötö ndê têt êmwasinj ti nem yac si-nga. Tu dinañ-nga yac lau nanj akôm gwelenj awhin Anötö, nanj atej mac bu akôc Anötö ndê mwasinj ñambwa dom.

Pol hóc ñawapac tu gwelenj ñawaê ñayham-nga

³ Yac atec bu lau danj sêpu yac mba gwelenj ñawaê ñayham-nga e sêtoc Anötö ndê yom. Tu dinañ-nga dec yac ayob mba lêt bu akôm giso danj dom. ⁴ Gêt nanj yac akôm, nanj whê sa bu yac Anötö ndê lau akinj. Yac ahoc ñawapac ti anjahê ñandê tidau-tidau kêtîlî yac, tigenj ahu mba gwelenj sinj dom, akôm ti atac pa su eñ. ⁵ Lau sic yac, sêkên yac andôc gapocwalô, ma sêli dau sa tu yac-nga. Yac akôm gwelenj atu, ma têt daêsam gêt yô yac, ma yac ayêc bêt tanônj dom. ⁶ Magoc gwelenj atu nanj yac akôm, nanj akôm ti mba ñalôm ñawasi, ma ti gauc ñawa, akôm mba ñalôm dôñ ma akôm métê ñayham têt lau hoñ. Njalau Dabunj gêm gôlinj yac, ma yac asap métê atac whin lau-nga dôñ ñapanj. ⁷ Yac akôm gwelenj dau ña Anötö ndê ñaclai, ma asôm yom ñandô eñ. Ma yac asap lêt gitêtj dôñ, gitôm yac akôc wapa sinj-nga yêc amanj danja lu-lu bu andic sinj. ⁸ Lau ñatô sêñyalê bu yac aposel ñandô, ma

sêmpin yac ma sem n̄awaê sa pi gwelen nan yac akôm. Ma natô sêpu ma sêngôlin yom pi yac ti mba gwelen, ma sêsôm bu yac lau tasan. ⁹ Natô sênyalê yac, ma natô sem gauc yac. Yac ahôc n̄awapac n̄apan tôm bu ambac ndu, magoc mba, yac ambo tanli. Lau sic yac, magoc sic yac ndu dom. ¹⁰ Gêh hoj dinaŋ gitôm bu kôm yac n̄alôm n̄awapac, magoc ambo ti atac n̄ayham n̄apan. Yac atôm lau n̄alôm sawa, tigen yac am lau daêsam sa sêti lau ti lêlôm tu sêtap Anôtô ndê mwasin sa-n̄ga. Yac awêkainj gêh nom-n̄ga dan dom, magoc tu Killisi-n̄ga dec yac awêkainj gêh hoj tu puc yac gatunj dôh-n̄ga.

Pol tenj lau Korin-n̄ga bu sêtôc si atac whin asê

¹¹ Yac asôm mba yom hoj tiawê têt mac lau Korin-n̄ga, ma akêh mba n̄alôm sambuc têt mac. ¹² Yac atôc têt mac bu yac atac whin mac, tigen mac atôc nem atac whin yac-n̄ga asê su dom. ¹³ Aô galic mac atôm anej balêkoc, dec waterj mac bu akêh nem n̄alôm sambuc têt yac, tôm yac akôm têt mac.

Pol kêt puc lau Korin-n̄ga pi lau nanj sêkêh whin dom

¹⁴ Anjô su nanj. Lau gitêh ti lau n̄awê-n̄ga oc sêwêkainj gêh danj sêwhin lau n̄asec-n̄ga ti lau sac-n̄ga dom. Tu dinaŋ-n̄ga yac lau nanj dakêh whin Yisu, nanj dayob bu dandic sôh danj dawhinj lau nanj sêkêh whin dom, nanj dom. ¹⁵ Yomandô! Killisi lu Belial* oc tôm dom bu sêkêh si n̄alôm pitigenj tu gêh danj-n̄ga. Ma n̄gac nanj kêt whin ma n̄gac nanj kêt whin dom, injlu si gauc kainj tigen dom. ¹⁶ Ma lau nanj sem akin Anôtô bu sêndic sôh dau sêwhin lau nanj sem akin anôtôi gwam, nanj inj gêh so sambuc. Bu yac lau dakêh whin-n̄ga datôm Anôtô Tali N̄adau ndê lôm dabunj. Anôtô dau sôm yom pi ndê lau bocdec bu:

Aô oc wanjêlêh ti wambo wawhinj n̄ac.

Aô wati n̄ac si Anôtô, ma n̄ac oc sêti anej lau. [Lev 26:12]

¹⁷ Tu dinaŋ-n̄ga dec andic ahê lau nanj sêsap mêtê sac dôh n̄apan, tôm Pômdau ndê yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Ahu n̄ac sinj ma andic ahê n̄ac. Amasec gêh n̄adômbwi danj dom, ma aô oc wakôc mac sa. [Ais 52:11]

¹⁸ Ma Pômdau, N̄aclai N̄adau kêmatinj yom tidôh bocdec bu:

Aô oc wati mac Damam, ma mac ati anej balêkoc n̄gac ti awêh. [2 Sam 7:14]

7

¹ O anej lau atac whin-n̄ga. Anôtô kêmatinj yom tidôh bu kôc yac sa n̄alêh

dinaŋ, ma tu dinaŋ-n̄ga dec danem dabunj danj, ma dandic ahê gêh hoj nanj oc kôm yac neŋ n̄amlic ma gatunj n̄adômbwi sa yêc inj anjô-n̄ga. Yomandô! Yac bu datôc Anôtô ti datoc inj sa n̄apep, dec dandic dabunj danj e dasa neŋ lêt dabunj enj.

Lau Korin-n̄ga si n̄awaê kôm Pol tac n̄ayham

² Yac atenj mac bu gauc nem yac yêc mac nem n̄alôm ti atac n̄ayham enj. Anjô su nanj. Yac akôm mêtê sac têt lau dom, yac anjôn lau si gauc dom, ma yac ambac-ambac yom lau tu bu akôc n̄ac si gêh-n̄ga dom. Mba. ³ Gauc nem bu aô gato yom dinaŋ tu bu wamatôc mac-n̄ga dom. Tôm aô gasôm têt mac muŋ su, bu yac akêh mba n̄alôm ti atac whin têt mac. Yac atac whin mac kêlêc, dec yac bu ambo tanli me ambac ndu awhinj mac, oc n̄ayham. ⁴ Aô gasôm anej yom hoj hanj têt mac, n̄ahu bu aô gakêh whin bu mac oc akôc sa. Ma aô gatoc mac nem waêm sa yêc lau natô anjô-n̄ga. Mac nem n̄awaê kôm aô lic pi ma n̄alôm tighôh. N̄awapac daêsam kêsâlê yac ahuc, magoc yac gauc gêm mac, dec kôm yac atac n̄ayham atu andô.

⁵ Têh ndoc yac ahôc asê gamenj Masedonia-n̄ga, nanj n̄awapac daêsam tap yac sa. Lau sêkêh kisa yac n̄andô, ma yêc yac mba n̄alôm atôc danj atu. Tu dinaŋ-n̄ga dec n̄asawa mba bu yac anjwhan danj. ⁶ Magoc Anôtô, nanj gêm malô lau ti n̄alôm n̄awapac, nanj kêkinj Taitus mbu têt yac, dec kôm yac mba n̄alôm tighôh. ⁷ Ma Taitus gic minj pi mac, ma whê sa bu mac nem lêt gêm malô inj ndê n̄alôm. Inj sôm bu mac anjyalê nem giso ma apu daôm, ma whê sa bu mac gauc gêm aô n̄apan, ma tamkwê bu alic aô tiyham. Bocdinaŋ yac mba n̄alôm tighôh tu alic inj-n̄ga, ma tu anjô inj ndê yom pi mac-n̄ga. Yom hoj dinaŋ kôm aô atac n̄ayham atu andô.

⁸⁻⁹ Têh ndoc aô ganjô bu bapia nanj gato têt mac, nanj kôm mac nem n̄alôm n̄awapac, dec kasahê yham dom tu gakêh bapia dau têt mac-n̄ga. Magoc anej bapia kêt wapac mac n̄apan dom, ma boc-dinaŋ kwahic dec aô atac n̄ayham pi gêh dau. Aô atac n̄ayham tu gakêh n̄awapac têt mac-n̄ga dom, magoc tu n̄awapac dau whê nem gauc sa pi nem giso e am daôm kwi. N̄alêh dinaŋ dec n̄awapac nanj aô gakêh têt mac, nanj kékuc Anôtô ndê atac whin. Ma yom nanj yac ato têt mac, nanj kôm mac atisac dom, magoc gêm mac sa. ¹⁰ Têm natô Anôtô gêlic n̄ayham bu yac dahôc n̄awapac tu bu yac tanjyalê yac neŋ sac ma danem danj kwi-n̄ga. N̄awapac kainj dinaŋ oc dalic sac dom, n̄ahu bu inj gêm

* 6:15 Belial - Sadaŋ ndê n̄aê danj.

yac sa tu datap Anötö ndê mwasinj nem yac si-nga sa. Yac bu dahôc ñawapac nom-nga ñambwa ma danem dauñ kwi dom, dec yac oc gacgeñ dambo lêñ dandinan-nga.

¹¹ Mac anyalê su bu ñalôm ñawapac nanj mac anjahê, nanj kékuc Anötö ndê atac whinj, ma gêm ñandô bocdec. Têñ ndoc aneñ bapia whê mac nem gauc sa pi nem giso, dec kôm mac asô ma atôc daôm. Ma bocdinanj mac akôc gauc ñanga pi lêñ bu amatôc giso dinanj, ma amasanj tisolop. Mac akêñ daôm sambuc tu akôm bocdinanj, tu bu atôc asê bu mac atec lêñ sac. Gêñ hoñ nanj mac akôm tu amatôc gêñ dau-nga, nanj tôc asê bu giso danj yêc mac-nga dom. ¹² Yêc aneñ bapia aô gato yom pi ñamalac nanj kôm giso, ma gato pi ñamalac nanj giso dau kên wapac inj. Magoc bapia dau inj ñahu andô dinanj dom. Aô gato tu bu watôc asê yêc awê, bu mac akêñ daôm sambuc tu asôc yac mba yom ñapu yêc Anötö anjô-nga.

¹³ Yac anjô ñawaê bu mac am daôm kwi ma akôm gêñ hoñ dinanj, dec kôm yac mba ñalôm tigahô. Ma gêñ danj whinj kôm yac atac ñayham, nanj Taitus gic minj bu têñ ndoc inj hôc asê mac, nanj mac akôc inj sa ti atac ñayham, dec kôm inj ndê ñalôm timalô. ¹⁴ Muñ-nga aô gatoc mac nem waêm sa têñ Taitus. Ma kwahic dec inj kêyalê bu yom nanj aô gasôm pi mac inj yomandô, dec kôm aô mayanj dauñ dom. Mac anyalê bu yom hoñ nanj yac asôm têñ mac, inj yomandô eñ, ma ñalêñ tigenj yom nanj yac asôm tu ampinj mac-nga, nanj Taitus tap sa bu yomandô bocdinanj. ¹⁵ Têñ ndoc inj hôc asê mac, nanj mac akôc inj sa ñalêñ ñayham, ma inj gêlic bu mac apu daôm ti atôc Anötö, dec asôc yac mba yom ñapu. Bocdinanj ndoc bocke inj gauc gêm mac nem lêñ dinanj, dec kôm inj atac whinj mac kêlêc su. ¹⁶ Ma aô Pol garjô su bu mac anjuc lêñ solop, dec gakêñ whinj bu mac oc asap lêñ dinanj dôñ ñapanj. Ma tu dinanj-nga aô atac ñayham atu.

8

Lau Korin-nga sic awa sa tu sênem lau sêkêñ whinj-nga ñatô sa

¹ O asidôwai. Yac bu awhê mac nem gauc sa pi lêñ nanj Anötö ndê mwasinj gêm ñandô yêc lau sêkêñ whinj-nga nanj sêmbo gamenj Masedonia-nga. ² Nac lau ñalôm sawa, ma ñawapac atu-tu daêsam kégwininj ñac, magoc sêmbo ti atac ñayham ma sic awa daêsam sa tu sênem lau sêkêñ whinj-nga ñatô sa-nga. ³ Aô wasôm yomandô têñ mac, bu awa hoñ nanj sêtap sa, nanj sêkêñ. Magoc awa tigenj dinanj dom. Inj nanj bu yob ñac-nga, nanj sêkêñ ñatô gi whinj. Yac akac ñac bu

sêkôm bocdinanj dom. Mba. ⁴ Nac dau sêlic gwelêñ dinanj bu gêñ ñayham kêlêc, dec sêtenj yac ñapanj bu sênem gwelêñ dau sêwhinj gôlôwac dabujñ ñatô, tu bu sênem Anötö ndê lau dabujñ Jerusalem-nga nanj sêpônda dau, nanj sa. ⁵ Gêñ ñamata-nga ñac sêkêñ si ñalôm sambuc têñ Pômdau, ma têñ yac bocdinanj. Lêñ dau kékuc Anötö ndê atac whinj. Yac gauc gêm bu Anötö ndê mwasinj oc nem ñandô yêc ñac, magoc tanjkwê ñandô atu kainj dinanj dom.

⁶ Têñ têm Taitus mbo whinj mac, nanj inj gic hu gwelêñ dinanj ma mac ac awa ñatô sa su. Tu dinanj-nga yac akac inj bu mbu têñ mac loc, ma kôm gwelêñ dau whinj mac e pacndê. ⁷ Yac anyalê su bu mac akôm nem gêñ hoñ ñalêñ ñayham. Mac akêñ whinj ñanga, asôm yom ñayham, ma anyalê ñawaê ñayham ñapep. Mac akêñ daôm sambuc tu anem akiñ Anötö-nga, ma mac atac whinj yac kêlêc. Bocdinanj akôm gwelêñ andic awa sa-nga dinanj anjuc nem lêñ ñayham dinanj. ⁸ Aô bu wakac mac bu akôm gêñ dinanj dom. Mba. Aô bu walic bu mac nem mêtê atac whinj-nga inj mêtê ñandô nanj tap lau sêkêñ whinj-nga ñatô si sa, me mba.

⁹ Bu mac anyalê Pômdau Yisu Kilisi ndê lêñ êmwasiñ yac-nga. Inj gêñ hoñ ñadau, magoc inj hu inj ndê ñaclai ti ñawasi atu hoñ siñ, ma sip nom menj gitôm ñamalac ñambwa. Inj kôm dau gitôm ñgac ñalôm sawa, tu bu mac atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-nga sa, dec ati lau ti lêlôm.

¹⁰ Têñ yala akwa mac lau ñamata-nga bu atôc asê bu mac atac whinj ndu andô bu anem lau Jerusalem-nga sa, ma mac ac awa ñatô sa. Kwahic dec aô bu watôc aneñ gauc têñ mac pi lêñ ñayham bu andic bata gwelêñ dau-nga. ¹¹ Mac ac hu gwelêñ dau ti atac ñayham atu, ma bocdinanj kwahic dec andic bata gwelêñ dau ñalêñ tigenj, ma ti nem ñalôm sambuc eñ. Mac bu atôm bu akêñ awa atu, dec akêñ. Ma bu mba, nanj akêñ tôm Anötö kêmwasinj mac. ¹² Bu lau ñalôm sawa oc tôm dom bu sêkêñ atu. Bocdinanj gêñ bocke nanj mac atôm bu akêñ, nanj akêñ ti atac whinj ma ti nem ñalôm sambuc, dec Anötö oc lic ñayham.

¹³ Yac bu akac mac bu akêñ gêñ daêsam bu anem lau ñatô sa, e mac daôm ati lau ñalôm sawa lec dom. Mba. Yac atac whinj bu Anötö ndê mwasinj nem yac hoñ sa tôm ndi. ¹⁴ Kwahic dec mac atap gêñ daêsam sa, ma bocdinanj mac atôm bu anem lau nanj sêpônda dau, nanj sa. Ma mboe tinjambu ñac oc sêtap daêsam sa, ma sênem mac sa têñ ndoc mac apônda daôm. Nalêñ dinanj dec Anötö ndê mwasinj oc nem yac hoñ sa tôm ndi. ¹⁵ Gauc nem lau Israel-nga nanj sic †mana sa yêc gamenj sawa, tôm sêto yêc bocdec bu:

Lau nanj sic gêñ nagec sa, nanj sêpônda dau dom, ma lau nanj sic gêñ daêsam sa, nanj si gêñ hôc gêlêc dom. [Eks 16:18]

Taitus ti lau natô oc sêtên malac Korin sêndi

¹⁶ Aô gam danje Anötö bu inj kênj gauc sip Taitus ndê ñalôm bu nem mac sa, gitôm inj kênj gauc kainj tigenj têtj aô. ¹⁷ Bu yac andac Taitus bu mbu têtj mac loc, ma inj gêlic ñayham. Magoc inj oc loc tu yac andac inj-nga lec dom. Inj dau atac whinj ñandô bu lic mac tiyham. ¹⁸ Ma yac neñ asidôwa danj, nanj lau sêkêñ whinj-nga honj yêc gameñ dindec sêmpinj inj tu inj ndê gwelêñ ñawaê ñayham-nga, nanj yac bu ankinj inj whinj Taitus loc. ¹⁹ Inj ngac dinanj, gôlôwac dabuj sêñyalinj inj sa bu êñsêlêñ whinj yac, ma yac akôc awa nanj lau sêkêñ whinj-nga sic sa, ma akêñ têtj lau Jerusalem-nga. Gwelêñ dau, yac akôm tu bu atoc Pômdau sa-nga, ma bu atôc asê bu yac atac whinj bu anem lau ñalôm sawa sa. ²⁰ Magoc yac atec bu lau danj sêñgôlinj yom pi yac tu awa dinanj-nga. ²¹ Bocdinanj dec yac ayob dauñ ñapep bu akôm giso danj yêc Pômdau me yêc ñamalac anjô-nga dom. ²² Ma yac bu ankinj yac neñ asidôwa danj tiyham têtj mac loc, whinj ngac lu dinanj. Gêñ honj nanj yac akêñ sip inj amba, nanj kôm ñapep enj, dec tôc asê bu inj kênj ndê ñalôm sambuc tu nem akinj Anötö-nga. Inj ngô ñawaê pi mac su, dec kôm inj ndê atac pa su, ma inj atac whinj bu têtj mac loc.

²³ Lau natô bu sêndac bata lau tö dinanj, dec awê sa têtj ñac bu Taitus kôm gwelêñ ñawaê ñayham-nga whinj aô, dec galic ñayham bu wanjinj inj têtj mac loc bu nem akinj mac. Ma awê sa bu asidôwai lu dinanj sem gôlôwac dabuj honj anjô, ma sêkôm gwelêñ ñanja bu sêkôm Kilisi ndê waê tiapa. ²⁴ Bocdinanj têtj ndoc yac neñ asidôwai tö dinanj sêhóc asê mac, nanj akôc ñac sa ñapep, tu bu atôc nem mêtê atac whinj-nga yêc awê têtj ñac. Ma lau sêkêñ whinj-nga honj oc sêñyalê bu yac apo mac waêm sa ñambwa dom.

9

Yom natô pi gwelêñ sêndic awa sa-nga

¹ Oc tôm dom bu wato yom daêsam pi mac nem gwelêñ andic awa sa tu anem Anötö ndê lau dabuj sa-nga. ² Nahu bu aô kayalê su bu mac atac whinj ndu andô bu akôm gêtj dau, ma tu dinanj-nga dec gapo mac nem waêm sa têtj lau Masedonia-nga. Aô gasôm têtj ñac bocdec bu, “Ñac lau gameñ Akaya-nga dinanj, ñac atac whinj ñandô bu sênem yac neñ asidôwai sa, ma sic hu gwelêñ sêndic awa sa-nga têtj yala

akwa.” Lau Masedonia-nga sêñgô mac nem ñawaê dec kêgilí ñac si daêsam bu sêndic awa natô sa sêwhinj. ³ Magoc aô bu wanjinj yac neñ asidôwai tö dinanj sêtêtj mac sêloc, bu sênem mac sa bu andic bata gwelêñ awa-nga dinanj gwanaj. Nahu bu yac apo mac waêm sa ma asôm bu mac atac whinj gwelêñ dau, ma mac bu akôm yac mba yom ñandô sa dom, dec oc yham dom. ⁴ Lau Masedonia-nga natô bu sêwhinj aô sêloc, ma sêlic bu mac akôm gêtj dau ñandô sa dom, dec oc kêtj maya mac. Ma oc kêtj maya aô bocdinanj, bu aô gakêñ whinj bu mac oc akôm, magoc akôm dom. ⁵ Tu dinanj-nga aô galic ñayham bu wanjinj asidôwai tö dinanj sêmuñ aô, bu sêndic bata gwelêñ dau sêwhinj mac. Mac asôm tidônj bu andic awa sa tu amwasinj lau ñalôm sawa, bocdinanj akôm. Aô gatec bu wahóc asê ma wakac mac bu andic dabij gêtj dau. Bu bocdinanj, mac oc akêñ ti nem ñalôm sambuc dom. Andic sa gwanaj, ma ti nem ñalôm sambuc.

Dakêñ gêtj ti ñalôm sambuc enj

⁶ Gauc nem yom bocdec bu. Asa nanj sô gêtj ñawê daêsam, nanj oc tap ñandô daêsam sa. Ma asa nanj sô gêtj ñandôlu, nanj oc tap ñandô daêsam sa dom. Yom dau hêganônj lêtj dakêñ gêtj-nga. ⁷ Anötö tac whinj lau nanj sêkêñ gêtj ti si ñalôm sambuc. Yac bu dakêñ ti atac lu-lu, me tu sêkac yac-nga, dec oc tap Anötö ndê atac whinj sa dom. Bocdinanj inj lêtj solop bu yac tigenj-tigenj dakêñ gêtj tôm yac neñ ñalôm kac yac. ⁸ Ma Anötö dau gitôm bu êmwasiñ mac ña gêtj daêsam. Ma bocdinanj bêc honj mac oc apônda daôm tu gêtj danj-nga dom, ma oc atôm bu akôm gêtj daêsam tu anem lau natô sa-nga. ⁹ Gauc nem yom pi ngac mwasiñ, nanj sêto yêc bocdec bu:

Inj gic sam inj ndê gêtj bu êmwasiñ lau ñalôm sawa. Ma inj ndê lêtj gitêñ ña-ñandô oc yêc ñapan. [BW 112:9]

¹⁰ Gauc nem bu Anötö, nanj kêtj gêtj ñawê têtj lau sêsô gêtj-nga, ma kêtj gô têtj lau tu sêneñ-nga, nanj gitôm bu kêtj gêtj daêsam têtj mac tu amwasinj lau ñalôm sawa-nga. Ma inj oc kôm mac nem lêtj gitêñ anem lau sa-nga nem ñandô daêsam. ¹¹ Anötö oc êmwasiñ mac ña gêtj daêsam, ma mac oc atôm bu anem lau sa êñlêc. Ma lau daêsam oc sênem danje Anötö tu awa nanj mac ac sa bu yac akêñ têtj lau Jerusalem-nga nanj sêpônda dau.

¹² Yomandô. Awa nanj mac bu andic sa, nanj oc nem Anötö ndê lau dabuj nanj sêpônda dau, nanj sa. Ma gêtj atu danj whinj. Lau daêsam oc atac ñayham atu ma sênem danje Anötö êñlêc tu mac-nga.

13 Mac ahoc yom asê ma asôm bu mac akêñ whiñ jawawê ñayham pi Kilisi, ma bu danam wambu in. Ma gêñ nan mac akêñ bu anem lau Jerusalem-nga dinan ma lau ñatô sa-nga, nan tôte asê bu mac nem yom in yomandô. Ma lau dau oc sêmpin Anötô tu mac nem lêñ ti sakin dinan-nga. 14 Nac oc sêñyalê bu Anötô ndê mwasin kôm gwelen yêc mac nem ñalôm. Ma ñac oc atac whiñ mac ñandô ma gauc nem mac ñapan yêc ñac si mbec ñalôm. 15 Oyaê. Mwasin nan Anötô kên têt yac ñambwa in gêñ atu andô, hôc gêlêc gêñ hon su. Tu dinan-nga danem danje in ñapan.

10

Pol whê ndê lêñ sa

1 Lau ñatô sêsec aô ma sêsôm yom bocdec bu, "Pol, in ñgac kain dan. Têt ndoc in mbo whiñ mac, nan in tôte dau bu sôm yom ti ñanga têt mac, magoc têt ndoc in hu mac sin, nan in ndê ñalôm pêt dôt ma to yom ñanga sip in ndê bapia têt mac." Aô Pol bu wanñuc Kilisi ndê lêñ malô kégwinin dau-nga, ma wandac mac bu mac akôc gauc kain tigen pi aô, me mba? 2 Aô wateñ mac bu akôc gauc pi yom dau, ma amasan nem ñalôm tisolop mun su nan. Ma bocdinan têt ndoc aô watêt mac waloc, nan gêñ dan oc yêc bu wasôm yom ñanga pi-nga dom. Tigen aô bu waloc ma watap sa bu lau ñatô gauc gêm bu yac anñuc lau nom-nga si mêtê, dec aô oc wakên gêli ñac dom. 3 Yomandô yac ambo nom, magoc yac ac sin tôm lau nom-nga sic dom. 4 Ma yac mba wapa sin-nga in gitôm lau nom-nga si wapa sêndic sin-nga dom. Mba. Yac akôc Anötô dau ndê ñaclai bu andic sin, ma bu asen ñacyo si tunbôm ñanga hon su. 5 Gauc ti yom tasan hon, ma lau hon nan sêtoc dau sa ma sêkên kisa Anötô, ma sêlhac lau ahuc tu bu sêñyalê Anötô ti ndê yom dom, nan yac akôc Anötô ndê ñaclai bu asen ñac su. Gauc sac-sac hon, nan yac akwê dôt yêc-nga, tu bu akên gauc hon sôc Kilisi ñapu-nga. 6 Têt ndoc yac aloc, nan yac oc akên ñagêyô têt lau dan gapêc-nga hon. Bocdinan kwahic dec yac asôm têt mac bu amasan nem ñalôm, ma asôc Kilisi ndê yom ti yac mba yom hon ñapu.

7 Mac nem lau ñatô sêtoc dau sa, ma gauc gêm bu ñac tawasê sêti Kilisi ndê. Am bu ñamalac kain dinan, dec wasôm têt am bu kôc gauc ñapap pi gêñ nan yêc awê, ma am oc êmyalê bu yac ati Kilisi ndê, atôm am. 8 Ma mboe mac gauc gêm bu têt daêsam yac apo dauñ mba waêt sa tu ñaclai nan Kilisi kên têt yac, dec kêtalin yac sa ati aposel. Aô oc mayan dauñ tu yom dinan-nga dom.

Ñahu bu Kilisi kên ñaclai dau têt yac tu bu angwiniñ mac-nga dom, magoc tu bu apuc mac dôt-nga. 9 Anen bapia ñatô, nan gato têt mac mun su, nan ñahu dau dinan. Aô gato tu wakôm mac atôc daôm-nga dom. 10 Bu lau ñatô sêsôm yom pi aô bocdec bu, "Pol to yom ñanga daêsam sip in ndê bapia, tu kên wapac yac-nga. Tigen têt têt in dau men kalhac yac anôt-nga, nan dalic in gitôm ñgac ti ñaclai atu dom, ma in sôm yom ñanga dom." 11 Mac lau nan asôm yom kain dinan pi yac, nan ayob daôm. Bu têt ndoc yac bu ahôc asê mac, nan mac oc alic bu gêñ nan yac oc akôm, nan oc êñkuc yom nan ato sip bapia.

Pol ndê ñahu po dau waê sa-nga

12 Yac atec bu atoc dauñ sa tôm aposel tasan sêkôm, me anem dôhôn mba lêñ ma ñac si lêñ. Bu aposel tasan dinan sêtoc dau sa, ma gauc gêm bu lau dan si lêñ gi tap ñac si sa dom. Ma bocdinan ñac sem dôhôn dau si lêñ whiñ ñac dau si lêñ. Nac si gauc dinan solop dom. 13 Yac atôm dom bu apo dauñ mba waêt sa tôm ñac lau dau sêkôm, magoc apo dauñ sa tu gwelen nan Anötô kên têt yac-nga. Bu Anötô dau kêtalin gameñ sa bu yac akôm gwelen jawawê ñayham-nga ambo, ma yac akôm gwelen dau e akôm yêc mac nem gameñ whiñ. 14 Yomandô. Yac akôm gwelen ma ahoc jawawê ñayham pi Kilisi asê e men têt mac nem gameñ. Yac bu akôm bocdinan dom, dec oc tôm dom bu yac apo dauñ sa tu mba gwelen-nga. 15 Ma yac atec bu apo dauñ sa tu gwelen nan lau ñatô sêkôm-nga. Yac akên batan bu mac nem akên whiñ oc êñsôwec tiatu, ma tu dinan-nga gwelen nan yac akôm awhin mac, nan ña-ñandô oc êñsôwec tiatu bocdinan. 16 Nalên dinan yac oc atôm bu anem mêtê lau ñatô, nan si gameñ yêc mac nem ña-ñambu-nga. Yac bu anem mêtê lau wakuc, ñahu bu yac atec bu apo dauñ sa pi lau ñatô si gwelen ña-ñandô.

17 Anen lêñ wapo dauñ sa-nga kêtuc Anötô ndê yom nan sêto yêc bocdec bu:

Asa nan bu po dau sa, nan po dau sa tu Pômdau-nga en. [Jer 9:24]

18 Bu ñamalac nan po dau sa tu dau ndê lêñ-nga, nan Anötô gêtic bu yham dom. Magoc ñamalac nan Pômdau po in sa, nan Anötô oc lic in ñayham.

11

Pol ndê puc pi aposel tasan

1 Mboe lau ñatô sêlic anen yom gitôm yom gauc mbasi-nga. Magoc aô bu wasôm yom ñatô tiyham, ma gakên whiñ bu mac oc alic aô sac dom. 2 Bu Anötô kac anen ñalôm bu wanem lêmun mac, ma wayob mac ati Kilisi ndê lau solop. Aô galic

mac atôm aô atunwê nayaham danj, nanj kamatinj yom whinj ngac danj bu nem. Tu dinanj-nga dec gakôc gauc nanja pi inj bu wayob inj napep bu sa ndê lêtj nawasi ma mbo whinj ngac danj dom e nem ndê ngac solop. Ma ngac danj inj Kilisi. ³ Kwahic dec mac asap Kilisi dônj ti nem njalôm nawasi. Tigej aô gatôc dauj bu mboe lau tasanj njatô oc sêmenj ma sêtim yom mac bu ahu mac nem lêtj dinanj sinj, tôm mboc tasanj njadau mej ma tim yom Ewa. ⁴ Bocke? Lau njatô bu sêhóc asê mac ma sênem mête pi Yisu, magoc njac si yom pi inj so yom njandô nanj yac ahoc asê pi inj, dec mac oc akôm sake? Aô gatôc dauj bu mboe mac oc gauc nem yom daêsam dom, oc akôc njac si yom sa njagahô enj. Mac akôc Nalau Dabunj su, magoc lau njatô bu sêmenj ma sêkac mac bu akôc njalau danj dau-nga, me sêhoc njawaê nayaham asê nanj so yac mba, dec aô gatôc dauj bu mboe mac oc akôc sa enj. ⁵ Mac alic lau tasanj dinanj bu aposel njandô, a? Njac si asa hôc gêlêc aô su? ⁶ Aô ngac nayaham tu wasôm yom ti gauc atu-tu-nga dom, magoc aô kayalê Anôtô ti ndê yom. Ma gêj hoj nanj aô gakôm, nanj tu bu wawhê Anôtô ti ndê yom sa tiawê têtj mac.

⁷ Têtj ndoc aô gahoc Anôtô ndê njawaê nayaham asê têtj mac, nanj aô tanjkwê mac dom, magoc kagwininj dauj ma gakôm gwelenj tu wakôm kwajj dauj-nga. Aô kakuc lêtj dau, tu bu watoc mac sa ma wanem mac sa-nga. Bocke? Anejj lêtj dinanj inj so, a? ⁸ Gôlôwac dabunj gamejj njatô-nga sêkêj gêtj tu sêpuc aô dônj-nga. Njalêj dinanj gitôm aô gam kanj njac si gêtj tu wanem akinj mac-nga. ⁹ Ma têtj ndoc aô gambo gawhinj mac ma gapônda gêtj danj, nanj gatejj mac nem njamalac danj bu nem aô sa dom. Magoc asidôwai nanj sêmenj akêj Masedonia sem aô sai. Aô gayob nejj lêtj hoj tu bu wakêj njawapac têtj mac dom, ma oc wanjuk lêtj tigejj dinanj. ¹⁰⁻¹¹ Mac gauc gêm bocke? Aô kakuc lêtj dinanj njahu bu aô tac whinj mac dom, a? Mba! Anôtô dau kêyalê bu aô atac whinj mac ndu andô. Aô gapo dauj sa tu anej lêtj gakôm gwelenj njalôi mbasi-nga, ma gwelenj bocke nanj aô bu wakôm wawhinj mac lau gamejj Akaya-nga, nanj wanjuk lêtj tigejj dinanj njapanj. Kilisi dau ndê yom njandô yêc anej njalôm, dec gasôm yom dau.

¹² Aô tanjkwê mac bu anemlhi aô tu gwelenj njawaê nayaham-nga dom, ma oc wakôm bocdinanj njapanj. Aô gatec bu wakêj njasawa têtj lau nanj sêkôm gwelenj tu sêkôc awa-nga, bu sêtoc dau sa ma

sêsôm bu njac si lêtj gwelenj-nga gi tap yac mba sa. ¹³ Lau kainj dinanj, njac aposel tasanj. Njac si gwelenj njandô bu sêtim yom lau. Bu njac sêsinj si mête tasanj kwi, ma sem Kilisi ndê aposel njandô anggô. ¹⁴ Asô tu anej yom dinanj-nga dom, bu Sadanj dau munj apu lêtj tasanj dinanj ma gêm anjela njawê-nga anggô. ¹⁵ Bocdinanj inj ndê lau akinj bu sênem lau gitêtj nanj sem akinj Anôtô, nanj anggô, dec oc kôm yac dasô dom. Magoc tinjambu njac oc sêtap njagêyô sa tu si lêtj sac dinanj-nga.

Pol hôc njawapac daêsam

¹⁶ Aô watejj mac tiyham bu alic aô tôm ngac gauc mba-nga dom. Magoc aô bu wapo dauj sa pi ahic tiyham tôm njac lau tasanj dinanj sêkôm. Ma mac bu alic anej yom gitôm ngac gauc mba-nga ndê, nanj akôc aô sa tôm mac akôc lau gauc mba dinanj sa. ¹⁷ Aô kayalê bu yom nanj aô bu wasôm tu wapo dauj sa-nga, nanj kêkuc Pômdau ndê lêtj dom, magoc aô gasôm kakuc lau gauc mbasi si lêtj. ¹⁸ Aêc. Lau tasanj dinanj sênjuk lêtj nom-nga ma sêpo dau waê sa, dec aô bu wapo dauj sa bocdinanj. ¹⁹ Mac lau ti gauc atu, a? Bocke dec mac alic nayaham bu akôc lau gauc mbasi-nga sa sêmboc sêwhinj mac? ²⁰ Yomandô. Njac lau tasanj dinanj sêngwininj mac e ati lau akinj njambwa, sêmbac yom mac bu sêngaho mac nem gêtj su, sênsôj mac nem gauc e asôc njac njapu, sêtoc dau sa têtj mac, ma sêhoc mac mayam su, tigejj mac akôc njac sa. ²¹ Mac gauc gêm bocke? Yac mayanj dauj bu yac lau licwalô mba dec anjuk lau dau si lêtj dom, a? Lau gauc mbasi-nga dinanj sêpo dau sa tu njac si lêtj-nga ti atac pa su. Bocdinanj kwahic dec aô bu wanjuk njac si lêtj dinanj wawhinj. ²² Njac sêpo dau sa bu njac lau †Hibru, a? Aô Hibru bocdinanj. Njac lau Israel-nga, a? Aô bocdinanj. Njac Abraham ndê wakuc njac? Aô bocdinanj. ²³ Njac sêsôm bu njac sem akinj Kilisi, a? Aô kayalê bu mac oc alic anej yom tôm njac njagulu kênsôj danj ndê, magoc aô wasôm têtj mac bu aô gam akinj Kilisi ma gakôm gwelenj njawaê nayaham-nga gahôc gêlêc njac su. Lau sêkêj aô gandôc gapocwalô, sic aô basô, ma têtj daêsam kêpijj bu wambac ndu tu gam akinj Kilisi-nga. Ma njac lau dau? Mba. ²⁴ Lau bata Israel-nga sêmatôc aô tidim 5, ma tôm têtj matôc-nga 5 dinanj sêhi aô tidim 39* njac po nanj sem bocbijj. ²⁵ Njac sic aô njac sô tidim tô. Sêtoc aô njac-hoc tidim tigejj. Aô gapac wanj tidim tô, ma gapoc gwêc sawa tôm ôbwêc danj ma acsalô danj. ²⁶ Aô ga gamejj

* 11:24 Lau Israel-nga si yomsu danj (Diut 25:3) sôm bu sêhi njamalac giso njac-po sêhoc gêlêc tidim 40 dom. Bocdinanj lau bata Israel-nga bu sêmatôc njamalac danj, nanj sêhi inj tidim 39 bu sêngilli yomsu dau njadôhông dom.

ga gameñ napan ma gandöc sic teñ dom. Ma nawapac natô nan gahöc whin, nan bocdec. Aö galom bu hêc ñasambac atu, ma gambo gwêc têtj têtj sac. Lau kan sêkôm aö ñayom, ma aö gatap kisa sa yêc aö dauñ neñ lau Israel-nga ma yêc flau gameñ apa-nga, ma yêc lau malac atu-tu-nga ma lau malac saun-saun-nga, ma yêc asidöwai tasar bocdinar. Gêñ hon dinar gitôm bu señ aö su, magoc mba. ²⁷ Aö gakhôm gwelen ti gahöc ñawapac atu napan. Têtj daêsam aö gayêc bêc ñapep dom, gêñ yô a ö, bu yô aö, gambo ñamlic ñalhuc, ma gapônda ñakwê. ²⁸ Wapac hon dinar kêsälê aö ahuc. Ma gêñ dan tiyham kêtj wapac aö tôm bêc hon, nan bocdec bu. Aö gitôm dom bu wanlhin lau sêkêtj whin Kilisi-nga dan sin, tigeñ gauc gêm ñac napan. ²⁹ Ñamalac dan bu ndê kêtj whin ñannga dom, dec oc wahêgo dauñ tu in-nga e aneñ licwalö pacndê. Ma gêñ létôm-nga bu kôm ñamalac dan peñ sip sac ñalôm, dec aö oc atac ñandê pi gêñ dinar.

³⁰ Aö gatec bu wapo dauñ sa, magoc aö bu wakôm, dec wasôm yom pi gêñ nan töt asê bu aö ñgac licwalö mba-nga. ³¹ Anötö këyalê bu aö kasau dom. In Pômdau Yisu Damba, ma yac tac waê bu tampin in töt bêc hon.

³² Têtj ndoc aö gambo malac Damaskas, nan gölinwaga nan yob malac dau mbo Kin Aretus napu, nan gic atu in ndê lau sin-nga bu sêyob gatam malac-nga hon tu sêkôc aö dôñ-nga. ³³ Magoc mba. Asidöwai sêkêtj aö gasip sambec sö dan, ma sêñwhan aö gasip yêc gatam atu dan yêc malac dau ñatunbôm ñadömbwê-nga ma galhö ga.

12

Pol gêlic undambê ñagatu

¹ Mêtê dapo dauñ waên sa-nga oc kêtj ñayham dan têtj yac dom. Magoc aneñ ñalôm kac aö, dec oc wapo dauñ sa ma wandic têtj yom, ma wasôm yom pi gêñ ñagatu, ma pi gêñ natô nan Pômdau hoc asê têtj aö. ²⁻³ Aö kayalê ñgac kêtj whin Kilisi-nga dan. Yala 14 gi su, Anötö kôc in sa pi lölöc solop têtj in yêc undambê gi. Anötö kôc in ti ñamlic sambuc me kôc in gatu ñambwa, aö gam gac. Anötö tawasê këyalê. ⁴ Ma Anötö töt gauer tParadais-nga têtj in. In ngô yom pi gêñ atu-tu natô nan in gitôm dom bu w hê sa, ma Anötö gic yao in bu sôm asê dom. ⁵ Aö oc wapo ñamalac kaiñ dinar waê sa, magoc aö bu wapo dauñ sa, dec wasôm yom pi gêñ tigeñ, nan bu watöc asê bu aö ñgac licwalö mba. ⁶ Gêñ natô yêc bu wapo dauñ sa pi-nga, ma aö bu wakôm, dec oc watôm

ñgac gauc mbasi-nga dom. Nahu bu aneñ yom in yomandö. Magoc aö watoc dauñ sa pi gêñ dinar dom. Lau bu sêmpin aö tu lêtj nan sêlic aö gasa-nga, ma tu yom ñandö nan gahoc asê-nga, dec oc solop.

Anötö këmwasiñ lau licwalö mba, bu töt in ndê ñaclai asê

⁷ Yomandö Anötö töt gêñ atu têtj aö. Magoc in tec bu aö wapo dauñ sa pi gêñ dau. Tu dinar-nga in kêtj ñasawa têtj Sadan bu êñkin in ndê anela dan bu êñgwinin aö ña gêñ wapac ñamlic-nga dan. Gêñ dau kêtj ñandê têtj aö gitôm gêñ ñakwa kun aö. ⁸ Aö gateñ mbec ñannga têtj Pômdau ma gandac in tidim tö bu kôc gêñ wapac dau su yêc aö. ⁹ Magoc in sôm têtj aö bu, "Mba. Aneñ mwasiñ gitôm bu puc am dôñ ma hóc ñawapac dinar. Bu aö oc wamwasiñ lau licwalö mba, bu watöc aneñ ñaclai asê." Tu dinar-nga aö Pol oc wapo dauñ sa tu ñawapac bocke nan kêtjwinin aö e kôm aö licwalö mba. Ñalêtj dinar aö oc tankwê Kilisi bu kêtj in ndê ñaclai tu nem aö sa-nga. ¹⁰ Tu dinar-nga aö bu wambo licwalö mba, me lau bu sépu aö ma sêkêtj kisa aö, aö bu wapônda dauñ, me aö bu wahöc ñawapac tidau-tidau tu Kilisi-nga, dec wahöc ti atac ñayham. Bu têtj ndoc aö kasahê licwalö töt dom, nan tankwê Kilisi ndê ñaclai bu puc aö dôñ ma walhac ñannga.

Pol tac whin lau Korin-nga

¹¹ Aö galic dauñ gitôm ñgac ñambwa-nga dan, magoc aposel tasar nan mac atoc ñac sa, nan si asa hóc gêlêc aö su? Oc töt bu mac apo aö waên sa, magoc mba. Mac akôm dom, ma tu dinar-nga dec aö kakuc lau gauc mbasi-nga si lêtj ma gapo dauñ sa têtj mac. ¹² Têtj têtj aö gambo gawhin mac, nan aö gakhôm gêñ nan aposel ñandö sic waê bu sêkôm. Aö gakhôm gêñ dalö, gêñ atu-tu ma gêñ ti ñaclai atu daêsam. ¹³ Bocdinar mac gauc gêm bu aö gakhôm gêñ sake têtj gölöwac dabun natô, nan gakhôm têtj mac dom? Mboe mac alic aö sac bu gandac mac bu akêtj gêñ tu anem aö sa-nga dom, a? Bu bocdinar, dec wateñ mac bu asuc aneñ sac kwi.

¹⁴ Kwahic dec aö kamasan dauñ bu wandic mac kêsî tidim tö-nga. Magoc aö waloc tu bu wakôc mac nem gêñ dan-nga dom. Bu gêñ nan aö tac whin, nan mac nem wapa ti mone dom, magoc mac daôm. Y omandö. Aö bu wakêtj wapac mac dom, bu aö gatôm mac damam, ma solop dom bu balêkoc sêkêtj gêñ tu sêlôm damba ti dindai-nga. Damba ti dindai bu sêkêtj gêñ tu sêlôm si balêkoc-nga, dec oc solop. ¹⁵ Boc-dinar aö galic ñayham bu wakêtj neñ gêñ hon tu wanem mac sa-nga, e wakêtj dauñ sambuc tu mac-nga whin.

Njalên dinañ aô bu watôc asê bu aô atac whiñ mac ndu andô, ma mac bu atac whiñ aô gwalec, oc nÿayham me mba? ¹⁶ Mac bu atac whiñ aô me atac whiñ aô dom, magoc mac anÿalê su bu aô gakêñ nÿawapac dan têt mac dom. Magoc mboe lau nañ sêkêñ kisa aô, nañ oc sêsôm bu aô kasalê lêt bu wañsau mac ma malô wakôc mac nem gêt nÿatô-nga. ¹⁷ Mac gauc gêm bu aô kakîñ aneñ lau nÿatô sêtêt mac sêloc, bu sêngho mac nem gêt nÿatô su tu aô-nga, a? ¹⁸ Aô gandac Taitus bu têt mac loc, ma kakîñ yac neñ asidôwa dan whiñ in. Ma Taitus kôc mac nem gêt bocke, a? Mba andô. Alu akôc gauc tigeñ ma asa lêt tigeñ, nañ akôm gweleñ nÿaôli mbasi-nga.

Pol gêm la lau Korin-nga

¹⁹ Mac gauc gêm bu yac asôm yom hoñ dinañ tu bu al hac danÿ ahuc, a? Mba. Yac akêt whiñ Kilisi, ma asôm mba yom hoñ yêc awê têt mac yêc Anötô anÿô-nga. Ma gêt hoñ nañ yac akôm, nañ akôm tu bu apuc yac mba lau atac whiñ-nga mac dôn al hac nÿanga-nga. ²⁰ Aô gatôc danÿ bu mboe aô waloc ma watap sa bu mac nem la u nÿatô sêsap mêtê sac dôn sêmbo. Bocke? Mac nem lau nÿatô sêsôm dau, me sem lêmunÿ dau, a? Lau nÿatô atac nÿandê têt dau, sêwhê dau kôc-kôc, sêpu si asidôwai ma sêsac gameñ, sêtoc dau sa, me sêli dau sa, a? Aô bu waloc ma walic bu mac nem lau nÿatô sênkuc lêt nañ aô atac whiñ dom, dec aô oc wañkuc lêt matôc-nga nañ mac oc atac whiñ dom. ²¹ Mun-nga, mac nem lau daêsam sêkôm mêtê mockain-nga ti atac nÿagalac-nga tidau-tidau. Aô gasôm têt nac bu sênem dau kwi ma sêhu lêt sac dinan siñ. Kwahic dec aô gatôc danÿ bu mboe aô wambu waloc, ma walic bu nac sêsap lêt dinañ dôn nÿapan sêmbo. Bu bocdinañ, dec mêtê sac dau oc kêt wapac aô, ma aneñ Anötô oc kêt aô mayanÿ danÿ atu tu mac-nga.

13

Pol oc kêt gêli lau nañ sêkôm sac, nañ dom

¹ Näsawa saunÿ aô oc wandic mac kêsi tidim tō-nga. Ma aô bu wamatôc mac nem lau nÿatô, dec aô oc wañkuc nÿagôlinÿ solop tamatôc lau giso-nga, nañ sêto yêc bocdec bu:

Namalac tigeñ bu êñgôlinÿ yom pi nÿac danÿ, dec oc tôm dom bu dakôc in ndê yom sa. Nÿamalac lu me tō bu sêpuc yom dau dôn, dec dalic bu yomandô.
[Diut 19:15]

² Têt ndoc aô gac mac kêsi tidim lu-nga, nañ gasôm têt lau nañ sêkôm mêtê sac bu sêhu siñ. Ma aô gakêñ puc mac bu têt ndoc aô bu wambu waloc, ma watap

sa bu lau dau sêsap si lêt dinañ dôn nÿapan sêmbo, dec oc wakêt matôc nÿanga têt nac, ma têt lau nÿatô nañ sêkôm sac, nañ bocdinañ. Kwahic dec aô gambo ahê, magoc ndoc kêpin bu wambu waloc, dec wakêt puc mac pi gêt tigeñ dinañ tiyham. ³ Mac nem lau nÿatô sêndac aô bu w atôc gêt danÿ têt mac, nañ oc whê sa bu aô gasôm yom gam Kilisi anÿô. Bocdinañ ayob daôm nÿapep, bu aô oc wamatôc lau sêkôm mêtê sac-nga hoñ ti nÿanga. Kilisi dau bu mbo whiñ mac, dec oc kêt gêli mac dom, in oc kôm mêtê nÿanga kainÿ tigeñ. ⁴ Yomandô. Lau sic Kilisi pi a gisô dau gitôm nÿac licwalô mba. Magoc Anötô ndê nÿaclai unÿ in sa ma kêt in mbo tali nÿapan. Ma yac lau nañ mba akêt whiñ pinÿ yac dôn am daminÿ Kilisi, nañ lau licwalô mbasi bocdinañ. Magoc Anötô ndê nÿaclai kêt yac ambo tanli awhiñ in, tu bu anem akîñ mac-nga.

Pol gêm la lau Korin-nga tiyham

⁵⁻⁶ Mac bu andac batam yac bu aposel nÿandô me mba, dec atôc gwaniñ daôm nem lêt. Mac anÿalê su bu nÿamalac nañ kêt whiñ dom, nañ Kilisi mbo in ndê nÿalôm dom. Bocdinañ mac bu alic bu mac akêt whiñ ambo, ma Yisu Kilisi mbo nem nÿalôm, dec anÿalê bu yac mba gweleñ nÿanÿandô dinañ, ma whê yac sa bu aposel nÿandô. ⁷ Yac ateñ mbec têt Anötô bu puc mac dôn ma akôm sac danÿ dom. Yac atac whiñ bu mac asa lêt gitêt, tu bu mac nem lêt têt asê bu yac aposel nÿandô lec dom. Mba. Lau nÿatô bu gauc nem bu yac aposel tasan, nañ in gêt nÿambwa. Yac mba mbec dinañ nÿa-nahu andô, nañ yac atac whiñ bu Anötô puc mac dôn bu anÿkuc lêt gitêt en. ⁸ Lau bu sêsap lêt yom nÿandô-nga dôn, dec oc tôm dom bu yac akôm gêt ti nÿaclai tu amatôc nac-nga. Magoc lau nañ sênkuc lêt yom nÿandô-nga dom, nañ yac akôm gêt ti nÿaclai tu bu amatôc nac-nga e sêhu si giso siñ. ⁹ Bocdinañ mac bu al hac nÿanga ma asap yom nÿandô dôn, dec oc tôm dom bu yac atôc mba nÿaclai têt mac, magoc yac oc atac nÿayham atu tu mac nem lêt nÿayham-nga. Ma yac ateñ mbec bu mac lau akêt whiñ-nga asa nem lêt hoñ nÿapep en.

¹⁰ Aô gato yom hoñ dinañ bu wakêt puc mac bu ahu nem mêtê s ac hoñ siñ munÿ, bu têt ndoc aô bu wahôc asê, nañ gatec bu wamatôc mac nÿa nÿaclai nañ Pômdau kêt têt aô. Bu in kêtalinÿ aô sa ma kêt nÿaclai têt aô bu wapuc mac dôn, ma tu bu wañgwininÿ mac-nga dom.

Pol ndê yom nambu-nga

¹¹ O asidôwai, aô bu wandic bata bapia dindec, dec bu wakôm neñ acsalô têt mac hoñ. Anÿahê nÿanga bu andic dabinÿ nem

lêñ akêñ whiñ-nga hoñ tisolop. Aneñ yom hoñ dindec puc mac dôñ. Akêñ nem gauc ti ñalôm pitigen, ma ambo awhiñ daôm ti yom malô. Akôm bocdinañ, ma Anötö, nañ Atac Whiñ ti Yom Malô Ñadau, nañ oc mbo whiñ mac.

¹² Akam daôm añkuc gôlôwac dabuñ si lêñ. ¹³ Anötö ndê lau dabuñ hoñ nañ sêkôm gameñ Masedonia-nga dindec, nañ sêkôm si acsalô ñayham têñ mac. ¹⁴ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasin ti Anötö ndê atac whiñ puc mac dôñ, ma Ñalau Dabuñ piñ mac hoñ dôñ ñapañ.

Pol ndê bapia têtj lau Galasia-nga Yom whê bapia dindec sa-nga

Aposel Pol to bapia dindec têtj lau sêkêj whiŋ-nga nanj sêmbo gameŋ Galesia-nga. Muŋ-nga inŋ dau kêsêlêj tòm malac ma hoc ŋawaê ŋayham asê têtj lau Galesia-nga, dec lau sic hu sêkêj whiŋ Yisu (Apo 13:14-14:23).

Tinjambu lau Israel-nga ŋatô sêhóc asê gôlôwac dabuŋ Galesia-nga, ma sêŋsôn lau sêkêj whiŋ Yisu-nga si gauc pi lêtj sêti lau gitêj yêc Anôtô anŋô-nga. Ŋac lau nanj sêsap lau Israel-nga si sakin akwa dôj, ma sêkac lau Galesia-nga bu sêŋkuc pwac sêsê launŋac si ŋamlic ŋatô su-nga, ma sêsóc Moses ndê yomsu hoŋ ŋapu. Ŋac sêsôm bu lau sêkêj whiŋ Yisu-nga nanj lau Israel dom, nanj bu sêkôm bocdinarj dom, dec oc tòm dom bu Anôtô kôc ŋac sa me lic ŋac bu lau gitêj. Ma lau dau sêpu Pol ma sêsôm bu inŋ aposel ŋandô dom, ŋahu bu inŋ kac lau gameŋ apa-nga bu sêŋkuc Israel si sakin akwa dom.

Tu dinan-nga Pol to bapia dindec tu bu whê dau sa bu inŋ aposel ŋandô, nanj Yisu Kilisi lu Anôtô sêŋyalin inŋ sa (1:1), ma gêm mêtê tòm Yisu dau hoc asê têtj inŋ (1:12). Ma inŋ bu puc lau sêkêj whiŋ-nga dôj bu sêsóc lau tasan dinanŋ si yom ŋapu dom. Inŋ sôm bu ŋawaê ŋayham tigeŋ inŋ yom ŋandô, ma ŋawaê dau tóc asê tiawê bu lau sêti lau gitêj tu ŋac si sêkêj whiŋ-nga, ma tu sêŋkuc yomsu-nga lec dom. Yêc lôcwha 5 - 6 inŋ to yom ŋatô tu bu puc lau dôj bu sêkêj whiŋ ŋanŋa, sêsap mêtê atac whiŋ-nga dôj, ma sêpiŋ dau dôj ŋapep. Lau nanj Ŋalau Dabuŋ gêm gôlinŋ ŋac, nanj oc sêhu mêtê sac siŋ, ma sêkôm mêtê ŋayham eŋ (5:16-26).

Pol ndê yom ŋamata-nga

¹⁻² Aô Pol, ma asidôwai nanj sêmbo sêwhiŋ aô, ato bapia dindec têtj Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ hoŋ yêc gameŋ Galesia-nga. Aô gati ŋaposel magoc ŋamalac danŋ kêyalin aô sa, me lau toŋ danŋ sêŋkin aô bu wati aposel dom. Mba. Yisu Kilisi lu inŋ Damba Anôtô nanj unŋ inŋ sa akêj lau batê-nga, nanj dec sêŋyalin aô sa ti sêŋkin aô. ³ Mwasinŋ ti yom malô têtj mac akêj yac neŋ Damanŋ Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi. ⁴ Yisu kêj dau mbac ndu tu yac neŋ sac-nga, bu êŋgaho yac su yêc mêtê sac nanj gêm nom dindec ahuc. Lêtj dau Damanŋ Anôtô gauc gêm tidôn ma tac whiŋ bu Yisu kôm ŋandô sa. ⁵ Bocdinarj datoc Anôtô ndê

waê sa tòm têtj sambob dandic ŋawaê. Yomandô!

Pol kêj puc lau bu sêŋkuc ŋawaê ŋayham tigeŋ

⁶ Tu Kilisi-nga dec Anôtô kêmwasinŋ mac, ma kêgalêm mac sa ati inŋ ndê lau. Magoc ŋagahô eŋ, mac ahu inŋ ti ŋawaê ŋayham nanj aposel sem, nanj siŋ, ma anŋuc yom wakuc. Mac nem lêtj dinanŋ kôm aô gahêdaêj. ⁷ Yom nanj mac anŋuc, nanj yom ŋandô dom. Mboe lau ŋatô sêŋsôn mac nem gauc ma sêŋsahê bu sêŋsôn ŋawaê ŋayham pi Kilisi whiŋ. ⁸ Anŋô su nanj! Yac dauŋ me anŋela undambê-nga danŋ, me asa bu têtj mac meŋ ma nem mêtê wakuc, nanj so mêtê nanj muŋ-nga yac ahoc asê têtj mac, nanj oc tap Anôtô ndê atac ŋandê sa. ⁹ Aêc! Yac asôm su, ma aô wasôm tiyham. Asa nanj bu hoc mêtê asê têtj mac nanj so yac lau aposel mba mêtê nanj mac akôc sa su, nanj oc tap Anôtô ndê atac ŋandê sa.

¹⁰ Mac gauc gêm sake? Aô gato yom dindec tu bu lau sêlic aô ŋayham ma sêmpinŋ aô-nga, me tu bu Anôtô lic aô ŋayham-nga? Anŋô! Aô bu wakôm tu ŋamalac-nga, dec aô Kilisi ndê ŋgac akinŋ dom.

Pol whê sa bu inŋ Anôtô ndê aposel ŋandô

¹¹ O asidôwai, aô bu wawhê sa têtj mac bu mêtê nanj gahoc asê têtj mac, nanj ŋamalac si yom dom. ¹² Bu ŋamalac danŋ kêj têtj aô me kêdôhôn aô dom, magoc Yisu Kilisi hoc asê têtj aô. ¹³⁻¹⁴ Mac anŋô aô ŋawaê su, dec anŋalê bu muŋ-nga lê aô gam akinŋ Anôtô kakuc lau Israel-nga si sakin akwa. Aô gasa ŋac si lêtj dau gahóc gêlêc ŋac si daêsam nanj si yala gitôm aô neŋ. Ma gayêm dauŋ su tu wanŋkuc abanŋ Israel-nga si ŋagôlinŋ. Ma mac anŋô bu aô gakêj kisa ŋanŋa têtj Anôtô ndê gôlôwac dabuŋ nanj sêkêj whiŋ Yisu, ma gakôm bu wasenŋ ŋac su. ¹⁵ Magoc Anôtô kêyalin aô sa gwananŋ su, têtj têtj aô gambo dinanŋ atac ŋalôm eŋ, ma tu inŋ ndê lêtj êmwasiŋ lau-nga dec kêgalêm aô sa bu wanem akinŋ inŋ. Ma tinjambu inŋ gêlic ŋayham ¹⁶ bu hoc inŋ ndê Atu Yisu asê têtj aô, tu bu wasôm inŋ ndê ŋawaê ŋayham asê têtj lau nanj lau Israel dom. Têtj dinanŋ aô gasôm yom gawhiŋ lau ŋatô dom. ¹⁷ Ma aô gapi Jerusalem bu walic lau nanj sêti aposel sêmuŋ aô, nanj dom. Mba. Aô gatêj gameŋ Arabia-nga ga, ma tinjambu gambu gatêj malac Damaskas. ¹⁸ Aô gambo malac dinanŋ yala tó su, goc gapi Jerusalem ga bu walic Pita, ma gambo gawhiŋ inŋ tòm bêc 15. ¹⁹ Aô galic Pômdau asi Jems, magoc galic aposel ŋatô dom. ²⁰ Aô wasôm yêc Anôtô anŋô-nga bu yom nanj kwahic dec gato, nanj yom tasanŋ dom. ²¹ Tinjambu

aô gatêñ gameñ Siria ma Silisia-nga ga.
 22 Gôlôwac dabuñ gameñ Judia-nga nañ sêkêñ whiñ Kilisi, nañ sêlic aô anôñ andô dom. 23 Magoc sêñgô ñawaê pi aô bocdec bu, “Ñgac nañ muñ-nga kên kisa têtñ yac, kwahic dec kôm gwelêñ ma gêm mêtê pi lêtñ dakêñ whiñ-nga nañ muñ-nga in kôm bu señ su.” 24 Bocdinañ sêmpin Anôtô tu in gêm aô kwi-nga.

2

Lau aposel Jerusalem-nga sêkôc Pol sa

1 Yala 14 giñga su goc gapi Jerusalem ga tiyham, ma gakôc Banabas lu Taitus sêwhiñ aô. 2 Anôtô dau hoc yom danj asê têtñ aô ma kac aô, dec gapi Jerusalem ga têtñ ndoc dinañ. Ma ñawaê ñayham nañ gahoc asê têtñ ñlau gameñ apa-nga, nañ aô gawhê sa yêc Jerusalem. Aô gawhê sa têtñ lau hoñ dom, magoc gawhê sa têtñ lau sêkêñ whiñ-nga si lau bata. Aô gatec bu lau sêpu gwelêñ nañ gakôm, me sêsôm bu aô gakôm ñambwa, ma tu dinañ-nga dec gawhê dauñ sa têtñ ñac lau dau. 3 Ñac sêñyalê bu Taitus nañ whiñ aô têtñ têtñ dinañ, in ñgac Griki-nga. Magoc sêkac yac bu asê in ndê ñamlic ñatô êñkuc lau Israel-nga si pwac nañ dom.

4 Yom hoñ dinañ hóc asê, ñahu bu lau ñatô sêñsau bu sêti yac mba asidôwai ma sêmeñ sêmbo sêwhiñ yac bu sêtíp lêtñ ti sakin nañ yac andôhôn têtñ lau gameñ apa-nga. Yisu Kilisi kégapwêc yac su yêc sakin yomsu-nga, magoc ñac lau tasanj dinañ sêkôm bu sêkac yac kwi ma anjuk lêtñ yomsu-nga tiyham atôm lau akij ñambwa. 5 Tigen yac alhac ñangga ma asôc ñac ñapu danj dom, ñahu bu yac atac whiñ bu mac lau Galesia-nga anyalê yom ñandô pi ñawaê ñayham, ma asap dôñ ñapanj.

6 Aô kayalê bu Anôtô toc ñamalac danj sa hóc gêlêc danj su dom. Tu dinañ-nga dec gahêgo dauñ dom têtñ ndoc nañ gawhê dauñ sa têtñ lau nañ gôlôwac dabuñ Jerusalem-nga sêtoc sa sêti ñac si lau bata. Ma ñac sêsôm yom danj bu sêmatôc ñawaê ñayham nañ gam yêc lau apa si gameñ, nañ dom. 7 Mba! Ñac sêlic bu Anôtô kên ñawaê ñayham sip aô amanj bu wahoc asê têtñ lau nañ lau Israel dom, tôm in kên sip Pita amba bu hoc asê têtñ lau Israel-nga. 8 Bu Anôtô kên ñaclai têtñ Pita ma kâyaliñ in sa ti lau Israel-nga si aposel, ma kên ñaclai têtñ aô bocdinañ, ma kâyaliñ aô sa gati lau gameñ apa-nga si aposel. 9 Lau sêkêñ whiñ-nga yêc Jerusalem sêtoc Jems, Pita ma Jon sa sêti ñac si ñagôlôn. Ma têtñ ndoc lau tô dinañ sêlic bu aô gatap Anôtô ndê mwasinj sa su, dec sêkam alu Banabas tu bu sêtôc asê bu ñac sêkôc alu

ti alu mba yom sa. Ma ñac si ñalôm pitigen bu yac akôm gwelêñ ñawaê ñayham-nga awhiñ lau gameñ apa-nga, ma ñac sêkôm sêwhiñ lau Israel-nga. 10 Ñac sêndac gêtñ tigen, nañ bu yac gauc nem ñac si lau nañ sêpônâ dau. Ma gêtñ dau aô gauc gêm tidôn su bu wakôm.

Pol sôm Pita yêc malac Antiok

11 Tinjambu aô gambo malac Antiok, ma Pita meñ mbo malac dau whiñ. Magoc malô aô galic yêc awê bu in kôm gêtñ danj, nañ so yom ñandô ñawaê ñayham-nga. Ma tu dinañ-nga dec aô gasôm yom sêmbalan-nga solop têtñ in. 12 Bu têtñ ndoc in hóc asê Antiok tiwakuc, nañ in kôm mêtê solop. In ndôc ti gêtñ gêtñ whiñ lau sêkêñ whiñ-nga nañ lau Israel dom, dec têtñ asê bu in hêgo dau tu Moses ndê yomsu-nga dom. Magoc tinjambu lau Israel-nga ñatô nañ sem gwelêñ sêwhiñ Jems, nañ sêhóc asê malac Antiok. Pita kâyalê bu ñac sêsap Moses ndê yomsu dôñ ma ñac bu sêkac lau gameñ apa-nga bu sêñkuc lau Israel-nga si ñpwac sêsê laungac ñamlic ñatô su-nga. Tu dinañ-nga dec in têtñ dau ma kêdahij dau su yêc lau nañ lau Israel dom. In ndê lêtñ dau in lêtñ giso. 13 Ma lau sêkêñ whiñ-nga Israel-nga ñatô nañ sêmbo malac Antiok, nañ sêñkuc in ma sêsa lêtñ tasanj dinañ sêwhiñ, e lêtñ dau hê Banabas kwi whiñ. 14 Têtñ ndoc aô galic bu ñac si mêtê dau so yom ñandô ñawaê ñayham-nga, dec gasôm yom têtñ Pita yêc ñac hoñ angô-nga bocdec bu, “Am ñgac Israel-nga, magoc têtñ ndoc am mwenj hóc asê malac Antiok, nañ am mbo whiñ lau nañ lau Israel dom, ma hêgo daôm tu Israel-nga si yomsu-nga dom. Magoc malô am kac nem ñalôm kwi ma kôm gitôm am gêlic Moses ndê yomsu gitôm gêtñ atu, ma hu lau dau sinj ma mbo ahê ñac. Bocke? Kwahic dec am bu kac lau gameñ apa-nga bu sêsôc lau Israel-nga si ñagôlinj ñapu, a?”

Lêtñ tigen yêc bu dati lau gitêñ, nañ dakêñ whiñ

15 Ma aô gasôm têtñ Pita, “Yac lau Israel-nga êlêmé dasam lau gameñ apa-nga bu lau sac, bu ñac sêñkuc Moses ndê yomsu dom. Magoc hêclu neñ ñahu yêc lau gameñ apa-nga dom. Mba. Dinañj sêkôc hêclu dambo lau Israel-nga nañ dakôc Moses ndê yomsu, nañ ñalôm. 16 Magoc yac tanyalê su bu ñamalac danj oc ti ñamalac gitêñ yêc Anôtô angô-nga tu in kêkuc lêtñ yomsu-nga dom. Mba, oc tôm dom. Magoc tu ñamalac danj kên whiñ Yisu Kilisi-nga, dec Anôtô gêlic in bu ñamalac gitêñ. Señ tigen dinañ gic lau hoñ ñawaê, yac lau Israel-nga, ma lau gameñ apa-nga boc-dinañ. Tanjuk lêtñ

dakêñ whiñ Yisu Kilisi-nga tu bu dati lau gitêñ tu lêñ dinañ-nga, ma tu tañkuc lêñ yomsu-nga lec dom.”

¹⁷ Kwahic dec yac tañkuc lêñ dakêñ whiñ Kilisi-nga tu bu dati lau gitêñ-nga. Mboe lau ñatô oc sêsam yac bu lau sac tu yac tañkuc lêñ yomsu-nga tiyham dom. Magoc yac oc dasôm sake? Lêñ dakêñ whiñ Kilisi-nga kêñ ñasawa têtñ yac tu dakôm sac-nga, a? Aô wasôm, mba andô! ¹⁸ Muñ-nga aô kasahê bu wati ngac gitêñ tu kakuc yomsu-nga, magoc kwahic dec gahu lêtñ dau sirj su. Aô bu wambu wandi wasôc yomsu ñapu tiyham, dec oc tôc gêtñ tigenj asê têtñ aô, nañ bu aô ngac kagili yomsu-nga. ¹⁹ Bu sakinj yomsu-nga têtñ asê têtñ aô bu gawêkainj serj wambac ndu-nga, ma bocdinañ dec aô tañkwê lêtñ yomsu-nga bu nem aô sa tiyham lec dom. Yomandô. Aô gahu lêtñ yomsu-nga sirj, tu bu wanem akinj Anôtô tôm aneñ bêtñ hoñ wambo tañli-nga. Anôtô dau pinj aô dôñ gam daminj Kilisi gitôm gambac ndu pi a gicso dau gawhiñ inj. ²⁰ Ma kwahic dec aneñ ñahu gambo tañli-nga sip aô dauñ dom, magoc gambo tañli tu Kilisi nañ tisa mbo tali tiyham ma mbo aneñ ñalôm nañ-nga. Ma tôm bêtñ hoñ nañ wambo tañli wambo nom lec, nañ wasa lêtñ tigenj bocdec bu, wakêñ whiñ Anôtô Atu nañ tac whiñ aô ma kêñ dau tu aô-nga. ²¹ Aô galic Anôtô ndê mwasinj gitôm gêtñ ñambwa dom. Mba. Ñahu bu ñamalac danj gitôm dom bu ti ñamalac gitêñ tu inj kêtñ yomsu-nga. Bu bocdinañ, dec Kilisi ndê mbac ndu nañ oc ñahu mbasi.

3

Lêñ yomsu-nga ma lêtñ dakêñ whiñ-nga

¹ O mac lau Galesia-nga, mac lau gauc mba. Yac awhê yom hoñ pi Yisu Kilisi sa yêc awê têtñ mac, e tôm mac daôm tanôm alic inj mbac ndu pi a gicso dau. Magoc asa dec meñ ma kêtñsôñ mac nem gauc? ² Aô bu wakêñ gëndac têtñ mac pi yom tigenj bocdec bu, mac añkuc yomsu dec Anôtô kêñ Ñalau Dabuñ têtñ mac, me mac akêñ whiñ ñawaê ñayham pi Kilisi, nañ mac añgô su, dec inj kêñ Ñalau têtñ mac? ³⁻⁴ Bocke ma kwahic dec mac nem gauc tisac? Têtñ ndoc mac akêñ whiñ tiwakuc, nañ mac asa nem lêtñ ti Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, ma ahu lêtñ yomsu-nga sirj. Tu dinañ-nga lau nañ sêsap yomsu dôñ, nañ sêkêñ kisa mac. Tu sake-nga kwahic dec mac bu ambu asôc yomsu ñapu tiyham, ma gauc gêm bu Anôtô oc kôc mac sa tu gêtñ nañ mac daôm akôm tu añkuc yomsu-nga. Mac bu akôm bocdinañ, dec kisa atu nañ mac ahôc têtñ ñamata-nga, nañ ñahu mbasi. ⁵ Añgô! Anôtô kêñ ndê Ñalau

Dabuñ têtñ mac ma kôm gêtñ dalô daêsam yêc mac añôm-nga. Inj kôm gêtñ dau tu mac añkuc yomsu-nga, me tu mac akêñ whiñ yom pi Kilisi, nañ mac añgô su-nga?

⁶ Gauc nem Abraham. Inj kêñ whiñ Anôtô, ma tu dinañ-nga Anôtô gêlic inj bu ngac gitêñ. ⁷ Bocdinañ anyalê bu lau hoñ nañ sêtñkuc lêtñ sêkêñ whiñ-nga, nañ Anôtô gêlic ñac sêtôm Abraham ndê lau wakuc. ⁸ Yom nañ sêto yêc, nañ têtñ asê gwanaj bu Anôtô oc lic lau nañ lau Israel dom, nañ bu lau gitêñ, tu ñac si sêkêñ whiñ-nga. Anôtô sôm ñawaê ñayham dau asê têtñ Abraham gwanaj su bocdec bu:

Lau nom-nga hoñ oc sêtap aneñ mbec ñamwasinj sa yêc am. [*Gen 12:3*]

⁹ Abraham kêñ whiñ, dec tap Anôtô ndê mbec ñamwasinj sa. Ma bocdinañ lau hoñ nañ sêkêñ whiñ, nañ oc sêtap mbec dau ñamwasinj sa sêwhiñ Abraham. ¹⁰ Magoc lau hoñ nañ gauc gêm bu ñac oc sêti lau gitêñ tu sêtñkuc yomsu-nga, nañ oc sêtap Anôtô ndê tac ñandê sa, tôm yom danj nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Asa nañ kêtñ yomsu hoñ nañ sêto sip buku yomsu-nga, nañ ñapep ma timala dom, nañ oc tap Anôtô ndê tac ñandê sa. [*Diut 27:26*]

¹¹ Ma yom danj tiyham sêto yêc bocdec bu:

Lau gitêñ oc sêndôc tali tu ñac si sêkêñ whiñ-nga. [*Hab 2:4*]

Yom dau têtñ asê tiawê bu ñamalac danj oc ti ñamalac gitêñ yêc Anôtô añgô-nga tu inj kêtñ yomsu-nga dom. ¹² Lêtñ yomsu-nga sôm bu ñamalac nañ tôm bu sa ndê lêtñ êñkuc yomsu hoñ ñapep en, nañ oc ndôc tali. Magoc lêtñ yomsu-nga dinañ so lêtñ dakêñ whiñ-nga. ¹³ Asa nañ takwê lêtñ yomsu-nga bu nem inj sa, nañ gic waê bu tap Anôtô ndê atac ñandê sa. Magoc Kilisi kêtñ gaho yac su yêc lêtñ datap atac ñandê dinañ sa-nga. Inj dau hôt Anôtô ndê atac ñandê tu yac-nga, tôm yom nañ sêto pi lau sac, nañ yêc bocdec bu:

Lau hoñ nañ sêkêñ ñac sêtñgalêñ a, nañ dalic ñac gitôm lau nañ sêtap Anôtô ndê tac ñandê sa. [*Diut 21:23*]

¹⁴ Yisu Kilisi hôt ñandê dinañ tu bu lau nañ lau Israel dom, nañ dec oc sêtap Abraham ndê mbec ñamwasinj sa sêwhiñ lau Israel-nga. Ma yac hoñ oc dakôc Ñalau Dabuñ, nañ Anôtô gic bata su, nañ sa tu yac neñ dakêñ whiñ Yisu-nga.

Pwac yomsu-nga, ma pwac mwasinj-nga

¹⁵ O asidôwai, wanem dôhônj pi ñamalac si lêtñ bu wawhê gêtñ dau sa. Pwac nañ ñamalac lu sêmatinj tidônj su, nañ oc tôm dom bu ngac danj ndic têtñ, me serj su. Ma Anôtô ndê pwac bocdinañ. ¹⁶ Inj gic

bata yom têt Abraham ma sôm bocdec bu, "Aô oc wanem mbec am ti nem wakuc." Yom nañ in sôm pi Abraham ndê wakuc, nañ hêganônñ lau daêsam dom, magoc hêganônñ Abraham ndê ngac wakuc tigeñ, nañ Kilisi dau. ¹⁷ Aô wasôm têt mac bu Anötö gic bata yom dau têt Abraham muñ su, ma tiñambu yala 430 giñga su, dec in kêt ndê yomsu têt lau Israel-nga. Magoc yomsu dau señ pwac mwasin-nga nañ Anötö kêmatin whin Abraham, nañ su dom. ¹⁸ Lau bu sêtap Anötö ndê mwasin sa tu sêñkuc yomsu-nga, nañ dec lêtñ dau kêtuc yom nañ Anötö gic bata têt Abraham, nañ dom. Magoc bocdinañ dom. Bu Anötö gic bata yom têt Abraham ma sôm bu êmwasin in ñambwa.

¹⁹ Bocdinañ Anötö kêtñ yomsu ñahu bocke? In kêtñ tu bu têt ñamalac si sac asê-nga, bu lhac e Abraham ndê wakuc nañ Anötö gic bata yom pi in, nañ hoc asê. Ma gêtñ danñ tiyham. Anela sêkoc Anötö ndê yomsu ma sêkêtñ têt ngac ñalhu-nga danñ, nañ Moses. ²⁰ Ngac ñalhu-nga dau kôm gwelen mbo Anötö ma lau Israel-nga ñalhu ma kôc yomsu. Magoc pwac mwasin-nga nañ Anötö kêmatin whin Abraham, nañ in dau kêtñ solop têt in, ma ngac ñalhu-nga mbasi.

Yomsu oc têt yac neñ sac asê, ma wê yac datêñ Kilisi dandi

²¹ Bocdinañ wandac mac bocdec bu, yomsu señ mwasin nañ Anötö gic bata tidônñ bu kêtñ têt Abraham nañ su, me? Wasôm têt mac bu mba andô. Yac bu datôm bu datap señ dandôc tanli-nga sa yêc yomsu, dec yomsu dau oc ti yac neñ señ dati lau gitêñ-nga. ²² Magoc oc tôm dom. Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ whê sa bu lau nom-nga hoñ sêndôc gapoc-walô sac-nga. Nalêñ dinañ mwasin nañ Anötö gic bata, nañ hêganônñ lêtñ dakêtñ whin-nga, ma datap mwasin dau sa tu dakêtñ whinñ Yisu Kilisi-nga.

²³ Muñ-nga, lêtñ dakêtñ whin-nga dinañ meñ sa tiawê su dom. Têtñ têtñ dinañ yac dambo datôm lau gapocwalô-nga nañ yomsu sô yac dônñ, bu dambo bocdinañ e Anötö têt lêtñ dakêtñ whin-nga asê tiawê. ²⁴ Anötö kêtñ yomsu bu nem gôlinñ yac ma têt yac neñ sac asê, goc wê yac datêñ Kilisi dandi, bu datap lêtñ dati lau gitêñ-nga sa tu yac neñ dakêtñ whin in-nga. ²⁵ Ma kwahic dec lêtñ dakêtñ whin-nga meñ sa su, dec dambo yomsu ñapu tiyham dom.

Dati Anötö atuwê ti ngac

²⁶ Mac hoñ ati Anötö ndê balêkoc tu mac nem akêtñ whinñ Yisu Kilisi-nga. ²⁷ Bu mac hoñ nañ alinñ busañgu, nañ gêtñ dau piñ mac dônñ am daminñ Kilisi, têt mac asôc inñ ti nem ñakwê. ²⁸ Ma Anötö kôc

mac sa kêtuc mac nem ñahu nom-nga dom. Mba. Mac bu lau Israel-nga, me lau apa, lau akinñ ñambwa me lau nañ dau sêmbo si gêtñ, lauwhê me laungac, tigeñ anyalê bu Anötö kôc yac hoñ sa tu yac neñ dakêtñ whinñ Yisu Kilisi-nga, nañ piñ yac hoñ dônñ dapitigeñ. ²⁹ Ma mac lau asa nañ ati Kilisi ndê, nañ ati Abraham ndê lau wakuc bocdinañ, ma awêkainñ mwasin nañ Anötö gic bata têt Abraham.

4

¹ Aô wawhê gêtñ dau sa têtñ mac bocdec bu. Balê nañ damba gic bata bu kêtñ ndê wapa lêtñsêm têt in, nañ oc wêkainñ gêtñ dau yomandô. Magoc damba bu mbac ndu têtñ ndoc in mbo balê, dec in oc kôc wapa dau sep dom, ma in oc mbo gitôm damba ndê ngac akinñ ñambwa danñ. ² Ma lau ñatô oc sêyob inñ ti ndê wapa lêtñsêm e inñ ndê yala gitôm nañ damba sôm tidônñ gwananñ su. ³ Ma yac bocdinañ. Muñ-nga yac dakêtñ whinñ su dom, nañ dambo datôm balêkoc saunñ, ma datôm lau akinñ ñambwa nañ dambo yomsu ti ñagôlinñ nom-nga ñapu. ⁴ Magoc têtñ ndoc nañ Anötö sôm gwananñ su, nañ meñ sa, goc inñ kêtñ ndê Atungac meñ mbo nom. Inñ dinda kôc inñ ti ñamalac nom-nga nañ mbo yomsu ñapu, ⁵ bu êngapwêc yac lau nañ dambo yomsu ñapu, nañ su, ma yac dati Anötö ndê balêkoc. ⁶ Ma Anötö kêtñ ndê Atu ndê Nalau sip yac hoñ neñ ñalôm, dec têt asê bu mac lau gameñ apa-nga ati Anötö ndê balêkoc awhinñ yac lau Israel-nga. Ma Nalau dau gêm yac sa dec data Anötö ti atac pa su, ma dasam inñ bu, "Damanñ, Damanñ." ⁷ Bocdinañ kwahic dec yac lau akinñ tiyham dom, magoc yac Anötö ndê balêkoc solop. Ma yac dati Anötö ndê balêkoc, dec dawêkainñ gêtñ lêtñsêm nañ gic waê inñ ndê balêkoc.

Pol ñalôm ñawapac tu lau Galesia-nga

⁸ Muñ-nga mac am gauc Anötö, ma am akinñ gêtñ nom-nga ñambwa nañ Anötö ñandô dom. ⁹ Magoc kwahic dec mac anyalê Anötö, ma gêtñ atu danñ whinñ bocdec bu, Anötö dau kêyalê mac su. Ma bocke dec mac bu akac daôm kwi, ma ambu andi asôc yomsu ñapu, dec ambo atôm lau akinñ tiyham? Bu yomsu hoñ, nañ ñagôlinñ nom-nga ñambwa nañ ña-ñaclai ti ñandô mbasi. ¹⁰ Tu sake-nga mac bu anñkuc ñagôlinñ ñambwa nañ hêganônñ bêc ti ayô, ma yala ti têtñ ñatô? ¹¹ Aô gatôc daunñ tu mac-nga bu mboe gwelen nañ aô gakôm têtñ mac, nañ oc ñandô mbasi. ¹² O asidôwai. Muñ-nga mac lau apa ambo yomsu ñapu dom, ma aô gahu lêtñ yomsu-nga sinñ tu bu wambo watôm mac. Magoc kwahic dec lau ñatô sêñsau mac, dec mac

ambo atôm lau akiñ tiyham tu yomsu-nga. Bocdinañ dec wateñ mac bu ahu lèñ dinañ siñ ma ambo atôm aô. Ma alic aô ñayham tôm muñ-nga nañ aô gambo gawhiñ mac, nañ mac akôm aô sac dom. ¹³ Têñ tèm dinañ gëmbac kôm aô, dec gambo teñ gawhiñ mac, ma gahoc ñawaê ñayham asê têtñ mac. Mac anyalê gêtñ dau su. ¹⁴ Aneñ gëmbac dau kêtñ ñawapac têtñ mac bu ayob aô, magoc mac apu aô me alic aô sac dom. Mba. Mac akôc aô sa gitôm Anötö ndê añela dañ, me tôm mac akôc Yisu Kilisi dau sa. ¹⁵ Têtñ ndoc dinañ mac atac whiñ bu anem aô sa êñlêc, e tôm mac bu akip nem tanôm ñakôp sa ma akêtñ têtñ aô. Yomandô. Magoc kwahic dec mac nem atac ñayham tu aô-nga giñga su. ¹⁶ Bocke? Tu aô gasôm yom ñandô asê têtñ mac-nga, dec kwahic mac alic aô tôm nem ñacyo, a?

¹⁷ Ñac lau tasanñ dinañ sêkôm ñannga bu sêkac mac kwi asôc yomsu ñapu tiyham. Magoc sêkôm tu mac atac ñandô ñayham dañ sa-nga dom. Ñac atac whiñ bu mac ahu aô siñ ma akêtñ daôm sambuc tu añkuc ñac-nga. ¹⁸ Iñ lèñ ñayham bu mac akêtñ daôm sambuc tu bu akôm gêtñ nañ ñahu ñayham yêc. Ma aô bu wambo wawhiñ mac, me aô bu wambo dom, magoc akôm bocdinañ ñapan.

¹⁹ O aneñ balêkoc awhê ma ñgac. Kwahic dec aô kasahê ñandê atu tiyham tu mac-nga, gitôm awhê nañ balêkoc tuñ iñ. Ñahu bu aô tac whiñ ndu andô bu Kilisi ndê yom tidôñ yêc mac nem ñalôm, e andi atôm iñ dau. ²⁰ Aô neñ ñalôm ñawapac atu tu mac-nga, ma señ dañ bu hóc pi aô, dec aô atac whiñ kêtêc bu wambo wawhiñ mac, ma wasôm yom ñayham-ñayham têtñ mac, ô yom ñannga nañ kwahic dec gato têtñ mac.

Sara lu Haga sêti ñadôhôn

²¹ Mac lau nañ atac whiñ bu ambo yomsu ñapu, aô bu wandac mac bocdec bu. Mac anyalê señ nañ yomsu bu wê mac atêtñ andi, me mba? ²² Gauc nem yom nañ sêto yêc pi balêkoc ñgac lu nañ Abraham kwê asê. Balê dañ dinda Haga iñ awhê akiñ ñambwa, ma balê dañ dinda Sara iñ awhê akiñ dom, iñ Abraham nawhê solop. ²³ Haga kôc balêkoc kêtêc ñamalac nom-nga si lèñ ñambwa. Magoc Sara kôc balêkoc kêtêc yom nañ Anötö gic bata têtñ Abraham. ²⁴⁻²⁵ Gêtñ dau iñ gitôm yom gôliñ dañ, bu awhê lu dinañ sêti pwac lu ñadôhôn.

Haga ti dôhôn pwac akwa yomsu-nga nañ Anötö kêmatinj yêc Lôc †Sainai yêc gameñ Arabia-nga. Ma balêkoc pwac dinañ-nga sêti lau akiñ ñambwa tôm Haga. Ma Haga ti dôhôn malac Jerusalem tèm dindec-nga, bu malac dau ti ndê lau sêmbô sêtôm lau akiñ ñambwa bocdinañ. ²⁶ Magoc Sara ti dôhôn malac Jerusalem wakuc nañ yêc undambê, ma iñ gitôm yac neñ dinañ ñandô nañ awhê akiñ ñambwa dom. ²⁷ Bu sêto yom dañ yêc bocdec bu:

Am awhê gapoc nañ kôc balêkoc dom, atac ñayham sa. Am nañ kêsahê balêkoc tuñ am dom, nañ mbwêc ti atac ñayham. Bu kwahic dec am mbo gitôm awhê nañ balêkoc mba, magoc tiñambu am oc tap nem balêkoc sa hóc gêtêc awhê nañ gêm ñgac sa, nañ su.* [Ais 54:1]

²⁸ Aneñ asidôwai. Tu Kilisi-nga dec mac ati balêkoc pwac mwasin-nga gitôm Aisak, balêkoc nañ hóc asê kêtêc yom nañ Anötö gic bata têtñ Abraham. ²⁹ Muñ-nga Ismael, balêkoc nañ hóc asê kêtêc ñamalac si lèñ, nañ kêtñ kisa Aisak, nañ hóc asê ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai. Ma kwahic dec mac añsahê kisa ñalêtñ kaiñ tigeñ yêc lau nañ sêsap lèñ yomsu-nga dôñ. ³⁰ Magoc gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Kêtñ awhê akiñ lu iñ atungac sêlhô sêndi, bu awhê akiñ ndê balê dau oc wêkaiñ wapa lêtñsêm ñatô whiñ ñadauwê ndê atungac dom. [Gen 21:10]

³¹ Bocdinañ asidôwai, akôc gauc ñannga bocdec bu. Yac awhê akiñ Haga ndê balêkoc dom, magoc yac ñadauwê Sara ndê balêkoc solop.

5

Dasap lêtñ dakêtñ whiñ-nga dôñ, bu Kilisi kêtgapwêc yac su yêc lêtñ yomsu-nga

¹ Kilisi kêtgapwêc yac su dec dambo datôm lau akiñ ñambwa tiyham dom. Bocdinañ alhac ñannga, ma ayob daôm bu wapac lêtñ yomsu-nga ênggwinij mac e ati lau akiñ tiyham dom. ² Aô Pol wasôm têtñ mac bu asa nañ gauc gêm bu ti ñgac gitêtñ tu iñ kêtêc yomsu sêsê launjac ñamlic ñatô su-nga, nañ Kilisi gitôm dom bu oc nem iñ sa. ³ Aô wasôm tiyham têtñ mac, bu asa nañ sôc yomsu tigeñ dinañ ñapu, nañ êñkuc yomsu hoñ bocdinañ ndic ñawaê. ⁴ Mac lau nañ gauc gêm bu ati lau gitêtñ tu añkuc yomsu-nga, nañ akac daôm su yêc

* **4:27** Aisaya to yom dau pi malac Jerusalem têtñ ndoc ñacyo sêngaho lau Israel-nga su ma sêkôc ñac sa si sêndôc gameñ Babilon-nga gitôm lau gapocwalô-nga. Aisaya gêtêc bu malac dau tiganan, dec gêm dôhôn pi awhê gapoc. Pol kôc Aisaya ndê yom ma to sip iñ ndê bapia têtñ lau Galesia-nga bu whê yom nañ iñ to pi malac Jerusalem lu, nañ sa. Yom pi awhê nañ gêm ñgac sa su, nañ hêganônñ lau Israel-nga ma malac Jerusalem akwa. Ma yom pi awhê gapoc nañ oc tap balêkoc daësam sa, nañ hêganônñ lau sêkêtñ whiñ Yisu-nga nañ oc sêndôc malac Jerusalem wakuc.

Kilisi ma yêc Anötö ndê mwasiñ. ⁵ Nahu bu Anötö gélic yac tòm lau gitên tu yac neñ dakên whiñ-nga. Ma Njalau Dabuñ puc yac dôn bu dahôn ti dakên batan gên dau ña-ñandô. ⁶ Bu yac lau nanñ dati Yisu Kilisi ndê, nanñ tanjalê bu lêt yomsu-nga danñ oc nem yac sa ñandô dom. Nac bu sêsê yac ñamlic ñatô su, me sêsê yac dom, nanñ dalic tòm gên ñambwa. Gên tigen yac dalic bu gên atu, nanñ dakên whiñ Kilisi. Ma yac neñ mêtê atac whiñ neñ asidôwai-nga tôte yac neñ dakên whiñ asê.

⁷ Muñ-nga lê, mac asa nem lêt akên whiñ-nga ñapen en, atôm lau nanñ sênti ñanga. Tigen asa kalhac mac ahuc e ahu yom ñandô siñ? ⁸ Lau nanñ sêlhac mac ahuc, nanñ sêmen akên Anötö nanñ kégalêm mac sa, nanñ ndê dom. ⁹ Ayob daôm ñapen têt lau kainñ dinanñ, bu yom nanñ ñac sêndôhôn, nanñ gitôm yist nanñ sêkên sip bolom ñalôm ma kôm gwelen malô-malô e gêm bolom sambuc ahuc. ¹⁰ Tu Kilisi piñ yac honñ dôn-nga, dec gakên whiñ bu mac oc akôc aneñ yom dindec sa, ma atec yom bambalinñ honñ. Ma asa nanñ bu lhac mac ahuc ma êñsôn mac nem gauc, nanñ oc tap inñ ndê gwelenñ dau ñagêyô sa.

¹¹ O asidôwai, lau ñatô sêngôlin yom pi aô ma sêsôm bu aô gam mêtê ma gapuc yomsu sêsê ñamlic ñatô su-nga dôn. Angô su nanñ. Aô bu wapuc yomsu dau dôn, dec tu sake-nga lau Israel-nga nanñ sêsap yomsu dôn, nanñ sêkên kisa aô? Ma aô bu wapuc yomsu dau dôn, dec yom nanñ yac ahoc asê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, nanñ dec oc wakôm nditôm yom ñambwa. Yom pi Yisu ndê mbac ndu, nanñ gitôm hoc nanñ lau Israel-nga daêsam sêtiñ gahi pi-nga. ¹² Oc ñayham bu lau nanñ sêngilî mac bu ankcuc yomsu sêsê ñamlic ñatô su-nga, nanñ sêtim dandi ñamlic sambuc kic-kic.

¹³ O aneñ asidôwai. Anötö kégalêm mac sa bu ambo atôm lau akîñ yomsu-nga dom. Tigen inñ ndê galem dinanñ kên ñasawa têt mac bu akôm sac tôm ñalôm akwa kégilî mac dom. Mba! Anem akîñ asidôwai ti ankcuc mêtê atac whiñ-nga. ¹⁴ Bu yomsu honñ sóc yomsu tigen ñapu, nanñ yêc bocdec bu, “*Am atac whiñ lau menñanñ am, gitôm am atac whiñ daôm.*” ¹⁵ Magoc mac bu alic daôm sac-sac me awhê daôm kôc-kôc, dec lêtñ dinanñ gitôm bu oc senñ mac su andinam.

Lêtñ nom-nga, ma Njalau Dabuñ ndê lêtñ

¹⁶ Bocdinanñ wasôm têtñ mac bu asa nem lêtñ tôm Njalau Dabuñ gêm gôlinñ mac, dec oc tôm dom bu akôm mêtê ñalôm akwa-nga ñandô sa. ¹⁷ Bu mêtê nanñ mac nem ñalôm akwa bu êngilî mac bu akôm, ma mêtê nanñ Njalau tac whiñ bu mac

akôm, nanñ sêtôm dau dom. Nahu bu mac nem ñalôm akwa ma Njalau Dabuñ sic siñ têtñ dandi, tu bu sênem gôlinñ mac-nga. Tu dinanñ-nga dec mac atôm dom bu akôm tôm mac daôm atac whiñ. Mac oc ankcuc ñalôm akwa ndê ñagôlinñ, me Njalau Dabuñ oc nem gôlinñ mac. ¹⁸ Magoc Njalau bu nem gôlinñ mac, dec mac ambo yomsu ñapu tiyham dom.

¹⁹ Lau nanñ ñalôm akwa gêm gôlinñ ñac, nanñ si mêtê sac-sac tôte dau yêc awê. Nac sêkôm mêtê mockainñ-nga, mêtê ñadômbwi, ma mêtê atac ñagalac-nga. ²⁰ Nac sem akîñ anötö tasan, sêpec balô, sêkên kisa lau, sêngilî siñ, tagatu gên, ñac lau atac ñandê-nga, ma sêpo dau sa hôc gêlêc. Nac si lêtñ kôm lau sêlic dau sac-sac e sêwhê dau kôc. ²¹ Nac sem lêtñ lau ñatô si gên, ma êlêmé senñ asam ti sênom gên êñiñ ñac-nga, ma sêkôm mêtê sac tidau-tidau bocdinanñ. Aô wakên puc mac, tôm gakên puc mac su, bu lau nanñ sêsa lêtñ kainñ dinanñ, nanñ oc sêwêkainñ si mala yêc Anötö ndê gameñ undambê-nga dom andô.

²² Magoc lau nanñ Njalau Dabuñ gêm gôlinñ ñac, nanñ sêsa lêtñ bocdec bu. Nac atac whiñ lau, sêmbu ti atac ñayham, ma sêsa si lêtñ ti yom malô, sêkôc si ñalôm dôn pi lêtñ agwa-agwa honñ, ñac tawalô lau, sêkôm mêtê ñayham en, ma gwelen bocke nanñ sêsôm bu sêkôm, nanñ sêkôm ñandô sa. ²³ Nac sêtoc dau sa dom, ma sêtimêtê dau ñapen. Mêtê kainñ dinanñ so yomsu danñ dom. ²⁴ Ma yac lau nanñ dati Yisu Kilisi ndê, nanñ dahu mêtê atac ñagalac-nga ti mêtê sac honñ nanñ menñ akên ñalôm akwa, nanñ siñ, tôm yac tac ñalôm akwa ndu pi a gicso dau gi. ²⁵ Yac oc dandôc tarli tu Njalau Dabuñ ndê gwelen-nga, dec dakên Njalau ti gôlinñ yac neñ lêtñ honñ. ²⁶ Datoc dauñ sa dom, ma danem lêtñ asidôwai ti dali ñac ñalôm sa dom.

6

Lêtñ ñayham ñatô

¹ O asidôwai, mac bu anyalê bu mac nem danñ kôm sac, dec mac lau nanñ Njalau Dabuñ gêm gwelenñ ñanña yêc nem ñalôm, nanñ anñahê bu anem inñ sa. Akôm lêtñ malô en têtñ inñ, e inñ nem dau kwi ma sa Pômdau ndê lêtñ tiyham. Magoc ayob daôm bu lêtôm tap mac sa whiñ dom. ² Dahôc asidôwai si ñawapac dawhiñ ñac, ma ñalêtñ dinanñ yac oc dakôm Kilisi ndê yomsu atac whiñ asidôwai-nga ñandô sa. ³ Bu asa nanñ toc dau sa bu inñ ñamalac tiwaê hôc gêlêc ndê asidôwai su, nanñ kêsau dau. Inñ ñamalac waêmbe. ⁴ Anem dôhôn daôm nem lêtñ pi asidôwai ñatô si lêtñ tu bu apo daôm sa-nga dom. Mba.

Mac tigen-tigen akôm gwelen bocke nan Anötö kên sip mac amam, nan napep en, dec oc ti mac nem nahu apo daôm sa-nga. ⁵ Bu Anötö gic sam gwelen ti sakij tidautidau têt yac tigen-tigen bu dawêkain, ma bocdinañ dakôc sa tôm ndi, ma dakôm napep.

⁶ Asa nan bu ndöc ñamalac dan napan tu êndôhôn Anötö ndê yom-nga, nan goc êmwasiñ in ndê kêdôhônwaga dau ña gêt nayanham-ñayanham ñatô ndic ñawaê.

Anötö oc kên ñagêyô têt lau êñkuc ñac si mêtê têtêt

⁷ Akôc gauc napep pi yom dindec. Mac atôm dom bu anjsau Anötö ma asiñ gêt dan têt in. Mba! Bu gêt ñandô nan datap sa yêc yac neñ ôm, nan kékuc gêt ñawhê nan dasô muñ. ⁸ Am bu kôm mêtê êñkuc lêt ñalôm akwa-nga, nan gitôm am sô gêt ñawhê sac yêc ôm, ma am oc tap ñandô sac sa. Am oc niñam tu ñalôm akwa-nga. Magoc am bu kôm mêtê êñkuc Nalau Dabuñ ndê atac whiñ, nan gitôm am sô gêt ñawhê ñayanham. Ma am oc tap ñandô ñayanham sa bocdec bu, Nalau dau oc kêt am ndöc tamli napan.

⁹ Yac dakôm mêtê ñayanham dasiñ su, ma lic ñakam dom. Yac bu dahu siñ dom, dec oc datap ñandô ñayanham sa tôm ñandoc.

¹⁰ Tu dinañ-nga têt hoñ nan Anötö kên têt yac, nan dakôm mêtê ñayanham têt lau hoñ. Ma dakôm hóc gêlêc têt lau sêkên whiñ Kilisi-nga.

Yac datiwakuc in gêt atu

¹¹ Alic yom ñalhô atu-tu dindec nan aö dauñ aman gato têt mac.

¹² Lau nan sêkac mac bu asôc yomsu sêsê ñamlic-nga napan, nan sêkôm gêt dau nahu bu sêtec bu sêtap kisa sa tu Kilisi ndê a gicso-nga. Nac atac whiñ bu lau Israel-nga nan sêkên whiñ Kilisi dom, nan sêlic ñac ñayanham. ¹³ Bu ñac lau dau sêsôc yomsu sêsê ñamlic-nga napan su, magoc ñac sêñkuc Anötö ndê yomsu ñatô hoñ dom. Nac sêkac mac bu ankcuc yomsu sêsê ñamlic-nga, tu bu sêtoc dau sa pi gêt nan sêkôm têt mac nem ñamlic-nga ñambwa.

¹⁴ Magoc aö oc watoc dauñ sa pi gêt tigen, nan gêt atu nan Pômdau Yisu Kilisi kôm têt ndoc in mbac ndu pi a gicso dau. Bu gêt dau gêm aö sa bu wahu mêtê ti lêt nom-nga hoñ siñ, tôm aö gac pi a gicso gi. Ma ñalêt dinañ tôm aö dauñ gambac ndu pi a gicso dau gawhiñ. ¹⁵ Mac lau nan sêsê mac nem ñamlic ñatô su, ma mac lau nan sêsê mac dom, anyalê bu gêt dau in gêt ñambwa. Gêt atu tigen bocdec yêc, nan bu dati lau wakuc tu Yisu Kilisi-nga.

¹⁶ Pômdau ndê yom malô ti tawalô têt mac hoñ nan ankcuc ñagôliñ wakuc dindec. Mac atôm Anötö ndê lau Israel-nga wakuc.

¹⁷ Aö gatec bu ñamalac dan kêt ñawapac têt aö pi yom kain dindec tiyham. Lau sic aö ma sêkên gôc daêsam têt aö tu kakuc Yisu-nga, nan whê aö sa bu in ndê ñgac akiñ.

¹⁸ O aneñ asidôwai. Mwasin akêt yac neñ Pômdau Yisu Kilisi puc mac gatôm dôñ. Yomandô.

Pol ndê bapia têtj lau Epesas-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Epesas inj malac tiwaê dan yêc gamenj Esia-nga, ma Luk to yom pi Pol ndê gwelenj yêc malac Epesas yêc Apo 18:18-21, ma 19:1-41. Lau daêsam gauc gêm bu Pol to bapia dindéc têtj gôlôwac dabuj malac Epesas-nga têtj ndoc inj ndôc gapocwalô ndôc malac Rom, ma gauc gêm bu inj to bapia dau têtj lau Epesas-nga tawasê dom, magoc gitôm bapia nanj gic waê lau sêkênj whinj-nga honj bu puc njac dôj.

Yêc lôcwha (sapta) 1-3 Pol to yom pi mwasinj ti njac lai atu nanj Anôtô gic bata têtj lau sêkênj whinj-nga, ma pi lêtj nanj inj gauc gêm tidônj munj su bu pinj gêtj undambê-nga ti gêtj nom-nga honj dôj pitigen, ma kêtj Yisu ti njagôlônj (1:10). Yisu ndê gwelenj gic lau Israel-nga ma lau gamenj apa-nga, nanj njawaê bocdinanj. Njac honj sêtap Anôtô ndê mwasinj nem njac si-nga sa tu njac si sêkênj whinj-nga, gitôm mwasinj nambwa (2:8-10).

Yêc lôcwha 4-6 Pol to yom ma gêm la lau sêkênj whinj-nga pi lêtj njayham tu sêsa-nga, ma tu sêmbo sêwhinj dandi-nga, ma tu sêlhac njanga ma sêndic inj têtj Sadañ-nga.

Pol gic hu ndê bapia têtj lau Epesas-nga

¹ Aô Pol, nanj gati Yisu Kilisi ndê japosel kékuc Anôtô ndê atac whinj, gato bapia dindéc têtj lau dabuj malac Epesas-nga, mac lau nanj akêtj whinj Yisu Kilisi. ² Mwasinj ti yom malô têtj mac akêtj Damanj Anôtô, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Mwasinj njalôm-nga nanj datap sa tu Kilisi-nga

³ Tampinj Anôtô, yac neñ Pômdau Yisu Kilisi Damba, nanj kêmwasinj yac lau nanj dakêtj whinj Kilisi, nj Njalau Dabuj ndê mwasinj njalôm-nga tidau-tidau, nanj njahu yêc undambê. ⁴ Bu têtj ndoc inj kêtj undambê ti nom su dom, nanj inj kêtjalinj yac sa gwananj su, bu pinj yac dôj danem daminj Kilisi, ma bu dati lau dabuj ma dambo inj anjgô-nga ti neñ giso mbasi. Inj tac whinj yac ndu andô, ⁵ dec kêtjalinj yac sa gwananj su, ma kêmasanj lêtj bu kôc yac sa dati inj ndê balêkoc, tu Yisu Kilisi-nga. Lêtj dau kékuc inj ndê atac whinj, ma inj gêlic njayham bu kôm njandô sa, ⁶ tu bu yac dapo Anôtô ndê waê sa tiatu, tu mwasinj atu nanj datap sa nambwa, tu inj ndê Atunjac nanj inj atac whinj kêléc-nga. ⁷ Yac lau nanj dakêtj whinj Yisu Kilisi, nanj

Anôtô suc yac neñ sac kwi ma gêmli yac neñ sac njatôp, nj Kilisi ndê dac. Anôtô inj mwasinj ti mwasinj Njatau, dec kôm gêtj dau njandô sa. ⁸ Inj ndê mwasinj kêsâlê yac ahuc, ma kêtj gauc njayham-njayham têtj yac bu tanyalê inj ti ndê yom-nga. ⁹ Ma lêtj nanj Anôtô gauc gêm tidônj munj su, ma gêlic njayham bu Kilisi kôm njandô sa, nanj yêc sinj dau têtj têtj njamata-nga andô e menj, magoc kwahic dec Anôtô hoc asê têtj yac. ¹⁰ Lêtj dau bocdec. Anôtô tac whinj bu pinj gêtj undambê-nga ti gêtj nom-nga honj dôj sêsôc njagôlônj tigen njapu, ma njagôlônj dau inj Kilisi. Ma gêtj dau oc njandô sa têtj ndoc nanj Anôtô kêmatinj tidônj.

¹¹ Lêtj honj nanj Anôtô gauc gêm tidônj, nanj kôm njandô sa kékuc inj dau ndê atac whinj. Ma têtj têtj njamata-nga andô, inj gauc gêm tidônj bu ênjyalinj yac lau nanj ambo Israel si tonj njalôm nanj sa, bu pinj yac dôj anem daminj Kilisi. ¹² Anôtô kôm gêtj dau, bu yac lau nanj ati lau njamata-nga bu akêtj batanj bu atap Anôtô ndê mwasinj nem yac si-nga sa tu Kilisi-nga, nanj oc ambo tu ampinj inj, ma tu apo inj ndê waê sa-nga. ¹³ Ma mac njlau gamenj apa-nga bocdinanj. Anôtô pinj mac dôj am daminj Kilisi awhinj yac lau Israel-nga, têtj ndoc mac anjgô yom njandô njawaê njayham-nga, nanj whê Anôtô ndê lêtj nem mac si-nga sa. Ma têtj ndoc mac akêtj whinj, nanj Anôtô kêtj Njalau Dabuj nanj inj gic bata munj su, bu ti mac nem njadalô bu tôc asê bu mac ati Kilisi ndê lau. ¹⁴ Njalau dau, Anôtô kêtj têtj yac gitôm gêtj njandô mbêc, tu bu tôc asê bu mwasinj honj nanj inj gic bata bu dawêkainj tinjambu, nanj oc datap sa yomandô. Anôtô gêmli yac su dati inj ndê, ma gêtj dau nj-njandô yac oc datap sa têtj bêtj njambu-nga. Tu dinanj-nga tampinj Anôtô ma dapo inj ndê waê sa.

Pol teñ mbec tu lau Epesas-nga

¹⁵ Aô ganjgô njawaê bu mac akêtj whinj Pômdau Yisu Kilisi njanga, ma atac whinj lau dabuj honj. Ma tu dinanj-nga dec, ¹⁶ aô gatenj mbec ma gam danje Anôtô tu mac-nga tôc mbec honj. ¹⁷ Yêc anej mbec honj njalôm, aô gatenj yac neñ Pômdau Yisu Kilisi Damba, Njawasi Njatau Anôtô, bu inj ndê Njalau kêtj gauc njayham têtj mac, ma whê Anôtô ndê yom sa têtj mac e anyalê inj tidônj andô. ¹⁸ Ma aô gatenj whinj bu Anôtô whê mac nem gauc sa e anyalê sôc njalôm ndi, mwasinj ti njawasi atu nanj inj kêgalêm mac sa bu awêkainj awhinj inj ndê lau dabuj honj, nanj mac tamkwê ambo. ¹⁹ Ma aô gatenj mbec bu mac anyalê Anôtô ndê njac lai nanj hôt gêlêc njac lai honj su, nanj inj kêtj bu nem yac lau dakêtj whinj-nga sa. Anôtô ndê njac lai atu tigen dinanj,

²⁰ uñ Kilisi sa akêñ lau batê-nga, ma kêñ in ndöc in dau amba andô-nga yêc undambê. ²¹ Ma Kilisi ndöc Anötö ndê andô-nga, dec hóc gêlêc kinj ti gölinjwaga ma ñaclai ti ñannga hoñ nanj sêmbu undambê me sêmbu nom, ma in hóc gêlêc ñaê ti waê hoñ nanj sêtoc sa têtj têtj kwahic dec-nga ma têtj têtj ñambu-nga bocdinañ. ²² Ma Anötö kêñ gêtj hoñ sêsôc Kilisi gahi ñapu, ma kêyalin in sa ti gölôwac dabuñ si ñagôlôn bu nem gölinj gêtj hoñ. ²³ Gölôwac dabuñ dau ti Kilisi ndê ñandô. Ma Kilisi ndê mwasin ti ñaclai nanj gêm gameñ hoñ ahuc, nanj kêsâlê gölôwac dabuñ ahuc.

2

Kilisi ti yac neñ dandöc tanli ñahu

¹ Muñ-nga, mac akêñ whin Kilisi su dom, nanj mac atôm lau batê yêc Anötö anjô-nga, bu mac asa lêtj giso ma akôm sac ñapan. ² Mac asa nem lêtj dinañ anjuc lau nom-nga si mêtê sac, ma Sadañ, nanj gêm gölinj in ndê gameñ yêc umbon ñasawa, nanj ti mac nem ñadau. Ma kwahic dec in kôm gwelenj ñapan, mbo lau nanj dangapêc têtj Anötö, nanj ñalôm. ³ Muñ-nga, yac hoñ dasa lêtj dananjpêc-nga dawhinj ñac. Ma mêtê atac ñagalac-nga ti gauc sac-sac hoñ nanj menj akêñ ñalôm akwa, nanj yac dakôm su. Tu dinañ-nga yac tac waê bu datap Anötö ndê atac ñandê sa tôm ñac lau dinañ. ⁴ Magoc Anötö in Tawalô Ñadau ma tac whin yac ndu andô, ma tu dinañ-nga dec, ⁵ in kêmwasin yac ma gêm yac si. Mwasin dau in kêñ têtj yac ñambwa enj. Têtj ndoc dinañ yac gacgeñ dambo datôm lau batê tu yac neñ sac-nga, magoc in kêmasañ lêtj tu suc yac neñ sac dau kwi-nga ma pinj yac dôn danem damin Kilisi, ma ñalêñ dinañ kwahic dec dambo tanli ñandô dawhinj Kilisi. ⁶ Anötö uñ Yisu Kilisi sa ma kêñ in ndöc undambê, ma tu in pinj yac dôn tam damin Kilisi-nga, dec tôm in uñ yac sa ma kêñ yac dandöc undambê dawhinj Kilisi bocdinañ. ⁷ In kôm gêtj hoñ dinañ ñahu bu in tac whin bu töt mwasin atu nanj in kêñ têtj yac tu Yisu Kilisi-nga, nanj asê tiawê têtj lau hoñ têtj têtj hoñ nanj oc menj sa. Mwasin atu dau hóc gêlêc gêtj hoñ su. ⁸ Bu Anötö gêm yac si nanj ñahu andô in ndê mwasin nanj kêñ ñambwa têtj yac, ma datap sa tu yac neñ dakêñ whin-nga. Ma yac neñ dakêñ whin ñahu yêc yac-nga dom, magoc ñahu yêc Anötö ndê mwasin. ⁹ In gêm yac si tu yac neñ gwelenj ñayham danj-nga dom. Tu dinañ-nga ñalêñ mba bu ñamalac danj toc dau sa. ¹⁰ Bu Anötö dau ndê gwelenj pinj yac dôn tam damin Kilisi, ma kôm yac dati lau wakuc bu dakôm

mêtê ñayham tidau-tidau nanj in kêmasañ gwanaj su tu bu dakôm-nga.

Kilisi pinj lau hoñ dôn

¹¹ Kwahic dec mac lau bu apa nanj dinami sêkôc mac yêc Israel-nga si toñ ñalôm dom, nanj atap Anötö ndê mwasin atu sa su. Bocdinañ aô bu wandac mac bu gauc nem lêtj nanj mac ambo muñ-nga lê. Lau Israel-nga nanj sêñkuc ñpwac sêsê ñamlic ñatô su-nga, nanj sêpu mac ma sêsam mac bu lau sambuc, ñahu bu mac anjuc pwac dinañ dom. Pwac dau hêganônj ñamlic ñambwa, ma in gêtj nanj ñamalac amba ñambwa kôm. ¹² Gauc nem bu têtj ndoc dinañ mac awêkainj gêtj danj awhin Anötö ndê lau Israel-nga dom. Pwac hoñ nanj Anötö kêmatinj whin lau Israel-nga tu êmwasin ñac-nga, nanj ñadanj gic mac ñawaê dom. Mac akêñ batam ñandô ñayham nanj Anötö gic bata têtj lau Israel-nga, nanj danj dom, ma gacgeñ ambo ahê A nôtö dau. Tu dinañ-nga mac ambo ahê Kilisi dau whin. ¹³ Magoc mac lau nanj muñ-nga ambo ahê Anötö, kwahic dec mac ati Yisu Kilisi ndê lau. Anötö kêmasañ lêtj bu mac atigasuc in, tu dac nanj Kilisi kêc sin-nga.

¹⁴ Bu kwahic dec yac lau hoñ datap yom malô sa su tu Kilisi-nga. Muñ-nga lau Israel-nga ma lau apa sêlic dandi sac-sac, gitôm tunbôm atu kalhac ñac ñalhu ma whê ñac kôc. Magoc Kilisi senj tunbôm dau su ginjga, ma kêñ lau toñ lu dau sêpitigenj. ¹⁵ Tunbôm dau in lau Israel-nga si yomsu, ma têtj ndoc Kilisi mbac ndu, nanj in kêmasañ senj wakuc tu lau sêtigasuc Anötö-nga, nanj hóc gêlêc yomsu ti ña-ñagôlinj hoñ su. In kôm gêtj dau bu hê wamba toñ lu dau e sêti toñ wakuc ma toñ tigenj tu ñac si sêkêñ whin in-nga. ¹⁶ Ma toñ lu nanj in kêñ pitigenj, nanj in mbac ndu pi a gicso dau, bu hê wamba toñ tigenj dinañ têtj Anötö. Ma ñac si mêtê sêkêñ kisa dandi-nga, nanj in gic ndu pi a gicso dau whin. ¹⁷ Bocdinañ Kilisi menj ma kêñ ñawaê ñayham yom malô-nga têtj mac lau apa nanj ambo ahê Anötö, ma têtj yac lau Israel-nga nanj ambo ahê in dom. ¹⁸ Ma Ñalau tigenj wê yac lau Israel-nga ti mac lau apa hoñ datigasuc Damanj Anötö, tu gwelenj nanj Kilisi kôm-nga.

¹⁹ Tu dinañ-nga dec Anötö gêlic mac atôm lau apa tiyham dom. Magoc mac ati in ndê lau solop, ma lau dabuñ, awhin yac lau Israel-nga. Yac hoñ datôm andu tigenj nanj in bu kwê sa. ²⁰ Yêc andu dau lau propet ti aposel sêtôm danj ti lêlôm, ma Yisu Kilisi dau gitôm andu ña-alhó. ²¹ Ma Anötö pinj yac hoñ dôn tam damin Kilisi, datôm andu ña-gêñ lêlôm hoñ, nanj in gic dôn pi sac alhó ma danj ti lêlôm. Ma in

gêm gwelen bu ndic têku andu dau tiatu napan e ti lôm dabun atu tu Pômdau-nga. ²² Yom dau hêganôn mac lau apa awhin. Anötô pin mac dön awhin yac lau Israel-nga tam damin Kilisi, ma datôm andu nan Anötô ndê Njalau ndôc njalôm.

3

Pol gêm akin lau apa

¹ Njalên dinan Anötô kêmwasin mac lau apa, ma tu dinan-nga dec aô Pol, gati Yisu Kilisi ndê ngac gapocwalô-nga tu wanem gwelen bu wanem mac sa bu atap mwasin dau sa. ² Mac anjô nawaê su, pi lên nan Anötô kemasin tu bu êmwasin mac lau gamen apa-nga, dec kêyalin aô sa bu wahoc yom dau asê têt mac. ³ Bu yom pi Anötô ndê lên nem lau si-nga, nan mun-nga yêc sin dau, nan in hoc asê têt aô. Aô gato bapia njalhô apê têt mac pi gêt dau su. ⁴ Ma bapia nan kwahic dec gato, nan bu whê nem gauc sa pi Kilisi ndê gwelen nan njahu yêc sin dau, nan Anötô hoc asê têt aô. ⁵ Yom pi Kilisi dau in tiawê têt lau namata-nga dom. Magoc kwahic dec Njalau Dabun hoc asê têt Anötô ndê aposel dabun ma têt lau propet. ⁶ Ma yom nan mun-nga yêc sin dau nan bocdec bu, mwasin najham hon nan Anötô gic bata bu kêt têt yac, nan mac lau apa awêkain awhin yac lau Israel-nga, ma yac hon dati ton tigen. Asa nan kêt whin Yisu Kilisi, nan oc tap mwasin dau sa, tôm njawaê najham whê sa têt yac.

⁷ Anötô kêmwasin aô ma puc aô dön na in ndê njalai atu, ma bocdinan dec gati in ndê ngac akin bu wahoc njawaê najham dau asê. ⁸ Aô gati Anötô ndê lau dabun hon si ngac nambu-nga, tigen in kêmwasin ma kêkin aô bu wahoc njawaê najham asê têt mac lau apa, pi mwasin atu nan datap sa yêc Kilisi. Mwasin dau atu andô, njahu sip njalôm gi ma pi lolôc gi, ma hóc gêlêc njamalac si gauc atu-tu hon. ⁹ Ma in kêkin aô bu wawhê lau hon si gauc sa pi Anötô ndê lên nem lau si-nga, nan têt hic balin su yêc sin dau yêc Anötô nan kêt undambê ti nom ma gêt hon. ¹⁰ Magoc kwahic dec Anötô tac whin bu njalai ti golin hon nan sêmbo undambê ma sêmbo umbon njasawa, nan oc sênjalê in ndê gauc atu-tu. In pin lau apa ma lau Israel-nga dön sêti gôlôwac dabun tigen, ma lên dinan têt in ndê gauc asê tiawê. ¹¹ Lên dau in gauc gêm tidôn mun su, ma kwahic dec yac ney Pômdau Yisu Kilisi kôm njandô sa.

¹² Tu dakên whin ti dasap Kilisi dön-nga, dec gêt dan kalhac yac ahuc bu datên Anötô dandi-nga dom, ma datigasac in ti atac pa su. ¹³ Bocdinan aô waten mac bu

ahêgo daôm dom tu njawapac hon nan gahôc tu mac-nga, bu gahôc tu bu mac ati lau tiwaê yêc Anötô anjô-nga.

Pol tey mbec tu lau Epesas-nga

¹⁴⁻¹⁵ Tu gêt hon dinan-nga, dec aô gapôn handuc têt Daman Anötô, nan gêlic najham bu hê ndê naê pi lau undambê ti nom-nga hon nan sêkên whin Kilisi, ma sam nac bu in ndê balêkoc. ¹⁶ Ma aô gaten Mwasin Njau Anötô, bu kêt ndê Njalau sip nem njalôm, bu puc mac dön na in ndê njalai atu. ¹⁷ Ma gaten in bu kêt Kilisi ndôc nem njalôm tu mac nem akên whin-nga. Ma mêtê atac whin-nga puc mac dön bu alhac nanga, tôm a nan njawakac gacgen sip nom njalôm gi. ¹⁸⁻¹⁹ Kilisi ndê atac whin yac in gêt atu andô, nan tôm dom bu danem dôhôn, ma njahu hóc gêlêc gauc nom-nga hon su. Magoc aô gaten Anötô bu kêt njalai ti gauc têt mac bu anyalê Kilisi ndê atac whin, awhin lau dabun hon. Aô gaten mbec pi gêt hon dinan, tu bu mac ati lau gwalam akwa akên whin-nga nan Anötô ti ndê mwasin ti njawasi ma njalai atu nem mac hon ahuc.

²⁰ Anötô ndê njalai, nan gêm gwelen yêc yac ney njalôm, nan njalai atu andô. Yac datôm dom bu gauc nem me daten gêt dan, nan in ndê njalai oc tôm dom bu kôm njandô sa njagahô en. ²¹ Tu dinan-nga yac lau nan dambo gôlôwac dabun njalôm, ma yac ney wakuc hon nan bu sênkuc yac, nan dahoc Anötô ndê waê asê tu Yisu Kilisi-nga, tôm têt hon ndi. Yomandô.

4

Yac gôlôwac dabun dapin daun dön dati Kilisi ndê njandô

¹ Njalên dinan Anötô tac whin mac ma kêgalêm mac sa bu ati in ndê lau dabun. Tu dinan-nga dec aô, nan gati Pômdau ndê ngac gapocwalô-nga, wanjilí mac bu asa nem lên gitên ti dabun, anjuc in ndê galem dau. ² Akôm nem gêt hon ti anjwinin daôm, ma ti lên malô. Akôc nem njalôm dön, ma giso bocke nan asidôwai bu sêkôm têt mac, nan asuc kwi ma akôc nac sa bu atôc nem mêtê atac whin-nga asê. ³ Ayob bu gêt dan sen Njalau Dabun ndê gwelen pin mac dön-nga su dom. Ma bocdinan in ndê yom malô oc pin mac hon dön bu ambo ti nem njalôm tigen. ⁴ Yac dati Kilisi ndê njandô tigen, ma Njalau tigen mbo yac tigen-tigen ney njalôm. Ma tu Anötô kêgalêm mac sa awhin yac-nga, dec yac hon tanjwê mwasin atu tigen. ⁵ Tam akin Pômdau tigen, dakên whin yom njandô tigen, ma busanju tigen pin yac hon dön tam damin Yisu Kilisi. ⁶ Anötô tigen ti yac lau dakên whin-nga hon Daman, ma in gêm golin

yac. In mbo yac hon ɲalôm, ma puc yac dõn bu dakôm in ndê gwelen.

Kilisi kêmwasin yac tu bu dapo gôlôwac dabuɲ sa-ɲga

⁷ Ma Anôtô kêmwasin yac tigen-tigen ɲa mwasin ɲalôm-ɲga tidau-tidau, tôm Kilisi gic sam tɛn yac ɲambwa. ⁸ Tôm Anôtô ndê yom dan, naɲ sêto yêc bocdec bu:

In ku ndê ɲacyo dulu ma wê ɲac gitôm lau gapocwalô-ɲga, goc pi lôlôc gi ma kêmwasin lau ɲa gɛɲ ɲayham-ɲayham, naɲ kɛn tɛn ɲac ɲambwa. [BW 68:18]

⁹ Yom dau sôm bu in pi lôlôc gi, dec whê sa bu in sip nom meɲ muɲ. ¹⁰ Ma in ɲgac tigen dinan, naɲ sip nom meɲ, naɲ mbu pi lôlôc gi mbo gameɲ ɲamata-ɲga andô yêc undambê, tu bu nem gôlin gɛɲ hon ma êmwasin in ndê lau hon êɲlêc.

¹¹ Ma bocdinan in kɛyalin in ndê lau ɲatô sa sêti aposel, ɲatô sêti propet, ɲatô sêti lau ahen-ɲga, ɲatô sêti ɲacsakin, ma ɲatô bu sêndôhôn Anôtô ndê mêtê. ¹² In kêmwasin ti kɛyalin ɲac sa bu sêndôhôn ma sêpuc Anôtô ndê lau dabuɲ dõn e ɲac hon sêkôm sakin tidau-tidau tu bu sêpo gôlôwac dabuɲ, naɲ sêti Kilisi ndê ɲandô, naɲ sa-ɲga. ¹³ Ma yac hon dakôm neɲ sakin tidau-tidau e yac neɲ dakɛn whin ti gac tanyalê Anôtô ndê Atu-ɲga êɲsôwec tiatu ma piɲ yac hon dõn pitigen. Ma ɲalɛɲ dinan yac oc dati lau gwalam akwa dakɛn whin-ɲga ma dasa neɲ lɛn gitɛn eɲ tôm Kilisi dau.

¹⁴ Ma bocdinan yac oc dambo datôm balêkoc tiyham dom. Ma lau naɲ sêndôhôn yom tasan ma sɛɲsalê lɛn bu sêtim yac ma sêkôm yac neɲ dakɛn whin tisac, naɲ oc sêtôm dom bu sêkôm yac atac lu-lu tôm gakoc naɲ mbu kɛyôc, me agatê naɲ gwêc ɲampon kɛɲin gi ma meɲ. ¹⁵ Magoc yac oc dati lau naɲ dalhac ɲanɲa ma dasap yom ɲandô ti mêtê atac whin-ɲga dõn eɲ. Ma dakôm gɛɲ hon datôm lau gwalam akwa naɲ dasap yac neɲ ɲagôlôn tigen, naɲ Kilisi dõn. ¹⁶ Bu in dau piɲ yac hon dõn dati in ndê ɲandô, ma kêmwasin yac tigen-tigen tu bu danem akin asidôwai-ɲga ma dasap mêtê atac whin-ɲga dõn. Ma ɲalɛɲ dinan gôlôwac dabuɲ oc êɲsôwec tiatu-tiatu ndi.

Dasa neɲ lɛn tiwakuc

¹⁷ Tu dinan-ɲga dec aô bu wasôm yom tɛn mac wanem Pômdau anɲô, ma wakac mac bu ambu atɛn lɛn akwa tiyham dom. Ambo atôm lau naɲ danggasuɲ sambuc ɲawaê ɲayham ma sêsap gac ti lɛn ɲandô mba-ɲga dõn ɲapan, naɲ dom. ¹⁸ ɲasec kôm ɲac si gac ahuc. Ma sêsa lɛn gac mbasi-ɲga tu ɲac si ɲalôm ɲadandi-ɲga, dec kalhac ɲac ahuc bu

sêtap Anôtô ndê lɛn sêndôc tali-ɲga sa dom. ¹⁹ ɲac maya dau dan dom, ma sêkɛn dau sambuc tɛn lɛn ɲalôm ɲagalac-ɲga. ɲac si ɲalôm kac ɲac bu sêkôm mêtê ɲadômbwi tidau-tidau ɲapan, ma ɲac atac whin awa ti wapa hóc gêlêc.

²⁰ Magoc tɛn ndoc mac anɲô ɲawaê ɲayham pi Kilisi, naɲ sêndôhôn mac bu asa lɛn kain dinan dom. ²¹ Mac anɲô yom pi Yisu ma akɛn whin in, ma sêndôhôn mac sɛɲkuc yom ɲandô naɲ ɲahu yêc in. ²² Sêndôhôn mac su bu ahu lɛn ɲalôm akwa-ɲga naɲ muɲ-ɲga asa ambo, naɲ siɲ. Bu lɛn dau kɛgilil mac bu asa lɛn tasan ɲalôm ɲagalac-ɲga, naɲ kôm mac nem lɛn ambo-ɲga tisac, ma ac waê bu andinam. ²³ Ma sêndôhôn mac bu anɲac gac wakuc naɲ Anôtô ndê ɲalau kɛn sip nem ɲalôm, dec asa nem lɛn tiwakuc. ²⁴ Asa lɛn ɲalôm wakuc-ɲga tôm mac asôc nem ɲakwê wakuc sa. Anôtô dau kɛn ɲalôm wakuc tɛn yac, naɲ in kêmasan tu bu datôm in dau, ma tanɲac in ndê yom ɲandô ti dasa neɲ lɛn dabuɲ ma gitɛn eɲ.

²⁵ Tu dinan-ɲga ahu yom tasan hon siɲ, ma asôm yom ɲandô eɲ awhin daôm. Bu yac hon dambo datôm Kilisi ndê ɲandô tigen, ma yac bu tanɲau neɲ asidôwai, dec oc seɲ yac neɲ lɛn dapin dauɲ dõn-ɲga popoc. ²⁶ Mac bu atac ɲandê, naɲ ayob daôm bu akôm sac dom. Yom atac ɲandê-ɲga bu lhac mac ɲasawa, naɲ amasan tɛn acsalô dau dinan, muɲ su naɲ ac ndi sip. ²⁷ Akɛn ɲasawa tɛn Sadaɲ bu êntôm mac dom. ²⁸ Am asa naɲ gêm kan gɛɲ, naɲ hu siɲ ma kôm gwelen ɲayham ɲa amam bu nem daôm sa, ma nem lau naɲ sêpônda dau, naɲ sa sêwhin.

²⁹ Ayob nem whamsuɲ tɛn yom sac-sac hon. Asôm yom ɲayham eɲ, naɲ tôm bu nem asidôwai sa ma puc ɲac dõn, ma mac nem yom oc êmwasin lau naɲ sɛɲgô.

³⁰ Ayob daôm bu asa lɛn gitɛn ti dabuɲ eɲ, bu akɛn ɲawapac tɛn ɲalau Dabuɲ dom. Bu Anôtô kɛn ndê ɲalau dau tɛn mac ti nem ɲadalô, bu tôle asê bu mac ati in ndê, ma bu wê mac asa nem lɛn gitɛn ti dabuɲ eɲ, e in kôc mac sa tɛn bêc ɲambu-ɲga, awhin lau hon naɲ in gêmlihi ɲac su sêti in ndê. ³¹ Yom dalic dauɲ sac-ɲga, yom atac ɲandê-ɲga, mêtê dali dauɲ sa ti dasôm dauɲ-ɲga, ma yom datigasec lau-ɲga, mêtê kain dinan hon naɲ ahu siɲ sambuc. ³² Ma ambo ti atac whin nem asidôwai hon, ma tamwalô ɲac ti anem ɲac sa. Ma asuc sac naɲ asidôwai bu sêkôm tɛn mac, naɲ kwi, tôm Anôtô suc mac nem sac kwi tu Kilisi-ɲga.

5

¹ Bocdinan asa nem lɛn anɲac Anôtô ndê, atôm in ndê balêkoc atac whin-ɲga.

² Ma asa nem lèŋ ti atac whiŋ asidôwai honj, tòm Kilisi tac whiŋ yac ma kèŋ dau sambuc ti da tu yac-ŋga, naŋ Anötö gêlic gitôm da ŋamalau ŋayham.

³ Ayob daôm bu mêtê kaiŋ bocdec danj yêc mac ŋasawa dom. Mêtê mockaiŋ-ŋga, mêtê ŋadômbwi tidau-tidau ma lau si mêtê sêpo awa ti wapa sa tu dau-ŋga. Bu lèŋ bocdinaŋ gic lau naŋ sêti Anötö ndê lau dabuŋ, naŋ ŋawaê dom. ⁴ Ma yom sac-sac ti yom gauc mbasi-ŋga ma yom mayan-ŋga bocdinaŋ gic waê lau dabuŋ dom. Magoc yom danem danje Anötö ti danem danje yac nem asidôwai-ŋga dec gic yac ŋawaê solop. ⁵ Bu mac anyalê pi ŋandô bu Anötö oc kôc lau kaiŋ bocdec sa dom. Lau mockaiŋ-ŋga, lau naŋ sêsa lèŋ ŋadômbwi, ma lau naŋ sêkèŋ awa ti wapa nom-ŋga kalhac si gauc ŋamata ŋapanj, naŋ gitôm ŋac sem akiŋ anötöi gwam. Lau naŋ sêsa lèŋ kaiŋ dinaŋ, naŋ oc sêwêkaiŋ si mala yêc Kilisi ma Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga dom andô. ⁶ Ayob daôm bu lau tasanj si yom ŋambwa-ŋambwa êŋsau mac pi lèŋ sac-sac dinaŋ dom. Anyalê ŋapep bu lau danjgapêc naŋ sêsa lèŋ sac-ŋga, naŋ oc sêtap Anötö ndê atac ŋandê sa. ⁷ Tu dinaŋ-ŋga andic sôŋ daôm awhiŋ ŋac dom.

⁸ Bu mun-ŋga mac asa lèŋ ŋasec-ŋga, magoc kwahic dec mac akèŋ whiŋ Pômdau dec ati balêkoc gameŋ ŋawê-ŋga. Bocdinaŋ asa lèŋ ŋawê-ŋga eŋ andic ŋawaê. ⁹ Ma lèŋ ŋawê-ŋga ŋa-ŋandô bocdec, dakôm mêtê ŋayham tidau-tidau, dasa lèŋ gitêŋ, ma dasap yom ŋandô dôŋ. ¹⁰ Bocdinaŋ akôc gauc pi mêtê bocke naŋ gic Pômdau tandô ŋayham. ¹¹ Andic ahê lau naŋ sêsap mêtê ŋasec-ŋga, naŋ ŋandô ŋayham mbasi, naŋ dôŋ. Asa lèŋ ŋawê-ŋga eŋ, tu bu atôc asê tiawê bu ŋac si mêtê dau iŋ sac sambuc. ¹² Bu mêtê naŋ lau sac sêkôm sêsiniŋ-sêsiniŋ sêmbo, naŋ bu dasôm yom pi, dec oc kèŋ maya yac atu andô. ¹³ Magoc Anötö ndê ŋawê pô gèŋ honj dinaŋ, ma tôc gèŋ naŋ yêc sinj dau, naŋ ŋahu asê tiawê. ¹⁴ Tu dinaŋ-ŋga sêsôm yom gôliŋ danj pi ŋamalac naŋ sap mêtê sac dôŋ ŋapanj, naŋ yêc bocdec bu, "Am ŋgac naŋ yêc béc yêc, tampo sa ma tisa! Tisa akèŋ lau batê-ŋga, ma Kilisi ndê ŋawê pô am."

¹⁵ Bocdinaŋ dec ayob daôm bu asa lèŋ gauc mbasi-ŋga dom, magoc asa nem lèŋ ti gauc eŋ. ¹⁶ Akôc gauc bu akôm mêtê ŋayham eŋ, tòm nem têm ambo tamli-ŋga honj, bu yac dambo têm sac-ŋga ŋalôm. ¹⁷ Tu dinaŋ-ŋga ambo ti nem gauc ŋawa ma anyalê lèŋ naŋ Pômdau tac whiŋ bu dakôm-ŋga. ¹⁸ Anôm gèŋ êŋiŋ mac-ŋga dom, bu lau naŋ sêsa lèŋ dinaŋ sêŋyaiŋ dau ti si gèŋ honj. Magoc akèŋ nem ŋalôm

sambuc têtŋ ŋalau Dabuŋ bu nem mac ahuc. ¹⁹ Ma bocdinaŋ asôm yom ŋayham-ŋayham têtŋ daôm tu apuc daôm dôŋ-ŋga, tòm mac atap sa yêc Buku Wê-ŋga ti Wê Dabuŋ ma wê naŋ ŋalau dau kèŋ têtŋ mac. Anem wê, ma gauc nem wê tu ampiniŋ Pômdau-ŋga yêc nem ŋalôm tòm béc honj. ²⁰ Ma gèŋ honj naŋ Damanj Anötö kèŋ têtŋ mac, naŋ anem danje iŋ ŋapanj, tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê ŋaê-ŋga. ²¹ Asôc nem asidôwai ŋapu tu bu atôc asê bu mac atoc Kilisi sa-ŋga.

Pol to yom pi lauwê ma ŋgac

²² Mac lauwê tigen-tigen asôc nem ŋgaci ŋapu tòm asôc Pômdau dau ŋapu. ²³ ŋahu bu laungac sêti lauwê si ŋagôlôn, ŋalèŋ tigen tòm Kilisi ti gôlôwac dabuŋ naŋ iŋ gêm ŋac si ma sêti iŋ ndê ŋandô, naŋ si ŋagôlôn. ²⁴ Bocdinaŋ tòm gôlôwac dabuŋ sêsoc Kilisi ŋapu, dec mac lauwê asôc nem ŋgaci ŋapu tu gèŋ honj-ŋga. ²⁵ Ma mac laungac, atac whiŋ nem awhêi, ŋalèŋ tigen tòm Kilisi tac whiŋ gôlôwac dabuŋ dec kéc ndê dac sinj ma mbac ndu tu ŋac-ŋga. ²⁶ Iŋ kôm gèŋ dau tu bu êŋgwasiniŋ ŋac si sac honj su e sêti lau dabuŋ, ma busanju ti Anötö ndê yom kôm gèŋ dau ŋandô sa. ²⁷ Ma iŋ bu kèŋ gôlôwac dabuŋ sêlhac iŋ anjô-ŋga tòm lau dabuŋ ti ŋawasi atu, naŋ giso me mêtê sac me yom danj yêc ŋac-ŋga dom. ²⁸ ŋalèŋ tigen dinaŋ mac laungac atac whiŋ nem lauwê andic ŋawaê. Atac whiŋ ŋac tòm mac atac whiŋ daôm nem ŋamlic. Asa naŋ tac whiŋ ndê awhê, naŋ gitôm iŋ atac whiŋ dau. ²⁹⁻³⁰ Bu ŋamalac danj oc tec iŋ dau ndê ŋamlic dom, magoc yob ti gêm yaom ŋapep tòm Kilisi kôm têtŋ yac lau naŋ dati iŋ ndê ŋandô, naŋ gôlôwac dabuŋ. ³¹ Anötö sôm yom pi lauwê ma ŋgac, tòm sêto yêc bocdec bu:

Tu dinaŋ-ŋga dec ŋgac danj oc hu damba lu dinda sinj, ma sap iŋ nawê dôŋ, ma iŋlu sêti gèŋ tigen. [Gen 2:24]

³² Yom pi lauwê ma ŋgac, aô gam dôhôn whiŋ yom pi Kilisi ma gôlôwac dabuŋ, ma yom dau ŋahu sip ŋalôm gi. ³³ Magoc aô wasôm têtŋ mac laungac tigen-tigen, bu atac whiŋ nem awhêi tòm mac atac whiŋ daôm. Ma mac lauwê honj atoc nem ŋgaci sa.

6

Damba ti dindai ma balêkoc si yom ŋatô

¹ Mac balêkoc, danjam wambu dinam ti damami tu Pômdau-ŋga, bu lèŋ dau iŋ lèŋ gitêŋ. ² Bu Anötö ndê yomsu naŋ sôm bu, "Toc damam lu dinam sa," naŋ yomsu ŋamata-ŋga naŋ Anötö gic bata yom danj whiŋ bocdec bu, ³ "Kôm bocdinaŋ, dec aô

wanem mbec am nem lëj hoj, ma wandic tëku nem tëm mbo tamli yêc nom-nga."

⁴ Mac dambai, ayob daôm bu akôm nem balêkoc atac nandê dom. Magoc tôm tëm hoj nañ sëmbo sêwhin mac, nañ andôhôn ti anem la nac nalên solop nañ gic Pômdau ndê lau nawaê, e sêtiatu.

Lau akiñ ma nãdaui si yom

⁵ Mac lau akiñ, danam wambu nem nãdaui nom-nga, ma atoc nac sa ti asôc nac nãpu nãpêp. Akôm ti nem nãlôm sambuc, tôm mac am akiñ Kilisi dau. ⁶⁻⁷ Ma gauc nem bu akôm tu bu nem nãdaui sêlic mac nãyham-nga nambwa lec dom. Mba. Mac nem nãdaui bu sëmbo sêwhin mac, me sëmbo dom, magoc anem akiñ nãpêp êñ. Anem akiñ nac ti nem nãlôm sambuc, bu Anôtô tac whin bu mac akôm bocdinañ. Akôm tôm mac am akiñ Kilisi dau, ma tôm mac am akiñ lau nom-nga tawasê dom. ⁸ Bu mac anyalê su, bu lau hoj oc sêtap si nãgêyô sa yêc Pômdau, tu gêñ nãyham bocke nañ sêkôm-nga. Lau nañ sem akiñ nãdaui, ma lau nañ sêkôm gwelenj tu dau-nga, nañ sêwhin.

⁹ Ma mac nãdaui, ayob nem lau akiñ nalên nãyham êñ. Asôm yom matôc-nga tu bu akac nem lau akiñ tu sêkôm gwelenj-nga, nañ dom. Bu mac anyalê su bu Pômdau, nañ ti mac nem Nãdau ma nac si Nãdau whin, nañ mbo undambê, ma in oc toc nãmalac dan sa hóc gêlêc dan dom, in oc êñsahê yac hoj nã saê tigenj.

Dandic siñ ti Anôtô ndê nãclai

¹⁰ Aneñ yom nãmbu-nga bocdec. Tamkwê Pômdau ti ndê nãclai atu bu puc mac dôn alhac nãnga. ¹¹ Asôc Anôtô ndê wapa siñ-nga hoj sa, dec oc tôm bu mac alhac nãnga ma aku Sadañ ndê lëj tasanj ti saê hoj dulu. ¹² Bu yac lau dakên whin-nga neñ nacyo dec nãmalac nom-nga dom. Mba! Yac tac siñ têt gôlinj ti nãclai hoj nañ sëmbo Sadañ nãpu. Yomandô! Yac tac siñ têt Sadañ ma têt in ndê nãlau sac nañ sëmbo umbon nãsawa, ma sem gôlinj lau sac têt tëm nãsec-nga dindec. ¹³ Tu dinañ-nga asôc Anôtô ndê wapa siñ-nga hoj sa, bu alhac nãnga ma andic siñ têt ndoc mac nem nacyo sac hóc asê mac. Ma nalên dinañ nacyo dau ndê lëj dan oc tôm dom bu kôm mac aku sa. ¹⁴ Bocdinañ alhac nãnga. Asap yom nãndô dôn nãpanj bu puc mac dôn, gitôm pinjap nañ lau siñ-nga sêkic pi nac si nãmpêbalê. Ayob daôm bu asa lëj gitên êñ, gitôm lau siñ-nga sêyob si nãbapo nã wapa siñ-nga. ¹⁵ Amasanj daôm nãpêp tu ahoc nãwae nãyham yom malô-nga asê, tôm lau siñ-nga sêsôc atapa sa bu sêmasanj dau tu sêñsêlên-nga. ¹⁶ Ma asap nem akên whin dôn nãnga tôm tëm hoj, bu yob mac têt

Sadañ, gitôm lau siñ-nga si lautuc nañ tinj nac, ma si nacyo si sôp ti ya hoj ndu.

¹⁷ Gauc nem nãpanj bu Anôtô gêm mac si su, ma yom dau oc yob mac nem gauc gitôm guluñ ain nañ lau siñ-nga sêuj tinj nãgôlôn. Ma Anôtô ndê yom tidôn yêc mac, bu yom dau ti Nãlau Dabuñ ndê bienj balinj bu andic siñ-nga. ¹⁸ Akôc wapa siñ-nga hoj dinañ, ma atej mbec têt Anôtô ti Nãlau Dabuñ ndê nãclai, ma andac in bu nem mac sa tôm tëm hoj. Anem ali, alhac nãnga, ma atej mbec tu lau dabuñ-nga tôm bêc hoj.

¹⁹⁻²⁰ Ma atej mbec tu aô-nga whin. Anôtô kâyalinj aô sa bu wahoc nãwae nãyham asê pi in ndê lëj nem lau si-nga, nañ muñ-nga yêc siñ dau. Ateñ mbec bu Anôtô puc aô dôn ma kên yom ti gauc têt aô bu wawhê nãwae dau nãhu sa nãpêp êñ, ma ti neñ atac pa su, tôm in ndê atac whin. Kwahic dec aô gandôc gapocwalô tu aô neñ gwelenj nãwae nãyham-nga dinañ.

Pol gic bata ndê yom

²¹ Tikikus, yac neñ asidôwai atac whin-nga, ma Pômdau ndê ngac akiñ nãndô, nañ oc têt mac loc, bu ndic minj anej yom ti gwelenj nãwae hoj têt mac. ²² Aô wanjinj in têt mac loc, tu bu ndic minj yac mba yom hoj têt mac, ma bu êñgilî mac bu alhac nãnga.

²³ Damanj Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi sêpuc mac asidôwai hoj dôn, bu asap mêtê atac whin ti akên whin-nga dôn nãnga, ma ambo ti yom malô. ²⁴ Anôtô ndê mwasiñ nem mac lau hoj nañ atac whin yac neñ Pômdau Yisu Kilisi, nañ ahuc tôm tëm hoj ndi.

Pol ndê bapia têtj lau Pilipai-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol gic lau nanj sêmbo malac Pilipai kêsi ma hoc nawaê nayaham asê têtj nac, tòm dasam yêc Aposel 16:12-40. Tinjambu inj ndóc gapocwalô yêc malac Rom, ma têtj ndoc dinanj inj to bapia dindéc têtj lau nanj sêkêtj whinj Yisu yêc malac Pilipai.

Malac Pilipai inj malac tiwaê, ma lau Rom-nga daêsam sêndóc dinanj tu sênem gôlinj gamej Masedonia-nga. Luk whê sa yêc Apo 16:13 bu têtj ndoc Pol bu hoc nawaê nayaham asê yêc malac Pilipai, nanj inj gauc gêm bu tap lau nanj sêtoc Anôtô sa yêc malac dau njamakê. Tu dinanj-nga lau njatô gauc gêm bu mboe lau Israel-nga si lôm wê-nga danj kalhac malac Pilipai têtj têtj dinanj dom, bu Pol sôc lau Israel-nga si lôm wê-nga yêc malac hoj tu bu nem mêtê-nga.

Pol to bapia dindéc tu bu têtj inj ndê atac nayaham njahu asê, ma bu nem danje lau Pilipai tu gêtj nanj sêkêtj têtj inj tu sênem inj sa-nga. Ma inj whê inj ndê lêtj nanj mbo-nga, nanj sa têtj nac, ma gic minj pi inj ndê gwelenj. Inj kac lau Pilipai bu sêlhac njanga, ma gêtj nayaham me sac bocke bu hóc asê nac, nanj sêmbo ti atac nayaham njapanj. Ma inj kêtj puc nac pi kédôhôngwaga tasanj.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Pol lu Timoti, nanj am akiñ Yisu Kilisi, ato bapia dindéc têtj mac lau nanj akêtj whinj Yisu Kilisi yêc malac atu Pilipai. Alu ato têtj gôlôwac dabuj si nagôlônj, ma têtj lau nanj sem akiñ gôlôwac dabuj, ma têtj Anôtô ndê lau dabuj hoj. ² Mwasinj ti yom malô akêtj yac neñ Damanj Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi têtj mac.

Pol teñ mbec ti gêm danje Anôtô

³ Têtj hoj nanj aô gauc gêm mac, nanj gam danje anej Anôtô tu mac-nga. ⁴ Tòm béc hoj aô gateñ mbec têtj Anôtô tu mac hoj-nga, ma gakôm ti atac nayaham atu. ⁵ Njahu bu têtj têtj mac akêtj whinj tiwakuc e meñ têtj kwahic dec, nanj mac apuc anej gwelenj njawaê nayaham-nga dôn njapanj. ⁶ Ma aô gakêtj whinj bu Anôtô, nanj gic hu inj ndê gwelenj nayaham yêc mac nem njalôm, nanj oc ndic dabinj gwelenj dau ma puc mac dôn e Yisu Kilisi mbu meñ. ⁷ Aô gakôc gauc bocdinañ pi mac hoj gac njawaê, njahu bu aô tac whinj mac ma gauc gêm mac njapanj. Mac awêkainj Anôtô ndê mwasinj awhinj aô, ma alhac awhinj

aô njapanj. Mac alhac awhinj aô têtj têtj nanj aô gandôc gapocwalô, ma têtj têtj nanj galhac tu wapuc njawaê nayaham dôn ma wawhê sa bu yom njandô-nga, nanj bocdinañ. ⁸ Ma aô wasôm yom njandô yêc Anôtô angô-nga, bu aô atac whinj mac ndu andô, tòm Yisu Kilisi dau tac whinj ti tawalô mac.

⁹ Ma aô gateñ mbec bu Anôtô kôm mac nem gauc anyalê inj-nga ti anyalê lêtj nayaham ma sac-nga êñsôwec tiatu. Ma gauc dinanj oc puc mac nem mêtê atac whinj-nga dôn e êñsôwec tiatu bocdinañ. ¹⁰ Ma bocdinañ mac oc atôm bu ansahê gêtj hoj ma anyalê sac ma nayaham. Asap nayaham dôn njapanj ma bocdinañ têtj Kilisi ndê béc mbu meñ-nga, nanj mac oc atôm bu alhac inj angô-nga ti nem njalôm njawasi ma nem giso mbasi. ¹¹ Ma njalêtj dinanj dec mêtê gitêtj oc ti mac nem akêtj whinj Yisu Kilisi nj-ndandô. Ma mac nem lêtj gitêtj dinanj oc po Anôtô ndê waê sa, ma lau daêsam oc sêmpiñ inj tu mac-nga.

Pol ndê njahu mbo tali-nga yêc Kilisi

¹² O asidôwai, aô atac whinj bu mac anyalê njapep bu njawapac nanj hóc asê aô, nanj kalhac njawaê nayaham ahuc dom, magoc gêm gwelenj njawaê nayaham-nga sa. ¹³ Bu lau hoj nanj sêmbo Sisa ndê andu kinj-nga, ma lau hoj yêc malac atu dindéc, nanj sênyalê bu aô gandôc gapocwalô tu Kilisi-nga. ¹⁴ Ma aô neñ gandôc gapocwalô puc asidôwai sêkêtj whinj Pômdau-nga daêsam dônj bu sêlhac njanga ma sêhoc Anôtô ndê yom asê ti atac pa su, hóc gêlêc njamata-nga lê su. ¹⁵ Asidôwai njatô sêkôc gauc nayaham pi aô ma tu dinanj-nga dec sêhoc Kilisi ndê njawaê asê. Ma njatô sêhoc njawaê nayaham asê bu nac sem lêmunj aô ma sêkôm tu bu sêhoc gêlêc aô-nga. ¹⁶⁻¹⁷ Nac si njahu sem Kilisi njawaê sa-nga solop dom, ma sêkôm tu sêpo dau sa-nga ma tu sêkêtj njawapac atu têtj aô, pi sac anej njawapac gapocwalô-nga njahô. Magoc asidôwai nayaham sêlhac sêwhinj aô, njahu bu nac atac whinj aô, ma sênyalê bu aô gandôc gapocwalô tu anej gwelenj wapuc njawaê nayaham dôn-nga. ¹⁸ Aô wasôm sake? Nac si njahu sêkôm gwelenj-nga bu nayaham me sac, nanj gêtj atu dom. Tigeñ aô galic gêtj atu danj, nanj bocdec bu, Kilisi ndê njawaê tiapa, ma gêtj dau kôm aô atac nayaham atu. Ma aô wambo ti atac nayaham njapanj, ¹⁹ njahu bu aô kayalê tidônj bu Yisu Kilisi ndê Njalau, ma mbec nanj mac atenj, nanj lu-lu oc sênem aô sa yêc njawapac gapocwalô-nga. ²⁰ Aô tac whinj ma gakêtj batanj bu aô oc mayanj tu gêtj danj-nga dom, magoc aô bu walhac ti neñ atac pa su, ma wapo Kilisi ndê waê sa, tòm aô gakôm njapanj e meñ têtj kwahic dec. Aô

bu wambo tanli me aö bu wambac ndu, magoc gëñ atu tigen yêc, nan bu wapo Kilisi ndê waê sa. ²¹ Aö bu wambo tanli, dec wambo tu wapo Kilisi ndê waê sa-nga er, ma bu wambac ndu, dec wandi wambo wawhiñ in, nan oc êmwasiñ aö êñlêc. ²² Magoc aö bu wambo tanli, dec oc nditôm bu gwelen nan in kên sip aö aman, nan oc ñandô sa. Aö galic sen lu dinan, magoc kayalê lën bu wasa-nga, nan dom. ²³ Sen lu dinan kôm aö neñ ñalôm gi lu. Aö tac whiñ bu wahu nom dindec sin, wandi wambo wawhiñ Kilisi. Sen dau ñayham kêlêc. ²⁴ Tigen aneñ ñalôm kac aö bu wanem mac sa, ma bocdinañ aö bu wambo tanli, nan dec oc êmwasiñ mac êñlêc. ²⁵ Aö gakhêñ whiñ bu aö wambo nom wawhiñ mac hoñ tu bu wapuc mac nem akêñ whiñ dôñ, e alhac ñannga ma ti atac ñayham atu tu nem akêñ whiñ-nga. ²⁶ Ma tu gëñ hoñ dinañ-nga, dec mac oc apo Yisu Kilisi ndê waê sa êñlêc, ma atac ñayham atu tu aö wambu wameñ ma wambo wawhiñ mac tiyham-nga.

²⁷ Yom atu dec wasôm têt mac. Ayob daöm bu asa nem lën hoñ ankuc lën gitên, nan gic lau nan sêkên whiñ Kilisi ndê ñawaê ñayham, nan ñawaê. Ma bocdinañ aö bu waloc ma walic mac tiyham, me bu wangô ñawaê ñambwa pi mac, goc wanjalê bu mac hoñ apiñ daöm dôñ, ma ambo ti nem ñalôm tigen, ma alhac ñannga tu apuc ñawaê ñayham, nan mac akêñ whiñ, nan dôñ. ²⁸ Ma aö oc wanjalê bu mac atöc daöm tu lau nan sêkên kisa mac-nga dom. Gëñ dau oc tôc asê bu mac atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nga sa su, ma lau nan sêkên kisa mac, nan sic waê bu Anötö sen ñac su sêñinga. ²⁹ Anjô su nan. Anötö kêmwasiñ mac tu Yisu Kilisi-nga. Tu dinañ-nga dec mac akêñ whiñ Yisu, ma gëñ dan whiñ bocdec bu, mac ahôc ñawapac tu in-nga whiñ. ³⁰ Ñawapac kaiñ tigen mac alic aö gahôc muñ-nga, ma kwahic dec mac anjô bu gahôc ñapan gambo, nan kwahic dec tap mac sa su bocdinañ.

2

Lau sêkên whiñ-nga si lën

¹ Mac ati Kilisi ndê lau, dec gêm mac sa, me mba? In ndê atac whiñ mac-nga kégilí mac bu atac whiñ nem asidôwai, me mba? Ñalau Dabuñ kên mac nem ñalôm pitigen, me mba? Mac nem akêñ whiñ Kilisi kégilí mac bu tamwalô nem asidôwai ti anem ñac sa, me mba? ² Bu bocdinañ, dec wandac mac bu ambo ti nem gauc pitigen, ma ti nem ñalôm tigen, ma asap mêtê atac whiñ asidôwai-nga dôñ ñapan. Ambo bocdinañ, dec mac oc akôm aö atac

ñayham êñlêc. ³ Mac lau tigen-tigen gauc nem daöm êñlêc dom ma atoc daöm sa dom, magoc anjwiniñ daöm ma atoc nem asidôwai sa hôc gêlêc daöm. ⁴ Akôc gauc pi lën anem daöm sa-nga ñapan dom, magoc akôc gauc pi lën anem asidôwai sa-nga.

Kilisi kégwiniñ dau, ma Anötö toc in sa

⁵ Akôc gauc kaiñ tigen dinañ bu in kêkuc Yisu Kilisi dau ndê lën. ⁶ Bu Kilisi in Anötö ñandô. Tigen in gauc gêm bu kôc ñaclai ti ñawasi atu tôm Anötö dau ndê, nan dôñ ma mbo gitôm Anötö dau ñapan dom. ⁷ In gêlic ñayham bu hu gëñ undambê-nga hoñ dinañ sin, ma ti ngac akin ñambwa. In meñ mbo nom, ma lau nom-nga sêlic in gitôm ñac dau si dan. ⁸ In kégwiniñ dau ma dannga wambu têt Damba e tôm in mbac ndu. Yomandô. In mbac ndu pi a gicso dau gitôm ngac sac dan. ⁹ Tu in ndê lën hoñ dinañ-nga dec Anötö toc in sa kêlêc, ma kên ñaê ti waê têt in nan hôc gêlêc ñaê ti waê hoñ su. ¹⁰ Ma tu dinañ-nga anela ma ñamalac ti gëñ hoñ nan sêmbo undambê ma sêmbo nom me nom ñalôm, nan oc sêtoc Yisu ndê ñaê sa ma sêpôn haduc têt in. ¹¹ Ma ñac hoñ oc sêhoc yom asê ma sêsôm asê bu yomandô, Yisu Kilisi in Pômdau. Ma ñalên dinañ ñac oc sêtoc Daman Anötö ndê waê sa.

Lau sêkên whiñ-nga sêtôm ñawê nom-nga

¹² O aneñ lau atac whiñ-nga. Têt têt aö gambo gawhiñ mac, nan aö galic bu mac danam wambu Anötö ñapep. Ma kwahic dec aö gambo gawhiñ mac dom, ma ganjô ñawaê bu mac akôm bocdinañ hôc gêlêc ñamata-nga su. Asap nem lën dinañ dôñ ñapan andic ñawaê. Atoc Anötö sa ma atöc in, ma asa nem lën hoñ tôm in atac whiñ. Ma ñalên dinañ in ndê mwasiñ nem mac si-nga, nan mac atap sa su, nan oc ti gëñ ñandô mbasi-nga dom. ¹³ Bu Anötö dau ndê ñaclai gêm gwelen yêc mac nem ñalôm, tu bu kôm mac atac têt lën bocce nan so in ndê atac whiñ. Ma ñaclai dau oc nem mac sa bu asa nem lën ankuc in ndê atac whiñ. ¹⁴ Gëñ hoñ nan mac bu akôm, nan ayob daöm bu atudinj me aser daöm pi dom. ¹⁵ Ma ñalên dinañ mac oc ambo ti nem ñalôm ñawasi ma giso mbasi. Bu mac ati Anötö atui awhê ma ngac, ma ambo nom ambo lau sac nan si lën dan solop dom, nan ñalôm. Magoc mac akôm mêtê solop er andic ñawaê, bu ambo lau dau ñalôm atôm ya ñawê nan pô gameñ têt ôbwêc. ¹⁶ Ma ñalên dinañ oc nem lau dau sa tu bu sêñyalê yom ñandô nan tôc sen dandô tanli-nga asê, nan mac asap dôñ ambo. Ma tu dinañ-nga gwelen nan gakôm yêc mac-nga oc ñandô mbasi

3

dom, ma tēn ndoc Kilisi mbu menj, nan mac oc ati anej njahu wapo dauj sa-nnga. 17-18 Gwelenj ti sakinj nanj ti mac nem akēnj whinj nja-ndō, nanj gitōm da njayham nanj mac akēnj tēn Anōtō. Ma lau Rom-nnga bu sēkic yom bu sēkēc anej dac sinj, dec oc tōm da danj tiyham nanj sēkēc sac mac nem da dau njahō. Tigenj aō nejj atac njayham tu mac-nnga oc pacndē dom, aō oc wambo ti atac njayham enj. Ma mac bocdinajj, ambo ti nem atac njayham awhinj aō.

Pol bu ēnkinj Timoti tēn Pilipai ndi

19 Pōmdau Yisu bu lic njayham, dec gakēnj batanajj bu njasawa saunj aō oc wanjinj Timoti tēn mac loc. Aō atac whinj bu wanjō njawaē pi mac, oc kōm anej njalōm tigahō. 20 Aō bu wanjinj inj, njahu bu njamalac danj tōm inj mbo dom, nanj kēnj ndē njalōm sambuc tu nem yaom mac-nnga. 21 Bu lau daēsam gauc gēm Yisu Kilisi ndē gwelenj hōc gēlēc dom, magoc gauc gēm dau si gēnj hōc gēlēc su. 22 Magoc Timoti ndē lēnj ti sakinj nja-ndō njayham mac alic su, ma anjalē bu inj gēm akinj aō gitōm inj dau damba, tu puc gwelenj njawaē njayham-nnga dōnj. 23 Bocdinajj tēn ndoc aō bu walic senj bocke njac oc sēkōm tēn aō, nanj aō gauc gēm bu wanjinj inj tēn mac loc njagahō. 24 Ma aō gakēnj whinj bu Pōmdau dauj oc nem aō sa, ma njasawa saunj aō dauj oc watēnj mac waloc bocdinajj.

Pol sōm bu ēnkinj Epaprodaitas tēn njac ndi

25 Munj-nnga mac anjō bu aō gandōc ti njawapac, dec anjinj Epaprodaitas bu nem aō sa. Inj gēm gwelenj whinj aō gitōm anej asidōwa njandō, ma kalhac gitōm njac sinj-nnga njayham tu kōm gwelenj njawaē njayham-nnga. Kwahic dec aō gauc gēm tidōnj bu wanjinj inj mbu tēnj mac loc njagahō. 26 Inj tac whinj njandō bu lic mac honj tiyham, ma inj kēyalē bu mac anjō njawaē pi inj ndē gēmbac, dec kōm inj njalōm njawapac tu mac-nnga. 27 Bu gēmbac dau kōm inj yham dom, kēpinj bu inj mbac ndu. Tigenj Anōtō tawalō inj ma kōm inj njayham sa. Ma Anōtō tawalō aō bocdinajj, bu Epaprodaitas bu mbac ndu ma hu aō sinj, dec oc kēnj njawapac atu danj tiyham tēnj aō. 28 Tu dinajj-nnga dec anej njalōm kac aō bu wanjinj inj mbu tēnj mac loc, ma mac oc atac njayham bu alic inj tiyham, ma anej njalōm njawapac oc tigahō bocdinajj. 29 Tu Pōmdau-nnga dec akōc inj sa ti atac njayham atu tēnj ndoc inj hōc asē mac. Aō wasōm tēnj mac bu atoc inj ma lau nanj sētōm inj, nanj sa njapep. 30 Bu inj kēnj dau sambuc ma tōc dau dom bu mbac ndu tu Kilisi ndē gwelenj-nnga. Bu inj gēm akinj aō gēm mac honj anōm, e kēpinj bu inj mbac ndu.

Nahu andō dati lau gitēnj yēc Anōtō anjō-nnga

1 A nejj asidōwai, aō bu wasōm yom njatō tēnj mac whinj bocdec bu. Ambo ti atac njayham njapanajj tu mac ati Pōmdau ndē lau-nnga. Yom nanj kwahic dec aō bu wato, nanj gato kainj tigenj tēnj mac munj su, magoc aō galic njayham bu wato tiyham, tu bu wapuc mac dōnj bu yom tasanajj kōm mac nem akēnj whinj tisac dom. 2 Ayob daōm njapep tēnj lau sac nanj sēkac mac bu asōc t̄pwac sēsē launjjac njamlic njatō su-nnga njapu. Njac sētōm giam pōm ma atac whinj bu sēkōm mac nem njamlic tisac njambwa. 3 Njac gauc gēm bu pwac sēsē njamlic-nnga dinajj kōm njac sēti Anōtō ndē lau solop. Magoc mba. Pwac dinajj nja-njahu andō hēganōnj yac lau nanj tam akinj Anōtō tōm Njalau Dabunj gēm gōlinj yac. Yac nejj njahu dapo dauj sa-nnga sip gēnj nanj njamalac njambwa sēkōm tēnj yac njamlic, nanj dom, magoc sip gwelenj nanj Yisu Kilisi kōm yēc yac nejj njalōm-nnga.

Kilisi tigenj ti Pol ndē njahu po dau sa-nnga

4 Lau njatō gauc gēm bu Anōtō oc kōc njac sa tu gēnj njamlic-nnga. Oc tōm bu wapo dauj sa pi gēnj kainj dinajj whinj, ma aō bu wakōm dec anej njahu wapo dauj sa-nnga hōc gēlēc lau honj si su. 5 Bu sēsē anej njamlic njatō su tēnj anej bēc ti-8-nnga kēkuc lau Israel-nnga si pwac. Aō Israel si danj, nanj gasa akēnj Benjamin ndē tonj. Aō kayalē abanajj si yom Hibru ti gēbōm honj. Aō kakuc lau Palēsai si lēnj sēsōc Moses ndē yomsu honj njapunj-nnga. 6 Aō gakēnj dauj sambuc tu gēnj bocke nanj gakōm, tōm nanj munj-nnga gakēnj kisa lau sēkēnj whinj Yisu-nnga ti nejj njalōm sambuc. Ma yēc njamalac anjō-nnga aō gatōm njac gitēnj tu kakuc Moses ndē yomsu honj njapep-nnga.

7 Munj-nnga aō gapo dauj sa ma gauc gēm bu Anōtō oc kōc aō sa tu gēnj dinajj-nnga, tigenj kwahic dec aō kayalē Kilisi, dec tanjkwē gēnj dinajj njadanajj bu nem aō sa tiyham lec dom. 8 Yomandō. Kwahic dec aō gatap mwasijj atu andō sa, tu kayalē Yisu Kilisi-nnga, ma tu anej Pōmdau inj-nnga. Ma aō tanjkwē inj tigenj bu nem aō sa. Tu dinajj-nnga dec galic gēnj njatō honj gitōm gēnj njambwa ma gēnj njagolop, ma gahu sinj su tu bu Kilisi tigenj ti anej njahu gapo dauj sa-nnga. 9 Aō bu wasap Kilisi tawasē dōnj njanja, njahu bu Anōtō kōc aō sa ma gēlic aō gitōm njac gitēnj tu gakēnj whinj Kilisi-nnga, ma tu kakuc lēnj yomsu-nnga dom. Yomandō. Anōtō kēmwasijj aō njambwa, dec sam aō bu njac gitēnj tu gakēnj whinj Kilisi-nnga. 10 Aō tac whinj bu

wanyalé Kilisi ti Anötö ndé ñaclai atu, nan unj Kilisi sa akêñ lau batê-nga. Ma wanƙuc inj ndé lêñ hóc ñandê ti mbac ndu-nga. ¹¹ Ma aó gakêñ batanƙ bu oc wanƙuc inj ndé lêñ tisa akêñ lau batê-nga bocdinañ.

Pol yêm dau su ñandô tu bu êñkuc Kilisi-nga

¹² Nalêñ dinañ aó tac whinƙ ndu andô bu wanyalé Kilisi ti wanƙuc inj-nga, tigenƙ aó wasóm bu aó gac dabinƙ neñ lêñ hoñ tu wanƙuc inj-nga su lec dom. Mba. Magoc Yisu Kilisi kóc aó dóñ ma gêm aó k wi tu bu wati inj ndé, ma tu dinañ-nga dec aó gayêm dauñ su tu bu wanyalé ti wanƙuc inj ñapep enj, gakóm gitóm ñgac nanƙ kêti ñanƙga bu tap inj ndé ñaóli sa. ¹³ Asidôwai, aó kayalé bu aó gac dabinƙ lêñ dau su dom. Magoc aó gakóm gêñ tigenƙ bocdec bu, aó wanƙhinƙ gêñ nanƙ yêc aó dómwêñ-mbu nanƙ sinƙ, ma wakóm ñanƙga bu wakóc gêñ nanƙ yêc aó anjôn ndô-nga, ¹⁴ gitóm ñgac nanƙ kêti ñanƙga ma gêm nenenƙ bu hóc asé batinƙ pacndê-nga ma tap ndé ñaóli sa. Ma ñaóli nanƙ aó gayêm dauñ su bu wakóc, ma Anötö kégalem aó sa ma pinƙ aó dóñ gam daminƙ Yisu Kilisi tu bu watap sa-nga, nanƙ mwasiñ dandöc tanƙli yêc undambê-nga.

Dasa neñ lêñ bambalinƙ dom

¹⁵ Yac lau nanƙ dati gwalam akwa dakêñ whinƙ-nga, nanƙ tanƙuc gauc tigenƙ dinañ dandic ñawaê. Ma mac bu gauc nem yom ñatô so anej, nanƙ Anötö oc tóç tiawê têñ mac. ¹⁶ Magoc lêñ nanƙ Anötö tóç têñ yac lau dakêñ whinƙ-nga su, nanƙ dasa dandic ñawaê. ¹⁷ O asidôwai. Anej lêñ ti mac hoñ nem dóhônƙ anƙuc-nga. Ma tamtinƙ lau nanƙ sêñƙuc aó neñ lêñ, ma anƙuc ñac bocdinañ. ¹⁸ Aó gasóm yom dinañ, ñahu bu lau daésam sêsa si lêñ bambalinƙ, dec tóç asé bu sêlic Yisu ndé mbac ndu pi a gicso dau gitóm gêñ ñambwa, ma sêtóm ñacyo yom ñandô-nga. Aó gasóm yom dau têñ mac têm ñatô su, ma kwahic dec wasóm tiyham ti tanƙsulu enj. ¹⁹ Lau kainƙ dinañ sic waê bu sêninga. Ñac gauc gêm gêñ nom-nga gitóm gêñ danenƙ ti danôm-nga kêlêc, ma bocdinañ dec gêñ dau ti ñac si pómdu. Magoc gêñ nanƙ sêlic bu ñayham ma sêtoc dau sa pi, nanƙ dalic bu gêñ mayanƙ-nga. ²⁰ Yac neñ malanƙ ñandô yêc undambê. Ma yac dakêñ batanƙ ti dahônƙ yac neñ †Ñgac Nem Yac Si-nga bu mbu akêñ undambê meñ, nanƙ Pómdu Yisu Kilisi dau. ²¹ Inj kóc ñaclai atu gitóm bu kên gêñ hoñ sésôc inj ndé gôlinƙ ñapu, ma inj oc nem yac neñ ñamlic waémba

kwi ti ñamlic wakuc ma ti ñawasi atu, ña ñaclai tigenƙ dinañ.

4

Pol gêm la lau Pilipai

¹ Tu dinañ-nga dec anej asidôwai, aó wasóm têñ mac bu alhac ñanƙga ti asap nem akêñ whinƙ Pómdu dóñ. Aó atac whinƙ mac ndu andô, ma gakêñ batanƙ bu walic mac tiyham. Anej gwelenƙ ña-ñáoli ñayham ti neñ atac ñayham ñahu, nanƙ mac daóm.

² Aó ganƙô bu mac nem awhê lu, nanƙ Yuodia lu Sintike sêsenƙ dau. Aó bu wasóm têñ inƙlu bu sêmasanƙ yom nanƙ yêc inƙlu ñasawa, ma sémbo ti si ñalóm tigenƙ tu inƙlu sêkêñ whinƙ Pómdu-nga. ³ Ma anej silip ñayham Sisigus,* aó bu wandac am bu nem awhê lu dinañ sa, ñahu bu muñ-nga inƙlu sem gwelenƙ tu sêpuc ñawaê ñayham dóñ-nga sêwhinƙ aó ma Klemen ti anej asidôwai ñatô, nanƙ si ñaê hoñ yêc Anötö ndé Buku Tanƙli-nga.

⁴ Tu mac ati Pómdu ndé lau-nga dec wasóm têñ mac bu ambo ti atac ñayham ñapanƙ. Aó wasóm tiyham bu ambo ti atac ñayham ñapanƙ. ⁵ Asap lêñ maló dóñ tu bu lau hoñ sênyalé bu yac lau dakêñ whinƙ-nga neñ métê dau dinañ. Gauc nem bu ndoc kêpinƙ bu Pómdu mbu meñ.

⁶ Ahêgo daóm tu gêñ danƙ-nga dom. Ñawapac bocke nanƙ tap mac sa, nanƙ atóc têñ Anötö sip nem mbec ñalóm, ma andac inj bu nem mac sa. Ma anej danƙge inj tu gêñ hoñ-nga. ⁷ Ma Anötö ndé yom maló oc nem mac lau nanƙ inj pinƙ mac dóñ am daminƙ Yisu Kilisi, nanƙ ahuc, ma nem gôlinƙ mac nem gauc ti ñalóm. Bu Anötö ndé yom maló inj gêñ atu andô, hóc gêlêc ñamalac hoñ si gauc.

⁸ O anej asidôwai. Aó wasóm yom danƙ tiyham. Yom bocke nanƙ yomandô, ma gêñ bocke nanƙ gêñ tiwaê ma gêñ solop ma ñawasi, gêñ nanƙ gic lau hoñ tandô ñayham, ma gêñ ñayham datoc sa-nga, ma métê ti yom ma gauc hoñ nanƙ gitêñ enj, nanƙ wasóm têñ mac bu gauc nem lhac nem gauc ñapanƙ. ⁹ L êñ ti sakinƙ bocke nanƙ aó kadôhônƙ ti gac dula têñ mac, me mac anƙgô y êc aó me alic aó gakóm, nanƙ akóm andic ñawaê. Ma Yom Maló Ñadau Anötö dau oc mbo whinƙ mac.

Pol gêm danƙge lau Pilipai

¹⁰ Muñ-nga mac am aó sa, magoc ñasawa lê e meñ têñ kwahic dec, mac atap senƙ danƙ sa tu anej aó sa tiyham-nga dom. Kwahic dec mac gauc gêm aó ma anƙinƙ

* 4:3 Sisigus - yom dau yêc Yom Grik, ma danem kwi bu 'ñamalac nanƙ kóm gwelenƙ whinƙ ndé silip.' Lau ñatô gauc gêm bu yom dau inj ñgac Pilipai-nga danƙ ndé ñaê, ma lau ñatô gauc gêm bu inj ñaê dom, magoc Pol to yom dau héganônƙ ñamalac danƙ nanƙ kóm gwelenƙ whinƙ inj.

gêṅ tu anem aõ sa-ṅga, ma gêṅ dinaṅ kôm aõ atac ṅayham atu, ma kapiṅ Pômdau tu mac am aõ sa-ṅga. ¹¹⁻¹² Aõ gato yom dinaṅ tu gapônda dauṅ-ṅga dom. Mba. Aõ kayalê têm gapônda dauṅ-ṅga, ma kayalê têm gandôc mwasiṅ ṅalôm-ṅga. Aõ bu neṅ gêṅ mba ma gêṅ yô aõ, me bu neṅ gêṅ daêsam ma waneṅ hóc aõ dôṅ, tiger ṅwahêgo dauṅ dom. ṅahu bu aõ kadôhônṅ dauṅ su bu ṅayham me sac hocke bu tap aõ sa, naṅ aõ oc wambo ti atac ṅayham eṅ. ¹³ Kilisi kêṅ ṅaclai têtṅ aõ bu wakôm gêṅ hoṅ, ma tu dinaṅ-ṅga dec aõ gatôm bu wambo ti atac ṅayham eṅ.

¹⁴ Bocdinaṅ, aõ bu wapônda dauṅ, dec wambo ti atac ṅayham eṅ, magoc mac akôm mêtê ṅayham ma gauc gêm aneṅ ṅawapac dec aṅkiṅ gêṅ tu anem aõ sa-ṅga. ¹⁵⁻¹⁶ Mac lau Pilipai-ṅga aṅyalê su bu têtṅ ndoc mac aṅgô ṅawaê ṅayham ti-wakuc, ma aõ galom malac atu Tesalonika, naṅ mac aṅkiṅ gêṅ tu anem aõ sa-ṅga têm ṅatô. Ma têtṅ têm naṅ gahu mac nem gameṅ Masedonia-ṅga siṅ, naṅ gôlôwac dabuṅ malac ṅatô-ṅga sêkêṅ gêṅ daṅ tu sênem aõ sa-ṅga dom. Mac tamwasêm. ¹⁷ Aõ tac whiṅ bu mac asap nem mêtê akêṅ gêṅ-ṅga dinaṅ dôṅ ṅapaṅ. Aõ gasôm yom dau tu bu wakac mac bu akêṅ gêṅ têtṅ aõ-ṅga lec dom, magoc aõ kayalê bu mac bu asap nem lêṅ amwasiṅ aõ ma lau ṅatô-ṅga dôṅ, dec lêṅ dau oc êmwasiṅ mac hóc gêlêc su ô. ¹⁸ Kwahic dec aõ gapônda gêṅ daṅ dom. Gêṅ naṅ mac aṅkiṅ têtṅ aõ ma Epaprodaitas kêṅ têtṅ aõ gêm mac aṅôm, naṅ daêsam ṅandô dec gêm aõ sa kêlêc. Gêṅ dau gitôm da ṅamalu ṅayham naṅ Anôtô tac whiṅ, ma gic iṅ tandô ṅayham. ¹⁹ Anôtô, naṅ yob aõ ṅapaṅ, iṅ Mwasiṅ ti ṅawasi atu ṅadau, ma Yisu Kilisi ti ṅahu datap iṅ ndê mwasiṅ atu sa-ṅga. Ma aõ kayalê bu gêṅ hocke naṅ mac apônda, naṅ yêc iṅ ndê mwasiṅ atu ṅalôm, ma iṅ oc kêṅ têtṅ mac. ²⁰ Bocdinaṅ dapô Damaṅ Anôtô ndê waê sa tôm têm hoṅ ndi. Yomandô.

Pol gic bata iṅ ndê bapia

²¹ Akêṅ aneṅ acsalô têtṅ lau dabuṅ hoṅ naṅ sêkêṅ whiṅ Yisu Kilisi yêc malac Pilipai. Asidôwai naṅ sêmbo sêwhiṅ aõ, naṅ sêkêṅ si acsalô têtṅ mac bocdinaṅ. ²² Ma Anôtô ndê lau dabuṅ hoṅ naṅ sêmbo malac dindec, naṅ boc-dinaṅ. Ma lau sêkêṅ whiṅ-ṅga naṅ sem gwelerṅ sêmbo Sisa ndê andu, naṅ gauc gêm mac hóc gêlêc.

²³ Mwasiṅ akêṅ Pômdau Yisu Kilisi puc mac nem gatôm dôṅ.

Pol ndê bapia têtj lau Kolosi-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Malac Kolosi yêc gamej Esia-nga, magoc Pol dau in gêm mêtê yêc malac Kolosi dom. Têtj ndoc in gêm mêtê mbo malac Epesas, narj ngac Kolosi-nga darj njaê Epapras ngô ma kêtj whin, ma tinjambu Epapras mbu gi hoc njawaê njayham asê yêc ndê malachu Kolosi (1:7; 4:12), ma lau njatô sic hu sêkêtj whin Yisu. Tinjambu Epapras ndôc gapocwalô whin Pol (Pilemon 23), ma gic minj têtj Pol pi lau sêkêtj whin-nga yêc malac Kolosi.

Pol to bapia dindéc ma sôm têtj lau Kolosi-nga bu in gêm dange Anôtô tu njac si sêkêtj whin-nga, ma in tôte lêtj njayham daêsam têtj lau sêkêtj whin-nga tu sênkuc-nga. Ma in to yom njatô bu whê lau Kolosi si gauc sa pi yom njandô. Njahu bu lau njatô sênsôn njac pi lau nom-nga si lêtj njatô (2:4, 8, 16-23), ma njac sêtoc Kilisi sa njapep dom, ma bocdinan in tôte asê bu Anôtô kêtj gêtj honj sêsôc Kilisi njapu (1:15-20; 2:9-15).

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, narj gati Yisu Kilisi ndê aposel kêtuc Anôtô ndê atac whin, lu yac nenj asidôwa Timoti ato bapia dindéc. ² Ato têtj mac asidôwai narj andôc malac atu Kolosi, mac lau dabun narj akêtj whin Kilisi. Mwasinj ti yom malô akêtj Daman Anôtô têtj mac.

Pol tenj mbec tu lau Kolosi-nga

³ Tôm bêtj honj yac aten mbec têtj Anôtô, yac nenj Pômdau Yisu Kilisi Damba, ma am dange in tu mac-nga. ⁴ Njahu bu yac angô njawaê bu mac akêtj whin Yisu Kilisi njannga, ma atac whin Anôtô ndê lau dabun honj. ⁵ Mac nem akêtj whin ti atac whin njahu sip mwasinj atu narj mac akêtj batam ambo, narj Anôtô po sa gwanan tu mac-nga yêc undambê. Yom pi gêtj dau mac angô munj su, têtj ndoc sêhoc yom njandô njawaê njayham-nga asê têtj mac. ⁶ Njawaê njayham dau têtj mac menj, ma mac angô ti anyalê yom njandô pi Anôtô ndê mwasinj atu. Têtj ndoc mac angô tiwakuc e menj têtj kwahic dec, narj njawaê njayham dau gêm njandô ma tiapa yêc mac nem gamej. Ma njalêtj tiger in gêm njandô ma tiapa ma gêm gamej narj lau Rom-nga sem gôlinj, narj ahuc. ⁷ Njawaê dau Epapras kêdôhôn têtj mac. In yac nenj ngac atac whin-nga narj gêm gwelêj whin yac, ma ngac akin njandô narj gêm akin Kilisi tu mac-nga. ⁸ Ma in gic minj têtj yac pi mac nem lêtj

atac whin asidôwai-nga narj Njalau Dabun kêtj têtj mac.

⁹ Tu dinan-nga têtj bêtj njamata-nga narj yac angô mac nem njawaê e menj têtj kwahic dec, narj yac aten mbec tu mac-nga njapan. Yac andac Anôtô bu kêtj gauc têtj mac e anyalê Njalau Dabun ndê lêtj tidôn. Ma njalêtj dinan mac oc anyalê lêtj narj Anôtô tac whin bu yac dasa-nga, narj njapep enj. ¹⁰ Yac aten mbec bu mac asa nem lêtj gitêtj, bu tôte asê bu mac ati Pômdau ndê lau, ma in oc lic mac nem lêtj honj ndic in tandô njayham. Yac aten mbec bu mac nem akêtj whin oc nem njandô njayham yêc gwelêj honj narj mac akôm, ma bu mac nem gauc anyalê Anôtô-nga ênsôwec tiatu. ¹¹ Anôtô ndê njac lai ti njawasi atu kêtj njanga têtj mac bu akôm gêtj honj, ma njawapac bu tap mac sa, dec mac atôm bu alhac njannga ma ahôt ti atac pa su. Ma ambo ti atac njayham, ¹² ma anem dange Daman Anôtô, narj gic dabun mac e atôm bu awêkair in ndê gamej njawê-nga awhin in ndê lau dabun honj. ¹³ In kêtj gaho yac su yêc njac lai njasec-nga, ma kêtj yac dambo in ndê Atu narj in atac whin njandô, narj ndê gôlinj njapu. ¹⁴ Ma Anôtô kêmwasinj yac, dec gêm lhi yac ti kêtj gapwêc yac su yêc sakinj mêtê sac-nga, ma suc yac nenj sac kwi. Ma dâp mwasinj atu dau sa yêc in ndê Atu dau.

Kilisi ti ndê gwelen

¹⁵ Lau darj sêlic Anôtô dom, magoc in Atu Kilisi gêm in angô ma tôte in asê têtj yac. In tinjamata gêtj honj narj Anôtô kêtj. ¹⁶ Bu gêtj undambê-nga ti gêtj nom-nga honj narj Anôtô kêtj, narj kêtj nj Kilisi. Gêtj narj dalic nj tanôn, ma gêtj narj tôm dom bu dalic nj tanôn, gitôm anela me njalau me gôlinj ma njac lai tidau-tidau, gêtj honj dinan Anôtô kêtj nj Kilisi ma kêtj tu Kilisi-nga. ¹⁷ In tinjamata gêtj honj, ma gêtj honj si njahu sêmbo-nga yêc in. ¹⁸ Ma in gêm gôlinj gôlôwac dabun. In ti njagôlôn, ma gôlôwac dabun sêti in ndê njandô. Ma in munj gôlôwac dabun bu ti ngac njamata-nga bu tisa akêtj lau batê-nga. Ma bocdinan gêtj darj hôt gêlêc in su dom. ¹⁹ Bu Anôtô gêlic njayham bu kêtj dau sambuc sip Atunngac njalôm ma mbo whin in. ²⁰ Ma in kêtj inj Atu dau sip nom menj bu hê wamba njamalac ma gêtj nom-nga ti gêtj undambê-nga honj têtj Anôtô. Ma kwahic dec njamalac sêtôm bu sêmbo Anôtô angô-nga ti yom malô, tu Atunngac ndê dac narj kêtj sinj pi a gicso-nga.

²¹ Munj-nga, mac ambo ahê têtj Anôtô. Mac ambo atôm in ndê njacyo tu gauc ti mêtê sac-sac narj yêc mac-nga. ²² Magoc inj dau kêmasan lêtj bu Kilisi sip nom menj ti njamalac ma mbac ndu, tu bu hê

wamba mac tēn Anötö tiyham. Ma in̄ tac whin̄ bu kēn̄ mac alhac in̄ an̄gō-nga atōm lau dabun̄ nan̄ nem giso ti yom mbasi. ²³ Mac bu alhac ti akēn̄ whin̄ n̄an̄ga ma akēn̄ batam Anötö ndē mwasiñ nan̄ n̄awaē n̄ayham tōc asē tēn̄ mac, ma ahu siñ dom, dec mac oc atap mwasiñ dau sa. N̄awaē n̄ayham dau mac an̄gō su, ma sēhoc asē yēc gameñ hoñ nan̄ yēc lau Rom si gōlin̄ n̄apu, nan̄ bocdinañ. Ma aō Pol gati n̄gac akin̄ n̄awaē n̄ayham dau-nga.

Pol whē ndē gwelen̄ n̄awaē n̄ayham-nga sa

²⁴ Nandē bocke nan̄ aō gahōc tu wapuc mac nem akēn̄ whin̄ dōn̄-nga, nan̄ gahōc ti atac n̄ayham eñ. Ma aō kayalē bu aō gac waē bu wahōc n̄andē n̄apan̄, tu gwelen̄ nan̄ aō gakōm tu bu wapo Kilisi ndē n̄andō, nan̄ gōlōwac dabun̄ sa-nga. M agoc aō oc wahōc e wandic dabin̄ gēñ hoñ nan̄ Kilisi kēyalin̄ sa bu wahōc. ²⁵ Aō gakōm gwelen̄ gam akin̄ gōlōwac dabun̄, kakuc lēñ nan̄ Anötö dau kēmasan̄ dec kēyalin̄ aō sa tu mac-nga, ma kēkin̄ aō bu wahoc n̄awaē n̄ayham asē e Anötö ndē yom tiapa yēc gameñ hoñ. ²⁶ Tēñ namata-nga e men̄, yom pi Anötö ndē lēñ nem lau si-nga, nan̄ n̄ahu yēc siñ dau tēñ lau nom-nga. Magoc kwahic dec in̄ tōc asē tiawē tēñ in̄ ndē lau dabun̄. ²⁷ In̄ tac whin̄ bu lau dabun̄ sēñyalē yom nan̄ mun̄-nga yēc siñ dau, nan̄ bocdec bu. In̄ bu ēmwasiñ mac t̄lau gameñ apa-nga bu atap in̄ ndē n̄awasi atu sa, dec kēñ Kilisi sip nem n̄alōm. Ma gēñ dinañ ti mac nem n̄ahu akēn̄ batam bu atap in̄ ndē n̄awasi sa-nga.

²⁸ Yac ahoc Kilisi ndē n̄awaē n̄ayham asē, ma Anötö kēñ gauc n̄ayham tēñ yac bu akēn̄ puc ti andōhōñ lau sēkēñ whin̄-nga hoñ. Ma yac akōm bocdinañ tu bu andic dabin̄ n̄ac hoñ e akēñ n̄ac sēlhac Anötö an̄gō-nga sētōm lau gwalam akwa sēkēñ whin̄ Kilisi-nga. ²⁹ Ma aō gakōm gwelen̄ ti gahōc n̄andē atu, tu bu wakōm gēñ dau n̄andō sa-nga, n̄a Kilisi dau ndē n̄aclai nan̄ gēm gwelen̄ n̄an̄ga yēc aō neñ n̄alōm.

2

¹ Aō gawhē neñ gwelen̄ sa tēñ mac, n̄ahu bu aō atac whin̄ bu mac anyalē bu aō gayēm daun̄ su n̄andō tu mac-nga, ma tu lau Laodisia-nga, ma tu lau sēkēñ whin̄-nga hoñ nan̄ sēlic aō an̄ōñ dom-nga, nan̄ bocdinañ. ² Aō tac whin̄ bu mētē atac whin̄-nga pin̄ mac hoñ dōñ, ma puc mac dōñ bu alhac n̄an̄ga. Ma yom pi Anötö ndē lēñ nem lau si-nga nan̄ mun̄-nga yēc siñ dau, nan̄ aō tac whin̄ bu mac anyalē tidōñ andō, e kōm mac alhac ti akēñ whin̄ n̄an̄ga eñ. Yom dau hēganōñ Kilisi. ³ Bu yom ti

gauc nan̄ atu andō ma tōm bu ēmwasiñ yac-nga, nan̄ Anötö gēm ahuc yēc in̄-nga.

⁴ Aō gawhē yom hoñ dinañ sa tēñ mac, n̄ahu bu aō gatec bu lau n̄atō sēmbac yom mac ma sēñsau mac. ⁵ Bu aō daun̄ gambo gawhin̄ mac dom, tigen̄ yēc aneñ n̄alōm aō gauc gēm mac n̄apan̄. Ma aō atac n̄ayham atu, bu kayalē bu mac akēñ whin̄ Kilisi n̄an̄ga, ma asa nem lēñ hoñ n̄apep.

Dasa neñ lēñ tiwakuc tu Kilisi-nga

⁶ Mac akōc Yisu Kilisi sa su ti mac nem Pōmdau, dec akēñ in̄ tin̄amata nem lēñ hoñ. ⁷ Akōc n̄an̄ga yēc in̄ tōm a nan̄ n̄awakac gacgeñ sip nom n̄alōm gi. Ma in̄ ndē n̄aclai po mac nem akēñ whin̄ sa bu alhac n̄an̄ga, alhac yom n̄andō nan̄ sēndōhōñ tēñ mac, nan̄ n̄ahō. Ma yom anem dan̄ge Anötö-nga nem mac ahuc tōm bēc hoñ. ⁸ Ayob daōm n̄apep bu lau tasan̄ si yom n̄ambwa-n̄ambwa ēñsōñ mac nem gauc ma ēñgaho mac su yēc yom n̄andō e ati lau gapocwalō-nga lec dom. N̄ac si yom dau n̄ahu kēkuc abungaci si lēñ ti mētē nom-nga n̄ambwa, ma men̄ akēñ Kilisi ndē dom.

⁹ Bu Anötö kēñ dau sambuc sip Kilisi n̄alōm, ma men̄ mbo nom gitōm n̄amalac. ¹⁰ Kilisi dau in̄ gōlin̄ ti n̄aclai hoñ n̄adau. Ma tu mac nem akēñ whin̄ pin̄ mac dōñ am damin̄ in̄-nga, dec Anötö ndē mwasiñ gēm mac ahuc. ¹¹ Kilisi kōm lau Israel-nga si t̄pwac sēsē n̄amlic n̄atō su-nga n̄andō sa pi mac lau nan̄ ati in̄ ndē. Gēñ dau hōc asē kēkuc n̄amalac si lēñ sēsē n̄amlic-nga dom, magoc Kilisi dau kōm gwelen̄ yēc mac nem n̄alōm gitōm in̄ sē mac nem mētē sac n̄alōm akwa-nga su gin̄ga. ¹² Busan̄gu nan̄ mac alin̄, nan̄ pin̄ mac dōñ am damin̄ Kilisi, tōm sēñsuhun̄ mac awhin̄ in̄, ma Anötö un̄ mac sa awhin̄ in̄. Gēñ dau n̄andō sa tu mac akēñ whin̄ Anötö, nan̄ un̄ Kilisi dau sa akēñ lau batē-nga, nan̄ ndē n̄aclai.

¹³ Mun̄-nga, mac ambo atōm lau batē tu mac nem sac-nga, ma tu mac asap mētē n̄alōm akwa-nga dōñ n̄apan̄-nga. Tigen̄ Anötö suc mac nem sac hoñ kwi, ma kōm mac ati lau ambo tamli tiyham-nga awhin̄ Kilisi. ¹⁴ Tu yac tan̄gilin̄ Anötö ndē yomsu-nga, dec yac datōm lau nan̄ si bapia tōp-nga yēc, ma datōm dom bu dandic tōp dau, dec tac waē bu datap matōc sa. Magoc Anötö kōc bapia tōp-nga dau su yēc yac, ma gic pi a gicso dau whin̄ Kilisi. ¹⁵ Ma Kilisi ndē mbac ndu pi a gicso dau ti lēñ bu Anötö ku Sadañ ti ndē n̄alau ma n̄aclai sac hoñ dulu, gitōm n̄gac bata siñ-nga nan̄ kōc n̄acyo si wapa siñ-nga hoñ su, ma wēñ n̄ac gitōm lau gapocwalō-nga bu tōc asē tiawē bu n̄ac si n̄aclai pacndē sambuc.

Yom pi n̄agōlin̄ nom-nga

¹⁶ Tu dinañ-nga dec lau ñatô bu sêñgôlinj yom pi mac tu gêñ nanj anj ti anôm-nga, me tu om nanj lau sêlic tôm wake me ayô me yala-ñg a, me tu bêc Sabat-nga, nanj anjgô ñac si yom dom. ¹⁷ Bu gêñ hoñ dinañ gitôm gêñ ñagatu ñambwa nanj dalic munj su, ma tiñambu ñandô meñ hóc asê. Ma ñandô dau, nanj Kilisi. ¹⁸ Lau ñatô sêñkuc lêñ ñalôm akwa-nga ma sêtoc dau sa tu ñac si lêñ sem akiñ Kilisi-nga. Ñac sêsôm bu sêpu dau ñandô, ma sem akiñ anjela kêkuc gêñ ñatô nanj sêyêc mbê ma sêlic. Lau kaiñ dinañ bu sêpu mac ma sêsôm bu mac nem a kênj whiñ inj gêñ ñandô mbasi-nga, dec akôc ñac si yom sa dom. ¹⁹ Bu lau kaiñ dinañ sêsap Kilisi, nanj ti gôlôwac dabuñ hoñ si ñagôlônj, nanj dôñ dom. Inj tawasê piñ yac hoñ dôñ dapitigen, ma gôlôwac dabuñ kêsôwec ña ñaclai nanj Anôtô dau kênj.

²⁰ Anjô su nanj. Têñ ndoc ñamalac dabang mbac ndu, nanj ñagôlinj ti ñaclai nom-nga gêm gôlinj inj tiyham dom. Ma tu Anôtô piñ mac dôñ am damiñ Kilisi-nga, dec tôm mac ambac ndu awhiñ inj. Bocdinañ tu sake-nga mac ambo atôm lau nanj sêhêgo dau pi ñagôlinj nom-nga? ²¹ Lau kaiñ dinañ sic yao gêñ tidau-tidau ma sêsôm bocdec bu, "Akôc dom, aneñ ti anôm dom, ma amasec dom." ²² Yom kaiñ dinañ kêkuc gauc ti ñagôlinj nanj lau nom-nga sêndôhônj, ma hêganônj gêñ têm kwahic dec-nga nanj nanj ti danôm ma gêñ dau meñ giñga. ²³ Lau nanj sêsôc ñagôlinj kaiñ dinañ ñapu, nanj sêñkuc gauc ñamalac-nga tu lêñ sênem akiñ Anôtô-nga ti sêñgwinij dau-nga ma lêñ sêkênj wapac pi dau ñamlic-nga. Sêtoc lêñ dau sa gitôm lêñ ti gauc atu, ma gauc gêm bu oc ndic Pômdau tandô ñayham. Magoc mba. Lêñ dau hêganônj gêñ awê-nga ñambwa, ma oc tôm dom bu nem ñac si ñalôm kwi e sêhu lêñ ñalôm ñagalac-nga sinj.

3

Kilisi ti yac neñ dambo tanli ñahu

¹ Anôtô unj mac sa awhiñ Kilisi, ma kwahic dec inj ndôc Anôtô ndê andô-nga yêc undambê. Tu dinañ-nga dec asa nem lêñ ti tamkwê gêñ undambê-nga enj. ² Gauc nem gêñ nom-nga êñlêc dom. Gauc nem gêñ undambê-nga hóc gêlêc. ³ Bu mac ambac ndu su awhiñ Kilisi, ma mac nem ñahu inj andô ambo tamli awhiñ Kilisi-nga, nanj yêc sinj dau yêc Anôtô-nga. ⁴ Têñ ndoc mac nem tamli ñahu Kilisi dau meñ hóc asê, nanj Anôtô oc tóc mac nem lêñ ambo tamli-nga asê tiawê, ma mac oc alhac awhiñ Kilisi ti ñawasi atu.

Lêñ ñalôm akwa-nga

⁵ Bocdinañ ahu mêtê sac hoñ nanj meñ akênj ñalôm akwa, nanj sinj. Mêtê dau gitôm mac nem ñacyo danj nanj kalhac senj andôc tamli-nga ahuc, bocdinañ andic inj ndu. Mêtê kaiñ bocdec ahu hoñ sinj, mêtê mockaiñ-nga, mêtê ñadômbwi, ma mêtê sac-sac ñalôm ñagalac-nga. Ma ayob daôm bu anjuc lau nanj sêkênj awa ti wapa nom-nga kalhac si gauc ñamata ñapanj, nanj dom. Bu lêñ dau gitôm ñac sem akiñ anôtô gwam. ⁶ Lau hoñ nanj sêsa lêñ kaiñ dinañ, oc sêtap Anôtô ndê atac ñandê sa. ⁷ Munj-nga, mac daôm akôc gauc tôm ñac lau dinañ sêkôc, ma anjuc ñac si mêtê sac. ⁸ Magoc kwahic dec ahu mêtê sac hoñ sinj. Atac ñandê têñ lau me alic ñac sac dom, ñalôm li sa dom, ma ayob nem whamsunj bu asôm yom sac-sac apu lau-nga ti yom mayañ-nga dom. ⁹ Ma asôm yom tasanj têñ nem asidôwai dom. Gauc nem bu mac ahu lêñ ñalôm akwa-nga sinj su, dec akôm mêtê kaiñ dinañ tiyham dom. ¹⁰ Ma asa nem lêñ ti ñalôm wakuc. Bu Anôtô, nanj kêmasanj ñamalac bu sênem inj anjô sêmbô nom, nanj gêm gwelenj pi mac mbo, tu bu mac atiwakuc, ma tu bu mac anjyalê inj ti ndê lêñ gitênj tidônj. ¹¹ Ma yac lau nanj dasa lêñ wakuc dinañ, nanj dahêgo dauñ tu yac neñ ñahu nom-nga tiyham dom. Yac bu lau Grik me lau Israel-nga, gai me lau anjôc batac, lau nanj tanjuc pwac sêsê ñamlic-nga me tanjuc dom, lau akiñ ñambwa me lau nanj dau sêmbô si gêñ, nanj Anôtô gauc gêm lêñ hoñ dinañ ñadanj hóc gêlêc su dom. Gêñ tigenj nanj gêñ atu têñ inj, nanj Kilisi piñ yac hoñ dôñ dati inj ndê.

Lêñ ñalôm wakuc-nga

¹² Anôtô tac whiñ mac ma kêyalij mac sa ati inj ndê lau dabuñ. Tu dinañ-nga dec asap mêtê ñayham bocdec dôñ gitôm mac asôc ti nem ñakwê. Tamwalô lau ma atac apu ñac ti nem ñalôm sambuc, anjgwinij daôm, asa lêñ malô, ma akôc nem ñalôm dôñ. ¹³ Asa nanj ndê asidôwa kôm sac têñ inj, nanj kôc ndê ñalôm dôñ bu hóc ñawapac dau, ma suc inj ndê sac kwi. Asuc sac nanj asidôwai sêkôm têñ mac nanj kwi, tôm Pômdau dau suc mac nem kwi. ¹⁴ Ma asap mêtê atac whiñ-nga dôñ, bu mêtê dau piñ mêtê ñayham-ñayham hoñ dôñ sêpitigenj. ¹⁵ Kilisi ndê yom malô nem gôlinj mac nem ñalôm. Bu Anôtô kêgalêm mac sa bu ati gôlôwac dabuñ tigenj, nanj yom malô dau piñ mac dôñ. Ma anem dange Anôtô ñapanj. ¹⁶ Kilisi ndê yom ñandô nem mac nem ñalôm ahuc sambuc, dec kênj gauc ñayham têñ mac bu anem la ti andôhônj têñ daôm. Anem wê yêc Buku Wê-nga, ti wê dabuñ ma wê ñatô nanj Ñalau Dabuñ kênj têñ mac, bu ampin Anôtô ma anem dange inj ti nem ñalôm

sambuc. ¹⁷ Gêñ hoñ nañ mac akôm ti yom hoñ nañ asôm, nañ akôm tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga. Ma anem danje Daman Anötö tu Kilisi-nga.

Damba ti dindai ma balêkoc si ñagôlinj ñatô

¹⁸ Mac lauwê, asôc nem ñgaci ñapu, bu lêtj dinañ gic waê lauwê nañ sêkêñ whinj Kilisi. ¹⁹ Ma mac laungac, atac whinj nem lauwê ma atigasec ñac dom. ²⁰ Balêkoc, mac danjam wambu yom hoñ nañ dinam ti damami sêsôm têtj mac. Bu lêtj dinañ gic Pômdau tandô ñayham. ²¹ Mac dambai, ali nem balêkoc si ñalôm sa dom. Ayob ñac ñapep tu bu ñac lic ñakam sa e sêtec lêtj ñayham lec dom.

Lau akinj ma ñadaui si ñagôlinj

²² Mac lau akinj, asôc nem ñadaui nom-nga si yom hoñ ñapu. Anem akinj tu bu mac nem ñadaui sêlic mac ñayham-nga ñambwa lec dom. Mba. Mac nem ñadaui bu sêmbo sêwhinj mac me sêmbo dom, magoc akôm nem gwelenj hoñ ñapep ej. Anem akinj ti nem ñalôm sambuc, ma atôc asê bu mac atoc Pômdau sa. ²³ Akôm gêñ hoñ ti nem ñalôm sambuc ej, gitôm mac am akinj Pômdau, ma tôm mac am akinj lau nom-nga tawasê dom. ²⁴ Mac anyalê su bu mac am akinj Kilisi mac nem Pômdau, ma inj oc kêtj mac awêkainj nem gêñ lêtjsêm yêc undambê ti mac nem ñagêyô ñayham. ²⁵ Magoc asa nañ kôm giso, nañ oc tap ndê ñagêyô sa. Ma Anötö oc toc ñamalac danj sa hóc gélêc danj dom. Inj oc êñsahê yac hoñ ña saê tigenj.

4

¹ Mac ñadaui, anyalê ñapep bu mac daôm nem ñadau mbo undambê, ma bocdinañ ayob nem lau akinj ñapep, ma ñaôli bocke nañ gic ñac ñawaê, nañ akêtj têtj ñac.

Pol gêm la lau Kolosi-nga

² Anem ali ma asap mêtê datenj mbec-nga ti danem danje Anötö-nga dôñ ñanja. ³ Ma atenj mbec tu yac-nga whinj, bu Anötö lêc gatam su têtj yac bu ahoc inj ndê yom asê, ma bu awhê yom pi Kilisi nañ muñ-nga yêc sij dau, nañ sa tiawê. Tu Kilisi ndê yom dinañ-nga dec aô gandôc gapocwalô. ⁴ Atenj mbec bu Anötö puc aô dôñ bu wakôm nenj gwelenj ñapep, ma wawhê yom dau sa yêc awê ej. ⁵ Asa nem lêtj ambo lau sêkêñ whinj dom-nga ñalôm ti gauc ej. Ma anjalê lêtj tu bu atôc Kilisi têtj ñac tôm bêc hoñ. ⁶ Akôc gauc ñapep pi yom asôm-nga bu asôm yom êmwasiñ lau ti nem ñac sa-nga, ma aô lau si yom ñalêñ ñayham.

Pol sôm bu êñkinj Tikikus lu Onesimus sêtêñ Kolosi sêndi

⁷⁻⁸ Kwahic dec aô bu wañkinj yac nenj asidôwa ma ñgac atac whinj-nga Tikikus têtj mac loc. Inj kalthac ñanja ma gêm akinj Pômdau whinj aô. Aô wañkinj inj loc bu ndic minj anej yom, ma asidôwai gameñ dindec-nga si yom hoñ têtj mac. Ma inj oc nem malô mac nem ñalôm. ⁹ Ma aô wañkinj Onesimus, nañ mac nem danj ma yac mba asidôwa atac whinj-nga nañ kêtj whinj ñanja ej, whinj Tikikus têtj mac loc. Inju oc sêndic minj yom gameñ dindec-nga hoñ têtj mac.

Pol kêtj ndê acsalô têtj lau ñatô

¹⁰ A ristakus, nañ ndôc gapocwalô whinj aô, nañ kêtj ndê acsalô têtj mac, ma Banabas ndê têtjgac Mak kôm acsalô têtj mac bocdinañ. Mak bu hóc asê mac, dec akôm tôm aô gasôm têtj mac muñ su, ma akôc inj sa. ¹¹ Ma Jisas, ñgac nañ sêsam inj ndê ñaê danj bu Justus, nañ kêtj ndê acsalô têtj mac whinj. Ñac lau tó dinañ sêmbo sêwhinj aô ma sem malô anej ñalôm. Ñac lau Israel-nga nañ sêkêñ whinj Kilisi, ma sem gwelenj sêwhinj aô ma yac ahoc ñawaê pi Anötö ndê gôlinj asê. Lau Israel-nga daêsam sêmbo sêwhinj aô dom, ñac lau tó dinañ solop. ¹² Ma Epapras, Kilisi ndê ñgac akinj, nañ mac daôm nem danj, nañ kêtj ndê acsalô têtj mac bocdinañ. Inj tôm bêc hoñ tenj mbec tu mac-nga bu mac alhac ñanja atôm lau gwalam akwa akêtj whinj-nga, ma asa nem lêtj hoñ tôm Anötö tac whinj. ¹³ Aô wasôm yom ñandô têtj mac bu inj yêm dau su ñandô tu mac-nga ñapanj, ma tu lau sêkêñ whinj-nga nañ sêmbo malac Laodisia ma malac Hierapolis-nga bocdinañ.

¹⁴ Luk, dokta nañ yac atac whinj, lu Demas sêkêñ si acsalô têtj mac whinj. ¹⁵ Akêtj yac mba acsalô têtj asidôwai Laodisia-nga, ma têtj lau sêkêñ whinj-nga nañ sêkac sa yêc Nimpa ndê andu tu sêlic om-nga, ma têtj Nimpa dau bocdinañ.

¹⁶ Têtj ndoc sêsam bapia dindec têtj mac su, nañ akêtj têtj gôlôwac dabuj yêc Laodisia bu ñac sêsam whinj. Ma bapia nañ aô gakêtj têtj ñac, nañ sêkêñ têtj mac asam bocdinañ. ¹⁷ Asôm têtj Akipus bu sap sakinj nañ Pômdau kêtj sip inj amba, nañ dôñ, ma kôm ñapanj e ndic dabinj.

¹⁸ Anej ñaê Pol dec, gato ña aô dauñ amanj. Aô gacgenj gandôc gapocwalô, dec wandac mac bu gauc nem aô. Anötö ndê mwasiñ whinj mac hoñ.

**Pol ndê bapia ñamata-nga
tên lau
Tesalonika-nga
Yom whê bapia dindéc
sa-nga**

Tesalonika in malac atu dan nan yêc gameñ Masedonia-nga. Pol in ñgac ñamata-nga bu hoc ñawaê ñayham asê yêc Tesalonika (Apo 17:1-9). In mbo whin ñac bêc daêsam dom, ma lau Israel-nga nan sêkên whin Yisu dom yêc malac dau, nan sem lêmun in ma sêkên kisa in, dec in kôlhô gi. Magoc lau Tesalonika-nga nan sic hu sêkên whin Pômdau, nan sêsap si sêkên whin dôñ ñannga, e ñawaê ñayham gi tiapa yêc gameñ hon dinan (1:8).

Tinjambu Pol gauc gêm ñac ñapan ma kêkin Timoti bu mbo whin ñac ma êndôhôn ñac, ma bu lic ñac sêmbo ñalên bocke (3:1-5). Ma Timoti mbu tên Pol gi tiyham, ma gic miñ pi ñac si lên ñayham (3:6-10). Ñawaê dau kôm Pol tac ñayham sambuc, dec in to bapia dindéc tên ñac.

Pol to yom ñatô tên lau Tesalonika-nga, bu puc ñac dôñ bu sêsap mêtê ñayham dôñ ma sêtîmêtê dau ñapep. In whê lau batê si sêtisa ñalên sa tên ñac, bu nem malô ñac ma sêtanj lau nan sêmbac ndu su, nan êñléc dom. Ma in to yom pi mêtê ñayham-ñayham daêsam nan gic lau sêkên whin-nga ñawaê.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, ma Sailas lu Timoti, ato bapia dindéc tên gôlôwac dabuñ malac Tesalonika-nga, mac lau nan akên whin Daman Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi. Pômdau ndê mwasiñ ti yom malô tên mac hon.

Pol tac ñayham tu lau Tesalonika si mêtê-nga

² Tôm bêc hon yac atej mbec, ma am danje Anôtô tu mac hon-nga. ³ Têm hon yac atej mbec tên Daman Anôtô, nan yac gauc gêm mac nem mêtê ñayham. Mac akôm gwelen ñayham tu mac nem akên whin-nga, ma akôm gên daêsam bu anem akiñ asidôwai, tu mac nem mêtê atac whin lau-nga. Ma mac akên batam bu Pômdau Yisu Kilisi oc mbu men, dec mac alhac ñannga en. ⁴ O asidôwai nan Anôtô tac whin mac ndu andô. Yac anyalê su bu Anôtô kégalm mac sa ati in ndê. ⁵ Nahu bu tên ndoc yac ahoc ñawaê ñayham asê tên mac, nan yom dau men ñambwa dom, magoc men ti Anôtô ndê ñaclai. Ma Nalau Dabuñ puñ ñawaê dau dôñ sip nem ñalôm, e mac akên whin ñannga en. Ma mac daôm

anyalê mêtê nan yac akôm, bu anem mac sa tên ndoc yac ambo awhin mac.

⁶ Nawapac daêsam tap mac sa, magoc Nalau Dabuñ puc mac dôñ, dec akôc ñawaê ñayham sa ti atac ñayham atu. Nalên dinañ mac apuc yac mba wajan, ma apuc Pômdau ndê wannga bocdinañ. ⁷ Mac nem lên dinañ ti dôhôn ñayham, bu lau sêkên whin-nga yêc gameñ Masedonia ti Akaya-nga hon sêlic ma sênkuc. ⁸ Ma mac nem lên ñayham kôm Pômdau ndê ñawaê ñayham tiapa yêc gameñ Masedonia-nga ma gameñ Akaya-nga tawasê dom. Lau yêc gameñ hon sêngô ñawaê bu mac akên whin Anôtô. Bocdinañ gitôm dom bu yac asôm yom dan bu awhê mac nem lên sa tên lau. ⁹ Lau dau sic miñ yom hon pi mac nem lên ñayham. Sic miñ bu mac akôc yac sa ñalên ñayham, ma mac ahu anôtôi gwam siñ, ma anem daôm kwi bu anem akiñ Anôtô nan Anôtô ñandô, ma mbo tali ñapan. ¹⁰ Ma kwahic dec mac akên batam in ndê Atu Yisu bu mbu akên undambê men. In Yisu nan Anôtô uñ in sa akên lau batê-nga. Yisu dau dinañ dec kégaho yac su yêc Anôtô ndê atac ñandê, nan oc men sa tiawê tên bêc ñambu-nga.

2

Pol ndê gwelen yêc Tesalonika

¹ O asidôwai, mac anyalê bu yac ac mac kêsi ñambwa dom, magoc gwelen nan akôm tên mac, nan ñandô sa su. ² Mac anjô su bu tên ndoc yac ambo malac Pilipai, nan lau sêpu ti sêkôm yac ñayom daêsam. Ma tên ndoc yac ahoc asê mac nem malac Tesalonika, nan lau sêkên kisa yac ñannga bocdinañ. Magoc Anôtô puc yac dôñ, dec alhac ñannga ma ahoc in ndê ñawaê ñayham asê tên mac. ³ Yac alhac ñannga ma akac mac bu akên whin Yisu, ñahu bu yac anyalê bu yom nan yac ahoc asê, nan yom tasan dom, ma yac amej ambo awhin mac tu bu akôm mêtê sac me anjsau mac-nga dom. ⁴ Mba! Yac anyalê bu Anôtô gêlic yac atôm solop, dec kên ñawaê ñayham sip yac aman. Ma bocdinañ yac ahoc ñawaê ñayham asê tu bu lau sêlic yac ñayham-nga dom. Mba! Yac akôm tu bu Anôtô, nan kéalê yac nen ñalôm e pi sa, nan lic ñayham. ⁵ Mac anyalê bu yac ambac yom mac dom. Ma Anôtô dau kéalê bu yom tanjatu gên-nga dan siñ dau yêc yac mba ñalôm dom. ⁶ Ma yac akôm tu bu mac me lau ñatô sêtoc yac mba waên sa-nga dom.

⁷ Kilisi dau kéalij yac sa ati ñaposel, ma tu dinañ-nga dec gitôm bu yac oc tanjkwê mac bu akên gên tu anem yac sa-nga. Tigen yac atec bu akên nawapac tên mac, dec andac mac bu akên gên dan

têñ yac dom. Yac ambo awhiñ mac ti akôm gêñ malô, gitôm dinda dan yob in ndê balêkoc. ⁸ Yac atac ñayham atu bu ahoc Anötö ndê ñawaê ñayham asê têtñ mac. Magoc yac akêñ gêñ tigen dinan dom. Yac alic ñayham bu akêñ dauñ sambuc tu mac-nga bocdinañ. Nahu bu yac atac whiñ mac ndu andô. ⁹ O asidôwai, gauc nem gwelen nan yac akôm yêc mac nem gameñ. Yac ambo awhiñ mac bu ahoc Anötö ndê ñawaê ñayham asê, magoc tôm ac ti ôbwêc yac akôm gwelen atu whiñ, bu akôm kwan dauñ-nga. Yac atec bu akêñ ñawapac têtñ mac, ma tu dinan-nga dec yac akôm gwelen dinan.

¹⁰ Mac lau nan akêñ whiñ Yisu alic yac mba mêtê hoñ nan akôm têtñ ndoc yac ambo awhiñ mac, ma anyalê bu yac akôm gêñ so dan dom. Yac akôm mêtê gitêtñ ti dabuñ eñ. Ma Anötö kêyalê yac mba mêtê hoñ whiñ. ¹¹ Mac anyalê bu yac akôm mêtê ñayham têtñ mac hoñ, gitôm damba dan kôm têtñ in ndê balêkoc. ¹² Yac am malô mac, ma ançilî mac ti ac yomsu mac bu ançsêlêñ ti asa nem lêñ atôm Anötö ndê lau dabuñ solop. Bu in kêgalêñ mac sa bu asôc in ndê †gôlin ñapu, ma bu atap in ndê ñawasi atu sa.

Lau Tesalonika-nga sêhóc ñawapac magoc sêlhac ñanğa

¹³ Ma yac am dançe Anötö tôm bêc hoñ, bu têtñ ndoc mac ançô in ndê yom yêc yac, nan mac akôc sa gitôm ñamalac si yom ñambwa dom. Mba! Mac anyalê ñapep bu Anötö ndê yom solop, ma bocdinañ dec mac akôc sa. Ma kwahic dec yac anyalê bu yom dau kôm gwelen yêc mac nem ñalôm. ¹⁴ Nahu bu mac daôm nem lau nan sêkêñ whiñ dom, nan sêkêñ ñawapac daêsam têtñ mac, magoc yac alic bu mac alhac ñanğa. O asidôwai, ñalêñ dinan mac ançkuc Anötö ndê gôlôwac dabuñ nan sêmbô gameñ Judia-nga, nan si lêñ. Bu ñac dau si lau Israel-nga sêkêñ ñawapac têtñ ñac tu sêkêñ whiñ Yisu Kilisi-nga. ¹⁵ Ançô su nan! Mun-nga lau Israel-nga dau sic Anötö ndê lau propet ndu, ma ñasawa lec ñac sic Pômdau Yisu ndu, ma sêsoc yac su yêc ñac si gameñ. Nac si lêñ dinan Anötö gêlic sac. Ma ñac sêkêñ kisa lau yêc gameñ hoñ, ¹⁶ bu ñac sêkôm bu sêlhac yac mba gwelen ñawaê ñayham-nga ahuc e yac atôm dom bu ahoc yom asê têtñ †lau gameñ apa-nga pi Anötö ndê lêñ nem ñac si-nga. Bocdinañ sac nan ñac sêkôm, nan kêsôwec tiatu ñapan, ma ñac sic waê bu sêtap Anötö ndê tac ñandê atu sa.

Pol tac whiñ bu lic lau Tesalonika-nga tiyham

¹⁷ O asidôwai, lau nan sêkêñ kisa yac, nan sêkac yac su ambo ahê mac ñasawa apê lec. Yac anôñ mba, magoc yac gauc gêñ mac ñapan, ma yac atac whiñ kêlêc bu alic mac tiyham. ¹⁸ Yac atac whiñ bu ambu aloc, ma aô Pol kasahê tidim daêsam bu waloc, tigen Sadañ kalhac yac ahuc. ¹⁹ O lauhac! Têtñ ndoc Pômdau Yisu bu mbu men, nan yac lau aposel oc akêñ batan gêñ sake? Ma gêñ sake oc kôm yac atisambuc? Ma ñaôli ñayham bocke oc po yac sa yêc Yisu ançgô-nga? Aô wasôm têtñ mac! Mac lau daôm dinan. ²⁰ Yomandô! Mac daôm ati yac mba waêñ ti atac ñayham ñahu.

3

Pol kêkinj Timoti têtñ malac Tesalonika gi

¹ Yac mba ñalôm kac yac ñandô bu alic mac. Magoc atap señ dan sa dom. Bocdinañ yac alic ñayham bu ambo malac Atens, ² ma ançkinj Timoti têtñ mac goloc. In yac neñ asidôwa dan, nan kôm Anötö ndê gwelen ma hoc Kilisi ndê ñawaê ñayham asê whiñ yac. Yac ançkinj in têtñ mac goloc, bu puc mac dôñ ma êngilî mac bu asap nem akêñ whiñ dôñ ñanğa. ³ Yac ahêgo dauñ bu mboe ñawapac nan tap mac sa, nan oc kôm mac nem lau ñatô sêhu si sêkêñ whiñ sin. Magoc mac anyalê su, bu ñawapac kainj dinan gic waê yac lau dakêñ whiñ-nga. ⁴ Gauc nem bu têtñ ndoc yac ambo awhiñ mac, nan yac asôm asê têtñ mac tidim daêsam, bu kisa oc tap yac sa. Ma yac mba yom dinan, kwahic dec ñandô sa su. ⁵ Aô gahêgo dauñ bu mboe Sadañ êntôm mac e gwelen nan yac akôm têtñ mac, nan oc ñandô mba. Gauc dinan kôm aô ñalôm ñawapac ñapan, dec kakinj Timoti bu lic mac ma kêñ ñawaê têtñ aô bu mac asap nem lêñ akêñ whiñ-nga dôñ, me ahu sin su.

Pol tac ñayham têtñ ndoc in ñgô Timoti ndê yom

⁶ Ma kwahic dec Timoti mbu men hóc asê aô, ma kêñ puc ñayham pi mac nem lêñ akêñ whiñ Pômdau ti atac whiñ lau-nga. Ma in sôm bu mac gauc gêñ yac ti atac ñayham ñapan, ma atac whiñ bu alic yac tiyham, tôm yac atac whiñ bu alic mac tiyham bocdinañ. ⁷ O asidôwai. Yac dec ambo ti ahóc ñawapac daêsam, ma lau sêkêñ kisa yac ñapan. Tigen kwahic dec yac ançgô bu mac akêñ whiñ ñanğa ambo, ma ñawaê dau puc yac dôñ ma kôm yac ñalôm tighah. ⁸ Kwahic dec yac anyalê bu mac asap Pômdau dôñ ma ahu in sin dom, dec ambo ti atac ñayham sambuc.

Pol teñ mbec tu lau Tesalonika-nga

⁹ Yac mba atac n̄ayham tu mac-nga gêm yac mba n̄alôm ahuc t̄ên ndoc yac at̄en mbec yêc yac n̄en Anötö āngô-nga. Yac atac whiñ n̄andô bu anem dan̄ge in̄ tu mac-nga, madec oc akôm andic n̄awaê. ¹⁰ Tôm acsalô ti ôbwêc yac at̄en mbec n̄an̄ga, ma andac Anötö bu tôc señ dan̄ t̄ên yac bu alic mac tiyham. Yac atac whiñ bu at̄ên mac aloc, ma awhê mac nem gauc sa tiyham pi Anötö ndê yom n̄atô, bu apuc mac nem akêñ whiñ dôn̄.

¹¹ Yac andac Daman̄ Anötö lu yac n̄en Pômdau Yisu bu sêmasan̄ señ bu yac at̄ên mac aloc. ¹² Ma yac at̄en mbec tu mac-nga bocdec bu. Pômdau êmwasiñ mac e mac nem mêtê atac whiñ asidôwai sêkên whiñ-nga êñsôwec tiatu. Ma mac atac whiñ lau hoñ bocdinañ, e mac nem mêtê atac whiñ-nga êñsalê mac ahuc, tôm yac atac whiñ mac. ¹³ Ma in̄ puc mac nem n̄alôm dôn̄ bu asa Anötö ndê l̄ên en̄, e Pômdau Yisu mbu meñ whiñ in̄ ndê ānela ti lau dabuñ hoñ. Bocdinañ t̄ên ndoc mac alhac Daman̄ Anötö āngô-nga, nañ in̄ oc lic mac bu lau dabuñ ma mac nem giso mbasi.

4

Tan̄kuc l̄ên nañ Anötö tac whiñ

¹ O asidôwai, yac mba yom n̄ambu-nga t̄ên mac bocdec. L̄ên git̄ên nañ Anötö gêlic n̄ayham, ma yac andôhôn̄ t̄ên mac su, nañ mac akôm ambo. Ma kwahic dec yac bu at̄en mac tu Pômdau Yisu ndê n̄aê-nga, bu asap l̄ên dau dôn̄ n̄apan̄, ma akôm tiatu-tiatu ndi. ² Bu yom hoñ nañ yac andôhôn̄ t̄ên mac am Pômdau Yisu āngô, nañ mac ānyalê su. ³ Ma l̄ên nañ Anötö tac whiñ, nañ bocdec. Asa nem l̄ên solop e ati lau dabuñ n̄andô. Ma andic ahê mêtê mockaiñ-nga tidau-tidau. ⁴ Anötö kêmasan̄ l̄ên n̄ayham ma dabuñ bu awhê lu n̄gac sêmbô sêwhiñ dau, dec mac lau tigen-tigen ayob daôm bu asa l̄ên dau n̄apep en̄. ⁵ Yomandô! Akôm mêtê n̄alôm n̄agalac-nga tôm lau sambuc dom, bu n̄ac sênyalê Anötö dom. ⁶ Ayob n̄apep bu mac nem dan̄ kôm mêtê mockaiñ-nga whiñ asidôwa dan̄ ndê awhê dom. Yac asôm asê ti akêñ puc mac muñ su, bu Pômdau oc kên n̄agêyô t̄ên lau pi sac kaiñ dinañ hoñ. ⁷ Āngô! Anötö kêgalêm yac sa bu dasa l̄ên n̄adômbwi dom. Mba! In̄ kêgalêm yac sa bu dasa l̄ên dabuñ en̄. ⁸ Yom dincec meñ akêñ Anötö, nañ kên ndê N̄alau Dabuñ sip mac nem n̄alôm. Bocdinañ asa nañ sôc yom dau n̄apu dom, nañ tec n̄amalac si yom dom, in̄ tec Anötö dau ndê yom bocdinañ.

⁹ Anötö dau kêdôhôn̄ mac pi mêtê atac whiñ asidôwai-nga, ma bocdinañ dec yac gauc gêm bu ato yom t̄ên mac pi mêtê dau

dom. ¹⁰ Bu yac ānyalê su bu mac atac whiñ asidôwai sêkên whiñ-nga hoñ nañ sêndôc gameñ Masedonia-nga. Kwahic dec yac bu asôm t̄ên mac bu asap mêtê dau dôn̄ n̄apan̄ en̄, ma akôm tiatu-tiatu ndi. ¹¹ Akêñ nem gauc ti atac whiñ sambuc bu asa nem l̄ên malô. Gauc nem gêñ nañ gic mac n̄awaê solop, ma auñ lau n̄atô si yom sa dom. Ma anem gweleñ bu akôm kwam daôm-nga, tôm yac asôm t̄ên mac su. ¹² Akôm bocdinañ bu akêñ n̄awapac t̄ên lau n̄atô tu sênem mac sa-nga dom. Ma lau nañ sêkên whiñ Yisu dom, nañ oc sêlic mac nem mêtê dinañ, ma sêtoc mac nem l̄ên sa.

Lau batê oc sêtisa tiyham

¹³ O asidôwai, yac atac whiñ bu awhê mac nem gauc sa pi lau nañ sêmbac ndu su. Yac atec bu mac atañ dan̄gibo atu tu n̄ac-nga, gitôm lau nañ sêkên whiñ Yisu dom, nañ sêtan̄. Lau dau sêtan̄ dan̄gibo atu, n̄ahu bu sêkên bata bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. ¹⁴ Tigen yac dakên whiñ bu Yisu mbac ndu ma tisa tiyham, ma tu dinañ-nga dec yac dakên whiñ bu lau nañ sêkên whiñ in̄ ma sêmbac ndu su, nañ Anötö oc uñ n̄ac sa t̄ên ndoc Yisu mbu meñ. ¹⁵ Pômdau dau sôm t̄ên yac, ma kwahic dec yac ahoc in̄ ndê yom asê t̄ên mac bocdec bu. T̄ên ndoc in̄ mbu meñ, nañ in̄ oc kôc yac lau nañ dambo tan̄li, nañ sa muñ dom. In̄ oc kôc lau nañ sêmbac ndu su, nañ sa muñ. ¹⁶ Anötö oc ndic atu yom ti n̄an̄ga, ma ānela n̄amata-nga oc mbwêc awha atu, ma Anötö ndê dahuc oc tan̄, goc Pômdau oc sip akêñ undambê meñ. Ma lau nañ sêkên whiñ Kilisi ma sêmbac ndu su, nañ oc sêtisa sêmuñ. ¹⁷ Goc Anötö oc kôc yac lau nañ dambo tan̄li, nañ sa dapi lôlôc dandi dawhiñ n̄ac, ma yac hoñ oc datap Pômdau sa yêc dao n̄alôm. Ma yac oc dambo dawhiñ in̄ n̄apan̄ en̄. ¹⁸ Bocdinañ, asôm yom dincec t̄ên daôm, bu puc mac dôn̄ ma ndic malô mac nem n̄alôm.

5

Pômdau ndê bêc mbu meñ-nga

¹⁻² O asidôwai. Mac ānyalê su, bu bêc Pômdau mbu meñ-nga nañ n̄apuc mbasi, tôm n̄gac kañ nañ sôc andu t̄ên ôbwêc. Bocdinañ yac gauc gêm bu ato yom t̄ên mac pi têm ti bêc dom. ³ Lau n̄atô oc sêsôm yom bocdec bu, “Yac dambo têm n̄ayham ma n̄awapac mba.” N̄ac oc sêsôm yom kaiñ dinañ sêmbô, ma n̄agahô en̄ bêc n̄ambu-nga dau oc meñ sa ma n̄ac oc sêninga. Lau dan̄ oc sêlhô su têm dinañ dom. Oc tôm awhê tidaê nañ kêlhiñ dau siñ, magoc n̄andê tu kôc balêkoc-nga meñ sa in̄ n̄agahô n̄ambwa.

⁴ Magoc asidōwai, mac anyalê yom pi bêc nambu-nga dau su. Mac atôm lau nanj sêmbo nasec njalôm, nanj dom. Ma bocdinañ oc tòm dom bu bêc dau hóc asê mac gitôm ngac kanj e kôm mac asô. ⁵ Bu mac ati balêkoc nasec ti ôbwêc-nga dom. Mac hoñ ati balêkoc njawê ti acsalô-nga. ⁶ Bocdinañ dambo datôm lau nanj sêyêc bêc pu, nanj dom. Mba! Dambo ti neñ gauc njawa ma danem ali. ⁷ Bu lau nanj sênôm bu nanja e si gauc timboloc ma sêyêc bêc pu njawahô, nanj lau nasec ti ôbwêc-nga. ⁸ Magoc yac lau njawê-nga, ma bocdinañ dambo ti neñ gauc njawa. Mêtê dakêñ whiñ-nga ma atac whiñ lau-nga, nanj dasap dôñ nanja, gitôm njakwê siñ-nga nanj dasôc sac yac njabapo. Ma yac neñ dakêñ batan Anötô ndê mwasiñ nem yac si-nga ja-ñandô, nanj gitôm guluñ ain nanj lau siñ-nga sêuñ. ⁹ Bu Anötô kêyaliñ yac sa bu dahôc iñ ndê tac ñandê dom. Iñ kêyaliñ yac sa bu datap iñ ndê mwasiñ nem yac si-nga sa tu Pômdau Yisu Kilisi-nga. ¹⁰ Yisu mbac ndu tu yac-nga, ma bocdinañ yac bu dambac ndu me dambo tanli têtñ ndoc iñ mbu men, nanj tanjalê bu yac oc dambo tanli dawhiñ iñ. ¹¹ Tu dinañ-nga asôm yom njayham-njayham têtñ daôm, ma apuc daôm dôñ bu alhac nanja, tòm mac akôm ambo.

Yom nambu-nga

¹² O asidōwai. Yac bu andac mac bu atoc lau bata nanj sêyob mac sem Pômdau anjgô, nanj sa njapep. Nac sêkôm gwelenj atu tu sênem mac sa-nga, ma sem la mac tu bu mac asap lêtñ gitêtñ dôñ enj. ¹³ Bocdinañ atoc njac sa ma atac whiñ njac tu gwelenj atu nanj sêkôm têtñ mac-nga. Ma mac hoñ ambo awhiñ daôm ti atac malô enj.

¹⁴ Asidōwai. Yac bu anem la mac bocdec bu. Akêñ puc lau oyom bu sêndôc njambwa dom. Lau nanj maya ti sêtôc dau, nanj anjgili njac bu sêlhac nanja. Ma anem lau gauc babalê ma lau licwalô mba, nanj sa. Akôc nem njalôm dôñ ma akôm mêtê malô têtñ lau hoñ. ¹⁵ Lau bu sêkôm sac têtñ mac, nanj dec mac hoñ ayob daôm bu aô dom. Mac lau akêñ whiñ-nga akôm mêtê njayham enj têtñ daôm, ma têtñ lau hoñ bocdinañ.

¹⁶ Tôm bêc hoñ ambo ti atac njayham. ¹⁷ Ma aten mbec njapanj. ¹⁸ Anem danje Anötô tu gêtñ wapac me gêtñ njayham bocke nanj tap mac sa-nga. Bu iñ tac whiñ bu mac lau nanj akêñ whiñ Yisu Kilisi, nanj anjuc lêtñ dinañ. ¹⁹ Ma asi Nalau Dabuñ ndê ya ndu dom. ²⁰ Iñ bu kac lau ñatô bu sêhoc yom asê gitôm propet, nanj dec apu njac si yom dom. ²¹ Anjahê gêtñ hoñ, ma

asap njayham dôñ. ²² Ma andic ahê mêtê sac-sac hoñ.

²³ Yac aten mbec tu mac-nga bocdec bu. Anötô Yom Malô Njatau ndic dabij mac ati lau dabuj solop. Ma bocdinañ têtñ bêc nanj Pômdau Yisu Kilisi mbu men, nanj Anötô oc tap sa bu mac nem giso mbasi, ma lic mac nem gatôm ti nem njalôm ma njamlic sambuc bu dabuj. ²⁴ Yac akêñ whiñ bu Anötô, nanj kêgalêm mac sa, nanj oc ngô yac mba mbec ma kôm ñandô sa.

²⁵ O asidōwai, aten mbec tu yac-nga. ²⁶ Ma akam asidōwai hoñ anem yac anjêtñ tu Pômdau Yisu-nga. ²⁷ Yêc Pômdau anjgô-nga, aô wandac mac bu asam bapia dindec têtñ asidōwai hoñ nanj sêmbo mac nem gamenj. ²⁸ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiñ têtñ mac hoñ.

Pol ndé bapia tilu-nga têtj lau Tesalonika-nga Yom whê bapia dindec sa-nga

Pol to bapia tilu-nga dindec tu bu puc lau sêkêj whiŋ-nga nanj sêmbu malac Tesalonika, nanj dôn-nga. Inj gêm dange Anötö bu ñac sêsap si sêkêj whiŋ dôn ñannga, ma tôte asê bu ñawapac nanj sêhóc, nanj oc nem ñac sa ma puc ñac dôn bu sêlhac ñannga.

Lau tasanj ñatö sêñsônj lau Tesalonika-nga, ma sêsôm bu Kilisi mbu menj su, ma bocdinanjanj lau ñatö sêhu si gwelenj ti gêj hoj sij ma sêhônj sêmbu. Bocdinanjanj Pol gêm la lau sêkêj whiŋ-nga bu sêkóc yom tasanj sa dom, ma sêhu lêtj oyom-nga sij, ma sêñkuc inj ti lau aposel si lêtj sem gwelenjanj aman-nga. Inj whê sa bu Kilisi oc mbu menj dom e ñgac sac sambuc nanj inj sam bu 'wachuc hoj ñadamba,' nanj menj sa tiawê, ma têtj ndoc dinanjanj mêtê sac oc êñsôwec tiatu sambuc yêc nom.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aö Pol, ma Sailas lu Timoti, ato bapia dindec têtj gôlôwac dabun Tesalonika-nga, mac lau nanj akêj whiŋ Damanjanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi. ² Mwasinj ti yom malô têtj mac akêj Damanjanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

Lau Tesalonika-nga sêhóc ñawapac magoc sêlhac ñannga

³ O asidôwai, tôm bêc hoj yac mba ñalôm kac yac bu anem dange Anötö tu mac-nga. Yac alic ñayham bu akôm bocdinanjanj, ñahu bu mac nem akêj whiŋ ti mac lau tigen-tigen nem mêtê atac whiŋ asidôwai-nga, kêsôwec tiatu ñapanjanj. ⁴ Ma yac ampinj mac yêc Anötö ndê gôlôwac dabun ñatö anjô-nga, ñahu bu yac anjô ñawaê bu mac ahóc ñawapac daêsam ma bu lau sêkêj kisa mac, tigenj mac alhac ti akêj whiŋ ñannga.

Anötö oc kêtj ñagêyô têtj lau nanj sêtec yom ñandô

⁵⁻⁶ Gêj nanj hóc asê mac, nanj tôte asê bu Anötö ndê lêtj êmatôc lau-nga inj lêtj gitêj. Bu mac ahóc ñawapac, ñahu bu mac am akiŋ Anötö ma atoc inj sa ti mac nem Kirj. Magoc mac alhac ñannga, ma tu dinanjanj-nga dec Anötö gêlic mac atôm solop bu ambo inj ndê tîgolinjanj ñapu. Ma inj oc kêtj

ñawapac têtj lau nanj sêkêj kisa mac, ô ñawapac nanj sêkêj têtj mac, nanj su. ⁷ Ma inj oc kêtj mac asê awham su yêc ñawapac nanj mac ahóc, ma yac bocdinanjanj. Têtj ndoc Pômdau Yisu ti inj ndê anjela ñannga sêsip akêj undambê sêmenj, ma sêhoc dau asê ti ya ñawê atu, nanj goc Anötö oc kôm gêtj hoj dinanjanj ñandô sa. ⁸ Lau nanj sêtoc Anötö sa dom ma sêsôc Pômdau Yisu ndê ñawaê ñayham ñapu dom, nanj Anötö oc kêtj ñagêyô têtj ñac. ⁹ Inj oc êmasuc ñac su yêc Pômdau, nanj ndoc undambê ti ndê ñaclai ma ñawasi atu, nanj anjô-nga. Ma ñac oc sêkóc si ñagêyô nanj sêmbu sac ñapanjanj ma ñapanjanj. ¹⁰ Gêj dau oc ñandô sa têtj ndoc Pômdau mbu menj, ma lau dabun hoj nanj sêkêj whiŋ inj, nanj oc sêtoc inj ndê waê sa ti sêmpinj inj. Ma mac awhiŋ, oc ambo awhiŋ lau dau, ñahu bu mac akêj whiŋ ñawaê ñayham nanj yac ahoc asê têtj mac.

Mbec pi lau Tesalonika-nga

¹¹ Yac gauc gêm gêtj hoj dinanjanj dec atej mbec tu mac-nga ñapanjanj. Yac nejanj Anötö kêgalêm mac sa ati inj ndê lau, ma bocdinanjanj dec yac atej mbec bu inj puc mac dôn, e andic dabinj nem lêtj ti sakinjanj hoj nditôm inj ndê atac whiŋ. Ma yac atej mbec bu lêtj ti sakinjanj ñayham hoj nanj mac bu akôm tu mac nem akêj whiŋ Pômdau-nga, nanj Anötö ndê ñaclai oc nem mac sa bu akôm ñandô sa. ¹² Ma bocdinanjanj mac oc apo Pômdau Yisu ndê waê sa, ma mac daôm oc atap nem waêm sa tu inj-nga. Mwasinj akêj yac nejanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, nanj oc kôm gêtj dau ñandô sa.

2

Wachuc hoj ñadambaoc hoc dau asê

¹ * O asidôwai. Yac ato yom têtj mac su, pi Pômdau Yisu Kilisi ndê bêc mbu menj-nga, nanj Anötö oc ndic yac hoj sa dapitigenjanj, ma dambo dawhiŋ Yisu. Yac gauc gêm yom dau, ma bu anem la mac bocdec bu. ² Lau ñatö bu sêsôm têtj mac bu Pômdau ndê bêc dau menj hóc asê su, nanj goc ahêgo daôm dom me atac lu-lu dom. Lau dau bu sêsôm bu ñalau Dabun kêtj ñawaê dau têtj ñac, me yac daun asôm me ato têtj ñac, dec akêj whiŋ dom. Yom dau yom tasanjanj! ³ Ayob daôm bu lau danjanj sêñsau mac dom, bu gêtj ñatö oc sêhóc asê muj su, nanj goc Pômdau ndê bêc oc menjanj sa. Têm danjanj oc menjanj sa, nanj lau daêsam oc sêhu Anötö ti ndê yom sij. Ma tinjambu wachuc hoj ñadamba dau oc menjanj sa tiawê. Inj ñgac nanj gic waê

* 2:1 Wachuc hoj ñadamba - yom nanj Pol to yêc Yom Grik nanj danem kwi bu 'ñgac sôc yomsu ñapu-nga dom,' me 'ñgac nanj yomsu mbasi yêc inj ndê ñalôm.' (Yom Inglis: 'lawless one.') ñgac dau oc tec Anötö ndê yomsu ma kôm gêtj hoj bambalinjanj tôm inj dau atac whiŋ.

bu ninğa gacgej. ⁴ İnj oc toc dau sa ma kên kisa Anötö ñandô ti gêj hoj nanj lau sem akinj ti ñac si anötöi yêc nom, nanj bocdinañ. Ma inj oc sôc ndi ndôc Anötö ndê ñlôm dabuj, ma êñsau lau bu inj Anötö dau. ⁵ Yom dindec pi ñgac wachuc, inj yom wakuc dom. Gauc nem bu têtj ndoc aô gambo gawhiñ mac, nanj gasôm têtj mac su. ⁶ Ma gêtj nanj kwahic dec kalhac inj ahuc dec inj meñ sa tiawê su dom, nanj mac anyalê su. Inj oc hôc asê tôm ñandoc nanj Anötö dau kêmatinj tidôñ su. ⁷ Kwahic dec inj ndê ñaclai nanj kégilil lau bu sêkôm mêtê sac, nanj kôm gwelenj yêc sinj dau. Ma ñaclai dau oc kôm gwelenj bocdinañ, e Anötö kôc gêtj nanj kalhac ñgac dau ahuc, nanj su. ⁸ Têtj dinañ wachuc hoj ñadamba dau oc meñ sa tiawê. Tigeñ têtj tèm nanj Pômdau Yisu mbu meñ ti ndê ñawasi ma ñaclai atu, nanj inj oc yu wayahô, ma senj inj su ñagahô ñambwa. ⁹ Têtj ndoc ñgac sac dau meñ, nanj Sadañ oc kên ñaclai têtj inj bu kôm gêtj dalô atu-tu, ma gêtj ti ñaclai, ma êñsau bu Anötö ndê ñaclai kôm gêtj dau. ¹⁰ Inj oc kôm gêtj sac daêsam ma êñsau lau nanj sêsa lêtj sêniñga-ñga. Ñac lau dau sêtec Anötö ndê yom ñandô, nanj tôm bu tóç senj dandôc tanji-ñga asê têtj ñac. ¹¹ Tu dinañ-ñga dec Anötö oc hu ñac sinj bu Sadañ êñsôñ ñac, e sêkên whiñ yom tasanj. ¹² Ma lau hoj nanj sêkên whiñ yom ñandô dom, ma atac ñayham atu tu lêtj sac-ñga, nanj oc sêtap si ñagêyô sac sa, têtj Anötö ndê bêc êmatôc lau-ñga.

Anötö kâyaliñ inj ndê lau sa gwanaj

¹³ O asidôwai nanj Pômdau tac whiñ mac ndu andô, yac mba ñalôm kac yac bu anem danje Anötö tu mac-ñga tôm bêc hoj. Nahu bu têtj tèm ñamata-ñga andô inj kâyaliñ mac sa gwanaj, bu atap inj ndê mwasiñ nem mac si-ñga sa. Ma gêtj dau ñandô sa bocdec bu, kwahic dec mac akênj whiñ yom ñandô, ma Ñalau Dabuj kôm gwelenj yêc mac nem ñalôm bu êmasañ mac ati lau dabuj. ¹⁴ Anötö kêgalêm mac sa bu awêkainj mwasiñ dinañ, ma bu atap yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñawasi atu sa. Ma mac atap galem dau sa têtj ndoc inj kêkinj yac bu ahoc ñawaê ñayham asê têtj mac nanj. ¹⁵ Bocdinañ asidôwai, alhac ñanga. Yom ñandô hoj nanj yac ac dulu têtj mac ña whañsunj me ato sip bapia, nanj akôc dôñ ma anjuk ñapep.

Pol teñ mbec pi ñac

¹⁶⁻¹⁷ Yac atej yac neñ Pômdau Yisu Kilisi lu Damañ Anötö bu kôm mac nem ñalôm tigahô, ma puc mac dôñ bu akôm mêtê ti asôm yom ñayham eñ. Anötö dau inj tac whiñ yac ndu andô ma inj gic bata mwasiñ ñayham nanj ña-ñandô

dakênj batanj dambo, ma mwasiñ dau oc puc yac neñ ñalôm dôñ tôm bêc hoj.

3

Pol tac whiñ bu sêteñ mbec tu inj ti ndê lau-ñga

¹ Asidôwai, anej yom danj yêc bu wandac mac bocdec bu. Ateñ mbec tu yac-ñga, tu bu Pômdau ndê ñawaê tiapa tôm gamenj hoj-ñga ma bu lau sêtoc yom dau sa, tôm mac atoc sa. ² Ma atej mbec bu Anötö êñgaho yac su yêc lau sac amba. Bu lau daêsam sêkên whiñ Pômdau dom, ma sêkên kisa yac. ³ Tigeñ Pômdau oc hu yac sinj dom. Inj oc puc mac dôñ ma yob mac tu ñgac sac Sadañ-ñga. ⁴ Ma inj kôm yac atac pa su pi mac, dec yac akênj whiñ bu yatu hoj nanj yac akênj têtj mac, nanj mac asôc ñapu kwahic dec, ma oc anjuk ñapanj. ⁵ Yac atej mbec ma andac Pômdau bu whê mac nem gauc sa, e anyalê Anötö ndê mêtê atac whiñ mac-ñga tidôñ. Ma yac atej inj bu nem mac sa, bu alhac ñanga ma ahôc ñawapac ti nem atac pa su, tôm Kilisi dau.

Pol kênj puc lau oyom dinda

⁶ Tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-ñga, yac bu akênj yatu mac asidôwai bocdec bu. Andic ahê asidôwai oyom hoj nanj sêsôc yom nanj yac ac dulu têtj mac, nanj ñapu dom. ⁷ Têtj tèm yac ambo awhiñ mac, nanj yac ambo ñambwa dom, magoc akôm gwelenj tu anem dauñ sa-ñga. Ma mac anyalê bu inj lêtj solop bu mac anjuk yac mba mêtê dinañ andic ñawaê. ⁸ Yac akôc gêtj daneñ-ñga ñambwa yêc mac dom. Mba! Yac amlihi dec añ. Yac am gwelenj tu ôbwêc ma ac bu akôm kwanj dauñ, ma bu akênj ñawapac têtj mac nem lau tu sêyob yac-ñga dom. ⁹ Pômdau ndê yom tóç asê bu yac atôm bu andac mac bu akênj gêtj puc yac dôñ-ñga, ô yac mba gwelenj ñawaê ñayham-ñga. Tigeñ yac akôm kwanj dauñ bu atôc lêtj ñayham têtj mac bu anjuk. ¹⁰ Ma gauc nem ñagôlinj nanj yac akênj têtj mac têtj tèm yac ambo awhiñ mac, nanj yêc bocdec bu, "Asa nanj tec bu kôm gwelenj, nanj neñ gêtj dom."

¹¹ Yac anğô ñawaê pi mac nem lau oyom ñatô, dec ato yom dinañ. Ñac lau dau sem gwelenj amanj-ñga dom, magoc sem gwelenj whañsunj-ñga hôc gêlêc, ma sêñj lau ñatô si yom sa sêtôm andu. ¹² Lau kainj dinañ yac bu akênj yatu ti anem la ñac tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-ñga, bu sêhu lêtj oyom-ñga dau sinj, ma sênem gwelenj tu sêkôm kwa dau-ñga.

¹³ O asidôwai, alhac ñanga ma lic kam sa tu akôm mêtê ñayham-ñga dom. ¹⁴ Asa nanj bu sôc yom nanj yac ato sip bapia dindec ñapu dom, nanj tamtiñ inj ñapep.

Ambo ahê in, e in ênyalê in ndê giso ma maya dau. ¹⁵ Alic in gitôm nem nacyo dom, magoc akêñ puc in tôm mac nem asidôwa dan.

Yom ndic bata-nga

¹⁶ Pômdau whin mac hon. In Yom Malô Ndadu dau kêñ mac nem atac timalô pi gêñ hon ma tôm bêc hon.

¹⁷ Aô Pol dauñ gato yom nambu-nga dindec, bu wakêñ neñ acsalô têt mac. Aô gato yom bocdinañ ña aô dauñ aman, sip aneñ bapia hon tôm aneñ ñadôhôn.

¹⁸ Mwasin akêñ Pômdau Yisu Kilisi têt mac hon.

Pol ndé bapia ñamata-nga tên Timoti Yom whê bapia dindéc sa-nga

Timoti inñ ñgac gameñ Galesia-nga, nañ ndé malachu Listra. Timoti damba inñ ñgac Griik-nga, ma dinda inñ awhê Israel-nga nañ kênñ whiñ Yisu (2 Tim 1:5). Têm daésam Timoti kêsêlêñ whiñ Pol ma kôm gwelen whiñ inñ (Rom 16:21, Apo 16-20). Tiñambu Timoti yob lau sêkênñ whiñ-nga yêc malac Epesas, ma Pol to bapia dindéc têtñ inñ têtñ ndoc dinañ. Inñ kêtñ bapia dau têtñ Timoti, magoc to yom daésam nañ gic lau sêkênñ whiñ-nga honñ ñawaê.

Pol kênñ puc Timoti tu kédôhônwaga tasan-nga. Inñ tôtec bu mboe ñac oc sêkôm lau si sêkênñ whiñ tisan. Inñ gêm la Timoti bu yob ndé lêtñ ti sakiñ ñapep bu lau sêkênñ whiñ-nga sêlic ma sêñkuc. Ma inñ tôtec lêtñ ñayham-ñayham nañ gic waê lau bata ti lau nañ sem akiñ ti sêyob gôlôwac dabuñ.

Pol gic hu ndé bapia têtñ Timoti

¹ Aô Pol, Yisu Kilisi ndé ñapospel, gato bapia dindéc. Anôtô nañ gêm yac si, lu Yisu Kilisi sic atu yom ma sêñyalinñ aô sa, dec gati aposel. Yisu dau, inñ ti gêtñ ñayham honñ nañ dakênñ batan, nañ ñadau. ² Aô gato yom dindéc têtñ am Timoti, nañ aô galic am gitôm aô atuñgac ñandô, tu am nem kênñ whiñ-nga. Mwasinñ ti tawalô ma yom malô têtñ am, akênñ Damanñ Anôtô lu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi.

Yom pi kédôhônwaga tasan

³ Têtñ ndoc aô gatênñ gameñ Masedonia-nga ga, nañ aô gateñ am bu gacgeñ mbo malac Epesas, bu kênñ yao lau nañ sêndôhônñ yom tasan bu sêhu sinñ. ⁴ Ma bu sôm têtñ ñac bu sêhu minñ akwa ñambwa-ñambwa sinñ, ma yom daésam nañ êlêmê sêsôm pi apai ti punğaci si ñaê, nañ sêhu sinñ bocdinañ. Yom kaiñ dinañ kôm lau atac lu-lu, ma sêhu lêtñ ñayham sem akiñ Anôtô ti sêkênñ whiñ inñ-nga sinñ. ⁵ Aô gateñ am bu ndic yao lau dau bu sêhu si yom tasan honñ sinñ, tu bu lau sêkênñ whiñ-nga honñ sêsap mêtê atac whiñ-nga dôñ. Mêtê dau datap sa yêc lau ti ñalôm ñawasi, nañ sêmbo ti atac pa su tu ñac si lêtñ gitênñ-nga, ma sêkênñ whiñ ñanğa. ⁶ Lau ñatô sêhu lêtñ dau sinñ su ma sêsap yom ñambwa-ñambwa dôñ. ⁷ Ñac atac whiñ bu sêndôhônñ Anôtô ndé yomsu têtñ lau, ma sêkôm gêtñ dau ti licwalô enñ sêmbo. Tigenñ ñac sêñyalé yom dau ñahu ñandô dom.

⁸ Yac bu neñ gauc sa pi Anôtô ndé yomsu ña-gwelenñ ti ñahu ñapep, dec oc dalic bu yomsu dau inñ gêtñ ñayham. ⁹ Ma tanyalé bu yomsu nañ Anôtô kênñ têtñ Moses, nañ gic waê lau gitênñ dom. Magoc inñ ndé yomsu gic waê lau kaiñ bocdec. Lau wachuc dinda nañ sêtêc bu sêsôc yomsu dau ñapu, lau nañ sêtêc Anôtô ti ndé gêtñ dabuñ honñ, ma sêsap mêtê sac ti mêtê ñadômbwi dôñ. Ma lau nañ sic dindai ti dambai me lau ñatô ndu-nga. ¹⁰ Ma yomsu dau gic waê lau nañ sêkôm mêtê mockaiñ-nga ti mêtê nañ so pwac nañ Anôtô kêmatiñ tu awhê lu ñgac sênem dau-nga, ma lau nañ sêñgaho lau ma sêkênñ têtñ lau ñatô semlhi ñac sêti lau akiñ ñambwa, lau tasan, ma lau nañ sêsôm yom tasan yêc lau sêmatôc yom-nga anğô-nga. Aêc! Anôtô ndé yomsu gic waê lau bocke nañ sêkôm mêtê sac, nañ so yom pi lêtñ solop nañ yac tandôhônñ. ¹¹ Ma lêtñ solop dau kékuc ñawaê ñayham nañ Anôtô kênñ sip aô amanñ bu wandôhônñ têtñ lau. Ma ñawaê dau tôtec inñ ndé waê ti ñaclai ma ñawasi asê têtñ yac.

Pol gêm dançe Pômdau tu tawalô inñ-nga

¹² Aô wanem dançe yac neñ Pômdau Yisu Kilisi, nañ kênñ ñanğa têtñ aô, bu inñ gêlic aô gitôm bu wakôm inñ ndé gwelenñ ñawaê ñayham-nga, dec kèyalinñ aô sa bu wanem akiñ inñ. ¹³ Aô ñgac nañ muñ-nga gasôm yom sac sambuc pi Yisu ti ndé lau sêkênñ whiñ-nga, ma gakênñ kisa ñac ma gac lau ñatô. Magoc Yisu Kilisi gêlic bu aô neñ gauc sa dom, ma gakênñ whiñ inñ su dom, dec gakôm gêtñ dinañ, ma tu dinañ-nga dec inñ tawalô aô ma gêm aneñ ñalôm kwi. ¹⁴ Yac neñ Pômdau kêsâlê aô ahuc ña inñ ndé mwasinñ, dec mêtê dakênñ whiñ-nga ti mêtê atac whiñ-nga nañ gic lau nañ sêkênñ whiñ Yisu Kilisi ñawaê, nañ inñ kênñ têtñ aô.

¹⁵ Yom dec aô bu wasôm, inñ yom ñandô ma yom ñayham bu lau honñ sêkôc sa ma sêkênñ whiñ. Ma yom dau bocdec, “Yisu Kilisi sip nom meñ bu nem lau nañ sêkôm mêtê sac, nañ si.” Yom dau gic waê aô dauñ solop, bu muñ-nga aô ñgac gakôm sac-nga gahôc gêlic lau honñ su. ¹⁶ Ma bocdinañ dec Yisu Kilisi tawalô aô ñgac sac dec, tu bu lau honñ sêlic ñalênñ nañ inñ hê yom malô sa têtñ aô, ma kênñ ñasawa têtñ aô bu wanem neñ ñalôm kwi. Ma lau nañ bu sêkênñ whiñ inñ, ma sêtap señ sêndôc tali ñapan-nga sa, nañ oc tôm bu sêtap inñ ndé tawalô sa, ñalênñ tigenñ tôm aô gatap sa.

¹⁷ Yac neñ Anôtô inñ Kinñ atu nañ mbo titêm-titêm, ma oc pacndê dom. Ñamalac danñ sêlic inñ anğô su dom, magoc inñ tigenñ inñ Anôtô ñandô. Tu yom honñ dinañ-nga dec

tampin in, ma dapo in ndé waé sa, kwahic dec ma nditóm bèc honj. Yomandó!

Pol puc Timoti dôñ bu lhac ñanğa

¹⁸ Aneñ balé Timoti. Muñ-ñga lau sêkên whin-ñga ñatô sêlhac sêtóm propet ma sêhoc yom asê pi am. Kwahic dec aó bu wanem la am bu gauc nem lau dau si yom ñapan, bu puc am dôñ bu lhac ñanğa, ma ndic sin ñanğa tu Anötö ndé yom ñandô-ñga. ¹⁹ Kóc nem kên whin dôñ, ma atac pa su tu am nem lêñ nan am sa mbo Anötö anğô-ñga. Lau ñatô sêtec yom ñandó, ma bocdinañ dec ñac si sêkên whin ginga su, gitóm wañ nan gwêc gic popoc pi hoc gi. ²⁰ Gauc nem Himeneus lu Aleksanda, ñgac lu nan sêtec yom ñandó dec kamasuc inlu su sêsip Sadañ amba, tu bu sênjalé si giso, ma sêsóm yom sac pi Anötö tiyham dom.

2

Ñagôlin daten mbec-ñga

¹ Gên ñamata-ñga aó bu waten am bu êmgili lau sêkên whin-ñga pi lêñ daten mbec-ñga. Sóm tên ñac bu sêten mbec tu lau hon-ñga, ma sênem danđe Anötö tu ñac-ñga. Gên bocke nan sêpónđa, nan sêndac Anötö, ma sênem lau ñatô awha tên in. ² Aó atac whin bu sêten mbec tu kin ma lau hon nan sem gôlin yac-ñga, bu sênem gôlin yac ñapep e dambo ti yom maló, ma datoc Anötö sa ti dasa neñ lêñ hon dabuñ en. ³ Mbec kain dinañ in gên ñayham, ma yac neñ Anötö nan gêm yac si, nan gêlic ñayham. ⁴ Bu Anötö tac whin bu lau hon sênjalé yom ñandó pi Yisu, e sêkên whin ma sêtap Anötö ndé mwasiñ nem ñac si-ñga sa. ⁵ Yac tanyalé bu Anötö tigen dé mbo, ma ñgac nem siliñ-ñga tigen mbo Anötö ma lau nom-ñga ñalhu, in Yisu Kilisi dau. ⁶ In ñgac nan kên dau ma mbac ndu bu nemlhi lau hon si sac ñatóp, ma êngapwêc ñac su yêc sakin mêtê sac-ñga. Gên dau meñ sa tóm ñandoc nan Anötö kêmatin tidôn muñ su, ma tóc Anötö ndé lêñ nem lau si-ñga asê. ⁷ Ma in kêyalin aó sa gati in ndé ñgac ahen-ñga ti in ndé aposel, bu wandôhôn yom ñandó nan yac lau dakên whin-ñga hon dasap dôñ, nan tên ñlau gameñ apa-ñga. Aó gasôm yomandó, aó kasau dom.

⁸ Aó tac whin bu lau sêhoc amba sa ma sêten mbec tóm gameñ sambob. Magoc ñac sêyob dau bu sêsa si lêñ dabuñ en. Asa nan atac ñandê tên lau me sóm lau ñatô, nan hóc amba sa ma ten mbec dom.

Lauwhê sêkên whin-ñga si lêñ

⁹ Aó tac whin bu lauwhê sêhêgo dau êñlêc tu ñakwê ñayham-ñayham bu sêsôc-ñga dom. Whê ñac si gauc sa pi ñakwê ñaóli atu-tu ma gôlôn ñayham gitóm gol me kôm, ma pi mêtê sênem bocbin kôclauñ-ñga, bu gên hon dinañ in gên ñambwa-ñga yêc Anötö anğô-ñga. ¹⁰ Awê asa nan sóm bu nem akind Anötö, nan bu kôm mêtê ñayham, dec mêtê dau gitóm in ndé ñakwê ti gôlôn ñayham.

¹¹ Tên ndoc lau sêkac sa tu sêlic om-ñga, nan aó tac whin bu lauwhê sênem dau dôñ ma sêkên danğa Anötö ndé yom ñapep, ma sêsôc laungac ñapu. ¹² Aó atac whin bu lauwhê sênem dau dôñ, ma gakên yao bu ñac sêndôhôn me sênem gôlin laungac dom. ¹³ Bu Anötö kemasañ Adam muñ, goc kemasañ Ewa kékuc in. ¹⁴ Ma Sadañ kêsau Sadañ muñ dom, in kêsau Ewa e in kégili Anötö ndé yom ma kôm sac. ¹⁵ Magoc tinambu awê dan kóc Anötö ndé ñgac Nem Lau Si-ñga, ma oc tóm bu lauwhê sêtap Anötö ndé mwasiñ nem ñac si-ñga sa tu ñgac dinañ-ñga, ma tu ñac sêsap mêtê dakên whin-ñga ti atac whin-ñga dôñ, ma sem dabuñ dau ma sêsa si lêñ ti gauc ñayham en.

3

Yom pi gôlôwac dabuñ si ñagôlôn

¹ Yom dindec in yom ñandó. Asa nan tac whin bu ti gôlôwac dabuñ si ñagôlôn,* nan atac whin gwelen ñayham dan. ² Bocdinañ ñgac nan bu yob gôlôwac dabuñ, nan yob dau ñapep, ma sa ndé lêñ gitên e lau dan gitóm dom bu sêpu in. In nem awê tigen, ma kôm gên hon ti gauc ñawa. Alic bu in ñgac kain bocdec. In ñgac kóc lau sa ti êmwasiñ ñac-ñga, ma ñgac ti gauc gitóm bu êndôhôn lau. ³ I ñ ñgac nóm gên êñin in-ñga dom, ma ñgac tac ñandê-ñga me ñgac sóm lau-ñga dom. In ñgac maló ma in atac whin mone kêlêc dom. ⁴ ñgac nan bu yob gôlôwac dabuñ, nan yob dau ndé balêkoc ñapep e sêsôc in ñapu ma sêtoc in sa. ⁵ ñamalac dan nan tóm dom bu nem gôlin in dau ndé gôlôwac, nan oc tóm dom bu nem gôlin Anötö ndé gôlôwac bocdinañ. ⁶ Ma ñgac nan gêm dau kwi ma kên whin ñasawa apê en, nan akên in yob gôlôwac dabuñ dom. Bu mboe in oc toc dau sa e Anötö kên ñagêyô tên in, gitóm in kên tên Sadañ. ⁷ Alic bu in ñgac nan gôlôwac dabuñ ti lau nan sêmbô gôlôwac ñalóm dom, nan hon sêlic in ñayham. Ma bocdinañ gitóm dom

* 3:1 Yêc 3:1-7 Pol to yom pi gôlôwac dabuñ si ñagôlôn. Yêc Yom Grik in to episkopos, nan danem kwi bu 'ñgac ñamata-ñga' me 'hetman.' Lau ñatô sem kwi bu 'Bisop.' Bocdinañ Pol ndé yom hêganôn gôlôwac dabuñ si ñagôlôn hon gitóm Bisop me Siots Presiden me géyobwaga.

bu lau danj sêpu inj, ma Sadanj oc tòm dom bu ku inj dulu.

⁸ Ma lau nanj bu sênem akinj gôlôwac dabun,[†] nanj bocdinañ. Nac lau nanj sêsa lêtj gitêtj enj ma tu dinañ-nga lau hoñ sêtoc nac sa. Nac lau tasanj dom, magoc sêsôm yom ñandô enj. Nac lau sênôm gêtj êñinj nac-nga dom, ma lau nanj sêñsalê lêtj daêsam tu sêtap awa sa-nga dom. ⁹ Yom ñandô dakêtj whinj-nga nanj ñahu sip ñalôm gi, nanj sêsap dôñ ñanja, ma sêsa lêtj gitêtj enj tu bu sêmbo Anôtô angô-nga ti atac pa su enj. ¹⁰ Bocdinañ lau nanj mac bu akêtj nac tu sênem akinj gôlôwac dabun-nga, nanj anjahê nac si lêtj ti sakinj munj, ma lau nanj si giso mbasi, nanj goc sêkôc gwelêñ dau. ¹¹ Yom kainj tigerj hêganôñ lau dau si lauwêhê. Nac lauwêhê ti lêtj solop nanj lau hoñ sêtoc nac sa. Nac sêyob si whasunj bu sêsôm yom bambalinj pi lau ñatô dom, lauwêhê gauc ñawa, m a lauwêhê nanj lau hoñ sêkêtj whinj bu gêtj bocke nanj sêkêtj sip nac amba, nanj nac oc sêyob ñapep enj. ¹² Njac bocke nanj bu nem akinj gôlôwac dabun, nanj nem awêhê tigerj ma nem gôlinj inj ndê awêhê ti balêkoc ñapep. ¹³ Lau nanj sem akinj ñapep, nanj oc sêtap waê ñayham sa, ma nac oc sêlhac ñanja ma atac l u-lu dom tu nac si sêkêtj whinj Yisu Kilisi-nga.

Pol whê ndê bapia ñahu sa

¹⁴⁻¹⁵ Aô gakêtj batanj bu ñasawa saunj aô oc watêtj am waloc. Magoc aô gakôc gauc gi lu gi lu, bu mboe gwelêñ danj oc hê aô dôñ, ma boc-dinañ dec gato bapia dindêc têtj am. Ma gato yom hoñ dindêc bu wawê am nem gauc sa pi lêtj solop tu yac gôlôwac dabun tanjuk-nga. Bu yac dati Anôtô Tali Ndadu ndê gôlôwac dabun ma yac datôm alhô ñanja bu tambalanj inj ndê yom ñandô.

Yom tampinj Kilisi-nga

¹⁶ Ma yac lau nanj tam akinj Anôtô, nanj dakêtj whinj yom pi Kilisi, nanj ñahu atu ma sip ñalôm gi. Yomandô! Bu yac dakêtj whinj yom bocdec bu:

Inj sip nom meñ ti ñamalac.

Ñalau Dabunj whê inj sa ma tôc asê bu inj ngac gitêtj.

Ma anjela sêlic inj.

Lau sêhoc ñawaê ñayham asê pi inj yêc nom ñagameñ hoñ.

Ma lau sêkêtj whinj inj yêc gameñ sambob.

Ma Anôtô kôc inj sa, mbu têtj inj ndê gameñ ñawasi-nga gi.

4

Lau oc sêhu yom ñandô sij

¹ Nalau Dabunj tôc asê yêc awê bu têtj têtj ñambu-nga, lau ñatô oc sêhu yom ñandô dakêtj whinj-nga sij. Ma nac oc sêñkuc Sadanj ndê ñalau sac ti nac si yom tasanj. ² Lau tasanj oc sêmeñ ma sêndôhônj yom tasanj dau e sêtim lau ñatô ma sêhu yom ñandô sij. Lau tasanj dinañ sêkôm gêtj dau ti atac pa su, ñahu bu Sadanj pôc nac si gauc ahuc e sêñyalê si giso dom. ³ Nac sêkêtj yao bu lauwêhê ma gisoc sênem dau dom, ma sic yao nac bu sêneñ gêtj daneñ-nga ñatô dom. Magoc yac lau nanj dakêtj whinj ma tanjuk yom ñandô, nanj tanjalê bu Anôtô kêtj gêtj daneñ-nga dau bu yac daneñ ti danem danje inj. ⁴ Bu gêtj hoñ nanj Anôtô kêtj, nanj gêtj ñayham ma bocdinañ datec dom. Dakôc sa ma danem danje inj. ⁵ Anôtô ndê yom ma mbec nanj datenj, nanj gitôm bu kôm gêtj hoñ ti dabunj.

Pol gêm la Timoti

⁶ Am bu whê yom hoñ dindêc sa têtj am nem asidôwai sêkêtj whinj-nga, dec am oc ti Yisu Kilisi ndê ngac akinj-nga ñayham. Tôm am kôm e meñ têtj kwahic dec, sap yom ñandô dakêtj whinj-nga dôñ, ma danjam wambu yom ñayham nanj yac ac dulu têtj am, bu gêtj dau oc puc am dôñ bu lhac ñanja tôc bêc hoñ. ⁷ Ma miñ ñambwa nanj lau andô nanj sem gauc Anôtô, nanj sic dulu têtj lau wakuc, ma yom ñasawa-nga hoñ, nanj am tec yêc-nga. Yob daôm nem lêtj ñapep, ma timêtê daôm tu bu ti Anôtô ndê ngac gitêtj-nga. ⁸ Lau nanj sêtimêtê dau ñamlic tu sêtap licwalô sa tu gêtj nom-nga-nga, nanj oc nem nac sa ñandô dom. Magoc yac bu datimêtê dauñ tu dasa Anôtô ndê lêtj gitêtj-nga, oc nem yac sa ñandô. Oc nem yac sa têtj kwahic dec, ma têtj têtj ñambu-nga bocdinañ.

⁹ Yom dec aô bu wasôm, inj yom ñandô ma yom ñayham tu lau hoñ sêkôc sa ma sêkêtj whinj-nga. ¹⁰ Anôtô Tali Ndadu kemasanj lêtj bu nem lau hoñ si, ma lau nanj sêkêtj whinj inj, nanj sêtap lêtj dau sa su. Bocdinañ yac dakêtj batanj bu oc datap yom dau ña-ñandô sa, dec dalhac ñanja ti dakôm gwelêñ bu dapuc yom dau dôñ.

¹¹ Êmdôhônj yom hoñ dindêc ma ndic atu lau bu sêsôc ñapu. ¹² Yob daôm bu kôm nem gêtj hoñ ñapep, ma lau danj oc sêpu am bu am balê wakuc dom. Yob nem lêtj mbo-nga, sôm yom ñayham enj, sap mêtê atac whinj lau ti kêtj whinj-nga dôñ ñanja, ma sa nem lêtj gitêtj bu tôc dôhônj

[†] 3:8 Yêc 3:8-13 Pol to yom pi lau bocke nanj bu sênem akinj gôlôwac dabun. Yêc Yom Grik inj to diakonoi, nanj danem kwi bu 'lau akinj.' Bocdinañ yom dau gic waê lau nanj bu sênem akinj gôlôwac dabun, gitôm pasto (ngacsakinj), ma lau bata (ol elda), ma dabunwaga.

ñayham têtj lau sêkêtj whiñ-nga bu sêlic ma sêñkuc. ¹³ Kêtj daôm sambuc bu nem akij Anötö e tòm aö wahôc asê am. Sam inj ndê yom nanj sêto yêc, nanj asê têtj lau, nem mêtê ñac, ma êmdôhônj ñac.

¹⁴ Muñ-nga, têtj ndoc lau bata sêkêtj amba sac am, nanj ñac si danj tisa gitôm propet, ma hoc yom asê pi mwasiñ nanj Njalau Dabuñ oc kêtj têtj am, tu kôm Anötö ndê gwelenj-nga. Kwahic dec aö bu wapuc am dôn bu kôm nem gwelenj ñapanj ña mwasiñ dinanj ña-ñaclai. ¹⁵ Kôc anej yom dindec sa ma kôm ñandô sa. Kêtj nem ñalôm sambuc tu kôm Anötö ndê gwelenj-nga, ma lau hoñ oc sêlic am nem gwelenj ña-ñandô yêc awê. ¹⁶ Yob daôm nem lêtj ti yom nanj am kêdôhônj têtj lau, nanj ñapep. Sap lêtj ñayham ti yom ñandô dôn ma lhac ñannga, ma am bu kôm bocdinanj, dec am oc tap Anötö ndê mwasiñ nem am si-nga ña-ñandô sa, ma lau nanj sêkôc am nem yom sa, nanj bocdinanj.

5

¹ Am bu nem la ñamalac andô danj, nanj goc sôm yom ñannga têtj inj dom. Sôm yom tòm am bu sôm têtj am daôm damam. Ma nem la balêi wakuc tòm am bu kôm têtj am daôm nem asimi. ² Lic lauwê atu-tu tòm am daôm dinam, ma bawhêi nditôm am lhômwêi, ma kôm mêtê ñawasi ej têtj ñac.

Yom pi lauwê sawa

³ Lauwê sawa nanj si lau mba tu sênem ñac sa-nga, nanj toc ñac sa ñapep ma nem ñac sa. ⁴ Magoc awhê sawa danj bu ndê balêkoc me puñgaci ti puwêi sêmbo, goc gwelenj sênem inj sa-nga yêc ñac amba. Njalêñ dinanj ñac si lêtj sênem akij Anötö-nga oc nem ñandô, ma sêô sakij nanj dinda ti dambai ma pui sêkôm têtj ñac muñ su. Ma lêtj dinanj gic Anötö tandô ñayham. ⁵ Magoc awhê sawa danj nanj mbo tawasê ma pônnda lau tu sênem inj sa-nga, nanj oc tenj mbec ôbwêc ma ac, ma takwê Anötö bu nem inj sa. ⁶ Awhê sawa nanj êlêmé po dau sa ña gêtj ñayham-ñayham nom-nga, nanj gitôm awhê batê danj yêc Anötö anjgô-nga.

⁷ Am whê yom dindec sa têtj lau sêkêtj whiñ-nga hoñ, bu sêsa si lêtj ñapep e lau danj sêtôm dom bu sêngôlinj yom pi ñac. ⁸ Asa nanj sôm bu inj kêtj whiñ Yisu, magoc gêm dinda lu damba me inj dau ndê lau sa dom, nanj tóc asê bu inj ndê kêtj whiñ inj gêtj tasanj, ma kôm mêtê sac sambuc hóc

gêlêc lau nanj sêkêtj whiñ dom, nanj si mêtê sac su.

⁹ Mac bu akêtj awhê sawa danj ndê ñaê sip lauwê sawa si ñadênanj,* goc gauc nem gêtj bocdec. Inj bu ndê yala hóc gêlêc 60 su, nanj goc gitôm bu mac akêtj inj ndê ñaê sip lauwê sawa si ñadênanj. Ma alic bu inj awhê nanj sap inj nakwenj dônj ñapep têtj ndoc inj mbo tali. ¹⁰ Ma inj awhê nanj lau hoñ sêtoc inj sa bu inj awhê kôm mêtê ñayham-nga. Inj yob ndê balêkoc ñapep, inj awhê kôc lau sa ti êmwasiñ ñac-nga, ma inj gêm akij lau sêkêtj whiñ-nga, gitôm inj kêtjwinij dau ma kêtjwasiñ ñac gahi. Ma inj awhê nanj êlêmé gêm lau ti ñawapac sa, ma kôm gwelenj ñayham daêsam whiñ bocdinanj. Awhê sawa nanj ndê lêtj ñayham gitôm dinanj, nanj akêtj inj ndê ñaê sip lauwê sawa si ñadênanj.

¹¹ Magoc lauwê wakuc nanj sêti lauwê sawa, nanj akêtj ñac si ñaê sip ñadênanj dom. Têtj ñamata-nga ñac oc sêkêtj si atac whiñ ma sêmatiñ pwac bu sênem akij Kilisi, magoc mboe ñasawa saunj ñac oc ñalôm pwê bu sênem ñac tiyham. ¹² ñac bu sêkôm bocdinanj, dec tòm ñac sic si pwac dinanj popoc ma sêkôm giso atu. ¹³ Ma gêtj ñatô whiñ. Lauwê sawa wakuc ñatô sêsa lêtj oyom-nga e tidônj ñac. ñac atac whiñ bu sêñsêlêñ sêlom-sêlom andu, ma sêsec gameñ ti sêunj lau ñatô si yom sa. ñac sêsôm yom daêsam so yom ñayham dasôm-nga. ¹⁴ Tu dinanj-nga dec aö êlêmé gakêtj ñagôlinj têtj lauwê sawa wakuc bu sênem ñac tiyham, sêkôc balêkoc, ma sêyob si andu ti si lau. Ma bocdinanj oc nditôm dom bu yac neñ ñacyo danj sôm yom bu pu yac lau dakêtj whiñ-nga neñ lêtj. ¹⁵ Aö gasôm yom dinanj, ñahu bu lauwê sawa ñatô sêhu Anötö sinj su, ma sêsa Sadanj ndê lêtj.

¹⁶ Mac lauwê nanj akêtj whiñ Yisu, nanj anjgô. Awhê sawa danj bu mbo mac nem tonj, dec mac anem inj sa andic ñawaê. Ma bocdinanj oc kêtj ñawapac têtj gôlôwac dabuñ dom, ma lauwê sawa nanj sêpônnda dau ñandô, nanj gôlôwac dau oc tòm bu sênem ñac sa.

Yom pi lau bata

¹⁷ Lau bata nanj sêkêtj dau sambuc ma sem gôlinj gôlôwac dabuñ ñapep, nanj datoc ñac sa êñlêc. Ma ñac nanj sem mêtê ti sêndôhônj lau, nanj yom dindec hêganônj ñac solop. ¹⁸ Gauc nem Anötö ndê yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Têtj ndoc mac akêtj makao sêkôm gwelenj bolom-nga, nanj asô ñac tókwa

* 5:9 Pol tu yom pi lauwê sawa si ñadênanj, magoc inj tóc ñadênanj dau ñahu tiawê dom. Lau ñatô gauc gêm bu ñadênanj dau gic waê lauwê sawa hoñ nanj gôlôwac dabuñ Epesas-nga sêyob ti sem sa - alic ñabatiñ 16. Ma lau ñatô gauc gêm bu lauwê nanj si ñaê yêc ñadênanj, nanj sêkêtj dau sambuc tu sênem akij Yisu ma gôlôwac dabuñ-nga (ñabatiñ 5, 10 ma 11).

ahuc dom. Sênenj bolom njatô ô njac si gwelen. *[Diut 25:4]*

Ma yac neŋ yom danj tiyham yêc bocdec, "Asa nanj bu kôm gwelenj, nanj akêŋ inj ndê njaôli têtj inj njapep." ¹⁹ Namalac tigenj bu êŋgôlinj yom pi njac bata danj, nanj am ngô inj ndê yom dau dom. Magoc lu me tō bu sêpuc inj ndê yom dau dôtj, nanj goc êmatôc yom dau. ²⁰ Am bu tap sa bu yom nandô, dec sôm njac bata dau yêc lau hoŋ anjgô-njga, bu lau sêlic ma sêtôc dau.

Pol gêm la Timoti

²¹ Yêc Anôtô lu Yisu Kilisi ma anjela nanj Anôtô kêyalinj njac sa, nanj si anjgô-njga, nanj wasôm têtj am bu êmkuc anej yom hoŋ dindec, ma kôm mêtê njayham ej têtj lau hoŋ. Lhac whinj lau toŋ danj, ma lic toŋ danj sac dom. ²² Am bu êmyalinj lau njatô sa tu sêkôm gwelenj-njga, dec êmsahê njac si lêtj munj, ma kêŋ amam sac njac sep dom. Ma yob daôm bu sa nem lêtj njawasi ej. Ndic ahê lau nanj sêkôm mêtê sac, bu wêkainj njac si sac njagêyô dom.

²³ Nôm bu njambwa dom. Nôm wain njagec tu am njatac-njga. Ma oc nem am sa tu am nem gembac nanj kôm am njapanj-njga.

Mêtê hoŋ nanj lau sêkôm oc meŋ tiawê

²⁴ Lau njatô si mêtê sac yêc awê, ma bocdinanj njac si yom pi undambê gi su, ma Anôtô kêmasanj njagêyô su bu kêŋ têtj njac têtj têtj nambu-njga. Ma lau njatô si sac yêc sinj dau têtj kwahic dec, magoc oc meŋ sa tiawê têtj têtj nambu-njga, ma sêtap si njagêyô sa. ²⁵ Ma njalêŋ tigenj, lau gitêtj njatô si mêtê njayham yêc awê. Ma mêtê njayham nanj kwahic dec yêc awê dom, nanj oc tôm dom bu yêc sinj dau njapanj. Oc sa meŋ tiawê.

6

Yom pi lau akinj njambwa

¹ Sôm têtj lau akinj njambwa nanj sêkêŋ whinj Yisu, bu sêsôc si njadaui njapu, ma sêtoc njac sa njapep. Njac bu sêkôm dom, goc lau nanj sêlic, nanj oc sêpu Anôtô ndê njaê ti yom nanj yac tandôhônj pi inj. ² Ma njac akinj danj bu ndê njadau kêŋ whinj Yisu whinj, goc sôm têtj njac akinj dau bu toc dau sa têtj inj ndê njadau bu inju sêti asidôwa tu inju si sêkêŋ whinj-njga lec dom. Magoc inj nem akinj inj ndê njadau njapep enj, njahu bu inj ndê gwelenj oc nem ndê asidôwa kêŋ whinj-njga nanj Anôtô tac whinj, nanj sa.

Puc pi lau nanj sêndôhônj yom tasanj

Êmdôhônj yom hoŋ dindec têtj lau sêkêŋ whinj-njga, ma êmgilî njac bu sêŋkuc njapep. ³ Namalac danj bu êndôhônj yom nanj so anej yom nanj gato sip bapia

dindec, me so yom nandô nanj Pômdau Yisu Kilisi dau kédôhônj, me so yom nanj tandôhônj pi Anôtô ndê lêtj, nanj tōc asê bocdec bu. ⁴ Inj njac toc dau sa-njga, ma kêyalê gêtj danj njapep dom. Inj tac whinj yom agwa-agwa njambwa, ma yom nanj kôm lau sêsenj dau. Tu yom kainj dinanj-njga dec lau sem lêtjunj dau, sic dau, sêsôm yom sac-sac pi dau, ma sêkôc gauc sac pi si asidôwai. ⁵ Lau kainj dinanj si gauc kêŋsônj, ma sêsenj dau njapanj. Yom nandô danj yêc njac si njalôm dom. Njac gauc gêm bu lêtj danem akinj Anôtô-njga ti lêtj sêtap awa sa-njga njambwa.

Yom pi lêtj atac whinj mone-njga

⁶ Magoc yac bu danem akinj Anôtô ma atac njayham pi gêtj bocke nanj inj bu kêŋ têtj yac, nanj gitôm datap awa nandô sa su. ⁷ Bu têtj têtj dinanj sêkôc yac, nanj dahôc asê amanj sawa, ma dambac ndu ti amanj sawa bocdinanj. ⁸ Magoc gêtj danenj-njga ti njakwê bu yêc yac-njga, dec yac atac njayham pi gêtj dau. ⁹ Lau nanj atac whinj bu sêti lau ti lêtjôm, nanj si atac whinj dinanj oc ti lêtj Sadaŋ êntôm njac-njga, ma njac oc sêpeŋ ma sêsip inj ndê akô sêndi. Njac oc tagatu gêtj daêsam, ma sêsa lêtj gauc mbasi-njga tu sêtap gêtj dau sa-njga, e kôm njac sêtisac ma sêninga. ¹⁰ Sac daêsam njahu yêc lêtj atac whinj mone-njga. Lau njatô sêhu si sêkêŋ whinj sinj su, njahu bu mêtê atac whinj mone-njga gêm njac ahuc sambuc. Ma tu dinanj-njga dec njawapac daêsam tap njac sa.

Pol gic yomsu Timoti

¹¹ O Anôtô ndê njac, am ngô su nanj. Ndic ahê mêtê sac hoŋ dinanj. Êmsahê njangga bu kôm mêtê gitêtj ma sa Anôtô ndê lêtj enj. Sap nem kêŋ whinj ti mêtê atac whinj lau-njga dôtj, puc daôm dôtj bu kôm Anôtô ndê gwelenj ma lic njakam sa dom, ma mbo ti nem lêtj malô enj. ¹² Lhac njangga ma ndic sinj têtj lêtjôm hoŋ nanj bu ku am nem kêŋ whinj dulu. Munj-njga lê am hoc yom asê yêc lau daêsam anjgô-njga bu am kêŋ whinj Yisu Kilisi. Gêtj dau tōc asê bu am tap Anôtô ndê galem ndôc tamli njapanj-njga sa su. Bocdinanj sap galem dau nj-njandô dôtj njangga enj. ¹³ Yêc Yisu Kilisi, nanj sôm ndê yom asê solop têtj Pontias Pailot, ma yêc Anôtô nanj kêŋ gêtj hoŋ sêmbo tali, nanj anjgô-njga, aô wandic atu am bocdec bu. ¹⁴ Yom hoŋ nanj aô gac atu am, nanj êmkuc njapep, ma sa nem lêtj solop ti dabuj enj, e yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu meŋ hóc asê, ¹⁵ têtj ndoc nanj Anôtô kêyalinj sa su.

Tampinj Anôtô dandic njawaê. Inj tigenj inj gêtj hoŋ njadau. Inj kinj hoŋ si Kinj, ma pômdau hoŋ si Pômdau. ¹⁶ Inj mbo titêmtitêmtê ma oc pacndê dom. Inj ndôc ndê

ɲawê atu ɲalôm, tôm dom bu ɲamalac dan tigasuc ɲawê dau me lic in. In ndê waê ɲayham ti in ndê ɲaclai atu oc yêc ɲapan. Yomandô!

¹⁷ Sôm têt lau ti lêlôm bu sêtoc dau sa dom ma takwê ɲac si awa nom-ɲga bu nem ɲac sa lec dom. Bu awa in gêt yêc ɲapan-ɲga dom, oc niɲga. Ndic atu ɲac bu takwê Anötö nan kêmwasin yac ɲa gêt daêsam tu kôm yac atac ɲayham-ɲga.

¹⁸ Ma ndic atu ɲac bu sêkôm mêtê ɲayham en têt lau hon, ma bu sêkêt si awa ti wapa tu bu sênem lau ɲatô sa, ma sêmwasiɲ ɲac-ɲga. ¹⁹ Sêkôm bocdinaɲ dec ɲac oc sêpo si awa ɲandô sa yêc undambê tu têt ɲambu-ɲga-ɲga, nan ɲac oc sêtap lêt ɲandô dandöc tanli-ɲga sa.

²⁰ O Timoti. Gwelen ti yom ɲandô hon nan Anötö kêt sip am amam, nan yob ɲapep en. Ndic ahê lau nan sêsap yom ɲambwa-ɲambwa dôɲ, ma sêndôhôn yom nan so yom ɲandô. Lau dau gauc gêm bu ɲac sêtap gauc ɲandô sa, magoc mba.

²¹ Lau nan sêkêt whin yom tasan dinaɲ, nan sêhu si sêkêt whin Yisu sin su.

Anötö ndê mwasin têt mac.

Pol ndê bapia tilu-nga têt Timoti Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol ndöc gapocwalô ndöc Rom, ma kêsahê bu ñasawa saurj oc sêndic inj ndu, dec to ndê bapia tilu-nga dindéc têt Timoti. Pol tac whinj Timoti ndu andô, ma to bapia dindéc bu puc inj dôñ bu lhac ñannga, ma maya dau me töt dau dom bu hoc ñawaê ñayham asê. Inj tac whinj bu Timoti lhac gitôm Yisu ndê ñgac sinj-nga ñayham danj. Ma Pol gêm la Timoti bu yob dau tu mêtê sac tidau-tidau nanj oc êñsôwec tiatu têt têt ñambu-nga, ma kêtj puc inj pi kédôhônwaga tasanj.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, nanj gati Yisu Kilisi ndê ñapotel kékuc Anötö ndê atac whinj. Inj gic bata bu lau nanj sêkêtj whinj Yisu Kilisi oc sêtap señ sêndöc tali-nga sa, dec kêtjalinj aô sa gati aposel, bu wahoc yom dau asê têt lau. ² Gato bapia dindéc têt anej atunjac tac whinj-nga, am Timoti. Mwasinj ti tawalô ma yom malô akêtj Damanj Anötö lu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi têtj am.

Pol puc Timoti dôñ

³ Aô gam akinj Anötö tôm damanj sêkôm, ma galhac inj anjô-nga ti atac pa su tu anej lêtj-nga. Ma tôm ôbwêc ti acsalô, aô gauc gêm am yêc anej mbec ñalôm, ma aô gam danje Anötö tu am-nga. ⁴ Aô gauc gêm ndoc nanj hêclu dahu dauñ sinj, ma am tanj. Tu dinanj-nga aô tac whinj bu walic am tiyham, oc kôm aô atac ñayham sa. ⁵ Ma aô gauc gêm am nem lêtj kêtj whinj ñannga-nga. Aô kayalê bu am nem pômwê Lois lu dinam Yunis sêkêtj whinj ñannga, ma gaketj whinj bu am kékuc injlu si lêtj. ⁶ Tu dinanj-nga dec aô bu waterj am bu gauc nem Anötö ndê mwasinj nanj am kôc têtj ndoc aô gaketj amanj sac am. Lhac ñannga ma kôm gwelêñ ña mwasinj dau ña-ñac lai, gitôm am kôm ya golom tiatu. ⁷ Anötö kêtj ndê ñalau têtj yac, ma bocdinañ dec datöc dauñ tu sake-nga? Inj kêtj ndê ñalau tu kêtj ñac lai têtj yac, ma tu dambo ti mêtê atac whinj lau-nga, ma dayob dauñ neñ lêtj-nga.

⁸ Bocdinañ mayam daôm tu hoc yom asê pi yac neñ Pômdau-nga dom. Ma mayam tu aô gandöc gapocwalô tu inj-nga dom. Mba! Lhac ñannga whinj aô ma hêclu dahôc ñawapac tu Yisu ndê ñawaê ñayham-nga, tôm Anötö dau kêtj ndê ñac lai bu puc hêclu dôñ. ⁹ Inj gêm yac si ma kêtjalê m yac sa bu dasa inj ndê lêtj dabunj. Inj kôm

gêtj dau tu yac neñ ñayham danj-nga dom. Magoc inj kôm tu inj dau ndê mêtê atac whinj ti êmwasiñ yac-nga. Têtj têtj inj kêtj undambê ti nom su dom, nanj inj kêtmatinj yom tidôn bu êmwasiñ yac tu Yisu Kilisi-nga. ¹⁰ Ma yac neñ ñNgac Nem Yac Si-nga Yisu Kilisi meñ hóc asê nom su, dec Anötö ndê mwasinj dau meñ tiawê. Ma ñawaê ñayham töt asê bu Yisu Kilisi ku ñac lai dambac ndu-nga dulu, ma inj ti yac neñ señ dandöc tanjli ñapanj-nga. ¹¹ Ma tu ñawaê ñayham dau-nga, dec Anötö kêtjalinj aô sa gati ñgac aheñ-nga ma aposel, ma kêtjalinj aô bu wandôhônj lau. ¹² Tu dinanj-nga dec gahôc ñawapac dindéc. Magoc aô mayanj dauñ dom, galhac ti atac pa su. Ñahu bu aô gaketj whinj Yisu Kilisi, ma aô kayalê inj tidônj. Ma gaketj dauñ ti neñ gêtj honj sip inj amba, ma gaketj whinj bu inj gitôm bu yob ñapep e béc ñambu-nga.

¹³ Yom ñandô nanj aô kadôhônj têtj am, nanj kôc dôñ gitôm dôhônj ñayham bu êndôhônj têtj lau. Ma lêtj dakêtj whinj-nga ti atac whinj asidôwai-nga, nanj gic lau sêkêtj whinj Yisu Kilisi-nga ñawaê, nanj am sap dôñ ñannga. ¹⁴ Ñalau Dabuñ nanj mbo yac lau dakêtj whinj-nga neñ ñalôm, nanj puc am dôñ bu yob yom ñandô dakêtj whinj-nga nanj aô gaketj sip am amam su.

¹⁵ Am kêtjalê bu Pigelalê bu Hemogene ma lau Esia-nga honj nanj sêmbo malac Rom, nanj sêhu aô sinj su. ¹⁶ Magoc aô waterj Pômdau bu tawalô Onesiporas ti ndê gôlôwac honj, ñahu bu inj gêm aô sa tidim daêsam. Ma inj maya tu aô gandöc gapocwalô-nga dom. ¹⁷ Têtj ndoc inj hóc asê malac Rom, nanj kêsâlê aô ñannga e tap aô sa. ¹⁸ Ma am kêtjalê su bu têtj ndoc aô gambo malac Epesas, nanj inj gêm aô sa daêsam. Tu dinanj-nga aô waterj Pômdau bu tawalô inj, ma nem inj sa têtj béc ñambu-nga.

2

¹ Bocdinañ anej balê, lhac ñannga tôm Yisu Kilisi ndê mwasinj puc am dôñ. ² Yom nanj aô gahoc asê yêc lau daêsam anjô-nga, nanj am injô su ma kêtjalê. Kwahic dec aô bu wasôm têtj am bu êmyalinj lau ñatô sa, nanj sêsap Kilisi ma yom ñandô dôñ ñannga, ma êmdôhônj yom dau têtj ñac e sêñyalê tidônj, goc sêkôm gwelêñ sêwhinj am ma sêndôhônj lau ñatô. ³ Lhac ñannga ma hóc ñawapac whinj yac, tôm Yisu Kilisi ndê ñgac sinj-nga ñayham danj. ⁴ Ngac sinj-nga ñayham kôc gauc pi inj ndê gwelêñ ndic sinj-nga ñapanj, ma hêgo dau tu gêtj ñatô-nga dom. Ñahu bu inj bu kôm gêtj honj tôm inj ndê ñadau tac whinj. ⁵ Ma ñalêtj tigenj, asa nanj kêtj whinj lau nanj sênti tu sêhóc gêtjêlêc dandi-nga, nanj kêtj kékuc ñagôlinj solop. Inj bu êñkuc ñagôlinj

dom, dec oc tòm dom bu in kòc ñaôli nan gic waê ngac ñamata-nga. ⁶ Ma ñalên solop bu ngac gwelenj andô kòc gêj ñandô tu neñ-nga yêc ndê òm tiñamata. ⁷ Kòc gauc pi aney yom honj dindec, bu Pòmduau oc whê am nem gauc sa pi yom dau ñahu.

⁸ Am bu hòc ñawapac, dec gauc nem Yisu Kilisi nanj sa akênj Dawid ndê tonj, nanj Anötö unj in sa akênj lau batê-nga. Ñawaê ñayham nanj aô gahoc asê, nanj ñahu in dau. ⁹ Tu ñawaê ñayham dau-nga, dec gahòc ñawapac ma sêsô aô dônj ña sen gitòm ngac sac danj. Ñac sêsô aô dônj, magoc oc tòm dom bu sêsô Anötö ndê yom dônj. ¹⁰ Aô galic ñayham bu wahòc ñawapac, tu bu wanem lau nanj Anötö këyalinj ñac sa muñ su, nanj sa. Aô bu watóc senj têtj ñac bu sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa tu Yisu Kilisi-nga, ma sêndóc tali ñapanj yêc Anötö ndê gameñ ñawê-nga.

¹¹ Yom dindec in yom ñandô solop:

Yac bu dambac ndu dawhiñ Yisu, oc dambo tanli dawhiñ in bocdinañ.

¹² Yac bu dalhac ñannga têtj ndoc ñawapac tap yac sa, dec yac oc danem gólinj dawhiñ inj.

Yac bu dasòm bu dati in ndê dom ma dasêc in ahuc, dec in oc sêc yac ahuc bocdinañ.

¹³ Yac bu dakênj whiñ gwalec, tigenj Yisu in Yom Ñandô Ñadau, ma yom bocke nanj in gic bata tu yac-nga, nanj oc kòm ñandô sa. Ñahu bu in gitòm dom bu sêc dau ndê yom ahuc.

Anötö ndê lau gwelenj-nga si lêtj

¹⁴ Yom honj dindec, am kênj lhac gólôwac dabuñ si gauc ñapanj e tidônj ñac. Yêc Anötö anjgô-nga kênj puc ñac bu sêsenj dandi tu yom ñambwa-ñambwa-nga dom. Ñac bu sêsenj dau, dec oc ñandô mba, ma oc kòm lau ñatô si sêkênj whiñ tisac.

¹⁵ Êmsahê ñannga bu kòm nem gwelenj honj bu ndic Anötö tandô ñayham. Ma in oc lic am gitòm ngac gwelenj-nga ñayham nanj whê in ndê yom ñandô sa ñapep, ma gêtj danj oc kòm am mayam daôm dom. ¹⁶ Ndic ahê lau nanj sêñliñ Anötö sinj ma sem yomgalòm pi gêtj ñambwa-ñambwa nom-nga ñapanj. Bu lau nanj sêsap yom kainj dinañ dônj, nanj si mêtê sac oc êñsôwec tiatu ñapanj e sêhu Anötö sinj gacgenj. ¹⁷ Ma yom dau oc tiapa ma kòm lau sêtisac, nditòm gambocbóm sac nanj gêtj lau tidac-tidac. Himeneus lu Piletus sêmbô lau dinañ si tonj ñalòm. ¹⁸ Inju sêhu yom ñandô sinj su. Sêsóm têtj lau bu ndoc lau sêtisa akênj lau batê-nga meñ hòc asê su. Ma bocdinañ sêkòm lau ñatô si sêkênj whiñ tisac.

¹⁹ Magoc Anötö ndê yom ñandô in gitòm alhò ñannga, nanj in po in ndê gólôwac dabuñ sa sêlhac ñahô. Ma in kênj yom ñalhô dinda lu têtj yac bocdec bu, "Lau nanj sêti Pòmduau ndê lau, nanj in këyalê ñac honj tidônj," ma "Lau honj nanj sêsóm bu sêkênj whiñ Pòmduau, nanj sêhu mêtê sac honj sinj manj."

²⁰ Wapa gwelenj-nga tidau-tidau yêc ngac ti lélòm ndê andu ñalòm. Ñatô gic waê gwelenj tiwaê, ma ñatô gic waê gwelenj bambalinj. Gêtj tiwaê sêmasañ ña gol ma silba, ma gêtj waêmbe sêmasañ ña a me nom. ²¹ Ma yêc yac ñamalac bocdinañ. Mêtê daêsam yêc tu tanjuc-nga. Asa nanj timêtê dau ñapep ma hu mêtê sac honj sinj, nanj gitòm gêtj nanj sêmasañ ña gol ma silba. Inj oc ti ngac akinj ñayham ma dabuñ bu nem akinj yac neñ Ñadau, ma in oc tòm bu kòm gwelenj ñayham-ñayham daêsam.

²² Mêtê ñalòm ñagalac-nga nanj balêi sêkòm, nanj hu sinj gacgenj. Ma êmkuc lêtj gitêtj ti mêtê dakênj whiñ-nga ti atac whiñ lau-nga ma lêtj yom malô-nga, tòm lau nanj sêkênj whiñ Pòmduau sêkòm ti ñalòm ñawasiñ inj. ²³ Lau nanj sêsenj dau tu yom gauc mbasi-nga, nanj ndic sônj daôm whiñ ñac dom. Bu yom kainj dinañ oc li lau sa ma sêkênj kisa dandi.

²⁴ Asa nanj bu ti Pòmduau ndê ngac akinj ñayham, nanj ndic ahê yom nanj kòm lau sêsenj dau-nga manj. Ma in kòc ndê ñalòm dônj ma tac ñandê ñagahô tu gêtj nanj lau sêkòm têtj in-nga, nanj dom. Ñayham bu in ngac tigauc nanj gitòm bu êndôhônj lau ñatô, ma in kòm mêtê malô ti ñayham têtj lau honj. ²⁵ Lau nanj bu sêsenj Anötö ndê yom ñandô, nanj goc in oc êndôhônj ñac ti ndê ñalòm malô, bu mboc Anötö oc kênj ñac sênem si ñalòm kwi, ma whê ñac si gauc sa e sêñyalê yom ñandô. ²⁶ Ñac oc sêñyalê bu muñ-nga sêpenj sêsip Sadañ ndê akô si, ma sêti in ndê lau akinj ñambwa nanj sêkòm tòm inj atac whiñ. Magoc ñac bu si gauc sa ma sênem dau kwi, dec oc tòm bu sêhu Sadañ sinj ma sêsa Anötö ndê lêtj.

3

Mêtê sac têtj ñambu-nga-nga

¹ Aô wasóm têtj am bu têtj têtj ñambu-nga mêtê sac daêsam oc meñ sa. ² Lau oc atac whiñ dau ma atac whiñ mone hòc gêlêc, ñac oc sêpo dau sa ma sêsóm yom sêtoc dau sa-nga daêsam, sêsóm yom sac-sac daêsam, danggapêc têtj damba ti dindai, sênem danje lau nanj sêkênj gêtj têtj ñac-nga dom, ma sêtec mêtê dabuñ ti mêtê gitêtj. ³ Ñac oc atac whiñ lau dom ma sêsóm yom sac pi ñac, ma ñac oc sêsuc lau ñatô si yom kwi dom. Ñac oc sênem gólinj

dau si lèñ napep dom, sêkôm gêñ hoj bambalin tòm si atac whiñ, sêndic lau ti sêkôm ñac ñayom, ma sêtec mêtê ñayham ti gêñ ñayham hoj. ⁴ Ñac lau sêpêñ biakin-nga, lau nañ si lèñ sanjalan, ma lau sêtoc dau sa-nga. Ñac atac whiñ Anötö dom, tiger ñac atac whiñ gêñ ñayham-ñayham nom-nga hóc géléc su. ⁵ Ñac sêsa si lèñ gitôm sem akin Anötö, tiger sêsêc in ndê ñaclai ahuc. Am mbo ahê lau kain dinan hoj. ⁶ Bu ñac si lau ñatô sêmbac yom lau e lau dau sêkóc ñac sa. Ma sêndôhôn ñac si yom tasan têtñ lauwhê gauc babalê, e lauwhê dau sêsóc ñac si yom ñapu. Lauwhê kain dinan mêtê sac ti mêtê ñalôm ñagalac-nga gêm ñac si ñalôm ahuc. ⁷ Ñac atac whiñ bu sêñgô yom daêsam, ma tac whiñ bu lau sêndôhôn ñac, magoc ñac si gauc sa dom pi yom bocke in yom ñandô. ⁸ Kêdôhônwaga tasan dinan sêkên kisa yom ñandô tòm Yanis lu Yambres sêkên kisa Moses.* Ñac si gauc tisac su, ma ñac si sêkên whiñ Anötö mbasi sambuc. ⁹ Magoc ñac si gwelen oc nem ñandô dom, ñahu bu lau tigauc hoj oc sêñyalê bu ñac si lèñ in lèñ gauc mbasi-nga, tòm Yanis lu Yambres si lèñ.

Pol gêm la Timoti

¹⁰ Am daôm kêyalê aô tidôn. Am kêyalê yom hoj nañ aô kadôhôn, ti aneñ lèñ gambo-nga, ma ñahu bocke dec gakôm gwelen, aneñ lèñ gakêñ whiñ-nga ti atac whiñ lau-nga, ma lèñ galhac ñannga ma gahóc ñawapac ti atac malô-nga. ¹¹ Am kêyalê gêñ hoj nañ hóc asê aô yêc malac Antiok, malac Aikoniam ma malac Listra, ma ñawapac ti ñandê hoj nañ aô gahóc. Magoc Pômdau kégaho aô su yêc gêñ hoj dinan. ¹² Yomandô wasôm têtñ am. Lau hoj nañ sêkên whiñ Yisu Kilisi, ma atac whiñ bu sêsa lèñ gitên, nañ lau oc sêkên kisa ñac bocdinañ. ¹³ Ma lau sac ti lau tasan si lèñ sac oc tisac sambuc. Ñac oc sêñsau lau ma lau oc sêñsau ñac.

¹⁴ Ma am daôm, yom nañ am kêdôhôn ma kêtñ whiñ su, nañ sap dôñ. Ñahu bu lau nañ sêndôhôn am, nañ am kêyalê ñac ti ñac si lèñ gitên su. ¹⁵ Têtñ ndoc am mbo balê, nañ am kêyalê Anötö ndê yom dabun nañ sêto yêc nañ. Yom dau gitôm bu kêtñ gauc têtñ yac e dakêñ whiñ Yisu Kilisi ma datap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-nga sa. ¹⁶ Ma Anötö ndê yom hoj nañ sêto yêc nañ, in ndê Ñalau gêm gölinj lau dec sêto. Bocdinañ yom dau in ñayham bu tandôhôn têtñ lau, tu datôc lau si giso asê ma tamatôc ñac-nga, ma tu dawhê

Anötö ndê lèñ gitên sa-nga. ¹⁷ Yac dakôm bocdinañ tu bu Anötö ndê lau sêñyalê in ndê yom hoj tidôn, ma yom dau nem ñac sa e sêkôm si gêñ sambob ñapep eñ.

4

¹ Am kêyalê bu Yisu Kilisi oc mbu men ti ñaclai atu bu nem gölinj gêñ hoj, ma in oc êñsahê lau tali ma lau batê pi ñac si mêtê. Yêc in angô-nga, ma yêc Anötö angô-nga, aô bu wandic yomsu am bocdec bu. ² Nem mêtê lau, ma whê Anötö ndê yom sa têtñ ñac tòm têtñ hoj. Kêtñ puc lau bu sêkôm sac dom, ma ñac nañ sêkôm giso, nañ tôc ñac si giso asê e sêkac si ñalôm kwi. Êmgilí lau hoj bu sêlhac ñannga. Puc daôm dôñ ma lhac ñannga ti atac pa su. Ma whê gêñ hoj sa yêc awê têtñ lau. ³ Bu têtñ oc men sa, nañ lau oc sêtec bu sêñgô yom ñandô pi Anötö ndê lèñ. Magoc ñac oc atac whiñ bu sêñgô yom nañ puc ñac dôñ bu sêkôm mêtê sac-sac tòm ñac dau si atac whiñ. Tu dinan-nga dec ñac oc sêsap kêdôhônwaga tasan dôñ, ma sêhê dannga ñac si yom ñapep eñ. ⁴ Ñac oc sêpóc danngasun ahuc têtñ yom ñandô, ma tac whiñ bu sêñgô lau andô si minj ñambwa-ñambwa.

⁵ Magoc am ñgac daôm ñgô. Yob daôm bu kôm gêñ hoj ti gauc eñ. Hóc ñawapac ti atac pa su, hoc ñawaê ñayham asê têtñ lau, ma kôm am nem gwelen nem akin Anötö-nga hoj ñapep ma ti atac whiñ.

⁶ Ma aô daun dec, kasahê bu têtñ men kêpiñ bu wahu nom dindéc sinj. Aneñ têtñ wambo nom-nga gitôm laclhu wain-nga nañ sêkêc pi alta ti da têtñ Anötö, ma kêpiñ bu pacndê. ⁷ Aô galhac ñannga ma gac sinj tu Anötö ndê yom ñayham-nga, aô katí e gahóc asê ñabatinj su, ma gakóc aneñ gakêñ whiñ dôñ. ⁸ Pômdau, yac neñ ñgac gitên êmatôc yac-nga kêmasan ñaôli ñayham bu kêtñ têtñ lau gitên têtñ béc ñambu-nga. Ma malô aô watap ñaôli ñayham dau sa. Magoc aô tanwasêñ dom. Lau hoj nañ sêkên bata Yisu bu mbu men, nañ oc sêtap si ñaôli ñayham sa bocdinañ.

Pol tac whiñ bu Timoti têtñ in ndi

⁹ Aô tac whiñ bu am êmasan daôm ñagahô ma têtñ aô mwen. ¹⁰ Bu aô kakinj Kresens têtñ gameñ Galesia-nga gi, ma Taitus têtñ gameñ Dalmesia-nga gi. Ma Demas hu aô sinj ma kôlhô têtñ malac Tesalonika gi, ñahu bu in tac whiñ gêñ nom-nga hóc géléc su. ¹¹⁻¹² Aô kakinj Tikikus têtñ malac Epesas gi su, ma Luk tawasê dec mbo whiñ aô. Têtñ ndoc am mwen, goc kôc Mak whiñ am, bu in ñgac

* 3:8 Yanis lu Yambres - ñgac lu dinan si ñaê yac oc datap sa yêc Yom Lêñsêm Akwa dom. Magoc lau ñatô gauc gêm bu inlu ñgac mbectoma lu nañ sêkôm gêñ dalô bu sêhóc géléc gêñ dalô nañ Moses kôm. Alic Eks 7:11, 22; ma 9:11.

ñayham bu nem aõ sa tu aneñ gwelen-nga.
¹³ Ma kôc aneñ ñakwê balin nan gahu sin
 whin Kapus yêc malac Troas, ma kôc aneñ
 bapia tilhuñ. Ma aõ tac whin ñandô bu am
 kôc aneñ bôc ñamlic ñatô, nan sêto Anôtô
 ndê yom pi, nan whin.

¹⁴ Aleksanda, ñgac pec ain-nga dinan, in
 kêñ kisa aõ ma kôm mêtê sac daêsam têt
 aõ. Pômdau oc kêñ ñagêyô têt in, êñkuc
 in ndê mêtê sac. ¹⁵ Yob daõm tu in-nga, bu
 in kêñ kisa yac tu gwelen ñawaê ñayham-
 nga, ma kalhac lau ahuc bu sêñgô dom.

¹⁶ Têt ndoc ñamata-nga nan lau Rom-
 nga sêmatôc aneñ yom, nan lau dan sêpuc
 aõ dôñ dom, hon sêhu aõ sin. Magoc
 aõ wateñ Anôtô bu suc ñac si giso kwi.
¹⁷ Têt ndoc dinan Pômdau dau kalhac
 whin aõ ma puc aõ dôñ, dec gam mêtê
 hon timala ma ñlau gameñ apa-nga hon
 nan sêmbo andu sêmatôc yom-nga, nan
 sêñgô. Ma in kêgaho aõ su yêc layon
 whasun.* ¹⁸ Ma aõ gakêñ whin bu in oc
 nem aõ si yêc gêt hon nan lau sac bu
 sêkôm têt aõ, ma kêñ aõ wandôc ñayham
 yêc in ndê gameñ undambê-nga. Dahoc in
 ndê waê asê kwahic dec ma tôm bêc hon
 ndi. Yomandô!

Yom ñambu-nga

¹⁹ Kôm aneñ acsalô ñayham têt Prisila
 lu in nakweñ Akwila ma têt lau hon nan
 sêmbo Onesiporas ndê andu. ²⁰ Erastas
 gacgeñ mbo malac Korin, ma gahu
 Tropimus sin mbo malac Miletus, bu in
 gêmbac. ²¹ Aõ tac whin bu am mweñ
 ñagahô, ma hêc asê dindec mun su, nan
 goc ndoc uhô-nga. Yubelas lu Pudens,
 ma Lainas lu Klaudia ma asidôwai gameñ
 dindec-nga hon sêkêñ si acsalô têt am.
²² Pômdau whin am ma in ndê mwasin puc
 mac hon dôñ.

* **4:17** Pol sôm bu Pômdau gêm in sa bu layon sen in dom. Têt têm dinan lau nan sêkêñ kisa lau sêkêñ whin-nga nan sêkêñ daêsam têt layon sen ñac. Tigeñ ñac sic yao bu sêkêñ lau Rom-nga têt layon dom. Pol in ñgac Rom-nga (Apo 16:37) ma tu dinan-nga lau atu-tu gauc gêm bu Pol ndê yom dinan in gitôm yom gôlin, ma lau sac nan sêkêñ kisa in, nan in gêm dôhôn ñac pi layon.

Pol ndê bapia têtj Taitus Yom whê bapia dindec sa-nga

Taitus inŋ ngac Israel-nga dom, magoc inŋ ngô ñawaê ñayham nanŋ Pol hoc asê, dec kêtj whinŋ Yisu Kilisi. Tinjambu inŋ kêsêlêtj whinŋ Pol, ma kôm gwelenŋ ñawaê ñayham-nga whinŋ inŋ. Inŋ pi malac Jerusalem whinŋ Pol lu Banabas têtj têtj nanŋ inŋ lu si sêlic lau aposel yêc dinanŋ (Gal 2:1; Apo 15:2). Pol kêtj inŋ Taitus têtj malac Korin tidim lu (2 Kor 7:6-7; 8:6, 16), ma tinjambu inŋ lu sêkôm gwelenŋ sêmbô nduc Krit. Pol hu Taitus sinŋ mbo nduc Krit tu yob lau sêkêtj whinŋ-nga nanŋ sêmbô dinanŋ (Taitus 1:5), ma tinjambu inŋ to bapia dindec têtj Taitus.

Yêc bapia dindec Pol to yom pi lêtj bu Taitus ênjalinŋ lau bata sa tu sênem gôlinŋ lau sêkêtj whinŋ-nga. Inŋ kêtj puc Taitus pi kêdôhônŋ waga tasanŋ, ma whê inŋ ndê gauc sa pi yom tu êndôhônŋ têtj lau sêkêtj whinŋ-nga, ma pi mêtê ñayham ma lêtj gitêtj tu sênkuc-nga. Yom atu nanŋ Pol tac whinŋ bu lau sêkêtj whinŋ-nga gauc nem ñapanŋ, nanŋ bu ñac sêti lau wakuc ña Ñalau Dabunŋ ndê ñaclai (2:14; 3:1-8).

Pol gic hu ndê bapia têtj Taitus

¹ Aô Pol, Anôtô ndê ngac akiŋ ma Yisu Kilisi ndê †aposel, gato bapia dindec. Aô gati aposel bu wapuc lau nanŋ Anôtô kêtjalinŋ ñac sa, nanŋ dôŋ, tu bu sêkêtj whinŋ Yisu ñanŋga, ma sênyalê yom ñandô nanŋ tôc Anôtô ndê lêtj gitêtj têtj ngac tu sênkuc-nga. ² Ma lau nanŋ sêkêtj whinŋ ma danga wambu yom ñandô dau, nanŋ sêkêtj bata mwasiŋ dandôc tanŋli ñapanŋ-nga. Anôtô gic bata mwasiŋ dau têtj yac munŋ su, têtj ndoc inŋ kêtj undambê ti nom su dom. Ma yac tanŋyalê bu Anôtô gitôm dom bu ênjau yac, ma boc-dinanŋ yom bocke nanŋ inŋ kêmatinŋ tidônŋ, nanŋ oc ñandô sa. ³ Yac neŋ Anôtô Nem Yac Si-nga kêtjalinŋ ndoc sa bu yom pi mwasiŋ dau meŋ sa tiawê, dec kwahic dec gic atu aô ma kêtj yom dau sip aô amanŋ bu wahoc asê têtj lau.

⁴ Bapia dindec gato têtj am Taitus, nanŋ aô galic am gitôm aô atunŋ ñandô tu hêclu neŋ dakêtj whinŋ-nga. Mwasinŋ ti yom malô têtj am, akêtj Damanŋ Anôtô lu yac neŋ †Ngac Nem Yac Si-nga Yisu Kilisi.

Taitus ndê gwelenŋ

⁵ Aô gahu am sinŋ mbo nduc Krit, ñahu bu aô tac whinŋ bu am mbo whinŋ lau sêkêtj whinŋ-nga ma ndic dabinŋ gwelenŋ ñatô. Ma ênyalinŋ lau bata sa tôm malac ndi, tôm nanŋ gasôm têtj am munŋ su. ⁶ Lic bu

ñamalac bocke nanŋ am bu kêtj ti ngac bata, nanŋ ndê lêtj bocdec. Inŋ ngac nanŋ ndê giso mbasi, ma inŋ gêm awhê tigenŋ. Inŋ ndê balêkoc sêkêtj whinŋ Yisu, sênggô yom, ma sêsa si lêtj malô. Ma boc-dinanŋ lau danŋ oc tôm dom bu sênggôlinŋ yom pi ñac. ⁷ Bu ngac nanŋ ti gôlôwac dabunŋ si ñagôlônŋ, nanŋ yob Anôtô dau ndê gêtj, ma boc-dinanŋ lic bu inŋ ngac nanŋ kôm giso danŋ dom. Lau sêtoc dau sa-nga, lau atac ñandê-nga, lau sêndic lau bambalinŋ-nga, lau sênôm gêtj ênjalinŋ ñac-nga, ma ñac nanŋ atac whinŋ mone kêlêc, nanŋ si danŋ oc tôm dom bu ti ngac bata. ⁸ Ngac ñayham bu am kêtj ti ngac bata, nanŋ ñamalac kôc lau sa ma êmwasiŋ ñac-nga, inŋ atac whinŋ mêtê ñayham ti gêtj ñayham honŋ, inŋ ñamalac gauc ñawa, ma inŋ sa ndê lêtj gitêtj ti dabunŋ ma timêtê dau ñapep. ⁹ Inŋ sap yom ñandô dakêtj whinŋ-nga tôm aposel sêndôhônŋ, nanŋ dôŋ. Ma boc-dinanŋ dec inŋ gitôm bu whê yom sa ñapep bu puc lau dôŋ, ma tôc lau nanŋ sêsenŋ yom ñandô, nanŋ si giso asê.

¹⁰ Bu lau sêsenŋ yom ñandô-nga daêsam dec sêmbô. Ñac lau whapanŋ ñambwa nanŋ sêndôhônŋ yom tasanŋ tu sênjau lau-nga. Ma mêtê kaiŋ dinanŋ, lau nanŋ sêsap lau Israel-nga si †pwac sêsê ñamlic ñatô su-nga dôŋ, nanŋ sêkôm hêc gêlêc su. ¹¹ Sôm têtj lau dinanŋ bu sênem dau dôŋ. Bu yom nanŋ sêndôhônŋ, nanŋ yom so, ma kêtj sônŋ lau daêsam si sêkêtj whinŋ. Ma sêndôhônŋ yom dau tu sêkôc awa-nga ñambwa. ¹² Ñac dau si propet danŋ hoc yom asê pi ñac ma sôm, “Lau Krit ñac lau tasanŋ ma lau sinŋsêlêc. Ñac lau oyom dinda, ma êlêmê seŋ gêtj ñawahô.” ¹³ Yom dau inŋ yom ñandô. Boc-dinanŋ sôm yom sêmbalanŋ-nga solop têtj lau Krit nanŋ sêndôhônŋ yom tasanŋ, bu sênem dau kwi ma sêkêtj whinŋ yom ñandô. ¹⁴ Ma sêhu l au andô Israel-nga si minŋ ñambwa-ñambwa honŋ sinŋ, ma sêsoc lau nanŋ sêhu yom ñandô sinŋ, nanŋ si ñagôlinŋ ñambwa ñapu tiyham dom.

¹⁵ Lau nanŋ si ñalôm ñawasi, nanŋ si gêtj honŋ oc ñawasi boc-dinanŋ. Magoc lau ti ñalôm ñadômbwi nanŋ sêkêtj whinŋ Yisu dom, nanŋ si gêtj danŋ oc ñawasi yêc Anôtô anŋgô-nga dom. Ñac si gauc ti ñalôm ñadômbwi sa ma tisac su. ¹⁶ Lau kaiŋ dinanŋ sêsoc bu sênyalê Anôtô, magoc ñac si mêtê tôc asê bu sênyalê inŋ danŋ dom. Ñac lau sac sambuc, ma lau danŋgapêc-nga. Oc tôm bu ñac sêkôm gêtj ñayham danŋ dom.

2

Pol kêtj yom têtj Taitus bu êndôhônŋ têtj lau

¹ Taitus, êmdôhônŋ lau êmkuc yom ñandô nanŋ lau sêkêtj whinŋ-nga honŋ sênkuc. ² Êmdôhônŋ launŋgac akwa-kwa bu

sênôm gêñ êñij ñac-nga dom ma sêmbo gauc ñawa en, sêtimêtê dau ñapep, ma sêsa si lêñ solop en. Puc ñac dôñ bu sêsap yom ñandô dakêñ whiñ-nga ma mêtê atac whiñ lau-nga dôñ, ma sêlhac ñannga. ³ Ma ñalêñ tigeñ dinañ, êmdôhôn lauwhê akwa-kwa bu sêsa si lêñ gitôm lauwhê dabuñ andô, sêsôm yom bambaliñ pi lau dom, sênôm wain êñlêc dom, ma sêti kédôhônwaga mêtê ñayham-nga. ⁴ Bocdinañ ñac oc sêtôm bu sêndôhôn lauwhê wakuc bu atac whiñ si laungaci ti balêkoc, ⁵ sêtimêtê dau ñapep, sêsa lêñ ñayham ma ñawasi, sêkôm si gwelen andu-nga ñapep en ma ti atac whiñ, ma sêsôc si laungaci ñapu. Ñac bu sêkôm bocdinañ, dec oc tôm dom bu lau nañ sêkêñ whiñ dom, nañ sêsu Anötô ndê yom susu.

⁶ Ma êmgilí balêi wakuc bu sênem gôlin si lêñ ñapep. ⁷ Am daôm yob nem lêñ hoñ bu ti dôhôn ñayham bu balêi sêlic ma sêñkuc. Gêñ bocke nañ am bu êmdôhôn têtñ ñac, nañ am daôm kôm muñ, goc ñac sêlic ma sêñkuc. Kôm ti ñandô ma ti nem ñalôm sambuc en. ⁸ Yob nem whamsuñ bu sôm yom ñayham en têtñ ndoc am bu êmdôhôn ñac, ma bocdinañ lau dañ oc sêtôm dom bu sêpu am nem yom. Ma bocdinañ lau nañ sêkêñ kisa am, nañ oc tôm dom bu sêtap yom dañ sa bu sêñgôlin pi yac lau dakêñ whiñ-nga, ma tu dinañ-nga ñac oc maya dau.

⁹ Sôm têtñ lau akiñ ñambwa nañ sêkêñ whiñ Yisu, bu sêsôc si ñadaui si yom hoñ ñapu, ma sêsôm yom sac dañ pi ñac dom. Sênem akiñ ñapep, tu bu si ñadaui sêlic ñac ñayham-nga. ¹⁰ Ñac sênem kan si ñadaui si gêñ dom, dec ñadaui oc atac lu-lu dom bu sêkêñ gêñ sip ñac amba bu sêyob. Ñac bu sêkôm si mêtê hoñ ñapep, dec lau daêsam oc tac whiñ bu sêñgô yom nañ tandôhôn pi yac neñ Anötô, nañ gêm yac si.

Anötô ndê mwasin nem yac si-nga ña-ñandô

¹¹ Bu Anötô kêkin Kilisi sip nom meñ ma mbac ndu tu lau hoñ-nga, ma bocdinañ in ndê mwasin atu nem lau si-nga meñ sa tiawê. ¹² Ma mwasin dau gêm yac sa tu lêñ dambo nom-nga, ma kédôhôn yac bu dapuc dômwêñ mêtê sac nom-nga hoñ, ma datimêtê dauñ bu dasa lêñ gitêñ ti dabuñ en. ¹³ Dasap lêñ dau dôñ, ma dahôn bêc ñayham nañ dakêñ batan dambo, nañ yac neñ Anötô tiawê ma Ngac Nem Yac Si-nga Yisu Kilisi, oc mbu meñ ti ñawasi atu. ¹⁴ Yisu Kilisi kêñ dau tu yac-nga, bu nemlhi yac ma êñgapwêc yac su yêc sakin mêtê sac-nga, ma bu kôm yac dati in dau ndê lau wakuc. Ma in atac whiñ bu yac dambo

ti lêñ ñawasi ma dakêñ neñ ñalôm sambuc tu dakôm mêtê ñayham-nga.

¹⁵ Taitus, êmdôhôn yom hoñ dindec têtñ lau sêkêñ whiñ-nga. Êmgilí ñac ti ñannga bu sêsôc yom dau ñapu, ma lau nañ sêkôm giso, nañ êmatôc ñac ti ñaclai bocdinañ. Ma yob daôm ñapep bu lau dañ sêpu am dom.

3

Lau sêkêñ whiñ-nga si lêñ wakuc

¹ Whê sa tiyham têtñ lau sêkêñ whiñ-nga, bu mêtê ñayham bocdec gic ñac ñawaê. Sêsôc gôlinwaga ti lau bata ñapu, ma dañga wambu yom ñapep. Ma ñac sêhê gauc pi mêtê ñayham e sêkôm ñapan. ² Ñac sêsôm yom sac-sac pi lau dom, sêsen dau dom, ma sêkôm mêtê malô têtñ lau hoñ. Ma sêmbo ti sêñgwiniñ dau ma sêtoc lau hoñ sa ñapep. ³ Bu kwahic dec yac dasa neñ lêñ tiwakuc. Magoc muñ-nga, yac dakêñ whiñ su dom, ma dasa lêñ gauc mbasi-nga. Yac lau dañanpêc-nga, ma mêtê ñalôm ñagalac-nga ti mêtê nom-nga kôm yac neñ gauc kêñsôn e tam akiñ mêtê sac dau tac ñawaê. Dambo ti dalic lau ñatô sac ma tam lêmuy ñac, ma mêtê atac tec asidôwai-nga gêm yac hoñ ahuc. ⁴ Tigeñ tiñambu yac neñ Anötô Nem Yac Si-nga ndê lêñ tawalô ti atac whiñ yac-nga meñ tiawê. ⁵ In gêm yac si, tu yac neñ lêñ ñayham dañ-nga dom, magoc tu in dau ndê mêtê tawalô yac-nga. In gêm yac si ñalêñ bocdec. In kêgwasiñ yac neñ mêtê sac hoñ su dec yac dati lau wakuc, ma Nalau Dabuñ wê yac dasa neñ lêñ tiwakuc. ⁶ Yomandô. Tu Yisu Kilisi yac neñ Ngac Nem Yac Si-nga, dec Anötô kêmwasiñ yac kêlêc ma kêñ Nalau Dabuñ dau sip yac neñ ñalôm. ⁷ In kôm boc-dinañ dec sam yac bu lau gitêñ, kêkuc in ndê lêñ êmwasiñ yac-nga. Ma kwahic dec yac dawêkain gameñ dandôc tarli ñapan-nga, nañ dakêñ batan dambo. ⁸ Yom hoñ dinañ in yom ñandô ma ñayham tu dakêñ whiñ-nga.

Aô tac whiñ bu am puc aneñ yom hoñ dôñ têtñ gôlôwac dabuñ, bu lau hoñ nañ sêkêñ whiñ Anötô, nañ sêyob dau ñapep bu sêkôm mêtê ñayham ñapan. Lêñ dinañ in lêñ ñayham ma oc êmwasiñ lau hoñ.

⁹ Am ndic ahê lau nañ êlême sêsen dau tu yom gauc mbasi-nga, ma tu yom pi abaji si ñaê-nga. Ma ndic ahê lau nañ sêwhê dau kôc ma sêsen dau pi lau Israel-nga si yomsu. Nahu bu ñac si yom hoñ dinañ ñandô mba, ma oc nem lau sa dom. ¹⁰ Asa nañ bu kôm mêtê whê lau kôc-nga, nañ sôm in. In bu kôm tiyham, goc sôm in tidim lu-nga. Ma in bu sôc ñapu dom, dec am ti lau sêkêñ whiñ-nga hoñ apuc dômwêm in. ¹¹ Am kêyalê su, bu ñamalac

kaiŋ dinarŋ ndê lêŋ kêŋsôŋ, ma iŋ kôm sac. Iŋ kic dau ndê yom tu tap Anötö ndê matôc sa-ŋga, ŋahu bu iŋ sap lêŋ narŋ iŋ kêyalê bu lêŋ so, narŋ dôŋ.

Yom ŋambu-ŋga

¹² Malô wanŋiŋ Atemas me Tikikus têtŋ am loc, ma têtŋ ndoc iŋlu si danŋ hóc asê am, narŋ êmsalê seŋ bu têtŋ malac Nikopolis mweŋ ŋagahô ma lic aô. Ŋahu bu aô gauc gêm bu wambo malac dindê têtŋ ndoc uhô-ŋga. ¹³ Têtŋ ndoc Senas, ŋgac êmatôc yom-ŋga, lu Apolos bu sêhu nduc Krit siŋ, narŋ goc kôm gêtŋ hoŋ bu êmasaŋ iŋlu si seŋ gwanarŋ. Ma bocdinarŋ iŋlu oc sêpônda gêtŋ danŋ dom. ¹⁴ Êmdôhônŋ yac neŋ lau sêkêtŋ whiŋ-ŋga bu sêkôm gwelenŋ ŋayham tu bu sêkôm kwa dau ma sênem lau narŋ sêpônda dau, narŋ sa-ŋga. Ma bocdinarŋ ŋac si sêkêtŋ whiŋ oc nem ŋandô. ¹⁵ Lau hoŋ narŋ sêmbo sêwhiŋ aô, narŋ sêkêtŋ si acsalô têtŋ am. Ma aô wandac am bu kêtŋ aneŋ acsalô têtŋ lau sêkêtŋ whiŋ-ŋga hoŋ narŋ atac whiŋ yac. Pômdau ndê mwasinŋ whiŋ mac hoŋ.

Pol ndé bapia têtj Pilemon Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pilemon dau inj ngac kêtj whinj Pômdau-nga nanj ndöc malac Kolosi, ma inj ngac ti lêlôm. Muñ-nga Pilemon gêmlihi ngac danj ñaê Onesimus bu ti inj ndê ngac akinj nambwa, magoc malô inj sinj Pilemon ma kôlhô gi mbo malac danj. Tinambu Onesimus ngô ñawaê ñayham nanj Pol hoc asê e inj gêm dau kwi ma kêtj whinj Yisu. Inju sêmbo sêwhinj dau e Pol bu êñkinj Onesimus mbu têtj Pilemon ndi, dec to bapia dindéc têtj inj. Lau Rom-nga si yomsu danj yêc bocdec bu, ngac akinj bocke nanj sinj ndê ñadau ma kôlhô su yêc inj, nanj tòm bu ñadau ndic inj ndu. Tu dinañ-nga dec Pol to bapia ma ndac Pilemon bu kôc Onesimus sa ti atac ñayham, ma lic inj tòm ngac akinj dom, magoc tòm asidôwa kêtj whinj-nga danj. Bu kwahic dec ngac dau kêtj whinj Yisu Kilisi.

Pol whê bapia dindéc nahu sa

¹ Aô Pol, nanj gandöc gapocwalô tu Yisu Kilisi-nga, alu Timoti yac neñ asidôwa, ato bapia dindéc têtj Pilemon, alu mba silip ñayham nanj kôm Anötö ndê gweleñ whinj au. ² Ma yac ato têtj lau sêkêtj whinj-nga nanj êlêmé sêkac sa bu sêlic om sêmbo am nem andu, ma têtj yac neñ lhuñwê Apia, ma têtj Akipus yac neñ asidôwa nanj kôm gweleñ whinj yac tòm Anötö ndê ngac sinj-nga ñayham. ³ Mwasinj ti yom malô akêtj Damanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, têtj mac hoñ.

Pol gêm danje Anötö tu Pilemon-nga

⁴ Yêc anej mbec hoñ ñalôm, aô gauc gêm am, ma gam danje anej Anötö tu am-nga. ⁵ Nahu bu aô gangô bu am kêtj whinj Pômdau Yisu ñanga, ma am atac whinj Anötö ndê lau dabuj hoñ. ⁶ Aô gatenj mbec bu mwasinj ñayham hoñ nanj yac datap sa yêc Kilisi, nanj oc lhac am nem gauc ñamata tòm bêc hoñ. Ma bocdinañ am nem kêtj whinj oc nem ñandô daêsam ma nem lau daêsam sa. ⁷ O anej asidôwa, ñawaê pi am nem mêtê atac whinj lau sêkêtj whinj-nga ti gêm ñac sa-nga, dec kôm aô atac ñayham atu ma puc aô dônj.

Pol gêm malô Pilemon ndê ñalôm tu Onesimus-nga

⁸ Aô bu wandac am tu gêtj danj-nga. Gitôm bu wandic atu am bu kôm gêtj dau tu Kilisi ndê ñaê-nga. ⁹ Magoc tu mêtê atac whinj dauñ-nga, dec wasôm ñambwa têtj am. Am kâyalê aô su, aô ngac andô Pol

nanj gandöc gapocwalô tu Yisu Kilisi-nga. ¹⁰ Aô bu wanem aô neñ balê Onesimus awha têtj am. Inj ngô mêtê nanj aô gahoc asê yêc gapocwalô, ma kêtj whinj dec aô gasam inj bu aô atuñgac. ¹¹ Muñ-nga inj gêm akinj am, tigeñ inj hu am sinj dec am gêlic inj bu ngac akinj sac. Magoc kwahic dec inj ti ngac akinj ñayham tòm bu oc nem alu lu-lu sa. ¹² Aô tac whinj inj ñandô, magoc kwahic dec wanñinj inj mbu têtj am loc. ¹³ Aô gandöc gapocwalô tu gwelenj ñawaê ñayham-nga, ma aô tac whinj bu wakôc Onesimus dôñ gacgeñ mbo whinj aô bu nem aô sa. Am bu lic ñayham bu hu inj sinj bu mbo whinj aô, dec am oc nem aô sa ñandô. ¹⁴ Magoc aô gatec bu wakac am bu hu inj sinj têtj aô. Aô atac whinj bu am kôm tu am daôm nem atac whinj-nga. Tu dinañ-nga dec aô oc wakôc inj dôñ bu mbo whinj aô lec dom, bu aô gangô yom gatô yêc am su dom.

¹⁵ Mboe Anötö gêlic ñayham bu Onesimus hu am sinj ñasawa apê, tu bu inj tap señ ndöc tali ñapanj-nga sa, ma bocdinañ inj oc mbu loc ma mbo whinj am ñapanj ej. ¹⁶ Ma inj oc mbo whinj am gitôm ngac akinj ñambwa dom. Kwahic dec inj hóc gêlêc ngac akinj, inj ti am nem asidôwa tac whinj-nga solop. Aô atac whinj inj ndu andô, magoc aô kayalê bu am oc atac whinj inj hóc gêlêc. Nahu bu inj am nem ngac akinj, ma inj am nem asidôwa kêtj whinj Pômdau-nga whinj.

¹⁷ Bocdinañ am bu lic aô tòm nem asidôwa danj, dec kôc inj sa tòm am kôc aô dauñ sa. ¹⁸ Giso me têtj bocke nanj inj kôm têtj am, nanj hu sinj sip aô amanj. ¹⁹ Aô Pol gato yom dindéc ña aô dauñ amanj, ma aô wasôm têtj am bu aô oc waô inj ndê têtj têtj am. Magoc gauc nem bu am daôm nem têtj yêc aô bocdinañ, nahu bu tu aô-nga dec am tap señ mbo tamli-nga sa. ²⁰ O anej asidôwa, aô wandac am bu kôc Onesimus sa tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga, dec oc kôm anej ñalôm tighô. ²¹ Aô gato bapia dindéc têtj am, ma gakêtj whinj bu am oc sôc anej yom ñapu, ma kôc Onesimus sa ti atac whinj, hóc gêlêc gêtj nanj aô gandac, nanj su.

Yom nambu-nga

²² Ma gêtj danj tiyham. Aô wandac am bu êmasañ am nem andu ñalôm danj gwananj, tu aô waloc wambo-nga. Nahu bu aô gakêtj whinj bu Anötö oc ngô mac nem mbec, dec gakêtj batanj bu wahu gapocwalô sinj ma wati ñacleñ mac. ²³ Epapras nanj ndöc gapocwalô whinj aô tu Yisu Kilisi-nga, nanj kêtj ndê acsalô têtj am. ²⁴ Ma Mak lu Aristakus, ma Demas lu Luk nanj sêkôm gweleñ sêwhinj aô, nanj bocdinañ.

²⁵ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasinɔ puc
mac hoɔ nem ɲalôm dɔɲ.

Hibru Yom whê bapia dindec sa-nga

Ŋamalac nanj to bapia dindec, nanj to ndê ñaê dom, magoc inj kêyalê lau Israel-nga si lêtj ti sakinj akwa, ma yom nanj sêto yêc Yom Lêñsêm Akwa, nanj tidônj. Lau ñatô gauc gêm bu mboe Banabas to, ma ñatô gauc gêm bu ñgac danj ñaê Apolos to, tigenj yac tanjalê dom bu asa solop to bapia dau.

Bapia dindec hêganônj lau Israel-nga nanj sêkêñ whinj Yisu Kilisi. Lau dau sêtap kisa daêsam sa tu ñac si sêkêñ whinj-nga, dec ñatô gauc gêm bu sêmbu sêtêñ si lêtj akwa sem akinj Anôtô-nga sêndi. Tu dinanj-nga, ñamalac nanj to bapia dindec, nanj bu puc ñac si sêkêñ whinj Kilisi dôñ. Inj tôte asê tiawê bu Yisu ndê waê hôte gêlêc Anôtô ndê anjela si, ma hôte gêlêc Moses ndê bocdinanj. Ma Yisu inj ti dabunjsiga atu pwac wakuc-nga, nanj hôte gêlêc lau Israel-nga si lau dabunjsiga pwac akwa-nga su. Ma Yisu ndê sakinj pwac wakuc-nga dau, hôte gêlêc dabunjsiga pwac akwa-nga si sakinj su bocdinanj.

Bapia dindec whê sa bu lêtj tigenj yêc bu lau sêti lau gitêñ yêc Anôtô anjô-nga, nanj sêkêñ whinj Yisu Kilisi dau. Tu dinanj-nga dec ñamalac nanj to bapia dindec, nanj bu êñgilil lau bu sêsap si sêkêñ whinj Yisu dôñ ñannga. Inj to yom pi lau honj nanj sêkêñ whinj Anôtô têtj Abraham ndê têm ma menj, ma toc ñac sa ti dôhônj ñayham bu lau têm kwahic dec-nga sêñkuc. Ma inj tôte lêtj ñayham têtj lau sêkêñ whinj-nga bu sêlhac ñannga têtj ndoc ñawapac me kisa tap ñac sa, ma sêsap mêtê atac whinj asidôwai-nga dôñ.

Yisu tôte Anôtô ndê ñawasi asê

¹ Muñ-nga Anôtô hoc inj ndê yom asê têtj abanj Israel-nga tidim daêsam ma ñalêtj daêsam, ña inj ndê lau propet. ² Magoc tinjambu inj kêkinj inj dau Atunjac sip nom menj, ma Atu dau hoc Anôtô ndê yom asê têtj yac. Anôtô kêñ undambê ti nom ma gêtj honj ña Atu dau, ma kêñ inj ti ñadau bu wêkainj gêtj honj. ³ Atu dau ndê yom ña-ñaclai yob gêtj honj, ma ti ñac si ñahu sêmbu-nga. Inj kôte Damba Anôtô anjô solop, ma dalic Anôtô ndê ñawasi atu yêc inj. Inj sip nom menj ma kêmasanj lêtj bu êñgwasinj yac neñ mêtê sac ñ adômbwi su,

goc mbu pi undambê gi ndôc Anôtô ñaclai ti ñawasi ñadau ndê andô-nga.

Anôtô toc Atu sa hôte gêlêc anjela su

⁴ Ñalêtj dinanj Anôtô toc inj ndê Atu sa hôte gêlêc anjela honj su, ma ñaê ti waê nanj Anôtô kêñ têtj inj, nanj hôte gêlêc anjela honj si su bocdinanj. ⁵ Gauc nem yom nanj Anôtô gic bata pi kinj nanj oc wêkainj Dawid ndê pônj kinj-nga, nanj sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aô neñ atunjac solop, ma aô gati am Damam. [BW 2:7]

Ma sêto yom kainj tigenj pi inj bocdec bu: Aô wati inj Damba, ma inj oc ti aô Atunjac. [2 Sam 7:14]

Yom lu dinanj gic waê Anôtô Atu solop, magoc Anôtô sôm yom kainj dinanj pi anjela danj dom.

⁶ Ma têtj ndoc Anôtô kêkinj Atu mbêc dau sip nom menj, nanj inj sôm yom pi inj tôte sêto yêc bocdec bu:

Anôtô ndê anjela honj sêpônj haduc têtj inj ma sêtoc inj sa sêndic ñawaê. [Diut 32:43 LXX]*

⁷ Anjela dau sem akinj Anôtô, tôte yom nanj inj sôm pi ñac bocdec bu:

Inj kêkinj inj ndê anjela bu sênem akinj inj gitôm mbu ma gitôm ya ñawahô. [BW 104:4]

⁸ Magoc inj toc inj Atunjac sa kêlêc, ma sôm yom pi inj bocdec bu:

O Anôtô, am nem gôlinj oc yêc titêmitê, ma am oc nem gôlinj am nem lau ti lêtj gitêñ erj.

⁹ Am tac whinj lêtj gitêñ ma tec lêtj sac, ma tu dinanj-nga dec Anôtô, am nem Anôtô, toc am sa hôte gêlêc nem asidôwai honj su, ma kêñ atac ñayham kêsalê am ahuc, gitôm inj kêc ndip kwi pi am e gêm am ahuc. [BW 45:6-7]

¹⁰ Ma sêto yom danj tiyham pi Atunjac, nanj yêc bocdec bu:

O Pômdau, têtj têm ñamata-nga andô, am kêmasanj nom ti gêtj honj, ma undambê inj am amam ña-gwelej.

¹¹ Nom ti undambê oc sêninga, magoc am oc mbo. Gameñ lu dinanj oc sêtisac gitôm ñakwê akwa. ¹² Am oc kôte undambê ti nom su, tôte ñamalac danj kôte ndê ñakwê akwa su ma kêlhuj sa. Tigenj am oc nem daôm kwi dom, ma am nem têm mbo-nga oc pacndê dom bocdinanj. [BW 102:25-27]

¹³ Ma yom danj tiyham Anôtô sôm gic waê inj Atunjac bocdec bu:

Am ndôc aô amanj andô-nga e nditôm aô wakêñ nem ñacyo sêsoc am gahim ñapu. [BW 110:1]

* 1:6 Yom nanj sêto yêc Yom Lêñsêm Akwa, nanj sêto ña Yom Hibru, ma tinjambu lau Israel-nga sem kwi sip Yom Grik, ma sêsam trenlesen dau bu 'Septuagint.' Mac bu alic 'LXX' yêc whinj ñabatinj danj ñanamba, nanj tôte asê bu yom dau menj akêñ Septuagint. Têm ñatô yom nanj yêc Septuagint ma yom nanj yêc Hibru Baibel sêso dau.

Inj sôm yom kainj bocdinaŋ pi aŋela si danj dom. Mba! ¹⁴ Anötö ndê aŋela ŋac ŋalau naŋ sem akinj inj, ma inj kêkinj ŋac bu sênem akinj lau naŋ sêwêkainj mwasinj sêndöc tali-ŋga.

2

Dayob daunj bu daso mwasinj dandöc tanli-ŋga dom

¹ Tu dinaŋ-ŋga dec yom naŋ Anötö ndê Atu hoc asê, ma yac dangö ŋawaê su, naŋ daköc tidöŋ lhac neŋ gauc ŋapanj, bu daso Anötö ndê mwasinj dom. ² Gauc nem abanji Israel-ŋga naŋ aŋela sêhoc Anötö ndê yomsu asê têtj ŋac. Yom dau inj yom ŋambwa dom. Bu ŋac si asa naŋ kêtjili yomsu dau ŋadanj, me dangapêc têtj Anötö, naŋ tap ŋagêyö sa tu gêtj dinaŋ-ŋga. ³ Bocdinaŋ yac lau têtj kwahic dec-ŋga bu dapuc dömwêŋ Anötö ndê mwasinj atu naŋ kôm tu nem yac si-ŋga, dec ŋalêŋ mba bu dalhö su yêc inj ndê matöc. Pömdau Yisu hoc yom asê pi mwasinj dau su, ma lau naŋ sêŋgö sa inj whasuj solop, naŋ sic dulu têtj yac ma sêpuc döŋ bu yomandö. ⁴ Ma Anötö dau puc yom dau döŋ bocdec bu. Inj kêtj ŋaclai têtj lau naŋ sêhoc yom dau asê bu sêkôm gêtj dalö ti gêtj atu-tu tidau-tidau, ma inj puc ŋac döŋ ŋa Njalau Dabuŋ ndê mwasinj tidau-tidau, naŋ gic sam têtj ŋac tôm inj ndê atac whinj.

Yisu meŋ ti ŋamalac bu kôm Anötö ndê lêtj nem yac si-ŋga ŋandö sa

⁵ Yom pi têtj wakuc, naŋ yac asôm asê su. Ma têtj ndoc dau meŋ sa, naŋ goc aŋela danj oc sênem gölinj dom. ⁶ Magoc gauc nem yom naŋ ŋamalac danj sôm têtj Anötö, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Yac ŋamalac yac sake dec am gauc gêm yac ŋapanj?

Ma tu sake-ŋga am yob Adam ndê wakuc yac?

⁷ Ŋawasi ti waê naŋ am kêtj têtj yac, naŋ kêtj bu tap aŋela dau si sa.

⁸ Ma am kêtj gêtj hoŋ sêsöc yac ŋapu. [BW 8:4-6]

Yom naŋ sôm bu Anötö kêtj gêtj hoŋ sêsöc yac ŋamalac ŋapu, naŋ hêganöŋ gêtj hoŋ naŋ Anötö kêtj. Tigeŋ kwahic dec dalic gitôm gêtj hoŋ sêsöc yac ŋapu su dom. ⁹ Magoc yac dalic Yisu, naŋ Anötö kêkinj sip nom meŋ, dec hu ndê waê naŋ hóc gêlêc aŋela si su, naŋ sinj, ma meŋ ti ŋamalac. Ma inj mbac ndu tu lau hoŋ si sac-ŋga, kêtj Anötö ndê lêtj êmwasiŋ lau-ŋga, dec Anötö uŋ inj sa tiyham, ma kêtj waê ti ŋawasi atu têtj inj. ¹⁰ Bu Anötö tac whinj bu êmasaŋ lêtj bu lau daêsam sêti inj atuŋgaci ti atuwêi, ma sêtap inj ndê ŋawasi sa. Ma lêtj dau ŋandö sa bocdec bu, Yisu ti ŋamalac ma hóc ŋandê atu e

mbac ndu. Ma ŋalêŋ dinaŋ Anötö gêlic inj gitôm solop bu ti ŋadau nem lau si-ŋga. Anötö kêmasaŋ gêtj hoŋ, ma gêtj hoŋ sêmbö tu inj-ŋga, ma bocdinaŋ lêtj kainj dinaŋ gic inj ŋawaê solop.

¹¹ Yisu kêtjuc lêtj dinaŋ bu kôm lau sêti dabuŋ, ma lau naŋ sêti dabuŋ kwahic dec sêsam Anötö bu ŋac si Damba sêwhinj inj. Tu dinaŋ-ŋga Yisu maya dau dom bu sam ŋac bu inj ndê asii ti lhuwêi. ¹² Tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Aö oc wahoc am nem waêm asê têtj aö neŋ asidöwai ti lhuwêi,

ma wanem wê wampinj am-ŋga yêc gölöwac dabuŋ aŋgö-ŋga. [BW 22:22]

¹³ Ma yom danj tiyham sôm:

Aö oc wakêtj whinj Anötö. [Ais 8:17]

Ma danj tiyham yêc bocdec bu:

Alic aö dec galhac gawhij balêkoc naŋ Anötö kêtj têtj aö. [Ais 8:18]

¹⁴ Balêkoc naŋ Yisu sôm yom dinaŋ hêganöŋ ŋac, naŋ ŋamalac ti dac ma ŋamsôm. Tu dinaŋ-ŋga dec inj ti ŋamalac gitôm ŋac, ma mbac ndu gitôm ŋamalac. Ma inj ndê mbac ndu ma tisa akêtj lau batê-ŋga ŋa-ŋahu andö, naŋ bu ku Sadaŋ, naŋ ti ŋaclai dambac ndu-ŋga ŋadau, naŋ dulu. ¹⁵ Ma lau naŋ sêtöc dambac ndu e gêtj dau kôm ŋac sêmbö sêtôm lau naŋ sêndöc gapocwalö ŋapanj, naŋ Yisu ndê gwelenj dinaŋ kêtjapwêc ŋac su.

¹⁶ Gêtj dau töc dau yêc awê bu inj kôm tu bu nem aŋela sa-ŋga dom, magoc inj kôm bu nem Abraham ndê wakuc sa.

¹⁷ Ŋalêŋ tigeŋ yêc bu Yisu nem inj ndê asii ti lhuwêi nom-ŋga sa ŋapep, ma nem akinj ŋac yêc Anötö aŋgö-ŋga gitôm dabuŋsiga ŋayham naŋ tôm bu tawalö ŋac, ma tôm bu êmasaŋ lêtj bu Anötö suc ŋac si sac kwi-ŋga. Ma ŋalêŋ dau bocdec, têtj ndoc inj mbo nom, naŋ inj ti ŋamalac ma mbo gitôm ŋac, ma kêsahê gêtj hoŋ gitôm ŋac sêŋsahê. ¹⁸ Bu inj dau kêsahê ŋawapac lêtôm-ŋga su, ma tu dinaŋ-ŋga inj gitôm bu nem yac lau nom-ŋga sa têtj ndoc lêtôm tap yac sa.

3

Yisu ndê waê hóc gêlêc Moses ndê su

¹ Bocdinaŋ aneŋ asidöwai dabuŋ, naŋ datap Anötö ndê galem undambê-ŋga sa dawhij daunj, aköc gauc pi Yisu. Inj têtj yac meŋ gitôm aposel gêm Anötö aŋgö, ma ti yac neŋ ðdabuŋsiga atu naŋ kalhac Anötö aŋgö-ŋga tu yac-ŋga, tôm yom naŋ yac dakêtj whinj ti dahoc asê. Kwahic dec aö bu wasôm têtj mac bu akêtj inj lhac nem gauc ŋamata. ² Anötö kêtjalinj Yisu sa ma inj gêm ndê gwelenj ŋapep e gic dabij, tôm Moses gêm inj ndê gwelenj ma gêm akinj Anötö ndê lau Israel-ŋga ŋapep eŋ. ³ Magoc Anötö

po Yisu ndé waê sa hôc gêlêc Moses ndé su, ma tu dinañ-nga dec akêñ Yisu lhac nem gauc ñamata. Ñalêñ tigen, yac datoc ñamalac nañ kwê andu, nañ sa hôc gêlêc andu nañ in kwê, nañ su. ⁴ Bu andu dan dau kwê dau dom, ñamalac kwê-nga mbo. Magoc gêñ hoñ ñahu, nañ Anötö dau.

⁵ Moses kôm in ndé gwelêñ hoñ ñapep mbo Anötö ndé lau Israel-nga ñalôm, ma hoc yom asê gwanaj pi gêñ nañ tinjambu Anötö oc tôc tiawê. In kôm gwelêñ dau gitôm Anötö ndé ñgac akiñ nambwa. ⁶ Magoc Kilisi in Anötö ndé Atungac solop, ma kôm ndé gwelêñ ñapep ma yob Anötö ndé lau gitôm ñac si ñagólôn. Ma yac bu dasap neñ dakêñ whiñ dôñ ñaŋga ti neñ ñalôm pêñ dôñ, ma mayaj dauñ dom pi mwasin nañ tanjkwê bu datap sa tu Yisu-nga, dec yac oc dati Anötö ndé lau solop.

Puc dasap neñ dakêñ whiñ dôñ-nga

⁷ Tu dinañ-nga dec akôc gauc ñapep pi yom nañ Ñalau Dabuñ sôm, nañ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, ⁸ nañ ayob bu asôn ñaŋamsuñ ahuc têt in dom, tôm lau Israel-nga sêkôm têt in ndoc sêtap lêtôm sa, ma sêli dau sa têt in yêc gameñ sawa. ⁹ Yêc dinañ mac apami sêlic gêñ dalô nañ aô gakôm têt ñac gitôm yala 40, tigen sêtec aô ma sêñsahê aô ñapan ña ñac si mêtê sac.

¹⁰ Tu dinañ-nga dec aô atac ñandê têt lau têt dinañ-nga, ma gasôm têt dauñ, “Ñac si ñalôm ñadandi ñapan, ma sêsap aô dôñ dom. Ma sêsa aneñ lêt dom.”

¹¹ Ma tu aneñ atac ñandê-nga dec kamatiñ yom tidôn bocdec bu, “Ñac oc sêtap têt nañ aô kayaliñ sa tu sêñwhañ dau-nga, nañ sa dom.” [BW 95:7b-11]

¹² Bocdinañ aneñ asidôwai, sac tigen-tigen ayob daôm bu mêtê sac êñgalôm nem ñalôm e akêñ whiñ gwalec, ma akac daôm su yêc Anötö Tali Ñadau dom.

¹³ Anjilî nem asidôwai hoñ bu sêsap lêt gitêñ dôñ ma sêyob dau têt mêtê sac, bu kôm ñac si dan ndé ñalôm ñadandi sa e in hu Anötö ti ndé lêt siñ dom. Akôm bocdinañ tôm bêc hoñ, bu Anötö kêt ñasawa têt yac bu dasôc in ndé yom ñapu têt têt kwahic dec-nga. ¹⁴ Bu têt têt yac dakêñ whiñ tiwakuc, nañ dalhac ñaŋga ma tanjkwê Yisu ti dakêñ whiñ in ti neñ ñalôm sambuc. Magoc yac bu dakôm bocdinañ dom e dahu nom dindêc siñ, dec oc tôm dom bu dawêkain Anötö ndé mwasin atu, nañ gic lau nañ sêti Kilisi ndé, nañ ñawaê. ¹⁵ Gauc nem yom nañ Anötö sôm bocdec bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, nañ ayob bu asôn ñaŋamsuñ ahuc têt in dom, tôm lau Israel-nga sêkôm têt in ndoc sêli dau sa têt in. [BW 95:7b-8]

¹⁶ Aŋgô su nañ! Lau nañ sêñgô Anötö awha magoc sêli dau sa têt in, ñac asa? Ñac lau nañ Moses wê ñac sêsa akêñ gameñ Isip-nga sêmen. ¹⁷ Ma lau nañ Anötö tac ñandê têt ñac gitôm yala 40, ñac asa? Ñac lau nañ sêkôm sac ñapan, ma sêmbac ndu sêyêc gameñ sawa. ¹⁸ Ma lau bocke dec Anötö kêmatiñ yom tidôn pi ñac, ma sôm bu ñac oc sêtap têt nañ in kêtaliñ sa tu sêñwhañ dau-nga, nañ sa dom? In sôm yom dinañ hêganôn lau nañ dangapêc têt in. ¹⁹ Yom dau tôc tiawê têt yac bu ñac sêtôm dom bu sêtap in ndé têt sêñwhañ dau-nga sa, ñahu bu ñac sêkêt whiñ dom.

4

Anötö oc kêt lau sêkêt whiñ-nga sêñwhañ dau

¹ Yom nañ Anötö gic bata pi têt tu in ndé lau sêñwhañ dau-nga, nañ gacgeñ yêc. Tu dinañ-nga dayob dauñ ñapep bu Anötö lic yac hoñ datôm bu datap mwasin dau sa, ma yac neñ dan so gêt dau dom.

² Bu ñawaê ñayham pi gêt nañ Anötö gic bata, nañ yac dangô su, gitôm abañi Israel-nga sêñgô yom nañ in gic bata têt ñac. Ñac sêñgô, magoc sêkêt whiñ dom, ma bocdinañ yom dau gêm ñac sa dom. ³ Bu yac lau nañ dakêñ whiñ, nañ datôm bu datap Anötö ndé mwasin tanjwhañ dau-nga sa, magoc lau nañ sêkêt whiñ dom, nañ oc sêso, tôm Anötö ndé yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Tu aneñ atac ñandê-nga dec kamatiñ yom tidôn bocdec bu, “Ñac oc sêtap têt nañ aô kayaliñ sa tu sêñwhañ dau-nga, nañ sa dom.” [BW 95:11]

Têt dau Anötö kêmatiñ tidôn têt ndoc in kêt undambê ti nom, ma gic dabiñ gêt hoñ. ⁴ Bu yêc Anötö ndé yom nañ sêto yêc, nañ sêto yom dan pi bêc ti-7-nga bocdec bu:

Têt bêc ti-7-nga Anötö ndé gwelêñ hoñ pacndê, ma in kêtwhañ dau. [Gen 2:2]

⁵ Ma in sôm yom pi lau dangapêc, tôm yom nañ gato yêc ñahô-nga su, nañ yêc bocdec bu:

Ñac oc sêtap têt nañ aô kayaliñ sa tu sêñwhañ dau-nga, nañ sa dom. [BW 95:11]

⁶ Bocdinañ Anötö ndé mwasin tanjwhañ dau-nga gacgeñ yêc tu bu lau têt kwahic dec-nga sêtap sa-nga. Anötö gic bata mwasin dau têt abañi Israel-nga, ma sêñgô ñawaê ñayham pi gêt dau, magoc

sêtap sa dom, nahu bu nac danjapêc têtj in. ⁷ Ma tiñambu yala daêsam ginjga su, goc Anötö sôm ndê yom sa Kiñ Dawid whasuñ, tòm gato su bocdec bu:

Acsalô lec mac bu anjgô Anötö awha, nan ayob bu asôñ danjamsuñ ahuc têtj in dom. [BW 95:7b-8]

Gêtj dau tõe asê bu Anötö kêmatiñ têtj wakuc bu lau sêñgô in awha ma sêsôc napan, dec sêtap in ndê mwasiñ sêñwhañ dau-njga sa. Ma têtj dau, in bêc dau dindec.

⁸ Yom hoñ dinan hêganôn têtj nan Josua wê abanji Israel-njga sêsôc gamen Kanan-njga si dom. Bu bocdinañ, dec Anötö oc sôm yom tiñambu, pi têtj danj tiyham tu dakêtj danjan in ndê awha-njga lec dom. ⁹ Tu dinan-njga tanyalê bu Anötö ndê lau si têtj sêñwhañ dau-njga gacgen yêc, tòm bêc ti-7-njga nan Anötö dau kêwhañ dau. Ma yac lau têtj kwahic dec-njga datôm bu datap têtj dau sa. ¹⁰ Bu asa nan tap Anötö ndê mwasiñ êñwhañ dau-njga sa, nan kêwhañ dau yêc in dau ndê gwelêñ,* tòm Anötö dau kêwhañ dau têtj ndoc in ndê gwelêñ kêtj undambê ti nom-njga pacndê. ¹¹ Tu dinan-njga dec tajsahê nanjan bu datap mwasiñ dinan sa, ma dayob dauñ napep bu yac neñ danj danjapêc têtj Anötö ndê yom, ma peñ tòm abanji Israel-njga dom.

¹² Yac datôm dom bu tajsau Anötö. Bu in ndê yom in gitôm gêtj tali, ma kôm gwelêñ ti ñaclai mbo. Yom dau in ñamata hóc gêlêc bien ñamata danja lu-lu su, nan gitôm bu kuñ yac ma sê yac neñ ñalôm ñagêtj hoñ kic-kic. Ma ñalêñ tigen Anötö ndê yom gitôm bu êñsahê yac neñ gauc ti gêtj hoñ nan yêc yac neñ ñalôm ma kôm gwelêñ pi yac neñ gatuñ. ¹³ Gêtj nom-njga me undambê-njga danj oc tòm bu siñ dau têtj Anötö dom. Kwahic dec in gêlic gêtj hoñ yêc awê enj, ma têtj têtj nambu-njga yac tigen-tigen oc dalhac in anjgô-njga bu dawhê gêtj hoñ nan dakôm, nan sa têtj in.

Yisu ti yac neñ dabuñsiga atu

¹⁴ Yac neñ dabuñsiga atu mbo, nan Yisu, Anötö Atu dau. In pi undambê gi su ma kalhac Anötö anjgô-njga. Bocdinañ in ñayham bu yac gauc nem in napan tu bu puc yac dôn ma dasap yom ñandô nan lau sêkêtj whiñ-njga sêhoc asê pi Kilisi, nan dôn ñanja. ¹⁵ Bu yac neñ dabuñsiga dau

kêsahê lêtôm ti saê hoñ tòm yac tajsahê, magoc in kôm sac danj dom. Bocdinañ dec in gitôm andô bu tawalô yac ma nem yac sa. ¹⁶ Tu dinan-njga datigasuc yac neñ mwasiñ ñadau Anötö ti neñ atac pa su, tu bu datap in ndê tawalô sa-njga, ma tu datap in ndê mwasiñ sa bu puc yac dôn têtj têtj bocke nan lêtôm me saê tap yac sa.

5

Yom pi dabuñsiga nom-njga

¹ Lau Israel-njga sêñyalin lau sa sêti si dabuñsiga atu-tu bu sênem akin Anötö sênem nac anjgô, ma bu sêkêtj da tidau-tidau ma da ya ô lau si sac ñagêyô-njga. Ma ñgac bocke nan sêñyalin in sa ti dabuñsiga atu, nan ñamalac gitôm in ndê asidôwai Israel-njga. ² In ndê gauc ti licwalô gitôm ñac si, ma bocdinañ in gitôm bu tawalô ti kôm mêtê malô têtj lau gauc pôc ma lau nan sêñkuc Anötö ndê lêtj napep dom. ³ Ma tu in gitôm in ndê asidôwai nom-njga, dec in gic waê bu kêtj da ya ô dau ndê sac ñagêyô, ma tu lau si-njga bocdinañ. ⁴ Gwelêñ dabuñsiga-njga in gwelêñ tiwaê, ma oc tòm dom bu ñamalac danj kóc gwelêñ dau sa tòm in dau ndê atac whiñ. Anötö bu êñyalin in sa tòm in kêgalêm ti kêtjalin Aron sa, dec oc tòm bu in ti dabuñsiga atu.

Kilisi ndê gwelêñ dabuñsiga-njga

⁵ Nalêñ tigen Kilisi po dau sa bu ti dabuñsiga atu dom. Magoc Anötö dau kêtjalin in sa, ma sôm yom têtj in, tòm sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aô neñ atunjac solop, ma aô gati am Damam. [BW 2:7]

⁶ Ma Anötö ndê yom danj tiyham nan sôm têtj Kilisi bocdec bu:

Am dabuñsiga mbo napan-njga, nan kêkuc dabuñsiga atu Melkisedek.* [BW 110:4]

⁷ Têtj ndoc Yisu meñ mbo nom tòm ñamalac, nan in teñ mbec daêsam ti tasulu, ma mbwêc awha atu têtj Anötö, nan ndê ñaclai yêc tòm bu êñgaho in su yêc ñandê dambac ndu-njga. Ma tu in toc Anötö sa ma sôc in ndê yom hoñ napan-njga, dec Anötö kóc in ndê mbec sa. ⁸ Yisu in Anötö ndê Atu yomandô, tigen in meñ ti ñamalac, ma ñandê nan in hóc dec

* **4:10** Lau daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôn lau sêmbac ndu ma sêñwhañ dau yêc gwelêñ nom-njga lec dom. In hêganôn lau nan sêtap Anötö ndê mwasiñ nem nac si-njga sa, ma sênyalê bu in gêlic ñac tòm lau gitêñ tu ñac si sêkêtj whiñ-njga. Bocdinañ sêñwhañ dau yêc gwelêñ nan ñac dau sêkôm mun-njga, nan sêñsahê bu sêti lau gitêñ ña ñac dau si licwalô, ma ña lêtj yomsu-njga. * **5:6** Aron ti lau Israel-njga si dabuñsiga hoñ sêsa akêtj Liwai ndê ton, magoc Yisu sa akêtj Juda ndê ton kêkuc in apangac Kiñ Dawid. Melkisedek bocdinañ in sa akêtj Liwai ndê ton dom. In Kiñ Salem-njga (alic Gen 14:18), magoc Anötö sam in bu Anötö ñaclai ti ñawasi ñadau ndê dabuñsiga. Tu dinan-njga dec ñgac nan to Hibru sam Yisu bu dabuñsiga kêkuc Melkisedek.

kédôhôn in pi lêñ danan wambu Anötö-nga. ⁹ Lêñ dinan gic dabin in bu ti lau nan danja wambu in, nan si nahu sêtap Anötö ndê mwasin nem nac si, ti sêndôc tali napan-nga sa. ¹⁰ Ma bocdinañ dec Anötö këyalin in sa ti lau si dabunsigna atu, nan këkuc Melkisedek.

Dayob dauñ bu dakêñ whin tòm balêkoc dedec napan dom

¹¹ Yom daesam yêc tu yac asôm pi Melkisedek lu Kilisi-nga, magoc yac alic bu mac nem danamsun kwa nanja, ma oc tòm dom bu mac anyalê yom dau napep. ¹² Bu mac akêñ whin nasaawa baliñ su, ma oc tòm bu mac andôhôn yom nandô pi Kilisi têt lau njetô. Magoc mbasi. Mac nem gauc sa dom pi Anötö ndê yom nan sêndôhôn têt lau sêkêñ whin-nga wakuc, ma tu dinan-nga mac apônda lau bu sêndôhôn mac tiyham. Mac atôm balêkoc dedec nan sênôm su napan, ma sêtôm dom bu sêney gô me bockoc. ¹³ Ma lau nan sêtôm balêkoc dedec nan sênôm su nambwa, nan sêtôm dom bu sênjalê mêtê bocke in mêtê gitên me mêtê sac. ¹⁴ Magoc lau nan sêsap Anötö ndê yom dôn ma sêndôhôn napan, nan sêtôm bu sênjalê nayaham ma sac, ma sêtôm lau atu-tu nan sêney gêt danen-nga nanja.

6

¹⁻² Gauc nem yom pi Kilisi nan tandôhôn têt lau nan sêkêñ whin tiwakuc. Tandôhôn nac bu sênem si nalôm kwi, ma sêhu mêtê sac nan gic waê bu sêninja, nan sin, ma sêkêñ whin Anötö. Tandôhôn nac pi busanju ma pi mêtê dakêñ aman sac lau-nga, yom datisa akêñ lau batê-nga, ma yom pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, nan in oc kic nac si yom pi gamen bocke bu sêndôc napan-nga. Magoc yom hoñ dinan gic lau sêkêñ whin-nga wakuc nawaê, ma aô tac whin bu dasôm yom kain dinan napan dom. Aô tac whin bu dalom yom nan gic lau sêkêñ whin nanja-nga nawaê. ³ Ma Anötö bu lic nayaham, dec yac oc dakôm bocdinañ.

Puc dahu nenj dakêñ whin sin dom-nga

⁴ Namalac nan bu kêt whin Yisu, magoc tinambu puc dômbwê in, nan dec oc nalên nwapac bu danem in kwi tiyham. Yomandô. Asa nan këyalê Kilisi ndê nawaê nayaham tidôn su, ma tap mwasin undambê-nga sa, ma kôc Nalau Dabun su, ⁵ ma njo Anötö ndê yom ma kêsahê bu yom nayaham, ma gêlic Anötö ndê najaclai atu nan in oc tôc tiawê têt têm nambu-nga, ⁶ magoc tinambu tec gêt hoñ dinan ma hu ndê kêt whin sin, dec oc nalên nwapac bu danem in kwi tiyham. Bu in kêsahê mwasin hoñ dinan su, magoc

tinambu puc dômbwê, nan tòm in dau bu ndic Anötö ndê Atu pi a gicso tidim tilu-nga, ma su in susu yêc lau hoñ angô-nga. Ma tu dinan-nga dec in gic waê bu ninja.

⁷ Namalac nan kêsahê Anötö ndê mwasin tidau-tidau, ma sa ndê lêt këkuc Anötö ndê atac whin, nan gitôm ôm nan u gic sip napan e gêm nandô nayaham tu nadau-nga. Anötö oc nem mbec namalac kain dinan. ⁸ Ma ôm nan u gic sip napan, magoc kwan nakwa-nakwa nambwa hôc ahuc, nan ôm nadau oc lic bu nom sac, ma pucho in bu tisac, ma kêt ya nen su.

⁹ O yac mba lau atac whin-nga, yac asôm yom dinan bu akêñ puc mac, magoc yac akêñ whin bu mac oc asa nem lêt napep, ma akôm mêtê nan gic lau nan sêtap Anötö ndê mwasin nem nac si-nga sa su, nan nawaê. ¹⁰ Bu Anötö kôm mêtê gitên en, ma gweleñ nan mac akôm napan am in angô, tu bu anem akin lau dabun, ma atoc nem atac whin nac-nga asê, nan in oc tòm dom bu êñlhin sin. ¹¹ Yac atac whin bu mac lau tigen-tigen asap nem lêt nayaham dinan dôn napan. Akôm bocdinañ e mac nem têm ambo nom-nga pacndê, dec mac oc atap mwasin atu nan mac akêñ batam ambo, nan sa. ¹² Yac atec bu mac lic nakam sa e mac nem akêñ whin nandô mba. Akôc gauc pi lau nan sêlhac ti atac lu-lu dom, ma sêsap si sêkêñ whin dôn e sêtap mwasin atu nan Anötö gic bata têt nac, nan sa. Anjuk lau kain dinan si lêt, bu in dôhôn nayaham.

Yom nan Anötö gic bata, nan tidôn su

¹³ Gauc nem yom nan Anötö gic bata têt Abraham. Anötö puc yom dau dôn na in dau ndê njaê, nahu bu njaê dan nan hôc gêlêc in ndê njaê su, nan yêc dom. In gic bata yom têt Abraham, tòm sêto yêc bocdec bu:

¹⁴ Yomandô aô wanem mbec am, ma wakôm am nem wakuc sênsowec sêti daesam nandô. [Gen 22:17]

¹⁵ Ma tinambu Abraham kalhac ti atac lu-lu dom, ma hôñ yom dau na-nandô e in tap sa.

¹⁶ Mac anyalê lau nom-nga si lêt sêmatin yom tidôn-nga. Nac oc sêta namalac nan ndê najaclai hôc gêlêc nac dau si su, nan ndê njaê asê tu bu sêpuc si yom dôn-nga. Ma nalên dinan oc tòm dom bu namalac dan sêo nac si yom me sêsen su. ¹⁷ Ma nalên tiger Anötö puc yom nan in gic bata têt Abraham, nan dôn na in dau ndê njaê. Nahu bu in bu tôc asê têt yac lau nan dawêkain yom nan in gic bata têt Abraham, nan na-nandô, bu in gitôm dom bu kac ndê awha kwi-kwi pi lêt nan in gic bata tu êmwasin yac-nga. ¹⁸ Nalên dinan Anötö gic bata yom, ma puc

yom dau dôn. Inj gitôm dom bu senj gên lu dinañ su, me ênsau yac. Ma bocdinañ yom dau gitôm bu puc yac lau nañ datêñ Anötö ta, ma tanjkwê inj bu nem yac sa, nañ dôn. Dalhac ñanga, ma dahôn ñandô ñayham nañ dakêñ batanñ dambo, nañ ti atac pa su. ¹⁹⁻²⁰ Ñandô ñayham nañ dakêñ batanñ dambo, nañ ñahu Yisu Kilisi. Ma yac neñ dakêñ batanñ inj gitôm anja ñadehe nañ ndôc tenj, ma tenj yac dôn dalhac tenj. Ma po anja-ñga sô yac dôn tam damiñ Yisu. Ma tôm lau Israel-ñga si dabuñsiga ñamata-ñga sip po baliñ ñambu-ñga yêc Anötö ndê lõm dabuñ bu sôc Njalôm Dabuñ Andô ndi, dec Yisu muñ yac pi undambê gi su, ma kalhac Anötö anjô-ñga gitôm yac neñ dabuñsiga atu. Bu inj ti yac neñ dabuñsiga nañ kékuc Melkisedek, ma inj oc mbo ñapanj.

7

Yom pi dabuñsiga atu Melkisedek

¹ Melkisedek inj Kij Salem-ñga, ma Anötö, Naclai ti Ñawasi Ñadau ndê dabuñsiga atu. Inj tap Abraham sa ma gêm mbec inj têtñ ndoc Abraham ku kij nañ sêngaho inj nêsip Lot su, nañ dulu, ma kêsêlêñ bu mbu têtñ inj ndê gameñ ndi. ² Ma Abraham whê wapa nañ inj kégaho su yêc kij dinañ amba, nañ kôc gi toñ amanlu, dec kêtñ toñ danj têtñ Melkisedek, ma inj dau kôc toñ 9. Ñaê Melkisedek ñahu bu Kij Lêñ Gitêñ-ñga, ma ñaê Kij Salem-ñga ñahu bu Kij Yom Malô-ñga. ³ Yêc Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ datap yom danj sa pi Melkisedek dinda me damba me apai si ñadênañ dom. Ma datap yom danj sa pi inj ndê bêc dinda kôc inj-ñga me bêc mbac ndu-ñga dom. Magoc tôm Anötö ndê Atu nañ mbo ñapanj, ma inj ndê têtñ oc pacndê dom, nañ dalic Melkisedek gitôm dabuñsiga mbo ñapanj-ñga.

Melkisedek hóc gêlêc lau dabuñsiga akêñ Liwai ndê toñ, nañ su

⁴ Alic gêtñ nañ tôc asê bu Melkisedek inj dabuñsiga ti waê atu. Abraham inj lau Israel-ñga hoñ si damba, magoc inj toc Melkisedek sa têtñ ndoc inj whê wapa nañ inj kégaho su yêc ñacyo amba, nañ kôc gi ti toñ amanlu, ma kêtñ toñ danj têtñ inj. ⁵ Ma gauc nem lau akêñ Liwai ndê toñ, nañ sêti dabuñsiga. Lau Liwai dau, ti lau Israel-ñga hoñ sêsa akêñ Abraham, magoc ñac si yomsu danj sôm tidôn bu lau Liwai si asidôwai sêwhê si gêtñ kôc ndi toñ amanlu, ma sêkêtñ toñ danj têtñ lau Liwai. ⁶ Magoc Melkisedek, nañ sa akêñ Liwai ndê toñ dom, nañ kôc wapa toñ danj yêc ñac hoñ apangac Abraham, ñac nañ Anötö kêmatiñ pwac whiñ inj. Ma tinjambu Melkisedek gêm mbec Abraham. ⁷ Ma yac

hoñ tanjalê bu ñamalac nañ gêm mbec lau ñatô, nañ ndê waê hóc gêlêc lau nañ inj gêm mbec, nañ si su. ⁸ Ma alic su nañ. Lau dabuñsiga akêñ Liwai ndê toñ sêkôc wapa toñ danj yêc ñac si asidôwai Israel-ñga, magoc ñac sêmbac ndu. Magoc Melkisedek kôc wapa toñ danj yêc ñac hoñ si apangac Abraham, ma datap yom danj sa pi Melkisedek ndê bêc mbac ndu-ñga yêc Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ dom. ⁹ Ma gêtñ danj whiñ. Liwai ndê lau wakuc nañ sêti dabuñsiga ma sêkôc wapa toñ danj yêc lau Israel-ñga, nañ oc tôm bu dasôm bu ñac dau sêtoc Melkisedek sa, ma sêkêtñ wapa toñ danj têtñ inj. Ñahu bu lau Liwai si apangac Abraham kêtñ wapa toñ danj têtñ Melkisedek gêm ñac hoñ anjô. ¹⁰ Bu têtñ têtñ Melkisedek tap Abraham sa, nañ Liwai dau yêc Abraham ndê dac dôn yêc.

Yisu ndê gwelêñ dabuñsiga-ñga hóc gêlêc lau Liwai si su

¹¹ Aron ma lau hoñ akêñ Liwai ndê toñ nañ sêti dabuñsiga Israel-ñga, nañ si sakiñ ñahu yêc pwac akwa yomsu-ñga. Magoc sakiñ dau gitôm dom bu ndic dabiñ Anötö ndê lau. Tu dinañ-ñga dec Anötö kêtñ Yisu ti dabuñsiga nañ ndê sakiñ kékuc lau Liwai si dom, magoc kékuc Melkisedek ndê. ¹² Anötö kêtñ sakiñ wakuc ô lau Liwai si, ma bocdinañ dec inj gic waê bu kêtñ yomsu wakuc bu puc sakiñ wakuc dau dôn. ¹³ Bu Yisu, nañ yom dindêc hêganôn, nañ sa akêñ Liwai ndê toñ dom. Inj sa akêñ lau Israel-ñga si toñ danj dau-ñga, nañ si danj ti dabuñsiga dom. ¹⁴ Mba. Yac tanjalê su bu yac neñ Pômdau sa akêñ Juda ndê toñ. Ma Moses to yom danj nañ hêganôn lau akêñ Juda ndê toñ bu sêti dabuñsiga-ñga lec dom. ¹⁵ Magoc Yisu ti dabuñsiga kékuc Melkisedek, dec tôc asê tiawê bu inj dabuñsiga pwac wakuc-ñga. ¹⁶ Yisu ti dabuñsiga kékuc yomsu nañ kêtñ gwelêñ dau têtñ Liwai ndê wakuc tawasê, nañ dom. Magoc inj ti dabuñsiga to ñaclai mbo tali ñapanj-ñga nañ Anötö kêtñ têtñ inj-ñga. ¹⁷ Bu Anötö ndê yom whê gêtñ dau sa, tôm sêto yêc bocdec bu:

Am dabuñsiga mbo ñapanj-ñga, kékuc dabuñsiga atu Melkisedek. [BW 110:4]

¹⁸ Bocdinañ yomsu akwa nañ hêganôn lau Liwai si gwelêñ dabuñsiga-ñga, nañ Anötö senj su. Ñahu bu yomsu dau ndê ñanga mba, ma tôm dom bu nem lau danj sa. ¹⁹ Yomandô. Sakiñ pwac akwa-ñga dinañ gic dabiñ gêtñ danj me kôm tisolop su dom. Magoc Kilisi ndê sakiñ dabuñsiga-ñga hóc gêlêc sakiñ akwa dinañ su, ma gêm ñandô ñayham tu dakêñ batanñ-ñga, ma ti lêñ datigasuc Anötö-ñga.

²⁰ Ma Anötö sôm tidôn bu Yisu oc ti dabuñsiga bu mbo ñapan. Inj kêmatinj yom bocdinañ pi lau dabuñsiga nañ sêsa akênj Liwai ndê tonj, nañ dom. ²¹ Magoc inj kêmatinj yom têtj Yisu, tòm sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm yom tidôn su, ma inj oc señ yom dau su dom. Yom dau bocdec bu, “Am dabuñsiga mbo ñapan-nga.” [BW 110:4]

²² Bocdinañ Anötö kêmatinj pwac wakuc nañ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma inj sôm yom tidôn pi Yisu, dec kêyalinj inj sa ti pwac wakuc dau ñadau.

²³ Dabuñsiga daêsam sem gwelenj sêmbo pwac akwa ñapu, ñahu bu dañ bu mbac ndu, nañ dañ oc kôc inj ndê mala. ²⁴ Magoc Yisu ndê gwelenj dabuñsiga-nga oc yêc ñapan, ñahu bu inj mbo tali ñapan. ²⁵ Ma bocdinañ lau nañ sêtigasuc Anötö tu inj-nga, nañ Yisu gitôm andô bu nem ñac si. Ñahu bu inj mbo tali ñapan, ma tòm bu nem ñac awha têtj Anötö.

²⁶ Gauc nem yac neñ dabuñsiga atu Yisu. Inj dabuñ, inj ndê giso mbasi, inj ndê lêtj ñawasi enj, ma Anötö toc inj sa hôc gêlêc lau sac nom-nga ma kôc inj sa pi undambê gi. Tu dinañ-nga dec inj ñdabuñsiga ñayham solop, ma gitôm andô bu nem yac sa. ²⁷ Dabuñsiga nom-nga h onj sêkênj da ya tu sac-nga tòm bêc honj. Sêkênj tu ñac dau si sac-nga munj, goc sêkênj tu lau ñatô si-nga kêkuc. Magoc Yisu inj bocdinañ dom, bu inj dau ndê sac mbasi, ma inj kêtj dau ti da tu lau si sac-nga dim tigenj enj. ²⁸ Bu Moses ndê yomsu kêyalinj lau sa sêti lau Israel-nga si dabuñsiga atu-tu, nañ sêpôn da gauc ti licwalô, tòm ñac si asidôwai nom-nga. Magoc Yisu, nañ tinjambu Anötö sôm yom tidôn dec kêyalinj inj sa ti yac neñ dabuñsiga, nañ Anötö dau ndê Atu. Ma i ñ gic dabij Anötö ndê lêtj nem yac si-nga, dec ti dabuñsiga ñayham andô, nañ oc mbo ñapan.

8

Yisu inj dabuñsiga pwac wakuc-nga

¹ Yom honj nañ yac asôm, nañ ñahu bocdec. Yac neñ ñdabuñsiga atu mbo, nañ ndöc Anötö Ñawasi ti Ñaclai Ñadau ndê andô-nga yêc undambê. ² Ma inj gêm ndê sakinj mbo lôm dabuj nañ ñamalac sêkwê, nañ dom, magoc mbo lôm dabuj ñandô nañ Pômdau dau kwê kalhac undambê. ³ Dabuñsiga atu-tu honj nañ lau Israel-nga sênyalinj ñac sa, nañ si gwelenj bu sêkênj

da danje ti da ya ô sac-nga. Tu dinañ-nga dec Yisu, nañ ti yac neñ dabuñsiga atu, nañ gic waê bu kêtj da bocdinañ. ⁴ Inj bu mbo nom, dec oc ti dabuñsiga dom, bu dabuñsiga nom-nga nañ sêkôm gwelenj sêkênj da-nga tòm yomsu sôm, nañ dec sêmbo. ⁵ Ma lôm dabuj nañ dabuñsiga nom-nga sêkôm gwelenj sêmbo, nañ gitôm ñagatu ñambwa, nañ gêm dôhônj lôm dabuj undambê-nga. Bu têtj ndoc Moses bu kwê bac dabuj sa, nañ Anötö gic atu ma whê sa têtj inj bocdec bu:

Yob daôm bu êmasañ gêtj honj êñkuc ñagatu nañ gatôc têtj am yêc Lôc Sainai. [Eks 25:40]

⁶ Magoc sakinj nañ Anötö kêtj têtj Yisu, nañ hôc gêlêc dabuñsiga pwac akwa-nga si sakinj. Bu pwac wakuc nañ Yisu ti ña-ñgac ñalhu-nga, nañ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma gêtj nañ pwac wakuc gic bata bu datap sa, nañ hôc gêlêc pwac akwa ndê su.

⁷ Anjô su nañ. Pwac ñamata-nga bu ña-giso mbasi, dec Anötö oc gauc nem bu êmatinj pwac wakuc dom. ⁸ Magoc Anötö gêlic ñagôlinj pwac akwa-nga bu gitôm dom, dec sôm yom pi pwac wakuc, tòm sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Alic su nañ. Bêc oc menj sa, nañ aô oc wamatinj pwac wakuc wawhiñ lau Israel-nga ma lau tñjuda-nga.* ⁹ Oc tòm pwac nañ kamatinj gawhiñ ñac si apai têtj ndoc aô amanj wê ñac sêsa akênj gameñ Isip-nga sêmenj, nañ dom.

Ñac sêsôc aô neñ yom pwac dinañ-nga ñapu dom, ma tu dinañ-nga dec aô Pômdau gasôm bu wapuc dômwênj ñac.

¹⁰ Magoc têtj têtj pwac akwa-nga pac-ndê, nañ aô Pômdau, oc wamatinj pwac wakuc wawhiñ lau Israel-nga, nañ bocdec bu. Aô oc wakêtj neñ yomsu sip ñac si ñagulu, ma wato sip ñac si ñalôm. Aô oc wati ñac si Anötö, ma ñac oc sêti aô neñ lau.

¹¹ Têtj dinañ, oc tòm dom bu ñamalac dañ êndôhônj inj ndê asidôwai me lau menpan inj-nga, ma sôm têtj ñac, ‘Anjalê Anötö ma akôc inj sa ti mac nem Pômdau.’ Ñahu bu aô neñ lau honj oc sênyalê aô, lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhiñ.

¹² Ma aô oc tanwalô ñac, ma wasuc ñac si giso kwi, ma gauc nem ñac si sac tiyham dom.” [Jer 31:31-34]

¹³ Anötö sam gêtj dau bu pwac wakuc, ma ñalêtj dinañ inj tôc asê bu pwac

* 8:8 Lau honj nañ Anötö kêyalinj ñac sa sêti inj ndê, nañ dasam ñac bu lau Israel-nga. Magoc munj-nga sêwhê dau kôc gi tonj lu, nañ sêsam bu Israel ma Juda, ma tonj tigenj-tigenj sênyalinj dau si kinj sa tu nem gôlinj ñac-nga. Alic 1 Kinj 11:9-13, 31-39; 12:20-24; Ais 11:12; ma Jer 3:18.

ɲamata-ɲga tiakwa su. Ma gêɲ nanj tiakwa su, nanj kèpinj bu hê su ɲinɲa.

9

Israel si lôm dabuɲ ɲasakin

¹ Têɲ tèm Anötö kêmatinj pwac ɲamata-ɲga whin lau Israel-ɲga, nanj inj kênj yomsu pi lèɲ sènem akinj in-ɲga, ma pi ɲbac dabuɲ nanj sèkwê yêc nom. ² ɲalôm lu sèyêc bac dabuɲ ɲalôm. ɲalôm ɲamata-ɲga sêsam bu ɲalôm Dabuɲ, ma yakainj ti deɲ da-ɲga ma bolom da-ɲga sèyêc ɲalôm dinanj. ³ Ma sèkênj po baliɲ d aɲ kégalèɲ bu whê ɲalôm ɲamata-ɲga ma tilu-ɲga kôc. Ma ɲalôm tilu-ɲga sêsam bu ɲalôm Dabuɲ Andô. ⁴ Yêc ɲalôm tilu-ɲga, alta gol nanj sèkênj da ɲamalɲu ɲayham pi, ma apa pwac yomsu-ɲga sèyêc. Apa dau sêmasanj ɲa a, ma sêmpanj ahuc ɲa gol. Sèkênj lônj gol danj ti bolom mana, ma Aron ndê tôte nanj mun-ɲga ɲasili puc pi menj, ma hoc lu nanj Anötö to yomsu amanjlu pi, nanj sèyêc apa pwac-ɲga dau ɲalôm. ⁵ Sêmasanj aɲela ɲagatu lu nanj sêsam bu aɲela Anötö ndê ɲawasi-ɲga, nanj sêlhac apa dau ɲahô. Sêmasanj inlu ɲamakê galam kégatôc apa dau ɲampêlhu nanj sêsam bu Anötö ndê pônj suc sac kwi-ɲga, nanj ahuc. Ma gêɲ daêsam yêc, magoc tòm dom bu yac awhê sa yêc bapia dindec.

⁶ Têɲ ndoc sêmasanj gêɲ hoɲ dinanj su, nanj dabuɲsiga sem si gweleɲ sêsôc sêsa sêmbo ɲalôm ɲamata-ɲga tòm bêc hoɲ. ⁷ Magoc ɲdabuɲsiga ɲamata-ɲga tawasê sôc ɲalôm tilu-ɲga, ma sôc tidim tigenj yêc yala tigenj ɲalôm. Ma têtj bêc tigenj dinanj, inj sôc gi ma kôc dac tôhônj, bu kênj ti da tu sac-ɲga. Inj kênj tu dau-ɲga, ma tu sac nanj Anötö ndê lau sêɲyalê dom ma sèkôm-ɲga. Inj bu kôc dac dom, dec oc tòm dom bu inj sôc ndi. ⁸ ɲalèɲ dinanj ɲalau Dabuɲ bu whê yom sa têtj yac pi pwac akwa bocdec bu. Inj tôte asê bu ɲalèɲ mba bu lau sêsôc ɲalôm Dabuɲ Andô sèndi, têtj tèm dabuɲsiga sêɲkuc sakinj pwac akwa-ɲga, ma lôm dabuɲ pwac akwa-ɲga kalhac dônj kalhac.

⁹ Sakinj pwac akwa-ɲga dinanj inj ti dôhônj têtj yac lau tèm kwahic dec-ɲga. Ma tôte asê têtj yac bu da danje ti da ya nanj dabuɲsiga sèkênj tu lau-ɲga, nanj gitôm dom bu kôm lau dau si ɲalôm timalô tu ɲac si sac-ɲga. ¹⁰ Bu sakinj dinanj ti ɲa-yomsu hoɲ hêganônj gêɲ daneɲ ti danôm-ɲga, ma lau Israel-ɲga si lèɲ sêɲɲwasinj dau ɲawasi sa yêc Anötö aɲgô-ɲga. Ma gêɲ hoɲ dinanj inj gêɲ ɲamlic-ɲga ɲambwa, bu yêc e pwac wakuc nanj Anötö

kênj tu nem gôlinj yac-ɲga, nanj menj sa su nanj.

Dac Pwac Akwa ma Pwac Wakuc-ɲga

¹¹ Magoc Kilisi menj ti dabuɲsiga atu, nanj ndê sakinj ɲa-ɲandô ɲayham menj sa su. Ma lôm dabuɲ nanj inj sôc gi, nanj ɲayham kèlêc ma hôte gèlêc lôm dabuɲ nanj ɲamalac amba sèkwê kalhac nom dindec, nanj su. ¹² Inj gacgeɲ sôc lôm dau ɲalôm Dabuɲ Andô gi, magoc inj kôc makao ɲatu me naniɲ gapoc si dac bu kênj ti da ô sac-ɲga dom. Inj sôc gi tidim tigenj, ma kênj dau ndê dac tu bu nemlihi yac neɲ sac ɲatôp, dec kêmasanj lèɲ dambo tanli ɲapanj-ɲga.

¹³ Pwac akwa yomsu-ɲga sôm bu lau Israel-ɲga si dabuɲsiga sèkôc naniɲ gapoc ti makao gapoc ɲadac, ma sêɲgaluɲ whin makao ɲatu dinda nanj sêpec ti da ya nanj ɲagasi, goc sêmbalip pi lau bu kôm ɲac sèti dabuɲ ma ɲamlic ɲawasi sa yêc Anötö aɲgô-ɲga.* ¹⁴ Magoc Kilisi, nanj ndê giso mbasi andô, ma kênj dau ti da têtj Anötö tòm ɲalau mbo ɲapanj-ɲga puc inj dôɲ, nanj ndê dac hôte gèlêc dac pwac akwa-ɲga, ma gêm yac sa ɲandô. ɲahu bu inj ndê dac kêmasanj yac neɲ ɲalôm ɲawasi sa, ma kégwasinj m êtê sac nanj gic waê lèɲ dandinanj-ɲga, nanj su. Ma bocdinanj datôm bu danem akinj Anötö Tali ɲadau ti atac pa su enj. ¹⁵ Kilisi kêmasanj lèɲ dinanj, ma bocdinanj kwahic dec inj kalhac Anötö ma lau nom-ɲga ɲalhu bu ti pwac wakuc ɲadau. Inj ndê mbac ndu gêmlihi lau nanj sêmbo pwac akwa ɲapu, nanj si sac ɲatôp, ma kégapwêc ɲac su yêc sakinj mêtê sac-ɲga. Ma tu dinanj-ɲga ɲac oc sêtap gameɲ sèndôc t ali-ɲga nanj Anötö gic bata têtj ɲac, ma kégalêm ɲac sa bu sêwêkainj, nanj sa.

¹⁶⁻¹⁷ Gauc nem lau nom-ɲga si lèɲ sêmatinj pwac pi wapa lèɲsêm-ɲga. Lau nanj bu sêwêkainj ɲamalac danj ndê wapa lèɲsêm, nanj oc sêtap gêɲ danj sa dom e sêɲyalê pi ɲandô bu ɲamalac dau mbac ndu su. Inj bu mbo tali, nanj pwac dinanj ɲayom oc gacgeɲ lhac. ¹⁸ Tu dinanj-ɲga dec pwac akwa yomsu-ɲga sôm bu lau Israel-ɲga sèndic domba ti makao ndu, ma ɲadac ti pwac dau ɲahu. ¹⁹ Bu Moses to Anötö ndê yomsu pwac-ɲga hoɲ sip bapia, ma sam asê têtj lau Israel-ɲga. Goc inj kôc makao ɲatu [ma naniɲ] ɲadac ma kégaluɲ whin bu, sô domba ɲamliclihu kokoc pi a ɲasanjac danj, goc kênj sip dac ti bu ma kèbalip pi bapia dau ma pi lau hoɲ. ²⁰ Ma sôm, "Pwac nanj Anötö kêmatinj whin mac ma gic atu mac bu asôte ɲapu,

* 9:13 ɲac si mêtê dinanj hêganônj ɲamalac nanj kêmasec awhê me ɲgac batê, dec kôm inj ɲadômbwi sa yêc Anötö aɲgô-ɲga. Alic Nam 19:1-22 yêc Yom Lèɲsêm Akwa.

nañ ñadac dau dindec.” ²¹ Ma ñalêñ tigen inñ kèbalip dac pi lau Israel si hac sènem akinñ Anötö-nga, ma pi dabuñsiga si lônñ ti laclhu sakinñ dabuñ-nga hoñ. ²² Yomandó! Moses ndê yomsu pi lau Israel-nga si lônñ sèmasañ dau ñawasi sa-nga, gic atu ñac bu sèmbalip dac pi gèñ hoñ bocdinañ. Ñac bu sèndic makao ti domba ndu ma sèkêc dac sinñ dom, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi dom.

Kilisi kênñ dau ti da dec gêm yac si

²³ Lau Israel-nga si bac ti gèñ sènem akinñ Anötö-nga, nañ gitôm ñagatu ñambwa bu tóç gèñ ñandó undambê-nga asê tènñ yac. Ma lau Israel-nga sem dabuñ gèñ nom-nga dinañ ma sèkôm gèñ dau ñawasi sa yêc Anötö anğô-nga ña domba ti makao si dac. Magoc Kilisi ndê dac hóc gélêc dac dinañ su, dec kênñ ñawasi atu tènñ gèñ ñandó undambê-nga. ²⁴ Bu Kilisi sóc lóm dabuñ nañ ñamalac sékwê, nañ dom. Ma lóm nañ inñ sóc, nañ gitôm gèñ ñandó undambê-nga ñagatu ñambwa dom. Mba. Inñ sóc undambê dau gi, ma kalhac Anötö anğô-nga gêm yac hoñ anğôn.

²⁵ Ma Israel si dabuñsiga atu nañ sóc ñalóm Dabuñ Andó ti yala ti yala, nañ kóc dau ndê dac dom. Magoc Kilisi sóc undambê tidim tigenñ eñ, ma kóc dau ndê dac solop. ²⁶ Inñ kênñ dau ti da gitôm dabuñsiga nom-nga sèkêñ da ñapañ ma ñapañ, nañ dom. Bu bocdinañ, dec tènñ ndoc Anötö kênñ undambê ti nom ma menñ, nañ inñ oc hóc ñandê tidim daésam bocdinañ. Magoc Kilisi gitôm dabuñsiga nom-nga dom. Inñ menñ ma kênñ dau ti da tidim tigenñ, tu bu êngahó lau nom-nga si sac ñagèyó su pi dau. ²⁷ Yac lau tigenñ-tigenñ tac waê bu dambac ndu tidim tigenñ, ma tiñambu yac oc dalhac Anötö anğô-nga bu êñsahê yac. ²⁸ Ma ñalêñ tigenñ Kilisi mbac ndu tidim tigenñ eñ, bu êngahó lau daésam si sac ñagèyó su. Ma inñ oc mbu menñ tiyham bu hóc ñandê tu sac-nga tiyham dom, magoc tu bu kênñ Anötö ndê mwasinñ gêm lau si-nga ña-ñandó tènñ lau nañ sèkêñ whinñ ti sèkêñ bata inñ bu mbu menñ.

10

Kilisi gic da lau nom-nga tidim tigenñ eñ

¹ Pwac akwa yomsu-nga inñ gitôm ñagatu ñambwa bu tóç gèñ ñayham nañ oc menñ sa, nañ asê tènñ yac. Magoc inñ gèñ ñandó dau dom. Yomsu dau sôm bu lau Israel-nga sèkêñ da tòm yala hoñ, dec tóç asê bu da kainñ dinañ gitôm dom bu senñ lau si sac su, me ndic dabinñ ñac bu sètigasuc Anötö. ² Da kainñ dinañ bu nditôm bu ndic dabinñ lau, dec oc sèkêñ ñapañ dom. Ma inñ bu nditôm bu kôm ñac si ñalóm ñawasi sa yêc Anötö anğô-nga, dec ñac oc ñalóm

ñawapac tu ñac si giso-nga tiyham dom. ³ Magoc sèkêñ da dau tòm yala hoñ, dec kênñ gauc ñac bu ñac si sac yêc ñac dônñ yêc. ⁴ Ñahu bu makao gapoc ti naninñ si dac gitôm dom bu senñ sac su.

⁵ Tu dinañ-nga dec tènñ ndoc Kilisi menñ mbo nom, nañ sôm yom asê tènñ Anötö, tòm sêto yêc muñ su bocdec bu:

Am atac whinñ bu sèndic makao ti domba ma sèkêñ ti da tènñ am lec dom. Magoc am kèmasañ aó dauñ neñ ñamlic ti ñandó.

⁶ Da ya ti da bocke nañ sèkêñ tu sac-nga, nañ gic am tanôm dom bocdinañ.

⁷ Ma aó gasôm bu, “O Anötö, lic aó dec gameñ bu wakôm am nem atac whinñ ñandó sa, tòm yom nañ sêto pi aó muñ su, yêc bapia tîlhuñ.” [BW 40:6-8]

⁸ Moses ndê buku yomsu-nga tóç bocdec bu. Sèkêñ makao ti domba ti da, ma sèkêñ da ya ti da tidau-tidau tu sac-nga. Magoc Kilisi dau sôm bu Anötö atac whinñ bu sèkêñ da hoñ dinañ dom, ma gic inñ tandó dom bocdinañ. ⁹ Ma tiñambu Kilisi sôm tènñ Anötö bu inñ dau menñ su, bu kôm Anötö ndê atac whinñ ñandó sa. Bocdinañ dec inñ senñ lônñ akwa da-nga su, ma kèmasañ lônñ wakuc. ¹⁰ Ma Anötö ndê atac whinñ, nañ Kilisi kôm ñandó sa, nañ bocdec bu. Yisu Kilisi kênñ dau ti da tidim tigenñ, dec kèmasañ lônñ bu dati lau dabuñ.

¹¹ Dabuñsiga pwac akwa-nga sèlhac ti sem gwelênñ tòm béc hoñ, ma sèkêñ da kainñ tigenñ ñapañ, nañ tòm dom bu senñ sac su. ¹² Magoc Yisu, nañ ti yac neñ dabuñsiga atu, kênñ dau ti da dim tigenñ eñ, tu sac tèm hon-nga, goc gi ndóc Anötö ndê andó-nga. ¹³⁻¹⁴ Ñahu bu da tigenñ dinañ kèmasañ lônñ bu senñ lau nañ inñ bu kôm ñac sêti lau dabuñ, nañ si sac su, ma gic dabinñ ñac bu sémbo tali ñapañ. Ma kwahic dec inñ hônñ bu Anötö kênñ inñ ndê ñacyo hoñ sésóc inñ gahi ñapu.

¹⁵ Ma Ñalau Dabuñ hoc yom ñandó asê pi gèñ dau whinñ, tòm yom danñ nañ sêto yêc bocdec bu:

¹⁶ Magoc tènñ tèm pwac akwa-nga pac-ndê, nañ aó Pòmdu, oc wamatinñ pwac wakuc wawhinñ lau Israel-nga, nañ bocdec bu. Aó oc wakêñ aó neñ yomsu sip ñac si ñagulu, ma wato sip ñac si ñalóm. [Jer 31:33]

¹⁷ Ma tiñambu inñ gic têu yom ma sôm yom bocdec:

Aó wasuc ñac si giso kwi, ma gauc nem ñac si sac tiyham dom. [Jer 31:34]

¹⁸ Bocdinañ, Pòmdu sôm bu suc yac neñ sac kwi, ma tu dinañ-nga dec dapóna dabuñsiga danñ bu kênñ da tu sac-nga tiyham dom.

Kilisi kêmasañ seņ datigasuc Anötö-ņga

¹⁹ Tu dinan-ņga asidöwai, datigasuc Anötö ti neņ atac pa su, gitôm dasöc Nalôm Dabuņ Andô dandi, tu dac naņ Yisu kéc siņ-ņga. ²⁰ Muņ-ņga, po baliņ dan kégälêņ naņ kalhac lau ahuc bu sêsöc Nalôm Dabuņ Andô sêndi dom. Magoc Yisu ndê ñamlic ô po dau su, ma iņ mbo tali napan, dec iņ ti seņ wakuc datigasuc Anötö-ņga. ²¹ Ma iņ yac neņ dabuņsiga tiwaê, naņ gêm göliņ Anötö ndê lau hoņ. ²² Iņ ndê dac kégwasin yac neņ sac hoņ su, dec dambo ti ñalôm ñawapac tu yac neņ sac-ņga tiyham dom. Ma bu ñawa kégwasin yac neņ ñamlic ñawasi sa su. Tu dinan-ņga dec datigasuc Anötö ti neņ ñalôm ñawasi, ma dakêņ whin ti neņ ñalôm pên dön.

Puc dalhac ñanğa-ņga

²³ Yac lau dakêņ whin-ņga dahoc yom asê ma dasôm bu dakêņ batan ñandô ñayham naņ Anötö gic bata tên yac. Iņ gitôm dom bu kac ndê awha kwi-kwi, ma tu dinan-ņga tankwê ñandô dau ti atac lu-lu dom. ²⁴ Ma daköc gauc pi lên bu dapuc dauņ dön bu atac whin asidöwai, ma dakôm mêtê ñayham eņ. ²⁵ Dahu mêtê dapitigeņ-ņga siņ tôm lau ñatö sêkôm, naņ dom. Mba. Dakac sa dapitigeņ, ma tangili dauņ bu dalhac ñanğa. Mac anyalê bu Yisu ndê bêc mbu meņ-ņga meņ kèpiņ su, ma bocdinaņ dec akôm asin su eņ.

²⁶ Anğö ñapep! Yac bu tanyalê Anötö ndê yom ñandô tidôn su, magoc tinambu dalic sac gitôm gên ñambwa ma dakôm, dec da dan yêc naņ tôm bu seņ yac neņ sac dinan ñagêyö su-ņga, yêc dom. ²⁷ Namalac naņ sa lên kain dinan, naņ bu ndê gauc sa, dec oc töc dau ñalên sac pi gên naņ gic iņ ñawaê bocdec bu, iņ oc tap Anötö ndê matöc sa, ma sip ya atu naņ Anötö kêmasañ tu iņ ndê ñacyo-ņga ndi. ²⁸ Gauc nem ñamalac naņ kégili Moses ndê yomsu. Namalac lu me tö bu sêpuc si yom dön ma sêtöc asê bu yomandö bu ñamalac dau kôm giso, dec yomsu dau sôm bu tawalö iņ dom, sêndic iņ ndu eņ. ²⁹ Bocdinaņ mac gauc gêm bocke pi ñamalac naņ kéalê su bu Kilisi ndê dac pwac wakuc-ņga kôm iņ ti dabuņ, magoc tinambu iņ pu gên dau ma gêlic gitôm gên ñambwa? Nalên dinan iņ pu Anötö ndê Atu, gitôm iņ kwê iņ dön yêc iņ gahi ñapu gitôm gên ñapopoc, ma iņ pu Anötö ndê Nalau êmwasiņ yac-ņga whin. Namalac naņ kôm bocdinaņ oc tôm dom andô bu êjlec Anötö ndê matöc. Iņ oc tap matöc sac sambuc sa. ³⁰ Bu yac tanyalê Pômdau, naņ sôm yom bocdec bu:

Gwelen sac ñagêyö-ņga yêc aö aman, ma aö dauņ oc wakên. [*Diut 32:35*]
Ma sêto yom dan whin, naņ yêc bocdec bu:

Pômdau oc êņsahê ti êmatöc iņ ndê lau. [*Diut 32:36*]

³¹ Oyaê, ñamalac naņ sip Anötö Tali Nâdau amba bu tap iņ ndê matöc sa, naņ töc dau maņ.

³² Gauc nem têm naņ mac akêņ whin tiwakuc, ma aköc ñawaê ñayham sa gitôm ñawê bu pô nem ñalôm. Tên ndoc dinan, ñawapac daêsam tap mac sa tu akêņ whin Kilisi-ņga, magoc mac alhac ñanğa. ³³ Têm ñatö lau sêkên kisa mac, ma sêsu mac susu yêc lau hoņ anğö-ņga. Ma têm ñatö mac alhac awhin lau naņ sêhoc wapac kain dinan ma apuc ñac dön. ³⁴ Ma lau sêkên whin-ņga naņ sêkên ñac sêndöc gapocwalö, naņ mac tamwalö ñac, ma am ñac sa bocdinaņ. Ma tên ndoc lau sênğaho mac nem wapa ti gên hoņ su, naņ mac ambo ti atac ñayham eņ. Nahu bu mac anyalê bu mac nem awa ñandô yêc napan-ņga yêc undambê.

³⁵ Bocdinaņ asap nem akêņ whin Pômdau dön, ma atac lu-lu dom, dec mac oc atap mwasin atu sa. ³⁶ Alhac ñanğa ti ñalôm pên dön, ma akôm gên hoņ ñapep tôm Anötö ndê atac whin. Ma bocdinaņ mac oc atap ñandô ñayham naņ gic bata, naņ sa. ³⁷ Bu ñasawa sauņ eņ, tôm yom naņ sêto yêc naņ sôm bocdec bu:

Iņ naņ dakêņ batan bu meņ, naņ oc meņ. Ma iņ oc meņ ñagahö eņ. ³⁸ Ma aneņ lau gitên oc sêndöc tali tu si sêkên whin-ņga. Magoc ñac naņ sêhu siņ, naņ aö oc walic ñac sac sambuc. [*Hab 2:3-4*]

³⁹ Magoc yac datôm lau naņ sêhu si sêkên whin siņ ma sêmbö seņ sêninğa-ņga dom. Mba. Yac dalhac ñanğa ma dakêņ whin dandic ñawaê, e datap mwasin dandöc tanli napan-ņga ña-ñandö sa.

11

Abanĭ Israel-ņga si lên sêkên whin-ņga ti dôhôn tên yac

¹ Yac bu dakêņ whin ñanğa, dec yac oc atac lu-lu dom tu gên naņ dakêņ batan dambo, me tu gên naņ tanôn dalic dom-ņga. ² Abanĭ Israel-ņga sêkên whin ñalên dinan, ma tu dinan-ņga dec Anötö toc ñac sa. ³ Yac dakêņ whin, dec tanyalê bu muņ-ņga, gên naņ kwahic dec tanôn dalic, naņ ñadaņ yêc dom, magoc meņ hóc asê ña Anötö ndê yom.

⁴ Tu Abel ndê kên whin-ņga dec Anötö gêlic da naņ iņ kên bu ñayham, hóc gêlic Kein ndê su. Ma tu Anötö kóc Abel ndê da sa-ņga, dec töc asê bu iņ gêlic Abel bu

ngac gitêḡ. Ma inḡ mbac ndu su, magoc inḡ ndê lêḡ kêḡ whinḡ-nga dinanḡ gacgeḡ kalhac tôm dôhôn ḡayham.

⁵ Ma Inok kêḡ whinḡ, dec sêto yom pi inḡ ma sêsôm bu Anôtô gêlic inḡ ḡayham. Ma tu inḡ ndê kêḡ whinḡ-nga, dec Anôtô kôc inḡ su yêc nom ti tali, ma sêlic inḡ tiyham dom. ⁶ Namalac danḡ bu kêḡ whinḡ dom, dec gêḡ hoḡ nanḡ inḡ kôm, nanḡ ḡadanḡ oc tôm dom bu ndic Anôtô tandô ḡayham. Bu asa nanḡ bu tigasuc Anôtô, nanḡ kêḡ whinḡ bu inḡ mbo yomandô, ma kêḡ whinḡ bu inḡ oc êmwasiḡ lau nanḡ sêkêḡ dau sambuc tu sêḡsalê inḡ-nga.

⁷ Ma têḡ ndoc Anôtô kêḡ puc Noa pi gêḡ nanḡ inḡ tandô gêlic su dom, magoc tinambu oc meḡ hóc asê, nanḡ Noa kêḡ whinḡ Anôtô, ma toc inḡ sa ti sôc inḡ ndê yom ḡapu. Inḡ só wanḡ atu danḡ bu nem inḡ ti ndê b alêkoc sa. Tu inḡ ndê lêḡ kêḡ whinḡ-nga dec inḡ tôle lau nanḡ sêmbo nom têḡ têm dinanḡ, nanḡ si giso asê tiawê, ma Anôtô kêḡ inḡ wêkainḡ lêḡ dati lau gitêḡ tu dakêḡ whinḡ-nga.

⁸ Abraham kêḡ whinḡ Anôtô têḡ ndoc Anôtô kêgalêm inḡ sa ma kêkinḡ inḡ têḡ gameḡ nanḡ inḡ gic bata têḡ inḡ, nanḡ gi. Inḡ gêm gauc gameḡ dau, magoc danḡa wambu Anôtô ma gi. ⁹ Ma yom tigeḡ nanḡ Anôtô gic bata têḡ Abraham, nanḡ gic Aisak lu Jakob ḡawaê bocdinanḡ. Magoc Abraham, ma Aisak lu Jakob nanḡ sêḡkuc inḡ, nanḡ sêti nom ḡadaui dom, sêndôc bac po gitôm lau apa. Magoc Abraham kêḡ whinḡ yom nanḡ Anôtô gic bata têḡ inḡ. ¹⁰ ḡahu bu inḡ kêḡ bata bu ndôc malac atu nanḡ oc yêc ḡapanḡ, nanḡ Anôtô dau kwê sa kêkuc ḡagatu nanḡ inḡ dau gauc gêm tidôn.

¹¹ Abraham ti ḡamalac andô su, ma inḡ nawhê Sara dau inḡ awêḡ gapoc, magoc inḡ kêḡ whinḡ yom nanḡ Anôtô gic bata têḡ inḡ, dec Anôtô kêḡ ḡaclai têḡ inḡ bu kwê balêkoc asê. ¹² A braham ndê têm pacndê su, tigeḡ tu inḡ kêḡ whinḡ-nga, dec lau tonḡ atu sêsa akêḡ ḡgac tigeḡ dinanḡ. Inḡ ndê lau wakuc dinanḡ sêtôm tata umbonḡ-nga, ma ḡanḡac gwêc-nga, nanḡ gitôm dom bu dasê sa.

¹³ Têḡ têm abanḡ Israel-nga sêmbo tali, nanḡ ḡac si danḡ tap ḡandô nanḡ Anôtô gic bata têḡ ḡac, nanḡ sa dom. ḡalêḡ dinanḡ dec sêsa si lêḡ sêkêḡ whinḡ-nga e sêmbac ndu. Tu ḡac si sêkêḡ whinḡ-nga dec tôm sêlic gêḡ ḡandô dau gatuc-gatuc ma sêkêḡ bata bu sêtap ḡandô sa. Ma ḡac sêlic dandi sêtôm lau nanḡ sem apa nom. ¹⁴ Ma lau nanḡ gauc gêm bu ḡac lau kainḡ dinanḡ, nanḡ sêtôc asê bu ḡac sêḡsalê si malac ḡandô sêndôc-nga. ¹⁵ Abanḡ Israel-nga bu sêlic gameḡ nanḡ sêḡu sinḡ su tôm si malac ḡandô, dec oc tôm bu sêmbu sêndi sêndôc dinanḡ. ¹⁶ Magoc mba. ḡac atac whinḡ malac danḡ, nanḡ hóc gêlêc inḡ dindec su.

Malac dau yêc undambê, ma Anôtô kwê malac dau sa su tu ḡac-nga. Tu dinanḡ-nga dec inḡ maya dau dom bu ḡac sêsam inḡ bu ḡac si Anôtô.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham kêḡ whinḡ Anôtô têḡ ndoc inḡ kêsahê inḡ, ma sôm têḡ inḡ bu kêḡ Aisak ti da têḡ inḡ. Anôtô gic bata yom têḡ Abraham muḡ su, ma sôm bu lau oc sêsam lau wakuc nanḡ sêsa akêḡ Aisak, bu Abraham ndê gôlôwac ḡandô. Magoc inḡ sap ndê kêḡ whinḡ dôḡ dec bu kêḡ ndê atu tigeḡ dinanḡ ti da. ¹⁹ Inḡ gauc gêm bu Anôtô gitôm bu oc uḡ lau batê sa. Ma gêḡ nanḡ hóc asê, nanḡ gitôm inḡ kôc Aisak mbu akêḡ lau batê-nga meḡ tiyham.

²⁰ Ma tinambu, têḡ ndoc nanḡ Aisak gêm mbec Jakob lu Iso, nanḡ dec kêḡ whinḡ bu Anôtô gitôm bu kôm inḡ ndê mbec ḡandô sa. ²¹ Ma Jakob bocdinanḡ kêḡ whinḡ Anôtô. Têḡ ndoc inḡ kêsahê bu inḡ ndê têm kêpinḡ bu pacndê, nanḡ inḡ gêm mbec Josep atu lu. Ma inḡ gic seḡeḡ dau ḡa ndê tôle ma kêpinḡ Anôtô. ²² Josep kêḡ whinḡ bu Anôtô oc êḡgaho lau Israel-nga su yêc gameḡ Isip-nga, dec têḡ ndoc inḡ ndê têm kêpinḡ bu pacndê, nanḡ sôm yom asê pi gêḡ dau, ma gic atu ḡac bu sêkôc inḡ ndê ḡakwa whinḡ ḡac, têḡ ndoc ḡac bu sêlêḡ sêndi.

²³ Ma Moses damba lu dinda sêkêḡ whinḡ Anôtô, dec sêsinḡ inḡ gitôm ayô tô têḡ ndoc dinda kôc inḡ. ḡahu bu inḡlu sêlic bu inḡ balêkoc ti anḡô, ma sêtôc dau tu yom nanḡ kinḡ Isip-nga gic atu nanḡ-nga dom. ²⁴ Ma têḡ ndoc Moses tiatu, nanḡ inḡ kêḡ whinḡ Anôtô dec tec bu sêsam inḡ bu Parao atuwê ndê balê. ²⁵ Inḡ tec bu mbo ti atac ḡayham tôm ḡasawa apê tu mêtê sac-nga whinḡ Parao ndê lau, ma gêlic ḡayham bu hóc ḡandê ti ḡawapac whinḡ Anôtô ndê lau. ²⁶ Inḡ gêlic lêḡ mayanḡ-nga nanḡ gic waê Anôtô ndê Mesaya bu ḡayham hóc gêlêc lau Isip si awa ti gêḡ ḡayham-ḡayham hoḡ su. ḡahu bu inḡ takwê ndê ḡaôli ḡayham, nanḡ inḡ oc tap sa tinambu. ²⁷ Inḡ kêḡ whinḡ, dec hu gameḡ Isip-nga sinḡ, ma tôle dau tu kinḡ Isip-nga ndê atac ḡandê-nga dom. Inḡ puc dau dôḡ ma kalhac ḡanḡa, ḡahu bu inḡ gêlic Anôtô, nanḡ lau danḡ sêlic su dom. ²⁸ Inḡ kêḡ whinḡ Anôtô dec sôm têḡ lau Israel-nga bu sêmasanḡ Pasowa tôm Anôtô sôm, ma sêsê domba ḡadac pi gatam ḡac si andu-nga. Ma ḡalêḡ dinanḡ anjela nanḡ gic balêkoc ḡgac mbêc Isip-nga hoḡ ndu, nanḡ kêlêc lau Israel-nga si andu hoḡ.

²⁹ Lau dau sêkêḡ whinḡ Anôtô nanḡ gêlêc Gwêc Koc sa, dec sêlom gitôm sêḡsêlêḡ sêmbo gameḡ basô si. Magoc têḡ ndoc lau Isip-nga bu sêlom sêḡkuc ḡac, nanḡ gwêc kêgatôc ḡac ahuc e sênôm gwêc su ma sinḡa.

³⁰ Tinambu lau Israel-nga sêkêḡ whinḡ Anôtô, dec sêḡsêlêḡ sêḡḡihi malac Jeriko

tôm bêc 7 e malac dau njanjônôm ku sa. ³¹ Magoc Anötö senj awhê mockainj-nga Rahab su whinj lau danggapêc malac dinanj-nga dom. Nahu bu munj-nga Rahab dau tôc asê bu inj kênj whinj Anötö, têtj têtj inj kôc lau Israel-nga si lau sêtij gamej Kanan-nga sa ti yom malô.

³² Ma lau sêkênj whinj njanja-nga daêsam sêmbô, tômj Gideon, Barak, Samson, Jepta, Dawid, ma Samuel ti Anötö ndê lau propet njatô. Magoc njasawa mba bu wasôm yom pi nac tigenj-tigenj. ³³ Njatô sêkênj whinj njanja, dec sêku kin gamej njatô-ij ga dulu. Njatô sem gôlinj lau Israel-nga ti sêngilij nac bu sêsa si lêtj gitêtj. Ma Anötö gic bata yom têtj nac bu yob nac. Tu lau njatô si sêkênj whinj-nga dec Anötö kêgaptic layon si whasuj ahuc, ³⁴ ma kêgaho ya njanjandê su yêc njatô, ma yob njatô bu sêlhô su yêc nacyo si bienj. Lau njatô nac lau licwalô mba, magoc tu nac si sêkênj whinj-nga, dec Anötö kênj njanja têtj nac. Nac sêti lau sinj-nga ti nac lai atu, ma sêku lau apa si lau sinj-nga dulu. ³⁵ Lauwhê njatô sêkênj whinj Anötö, dec inj uij nac si balêkoc ngac nanj sêmbac ndu su, nanj sa sêmenj sêmbô sêwhinj nac tijham. Ma lau sêkênj whinj-nga njatô, nanj sic nac njanj sô e sêmbac ndu. Magoc lau dau sêtec bu sêsec si sêkênj whinj ahuc tu bu sênem dau si yêc njanjandê dinanj, nahu bu sêkênj bata bu Anötö gitôm bu oc uij nac sa, ma kênj nac sêmbô njanham enj. ³⁶ Njatô, lau sêsu nac susu, ma sêhi nac njanj sô, ma njatô sêso nac dônj ma sêkênj nac sêndôc gapocwalô. ³⁷ Sêtuc njatô njanj hoc ndu, sêhê njatô njanj sege kic gi lu, ma njatô nanj lau sinj sêkunj nac ndu njanj bienj balij. Nac sêsoç njanjkwê sac-sac nanj sêmasanj njanj domba ti naninj njanjlic, sêpôn da dau njanjandô, ma lau sêkênj kisa nac ti sêkôm nac njanjom. ³⁸ Nac sêngihi sêmbô gamej sawa ti gamej lôc-nga gitôm lau waêm ba, ma sêndôc hoc njanj suj ti suj nanj yêc nom. Magoc tu nac si sêkênj whinj-nga dec Anötö gêlic nac njanjham kêlêc, hóc gêlêc lau nom-nga honj su.

³⁹ Njanjwaê pi lau honj dinanj si sêkênj whinj yêc tu bu whê nac sa têtj nac-nga. Magoc nac si danj gêlic njanjandô nanj Anötö gic bata têtj nac, nanj dom. ⁴⁰ Nahu bu lêtj njanjham andô nanj Anötö kêmasanj bu êmwasi njac lau têtj kwahic dec-nga, nanj gic waê nac lau dau sêwhinj. Ma yac honj oc datap sa dawhinj dauj.

12

Tanjinj Yisu ma dalhac njanja

¹ Lau honj dinanj sêmunj yac su, nac lau tonj atu andô, ma sêtoç lêtj dakênj whinj-nga njanjham têtj yac tu tanjkuc-nga. Tu

dinanj-nga dec dakac dauj su yêc gêtj honj nanj kalhac yac ahuc tu tanjkuc Yisu-nga, ma yêc mêtê sac nanj bu êntôm yac ma kôm yac dapen. Ma tanti njanja dapên lêtj nanj Anötö gic bata tu tanti daho-nga ma dahu sinj dom. ² Tanti ma tanjinj Yisu, bu inj ti yac nenj dakênj whinj njanj, ma inj oc ndic dabinj yac nenj dakênj whinj. Inj kêyalê bu inj ndê mbac ndu oc ti lêtj atac njanjham-nga tinjambu, ma tu dinanj-nga inj puc dau dônj tu hóc njanjandê a gicso-nga, ma hêgo dau tu maya atu nanj gic lêtj dinanj njanjwaê, nanj dom. Ma kwahic dec inj pi undambê g i ndôc Anötö ndê pônj atu njanj-andô-nga. ³ Akôc gauc pi Yisu, ma pi lêtj kisa-nga nanj lau sac sêkôm têtj inj. Inj hóc kisa dau magoc kalhac njanja, dec tôc dôhônj njanjham têtj mac bu anjkuc, ma bu nem mac sa bu kwampac sa ma ahu nem akênj whinj sinj dom.

Anötö kêmatôc lau nanj inj atac whinj

⁴ Mac ahóc njanjwapac tu saê ti kisa nanj lau sac sêkênj têtj mac-nga, magoc sêkôm e sêkêc mac nem danj ndê dac sinj su dom. ⁵ Bocke? Mac anjlinj Anötö ndê yom, nanj kêgilij mac bu alhac njanja, nanj sinj, a? Yom dau sam mac bu Anötö atui awhê ma njanj, ma sêto yêc bocdec bu:

Anenj balêkoc awhê ma njanj, Pômdau bu êmatôc mac, me bu kênj njanjwapac têtj mac bu whê nem gauc sa pi nem giso, nanj alic tômj gêtj njanjmba dom, ma lic njanjam sa tu anjkuc inj-nga dom. ⁶ Nahu bu Pômdau kêmatôc lau nanj inj atac whinj nac, ma lau nanj inj kôc nac sa sêti inj ndê balêkoc, nanj inj kênj njanjandê têtj nac. [Prov 3:11-12]

⁷ Mac anjyalê bu dambai nom-nga honj sêmatôc si balêkoc tu bu sêndôhônj nac bu sênjkc lêtj njanjham-nga. Ma bocd-inanj Anötö bu êmatôc mac, nanj alhac njanja. Bu gêtj dau tôc asê bu inj gêlic mac bu inj ndê balêkoc solop. ⁸ Ma Anötö kênj njanjwapac têtj inj ndê balêkoc honj tu bu êndôhônj nac-nga. Inj bu kênj têtj mac dom, dec oc tôc asê bu mac atôm balêkoc njanjawa-nga, ma Anötö ndê balêkoc solop dom. ⁹ Ma têtj ndoc damanj nom-nga sêmatôc yac, nanj dalic nac sac dom, magoc datoc nac sa. Bocd-inanj dasôc Damanj undambê-nga njanj hóc gêlêc damanj nom-nga su dandic njanjwaê. Nahu bu inj ti njanj dau yac nenj gatun, ma inj kêmatôc yac tu bu daso mwasi nj dandôc tanjinj-nga dom. ¹⁰ Damanj nom-nga gauc gêm bu sêndôhônj yac tu bu dasa lêtj njanjham-nga, ma nac si matôc inj gêtj njanjawa apê-nga enj. Magoc A nôtö kêyalê gêtj bocke nanj oc nem yac sa njanjandô, dec kêmatôc yac tu bu dati lau dabunj-nga, datôm inj dau. ¹¹ Têtj ndoc yac bu

dahôc n̄awapac tu êmatôc yac-nga, nan oc kôm yac atac n̄ayham dom, magoc oc kên n̄andê t̄ên yac. Magoc tin̄ambu yac tan̄yalê bu n̄awapac dau gêm yac sa bu dambo ti yom malô, ma kêdôhôn yac bu dasa nen l̄ên gitên er̄.

¹² Tu dinan̄-nga dec mac nem lau nan si amba tibalê, me gahiduc tigolon tu wapac nan sêhóc-nga, nan apuc nac dôc bu sêlhac n̄an̄ga tiyham. ¹³ Amasan̄ sen̄ gahim-nga tisolop, bu lau gahi sac nan sên̄kuc mac, nan sêpen̄ ma sêtisac dom, magoc n̄ayham sa tiyham.

Dayob dauñ bu daso Anôtô ndê mwasin̄ dom

¹⁴ An̄sahê n̄an̄ga bu ambo awhin̄ lau hon̄ ti yom malô, ma bu asa nem l̄ên dabun̄ er̄. Bu asa nan̄ sa l̄ên dabun̄ dom, nan̄ oc tôm dom bu lic Pômdau ma mbo whin̄ in̄.

¹⁵ Ayob daôm n̄apep bu mac nem dan̄ so Anôtô ndê mwasin̄ dom, ma bu n̄asili mêtê sac-nga l̄ec tiyham yêc mac-nga dom. Bu mêtê sac dau gitôm gên̄ n̄amakic ma oc kên̄ n̄awapac t̄ên lau daêsam, ma kôm nac n̄adômbwi sa yêc Anôtô an̄gô-nga.

¹⁶ Ayob bu mac nem dan̄ sa l̄ên mockain̄-nga dom, me gauc nem gên̄ nom-nga ênl̄ec dom, ma ênl̄hin̄ Anôtô sin̄ gitôm Iso, nan̄ hu ndê wapa l̄ên̄sêm ngac mbêc-nga sin̄, tu nen̄ gên̄ dim tigen̄-nga. ¹⁷ Mac an̄yalê su, bu tin̄ambu in̄ tac whin̄ bu wêkain̄ ndê gên̄ l̄ên̄sêm dau tiyham, dec ndac damba Jakob bu nem mbec in̄. Magoc damba tec in̄ dec kôm dom. In̄ tan̄ dau ndu, ma kêsahê n̄an̄ga bu kac damba ndê n̄alôm kwi, magoc tôm dom.

Lôc Sainai ma Lôc Sayon sêti dôhôn pwac lu-nga

¹⁸ Lau Israel-nga sêtigasuc Lôc Sainai tu sêtap pwac akwa sa-nga. Magoc lôc nan̄ mac atigasuc tu akôc pwac wakuc-nga, nan̄ lôc kain̄ dan̄ dau-nga. Lôc Sainai dau kalhac nom, ma lau Israel-nga sêlic ya atu, ma n̄asac ti sômôm ma mbu lalahi atu gêm, yêc lôc dinan̄. ¹⁹ Ma nac sên̄gô Anôtô ndê dahuc ma in̄ dau ndê awha, e sêtôc dau ma sêten̄ bu sên̄gô tiyham dom. ²⁰ Bu Anôtô gic yomsu nac ma sôm bu n̄amalac me hôc bocke bu men̄ êmpin̄ lôc dau, nan̄ sêtuc in̄ n̄a hoc ndu. Lau Israel-nga sêlic bu yomsu dau kên̄ n̄awapac atu t̄ên̄ nac. ²¹ Ma Moses gêlic gên̄ hon̄ dinan̄ ma kôm in̄ t̄oc dau ma kêtitec n̄andê.

²² M agoc tu mac nem akên̄ whin̄-nga dec tôm mac ahôc asê Lôc †Sayon, nan̄ malac Jerusalem wakuc nan̄ yêc undambê, ma Anôtô Tan̄li N̄adau ndê malac. Mac ahôc asê an̄jela tausen ma tausen nan̄ sêkac sa sêmbo gameñ dinan̄ ti atac n̄ayham atu. ²³ Ma mac asôc Anôtô ndê gôlôwac dabun̄ n̄alôm, ma ambo awhin̄ yac lau nan̄ in̄

gêlic yac datôm in̄ ndê balêkoc mbêc, ma to yac nen̄ n̄aê sa yêc undambê. Mac atigasuc Anôtô dau, nan̄ oc ênsahê lau hon̄ pi nac si mêtê. Ma mac ahôc asê gameñ nan̄ lau gitên̄ nan̄ Anôtô gic dabun̄ nac, nan̄ si gatu sêmbo. ²⁴ Ma mac atigasuc Yisu, nan̄ ti pwac wakuc n̄a-nga n̄alhu-nga. Ma mac atap mwasin̄ atu sa, tu dac nan̄ in̄ kêc sin̄ tu êngwasin̄ mac nem sac su-nga. Mun̄-nga, Abel ndê dac ta yom pi t̄ên̄ Anôtô bu kên̄ n̄agêyô ô in̄ ndê dac. Magoc Yisu ndê dac ti n̄ahu datap mwasin̄ sa yêc Anôtô-nga, dec hôc gêlêc Abel ndê su.

Dalic Anôtô ndê puc gitôm gên̄ n̄ambwa dom

²⁵ B ocđinan̄ apôc dan̄amsun̄ ahuc t̄ên̄ yom nan̄ Anôtô sôm t̄ên̄ mac, nan̄ dom. Lau Israel-nga sên̄gô Anôtô awha kên̄ puc nac yêc nom, ma nac nan̄ sêtec bu sên̄gô in̄ ndê y om, nan̄ sêlhô su yêc in̄ ndê matôc dom. Bocđinan̄ yac lau nan̄ Anôtô kên̄ puc yac akên̄ undambê, nan̄ bu dapuc dômwên̄ in̄, dec oc tôm dom andô bu dalhô su in̄ ndê matôc.

²⁶ T̄ên̄ ndoc Anôtô sôm yom yêc Lôc Sainai, nan̄ in̄ awha kôm nom wiwic sa. Ma tin̄ambu, t̄ên̄ ndoc dan̄ tiyham in̄ gic bata yom, tôm sêto yêc bocdec bu:

Têm dan̄ tiyham aô oc wan̄wic gameñ tiyham, magoc wan̄wic gameñ nom-nga tawasê dom, undambê whin̄. [*Hag 2:6*]

²⁷ In̄ sôm bu kôm gên̄ dau dim dan̄ tiyham, ma yom dau hêganôn̄ têm nan̄ in̄ oc ên̄wic gên̄ undambê ti nom-nga hon̄ nan̄ in̄ kên̄. Ma gên̄ nan̄ bu yêc n̄apan̄-nga dom, nan̄ oc wiwic sa e nin̄ga. Ma n̄alên̄ dinan̄, gên̄ nan̄ wiwic dom oc gacgen̄ sêlhac.

²⁸ Anôtô gic bata t̄ên̄ yac bu yac oc dawêkain̄ gameñ nan̄ oc wiwic ma nin̄ga dom. Tu dinan̄-nga dec danem dan̄ge in̄, ma danem akin̄ in̄ n̄alên̄ n̄ayham nan̄ tôm bu ndic in̄ tandô n̄ayham. Dakôm ti datoc in̄ sa ma datôc in̄, ²⁹ n̄ahu bu yac nen̄ Anôtô ndê n̄aclai gitôm ya atu, nan̄ gitôm bu nen̄ gên̄ sambob su.

13

Sakin̄ nan̄ gic Anôtô tandô n̄ayham

¹ Ambo ti atac whin̄ asidôwai n̄apan̄. ² An̄lhin̄ daôm sin̄ dom bu akôc lau an̄gô batac sa ma andic ya nac. N̄ahu bu lau n̄atô nan̄ sêkôm bocđinan̄, dec sic ya an̄jela magoc sem gauc. ³ Ma gauc nem lau sêkên̄ whin̄-nga nan̄ sêndôc gapocwalô, ti nac nan̄ lau sêkên̄ kisa nac, ma anem nac sa gitôm mac daôm ahôc n̄awapac dinan̄ awhin̄.

⁴ Mac honj atoc lëj lauwhê ti ngac sênem dau-nga sa napep andic njawaê. Awhê ma ngac bocke nanj sem dau sa su, nanj sêmbo sêwhinj dau ti sêsa lëj njawasi enj. Nahu bu lau honj nanj sêkôm mêtê mockainj-nga, me sêndic sêmbôc-walô kic, nanj oc sêtap Anôtô ndê matôc sa.

⁵ Ayob daôm bu mêtê atac whinj mone-nga nem mac nem njalôm ahuc dom. Ambo ti atac njayham pi gëj bocke nanj Anôtô këj tēj mac. Bu Anôtô dau sôm bu yob mac, tôm yom nanj sêto yêc, nanj bocdec bu:

Aô wahu am sij me wapuc dômwêj am danj dom. *[Diut 31:6, 8]*

⁶ Tu dinanj-nga dec njalôm pëj dôj ma dasôm yom asê tôm sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu:

Pômdau oc nem aô sa, ma bocdinanj aô oc watôc daunj dom. Asa oc tôm bu kac aô su yêc Pômdau ndê atac whinj? *[BW 118:6-7]*

⁷ Gauc nem mac nem lau bata nanj sêndôhôn Anôtô ndê yom tēj mac. Akôc gauc pi nac si lëj njayham nanj sêsap dôj e si tēm pacndê, ma anjuc nac si lëj sêkëj whinj-nga. ⁸ Yisu Kilisi oc kac dau kwi-kwi dom. Nalëj nanj inj mbo munj-nga, nanj inj mbo kwahic dec, ma oc mbo bocdinanj njapanj.

⁹ Ayob daôm bu yom ti mêtê wakuc nanj so yom njandô, nanj ênsônj mac nem gauc e hê mac su yêc Kilisi dom. Tamkwê Anôtô ndê mwasinj bu puc nem gatôm dôj, ma gauc nem gëj danej-nga me njagôlinj pi gëj danej-nga ênjêc dom. Bu lau nanj sêmbo pwac akwa njapu ma gauc gêm gëj kainj dinanj këlêc, nanj gêm nac sa bu sêti lau gitêj yêc Anôtô angô-nga dom.

¹⁰ Yac tam akinj Anôtô dambo pwac wakuc njapu, ma lau nanj sem akinj Anôtô sêmbo pwac akwa njapu, nanj sêtôm dom bu sêwêkainj pwac wakuc dindêc njamwasinj.

¹¹ Domba ti makao nanj dabunjsiga njamata-nga Israel-nga kôc njadac ma sôc lôm dabunj Njalôm Dabunj Andô gi bu këj ti da ô lau si sac njagêyô, nanj lau sêkôc njamsôm su yêc malac ma sêpec su ginja yêc gamen njamakê-nga.*

¹² Ma njalëj tigenj Yisu hóc njandê ma mbac ndu yêc malac Jerusalem njamakê, tu bu kôm lau sêti dabunj tu inj dau ndê dac nanj kêc sinj-nga. ¹³ Bocdinanj dahu lau Israel-nga si sakinj pwac akwa-nga sinj gacgenj, gitôm yac dasa yêc malac Jerusalem, ma datêj Yisu dandi, ma dahôc yom mayanj-nga nanj njacyo sêmbalinj pi yac tu dakêj

whinj Yisu-nga, nanj dawhinj. ¹⁴ Nahu bu gamej nom-nga nanj kwahic dec ti yac nej malac dambo-nga, nanj malac yêc njapanj-nga dom. Ma yac tanjkwê malac njandô nanj oc mej sa tinjambu.

¹⁵ Tu Yisu-nga dec tampinj Anôtô tôm béc honj. Yac lau honj nanj dasôm bu dakêj whinj Yisu, nanj tac waê bu tampinj Anôtô, ma yac nej yom tampinj inj-nga gitôm da danje njayham. ¹⁶ Anljhinj daôm sinj dom bu akôm mêtê njayham enj, ma bu akêj nem gëj tu anem lau natô sa-nga. Mêtê dau inj gitôm da nanj Anôtô gêlic njayham whinj. ¹⁷ Danjam wambu lau bata nanj sêyob mac lau akêj whinj-nga, ma asôc nac njapu, tu bu sêkôm si gwelëj ti atac njayham-nga. Bu nac sem gwelëj pi Anôtô ndê yom bu sêpuc mac nem gatôm dôj, ma tinjambu Anôtô oc kip nac sa njapep pi gwelëj dau. Mac bu danjam wambu nac njapep dom, dec oc kôm nac njalôm njawapac, ma oc tôm dom bu sênem mac sa njapep.

¹⁸ Atej mbec tu yac-nga, bu yac anjahaê njanga bu asa mba lëj gitêj enj, ma yac ambo ti atac pa su pi yac mba lëj. ¹⁹ Ma atej mbec njanga bu Pômdau nem aô sa bu watap sej watêj mac waloc-nga sa njagahô.

Yom njambu-nga

²⁰ Yac nej Pômdau Yisu ma ngac njayham yob domba-nga kêc ndê dac sinj tu êmatinj pwac yêc njapanj-nga, dec Anôtô unj inj sa akêj lau batê-nga. Ma aô bu watej Yom Malô Njau, Anôtô dau, ²¹ bu ndic dabinj mac bu akôm mêtê njayham enj ma asa nem lëj honj tôm inj ndê atac whinj. Ma tu Yisu Kilisi ndê njagê-nga, dec aô watej inj bu puc yac honj dôj tu bu gëj honj nanj dakôm, nanj ndic inj tandô njayham. Datoc Yisu ndê waê sa tôm béc sambob. Yomandô.

²² O asidôwai. Aô gato bapia apê dindêc bu wanjilij mac bu asap lëj njayham dôj njapanj. Ma kwahic dec aô bu watej mac bu akôc anej yom honj sa ma asôc njapu. ²³ Aô wakêj njawaê tēj mac bu sêhu yac nej asidôwa Timoti sinj su yêc gapocwalô. Inj bu hóc asê aô njagahô, dec alu oc aloc ma alic mac. ²⁴ Akêj anej acsalô njayham tēj mac nem lau bata honj, ma tēj A nôtô ndê lau dabunj honj bocdinanj. Ma lau gamej Itali-nga sêkëj si acsalô tēj mac whinj.

²⁵ Anôtô ndê mwasinj whinj mac honj.

* **13:11** - alic Lev 16:27. Yom pi lau Israel-nga si Om Atu Sêkëj Da ô Sac Njagêyô-nga (Day of Atonement), nanj sêto yêc Lev 16:1-34. Hib 13:12 bu tóc asê tiawê bu Yisu ndê mbac ndu hóc gêlêc da nanj dabunjsiga Israel-nga sêkëj ti yala ti yala (Hib 7:11-9:18), ma bu ênjilij lau sêkëj whinj-nga bu sênjuc Yisu ti atac pa su enj.

Jems ndê bapia Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ŋamalac nanj to bapia dindéc, nanj ndê njaê Jems. Inj nɔac bata nanj yob lau sêkênj whinj Yisu-nga nanj sêndôc malac Jerusalem (Apo 15:13). Lau tigauc daêsam gauc gêm bu Jems inj Pômdau Yisu asi (Mak 6:3).

Jems to bapia dindéc têtj lau sêkênj whinj Yisu Kilisi-nga nanj sêndôc babalip yêc lau nanj lau Israel dom, nanj si gamenj. Inj sam nɔac bu lau nanj sêsa akênj gôlôwac Israel-nga si tonj 12 (1:1), ma bocdinaŋ lau nɔatô gauc gêm bu mboe inj to bapia dindéc têtj lau Israel-nga nanj sêlhô su yêc malac Jerusalem têtj ndoc lau sêkênj kisa nɔac (Apo 8:1; 11:19). Ma lau nɔatô gauc gêm bu bapia dindéc gic waê lau sêkênj whinj-nga honj, lau Israel-nga, ma lau gamenj apa-nga sêwhinj.

Inj ndê bapia dau hêganônj lêtj ti sakinj nɔayham nanj gic lau sêkênj whinj-nga nɔawaê. Inj bu kêtj puc nɔac bu sêtôc si sêkênj whinj nɔandô tiawê, ma bu sêhu mêtê sac-sac honj sinj. Jems bu tôte asê bu lau si sêkênj whinj inj gêtj nanj sêsôm nɔa whasunj nɔambwa dom, magoc lau nanj sêkênj whinj nɔandô, nanj si lêtj ti sakinj oc tôte gêtj dau asê tiawê.

Jems gic hu ndê bapia

¹ Aô Jems nanj gam akinj Anôtô lu Pômdau Yisu Kilisi, gato yom dindéc têtj mac lau akênj whinj Yisu-nga, nanj asa akênj gôlôwac Israel-nga tonj 12, mac lau nanj andôc babalip yêc lau apa si gamenj. Acsalô têtj mac honj.

Dahôc nɔawapac ti atac lu-lu dom

² O aneŋ asidôwai. Gêtj wapac me lêtôm bu tap mac sa, nanj alic nditôm gêtj atac nɔayham-nga. ³ Mac anjyalê bu gêtj bocke nanj kêsahê mac nem akênj whinj, nanj gêm mac sa bu alhac nɔannga. ⁴ Ma mac bu ati lau alhac nɔannga-nga, dec oc ndic dabinj mac atôm gwalam akwa akênj whinj-nga, ma mac oc apônnda gêtj danj dom. ⁵ Magoc mac nem asa bu pônnda gauc, nanj tenj Anôtô bu kêtj gauc têtj am, ma inj oc kêtj. Bu Anôtô inj mwasiŋ nɔadau, ma oc lic nɔamalac nanj tenj gêtj têtj inj, nanj sac dom, inj oc kêtj gêtj têtj inj ti atac whinj. ⁶ Magoc têtj ndoc am tenj gêtj dau, nanj tenj ti atac lu-lu dom. Tenj ti kêtj whinj bu am oc tap nɔandô sa. Asa nanj tenj gêtj ti atac lu-lu, nanj gitôm gwêc nanj mbu gêli sa ma pi sip nɔapanj. ⁷ Inj nɔamalac kainj dinaŋ, gauc nem

bu inj oc kôte gêtj danj yêc Pômdau dom. ⁸ Inj nɔamalac gauc lu-lu-nga, ma kôm ndê gêtj honj bambalinj.

Dahê gauc pi mone ti wapa nɔapanj dom

⁹ Mac asidôwai nanj lau waêm mba ma lau nɔalôm sawa, aô wasôm têtj mac bu atac nɔayham sa, bu Pômdau gêtj mac atôm lau tiawê tu mac nem akênj whinj-nga. ¹⁰ Ma mac lau ti lêtôm, Anôtô bu êŋgwiniŋ mac, goc atac nɔayham sa. Ahê gauc pi mac nem mone ti wapa dom. Bu gêtj dau oc niŋga gitôm a nɔamlha nɔayham, nanj ¹¹ ac pi ti nɔandê atu, ma pec e nɔamlha kêsôlô, dec nɔamlha nɔayham dau pacndê. Ma nɔalêtj tigeŋ, lau ti lêtôm nanj sem gwelenj nɔapanj tu sêtap mone sa-nga, nanj oc sêniŋga bocdinaŋ.

Lêtôm ti saê

¹² Asa nanj bu lhac nɔannga têtj ndoc inj kêsahê lêtôm ti saê, nanj oc tap Anôtô ndê mwasiŋ sa, bu nɔawapac dau kôm inj hu ndê kêtj whinj sinj dom, ma Anôtô oc kêtj inj ndôc tali nɔapanj. Nɔaôli dau dinaŋ Anôtô gic bata su bu kêtj têtj lau nanj atac whinj inj nanj.

¹³ Nɔamalac danj bu lêtôm tap inj sa, nanj hê gauc bu Anôtô kêtj lêtôm têtj inj lec dom. Bu gêtj danj gitôm dom bu êntôm Anôtô, ma Anôtô dau kêtôm nɔamalac danj dom. ¹⁴ Mba! Lêtôm nɔahu sip nɔamalac dau ndê atac galac, nanj kêtj gauc têtj inj ma kêtôm inj bu kôm sac. ¹⁵ Ma nɔamalac nanj sôc atac galac nɔapu, nanj kôm mêtê sac. Ma nɔamalac nanj kôm mêtê sac, nanj wêkainj seŋ mbac ndu-nga.

¹⁶ Bocdinaŋ aneŋ asidôwai atac whinj-nga, ayob daôm bu lau danj sêŋsau mac dom. Lêtôm meŋ akênj Anôtô dom. Mba! ¹⁷ Damaŋ undambê-nga, nanj kêtj nɔawê honj sêlhac umbonj, nanj mwasiŋ nɔayham honj nɔadau, ma gêtj nɔayham honj nanj datap sa, nanj meŋ akênj inj ndê. Tôm bêt honj ac pi ma sip tiyham, ma ac nɔa-ayun yêc tenj dom. Magoc Anôtô gitôm ac nɔa-ayun dom. Inj kôm gêtj nɔayham enj tu êmwasiŋ yac-nga, ma kac ndê awha kwikwi dom. ¹⁸ Ma inj kêtj inj ndê yom nɔandô sip yac neŋ nɔalôm tu bu kôm yac dati lau wakuc, datôm gêtj honj nanj inj kêtj, nanj si nɔandô mbêc.

Danjo mêtê ti dakôm nɔandô sa

¹⁹ O aneŋ asidôwai atac whinj-nga, anjô su nanj. Atisa nɔagahô tu asôm daôm nem yom-nga dom, magoc akênj danjam lau nɔatô si yom nɔapep munj. Ma ayob daôm bu atac nɔandê nɔagahô dom. ²⁰ Bu nɔamalac si atac nɔandê kalhac nɔac ahuc e sêso lêtj gitêtj nanj Anôtô tac whinj. ²¹ Tu dinaŋ-nga dec aô wasôm têtj mac bu mêtê nɔadômbwi ma mêtê sac honj nanj kêsôwec

tiatu yêc gameŋ nom-ŋga, naŋ ahu siŋ! Anŋwiniŋ daôm ma akôc Anötö ndê mêtê naŋ sic dulu têt mac su, naŋ sa sip nem ŋalôm e tidôn, bu yom dau gitôm bu nem mac si.

²² Mac bu anŋô Anötö ndê yom ŋambwa, dec oc anŋsau daôm. Anŋô ma akôm ŋandô sa! ²³ Asa naŋ ŋgô mêtê magoc kôm ŋandô sa dom, naŋ gitôm ŋamalac naŋ tôc gwanŋ sip busunôm bu lic dau anŋô andô. ²⁴ Inŋ gêlic su, goc sa gi ma ŋagahô kêlhiŋ anŋô andô siŋ. ²⁵ Magoc asa naŋ tôc gwanŋ Anötö ndê yomsu ŋandô* naŋ kêgapwêc yac su yêc mêtê sac, ma sôc ŋapu ti gauc gêm ŋapan, naŋ Anötö oc nem mbec gêt hoŋ naŋ inŋ kôm.

²⁶ Asa naŋ gauc gêm bu inŋ gêm akiŋ Anötö ŋapep, magoc gêm gôlinŋ dau ndê êmbala dom, naŋ kêsau dau. Ma gêt hoŋ naŋ inŋ kôm bu nem akiŋ Anötö, naŋ gitôm gêt ŋambwa ma gic Anötö tandô ŋayham dom. ²⁷ Mac bu anem akiŋ Anötö ŋalêŋ gitêŋ naŋ inŋ oc lic ŋayham, goc akôm gêt bocdec. Anem mosibu ti lauwhê sawa naŋ sêhôt ŋawapac, naŋ sa. Ma ambo ahê têt mêtê ŋadômbwi nom-ŋga hoŋ.

2

Datoc lau hoŋ sa

¹ O aneŋ asidôwai, mac naŋ akêt whiŋ yac neŋ ŋawasi ŋadau Pômdau Yisu Kilisi. Atoc lau tiwaê ma lau waêmba hoŋ sa ŋalêŋ tigeŋ. ² Mboe mac akac daôm sa tu alic om-ŋga, ma ŋamalac lu sêsôt sêmeŋ. Ŋgac daŋ sôt ŋakwê ŋawasi ti gôlôn gol, magoc ŋgac daŋ inŋ ŋgac ŋalôm sawa naŋ sôt ŋakwê akwa gwelen-ŋga. ³ Mac oc akôm sake? Mboe mac oc atoc ŋgac ti ŋakwê ŋawasi sa, ma asôm têt inŋ bu, “Am ndôc pôn ŋayham dindêc,” a? Ma asôm têt ŋgac ŋalôm sawa, “Am lhac ŋambu-ŋga dê,” me “Ndôc nom dindêc yêc yac gahiŋ-ŋga,” a? ⁴ Mac bu akôm bocdinaŋ ma atoc mac nem lau ŋatô sa hôt gêlêc lau ŋatô su, dec mac atôm lau sêmatôt yom-ŋga naŋ si gauc tisac.

⁵ O aneŋ asidôwai atac whiŋ-ŋga, anŋô su naŋ. Lau naŋ lau nom-ŋga sêlic bu lau ŋalôm sawa, naŋ Anötö tac whiŋ bu êŋyaliŋ ŋac sa bu sêkêt whiŋ ŋaŋga, dec sêti lau ti lêlôm yêc inŋ anŋô-ŋga. Ma inŋ oc kêt ŋac sêwêkaiŋ gameŋ undambê-ŋga naŋ inŋ gic bata bu kêt têt lau naŋ atac whiŋ inŋ. Yom dau inŋ yom ŋandô. ⁶ Magoc mac apu lau ŋalôm sawa. Ma lau ti lêlôm naŋ mac atoc ŋac sa, naŋ sêtoc mac sa

ô dom. Ŋac sêlic ŋayham bu sêŋgwiniŋ mac, ma ŋac bu sêtap yom daŋ sa pi mac, dec ŋac oc sêwê mac atêt lau sêmatôt yom-ŋga andi. ⁷ Yomandô! Ma têt ndoc lau dau sêŋgwiniŋ mac, naŋ sêpu mac nem ŋadau ndê ŋaê ŋayham whiŋ.

⁸ Anötö ndê yomsu naŋ sêto yêc bocdec bu, “Atac whiŋ lau meŋpaŋ am-ŋga gitôm mac atac whiŋ daôm,” naŋ tiŋamata yomsu hoŋ naŋ sêhêganônŋ ŋamalac si lêt sêmbô sêwhiŋ dandi-ŋga ma piŋ ŋac hoŋ dôŋ sêpitigeŋ. Mac bu daŋam wambu yomsu dau, dec mac oc atoc nem asidôwai sa ŋapep. ⁹ Magoc mac bu atoc lau tiwaê sa ma apu lau waêmba, dec mac akôm sac, ma yomsu dau kêmatôt mac, ma tôc asê bu mac lau anŋgili yomsu-ŋga. ¹⁰ Aô wasôm têt mac, bu asa naŋ daŋga wambu yomsu hoŋ ŋapep, magoc kêgili yomsu ŋalhô atêc daŋ, naŋ gitôm ŋamalac naŋ kêgili yomsu hoŋ. ¹¹ Anötö dau kêŋ yomsu daŋ bocdec, ‘I’ “Kôm gêt mockaiŋ-ŋga dom,” ma kêŋ daŋ tiŋham bocdec, ‘I’ “Ndic ŋamalac ndu dom.” Am bu kôm mêtê mockaiŋ-ŋga dom, tigeŋ am bu ndic ŋamalac daŋ ndu, naŋ dec am gitôm ŋamalac kêgili yomsu hoŋ-ŋga.

¹² Mac anyalê su bu ŋasawa sauŋ Anötö oc êŋsahê mac, êŋkuc yomsu naŋ inŋ kêŋ bu êŋgapwêc yac su. Bocdinaŋ dec asôm yom ti akôm nem mêtê hoŋ ŋapep eŋ. ¹³ Mac bu tamwalô lau dom, dec Anötö oc tawalô mac dom têt inŋ ndê bêt matôt-ŋga. Tamwalô lau, ma mac oc atap inŋ ndê matôt sa dom.

Dakôm mêtê ŋayham tôc yac neŋ dakêt whiŋ asê

¹⁴ O aneŋ asidôwai. Ŋamalac daŋ bu sôm, “Aô gakêt whiŋ Yisu Kilisi,” magoc kôm mêtê ŋayham dom, dec inŋ ndê kêŋ whiŋ ŋandô mba, ma oc nem inŋ si dom. ¹⁵ Mac bu alic awhê me ŋgac kêŋ whiŋ-ŋga daŋ naŋ pônâ ŋakwê ti gêt danen-ŋga, dec mac oc akôm sake? ¹⁶ Mac bu asôm têt inŋ bu, “Am ndi ti yom malô, ma oc ŋayham bu am tap nem gêt danen-ŋga ti ŋakwê sa,” magoc akêt gêt daŋ bu anem inŋ sa dom, dec mac nem akêt whiŋ oc ŋandô mbasi. ¹⁷ Bocdinaŋ, asa naŋ sôm bu inŋ kêŋ whiŋ, magoc kôm ŋa-sakiŋ dom, naŋ ndê kêŋ whiŋ gitôm gêt batê.

¹⁸ Mboe ŋamalac daŋ oc sôm, “Aô gakêt whiŋ, dec gitôm,” ma daŋ oc sôm bu, “Aô gakôm mêtê ŋayham, dec gitôm.” Oyaê! Am bu ŋamalac naŋ mêtê ŋayham mbasi, dec ŋalêŋ bocke aô oc wanŋyalê bu am kêŋ

* **1:25** Ŋgac naŋ to Hibru tôc asê bu yomsu amanlu gitôm dom bu ndic dabiŋ lau bu sêti lau gitêŋ (7:19; 10:1). Bocdinaŋ lau daêsam gauc gêm bu yom naŋ Jems to pi Anötö ndê yomsu ŋandô, naŋ hêganônŋ yomsu amanlu dom, magoc hêganônŋ ŋawaê ŋayham. Bu ŋawaê ŋayham whê sa bu Yisu gic dabiŋ yomsu pwac akwa-ŋga hoŋ (Mat 5:17) ô yac, ma ŋalau Dabun gêm gôlinŋ lau sêkêt whiŋ-ŋga ma gêm ŋac sa bu sêsa lêt gitêŋ tôm yomsu sôm (Rom 8:2-4).

whin jhandô? Magoc lic mêtê nayham dec aô gakôm gambu, oc tôc anej gakêj whin asê têtj am. ¹⁹ Bocke? Am toc daôm sa bu am kêj whin bu Anötö tigenj dê mbo, a? Aluê! Nalau sac sêkêj whin bocdinarj sêwhin, ma sêtöc dau jhandô!

²⁰ Am ñamalac gauc mbasi-nga! Am nem kêj whin nanj mêtê nayham mbasi, nanj ti gêj ñambwa. Gauc nem yom bocdec. ²¹ Abañ Abraham inj bu kêj inj ndê atu Aisak ti da pi alta, ma tu dinanj-nga dec Anötö gêlic inj bu ñjac gitêj. ²² Mac honj alic su nanj. Abraham ndê kêj whin ti inj ndê gwelej gêpuc dau dôj. Ma inj ndê gwelej ti sakinj gëc dabinj inj ndê kêj whin. ²³ Yom nanj sêto yêc nanj sôm bu, "*Abraham kêj whin Anötö dec Anötö gêlic inj ti ñjac gitêj.*" Yom dau jhandô sa pi gêj nanj inj kôm, ma Anötö dau sam Abraham bu inj ndê silip.

²⁴ Bocdinarj mac honj alic! Dakêj whin ñambwa kôm yac dati lau gitêj yêc Anötö anjgô-nga dom. Gêj nanj dakôm tu dananj wambu Anötö-nga, ma yac nejj dakêj whin, nanj lu-lu sêkôm yac dati lau gitêj. ²⁵ Ma gêj danj tiyham. Gauc nem awhê senj-nga Rahab. Inj gêm yaom lau Israel-nga nanj sêtij gamej Kanan-nga, ma kêmasanj ñac si lêtj bu sêlhô sêndi. Ma tu dinanj-nga Anötö gêlic inj bu awhê gitêj.

²⁶ Ñamalac nanj wayahô mbasi, nanj inj gêj batê. Ma yac bu dakêj whin magoc dakôm mêtê nayham dom, dec yac nejj dakêj whin gitôm gêj batê bocdinarj.

3

Dayob êmbalanj

¹ Anej asidôwai, anjgô su nanj! Têtj Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, nanj inj oc kip yac lau nanj andôhônj inj ndê mêtê têtj lau, nanj sa ñapep pi yac mba gwelej dau. Tu dinanj-nga mac nem asa bu ti kêdôhônjwaga mêtê-nga, nanj kôc gauc pi yom dau munj su nanj. ² Mêtê sac kôm yac honj daperj ñalêj daêsam. Ñamalac nanj gitôm bu yob ndê êmbala e sôm yom so danj dom, nanj ñamalac gitêj, ma gitôm bu nem gôlinj inj ndê ñamlic ñagêj honj ñapep.

³ Lau nanj sêndöc hosi ñahô, nanj sêkêj ain sôc hosi whasuj, bu sênem gôlinj hosi ma sêkac inj kwî êjuc ñac si atac whin. ⁴ Ma akôc gauc pi wanj atu-tu. Mbu ñadinda pejj lac sac andô, magoc gôlinj atêc dinanj kêj inj kêti kêkuc ñjac gôlinj-nga ndê atac whin. ⁵ Nalêj tigenj, yac êmbalanj inj gêj sauj andô danj yêc ñamlic ñagêj honj, magoc inj yom datoc dauj sa-nga daêsam ñahu. Mac ayyalê bu ya ñamsi sauj danj gitôm bu ti ya atu ma nejj pwa atu danj su. ⁶ Ma yac êmbalanj

dau gitôm ya. Yêc yac nejj ñamlic ñagêj honj, sac ñahu yêc êmbalanj, ma yac bu dayob ñapep dom, dec sac oc êjôsowec e nem ñamlic sambuc ahuc ma kôm yac nejj têtj dambo tanli-nga honj tisac. Ma sac nanj ñahu yêc êmbalanj, nanj mejj akêj ya lambwam-nga.

⁷ Lau ñatô sêkôc bôc ti mbac ma sêyob e gêj dau timalô. Ma gitôm bu sêkôm mboc ma gêj gwêc-nga timalô bocdinarj. ⁸ Magoc lau danj sêtôm dom bu oc sênem malô êmbala. Bu ñamalac êmbala inj gêj sac nanj yêc tejj dom, ma ñamlic sac gêm inj ahuc. ⁹ Yac tam danje yac nejj Pômdau ti Damanj undambê-nga ña êmbalanj, magoc ñamalac nanj Anötö kêmasanj bu sênem inj anjgô sêmbo nom, nanj yac dapucho ñac ña gêj tigenj dinanj. ¹⁰ Anjgô su nanj. Mbec ti yom sac, lu-lu sêsa akêj whansuj tigenj. O anej asidôwai, mêtê dau inj sac sambuc! ¹¹ Mac gauc gêm bocke? Oc tôm bu gwêc ma bu nayham tu danôm-nga lu-lu sêsa akêj bubata tigenj? Mba! ¹² O anej asidôwai. Gitôm dom bu datap bu danôm-nga sa yêc gwêc ñalôm. Ma gêj danj tiyham. Oc datap wa jhandô sa yêc a kinj, me a kinj jhandô yêc wa? Mba.

Lau tigauc sêkôm mêtê nayham

¹³ Mac nem asa inj ñamalac tigauc, nanj toc dau sa pi ndê gauc dom, magoc kôm mêtê nayham ma sa lêtj gitêj enj, tu bu tôc gêj dau asê. ¹⁴ Tigenj mac lau nanj asa lêtj atoc daôm sa tu ahôc gêlêc asidôwai-nga, me mêtê lêmuj-nga bu yêc mac nem ñalôm, nanj atoc daôm sa me anjsau daôm bu mac lau tigauc lec dom. ¹⁵ Bu lau nanj sêkôm mêtê lêmuj-nga ti mêtê sêhóc gêlêc dau-nga, nanj si gauc mejj akêj Anötö ndê dom. Mêtê dau ñahu yêc nom, kêkuc ñamalac nom-nga si gauc ñambwa, ma mejj akêj Sadañ ndê. ¹⁶ Mêtê lêmuj-nga ti ahôc gêgêlêc daôm-nga bu yêc mac nem ñalôm, dec mac oc apinj daôm dôj ñapep dom, ma mêtê sac tidau-tidau oc nem mac ahuc. ¹⁷ Asa nanj kôc gauc nayham yêc Anötö ndê, nanj gêj ñamata-nga inj oc kôm mêtê ñawasi enj. Inj oc yob dau bu tac jhandê ñagahô dom, ma inj oc ti ñamalac atac whin lau ti sôc yom ñapu-nga. Inj ñamalac tawalô lau-nga ma ndê gwelej oc nem jhandô daêsam. Inj oc kôm mêtê nayham têtj lau tiwaê ma têtj lau waêmba sêwhin, ma oc êjysau lau danj dom. ¹⁸ Lau nanj sêkôm gêj malô ma sêhê wamba lau, nanj sêtôm lau nanj sêsô gêj ñawhê nayham sip si ôm. Ma ñac si gwelej dau oc nem jhandô bu ñac ma lau daêsam sêtap lêtj gitêj sa.

4

Lêtj atac whin gêj nom-nga-nga

¹ Akôc gauc pi gêñ nanj kôm mac atac ñandê ti asôm daôm. Aô wasôm têtj mac, bu mêtê dau meñ akêñ mac nem ñalôm akwa, nanj kac mac tu asa lêtj atac whiñ gêñ nom-ñga-ñga. ² Gêñ nanj mac atac whiñ, nanj mac atap sa dom, ñahu bu mac aterj têtj Anötô dom. Mac tamgatu gêñ dau ñapanj e mac atac ñandê sa ti asôm daôm, ma mac oc akôm mwasac e nditôm bu andic ñamalac ndu. Magoc mac atôm dom bu akôc gêñ nanj mac atac whiñ. ³ Ma têtj ñatô mac aterj gêñ têtj Anötô, magoc inj kêtj têtj mac dom. Mac atap sa dom, ñahu bu mac aterj gêtj dau tu bu amwasin ñaôm-ñga ñambwa, ma gauc dinanj inj solop dom.

⁴ Mac atôm lau mockainj-ñga, bu mac ahu Anötô sinj ma asap gêñ nom-ñga dôñ. Mac anjô! Asa nanj tac whiñ gêñ nom-ñga hôc gêlêc, nanj Anötô ndê silip dom, inj Anötô ndê ñacyo. ⁵ Anötô ndê yom nanj sêto yêc, nanj whê sa bu ñalau nanj Anötô kêtj mbo yac neñ ñalôm, nanj gêm lêmunj yac neñ gatunj ma tac whiñ ñandô bu dasap inj dôñ ñapanj. Gauc nem yom dau ñapep, bu inj yom ñambwa dom. ⁶ Anötô kêtj ndê mwasin têtj yac tu bu puc yac dôñ pi lêtj sac-ñga. Tu dinanj-ñga sêto yom yêc bocdec bu:

Anötô kégwininj lau nanj sêtoc dau sa,
magoc kêmwasin lau nanj sêñgwininj
dau. *[Prov 3:34]*

⁷ Bocdinañ asôc Anötô ñapu. Apuc daôm dôñ têtj Sadañ bu êntôm mac dom. Amasuc inj su ma inj oc lhô su yêc mac. ⁸ Atigasuc Anötô dec inj oc tigasuc mac. Mac lau nanj akôm mêtê sac, nanj anjwasin amam ma ahu mêtê dau sinj. Ma mac lau nanj anjuc Anötô ti gauc lu-lu, nanj amasanj nem ñalôm ñawasi sa. ⁹ Anem daôm kwi ma atanj tu mac nem sac-ñga. Mac nem mbwac nem dau kwi ti danjgibo, ma mac nem atac ñayham nem dau kwi ti atac ñawapac. ¹⁰ Anjwininj daôm yêc Pômdau anjô-ñga, goc inj oc toc mac sa.

Anjôlinj yom pi nem asidôwai dom

¹¹ O asidôwai, anjôlinj yom pi daôm dom. Asa nanj gêm dôhônj dau pi ndê asidôwa danj, nanj gêlic asidôwa dau sac ma sôm yom pu inj-ñga, nanj pu yomsu ma gêlic yomsu dau sac whiñ.* Ma am bu pu yomsu, dec am sôc yomsu dau ñapu dom. ¹² Anötô nanj kêtj yomsu, nanj ndê ñaclai yêc bu nem lau si, me señ ñac su. Ma inj tawasê oc êñsahê lau hoñ pi ñac si mêtê. Bocdinañ am asa dec gauc gêm bu êmsahê nem asidôwai?

Datoc dauñ sa dom

* **4:11** Lau atu-tu gauc gêm bu Jems kôc gauc pi yomsu tigenj bu 'Atac whiñ nem asidôwai tôm am tac whiñ daôm,' dec to yom dinanj. Yomsu dau yêc Lev 19:18; ma Jem 2:8.

¹³ Aô wasôm yom pi lau nanj gauc gêm bu sêti ñadau dau. Mboe ñamalac danj oc sôm yom bu, "Kwahic dec me lañsê, aô watêtj malac atu danj wandi, wanem gwelêñ nditôm yala danj sambuc, ma watap mone daêsam sa." ¹⁴ Mac atôm dom bu anjyalê gêñ nanj oc hôc asê têtj lañsê. Mac alic nem têtj ambo tamli-ñga bu inj gêñ atu, a? Mba! Inj gitôm yawalec nanj puc pi meñ magoc ñasawa sauñ ej hê su. ¹⁵ Gauc nem bu ati ñadau tu amasanj daôm nem lêtj asa-ñga dom, magoc asôm yom bocdec bu, "Pômdau bu lic ñayham, dec yac oc ambo tanji ma akôm gêñ bocdec me gêñ bocdê." ¹⁶ Magoc mac lau wachuc nanj êlêmê atoc daôm sa, ma mac nem mêtê dau inj mêtê sac. ¹⁷ Bocdinañ asa nanj kêtjalê lêtj ñayham magoc kôm dom, nanj kôm sac.

5

Jems kêtj puc lau ti lêtôm

¹ Mac lau ti lêtôm nanj ac mone ti wapa daêsam sa, nanj anjô! Apuc danjgibo sa ma atanj pi ñawapac nanj gic waê bu tap mac sa têtj bêc ñambu-ñga. ² Awa ti wapa ma ñakwê nanj mac ac sa tu daôm-ñga, nanj hôc gêlêc su ma yêc ñambwa e da nôm ma sop señ su. ³ Oyaê! Bêc ñambu-ñga meñ kêtjinj su, magoc mac akôm bu andic nem awa silba ma gol sa ñapanj. Mac oc atap matôc sa tu mac nem awa nanj hêko wêmbwa e da nôm su. Ma tu gêñ dinanj-ñga dec mac nem ñamsôm oc tisac whiñ, gitôm ya gêñ mac. ⁴ Anjô! Mac anjgaminj ñaôli ñayham têtj lau nanj sêkôm gwelêñ têtj mac. Ma Pômdau Ñaclai Ñadau ngô ñawaê ma oc êmatôc mac pi gêñ dau. ⁵ Mac ambo nom ti amwasin daôm kêlêc, atôm hôc nanj señ gêñ ñawahô e sêtôp atu, ma sênyalê dom bu ñasawa sauñ ñac si ñadaui oc sêndic ñac ndu ma sêneñ. ⁶ Mac êlêmê amatôc lau gitêtj ma akic yom bu andic ñac ndu, magoc lau dau sêkêtj kisa mac dom.

Dahôc ñawapac ti atac pa su

⁷ Bocdinañ asidôwai, ahônj Pômdau ndê bêc mbu meñ-ñga ti nem atac pa su. Lau nanj sêsô gêñ sip ôm, nanj sêhônj gêñ dau bu nem ñandô. Sêmbu ti atac pa su ma sêhônj u bu ndic ma ac bu pi tôm ñandoc. ⁸ Ma mac bocdinañ. Ndoc meñ kêtjinj bu Pômdau oc mbu meñ, dec apuc daôm dôñ bu alhac ñanja, ma ahônj inj ti nem atac pa su.

⁹ O asidôwai, asec daôm dom. Mac bu asec daôm, dec oc atap Anötô ndê matôc sa, bu inj ndê bêc êmatôc lau-ñga meñ

kêpiñ, gitôm iñ dau meñ kalhac mac nem andu ñagatam.

¹⁰ Asidôwai, akôc gauc pi propet akwa-kwa. Ñac sêhóc ñawapac daésam, magoc sêhoc yom asê sem Pômdau anjô ti atac pa su. Gauc nem ñac si lêñ dinañ ma anjuc.

¹¹ Lau nañ sêhóc ñawapac ti atac pa su, nañ yac tampiñ ñac. Mac anjô miñ pi Job, nañ hóc ñawapac daésam, magoc gêñ dau ku iñ dulu dom, iñ kalhac ñanğa. Ma mac anjyalê bu tiñambu Pômdau gêm iñ sa tiyham. Yomandô! Pômdau iñ tawalô yac ma atac apu yac ñandô.

¹² O aneñ asidôwai, ayob daôm tu gêñ atu dindec-ñga. Mac bu akôm gêñ dañ, dec asôm, "Aêc," ma yom dau gitôm. Mac bu akôm dom, dec asôm, "Mba," ma mac nem yom dau gitôm. Atôc amam pi undambê me pi nom me pi gêñ dañ tu bu andic señeñ nem yom-ñga dom. Mac bu akôm bocdinañ, dec oc atap Anötö ndê matôc sa.

Yom daten mbec-ñga

¹³ Mac nem asa bu tap ñawapac sa, nañ teñ mbec. Ma mac nem asa nañ atac ñayham sa, nañ nem wê ma êmpiñ Pômdau. ¹⁴ Mac nem asa bu gêmbac, nañ kêñ yom têtñ gôlôwac dabuñ si lau bata sêmeñ, ma sêteñ mbec tu iñ-ñga ma sêmbac ndip kwi pi iñ ñagôlôn sênem Pômdau anjô. ¹⁵ Mbec nañ mac atenñ ti akêñ whiñ, nañ oc nem ñamalac gêmbac dau sa. Pômdau oc nem iñ sa ma kôm iñ ñayham sa tiyham. Ma iñ ndê sac bu yêc, goc teñ mbec tu gêñ dau-ñga whiñ, ma Pômdau oc suc kwi. ¹⁶ Bocdinañ asa nañ kôm sac, nañ hoc ñayom asê têtñ asidôwa dañ, ma asidôwa dau teñ mbec tu iñ-ñga. Akôm bocdinañ, ma atenñ mbec pi mac nem asidôwai nañ gêmbac, bu akôm ñac ñayham sa tiyham. Mbec nañ ñamalac gitêñ dañ teñ, nañ mbec ti ñaclai, ma oc nem ñandô. ¹⁷ Gauc nem propet Elaija. Iñ ñamalac gitôm yac. Iñ teñ mbec bu u ndic dom, dec u gic dom gitôm yala tö ma ayô 6. ¹⁸ Goc iñ teñ mbec tiyham, dec Anötö kêñ u gic ma gêñ ôm-ñga sem ñandô tiyham.

Danem lau nañ sêhu Anötö ndê lêñ siñ, nañ sa

¹⁹ Aneñ asidôwai. Mac nem dañ bu hu Anötö ndê lêñ ti yom ñandô siñ, ma dañ bu nem iñ ndê ñalôm kwi ma kôc iñ mbu meñ tiyham, ²⁰ dec anjyalê gêñ bocdec. Asa nañ gêm ñamalac sac kwi bu hu mêtê sac siñ, nañ kêgaho iñ su yêc señ mbac ndu-ñga, ma gêm iñ sa bu tap ñagêyô sa tu iñ ndê sac daésam-ñga dom.

Pita ndê bapia ñamata-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ngac nañ tu bapia dindéc inñ Pita, Yisu ndê aposel danñ. Inñ to têtñ lau sêkêtñ whin-nga nañ sêmbô babalip tòm gameñ hoñ nañ lau Rom-nga sem gôlinñ. Lau dau sêhóc ñawapac daêsam, ma lau sêkêtñ kisa ñac tu sêkêtñ whinñ Yisu-nga.

Pita tac whinñ bu puc ñac dôñ, bu sêlhac ñannga ma ti atac ñayham tu mwasinñ atu ti ñawasi atu nañ Anôtô gic bata tu ñac-nga yêc undambê. Tòm Anôtô unñ Yisu sa akêtñ lau batê-nga, nañ oc kôm têtñ ñac bocdinañ. Inñ to yom pi ñandê ti ñawapac daêsam nañ Yisu hóc têtñ ndoc inñ mbo nom, ma sôm bu lau nañ sêñkuc Yisu, nañ sêwêkainñ inñ ndê lêtñ dinañ. Inñ whê sa bu ñawapac tidau-tidau gitôm bu puc ñac dôñ, ma tinjambu têtñ ndoc Pômdau mbu meñ, nañ ñac oc sêtap waê atu sa. Ma Pita to yom pi lêtñ ñayham ma dabuñ bu lau sêkêtñ whinñ-nga sêñkuc.

Pita gic hu ndê bapia ñamata-nga

¹ Aô Pita, Yisu Kilisi ndê aposel, gato bapia dindéc têtñ mac lau nañ Anôtô kêtñalinñ mac sa, mac lau nañ ambo nom atôm lau apa, ma andôc babalip yêc gameñ Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ma Bitinia-nga. ² Damanñ Anôtô kêtñalê gêtñ hoñ muñ su, dec kêtñalinñ mac sa bu Yisu Kilisi ndê dac êñgwasinñ mac nem sac hoñ su, ma bu Ñalau Dabuñ kôm mac ati lau dabuñ, nañ danjam wambu Kilisi ñapep. Mwasinñ ti yom malô akêtñ Anôtô êñsalê mac ahuc.

Yom pi Anôtô ndê mwasinñ atu nem yac si-nga

³ Tampinñ Anôtô, yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba. Ñahu bu inñ tawalô yac ndu andô, dec kôm yac datiwakuc. Gêtñ dau ñandô sa bocdec bu, inñ unñ Yisu sa akêtñ lau batê-nga, ma pinñ yac dôñ tam daminñ inñ, ma bocdinañ dec yac dakêtñ batanñ ñandô ñayham kêlêc, nañ bu oc dandôc tanñli ñapanñ. ⁴ Ma dawêkainñ gêtñ lêtñsêm ñayham, nañ ndê ñawasi oc ninnga dom, ma tòm dom bu tisac me hê su. Anôtô po gêtñ dau sa gwananñ tu mac-nga yêc undambê. ⁵ Mac atap Anôtô ndê mwasinñ nem mac si-nga sa su, ma inñ kemasarñ mwasinñ dau ña-ñandô su ma hôñ têtñ bu têtñ ñandô dau asê tiawê têtñ bêtñ jambu-nga. Ma tu mac nem akêtñ whinñ-nga, dec Anôtô ndê ñaclai oc yob mac e atap ñandô dau sa.

⁶ Aô kayalê bu mac ambo ti atac ñayham atu ñapanñ tu Anôtô ndê mwasinñ hoñ dinañ-nga. Magoc aô kayalê bu ñawapac daêsam tap mac sa têtñ ñasawa dindéc, dec kôm mac nem ñalôm ñawapac whinñ. Mac ac waê bu atap gêtñ dau sa, magoc inñ gêtñ ñasawa apê-nga eñ. ⁷ Mac anñyalê bu lau sêpec gol tu bu ñadômbwi ninnga ma gol ñawasi solop gacgeñ yêc. Ma ñalêtñ tigeñ, ñawapac nañ tap mac sa, nañ meñ bu êñsahê mac nem akêtñ whinñ. Anôtô gêtñ mac nem akêtñ whinñ bu gêtñ ñandô, gitôm gêtñ ñaôli atu, nañ hóc gêtñ gol nañ oc ninnga whinñ nom dindéc, nañ su. Ma mac bu ahóc ñawapac ma asap nem akêtñ whinñ dôñ ñannga, dec têtñ ndoc Yisu Kilisi mbu meñ têtñ bêtñ jambu-nga, nañ inñ oc toc mac sa ma kêtñ waê ti ñawasi ñayham têtñ mac. ⁸ Mac nem danñ gêtñ Yisu pi tandô dom, têtñ ñamata-nga e meñ têtñ kwahic dec, magoc mac atac whinñ inñ ma akêtñ whinñ inñ ambo. Ma mac nem atac ñayham tu inñ-nga inñ gêtñ atu andô, ma hóc gêtñ ñamalac si gauc me yom tu awhê sa-nga. ⁹ Ma ndoc meñ kêtñinñ bu mac atap Anôtô ndê mwasinñ nem mac si-nga ña-ñandô sa, nañ ti mac nem akêtñ whinñ ñahu.

Propet sêhoc Anôtô ndê lêtñ nem yac si-nga asê

¹⁰⁻¹¹ Lau propet sêhoc yom asê muñ su, pi mwasinñ nañ mac atap sa su. Kilisi ndê Ñalau mbo ñac si ñalôm, ma kêtñilí ñac bu sêhoc yom asê pi Anôtô ndê lêtñ nem lau si-nga. Ñalau dau hoc asê têtñ ñac gwananñ su, bu Anôtô ndê Mesaya oc hóc ñandê, ma tinjambu tap ñawasi atu sa. Magoc ñac sêtñyalê têtñ ti ndoc ma ñalêtñ su dom, ma tu dinañ-nga dec sêkôm ñannga bu sêkip ñahu sa. ¹² Ñalau têtñ asê têtñ lau propet bu yom nañ sêhoc asê, nañ tu ñac dau-nga dom, magoc sêhoc asê gwananñ tu sênem mac sa-nga. Ma lau nañ sêhoc ñawaê ñayham asê têtñ mac, nañ sêwhê yom dau sa ña Ñalau Dabuñ nañ Anôtô kêtñ sip akêtñ undambê meñ, nañ ndê ñaclai. Gêtñ hoñ nañ propet sêhoc asê, nañ Anôtô ndê añela bocdinañ tac whinñ ndu andô bu sêtñyalê ma sêlic ñandô.

Dasa lêtñ dabuñ dandic ñawaê

¹³ Tu dinañ-nga dec akôc gauc ñapep pi lêtñ bocke inñ lêtñ solop tu asa-nga, ma ambo ti nem gauc ñawa. Akêtñ batam ñapanñ ti tamkwê mwasinñ atu nañ mac oc atap sa têtñ bêtñ nañ Yisu oc hoc dau asê. ¹⁴ Mac ati Anôtô ndê balêkoc solop, dec danjam wambu inñ ñapep, ma ahu mêtê sac hoñ nañ mac akôm têtñ ndoc mac am gauc Anôtô, nañ sinñ. ¹⁵ Anôtô nañ kêtñalê mac sa ati inñ ndê, nañ inñ dabuñ andô. Tu dinañ-nga dec ayob daôm nem lêtñ hoñ bu

akôm mêtê dabuñ en, atôm inñ dau. ¹⁶ Bu sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu:

Aô Anötö dabuñ, bocdinañ asa nem lêñ dabuñ en. [Lev 11:44-45]

¹⁷ Ambo nom atôm lau apa, ma atôc Anötö ma atoc inñ sa napep. Nahu bu Anötö, nan mac ata bu Daman, nan oc toc ñamalac dañ sa hôc gêlêc dañ dom, têtñ ndoc inñ êñsahê lau hoñ pi ñac si lêtñ. Inñ oc êñsahê lau hoñ ña dôhôn tigen. ¹⁸ Muñ-ña mac atôm lau akiñ mêtê sac-ña, tu lêtñ gauc mbasi-ña nan apami sic dulu têtñ mac. Magoc Anötö gêmli ti kêgapwêc mac su yêc sakin mêtê sac-ña dinañ. Inñ gêmli mac su, ña gêtñ nan oc niñga whiñ nom dindéc gitôm gol me silba, nanñ dom. Mba. Mac anyalê su bu ¹⁹ inñ gêmli mac su ña Kilisi ndê dac, nanñ hôc gêlêc gêtñ ñaôli atu-tu nom-ña hoñ su. Kilisi kêtñ dau ti da gitôm domba ñawasi ñayham nanñ ñasac mbasi. ²⁰ Anötö kêtñ inñ sa têtñ ndoc inñ kêtñ undambê ti nom su dom, ma têtñ inñ asê tiawê têtñ têtñ ñambu-ña dindéc, tu mac-ña. ²¹ Ma tu gêtñ nanñ Kilisi dau kôm tu mac-ña, dec mac akêtñ whiñ Anötö, nanñ uñ inñ sa akêtñ lau batê-ña, ma kêtñ ñawasi atu têtñ inñ. Bocdinañ kwahic dec Anötö ti mac nem akêtñ whiñ nahu, ma mac akêtñ batam bu atap mwasiñ atu nanñ inñ gic bata têtñ mac, nanñ sa.

²² Mac asôc yom ñandô ñapu su, dec ahu lêtñ ti mêtê ñadômbwi hoñ siñ su, tu bu ankc mêtê ñandô atac whiñ asidôwai-ña. Bocdinañ kwahic dec aô wateñ mac bu akêtñ nem ñalôm sambuc bu akôm mêtê dau ñandô sa-ña. ²³ Bu mac atiwakuc su. Mac atiwakuc nahu sip gêtñ nom-ña nanñ gic waê bu niñga, nanñ dañ dom. Mba. Mac atiwakuc nahu sip Anötö ndê Yom nanñ gitôm gêtñ tali, ma oc yêc ñapan en. ²⁴ Tôm yom nanñ sêto yêc bocdec bu:

Ñamalac nom-ña hoñ sêtôm kwan, ma ñac si waê gitôm ñaola ôm-ña.

Kwan yêc ñasawa apê ma tibasô, ma ñaola bocdinañ kêsôlô.

²⁵ Magoc Pômdau ndê yom yêc ñapan. [Ais 40:6-8]

Ma Pômdau ndê yom dau, inñ ñawaê ñayham nanñ sêhoc asê têtñ mac su.

2

¹ Tu dinañ-ña dec ahu mêtê sac-sac hoñ siñ. Mêtê alic lau sac-ña hoñ, mêtê ansau lau-ña, mêtê dasôm yom ñayham magoc dakôm ñandô sa dom-ña, mêtê lêmun-ña ti lêtñ dapu lau-ña tidau-tidau, nanñ ahu hoñ siñ. ² Akôm ñanña bu akôc

Anötö ndê yom sa sip nem ñalôm e tidôn, ñalêtñ tigen tôm balêkoc dedec tac whiñ bu sênôm su. Ma tôm dinda ndê su gêm balêkoc dedec sa bu sêtiatu, dec Anötö ndê yom oc kôm mac nem akêtñ whiñ êñsôwec tiatu ma alhac ñanña e atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-ña ña-ñandô sa. ³ Mac anyalê Pômdau su ma anñsahê su bu inñ ndê mwasiñ inñ ñayham, bocdinañ dec ahu mêtê sac hoñ siñ, ma anñsalê gêtñ tu puc gatôm dôñ-ña.

Yisu ti hoc ñamata-ña andu-ña

⁴ Atigasuc Pômdau Yisu nanñ gitôm hoc tali nanñ Anötö kêtñ inñ sa ti hoc ñamata-ña bu kwê ndê andu lhac ñahô-ña. Ñamalac sêtec inñ, magoc Anötö dau kêtñ inñ inñ sa, ma gêlic inñ ñayham kêlêc. ⁵ Mac bocdinañ atôm hoc tali nanñ Anötö bu kwê sa ti Nalau Dabuñ ndê andu. Ma inñ kêtñ inñ mac sa ati lau dabuñ, bu anem akiñ inñ atôm inñ ndê lau dabuñsiga. Ma mac nem gwelêñ ñandô, nanñ bu akêtñ daôm sambuc atôm da nanñ inñ oc lic ñayham, ma kôc sa tu Yisu Kilisi-ña. ⁶ Tôm yom nanñ Anötö sôm pi Kilisi, nanñ sêto yêc bocdec bu:

Alic su nanñ! Aô gakêtñ hoc dañ kalhac Lôc †Sayon, nanñ aô dauñ kayaliñ sa ma galic ñayham kêlêc bu ti hoc ñamata-ña andu-ña.

Asa nanñ kêtñ whiñ inñ, nanñ oc maya dau dom. [Ais 28:16]

⁷ Mac akêtñ whiñ dec alic hoc dau ñayham kêlêc. Magoc lau nanñ sêkêtñ whiñ dom, nanñ sêtec hoc dau tôm sêto yêc bocdec bu:

Hoc nanñ lau sêkwê andu-ña sêtec, nanñ kwahic ti hoc ñamata-ña yêc andu dau. [BW 118:22]

⁸ Ma yom dañ tiyham yêc bocdec:

Inñ hoc nanñ lau daêsam oc sêtin gahi pi ma sêpen. [Ais 8:14-15]

Ñac sêpen, nahu bu sêtec yom pi Kilisi, tôm yom nanñ Anötö hoc asê gwananñ su.

Anötö ndê lau si lêtñ

⁹ Magoc Anötö, nanñ kêtñ mac sa bu ahu ñasac siñ ma ambo inñ ndê ñawê atu ñalôm, nanñ kêtñ inñ mac sa muñ su ati inñ ndê, ma bu ati gôlôwac dabuñ toñ tigen, ma anem akiñ inñ gitôm lau dabuñsiga nanñ sem akiñ ñac si Kij. Inñ kôc mac sa ati inñ dau ndê lau, tu bu ahoc yom asê pi gêtñ atu-tu hoñ nanñ inñ kôm tu mac-ña. ¹⁰ Muñ-ña mac Anötö ndê lau dom, magoc kwahic dec ati Anötö ndê lau solop. Ma muñ-ña mac

* **2:10** Pita kôc gauc pi yom nanñ propet akwa Hosea to muñ su. Anötö sôm têtñ Hosea bu sam inñ ndê balêkoc dañ bu 'Aneñ lau dom' (Hos 1:9; 2:23b), ma dañ bu 'Lau nanñ aô atac whiñ ñac dom' (Hos 1:6; 2:23a). Balêkoc lu dinañ sêti dôhôn lau Israel-ña nanñ dañgapêc têtñ Anötö. Magoc tinambu inñ tawalô lau Israel-ña, dec sam ñac bu 'Aneñ lau' (Hos 2:1, 23b) ma 'Lau atac whiñ-ña' (Hos 2:1, 23a).

atap in ndê tawalô sa dom, magoc kwahic dec mac atap sa su.*

¹¹ Aneñ lau atac whiñ-nga. Nom dindéc ti mac nem malam ñandô dom, magoc mac ambo atôm lau apa. Aô bu wanem la mac bu akôm métê sac-sac ñalôm akwa-nga ñandô sa dom. Bu métê kaiñ dinañ gitôm ñacyo nañ gic siñ têt mac ñapañ, ma gitôm bu señ mac nem gatôm su. ¹² Mboe lau nañ sêkêt whiñ dom, nañ oc sêñgôlin yom pi mac, ma sêsôm bu mac lau akôm sac-nga. Magoc ambo awhiñ ñac ma ayob bu akôm métê ñayham eñ, dec ñac oc sêlic bu mac nem lêt ti sakin hoñ ñayham, ma mboe oc ti lêt bu sênem dau kwi ma sêkôc Anötô sa ti ñac si Pômdau, ma sêmpin in têt ndoc in mbu têt yac meñ.

Dasôc gôlinwaga ti ñadaui ñapu

¹³ Tu Pômdau-nga dec asôc lau hoñ nañ sem gôlin sêmbo nom, nañ ñapu. Asa nañ ti mac nem kin atu, nañ asôc in ñapu. ¹⁴ Ma lau nañ kin dau kêtin bu sênem gôlin gameñ ñatô, nañ asôc ñac ñapu bocdinañ. In kêtin ñac bu sêkêt ñagêyô têt lau nañ sêkôm sac, ma bu sêtoc lau nañ sêkôm ñayham, nañ sa. ¹⁵ Bu Anötô tac whiñ bu mac akôm métê ñayham eñ, e lau gauc mbasi-nga nañ sêñyalê in ti ndê yom dom, nañ sêñgapic whasuñ ahuc, ma tôm dom bu sêñgôlin yom pi mac. ¹⁶ Ambo atôm lau akin ñambwa dom, magoc ambo atôm lau nañ sêti ñadau dau. Magoc gauc nem bu yom dau kêt ñasawa têt mac bu asa lêt sac-nga dom. Mba. Bu kwahic dec mac ati Anötô dau ndê lau akin, dec asa nem lêt ankc in ndê atac whiñ. ¹⁷ Atoc lau hoñ sa ñapep, ambo ti atac whiñ asidôwai sêkêt whiñ-nga hoñ, atôc Anötô ti asôc in ñapu ñapep, ma atoc nem kin nom-nga sa.

¹⁸ Mac lau nañ am akin ñadaui, asôc ñac ñapu ma atoc ñac sa ñapep. Akôm ñalêt tigen têt ñadaui ñayham nañ sêyob mac ñapep, ma têt ñadaui sac nañ si ñalôm apê, nañ bocdinañ. ¹⁹⁻²⁰ Mac bu akôm sac dom, magoc sêkêt ñandê têt mac tu anyalê Anötô ma ankc in-nga, dec ahôc gêt dau, ma gauc nem bu Anötô gitôm bu êmwasiñ mac ô ñandê dinañ. Magoc mac bu akôm sac ma sêndic mac, nañ tamkwê mwasin dañ ô ñandê dau dom, bu in lêt solop bu sêmatôc mac.

Tankc Kilisi ndê dôhôn hóc ñandê-nga

²¹ Bu lau nañ Anötô kêgalêm ñac sa, nañ sic waê bu sêhóc ñawapac kaiñ dinañ. Ñahu bu Kilisi hóc ñandê tu mac-nga bocdinañ, dec tôc dôhôn têt mac bu ankc-nga. ²² Tôm yom nañ sêto yêc nañ sôm bocdec bu:

In kôm sac dañ dom, ma sôm yom sac dañ sa whasuñ dom. [Ais 53:9]

²³ Têt ndoc lau sêsôm yom sac-sac pi in ti sêpu in, nañ in sôm yom sac dañ ô dom. Ma têt ndoc sêkêt in hóc ñandê, nañ gic ndoc ñac bu kêt ñagêyô-nga dom. Mba. In kêt dau sambuc sip Anötô amba, nañ oc êmatôc gêt hoñ ñalêt gitêt. ²⁴ In hóc yac neñ sac ñagêyô pi dau ñamlic, têt ndoc in mbac ndu pi a gicso dau. In kôm bocdinañ tu bu yac dahu métê sac siñ gitôm lau batê sêhu gêt nom-nga siñ, ma dambo tarli ti dasa lêt gitêt eñ. Métê sac in gitôm gêmbac atu nañ kôm yac hoñ, magoc ñandê atu nañ Yisu hóc, nañ kôm yac ñayham sa tiyham. ²⁵ Bu muñ-nga mac akôm métê sac tidau-tidau tôm domba nañ si ñadau mbasi, ma sêmbo babalip. Magoc kwahic dec mac ambu atêt ñac ñayham yob domba-nga, nañ yob mac nem gatôm ñapep eñ.

3

Lauwhê ma laungac si lêt ñayham

¹ Aô bu wanem la mac lauwê whiñ bocdec bu, asôc nem akweni ñapu ñapep. Ma ñalêt dinañ mac nañ nem akweni sêkêt whiñ yom ñandô dom, nañ mboe mac nem lêt ñayham oc nditôm bu nem ñac kwi ma sêkêt whiñ. Ñac oc sênem dau kwi ñahu sip yom daêsam nañ mac bu asôm tu bu anem ñac kwi-nga dom. ² Mba. Sêkac dau kwi ñahu sip ñac sêlic bu mac atoc Pômdau sa ñandô, ma asa nem lêt ñawasi eñ.

³ Mac lauwê ançô. Akôc gauc ñapep pi gêt awê-nga tôm anem hocbiñ kêtlaun, me gôlin ñamlic-nga ti ñakwê ñaôli atu-tu. Bu gêt dinañ ñadañ oc kôm mac ati lauwê ti anôm yêc Anötô ançô-nga dom, ma bocdinañ gauc nem êñlêc dom. ⁴ Gêt nañ kôm mac ati lauwê ti anôm yêc Anötô ançô-nga, nañ lêt ñayham ti lêt malô nañ yêc siñ dau yêc nem ñalôm. Métê kaiñ dinañ Anötô tac whiñ hóc gêlêc, ma oc tôm dom bu niñga. ⁵ Bu lauwê dabuñ muñ-nga-nga nañ sêkêt whiñ Anötô, nañ sêñkc lêt tigen dinañ. Ñac sêsôc si ñgaci ñapu, dec sêti lauwê ti ançô. ⁶ Gauc nem Sara, nañ sôc in nakwen Abraham ñapu ma sam in bu ndê ñadau. Ma mac bu akôm métê ñayham eñ, ma atoc daôm tu gêt dañ-nga dom, nañ mac atôm Sara ndê atuwêi.

⁷ Ma aô bu wanem la mac lau-nga whiñ bocdec bu. Mac anyalê su bu mac nem lauwê si licwalô gitôm mac nem dom. Bocdinañ ayob bu asa lêt ti gauc tu ambo awhiñ ñac-nga, ma bu atoc ñac sa ñapep. Ma gauc nem bu mac hoñ oc atap Anötô ndê mwasin andôc tamli-nga sa awhiñ

daôm. Mac laungac aŋkuc lêtŋ dinaŋ, dec gêtŋ danŋ oc lhac mbec naŋ atenŋ têtŋ Anötö, naŋ ahuc dom.

Lêtŋ ŋayham bu lau sêkêtŋ whiŋ-ŋga hoŋ sêŋkuc

⁸ Aô bu wasôm yom ŋatô tiyham naŋ gic waê mac hoŋ. Ambo awhiŋ daôm ti ŋalôm tigenŋ. Tamwalô nem asidôwai naŋ sêhôtŋ ŋawapac, ma anem ŋac sa bu atôtŋ nem atac whiŋ ŋac-ŋga asê. Ma ahu gauc atoc daôm sa-ŋga hoŋ siŋ. ⁹ Lau bu sêpu mac me sêkôm mêtê sac tidau-tidau têtŋ mac, naŋ ayob bu akôm ô dom. Magoc asôm yom ŋayham ma anem mbec lau dau. Ŋahu bu Anötö kêgalêm mac sa bu atap iŋ dau ndê mbec ŋamwasinŋ sa. ¹⁰ Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec:

Asa naŋ tac whiŋ bu mbo ŋayham tôm iŋ ndê têtŋ mbo tali-ŋga, naŋ yob whasuj têtŋ yom sac-sac ma yom tasanŋ hoŋ. ¹¹ Iŋ puc dômbwê mêtê sac hoŋ ma kôm mêtê ŋayham eŋ, ma êŋsahê ŋaŋga bu sa ndê lêtŋ hoŋ malô eŋ.

¹² Ŋahu bu Pômdau tatiŋ lau gitêtŋ ma kêtŋ danŋa ŋac si mbec. Magoc iŋ atac tec ma aŋgô yaê lau sêkôm sac-ŋga. [BW 34:12-16]

Lau naŋ sêsa lêtŋ gitêtŋ, naŋ oc sêtap kisa sa

¹³ Mac bu akêtŋ nem ŋalôm sambuc tu akôm mêtê ŋayham-ŋga, dec asa oc kêtŋ sac mac? ¹⁴ Magoc mac bu ahôtŋ ŋawapac ma atap kisa sa tu asa lêtŋ gitêtŋ-ŋga, naŋ atôtŋ daôm ti ahêgo daôm dom, bu mac atap Anötö ndê mwasiŋ sa su. ¹⁵ Apo Kilisi sa ti Pômdau ndôtŋ nem ŋalôm. Akôtŋ gauc ŋapan pi Anötö ndê mwasiŋ ŋayham naŋ mac tamkwê ambo, dec têtŋ bocke lau bu sêndac mac pi gêtŋ dau, naŋ mac atôm bu awhê gêtŋ dau ŋahu sa têtŋ ŋac. ¹⁶ Magoc akôm gêtŋ dau ti asap lêtŋ malô dôŋ, ma atoc lau hoŋ sa. Ayob daôm bu asa nem lêtŋ hoŋ ŋapep eŋ, dec oc tôm bu ambo ti atac pa su bu mac nem giso mbasi. Ma lau naŋ sêpu lêtŋ ŋayham naŋ mac asa tu akêtŋ whiŋ Kilisi-ŋga, naŋ oc maya dau tu ŋac si yom-ŋga. ¹⁷ Anötö bu kêtŋ ŋasawa têtŋ lau bu sêkêtŋ ŋawapac têtŋ mac tu akôm mêtê ŋayham-ŋga, naŋ ŋayham, hôtŋ gêlêc sêkêtŋ ŋawapac têtŋ mac tu akôm mêtê sac-ŋga.

Kilisi ndê mbac ndu ŋa-ŋandô

¹⁸ Bu Kilisi dau mbac ndu tidim tigenŋ tu lau hoŋ si sac-ŋga. Kilisi iŋ ŋgac gitêtŋ, tigenŋ iŋ hôtŋ ŋawapac dau ô yac lau

dakôm sac-ŋga, bu êmasanŋ lêtŋ datigasu Anötö-ŋga. Iŋ mbac ndu gitôm ŋamalac ti ŋamlic nom-ŋga, magoc Anötö uŋ iŋ sa ti ŋalau. ¹⁹ Ma ti ŋalau dec iŋ gi hoc ndê tisa ŋawaê asê, têtŋ ŋalau naŋ sêndôtŋ gapocwalô. ²⁰ Ŋalau dinaŋ,* ŋac dangapêc têtŋ Anötö têtŋ Noa ndê têtŋ. Têtŋ têtŋ dinaŋ Anötö kôtŋ ndê ŋalôm dôŋ, ma hôtŋ Noa bu ndic dabiŋ warŋ atu naŋ iŋ sô. Ma warŋ dau gêm lau 8 solop si têtŋ ndoc bu sunŋ atu. ²¹ Bu dau tôm d ôhôn tu busanŋu naŋ gêm mac lau têtŋ kwahic dec-ŋga si. Busanŋu dau gêm mac sa bu kêtŋwasinŋ ŋadômbwi ŋamlic-ŋga su ŋambwa dom. Magoc bu dau gêm mac si bu iŋ piŋ mac dôŋ am daminŋ Yisu Kilisi tu iŋ ndê tisa akêtŋ lau batê-ŋga, ma tôtŋ asê bu mac amatinŋ pwac awhiŋ Anötö bu asa nem lêtŋ ŋawasi eŋ ambo iŋ aŋgô-ŋga. ²² Ma Kilisi dau pi undambê gi su, ma ndôtŋ Anötö ndê andô-ŋga, ma aŋela ma gôlinŋ ti ŋaclai hoŋ sêsôtŋ iŋ ŋapu.

4

Lau sêkêtŋ whiŋ-ŋga si lêtŋ

¹ Kilisi hôtŋ ŋandê ma mbac ndu tôm ŋamalac, ma boc-dinaŋ dec akôtŋ gauc pi iŋ ndê lêtŋ dinaŋ, ma amasanŋ daôm bu aŋkuc iŋ. Bu asa naŋ tôtŋ dau dom bu hôtŋ ŋandê tu Kilisi-ŋga, naŋ tôtŋ asê bu iŋ tec lêtŋ mêtê sac-ŋga. ² Ma boc-dinaŋ mêtê sac ŋalôm ŋagalac-ŋga oc tôm dom bu nem gôlinŋ iŋ tiyham, ma iŋ oc sa ndê lêtŋ hoŋ tôm Anötö ndê atac whiŋ, e iŋ ndê têtŋ mbo tali-ŋga pacndê. ³ Bu têtŋ baliŋ hic su mac akôm mêtê sac tidau-tidau, tôm lau naŋ sem gauc Anötö, naŋ sêkôm. Lau kainŋ dinaŋ sêŋgaminŋ dau têtŋ mêtê sac danŋ dom. Sêkôm mêtê ŋalôm ŋagalac-ŋga ti mockainŋ-ŋga maya pac, seŋ asam ti sênom gêtŋ êŋiŋ ŋac-ŋga ŋapan, ma sêkôm mêtê sac tu sênem akinŋ gwam-ŋga. ⁴ Ma kwahic dec sêlic bu mac lau akêtŋ whiŋ-ŋga ahu ŋac si mêtê wachuc ti lêtŋ sêkôm mêtê sac bambalinŋ-ŋga siŋ su, dec ŋac gauc gêm yom daêsam ma sêmbalinŋ yom ŋamalic daêsam pi mac, tu sêpu mac-ŋga. ⁵ Magoc Anötö oc êŋsu lau dau pi ŋac si mêtê têtŋ iŋ ndê bêc êmatôtŋ lau-ŋga. Iŋ kêmasanŋ dau su bu êŋsahê lau naŋ sêmbo tali ti ŋac naŋ sêmbac ndu su. ⁶ Tu yom dinaŋ-ŋga dec sêhoc ŋawaê ŋayham asê têtŋ lau. Ma lau naŋ sêmbac ndu su, naŋ si sêmbac ndu kêtŋ lêtŋ matôtŋ-ŋga naŋ lau nom-ŋga hoŋ sic waê bu sêtap sa tu sêkôm sac-ŋga. Magoc tu ŋac sêŋgô ŋawaê ŋayham

* **3:20** Yom dau ŋahu yêc awê dom. Lau ŋatô gauc gêm bu ŋalau dinaŋ, ŋac aŋela sac naŋ dangapêc têtŋ Anötö têtŋ Noa ndê têtŋ, dec iŋ kêtŋ ŋac sêndôtŋ gapocwalô ŋapan (alic Gen 6:1-3; ma 2 Pit 2:4). Ma lau ŋatô gauc gêm bu ŋac lau nom-ŋga naŋ dangapêc têtŋ Anötö têtŋ Noa ndê têtŋ, naŋ si ŋalau. Ma yom naŋ Yisu hoc asê têtŋ ŋalau dinaŋ, naŋ bu tôtŋ asê têtŋ ŋac bu iŋ ku ŋac ti iŋ ndê ŋacyo hoŋ dulu, têtŋ ndoc iŋ mbac ndu pi a gicso dau ma tisa tiyham.

su-nga, dec nac si gatu gitôm bu oc mbo tali whin Anötö.

⁷ Têm mej kêpinj su bu gêj kwahic dec-nga honj oc ninja. Bocdinañ atimêtê daôm napep ma ambo ti gauc nawa tu atej mbec-nga. ⁸ Asap mêtê atac whin asidôwai-nga dôj hóc gêléc mêtê nayaham honj su. Bu asa nanj mêtê atac whin-nga gêm inj ahuc, nanj tôm bu suc sac bocke nanj inj ndê asidôwai sêkôm têtj inj napanj, nanj kwi. ⁹ Akóc lau sa ti andic ya nac, ma akôm ti atac nayaham enj. ¹⁰ Anötö gic sam inj ndê mwasinj têtj mac honj bu akôm gwelnej tidau-tidau. Akóc mwasinj dau sa nambwa dom, magoc mac tiger-tigenj anem akinj nem asidôwai napep tôm mwasinj dau puc mac dôj. ¹¹ Am asa nanj tap mwasinj hoc yom asê-nga sa, nanj sôm yom tôm Anötö dau sôm yom sa am whamsuj. Am asa nanj bu nem akinj gôlôwac dabuj, nanj nem akinj tôm licwalô nanj Anötö kêj têtj am. Ma tu sakinj tidau-tidau nanj mac honj akôm-nga, nanj dec lau oc sêmpinj Anötö tu Yisu Kilisi-nga. Datoc inj sa tu inj ndê nawasi ti nyclai-nga tôm têtj honj ndi. Yomandô.

Lau nanj sêkêj whin Kilisi oc sêtap kisa sa

¹² O anej lau atac whin-nga. Asô tu nawapac ti kisa nanj kwahic dec mac ahóc, nanj-nga dom. Alic tôm gêtj wakuc nanj am gauc njahu, nanj dom. ¹³ Magoc atac nayaham bu mac awêkainj Kilisi ndê lêtj hóc njandê-nga. Ma bocdinañ têtj ndoc inj mbu mej, ma lau honj sêlic inj ndê nawasi atu, nanj mac oc atac nayaham atu bocdinañ. ¹⁴ Lau bu sêpu mac tu Kilisi ndê njaê-nga, nanj gauc nem mwasinj atu nanj mac atap sa su, bu Anötö ndê Njalau ti nawasi atu mbo whin mac.

¹⁵ Aô gasôm yom dec hêganôj njandê ti njagêyô nanj lau sêhóc tu sic yomsu nom-nga popoc-nga dom. Mba. Bu mêtê dandic njamalac ndu-nga, danem kaj gêtj-nga ma tanjalôm lau danj si yom-nga, nanj gic waê lau sêkêj whin-nga dom. ¹⁶ Magoc mac bu ahóc njandê tu anjuc Kilisi-nga, nanj mayam daôm dom, magoc ampinj Anötö bu inj hê Kilisi ndê njaê pi mac. ¹⁷ Bu nawapac bocke nanj tap yac sa têtj têtj kwahic-nga, nanj mej bu ênsahê Anötö ndê lau yac muj. Bocdinañ oc njalêtj mba bu lau nanj sêkêj whin Anötö ndê njawaê nayaham dom, nanj sênjléc saê ti nawapac têtj têtj nambu-nga. ¹⁸ Tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm bu:

Lau gitêtj nanj sêtap Anötö ndê mwasinj nem nac si-nga sa, nanj sênjléc nawapac dom. Bocdinañ lau nanj danjapêc têtj Anötö ma sêkôm sac

napanj, nanj oc sêlhô su dom andô.
[Prov 11:31]

¹⁹ Bocdinañ Anötö bu kêj njasawa têtj lau bu sêkêj nawapac têtj mac lau nanj ati inj ndê, nanj gauc nem yom daêsam e ahu mêtê nayaham sinj dom. Magoc akêtj daôm sambuc asóc inj amba njapu, bu inj kêmasaanj mac ti gêtj honj, ma oc hu mac sinj dom.

5

Pita gêm la lau bata ma lau wakuc ti lau honj

¹ Kwahic dec aô bu wanem la lau bata nanj sêyob mac. Aô dauj njac bata danj, ma aô dauj galic Kilisi hóc njandê ma mbac ndu. Ma aô oc wawêkainj inj ndê njawasi nanj oc mej sa tiawê têtj bêc inj mbu mej-nga. ² Mac lau bata, ayob Anötö ndê domba nanj sêmbo mac nem gôlinj njapu, nanj napep. Akôm tu lau sêyalinj mac sa ti sêkac mac-nga dom, me tu akóc njaôli-nga dom, magoc ayob nac ti atac nayaham ma ti nem njalôm sambuc tu anem akinj Anötö-nga. ³ Ma atóc dôhônj nayaham têtj Anötö ndê domba nanj sêmbo mac njapu. Mac njadau nac, magoc atoc daôm sa me akôm gêtj ti nanja têtj nac dom. ⁴ Ma têtj ndoc Yisu, nanj ti lau sêyob domba-nga honj si njac atu, nanj mbu mej, nanj inj oc kôc mac sa ma kêj njaôli nayaham ti njawasi atu têtj mac, nanj oc ninja dom.

⁵ Mac lau wakuc, danjam wambu ti asóc nem lau bata njapu. Ma mac lau honj akóc gauc daêsam pi daôm me apo daôm sa hóc gêléc nem asidôwai dom, magoc ambo ti anjwininj daôm. Bu Anötö ndê yom danj, sêto yêc bocdec bu:

Anötö kêgwininj lau nanj sêtoc dau sa, magoc kêmwasinj lau nanj sêngwininj dau. [Prov 3:34]

⁶ Tu dinañ-nga dec ambo Anötö ndê nyclai njapu ma anjwininj daôm, ma bocdinañ têtj ndoc nanj inj gêlic nayaham, dec inj oc po nem waêm sa. ⁷ Gêtj bocke nanj kêj wapac mac, nanj akêtj sip Anötö amba, njahu bu inj gauc gêm mac napanj, ma tac whin bu nem mac sa.

⁸ Atimêtê daôm napep ma anem ali, bu mac nem nacyo Sadañ kêsâlê njasawa tu bu êntôm mac-nga napanj. Inj gitôm layon nanj tanj atu ma kêsêlêj kêgihi napanj ma kêsâlê gêtj tu neñ-nga. ⁹ Alhac nanja ma asap nem akêtj whin dôj bu akêtj njasawa danj têtj Sadañ dom, ma amasuc inj su. Ma gauc nem bu mac nem asidôwai sêkêj whin-nga nanj sêmbo nom njagamej honj, nanj sênjahê nawapac kainj tigenj tôm mac.

¹⁰ Anötö inj mwasinj honj njadau nanj kêgalêm mac sa bu pinj mac dôj anem

damij Kilisi, ma awêkaij ij ndê ñawasi nañ oc niñga dom. Ñasawa sauj ij oc êñgaho mac su yêc ñawapac nañ kwahic dec mac ahôc, ma ij oc ndic señej mac ma puc mac dôñ ña ij ndê ñaclai, bu alhac ñañga. ¹¹ Ij ndê ñaclai atu oc yêc ñapan. Yomandô.

Pita gic bata ndê yom

¹² Sailas nañ galic gitôm anej asidôwa ñandô tu puc aô dôñ-ñga, nañ gêm aô sa dec alu ato bapia apê dindec têt mac. Bapia dau bu puc yom pi Anötô ndê mwasij dôñ bu gêt ñandô, ma êñgili mac bu tamkwê mwasij dau ñapan.

¹³ Lau sêkêt whiñ-ñga nañ sêndôc malac Babilon,* nañ Anötô kêgalêm sa sêti ij ndê lau sêwhiñ mac, nañ sêkêt si acsalô têt mac. Ma Mak, nañ galic gitôm anej balê, nañ bocdinañ. ¹⁴ Akam daôm añkuc lau sêkêt whiñ-ñga si lêñ. Yom malô têt mac hoñ nañ akêt whiñ Kilisi.

* **5:13** Pita to yom pi malac Babilon, magoc lau daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôn malac Rom.

Pita ndê bapia tilu-nga Yom whê bapia dindec sa-nga

Pita to ndê bapia tilu-nga hêganônj lau sêkêj whin-nga nan sêmbo babalip yêc nom ngagamej tidau-tidau. Inj to bu kênj puc nac pi kédôhônjwaga tasanj daésam nanj sêhóc asê. Lau dau sêndôhônj lau bu Yisu oc mbu menj dom, ma sêsôm bu mêtê sac inj mêtê njayham.

Pita po lau sêkêj whin-nga sa tu nac si lêj ti sakinj-nga ma kêgilil nac bu sêlhac njannga tu Yisu-nga. Inj whê sa bu Yisu mbu menj ngagahô dom, njahu bu Anötô atac whin bu lau hoj sênem dau kwi, ma sêtap Anötô ndê mwasinj nem nac si-nga sa, dec tinjambu Yisu oc mbu menj. Ma inj kênj puc lau pi ngagêyô sac nanj gic waê kédôhônjwaga tasanj, ma pi lau hoj nanj sêtec yom njandô ma sêsap mêtê sac dôj.

Pita gic hu ndê bapia tilu-nga

¹ Aô Saimon Pita, Yisu Kilisi ndê aposel ti ndê njac akinj, gato bapia dindec têtj mac lau nanj akêj whin inj. Anötô kêmwasinj mac awhinj yac na mwasinj njayham kêlêc, dec dati lau dakêj whin-nga. Ma yac dakêj whin bocdec bu, Anötô gêlic yac datôm lau gitêj tu Yisu Kilisi, yac nejj Anötô ma Ngac Gêm Yac Si-nga, nanj ndê lêj gitêj-nga. ² Yac atenj mbec bu Anötô kênj gauc têtj mac bu anyalê injlu yac nejj Pômdau Yisu Kilisi, e injlu si mwasinj ti yom malô ênj salê mac ahuc.

Anötô ndê kêyalinj ti kêgalêm yac sa njandô

³ Anötô kêgalêm yac sa, njahu sip inj dau ndê njawasi atu ti ndê mêtê gitêj. Ma inj kêmwasinj yac na inj dau ndê njac lai atu, dec puc yac dôj bu dambo tanji ti datoc inj sa njapep na yac nejj lêj hoj. Ma yac datôm bu dakôm bocdinanj, njahu bu inj ndê njac lai gêm yac sa bu tanyalê inj tidônj. ⁴ Ma tu inj dau ndê njawasi ti mêtê gitêj-nga, dec inj gic bata bu kêtj mwasinj atu ma njayham kêlêc têtj yac. Ma mwasinj dau oc kôm gwelej yêc yac nejj njalôm, tu bu nem yac kwi-nga e dasa nejj lêj gitêj ti dabunj ejj ma datôm inj dau, ma dalhô su yêc lêj dandinanj-nga nanj gic waê lau nanj sêsap mêtê njalôm njagalac-nga dôj.

⁵ Tu yom hoj dinanj-nga dec ayob daôm njapep bu mac nem akêj whin ti gêtj njandô mbasi-nga dom. Asa nem lêj akêj whin-nga ti nem njalôm sambuc, ma asap mêtê njayham dôj. Ma ati lau tigauc tu lêj njayham bu asa-nga. ⁶ Atimêtê daôm

njapep, ma alhac njannga ejj. Asa nem lêj hoj njapep ejj, tu bu atóc asê bu mac atoc Anötô sa. ⁷ Ma asap mêtê atac whin nem asidôwai-nga dôj e andic dabinj nem lêj atac whin lau hoj-nga. Nalêj dinanj dec mac nem akêj whin oc ti gêtj njandô mbasi-nga dom. ⁸ Mêtê hoj dinanj bu ênj sôwec tiatu-tiatu njapanj e tidônj mac njandô, dec mac nem gauc anyalê yac nejj Pômdau Yisu Kilisi-nga oc ti gêtj njambwa ma njandô mbasi-nga dom. ⁹ Bu asa nanj sôm bu inj kêyalê Pômdau, magoc kôm mêtê njayham-njayham dinanj dom, nanj gitôm njamalac tandô pec nanj gêlic gamej dom, ma inj kêlhinj sinj bu sac hoj nanj inj kôm munj-nga, nanj Anötô suc kwi su ma kêtj wasinj inj ndê njalôm njawasi sa.

¹⁰ Tu dinanj-nga anej asidôwai, anjahê njannga bu asap mêtê njayham hoj dinanj dôj, tu bu tóc asê bu Anötô kêyalinj ti kêgalêm mac sa njambwa lec dom. Njahu bu mac bu asap mêtê dau dôj, dec oc tôm dom bu mac apejj. ¹¹ Ma bocdinanj Anötô oc kôc mac sa atôm lau ti waê atu, bu ambo gamej nanj yac nejj Pômdau ti Ngac Gêm Yac Si-nga Yisu Kilisi gêm gölinj, nanj oc yêc njapanj.

Pita tec bu sêjlinj yom njandô sinj

¹² Tu dinanj-nga dec aô bu wakêj puc mac bu gauc nem yom hoj dinanj njapanj. Aô kayalê bu mac akôc yom njandô sa ma anyalê tidônj su. ¹³ Magoc aô galic njayham bu wakêj puc mac tôm anej têm wambo tanji-nga hoj bu anjlinj yom dau sinj dom. ¹⁴ Bu Pômdau Yisu Kilisi hoc asê têtj aô bu anej têm wahu nom dindec sinj-nga menj kêtjinj su. ¹⁵ Bocdinanj kwahic dec aô tac whin njandô bu mac anyalê yom hoj dindec tidônj sambuc yêc nem njalôm, bu têtj ndoc aô bu wahu mac sinj, nanj mac oc gauc nem yom dindec njapanj, ma akôm njandô sa.

Pita puc lau aposel ti propet si yom dôj bu yom njandô

¹⁶ Yom nanj yac lau aposel ahoc asê têtj mac pi Pômdau Yisu Kilisi ndê njac lai ti ndê bêc mbu menj-nga, nanj njahu sip yom njambwa nanj njamalac gauc kê dom. Mba. Yac dauj alic inj ndê njac lai ti njawasi atu su. ¹⁷⁻¹⁸ Bu yac ambo awhinj Kilisi yêc lôc dabunj, ma anjô inj Damba Anötô Njawasi Njatau ndê awha nanj sa akêj undambê. Anötô dau toc Kilisi sa, ma po inj ndê waê sa têtj ndoc inj sôm yom pi inj bocdec bu, "Aô nejj atungac dau dindec. Aô galic inj njayham, ma atac whin inj ndu andô."

¹⁹ Gêtj hoj nanj yac alic ti anjô, nanj punj yom nanj propet akwa-ka sêhoc asê ti sêto munj su, nanj dôj têtj yac. Bocdinanj atóc gwaninj yom dau njapep, bu whê nem gauc sa pi yom njandô, gitôm ya njawê nanj

pô gamej nasec. Ma asap yom dau dôj e Killisi mbu meñ, ma tôc gêñ hoj tiawê têt mac, gitôm Têtênda bêbêc-nga pi meñ ma bêc wakuc meñ sa. ²⁰ Ma anyalê gêtj atu dan bocdec bu, yom hoj nañ Anötô ndê propet sêto, nañ nãdan nãhu yêc ñac dau-nga dom. ²¹ Bu yom nañ propet sêhoc asê, nañ nãhu yêc ñamalac dom, magoc sêhoc Anötô dau ndê gauc ti yom asê tòm Nalau Dabunj kac ñac.

2

Kêdôhôngwaga tasanj oc sêmênj

¹ Magoc propet tasanj sêmbo lau Israel-nga ñalôm, sêwhinj Anötô ndê propet ñandô, ma ñalêñ tigenj kêdôhôngwaga tasanj oc sêtisa yêc mac lau akêñ whinj-nga nem toj ñalôm bocdinañ. Ñac oc sêñsau bu sêndôhông yom ñandô, magoc yom dau inj yom tasanj, ma gitôm bu tim lau e sêninga gacgenj. Yom ñandô pi Pômdau nañ gêmlihi ñac su, nañ ñac oc sêsêc ahuc, ma bocdinañ dec têtj bêc ñambu-nga, Anötô oc tinj ñac su sêninga ñagahô ej. ² Ñac oc sêtim lau daêsam nañ sêkêñ whinj gwalec, e sêñkuc ñac ma sêkôm mêtê mayan-nga tidau-tidau tòm ñac dau sêkôm. Ma tu ñac si lêtj dinañ-nga, dec lau ñatô oc sêpu yac lau dakêñ whinj-nga neñ lêtj yom ñandô-nga. ³ Ñac lau atac whinj mone-nga, dec ñac oc gauc kê minj tu sêndôhông mac-nga, ma sêmbac-sêmbac yom mac bu anemlihi ñac. Magoc yom matôc-nga nañ Anötô kêmatinj tidôñ munj su tu sêninga-nga, nañ hông ñac gitôm ñacyo nañ yêc bêc dom, magoc gêm nenenj ñac mbo.

Lau sac oc sêwê Anötô ndê matôc sa dom

⁴ Akôc gauc pi yom dindec. Anjela nañ sêkôm sac, nañ Anötô hu ñac si yom sinj dom, magoc kêtj ñac sêndôc gapocwalô lambwam-nga, bu sêndôc ñasec ñalôm e tòm bêc matôc-nga hóc asê. ⁵ Ma lau nañ sêkôm sac têtj têtj ñamata-nga, nañ Anötô hu ñac si yom sinj dom bocdinañ. Mba. Inj kêtj bu suñj atu ma señj lau sac hoj su sinjga, magoc Noa nañ tôc lêtj gitêtj ti ndê gôlôwac ⁷, nañ Anötô gêm ñac sa. ⁶ Ma gauc nem malac atu Sodom ma Gomora ti lau hoj nañ sêndôc dinañ, nañ Anötô kêtj ya gêtj su e ñadaê ñambwa yêc. Gêtj dau tòm dôhông pi gêtj nañ lau nañ sêsap mêtê sac dôñ, nañ oc sêtap sa têtj bêc ñambu-nga. ⁷ Têtj ndoc dinañ Anötô kêgaho Lot su yêc malac Sodom, bu inj ñgac gitêtj nañ ñalôm ñawapac ñandô tu lau sac malac dinañ-nga si mêtê

ñadômbwi tidau-tidau-nga. ⁸ Yomandô. Lot inj ñgac gitêtj ma ndê ñalôm ñawasi. Ma mêtê sac nañ inj ngô ti gêlic yêc malac dinañ tòm bêc hoj, nañ kêtj wapac inj ndê ñalôm. ⁹ Yom hoj dinañ tôc asê bu lau nañ sêsap Anötô ti ndê lêtj dôñ, nañ Pômdau gitôm bu nem ñac si yêc ñawapac ti saê nañ tap ñac sa. Ma inj gitôm bu hê lau sac si yom dôñ e inj kêtj ñagêyô têtj ñac têtj bêc ñambu-nga. ¹⁰ Ma inj oc kêtj ñagêyô sac sambuc têtj lau nañ sêñkuc mêtê ñalôm akwa-nga nañ kôm ñac ñadômbwi sa yêc inj anjgô-nga, ma sêtec bu sêsôc Pômdau me lau danj ñapu.

Kêdôhôngwaga tasanj si lêtj

Kêdôhôngwaga tasanj nañ sêmbo sêwhinj mac, nañ sêtoc dau sa ma sêkôm gêtj hoj yêc lau anjgô-nga ti maya pac. Ñac sêtoc dau dom tu sêsôm yom sac-sac pi Anötô ndê lau ti ñawasi. ¹¹ Anötô dau ndê anjela nañ si ñaclai ti ñanja hóc gêlêc ñac lau dau si su, nañ sêñgôlinj yom me sêsôm yom sac danj pi lau ti ñawasi yêc Pômdau anjgô-nga dom. ¹² Magoc kêdôhôngwaga tasanj dinañ sêsôm yom sac-sac daêsam pi Anötô ndê gêtj nañ sênyalê ñahu dom. Ñac sêtôm bôclai nañ sênyalê lêtj malô ti gauc ñayham danj dom, nañ lau sêlô sip huc ma sic ndu. Ma tòm bôclai sic waê bu sêninga, dec kêdôhôngwaga tasanj dinañ oc sêninga bocdinañ.

¹³ Anötô oc kêtj ñagêyô sac têtj ñac ô sac nañ sêkôm têtj lau. Ñac atac whinj mêtê sêndôc ti sêneñ asam-nga, ma maya mbasi dec sêkôm têtj acsalô ej. Têtj ndoc sêndôc ti señj gêtj sêwhinj mac, nañ sêhu si mêtê sac sinj danj dom, ma bocdinañ sêkôm mac nem waêm ñayham tisac. ¹⁴ Ñac lau tagatu mockainj-nga, nañ si ñalôm ti gauc sap mêtê sac dôñ ñapanj. Ñac sêtim lau nañ si sêkêñ whinj babalê, ma sêhê ñac bu sêkôm sac sêwhinj ñac. Ma ñac lau gwalam akwa tu tagatu lau si gêtj-nga. Bocdinañ dec sic waê bu sêtap Anötô ndê atac ñandê sa. ¹⁵ Ñac sêhu lêtj solop sinj gacgenj, ma sêñkuc Beo atungac Balam ndê lêtj. Ñgac dau atac whinj mone hóc gêlêc, dec kôm sac tu tap awa sa-nga. ¹⁶ Ma tu inj ndê lêtj dinañ-nga dec Anötô kêtj donki danj sôm inj. Donki dau inj gêtj sôm yom-nga dom, tigenj Anötô kôm inj sôm yom tòm ñamalac, bu lhac propet dau ndê lêtj gauc mbasi-nga ahuc.

¹⁷ Lau dinañ sêtôm bubata nañ tibasô ma yawalec nañ mbu oc soc su ninja ñagahô ej. Anötô kêmasanj gameñ ñasec atu danj tu ñac sêndôc-nga. ¹⁸ Ñac sêsôm

* **2:10** Lau ti ñawasi - yêc ndê bapia, Pita to yom tigenj nañ 'ñawasi.' Lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêganônj anjela, magoc lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêganônj lau sêkêñ whinj-nga, me lau sêkêñ whinj-nga si lau bata.

yom nambwa-nambwa tu sêtoc dau sa-nga. Ma sênsahê bu sêtîm lau sêkêñ whiñ-nga wakuc bu sêmbu sêtêñ lêñ sac-nga nan njasawa apê eñ sêhu sinj su, nan sêndi. Nac sêngilî lau kainj dinañ bu sêsa lêñ njalôm nğalac-nga, nan meñ akêñ njalôm akwa. ¹⁹ Nac sêndôhôn lau dau bu yao danj yêc dom, dec sêtôm bu sêkôm gêñ tôm si atac whiñ. Magoc nac dau nac lau akinj nambwa ma mêtê sac ti nac si nğadau. Tôm mac anjalê su, gêñ sake nan ndê nğalai gêm gôlinj yac, nanj ti yac neñ nğadau ma tam akinj inj. Tu mêtê sac dinañ-nga, dec sic waê bu sêninga.

²⁰ Bu lau nanj sênyalê yac neñ Pômdau ma Nğac Gêm Yac Si-nga Yisu Kilisi, nan sêhu lêñ sêninga-nga sinj su. Magoc nac bu sêmbu sêtêñ lêñ sac-nga dau tiyham, goc mêtê sac ku nac dulu. Nac sêkôm dandi sêtisac sambuc, hóc gêlêc nğamata-nga su. ²¹ Nac bu sênyalê lêñ gitêñ danj su dom, nanj oc nğayham hóc gêlêc sênyalê su ma sêhu sinj, ma sêpuc dômbwê Pômdau ndê yomsu dabuj nanj aposel sic dulu têtñ nac. ²² Gauc nem yom gôlinj lu nanj lau sêsôm bocdec bu, "Giam danj guluc ma kac dau kwi gi gêñ tiyham," ma "Bôc nanj sêngwasinj nğawasi sa, nanj mbu gi gic matob tiyham." Yom gôlinj lu dinañ hêganôn lau tasanj dinañ solop. Nahu bu sênyalê Pômdau su, magoc sêmbu sêtêñ lêñ sac-nga tiyham.

3

Pômdau ndê bêc mbu meñ-nga

¹ O anej lau atac whiñ-nga, kwahic dec aô gato bapia tilu-nga têtñ mac. Bapia lu-lu bu sêpuc yom nğandô nanj akôc sa su, nanj dôñ yêc nem gauc nğapanj, ma bu êñgilî mac bu akôc gauc nğayham eñ. ² Aô tac whiñ bu mac akôc gauc tiyham pi yom nanj propet dabuj sêhoc asê munj su, ma pi yom nanj yac neñ Pômdau ma Nğac Gêm Yac Si-nga gic atu ma kêtñ têtñ lau aposel bu sêndic dulu têtñ lau.

³ Gêñ atu nanj aô bu wakêñ puc mac pi, nanj bocdec bu. Gauc nem bu têtñ têtñ nğambu-nga lau oc sêmeñ nanj sêkôm gêñ honj tôm nac dau si atac whiñ, ma sêsu mac susu ma sêpu Anôtô ndê lêñ. ⁴ Nac oc sêsôm, "Yisu sôm bu oc mbu meñ ma kôm gêñ honj tiwakuc, a? Inj mbo nde? Têtñ ndoc damanj sêmbac ndu ma meñ têtñ kwahic dec, nanj dalic bu gêñ danj tiwakuc dom, ma gêñ honj yêc tôm têtñ nğamata-nga andô, têtñ ndoc nom ti gêñ honj sêhóc

asê ma kêsêlêñ meñ." ⁵ Lau nanj sêsôm yom kainj dinañ, sêsêc Anôtô ndê nğalai, nanj sênyalê su, nanj ahuc. Bu nac sênyalê su bu wandêc danj su Anôtô sôm yom nğa whansuj nambwa ma undambê hóc asê, ma inj sôm bu bu lêc dau sa ndi poc dau-nga, e gameñ tibasô yêc bu nğasawa. ⁶ Ma tinjambu inj kêtñ bu dau dinañ suj e señ nom ti gêñ honj su sinja. ⁷ Ma Anôtô kêmatinj yom tidôn whiñ, bu ya oc neñ undambê ti nom kwahic dec-nga su, têtñ bêc nanj inj oc êmatôc lau honj, ma señ lau sac su sêninga.

⁸ O anej lau atac whiñ-nga. Anjhinj sinj dom bu Pômdau gêlic bêc tigeñ gitôm yala 1,000, ma yala 1,000 gitôm bêc tigeñ. ⁹ Lau nğatô sêlic bu Pômdau mbu meñ nğagahô dom, dec sêkôc gauc so ma sêsôm bu yom nğatô nanj inj gic bata su, nanj inj oc kôm nğandô sa nğagahô dom. Magoc mba. Inj kôc ndê nğalôm dôñ tu mac-nga, nahu bu inj tec bu lau danj sêninga, magoc tac whiñ bu lau honj sênem si nğalôm kwi ma sêhu sac sinj. Tu dinañ-nga dec inj mbu meñ nğagahô dom.

¹⁰ Magoc Pômdau ndê bêc mbu meñ-nga oc hóc asê nğapuc mbasi tôm lau kanj si ndoc sêmeñ-nga. Undambê oc hê su ti nğakêcsia atu, ma ya oc neñ nom ti gêñ honj nanj yêc nom ti umboñ nğapu, nanj su sêninga. ¹¹ Akôc gauc nğapep. Gêñ honj oc sêninga nğalêñ dinañ, ma bocdinañ dec mac gauc gêm bu lêñ bocke solop gic waê yac lau dakêñ whiñ-nga bu tanjuc? Solop bu mac asa lêñ dabuj, ma akôm mêtê nanj Anôtô tac whiñ eñ. ¹² Ahôn Anôtô ndê bêc nambu-nga ti anjuc lêñ bocdinañ, ma akôm gêñ honj tu bu bêc dau hóc asê nğagahô-nga.* Têtñ bêc dinañ ya oc neñ gêñ undambê-nga ti gêñ nom-nga honj su. ¹³ M agoc Pômdau gic bata nom ti undambê wakuc têtñ yac, nanj oc ti lau gitêñ si gameñ sêmbu-nga. Kwahic dec yac tanjkwê bu dambo dinañ, ma dahôn bu gêñ dau hóc asê.

¹⁴ Anej lau atac whiñ-nga, mac akêñ batam gêñ dau ambo, ma tu dinañ-nga dec akêñ nem nğalôm sambuc bu asa nem lêñ honj gitêñ eñ, e bêc nambu-nga hóc asê. Ma bocdinañ dec Pômdau oc tap giso danj sa yêc mac-nga dom. Inj oc lic bu mac nem lêñ honj nğawasi, ma mac oc atôm bu ambo inj anggô-nga ti yom malô. ¹⁵ Anjalê bu Pômdau gic têtñ inj ndê têtñ mbu meñ-nga ma kôc ndê nğalôm dôñ, tu bu kêtñ nğasawa têtñ lau daêsam bu sênem dau kwi

* **3:12** Yêc nğabatinj 9 Pita sôm bu Pômdau gic têtñ inj ndê têtñ tu mbu meñ-nga bu kêtñ nğasawa têtñ lau bu sêkac si nğalôm kwi. Ma yêc Mat 24:14 Yisu sôm bu bêc nambu-nga oc hóc asê dom e nğawaê nğayham nem nom nğameñ honj ahuc. Pita gêm la lau dau bu sêsa lêñ gitêñ eñ, tu bu lau sêlic ma sêkêñ whiñ Yisu-nga. Yac dakôm bocdinañ, ma dateñ mbec ti dapuc gwelenj nğawaê nğayham-nga dôñ, dec bêc nambu-nga dau oc hóc asê nğagahô.

ma sêtap inj ndê mwasinj nem ñac si-ñga sa. Anötö kênj gauc ñayham têtj yac neñ asidôwa atac whinj-ñga Pol, dec inj to yom kainj tigenj têtj mac. ¹⁶ Yêc inj ndê bapia honj inj to yom pi gêtj honj dindec. Yom ñatô nanj inj to sip ndê bapia, nanj ñahu sip ñalôm gi, ma lau gauc babalê nanj sêkêtj whinj gwalec, nanj sêñsônj Pol ndê yom ñatô ma sêñsônj Anötö ndê yom nanj sêto yêc, nanj ñatô bocdinañ. Tu ñac si lêtj dinañ-ñga dec ñac oc sêñinga.

¹⁷ O aneñ lau atac whinj-ñga nanj asap Kilisi dôñ ambo. Aö gakêtj puc mac gwananñ su, ma bocdinañ dec ayob daôm ñapep bu lau nanj sêsôc Anötö ndê yom ñapu dom, nanj sêñsônj mac, me sêkac mac su yêc Kilisi dom. ¹⁸ Asap yac neñ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-ñga Yisu Kilisi ndê mwasinj dôñ, bu nem ñandô daêsam yêc mac nem ñalôm, ma mac nem gauc anyalê inj-ñga êñsôwec tiatu-tiatu ndi e ati gwalam akwa akêtj whinj-ñga. Datoc inj ndê waê sa kwahic dec ma tôm bêt sambob. Yomandô.

Jon ndê bapia ñamata-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ngac nañ to bapia dindéc, nañ whê dau sa yêc bapia dau ñalôm dom, magoc lau tigauc daêsôm sêsôm bu Jon, Yisu ndê aposel nañ to Jon ndê ñawaê ñayham, nañ to bapia dindéc whiñ. In to bapia dindéc gic lau sêkêñ whiñ-nga hoñ ñawaê. Lau ñatô gauc gêm bu Jon to bapia dindéc têtñ ndoc in ti ñamalac andô ma ndôc malac Epesas, ma bocdinañ in to bu lau gameñ Esia-nga sêsam muñ.

Jon kêtñ puc lau sêkêñ whiñ-nga pi kédôhòñwaga tasan nañ sêsôm bu ñamalac si ñamlic ma gêtñ nom-nga hoñ tisac su. Bocdinañ sêsôm yom pi Anötô ndê Atu (Mesaya) bocdec bu, oc tòm dom bu in sip nom ma mbo tòm ñamalac. Ma sêsôm bu Yisu in ñamalac ñambwa, ma sêkêñ whiñ dom bu in Anötô ndê Atu me Anötô ñandô. Ñac sêtoc lau si gauc sa kêlêc ma sêsôm bu datap gauc sa, dec tòm bu dambo dawhiñ Anötô. Ma sêlic ñamalac si lêtñ gitôm gêtñ ñambwa, dec sêhêgo dau pi mêtê atac whiñ-nga dom, ma gauc gêm bu oc tòm bu lau sêkêñ whiñ-nga sêkôm mêtê sac ñapan.

Jon kêtñ puc in ndê lau bu sêsôc yom tasan kaiñ dinañ ñapu dom, ma sêsap yom ñandô pi Yisu Kilisi ma mêtê atac whiñ-nga dôn ñanga.

Anötô ndê Atu meñ mbo nom ti ñamalac ñandô

¹⁻² Yac bu ahoc yom ñandô asê têtñ mac, pi Yisu nañ dasam bu 'Yom Tanli-nga.' In yac neñ dambo tanli ñapan-nga ñahu, nañ mbo whiñ Daman Anötô têtñ têtñ ñamata-nga andô, ma tiñambu hoc dau asê têtñ yac. In meñ mbo nom whiñ yac, dec yac alic in pi tanôn, amasec in ña aman, ma anğô in dau ndê yom. Ma bocdinañ dec yac bu apuc yom pi tanli ñahu dau dôn bu yom ñandô. ³ Aêc! Yac ahoc yom asê têtñ mac, pi in nañ yac alic ti anğô su. Yac atac whiñ bu mac akôc yom dau sa, dec yac hoñ oc dapin dauñ dôn ti dasap yom ñandô pi Yisu dôn. Ma yom ñandô dau oc pin yac hoñ dôn danem damiñ Daman Anötô lu in ndê Atu, Yisu Kilisi. ⁴ Yac ato yom dindéc têtñ mac, ma akêñ batan bu mac oc akôc sa, dec oc kôm yac hoñ datisambuc.

Tañsêlêtñ dambo Anötô ndê ñawê ñalôm

⁵ Ñawaê nañ Yisu dau gic dulu têtñ yac, nañ yac ahoc asê têtñ mac bocdec bu, Anötô

in Ñawê Ñadau, ma mêtê ñasec-nga dan yêc in-nga dom. ⁶ Bocdinañ yac bu dasôm bu dati Anötô ndê lau, tigen dasa lêtñ ñasec-nga, goc yac lau tasan, ma tanjuc yom ñandô dom. ⁷ Magoc yac bu dasa neñ lêtñ dambo ñawê ñalôm gitôm Anötô dau mbo ñawê ñalôm, dec ñawê dau pin yac dôn dawhiñ dauñ, ma in ndê Atungac Yisu ndê dac oc êngwasin yac neñ sac hoñ su. ⁸ Yac bu dasôm bu yac neñ sac mbasi, dec oc tañsau dauñ, ma yom ñandô yêc yac neñ ñalôm dom. ⁹ Magoc yac bu dapu dauñ ma dahoc neñ sac asê têtñ Anötô, dec dakêñ whiñ bu in oc suc yac neñ sac kwi, ma êngwasin yac neñ ñalôm ñawasi sa tiyham. Bu Anötô kôm gêtñ gitêtñ en, ma dakêñ whiñ bu gêtñ bocke nañ in kêmatiñ tidôn bu kôm, nañ in oc kôm. ¹⁰ Yac bu dasôm bu yac neñ sac mbasi, nañ têtñ asê bu dalic Anötô ndê yom gitôm yom tasan, ma in ndê yom ñandô dan yêc yac neñ ñalôm dom.

2

Yisu gêm yac awhañ têtñ Daman

¹ O aneñ balêkoc, aô atac whiñ bu mac ahu mêtê sac sin gacgen, ma tu dinañ-nga dec aô gato yom dindéc têtñ mac. Tigen yac neñ dan bu kôm sac ma pu dau, goc yac neñ ngac nem yac awhañ-nga mbo bu nem yac sa. In ngac gitêtñ Yisu Kilisi, ma in oc lhac ñalhu ma nem yac awhañ têtñ Daman. ² In kêtñ dau ti da ma mbac ndu ô yac, ma gêmlihi yac neñ sac ñatôp su. Magoc in kôm gêtñ dau tu yac tañwasên-nga dom, in gêmlihi lau nom-nga hoñ si sac ñatôp bocdinañ.

³ Yac bu danan wambu in ndê yomsu, dec oc têtñ asê bu tañyalê in tidôn. ⁴ Asa nañ sôm bu, "Aô kayalê in tidôn," tigen danga wambu in ndê yomsu dom, nañ kôm tasan, ma yom ñandô yêc in ndê ñalôm dan dom. ⁵ Magoc asa nañ kôc Anötô ndê yom sa ma danan wambu, nañ Anötô ndê mêtê atac whiñ-nga gêm ñandô su yêc in ndê ñalôm. Ma yac tañyalê bu dati Anötô ndê lau ñalêtñ bocdec. ⁶ Yac bu dasôm bu dati in ndê lau, nañ goc dasa lêtñ gitêtñ tòm Kilisi dau man.

Yisu ndê yomsu pi mêtê atac whiñ-nga

⁷ Aneñ lau atac whiñ-nga. Aô bu wapuc yomsu nañ mac akôc su têtñ ndoc mac akêñ whiñ tiwakuc, nañ dôn, magoc aô bu wato tòm yomsu wakuc dom. In yomsu akwa nañ mac anğô têtñ ndoc lau sêhoc yom pi Yisu asê têtñ mac. ⁸ Magoc kwahic dec aô bu wato yomsu dau tiwakuc tiyham têtñ mac. Yisu ndê lêtñ hoñ têtñ yomsu ña-ñandô asê, ma mac nem lêtñ wakuc kôm yomsu dau ñandô sa bocdinañ. Bu

têm nasec-nga kêpiñ bu pacndê, ma njawê nandô dau po asê su.

⁹ Asa nanj sôm bu inj mbo njawê njalôm, tigenj atac whinj inj ndê asidôwai dom, nanj gacgeñ mbo nasec njalôm. ¹⁰ Magoc asa nanj tac whinj inj ndê asidôwai, nanj mbo njawê njalôm, ma tu dinanj-nga gêñ danj oc kôm inj peñ dom. ¹¹ Aô wasôm tiyham, bu asa nanj gêlic inj ndê asidôwa sac, nanj mbo nasec njalôm. Inj kêsêlêñ mbo nasec, ma nasec dau kôm inj tandô tipec e inj kêyalê gameñ nanj inj kêsêlêñ mbo, nanj dom.

¹² O aneñ balêkoc, aô gato yom dindec têt mac, nahu bu Anötô suc mac nem sac kwi su tu Yisu ndê njaê-nga. ¹³ Ma aô gato yom têt mac lau andô, bu mac anyalê inj nanj mbo têt têt njamata-nga ma mbo napanj. Ma aô gato yom têt mac lau batac, bu mac aku Sadanj dula su. O aneñ balêkoc, mac anyalê Damanj tidôñ su, dec aô gato yom têt mac. ¹⁴ Mac lau andô, mac anyalê inj nanj mbo têt têt njamata-nga, ma mbo napanj, ma bocdinañ dec aô gato yom têt mac. Ma mac lau batac, mac alhac nanjga ma danjam wambu Anötô ndê yom nanj tidôñ yêc nem njalôm, ma mac aku Sadanj dula su. Tu dinanj-nga dec aô gato yom dindec têt mac.

Dasap gêñ nom-nga dôñ dom

¹⁵ Asa nanj tac whinj gêñ nom-nga, nanj Damanj Anötô ndê atac whinj yêc inj ndê njalôm dom. Bocdinañ atac whinj nom ti gêñ nom-nga dom. ¹⁶ Nahu bu lau nanj atac whinj gêñ nom-nga kêlêc, nanj sêsa lêñ njalôm njalac-nga, nasec tagatu gêñ, ma sêtoc dau sa tu nasec si gêñ nom-nga-nga. Mêtê kainj dinanj inj mêtê nom dindec-nga nambwa, nanj nadanj menj akêñ Damanj Anötô dom. Mba! ¹⁷ Ma nom dindec ti mêtê nom dindec-nga gic waê bu ninjga, tigenj asa nanj sap Anötô ti inj ndê lêñ gitêñ dôñ, nanj oc ninjga dom, inj oc mbo tali napanj.

*Kilisi ndê Nacyo**

¹⁸ O aneñ balêkoc atac whinj-nga, têt kwahic dec-nga ti têt nambu-nga. Mac anjô su bu Kilisi ndê nacyo oc menj, ma kwahic dec Kilisi ndê nacyo daêsam sêhêc asê yac su. Ma bocdinañ dec tanyalê bu têt nambu-nga dau dindec. ¹⁹ Lau dinanj munj-nga sêmbu sêwhinj yac lau dakêñ whinj-nga, magoc sêhu yac sinj, dec tanyalê bu nasec yac neñ lau solop dom. Nasec bu yac neñ lau solop, oc sêhu yac sinj dom.

²⁰ Tigenj Yisu kêñ Njalau Dabunj sip mac nem njalôm su, ma mac hoñ anyalê su bu yom bocke inj yom nandô. ²¹ Aô gato bapia

dindec têt mac tu wawhê yom nandô sa têt mac-nga dom. Mba! Mac anyalê yom nandô su, ma yom tasanj danj menj akêñ Yom Nandô Njatau Anötô dom. ²² Aô bu watôc ngac tasanj-nda asê têt mac. Asa nanj sôm bu Yisu inj †Mesaya dom, nanj Kilisi ndê nacyo, ma sêc yom nandô pi Damanj Anötô lu Atu ahuc. ²³ Bu asa nanj sôm bu Yisu inj Anötô ndê Atu dom, nanj ti Damba ndê gêñ dom. Magoc asa nanj kêñ whinj bu Yisu inj Anötô Atu, nanj ti Damba ndê gêñ. ²⁴ Ayob daôm napep bu yom nandô nanj mac anjô têt ndoc mac akêñ whinj twiwakuc, nanj tidôñ yêc nem njalôm napanj. Yom dau bu yêc nem njalôm napanj, dec yom dau piñ mac dôñ am daminj Atunjac ma piñ mac dôñ am daminj Damba whinj. ²⁵ Ma bocdinañ mac oc atap mwasinj dandôc tanjli napanj-nga sa, tôm inj gic bata têt yac su.

²⁶ Aô gato yom dindec bu wakêñ puc mac pi lau nanj bu sêñsau mac. ²⁷ Anjô su nanj! Njalau nanj gêm gôlinj lau tasanj dinanj, inj Njalau Dabunj dom. Magoc Yisu kêñ Njalau Dabunj têt mac su, ma inj Njalau Yom Nandô-nga. Ma inj mbo nem njalôm napanj bu êndôhôn mac pi gêñ hoñ. Tu dinanj-nga mac apônda lau tu sêndôhôn mac-nga dom. Bocdinañ anjuc yom nanj Njalau Dabunj kêñ têt mac, ma asap Yisu dôñ napanj.

Anötô ndê Balêkoc

²⁸ Aneñ balêkoc, aô wasôm têt mac bu asap Kilisi dôñ. Ma boc-dinañ têt ndoc inj mbu menj ma hoc dau asê, nanj yac oc dalhac inj anjô-nga ti atac pa su ma mayanj dauñ dom. ²⁹ Mac anyalê su bu inj ndê lêñ hoñ inj lêñ gitêñ eñ, ma bocdinañ anyalê bu lau hoñ nanj sêsa lêñ gitêñ, nanj Anötô kôm nasec sêtiwac sêti inj ndê balêkoc su.

3

¹ Alic su nanj. Damanj Anötô tac whinj yac ndu andô, dec sam yac bu inj ndê balêkoc. Ma yac dati inj ndê balêkoc su yomandô. Magoc lau nom dindec-nga sênyalê yac bu Anötô ndê balêkoc dom, nahu bu nasec sênyalê inj dom boc-dinañ. ² O aneñ lau atac whinj-nga, kwahic dec yac tanyalê su bu dati Anötô ndê balêkoc, magoc njalêñ bocke nanj yac oc dambo têt têt nambu-nga, nanj Anötô têt asê têt yac su dom. Tigenj têt ndoc Yisu mbu menj, nanj yac oc dalic inj ndê nawasi ti lêñ nanj inj dau mbo, ma tanyalê bu yac oc dambo njalêñ kainj tigenj. ³ Ma lau hoñ nanj sêkêñ bata gêñ dinanj, nanj sêmasanj dau si njalôm nawasi sa, ma sêsa lêñ nawasi tôm inj dau.

* **2:17** Kilisi ndê nacyo - yêc Yom Grik sêto 'anti-kristos.' Yom dau danem kwi bu 'Inj nanj bu kôc †Mesaya (Kilisi) ndê mala,' ma yom dau hêganôn lau tasanj nanj sêñsau lau bu nasec Mesaya dau, ma sêsêc yom nandô pi Yisu ahuc. Jon to yom natô pi nasec yêc 1 Jon 4:1-6.

⁴ Asa nañ kôm sac, nañ kégili Anötö ndé yomsu. Bu sac nahu sip yac dakôm gêñ nañ so Anötö ndé yomsu. ⁵ Magoc mac anyalé bu Yisu sip meñ bu kôc yac neñ sac su. Ma inñ dau ndé sac mbasi. ⁶ Bocdinañ asa nañ sap Yisu dôñ, nañ hu mêtê sac siñ ndic nawaê. Magoc asa nañ kôm sac napan, nañ ndé gauc sa pi Yisu dom, ma kêyalé inñ dom.

⁷ Aneñ balêkoc, ayob daôm bu ñamalac danñ êñsau mac pi mêtê sac dom. Asa nañ kôm mêtê ñayham, nañ ti ñamalac gitêñ kékuc Yisu dau ndé lêñ gitêñ. ⁸ Magoc asa nañ kôm sac, nañ ti Sadañ ndé. Bu Sadañ dau kôm sac têtj têm ñamata-nga andô ma kôm napan e meñ. Anötö ndé Atu sip nom meñ nañ nahu bocdec bu, tu bu señ Sadañ ndé gwelêñ su. ⁹ Ñamalac bocke nañ Anötö kôm inñ tiwakuc, nañ puc dômbwê mêtê sac. Nahu bu Anötö ndé yom yêc inñ ndé ñalôm gitôm gêñ ñawhê ñayham. Yomandô! Gitôm dom bu inñ sap mêtê sac dôñ, nahu bu Anötö kôm inñ tiwakuc su. ¹⁰ Tu dinañ-nga dec tanjalé yêc awê lau bocke nañ sêti Anötö ndé balêkoc, ma ñac nañ sêti Sadañ ndé. Lau nañ sêsap lêñ gitêñ dôñ dom, ma ñac nañ sêtec si asidôwai, nañ sêti Anötö ndé balêkoc dom.

Mêtê atac whiñ asidôwai-nga

¹¹ Yom atu nañ sêhoc asê têtj mac têtj ndoc mac akêñ whiñ tiwakuc, nañ bocdec bu, yac atac whiñ neñ asidôwai sêkêñ whiñ-nga dandic nawaê. ¹² Anñkuc Kein dom, bu inñ kékuc lêñ atac whiñ-nga dom. Inñ Sadañ ndé atu, ma gic asi Abel ndu. Nahu bu inñ dau ndé lêñ sac, ma inñ gêm lêmunñ Abel ndé lêñ solop.

¹³ O asidôwai. Lau nom-nga bu sêtec mac, nañ ahêgo daôm dom. ¹⁴ Yac tanjalé bu dahu señ dambac ndu-nga siñ, ma dambo señ dandôc tanji-nga. Nahu bu yac atac whiñ asidôwai. Lau nañ atac whiñ asidôwai dom, nañ gacgeñ sêmboc señ sêmbac ndu-nga. ¹⁵ Asa nañ atac tec inñ ndé asidôwa, nañ Anötö gêlic inñ gitôm ñgac ndic ñamalac ndu-nga. Ma mac anyalé su bu asa nañ gic ñamalac ndu, nañ wêkaiñ gameñ dandôc tanji napan-nga dom.

¹⁶ Yac tanjalé mêtê atac whiñ-nga nahu bocdec bu. Yisu Kilisi dau mbac ndu tu yac-nga. Bocdinañ dakêñ dauñ sambuc tu danem asidôwai sa-nga e tôm dambac ndu tu ñac-nga. ¹⁷ Asa nañ gêlic asidôwa danñ pônđa dau, ma ndé gêñ yêc tu nem inñ sa-nga, magoc tawalô inñ ma gêm inñ sa dom, nañ tôc asê bu Anötö ndé mêtê atac whiñ-nga yêc inñ ndé ñalôm dom. ¹⁸ O aneñ balêkoc, yham dom bu dasôm bu yac atac whiñ asidôwai ña yom ti whansun

ñambwa. Danem ñac sa, goc tôc asê bu yac atac whiñ ñac yomandô.

Dalhac ti atac pa su yêc Anötö anğô-nga

¹⁹⁻²⁰ Bocdinañ, yac bu atac whiñ neñ asidôwai, goc tanjalé tidôñ bu tanñkuc lêñ yom ñandô-nga. Magoc yac bu ñalôm ñawapac yêc Anötö anğô-nga tu mêtê ñatô nañ dakôm-nga, nañ goc gauc nem yom bocdec bu. Anötö kêyalé yac neñ ñalôm ti gêñ hoñ, ma inñ ndé tawalô inñ gêñ atu. Ma yom dau gitôm bu kôm yac ñalôm pêtj dôñ. ²¹ O aneñ lau atac whiñ-nga, yac bu ñalôm lu-lu tu neñ lêñ-nga dom, dec oc tôm bu datigasuc Anötö ti atac pa su. ²² Ma tanjalé bu gêñ nañ datêñ, nañ inñ oc kêtj têtj yac. Nahu bu yac dasôc inñ ndé yomsu ñapu, ma dakôm mêtê nañ inñ gêlic ñayham. ²³ Ma inñ ndé yomsu dau bocdec bu. Dakêñ whiñ inñ ndé Atu Yisu Kilisi, ma atac whiñ neñ asidôwai tôm inñ gic atu yac. ²⁴ Lau hoñ nañ danña wambu Anötö ndé yomsu, nañ sêmboc inñ ñalôm, ma inñ mbo ñac ñalôm. Ma tanjalé bu inñ mbo yac ñalôm, tu Ñalau Dabuñ nañ inñ kêtj têtj yac-nga.

4

Tansahê ñalau hoñ

¹ O aneñ lau atac whiñ-nga, akêñ whiñ lau hoñ nañ sêsam dau bu Anötö ndé propet, nañ dom. Mba! Ayob daôm napep, bu propet tasanñ daêsam sêhoc asê su. Bocdinañ anñsahê ñac si yom, tu bu alic bu Anötö ndé Ñalau gêm gôlinñ ñac, me mba. ² Ma mac oc anyalé Anötö ndé Ñalau ñalêñ bocdec. Asa nañ sôm bu Yisu Kilisi meñ ti ñamalac ñandô ma mbo nom, nañ Anötö ndé Ñalau gêm gôlinñ inñ. ³ Tigenñ lau hoñ nañ sêsêc yom ñandô pi Yisu ahuc, nañ sêkôc Anötö ndé Ñalau dom. Ñalau nañ gêm gôlinñ ñac, nañ Kilisi ndé ñacyo ndé. Mac anğô su bu Kilisi ndé ñacyo oc meñ, ma inñ meñ hóc asê nom su.

⁴ Aneñ balêkoc, mac ati Anötö ndé, ma mac aku ñac lau tasanñ dinañ dulu su. Nahu bu Anötö ndé Ñalau nañ mbo mac nem ñalôm, nañ hóc gêlêc Sadañ, nañ mbo lau nom-nga si ñalôm, nañ su. ⁵ Lau tasanñ dinañ si ñahu yêc nom, ma sêsôm yom nom-nga ñambwa. Ma lau nom-nga sêkôc ñac si yom sa. ⁶ Magoc ñac sêkôc yac mba yom sa dom, nahu bu ñac sêti Anötö ndé lau dom. Yac ati Anötö ndé, ma lau hoñ nañ sêñyalé Anötö, nañ sêkôc yac mba yom sa. Nalêñ dinañ dec yac tanjalé lau asa nañ Anötö ndé Ñalau Yom Ñandô-nga gêm gôlinñ ñac, ma lau asa nañ Sadañ ndé ñalau yom tasanñ-nga gêm gôlinñ ñac.

Mêtê atac whiñ-nga nahu Anötö dau

⁷ O aneñ lau atac whiñ-nga, yac atac whiñ neñ asidôwai dandic ñawaé, bu mêtê atac whiñ-nga meñ akêñ Anötö dau. Lau hoñ nañ atac whiñ asidôwai, nañ Anötö kôm ñac sêtiwakuc, ma ñac sênnyalê inñ tidôñ. ⁸ Asa nañ tac whiñ ndê asidôwai dom, nañ kényalê Anötö dom, bu Anötö inñ mêtê atac whiñ-nga ñahu. ⁹ Ma inñ tóç inñ ndê mêtê atac whiñ yac-nga yêc awê bocdec bu. Inñ kên inñ ndê Atu tigeñ sip nom meñ, bu yac datap señ dandöc tanli-nga sa yêc inñ. ¹⁰ Yac neñ mêtê atac whiñ Anötö-nga nañ ti mêtê atac whiñ-nga ña-ñahu andô dom. Tigeñ Anötö ndê mêtê atac whiñ yac-nga, nañ mêtê atac whiñ-nga ña-ñahu andô. Bu inñ kên ndê Atu sip nom meñ, ma kên dau ti da bu nemli yac neñ sac ñatöp.

¹¹ O aneñ lau atac whiñ-nga, Anötö tac whiñ yac ndu andô, ma bocdinañ yac atac whiñ neñ asidôwai dandic ñawaé. ¹² Ñamalac danñ gêlic Anötö su dom, tigeñ yac bu atac whiñ neñ asidôwai ñandô, dec Anötö mbo yac neñ ñalôm, ma inñ ndê mêtê atac whiñ-nga gêm ñandô su yêc yac neñ ñalôm.

¹³ Yac tanjalê bu dambo inñ ñalôm ma inñ mbo yac ñalôm, tu Ñalau Dabuñ nañ inñ kên têtñ yac-nga. ¹⁴ Damañ Anötö kêkinñ ndê Atu sip nom meñ bu nem lau nom-nga si. Yac alic su, dec ahoc asê têtñ lau bu yomandô. ¹⁵ Ma asa nañ kên whiñ ma sôm asê bu Yisu inñ Anötö ndê Atu, nañ mbo Anötö ñalôm ma Anötö mbo inñ ñalôm. ¹⁶ Yac tanjalê ti dakêñ whiñ su, bu Anötö atac whiñ yac ndu andô. Bu Anötö inñ mêtê atac whiñ-nga ñahu, ma asa nañ sap mêtê atac whiñ-nga dôn, nañ mbo Anötö ñalôm, ma Anötö mbo inñ ñalôm. ¹⁷ Ma ñalêñ dau dinañ inñ ndê mêtê atac whiñ-nga gic dabinñ dau yêc yac neñ ñalôm, ma yac dasa neñ lêtñ gitôm inñ ndê, tôm yac neñ têtñ dambo nom-nga hoñ. Tu dinañ-nga dec yac oc dalhac ti atac pa su têtñ bêtñ Anötö êmatôc yac-nga. ¹⁸ Têtñ ndoc Anötö ndê mêtê atac whiñ-nga gic dabinñ dau su yêc yac neñ ñalôm, nañ yac datôc dauñ tiyham dom. Magoc asa nañ tóç dau tu Anötö ndê bêtñ matôc-nga, nañ tóç asê bu Anötö ndê mêtê atac whiñ-nga gic dabinñ dau yêc inñ ndê ñalôm su dom.

¹⁹ Yac tanjuc mêtê atac whiñ-nga, ñahu bu Anötö atac whiñ yac muñ su. ²⁰ Asa nañ sôm bu, "Aô atac whiñ Anötö," tigeñ tec inñ ndê asidôwa, nañ kôm tasan. Ñahu bu asa nañ tec asidôwa nañ inñ gêlic su, nañ gitôm dom bu tac whiñ Anötö nañ inñ gêlic su dom. ²¹ Ma Anötö gic yomsu yac bocdec bu, "Asa nañ atac whiñ aô, nañ atac whiñ inñ ndê asidôwai manñ."

5

Dakêñ whiñ Yisu Kilisi, Anötö Atu

¹ Lau hoñ nañ sêkên whiñ bu Yisu inñ Mesaya dau, nañ Anötö kôm ñac sêtiwakuc sêti inñ ndê balêkoc. Ma asa nañ tac whiñ Damba, nañ tac whiñ lau nañ sêti inñ ndê balêkoc, nañ sêwhiñ. ² Ma yac datôc asê bu yac atac whiñ Anötö ndê balêkoc ñalêñ bocdec bu, yac atac whiñ Anötö dau, ma dasôc inñ ndê yomsu ñapu. ³ Yomandô! Yac atac whiñ Anötö ñalêñ bocdec bu, danñ wambu inñ ndê yomsu. Ma inñ ndê yomsu kên wapac yac dom. ⁴ Lau hoñ nañ Anötö kôm ñac sêtiwakuc, nañ sêku ñaclai sac nom-nga dula. Ma gêtñ nañ ku ñaclai sac nom-nga dula, nañ yac neñ dakêñ whiñ. ⁵ Señ tigeñ yêc bu daku ñaclai sac nom-nga dula, nañ dakêñ whiñ bu Yisu inñ Anötö ndê Atu.

Gêtñ nañ sêpuc yom ñandô pi Yisu dôn

⁶ Yisu Kilisi sip nom meñ, ma bu ti dac whê inñ sa bu Anötö Atu. Bu ñambwa dom, magoc bu ma dac whiñ. Ma Ñalau Dabuñ, nañ Ñalau Yom Ñandô-nga, nañ puñ yom ñandô pi inñ dôn bocdinañ. ⁷ Bocdinañ, gêtñ tó sêwhê inñ sa, ⁸ nañ Ñalau, bu, ma dac. Ma gêtñ tó dinañ sêpuc dau dôn. ⁹ Yac dakôc yom nañ lau sêhoc asê pi Yisu, nañ sa, ma bocdinañ yom bocke nañ meñ akêñ Anötö, nañ dakôc sa eñ, bu Anötö ndê yom hôc gêlêc ñamalac si yom. Ma Anötö kên gêtñ tó dinañ tu bu whê inñ ndê Atu sa têtñ yac. ¹⁰ Asa nañ kên whiñ Anötö ndê Atu, nañ kôc Anötö ndê yom pi inñ ndê Atu sa sip inñ ndê ñalôm. Magoc asa nañ kên whiñ Anötö dom, nañ tóç asê bu inñ gêlic Anötö ndê yom gitôm yom tasan. Ñahu bu inñ kên whiñ gêtñ nañ Anötö kên bu whê inñ ndê Atu sa, nañ dom.

Mwasinñ dandöc tanli ñapan-nga

¹¹ Ma yom nañ Anötö hoc asê têtñ yac nañ bocdec bu. Inñ kêmwasinñ yac ña mwasinñ dandöc tanli ñapan-nga, ma datap mwasinñ dau sa yêc inñ ndê Atu. ¹² Asa nañ kên whiñ Anötö ndê Atu, nañ tap señ ndôc tali-nga sa. Tigeñ asa nañ kên whiñ inñ ndê Atu dom, nañ tap señ ndôc tali-nga sa dom.

¹³ Mac lau nañ akêñ whiñ Anötö ndê Atu. Aô gato yom dindec, ñahu bu aô atac whiñ bu mac anjalê tidôñ bu mac atap mwasinñ andôc tamli-nga sa su. ¹⁴ Bocdinañ têtñ ndoc nañ yac bu daten mbec têtñ Anötö, nañ daten ti atac pa su. Ma yac bu daten gêtñ nañ gi tap inñ ndê atac whiñ sa, nañ yac tanjalê bu inñ oc ngô yac neñ mbec. ¹⁵ Ma yac bu tanjalê bu inñ kên danña yac neñ mbec su, goc tanjalê bu gêtñ nañ daten, nañ inñ oc kôm ñandô sa.

Daten mbec pi lau nañ sêkôm sac

¹⁶⁻¹⁷ Mac bu alic nem asidôwa daŋ kôm sac, goc atenŋ mbec têŋ Anötö bu nem iŋ kwi e iŋ mbu meŋ mbo seŋ dandöc taŋli-ŋga tiyham. Mêtê hoŋ naŋ so Anötö ndê lêŋ, naŋ mêtê sac, ma iŋ gêlic bu gêŋ ŋambwa dom. Magoc sac hoŋ gic waê lambwam dom. Atenŋ mbec tu lau naŋ sékôm sac kaiŋ dinaŋ-ŋga. Mêtê sac daŋ yêc, naŋ gic waê lambwam solop.* Atenŋ mbec tu lau naŋ sékôm sac kaiŋ dinaŋ-ŋga dom, bu oc nem ŋac sa dom.

Yom ŋambu-ŋga

¹⁸ Taŋyalê bu lau hoŋ naŋ Anötö kôm ŋac sêtiwakuc su, naŋ sêhu mêtê sac siŋ. Anötö ndê Atu yob ŋac ŋapep ma Sadaŋ gitôm dom bu êmasec ŋac. ¹⁹ Ma yac taŋyalê bu yac dati Anötö ndê balêkoc su, magoc lau hoŋ naŋ sékêŋ whiŋ dom, naŋ sêmbo Sadaŋ ndê gôliŋ ŋapu. ²⁰ Ma yac taŋyalê bu Anötö ndê Atu sip nom meŋ ma whê yac neŋ gauc sa bu taŋyalê Anötö Yom Nandô Nadau. Ma yac dambo iŋ ŋalôm, ma dambo iŋ ndê Atu, Yisu Kilisi ndê ŋalôm bocdinaŋ. Iŋ dau Anötö ŋandô, ma ti yac neŋ dandöc taŋli ŋahu.

²¹ Aneŋ balêkoc, ayob daôm ŋapep bu anem akiŋ anötöi gwam dom.

* **5:16-17** Lau ti gauc mêtê-ŋga gauc gêm bu Jon ndê yom pi sac naŋ gic waê lambwam solop, naŋ ŋahu bocdec bu. Lau naŋ sékôm mêtê sac ŋapaŋ ma sêlic bu gêŋ ŋambwa, naŋ gitôm sêpuc dômbwê Anötö ti iŋ ndê yom, ma sêpu Yisu ndê mbac ndu tu ŋac si sac-ŋga (Hib 6:4-6; 10:29-31). Tu ŋac si sac dinaŋ-ŋga dec ŋac sic waê bu sêsip lambwam sêndi. Ŋac si ŋalôm ŋadandi sa su, ma yac bu dateŋ mbec tu ŋac-ŋga, dec oc nem ŋac sa dom. Alic yom naŋ Yisu sôm pi sac naŋ Anötö oc suc kwi dom (Mat 12:31; ma Mak 3:29).

Jon ndê bapia tilu-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Lau tigauc daésam sêsôm bu Jon, nan Yisu ndê aposel dan, nan to bapia dindéc, magoc in sam dau bu 'ngac bata' dan, ma to dau ndê ñaé dom. In to bapia dindéc têt awê dan ti ndê balêkoc (1, 4-5), ma yêc bapia dau ñambu-nga, Jon kêt acsaló têt awê dau akêt in dôwawê dan ndê balêkoc (13). Lau daésam gauc gêm bu yom pi awê lu dinan hêganôn gôlôwac dabun toj lu, ma yom pi inlu si balêkoc, nan hêganôn lau sêkêt whin-nga nan sêmbo gôlôwac dau ñalôm.

Jon to bapia dindéc tu puc ñac dôn bu sêsap yom ñandô ma mêtê atac whin-nga dôn. In kêt puc ñac pi lau nan sêndôhôn yom tasan, nan sêsêc yom ñandô pi Yisu ahuc, ma sêsôm bu Yisu in Anötô ndê Atu dom. Jon sôm têt lau sêkêt whin-nga bu sêmbo ahê lau kain dinan hoj.

Jon gêm mbec lau

¹ Aô ñgac bata dec, gato yom têt am awê nan Anötô kêyalin am sa su, ma têt am nem balêkoc. Yac hon dasap yom ñandô dôn, ma tu dinan-nga aô tac whin mac kêlêc. Aô tanwasêt dom, lau hon nan sêtgalê yom ñandô, nan atac whin mac sêwhin. ² Nahu bu yom ñandô yêc yac neñ ñalôm, ma oc yêc yac ñalôm ñapan. ³ Daman Anötô lu in ndê Atu Yisu Kilisi si mwasin ti tawalô ma yom malô whin yac lau nan dasap yom ñandô ti mêtê atac whin-nga dôn.

Yom ñandô ma mêtê atac whin-nga

⁴ Aô gatap mac nem balêkoc ñatô sa, ma aô galic bu ñac sêsa lêt yom ñandô-nga sêtguc yomsu nan Daman Anötô kêt têt yac. Tu dinan-nga aô atac ñayham atu. ⁵ O awê ñayham, kwahic dec aô bu water mac bu asap yomsu dau dôn ñapan. Yac hon dakôc yomsu dau sa, têt ndoc yac dakêt whin tiwakuc. Ma bocdinan dec aô gato tôm yomsu wakuc dom. Ma yomsu dau bocdec bu, yac atac whin neñ asidôwai dandic ñawaê. ⁶ Ma mêtê atac whin-nga nahu bocdec bu, yac dasa neñ lêt ti danjan wambu Anötô ndê yomsu. Yomsu dau mac añgô têt ndoc mac akêt whin tiwakuc, ma yêc bocdec bu, asa nem lêt ti asap mêtê atac whin-nga dôn.

⁷ Lau tasan daésam sêmbo nom, nan sêsôm bu Anötô ndê Mesaya meñ mbo nom ti ñamalac ñandô dom, ma bocdinan sêsêc yom ñandô pi Yisu ahuc. Asa nan

sôm yom dinan, in tasan dinda ma Kilisi ndê ñacyo. ⁸ Bocdinan ayob daôm ñapep bu sêtgau mac e aso ñandô ñayham nan mac am gwelen atu bu atap sa-nga, nan dom. Alhac ñanga, tu bu atap ñandô dau sa. ⁹ Bu asa nan kêtôhôn yom nan so yom ñandô pi Yisu Kilisi, nan meñ akêt Anötô ndê dom. Magoc asa nan sap yom ñandô pi Yisu dôn ñapan, nan ti Damba ndê, ma ti Atu ndê gêt whin. ¹⁰ Asa nan bu têt mac meñ, magoc êndôhôn yom ñandô pi Yisu dom, nan akôc in sa pi nem andu dom, ma akam in dom. ¹¹ Bu asa nan kôc ñamalac kain dinan sa, nan wêkain in ndê gwelen sac dinan whin.

Yom ñambu-nga

¹² Yom daésam yêc bu wakêt têt mac, tiger aô bu wato sip bapia dindéc dom. Aô gakêt batan bu wandic mac kêsî, goc danem yom-galôm añôn andô pit-igen. Ma boc-dinan yac oc datisambuc. ¹³ Am dôwamwê nan Anötô kêyalin sa yêc gameñ dindéc, nan ndê balêkoc sêkôm acsaló ñayham têt mac.

Jon ndê bapia titö-nga Yom whê bapia dindec sa-nga

Ñamalac nan to bapia dindec, nan sam dau bu 'ngac bata' dan, tòm ñamalac nan to 2 Jon. In to bapia dindec têt ngac kên whin-nga dan ñaê Gaius.

Jon kêkinj lau ahen-nga ñatô sêsa si bu sêkôm gwelenj sêwhinj lau sêkên whin-nga ton dan yêc gamej Esia-nga. Magoc ngac dan ñaê Diotrepe kên kisa Jon ndê lau, ma kêmasuc lau nan sêkôc lau dau sa, nan su yêc gôlôwac dabunj dinan. Jon to bapia dindec tu puc Gaius dôj ma kêpinj in bu in puc lau ahen-nga dau dôj.

Jon to yom têt in ndê silip Gaius

¹ Aô ngac bata dec, gato yom dindec têt Gaius, anej silip. Hêclu dasap yom ñandô dôj, ma tu dinan-nga dec aô atac whin am kêlêc. ² Anej ngac atac whin-nga, aô gatej mbec têt Anötô bu yob am bu mbo ñayham en, ma bu nem mbec am nem gwelenj hon, tòm in yob am gatôm ñapep. ³ Asidôwai ñatô sêhóc asê aô, ma sêsôm asê bu am sa nem lêtj kêkuc yom ñandô ñapanj, ma gêtj hon nan am kôm, nan puc yom ñandô dôj. Ñac si yom dinan kôm aô tac ñayham atu. ⁴ Têtj ndoc aô gangô ñawaê bu anej balêkoc ñatô sêñsêlêj ti sêsap yom ñandô dôj, goc aô atac ñayham kêlêc.

Jon kêpinj Gaius ndê mêtê nem lau sa-nga

⁵ O anej ngac atac whin-nga, am gêm asidôwai nan sem gwelenj ñawaê ñayham-nga, nan sa ñalêj ñayham en. Am kêyalê lau dau muj su dom, magoc têtj ndoc ñac sic am kêsi, nan am yob ñac ñapep. ⁶ Ñac sic minj têtj gôlôwac dabunj yêc gamej dindec, pi am nem mêtê atac whin-nga. Ñayham kêlêc bu am toc lau kainj dinan sa gitôm Anötô ndê lau akinj, ma gêm ñac sa ña gêtj tu puc ñac dôj têtj ndoc sêñsêlêj-nga. ⁷ Lau dau sêsa tu Yisu ndê ñaê-nga bu sênem mêtê, ma ñac takwê lau sambuc bu sênem ñac sa dom. ⁸ Ma tu dinan-nga yac lau dakêj whin-nga danem lau mêtê-nga kainj dinan sa dandic ñawaê. Dakôm bocdinan dec tòm yac dakôm gwelenj yom ñandô-nga dawhinj ñac.

Diotrepe ndê mêtê sac

⁹ Aô gato yom pi lau ahen-nga dinan têtj am nem gôlôwac dabunj su, tigenj Diotrepe, ngac nan toc dau sa bu ngac ñamata-nga, nan kôc anej yom sa dom. ¹⁰ Bocdinan aô bu watêj mac waloc, goc wasôm in ndê

mêtê sac asê yêc lau sêkên whin-nga hon anjô-nga. Inj kêgôlinj yom sac pi yac, ma tec bu kôc asidôwai sa. Ma lau nan atac whin bu sêkôc asidôwai sa, nan inj kalhac ñac ahuc, ma kêmasuc ñac su yêc gôlôwac dabunj.

Anötô ndê lau sêkôm mêtê ñayham

¹¹ O anej ngac atac whin-nga, kôm mêtê ñayham en, ma êmkuc lau nan sêkôm mêtê sac, nan dom. Asa nan kôm mêtê ñayham, nan menj akêj Anötô ndê, magoc asa nan kôm mêtê sac, nan kêyalê Anötô dom. ¹² Lau hon sêsôm yom ñayham pi Dimitrias, ma in ndê mêtê gitêj tó asê bu inj kêkuc yom ñandô. Ma yac bocdinan bu apuc inj dôj têtj am bu ngac ñayham, ma am kêyalê bu yac mba yom inj yom ñandô.

Yom ñambu-nga

¹³ Anej yom daêsam yêc bu wakênj têtj am, tigenj aô gatec bu wato têtj am. ¹⁴ Aô gakêj batanj bu ñasawa sawj aô oc walic am, ma hêclu dasôm yom anjôn pitigenj. ¹⁵ Yom malô whin am. Am nem asidôwai nan sêmo dec, nan sêkôm acsalô ñayham têtj am. Ma ñac sêndac am bu sam yac mba asidôwai nan sêmo dinan, nan si ñaê, ma kôm acsalô têtj ñac bocdinan.

Jud ndê bapia Yom whê Jud ndê bapia sa-nga

Jud sam dau bu 'Jems asi.' Lau daêsam gauc gêm bu Jems dau in Yisu asi (Mat 13:55; Mak 6:3), nan ti lau sêkên whin-nga Jerusalem-nga si ngâgôlôn (Apo 15:13; Gal 1:19). Jud to bapia dindêc têt lau sêkên whin-nga, magoc gamej ti malac bocke nan ngac sêmbo, nan in têt asê yêc bapia dindêc dom.

In to bapia dindêc tu bu kêt puc lau sêkên whin-nga pi kêdôhônwaga tasan nan sêngsôn yom pi Anôtô ndê mwasin, ma sêndôhôn lau bu gitôm bu sêkôm mêtê sac daêsam, ma Anôtô oc suc kwi. In bu puc lau sêkên whin-nga dôn bu sêlhac nannga ma sêkôc yom tasan dinan sa dom.

Jud ndê yom namata-nga

¹ Aô Jud, Yisu Kilisi ndê ngac akin ma Jems asi. Aô gato bapia dindêc têt mac lau nan Daman Anôtô tac whin mac ndu andô, ma kêgalêm tac sa ati in ndê, ma piñ mac dôn am damin Yisu Kilisi tu yob mac-nga. ² Anôtô ndê tawalô, ti yom malô ma in ndê atac whin nem mac hoj ahuc ênlêc.

Jud kêt puc ngac pi lau nan sêndôhôn mêtê tasan

³ O anej lau nayham, anej ngalôm kac aô bu wato yom têt mac pi Anôtô ndê lêt nem yac si-nga, nan tap yac sa su. Magoc kwahic dec aô galic bu nawapac dan hóc asê, ma tu dinan-nga dec gato yom dindêc hêganôn nawapac dau. Aô bu wapuc mac dôn bu alhac nannga ma asap Anôtô ndê yom nandô dakên whin-nga dôn. In kêt yom dau têt in ndê lau dabun bu sêyob napep. ⁴ Nawapac dau hêganôn lau sac ngatô nan sêtec Anôtô ndê lêt, nan sêsôc mac nem gôlôwac dabun ngalôm sêmen sêsin sêmbo, ma sêndôhôn mêtê tasan. Ngac sêsôm gitôm bu dakôm mêtê sac napan, ma Anôtô oc suc kwi. Bocdinan sêngsôn yom pi Anôtô ndê tawalô, ma sêsêc yac neñ Nadau tigen, Pômdau Yisu Kilisi ahuc. Lau kain dinan, ngac Anôtô ndê lau dom, ma mun-nga in ndê propet sêto yom pi ngagêyô nan in oc kêt têt ngac.

Ngagêyô nan Anôtô kêt têt lau sac

* **1:8** Lau ti nawasi - yêc ndê bapia, Jud to yom tigen nan 'nawasi.' Lau ngatô gauc gêm bu yom dau hêganôn anela, magoc lau ngatô gauc gêm bu yom dau hêganôn lau sêkên whin-nga, me lau sêkên whin-nga si lau bata. Pita to yom kain tigen yêc 2 Pit 2:10. † **1:9** Yom nan Maikel sôm têt Sadañ nan sêto yêc Sek 3:2. Tigen yom pi Moses dinan yêc Yom Lêngsêm Akwa dom, magoc yêc lau Israel-nga si buku akwa dan.

⁵ Yom pi ngagêyô dinan mac anjalê su, tigen aô wasôm tihyam bu mac gauc nem napep. Mun-nga Pômdau kêgaho lau Israel-nga su yêc gamej Isip-nga. Magoc tinambu ngac si lau ngatô sêkên whin in dom ma sêli dau sa têt in, dec in ser ngac su. ⁶ Ma gauc nem anela nan dannga wambu Anôtô dom, ma sêhu gamej nan Anôtô kêt tu ngac-nga yêc undambê, nan sin. Bocdinan in sô ngac dôn ngac nem nannga bu sêmbo gamej nasec-nga napan, e sêtap matôc sa têt bêt atu nan oc meñ sa tinambu. ⁷ Ma gauc nem lau nan mun-nga sêndôc malac Sodom ti Gomora ma malac ngatô nan sêyêc malac lu dinan namakê. Ngac sêkôm mêtê ngalôm ngalac-nga ma mêtê mockain-nga tidau-tidau, ma tu dinan-nga Anôtô ser ngac su. Gêt dinan ti dôhôn ma kêt puc yac pi ngagêyô nan lau sac oc sêtap sa yêc ya nan sa napan.

⁸ Ma lau tasan nan sêmbo mac nem gôlôwac dabun ngalôm, nan sêsa lêt sac-nga gitôm lau namata-nga dinan. Lêt sêkôm sac-nga kalhac ngac si gauc napan, ma ngac si mêtê sac kôm ngac ngadômbwi sa yêc Anôtô angô-nga. Sêtec dau sa ma sêsôc Anôtô ma lau bata napan dom, ma sêsôm yom sac bu sêngwinin Anôtô ndê lau ti nawasi.* ⁹ Magoc gauc nem Anôtô ndê anela namata-nga Maikel. Têt ndoc inlu Sadañ sêser dau pi Moses ndê namlan, nan in yob dau ndê whasun bu sôm yom sac pi Sadañ dom. Magoc in sôm yom têt in bocdec bu, "Pômdau dau goc sôm am."†

Lau tasan si mêtê

¹⁰ Magoc lau tasan nan sêmbo sêwhin mac, nan sêsôm yom sac-sac pi gêt dabun nan sênyalê dom. Tigen mêtê sac nom-nga, nan tidôn ngac su, nan sêngkuc gitôm bôc gapun nan gauc mbasi. Ma tu mêtê sac dinan-nga dec ngac oc sêninga.

¹¹ Oyaê! Lau dinan oc sêtisac. Ngac sêngkuc Kein ndê lêt. Ma ngac sêkôm gêt tu sêkôc awa-nga nambwa, ma bocdinan sêngkuc Balam ndê giso. Ma ngac sêli dau sa têt Anôtô ti in ndê lau bata, ma bocdinan ngac oc sêninga gitôm Kora.

¹² Têt ndoc mac lau akên whin-nga akac sa bu anej gêt ma atej mbec, nan ngagahô lau sac dinan sêsôc sêmen ma ser gêt sêwhin mac. Magoc ngac maya dau tu ngac si mêtê sac-nga dom, ma bocdinan ngac sêkôm gôlôwac dabun si naê nayham tisac. Ngac sêmwasiñ dau ma gauc gêm lau ngatô dom. Ngac lau sêhôn-sêhôn

ɲambwa sêtom yawalec naɲ puc pi meɲ ma mbu soc su giɲga. Ma ɲac sêtom a naɲ gêm ɲandô tom ɲandoc dom dec lau sêlêɲ su, ma bocdinaɲ a dau gitôm a naɲ mbac tidim lu. ¹³ ɲac si lêɲ gitôm gwêc ɲadinda, ma ɲac si mêtê mayaɲ-ɲga gitôm ɲapwic naɲ gwêc ɲamponɲ dau hu pi baô. Magoc ɲac maya dau dom. Ma ɲac sêtom tata naɲ sêlhac si mala solop dom, ma bocdinaɲ Anôtô kényaliɲ ɲac si mala sa yêc gameɲ ɲasec-ɲga bu ɲac sêmbo ɲapaɲ.

¹⁴ ɲgac ɲamata-ɲga Adam ndê apanɲac ti-7-ɲga naɲ sêsam bu Inok,[‡] naɲ hoc yom asê muɲ su pi lau sac dinaɲ bocdec bu, “Alic su naɲ. Pômdau oc meɲ whiɲ iɲ ndê aɲela dabuɲ tausen ma tausen. ¹⁵ Iɲ oc êɲsahê lau hoɲ pi ɲac si mêtê, ma lau hoɲ naɲ sêtec Anôtô ndê lêɲ, naɲ iɲ oc kêɲ ɲagêyô atu têtɲ ɲac tu ɲac si mêtê sac-ɲga, ma tu yom sac naɲ sêsôm pi iɲ-ɲga.”

¹⁶ Lau tasanɲ dinaɲ êlêmê sêtuɲciɲ tu gêm hoɲ-ɲga, ma sêpu lau ɲatô. Ma sêkôm mêtê sac tidau-tidau gitôm ɲac dau si atac whiɲ. Sêsôm yom sêtoc dau sa-ɲga, ma sêmbac-sêmbac yom lau bu sêkêɲ gêm têtɲ ɲac.

Jud to yom puc ɲac dôɲ-ɲga

¹⁷ O aneɲ lau, gauc nem yom naɲ Pômdau Yisu Kilisi ndê lau ɲaposel sêhoc asê gwananɲ su. ¹⁸ ɲac sêsôm têtɲ mac bocdec bu, “Têtɲ têm ɲambu-ɲga, lau oc sêtisa, naɲ sêtanɲ b ôlê lau sêkêɲ whiɲ-ɲga, ma sêkôm mêtê sac sêɲkuc ɲac dau si ɲalôm naɲ tec Anôtô ndê lêɲ.” ¹⁹ Yom dau hêganôɲ lau dinaɲ, naɲ sêwhê mac n em gôlôwac dabuɲ kôc, ma sêɲkuc mêtê nom-ɲga ɲapaɲ sêtom lau gauc mbasi-ɲga. Bu ɲalau Dabuɲ mbo ɲac si ɲalôm dom.

²⁰ Tigeɲ mac lau ɲayham. Akôm bocdinaɲ dom. Asap yom dabuɲ dakêɲ whiɲ-ɲga dôɲ, bu puc mac dôɲ ma alhac ɲaɲga. Ma aterɲ mbec ɲa ɲalau Dabuɲ ndê ɲaclai. ²¹ Ambo ti Anôtô ndê mêtê atac whiɲ-ɲga nem mac ahuc, ma akêɲ Batam Pômdau Yisu Kilisi ndê tawalô naɲ yac oc datap sa têtɲ ndoc iɲ kôc yac sa dandôc tanɲi ɲapaɲ yêc undambê.

²² Tamwalô lau naɲ atac lu-lu, ma anem ɲac sa. ²³ Mac nem lau ɲatô sêsip mêtê sac ɲalôm su, dec sic waê bu sêsip ya lambwam-ɲga sêndi. Akôm bu anem ɲac si ɲalôm kwi, dec oc nditôm mac aɲgaho ɲac su yêc ya dau. Tamwalô lau naɲ sêkôm sac ma akôm bu anem ɲac sa, magoc atôc ɲac si sac ma ayob daôm ɲapep bu sac dau kôm mac apeɲ dom.

Jud gic bata iɲ ndê yom

[‡] **1:14** Inok ndê miɲ sêto yêc Gen 5:18-24. Yom naɲ iɲ sôm naɲ sêto yêc Yom Lêɲsêm Akwa dom, magoc yêc lau Israel-ɲga si bapia akwa danɲ.

²⁴⁻²⁵ Tu yac neɲ Pômdau Yisu Kilisi-ɲga, tampiɲ yac neɲ Anôtô ɲandô tigeɲ naɲ gêm yac si. Iɲ gitôm bu yob mac ma nem mac sa bu apeɲ dom. Iɲ kêgwasiɲ mac nem sac hoɲ su, dec mac atôm bu alhac aɲôm sawa ma atac ɲayham atu yêc iɲ aɲgô-ɲga ti iɲ ndê ɲawasi atu. Dapo iɲ ndê waê sa, bu iɲ ndê ɲawasi ti ɲaclai ma ɲaɲga atu andô. Ma iɲ mbo bocdinaɲ têtɲ têm ɲamata-ɲga, kwahic dec, ma oc mbo ɲapaɲ. Yomandô.

Revelesen (Gêj nanj Yisu hoc asê têtj Jon) Yom whê bapia dindec sa-nga

Lau tiguaç sêsôm bu Jon, nanj to bapia dindec (1:1-2, 4), nanj in ngac tiger nanj to Jon ndê nawaê nayaham ma Jon ndê bapia tö. Têtj ndoc in to bapia dindec, nanj lau sêkêj whin-nga sêtap kisa atu ti nwapac daésam sa. Njacyo sêkêj Jon dau ndöc nduc Patmos tu in ndê gwelêj nawaê nayaham-nga. Jon to bapia dindec, tu bu puc lau sêkêj whin-nga dôj bu sêlhac njanja ma sêhu si sêkêj whin sij dom.

Gêj daésam nanj Jon to sip bapia dindec, nanj in sôm bu Njalau Dabuñ kôm in ndê gatukaiñ danj sa, ma Anötö hoc asê têtj in gitôm gêj ngagatu. Mac oc alic bu Jon to namba 7 ma namba 12 tidim daésam yêc bapia dindec njalôm. Lau Israel-nga sêlic namba 12 bu gêj atu, ma hêganônj lau Israel-nga si toj 12. Ma namba 7 hêganônj gêj nanj nayaham sambuc, ma njac sêsôm bu Anötö ndê namba.

Yom daésam hêganônj gêj nanj oc meñ sa têtj têtj nambu-nga. Sadañ oc kôm gwelêj njanja bu êntôm lau nom-nga, magoc tinjambu Anötö oc êngwinij in ti lau hoñ nanj sêñkuc in, ma señ njac su. Ma lau sêkêj whin-nga nanj sêlhac njanja ma sêhu si sêkêj whin sij dom, nanj oc sêtap mwasiñ atu sa, ma Anötö oc kôc njac sa sêndöc malac Jerusalem wakuc.

Yom namata-nga

¹ Yom dindec njahu Yisu Kilisi, nanj hoc asê têtj Jon. Yom dau hêganônj gêj hoñ nanj kêpiñ bu hôc asê. Anötö kêñ yom dau têtj Yisu Kilisi bu tôc asê têtj lau nanj sem akiñ in. Ma Yisu kêkiñ in ndê anjela danj bu hoc yom dau asê têtj in ndê njac akiñ Jon. ² Ma Jon to yom dindec pi gêj hoñ nanj in gêlic, ma puc yom dau dôj bu yom njandö nanj meñ akêj Anötö lu Yisu Kilisi dau.

³ Yom nanj yêc bapia dindec, nanj bu tôc gêj nanj oc hôc asê têtj têtj nambu-nga, nanj asê, gitôm yom nanj propet akwa-kwa sêhoc asê muñ su. Ma ndoc meñ kêpiñ bu gêj hoñ dau njandö sa. Bocdinañ lau nanj sêsam yom dindec asê, ma lau nanj sêñgô ma sêkôc sa tidôn sip njac si njalôm, nanj hoñ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.

Jon kêkiñ yom têtj gôlôwac dabuñ toj 7

⁴ Aô Jon, gato yom dindec têtj Kilisi ndê gôlôwac dabuñ toj 7 nanj sêmbo gameñ Esia-nga. Mwasin ti atac malô

têtj mac akêj Damañ Anötö nanj mbo têtj namata-nga, kwahic dec mbo, ma oc meñ tinjambu-nga, ma akêj njalau 7 nanj sêlhac in ndê pôn kiñ-nga na-ndö-nga. ⁵ Ma akêj Yisu Kilisi. Yisu in njac namata-nga bu tisa akêj lau batê-nga, ma in gêm gôlin kiñ nom-nga hoñ. In kallhac njanja bu hoc yom njandö asê pi Anötö. Ma in tac whin yac, dec kêc ndê dac sinj bu ênggapwêc yac su yêc yac meñ sac. ⁶ Ma in kôc yac sa datôm lau toj tiger nanj dambo in ndê tjetj gôlin njapu, ma datôm lau dabuñ-siga bu danem akiñ in ndê Damba Anötö. In njalau ti njawasi njadau, dec dahoc in ndê waê asê tôc bêt hoñ. Yomandô! ⁷ Alic su nanj. In oc sip whin dao meñ, ma lau hoñ oc sêlic in. Aêc, ma lau nanj sic in ndu, nanj oc sêlic in sêwhin. Lau nom-nga hoñ oc sêtanj atu tu in-nga. Yomandö andô!

⁸ Pômdau Anötö sôm, “Aô Njalau Njatau. Têtj namata-nga aô gambo, kwahic dec aô gambo, ma aô wambu wameñ tiyham. Aêc, aô gac hu gêj hoñ, ma wandic dabinj gêj hoñ.”

Yisu hoc dau asê têtj Jon

⁹ Aô Jon, mac nem asidôwa gato yom dindec. Yac dati Yisu ndê lau, ma dambo in ndê gôlin njapu. Tu dinañ-nga lau sêkêj kisa yac, magoc tamasañ dauñ bu dalhac njanja. Muñ-nga lau sêmasuc aô ma sêkêj aô gandöc nduc nanj sêsam bu Patmos. Njahu bu aô galhac njanja ma gapuc Anötö ndê yom dôj, ma gahoc yom njandö asê pi Yisu. ¹⁰ Aô gandöc Patmos, ma têtj lau sêkêj whin-nga si bêt sênem akiñ Pômdau-nga danj, Njalau Dabuñ kôm aô gatuj kaiñ danj sa. Ma aô gangô awha atu danj gitôm dahuc tanj yêc aô nambu-nga. ¹¹ Ma awha dau sôm, “Gêj nanj am oc lic, nanj to sip bapia, ma êmkinj têtj gôlôwac dabuñ toj 7 nanj sêndöc malac 7, nanj Epesas, Smena, Pegamam, Tayatira, Sadis, Piladelpia ma Laodisia.”

¹² Aô gangô yom dau, goc gakac dauñ kwi bu walic bu asa sôm yom dau. Ma aô galic yakaiñ 7 nanj sêmasañ njac gol. ¹³ Ma yêc yakaiñ 7 dau njalhu aô galic njac danj gitôm Njalac ndê Atu. In sôc njakwê baliñ nanj sip têtj in gahi, ma kic po nanj njawasi gitôm gol kêgihi in njabapo. ¹⁴ In kêclauñ sêp sambuc, ma in tandö njawê gitôm 15. In gahiapa njawasi gitôm ain yanyañ njawê brons nanj sêpêc sa ya ma njamsic. Ma in awha njakêcsia gitôm bu nanj hêt atu. ¹⁶ In angô andö njawasi atu gitôm ac njawê. Yêc in amba andö-nga in kôc tata 7, ma bier baliñ ti namata yêc danja-danja sa akêj in whasuñ.

¹⁷ Têtj ndoc aô galic in aô gahu dauñ gasip nom gayêc in gahi-nga gitôm njac batê danj. Magoc in kêñ amba andö-nga

sac aö, ma sôm, “Töc daôm dom. Aö gati ñamata gêñ hoñ, ma aö gati ñambu gêñ hoñ. ¹⁸ Aö Anötö nañ gambo tañli. Muñ-ña aö gambac ndu, tigeñ lic! Kwahic dec aö gambo tañli, ma wambo tañli ñapañ. Ma aö gakôc ki gatam-ña bu wanğapwêc lau su yêc lambwam ma yêc lau batê si gameñ.

¹⁹ “Bocdinañ to yom pi gêñ nañ am gêlic su, pi gêñ nañ kwahic dec ñandô sa, ma pi gêñ nañ oc ñandô sa tiñambu. ²⁰ Tata 7 nañ yêc aman andô-ña, ma yakainğ gol 7 nañ aö wawhê ñahu sa têtñ am. Tata 7 dinañ sêti dôhônğ añela 7 nañ sêyob gôlôwac dabuñ toñ 7, ma yakainğ 7 sêti dôhônğ gôlôwac dabuñ toñ 7 dinañ-ña.”

2

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Epesas

¹ Ma inğ sôm têtñ aö, “To yom têtñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Epesas-ña bocdec bu:

Yom dindêc meñ akêtñ inğ nañ kôc tata 7 yêc amba andô-ña, ma kêsêlêñ mbo yakainğ gol 7 ñalhu. ² Mac lau Epesas-ña. Aö kayalê mac nem mêtê hoñ su, ma mac akôm gwelêñ atu ayêm daôm su, ma mac alhac ñanğ tu ahôc ñawapac-ña. Ma aö kayalê bu mac atac tec lau sac ma amasuc ñac su. Ma lau nañ sêñsau ma sêsam dau bu aposel, nañ mac añsahê ñac, ma añyalê ñac bu lau tasan. ³ Mac alhac ñanğ ma ahôc ñawapac ti kisa tu aneñ ñaê-ña, magoc mac kwampac sa dom. Gêñ hoñ dinañ mac akôm ñayham.

⁴ Tigeñ mac nem mêtê so dañ yêc nañ aö galic yham dom. Ñamata-ña mac atac whiñ aö ñandô. Tigeñ kwahic dec mba! ⁵ Bocdinañ gauc nem mac nem mêtê ñamata-ña dinañ, nañ kwahic dec mac ahu siñ su. Ma anem nem ñalôm kwi ma akôm mêtê ñayham gitôm ñamata-ña. Bu mba, dec aö watêñ mac wamen, ma wakôc mac nem yakainğ su.

⁶ Magoc aö galic ñayham bu mac atac tec Nikolai* ndê lau si lêtñ sac, gitôm aö daunğ gatec.

⁷ Asa ndê danğasunğ yêc, nañ ngô yom dindêc nañ Nalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ. Lau hoñ nañ sêlhac ñanğ ma sêku sac dulu, nañ wakêtñ ñac sêmbo Anötö

ndê †Paradais ma sêneñ ñandô yêc A Tañli-ña.

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Smena

⁸ “Ma to yom têtñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Smena-ña bocdec bu:

Yom dindêc meñ akêtñ inğ nañ tiñamata gêñ hoñ ma tiñambu gêñ hoñ, inğ nañ mbac ndu ma tisa ma mbo tali tiyham.

⁹ Aö kayalê bu mac lau Smena-ña ahôc ñawapac atu, ma mac andôc nom atôm lau ñalôm sawa. Tigeñ yêc Anötö añgô-ña mac ati lau ti lêlôm. Aö kayalê yom hoñ nañ lau nañ sêsap lau Israel-ña si sakinğ akwa dôñ, nañ sêsôm pi mac. Ñac lau dau sêtoc dau sa bu ñac lau Israel-ña nañ Anötö kêtaliñ ñac sa sêti inğ ndê lau. Tigeñ mba! Ñac Sadañ ndê lau solop.

¹⁰ Atôc daôm dom pi ñawapac nañ oc meñ. Añgô! Sadañ tac whiñ bu êñsahê mac, ma inğ ndê lau oc sêkêtñ mac nem lau ñatô sêndôc gapocwalô. Tigeñ mac oc ahôc ñawapac tôm bêc 10 ma pacndê. Mac bu ahôc ñawapac e tôm lau sêndic mac ndu, magoc alhac ñanğ ma ahu aö siñ dom. Ma bocdinañ aö wakêtñ mac andôc tamli ñapañ, nañ ti mac nem ñaôli.

¹¹ Asa ndê danğasunğ yêc, nañ ngô yom dindêc nañ Nalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ. Lau hoñ nañ sêlhac ñanğ ma sêku sac dulu, nañ oc sêtap ñandê sa têtñ bêc nañ lau sêmbac ndu tidim tilu-ña,† nañ dom.

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Pegamam

¹² “Ma to yom têtñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Pegamam-ña bocdec bu:

Yom dindêc meñ akêtñ inğ nañ hôt bien baliñ nañ ñamata yêc danğ-danğ.

¹³ Aö kayalê mac lau Pegamam-ña nem gameñ, nañ lau daêsam sêmbo Sadañ ndê gôliñ ñapu. Tigeñ mac asap aö dôñ ñapañ, ma ahu nem akêtñ whiñ aö-ña siñ su dom. Yêc Sadañ ndê malac dinañ, lau sic aneñ ñac akinğ Antipas ndu. Ñahu bu inğ hoc yom ñandô asê pi aö, ma sêc aö ahuc dom. Ma mac bocdinañ, têtñ ndoc dinañ aö galic bu mac ahu aö siñ dom.

¹⁴ Tigeñ mac akôm gêñ ñatô nañ aö galic bu solop dom. Mac nem lau ñatô sêñkuc Balam ndê yom. Têtñ têm ñamata-ña Balam kêdôhônğ lau Israel si ñğac bata Balak bu êntôm lau

* 2:6 Nikolai kêdôhônğ lau bu sêlic mêtê sac gitôm gêñ ñambwa. Inğ sôm bu Kilisi ndê lau gitôm bu sênem akinğ anôtôi gwam, ma sêkôm mêtê mockainğ-ña. † 2:11 Bêc nañ lau sêmbac ndu tidim tilu-ña - bêc nañ Anötö oc êmatôc lau hoñ, ma lau sac oc sêsip ya atu nañ sa ñapañ sêndi bu sêhóc ñandê ñapañ. Alic yom ñatô yêc Rev 20:14; ma 21:8.

Israel-nga bu sêkôm mêtê sac. Nac senj gêj danej-nga nanj lau sêkêj ti da têtj anötö gwam. Ma sêkôm mêtê sac mockainj-nga whinj. Ma kwahic dec mac nem lau natô sêjkuc mêtê kainj dinanj. ¹⁵ Ma gêj danj tiyham. Mac nem lau natô sêjkuc yom nanj Nikolai kédôhônj têtj lau. ¹⁶ Bocdinañ anem daôm kwi. Bu mba, dec ñasawa saunj aô watêj mac waloc, ma wandic lau nanj sêsa lêtj kainj dinanj ña bienj balinj nanj sa yêc aô whañsunj.

¹⁷ Asa ndê danjasunj yêc, nanj ngô yom dindec nanj Njalau Dabunj sôm têtj Anötö ndê gôlôwac dabunj. Lau honj nanj sêlhac ñanğa ma sêku sac dulu, nanj wakêj ñac sênej gêj danej-nga nanj kwahic dec yêc sinj dau yêc undambê, gitôm gakêj tmana têtj lau Israel-nga senj yêc gamej sawa. Ma aô wakêj hoc sêsêp tigenj-tigenj têtj ñac tôm ndi. Yêc hoc tigenj-tigenj aô wato ñaê wakuc pi, nanj lau danj sênjyalê dom. Asa nanj kôc hoc dau ñadanj, nanj oc ênjyalê.

Jon to yom têtj gôlôwac dabunj yêc malac Tayatira

¹⁸ “Ma to yom têtj anjela nanj yob gôlôwac dabunj Tayatira-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêj Anötö ndê Atu, inj nanj ndê tandô ñawê gitôm ya ñawahô, ma gahi gitôm brons nanj ñawasi atu. ¹⁹ Aô kayalê mac lau Tayatira-nga nem mêtê honj su, bu mac akêj whinj aô ñanğa, ma asap mêtê atac whinj-nga dôñ. Aô kayalê bu mac alhac ñanğa ma am akinj anej lau. Ma kwahic dec mac akôm gêj dinanj hoc gêlêc ñamata-nga su.

²⁰ Tigenj mac nem mêtê danj aô galic yham dom. Awhê sac danj mbo mac nem gôlôwac dabunj ñalôm, nanj gitôm kwîn sac Jesebel. Inj sam dau bu anej propet awhê danj, magoc inj kédôhônj anej lau bu sêkôm mêtê mockainj-nga, ma bu sênej gêj danej-nga nanj lau sêkêj ti da têtj anötöi gwam. Inj kôm mêtê sac bocdinañ, magoc mac asoc inj su yêc mac nem gôlôwac dabunj dom. ²¹ Aô gakêj ñasawa têtj inj bu nem dau kwi, tigenj inj sap inj ndê mêtê sac dôñ ñapanj. ²² Alic su nanj! Kwahic dec aô wakêj ñandê atu têtj inj, ma têtj lau nanj sêkôm mêtê mockainj-nga sêwhinj inj, nanj bocdinañ. Nac bu sênem dau kwi dom, dec ñac oc sêhóc ñawapac atu. ²³ Ma aô oc wandic inj ndê balêkoc ndu sêwhinj. Tu dinanj-nga dec Kilisi ndê lau honj oc sênjyalê bu aô kayalê ñamalac si gauc ti ñalôm honj. Ma aô

wakêj ñagêyô têtj mac honj tôm ndi, êjkuc mêtê nanj mac lau tigenj-tigenj akôm.

²⁴ Mac lau Tayatira-nga natô asôc awhê sac dinanj ndê yom ñapu dom. Ma yom nanj sêsam bu Sadañ ndê yom nanj yêc sinj dau, nanj mac akip sa dom. Bocdinañ aô oc wakêj ñawapac wakuc têtj mac ahôc dom. ²⁵ Gêj tigenj aô atac whinj, nanj asap mêtê ñayham nanj mac akôm ambo, nanj dôñ e wambu wamej.

²⁶ Asa nanj bu lhac ñanğa ma ku sac dulu, ma sôc anej yom ñapu e bêc ñambu-nga, nanj wakêj ñaclai têtj inj bu nem gôlinj lau sambuc, ²⁷ gitôm Damanj kêtj ñaclai têtj aô dauj. Tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm bocdec bu:

Inj kôc tóç kinj-nga bu nem gôlinj lau sambuc ti ñaclai atu, ma inj oc ku ñac dulu gitôm ñgac danj tuc lônj andô danj popoc. [BW 2:9]

²⁸ Ma asa nanj bu lhac ñanğa, nanj aô dauj oc wambo wawhinj inj ti ñawasi atu gitôm tata bêbêc-nga. ²⁹ Asa ndê danjasunj yêc, nanj ngô yom dindec nanj Njalau Dabunj sôm têtj Anötö ndê gôlôwac dabunj.

3

Jon to yom têtj gôlôwac dabunj yêc malac Sadis

¹ “Ma to yom têtj anjela nanj yob gôlôwac dabunj Sadis-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêj inj nanj mbo whinj Anötö ndê ñalau 7 ma kôc tata 7. Aô kayalê mac lau Sadis-nga nem mêtê honj. Lau natô gauc gêm bu mac alhac ñanğa ma akôm Anötö ndê gwelêj. Tigenj mba! Mac atôm lau batê! ² Yêc anej Anötö anğô-nga aô galic bu mac ac dabinj mac nem gwelêj ñapep dom. Bocdinañ tampo sa ma atisa! Mac nem akêj whinj kêpinj bu oc pacndê. Bocdinañ apuc nem akêj whinj dôñ manj. ³ Gauc nem yom honj nanj mac anğô ti akôc sa su. Ma anem nem ñalôm kwi ma danjam wambu yom dau. Mac bu anem ali dom, dec wambu wamej gitôm ñgac kanj, ma mac oc anyalê ndoc wamej-nga dom.

⁴ Magoc aô kayalê lau Sadis-nga natô nanj sêkôm mêtê sac dom, dec galic ñac tôm lau ti ñakwê ñawasi. Aô oc wakêj ñakwê sêsêp têtj lau dinanj sêsôc, bu aô galic ñac ñayham, ma ñac oc sêmbo sêwhinj aô ñapanj. ⁵ Ma lau natô nanj sêlhac ñanğa ma sêku sac dulu, nanj wakêj ñakwê sêsêp têtj ñac bocdinañ. Ma yêc Damanj ti inj ndê anjela anğô-nga, aô wasam ñac si

ñaê asê, ma watôc asê bu sêti aneñ lau solop. Ma ñac si ñaê oc yêc Buku Tanli-nga* ñapan.

⁶ Asa ndê danğasun yêc, nañ ngô yom dindec nañ Nalau Dabun sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabun.

Jon to yom têt gôlôwac dabun yêc malac Piladelpia

⁷ “Ma to yom têt añela nañ yob gôlôwac dabun Piladelpia-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêt ngac dabun nañ sôm yom ñandô en. In kôc Kin Dawid ndê ki gatam-nga, ma gatam bocke nañ in gêlêc su, nañ lau dan sêtôm bu sêndic ahuc dom. Ma gatam nañ in gic ahuc, nañ lau dan sêtôm bu sêkac sa dom. ⁸ Mac lau Piladelpia-nga. Aô kayalê mac nem mêtê hoñ su. Mac lau ti licwalô atu dom, tigen aô kayalê bu mac danam wambu aneñ yom, ma asêc aneñ ñaê ahuc dom. Bocdinañ alic su nañ! Kwahic dec aô walêc gatam dan su bu wanem mac sa-nga, ma lau dan oc sêtôm dom bu sêndic ahuc. ⁹ Lau nañ sêsap lau Israel-nga si sakin akwa dôn, nañ sêtoc dau sa bu ñac lau Israel-nga nañ Anötö kêyalin ñac sa. Magoc mba. Ñac lau tasan, ma Sadañ ndê lau ñac. Aô wanğwiniñ ñac e sêtêt mac sêmeñ ma sêhu dau sêyêc mac gahim-nga. Ma têt ndoc dinañ ñac hoñ oc sêñyalê tidôn bu mac lau nañ aô atac whin mac ndu andô.

¹⁰ Mac apuc daôm dôn ma alhac ñanga têt ndoc ñawapac ti kisa tap mac sa, tôm aô gac atu mac mun su. Bocdinañ aô wayob mac têt ndoc ñawapac-nga nañ oc hóc asê bu êñsahê lau nom-nga hoñ. ¹¹ Ndoc meñ kêpin bu aô wambu wameñ. Bocdinañ akôc yom ñandô dôn ma ayob ñapep, bu lau dan sênem kan nem ñaôli ñayham dom. ¹² Lau nañ sêlhac ñanga ma sêku sac dulu, nañ aô wakêt ñac sêndôc aneñ Anötö anğô-nga ñapan tôm alhê ñanga nañ sêlhac in ndê lôm dabun. Lau dinañ oc sêmbo sêwhin Anötö yêc malac Jerusalem wakuc, nañ in oc kêt sip akêt undambê meñ, dec aô oc wato aneñ Anötö ndê ñaê ma in ndê malac wakuc dau ñaê pi ñac. Ma aô wato aô dauñ neñ ñaê wakuc pi ñac whin.

¹³ Asa ndê danğasun yêc, nañ ngô yom dindec nañ Nalau Dabun sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabun.

Jon to yom têt gôlôwac dabun yêc malac Laodisia

¹⁴ “Ma to yom têt añela nañ yob gôlôwac dabun Laodisia-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêt Yom ñandô Ñadau. In sôm yom ñandô en, ma bocdinañ yac dakêt whin in ndê yom ma atac lu-lu dom. Ma in gêm gôlin gêt hoñ nañ Anötö kêt. ¹⁵ Aô kayalê mac lau Laodisia-nga nem mêtê hoñ. Mac asôm bu akêt whin aô, tigen mac akêt whin aô ti nem ñalôm sambuc dom. Mac lau tasan! Mac bu ahu aô sin gacgen, me akêt whin aô ti nem ñalôm sambuc, dec oc ñayham. ¹⁶ Tigen mba! Mac anşau bu anğuc aô. Bocdinañ oc waseñ mac su tôm ngac nañ kêsahê gêt sac yêc in whasun dec kêlôwê sa. ¹⁷ Mac asôm bu mac ati lau ti lêtôm ma lau tiwaê nañ apônda gêt dan dom. Tigen mac anyalê dom bu yêc Anötö anğô-nga mac atôm lau ñalôm sawa, ma lau tandô pec, ma lau ñakwê mbasi. ¹⁸ Bocdinañ anğô aneñ yom dindec. Mac bu ati lau ti lêtôm, dec atêt aô amen, ma aô wakêt gol ñandô ñayham têt mac anemlhi. Ma anemlhi ñakwê sêsêp asôc-nga bu ambo ñamlic ñambwa dom ma mayam pac. Ma anemlhi malasin bu anğwasin tanôm e tanôm ñawa sa.

¹⁹ Lau nañ aô atac whin, nañ bu sêkôm gêt giso, dec aô wasôm ñac ma wamatôc ñac tu bu sêhu mêtê sac dau sin. Boc-dinañ anğô aneñ yom. Anem daôm kwi ma akôm ñanga bu anğuc aô. ²⁰ Alic! Aô gatôm mac nem silip dan nañ meñ kalhac am nem andu ñagatam ma kêmati gatam mbo. Ma bocdinañ asa nañ ngô aô awhan ma gêlêc gatam dau su têt aô, nañ aô oc wasôc watêt in wandi, ma alu aneñ gêt awhin dauñ.

²¹ Aô gaku ñaclai sac-nga hoñ dulu, dec Damañ kôc aô sa gandôc gawhin in yêc in ndê pôn kin-nga. Ma ñalêt tigen lau hoñ nañ sêlhac ñanga ma sêku sac dulu, nañ wakôc ñac sa bu sênem gôlin sêwhin aô yêc aneñ pôn kin-nga.

²² Asa ndê danğasun yêc, nañ ngô yom dindec nañ Nalau Dabun sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabun.”

4

Jon gêlic gêt atu undambê-nga

* **3:5** Buku Tanli-nga - lau hoñ nañ sêkêt whin Yisu ma sêtap Anötö ndê mwasin dandôc tanli ñapan-nga sa, nañ si ñaê yêc Buku Tanli-nga dau. Buku ñatô sêyêc undambê, nañ sêto yom yêc ñalôm pi gêt ñayham ma sac hoñ nañ yac tigen-tigen dakôm (Rev 20:12-13). Sêto yom pi Buku Tanli-nga dau yêc Pil 4:3; Rev 13:18; 17:8; 20:12, 15; ma 21:27.

¹ Dinaŋ su, goc aô galic gatam daŋ naŋ kac sa su yêc undambê. Ma awha naŋ aô gangô muŋ su gitôm dahuc taŋ, naŋ sôm têtj aô bu, "Pwi mwen, ma gêtj naŋ oc hôc asê tiŋambu-ŋga, naŋ watôc têtj am." ² Têtj dinaŋ ŋalau Dabuŋ kôm aô gatuŋ kain daŋ sa, ma aô galic pônj kin-ŋga daŋ kalhac undambê, ma pônj ŋadau ndôc ŋahô. ³ Ma iŋ naŋ ndôc, naŋ ndê ŋawasi atu, gitôm ŋhoc ŋayham lu naŋ sêsam bu jaspâ ma kanelian. Ma gasuŋ bu êp naŋ ŋadalô ŋayham ma ŋawasi gitôm hoc ŋayham emerel, naŋ kêgihi pônj atu dau ahuc. ⁴ Ma aô galic pônj 24 sêlhac sêŋgihi pônj atu, ma lau bata 24 sêndôc ŋahô. Ŋac sêsôc ŋakwê sêsêp, ma sanem gol yêc ŋac si ŋagôlônj tôm gi.

⁵ Ma aô galic sickac, ma gangô wapap gic ti ŋakêcsia atu sa akêtj pônj atu. Ma lam ti ŋawê atu 7 sêlhac pônj ŋa-ndô-ŋga. Lam 7 dinaŋ Anôtô ndê ŋalau 7. ⁶ Ma yêc pônj dau ŋa-ndô-ŋga aô galic gêtj ŋawasi atu poc gitôm bugictonj, ma ŋawa gitôm glas.

Ma aô galic anela atu hale sêlhac sêŋgihi pônj atu. Ŋac sem gêtj tali ŋatô aŋgô, ma tandô daêsam sêyêc ŋac ŋabapo ti ŋadômbwê. ⁷ Anela hale dinaŋ aŋgô andô bocdec. Anela ŋamata-ŋga ndê aŋgô gitôm layon, tilu-ŋga gitôm makao, titô-ŋga gitôm ŋamalac, ma anela tihale-ŋga ndê aŋgô gitôm macmpoŋ naŋ hu mbo lôloc. ⁸ Ŋac tigerj-tigerj si ŋamakê 6, ma tandô daêsam sem ŋac ahuc, yêc ŋamakê ŋapu-ŋga whiŋ. Ma ŋac sêmpinj Anôtô ma sêsôm, "O Pômdau Anôtô, Ŋaŋga Ŋadau, am dabuŋ, dabuŋ, ma dabuŋ erj. Am mbo têtj ŋamata-ŋga, kwahic dec am mbo, ma tiŋambu am oc mbu mwen." Ŋalêŋ dinaŋ ŋac sêmpinj iŋ acsalô ma ôbwêc hoŋ, sêŋwhaŋ dau dom.

⁹ Têm bocke naŋ anela hale dinaŋ sêsôm yom dinaŋ sêmpinj iŋ naŋ ndôc pônj atu ma mbo tali ŋapanj, ma sem danje iŋ ti sêtoc iŋ ndê waê sa, goc ¹⁰ lau bata 24 sêhu dau sêsip nom ma sêpônj haduc têtj iŋ. Ma sêkêtj ŋac si sanem sêyêc pônj atu ndô-ŋga, ma sêsôm yom bocdec bu, ¹¹ "O Pômdau yac mba Anôtô. Am gêtj hoŋ ŋadau. Am kêmasaŋ gêtj hoŋ ma kêtj gêtj hoŋ sêmbo tali, tôm am daôm tac whiŋ. Tu dinaŋ-ŋga dec am ŋayham kêlêc, ma gic waê bu yac ampinj am ti apo nem waêm sa, ma atoc am sa tu am nem ŋawasi ti ŋaclai atu-ŋga."

5

†Anôtô ndê Domba ma bapia tilhuŋ

* **5:1** Têtj têtj Jon to bapia dindac, naŋ lau naŋ bu sêkêtj bapia daŋ têtj lau ŋatô, naŋ sêkêtj gêtj ŋabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia dau bu sêsap dôn. Ma bocdinaŋ lau bambalinj gitôm dom bu sêkac bapia dau sa ma sêsam e hôc asê ŋamalac naŋ bapia dau gic iŋ ŋawaê. **† 5:8** Hap - gêtj gitôm gita ti wac daêsam, naŋ lau sêndic têtj ndoc sênem wê-ŋga. Alic Rev 14:2; ma 15:2.

¹ Aô taŋhê iŋ naŋ ndôc pônj atu, ma galic bapia tilhuŋ daŋ yêc iŋ amba andô-ŋga, ma yom yêc bapia dau danja lu-lu. Bapia dau sêŋlhuŋ sa, ma sêkêtj gêtj ŋabalêp 7 pi ŋadali bu kôc dôn.* ² Ma aô galic anela ŋanga daŋ, naŋ mbwêc awha atu bocdec bu, "Asa iŋ ŋamalac gitêtj, gitôm bu kôc gêtj ŋabalêp su ma kac bapia dau sa?" ³⁻⁴ Iŋ mbwêc yom dinaŋ asê, tigerj yêc undambê, ma yêc nom ma nom ŋapu-ŋga, sêtap ŋamalac gitêtj daŋ sa dom, naŋ gitôm bu kac bapia dau sa ma sam. Têtj ndoc aô galic bu sêtap ŋamalac gitêtj daŋ sa dom, naŋ aô gatanj atu andô. ⁵ Magoc lau bata 24 si daŋ sôm têtj aô, "Am taŋ dom! Lic su naŋ. Ŋamalac gitêtj daŋ mbo, naŋ ku ŋaclai sac-ŋga ti ŋaclai dambac ndu-ŋga dulu su, ma iŋ gitôm bu kôc gêtj ŋabalêp 7 su, ma kac bapia dau sa. Iŋ naŋ sêsam bu 'Layon naŋ sa akêtj Juda ndê tonj,' ma 'Dawid ndê Wakuc,' naŋ gitôm."

⁶ Têtj dinaŋ aô galic Domba daŋ naŋ ŋa-ŋgô gitôm sic iŋ ndu su, magoc mbo tali tiyham. Iŋ kalhac ŋalhu kêpinj pônj atu, ma anela hale ti lau bata 24 sêŋgihi iŋ ahuc. Iŋ ndê ŋapo 7, ma tandô 7, naŋ sem dôhônj Anôtô ndê ŋalau 7 naŋ iŋ kêtj ŋac sêsa sêtêtj nom ŋabatiŋ hoŋ. ⁷ Ma Domba dau gi kôc bapia dau su yêc iŋ naŋ ndôc pônj atu ndê amba andô-ŋga. ⁸ Iŋ kôc sa su goc anela hale ti lau bata 24 sêpônj haduc têtj iŋ. Yêc ŋac hoŋ si amba sêkôc gêtj wê-ŋga naŋ sêsam bu hap,[†] ma sûc naŋ sêmasaŋ ŋa gol, naŋ sêkêtj gêtj ŋamalau ŋayham sip e merhu. Gêtj ŋamalau dinaŋ, naŋ mbec hoŋ naŋ Anôtô ndê lau dabuŋ sêtenj têtj iŋ. ⁹ Ma ŋac sem wê wakuc daŋ bocdec, "Am gitêtj andô, gitôm bu kôc bapia ma kac gêtj ŋabalêp su. Ŋahu bu lau sic am ndu, ma am nem dac gêmlihi lau su sêti Anôtô ndê lau. Am gêmlihi lau yêc nom ŋagamenj hoŋ, ma yêc lau titoŋ-titoŋ ma awha têtj têtj hoŋ naŋ sêmbo nom. ¹⁰ Ma am kôm ŋac sêti lau tonj tigerj, bu sênem akiŋ yac neŋ Anôtô sêtôm lau †dabuŋsiga, ma ŋac oc sênem gôlinj sêmbo nom."

¹¹ Têtj dinaŋ aô galic ti gangô anela daêsam ma daêsam ma daêsam, oc tôm dom bu dasê sa. Ŋac sêŋgihi pônj atu ma anela hale ti lau bata ahuc. ¹² Ma ŋac sem wê ŋa awha atu bocdec bu, "O Domba ŋayham kêlêc, am naŋ lau sic am ndu. Yac ampinj am, bu am gêtj hoŋ ŋadau, ma am nem ŋaclai, ti gauc, ma licwalô, ma waêm ti ŋawê ŋa ŋawasi atu hôc gêlêc su."

¹³ Têtj dinaŋ aô gangô gêtj tali hoŋ naŋ sêmbo undambê ti nom ma nom ŋapu-

nga, ma nanj sêmbô gwêc. Nac honj sem wê bocdec bu, "Kwahic dec, ma tòm bêc honj, yac ampini in nanj ndöc pônj atu, ma yac ampini Domba. Bu inlu si waê, ti njawê ma njawasi, ma njac lai atu andô!" ¹⁴ Ma anjela hale sêsôm, "Yomandô!" Ma lau bata honj sêhu dau sêyêc nom ma sêmpin inlu.

6

Anötö ndê Domba kac bapia tilhun sa

¹ Dinañ su, goc aö galic Anötö ndê Domba dau kôc gêñ njabalêp njamata-nga su yêc bapia tilhun. Ma anjela hale si danj ta yom ja awha atu gitôm wapap, ma sôm, "Mwenj!" ² Dec aö tanjhê gameñ, ma galic hosi sêsêp danj. Ma aö galic njgac nanj ndöc hosi njahô, nanj kôc bakôc sôp-nga danj. Anötö kêñ sanem danj têtñ in, goc in sa ti njac lai atu bu ku njacyo dulu.

³ Goc Anötö ndê Domba kôc gêñ njabalêp tilu-nga su, ma aö gangô anjela tilu-nga sôm, "Mwenj!" ⁴ Ma hosi kokoc danj sa meñ. Anötö kêñ bienj baliñ danj têtñ njgac nanj ndöc hosi njahô, ma kêñ njac lai têtñ in bu kôc yom malô su yêc lau nom-nga, bu kôm njac sêndic dandi ndu.

⁵ Goc Anötö ndê Domba kôc gêñ njabalêp titô-nga su, ma anjela titô-nga sôm, "Mwenj!" Dec aö tanjhê gameñ ma galic hosi yeyec danj. Ma njgac nanj ndöc hosi njahô kôc gêñ danem dôhônj gêñ-nga yêc in amba. Gêñ kainj dinañ dakôc bu danem dôhônj gêñ bu njadehe me lolo. ⁶ Ma awha danj sa akêñ pônj atu nanj kalhac anjela hale njalhu, nanj sôm, "Kêñ tóbôm sa bu lau nom-nga sêpônja gêñ sêneñ-nga, ma njac oc sênem dôhônj gêñ bu lau sênemlihi gêñ daneñ-nga njagec-njagec ja njadli atu. Tigen kôm ôm a òlib-nga ti ôm wain-nga tisac dom."

⁷ Têtñ dinañ Anötö ndê Domba kôc gêñ njabalêp tihale-nga su, ma anjela tihale-nga sôm, "Mwenj!" ⁸ Goc aö tanjhê gameñ, ma galic hosi yanjan danj. Ma njgac nanj ndöc njahô, nanj sêsam in ndê njae bu 'Mbac Ndu,' ma danj tiyham, nanj ndê njae 'Lambwam' kêkuc in. Ma Anötö kêkin inlu bu sêwhê lau nom-nga honj kôc ndi tonj hale, ma sêndic tonj danj ndu. Inlu oc sêngiliñ sinj, ma sêkêñ tóbôm ma gêmbac atu ma bôclai bu sêseñ lau tonj tihale-nga dinañ su.

⁹ Têtñ ndoc Anötö ndê Domba kôc gêñ njabalêp ti-5-nga su, nanj galic lau njatô si gat u sêmbô Anötö ndê alta njapu. Lau dinañ, muñ-nga lau nom-nga sic njac ndu, njahu bu sêkêñ whin Anötö ndê yom, ma

sêhoc in ndê yom asê. ¹⁰ Ma njac sêta awha atu têtñ in, "O Pômdau Dabun ma Yom Njandô Njatau. Têtñ bêc bocke am oc êmatôc lau sac nom-nga, ma kêñ njagêyô têtñ njac ô yac mba dac nanj njac sêkêc sinj su?" ¹¹ Sêsôm yom dinañ su, ma Anötö kêñ njakwê sêsêp baliñ têtñ njac tòm gi. Ma in sôm têtñ njac bu, "Mac nem asidôwai njatô sem akinj aö sêmbô, nanj lau nom-nga oc sêndic njac ndu gitôm njac sic mac ndu. Bocdinañ ahônj malô e gêñ dinañ pacndê su."

¹² Aö tanjhê Anötö ndê Domba ma in kôc gêñ njabalêp ti-6-nga su, goc tiyhô atu gêm, ma aö galic ac tiyec gitôm sêcyae, ma ayô tikoc gitôm dac. ¹³ Ma tata umbon-nga sêpeñ sêsip nom gitôm mbu puc atu ma kêwic ahi goc njalôwê sêpeñ sêsip nom si. ¹⁴ Ma umbonj ginja tòm mbu soc po danj su, ma lôc ti nduc honj sinja bocdinañ. ¹⁵ Tu dinañ-nga lau honj nanj sêkêñ whin Yisu dom, nanj sêlôc dau njandô, ma sêñsalê gameñ bu sêsiniñ dau. Kinj ma lau bata, ma lau sinj-nga, ma lau ti lêlôm ma lau ti licwalô atu, ma lau nanj sem akinj njadai ti lau nanj sêmbô njambwa, nanj honj sêlhô bambalinj. Ma sêñsalê mala sêsiniñ dau kwi-nga sêsôc hocsunj ti hoc nanj sêyêc gameñ lôc-nga, nanj njapu. ¹⁶ Ma njac sêta yom têtñ lôc ti hoc bu êñgatôc njac si e in nanj ndöc pônj atu, nanj oc tòm dom bu lic njac, ma bocdinañ njac oc sêtap Anötö ndê Domba ndê atac njandê sa dom. ¹⁷ Sêkôm gêñ dinañ, njahu bu bêc dinañ ti bêc sêtap njandê sa tu njac si sac-nga, ma lau sac danj oc sêtôm dom bu sêñlêc Anötö ndê matôc.

7

Sêpuc njadalô pi lau Israel-nga 144,000

¹ Dinañ su, goc aö galic anjela hale nanj sêyob mbu. Nac sêlhac nom njabatinj hale ma sêkôc njac lai bu sêlhac mbu nom-nga hale ahuc, tu bu sêpuc njadinda e sêkôm nom me gwêc me a tisac dom. ² Anötö kêñ njac lai têtñ njac bu sêyob mbu e tinjambu sêhu mbu nom-nga sinj bu kôm nom ma gwêc tisac. Ma aö galic anjela danj tiyham nanj sa akêñ gameñ ac pi-nga meñ, ma yêc in amba in kôc Anötö Tanji Njatau ndê gêñ dapuc njadalô-nga.* Inj mbwêc ja awha atu têtñ anjela hale dinañ ma sôm, ³ "Akôm nom ti gwêc ma a tisac dom, e yac apuc yac neñ Anötö ndê njadalô pi in ndê lau akinj si sêcbala su."

⁴ Inj sôm yom dinañ su, goc aö gangô lau nanj sêpuc njadalô pi njac si sêcbala, nanj si namba, nanj gitôm 144,000. Ma lau dinañ sêmeñ akêñ lau Israel-nga si gôlôwac tonj

* 7:2 Têtñ têtñ dinañ lau sêkêñ gêñ njabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia bu sêsap dôñ, ma sêpuc njadalô danj pi lêlêp dau bu têtñ asê bu njac sêti bapia dau njadai. Sêmasanj gôlônj amanjatu-nga (ring) me gêñ danj nanj sênonj ti kôm bu sêpuc njadalô dau.

12. ⁵ Yêc Juda ndê tonj, sêken njadalô pi lau 12,000, ma pi lau 12,000 yêc Ruben ndê, 12,000 yêc Gad ndê, ⁶ 12,000 yêc Aser ndê, 12,000 yêc Naptali ndê, 12,000 yêc Manase ndê, ⁷ 12,000 yêc Simeon ndê, 12,000 yêc Liwai ndê, 12,000 yêc Isaka ndê, ⁸ 12,000 yêc Sebulun ndê, 12,000 yêc Josep ndê, ma pi lau 12,000 yêc Benjamin ndê tonj.

Lau daésam sêmpin Anötö

⁹ Tiñambu aô tanhê gamej ma galic lau daésam andô, gitôm dom bu lau danj sêsê njac sa. Sêmenj akêj nom njamej hoj, ma akêj lau titonj-tonj hoj, ma akêj lau awha têtjêj. Ma sêlhac pônj atu ti Anötö ndê Domba anjô andô-njga. Njac hoj sêsôc njakwê sêsêp, ma sêhóc tômtôm njalaunj. ¹⁰ Ma sêmbwêc njanja bu, “Yac tampij yac neñ Anötö nanj ndôc pônj atu, ma inj ndê Domba, bu mwasinj nem lau si-njga yêc injlu.”

¹¹ Ma anjela hoj nanj sêlhac sêngihi pônj atu ti anjela hale ma lau bata ahuc, nanj sêhu dau anjô sip nom sêyêc pônj atu ndô-njga. Ma sêmpin Anötö, ¹² ma sêsôm, “Yomandô! Yac neñ Anötö ndê njawasi ti gauc ma waê ti njac lai ma licwalô hóc gêlêc gêj hoj su. Bocdinanj tampij inj, ma danem danje inj kwahic dec ma tôm bêc hoj. Yomandô!”

¹³ Têj dinanj lau bata si danj meñ ma ndac aô bocdec bu, “Lau ti njakwê sêsêp dindê, njac lau asa, ma sêmenj akêj nde?” ¹⁴ Ma aô gaô inj ndê awha ma gasôm, “O njac atu, am daôm kêyalê.” Dec inj sôm têtj aô, “Lau dinanj sêmo nom têtj ndoc njawapac atu hóc asê, ma kwahic dec sêmenj sêmo lec. Sêngwasinj si njakwê sip Anötö ndê Domba njadac, ma njakwê dau sêp sambuc. ¹⁵ Tu dinanj-njga sêlhac Anötö ndê pônj atu ndô-njga yêc inj ndê lôm dabunj, ma sem akinj inj acsalô ma ôbwêc. Ma inj nanj ndôc pônj atu, nanj oc mbo whinj njac ma yob njac. ¹⁶ Tôm dom bu sêpôn da gêj sêner-njga ti sênôm-njga tiyham. Ma ac oc pec njac dom, ma gêj njandê danj oc tap njac sa dom. ¹⁷ Njahu bu Anötö ndê Domba nanj mbo pônj atu njalhu, nanj oc ti njac si njac yob njac-njga, ma wê njac sêsa bu sênôm bu yêc bubata tanli-njga. Ma Anötö dau oc purj njac tasulu su yêc njac tandô.”

8

Anötö ndê Domba kôc gêj njabalêp ti-7-njga su

¹ Têj dinanj Anötö ndê Domba kôc gêj njabalêp ti-7-njga su yêc bapia, ma gamej undambê-njga njaneñ sa gitôm acgatu njasawa danja. ² Ma aô galic anjela 7 nanj sêlhac Anötö anjô-njga, ma inj kêj dahuc têtj njac hoj tôm gi. ³ Ma anjela danj

tiyham meñ kalhac alta gol kêpin pônj atu. Inj kôc lôj gol danj, ma sêkêj gêj njamalu njayham daésam têtj inj. Goc inj kêgalun whinj Anötö ndê lau dabunj si mbec yêc lôj dau, ma kêc pi alta ti da têtj Anötö. ⁴ Ma njawasu akêj gêj njamalu ti lau dabunj si mbec, sa akêj lôj nanj yêc anjela amba, ma pi têtj Anötö anjô-njga. ⁵ Pacndê, goc inj kôc ya njanda akêj alta, ma kêj sip lôj gêj njamalu-njga e meñhu, ma tuc sip gamej nom-njga gi. Ma aô ganjô njakêcsia atu, ma sickac ti wapap gic ma tiyhô gêm.

Anjela hale sêyu dahuc

⁶ Têj dinanj anjela 7 nanj sêkôc dahuc, nanj sêmasanj dau bu sêyu. ⁷ Anjela njamata-njga yu inj ndê, ma sêmbalinj njalhu gitôm ais, ma ya nanj sêngalun whinj dac nanj sip nom gi. Ma ya dau gêj gamej nom-njga ti a daésam su. Aô galic gitôm sêwhê gamej nom-njga ti a hoj kôc gi njatonj tô, ma tonj danj ya gêj su, ma lu sêyêc njayham. Ma kwanj batac-batac, nanj ya gêj hoj su.

⁸ Goc anjela tilu-njga yu dahuc, ma sêmbalinj gêj danj gitôm lôc atu ti ya sip gwêc gi. Ma tiyham aô galic gitôm sêwhê gwêc kôc gi tonj tô, ma tonj danj gêm dau kwi ti dac, ma tonj lu sêyêc njayham. ⁹ Ma i ti gêj tali hoj nanj sêmo gwêc ti dac, nanj sêmbac ndu. Ma wanj nanj sêpoc gwêc bocdinanj, tonj danj singa su, tonj lu sêpoc njayham.

¹⁰ Têj ndoc anjela titô-njga yu ndê dahuc, nanj tata atu danj peñ sip akêj umbonj. Tata dau njawê atu, ma peñ sip nom ma kôm bu ti bubata daésam sêtisac. Aô galic gitôm sêwhê bu ti bubata hoj kôc gi tonj tô, ma tonj danj tisac. ¹¹ Sêsam tata dau njawê bu ‘Njamakic.’ Ma yêc bu nom-njga hoj, tonj danj njamakic sa ma tonj lu sêyêc njayham. Ma lau hoj nanj sênôm bu njamakic dinanj, nanj sêmbac ndu.

¹² Goc anjela tihale-njga yu ndê dahuc, ma ac ti ayô ma tata njatô sêtisac. Tu dinanj-njga têtj acsalô, ac pô gamej gitôm acgatu njasawa 8, ma njasec sa gitôm acgatu njasawa hale. Ma têtj ôbwêc bocdinanj, ayô ti tata njawê mba gitôm acgatu njasawa hale.

¹³ Aô galic gêj hoj dinanj su, ma aô ganjô macmpoj danj nanj hu mbo umbonj, ma tanj njawê atu bocdec bu, “Oyaê! Oyaê! Oyaê! Anjela hale sêyu dahuc su, ma anjela tô sêmo dônj sêmo. Bocdinanj mac lau nom-njga oc atap njawapac sa tiyham.”

9

Anjela ti-5-njga yu dahuc

¹ Goc anjela ti-5-njga yu ndê dahuc, ma aô galic tata danj peñ yêc umbonj sip nom gi.

Ma Anötö kên ki têt in bu yob sun balin sac nan sêsam bu Abis,* nan ngatam. ² Goc in gélêc gamat dau su, ma yawasu pi akên sun balin dinan menj. Yawasu dau atu andô, gitôm yawasu têt ndoc lau sêkêc pwa atu dan. Yawasu dau gêm ac ahuc ma kôm umbon njasec sa. ³ Ma aô galic wakô sêsip akên yawasu sêmen. Nac si nclai gitôm gapiŋgap bu sêkên nandê atu têt lau nom-nga. ⁴ Magoc Anötö gic yao nac bu sêkôm kwan ma gêtj batat-batata ma a tisac dom, ma sêkôm lau nan ajela sêpuc Anötö ndê ndalô pi nac sêcbala su, nan sêtisac dom. Magoc lau natô, nan wakô dinan oc sêkôm nac sêtisac. ⁵ Nac sêkôc nclai bu sêkên nandê atu têt lau dinan gitôm ayô 5, magoc nac oc sêndic nac ndu dom. Ma nandê dau gitôm gapiŋgap sen lau. ⁶ Têtj ndoc dinan lau oc sêtec bu sêmbo tali. Nac oc tac whin bu sêmbac ndu, tigerj nac oc sêmbo tali ma sêhóc nandê njapanj.

⁷ Aô galic wakô dinan sêtôm hosi nan sêmasanj tu sêndic sin-nga. Gêtj gitôm guluj gol sac nac si ngôlôn, ma nac si anjô gitôm njamalac. ⁸ Nac si kêclauj balin gitôm lauwê si, ma nac si njalhô atu gitôm layon si. ⁹ Ma yêc nac si njabapo aô galic gêtj nanga gitôm lautuc ain. Ma têtj ndoc nac sêhu sêmbo lôlôc, nac si njamakê njakêcsia atu gitôm hosi daêsam sêhê kaleta ma sênti bu sêndic sin. ¹⁰ Nac si nanguc gitôm gapiŋgap si nanguc bu sêtin njamalac. Nclai atu yêc nac si nanguc, bu sêkên nandê têtj lau gitôm ayô amandanj. ¹¹ Nac si kin in ajela sac sun balin-nga. Yêc Yom †Hibru sêsam in ndê nê bu Abadon, ma yêc Yom Grik sêsam in bu Apolion.† ¹² Njawapac dinan ti njawapac njamata-nga. Ma njawapac lu sêyêc dôn sêyêc.

Anjela ti-6-nga yu dahuc

¹³ Têtj dinan ajela ti-6-nga yu ndê dahuc. Ma aô ganjô awha dan sa akên alta gol nan kalhac Anötö anjô-nga. Njapo hale sêyêc alta dau njakêcsu hale, ma awha dau sa akên njapo dau njalhu, ¹⁴ ma ta yom têtj ajela nan yu dahuc bocdec bu, “Sa têtj ajela hale nan sêsô nac dôn sêmbo bu atu Yupretes, nan ndi, ma êmgapwêc nac su.” ¹⁵ Mun-nga Anötö kêyalin ndoc dan sa bu ajela hale dinan sêndic lau sac ndu, ma nac sêhôn ndoc dau sêmbo bu Yupretes. Goc ajela dau sa gi ma kêgapwêc ajela hale dinan su, bu sêwhê lau nom-nga kôc ndi tonj tó. Ma tonj dan nac oc sêndic nac ndu, ma tonj lu sêhu nac sinj.

¹⁶⁻¹⁷ Têtj dinan aô galic gêtj ngatu dan, lau sin-nga daêsam kêlêc sêndôc hosi njahô. Ma awha dan sam nac si namba asê têtj aô, nan gitôm 200 millien. Ma aô galic lautuc nanga sêyêc nac njabapo. Lautuc dinan njadalô kokoc gitôm ya, ma njamayan gitôm umbon, ma nanjan gitôm gêtj nandê nê †solpa. Ma aô galic hosi si ngôlôn gitôm layon si, ma ya ti yawasu ma solpa sa akên nac si whasun. ¹⁸ Gêtj tó dinan, ya ti yawahô ma solpa, nan sêsa hosi whasun nan tôm njawapac atu bu sen lau nom-nga natô su. Lau tonj dan oc sêmbac ndu, magoc tonj lu oc sêmbo tali. ¹⁹ Hosi dinan sêkôc nclai atu yêc nac si whasun, ma yêc nac si nanguc whin. Bu nac si nanguc gitôm mboc ngôlôn bu sen lau ma kôm nac sêtisac.

²⁰ Njawapac tó dinan kôm lau tonj dan sêmbac ndu. Ma lau natô nan sêmbac ndu dom, nan sêlic su, magoc sem si njalôm kwi dom. Mba! Nac sêsap nac si mêtê sac dôn njapanj. Nac sem akin njalau sac ma anôtôi gwam nan sêmasanj nj gol ti silba ma brons ti hoc ma nj a. Gwam hoj dinan gitôm dom bu sêlic gamej me sêngô yom, ma sênsêlêj dom, tigerj lau nom-nga sem akin nac njapanj. ²¹ Ma nac sêkôm mêtê sac daêsam tôm sic njamalac ndu, sêpuc balô, sêkôm mêtê mockainj-nga, ma sem kanj gêtj. Nac sêlic njawapac dau, magoc sem dau kwi dom, nac sêsap si mêtê sac dinan dôn njapanj.

10

Anjela kên bapia saun dan têtj Jon

¹ Têtj dinan aô galic ajela nanga dan sip akên undambê menj. In ndê njakwê gitôm dao, ma gasun bu êp dan yêc in ngôlôn njahô-nga. In ndê anjô andô njawasi gitôm ac, ma in gahi gitôm alhó ti ya. ² Ma in kôc bapia saun dan nan kac sa su, yêc in amba. In sip gi ma kên gahi gasê-nga kalhac nom, ma gahi andô-nga kalhac gwêc. ³ Ma in mbwêc nanga, gitôm layon dan tanj. Têtj ndoc in mbwêc, nan aô ganjô awha 7 sêta yom, nan njakêcsia gitôm wapap gic. ⁴ Aô ganjô awha 7 dinan su, ma bu wato nac si yom sip bapia, tigerj awha dan akên undambê sôm têtj aô bu, “To yom nan anjô akên awha wapap-nga 7, nan dom. Mba! Kôc dôn ma sêc ahuc yêc am-nga.”

⁵ Goc ajela nan kalhac nom ti gwêc, nan tóc in amba andô-nga pi undambê. ⁶ In bu sôm yom ma puc dôn nj Anötö ndê nê, dec sôm, “Aô wasôm yom nandô yêc in nan mbo tali njapanj, nan anjô-nga, in nan kên undambê ma nom ti gwêc, ma gêtj

* 9:1 Nêaê ‘Abis’ (Abyss) kêkuc Yom Grik. Sun balin dinan ti njalau sac si gapocwalô. † 9:11 Abadon ma Apolion - nêaê lu dinan njahu tigerj. Danem kwi bu ‘Ndic Ndu’ me ‘Senj su.’

hoj nanj sêmbou gamej dinanj. Dahôn têt danj tiyham dom, ⁷ bu gêtj hoj nanj Anôtô kêmatinj tidôn muj su, ma yêc sinj dau e mej têtj kwahic dec, nanj oc mej sa tiawê. Têtj bêc nanj anjela ti-7-nga yu dahuc, nanj gêtj hoj dinanj oc nandô sa tòm inj hoc asê gwananj su têtj lau propet nanj sem akin inj.”

⁸ Dinanj su, goc awha akêtj undambê nanj aô ganjô su, nanj sôm yom têtj aô tiyham bocdec bu, “Am sa têtj anjela nanj kalhac nom ma gwêc, nanj ndi, ma kôc bapia nanj kac sa yêc inj amba, nanj su.” ⁹ Bocdinanj aô gatêtj anjela dau ga, ma gandac bapia saunj dinanj. Ma inj sôm têtj aô, “Am kôc su, ma nej. Yêc whamsuj am oc êmsahê njaganda gitôm lêp. Tigej bapia dau oc kôm am nem njatac yham dom.” ¹⁰ Aô gakôc bapia saunj dau su yêc inj amba, ma ganj. Yêc whamsuj aô kasahê bu njaganda gitôm lêp, tigej tinambu sip aô njatac gi ma kôm aô njatac yham dom. ¹¹ Goc Anôtô sôm têtj aô, “Am oc hoc yom asê tiyham gitôm propet, ma sôm yom pi lau daêsam, pi lau titonj-titonj ma lau awha têtj-têtj, ma pi kinj sêwhinj.”

11

Anôtô ndê propet lu

¹ Dinanj su, goc Anôtô kêtj gakoc baliñ danj têtj aô bu wanem dôhôn gêtj. Ma inj sôm têtj aô, “Am ndi, ma nem dôhôn anej lôm dabuj, ma alta nanj kalhac dê. Ma lau nanj sêtoc aô sa ma sêtenj mbec têtj aô sêmbou dindê, nanj sê njac sa. ² Tigej nem dôhôn gamej yêc lôm dabuj njabatêmdô dom, bu aô gakêtj gamej dinanj têtj lau sambuc ti njac si gamej. Ma njac oc sênem gôlinj anej malac dabuj, ma sêtjgwininj anej lau gitôm ayô 42. ³ Magoc aô wakêtj njac lai têtj anej propet lu, dec inj lu oc sêsôc njakwê yeyec ma sêsôm anej yom asê gitôm bêc 1,260.”

⁴ Propet lu dau sêlhac Pômdau, nanj gêm gôlinj nom sambuc, nanj anjô-nga, sêtôm a olib lu, ma sêtôm yakainj lu. ⁵ Lau nanj bu sêkôm inj lu njac yom, nanj oc sêmbac ndu njalêj bocdec. Ya oc sa yêc inj lu whasuj ma nej njac su. ⁶ Ma têtj ndoc sêhoc Anôtô ndê yom asê, nanj sêkôc njac lai bu sêsôm u ndic dom yêc umboj. Ma sêkôc njac lai bu sênem bu kwi ti dac, ma bu sêkêtj njawapac tidau-tidau têtj lau nom-nga têtj ndoc bocke nanj inj lu atac whinj nanj.

⁷ Têtj inj lu si têtj sêhoc Anôtô ndê yom asê-nga pacndê su, nanj aô galic bu gêtj sac danj pi akêtj suj baliñ sac dinanj mej, ma gic sinj têtj inj lu. Ma inj ku inj lu dulu ma gic inj lu ndu. ⁸ Ma inj lu si njamlanj sêyêc njambwa sêyêc malac atu dau njamalac lôm. Yêc malac atu dau lau sic

inj lu si Pômdau ndu pi a gicso dau, ma bocdinanj lau njatô sem malac dau njê kwi ma sêsam bu Sodom ma Isip. ⁹ Têtj dinanj, lau akêtj nom njagamej hoj, ma akêtj lau titonj-titonj ma awha têtj-têtj hoj tahê inj lu si njamlanj gitôm bêc têtj ma njadanga. Ma njac sêkêtj yao bu lau danj sêtjshuhinj inj lu dom. ¹⁰ Lau sac nom-nga sêtisambuc bu inj lu sêmbac ndu, ma njac sêkêtj gêtj njayham-njayham têtj dandi ti atac njayham atu. Njahu bu muj-nga propet lu dinanj sêkêtj njawapac têtj njac.

¹¹ Aô galic bu inj lu sêyêc boc-dinanj tôm bêc têtj ma njadanga, goc Anôtô kêtj inj ndê wayahô tali-nga têtj inj lu dec sêtisa tiyham ma sêlhac. Ma lau hoj nanj sêlic, nanj sêtoc dau njandô. ¹² Ma aô ganjô Anôtô ta yom awha atu têtj inj lu ma sôm bu sêpi sa sêtêj inj sêmêj. Goc dao danj kôc inj lu sa sêpi undambê si, ma inj lu si njacyo sêlic. ¹³ Têtj têtj dinanj tiyhô atu gêm, ma malac atu dau njagamej njatô sêtisac. Gitôm sêwhê malac dau kôc ti gamej 10, ma gamej 9 sêyêc njayham, ma gamej ti-10-nga tisac. Ma lau 7,000 sêmbac ndu. Gêtj dau kôm lau nanj sêmbou tali, nanj sêtoc dau atu, ma sêtoc Anôtô undambê-nga ndê waê ti njac lai atu sa.

¹⁴ Dinanj ti njawapac tilu-nga, ma titô-nga kêtj inj bu hóc asê.

Dahuc ti-7-nga tanj

¹⁵ Têtj dinanj anjela ti-7-nga yu dahuc, ma aô ganjô awha daêsam sêta yom njanga yêc undambê bocdec bu, “Kwahic dec yac nej Pômdau lu inj ndê Mesaya sem gôlinj nom njagamej sambuc. Ma gôlinj dau oc pacndê dom.”

¹⁶ Ma lau bata 24 nanj sêndôc njac si pôtj gêtj Anôtô anjô-nga, nanj sêhu dau anjô sip nom, ma sêmpinj inj, ¹⁷ ma sêsôm, “O Pômdau Anôtô Njac lai Njatau, am nanj mbo têtj njamata-nga, ma kwahic dec mbo. Yac bu anem dange am bu am gêm gôlinj nom ti am nem njac lai atu. ¹⁸ Lau nom-nga atac njandê sa, magoc kwahic dec njac oc sêtshahê am nem atac njandê. Ndoc mej su, bu am êmsahê lau nanj sêmbac ndu su. Ma am oc kêtj njagêyô njayham têtj lau hoj nanj sem akinj am, lau propet ti am nem lau dabuj, ma têtj lau hoj nanj sêtoc nem njê sa, lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhinj. Tigej lau nanj sêkôm nom tisac, nanj am oc sej njac su.”

¹⁹ Njac sêmpinj Anôtô su, goc gatam yêc Anôtô ndê lôm dabuj undambê-nga kac sa, ma aô galic apa Anôtô ndê pwac dabuj-nga yêc lôm dabuj njalôm. Ma sickac ti wapap gic, ma aô ganjô njantinj atu, ma tiyhô gêm ma u gic njalhic atu ma njanga gitôm ais.

12

Awhê danj, ma Akô

¹ Têj dinanj gêj dalô atu danj hôc asê yêc undambê, ma kôm aô gasô. Aô galic awhê danj, ma ac kêgihî in ahuc gitôm njakwê. Ayô yêc in gahi nâpu, ma tata 12 sac in njagôlôn gitôm kinj si sanem. ² Awhê dau daê, ma in ndê ndoc kôc balêkoc-nga menj sa. Tu dinanj-nga dec in kêsahê njandê atu, ma tanj asê. ³ Ma gêj dalô danj tiyham hôc asê yêc undambê. Aô galic gêj kokoc atu gitôm akô danj. In ndê njagôlôn 7, ma njapo 10. Ma sanem kinj-nga 7 sac in ndê njagôlôn 7. ⁴ Ma in ndê njanguc gic tata umbon-nga daêsam sa, ma kêbalip njac sêsip nom si. Tata tonj lu gacgen sêlhac umbonj, ma tonj danj in kêbalip sij nom gi. Goc in gi kalhac awhê dau anjô-nga, ma hôj bu in kôc balêkoc su, goc in nej.

⁵ Ma awhê dau kôc balêkoc njac* danj. In njac nanj oc nem gôlinj lau nom-nga honj ti njac lai atu, gitôm in kôc tôc kinj-nga ain tu êmatôc njac-nga. Akô tac whinj bu nej balêkoc dau, tigenj gitôm dom. Nahu bu sênjgaho balêkoc dau su pi undambê gi, bu mbo whinj Anôtô nanj ndôc pônj atu. ⁶ Ma balê dinda kôlhô kêtî gi mbo gamej sawa. Anôtô kêyalinj gamej sa gwananj yêc dindê, bu yob awhê dau gitôm bêc 1,260.

⁷ Têj dinanj aô galic sij atu yêc undambê. Anôtô ndê anjela njamata-nga Maikel ti in ndê anjela sic sinj têtj akô, ma akô ti ndê anjela sac sic sinj ô. ⁸ Magoc akô ndê njac lai gitôm dom, dec in ti ndê anjela sac si mala sêmbo undambê-nga mba. ⁹ Anôtô ndê anjela sêsoc njac su ma sêmbalinj njac sêsip nom si. In akô akwa dinanj, nanj dasam in ndê njac bu Sadanj me njac yeyec. In êlêmê kêsau lau nom-nga ma kêtôm njac bu sêkôm mêtê sac.

¹⁰ Têj ndoc dinanj aô ganjô awha atu danj yêc undambê, nanj sôm, "Kwahic dec Anôtô ndê ndoc bu nem gôlinj nom sambuc-nga, nanj hôc asê su, ma in tôc in ndê njac lai asê yêc awê. In ndê gwelenj nem lau si-nga kwahic dec njandô sa, ma lau honj oc sêlic †Mesaya ndê njac lai. Têj njamata-nga Sadanj kalhac Anôtô anjô-nga têtj acsalô ma ôbwêc honj, ma kêgôlinj yom pi yac nej asidôwai. Magoc kwahic dec Anôtô kêmasuc in su yêc undambê. ¹¹ Dac nanj Anôtô ndê Domba kêc sinj, nanj puc yac nej asidôwai dônj, ma sêhoc Anôtô ndê yom njandô asê. Ma tu dinanj-nga njac sêku Sadanj dulu. Sêlhac njanga ma sêtôc dau dom bu lau sêndic njac ndu. ¹² Boddinanj mac lau undambê-nga, atac njayham ma atisambuc. Tigenj njawapac

atu gic mac lau nom ti gwêc-nga njawaê. Oyaê. Sadanj sip têtj mac menj, ma in tac njandê atu andô. Njahu bu in kêyalê bu in ndê têtj tiapê su."

¹³ Têj ndoc akô gêlic bu sêsoc in su sip nom gi, nanj in gic hu kêbulu awhê nanj kôc balêkoc njac nanj. ¹⁴ Tigenj Anôtô kêj njamakê lu têtj awhê dau gitôm macmponj atu danj ndê, bu hu sa ndi mbo in ndê mala nanj Anôtô kêyalinj sa su yêc gamej sawa. Yêc dinanj Anôtô oc yob in têtj yala tô ma ayô 6, bu akô dau kôm in tisac dom. ¹⁵ Têj dinanj akô kac whasunj sa ma guluc bu atu sa bu hêc awhê dau su. ¹⁶ Magoc Anôtô gêm awhê dau sa ma kôm nom hôc kôc, e bu nanj sa akêj akô whasunj nanj sip nom njalôm gi. ¹⁷ Têj dinanj akô tac njandê têtj awhê dau, ma hu in sinj sa gi, bu ndic sinj têtj in ndê lau wakuc njatô. Nac lau nanj danja wambu Anôtô ndê yomsu ti sêsap Yisu ndê yom njandô dônj. ¹⁸ M a akô dau gi kalhac kêpinj gwêc njadali.

13

Gêj sac atu danj pi akêj gwêc njalôm menj

¹ Ma aô galic gêj sac atu danj pi akêj gwêc njalôm menj. In ndê njagôlôn 7, ma njapo 10, ma sanem 10 sac njapo njahôm gi. Ma aô galic njac sac sambuc 7 sêyêc in ndê njagôlôn 7 dinanj. ² Gêj sac dau njac anjô gitôm pôsip pôm atu njac lepat, ma gahi gitôm bea ndê, ma whasunj atu gitôm layon ndê. Ma akô nanj kalhac gwêc njadali, nanj kêj ndê njac lai ti licwalô têtj gêj sac dinanj, bu nem gôlinj lau sac nem in anjô. ³ Aô galic gamboc atu yêc gêj sac ndê njagôlôn danj, nanj gitôm sic in ndu su, magoc gêj dau tisa ma njayham sa tiyham. Lau sac nom-nga honj nanj sêlic gêj dau, nanj sêhêdaê ma sênjuc gêj sac dau. ⁴ Ma sêlic bu akô kêj in ndê njac lai têtj gêj sac, dec njac sêtoc akô sa ma sem akinj in, ma sem akinj gêj sac dau whinj. Ma sêsôm têtj dandi, "Aluê! Gêj sac dinanj hôc gêlêc gêj honj su. Njamalac danj gitôm dom bu ndic sinj têtj in!"

⁵ Gêj sac dau kôc njac lai bu sôm yom toc dau sa-nga ma yom sac-sac gitôm ayô 42. ⁶ Dec gêj sac dau kac whasunj sa bu sôm yom sac s ambuc pi Anôtô, ma pi in ndê njac, ma pi undambê, ma pi lau nanj sêndoc undambê whinj. ⁷ Ma in kôc njac lai bu ndic sinj têtj Anôtô ndê lau dabuj ma ku njac dulu. In kôc njac lai atu bu nem gôlinj lau honj, lau akêj nom njagamej honj, ma akêj lau titonj-titonj, ma awha têtj têtj. ⁸ Ma lau nom-nga honj nanj si njac yêc Buku

* 12:5 Awhê dinanj in ti dôhôn Anôtô ndê lau. Ma balê dau Yisu. Ma akô dinanj in ti dôhôn Sadanj. In kêsahê bu senj Yisu su magoc gitôm dom. Dec tinjambu in kêj kisa Yisu ndê lau, magoc Anôtô yob njac.

Tanjli-nga dom, nanj oc sêtoc gêj sac sa ma sênem akinj in. Anötö ndê Domba yob Buku Tanjli-nga dau. Inj Domba nanj nom dindec mbasi enj, ma Anötö këyalinj in sa ma këyalê bu tinjambu, lau oc sêndic inj ndu.

⁹ Asa ndê dangasurj bu yêc, nanj ngô yom dindec. ¹⁰ Yomandô! Njwapac daêsam oc sêhoc asê. Lau natô sic njawaê bu sêndoc gapocwalô, ma natô oc sêndic njac ndu na bierj baliñ. Bocdinarj mac lau daburj, alhac njannga ma ahu nem akêñ whinj sij dom.

Gêj sac tilu-nga pi sa akêñ nom njalôm

¹¹ Têñ dinarj aô galic gêj sac danj tiyham pi sa akêñ nom njalôm menj. Inj ndê njapo saurj lu, gitôm domba njatu danj ndê. Magoc inj ndê awha atu gitôm layon ndê. ¹² Gêj sac njamata-nga nanj sic inj pi njagôlônj magoc njayham sa tiyham, nanj njêj ndê njac lai atu têtj gêj sac tilu-nga dinarj, dec inj gêm gôlinj gêm inj angô, ma këgililau nom-nga honj bu sênem akinj gêj sac njamata-nga dinarj. ¹³ Ma gêj sac tilu-nga kôm gêj dalô atu-tu. Inj sôm, ma ya sip akêñ undambê menj, ma lau honj sêlic. ¹⁴ Inj kôc njac lai bu kôm gêj dalô nem gêj sac njamata-nga angô, gêj sac nanj sic inj nj bierj baliñ, magoc mbo tali. Bocdinarj inj kôm gêj dalô ma kêsau lau nom-nga nanj sêkêñ whinj Yisu dom, ma kêtj yatu têtj njac bu sêmasanj gêj sac njamata-nga ndê njagatu. ¹⁵ Ma inj kôc njac lai bu yu wayahô sôc gêj njagatu, dec gêj dau sôm yom asê. Ma lau nanj sem akinj gêj njagatu dom, dec inj gic njac ndu. ¹⁶ Inj kac lau honj ma sôm njannga bu sêkôc njadalô danj pi njac si amba andô-nga me pi njac si sêcbala. Lau tiwaê ma lau waêmbe, lau ti lêlôm ma lau njalôm sawa, lau nanj sem akinj njadaui ti lau nanj sêmbo njambwa, lau honj inj kac njac bu sêkôc njadalô dinarj. ¹⁷ Ma inj gic yao bu asa nanj kôc njadalô dom, nanj gitôm dom bu nemlhi gêj, ma gitôm dom bu kêtj gêj têtj lau bu sênemlhi. Ma njadalô dau dinarj, inj gêj sac njamata-nga ndê njac me njac njanamba.

¹⁸ Gêj sac njanamba dau njahu yêc sij dau. Asa nanj njamalac ti gauc atu, nanj ênsahê bu kip namba dau njahu sa. Namba dau inj njamalac danj ndê namba, ma inj ndê namba 666.

14

Jon gêlic Anötö ndê Domba ti inj ndê lau

* **14:4** Jon to yom ma sôm bu lau dau sêyêc sêwhinj lauwê dom, dec sêmbo njawasi yêc Anötö angô-nga. Magoc lau tiguac daêsam gauc gêm bu yom dau hêganônj mêtê sac tidau-tidau nanj kôm njamalac njadômbwi sa yêc Anötö angô-nga. Awhê lu njac nanj sem dau su, nanj bu sêyêc sêwhinj dau, dec Anötö oc lic sac dom. † **14:8** Tinjambu Jon to yom pi malac atu Babilon, ma gêm dôhônj inj pi awhê mockainj-nga danj. Asam yêc Rev 17-19, ma alic footnote yêc Rev 17:1.

¹ Tinjambu aô galic Anötö ndê Domba kalhac Lôc †Sayon. Ma lau 144,000 nanj injlu damba si njac kalhac njac si sêcbala, nanj sêlhac sêwhinj inj. ² Ma aô gangô awha danj sa akêñ undambê. Awha dau gitôm bu hêc njakêcsia, ma gitôm wapap nanj gic atu, ma gitôm hap nanj lau wê-nga sic. ³ Lau 144,000 dinarj sêlhac pônj atu, ti anjela atu hale ma lau bata 24 si angô-nga, ma sem wê wakuc danj. Anötö gêm lau dinarj si yêc njamalac nom-nga honj njalôm, ma njac tawasê sênjalê wê dau. ⁴ Njac lau dinarj sem daburj dau njapap, ma mêtê sac nanj kôm njamalac njadômbwi sa yêc Anötö angô-nga,* nanj sêkôm danj dom. Gamenj bocke nanj Anötö ndê Domba bu ndi, nanj njac sênkuc inj. Domba dau gêmlihi njac su yêc njamalac nom-nga, ma kêtj njac sêlhac injlu Anötö angô-nga gitôm gêj njandô mbêc. ⁵ Njac sêsôm yom tasanj danj dom, ma njac si giso mbasi.

Anjela tō si yom

⁶ Aô tanjêh gamenj tiyham ma galic anjela danj lu mbo umbonj, nanj kôc njawaê njayham bu hoc asê têtj lau yêc nom njagamenj honj, ma têtj lau titonj-titonj ma awha têtjtêtj honj. Njawaê njayham dau oc yêc njapanj, ma oc pacndê dom. ⁷ Inj sôm njac awha atu, “Atoc Anötö sa ma anem akinj inj, bu inj kêtj undambê ti nom, ma gwêc ti bubata honj. Ma kwahic dec inj ndê ndoc êmatôc lau-nga menj sa su. Bocdinarj atôc inj, ma apo inj ndê waê sa.”

⁸ Dinarj su, ma anjela tilu-nga menj ma sôm, “Malac atu Babilon† tisac su. Angô su nanj! Babilon tisac sambuc. Inj hu Anötö sij ma kôm mêtê sac, ma hê lau daêsam sêsa inj ndê lêtj sac sênkuc inj, e njac si gauc timboloc tôm lau nanj sênôm wain ma kêtjinj njac.”

⁹ Ma aô galic anjela titô-nga menj kêtuc anjela lu dinarj, ma inj sôm njac awha atu, “Mac lau honj nanj atoc gêj sac ma inj ndê njagatu sa, ma akôc inj ndê njadalô pi nem sêmbalam me amam, nanj angô. ¹⁰ Mac oc anjehê Anötö ndê atoc njandê. Yomandô! Inj ndê atoc njandê atu gitôm wain njannga nanj inj kêtj sip laclhu bu mac anôm. Mac oc alhac Anötö ndê Domba ma anjela daburj angô-nga, ma atap nem njagêyô sac sa. Gêj njandê solpa ma ya oc kêtj njandê atu têtj mac. ¹¹ Y omandô! Lau honj nanj sem akinj gêj sac me inj ndê njagatu, ma sêkôc inj ndê njac njanamba pi njac si njamlic, nanj oc sêtap njawapac atu dinarj sa. Gamenj nanj njac sêmboc, nanj yawasau oc pi njapanj,

ma oc pacndê dom. Nac oc sênsahê ñandê atu dau tòm acsalô ti ôbwêc hoj, ma ñac oc sêjwharj dau dom.”

¹² Yom dec kêj puc mac lau narj ñarj wambu Anôtô ndê yomsu ma akêj whiñ Yisu. Alhac ñarjga, ma ahu nem akêj whiñ siñ dom!

¹³ Dinarj su, goc aô ganjgô awha ñarj sa akêj undambê, narj sôm têtj aô bu, “To yom bocdindec. Têtj kwahic dec ma ndi, lau hoj narj sêsap si sêkêj whiñ Pômdau dôj e sêmbac ndu, narj oc sêtap Anôtô ndê mwasinj atu sa.” Ma Njalau Dabuñ sôm, “Yomandô! Nac oc sêjwharj dau yêc gwelêj narj sêlhac ñarjga ma sêkôm. Ma ñac si gwelêj ña-ñandô oc êñkuc ñac pi undambê ndi.”

Anôtô ndê añela sic gêtj ñandô nom-ña sa

¹⁴ Têtj dinarj aô galic dao sêsêp ñarj, ma ñamalac ñarj gitôm ñamalac ndê Atu ndôc dao ñahô. Sanem gol ñarj sac iñ ñagôlôn, ma iñ kôc biêj mbwê-alô ma ñamata sac andô. ¹⁵ Ma añela ñarj sa akêj Anôtô ndê lôm dabuñ, ma ta yom awha atu têtj iñ narj ndôc dao ñahô bocdec bu, “Kwahic dec ôm nom-ña ñandô sa, ma gêtj hoj tilôwê su. Bocdindec kôc nem biêj sa ndi, ma ndic gêtj ñandô sa pitigêj.”

¹⁶ Dec iñ narj ndôc dao ñahô, narj sip têtj nom gi, ma tim gêtj ñandô nom-ña ña iñ ndê biêj dinarj, goc gic hoj sa sêpitigêj.

¹⁷ Ma añela ñarj tiyham sa akêj lôm dabuñ undambê-ña meñ, narj kôc biêj mbwê-alô ñarj ñamata sac andô. ¹⁸ Ma añela ñarj tiyham narj yob ya yêc Anôtô ndê alta, narj sa meñ, ma mbwêc awha atu têtj añela narj hóc biêj ñamata bu, “Kôc nem biêj, ma sôc ôm wain-ña narj yêc nom, narj ndi, ma ndic wain ñandô sa. Bu wain ñandô kwahic dec ñalôwê sa su.”

¹⁹ Dec añela dau sip nom gi ma tim wain ñandô nom-ña ña iñ ndê biêj. Ma iñ gic sa pi gameñ sênem kiñ wain ñakwi-ña. Gêtj dinarj ti dôhôn Anôtô ndê atac ñandê pi lau sac nom-ña. ²⁰ Ma aô galic bu sem kiñ wain ñandô nom-ña dinarj yêc malac atu ñamakê. Ma dac atu sa meñ, ma hêc sa ñasawa baliñ gitôm 300 kilometa, ma suñ ñagaponj atu. ñagaponj dau, hosi ñarj bu lom, dec oc meñ têtj iñ tókwa.

15

Añela 7 ma ñawapac 7

¹ Dinarj su, ma aô galic gêtj dalô atu ñarj tiyham yêc undambê, dec gasô ñandô. Añela 7 sêkôc ñawapac atu 7 bu sêkêj pi lau sac nom-ña, narj ti ñawapac ñambu-ña narj Anôtô oc kêj. Bu ñawapac 7 dinarj oc ndic dabij iñ ndê atac ñandê pi lau nom-ña e nom ñatêm pacndê. ² Ma

aô galic gêtj ñarj gitôm gwêc narj ñawa gitôm glas, ma ya yêc ñalôm. Ma lau narj sêku gêtj sac atu d ulu, narj sêlhac gwêc dau ñamakê. Nac lau narj sêtoc bu sênem akij gêtj sac dau me sêtoc iñ ndê ñagatu sa, ma sêkôc iñ ndê ñaê ñanamba dom, ma ñalêj dau dec sêku iñ dulu. Nac sêkôc gêtj wê-ña ñaê hap narj Anôtô dau kêj têtj ñac. ³ Ma ñac sem Anôtô ndê ñgac akij Moses ndê wê ma Anôtô ndê Domba ndê wê. Nac sem bocdec, “O Pômdau Anôtô ñarjga. Am kôm gêtj atu-tu ti gêtj ñayham dàesam. O Kiñ atu, narj gêm gôliñ nem lau tòm têtj hoj, am nem lêtj iñ lêtj ñandô ma gitêtj eñ. ⁴ O Pômdau, am tigeñ dabuñ. Bocdindec solop bu lau hoj sêtôc am, ma sêtoc am nem waêm sa. Lau akêj gameñ hoj oc sêmej ma sênem akij am, bu kwahic dec sêlic yêc awê bu am kôm gêtj hoj ñalêj gitêtj eñ.”

⁵ Dinarj su, ma aô galic lau Israel-ña si t̄bac dabuñ ñagatam kac sa yêc undambê. Bac dau ti lau Israel-ña si lôm dabuñ yêc gameñ sawa, narj sêkêj Anôtô ndê yomsu yêc ñalôm. ⁶ Ma añela 7 sêsa akêj lôm dabuñ dau sêmej, ma sêkôc ñawapac atu 7. Nac sêsôc ñakwê ñawasi sêsêp, ma sêkic po gol kêgihî ñac ñabapo. ⁷ Ma añela atu hale si ñarj kôc sùc 7 narj sêmasarj ña gol, ma kêj têtj añela 7 dinarj. Anôtô narj mbo tali ñapanj, narj kêj ñawapac tidau-tidau narj tôc iñ ndê atac ñandê asê, narj sip sùc 7 dinarj e meñhu. ⁸ Têtj dinarj yawasu atu narj meñ akêj Anôtô ndê ñawasi ti licwalô, narj gêm lôm dabuñ ñalôm ahuc. Ma tu dinarj-ña gitôm dom bu lau ñarj sêsôc lôm dabuñ sêndi e añela 7 sêndic dabij si gwelêj sêkêj ñawapac 7-ña dinarj pacndê.

16

Sùc ñawapac-ña 7

¹ Têtj dinarj aô ganjgô awha atu ñarj yêc lôm dabuñ ta yom têtj añela 7 dinarj bocdec bu, “Andi, ma ñawapac tôc Anôtô ndê atac ñandê asê-ña narj yêc mac nem sùc, narj atac sa sip nom ndi.”

² Dec añela ñamata-ña tisa ma pô iñ ndê sùc tu, ma kêj ñawapac ñarj sip nom gi. Ma lau narj sêkôc gêtj sac ndê ñadalô ma sêpôn haduc têtj iñ ndê ñagatu, narj gamboc andô gêm ñac ahuc ma sênsahê ñandê atu.

³ Goc añela tilu-ña pô iñ ndê sùc tu sic sip gwêc, ma gwêc gêm dau kwi ti dac yeyec gitôm ñgac batê ñarj ndê dac. Ma gêtj tali gwêc-ña hoj sêmbac ndu.

⁴ Añela titô-ña pô iñ ndê sùc tu sic sip bu ti bubata, dec sêti dac. ⁵ Ma aô ganjgô añela narj yob bu, narj sôm, “O Pômdau dabuñ ñandô, am narj mbo têtj ñamata-ña, ma

kwahic dec mbo. Am kêmatôc lau, ma kêñ ñagâyô têtñ ñac ñalêtñ gitêtñ. ⁶ Ñahu bu lau dinañ sêkêc am nem lau propet ti lau dabuñ si dac sinj. Ma kwahic dec am kêñ dac têtñ ñac sênôm. Ñagâyô dau gic ñac ñawaê solop.” ⁷ Inj sôm yom dinañ su, goc aô ganjô awha danj sa akêtñ alta, nanj ô yom ma sôm, “Aêc, Pômdu Anôtô Ñaclai Ñadau. Am kêkuc yom ñandô ma kêmatôc lau, ma kêñ ñagâyô solop têtñ ñac.”

⁸ Têtñ dinañ anjela tihale-nya pô inj ndê sùc tuc pi ac, dec ac pec lau nom-nya gitôm ya gêtñ ñac. ⁹ Ñac sêñsahê ñandê atu ma sêtisac ñandô. Magoc ñac si ñalôm ñadandi ma ñac sem dau kwi dom, ma sêtoc Anôtô nanj kêñ ñawapac dau têtñ ñac, nanj sa dom. Mba! Ñac sêsôm yom sac sambuc pi inj ndê ñaê.

¹⁰⁻¹¹ Goc anjela ti-5-nya pô inj ndê sùc tuc pi gêtñ sac ndê pônj atu, ma gameñ honj nanj gêtñ sac gêm gôlinj, nanj ñasec sa. Gamboc sac daêsam sem lau sac nom-nya ahuc, ma sêñsahê ñandê atu e kôm ñac sêsênj êmbala. Magoc ñac sem dau kwi ma sêhu si mêtê sac sinj dom. Sêsôm yom sac-sac pi Anôtô undambê-nya bu inj kêñ ñawapac dinañ têtñ ñac.

¹² Ma anjela ti-6-nya pô inj ndê sùc tuc sip bu atu Yupretes, dec bu dau pa. Bocdinañ kinj nanj sêmên akêtñ gameñ ac pi-nya, nanj si senj yêc bu sêlom bu dau. ¹³ Ma aô galic ñalau sac tó, nanj sêtôm pocwê. Danj sa akênj akô whasunj, ma danj sa akêtñ gêtñ sac whasunj. Ma ñalau sac titô-nya sa akêtñ propet tasanj* whasunj. ¹⁴ Sadanj ndê ñalau sac tó dinañ sêkôm gêtñ dalô atu-tu. Ma sêsa si bu sêndic kinj nom-nya honj sa, bu sêndic sinj têtñ têtñ Anôtô Ñaclai Ñadau ndê bêc atu hóc asê. ¹⁵⁻¹⁶ Ma ñac sic kinj honj sa sêmbo gameñ nanj yêc Yom Hibru sêsam bu Amagedon.

Pômdu sôm yom bocdec, “Ayob daôm ñapep! Aô wakêtñ puc pi ndoc wamenj-nya dom, aô wamenj gitôm ñgac kanj. Mac lau nanj anem ali ma amasanj daôm ñapep ambo, mac oc atac ñayham tu atap Anôtô ndê mwasinj sa-nya. Tigenj lau nanj sêmasanj dau dom têtñ bêc aô wambu wamenj, nanj ñac oc maya dau atu, gitôm lau nanj sêmbo ñamlic ñambwa.”

¹⁷ Têtñ dinañ anjela ti-7-nya pô inj ndê sùc tuc pi umbonj. Ma awha atu danj akênj pônj

atu yêc lôm dabuñ ta yom ma sôm, “Gêtñ honj pacndê su!” ¹⁸ Ma sickac ti wapap gic ti ñakêcsia atu, ma tiyhò gêm. Tiyhò dau atu andô. Têtñ lau ñamata-nya si têtñ e menj têtñ kwahic dec, tiyhò danj gêm atu gitôm inj dinañ dom. ¹⁹ Anôtô gauc gêm malac atu Babilon ndê lau si mêtê sac, dec kêmatôc ñac gitôm inj kêñ inj ndê tac ñandê atu sip laclu danj ma kêñ têtñ ñac bu sênôm. Ma tu dinañ-nya tiyhò atu dau gêm e gic malac atu Babilon kôc gi tonj tó. Ma lau nom-nya si malac honj sêtisac bocdinañ. ²⁰ Ma nduc ti lôc honj sinja. ²¹ Ma u ñalhuc ñanga gitôm hoc ais sip menj tuc lau. Ais dinañ atu sac ma ñadehe gitôm 40 kilogram tôm gi. Gêtñ dau kêñ ñawapac atu têtñ lau nom-nya, ma sêsôm yom sac sambuc pi Anôtô.

17

Awhê mockainj-nya ma gêtñ sac

¹ Ma anjela nanj sêkôc sùc 7, nanj si danj têtñ aô menj ma sôm, “Mwenj ma lic! Ñagâyô nanj Anôtô oc kêñ têtñ lauwê mockainj-nya honj ñadinda,* nanj ndôc gameñ nanj bu daêsam sêpoc, n anj aô bu watôc têtñ am. ² Kinj nom-nya daêsam sêtênj awhê mockainj-nya dinañ si, ma sêkôm mêtê mockainj-nya sêwhinj inj. Ma lau nom-nya sêñkuc inj ndê mêtê sac sêwhinj, e ñac si gauc timboloc gitôm lau nanj sênôm wain ñanga ma kênjinj ñac.”

³ Têtñ dinañ Ñalau Dabuñ kôm aô gatunj kainj danj sa, ma anjela dau kôc aô gasa gameñ sawa ga. Ma yêc dindê aô galic awhê danj ndôc gêtñ sac kokoc ñahô. Gêtñ sac dinañ ndê ñagôlônj 7, ma ñapo 10, ma aô galic ñaê sac-sac gêm inj ñamlic sambuc ahuc. ⁴ Awhê dau sôc ñakwê ñayham dadalô kokoc ma ñamayanj. Ma inj kégôlônj dau ña gol, ma hoc ñayham, ma ña gêtñ ñawasi gwêc-nya nanj sêsam bu pearl. Sùc gol danj yêc inj amba, ma inj ndê mêtê sac ti mêtê ñadômbwi atu nanj inj kôm, nanj sip sùc dau ñalôm e menju. ⁵ Ma inj ndê ñaê nanj ñahu yêc sinj dau, nanj sêto pi inj sêcbala bocdec bu:

Malac atu Babilon.

Lauwê mockainj-nya ma mêtê ñadômbwi nom-nya honj

Ñadinda.

⁶ Inj awhê nanj kégilil lau nom-nya bu sêndic Anôtô ndê lau dabuñ nanj sêhoc

* **16:13** Jon sam gêtñ sac tilu-nya nanj sa akêtñ nom ñalôm (Rev 13:11-18) bu propet tasanj. Ñahu bu inj kôm gêtñ dalô atu-tu bu êñsau lau nom-nya. Alic Rev 19:20. * **17:1** Yêc 17:5 Jon whê sa bu yom nanj inj to pi lauwê mockainj-nya ñadinda, nanj hêganônj malac Babilon, ma Rev 18:1-24 tóç ñalên nanj Anôtô oc kêñ ñagâyô têtñ inj, nanj asê. Lau ñatô gauc gêm bu inj to yom dau pi malac Rom. Ma lau ñatô sêñyalê bu yom dau gitôm yom gôlinj danj, ma hêganônj lau honj nanj sêtêc bu sêsôc Anôtô ñapu ma sêkênj kisa inj ndê lau, tôm lau Babilon-nya sêkôm têtñ lau Israel-nya munj su. Mêtê mockainj-nya ti dôhônj pi mêtê sac nanj lau kainj dinañ sêkôm (alic Ais 23:16-17; ma Nah 3:4). Jon sôm bu awhê mockainj-nya ndôc kênjinj bu daêsam, tôm malac Babilon dau (Jer 51:13).

yom asê pi Yisu, nanj ndu. Ma aô galic bu dac nanj sêkêc sinj, nanj kôm awhê dinanj ndê gauc tisac, gitôm inj nômwain njanja. Aô galic inj ma gasô nhandô.

⁷ Goc anjela ndac aô bocdec bu, “Bocke dec am sô? Kênj danam aô, dec oc wawhê gênj sac ti njanjôn 7 ma njanjôn 10, ma awhê nanj ndôc gênj sac dau njanjôn, nanj njahu sa têtj am. ⁸ Gênj sac dinanj inj mbo munj-nja, magoc kwahic dec inj anjôn mba. Ma tinjambu inj oc pi sa akênj sunj balinj sac ma Anôtô oc sejn inj su ninja gacgejn. Ma lau nom-nja oc sêhêdaê nhandô têtj têtj sêlic gênj sac dau. Njahu bu njamata-nja gênj sac dau mbo, ma kwahic dec anjôn mba, tigenj tinjambu oc mbo menj tiyham. Anôtô kêyalê lau sac nom-nja dinanj gwananj su, têtj ndoc inj kênj undambê ti nom, dec inj to njac si njanjôn sip Buku Tanli-nja dom.

⁹ “Lau nanj sêkôc gauc njapep, nanj oc sênjyalê gênj dau njahu. Gênj sac ndê njanjôn 7 sem dôhônj lôc 7 nanj awhê dau ndôc. ¹⁰ Ma sem dôhônj kinj 7 whinj. Kinj amanjdanj si ndoc pacndê su, ma kwahic dec kinj ti-6-nja gêm gôlinj mbo, ma kinj ti-7-nja ndê ndoc yêc dônj yêc. Tinjambu kinj dau oc menj, magoc inj oc nem gôlinj njasawa balinj dom. ¹¹ Ma gênj sac nanj munj-nja mbo, ma kwahic dec anjôn mba, nanj oc ti kinj ti-8-nja. Inj oc mbo whinj kinj 7 si tonj, magoc inj gic waê bu Pômdau oc sejn inj su ninja. ¹² Ma njanjôn 10 nanj am gêlic, nanj sêti dôhônj kinj 10 nanj si ndoc sênem gôlinj-nja yêc dônj yêc. Tigenj têtj ndoc gênj sac mbu menj bu nem gôlinj, nanj kinj 10 dinanj oc sênem gôlinj sêwhinj inj. Magoc njac si ndoc dau oc apê enj. ¹³ Nac honj oc sêpinj dau dônj, ma sêkênj njac si njac lai têtj gênj sac ma sêsôc inj njapu. ¹⁴ Ma njac oc sêndic sinj têtj Anôtô ndê Domba ti inj ndê lau. Tigenj Domba dau oc ku njac dula. Njahu bu Anôtô ndê Domba inj kinj honj si Kinj, ma inj pômduau honj si Pômduau. Ma inj ndê lau oc sêlhac sêwhinj inj. Nac lau nanj inj kêyalinj njac sa sêti inj ndê, ma kêgalênj njac sa, ma sêsap si sêkênj whinj inj dônj njapanj.”

¹⁵ Ma anjela dau gic têtj yom ma sôm têtj aô, “Am gêlic bu daêsam nanj awhê mockainj-nja ndôc. Bu dinanj sem dôhônj lau titonj-titonj ma lau awha têtjtêtj, ma lau akênj nom njagamejn honj. ¹⁶ Ma am gêlic gênj sac ti inj ndê njanjôn 10 nanj sêti dôhônj kinj sac 10 dinanj. Nac oc sêkênj kisa awhê mockainj-nja dau, ma sêkôm inj tisac. Nac oc sêkôc inj ndê njakwê su, sênem inj ndê njamsôm, ma sêkênj ya nenj inj su. ¹⁷ Nac oc sêkôm bocdinanj, njahu bu Anôtô dau kênj gauc sip njac si njalôm bu sêkênj si njac lai têtj gênj sac ma sêsôc inj njapu, ma sêkênj kisa awhê mockainj-nja. Anôtô kêyalinj njagêyô dinanj sa gwananj su, ma kinj

sac dinanj oc sêkôm inj ndê yom njanjôn sa. ¹⁸ Awhê mockainj-nja nanj am gêlic su, inj ti dôhônj malac atu nanj kinj nom-nja honj s êsôc inj ndê njagôlinj sac-nja njapu.”

18

Babilon tisac

¹ Dinanj su, ma aô galic anjela danj tiyham sip akênj undambê menj. Inj ndê njac lai atu, ma inj ndê njawê ti njawasi atu pô nom. ² Ma inj mbwêc awha atu, “Malac atu Babilon tisac su. Aêc, tisac su ma tigasanj. Kwahic dec lau danj oc sêndôc malac dau tiyham dom, ma oc ti njalau sac si gamejn, ma mbac nanj sejn gênj njasu, nanj si gamejn. ³ Malac dau tisac, njahu bu inj wê lau nom-nja sêsa sejn sac-nja gitôm awhê mockainj-nja danj. Kinj nom-nja sêkôm mêtê sac sêwhinj inj, ma lau nom-nja bocdinanj. Nac sênjuc inj ndê mêtê sac e njac si gauc timboloc tôm lau nanj sênôm wain ma kênjinj njac. Ma lau sêtidulu gênj-nja sêtap awa atu sa tu inj ndê mêtê êmwasinj dau njac gênj njayham-njayham-nja.”

⁴ Ma aô ganjôn awha danj tiyham akênj undambê nanj sôm yom bocdec, “O anenj lau. Anjôn! Alhô su, yêc malac dinanj ma ambo awê, mboe mac anjuc inj ndê mêtê sac ma atap njawapac atu sa tôm inj dau. ⁵ Alhô su, njahu bu inj ndê sac pi e gi sunj undambê sa, ma Anôtô gauc gêm mêtê sac honj dinanj. ⁶ Kwahic dec sac nanj malac dau kôm têtj lau, nanj oc sêô tidim lu mbu têtj inj. Inj oc ênjahê njawapac atu, nanj hóc gêlic njawapac nanj inj kênj têtj lau, nanj su. Oc nditôm inj nômwain yêc dau ndê lac lu njawapac-nja nanj inj kênj têtj lau sênôm. ⁷ Têtj njamata-nja inj toc dau sa, ma kêmwasinj dau njac gênj njayham-njayham. Tigenj kwahic dec inj oc ênjahê njawapac ti njanjôn atu ô gênj njayham dinanj su. Tôm njasawa balinj lec inj sôm yom pi dau bocdec bu, ‘Aô gambo gatôm kwin, ma oc wambo njayham enj. Watanj danjgibo gitôm awhê sawa danj dom.’ ⁸ Tu dinanj-nja, yêc bêt tigenj njalôm, njawapac daêsam oc nem inj ahuc. Inj ndê lau oc sêpônja gênj danenj-nja, daêsam oc sêmbac ndu ma daêsam oc sêtanj danjgibo, ma Pômduau Anôtô oc kênj ya nenj inj su. Anôtô inj njac lai njadu, ma inj oc êmatôc inj, ma kênj njawapac honj dinanj têtj inj.

⁹ “Ma kinj nom-nja nanj sêkôm mêtê sac sêwhinj inj, ma sêpo dau sa njac inj ndê gênj njayham-njayham, nanj oc sêlic yawasu atu nanj sa akênj inj. Ma njac oc sêtanj atu pi inj. ¹⁰ Njanjôn nanj inj hóc, nanj oc kôm njac sêtôc dau atu, ma njac oc sêlhac ahê ma sêtanj bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê! O malac atu

Babilon. Muñ-nga am malac ti ñaclai atu! Tigen acgatu ñasawa tigen lec am tisac, ma gacgeñ giñam su!

¹¹ “Ma lau sêtidulu gêñ-nga bocdinañ. Ñac hoñ oc sêtañ atu tu in-nga. Nahu bu in giñga su, ma lau mba bu sênemlhi ñac si wapa tiyham. ¹² Muñ-nga lau Babilon-nga semlhi ñac si gêñ kaiñ gitôm gol, silba, ma ðhoc ñayham-ñayham, pearl, ma po ñawasi ti ñadalô ñayham-ñayham. Ma semlhi a ñayham tidau-tidau, ma gêñ daêsam nañ lau sêmasañ ña a ñayham-ñayham, ma ña elepan ñapo ti ain, brons, ma hoc ñawasi. ¹³ M a semlhi gêñ nañ dakêñ sip gêñ danañ-nga gitôm msê, ma semlhi a ñakwi ti gêñ ñamalulu ñayham ñaôli atu-tu, wain, olib ñakwi, bolom ma plawa. Ma semlhi makao, domba, hosi, ma kaleta. Ma semlhi lau ñatô tu bu sêti ñac si lau akiñ ñambwa-nga.

¹⁴ “B oc dinañ lau wapa-nga dinañ oc sêsôm, ‘Gêñ ñayham-ñayham hoñ nañ am tac whiñ, nañ kwahic dec giñga su. Am nem mone ti ñawasi hoñ pacndê sambuc.’ ¹⁵ Lau nañ sêtidulu gêñ dau ma sêtap mone daêsam sa yêc Babilon, nañ oc sêlhac ahê ti sêtôc dau atu, ma sêhu dangibo atu asê ti sêtañ. ¹⁶ M a ñac oc sêmbwêc, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! Ñamata-nga am nem lau sêsôc ñakwê ñayham gitôm kiñ si. Ma g ol ti pearl ma hoc ñayham-ñayham daêsam ti nem gôlôñ atu. ¹⁷ Tigen acgatu ñasawa tigen ma gêñ ñayham hoñ dinañ siñga su.’

“Ma lau nañ sem gôliñ wañ atu gwêc-nga, ma lau nañ sêkôm gwelerj sêmbu wañ, ma lau nañ sêpi wañ sêsôc sêsa tu sêtap awa sa-nga, nañ hoñ oc sêlhac ahê ma tahê. ¹⁸ Têñ ndoc sêlic yawasu atu nañ pi akêñ malac dau, nañ ñac oc sêsôm, ‘Malac dañ hóc gêlêc malac atu dinañ su dom. Yomandô!’ ¹⁹ Ñac si ñalôm oc ñawapac atu e sêkêñ kop pi ñac ñagôlôñ. Ma ñac oc sêtañ atu ti sêmbwêc bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! Ñamata-nga in malac ti lêlôm. Ma wañ ñadau hoñ nañ sêkôc wapa sêsôc sêsa ñapan, nañ sêtap mone atu sa yêc in. Magoc acgatu ñasawa tigen lec ma in giñga su.’”

²⁰ Ma aô ganggô awha dañ sôm yom bocdec bu, “Mac lau undambê-nga hoñ atac ñayham atu! Anôtô ndê lau ðaposel, ti lau propet, ma lau dabuñ ñatô, mac hoñ atisambuc! Kwahic dec Anôtô kên ñagêyô têt malac atu Babilon, ô mêtê sac nañ Babilon kôm têt mac.”

²¹ Têt dinañ anela ñanğa dañ hóc hoc atu dañ sa, goc tuc sip gwêc gi, ma sôm, “Ñalêñ tigen Anôtô oc têt in ndê ñaclai asê ma señ malac atu Babilon su. ²² Lau dañ

oc sêmbu malac dau ñalôm tiyham dom. Oc tôm dom bu dañgô lau wê-nga sêyu gasuc me dahuc ma sêndic hap tiyham. Ma lau nañ sêkôm gwelerj tidau-tidau me lau nañ sêmasañ bolom, nañ si dañ oc sêmbu tiyham dom. ²³ Lam dañ oc ñawê sa dom, ma lauwhê ti ñgac oc sênem dau tiyham dom. Muñ-nga lau Babilon-nga nañ sêtidulu gêñ, nañ sêti lau tiwaê nom-nga. Ma Babilon ndê mêtê sac gic wasu lau hoñ e ñac si gauc kênşôn ma wê ñac sêsa señ sac-nga. ²⁴ Ma yêc malac dau, lau sêkêc Anôtô ndê lau propet ti ndê lau dabuñ si dac siñ, tôm ñac sic Anôtô ndê lau ñatô ndu yêc nom ñagameñ hoñ.”

19

Lau undambê-nga sêmpin Anôtô

¹ Têt dinañ aô ganggô ñ akêcia atu yêc undambê g itôm lau daêsam sêmbwêc bocdec, “Haleluya! Tampin yac neñ Anôtô, bu in ndê ñaclai ti waê ma ñawasi atu, ma mwasiñ nem lau si-nga yêc in tawasê.

² Tampin in, bu in kêmatoç lau ñalêñ gitêt ma ti yom ñandô. Bu malac atu Babilon in gitôm awhê mockaiñ-nga dañ, ma in ndê mêtê sac tidau-tidau kôm gameñ nom-nga hoñ sêtisac. Ma kwahic dec Anôtô kêmatoç malac dau ma kên ñagêyô atu ô in ndê lau akiñ si dac.” ³ M a ñac hoñ sêmbwêc tiyham ma sêsôm, “Haleluya! Yawasu atu oc pi akêñ Babilon ñapan.” ⁴ Ma lau bata 24 ti anela atu hale sêpôn haduc ma sêmpin Anôtô nañ ndôc ndê pôn atu. Ma sêmbwêc bocdec, “Yomandô! Haleluya!”

⁵ Têt dinañ aô ganggô awha dañ s a akêñ pôn atu, nañ sôm, “O Anôtô ndê lau akiñ! Mac lau hoñ nañ atoc in sa ma asôc in ñapu, mac lau tiwaê ma lau waêmba hoñ ampin yac neñ Anôtô!”

⁶ Ma aô ganggô awha daêsam sêmbwêc yom tiyham. Ñakêcia dau gitôm bu hêc atu, ma gitôm wapap gic. Ma sêsôm, “Haleluya! Yac neñ Pômdau, Anôtô Ñaclai ñadau, gêm gôliñ gêñ hoñ. ⁷ Datoc in ndê waê sa ti atac ñayham atu! Bu ndoc meñ sa bu Anôtô ndê Domba nem in ndê awhê.* Awhê dau kêmasañ dau su, ⁸ ma Anôtô kên ñakwê ñayham ma ti ñawasi atu têt in bu sôc.” Ñakwê ñayham dinañ gêm dôhôn mêtê gitêt hoñ nañ Anôtô ndê lau dabuñ sêkôm.

⁹ Goc anela dinañ sôm têt aô, “To yom dindec, ‘Atac ñayham mac lau hoñ nañ Anôtô kêgalêm mac sa bu aneñ Domba ndê mwasiñ nem awhê-nga.’” Ma in gic têt yom ma sôm, “Yom dindec in Anôtô ndê yom ñandô.” ¹⁰ Aô ganggô yom dinañ

* 19:7 Awhê nañ Domba oc nem, nañ gêm dôhôn lau hoñ nañ sêkêñ whiñ Yisu, nañ sêti in ndê gôlôwac dabuñ.

su, goc gahu daun gayêc inj gahi-nga bu wampin inj. Magoc inj kalhac aô ahuc ma sôm, “Mba! Kôm bocdinar dom! Bu aô ngac akinj nambwa, gitôm am, ma gitôm am nem asidôwai hoj nanj sêsap yom nandô pi Yisu dôj. Pôj hamduc têtj Anôtô ma nem akinj inj tiger! Bu yom nandô nanj lau sêhoc asê pi Yisu, nanj ti lau propet si yom, nanj nahu andô.”

Sinj atu têtj bêc nambu-nga

¹¹ Têtj dinanj aô galic undambê kac sa, ma hosi sêsêp danj kalhac aô anôj-nga. Ma ngac nanj ndôc hosi dau njahô, nanj sêsam inj ndê njê bu “Ngac sôm yom nandô ti kôm ndê yom nandô sa-nga.” Inj kêmatôc yom ma gic sinj têtj lau nalêj gitêj. ¹² Inj tandô gitôm ya njawê, ma sanem kinj-nga daêsam sac inj njagôlôj. Ma njê nanj Anôtô to pi inj, nanj njamalac danj sênyalê dom. Inj tigerj kêyalê. ¹³ Aô galic njakwê baliñ nanj inj sôc, nanj dac hi ahuc.† Sêsam inj ndê njê bu, “Anôtô ndê Yom.” ¹⁴ Ma lau sinj-nga undambê-nga sêndôc hosi sêsêp, sêsôc njakwê sêsêp njawasi njayham, ma sênjuc inj. ¹⁵ Aô galic bienj njamata sa yêc inj ndê whasunj bu ndic lau sac nom-nga, ma inj kôc tôc kinj-nga ti njac lai atu bu êngwininj njac ma ku njac dulu. Anôtô Njalai Nadau inj tac njandê atu pi lau nom-nga, ma njac dinanj oc kwê njac dôj, gitôm lau sêkwê wain njandô dôj e njakwi sa. ¹⁶ Ma aô galic bu sêto njê danj pi inj ndê njakwê, ma pi inj apuhu bocdec bu, “Kinj hoj si Kinj, ma pômdau hoj si Pômdau.”

¹⁷ Têtj dinanj aô galic njela danj kalhac ac njahô. Ma inj mbwêc awha atu têtj mbac hoj nanj sêhu sêmbo lôlôc bocdec bu, “Akac daôm sa amenj, bu anej mwasinj atu nanj Anôtô kêmasanj.” ¹⁸ Amenj ma anej lau sac nom-nga si njamsôm. Kinj ti lau bata sinj-nga ma lau atu-tu, ma lau sinj-nga ti njac si hosi, lau akinj ti lau nanj sêmbo njambwa, ma lau tiwaê ma lau waêmba, lau hoj dinanj mac amenj anej njac si njamsôm.”

¹⁹ Ma aô galic gêtj sac njamata-nga, ma kinj nom-nga, ma njac si lau sinj-nga hoj sêkac dau sa bu sêndic sinj têtj inj nanj ndôc hosi sêsêp njahô ti inj ndê lau. ²⁰ Magoc sêkôc gêtj sac dau dôj, ma propet tasanj whinj. Propet tasanj dinanj, inj gêtj sac tilu-nga nanj kôm gêtj dalô atu-tu gêm gêtj sac njamata-nga anjgô. Inj kôm gêtj dalô dinanj ma kêsau lau nanj gêtj sac ndê njadalô kalhac njac si sêcbala ma sêpônjaduc têtj inj ndê njagatu. Têtj ndoc sêlô gêtj

sac lu dinanj dôj, nanj njac sic injlu ndu dom. Sêmbo tali, ma sêmbalinj injlu sêsip sê atu ya-nga, nanj gêtj njandê solpa golom njapanj. ²¹ M a bienj njamata sa akêj njac nanj ndôc hosi njahô whasunj, ma gic injlu si lau hoj ndu. Ma mbac hoj sêhu sêsip ma senj njac si njamsôm. Senj ma senj ma senj, e sêlic njac tandô.

20

Yala 1,000

¹ Ma aô galic njela danj sip akêj undambê menj. Inj njela nanj kôc ki bu yob sunj baliñ sac njagatam. Ma inj kôc sen gapocwalô-nga atu danj yêc inj amba. ²⁻³ Inj sip nom gi ma kôc akô dôj, mboc akwa nanj dasam bu njac yeyec me Sadanj. Inj kôc inj ma sô inj dôj njac sen dinanj, goc kêbaliñ inj sip sunj baliñ gi. Ma inj kêlahi gamah ahuc ma sap dôj. Sadanj oc ndôc gapocwalô dinanj gitôm yala 1,000. Bocdinarj oc tôm dom bu inj sa ndi bu êjsau lau nom-nga tiyham e yala 1,000 dinanj pacndê su. Ma tinjambu Anôtô oc ênggapwêc inj su ma inj oc sa awê menj ma mbo njasawa apê.

⁴ Aô tanjê undambê tiyham, ma galic lau nanj Anôtô kêj njac lai têtj njac bu sêmatôc lau, nanj sêndôc si pôj atu. Ma aô galic lau njatô. Munj-nga lau dinanj sêlhac njanja ma sêpuc Anôtô ndê yom dôj, ma sêhoc yom asê pi Yisu. Njac sêpônjaduc têtj gêtj sac ma têtj inj ndê njagatu dom, ma sêkôc inj ndê njadalô pi njac si sêcbala me amba dom. Ma tu dinanj-nga lau njatô sêkêj kisa njac ma sêtinj njac si njagôlôj kic. Magoc kwahic dec Anôtô unj njac sa sêmbo tali tiyham, bu sênem g ôlij sêwhinj Yisu gitôm yala 1,000. ⁵ Dinanj ti têtj lau njamata-nga sêtisa-nga. Lau njatô nanj sêmbac ndu su, nanj oc sêtisa dom e yala 1,000 dinanj pacndê. ⁶ Lau nanj sêtisa têtj têtj njamata-nga dinanj, njac lau dabunj ma sêtap Anôtô ndê mwasinj atu sa. Njac oc sêti lau dabunjsiga bu sêlhac Anôtô lu Yisu anjgô-nga, ma njac oc sênem gôlij sêwhinj inj gitôm yala 1,000. Ma njac oc sêmbo njayham têtj bêc Anôtô êmatôc lau, bêc nanj lau sêmbac ndu tidim tilu-nga.

Sadanj ndê têtj pacndê

⁷ Tinjambu, têtj yala 1,000 dinanj pacndê su goc Anôtô oc ênggapwêc Sadanj su yêc gapocwalô. ⁸ Ma inj oc sa ndi bu êjsau lau nanj sêmbo nom njagamenj hoj, ma ndic njac sa bu sêndic sinj têtj Anôtô ndê lau. Sadanj oc ndic lau daêsam andô sa, nditôm ganjgac gwêc-nga, oc dasê sa nditôm dom.

† 19:13 Lau njatô gauc gêm bu dac dinanj inj ndê njacyo si dac - alic Rev 14:14-20; ma Ais 63:1-3. Ma njatô gauc gêm bu Yisu dau ndê dac, nanj inj ndê njacyo sêkêc sinj. * 20:8 Gog ma Magog - njê lu dinanj hêganôj lau hoj nanj danjgapêc têtj Anôtô ma sêkêj kisa têtj inj ndê lau. Alic yom njatô yêc Ese 38-39.

Anötö ndê ñacyo dinaj sêtom Gog ma Magog.* ⁹ Aô galic ñac sêti akên gamej hoj ma sênsêlêj tawahô sa e sêhóc asê gamej nañ Anötö ndê lau sêndöc. Gamej dinaj malac atu nañ Anötö tac whiñ. Ma sêngihi Anötö ndê lau ahuc bu sêndic ñac, magoc Anötö kên ja sip akên undambê meñ gêñ ñac hoj su. ¹⁰ Ma têtj dinaj in kên ñagêyô atu têtj Sadaj nañ kêsau ñac. In kêbalin in sip sê atu ya ti gêñ ñandê solpa-nga, nañ muñ-nga sêmbalin gêñ sac lu propet tasan sêsip si su. Yêc gamej dindê ñac oc sênsahê ñandê atu andô ñapan têtj acsalô ma têtj ôbwêc, oc pacndê dom.

Anötö oc êmatôc lau batê

¹¹ Dinaj su, goc aô galic pôn sêsêp atu, ma Pômdau dau ndöc ñahô. Ma umbon ma nom ginja su yêc in angô-nga, ma pacndê sambuc. ¹² Goc aô galic lau batê hoj nañ sêtisa tiyham. Lau tiwaê, ma lau waêmbe sêwhiñ, hoj sêtisa s êmbo tali tiyham, ma sêlhac Anötö ndê pôn atu ñandô-nga. Muñ-nga, têtj ndoc lau dinaj sêmbô tali, nañ yom pi ñac si mêtê, ma gêñ hoj nañ sêkôm, nañ sêto sip buku yêc undambê. Ma kwahic dec Anötö kac buku hoj dinaj sa, ma Buku Tanli-nga whiñ, bu êmatôc ñac hoj êñkuc mêtê bocke nañ sêkôm têtj têtj sêmbô tali. ¹³ Lau hoj nañ sêmbac ndu sêsip gwêc si, nañ sêtisa yêc gwêc ñalôm. Ma lau batê sêsa akên gamej bocke nañ sêmbac ndu sêyêc nañ. Ma Anötö kêmatôc ñac hoj tôm gi, kêkuc gêñ bocke nañ ñac sêkôm su. ¹⁴ Pacndê su, goc in kêbalin in ndê ñacyo lu nañ sêsam bu, “Naclai Dambac Ndu-nga” ma “Naclai Lambwam-nga,” nañ sêsip sê atu ya-nga ñalôm si. Ya atu dinaj ti gamej bu lau sac sêmbac ndu tidim tilu-nga. ¹⁵ Ma lau hoj nañ si ñaê yêc Buku Tanli-nga dom, nañ Anötö kêbalin ñac sêsip ya atu sêwhiñ.

21

Malac Jerusalem Wakuc

¹ Têtj ndoc dinaj aô galic undambê wakuc, ma nom w akuc, bu nom ti gwêc ñamata-nga ma undambê ñamata-nga sinja su. ² Ma aô galic malac dabun Jerusalem wakuc, nañ Anötö kên sip akên undambê meñ. In kégôlôn malac wakuc dau ña gôlôn ñayham kêlêc, gitôm sêngôlôn awhê dañ tu bu nem ngac-nga. ³ Ma aô ganjô awha atu dañ sa akên pôn atu meñ, nañ sôm, “Kwahic dec Anötö ma in ndê lau oc sêmbô sêwhiñ dau. In dau oc ndöc whiñ ñac ti ñac si Anötö, ma ñac sêti in ndê lau. ⁴ Ñawapac têtj akwa-nga

hoj pacndê su. Anötö oc puñ tasulu su yêc in ndê lau tandô. Ma ñac oc sêmbac ndu me sêhóc ñandê tiyham dom, ma ñac oc tasulu sa me sêtanj dangibo tiyham dom.”

⁵ Ma in nañ ndöc pôn atu, nañ sôm têtj aô, “Kwahic dec aô oc wamasaj gêñ hoj tiwakuc. Am to yom nañ aô wasôm têtj am, bu anej yom in yom ñandô, ma am to sip bapia bu lau sêsam ma sêkên whiñ.”

⁶ Goc in sôm têtj aô, “Aô gac hu gêñ hoj, ma wandic dabun gêñ hoj. Aêc, aô gati ñamata gêñ hoj, ma aô gati ñambu gêñ hoj. Ma kwahic dec gêñ hoj ñandô sa su. Lau hoj nañ bu yô ñac, nañ wakên bu têtj ñac sênom yêc Bubata Tanli-nga. Aô wakên bu dau têtj ñac ñambwa. ⁷ Lau hoj nañ sêlhac ñanja ma sêku sac dula, nañ oc sêwêkainj gêñ wakuc hoj dindêc. Aô wati ñac si Anötö, ma ñac oc sêti anej balêkoc awhê ma ñgac. ⁸ Tigenj lau nañ sêtöc dau ma sêsêc si sêken whiñ Yisu ahuc, ma lau nañ sêken whiñ dom, lau nañ sêkôm mêtê sac ti mêtê mockainj-nga, ñac nañ sic ñamalac ndu, lau m bectoma, lau nañ sem akin gwam, ma lau nañ sêkôm tasan, lau kainj dinaj hoj oc sêwêkainj gamej ya-nga, nañ ya sa ñapan, ma gêñ ñandê solpa oc tunj ñac. Gêñ dinaj ti ñac si sêmbac ndu tilu-nga.”

⁹ Aô ganjô yom dinaj su, goc anjela dañ têtj aô meñ. In anjela 7 nañ sêkôc sùc ñawapac ñambu-nga-nga, nañ si dañ. Ma in sôm têtj aô bu, “Mweñ, ma lic! Aô watôc têtj am, awhê nañ Anötö ndê Domba oc nem.” ¹⁰ Goc Nalau kôm aô gatunj kainj dañ sa, ma anjela dau kôc aô sa ma kên aô galhac lôc atu dañ ñahô. Ma malac dabun Jerusalem, nañ Anötö kên sip akên undambê meñ, nañ in töt têtj aô. ¹¹ Anötö ndê ñawasi gêm malac dau ahuc. Ma malac dau ñawasi sa gitôm hoc ñayham jasma ma ñawa gitôm glas. ¹² Aô galic tunj balin dañ kégihi malac dau, ma gatam 12, ma anjela 12 nañ sêyob gatam. Ma yêc gatam 12 aô galic ñaê 12. Lau Israel-nga si gôlôwac tonj 12 si ñaê dinaj. ¹³ G atam töt sêyêc tunj têtj ac pi-nga, gatam töt têtj ac sip-nga, gatam töt yêc ñamakê dangga, ma gatam töt yêc dangga. ¹⁴ Tunj dau sêkwê sac hoc atu 12 ñahô. Ma aô galic Anötö ndê Domba ndê lau aposel 12 si ñaê sêyêc hoc 12 dinaj.

¹⁵ Anjela nañ sôm yom dau têtj aô, nañ kôc gêñ danem dôhôn gêñ-nga dañ nañ sêmasaj ña gol, bu nem dôhôn malac, ma tunj ti gatam. ¹⁶ In gêm dôhôn malac, ma tap sa bu malac ña-balin-nga gitôm dôñ 12,000, ma gic pôc-nga gitôm dôñ 12,000, ma pi lôlôc-nga gitôm dôñ 12,000.*

* **21:16** Dôn dinaj sêsam bu ‘Stedia,’ ma stedia 12,000 dinaj gitôm 2,200 kilometa. † **21:17** Dôn dinaj sêsam bu ‘Kyubit,’ ma kyubit 144 gitôm 65 mita.

17 Ma in gêm dôhôn tunj dau ñadandi, nanj gitôm dôñ 144.[†] Inj kékuc dôhôn nanj ñamalac sênem dôhôn gêñ-nga, ma gêm dôhôn malac dau. 18 Tunj dinanj, sêmasanj ña hoc ñawasi jaspa. Ma malac dau sêmasanj ña gol ñawasi atu ma ñawa gitôm glas. 19-20 Ma hoc atu-tu 12 nanj tunj sac ñahô, nanj sêñgôlôn ña ñhoc ñayham-ñayham. Sêñgôlôn hoc ñamata-nga ña hoc ñayham nanj sêsam bu jaspa, ma hoc tilu-nga sêñgôlôn ña sapaya, ma hoc titô-nga e têtñ hoc a tu ti-12-nga, nanj sêñgôlôn ñaaget, emerel, oniks, kanelian, krisolait, beril, topas, krisopras, yasint, ma ametis. 21 Ma gatam 12 dinanj sêmasanj ña gêñ ñawasi gwêc-nga 12 nanj sêsam bu pearl. Ma señ atu nanj gic malac dau kôc, nanj sêmasanj ña gol ñawasi atu, ma ñawa gitôm glas.

22 Aô tanhê malac, ma galic bu Anôtô ndê lôm dabunj ñanj kalhac dom. Nahu bu Pômdau Anôtô Ñaclai Ñadau, lu inj ndê Domba sêndôc malac dau ñalôm, ma lau malac-nga sêpônâ lôm dabunj ñanj tu bu sênem akinj Anôtô-nga dom. 23 Ma ac ti ayô mba, nahu bu Anôtô dau ndê ñawasi pô malac, ma inj ndê Domba ndê ñawê ti lam malac-nga. 24 Lau akêñ gameñ hoñ oc sêñsêlêñ sêmbo ñawê atu nanj sa akêñ malac dau. Ma kinj nom-nga oc sêsôc malac dau sêndi ti ñac si waê ti ñawasi tôhôn. 25 Ôbwêc ti ñasec pacndê sambuc, ma tu dinanj-nga oc sêsêc gatam ahuc dom. 26 Gêñ ñawasi ma gêñ tiwaê akêñ nom ñagameñ sambob, nanj Anôtô oc kôc sa sôc malac dau ndi. 27 Magoc gêñ ñadômbwi ñanj oc sôc ndi dom. Lau nanj sêkôm mêtê sac ma lau tasanj ñanj oc sêsôc sêndi dom. Lau nanj si ñaê yêc Anôtô ndê Domba ndê Buku Tanjli-nga, nanj tawasê oc sêsôc sêndi.

22

Bu Tanjli-nga

1 Goc añela dinanj tôc Bu Tanjli-nga têtñ aô, nanj ñawa gitôm glas. Bu dau hêc sa yêc Anôtô ma Domba si pônj atu, 2 ma k eseleñ kékuc señ atu nanj gic malac dau kôc. Ma A Tanjli-nga kalhac bu dau ñamakê ñanj lu-lu, ma gêm ñandô tôm ayô hoñ. Ma lau nom-nga hoñ nanj sêndôc malac Jerusalem wakuc, nanj oc gêmbac kôm ñac dom, bu A Tanjli-nga dau ñalauñ oc kôm ñac ñamlic ñayham ñapanj. 3 Têtñ têtñ ñamata-nga Anôtô pucbo nom tu ñamalac si sac-nga, tigenj têtñ têtñ ñambu-nga ñawapac dau oc pacndê sambuc. Anôtô lu Domba si pônj kinj-nga oc lhac malac lôm, ma inj ndê lau oc sênem akinj inj yêc dindê. 4 Ñac oc sêlic inj anjô andô, ma inj ndê ñaê oc yêc ñac si sêcbala.

5 Gameñ oc ñasec sa tiyham dom, bu ôbwêc pacndê, ma lau oc sêpônâ lam ñawê ti ac ñawê dom. Nahu bu Pômdau Anôtô ndê ñawê oc pô ñac. Ma lau dinanj oc sêmbo ti sênem gôlinj sêtôm kinj ñapanj.

Pômdau Yisu oc mbu meñ

6 Aô galic gêñ hoñ dinanj su, goc añela dau sôm têtñ aô, “Yom hoñ dindêc inj yom ñandô, ma yom ñayham tu lau hoñ sêkêñ whin-nga. Pômdau Anôtô nanj kêtñ inj ndê Ñalau puc lau propet dôñ, nanj kwahic dec kêtñ inj ndê añela bu tôc gêñ hoñ dindêc asê têtñ inj ndê lau akinj. Ma gêñ dau kêtñ bu oc ñandô sa.”

7 Ma Yisu sôm, “Anjô! Kêtñ su oc wambu wameñ. Asa nanj kôc yom nanj Anôtô hoc asê gwananj yêc buku dindêc, nanj sa ma ñanj wambu, nanj oc tap Anôtô ndê mwasinj atu sa.”

8 Aô Jon ganjô ma galic gêñ hoñ nanj gato sip bapia dindêc. Ma têtñ ndoc añela tôc gêñ hoñ dau asê têtñ aô su, nanj aô gahu dauñ gayêc inj gahi-nga bu wampinj inj. 9 Tigenj inj sôm têtñ aô, “Kôm bocdinañ dom! Pônj hamduc têtñ Anôtô ma êmpinj inj tigenj! Aô ñgac akinj ñambwa, gatôm am, ma gatôm am nem asidôwai lau propet, ma gatôm lau nanj ñanj wambu yom hoñ nanj yêc buku dindêc.”

10 Goc inj sôm têtñ aô, “Ndoc meñ kêtñ. Bocdinañ yom nanj Anôtô hoc asê yêc buku dindêc nanj, sinj kwi dom, magoc kêtñ yêc lhu bu lau sêsam. 11 Lau nanj sêsap mêtê sac ma mêtê ñadômbwi dôñ, nanj oc sêkôm sêmbo e Yisu mbu meñ. Magoc lau nanj sêsa lêtñ gitêtñ ma lêtñ dabunj, nanj sêsap si lêtñ ñayham dau dôñ manj e Yisu mbu meñ.”

12 Ma Yisu sôm, “Am anjô! Kêtñ su oc wambu wameñ, ma wakêñ ñagêyô ñayham me sac têtñ lau hoñ êñkuc mêtê nanj ñac sêkôm. 13 Ñamata-nga têtñ gêñ hoñ, ma têtñ gêñ hoñ ñambu-nga, aô dec gambo. Aêc, aô gati ñamata gêñ hoñ, ma gati ñambu gêñ hoñ. Aô gac hu gêñ hoñ, ma wandic bata gêñ hoñ. 14 Mac lau nanj ambo ahê mêtê sac hoñ, dec tôm mac anjwasinj nem ñakwê ñawasi sa, nanj oc atap Anôtô ndê mwasinj atu sa. Inj oc kêtñ mac anej ñandô yêc A Tanjli-nga, ma mac oc asôc malac Jerusalem wakuc ñagatam andi. 15 Magoc lau sac oc sêsôc sêndi dom. Lau mbectoma, lau nanj sêkôm mêtê mockainj-nga, ñac nanj sic ñamalac ndu, ma lau nanj sem akinj anôtôi gwam, ti lau nanj sêkôm tasanj ma ñac nanj atac whinj mêtê tasanj, lau hoñ dinanj oc gacgenj sêmbo awê gitôm giam pôm.

16 “Aô Yisu dec, kakinj anej añela bu hoc yom hoñ dindêc asê têtñ mac, bu andic dulu têtñ Anôtô ndê lau dabunj hoñ. Aô Dawid

ndê Nahu, naŋ gambo gamuŋ iŋ, ma Dawid ndê Wakuc bocdinaŋ. Ma aõ gatôm Têtênda, tata bêbêc-ŋga naŋ ŋawasi atu.”

¹⁷ Nalau Dabuŋ, lu awhê naŋ oc nem Anötö ndê Domba, naŋ sêsôm bu, “Mweŋ!” Ma am asa naŋ ŋgô yom dindec, naŋ sôm, “Mweŋ!” Am asa naŋ bu yô am, naŋ mweŋ, ma nôm Bu Taŋli-ŋga naŋ am oc kôc sa ŋambwa, ŋaôli mba.

¹⁸ Tigeŋ aõ wapuc yom hoŋ naŋ Anötö hoc asê gwananŋ yêc buku dindec, naŋ dôŋ. Namalac daŋ bu ndic têku yom dindec ŋa iŋ dau ndê yom, dec Anötö oc kêŋ ŋawapac hoŋ naŋ gato ŋayom sip buku

dindec, naŋ têtŋ iŋ. ¹⁹ Ma ŋamalac daŋ bu kôc yom ŋalhô daŋ su yêc yom naŋ Anötö hoc asê gwananŋ yêc buku dindec, dec Anötö oc seŋ iŋ su bocdinaŋ, ma iŋ oc so gêtŋ ŋayham-ŋayham naŋ buku dindec tôte asê. Iŋ oc wêkaiŋ ndê mala yêc malac dabuŋ dom, ma neŋ ŋandô yêc A Taŋli-ŋga dom.

²⁰ Iŋ naŋ hoc yom ŋandô asê pi gêtŋ hoŋ dindec, naŋ sôm, “Yomandô! Kêpiŋ su aõ oc wambu waloc.”

Yomandô! Mweŋ Pômdau Yisu!

²¹ Pômdau Yisu ndê mwasiŋ ndi têtŋ Anötö ndê lau hoŋ. Yomandô!